http://www.dhammadownload.com

၂၅၀

ငယ်, လတ်, ကြီး

သဒ္ဒါအောင်မြန်း

(ပထမတွဲ)

ပါဠိ, နိဿယနှင့် အဓိပ္ပါယ်များ, နာမ်ဂိုဏ်း,
အာချာတ်ဂိုဏ်းများ, သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံစသည်ဖြင့်
ဝေဝေဆာဆာ စုံလင်စွာဖြင့် ထပ်မံဖြည့်စွက်စီစဉ်ထားပါသည်။

ဓမ္မဒါန

အရှင်ဥာဏသာမိ (မြစ်သား)

သာသနာ-၂၅၅၀ခု ကောဇာ-၁၃၆၈ခု

(စဉ်ဆက်) ပုဂ္ဂိုလ်ပညတ်ပကရဏ (ပုဂ္ဂလပညတ်ပကရဏ)

ကျမ်းအုပ်ခွဲ

၁။ သန္ဓိ ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ စာမျက်နှာ - ၁
၂။ နာမ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၇၁
၃။ ကာရက ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၂၅၃
၄။ သမာသ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၃၂၈
၅။ တဒ္ဓိတ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၄၀၃
၆။ နာမ်ဂိုဏ်း အကျဉ်းချုပ် ၄၈၂
၇။ အာချာတ်ဂိုဏ်း အကျဉ်းချုပ် ၄၉၈
၈။ သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံ ၅၁၅
၉။ သညာ(အမည်ပုဒ်သည့်)သုတ်များ ၅၁၅
၁၀။ အဓိကာရသုတ်/ပရိဘာသာသုတ်များ ၅၁၇
၁၁။ နိယမသုတ်/အတိဒေသသုတ်များ ၅၁၇
၁၂။ လောပဝိဓိ (ချေသော) သုတ်များ ၅၁၇
၁၃။ အာဒေသဝိဓိ (ပြုသော) သုတ်များ ၅၁၉
၁၄။ အာဂမဝိဓိ (လာသော) သုတ်များ ၅၃၃
၁၅။ ဒီဃဝိဓိ (ဒီဃပြုသော) သုတ်များ ၅၃၄
၁၆။ ရဿဝိဓိ (ရဿပြုသော) သုတ်များ ၅၃၅
၁၇။ ပဋိသေဓဝိဓိ (တားမြစ်သော) သုတ်များ ၅၃၅
၁၈။ ပစ္စယဝိဓိ (ပစ္စည်းသက်သော) သုတ်များ ၅၃၆
၁၉။ ဝိဘတ္တိဝိဓိ (ဝိဘတ်သက်သော) သုတ်များ ၅၄၃
၂၀။ နာမ်-ကာရက ပုံစံများ အညွှန်း ၅၄၅
၂၁။ သမာသ်အမည်နှင့် သမာသ်ဝိဂ္ဂဟများ ၅၅၃
၂၂။ တဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂဟနှင့် ပုဒ်, အနက်, ပစ္စည်းခွဲပုံများ ၅၅၇

တို့ဖြင့် ဝေဝေ ဆာဆာ တန်ဆာဆင်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၅၀၀

ယေ်, လတ်, ကြီး

သဒ္ဒါအောင်ပန်း

(ပထမတွဲ)

ပါဠိ, နိသယနှင့် အဓိပ္ပါယ်များ, နာမ်ဂိုဏ်း,
အာချာတ်ဂိုဏ်းများ, သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံစသည်ဖြင့်
ဝေဝေဆာဆာ ဝုံလင်စွာဖြင့် ထပ်မံဖြည့်စွက်စီစဉ်ထားပါသည်။

ဓမ္မဒါန

အရှင်ဉာဏသာမိ (မြစ်သား)

သာသနာ-၂၅၅၀ခု ကောဇာ-၁၃၆၈ခု

http://www.dhammadownload.com

၂၅၀

ငယ်, လတ်, ကြီး

သဒ္ဒါအောင်ပန်း

(ပထမတွဲ)

ပါဠိ, နိဿယနှင့် အဓိပ္ပါယ်များ, နာမ်ဂိုဏ်း,
အာချာတ်ဂိုဏ်းများ, သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံစသည်ဖြင့်
ဝေဝေဆာဆာ စုံလင်စွာဖြင့် ထပ်မံဖြည့်စွက်စီစဉ်ထားပါသည်။

ဓမ္မဒိန

အရှင်ဉာဏသာမိ (မြစ်သား)

သာသနာ-၂၅၅၀ခု ကောဇာ-၁၃၆၈ခု

http://www.dhammadownload.com

ကျမ်းအုပ်၌

၁။ သန္ဓိ ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ စာမျက်နှာ - ၁
၂။ နာမ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၇၁
၃။ ကာရက ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၂၅၃
၄။ သမာသ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၃၂၈
၅။ တဒ္ဓိတ် ပါဠိနှင့် နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ၄၀၃
၆။ နာမ်ဂိုဏ်း အကျဉ်းစဉ် ၄၈၂
၇။ အာချာတ်ဂိုဏ်း အကျဉ်းစဉ် ၄၉၈
၈။ သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံ ၅၁၅
၉။ သညာ(အမည်ပွဲသည့်)သုတ်များ ၅၁၅
၁၀။ အဓိကာရသုတ်/ပရိဘာသာသုတ်များ ၅၁၇
၁၁။ နိယမသုတ်/အတိဒေသသုတ်များ ၅၁၇
၁၂။ လောပဝိဓိ (ချေသော) သုတ်များ ၅၁၇
၁၃။ အာဒေသဝိဓိ (ပြုသော) သုတ်များ ၅၁၉
၁၄။ အာဂမဝိဓိ (လာသော) သုတ်များ ၅၃၃
၁၅။ ဒီယဝိဓိ (ဒီယပြုသော) သုတ်များ ၅၃၄
၁၆။ ရဿဝိဓိ (ရဿပြုသော) သုတ်များ ၅၃၅
၁၇။ ပဋိသေဓဝိဓိ (တားမြစ်သော) သုတ်များ ၅၃၅
၁၈။ ပစ္စယဝိဓိ (ပစ္စည်းသက်သော) သုတ်များ ၅၃၆
၁၉။ ဝိဘတ္တိဝိဓိ (ဝိဘတ်သက်သော) သုတ်များ ၅၄၃
၂၀။ နာမ်-ကာရက ပုံစံများ အညွှန်း ၅၄၅
၂၁။ သမာသ်အမည်နှင့် သမာသ်ဝိဂ္ဂဟများ ၅၅၃
၂၂။ တဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂဟနှင့် ပုဒ်, အနက်, ပစ္စည်းခွဲပုံများ ၅၅၇

တို့ဖြင့် ဝေဝေ ဆာဆာ တန်ဆာဆင်၍ ဖော်ပြထားပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

(ငယ်, လတ်, ကြီး) စာမေးပွဲများအတွက်

သဒ္ဒါအောင်ပန်း

(ပထမတွဲ)

ပါဠိ, နိဿယနှင့် အဓိပ္ပါယ်များ, နာမ်ဂိုဏ်း,
အာချာတ်ဂိုဏ်းများ, သုတ်ကို ဝိဓိ(၈)မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံ
စသည်ဖြင့် ဝေဝေဆာဆာ စုံလင်စွာဖြင့် ထပ်မံဖြည့်စွက်
စီစဉ်ထားပါသည်။

စမ္မဒါန

အရှင်ဉာဏသာမိ (မြစ်သား)

သာသနာ- ၂၅၅၀ ခု ကောဇာ- ၁၃၆၈ ခု

F 1-1

http://www.dhammadownload.com

အမှာစကား

ဆိုင်းဆရာကြီး "စိန်ဗေဒါ"၏ တီးလုံးတီးကွက်များသည် သာယာ ငြိမ့်ညောင်းသည်ဟု ကြားဖူးပါသည်။ အဘယ့်ကြောင့် ထိုမျှလောက် ကောင်းမွန် ရသလဲဆိုလျှင် "စိန်ဗေဒါ"သည် ယခင်နှစ်များက တီးခဲ့သည့် တီးလုံးတီးကွက်များ ထက် ယခုနှစ်တီးတဲ့ တီးလုံးတီးကွက်များက သာစေရမည်ဟူသော ရည်ရွယ် ချက်ဖြင့် တီးခတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်ဆိုင်းဆရာနဲ့မှ ပြိုင်ဆိုင်လို၍ မတီးခတ်ခဲ့ပါ။ မိမိကိုယ်ကို မိမိနှင့်သာ ယှဉ်ပြိုင်၍ တီးခတ်ခဲ့ပါသည်။

ဤ စာ-ပြုစုသူသည်လည်း ယခင်ထုတ်ဝေပြီး "သဒ္ဒါအောင်ပန်း" စာအုပ်ကို ပါဠိ+နိဿယတို့နှင့်လည်းကောင်း, တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် အသီးသီးတို့မှ မေးခွန်း ပုစ္ဆာဟောင်းတို့နှင့်လည်းကောင်း ထပ်မံဖြည့်စွက် စီစဉ်ပေးရလျှင် စာသင်သား များအတွက် သဒ္ဒါဆိုင်ရာဘာသာကို အခက်အခဲမရှိ ကျော်လွှားနိုင်လိမ့်မည်၊ ဤသို့သော စိတ်ဆန္ဒဖြင့် "**သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိဿယနှင့် ဆရာတော် အရှင်တိလောကာဘိဝံသ-၏ ပုစ္ဆာအဖြေစုံများ**"ကို ကြည့်ရှုကာ ဤစာအုပ်ကို ပြုစုရေးသားလိုက်ရပါသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဤ စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် စေတနာ, သဒ္ဓါတရား ထက်သန် စွာဖြင့် [ကျပ်ငွေ-၇၀၀၀၀/တိတိ] ပါဝင်လှူဒါန်းပေးသော စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး သီတဂူ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ်မှ **အရှင်ဒေဝိန္ဒာလင်္ကာရာဘိဝံသ [သ-အ ဓမ္မာစရိယ၊ သာမဏေကျော်]** အားလည်းကောင်း, ကွန်ပျူတာစာစီခြင်း, စာပြင်ခြင်း ကိစ္စ အဝဝတို့ကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသော "**အရှင်ကူသလ**" [**ကသဲကန်း**]အားလည်းကောင်း ကျေးဇူးတင်ပါကြောင်း မှတ်တမ်းတင်အပ်ပါသည်။

အရှင်ဉာဏသာမိ
သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ
ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဒီဃနိကာယ ဘာဏက
ဝိနယဝိဒူ၊ ဒီဃနိကာယ ဝိဒူ (ပထမ)
မဇ္ဈိမနိကာယ ဝိဒူ
(29-11-2006)

http://www.dhammadownload.com

သုတ်စဉ်–မာတိကာ

အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ ၁၃
အံ နပုံသကေ ၁၄၇
အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ ၄၅
အံမော နိဂ္ဂဟိတံ စျလပေဟိ ၁၀၄
အံယမိတော ပသညတော ၂၂၂
အံဝိဘတ္တိနမကာရန္တာ အဗျယီ- ၃၉၈
အကတရဿာ လတော ယွာ- ၁၄၀
အကမ္မန္တဿစ ၁၇၂
[ကာရီ-အရ-ကမ္မ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံး အ-သရကို ယူရမည်။ ကာရိယ-အရ- အ-အပြု, ဥ-အပြုတို့ကို ယူရပါမည်။]
အကာရပိတာဒျန္တာနမာ ၂၃၅
အက္ခရာပါဒယော ဧကစတ္တာလိသံ ၆
အဂ္ဂိသိနိ ၁၂၁
အယောရဿမေကဝစနယော- ၁၀၈
အဇ္ဇောအဓိ ၆၃
အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိ ၃၅၇
အညသ္မာ လောပေါစ ၄၀၁
အညေဒီယာ ၁၀
အညေသွာရတ္တံ ၂၀၄
[ကာရီ-အရ- သတ္တု, ပိတု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး ဥ-သရကို ယူရပါမည်။]
အဌာဒိတောစ ၄၅၀
အတိဿ စန္တဿ ၆၅
အတော ဏိ ဝါ ၄၁၁
အတော နိစ္စံ ၂၁၇
အတောနေန ၁၂၈
အတ္တံ နဿ တပ္ပုရိသေ ၁၈[illegible]
အတ္တန္တော ဟိသ္မိမနတ္တံ ၂၁၃
[ကာရီ-အရ- အတ္တ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံးအ-ကို ယူရပါမည်။]
အတ္ထော အက္ခရသညာတော ၄
အဇုနာမ္ဒိစ ၂၂၉
အနပုံသကဿာယံ သိမ္ဒိ ၁၈၃
အနာဒရေစ ၃၁၆
အနိမိ နာမ္ဒိစ ၁၈၃
အနုပဒိဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော ၆၈
အန္တိကဿ နေဒေါ ၂၄၇
[နိမိတ်-အရ-ဣယပစ္စည်း, ဣဌ ပစ္စည်း၊ ကာရီ-အရ-အန္တိက-သဒ္ဒါ၊ တာရိယ-အရ-နေဒပြု]
အန္တေ နိဂ္ဂဟိတဥ္စ ၄၄၇
အပ္ပဿ ကဏ် ၂၄၇
အပါဒါနေ ပဥ္စမီ ၃၀၆
အဗ္ဘော အဘိ ၆၂
အမာဒယော ပရပဒေဘိ ၃၅၃
အမာ ပတော သ္မိသ္မာနံဝါ ၈၈
အမာလပနေကဝစနေ ၁၆၈
[ကာရီ-အရ-အာလုပ်ဧကဝုစ် သိ ဝိဘတ်နှင့်တကွပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံး အ-သရကိုယူရမည်။]
အမုဿ မော သံ ၁၈၄
အမုဿာဒုံ ၁၅၀
အမှတုမှန္တု ရာဇဗြဟ္ဟတ္တ- ၂၅၁
အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ ၁၄၃
[ဤသုတ်၌ သဝိဘတ္တိ-သဒ္ဒါကို ကားမြစ်သုတ်-ဟိ ဝိဘတ္တိမ္ဒိစ]
[illegible]ဝဏ္ဏာနဥာယော ဝုဒ္ဓိ ၄၇၉

http://www.dhammadownload.com

အဝံမှိစ ၉၅
အဝဏ္ဏာစ ဂေ ၁၄၇
အဝဏ္ဏော ယေ လောပဉ္စ ၂၄၅
အာကာရော ဝါ ၂၃၇
အာယော ၈၁
အာတ္တဉ္စ ၄၇၂
အာဒိတော ဩစ ၈၉
အာနေသွိမှိ ဝါ ၁၆၉
[ကာရီ-အရ-သွိဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံးအ-သရကိုယူ]
အာယ စတုတ္ထေကဝစနသ တု ၁၃၃
အာယုဝဏ္ဏာနဉ္စာယော ဝုဒ္ဓိ ၄၇၉
အာယုသုကာရာသ မန္တုမှိ ၄၄၂
အာရော ရသမိကာရေ ၂၁၁
အာရော ဟိမှိဝါ ၂၀၂
[ကာရီ-အရ-သခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-ကို ယူရမည်။]
အာလပနေစ ၃၀၀
အာလပနေသိ ဂသညော ၇၈
အာလုတဗ္ဗဟုလေ ၄၃၃
အာဝသု ဝါ ၉၇
အာသိမှိ ၁၄၆
ဣဏ္ဏမိဏ္ဏန္ဒံ တီဟိ သဒ္ဒါဟိ ၁၁၁
ဣတ္ထိပုမနပုံသကသဒ္ဒီ ၁၅၀
ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထိ- ၃၈၄
ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယော ၂၃၀
ဣမသဒ္ဒသစ ၁၈၇
ဣမသ္မာ ရဟိဓုနာဒါနိစ ၂၄၃
ဣမသ္မာ ဟဓာ စ ၂၄၁
ဣမသိ ထံ ဒါနိ ဟတောဓေသုစ ၂၂၈
ဣမသိဒ မံသိသု နပုံသကေ ၁၄၉
ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ဈလာ ၇၉
ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ ၃၂
ဥတ္တံ သနာသု ၂၀၃
[ကာရီ-အရ- ဗြဟ္မ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-ကို ယူရပါမည်။]
ဥနာမှိ စ ၁၇၂
[ကာရီ-အရ-ပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံး အ-သရကိုယူ၊ ကာရီယ-အရ- ဥပြု, အာပြုတို့ကိုယူရမည်။]
ဥပမတ္ထာယိတတ္တံ ၄၃၁
ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယီ- ၃၃၄
ဥပချာဓိကိသရဝစနေ ၃၂၄
ဥဘာဒိတောန မိန္ဒံ ၁၁၁
ဥဘေ တပ္ပုရိသာ ၃၅၁
ဥသသွိ သလောပေါစ ၂၀၇
[ကာရီ-အရ- သတ္တု, ပိတု- အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး ဥ-သရကို ယူရပါမည်။]
ဧကာဒိတော ဒသ ရ သဒ္ဒါနေ ၄၅၀
ဧကာဒိတော ဒသသိ ၄၄၅
ဧတတေသံ တော ၁၈၅
ဧတ ရဟိမှိ ၂၂၉
ဧတိမာသမိ ၈၄
ဧတေသ မောလောပေ ၁၉၃
ဧတောထေသုစ ၂၂၈
ဧဝါဒိသ ရိ ပုဗ္ဗောစ ရသော ၃၃
ဧဟေ ဥံ ၄၉
ဩ အဝသ ၆၇
ဩကာသေ သတ္တမီ ၃၁၄
ဩ သရေစ ၉၈
ကတ္တရိစ ၃၀၂

http://www.dhammadownload.com

ကဒ် ကုဿ	၃၉၁
ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု-	၃၂၁
ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ	၃၀၈
ကမ္မဓာရယသညေစ	၃၈၆
တမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ	၃၁၀
ကရဏေ တတိယာ	၃၀၁
ကာပ္ပတ္ထေသုစ	၃၉၂
ကာရဏတ္ထေစ	၃၀၇
ကာလဒ္ဓါနမစ္စန္တသံယောဂေ	၃၀၈
ကာလဘာဝေသုစ	၃၂၃
ကာလေ	၂၄၂
ကိသဗ္ဗညေကယကုဟိ ဒါ-	၂၄၂
ကိမိမေဟိ ထံ	၄၆၈
ကိသ္မာ ဝေါ	၂၄၀
ကိဿ ကဝေ စ	၂၂၄
ကု ဟိဟံသုစ	၂၂၅
ကွစာဒိမဇ္ဇုတ္တရာနံ ဒီဃရဿာ	၄၇၃
ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ	၂၂
ကွစိ ဩ ဗျဥ္ဇနေ	၅၅
ကွစိတော ပဥ္စမျတ္ထေ	၂၃၈
ကွစိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္ထေ	၃၁၇
ကွစိ ပဋိ ပတိဿ	၆၆
ကွစိ လောပံ	၅၇
ကွစိ သမာသန္တဂတာနမကာ-	၃၉၃
ဂဏနေ ဒသဿ ဒ္ဓိတိစတု-	၄၅၆
ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ-	၃၁၁
ဂါမ ဇန ဗန္ဓုသဟာယာဒီဟိ တာ	၄၂၉
ဂါဝ သေ	၉၄
ဂုဏာဒိတော ဝန္တု	၄၄၀
ဂေါဏ နံမ္ဟိ ဝါ	၁၀၁
ဂေါ သရေ ပုထဿာဂမော ကွစိ	၆၁
ဃတေ စ	၁၃၈
ဃတော နာဒီနံ	၁၃၆
ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ	၁၄၁
ဃပတော သ္မိ ယံ ဝါ	၂၁၆
ဃပတော သ္မိသာနံ သံသာ	၁၈၉
ဃော ရဿံ	၈၆
စတုစ္ဆေဟိ ထ ဌာ	၄၅၃
စတူပပဒဿ လောပေါ တုတ္တရ-	၄၅၇
ဆဋ္ဌီစ	၃၁၉
ဇာတာဒိနု မိမိယာစ	၄၂၆
ဇာယာယ တုဒံ ဇာနိ ပတိမ္ဟိ	၃၉၇
ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ	၇၂
ဈလတောစ	၂၁၅
ဈလတော သဿ နော ဝါ	၁၄၁
ဈလပါ ရဿံ	၂၃၆
ဈလာန မိယုဝါ သရေဝါ	၉၀
ဏ ရာဂါ တဿေဒမညတ္ထေသုစ	၄၂၂
ဏဝဏိကဏေယျဏန္တုဟိ	၂၃၂
ဏ ဝိသမာဒီဟိ	၄၃၅
ဏဝေါ ပကွာဒီဟိ	၄၁၃
ဏာယန ဏာန ဝစ္ဆာဒိတော	၄၀၇
ဏေယျော ကတ္တိကာဒီဟိ	၄၁၀
ဏေရ ဝိဓဝါဒိတော	၄၁၃
ဏျတ္ထတာ ဘာဝေ တု	၄၃၃
တံမမံမ္ဟိ	၁၅၉
တတိယာ သတ္တမီနဥ္စ	၃၁၈
တတောစ ဝိဘတ္တိယော	၇၅
တတော နမံ ပတိမ္ဟာ လုတ္တေစ	၉၇
တတော ယောန မောတု	၂၀၉
တတော သဿ ဿာယ	၈၆
တတော သ္မိမိ	၂၁၀

http://www.dhammadownload.com

တတော သို့ နိ	၂၁၄
တတ္တောဒန္တာ သရာ အဋ္ဌ	၈
တထာ ဒွန္ဒေ ပါဏိတူရိယ	၃၄၀
တဒဿ ဌာနမိယောစ	၄၃၀
တဒဿတ္ထိတိ ဝိစ	၄၃၇
တဒနုပရောဓေန	၇၇
တန္ဒိဿိတတ္ထေ လော	၄၃၂
တပါဒိတော သီ	၄၃၈
တပ္ပကတိဝစနေ မယော	၄၄၃
တဗ္ဗိပရိတူပပဒေ ဗျဥ္ဇနေစ	၁၀၀
တမဓိတေ တေန ကတာဒိ-	၄၁၇
တမှာ စ	၂၄၀
တမှာ ဒါနိစ	၂၄၂
တယာ တယိနံ တကာရော-	၂၁၃
[ကာရီ-အရ- (နာမ်ှ တယာ မယာ-သုတ်ဖြင့်) တယာပြု, (တုမှမှာကံ တယိ မယိသုတ်ဖြင့်) တယိပြုတို့၏ တ-အက္ခရာကိုယူ]	
တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိ	၁၃၄
တဝံ မမဥ္စ နဝါ	၁၅၉
တဝ မမ သေ	၁၅၇
တဿ ဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ-	၁၈၆
တဿာ ဝါ	၈၅
တိစ	၄၄၇
တိ စတုန္ဓံ တိဿော စတဿော-	၁၅၂
တိယေ ဒုတာပိစ	၄၅၃
တုမှမှာကံ တယိ မယိ	၁၅၆
တုမှမှေဟိ နမာကံ	၁၇၄
တုမှဿ တုဝံ တွမံမ်ှ	၁၆၀
တုယ်ှ မယ်ှဥ္စ	၁၅၈
တ ဣတ္ထိချာ ပေါ	၈၀
တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေ	၆၄
တေမေကဝစနေသုစ	၁၆၂
တေသံ ဏော လောပံ	၄၆၅
တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ	၃၃၂
တေသမဗျူပပဒေန-	၄၅၄
တေသု ဝုဒ္ဓိလောပါဂမဝိကာရ-	၄၇၅
တောတိတာ သသို့နာသု	၁၄၈
တြေ နိစ္စံ	၂၂၈
တြတောထေသုစ	၂၂၇
တြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိ	၂၃၉
တွမဟံ သိမ်ှစ	၁၅၇
တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာယော	၂၃၇
ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤ	၄၃၉
ဒသ ဒသကံ သတံ ဒသကာနံ-	၄၆၁
ဒသေသော နိစ္စဥ္စ	၄၄၆
ဒိဂုဿေကတ္တံ	၃၃၉
ဒိယံ	၂၄/၃၈
ဒိယောရေဟိ	၁၃၀
ဒုတိယာပဥ္စမီနဥ္စ	၃၂၀
ဒူရန္တိကဒ္ဓကာလ နိမ္မာန-	၂၆၃
ဒေါ ဓဿစ	၃၀
ဒွန္ဒဋ္ဌာ ဝါ	၁၇၈
ဒွါဒိတောကော နေကတ္ထေစ	၄၆၀
ဒွိ တီဟိ တိယော	၄၅၃
ဒွိပဒေတုလျာဓိကရဏေ-	၃၄၇
ဒွေကဋ္ဌာနမာကာရော ဝါ	၄၅၁
ဓနုမှာစ	၃၉၈
ဓာတုနာမာန မုပသဂ္ဂယောဂါ-	၂၅၅
နံ စျတော ကတရဿာ	၂၂၃
နံမ်ှ တံ ဝါ	၁၄၈
နဲ အမ်ှ	၁၆၄

http://www.dhammadownload.com

နဲ အမ္မာဒိတော ၁၃၉
နတိမေဟိ ကတာကာရေဟိ ၁၂၆
[နိမိတ်-အရ- ပြုအပ်ပြီးသော အ-အကွရာရှိကုန်သော တ-သဒ္ဒါ ဣမ-သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။ တ ဣမ ဣစ္စေတေဟိ ကတာ ကာရေဟိ-ကို ထောက်ပါ။]
နဒါဒိတော ဝါ ဤ ၂၃၁
နဒိမှာစ ၃၉၆
နမောယောဂါဒီသွပိစ ၃၀၆
နယေ ပရံ ယုတ္တေ ၁၇
နဲ သိသ္မိမနပုံသကာနိ ၁၁၀
နာ အာ ၂၁၀
နာညံ သဗ္ဗနာမိကံ ၁၇၈
နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထော ၃၂၈
နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒော ၃၇၈
နာမှိ တယာ မယာ ၁၆၀
နာမှိ ရညာ ဝါ ၁၅၅
နိဂ္ဂဟိတဉ္စ ၅၆
နိဒ္ဓါရဏေစ ၃၁၅
နေတာဟိ သ္မိမာယယာ ၁၉၀
နောစ ဒွါဒိတော နံမှိ ၈၇
န္တသ သေ ဝါ ၁၄၅
န္တုသ တ မီကာရေ ၂၃၃
န္တုသ န္တော ၁၄၅
န္တုသန္တော ယောသုစ ၁၁၈
[နိမိတ်-အရ- (သုတ်ရင်းဖြင့်) သု, နံ, ဟိ, ယော (စသဒ္ဒါဖြင့်) အံ, နာ, သွာ, သ္မိဝိဘတ်တို့ကိုယူ၊ ကာရီ-အရ-န္တုပစ္စည်း၏ အဆုံး ဥသရကို ယူရမည်။]
ပကတိစသ သရန္တသ ၃၃၃
ပဉ္စမျတ္ထေစ ၃၂၃
ပဉ္စာဒီနမကာရော ၁၅၃
ပဉ္စာဒီနမတ္တံ ၁၁၆
ပတိဘိကျွရာဇိကာရန္တေဟိ- ၂၃၃
ပတိသိနိမှိ ၁၁၇
ပတော ယာ ၁၃၇
ပဒတော ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ- ၁၆၁
ပရ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ ၄၁
ပရသမညာပယောဂေ ၁၄
ပရော ဝါ သရော ၅၈
ပသညသစ ၉၃
ပသတ္ထသ သော စ ၂၄၆
ပါသ စန္တော ရသော ၆၂
ပိတာဒိန မသိမှိ ၂၁၂
[ကာရီ-အရ-ပိထု-စသော သဒ္ဒါ တို့၏ အစိတ်ဥ-၏ အာရ-အပြု ၏ အာသရကို ယူရပါမည်။]
ပုထသု ဗျဉ္ဇနေ ၆၆
ပုဗ္ဗမဓောဌိတ မသရံ သရေန- ၁၆
ပုဗ္ဗောစ ၂၅
ပုမန္တသာ သိမှိ ၁၆၇
[ကာရီ-အရ-သိဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံးအ-သရကိုယူ]
ပုမသ လိဂိါဒီသု သမာသေသု ၂၂၁
ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိစ ၁၈၀
ဗဟုဝစနေသု ဒေါနော ၁၆၅
ဗာဋ္ဌသ သာဓော ၂၄၇
[နိမိတ်-အရ-ဣယပစ္စည်း, ဣဋ္ဌ ပစ္စည်း၊ ကာရီ-အရ-ဗာဋ္ဌ-သဒ္ဒါ၊ ကာရီယ-အရ-သာဓ,ပြု]

http://www.dhammadownload.com

ဗျဉ္ဇနေစ ၅၈
ဗျဉ္ဇနောစ ဝိသညောဂေါ ၁၉
ပြဟ္မတော ဂဿစ ၂၀၁
ပြဟ္မတော တု သို့ နိ ၂၀၂
ပြဟ္မတ္တသခရာဇဒိတော ၁၉၉
ဘဝတော ဘောတော ၂၃၄
ဘော ဂေ တု ၂၃၄
မက္ကိတုသုတ္တေသု တတိယာ ၃၂၅
မဒါ သရေ ၅၁
မဒ္ဒါဒိတော ရော ၄၃၉
မနောဂဏာဒိတော သို့နာန- ၁၉၁
မယံ ယောမို့ ပဋမေ ၁၄၄
မဟတံ မဟာ တုလျာဓိကရဏော- ၃၈၂
မာတုလာဒိန မာနတ္ထမိကာရေ ၁၂၄
[တာရီ-အရ၊ မာတုလန္ဒင့်တူကုန်
သော သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး အသရ
ကို ယူရပါမည်။]
မာယူနမာဂမော ဌာနေ ၄၇၁
ယံ ကရောတိ တံ ကမ္မံ ၂၉၃
ယတော ဟိ ၂၄၁
ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဗ္ဗန္တိ ၄၅၉
ယမေဒန္တသာဒေသော ၂၆
ယဝကာရာစ ၉၂
ယဝတံ တလဏဒကာရာနံ- ၂၄၉
ယဝမဒနုတရလာစာဂမာ ၅၂
ယသ္မာ ဒပေတိ ဘယမာဒတ္တေ- ၂၅၃
ယသ ဒါတုကာမော ရောစတေ- ၂၇၅
ယသ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ သာမိ ၂၉၇
ယာဝ တဒုတ္တရိ ဒသဒုဏိ- ၄၆၂
ယုဝါနဋ္ဌ ၂၄၈
ယေနဂ်ဝိကာရော ၃၀၄
ယေန ဝါ ကယိရတေ တံ ၂၉၂
ယေန ဝါ ဒဿနံ ၂၆၃
ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ တရတိ- ၄၁၅
ယော ကရောတိ သကတ္တာ ၂၉၄
ယော ကာရေတိ သဟေတု ၂၉၅
ယောဓာရော တမောကာသံ ၂၉၀
ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ ၂၁၆
ယောနံ နော ၂၂၃
ယောန မာနော ၁၉၉
ယောသု ကတနိကာရလောပေသု- ၁၁၂
ယောသုစ ၉၄
ယောသု ဒ္ဝိန္နံ ဒွေစ ၁၅၁
ယောသွကတရသော စော ၁၂၂
ယောသွာ နော ၁၆၉
[ကာရီ-အရ၊ယောဝိဘတ်နှင့်တကွ
ပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံးအ-သရကိုယူ]
ရက္ခဏတ္ထာနမိစ္ဆိတံ ၂၆၂
ရညံ နံမ္ဟိ ဝါ ၁၅၅
ရမဏီယာဒိတော ကဏ် ၄၃၅
ရဿံ ၃၈
ရာဇဿ ရညော ရာဇိနော သေ ၁၅၅
ရာဇဿ ရာဇု သုနံဟိသုစ ၁၈၁
လတော ဝေါကာရောစ ၁၄၂
လ ဒရာနံ ၄၄၈
လဟုမတ္တာ တယော ရဿာ ၉
လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေ ၇၃
လိင်္ဂတ္ထေ ပဋမာ ၂၉၈
လောပဋ္ဌ တတြာကာရော ၃၉
ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ ၄၆
ဝဂ္ဂါ ပဋ္ဌ ပဋ္ဌသော မန္တာ ၁၃
ဝဂ္ဂေ ယောသာယောသာနံ- ၄၃

http://www.dhammadownload.com

ဝန္တု မန္တု ဝိနဥ္စ လောပေါ ၂၄၉
ဝမောဒု ဒန္တာနံ ၂၇
[ကာရီ-အရ- ခ, သ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသြသရနှင့် ဟ, ထ, ခ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး-ဥသရကိုယူ] (ကစ္စည်း)
ဝါဏ ပစ္စေ ၄၀၃
ဝါ တတိယြေစ ၁၆၄
ဝါ နံမှိ ၂၀၆
[ကာရီ-အရ- သတ္ထု, ပိတု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး ဥ-သရကို ယူရပါမည်။]
ဝါ ပရော အသရူပါ ၁၉
ဝါ ယွပ္ပဌမော ၁၇၄
ဝိဘာဂေ ဓာစ ၄၆၆
ဝိဘာသာ ရုက္ခတိဏပသုဓန- ၃၄၄
ဝိသေသနေစ ၃၀၅
ဝိသေသေ တရ တမိ သိကိယိဌာ ၄၃၆
ဝိသတိ ဒသေသု ဗာ ဒ္ဓိသ တု ၄၄၉
ဝုမ္ဗသ ဇော ဣယိဌေသု ၂၄၆
ဝုဒ္ဓါဒိ သရသ္သဝါ သံယော-- ၄၆၉
ဝေဝေါသု လောစ ၁၂၃
သံသာသွေကဝစနေသုစ ၈၃
သကနာမေဟိ ၄၆၄
သက္ကမန္ဓာတာဒီနဥ္စ ၂၀၈
[ကာရီ-အရ- သက္ကမန္ဓာတု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး ဥ-သရကို ယူရပါမည်။]
သခတော ဂသော ဝါ ၁၃၈
သခတောစာ ယောနော ၂၀၀
သခန္တသိ နောနာနံသေသု ၂၀၁
သဒ္ဒါပုဗ္ဗော ဒိဂု ၃၅၀
သဒ္ဒါပူရဏော မော ၄၄၄
သ ဆသ ဝါ ၄၄၅
သတ္တမျတ္ထေစ ၃၀၄
သတ္ထုနတ္တဥ္စ ၂၀၆
[ကာရီ-အရ-သတ္ထာဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး ဥ-သရကိုယူ]
သတ္ထုပိတာဒိနမာ သိသ္မိ သိ- ၂၀၃
[ကာရီ-အရ- သတ္ထု, ပိတု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး ဥ-သရကို ယူရပါမည်။]
သတျာဒိဟိ မန္တု ၄၄၁
သဒ္ဓါဒိတော ဏ ၄၄၁
သန္တသဒ္ဒသ သော ဘေ ဗော- ၁၉၅
သဗ္ဗတော ကော ၁၈၈
သဗ္ဗတော ဓိ ၂၃၉
သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ ၁၈၁
သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော ၁၇၆
သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစ ၁၂၇
သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရဝစနေ ၄၆၇
သဗ္ဗယောနီန မာဧ ၁၃၁
[ကာရီ-အရ- အလုံးစုံသော ပဌမာ-ယောနှင့် ပဌမာ-ယော ဝိဘတ်၏ နိ-အပြု, ဒုတိယာ-ယောနှင့် ဒုတိယာ ယောဝိဘတ်၏ နိ-အပြုတို့ကို ယူရပါမည်။]
သဗ္ဗသ ဝါ အံသေသု ၁၁၉
သဗ္ဗသ သော ဒါမှိ ဝါ ၂၄၅
သဗ္ဗသိ မသော ဝါ ၁၈၂
သဗ္ဗသေတသာတာရော ဝါ ၂၂၇
သဗ္ဗာသမာဝုသော ပသဂ္ဂ- ၂၁၉

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗော စံ တိ ၂၈
သမာသေစ ဝိဘာသာ ၁၆၈
သမူဟတ္တေ ကဏ်ဏာ ၄၂၉
သမ္ပဒါနေစ ၃၂၂
သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထီ ၃၀၅
သယေစ ၅၀
သရလောပေါမာဒေသပစ္စယာဒိမှိ- ၁၀၅
သရာ ပကတိ ဗျဥ္ဇနေ ၃၄
သရာ သရေ လောပံ ၁၈
သရ္ဝပါနမေကသေသွသကီ ၄၅၅
သရေ အန် ၃၉၀
သရေ ကွစိ ၃၆
သရော ရသော နပုံသကေ ၃၉၉
သ သရေ ဝါဂမော ၁၉၄
သသ္မာသ္မိ သံသာသွတ္တံ ၁၈၆
သဿံ ၁၇၅
သဿ စော ၁၉၂
သဿ နော ၂၁၄
သဟာဒိယောဂေစ ၃၀၁
သာဂမော သေ ၈၂
သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီ ၃၁၃
သာမိဿရာဓိပတိ ဒါယာဒ- ၃၁၄
သီ ၂၁၇
သိမှိ ဂစ္ဆန္တာဒီနံ န္တသဒ္ဒေါ အံ ၁၉၇
[တာရီ-အရ-ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူ ရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ န္တ-သဒ္ဒါ]
သိမှိ ဝါ ၁၂၀
သိယော အံယော နာဟိ-- ၇၆
သိလာယ ဟနုဌာ သပ ဓာရ- ၂၇၆
သုနံဟိသုစ ၁၁၄
သုသ္မိမာ ဝါ ၁၇၁
သုနမံသု ဝါ ၂၀၂
[တာရီ-အရ-သခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-ကို ယူရမည်။]
သုဟိနာသုစ ၁၀၂
သုဟိသွကာရော ဇ ၁၂၇
[တာရီ-အရ- သဗ္ဗ, ယ, တ, ကိ, ပုရိသ, ဣမ, ကုသလ, တုမှ, အမှ စသော သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး အ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။]
သေသတော လောပံ ဂသိပိ ၂၁၈
သေသာ ဗျဥ္ဇနာ ၁၂
သေသေသုစ ၂၂၆
သေသေသု န္တုဝ ၁၉၈
[တာရီ-အရ-ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူ ရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ န္တ-သဒ္ဒါ ကို ယူရပါမည်။]
သော ၁၂၉
သော ဝါ ၁၃၀
သော နပုံသကလိဂေါ ၃၃၈
သျာစ ၁၉၉
သ္မာ နာ ၂၁၄
သ္မာသ္မိနံ ဝါ ၁၃၂
သ္မာဟိသ္မိနံ မှာဘိမှိ ဝါ ၁၂၅
သ္မိ နိ ၂၂၄
သ္မိမှိ ရညေ ရာဇိနိ ၁၅၆
သ္မိမေ ၂၀၀
ဟိဝိဘတ္တိမှိစ ၁၇၀
[တာရီ-အရ-ပုမ-သဒ္ဒါ၏အဆုံး အ-သရကိုယူရပါမည်။]
ဟိ ဟံ ဟိဥနံ ၂၄၀
ဟေတွတ္ထေစ ၃၀၃

http://www.dhammadownload.com

မှတ်သားဖွယ်ရာ ခေါင်းစဉ်မာတိကာ

အံ-ဟူသောနိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်ဆုံး ထား၍ ဆိုရကြောင်း ၈
အံ-ဖြင့် တေ, မေ မရှိနိုင်- ၁၆၄
အံ-ဖြင့် ဝဓုယံ-ဟု မရှိနိုင် ၂၂၂
အ-အက္ခရာလာရာဌာန ၄၀
အကုသလာ-၌ အ-အမျိုးစား ၃၉၀
အက္ခရအမောဟဘာဝ ၃
အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ သိမှတ်ရကျိုး ၅
အက္ခရဝိပတ္တိ ၆
အက္ခရကောသလ္လဉာဏ်ရရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အင်္ဂါ ၅-ပါး ၅
အက္ခရကောသလ္လဉာဏ်ရရှိရန် တိုက်တွန်းပုံ ၂
အက္ခရာမည်ပုံ ၆
အက္ခရာ ၄၁-လုံးကို ဌာန်ဖြင့်ခွဲပုံ ၇
အက္ခရာ ၄၁-လုံးကို နိဿယ+ နိဿိတခွဲပုံ ၇
အက္ခောဘိနီသင်္ချာ ၄၆၅
အက္ခောဘိနီသင်္ချာဖြစ်အောင် မြောက်ပွားပုံ ၄၆၅
အကတ္တရိ-ဟုဆိုရ ၂၇၄
အဂ္ဂ-သဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုရကြောင်း- ၂
အင်္ဂဝိကာရလက္ခဏခွဲပုံ ၃၀၅
အဂ္ဂိဓုမာ-၌ ၃၄၇
အယောသမည်ပုံ ၁၆
အစ္စန္တသံယောဂမည်ပုံ ၃၀၉
အစ္စန္တသံယောဂ ၃-ပါး ၃၀၉
အစ္စန္တံ စသည်၌ ရှေ့ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်း ၃၅၇
အညပဒတ္ထပဓာနသမာသ် ၄၀၂
အဋ္ဌဋ္ဌ သင်္ချာ ၄၆၅
အတဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ၃၇၆
အတ္ထဒန္တော တတော ဝရံ ၂၆၈
အတ္ထဓမ္မာ-၌ ၃၄၇
အတိဒေသသုတ် ၆-မျိုး ၂၅၁
အတိဿ၌ အတိ-သဒ္ဒါ ၆၅
အတိဿနောင် ဝိဘတ်- ၆၅
အတိသိဂဏော-- ၆၅
အဓိကာရသုတ်များ ၂၅၂
အဓိကာရ ၃-မျိုး ၇၃
အဓိ-ကို အဖွ--- ၆၃
အဒွနိမ္မာနဖြစ်ပုံ ၂၆၆
အနဒါဒိဂိုဏ်း ၂၃၂
အနက်ဝါစွအလိုက် လိင်ပြောင်းလဲ နိုင်သော သဒ္ဒါများ ၁၁၂
အနာဒရမည်ပုံ ၃၁၆
အနာဒရ-စသည်ခွဲပုံ ၃၁၇
အနိစ္စ-သာဖြစ်သော သမာသ် ၄၀၂
အနုဇေဋ္ဌံ ၃၃၇
အနုပတိဂိဏာနံ ၂၈၂
အနုပုဗ္ဗ ဂေဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၈၁
အနုမေယျဝိသယအပါဒါန် ၂၅၄
အနုရထံ ၃၃၇
အနေကတ္ထ၌ စီရင်သည့်သုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ ၄၆၁
အန္တိကအပါဒါန်၌-- ဝိဘတ် ၂၆၅
အပစ္စတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သုတ်များ ၄၁၄
အပစ္စတဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းနှင့်သုတ် ၄၁၄

http://www.dhammadownload.com

အဝဇ္ဇဝဿံ-၌ ဒိဂုဗိဿကတပ္ပုရိသ -သမာသ် ဖြစ်ပုံ ၃၅၂
အပါဒါန်မည်ပုံ ၂၅၄
အပါဒါန် ၃-မျိုး ၂၅၄
အပါဒါန် ပဉ္စဝိဓံ ၃၂၇
အပါဒါန်မှည့်ရမည့်နိပါတ်ပုဒ် ၂၆၁
အဗိဂ္ဂဟဏေန နိပါတပယောဂေဖိ- ၂၆၀/၂၆၁
အဗဗ သဒ္ဒါ ၄၆၅
အဗျဒ သဒ္ဒါ ၄၆၅
အဗျယမည်ခြင်းအကြောင်း ၃၃၆
အဗျယတဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများ ၄၆၉
အဗျယတဒ္ဓိတ်၌ သွင်းယူရမည့် ပစ္စည်းများ ၄၆၉
အဗျယတဒ္ဓိတ်မည်ပုံ ၄၆၉
အဗျယပစ္စည်းများသက်နိုင်သည့် အနက်များ ၄၆၅
အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်သင့် သော အနက်များ ၁၁၅
အဗျယီဘာဝသရုပ် ၃၃၅
အဗျယီဘောမည်ပုံ ၃၃၆
အဗျယီဘော လက္ခဏာ ၃၃၆
အဗျယီဘောသမာသ်၏လိင် ၃၃၆
အဗျယီဘောသမာသ်နောင် ဝိဘတ် တို့၏ အစီအရင် ၄၀၁
အဗျာကတာ/အကတွာ ၃၉၀
အဗြာဟ္မဏော-၌ ၃၈၉
အဘိ-ကို အဿ-- ၆၃
အဘိမွာ ပုဿိန်-၌အပါဒါန် ၂၇၃
အမတန္နရော ၃၃၃
အမာဒိတပ္ပုရိသ် ၃၅၄
အမာဒိတပ္ပုရိသ် လက္ခဏာ ၃၅၅
အမှ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၁၆၇
အမှာ-အမှိ-ဟု မရှိနိုင်ကြောင်း ၁၂၆
အယံ စိတ္တံ-ဟု မရှိသင့်- ၁၈၄
အယံ မေ ပုတ္တော ၁၆၃
အရေ အဟမ္မိ ၃၇
အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ ၂၈၄
အလံ မေ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန ၂၈၄
အလုတ္တသမာသ် ၃၃၁
အဿတ္ထိအနက်၌စီရင်သည့်သုတ် ၄၄၂
အဿတ္ထိအနက်၌ သက်သော ပစ္စည်းနှင့်သုတ်များ ၄၄၂
အသဒ္ဒေါ်ယျသဒ္ဒါ ၄၆၅
အသရူပမည်ပုံ ၂၀
အသွာ, အသြိ-၌ မှာ-မှိ မပြုနိုင် ၁၂၆
အဟဟ သဒ္ဒါ ၄၆၅
အာကုမာရိကံ ၃၃၇
အာကောဋုယန္တေ-- ၃၁၇
အာချာတ်ဝိဘတ်သက်ရာဌာန ၇၅
အာဂတသမဏောပုဒ်၏ အခြားမဲ့ ၌ သံယရာမောပုဒ် ထည့်ရ- ၃၇၆
အာဂတသမဏော သံယာရာမော ၃၇၆
အာဂမမည်ပုံ ၆၁
အာဂမဝိဓိသုတ်များ(နာမ်) ၂၅၂
အာဒိဂ္ဂဟဏေန ကာရကမဗ္ဗေါ ၂၅၈/ ၂၅၉
အာဒေသမည်ပုံ ၂၇/၄၇၈
အာဒေသိမည်ပုံ ၂၇
အာဓာရ ၄-ပါး ၂၉၁
အာဓာရကို ဩကာသ-ဟုဆိုရ ၂၉၁
အာပါဏကောဋိကံ ၃၃၇

http://www.dhammadownload.com

အာပုဗ္ဗ သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၈၁
အာ ဗြဟ္မလောကာ ၂၅၈
အာမန္တန မည်ပုံ ၃၀၀
အာယပြုရာဌာန ၄-မျိုး ၁၃၃
အာယသွာ အာနန္ဒော-- ၃၇
အာရပြုနိုင်သည့်ဝိဘတ်များ ၂၀၆
အာရာဓောဟံ ရာဇာနံ ၂၈၀
အာလုပ်မည်ပုံ ၃၀၀
အာလုပ်သည် အကာရကဖြစ်ရ ၃၀၀
အာဝ, အဝပြုနိုင်သည့်ဝိဘတ်များ ၉၆
အာသီသတ္ထ-အရ (သရုပ်) ၂၈၇
ဣတရီတရယောဂဒွန် ၃၈၂
ဣတ္ထမ္ဘူတလက္ခဏမည်ပုံ ၃၀၂
ဣတ္ထ စသည်ခွဲပုံ ၃၀၂
ဣတ္ထိကာယ-ဟု ရှိသင့်/မရှိသင့် ၁၃၇
ဣတ္ထိလိင်ဇောတက ပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်များ နာမ်ငဲ့ရကြောင်း ၂၃၁
ဣတ္ထိပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့ကို နာမ်ငဲ့ရကြောင်း ၂၃၁
ဣတ္ထိလိင်အရာ ဈလမှည့်ပုံစံ ၈၀
ဣတ္ထိလိင်ဟော အ-ကို ဃ-မမှည့်ရ ၈၂
ဣဒံ ပုရိသံ ပဿသိ-ဟု မရှိပုံ ၁၄၉
ဣဒံ/ဣမံ ပုညဘာဂံ ၁၄၉
ဣဒံ မေ/မေ ဣဒံ ပုညံ ၁၆၄
ဣမ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၂၃၀
ဣမ-သဒ္ဒါကို ကာရိယပြုရာ၌ နိမိတ် ဖြစ်ထိုက်သော အရာများ ၂၅၂
ဣမာ-ဟု ရုပ်ပြီးနိုင်/မပြီးနိုင် ၁၃၅
ဣမာယ-ဟု သို့-ဖြင့် ရုပ် မရှိနိုင် ၁၉၁
ဣယ, ဣဌ နှောင်းရာ၌ ပြုနိုင်သော အာဒေသ(ကာရိယ)များ ၂၄၈
ဣယပစ္စည်း သက်နိုင်သည့်အနက် ၄၃၁
ဤ-ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ နွှ-ကို နွှုငဲ့ ရမည့် ပုံစံ ၁၉၈
ဥတ္တရပဒတ္ထပဓာနသမာသ် ၄၀၂
ဥပနဂရံ ၃၃၇
ဥပမာနပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-၌ ဣဝ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး ၃၇၈
ဥပမာန စသည်ခွဲပုံ ၄၃၀
ဥပသဂ္ဂယောဂ ၂၅၇
ဥပပဒသမာသ်၌ ဝါကျ မရှိနိုင် ၃၅၅
ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော-၌ ၃၃၅
ဥပသောဘိတကန္ဒရော ၃၇၈
ဥပသာရပုဒ် (၂၀) ၂၂၀
ဥပသာရ, နိပါတ်ပုဒ်တို့နောင် ကျေနိုင်သော ဝိဘတ် ၂၂၁
ဥပသာရတို့ လိင်အမည်ရနိုင် ၂၂၁
ဥပ္ပလ သန်္ဒာ ၄၆၅
ဥပါတ္တဝိသယအပါဒါန် ၂၅၄
ဥဘ-သဒ္ဒါ၏ လိင်နှင့်ဝုစ် ၁၁၁
ဥဘေတပ္ပုရိသ်သမာသ်မည်ပုံ ၃၅၂
ဥဘယပဒတ္ထပဓာနသမာသ် ၄၀၂
ဥရသွာ ဇာတော-၌ အပါဒါန် ၂၅၆
ဦနပဥ္စ ဗန္ဓနေန ၃၀၃
ဧ, ဩ ဝုဒ္ဓိ လာရာဌာန ၄၇၂
ဧနှင့်ဩတို့အသဝဏ္ဏမည်- ၂၃
ဧကဝုစ်-ဗဟုဝုစ် ၂-မျိုးဖြင့် ဂုဏဝန္တော-ဟု ရှိ/မရှိ ၁၂၁
ဧကဇ အက္ခရာ ၇
ဧကသိက် ၄၅၆
ဧကာဟေနေဝ ဗာရာဏသိယံ ၃၀၃

http://www.dhammadownload.com

ဧတိသာယ, ဣမိသာယတို့၌
ဣုပြုနိုင်ကြောင်း ၈၅
ဧဝမေတံ၊ ဧဝံ ဟောတိ-၌ ၄၉
ဧသော-စသော ဝိဘတျန္တပုဒ်များကို
လိင်ပြယုဂ်ထုတ်ရကြောင်း ၇၄
ဧ-ဟကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြု ၄၉
ဩကာသ ၄-ပါး ၂၉၁
ဩ-၏ ဝိပရိတ်ဟူသောအမည် ၁၀၁
ဩဒနံ ဘုတ္တဝါ ၃၅၅
ကံ အပြား ၂၉၃
ကံအနက်၌ သက်နိုင်သော နာမ်
ဝိဘတ်များ ၃၂၆
ကံအနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ် ပုံစံ ၃၂၂
ကံ-စသော ၆-ပါးကို ကာရက-ဟု
ခေါ်ရကြောင်း ၂၉၃
ကစ္စည်းကျမ်း၌ ဣမကို ဣဒံပြုရ ၁၄၉
ကစ္စည်းကျမ်း၌သာ ပါဝင်၍ ရူပသိဒ္ဓိ
၌ မပါဝင်သော သုတ်များ ၅၅၂
ကညာ-စသော ပုဒ်တို့နောင်
တိုက်ရိုက် ဝိဘတ်မသက်နိုင် ၂၃၁
ကဋ္ဌသ တုဝံ မညေ-၌ ၂၈၅
ကဋ္ဌံ ကရာနော ၃၅၅
ကဏိယော/ကနိယော ၂၄၈
ကတံ တေ/ တေ ကတံ ပါပံ ၁၆၅
ကတံ ဝေါ ကမ္မံ ၁၆၇
ကတနိကာရလောပ ၁၁၄
ကတမာစာနန္ဒ အနိစ္စ ၃၆
ကတ္တာ ပဥ္စဝိဓော ၃၂၇
ကတ္တားမည်ပုံ ၂၉၄
ကတ္တား သရုပ် ၂၉၄
ကတ္တား မဟုတ်သော ဥပကဟိတ်-
အရာ၌-- ၂၇၄
ကတ္တားကို သုဒ္ဓကတ္တားစသည် မှည့်
ရသဖြင့် ရအပ်သောအကျိုး ၂၉၆
ကထာန သဒ်္ဂ ၄၆၅
ကထိတ/အကထိတကံ ခွဲပုံ ၂၈၁/ ၂၉၄
ကဒန္ဓံ-၌ အခြားပုဒ်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟပြုရ ၃၉၂
ကနကမသ ဟိရညသွာ ၂၅၈
ကပ္ပသ တတိယော ဘာဂေါ ၃၅၆
ကမ္မကတ္တားမည်ပုံ ၂၉၄
ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်ပုံ ၃၁၀
ကမ္မဓာရဲ ၉-မျိုး ၃၄၈
ကမ္မဓာရဲသမာသ်၌ စ, တ-သဒ္ဒါထည့်
ရကြောင်း/ချေရကြောင်း ၃၄၈
ကမ္မဓာရဲမည်ပုံ ၃၄၉
ကမ္မဓာရဲသမာသ်လက္ခဏာ ၃၅၀
ကမ္မဓာရဲ၌ ဝိသေသနပုဒ် ရှေ့က
ထားရကြောင်း ၃၈၄
ကမ္မာဓိကရဏ ၂၆၇
ကရဏံ နိဂ္ဂဟေတွာ ၁၄
ကရဏမည်ပုံ ၂၉၂
ကရဏံ ဒုဝိဓံ- ၃၂၇
ကရိုဏ်း ၂-မျိုး ၂၉၂
ကရိုဏ်းအနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ်
သက်သည့် ပုံစံ ၃၂၂
ကလိဂ်ရသ တုဝံ မညေ-၌ ၂၈၅
ကဒ်ပြုနိုင်သည့် သမာသ် ၃၉၁
ကာကေ ရက္ခန္တိ တဏ္ဍုလာ ၂၆၂
ကာရက အပြား ၂၆-ပါး ၃၂၇
ကာရကမည်ပုံ ၂၅၄
ကာရကလက္ခဏာ ၂-ပါး ၂၅၄
ကာရက ၆-ပါး ၂၅၄

http://www.dhammadownload.com

ကာရကကျမ်း၌ အကာရကအမည် မှည့်သောသူတို့-ယသ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ သာမီသုတ်ဖြစ်သည်။
ကာရကမဏ္ဍ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၅၉
ကာရက-ကို သာဓက-ဟုဆိုရ ၂၉၃
ကာရိတ်ကံ၌ သုံးစွဲနိုင်သော ဝိဘတ်များ ၂၉၆/၃၁၂
ကာရိတ်ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော သုတ်များ ၅၂၄
ကာရဏမည်ပုံ ၃၀၇
ကာလနိမ္မာန ဖြစ်ပုံ ၂၆၆
ကာလသတ္တမျတ္ထ၌ သက်သော ပစ္စည်းများ ၂၄၅
ကိ-ကို က-ပြုရာ၌ နိမိတ်အရ ယူရမည့်ပစ္စည်းများ ၂၂၇
ကုမာရီဘတ္တိကော၊ ကုမာရိဘတ္တိ၌ ပုံလိင် မဲ့ရကြောင်း ၃၈၆
ကုမာရီ ရတနံ-၌ ပုံလိင် မဲ့ရ ၃၈၈
ကုမုဒသန္နိဘ ၄၆၅
ကောဏ္ဍညော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရ ၄၇၈
ကောသလဿ ရညော ပုတ္တော ၃၅၆
ကောဋိသန္နိဘဖြစ်အောင် မြွောက်ပွားနည်း ၄၆၄
ကောဋိပကောဋိသန္နိဘ ၄၅၆
ကြိယာဟော အာချာတ်တို့ နာမ် မမည်ကြောင်း ၇၂
ကြိယာပဝဂ္ဂမည်ပုံ ၃၀၃
ကြိယာပဝဂ္ဂ ဖြစ်ပုံ ၃၀၃
ကြိယာမဏ္ဍ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၅၉
ခတ္တိယကုမာရီ-၌ ဤ-ပစ္စည်းနှင့် နေနိုင်ခြင်းအကြောင်း ၃၈၇
ခမာဓနော-၌ ပုံလိင်မဲ့ရကြောင်း ၃၅၈
ဂင်္ဂါ နဒီ-၌ ပုမ္ဘော မဲ့ရကြောင်း ၃၈၈
ဂဠဘံ တုဝံ မညေ ၂၈၆
ဂမကသမာသ်ဖြစ်ပုံ ၃၇၇
ဂါထာဟိ အဗ္ဘာသိ ၃၇
ဂါမာ အပေန္တိ မုနယော-၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၅၃
ဂါမေ ဂါမေ-၌ ၄၅၅
ဂုဏဝစနမည်ပုံ ၂၇၂
ဂေါ-၏ ဩကို အာဝ, အဝပြုနိုင်သည့် ဝိဘတ် ၉၆
ဂေါ-သဒ္ဒါကို ဂေါဏပြုရာ၌ နိမိတ်ဖြစ်နိုင်သည့်ဝိဘတ် ၁၀၄
ဂေါတမော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရကြောင်း ၄၀၆
ဃောသ မည်ပုံ ၁၅
ဃောသာဃောသ-အရ ၄၄
စက္ခုသောတံ-၌ စက္ခု-ကို ရှေ့က ထားရခြင်းအကြောင်း ၃၄၃
စက္ခုသောတကို နပုံးဇကတ်ဲ့ရ ၃၄၃
စဋဟဏေန သာဒိသေသေသု- ၉၅/၆
စဋဟဏေန သျာဒိသေသေသု ၁၀၂/၃
စဋဟဏေန အညတ္ထာဝိ ၂၆၁
စဋဟဏေန သေသေသုဝိ ၂၇၄
စတု-သဒ္ဒါ လိင်အလိုက် ရုပ်ပြီးခြားနားပုံ ၁၅၄
စတုဒ္ဒိသံ-၌ ဥဝ မပြုရ ၉၁
စတုတ္ထီဝိဘတ်သက်နိုင်သည့် အနက်များ ၃၂၆
စတုတ္ထီတပ္ပုရိသ် တွဲစပ်သင့်ပုံ ၃၅၅
စန္ဒသူရိယာ-၌ စန္ဒပုဗ် ရှေ့က ထားရကြောင်း ၃၄၃

http://www.dhammadownload.com

စန္ဒာဒေဝီ-၌ ပုမ္ဘော မင့်ရကြောင်း ၃၈၈
စိတ္တကော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရကြောင်း ၄၀၆
စိတ္တဂု-၌ ဩ-ကို ဥရဿပြုရ ၄၀၁
စိတ္တောဂဟပတိ- ၃၅၃
ဆဋ္ဌမော-၌ ပစ္စယတ္ထ ၄၄၄
ဆဋ္ဌီကတ္တား သုံးစွဲရမည့်နေရာ ၃၂၀
ဆဋ္ဌီကံ သုံးစွဲရမည့်နေရာ ၃၂၁
ဆဋ္ဌီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်
သက်ရာဌာန ၃၁၇
ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်နိုင်သည့်အနက် ၃၂၆
ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ် ၃၅၆
ဆန္ဒဇာတ/ဇာတဆန္ဒ ၃၇၈
ဆဋ္ဌဘိညာ ၅၅
ဆိန္နဟတ္ထော/ဟတ္ထစ္ဆိန္နော ၃၇၈
ဇာတအနက်၌ သက်သည့်သုတ်နှင့်
ပစ္စည်းများ ၄၂၈
ဇာယာပတိ-၌ ဇာယာ-ရှေ့က
နေရခြင်းအကြောင်း ၃၉၈
ဇိဝှါယတနံ-၌ ပကတိ မပြုရ ၃၈
ဇေယျော, ဇေဋ္ဌောတို့၏ ပကတိ
ပုဒ်များ ၂၄၇
စျလ-အမည်တို့သည် ပ-အမည်
ကဲ့သို့ လိင်အဆုံးသက်သက်ကို
သာ မမှီခြင်းအကြောင်း ၈၀
စျလ အမည်မှည့်ရမည့်ဌာန ၈၀
ဌာန် ၆-ပါး ၇
ဌာနအနက်၌ သက်သော
တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများ ၄၃၂
တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ၃၁၁
တဋ္ဌုအဝိညာဏ ၃၇၆
တဏ္ဍာနဒီ-၌ ပုံ လိင်မင့်ရကြောင်း ၃၈၈
တတိယာဝိဘတ်သက်ရမည့်အနက် ၃၂၆
တတိယာတပ္ပုရိသ် တွဲစပ်သင့်သော
ပုဒ်များ ၃၅၅
တတိယာအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်
သက်ရာဌာန ၃၁၉
တတြာယမာဒိ-၌ ရနိုင်သော
သန္ဓိ ၅-ပါး ၁၇
တထာ ဒွန္ဒေ-၌ ၃၄၃
တဒ္ဓိတ်မည်ပုံ ၄၀၄/၄၈၁
တဒ္ဓိတ-၌ တ-အရ ၄၀၄
တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ဆိုင်ထမ်းနည်း ၄၀၄
တဒ္ဓိတ် ၃-ပါး ၄၀၅
တဒ္ဓိတ်ကို နာမ်ငဲ့ရကြောင်း ၄၀၄
တဒ္ဓိတ်ပစ္စယန္တနောင် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း
ထပ်ဆင့်သက်နိုင် ၄၄၄
တဒ္ဓိတ်ကျမ်းလာ ဏျပစ္စည်း သက်
နိုင်သည့်အနက်များ ၄၃၄
တပသီ/တပသီ အဆုံးအဖြတ် ၄၃၈
တပ္ပုရိသ်လက္ခဏာ ၃၅၃
တပ္ပုရိသ်သည် ဝိသေသနဂုဏ်ကို
လွန်၏ဟု ဆိုရကြောင်း ၃၅၃
တပ္ပုရိသ်၏ လိင်နှင့်ဝုစ် ၃၅၃
တပ္ပုရိသ် သမာသ် ၈-ပါး ၄၀၂
တပ္ပုရိသ်သမာသ်မည်ပုံ ၃၅၂/၃၅၅
တဗ္ဗိပရီတော-၌ ၁၀၀
တယော/တိသော လောကာ ၃၄၀
တ-လာရာဌာန ၅၄
တဝ, မမပြုသည် ဝိကပ် ၁၅၈
တဝန္တုပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်များနှင့်
သမာသ် မစပ်ရကြောင်း ၃၅၅
တဿ မေ သက္ကော ၂၈၇

http://www.dhammadownload.com

တဟိဂ္ဂန်-ဟု မရှိနိုင် ၂၄၁
တာ-ပစ္စည်းအနက် ၃-ချက် ၄၃၀
တိကဒုက်-ဟု ဒွန်သမာသ်ပုံစံ မရှိသင့် ၃၄၇
တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော အဟု ၃၅
တိဒသာ-၌ ဒသ-သဒ္ဒါ၏အနက် ၃၇၇
တိဒဏ္ဍကေန ပရိဇ္ဈာဇကာ ၃၀၃
တိပဒ တျက္ခရသုတ် ၇၀/၂၅၂
တိမလံ-၌ ဣယ မပြုရ
တိမိရံ ဝိယ ဒိဿတိ ၄၃၂
တိဿန္နံ-၌ နံကို ဣဿံ့ မပြုရ ၁၁၂
တိ-သဒ္ဒါနောင် လိင်အလိုက် ရုပ်ပြီးခြားနားပုံ ၁၅၃
တုမှံ ဒီယတေ-၌ ၁၇၆
တုမှ အမှ-သဒ္ဒါတို့ လိင်သုံးပါးလုံး၌ ရုပ်တူရခြင်းအကြောင်း ၁၄၄
တုမှ အမှ-သဒ္ဒါတို့ကို အလိင်ဟု ဆိုရကြောင်း ၁၄၅
တုမှ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၁၆၇
တုယ္ဟဉ္စသ အာဝိ ကရောမိ ၂၈၇
တုလျာဓိကရဏဖြစ်ပုံ ၃၄၉
တေဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စု- ၂၈၂
တေ, မေ မပြုနိုင်သောဌာန ၁၆၃
တော-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့ လိင်သုံးပါး ဝုစ်နှစ်ပါးတို့၌ တစ်ရုပ်တည်းသာရှိရ ၂၃၈
တောပစ္စည်းသက်နိုင်သည့်အနက် ၂၃၉
တွာဒိပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်သော ရုပ်များ ၂၄၄
တွာဒိပစ္စည်းများကို အဗျယတွိတ်၌ သွင်းယူရကြောင်း ၄၆၉
တွာဒိပစ္စည်းသရုပ် ၂၃၈/၂၄၄
တွာလောပ အဓိပ္ပါယ် ၂၆၆
တွာလောပ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၆၇
ထာ-ပစ္စည်းသက်ရမည်သဌနာမ်- ၄၆၈
ထောကာ မုစ္စန္တိ ၂၇၃
ထောက အပါဒါန်၌ သုံးစွဲရမည့်- ၂၇၃
ထင်းဖွဲအား လျှောက်ပတ်စွာ သင့်ကို အောက်မေ့၏၌ အပါဒါန်ဖြစ် ၂၈၅
ထေရိကာ-၌ ဏ္ဍ-ပစ္စည်းမသက်ရ ၄၂၁
ဒ-လာရာဌာန ၅၄
ဒက္ခိဏာယ-၌ သို့ကို အာယပြုနိုင် ၁၉၀
ဒဏ္ဍယော-ဟု မဖြစ်သင့်ကြောင်း ၁၂၂
ဒါနမယံ-၌ ပစ္စယတ္ထ ၄၄၃
ဒိဂု ၂-မျိုး ၃၄၀
ဒိဂုသမာသ်လက္ခဏာ ၃၅၁
ဒိဂုသမာသ်ဟု ခေါ်ဆိုရကြောင်း ၃၅၁
ဒိဂုသမာသ်၌ ရှေ့ထားရမည့်ပုဒ် ၃၅၁
ဒိသာယောဂ ၂၆၇/၈
ဒီဃမည်ပုံ ၁၁
ဒီဃဇော်-၌ ဘာသိတပုမဖြစ်ပုံ ၃၈၅
ဒီဃပြုရာဌာန ၃၈
ဒုတိယာအနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်ရာဌာန ၃၂၀
ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရမည့်အနက် ၃၂၆
ဒုတိယာတပ္ပုရိသ်တွဲစပ်ရမည့်ပုဒ် ၃၅၅
ဒူရအပါဒါန်၌ သုံးစွဲရမည့်ဝိဘတ် ၂၆၅
ဒေဝတာ-၌ ပစ္စယတ္ထ ၄၃၀
ဒေဝရာဇော-၌ သျာစသုတ်ဖြင့် အာ မပြုရကြောင်း ၃၉၆
ဒေဝဒတ္တောနှင့် ပစတိ-ကို သမာသ် မစပ်ရခြင်းအကြောင်း ၃၃၁
ဒေဝဒတ္တ ကဿ ဒန္တာ ၃၃၁

http://www.dhammadownload.com

ဒေဝဒတ္တသာ ဂုရု ကုလံ ၃၅၆
ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ ၂၇၈
ဒေသနတ္ထ-သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌- ၂၈၄
ဒွိဇ-အကွရာများ ၃
ဒွိ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၁၅၂
ဒွိ-တိသခ်ာသဒ္ဒါနောင်-- ၁၁၁
ဒွိ-စသော သဒ္ဒါတို့၏လိင်နှင့်ဝုစ် ၁၁၁
ဒွေဘော်ပြုရမည့် အက္ခရာများ ၄၂
ဒွေဘော်လာရာဌာန ၄၂
ဒွေဘော် ၄-မျိုး ၄၃
ဒွန် ၄-မျိုး ၃၇၉/၃၈၀
ဒွန်သမာသ် ၃၈၀
ဒွန်သမာသ်၌ စ-သဒ္ဒါတို့ကို ချေရ ၃၄၃
ဒွန်သမာသ်၌ စ-သဒ္ဒါ ထည့်ရကျိုး ၃၇၉
ဒွန်သမာသ်၌ လိင်ဆုံးဖြတ် ၃၈၂/၃၄၆
ဒွန်သမာသ်၏ ဧကတ္ထီဘာဝဖြစ်ပုံ ၃၈၁
ဒွန်သမာသ်တွဲစပ်ရာ၌ ရှေ့ထားရ
မည့် ပုဒ်များ ၃၄၆
ဒွန်သမာသ်တွဲစပ်ရမည့်စည်းကမ်း ၃၄၃
ဓနိတ အက္ခရာများ ၁၅
ဓနိတမည်ပုံ ၁၆
ဓမ္မံ သုဏာမာနော ၃၅၅
ဓမ္မံ သုဏာန္တော ၃၅၅
ဓာ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သော အနက် ၄၆၇
ဓာတုယောဂ ၂၅၆
ဓာတုပစ္စယဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ ၃၄/၃၀၀
ဓူမော ဝိယ ဒိဿတိ-၌ ၄၃၂
နဒါဒိဂိုဏ်း ၂၃၂
နန္ဒာ ပေါက္ခရဏီယံ-၌ ပုံလိင်မဲ့ရ ၃၈၈
နံ-ပဋိသေဓ အပြား ၃၈၉
နပုံး ဧကတ်ငဲ့ခွင့်ရှိသော ဒွန်သမာသ်
ပုဒ်များ ၃၄၃
နပုံး ဧကတ်ငဲ့သောသုတ်များ ၅၂၈
နပုံလိင်အရာဝယ် သိ-နှောင်းရာ၌
ကီ-ကို က-မပြုရကြောင်း ၂၂၆
နာ ပြာဟွဏော-၌ အဗျယီဘော
မမည်ကြောင်း - ၃၃၃
နာ-လာရာဌာန ၅၄
နာဝမာသေတိ ဝိဟာရံ ၃၀၃
နာ ဝုဒ္ဓိ နိလပီတာဒေါ ၄၂၅
နာဟုတ သခ်္ခာ ၄၆၅
နာနာရုက္ခတိဏာ- ၃၇၈
နာမယောဂ ၂၅၆
နာမကဏ္ဍနောင် တဒ္ဓိတကဏ္ဍကို
ဆိုရခြင်းအကြောင်း ၄၀၄
နာမ် အမျိုးမျိုး ၃၂
နာမ်မည်ခြင်းအကြောင်း ၃၂
နာမ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ဖြစ်ရန် နာမ်ဝိဘတ်
များ စီရင်ရမည့်သဒ္ဒါ ၃၃
နာမ်ဝိဘတ်သက်ရာဌာန ၃၅
နာမ်၏အခြားမဲ့၌ သဟသ်ကိုဆိုရ ၃၂၈
နာမ်ကျမ်း၌ ဣတ္ထိလိင်ဇောတက
ပစ္စည်းသက်သောသုတ်များ ၅၃၆
နာမ်ကျမ်း၌ ကိမတ္ထံဖြင့် ၃၉
နာမ်အရာ၌ သိ-ဟုဆိုလျှင် ဂ-သိကို
ယူနိုင်/မယူနိုင် ၁၂၁
နာမ်ကျမ်းလာ ဣတ္ထိဇောတက
ပစ္စည်းများ ၂၃၀
နာမ်ကျမ်းလာ ဣမ-၏ ကာရိယ ၂၃၀
နာမ်ကျမ်းလာ သတ္တမျတ္ထ၌သက်
သော ပစ္စည်းများ ၂၄၄
နာမ်ကျမ်းလာ ကာလသတ္တမျတ္ထ၌

http://www.dhammadownload.com

သက်သော ပစ္စည်းများ ၂၄၅
နာမ်ပဋ္ဌမပိုင်းလာ ပစ္စည်းများကို အဗျယ-၌ သွင်းယူ ၄၆၉
နိဂ္ဂဟိတ်ကို အံပြုရကျိုး ၄၆
နိဂ္ဂဟိတ်မည်ပုံ ၁၄
နိဂ္ဂဟိတ်လာရာဌာန ၅၇
နိဂ္ဂဟိတ်ချေရကျိုး ၅၇
နိဂ္ဂဟိတ်ချေရာဌာန ၅၇
နိစ္စ-သာ ဖြစ်သော သမာသ် ၄၀၂
နိဒ္ဓါရဏမည်ပုံ ၃၁၆
နိဒ္ဓါရဏ ၄-ပါး ၃၁၆
နိဒ္ဒရထံ ၃၃၇
နိဒ္ဒိဌဝိသယ အပါဒါန် ၂၅၄
နိန္ဓဟုတ သင်္ချာ ၄၆၅
နိပါတ်ပုဒ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်- ၂၆၁
နိပါတပယောဂေပိ-၌ ၂၆၁
နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သုံးစွဲနိုင်သည့် ဝိဘတ် ၂၆၁
နိပါတနသုတ်ကြီး ၄-သုတ် ၄၅၉
နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ်သက်သည့်ပုံစံ ၃၂၂
နိမ္မာန အဓိပ္ပါယ် ၂၆၆
နိယုတ္တအနက်၌သက်သော တဒ္ဓိတ် ပစ္စည်းများ ၄၂၈
နိရဗ္ဗုဒ သင်္ချာ ၄၆၅
နိလာဒိဂုဏနာမဋ္ဌ ၁၁၂
နှု-၏ ဥ-ကို အ-ပြုရာ၌ နိမိတ် ဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ် ၁၁၉
နှစ်ပုဒ်တို့တူသောတည်ရာအနက်ရှိ ၃၄၉
ပကတိတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ် ၄၄၃
ပကတိပြုရကျိုး ၃
ပကတိဂ္ဂဟဏေန ပုန ၁၀၇
ပကောဋိသင်္ချာ ၄၆၅
ပစ္စတ္တံ- ၃၃၇
ပစ္စာသုဏအနုပတိဂိဏာနံ ၂၈၁
ပဋ္ဌမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်-- ၃၂၁
ပဋ္ဌ-စသော သင်္ချာသဒ္ဒါတို့နောင် ဣတ္ထိပစ္စည်းများ မသက်ရ ၁၅၄
ပဋ္ဌ-အစ အဌာရသဆုံးသော သင်္ချာ သဒ္ဒါတို့ လိင်သုံးပါးလုံး၌ ရုပ် တူရခြင်းအကြောင်း- ၁၅၄
ပဋ္ဌမီဝိဘတ်သက်ရမည့်အနက် ၃၂၆
ပဋ္ဌမီတပ္ပုရိသ်တွဲစပ်သင့်ပုဒ် ၃၅၅
ပဋ္ဌသတိကာ-၌ ဤပစ္စည်းမသက်ရ ၄၂၁
ပဋ္ဌဂီကော-၌ ဒီယ မပြုရကြောင်း ၂၅
ပဋ္ဌေသု, ပဋ္ဌာနံ, ပဋ္ဌေဟိ-ဟု ရုပ် မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ၁၁၇
ပဋ္ဌယောဂ တွာလောပ ၂၇၃
ပညာပကတိကော၊ ပညာဝိသုဒ္ဓိကော-တို့၌ ပုံလိင် မငဲ့ရ ၃၈၆
ပဋိသောတံ ၃၃၇
ပဌမာယော-ကို ဧပြုနိုင်သည့် သဗ္ဗနာမ်- ၁၇၇
ပဌမာဝိဘတ်သက်ရမည့်အနက်များ ၂၉၉/၃၂၅
ပတိပုဗ္ဗ သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၈၁
ပတိပုဗ္ဗ ဂေဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၈၂
ပထဝီဓာတု-၌ ပုံလိင် မငဲ့ရ- ၃၈၈
[illegible] ၃
[illegible]ည်ပုံ ၁၅

http://www.dhammadownload.com

ပဒုမ သင်္ချာ ၄၆၅
ပ, ပရာ-စသည်တို့ ဥပသာရအမည်
ရခြင်းအကြောင်း ၂၂၁
ပဗ္ဗဇိတမနု ပဗ္ဗဇိသု ၃၁၁
ပဘင်္ကရော ၃၃၃
ပမာဏတ္ထ အပါဒါန် ၂၇၀
ပမေဒနတ္ထ ၂၆၉
ပရသမညာ ၁၅
ပရတ္တ-ဟာ-၌ ရသပြုရ ၃၉
ပရိယုဒါသပဋိသေဓ ၃၈၉
ပရိယာယ်တူသဒ္ဒါချင်း ဒွန်မတွဲရ ၃၄၆
ပရောသတံ-စသည်တို့ကို မနော
ဂိုဏ်းဟု မခေါ်ရ ၁၉၂
ပသဇ္ဇပဋိသေဓ ၃၈၉
ပဟာယ ဝေါ-- ၁၆၂
ပါဋိပဒိကမည်ပုံ ၇၄
ပါဒသ ဥက္ခိပနံ ၂၉၈
ပါနိပါတ်၏ အဆုံး၌သာ ဂ-လာရ ၆၂
ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ ၂၅၄/၃၀၇
ပါပါ, ပါပေ, ပါပါယ-တို့၌-- ၁၃၅
ပုညာယ သုဂတိ ယန္တိ-၌
အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၇၂
ပုဏ္ဏရိကသင်္ချာ ၄၆၅
ပုဏ္ဏော မန္တာနိပုတ္တော ၃၅၃
ပုဗ္ဗဒက္ခိဏာ-၌ ပုမ္ဘော မင့်ရ ၃၈၆
ပုဗ္ဗ-စသော သဒ္ဒါနောင်၊ ယောကို
ဧပြုခြင်းသည် ဝိကပ် ၁၇၈
ပုဗ္ဗပဒတ္ထပဓာနသမာသ် ၄၀၂
ပုဗ္ဗယောဂ-၌ ပုဗ္ဗ-အရ ၂၇၁
ပုဗ္ဗယောဂ-၌ ပုဗ္ဗသဒ္ဒါဆိုရကျိုး ၂၇၁
ပုဗ္ဗုတ္တဝစနေသုပိ- ၁၀၃
ပုဗ္ဗေဝ သမ္မောဓာ ၂၇၁
ပုရိသ ပေါသော-ဟု ကမ္မဓာရဲ
မတွဲစပ်နိုင်ကြောင်း ၃၅၀
ပုရိသေန ဩဒနော ပစ္စတေ ၂၉၉
ပုရိသော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ-၌ ပုရိသော-
ဝယ် ပဌမာသက်ရကြောင်း ၂၉၉
ပုရိသာဟိ, ပုရိသာသု-ဟု ရုပ်
မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ၁၁၅
ပုရိသတော-ကို ပုဒ်ဟု ခေါ်နိုင် ၂၃၈
ပုရိသ-မှ ထူးသော မန-သဒ္ဒါ၏
ရုပ်များ ၁၉၂
ပုရိသတော-ကို ဧကဝုစ် ဗဟုဝုစ်
နှစ်မျိုးပေးနိုင် ၂၃၈
ပုရိသော ပုရိသံ ဘာရံ ဟာရေတိ ၃၁၃
ပုရိသော ပုရိသံ သယာပယတိ ၃၁၃
ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂမယတိ ၃၁၃
ပူရဏအနက်၌သက်သောပစ္စည်း ၄၅၂
ဗဟုကုမာရိက-၌ ပုမ္ဘော မင့်ရ ၃၈၆
ဗဟုဒါသိကော-၌ ပုမ္ဘော မင့်ရ ၃၈၆
ဗဟုဗ္ဗီဟိစာယံ အဘိဓေယျလိင်
ဝစနော အဓိပ္ပါယ် ၃၇၇
ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၏လိင် ၃၇၇
ဗဟုဗ္ဗီဟိ ၉-ပါး ၃၇၆
ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် ၃၇၅/၆
ဗိန္ဒု သင်္ချာ ၄၆၅
ဗုဒ္ဓသွာ ပတိ သာရိ-- ၂၅၈
ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ-ဟု
ရွတ်ဆိုသော နည်း- ၅၁
ဗုဒ္ဓသွာ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ
၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ၂၅၆
ဗုဒ္ဓံ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ-ဟု

http://www.dhammadownload.com

ပါဋိ မစိသင့်ကြောင်း ၂၅၆
ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ ၂၈၁
ဗျည်းကို နောက်ထား၍ဆိုရ ၈
ဗျည်းမည်ပုံ ၁၂
ဗျဥ္ဇနသန္ဓိမည်ပုံ ၇၀
ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ၃၅၆
ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ ၂၈၁/၂
ဘဒ္ဒော ရညော ပုတ္တော ၃၃၁
ဘဒ္ဒော ရညော ပုရိသော ၃၅၆
ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး ၁၃၉
ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၂၃၅
ဘာရဒ္ဒါဇော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရ ၄၀၆
ဘာဝတဒ္ဓိတ် ၅-ပါး ၄၀၅
ဘာဝတဒ္ဓိတ်၌စိရင်သောသုတ် ၄၃၆
ဘာဝတ္ထ(ဘောအနက်)၌ သက်သော
ပစ္စည်းနှင့် သုတ်များ ၄၃၆
ဘာဝတဒ္ဓိတ်ကို သာမညတဒ္ဓိတ်
အလယ်၌ ဆိုရကြောင်း ၄၃၆
ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့သည်/တို့ကို
ဟု မပေးနိုင် ၁၄၀
ဘိက္ခုနီ-၌ ဝါပရောဖြင့် ချေရ ၂၃၃
ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ ၂၈၂
ဘိက္ခူသု ဘောဇိယမာနေသု ၃၂၄
ဘိန္ဓာနံ သန္ဓာတာ ၃၅၆
ဘူမိဂတော-၌ လိင်ဆုံးဖြတ် ၃၅၇
ဘုရားရှင်တို့ သက္ကတဘာသာဖြင့်
တရား မဟော ၇၃
ဘောဝါဒိနာမ သော ၃၉
ဘောတိအယျေ-၌ ၁၃၉
ဘောတိ အမွေ-ဟု မရှိနိုင် ၁၃၉
ဘောတိ ကည, ကညာ-ဟု မရှိ ၂၅၂
ဘောပုရိသ-စသည်၌ ဘဝန္တသဒ္ဒါ
ထည့်ဆိုရကျိုး ၁၃၉/၂၁၉
မံ အဝဓိ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်
အက္ခရာသို့ မကပ်ရ- ၁၈
မစ္စု ဂစ္ဆတိ အာဒါယ ၃၁၇
မ, ဒပြုရမည့်စည်းကမ်း ၅၁
မနမတ္တေန၊ မနစ္ဆဋ္ဌာနံ-၌ ဩမပြုရ ၁၉၃
မနုဿာနံ ခတ္တိယော ၃၅၆
မနောဂိုဏ်းကို ပြသောသုတ်များ ၁၉၅
မနောဂိုဏ်းဝင်သဒ္ဒါ ၁၆-ပါး ၁၉၂
မယံ ဂစ္ဆာမ-၌ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် သုံးနှုံး ၁၄၄
မယ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သည့်အနက် ၄၄၃
မ-လာရာဌာန ၅၄
မဟာကထာန သင်္ချာ ၄၆၅
မဟာဓနံ/မဟဒ္ဓနံ ၃၈၄
မဟာဝိသယသုတ်ကြီး ၄-သုတ် ၄၅၉
မာဂဓဘာသာပြောဆိုသူ ၄-ဦး ၇၃
မာတာပိတရော-၌ လိင် ၃၈၂
မာတာ ပုတ္တံ ဘောဇနံ ၃၁၃
မာထုရာ ပါဋလိပုတ္တေဟိ ၂၅၄
မာသဇာတော-- ၃၇၈
မုခေန ဝိဝဋေန ၁၄
မေဓာဝိနီ-၌ ဣနီသက်ရကြောင်း ၄၃၈
ယညဒတ္တံ ကမ္ပလံ ၂၉၄/၃၁၃
ယထယိဒံ-၌ ရဿပြုရ ၃၉
ယထာ, တထာ-စသည်တို့ နိပါတ်
မည်ခြင်းအကြောင်း ၂၂၁
ယ-လာရာဌာန ၅၄
ယာစ ပက္ခဿ အဌမီ ၃၅၆
ယေနဝါ ကယိရတေ-ဟု အထူး
ပြု၍ ဆိုရကြောင်း ၂၉၃

http://www.dhammadownload.com

ယောနဉ္စိသမာသံ-ပုဒ်ဖြတ် ၄၅၃
ယော ဝေဒေတိ သကတ္တာ-
ဂါထာ အဓိပ္ပါယ် ၂၈၃
ရ-လာရဌာန ၅၄
ရဿမည်ပုံ ၁၀
ရဿပြုရာဌာန ၃၉
ရဟိတာ မာတုဇာ-ဇံ-ဇေန ၂၆၀
ရာဇ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ၁၅၆
ရာဇပုတ္တော-၌ နာမ်ဒဲ့ရကြောင်း ၄၈၁
ရုဒတော ဒါရကဿ ၃၁၇
ရုက္ခော၀ အဿတ္ထော၀-ဟု-
ဒွန်မတွဲသင့်ကြောင်း ၃၄၆
ရှင်ကစ္စည်းမထေရ် ဘုရား တရား
သံဃာကို ရှိခိုးရကြောင်း ၂
လက္ခဏ စသည်ခွဲပုံ ၃၂၄
ल-လာရဌာန ၅၄
လဟုမတ္တာမည်ပုံ ၁၀
လဟုမတ္တာ-၌ မတ္တာ-အရ ၁၀
လိင် ၃-ပါးလုံးရှုပ်တုံသော သဒ္ဒါ ၁၇၃
လိင်(လိင်) မည်ပုံ ၁၅/၂၄/၂၉၉
လိင်သုံးပါး ဝိဘတ် ၇-သွယ်ကြောင့်
ရုပ် မပျက်စီးသော ပစ္စည်း ၄၆၉
လုတ္တသမာသ် ၃၃၀
လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး ရနိုင်ရန်
အားထုတ်ရမည့်နည်းလမ်း ၃
လောပမည်ပုံ ၁၅/၁၉
၀ဂ္ဂဘေဒ ၄၆၂
၀ဂ္ဂန္တ-အကွရာတို့၏ သကဋ္ဌာန်
နာသိကဋ္ဌာန် ၂-ပါး၌ဖြစ်ရ ၇
၀ါစွလိင်ကသဒ္ဒါ ၅-မျိုး ၁၁၂
၀စ္ဆာယနော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရ ၄၁၀
၀ဏ္ဏခြားရာ ကာလခြားရာ၌
သဒ္ဒိ မဖြစ်- ၁၉
၀-လာရဌာန ၅၄
၀ါသိဋ္ဌိ/၀ါသိဋ္ဌော ၄၀၆
၀ါသိတာ သာနု ၀ါသိတသာနု ၃၇၇
၀ိကာရမည်ပုံ ၄၇၈
၀ိဇ္ဇာစရဏ်-၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ ၃၄၄
၀ိပရီတမည်ပုံ ၄၇၈
၀ိဘတ်မည်ပုံ ၇၅/၂၅၄
၀ိဘတ္တ အပါဒါန် ၂၆၈
၀ိဘတ္တာဒေသေ ၉၃/၁၉၅
၀ိဘတ်ကို ပစ္စယ-အမည်ဖြင့်ခေါ်- ၄၈၁
၀ိ၀ိတ္တထွေ- ၂၇၀
၀ိသညောဂမည်ပုံ ၆၁
၀ိသေသနမည်ပုံ ၂၉၈/၃၀၅
၀ိသဘာဂဖြစ်ပုံ ၃၄၄
၀ိသယဘေဒအားဖြင့် အပါဒါန် ၂၅၄
၀ိသေသတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ် ၄၃၇
၀ိသေသတ္ထ၌ သက်သော ပစ္စည်း ၄၃၇
၀ိသေသအနုက်၌ ပစ္စည်းသက်ပြီး
နောက် တဖန်ပစ္စည်းသက်နိုင် ၄၃၇
၀ီသံ-စသည်၌ တဖန်ဝိဘတ်သက်ရ ၄၅၇
၀ီသံ, တီသံ-၌ တိလာရကြောင်း ၄၄၈
၀ီသံ-စသည်၌သာ တီ-လာရ ၄၄၈
၀ုတ္တသန္ဓိမည်ပုံ ၇၀
၀ုတ္တသန္ဓိပြယုဂ်ကို မထုတ်ရကြောင်း ၇၀
၀ုတ္တယောဂတော-၌ ၆၉
၀ုတ္တိမည်ပုံ ၄
၀ုတ္တိ ၃-မျိုး ၅
၀ုဒ္ဓိမည်ပုံ ၄၇၈
၀ုဒ္ဓိပြုရာဌာန ၄၇၀

http://www.dhammadownload.com

ဝုဋ္ဌဖြစ်သော သရ ၄၇၀
ဝုဋ္ဌပြုရမည့်အစီအစဉ် ၄၇၁
ဝေသာမိတ္တော-၌ ဝုဋ္ဌ မပြုရ ၄၀၆
ဝေါ, နော မပြုရသော ဌာန ၁၆၃
သံယဋ္ဌိတစရဏာ ၃၇၇
သံပြု သာပြုတို့ကြောင့် စီရင်သော သုတ်များ ၅၃၂
သံယောဂမည်ပုံ ၁၅
သန်္ဓာပူရဏာ ၄၄၄
သန်္ဓာပူရဏာအနက်၌ သက်သော သုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ ၄၅၂
သန်္ဓာတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သည့်သုတ်များ ၄၅၃
သန်္ဓာတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သည့်သုတ်များ ၄၅၂
သန်္ဓာတဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများ ၄၅၂
သန်္ဓာတစ်မျိုးမျိုး၌ သုည ပေါင်း ၄၆၅
သကတ္ထ၌သက်သော ပစ္စည်းများ ၄၄၅
သင်္ကော ဒေဝရာဇာ ၃၅၃
သခ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံးအ-ကို စီရင်ရာ၌ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောအရာ- ၅၃၃
သညောဂမည်ပုံ ၆၀
သတံ-သဟဿံလိင်ဝုစ် ၄၆၂
သတသ္မာ ဗန္ဓော နရော ၂၇၂
သတ္တသတိကာ-၌ ဤပစ္စည်း မသက်ရခြင်းအကြောင်း ၄၂၁
သတ္တမျတ္ထ(သတ္တမီအနက်)၌ သက်သော ပစ္စည်းများ ၂၄၄
သတ္တမီဝိဘတ်သက်နိုင်သည့်အနက် ၃၂၆
သတ္တမီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ် သက်ရာဌာန ၃၀၈
သတ္တမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်- ၃၁၉
သတ္တမီတပ္ပုရိသ် တွဲစပ်သင့်ပုံ- ၃၅၆
သတ္တမာ ကမ္မံ-၌ သတ္တ-အရ ၃၂၇
သတ္တုအဒါသိ- ၃၇
သဒ္ဒါဓုရော၊ သဒ္ဒါပကတိကော-တို့ ၌ ပုံလိင် မဲ့ရကြောင်း ၃၈၆
သဒ္ဒိဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ-၌ ပကတိ မပြုရကြောင်း ၃၈
သဒ္ဒါကျမ်းကို လေ့လာသင်ယူသူတိုင်း ခံစားနိုင်သော အကျိုးဆက် ၃
သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းကို ဗဟုဝုစ်ဖြင့် သုံးစွဲမှု ရှိ/မရှိ ၁၄၄
သန္တေဟိ ပူဇိတော ဘဂဝါ ၁၉၆
သန္ဓိမည်ပုံ ၄
သန္ဓိကျမ်း၌ တိပဒ/တျက္ခရသုတ် ၇၀
သန္ဓိကျမ်း၌ နိပါတ်ပုဒ်တို့ကိုစီရင် ၇၀
သန္ဓိကျမ်း၌ ဥပသာရပုဒ်ကိုစီရင် ၇၀
သန္ဓိကျမ်း၌ ဝါတိ ကသ္မာဖြင့် ၇၉
သန္ဓိကျမ်း၌ ပဋိသေဓသုတ်နှင့် ပဋိသေဓိတပဋသုတ် တွဲစပ်ပုံ ၇၀
သန္ဓိကျမ်း၌ ကာရိယနှစ်ချက် စီရင်သောသုတ်များ ၇၀
သပ္ပညနော/သပ္ပညဝေါ ၁၄၃
သပ္ပညေ စ ဖိပဒုတ္တမောစ-ဟု ဒွန်မတွဲသင့်ကြောင်း ၃၄၆
သပ္ပနာမ် ၂၇-ပုဒ် ၁၇၇
သပ္ပနာမ်ပုဒ်တို့ ဟောနိုင်သော အနက်များ ၁၇၇
သပ္ပနာမ်အစီအရင်များ ၁၇၉
သမ္ပဒါနံ ၃-ပါး ၂၂၅
သမ္ပဒါနံ တိဓာ ၃၂၇
သမ္ပန်သည်အကာရကဖြစ်ရ- ၂၉၇
သမ္ပန်အပြား ၁၀-ပါး ၂၉၇

http://www.dhammadownload.com

သမ္မန်မည်ပုံ ၂၉၇
သမ္မန္ဓိသဒ္ဒါတို့ သမာသ်ဖြစ်ကြောင်း ၃၅၇
သမဏီဘတ္တိကော ၃၈၆
သမဏီပဒုမံ-၌ ပုဒ္မော မင့်ရ- ၃၈၈
သမထဝိပဿနာ-၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ ၃၄၄
သမာသ်ကို နာမ်ငဲ့ရကြောင်း ၃၂၉
သမာသ် ၆-ပါး ၃၂၉
သမာသ် ၆-ပါး လိင်ထားပုံစနစ် ၃၂၉
သမာသ်ဝါစက ၉-ပါး ၃၂၉
သမာသ်မည်ပုံ ၃၂၉
သမာသ်စပ်ရကျိုး ၃၃၀
သမာသ်၏ လက္ခဏာ ၃၃၀
သမာသ်ဖြစ်နိုင်သော သမုစ္စည်း ၃၈၀
သမာသ်၏အခြားမဲ့၌ တဒ္ဓိတ်ကိုဆို ၄၀၄
သမာသ်ကျမ်း၌ ဝိဘတ်တို့ကို
စီရင်သောသုတ်များ ၅၃၂
သမာသ်အမည်နှစ်မျိုးကို တပေါင်း
တည်းပြု၍ အမည်မှည့်- ၃၅၁
သမာသန္တဂတာနံ နာမာနမန္တော ၃၉၅
သမာသ်အဆုံး၌ ပစ္ဆည်းသက်သော
သုတ်များ ၃၉၈
သမာသ် မစပ်နိုင်သည့်ပုဒ်များ ၃၅၅
သမာသ်ကျမ်းလာ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏
ကာရိယများ ၃၉၂
သမာသ် ၆-ပါး ပြဋ္ဌာန်းပုံ ၄၀၂
သမာသော စတုရဋ္ဌာ-၌ သမာသ်
၃၂-ပါးရေတွက်ပုံ ၄၀၂
သမာသ်ပုဒ်တစ်ခုဖြစ်ရန် လိုအပ်
သော အင်္ဂါ ၃၃၀
သမာဟာရဒွန်၌ နပုံငဲ့မှု မမြဲ- ၃၄၃
သမုစ္စည်း ၄-မျိုး ၃၈၀
သမူဟတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သည့်သုတ် ၄၃၀
သမူဟတ္ထ၌ သက်သော ပစ္ဆည်းများ ၄၃၀
သယမ္ဘူဝေ-ဟု ရုပ်မရှိနိုင် ၁၄၀
သရကို ဖွေဉီးစွာဆိုရကြောင်း ၈
သရမည်ပုံ ၉
သရသန္ဓိမည်ပုံ ၆၉
သရူပမည်ပုံ ၁၅/၂၀
သဝဏ္ဏမည်ပုံ ၁၅
သ-သည် အဘယ်၏ ကာရိယ ၄၈၁
သဟသာ ကမ္မဿ ကတ္တာရော ၃၅၆
သဟသုံပြုနည်း ၄၆၂
သာဒိသေသေသု ပုဗ္ဗတ္တ ၉၅/၉၆
သျာဒိသေသေသု ပုဗ္ဗတ္တ ၁၀၂/၃
သာဓု သမ္မုတိ မေ ၂၈၇
သာဓု ဒေဝဒတ္တော ၃၁၁
သာ ဘိန္နေန သိသေန ၃၀၂
သာမညတဒ္ဓိတ် ၄/၁၅-ပါး ၄၀၅
သာမီ ၃-ပါး ၂၉၇
သာမီမည်ပုံ ၂၉၇
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ၃၈၂
သိထိလ အက္ခရာများ ၁၅
သိထိလမည်ပုံ ၁၆
သိ, ယော-စသော နာမ်ဝိဘတ်တို့၏
အထူးထူး ဝေဖန်တတ်ပုံ ၇၅
သိ-ကြောင့် အမု-၏ အာဒေသ ၁၅၀
သိသဲ့ ဓမ္မံ ဗောဓေတိ ၃၁၃
သိသဲ့ ဓမ္မံ ပါဠေတိ ၃၁၃
သိလပညာဏ်၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ ၃၄၄
သိသိကောဌ် ဝုဒ္ဓိ မပြုရ ၄၁၇
သုခကာရိဒါနံ ၁၁၀
သုဒ္ဓတ္ထပယောဂ ၂၆၉

http://www.dhammadownload.com

သုဒ္ဓကတ္တားမည်ပုံ ၂၉၄
သုဒ္ဓတပ္ပုရိသ် ၃၅၄
သုတ် ၄-မျိုး ၄
သုတ်အင်္ဂါ ၆-ပါး ၅
သုဝဏ္ဏံ ဝိယ တံ မညေ ၂၈၅
သုဘိက္ခံ ၃၃၇
သုဝဏ္ဏသ ဝိကတိ ၂၉၈
သုသန္ဓိကပ္ပံ-အရ ၂
သူရိယစန္ဒ-ဟု ဒွန်မရှိသင့် ၃၄၇
သေယျတ္ထိကော-အရ ၃
သေသေသု အက္ခရပ္ပယောဂေသုပိ ၂၈၉
သေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့်ဆိုရ ၈၃
သောဂန္ဓိက သင်္ချာ ၄၆၅
သော ဝေါ မမစ္စယေန- ၃၂၇
သွာဓာရော စတုဗ္ဗိဓော ၂၉၁
ဟိတ်မည်ပုံ ၃၀၄
ဟိမဝတာ ပဘဝန္တိ-၌ အပါဒါန် ၂၅၆
ဟေတုမည်ပုံ ၂၉၆
ဟေတုကတ္တားမည်ပုံ ၂၉၄/၂၉၆
ဟေတုအပါဒါန် ၂၇၀
ဟေတုပစ္စယော အရေးအသား ၄၃
ဟေတုဝါကျကို ပြရာ၌-- ၂၉၅
ဟေ ဗြဟ္မေ-ဟု ဧကာရန္တဖြင့် ညွှန်ပြရကျိုး ၂၀၁

ဝိသေသ(ထူးခြားမှု) ကဏ္ဍ

အံနှင့်နိဂ္ဂဟိတ် တူပုံ/ထူးပုံ ၄၆
အပစ္စ နှစ်ခု အထူး ၄၁၄
အဿတ္ထိအနက်၌သက်သော ဝန္တုနှင့် မန္တုပစ္စည်းအထူး ၄၄၀
ဣတ္ထိဇောတကပစ္စည်းများနှင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများခြားနားပုံ ၂၃၁
ဥပဌာနနှင့် သပန အထူး ၂၇၈
ကပစ္စည်းသက်သောသုတ် ၂-ခု ၃၉၇
ကတ္တား, ကံ, သမ္ပဒါန် ထူးခြား ၂၈၂/၃
ကဒ်ပြုသော ကုနှင့် ကာပြုသော ကု အထူး ၃၉၃
ကရိုဏ်းနှင့်ကတ္တားအထူး ၂၉၅
ဈလသညာနှင့် ပသညာ အထူး ၈၀
ဌာန် ကရိုဏ်း ပယတ် အထူး ၇
တတိယာဟိတ်+ပဉ္စမီဟိတ်+ သတ္တမီဟိတ် အထူး ၃၂၂
တတိယာဟိတ်နှင့် ကရိုဏ်းအထူး ၂၉၂
တထာ ဒွန္ဒေနှင့် ဝိဘာသာသုတ် ၃၄၆
တဒတ္ထနှင့် တုမတ္ထ အထူး ၂၈၄
ပုမ္ဘောင့်သောသုတ်နှစ်သုတ် ၃၈၈
ဗုဒ္ဓေါ အဿ ဒေဝတာ ဗုဒ္ဓေါ-၌ ဗုဒ္ဓနှစ်ခု အထူး ၄၂၆
မဏ္ဍိတနှင့်ဥသုတ္တ အထူး ၃၂၅
မရိယာဒနှင့် အဘိဝိဓိ အထူး ၂၅၈
မိဿကတပ္ပုရိသ်နှင့် သုဒ္ဓတပ္ပုရိသ် ၃၅၂
ဝါသိဌောနှင့် ဩဋ္ဌမ္ပိကော-တို့၏ ဝုဒ္ဓိပြုပုံထူးခြားချက် ၄၇၁
သန္ဓိ, နာမ်, သမာသ် ပကတိ ၃၅
သန္ဓိနိဂ္ဂဟိတ်နှင့် တဒ္ဓိတ်နိဂ္ဂဟိတ် ၄၄၇
သမာသ်နှင့်တဒ္ဓိတ် အထူး ၃၃၀
သမာဟာရဒိဂု+အသမာဟာရဒိဂု ၃၄၀
ဟနှစ်မျိုး အထူး ၇
ဟိတ်+ကာရဏ+နိမိတ် အထူး ၃၂၂

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ၊ ကတံ ဝေါ ကမ္မံ-ပုံစံတို့၌ပါသော "ဝေါ" ဒုစ်လုံးတို့၏ ထူးခြားချက်** ။ ။ ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ-၌ ဝေါ သည် စတုတ္ထီ ဗဟုစ်ဖြင့်ပြီးသော "ဝေါ" ဖြစ်ပါသည်။ ကတံ ဝေါ ကမ္မံ-၌ ဝေါ-သည် တတိယာ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ပြီးသော "ဝေါ" ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ပကတော, ပကတိ-တို့၌ ပ-ဒုစ်ပုဒ်တို့၏ အထူး** ။ ။ ပကတော-၌ ပ-သည် ပကာရတ္ထ (ပကာရအနက်) ကို ဟောပါသည်။ ပကတိ-၌ ပ-သည် ပဌမတ္ထ (ရှေးဦးစွာအနက်) ကို ဟောပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။ (သုတ်-၅၈၇-ရှု)

➢ **အံဝိဘတ်၏ ကာရိယများ** ။ ။ အံ မော နိဂ္ဂဟိတ် ဈလပေဟိ-သုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ပြု, ပြဟ္တတ္တသခရာဇဒိတော အမာန်-သုတ်ဖြင့် အာန်ပြု, အံယမိတော ပ သညတော-သုတ်ဖြင့် ယံပြု, နံ ဈတော ကတရဿာ-သုတ်ဖြင့် နံပြုတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဂ-သိဝိဘတ်၏ ကာရိယများ** ။ ။ သခတော ဂသောဝါ-သုတ်ဖြင့် အပြု, အာပြု, ဣပြု, ဤပြု, ဓပြု၊ ယတေစ-သုတ်ဖြင့် ဓပြု၊ ပြဟ္တတော ဂဿစ-သုတ်ဖြင့် ဓပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နံဝိဘတ်၏ ကာရိယများ** ။ ။ တတော နမံ ပတိမှာလုတ္တေစ သမာသေ-သုတ်ဖြင့် အံပြု၊ ဥဘာဒိတော နာ မိန်္ဒ-သုတ်ဖြင့် ဣန်္ဒပြု၊ ဣဏ္ဏာမိဏ္ဏန်္ဒ တိဟိ သန္ဓာဟိ သုတ်ဖြင့် ဣဏ္ဏာံပြု, ဣဏ္ဏာန်္ဒပြု၊ တုမှမ္မေဟိ နမာကံ-သုတ်ဖြင့် အာကံပြု၊ သတ္ထတော နံ သံ သာနံ-သုတ်ဖြင့် သံပြု, သာနံပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာဝိဘတ်၏ ကာရိယများ** ။ ။ အတော နေန-သုတ်ဖြင့် ဓနပြု၊ သော ဝါ သုတ်ဖြင့် သောပြု၊ ယတော နာဒီနံ-သုတ်ဖြင့် အာယပြု၊ ပတော ယာ-သုတ်ဖြင့် ယာပြု၊ မနောဂဏာဒိတော သ္မိနာနမိအာ-သုတ်ဖြင့် အာပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ယောဝိဘတ်၏ ကာရိယများ** ။ ။ နန္တသဿွော ယောသုစ-သုတ်၌ အန္တသဒ္ဒါ ပိုဖြင့် ဣပြု၊ သတ္ထယောနိန မာဓ-သုတ်ဖြင့် အာပြု, ဓပြု၊ အကတရဿာ လတော ယွာလပနဿ ဝေဝေါ-သုတ်ဖြင့် ဝေပြု, ဝေါပြု၊ ဃပတောစ ယောနံ လောပေါ-ဖြင့် ယော-ကိုချေခြင်း၊ လတော ဝေါကာရောစ-သုတ်ဖြင့် ဝေါပြု၊ ၎င်းသုတ် ကာရ သဒ္ဒါပိုဖြင့် နောပြု၊ ဝါယွပ္ပဌမော-သုတ်ဖြင့် အာကံပြု၊ ၎င်းသုတ် ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် အံပြု, အာနံပြု၊ သတ္ထနာမကာရတော ပဌမော-သုတ်ဖြင့် ဓပြု၊ ဒွန္ဒဋ္ဌာဝါ-သုတ်ဖြင့် ဓပြု၊ ယော နာ မာနော-သုတ်ဖြင့် အာနောပြု၊ သခတောစာ ယော နော-သုတ်ဖြင့် အာယောပြု နောပြု၊ တတော ယောန မောတု-သုတ်ဖြင့် ဩပြု၊ ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ-သုတ်ဖြင့် နိပြု၊ အ၄တော နိစ္စံသုတ်ဖြင့် နိပြု၊ (တဒ္ဓိတ်-၃၈၉) သုတ်ဖြင့် ဤသံပြု, အာသံပြု, ဌိပြု, ရိဖြု, တိပြု, ဤတိပြု, ဥတိပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ➢ **ဟနဓာတ်၏ ကာရိယများ** (၅၃၈) ဖြင့် ဃပြု၊ (၅၇၁/၅၉၁) ယာတပြု၊ (၅၉၂) ဝဓပြုတို့ ဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဓါအောင်ပန်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

သန္ဓိ

ပဏာမနှင့် ပဋိညာဉ်

(က) သေဋ္ဌံ တိလောကမဟိတံ အဘိဝန္ဒိယဂ္ဂံ၊
ဗုဒ္ဓဥ္စ ဓမ္မမမလံ ဂဏမုတ္တမဉ္စ။
သတ္ထုဿ တဿ ဝစနတ္ထဝဏ္ဏ သုဗုဒ္ဓိ၊
ဝက္ခာမိ သုတ္တဟိတမေတ္ထ သုသန္ဓိကပ္ပံ။

[အနက်] အဟံ၊ငါသည်။သေဋ္ဌံ၊အထူးသဖြင့် ခိုးမွမ်းတော်မူထသော။တိလောကမဟိတံ၊လူသုံးပါးသည် ပူဇော်အပ်တော်မူထသော။အဂ္ဂံ၊အမြီးအားဖြင့် မြတ်တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓဥ္စ၊မြတ်စွာ ဘုရားကိုလည်းကောင်း။အမလံ၊အညစ်အကြေး ကင်းသော။ဓမ္မဥ္စ၊ မဂ်လေးတန်, ဖိုလ်လေးတန်, နိဗ္ဗာန်, ပရိယတ်ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို လည်းကောင်း။ဥတ္တမံ၊နုတ်အပ်ပြီးသော အဝိဇ္ဇာရှိသော။ဂဏဥ္စ၊ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာတော် မြတ်ကိုလည်းကောင်း။အဘိဝန္ဒိယ၊ရိုသေမြောက်ဦး ရှိခိုးပြီး၍။တဿ တာဒိသဿ၊ထိုသို့ သဘောရှိသော။သတ္ထုဿ၊မြတ်စွာဘုရား၏။ဝစနတ္ထဝဏ္ဏ၊ပါဠိတော်၏ အနက်မြတ်ကို။သုဗုဒ္ဓိ၊လွယ်ကူစွာသိသော ဉာဏ်အကျိုးငှာ။သုတ္တဟိတံ၊ဝိဇ္ဇာကတ်သုံးပုံအား လျော်သော။သုသန္ဓိကပ္ပံ၊ကောင်းမြတ်သော သန္ဓိကျမ်းကို။ဝက္ခာမိ၊ ဆိုပေအံ့။

➤ **အနုသန္ဓေ ။ ။** ကျမ်းပြုဆရာတို့၏ သဘောတံထွာ ဓမ္မတာနှင့်အညီ ကျမ်းမပြုမီ ရှေးဦးစွာ အန္တရာယ်ကင်းခြင်း, ကျမ်းပြီးခြင်းအကျိုးရှိသော ရတနတ္တယပဏာမနှင့်တကွ ပဏာမိတဗ္ဗ စသည်ကို ပြတော်မူလိုသော ရှင်မဟာကစ္စည်းမထေရ်သည် သေဋ္ဌ-စသော ဇနစ်ဂါထာကို မိန့်တော်မူသည်။

➤ **သေဋ္ဌ-စသော ဂါထာ၌ ပဏာမ ပဋ္ဌာန စသည်ခွဲပုံ**

၁။ **ပဏာမ-** ရှိခိုးခြင်း။ ယင်းရှိခိုးခြင်းပဏာမကို အဘိဝန္ဒိယ၌ အဘိပုဗ္ဗ ဝန္ဒ ဓာတ်ဖြင့် ပြပါသည်။

➤ **ပဏာမ ၃-မျိုး ။ ။** (၁) ကာယပဏာမ (၂) ဝစီပဏာမ (၃) မနောပဏာမ တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ ယူရမည့်ပဏာမကား- ဝစီပဏာမသည်သာ ဖိမိ, သူတပါး အကျိုးနှစ်ပါးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် ဝစီပဏာမကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

၂။ **ပဏာမိတဗ္ဗ**- ရှိခိုးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ယင်းကို ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သံဃံ-ဟူသောပါဌ်တို့ဖြင့် ရှိခိုးအပ်သော ပဏာမိတဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်ကို ပြပါသည်။

၃။ **ပဏာမဟေတု**- ရှိခိုးခြင်း၏အကြောင်း၊ ယင်းကို သေဋ္ဌံ တိလောကမဟိတံ အဂ္ဂံ အမလံ ဥတ္တမံ-ဟူသော ပါဌ်တို့ဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၏အကြောင်းကို ပြပါသည်။

၄။ **ပဏာမသမုဋ္ဌာန်**- ရှိခိုးခြင်းစေတနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ယင်းကို အဘိဝန္ဒိယ-၌ ကတ္တားဟော တွာပစ္စည်းဖြင့် ရှိခိုးခြင်းစေတနာကို ဖြစ်စေတတ်သော ရှင်ကစ္စည်းမထေရ်ဟူသော ပဏာမသမုဋ္ဌာန်ကို ပြပါသည်။

၅။ **ပဏာမပယောဇန**- ရှိခိုးရကျိုး၊ ယင်းကို အဘိဝန္ဒိယ၌ အဘိပုဗ္ဗ ဝန္ဒဓာတ်၏ အစွမ်းသတ္တိသာမတ္ထိယအားဖြင့် ရကောင်းသော အန္တရာယဝိယာတတ္တံ-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပဏာမစေတနာ၏ အကျိုးပယောဇဉ်ကို ပြပါသည်။

➢ **ရှင်ကစ္စည်းမထေရ်သည် ဘုရား, တရား, သံဃာကို ရှိခိုးရကြောင်း**

ဘုရားရှင်သည် အထူးသဖြင့်ချီးမွမ်းအပ်သောဂုဏ်, လူနတ်ဗြဟ္မာ-ဟုဆိုအပ်သော သုံးပါးသောလောကသည် ပူဇော်အပ်သောဂုဏ်, အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် မြတ်သောဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ရှင်ကစ္စည်းမထေရ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပါသည်။

တရားတော်သည် ကိလေသာအညစ်အကြေး မရှိခြင်းဟူသော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် ရှင်ကစ္စည်းမထေရ်သည် တရားတော်ကို ရှိခိုးပါသည်။

သံဃာတော်သည် ဥတ္တမဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ရှင်ကစ္စည်းမထေရ်သည် သံဃာတော်ကို ရှိခိုးပါသည်။

➢ **သေဋ္ဌံနှင့် အဂ္ဂသည် အမြတ်ဟောချင်းတူပါလျှက် အဂ္ဂသဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုရကြောင်း ။ ။** အမျိုးအားဖြင့် မြတ်သည်ကို "အဂ္ဂ"ဟုဆိုလိုသောကြောင့် အဂ္ဂသဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုရပါသည်။

➢ **သုသန္ဓိကပ္ပ-အရ ။ ။** သန္ဓိကျမ်း, နာမ်ကျမ်းစသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

အကွရကောသလ္လညဏ်ရရှိရန် တိုက်တွန်းပုံ

(ခ) သေယျံ ဇိနေရိတနယေန ဗုဓာ လဘန္တိ၊
တဥ္ဆာပိ တဿ ဝစနတ္ထ သုဗောဓနေန။
အတ္ထဥ္ဆ အကွရပဒေသု အမောဟဘာဝါ၊
သေယျတ္ထိကော ပဒမတော ဝိဝိဓံ သုဏေယျ။

ဇတ္ထ၊ဤပါဋိတော်၏အနက်မြတ်၌။ယံသေယျံ၊အကြင် ကိုးပါးသော လောကုတ္တ

http://www.dhammadownload.com

ရာ တရားသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။။တံ သေယျံ၊ထိုကိုးပါးသော လောကုတ္တရာတရားကို။ဇိနေ ရိတနယေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့်။ဗုဓာ၊ပညာရှိတို့ သည်။လဘန္တိ၊ရကုန်, သိကုန်၏။။တဉ္စာပိ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော နည်းကိုလည်း။တသ္မာ၊ထိုမြတ်စွာဘုရား၏။ဝစနတ္ထသုတေနေန၊ပါဠိတော်၏ အနက် မြတ်ကို ကောင်းစွာ သိသောဉာဏ်ဖြင့်။ဗုဓာ၊ပညာရှိတို့သည်။လဘန္တိ၊ရကုန်, သိကုန်၏။ အတ္ထဥ္စ၊ပါဠိတော်၏ အနက်မြတ်ကိုလည်း။အက္ခရပဒေသု၊အက္ခရာပုဒ်တို့၌။အမောဟ ဘာဝါ၊တွေဝေခြင်း မရှိသော ဉာဏ်ဖြင့်။ဗုဓာ၊ပညာရှိတို့သည်။လဘန္တိ၊ရကုန် သိကုန်၏။ အတောဣတိသို့ သိရကုန်သောကြောင့်။သေယျတ္ထိကော၊ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ တရားကို အလိုရှိသော အမျိုးသားသည်။ဝိဝိဓံ၊အထူးထူး အပြားပြား များစွာသော။ ပဒံ-အက္ခရ ပဒံ၊အက္ခရာပုဒ်ကို။သုဏေယျ၊သင်ရာ,နာရာ၏။။

➢ **လောကုတ္တရာတရားကိုးပါး ရနိုင်ရန် အားထုတ်ရမည့်နည်းလမ်းကောင်း များ** ။ ။ (၁) မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သောနည်းဖြင့် သိအောင် အား ထုတ်ရမည်၊ (၂) ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မူအပ်သော နည်းကိုလည်း မြတ် စွာဘုရား၏ ပါဠိတော်၏အနက်မြတ်ကို ကောင်းစွာသိသောဉာဏ်ဖြင့် သိအောင် အား ထုတ်ရမည်၊ (၃) ပါဠိတော်၏အနက်မြတ်ကိုလည်း အက္ခရာပုဒ်တို့၌ တွေဝေခြင်း မရှိ သော ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင် အားထုတ်ရပါမည်။

➢ **သဒ္ဓါတျံမ်းကို စနစ်တကျ လေ့လာသင်ယူသူတိုင်း ခံစားနိုင်သော အတျိုး ဆက်များ** ။ ။ အက္ခရာပုဒ်တို့၌ မတွေဝေသော ဉာဏ်ရှိမှ ပါဠိတော်၏အနက်မြတ် ကို သိနိုင်မည်၊ ပါဠိတော်၏အနက်မြတ်ကို သိပါမှ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူ အပ်သော နည်းကို သိနိုင်မည်၊ မြတ်စွာဘုရားဟောကြားတော်မူအပ်သော နည်းကို သိပါမှ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ရနိုင်ပါမည်။

➢ **အက္ခရအမောဟဘာဝ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ သရ, ဗျည်း, ဒီဃ, ရဿ, ဝဂ်, အဝဂ်, ယောသ, အယောသ-စသော အက္ခရာတို့၌ တွေဝေခြင်းမရှိသော ဉာဏ်ကို "အက္ခရအမောဟဘာဝ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ **ပဒ အမောဟဘာဝ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ အကာရန္တ, အာကာရန္တ-စသော ဣကွတ္ထိ လိင် ပုလ္လိင်-စသော တဒ္ဓိတ် သမာသ်စသောပုဒ်တို့၌ တွေဝေခြင်းမရှိသော ဉာဏ်ကို "ပဒ အမောဟဘာဝ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ **သေယျတ္ထိကော-အရ** ။ ။ အမျိုးသားကို ပဓာန, ယေဘုယျအားဖြင့် ယူ၍ အမျိုးသမီးကို အပဓာန, အပွကအားဖြင့် ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

ပဌမကဏ္ဍ

၁။ အတ္ထော အက္ခရသညာတော

သဗ္ဗဝစနာန မတ္ထော အက္ခရေဟေဝ သညာယတေ၊ အက္ခရ ဝိပတ္တိယံ ဟိ အတ္ထဿ ဒုန္နယတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ အက္ခရ ကောသလ္လံ ဗဟူပကာရံ သုတ္တန္တေသု။

[သုတ်နက်] အတ္ထော၊အနက်ကို။အက္ခရသံညာတော၊အက္ခရာတို့ဖြင့် ကောင်းစွာ သိအပ် မှတ်အပ်၏။

[ဝုတ္တိအနက်] အက္ခရဝိပတ္တိယံ၊အက္ခရာတို့၏ ပျက်စီးခြင်းသည်။ သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။အတ္ထဿ၊အနက်၏။ဒုန္နယတာ၊သိရန် ခဲယဉ်းသည်၏အဖြစ်သည်။ဟိယသ္မာ၊ အကြောင်ကြောင့် ။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။တသ္မာ၊ထိုသို့ သိရန်ခဲယဉ်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗ ဝစနာန်၊ခပ်သိမ်းသော သဒ္ဒါတို့၏။အတ္ထော၊ အနက်ကို။အက္ခရေ ဟေဝ၊အက္ခရာတို့ဖြင့်သာလျှင်။သညာယတေ၊ကောင်းစွာ သိအပ် မှတ်အပ်၏။တသ္မာ၊ထိုသို့ [ခပ်သိမ်းသော သဒ္ဒါတို့၏ အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ]ကောင်းစွာ သိအပ်မှတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။သုတ္တန္တေသု-သုတ္တန္တာန်၊ပိဋကတ်သုံးပုံတို့အား။ဗဟူပကာရံ၊များသော ကျေးဇူးရှိသော အက္ခရကောသလ္လံ၊[အက္ခရာအရာ၌ လိမ္မာသောသူ၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သော] အက္ခရ ကောသလ္လဉာဏ်ကို။ပထမံ၊ရှေးဦးစွာ။သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ပြီးစေအပ်၏။

➢ **အတ္ထော+အက္ခရသညာတော-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော ပရိဘာသာသုတ်**

➢ **သုတ်မည်ပုံ** ။ ။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြတတ်သောကြောင့် သုတ်မည်ပါသည်

➢ **သုတ် ၄-မျိုး** ။ ။ (၁) နာမည်မှည့်သောသုတ်သည် "သညာ"သုတ်မည်၏။ (၂) ရှေ့သုတ်သို့ဖြစ်စေ, နောက်သုတ်သို့ဖြစ်စေ လိုက်သောသုတ်သည် "အဓိကာရ" သုတ် မည်ပါသည်။ (၃) တစ်နေရာ၌ဆိုထားရုံမျှဖြင့် ထက်ဝန်းကျင်ပို့နှံ့အောင် ဆိုအပ်သောသုတ်သည် "ပရိဘာသာ"သုတ် မည်၏။ (၄) ချေခြင်း, ရသပြုခြင်း, ဒီယပြုခြင်းစသည်ဖြင့် စီရင်သောသုတ်သည် "ဝိဓိ" သုတ် မည်ပါသည်။

[သုတ်ကို အရှင်မဟာ ကစ္စည်းမထေရ် ပြုစီရင်တော်မူ၏၊ **ဝုတ္တိ**ကိုကား- သယံ နန္ဒိ မထေရ် ပြုစီရင်တော်မူ၏၊ ပုံစံ-ပြယုဂ်ကိုကား ပြဟ္မဒတ္တမထေရ် စီရင်တော်မူသည်ဟု ဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ကဗ္ဘာယနေန ကတော ယောဂေါ၊ ဝုတ္တိစ သယံနန္ဒိနာ။ ပယောဂေါ ပြဟ္မဒတ္တေန၊ ရာသော ဝိမလဗုဒ္ဓိနာ။]

➢ **သန္ဓိ မည်ပုံ** ။ ။ ပုဒ်နှစ်ပါးတို့အကြားကို မမြင်မူ၍ ကောင်းစွာစပ်တတ်သောကြောင့် "သန္ဓိ" မည်ပါသည်။

➢ **ဝုတ္တိ မည်ပုံ** ။ ။ သုတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုတတ်သောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

"ဝုတ္ထိ" မည်ပါသည်။

➤ **ဝုတ္ထိ ၃-မျိုး** ။ ။ (၁) သုတ္တဝုတ္ထိ-သုတ်၌ပါသော စကား၊ (၂) ပက္ခိပနဝုတ္ထိ-ဖြည့်စွက်၍ ဖွင့်ဆိုအပ်သောစကား၊ (၃) အနုဝတ္တနဝုတ္ထိ-ရှေ့သုတ်မှ လိုက်လာသော စကား။

➤ **သုတ်အဂ်ီ ၆-ပါး** ။ ။ (၁) အပွကွရ-အက္ခရာနည်းခြင်း၊ (၂) အသန္ဓေဟ-ယုံမှားသံသယ မရှိခြင်း၊ (၃) သာရတ္ထ-အနှစ်သာရရှိခြင်း၊ (၄) လိနသုစက-ကွယ်ဝှက်သော အနက်ကို ပြတတ်ခြင်း၊ (၅) အက္ခောဘ-စောဒကပုဂ္ဂိုလ်တို့ မချောက်ချားနိုင်ခြင်း၊ (၆) အနဝဇ္ဇ-အပြစ်ကင်းခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အတ္ထော-အရ** ။ ။ အတ္ထော-ဟု သာမညဆိုသောကြောင့်ငင်း, သဒ္ဒဝစနာန မတ္ထော-ဟု ဝုတ္တိ၌ ဖွင့်ဆိုသောကြောင့်ငင်း အလုံးစုံသော ဘာသာသဒ္ဒါတို့၏ အနက်ကို ယူရပါမည်။

➤ **အက္ခရ-အရ** ။ ။ အက္ခရဝိပတ္တိယ်-ကိုထောက်၍ သမ္မတ္တိဖြစ်သော ၄၁-လုံးသော အက္ခရာတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အလုံးစုံသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ သိမှတ်ရခြင်း အကြောင်း** ။ ။ အက္ခရာပျက်သည်ရှိသော် အနက်ကိုခဲယဉ်းသဖြင့် သိရသောကြောင့် အလုံးစုံသော သဒ္ဒါတို့၏အနက်ကို အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ သိမှတ်ရပါသည်။(သာဓက) အက္ခရဝိပတ္တိယ် ဟိ အတ္ထဿ ဒုန္နယတာ။

➤ **အက္ခရာတို့ဖြင့်သာ သိမှတ်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဝိဋကတ်သုံးပုံတို့အား ကျေးလူးများသောအက္ခရကောသလ္လဉာဏ် ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (သာဓက) အက္ခရကောသလ္လံ ဗဟူပကာရံ သုတ္တန္တေသု။

မေး ။ ။ ပါဠိသဒ္ဒါဗျာင်ယူခြင်းသည် အဘယ်ဉာဏ်ရရှိရန်အတွက် ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပြီးလျှင် ထိုဉာဏ်ရရှိရန်အတွက် လိုက်နာရမည့် လမ်းညွှန်ချက်ကို ရှုပသိဒ္ဓိဆရာအလိုက္ခ ဖော်ပြပါ။ (၁၃၄၇-ခု ငယ်)

ဖြေ ။ ။ ပါဠိသဒ္ဒါသင်ယူခြင်းသည် အက္ခရကောသလ္လဉာဏ် ရရှိရန် ဖြစ်ပါ ထိုဉာဏ်ရရှိရန်အတွက် ဥဌာန-စသော တပည့်ဝတ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ဆရာကို ကောင်းစွာ ဆည်းကပ်ခစား၍ သင်ကြားရပါမည်။

➤ **အက္ခရကောသလ္လဉာဏ် ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ရမည့်အဂ်ီ ၅-ပါး**

(၁) တပည့်လုပ်သူ၏ ထက္ကြွလွဲလရှိရခြင်း၊ (၂) သဒ္ဒါတတ်ဆရာကို ဆည်းကပ်ရခြင်း၊ (၃) ဆရာ၏ ဆုံးမဩဝါဒကို နာခံရခြင်း၊ (၄) ဆရာ၏ခြေရင်း၌ လုပ်ကျွေးရခြင်း၊ (၅) ရိုသေစွာ အတတ်ကို သင်ကြားရခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီကာ)

http://www.dhammadownload.com

➢ **အက္ခရဝိပတ္တိ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ သိထိလအက္ခရာတို့၏ ဓနိတအက္ခရာ စသည်ဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ရောက်ခြင်းကို အက္ခရဝိပတ္တိ (အက္ခရာတို့ ပျက်စီးခြင်း) ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ပုံစံ) အက္ခရဝိပတ္တိယံ-ဟု ဆိုလိုလျက် အက္ခရဝိဘတ္တိယံ-ဟု ရွတ်ဆိုခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အတ္ထော ပဒသညာတော-ဟု မတည်ဘဲ အတ္ထော အက္ခရသညာတော-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပုဒ်ဟူသည် အက္ခရာတို့ကို စုဝေးရာသဘောရှိသည်ဖြစ်၍ ယင်းပုဒ်များကို အက္ခရာပုဒ်တို့၌သာလျှင် သွင်း၍ရေတွက်ရသောကြောင့် -- အတ္ထောပဒသညာတော-ဟု မတည်ဘဲ အတ္ထော အက္ခရသညာတော-ဟု သုတ်တည်ရပါသည်။

၂။ အက္ခရာပါဒယော ဧကစတ္တာလီသံ

တေ စ ခေါ အက္ခရာအပိ အကာရာဒယော ဧကစတ္တာ လီသံ သုတ္တန္တေသု သော ပကာရာ။

တံ ယထာ ? အ အာ ဣ ဤ ဥ ဦ ဧ ဩ၊ က ခ ဂ ဃ င၊ စ ဆ ဇ ဈ ည၊ ဋ ဌ ဍ ဎ ဏ၊ တ ထ ဒ ဓ န၊ ပ ဖ ဗ ဘ မ၊ ယ ရ လ ဝ သ ဟ ဋ အံ ဣတိ အက္ခရာနာမ။

တေန ကွတ္ထော? အတ္ထော အက္ခရသညာတော။

* ဧကစတ္တာလီသံ၊လေးဆယ့်တစ်လုံးသော။အာဒယော၊အ-အစရှိကုန်သော ဝဏ္ဏတို့သည်။အက္ခရာ အပိ၊ယင်းအက္ခရာမည်ကုန်၏။(ဝါ) အက္ခရာလည်း မည်ကုန်၏။

သုတ္တန္တေသု၊ပိဋကတ်သုံးပုံတို့၌။သော ပကာရာ၊ကောင်းစွာ ကျေးဇူးများကုန်သော။ ဧကစတ္တာလီသံ၊လေးဆယ့်တစ်လုံးကုန်သော။အကာရာဒယော၊အ-အစရှိကုန်သော ဝဏ္ဏတို့သည်။တေစခေါ အက္ခရာအပိ၊ရှေ့သုတ်မှာဆိုခဲ့သည့် ထိုအက္ခရာမည်ကုန်သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တေန၊ထိုအက္ခရာဟူသော အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော=ကော+အတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။အတ္ထော အက္ခရသညာတောတိအာဒီသု၊အတ္ထော အက္ခရသညာတော စသောသုတ်တို့၌ ။အတ္ထော ပယောဇနံ၊အက္ခရာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **အက္ခရာ+အပိ+အာဒယော+ဧကစတ္တာလီသံ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **အက္ခရာ မည်ပုံ** ။ ။ အ-အစရှိကုန်သော ၄၁-လုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ရွတ်ဆိုရ၍ မကုန်နိုင် မခမ်းနိုင်သောကြောင့် အက္ခရာ မည်ပါသည်။

➢ **အက္ခရာ-၌ ခရ-အရ** ။ ။ ကုန်ခမ်းပျက်စီးတတ်သော သခ်တရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့ကို ယူ[illegible]ည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အကွရ-အရ** ။ ။ အ-အစရှိသော နာမပညတ္တိကို ယူရပါမည်။

➢ **ဌာန်+ကရိဏ်း+ပယတ် အထူး** ။ ။ အက္ခရာတို့၏ဖြစ်ရာအရပ်သည် ဌာန်မည်၏။ အက္ခရာတို့၏ဖြစ်ကြောင်းသည် ကရိဏ်း မည်၏။ ဌာန် ကရိဏ်းတို့ကို ဖွင့်ခြင်း ပိတ်ခြင်းအစရှိသော အပြုအမူ အထူးသည် ပယတ်မည်၏။

➢ **ဌာန် ၆-ပါး** ။ ။ (၁) ကဏ္ဌဌာန်-လည်ချောင်းအရပ်၊ (၂) တာလုဌာန်-အာစောက်အရပ်၊ (၃) မုဒ္ဓဌာန်-အာထိပ်အရပ်၊ (၄) ဒန္တဌာန်-သွားအရပ်၊ (၅) သြဋ္ဌဌာန်-နှုတ်ခမ်းအရပ်၊ (၆) နာသိကဌာန်-နှာခေါင်းအရပ်။

➢ **အက္ခရာ ၄၁-လုံးကို ဌာန်ဖြင့်ခွဲပုံ** ။ ။ (၁) အဝဏ် ၂-လုံး ကဝဂ် ၅-လုံး ဟအက္ခရာတို့သည် ကဏ္ဌဌာန်၊ (၂) ဣဝဏ် ၂-လုံး စဝဂ် ၅-လုံး ယအက္ခရာတို့သည် တာလုဌာန်၊ (၃) ဥဝဏ် ၅-လုံး ရအက္ခရာ ဥအက္ခရာတို့သည် မုဒ္ဓဌာန်၊ (၄) တဝဂ် ၅ လုံး လအက္ခရာ သအက္ခရာတို့သည် ဒန္တဌာန်၊ (၅) ဥဝဏ် ၂-လုံး ပဝဂ် ၅-လုံးတို့သည် သြဋ္ဌဌာန်၊ (၆) အေကွရာသည် ကဏ္ဌတာလုဌာန်၊ (၇) သြအက္ခရာသည် ကဏ္ဌသြဋ္ဌဌာန်၊ (၈) ဝအက္ခရာသည် ဒန္တသြဋ္ဌဌာန်၊ (၉) နိဂ္ဂဟိတ်သည် နာသိကဌာန်၊ (၁၀) င, ဉ, ဏ, န, မ အက္ခရာ ၅-လုံးတို့သည် သကဌာန် နာသိကဌာန်။

➢ **ရင်၌ဖြစ်သော ဟနှင့် လည်ချောင်း၌ဖြစ်ဟော ဟ-နှစ်မျိုးအထူး**

င, ဉ, ဏ, န, မ, ယ, ရ, လ, ဝ အက္ခရာကိုးလုံးတို့နှင့်ယှဉ်သော ဟ-သည် ရင်၌ ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအက္ခရာ ကိုးလုံးတို့နှင့် မယှဉ်သော ဟ-သက်သက်သည် လည်ချောင်း၌ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ကျော်ဟိန်း၌ပါသော ဟနှင့် လှအ၌လီတင့်၌ပါသော ဟနှစ်မျိုးအထူး**

ကျော်ဟိန်း၌ပါသော ဟ-သည် လည်ချောင်း၌ဖြစ်ပါသည်၊ လှအ၌လီတင့်၌ပါသော ဟ-သည် ရင်၌ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ဒွိဇ အက္ခရာများ** ။ ။ အက္ခရာ ၄၁-လုံးတို့တွင် ဇ, သြ, ဝ, ၎, ဉ, ဏ, န မ ရှစ်လုံးတို့သည် ဌာန်နှစ်ပါး၌ဖြစ်သောကြောင့် ဒွိဇအက္ခရာ မည်ပါသည်။

➢ **ဧကဇ အက္ခရာများ** ။ ။ ကြွင်း ၃၃-လုံးသည် ဌာန်တစ်ပါး၌သာဖြစ်သောကြောင့် ဧကဇ အက္ခရာ မည်ပါသည်။

➢ **ဝဂ္ဂန္တ အက္ခရာတို့၏ သကဌာန် နာသိကဌာန် နှစ်ပါးစုံ၌ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ င ဉ ဏ န မ အက္ခရာတို့သည် နှာခေါင်းအားလျော်သောကြောင့် သကဌာန် နာသိကဌာန် နှစ်ပါးစုံ၌ ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **အက္ခရာ ၄၁-လုံးကို နိဿယ+နိဿိတ ခွဲပုံ** ။ ။ သရရှစ်လုံးတို့သည် မိုရာ ဖြစ်သောကြောင့် နိဿယ အက္ခရာမည်ပါသည်။ [illegible] အဆုံး ၃၃-လုံး

http://www.dhammadownload.com

သော အကွာရာတို့သည် မိုအပ်သောကြောင့် နိသိတအကွာရာ မည်ပါသည်။

➤ **သရကို ရှေးဦးစွာ ဆို့ရှင်းအံ့ခြင်း** ။ ။ မိုရာဖြစ်သောကြောင့် သရကို ရှေးဦးစွာ ဆိုရပါသည်။

➤ **ဗျည်းကို နောက်မှဆို့ရှင်းအံ့ခြင်း** ။ ။ သရကိုမှီ၍ ဖြစ်တတ်သော ကြောင့် ဗျည်းကို နောက်မှဆိုရပါသည်။(ဝါ) နောက်ထား၍ ဆိုရပါသည်။

➤ **အကွာရပါဒဃာ မျှဒလာက်သာ မဆို့ဘဲ ဒကစတ္တာလီသံ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆို့ရှင်းအံ့ခြင်း** ။ ။ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော ပါဠိတော်နှင့်လျော်သော အကွာရာတို့ကား ၄၁-လုံးသာတည်း၊ ထို့ထက် အယုတ်အလွန်မရှိဟူသော အဓိပ္ပါယ် ကို ပြလိုသောကြောင့် ဒကစတ္တာလီသံ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

➤ **အဝိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆို့ရှင်းအံ့ကို** ။ ။ ၄၁-လုံးသော အကွာရာဟူသည် အတ္ထော အကွာရသညာတော်သုတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော အကွာရာများပင်တည်းဟု ငဲ့ခြင်း ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ အဝိ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

➤ **အံ-ဟူသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်ဆုံးထား၍ ဆို့ရှင်းအံ့ခြင်း**

နိဂ္ဂဟိတ်သည် သရ အကွာရာ မဟုတ်သောကြောင့်ငင်း, ဝဂ်အကွာရာလည်း မဟုတ် သောကြောင့်ငင်း, ယောသ အယောသ အကွာရာမှလည်း လွတ်သောကြောင့်ငင်း အံ ဟူသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်ဆုံးထား၍ ဆိုရပါသည်။ (ဋီကာ)

➤ **ဤသုတ်ပြုံး အကွာရာ အမည်ရှုလိုက်သည်အတွက် ထို့ကြောင့်သော အကျိုး** ။ ။ အတ္ထော အကွာရသညာတော စသောသုတ်တို့၌ အကွာရာဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

၃။ **တစတ္ထာ ဒန္တာ သရာ အဋ္ဌ**

တတ္ထ အကွာရေသု အကာရာဒီသု ဩဒန္တာ အဋ္ဌ အကွာရာ သရာ နာမ ဟောန္တိ။

တံ ယထာ? အ အာ ဣ ဤ ဥ ဩ ဧ ဩ၊ ဣတိ သရာ နာမ၊

တေန ကတ္ထော? သရာ သရေ လောပံ။

* တတ္ထ၊ထိုလေးဆယ့်တစ်လုံးသော အကွာရာတို့တွင်။ဩဒန္တာ၊ဩအဆုံးရှိကုန်သော အဋ္ဌ၊ရှစ်လုံးကုန်သော။အကွာရာ၊အကွာရာတို့သည်။သရာ၊သရ မည်ကုန်၏။

အကာရာဒီသု၊အ,အကွာရာ အစရှိကုန်သော။တတ္ထ အကွာရေသု၊ထိုလေးဆယ့် တစ် လုံးသော အကွာရာတို့တွင်။ ဩဒန္တာ၊ဩအဆုံး ရှိကုန်သော။အဋ္ဌ အကွာရာ၊ရှစ်လုံးသော အကွာရာတို့သည်။သရာ နာမ၊သရမည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * တေန၊ထို သရ ဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကတ္ထော၊ဘာအကျိုးရှိသနည်း။သရာ သရေ လောပံ၊ သရာ သရေ လောပံ စသောသုတ်တို့၌ သရ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➤ **တတ္ထ+ဩဒန္တာ+သရာ+အဋ္ဌ-ဟူ ၄-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

http://www.dhammadownload.com

➢ **တတ္ထ-အရ** ။ ။ အက္ခရေသု အကာရာဒီသု-ကိုထောက်၍ အက္ခရာ ၄၁-လုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **အဋ္ဌ-အရ** ။ ။ ဩဒန္တာ သရာ-ကိုထောက်၍ အက္ခရာ ၄၁-လုံးတို့တွင် အ-အစ ဩအဆုံး ရှစ်လုံးသော သရတို့ကိုယူရပါမည်။

➢ **ဩအန္တာ-ဟု မဆိုဘဲ ဩဒန္တာ-ဟု ဆိုရတ္တိုး** ။ ။ ပြေပြစ်ချောမောခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ **အဋ္ဌ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရတ္တိုး** ။ ။ သတ္တတကျမ်း၌ ရှစ်လုံးထက်ပိုလွန်သော သရတို့သည် ရှိကုန်သေး၏ဟု သိစေခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။(ဋီကာ)

မေး ။ ။ သတ္တတသဒ္ဒါကျမ်းတို့၌လာသော နာမည်တို့နှင့် အိုက်သရ, အောက်သရတို့ကို ကစ္စည်းကျမ်း၌ သုံးစွဲသင့်/မသင့်ကို ကစ္စည်းကျမ်းလာ အမြင်ဖြင့် အသီးသီး ခွဲခြားတင်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဇိနဝစနယုတ္တံ ဟိ၊ တဒနုပရောဓေန၊ ပရသမညာ ပယောဂေသုတ်တို့ကို - ထောက်၍ မြတ်စွာဘုရားပါဠိတော်နှင့် လျော်ပတ်သော ယောသ အယောသ စသော အမည်များကို သုံးစွဲသင့်ပါသည်၊ ဇိနဝစနယုတ္တ မဖြစ်သော အမည်များကို မသုံးစွဲသင့်ပါ။

အက္ခရာပါဒယော ဧကစတ္တာလီသံ၌ ဧကစတ္တာလီသ်-သဒ္ဒါ။တတ္ထော ဒန္တာ သရာ အဋ္ဌ-၌ အဋ္ဌ-သဒ္ဒါတို့ဖြင့် အရေအတွက်သခ်ၤာ တိကျစွာ သတ်မှတ်ထား သောကြောင့်ငင်း, ဇိနဝစနယုတ္တ မဖြစ်သောကြောင့်ငင်း အိုက်သရ အောက်သရ တို့ကို ကစ္စည်းကျမ်း၌ မသုံးစွဲသင့်ပါ။

➢ **သရမည်ပုံ** ။ ။ သူဇာစ်ပါးတို့ကို မမှီဘဲ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် သရမည်၏။ (တနည်း) ဗျည်းတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် သရမည်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် သရ အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး** သရာ သရေ လောပ်-စသောသုတ်တို့၌ သရ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်

၄။ လဟု မတ္တာ တယော ရဿာ

တတ္ထ အဋ္ဌသု သရေသု လဟုမတ္တာ တယော သရာ ရဿာ နာမ ဟောန္တိ။

တံ ယထာ? အ ဣ ဥ၊ ဣတိ ရဿာ နာမ။ တေန ကုတ္ထော? ရဿံ။

* (တတ္ထ၊ထိုရှစ်လုံးသော သရတို့တွင်။) လဟုမတ္တာ၊ပေါ့ပါးလျှင်မြန်သော အတိုင်း အရှည်ရှိကုန်သော။တယော၊သုံးလုံးကုန်သော် သရတို့သည်။ရဿာ၊ရဿမည်ကုန်၏။

တတ္ထ အဋ္ဌသု သရေသု၊ထိုရှစ်လုံးကုန်သော သရတို့တွင်။လဟုမတ္တာ၊ပေါ့ပါး လျှင်မြန်သော အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။တယော၊သုံး[illegible]ရဿာ။သရာ၊သရတို့သည်။

http://www.dhammadownload.com

ရဿာနာမ၊ရဿမည်ကုန်သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

➢ **လဟုမတ္ထာ+တယော+ရဿာ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **တယော-အရ (လဟု-အရ) ။ ။** အဋ္ဌသု သရေသု လဟုမတ္ထာ-ကိုထောက်၍ သရရှစ်လုံးတို့တွင် အ, ဣ, ဥ သရသုံးလုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **လဟုမတ္ထာ တယာ ရဿာ-၌ မုချရဿ ကားဿ-** အ, ဣ, ဥ သုံးလုံးဖြစ်ပါသည်။ * ဥပစာရဿကားဿ- ကဲ့ပဒသံယုဂ်မှ ရှေ့ဖြစ်သော ဒန့်ဩ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **လဟုမတ္ထာမည်ပုံ ။ ။** ပေါ့ပါးလျင်မြန်၍ ပေါ့သောအတိုင်းအရှည်ရှိသော သရတို့သည် လဟုမတ္ထာ မည်ပါသည်။

➢ **လဟုမတ္ထာ-၌ မတ္ထာ-အရ ။ ။** လက်ဖြစ်တစ်တွက် မျက်စိတစ်မှိတ်ဟု ဆိုအပ်သော အချိန်ကာလကို ယူရပါမည်။

➢ **မတ္ထာ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရတ္ထိုး ။ ။** မတ္ထာ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် တစ်မတြာ ကာလရှိသော အက္ခရာသည် ရဿမည်၏၊ နှစ်မတြာကာလရှိသော အက္ခရာသည် ဒီဃမည်၏၊ မတြာဝဂ် ကာလရှိသော အက္ခရာသည် ပျဉ်းမည်၏ဟု သိစေခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

➢ **ဓကမတ္ထာ-ဟု မဆိုဘဲ လဟုမတ္ထာ-ဟု လဟု-သဒ္ဒါဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး**

ဆန်းကျမ်း၌ တစ်မတြာခွဲကာလရှိသော က, ကိ, ကု စသည်တို့ကိုလည်း ရဿ ဟု ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢**ရဿမည်ပုံ။ ။** တိုသောရွတ်ဆိုရာကာလနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ရဿမည်၏။ (တနည်း) တိုသော ရွတ်ဆိုရာကာလရှိသော သရတို့သည် ရဿမည်၏။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် ရဿ အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး**

ရဿ-စသော သုတ်တို့၌ ရဿ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅။အညေ ဒီဃာ

တတ္ထ အဋ္ဌသု သရေသု ရဿေဟိ အညေ ပဋ္ဌ သရာ ဒီဃာ နာမ ဟောန္တိ။

တံ ယထာ? အာ ဤ ဦ ေ ြ၊ ဣတိ ဒီဃာ နာမ။ တေန ကတ္ထော? ဒီဃံ။

* [တတ္ထ၊ထိုရှစ်လုံးသော သရတို့တွင်။] အညေ၊ရဿသရ သုံးလုံးမှ တစ်ပါးကုန်သော ငါးလုံးသော သရတို့သည်။ဒီဃာ၊ဒီဃ မည်ကုန်၏။

တတ္ထ အဋ္ဌသု သရေသု၊ထိုရှစ်လုံးသော သရတို့တွင်။ ရဿေဟိ၊ရဿ သရသုံးလုံးတို့မှ။အညေ၊တစ်ပါးကုန်သော။ပဋ္ဌ၊ ငါးလုံးကုန်သော။သရာ၊သရတို့သည်။ဒီဃာနာမ၊ဒီဃ မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

➤ **အညေ+ဒီဃာ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➤ **အညေ-အရ** ။ ။ အာ ဤ ဦ ဧ ဩ ငါးလုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အည-အပါဒါန်အရ** ။ ။ ရဿေဟိ-ကို ထောက်၍ အ ဣ ဥ ရဿသရ သုံးလုံးကို ယူရပါမည်။

➤ **ဒွိမတ္တာ ဒီဃာ-ဟု သုတ်မတည်ဘဲ အညေ ဒီဃာ-ဟု အည-သဒ္ဒါဖြင့် သုတ်တည်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဆန်းကျမ်း၌ နှစ်မတြာကာလခွဲရှိသော ကာ,ကီ,ကူ, ကေ, ကော စသည်တို့ကိုလည်း ဒီဃ-ဟု ယူစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဒီဃ မည်ပုံ** ။ ။ ရှည်သော ရွတ်ဆိုရာကာလနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဒီဃ မည်၏။(တနည်း) ရှည်သော ရွတ်ဆိုရာကာလရှိသော သရတို့သည် ဒီဃ မည်ပါသည်။

➤ **သံယုဝ် ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) ဧကပဒသံယုဝ်- တစ်ပုဒ်တည်းရှိသော သံယုဝ်၊ (ပုံစံ) ဧတ္တ၊ သေယျော၊ ဩဌော၊ သောတ္တိ။

(၂) နာနာပဒသံယုဝ်- ပုဒ်အသီးသီး တည်ရှိသော သံယုဝ်၊ (ပုံစံ) မံ စေ တွံ၊ ပုတ္တော တျာဟံ။

မှတ်ချက်/ ဧကပဒသံယုဝ်တို့၏ ရှေ့၌ရှိသော ဧနှင့်ဩတို့ကိုသာ ရဿကဲ့သို့ ရွတ်ဆို၍ နာနာပဒသံယုဝ်၏ ရှေ့၌ရှိသော ဧ-ဩတို့ကို ရဿကဲ့သို့ မရွတ်ဆိုရ။

➤ **ဧ-ဩတို့ကို အမြဲတမ်း ဒီဃအသံဖြင့် ရွတ်သင့်/မရွတ်သင့်**

ဧကပဒသံယုဝ်မှ ရှေ့ဖြစ်သော ဧ-ဩတို့ကို ရဿအသံဖြင့် ရွတ်ဆိုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဧ-ဩတို့ကို အမြဲတမ်း ဒီဃအသံဖြင့် မရွတ်သင့်ပါ။ (ပုံစံ) ဧတ္တ၊ သေယျော ဩဌော၊ သောတ္တိ။

➤ **စေ တွံ-၌ စေ-ပုဒ်တို ရဿကဲ့သို့ဖတ်သင့်/မဖတ်သင့်** ။ ။ စေတွံ-၌ စေတစ်ပုဒ် တွံတစ်ပုဒ်ဖြစ်၍ နာနာပဒသံယုဝ်အရာဖြစ်သောကြောင့် စေပုဒ်ကို ရဿကဲ့သို့ မဖတ်သင့်ပါ။

မေး ။ ။ ဧကပဒသံယုဝ်နှောင်းသောကြောင့် ဧ+ဩသရတို့ကို ရဿအသံဖြင့် ရွတ်ဆိုရ သကဲ့သို့ ရဿသရတို့ကို ဒီဃအသံဖြင့် ဖတ်သင့်/မဖတ်သင့် အကြောင်းပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဘိတွာ၊ ဟိတွာ၊ ဒတွာ စသည်၌ တွာ-ဟူသော သံယုဝ်နှောင်းသောကြောင့် ဘိ-ကို ဘိတ်၊ ဟိ-ကို ဟိတ်၊ ဒ-ကို ဒတ်ဟု ဒီဃ (ဝါ) ဂရုအသံဖြင့် ဖတ်ရမည်။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် ဒီဃ အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး**

ဒီဃံ-စသောသုတ်တို့၌ ဒီဃ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၆။ သေသာ ဗျဥ္ဇနာ

ဌပေတွာ အဋ္ဌ သရေ သေသာ အက္ခရာ ကကာရာဒယော နိဂ္ဂဟိတန္တာ ဗျဥ္ဇနာ နာမ ဟောန္တိ။

တံ ယထာ? က ခ ဂ ဃ င၊ စ ဆ ဇ ဈ ဉ၊ ဋ ဌ ဍ ဎ ဏ၊ တ ထ ဒ ဓ န၊ ပ ဖ ဗ ဘ မ၊ ယ ရ လ ဝ သ ဟ ဠ အံ၊ ဣတိ ဗျဥ္ဇနာ နာမ။

တေန ကတ္ထော? သရာ ပကတိ ဗျဥ္ဇနေ။

* သေသာ၊သရရှစ်လုံးမှ ကြွင်းကုန်သော အက္ခရာတို့သည်။ဗျဥ္ဇနာ၊ဗျည်းမည်ကုန်၏။

* အဋ္ဌ သရေရှစ်လုံးသော သရတို့ကို။ဌပေတွာ၊ထား၍။သေသာ၊သရရှစ်လုံးတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။က ကာရာဒယော၊ က-အက္ခရာ အစရှိကုန်သော။နိဂ္ဂဟိတန္တာ၊နိဂ္ဂဟိတ် အဆုံးရှိကုန်သော။အက္ခရာ၊သုံးဆယ့်သုံးလုံးသော အက္ခရာတို့သည်။ဗျဥ္ဇနာ နာမ၊ဗျည်း မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

➤ သေသာ+ဗျဥ္ဇနာ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်

➤ သေသ-အရ ။ ။ က-အစ နိဂ္ဂဟိတ်အဆုံးရှိသော ၃၃-လုံးသော အက္ခရာတို့ကို ယူရပါမည်။(သာဓက) အက္ခရာ ကကာရာဒယော နိဂ္ဂဟိတန္တာ။

➤ သေသ အပါဒါန်-အရ ။ ။ သရရှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။ (သာဓက) ဌပေတွာ အဋ္ဌ သရေ ဖြစ်ပါသည်။

➤ ဗျဥ္ဇနာ-အရ ။ ။ သေသာ ဗျဥ္ဇနာ-ဟုဆိုသောကြောင့် က-အက္ခရာစသည် တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ ဗျည်းမည်ပုံ ။ ။ က-အစ နိဂ္ဂဟိတ်အဆုံးရှိသော ၃၃-လုံးသော အက္ခရာတို့ သည် အနက်ကိုပြတတ်သောကြောင့် ဗျည်းမည်ပါသည်။

မေး ။ ။ အနက်ကိုပြတတ်သောကြောင့် ဗျည်းမည်၏ဟုဆိုရာ သရသည်လည်း အနက် ကို ပြတတ်သောကြောင့် ဗျည်းမည်ဦးမည်ပါသလော?

ဖြေ ။ ။ သရဟူသော နာမည်ကို ရပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဗျည်းမမည်နိုင်ပါ။(ဘေဒစိန္တာ)

➤ ဗျည်းပြယုဝ်ကိုထုတ်ရာ၌ က် ခ် စသည်ဖြင့် မထုတ်ဘဲ က ခ-စသည်ဖြင့် အ-အက္ခရာနှင့်တကွ ဆိုရကျိုး ။ ။ ရွတ်ဆိုလွယ်ကူစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ ဤသုတ်ဖြင့် ဗျည်းအမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး သရာ ပကတိ ဗျဥ္ဇနေ-စသော သုတ်တို့၌ ဗျည်းဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိသည်

http://www.dhammadownload.com

၇။ဝဂ္ဂါ ပဥ္စ ပဥ္စသော မန္တာ

တေသံ ခေါ ဗျဥ္ဇနာနံ ကကာရာဒယော မကာရန္တာ ပဥ္စ ပဥ္စသော အက္ခရဝန္တော ဝဂ္ဂါနာမ ဟောန္တိ။

တံ ယထာ? က ခ ဂ ဃ င၊ စ ဆ ဇ ဈ ည၊ ဋ ဌ ဍ ဎ ဏ၊ တ ထ ဒ ဓ န၊ ပ ဖ ဗ ဘ မ၊ ဣတိ ဝဂ္ဂါ နာမ။ တေန ကွတ္ထော? ဝဂ္ဂန္တံဝါ ဝဂ္ဂေ။

* မန္တာ၊မ, အဆုံးရှိကုန်သော နှစ်ဆယ့်ငါးလုံးသော ဗျည်းတို့သည်။ပဥ္စ ပဥ္စသော၊ ငါးလုံး ငါးလုံးအစုအားဖြင့်။ဝဂ္ဂါ၊ဝဂ်မည်ကုန်၏။(တိပဒကြံ)

[စတုပ္ပဒကြံ၍ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ] ပဥ္စသော၊ငါးလုံး ဝေဖန်ခြင်းတို့ဖြင့်။မန္တာ၊မ–အဆုံးရှိကုန်သော။ပဥ္စ၊ငါးခုတို့ သည်။ဝဂ္ဂါ၊ဝဂ်မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တေသံ ခေါ ဗျဥ္ဇနာနံ၊ထိုသုံးဆယ့်သုံးလုံးကုန်သော ဗျည်းတို့တွင်။ပဥ္စ ပဥ္စသော အက္ခရ ဝန္တော၊ငါးလုံး ငါးလုံး အက္ခရာအစုရှိကုန်သော။ကကာရာဒယော၊က-အက္ခရာ အစရှိကုန်သော။မကာရန္တာ၊မ-အက္ခရာ အဆုံးရှိကုန်သော ဗျည်းတို့သည်။ဝဂ္ဂါနာမ၊ ဝဂ်မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

➤ ဝဂ္ဂါ+ပဥ္စ ပဥ္စသော+မန္တာ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➤ မန္တာ-အရ ။ ။ ကကာရာဒယော မကာရန္တာ-ကိုထောက်၍ က-အစ မ-အဆုံး ၂၅-လုံးသော ဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ ပဥ္စ ပဥ္စသော-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ငါးလုံးစီ ငါးလုံးစီဖြစ်၍ ဝဂ်အမည်ကိုရရှိသော ဗျည်းတို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ မန္တာ-သဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ယ-အစရှိသော အက္ခရာတို့ကို မပါဝင်စေလိုသောကြောင့် မန္တာ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

မေး ။ ။ ကဝဂ် စဝဂ်-စသော အမည်ကို အဘယ်၏အစွမ်းဖြင့် ခေါ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ပဌမ အက္ခရာ၏အစွမ်းဖြင့် ခေါ်ပါသည်။

➤ ဗျည်းတစ်လုံး တစ်လုံးကိုလည်း ဝဂ်ဟု ခေါ်နိုင်ပုံ ။ ။ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ ကဝဂ္ဂဿ စဝဂ္ဂေါသုတ်တို့ကိုထောက်၍ ဗျည်းတစ်လုံး တစ်လုံးကို ဝဂ်ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

➤ ဤသုတ်ဖြင့် ဝဂ် အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး

ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-စသောသုတ်တို့၌ ဝဂ်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၈။အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ

အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ နာမ ဟောတိ။

တေန ကွတ္ထော? အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ။

http://www.dhammadownload.com

* အံဂ္ဂတိ၊အံ-ဟူသော ဗိန္ဒုသည်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်မည်၏။

အံဂ္ဂတိ၊ အံ-ဟူသော ဗိန္ဒုသည်။ နိဂ္ဂဟိတံ နာမ၊ နိဂ္ဂဟိတ်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။

➢ အံဂ္ဂတိ+နိဂ္ဂဟိတံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ ဂ္ဂတိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဂ္ဂတိသဒ္ဒါဖြင့် သရနှင့်တကွသော ဗိန္ဒုသည် နိဂ္ဂဟိတ်မမည်၊ သရ၏နောက် အခြားမဲ့ ဂ္ဂတိသဒ္ဒါ၏ရှေ့ အခြားမဲ့ သရမဖက် ဗိန္ဒုပျောက်သက်သက်သည်သာ နိဂ္ဂဟိတ်မည်၏ဟု ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ အသရနှင့်တကွ အံ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ရွတ်ဆိုလွယ်ကူစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ ဂ္ဂံ ဂ္ဂတိ နိဂ္ဂဟိတံ-ဟု သုတ်တည်နိုင်/ မတည်နိုင် ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရဿ သရသုံးလုံးကို မှီသောကြောင့် ဂ္ဂံ ဂ္ဂတိ နိဂ္ဂဟိတံ-ဟု သုတ်တည်နိုင်ပါသည်။

➢ နိဂ္ဂဟိတ်မည်ပုံ ။ ။ ရဿသရသုံးလုံးကိုမှီ၍ ရွတ်ရသောကြောင့်၎င်း, ဌာန်ကရိုဏ်းတို့ကိုနှိပ်၍ ရွတ်ဆိုရသောကြောင့်၎င်း နိဂ္ဂဟိတ်မည်ပါသည်။

➢ တရဏံ နိဂ္ဂဟေတွာ အဓိပ္ပါယ် ။ ။ ကရဏံ နိဂ္ဂဟေတွာ-ဟူသည် သက်ဆိုင်ရာ ဗျည်း၏ ဌာန်ကို မစွန့်လွှတ်ဘဲ နာသိကဌာန်ရောက်အောင် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ဆိုပါသည်။ (ဥပမာ) ကံ-ဟူသော နိဂ္ဂဟိတန္တပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုရာ၌ က-ဟူသော မိမိကဏ္ဌာန် မလွတ်စေဘဲ နာသိကဌာန်-နှာခေါင်းသံထင်ရှားအောင် ရွတ်ဆိုခြင်းကို ဆိုပါသည်။

➢ မုခေနာဝိဝဋေန အဓိပ္ပါယ် ။ ။ ခံတွင်းကိုမဖွင့်ခြင်း (ဝါ) ခံတွင်းကို စဉ်းငယ်ဖွင့်ခြင်းကို "မုခေနာဝိဝဋေန"ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ် အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသောအကျိုး

အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ-စသော သုတ်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၉။ပရသမညာ ပယောဂေ

ယာ စ ပန ပရေသု သက္ကတဂန္ထေသု သမညာ ဃောသာတိဝါ အဃောသာတိဝါ တာ ပယောဂေ သတိ ဧတ္ထာပိ ယုဇ္ဇန္တေ။

တတ္ထ ဃောသာနာမ၊ ဂ ဃ င၊ ဇ ဈ ည၊ ဒ ဓ ဏ၊ ဒ ဓ န၊ ဗ ဘ မ၊ ယ ရ လ ဝ ဟ ဠ၊ ဣတိ ဃောသာနာမ။

အဃောသာနာမ– က ခ၊ စ ဆ၊ ဋ ဌ၊ တ ထ၊ ပ ဖ၊ သ ဣတိ အဃောသာနာမ။

တေန ကုတ္ထော? ဝဂ္ဂေ ဃောသာ ဃောသာနံ တတိယ ပဌမာ။

* ပယောဂေ၊ယှဉ်သင့်သည်။သတိ၊ရှိသော်။ပရသမညာ၊တပါးသော အမည်သညာတို့ကို။(ဝါ) ကျမ်းတပါး၌လာသော အမည်သညာတို့ကို။ယုဇ္ဇန္တေ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

* သက္ကတဂန္ထေသုသက္ကတ ဗျာကရိဏ်းကျမ်းတို့၌ယောသာတိဝါယောသဟူ၍ လည်းကောင်း။အယောသာတိ ဝါ အယောသ ဟူ၍လည်းကောင်း။ယာစပန သမညာ၊ အကြင် အမည်တို့သည်။သန္ဓိရှိကုန်၏။တာ သမညာ၊ထိုအမည်တို့ကို။ပယောဂေ၊ယှဉ်သင့်သည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။တတ္ထာပိ၊ဤကစ္စည်းကျမ်း၌လည်း။ယုဇ္ဇန္တေ၊ကုန်၏။

➤ **ပရသမညာ+ပယောဂေ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော သညဝ်ပရိဘာသာသုတ်။**

➤ **ပရ-အရ** ။ ။ သက္ကတကျမ်း (တနည်း) ဗျာကရိဏ်းဆရာတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ပရ အပါဒါန်အရ** ။ ။ ကစ္စည်းကျမ်း (တနည်း) ကစ္စည်းဆရာကို ယူရမည်

➤ **သမညာ-အရ** ။ ။ အမည်သာမန်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ပရသမညာ-အရ** ။ ။ ယောသ, အယောသ-စသော အမည်တို့ကိုယူရမည်

➤ **ပရသမညာ-သုတ် ဆိုရတ္ထိုး** ။ ။ ကစ္စည်းကျမ်း၌ မဆိုအပ်သေးသော တပါး သော သက္ကတကျမ်း၌ အမည်တို့ကို အကျိုးရှိလျှင် သုံးစွဲခြင်းအကျိုးငှာ ပရသမညာသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် ယောသ အယောသ အမည်မှည့်လိုက်သည့်အတွက် ရရှိလာသော အကျိုး** ။ ။ ဝဂ္ဂေ ယောသာ ယော်သာနံ တတိယ ပဌမာ-စသောသုတ်တို့၌ ယောသ အယောသ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဓနိတ အက္ခရာများ** ။ ။ ဝဂ်တို့တွင် ဒုတိယက္ခရာငါးလုံး၊ စတုတ္ထက္ခရာ ငါးလုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သိထိလ အက္ခရာများ** ။ ။ ပထမ အက္ခရာငါးလုံး၊ တတိယ အက္ခရာငါးလုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **လောပ မည်ပုံ** ။ ။ ကျေပျောက်ပျက်စီးခြင်းသည် လောပ မည်ပါသည်။

➤ **သဝဏ္ဏ မည်ပုံ** ။ ။ အချင်းချင်း ဌာန်တူသော ရဿသရ, ဒီဃသရတို့သည် သဝဏ္ဏ မည်ပါသည်။

➤ **သရူပ မည်ပုံ** ။ ။ သဝဏ္ဏသရတို့သည်ပင် တူသောသုတိရှိသောကြောင့် သရူပ မည်ပါသည်။

➤ **သံယောဂ မည်ပုံ** ။ ။ တစ်လုံးနှင့်တစ်လုံး အကြားဌ သရအခြားအကွယ် မရှိသော ဗျည်းနှစ်လုံး သုံးလုံးသည် သံယောဂ မည်ပါသည်။

➤ **လိင် မည်ပုံ** ။ ။ ဓာတ်, ပစ္စည်း, ဝိဘတ်သည်ကြည့်အပ်သော အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည် လိင် မည်ပါသည်။

➤ **ပဒ မည်ပုံ** ။ ။ သိ-အစရှိသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါသည် ပဒ မည်၏။

➤ **ယောသ မည်ပုံ** ။ ။ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ပြင်းသောအက္ခရာသည်

http://www.dhammadownload.com

ယောသ မည်ပါသည်။

➤ **အယောသ မည်ပုံ** ။ ။ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ပျော့ပျောင်းသော အက္ခရာသည် အယောသ မည်ပါသည်။

➤ **ဓနိတ မည်ပုံ** ။ ။ အားထုတ်၍ ပြင်းပြင်းရွတ်ရသော အသံသည် ဓနိတ မည်ပါသည်။

➤ **သိထိလ မည်ပုံ** ။ ။ အားထုတ်၍ ပျော့ပျောင်းစွာ ရွတ်ဆိုရသော အက္ခရာသည် သိထိလ မည်ပါသည်။

၁၀။ပုဗ္ဗမဓောဠိတ မဿရံ သရေန ဝိယောဇယေ

တတ္ထ သန္ဓိကတ္တုကာမော ပုဗ္ဗဗျဉ္ဇနံ အဓောဠိတံ အဿရံ ကတ္တာ သရဉ္စ ဥပရိကတ္တာ သရေန ဝိယောဇယေ။ တတြာယမာဒိ။

* ပုဗ္ဗံ၊ပရာသယဖြစ်သော ရှေ့ဗျည်းကို၊အဓောဠိတ်၊ရှေ့ဟုဆိုအပ်သောအောက်၌ အစဉ်မပျက်တည်ထားရန်ဘို့။အသရံ၊သရကင်းအောင်ပြု၍။သရေန၊မိမိမှီရာသရမှ (ဝါ) မိမိမှီရာ သရနှင့်။ဝိယောဇယေ၊ခွင်းရာ၏။(ဝါ) ခွဲရွေ့ရာ၏။

တတ္ထ၊ထို တတြာယမာဒိ-စသော ပုံစံ၌။သန္ဓိကတ္တု ကာမော၊ပုဒ်နှစ်ခုတို့၏ စပ်ခြင်းကို ပြုလိုသောသူသည်။ပုဗ္ဗ ဗျဉ္ဇနံ၊ပရာသယဖြစ်သော ရှေ့ဗျည်းကို။အဓောဠိတံ၊အောက်၌ အစဉ်မပျက် တည်ထားရန်ဘို့။အဿရံ၊သရကင်း အောင်ပြု၍။သရဉ္စ၊ ဗျည်းနှင့် ခွင်းပြီး ခွဲပြီးသော သရကိုလည်း။ဥပရိ ကတ္တာ၊အထက်ဟု ဆိုအပ်သော မိမိ၏တည်ရာ နောက်ပါး၌ ထားသည်ကိုပြု၍။သရေန၊မိမိမှီရာ သရမှ။(ဝါ) မိမိမှီရာ သရနှင့်။ ဝိယောဇယေ၊ခွင်းရာ၏။ (ဝါ) ခွဲရွေ့ရာ၏။

(တတြာယမာဒိ- တတြ+အယံ+အာဒိ) တတြ၊ထိုအမတ မဟာနိဒ္ဒာန်ကိုရခြင်း၌။ အယံ၊ဤဆိုလတံ့သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။အာဒိ၊ကြောင်းရင်းမူလ အစ အဦးသည်။ဘဝတိ၊ဖြစ်၏။

➤ ပုဗ္ဗံ+အဓောဠိတံ+အဿရံ+သရေန+ဝိယောဇယေ-ဟု ၅-ပုဒ်ရှိသော ဝိဂြဟ် ပရိဘာသာသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ပုဗ္ဗမဓောသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သရ-စသောနာမည်ကို မှည့်ပြီးသော် အလုံးစုံသော သန္ဓိပြုရာဌာနဒ္ဒ၌ ဗျည်းကိုခွင်းခြင်းအကျိုးငှာ ပုဗ္ဗ မဓော-သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➤ **ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်ဖြစ်သော ပုဗ္ဗာသယဗျည်းကို သရ-မှ မခွင်းရ၊ ပရာသယဗျည်းကိုသာ သရ-မှ ခွင်းရမည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိသည်

http://www.dhammadownload.com

➢ **အဓောဌိတ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ မှီရာသရ-မှ ခွင်းပြီးသောဗျည်းကို အထက်-အောက် နှစ်ရပ်တို့တွင် အောက်၌သာ ထားရမည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အဿရံ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ရှေ့ဗျည်းကို အောက်၌တည်အောင်ပြုသောအခါ သရနှင့်တကွ ပြုရမည့်အဖြစ်ကို နစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် ဗျည်းတိုင်း ခွင်းသင့်/မခွင်းသင့်** ။ ။ အဿရံပုဒ်ကိုထောက်၍ ပုဗ္ဗာသယဗျည်းဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်ကို မခွင်းသင့်ပါ။

➢ **ခွင်းသင့်သော ဗျည်းများ** ။ ။ က-အစ ၎-အဆုံး ၃၂-လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗံ-ဟု သာမညဆိုပါလျှက် ဗျည်းကို ယူရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အဿရံ ဟူသော သဒ္ဒါ၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် ဗျည်းကို ယူရပါသည်။

မေး ။ ။ သရေန-ဝယ် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အဘယ်အနက်၌ အဘယ်ဝိဘတ်သက်ထားသည်ကို ဥပမာနှင့်တကွ ပြည့်စုံစွာ ဖြေပြပါ။

ဖြေ ။ ။ **သရေန-ကား** သုမုတ္တာ မယံ တေန မဟာသမဏေန စသည်တို့၌ကဲ့သို့ ကတ္တရိစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဉ္စမီအနက်၌ တတိယာဝိဘတ်သက်ထားပါသည်။ (တနည်း) ပိယေဟိ သဟ ဝိယောဂေါကဲ့သို့ သဟာဒိယောဂေစသုတ်ဖြင့် သဟယောဂအနက်၌ ကရိုဏ်းဝိဘတ်သက်ထားပါသည်။

➢ **တတြာယမာဒိ-၌ ရနိုင်သော သန္ဓိ ၅-ပါး** ။ ။ (၁) ပုဒ်ဖြတ်၍ စပ်အပ်သောကြောင့် ပဒသန္ဓိ၊ (၂) နှစ်စပ်သုံးလွှာရှိသောကြောင့် တိသခေ်ပသန္ဓိ၊ (၃) သရနှောင်းရာ၌ စီရင်သောကြောင့် သရသန္ဓိ၊ (၄) အပြုကို စီရင်သောကြောင့် အာဒေသသန္ဓိ၊ (၅) သရအပြုကို စီရင်သောကြောင့် သရာဒေသသန္ဓိတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တတြာယမာဒိ-၌ ရနိုင်သော သန္ဓိကိစ္စများ** ။ ။ တတြ+အယံ+အာဒိ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်ခြင်း ပုဗ္ဗကိစ္စ၊ တြဗျည်းကို ခွင်းခြင်း ဝိယောဂကိစ္စ၊ ရှေ့အသရကို ချေခြင်း လောပကိစ္စ၊ နောက်သရကို အာဒီယပြုခြင်း နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုခြင်း ဝိပရီတကိစ္စ၊ တြဗျည်းနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်အာသရသို့ ဆောင်ကပ်ခြင်း ပရနယနကိစ္စ၊ တတြာ ယမာဒိ-ဟု ရုပ်ပြီးခြင်း ပရကိစ္စတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဗျဉ္ဇန-သဒ္ဒါထည့်၍ သုတ်မတည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အဿရံ-သဒ္ဒါဖြင့် ပင် ဗျည်းကိုရနေပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဗျဉ္ဇန-သဒ္ဒါထည့်၍ သုတ်မတည်ပါ။

၁၁။ နယေ ပရံ ယုတ္တေ

အဿရံ ခေါ ဗျဉ္ဇနံ အဓောဌိတံ ပရက္ခရံ နယေ ယုတ္တေ။

တတြာဘိရတိ မိစ္ဆေယျ။ ယုတ္တေတိ ကသ္မာ? အက္ကောစ္ဆိ မံ အဝဓိ မံ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။ ဧတ္ထ ပန ယုတ္တံ နဟောတိ။

http://www.dhammadownload.com

* ယုတ္တေ၊ဆောင်ကပ်၍ သန္ဓိစပ်သင့်သော အကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။ အဿရုံသရကင်းသော။အဓေဌိတံ၊အောက်၌တည်သော။ဗုဗ္ဗံ၊ရှေ့ဗျည်းကို။ပရုံနောက် အက္ခရာသို့။နယေ၊ဆောင်ကပ်ရာ၏။ * ယုတ္တေ၊ဆောင်ကပ်၍ သန္ဓိစပ်သင့်သော အကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။အဿရုံသရကင်းသော။အဓေ ဌိတံ၊အောက်၌ တည်သော။ဗျဥ္ဇနံ၊ဗျည်းကို။ပရက္ခရုံနောက် အက္ခရာသို့။နယေ၊ဆောင်ကပ်ရာ၏။

တတြ၊ထို (ကာယ, စိတ္တ, ဥပဓိ) ဝိဝေက သုံးပါး၌။အဘိရတိ၊အလွန်မွေ့လျော်ခြင်း ကို။ဣစ္ဆေယျ၊အလိုရှိရာ၏။ယုတ္တေတိ ပဒံ၊ယုတ္တေ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသွာ၊အဘယ် ကြောင့်။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်သနည်း။ မံ၊ငါ့ကို။အက္ကောစ္ဆိ၊ဆဲရေးပြီ။မံ၊ငါ့ကို။အဝဓိ၊ ညှဉ်းဆဲပြီ။ မံ၊ငါ့ကို။အဇိနိ၊အောင်ဘူးပြီ။မေ၊ငါ၏ဥစ္စာကို။အဟာသိ၊ဆောင်ဘူးပြီ။ဇတ္ထပန၊ဤပုံစံ ၌ကား။ယုတ္တံ၊ဆောင်ကပ်သင့်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

➢ နယေ+ပရံ+ယုတ္တေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော ဝိဗျဂ်ပရိဘာသာသုတ်။

➢ ဤသုတ်ကို ဆိုရကျိုး ။ ။ ပြေပြစ်သောပုဒ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➢ ယုတ္တေ-သဒ္ဒါထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။ အက္ကောစ္ဆိ မံ အဝဓိမံ-စသော ပြယုဂ်တို့ ၌ ရှေ့နိဂ္ဂဟိတ်၏ နောက်အ-အက္ခရာသို့ ဆောင်ကပ်ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိ ပါသည်။

➢ မံ အဝဓိ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို နောက်အက္ခရာသို့ မကပ်ရခြင်းအကြောင်း

နိဂ္ဂဟိတ်မည်သည် ရှေ့ရဿ သရကိုမှီ၍ တည်ရသောကြောင့်--တည်း။

ဒုတိယကဏ္ဍ

၁၂။ သရာ သရေ လောပံ

သရာ ခေါ သရေ ပရေ လောပံ ပပွေါန္တိ။

ယဿိန္ဒြိယာနိ သမထဂ်တာနိ၊ နော ဟေတံ ဘန္တေ၊ သမေတာယသွာ သံဃေန။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။သရာ၊ရှေ့သရတို့သည်။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပွောန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။သရာခေါ၊ရှေ့သရ တို့သည်။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပွေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။

* ယဿ၊အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ဣန္ဒြိယာနိ၊ဣန္ဒြေတို့သည်။သမထံ၊ ငြိမ်သက်တည်ကြည် ခြင်းသို့။ဂတာနိ၊ရောက်ကုန်၏။ * ဘန္တေ၊အရှင်ဘုရား။ဒတံ၊ဤစကားသည်။နောဟိ၊ မသင့်။* အာယသွာ၊အရှင်သည်။သံယေန၊သံယာနှင့်။သမေတု၊အယူသီလ တူမျှသော အဖြစ်သို့ ရောက်စေလော့။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သရာ+သရေ+လောပံ-ဟူ ၃-ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**

➢ **ကာရီ+ကာရိယ+နိမိတ်+ဝိသေသန အဓိဝွါယ်** ။ ။ (၁) မပြီးဆုံးသေး သော (ဝါ) မစီရင်ခင် ပြင်ဆင်၍ထားသောပုဒ်သည် ကာရီမည်၏။ (၂) ပြီးဆုံးပြီး သော (ဝါ) စီရင်၍ပြီးသောပုဒ်သည် ကာရိယ မည်၏။ (၃) စီရင်ရခြင်း၏အကြောင်း သည် နိမိတ် မည်၏။ (၄) ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တို့ကို အထူးပြုသော စကားသည် ဝိသေသန မည်၏။ (နိဒ္ဒေသ) [မှ-ကြောင့်-သော်- နိမိတ်၊ ကို- ကာရီ၊ ပြု- ကာရိယ]

➢ **သရာ သရေ လောပံသုတ်ကို ကာရီစသည်ခွဲပုံ** ။ ။ သရာကား- ကာရိယိ နိဒ္ဒေသ၊ သရေကား- နိမိတ္တနိဒ္ဒေသ၊ လောပံကား- ကာရိယနိဒ္ဒေသ။ (ရှု)

➢**သန္ဓိကျမ်လာ သရာ သရေ လောပံသုတ်ဖြင့် စီရင်ပြီးမှသာ စီရင်နိုင်ခွင့်ရှိသောသုတ်-** ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ-သုတ်နှင့် (ဒုတိယပိုင်း) ဒီယံ-သုတ်တို့ ဖြစ်သည်။

➢ **လောပ မည်ပုံ** ။ ။ မမြင်ရခြင်း မရွတ်ဆိုရခြင်းသည် လောပ မည်ပါသည်။

➢ **သရော-ဟူ ကေဝုစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ သရာ-ဟူ ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရကျိုး** - တစ်လုံးသော သရနှောင်းရာ၌ သရအများကျေနိုင်သည်ဟု သိစေရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဝဏ္ဏခြားရာ ကာလခြားရာ၌ သန္ဓိ မဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သရေ- ဟူ သော နိမိတ်ကို ယူခြင်း၏အစွမ်းကြောင့် ဝဏ္ဏခြားရာ ကာလခြားရာ၌ သန္ဓိ မဖြစ်ပါ။

➢ **ဤသုတ်သည် ရှေ့သရကို ဒေျသောသုတ်ဟု ဆိုရကြောင်း** ။ ။ ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် နောက်သရကျေခြင်းကို စီရင်လတံ့ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့သရကို ဒေျသောသုတ်ဟု ဆိုရပါသည်။

မှတ်ချက်/ သရေ-သရကြောင့်-ဟု သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့် ညွှန်ပြထားလျှင် ရှေ့အက္ခရာကိုသာ စီရင်၍ နောက်အက္ခရာကို မစီရင်ဟုမှတ်ပါ။

၁၃။ ဝါပရော အသရူပါ

သရမှာ အသရူပါ ပရော သရော လောပံ ပပွေါတိ ဝါ။

စတ္တာရော'မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ၊ ကိန္နုမာဝ သမဏိယော။

ဝါတိ ကသ္မာ? ပဋ္ဌိန္ဒြိယာနိ၊ တယဿု ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ။

* အသရူပါ၊တူသော သုတိရှိသည်မဟုတ်သော ရှေ့သရမှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော သရသည်။ဝါ၊အချို့။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပွောတိ၊ရောက်၏။

* အသရူပါ၊တူသော သုတိရှိသည်မဟုတ်သော။သရမှာ၊ရှေ့ သရမှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ဝါ၊အချို့။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။

* ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဣမေ ဓမ္မာ၊ဤတရားတို့သည်။စတ္တာရော၊လေးပါးတို့တည်း။

* ဣမာဝ၊ဤမိန်းမတို့သည်သာလျှင်။သမဏိယော ကိန္နု၊ရဟန်းမိန်းမတို့တဲ့လား။ ဝါတိ

http://www.dhammadownload.com

ပဒံ၊ဝါဟူသောပုဒ်ကို။ကသွာ ဝုတ္တံ၊အဘယ် ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ကွန္ဒြိယာနိ၊ကွန္ဒြေ တို့သည်။ပဠာ၊ငါးပါးတို့တည်း။* တယော၊သုံးပါးကုန်သော။ဓမ္မာ၊တရားတို့သည်။ဇဟိတာ၊ စွန့်အပ်ကုန်သည်။အသု ဘဝန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ကွတိ အာဒီသု၊ဤသို့ အစရှိသော ပုံစံတို့ ၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊မြစ်ခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏။

➤ **ဝါ+ပဓေဂ+အသ္မရ္ဗျပါ-ဟု ဒု-ပုစ်ရှိစေသာ ဧလာပဝိဓိသုတ်။**

➤ **သရ္ဗပ-အရ** ။ ။ တူသောရုပ်သွင်သဏ္ဌာန်ရှိသော အနှင့်အာသည်၎င်း၊ ကွနှင့် ဤသည်၎င်း၊ ဥနှင့်ဦသည်၎င်း သရ္ဗပဖြစ်ပါသည်။

➤ **သရ္ဗပ-မည်ပုံ** ။ ။ ငွာန်တူသော သဘောရှိသောကြောင့် သရ္ဗပ မည်ပါသည်။

➤ **အသရ္ဗပ မည်ပုံ** ။ ။ ငွာန်တူသော သဘောမရှိသောကြောင့် အသရ္ဗပ မည်၏။

➤ **အသရ္ဗပ-အရ** ။ ။ အဝဏ်ကိုထောက်လျှင် ကွ, ဤ, ဥ, ဦ, ဇ, ဩ ၆-လုံး ရ၏။ ကွဝဏ်ကိုထောက်လျှင်-အ, အာ, ဥ, ဦ, ဇ, ဩ ၆-လုံး ရ၏။ ဥဝဏ်ကို ထောက် လျှင်-အ, အာ, ကွ, ဤ, ဇ, ဩ ၆-လုံး ရ၏။ဇ-ကိုထောက်လျှင်- အ, အာ, ကွ, ဤ, ဥ, ဦ, ဩ ၇-လုံး ရ၏။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် စိရင်ပြိုးမှသာ စိရင်နိုင်စွင့်ရှိသောသုတ်-** ပုဗ္ဗောစ-သုတ် ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ်း ။ ။ ဤသုတ်၌ **ဝါ-သဒ္ဒါထည်စွက်၍ မိန့်ဆိုလို့က်ခြင်း၏ အဓိကြောင်းရင်းကို** ကစ္စည်းကျမ်းနှင့်အညီ ဖြေဆိုပြပါ။

ဓဖြေ ။ ။ ပဋိဖြိုယာနိ၊ တယသု ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ နောက် သရချေမှုကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် "ဝါ-သဒ္ဒါ" ထည့်စွက်၍ မိန့်ဆိုရပါသည်။

➤ **ဝါ-သဒ္ဒါ၏အနက်များ** ။ ။ အာ-ဥပသာရပုဒ်သည် မရိယာဒါအနက်, အဘိ ဝိဓိအနက်,တို့ကို ဟောသကဲ့သို့ ဝါ-သဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်, ယထာ ဝဝတ္ထိတရူပ ပရိဂ္ဂဟအနက်တို့ကို ဟောပါသည်။ ➤ ဤသုတ်၌ ယူရမည့် **ဝါ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကား-** ယထာဝဝတ္ထိတ ရူပပရိဂ္ဂဟအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) နိစ္စဝိဓိ, အနိစ္စဝိဓိ, အသန္တဝိဓိ-ဟု ဝိဓိ သုံးမျိုးကို ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပြသော ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ၊ (၂) အစီအရင်ကို ပိုင်းခြားသတ် မှတ် ကန့်သတ်ပေးသော ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ၊ (ဥပမာ) ဧဟေဉ် သုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါမျိုး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နိစ္စဝိဓိ+ အနိစ္စဝိဓိ+ အသန္တဝိဓိ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ အဂ်ိုညီသော် အမြဲစီရင်ရ ခြင်းသည် နိစ္စဝိဓိ၊ အဂ်ိုညီသော်လည်း အမြဲ မစီရင်ရ ရံခါစီရင်ရခြင်းသည် အနိစ္စ ဝိဓိ၊ ... ဂ်ိုသော်လည်း ဘယ်အခါမျှ မစီရင်ရခြင်းသည် အသန္တဝိဓိ။

➤ **ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော ဝိဓိ ဒု-ပါး** ။ ။ စက္ခုဖြိုယ် စသည်၌ နိစ္စဝိဓိ၊

http://www.dhammadownload.com

ယဿဒါနိ-ယဿ+ဣဒါနိ စသည်၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ပဋိဇ္ဈိယာနိ စသည်၌ အသန္တဝိဓိကို ဝိုင်းခြားပြပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်/ အသရူပသရကျေပုံ**

ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် ယဿဒါနိ-ယဿ+ဣဒါနိ၊ သညာတိ-သညာ+ဣတိ၊ ဆာယာဝ-ဆာယာ+ ဣဝ၊ကထာဝကာ-ကထာ+ဝကာတို့၌ အဝဏ်နှစ်လုံးနောင် ဣဒါနိ, ဣတိ, ဣဝ, ဧဝ-စသော ပုဒ်များ၏ ဣသရ သေရများသာ ကျေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မကျေနိုင်ပါ။ ဣတိပိ၊ အဿမဏီသိတို့၌ ဣ, ဤသရနောင် အပိ, အသိ-စသောပုဒ်တို့ ၏ အသရသာကျေ၍ ကြွင်းသရများ မကျေနိုင်ပါ၊ စက္ခုန္ဒြိယံ၊ အကတညုသိ စသည်တို့ ၌ ဥ ဦသရနောင် ဣန္ဒြိယံ, အသိ-စသောပုဒ်တို့၏ ဣသရ အသရများသာ ကျေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မကျေနိုင်ပါ။ အာကာသေဝ၊ ဝန္ဒေဟံ၊ သောဟံ၊ စတ္တာရောမေ၊ ဝသလောသိ-စသော ပုံစံတို့၌ သေရ,ဩသရနောင် ဣဝ, အဟံ, ဣမေ, အသိ-စသော ပုဒ်တို့၏ ဣသရ အသရများသာ ကျေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မကျေနိုင်ပါ။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ အဘယ်သရများသာ ချေနိုင်ပါသနည်း။ **(အသရူပသရနှောင်းတိုင်း မချေနိုင်ခြင်းအကြောင်း)**

ဖြေ ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိ ဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် အဝဏ်နှစ်လုံးနောင် ဣဒါ နိ, ဣတိ, ဣဝ, ဧဝ-စသော ပုဒ်များ၏ ဣသရ သေရများသာ ချေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မချေနိုင်ပါ။ ဣ ဤသရနောင် အပိ, အသိ-စသောပုဒ်တို့၏ အသရ သာကျေ၍ ကြွင်းသရများ မချေနိုင်ပါ၊ ဥ ဦသရနောင် ဣန္ဒြိယံ, အသိ-စသော ပုဒ်တို့၏ ဣသရ အသရများသာ ချေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မချေနိုင်ပါ။ ဧသရ သြသရနောင် ဣဝ, အဟံ, ဣမေ, အသိ-စသော ပုဒ်တို့ ၏ ဣသရ အသရများ သာ ချေနိုင်၍ ကြွင်းသရများ မချေနိုင်ပါ။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဝယ် 'အသရူပါ'ပုဒ်၌ အပါဒါန်အမည်မှည့်၍ သွာဝိဘတ်ဖြင့် ထားနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကို ကစ္စည်းအလိုက္ခ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဝါပရော-၌ပါသော ပရ (ပရော) သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့်အသရူပါပုဒ်၌ အပါဒါန်အမည်မှည့်၍ သွာဝိဘတ်ဖြင့် ထားနိုင်ပါသည်။ (ကစ္စည်းအထောက်) ပုဗ္ဗပယောဂေ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ယောဂဝိဘာဝ ၃-မျိုး** ။ ။ (၁) လိုက်လာသောပုဒ်ကိုကြဉ်၍ စီရင်လျှင် ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂ၊ (ဥပမာ) သတ္ထော စံ တိ-စသောသုတ်မျိုး၊ (၂) သုတ်အသီးသီး ခွဲဝေ၍ စီရင်လျှင် ဝိသုံကရဏ ယောဂဝိဘာဂ၊ (ဥပမာ) ဒေါ ဓဿစသုတ်မျိုး၊

http://www.dhammadownload.com

(၃) သုတ်ကို နှစ်ခုခွဲ၍ စီရင်လျှင် ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂ (ဥပမာ) လောပဒ္ဓ စာတြာကာရော-စသောသုတ်များ။ ➤ ပဝံ ဓာဝိန္ဒုံ-ဠ်ဒ္ဓ ပဝံ ဂျဝ်ပြီးပုံ ။ ။ ပဝ်-ကို ပ+အာပ်-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ဝါပရော အသရွပါ-သုတ်၌ ဝါ ပရော-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တူသော သုတိရှိသော ရှေ့အသရမှ နောက် အာသရကိုခေျ၊ ပဝ်ပြီး၏။(ပဝ်၊များစွာသောရေကို။အဝိန္ဒုံ။ရကုန်ပြီ။)

၁၄။ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ

သရော ခေါ ပရော ပုဗ္ဗသရေ လုတ္တေ ကွစိ အသဝဏ္ဏံ ပပ္ပေါတိ။

သခ်ီ နောပေတိ ဝေဒဂူ၊ ဗန္ဓုဿေဝ သမာဂမော။

ကွစိတိ ကသ္မာ? ယသိဿြီယာနိ၊ တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ။

* လုတ္တေ၊ရှေ့သရကျေပြီးသည်ရှိသော်။ပရော၊နောက်သရသည်။ကွစိ၊အချိုင်္ဂ်။ အသဝဏ္ဏံ၊ဧ, ဩအသဝဏ်အဖြစ်သို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။ * ပုဗ္ဗသရေရှေ့သရသည်။ လုတ္တေ၊ကျေပြီးလတ်သော်။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ကွစိ၊အချိုသော ပုံစံ၌။အသဝဏ္ဏံ၊ဧ-ဩ အသဝဏ်အဖြစ်သို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ဝေဒဂူ၊ရဟန္တာသည်။သခ်ီ၊ပုထုဇဉ်အရေအတွက်သို့။နဥပေတိ၊မရောက်။ * ဗန္ဓုဿ၊ အဆွေအမျိုး၏။သမာဂမောဣဝ၊ပေါင်းဖော်ခြင်းကဲ့သို့။ ကွစိတိပဒံ၊ကွစိဟူသော ပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ယသ္မာ၊အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဣန္ဒြေတို့တည်း။တထူပမံ(တထာ+ဥပမံ) ထိုတောအုပ်လျှင် ဥပမာရှိသော။ဓမ္မဝရံ၊ တရားတော်မြတ်ကို။အဒေသယိ၊ဟောကြားတော်မူပြီ။

➤ ကွစိ+အသဝဏ္ဏံ+လုတ္တေ–ဟု ၃–ပုဒ်ရှိသော အာဓာသဝိဓိသုတ်။

➤ ဤသုတ်၏ နိမိတ်ပြစ်ဆိုက်စသောသုတ် ။ ။ သရာ သရေ လောပံသုတ်။

➤ ပုဗ္ဗသရ–ဓာရ/ နိမိတ်–ဓာရ ။ ။ အဝဏ်နှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။ [ဝေါ ဒကံ-ဝိ+ဥဒကံ၊ ဘာဂီရထောဒကံ-ဘာဂီရ+ဥဒကံ-တို့ကိုထောက်လျှင် ဣဝဏ်စသည် ကိုလည်း ယူသင့်ပါသည်။]

➤ သရော ဓစါ ပရော–ဠ်ဒ္ဓ ပရသရ–ဓာရ /ကာရီ–ဓာရ ။ ။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်မှ ဣဝဏ်နှင့် ဝမောဒ္ဒန္တာနံသုတ်မှ ဥ-သဒ္ဒါ သိဟဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသောကြောင့် ဣဝဏ်နှစ်လုံးနှင့် ဥသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ ကာရီပြစ်ဆိုက်သော သရ ။ ။ ဣဝဏ်နှစ်လုံးနှင့် ဥသရဖြစ်ပါသည်။(ဧကော နသ-ဧက+ဥနသတ်-ကိုထောက်လျှင် ဥသရကိုလည်း ယူသင့်ပါသည်။)

➤ကာရီယပြုဆိုက်သော သရ ။ ။ ဧနှင့် ဩသရ ဖြစ်ပါသည်။

➤ သဝဏ္ဏ–ဓာရ ။ ။ ဌာန်ချင်းတူသော အ, အာ၊ ကွ, ဂျ၊ ဥ, ဦ သရ ၆-လုံး ကို

http://www.dhammadownload.com

ယူရပါမည်။

➤ **ယင်း ၆-လုံးတို့ သဝဏ္ဏ မည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အနှင့်အာ၊ ဣနှင့် ဤ ဥနှင့်ဦတို့သည် ကဏ္ဌဌာန် တာလုဌာန် သြဌဌာန်အားဖြင့် တူသောကြောင့် သဝဏ္ဏ မည်ပါသည်။

➤ **အသဝဏ္ဏ-အရ** ။ ။ ဧနှင့် သြသရကို ယူရပါမည်။

➤ **ဧနှင့် သြသရတို့ အသဝဏ္ဏမည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဧ-ကား တာလုဌာန်၊ သြ-ကား သြဌဌာန်ဖြစ်၍ တူသောဌာန်မရှိသောကြောင့် အသဝဏ္ဏ မည်ပါသည်။

မေး ။ ။ ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္ထေသုတ်၌ (က) မည်သည့်သရကျော်သော် (ခ) မည်သည့် နောက်သရကို (ဂ) မည်သည့်အကြောင်းပြုဖျက်ဖြင့် (ဃ) မည်သည့် အသဝဏ်ပြုရမည်ကို ရှုပသိဒ္ဓိ အညွှန်းအတိုင်း ဖြေပါ။

ဖြေ ။ ။ (က) အဝဏ်သရနှစ်လုံး ကျေသော် (ခ) နောက်ဣဝဏ်နှင့် ဥအက္ခရာကို (ဂ) ဌာန်နီးသည်၏အစွမ်းကြောင့် (ဃ) ဣဝဏ်ကို ဧအသဝဏ်၊ ဥ-အက္ခရာကို သြ အသဝဏ် ပြုရပါသည်။

➤ **ဣဝဏ်ကို ဧအသဝဏ်၊ ဥဝဏ်ကို သြအသဝဏ် ပြုရခြင်းအကြောင်း** ဌာန်ချင်းနီးသောကြောင့်--တည်း။ [ရှင်းလင်းချက်] ဣဝဏ်သည် တာလုဌာန် ဖြစ်၍ ဧသရသည် ကဏ္ဌဌာန် တာလုဌာန်နှစ်ခုဖြစ်၏။ ဤသို့ ဣဝဏ်နှင့် ဧသရတို့သည် တာလုဌာန်တစ်စိတ်အားဖြင့် နီးသောကြောင့် ဣဝဏ်ကို ဧ-အသဝဏ်ပြုရပါသည်။

ဥဝဏ်သည် သြဌဌာန်ဖြစ်၍ သြသရသည် ကဏ္ဌဌာန် သြဌဌာန်နှစ်ခုဖြစ်၏။ ဤသို့ ဥဝဏ်နှင့် သြသရတို့သည် သြဌဌာန်တစ်စိတ်အားဖြင့် နီးသောကြောင့် ဥဝဏ်ကို သြ-အသဝဏ်ပြုရပါသည်။

➤ **ကွစိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အဝဏ်သရကျော်ရာ၌သာလျှင် ဧ-သြ အသဝဏ်ပြုရမည်၊ တစ်ပါးသော သရကျော်ရာ၌ ဧ-သြ မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

(**ကစ္စည်းအလို**) ယသိန္ဒြိယာနိ၊ တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ-စသောပုံစံတို့၌ ရှေ့သရကျော်လည်း နောက်သရကို အသဝဏ် မပြုရဟု တားမြစ်ခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➤ **လုတ္ထေသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ** ။ ။ သရာ သရေ လောပံသုတ်မှ လောပ-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ ကွစာ သဝဏ္ဏံ-ဟုသာ သုတ်တည်လျှင် ပြီးနိုင်ပါလျက် လုတ္ထေသဒ္ဒါထည့်၍ သုတ်တည်ခြင်းကြောင့် "လုတ္ထေ" သဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပါသည်။

➤ **လုတ္ထေ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ မုနေလယော၊ ရထေသဘော၊

http://www.dhammadownload.com

သောတ္ထိ ပြယုဂ်တို့၌ နောက်သရကျေရာဝယ် ရှေ့ဂ္ဂဝဏ်ကို ဧအသဝဏ်, ဥကို ဩအသဝဏ်ပြုခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကွစာသဝဏ္ဏံ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ ပစ္စောရသို့-ပတိ+ဥရသို့၊ ဗဟောဒကေ-ဗဟု+ဥဒကေ ပြယုဂ်တို့၌ ကွစာသဝဏ္ဏံ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ရှေ့နောက်သရ မကျေရာ၌ အလယ်၌ရှိသော ဥသရကို ဩအသဝဏ်ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၅။ ဒီဃံ

သရော ခေါ ပရော ပုဗ္ဗသရေ လုတ္တေ ကွစိ ဒီဃံ ပပွေါတိ။

သဒ္ဒီဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ၊ အနာဂါရေဟိ စူဘယံ။

ကွစိတိ ကသ္မာ? ပဥ္စဟုပါလိ အင်္ဂေဟိ သမန္ဒာဂတော၊ နတ္ထည် ကိဥ္စိ။

* သရေ၊ရှေ့သရသည်။လုတ္တေ၊ကျေပြီးသည်ရှိသော်။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ကွစိ၊အချို့၌။ဒီဃံ၊ဒီဃအပြုသို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။

* ပုဗ္ဗသရေ၊ရှေ့သရသည်။လုတ္တေ၊ကျေပြီးလတ်သော်။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ကွစိ၊၌။ဒီဃံ၊ဒီဃအပြုသို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။

* ဂ္ဂ၊ဤလောက၌။ပုရိသဿ၊ယောကျ်ား၏။သေဋ္ဌံ၊မြတ်သော။ဝိတ္တံ၊ဥစ္စာကား။သဒ္ဓါ၊သဒ္ဓါတရားသာတည်း။ * [အာဂါရေဟိစ၊အိမ်ရာထောင်သော လူတို့နှင့်လည်းကောင်း။] အနာဂါရေဟိစ၊ အိမ်ရာမစပ် ရဟန်းမြတ်တို့နှင့်လည်းကောင်း။ဥဘယံ-ဥဘယေဟိ၊ နှစ်ပါးစုံသောသူတို့နှင့်။အသံသဋ္ဌံ၊မရောယှက်။ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိဟူသော ပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ * ဥပါလိ၊ဥပါလိ။ပဥ္စဟိ၊ငါးပါးကုန်သော။အင်္ဂေဟိ၊အင်္ဂါတို့နှင့်။သမန္ဒာဂတော၊ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည်။အည်၊တစ်ပါးသော။ကိဥ္စိ၊တစ်စုံတစ်ခုသော ဥစ္စာသည်။နတ္ထိ၊မရှိ။

➢ **ဒီဃံ-ဟု ၁-ပုဒ်သာရှိသော ဒီဃာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်-** သရာ သရေ လောပံသုတ်။

➢ **သရာ-အရ/ ကာရီ-အရ** ။ ။ ဒီဃံ-ဟူသော အနီးအပါးရှိ သဒ္ဒါကိုထောက်၍ နောက်၌ရှိသော အ, ဂ္ဂ, ဥ ရဿသရ သုံးလုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **ဒီဃံ-အရ/ ကာရိယ-အရ** ။ ။ ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေသုတ်၌ အသဝဏ္ဏဒီဃကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် အာ ဤ ဦ-ဟူသော သဝဏ္ဏဒီဃကို ယူရပါမည်။

➢ **ပုဗ္ဗသရေ လုတ္တေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ရှေ့သရရှစ်လုံးတို့တွင် မည်သည့်သရကျေကျေ ဒီဃပြုနိုင်သောကြောင့် သရရှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဒီယံသတ်ဖြင့် ရှေ့သရကျေရာဝယ် အဘယ်သရများကို အဘယ်ဒီယပြုရမည်နည်း ကြောင်းပြ ဖြေဆိုပြခဲ့ပါ။

ဖြေ ။ ။ ဌာန်ချင်းနီးသည်၏အစွမ်းကြောင့် အ-ကို အာဒီယ၊ ဣ-ကို ဥဒီယ ပြုရပါမည်။

➤ **ဒီဃ ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) သဝဏ္ဏဒီဃ-အာ ဤ ဦ ၃-လုံး၊ (၂) အသဝဏ္ဏဒီဃ-နှင့်ဩတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **(အဓိကာရ) ကွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ပဌဟုပါလိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ နတ္ထည် ကိုဋ္ဌိ-ပြယုဂ်တို့၌ ရှေ့သရကျေသော်လည်း နောက်သရကို ဒီယ မပြုရဟု တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ပဌဝီကော-၌ ပဌာဂီကော-ဟု ဒီယ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အဂီက၌ ဂ-အထက်ဝယ် ဃ-သံယုဂ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ဂရုဖြစ်သောကြောင့် ဌ-၌ အ-ကို အာဒီယ မပြုရပါ။ (ဋီကာ)

၁၆။ ပုဗ္ဗောစ

ပုဗ္ဗောစ သရော ပရသရလောပေ ကတေ ကွစိ ဒီဃံ ပယ်ပါတိ။
ကိံသူဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌံ၊ သာဓူတိ ပဋိဿုဏာတွာ။
ကွစိတိ ကဿာ? ဣတိဿ မုဟုတ္တမ္ပိ။

* လုတ္တေးနောက်သရကျေပြီးသော်။ပုဗ္ဗောစ၊ရှေ့သရသည်လည်း။ကွစိ၊အချို့၌။ဒီယံ ဒီယအပြုသို့။ပယ်ပါတိ၊ရောက်၏။ * ပရသရလောပေ၊နောက်သရကျေခြင်းကို။ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ပုဗ္ဗော၊ရှေးဖြစ်သော။သရောစ၊သရသည်လည်း။ကွစိ၊အချို့ သော ပုံစံ၌။ဒီယံ၊ဒီယအပြုသို့။ပယ်ပါတိ၊ရောက်၏။

* ဣဓ၊ဤလောကဌ်။ပုရိသဿ၊ယောကျ်ား၏။သေဋ္ဌံ၊မြတ်သော။ဝိတ္တံ၊ဥစ္စာကား။ ကိံသု၊ဘယ်ဟာပါနည်း။ * သာဓူတိ၊(သာခု+ဣတိ)ကောင်းပြီဟူ၍။ပဋိသုဏာတွာ၊ဝန်ခံ၍။ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိဟူသောပုဒ်ကို။ကဿာ ဝုတ္တံ၊ဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ဣတိ၊ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။အဿ၊ထိုရဟန်းအား။မုဟုတ္တမ္ပိ၊တခဏမျှလည်း။[အဖသု၊မချမ်းသာခြင်းသည်။ဥပပ္ပဇ္ဇေယျ၊ဖြစ်ရာ၏။]

➤ **ပုဗ္ဗော+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော ဒီယာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဤသုတ်၏ နိဗိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် - ဝါပရော အသရ္ဓပါသုတ်။**

➤ **ပရသရလောပေ-အရ/ နိဗိတ်-အရ** ။ ။ နောက်သရရှစ်လုံးတို့တွင် မည်သည့် သရကျေကျေ ဒီယပြုနိုင်သောကြောင့် သရရှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။

➤ **ဒီယံ-အရ/ ကာရီယ-အရ** ။ ။ ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေသုတ်၌ အသဝဏ္ဏ

http://www.dhammadownload.com

ဒီယကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် သဝဏ္ဏဒီယဖြစ်သော အာ ဤ ဥသရတို့ကို ယူရမည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် လုတ္တသဒ္ဒါ ဒီယ-သဒ္ဒါတို့ကို ငင်သောကြောင့် အနုကဗုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် လုတ္တသဒ္ဒါ ဒီယသဒ္ဒါတို့ကို နောက်ဖြစ်သော ယမေဒန္တသာဒေသော-သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါဖြင့် လုတ္တသဒ္ဒါ, ဒီယ-သဒ္ဒါတို့ကို ငင်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ယမေဒန္တသာဒေသော-ဟူသော နောက်သုတ်သို့ မလိုက်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ကစာသဝဏ္ဏသုတ်နှင့် ဒီယ ပုဗ္ဗောစသုတ်တို့အထူး** ။ ။ ကစာသဝဏ္ဏလုတ္တေသုတ်ကား- အသဝဏ္ဏဒီယပြုပါသည်။ ဒီယ ပုဗ္ဗောစသုတ်တို့ကား သဝဏ္ဏဒီယပြုပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➤ **အ-ကို ဒီယပြုလျှင် နိမိတ်-အရ ယူရမည့်သရကား** ။ ။ ဣဝဏ် ဥဝဏ် ဧ, ဩသရတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကား- ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် သရူပသရ နှောင်းရာ၌ နောက်သရကို မချေနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၁၇။ ယမေဒန္တသာဒေသော

ကောရဿ အန္တဘူတဿ သရေ ပရေ ကွစိ ယကာရာဒေသော ဟောတိ။
အဓိဂတော ခေါ မျာယံ ဓမ္မော၊ တျာဟံ ဧဝံ ဝဒေယျံ၊ တျာဿ ပဟီနာ ဟောန္တိ။
ကွစိတိ ကဿ? နေနာဂတာ၊ ဣတိ နေတ္ထ။

* သရေနောက်သရကြောင့်။ဒန္တဿ၊တေ, မေ-၏ အစိတ်ဧ၏။ကွစိ၊အချို့၌။ ယံ အာဒေသော၊ ယပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေသရကြောင့်။အန္တဘူတဿ၊ အစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဧကာရဿ၊ဧ-အက္ခရာ၏။ကွစိ၊အချို့၌။ ယကာရာဒေသော၊ယပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* မေ၊ငါသည်။အဓိဂတော၊သိအပ်သော။အယံ ဓမ္မော၊ဤတရား သည်။ခေါ၊စင်စစ်။ ဂမ္ဘီရော၊နက်နဲ၏။* တေ၊သင့်အား။အဟံ၊ငါသည်။ဧဝံ ဝဒေယျံ၊ဤသို့ဆိုအံ့။* တေ၊ထိုကိလေသာတို့ကို။အဿ၊ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ပဟီနာ၊ပယ်အပ်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ကွစိတိပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကဿ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။နေ၊ထိုကုန်သည်တို့သည်။အနာဂတာ၊မလာကုန်။ဣတိ၊ဤစကားကို လူများဆို၏။နေ၊ထိုကုန်သည်တို့သည်။ဇတ္ထု၊ဤအရပ်သို့။အာဂတာ၊လာကြကုန်၏။

ယံ+ဒန္တဿ(ဧ+အန္တဿ)+အာဒေသော-ဟု ဥ-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်

➤ **ဧ-အရ/ကာရီ-အရ** ။ ။ မေ, တေ, ယေ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဧသရ

http://www.dhammadownload.com

ကို ယူရပါမည်။ (ဧကာရသ အန္တဘူတသ-ကိုထောက်ပါ။)

➢ **အာဒေသမည်ပုံ** ။ ။ အာဒေသီ၏နေရာ၌ ညွှန်ပြခြင်းသည် အာဒေသမည်၏

➢ **အာဒေသီမည်ပုံ** ။ ။ အပြုရှိ အပြုခံရသော အကွရာသည် အာဒေသီ မည်၏။ (ဥပမာ) ဧ-ကို ယပြုဟုဆိုရာ၌ ယ-သည် အပြု အာဒေသ၊ ဧ-ကား အပြုခံ အာဒေသီ

မေး ။ ။ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ ဧ-ကို ယပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ အ-အကွရာကြောင့် မေ, တေ, ယေ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဧ-ကိုသာ ယပြုရပါမည်။

➢ **အန္တ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ ယမေဿာဒေသော-ဟု သုတ်တည်လျှင် ပြီးကောင်းပါလျှက် ယမေဒန္တဿာဒေသော-ဟု သုတ်တည်ခြင်းကြောင့် အန္တ-သဒ္ဒါပိုလွန်သည်။

➢ **အန္တ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အန္တ-သဒ္ဒါဖြင့် ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တော (ပ+ဝတု+ဏေ+အန္တ)၊ ဒမေန္တော (ဒမု+ဏေ+အန္တ) တို့၌ ဧ-ကို ဏေပစ္စည်း၏ အစိတ်ဖြစ်၍ ပုဒ်၏အစိတ် မဟုတ်သောကြောင့် ယ-မပြုရဟု အနက်လွန်ကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယမေဒန္တဿ ရုပ် ၂-မျိုး** ။ ။ ယမေဒန္တဿ-ကို ယံ+ဧဒန္တဿ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ မဒါ သရေသုတ်ဖြင့် နောက်ဧသရကြောင့် ယ-အထက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြု၊ မ-ကို ဧ-သို့ကပ်၊ ယမေဒန္တဿ ပြီး၏။

(တနည်း) ယမေဒန္တဿ-ကို ယော+ဧဒန္တဿ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ယဝမဒန-သုတ်ဖြင့် မ-လာ၊ မ-ကို ဧ-သို့ကပ်၊ လောပဥ္စ တတြာကာရောသုတ်ဖြင့် နောက်မဗျည်းကြောင့် ယော-၌ သြ-ကိုချေ၊ထိုကျေရာ၌ အ-အကွရာလာ၊ ယမေဒန္တဿ ပြီး၏။ (ယံ-ကို အာဒေသော-ဟု ဖွင့်သည်။)

၁၈။ ဝမောဒုဒန္တာနံ

သြကာရုကာရာနံ အန္တဘူတာနံ သရေ ပရေ ကွစိ ဝကာရာဒေသော ဟောတိ။

အထခွဿ၊ သွဿ ဟောတိ၊ ဗဟွာဗာဓော၊ ဝတ္ထေတ္ထ ဝိဟိတံ နိစ္စံ၊ စက္ခွာပါထ မာဂစ္ဆတိ။ကွစီတိ ကသ္မာ? စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ၊ကိန္နု မာဝ သမဏိယော။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။သြဒုဒန္တာနံ၊အစိတ် သြ-ဥတို့၏။ကွစိ၊အချို့၌။ ဝံ၊ဝပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။အန္တဘူတာနံ၊ အစိတ်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။သြကာရုကာရာနံ၊သြ ဥ-အကွရာတို့၏။ကွစိ၊၌။ ဝကာရာဒေသော၊ဝပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

* အထခေါ၊ထိုအခါ၌။အဿ၊ထိုသူအား။* အဿ၊ထိုသူအား။သော၊ထိုသဘောသည်။ဟောတိ၊၏။ * ဗဟွာဗာဓော၊(ဗဟု+အာဗာဓော) များသော အနာရှိ၏။*

http://www.dhammadownload.com

ဧတ္ထ၊ဤအရပ်၌။ဝတ္ထု၊နေရာမြေကို။နိစ္စံ၊အမြဲ။ဝိဟိတံ၊စီရင်အပ်ပြီ။* စက္ခု+အာပါထံ၊ စက္ခုအား ရှေးရှု ထင်ခြင်းသို့။အာဝဇ္ဇတီ၊ရောက်လာ၏။ ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိဟူသောပုဒ်ကို။ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဣဓမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရား တို့သည်။ဧတ္တာရော၊လေးပါးတို့တည်း။ * ဣဓမာဝ၊ဤမိန်းမတို့သည်သာလျှင်။သမဏိ ယော ကိန္နု၊ရဟန်းမိန်းမတို့တဲ့လား။

➤ ဝံ+ဩဒုဒန္တာနံ[ဝံ+ဩဉ+အန္တာနံ] ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ နိဗိတ်ဖြစ်သင့်သော သရ ။ ။ အ, အာ, သေရ (ဝါ) သရရှစ်လုံးဖြစ်ပါသည်။

➤ ကာရီဖြစ်သင့်သော သရ ။ ။ က, ခ, ယ, တ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဩသရ နှင့် ခ, တ, ထ, ဒ, န, သ, ဟ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဥသရတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ ကာရိယ-အရ ။ ။ ဝ-အက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

➤ ဩဒုဒန္တ-အရ ။ ။ က, ခ, ယ, တ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော ဩ အက္ခရာ ဥ-အက္ခရာကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ ဩ-ဥတို့ကို ဝ-ပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ က, ခ, ယ, တ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဩကိုသာ ဝ-ပြုမည်။ ခ, တ, ထ, ဒ, န, သ, ဟ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ ဥ-ကိုသာ ဝ-ပြုရပါမည်။

➤ အန္တ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ ။ ။ ယမေဒန္တသာဒေသောသုတ်မှ အန္တသဒ္ဒါအလိုက် ခံ၍ ဝမောဒုနံ-ဟုဆိုလျှင် ပြီးနိုင်လျှက် အန္တသဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်

➤ အန္တ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။ အန္တသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် သဝနီယ-သု+အနီယ၊ ဝိရဝန္တိ-ဝိ+ရု+အန္တိ ပြယုဂ်တို့၌ ပုဒ်၏အစိတ်မဟုတ် ဓာတ်၏အစိတ်ဖြစ်သောကြောင့် သု, ရုတို့၌ရှိသော ဥ-ကို ဝ-မပြုရဟု တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရှ)

(တနည်း) အန္တ-သဒ္ဒါဖြင့် ဟောတွေဝ+ဟောတိ+ဧဝ၊ သွဇမဒ္ဒိ-သာ+အဇ္ဇမဒ္ဒိ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ နောက်သရနှောင်းရာဝယ် ဣသရ အာသရတို့ကို ဝ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ အန္တ-သဒ္ဒါ နှစ်ခုအထူး ။ ။ ယမေဒန္တသာဒေသောသုတ်၌ အန္တ-သဒ္ဒါသည် ပုဒ်အဆုံး၌သာ ယ်ပြုသည်၊ ဝမောဒုဒန္တာနံသုတ်၌ အန္တ-သဒ္ဒါသည် ပုဒ်၏အလယ်, ပုဒ်၏အဆုံး၌ ဝ-ပြုပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

၁၉။ သမ္မော စံ တိ

သမ္မော ဣစ္စေသော တိသဒ္ဒေါ ဗျဥ္ဇနော သရေ ပရေ ကွစိ စကာရံ ပပ္ပေါတိ။
ဣစ္စေတံ ကုသလံ၊ ဣစ္စာသ ဝစနီယံ၊ ပစ္စုတ္တရိတ္တာ၊ ပစ္စာ ဟရတိ။
ကွစိတိ ကသ္မာ? ဣတိသ္မာ မုဟုတ္တမ္ပိ။

http://www.dhammadownload.com

* သရေနောက်သရကြောင့်။သဗ္ဗော၊အလုံးစုံသော။တိ၊တိ-သဒ္ဒါသည်။စံ၊စ-အဖြစ်သို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေသရကြောင့်။သဗ္ဗော၊အလုံးစုံသော။ဗျဥ္ဇနော၊ဗျည်းဖြစ်သော။ဣစ္စေသော တိသဒ္ဒေါ၊ဤ တိသဒ္ဒါသည်။ကွစိ၊၌။စကာရံ စ-အဖြစ်သို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။

* ဣတိ+ဧတံ၊ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ကုသလံ၊ကောင်း၏။* ဣတိ၊ဤသို့။ဝစနီယံ၊ဆိုအပ်သည်။အဿ၊ဖြစ်ရာ၏။ပစ္စတ္တရိတွာ၊(ပတိ+ဥတ္တရိတွာ)တဖန်ကူး၍။ပစ္စာဟရတိ (ပတိ+အာဟရတိ)တဖန်ဆောင်၏။ ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသွာ ဝုတ္တံ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ဣတိ၊ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။အဿ၊ထိုရဟန်းအား မုဟုတ္တမ္ပိ၊တခဏမျှလည်း။အဖာသု၊မချမ်းသာခြင်းသည်။ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်လတံ့။

➢ **သဗ္ဗော+စံ+တိ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗောဖြင့်** ။ ။ တစ်စိတ် တစ်ဒေသပြုခြင်းကို တားမြစ်ပါသည်။

➢ **ဗျဥ္ဇနောဖြင့်** ။ ။ တိ-ကို စပြုရမည်ဟုဆိုရာ၌ တိ-သဒ္ဒါကို ဗျည်းဖြစ်အောင် ပြုပြီးမှ စပြုရမည်ဟု ပြပါသည်။ (ဧာသ)

➢ **ဣစ္စေသော တိသဒ္ဒေါဖြင့်** ။ ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော တိ-သဒ္ဒါကား တစ်စုံ တစ်ခုကို ပြုထားသော တိ-သဒ္ဒါမဟုတ်၊ တိ-သဒ္ဒါအစစ်တည်းဟု ပြပါသည်။

➢ **သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ အတိဿ စန္တဿသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ အတိ, ပတိ, ဣတိသဒ္ဒါတို့၏ တိကို စ-မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် အဝဏ်နှစ်လုံး ဥဝဏ်နှစ်လုံး ဧ-ဩ သရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရီ-အရ/ယူရမည့် တိ-အမျိုးအစား** ။ ။ အတိ, ပတိ, ဣတိ-သဒ္ဒါတို့၏ တိ-ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရိယ-အရ** ။ ။ စ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **ပဏ္ဍိတာတျမှ၊ သေနာပတိတျာဟံ-တို့၌ တိ-ကို စ-မပြုရခြင်းအကြောင်း**

ပဏ္ဍိတာတျမှ=ပဏ္ဍိတာ+ဣတိ+အမှ၊ သေနာပတိတျာဟံ=သေနာပတိ+ဣတိ+အဟံ-တို့၌ တစ်စပ်နှစ်လွှာ မဟုတ်ဘဲ နှစ်စပ်သုံးလွှာရှိသောကြောင့် တိ-ကို စ-မပြုရ

➢ **စ-ပြုရာ၌ သတိပြုရမည့်အချက်** ။ ။ သဗ္ဗောစံတိ-ဟု တိ-သဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြသောကြောင့် ယ-မပြုသော တိကိုသာ စ-ပြုရပါမည်။

မေး ။ ။ သဗ္ဗောစံတိသုတ်ဖြင့် တိ-တျနှစ်မျိုးရှိရာ အဘယ်ကို စ-ပြုရမည်ဟု ကစ္စည်းကျမ်း အထောက်ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ကွစိတိ ကသွာ ဣတိဿ မုဟုတ္တမ္ပိနှင့် အတိဿ စန္တဿသုတ်ကို ထောက်၍ တိ-ကိုသာ စ-ပြုရပါမည်။ [သဗ္ဗောစံတိ-ဟု တိ-သဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြ သောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

တိ-ကိုသာ စ-ပြုရမည်။]

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ တိကို စ-ပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ သဗ္ဗော စံ တိ-သုတ်ဖြင့် အတိ, ပတိ, ဣတိသဒ္ဒါတို့၏ တိ-ကိုသာ စ-ပြုရပါမည်

➢ **တျ-ကို စ-မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သဗ္ဗော စံ တိ-ဟု တိ-သဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြထားသောကြောင့် တျကို စ-မပြုသင့်ပါ။

➢ **တျ-ကို စ-ပြုလျှင် ရောက်နိုင်သော အပြစ်** ။ ။ တိကို စ-မပြုဘဲ တျကို စပြုခဲ့သော် ကွစိသဒ္ဒါနှင့် အတိသ စန္တသသုတ်တို့ အကျိုးမရှိ ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။

➢ **သဗ္ဗ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သဗ္ဗသဒ္ဒါဖြင့် ဣ-အက္ခရာနှင့်တကွ တျည်းကိုသာ စပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရှ)

(တနည်း) သဗ္ဗသဒ္ဒါဖြင့် တိ-အက္ခရာနှင့်စပ်သော ယ-အက္ခရာနှင့်တကွ တျဗျည်းသာ စပြုစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။(ရှာသ)

➢ **ဇစ္စဗဓိရ-ရှုပ်ပြီးပုံ** ။ ။ ဇစ္စဗဓိရ-ကို ဇာတိ+ဗဓိရ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ သရေလိုက် ပုဒ်ကိုကြဉ်၍ သဗ္ဗော စံ တိ-ဟူသော ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နောက်ဗျည်းကြောင့် တိကို စပြု၊ စဒွေဘော်လာ၊ ရဿဖြင့် ဇာဠ် အာကို အရဿပြု၊ ဇစ္စဗဓိရပြီး။

၂၀။ ဒေါဓဿ စ

ဓ ဣစ္စေတဿ သရေ ပရေ ကွစိ ဒကာရာဒေသော ဟောတိ။

ကေမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ။

ကွစီတိ ကသ္မာ? ဣဓေဝ မရဏံ ဘဝိဿတိ။

စဂ္ဂဟဏေန ဓကာရဿ ဟကာရာဒေသော ဟောတိ၊ သာဟု ဒဿန မရိယာနံ။

သုတ္တဝိဘာဂေန ဗဟုဓာ သိယာ– တော ဒဿ၊ ယထာ? သုဂတော။ ဌော တဿ ယထာ? ဒုက္ကဋံ။ ဓော တဿ၊ ယထာ? ဂန္ထဗ္ဗော။ တြော တ္တဿ၊ ယထာ? အတြတ္ထော။ ကော ဂဿ၊ ယထာ? ကုလူပကော။ လော ရဿ၊ ယထာ မဟာသာလော။ ဇော ယဿ ယထာ? ဂဝဇော။ ဗ္ဘော ဝ္ဘဿ၊ ယထာ? ကုမ္ဘတော။ ကော ယဿ၊ ယထာ? သကေ။ ယော ဇဿ ယထာ? နိယံ ပုတ္တံ။ ကော တဿ၊ ယထာ? နိယကော။ စ္ဆော တ္တဿ၊ ယထာ? ဘစ္ဆော။ ဖော ပဿ၊ ယထာ? နိပ္ပတ္တိ။ ခေါ ကဿ၊ ယထာ? နိက္ခမတိ။ ဣစ္စေဝမာဒိ ယောဇေတဗ္ဗာ။

* သရေစ၊နောက်သရကြောင့်လည်း။ဓဿစ၊ဓ၏လည်း။ကွစိ၊အချို့၌။ဒေါဓ၊ဒပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေစ၊သရကြောင့်လည်း။ ဓဣစ္စေတဿ၊ဓ၏။ကွစိ၊အချို့၌။ဒကာရာဒေသော၊ဒပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဣဓ၊ဤအရပ်၌။အဟံ၊ငါသည်။ဧကံ၊တစ်ပါးသော။သမယံ၊ အခါ၌။ ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ကသွာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ ဣဓေဝ၊ဤအရပ်၌ပင်လျှင်။မရဏံ၊သေခြင်းသည်။ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်လတံ့။

စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။ဓကာရဿ၊ဓ-အက္ခရာ၏။ဟကာရာဒေသော၊ဟပြု သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ အရိယာနံ၊အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ဒဿနံ၊ဖူးမြင်ရခြင်းသည်။ သာဟု-သာဓု၊ကောင်း၏။ သုတ္တဝိဘာဂေန၊သုတ်ကိုဝေဖန်ခြင်းဖြင့်။ဗဟုဓာ၊များသော အပြားရှိသည်။သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ ဒဿ၊ဒ-အက္ခရာကို။တော၊တပြု။ ယထာ၊ပုံစံကား အဘယ်နည်း။သုဂတော-ဟူသည်တည်း။ **သုဂတော-သုဂဒေါ**၊ကောင်းသော စကားကို ဆိုတတ်သောဘုရား။တဿ၊တကို။ဋော၊ဋပြု။ယထာ၊ပုံစံကား အဘယ်နည်း။ဒုက္ကဋံ၊ ဒုက္ကဋံ-ဟူသည်တည်း။**ဒုက္ကဋံ-ဒုက္ကတံ**၊မကောင်းမှုပြုအပ်၏။ တဿ၊တကို။ဓော၊ ဓပြု။ ယထာ၊နည်း။ဂန္ဓဗ္ဗော၊ဂန္ဓဗ္ဗော-ဟူသည်တည်း။**ဂန္ဓဗ္ဗော-ဂန္ဓဗ္ဗော**၊အမိဝမ်းတိုက်သို့ ကိန်းအောင်းတတ်သော သတ္တဝါ။တ္တဿ၊တ္တနှစ်လုံးကို။တြော၊တြပြု။ယထာ၊နည်း။ အတြ ဇော၊ဟူသည်တည်း။**အတြဇော-အတ္တဇော**၊မိမိမှဖြစ်သောသား။ဂဿ၊ဂကို။ကော၊ကပြု။ ယထာ၊နည်း။ကုလူပကော၊ဟူသည်တည်း။**ကုလူပကော-ကုလူပဂေါ**၊အိမ်သို့ ကပ်တတ် သောရဟန်း။ရဿ၊ရကို။လော၊လပြု။ယထာ၊နည်း။မဟာသာလော၊ဟူသည်တည်း။ **မဟာသာလော-မဟာသာရော**၊များသော ဥစ္စာနှစ်ရှိသောသူ။ယဿ၊ယကို။ဇော၊ဇပြု။ ယထာ၊နည်း။ဂဝဇော၊ဟူသည်တည်း။ **ဂဝဇော-ဂဝယော**၊နွားနောက်သတ္တဝါ။ဝွဿ၊ ဝွနှစ်လုံးကို။ဗ္ဗော၊ဗ္ဗ ပြု။ယထာ၊နည်း။ကုဗ္ဗတော၊ဟူသည်တည်း။**ကုဗ္ဗတော-ကုဝ္ဝတော**၊ပြု တတ်သောသူ။ယဿ၊ယကို။ကော၊ကပြု။ယထာ၊နည်း။သကေ၊ ဟူသည်တည်း။သကေ- သယေ၊မိမိဥစ္စာတို့ကို။ဇဿ၊ဇကို။ယော၊ ယပြု။ယထာ၊နည်း။နိယံ ပုတ္တံ၊တည်း။**နိယံပုတ္တံ-နိဇံပုတ္တံ**၊မိမိကိုမှီ၍ ဖြစ်သောသား။တဿ၊တကို။ကော၊ကပြု။ယထာ၊နည်း။နိယကော၊ တည်း။**နိယကော-နိယတော**၊မြဲ၏။တ္တဿ၊တ္တနှစ်လုံးကို။စ္စော၊စ္စ နှစ်လုံးပြု။ယထာ၊နည်း။ ဘစ္စော၊တည်း။**ဘစ္စော-ဘတ္တော**၊သူခစား။ ပဿ၊ပကို။ဖော၊ဖပြု။ယထာ၊နည်း။နိပ္ပတ္တိ၊ တည်း။**နိပ္ပတ္တိ-နိပ္ပတ္တိ**၊ဖြစ်ခြင်း။ကဿ၊ကကို။ခေါ၊ခပြု။ယထာ၊နည်း။နိက္ခမတိ၊တည်း။ **နိက္ခမတိ-နိက္ကမတိ**၊ထွက်သွား၏။ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသော ပုံစံတို့ကို။ယောဇေ တဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

➢ **ဒေါ+ဓဿ+စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ** ။ ။ အ အာသရနှစ်လုံးကိုသာ ယူရပါမည်း။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ် ဓမျိုးကိုသာ ဒ-ပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဧကမိဒါဟံ(ဧကံ+ဣဓ+အဟံ) ၌ ဧကသဒ္ဒါမှ နောက်ဖြစ်သော ဣဓသဒ္ဒါ၏

http://www.dhammadownload.com

ဓကိုသာ ဒပြုရပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သာဟု ဒဿနံ၌ သာဓုသဒ္ဒါ၏ ဓကို ဟပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း+ရှု)

➢ **နိတ္ဒမတိ ပုံစံကို ရုပ်တွက်ရာ၌ ဤသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် က-ကို ခပြုရခြင်း အကြောင်း** ။ ။ ဒေါဓဿစသုတ်၌ စသဒ္ဒါသည် များသောအနက်ရှိသောကြောင့် နိကွမတိကို ရုပ်တွက်ရာ၌ က-ကို ခပြုရပါသည်။

➢ **သုတ္တဝိဘာဝဖြင့် စီရင်ပုံများ** ။ ။ ၁။ ဒ-ကို တ-ပြု၊ (၂) တ-ကို ၎-ပြု၊ (၃) တ-ကို ဓ-ပြု၊ (၄) တ္တ-ကို တြပြု၊ (၅) ဂ-ကို ကပြု၊ (၆) ရ-ကို လပြု၊ (၇) ယ-ကို ဇ ပြု (၈) ဝ-နှစ်လုံးကို ဗ-နှစ်လုံးပြု၊(ဝွ-ကို ဗွ-ပြု) (၉) ယ-ကို က-ပြု၊ (၁၀) ဇ-ကို ယပြု၊ (၁၁) တ-ကို က-ပြု၊ (၁၂) တ-နှစ်လုံးကို စ-နှစ်လုံးပြု (တ္တ-ကို စ္စပြု)၊ (၁၃) ပကို ဖပြု၊ (၁၄) ကကို ခပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သရေ-ဟူသော နိမိတ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုသော အဓိပ္ပါယ်**

သရေဟူသော နိမိတ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် ဣဒ ဘိက္ခဝေ၌ ဘဗျည်းနှောင်းသောကြောင့် ဓအက္ခရာကို ဒပြုရမည်ဟု ပြဆိုပါသည်။

➢ **ဓဿဟူသော ကာရီ၊ ဒေါ-ဟူသော ကာရီယနောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုသော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ သာဟု ဒဿနံ၌ ဓအက္ခရာကို ဟ အက္ခရာပြုရမည်ဟု ပြဆိုပါသည်။

၂၁။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ

ပုဗ္ဗော ဣဝဏ္ဏော သရေ ပရေ ယကာရံ ပပ္ပေါတိ နဝါ။

ပဋိသန္ဆာရ ဝုတျဿ၊ သဗ္ဗာ ဝိတျာနုဘူယတေ။

နဝါတိ ကသ္မာ? ပဥ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊ မုတ္တစာဂီ အနုဒ္ဓတော။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။ဣဝဏ္ဏော၊ဣဝဏ်သည်။နဝါ၊အချို့။ယံ၊ယအဖြစ်သို့ ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။* ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။ပုဗ္ဗော၊ရှေ့ဖြစ်သော။ ဣဝဏ္ဏော၊ ဣဝဏ်သည်။နဝါ၊အချို့။ယကာရံ၊ယ-အဖြစ်သို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ပဋိသန္ဆာရဝုတ္တိ၊ဓမ္မ, အဓမ္မအားဖြင့် စေ့စပ်သောဖြစ်ခြင်းသည်။အဿ၊ဖြစ်ရာ၏။ * သဗ္ဗာ၊အလုံးစုံသော။ဝိတ္တိ၊စည်းစိမ်ချမ်းသာကို။အနုဘူယတေ၊ခံစားအပ်၏။ နဝါတိပဒံ၊ နဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။* ပဥ္စဟိ၊ငါးပါးကုန်သော။အင်္ဂေဟိ၊အင်္ဂါတို့နှင့်။သမန္နာဂတော၊ပြည့်စုံသော။* မုတ္တစာဂီ၊လွတ်လွတ်စွန့်ကြခြင်းရှိသောသူသည်။အနုဒ္ဓတော၊မတုန်လှုပ်။ (ဝါ) မတွန့်တို။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဣဝဏ္ဏော+ယံ+နဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ/ပရသရ-အရ ။ ။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်သို့ ဝါပရော အသရူပါ သုတ်မှ မဏ္ဍူကဂတိကနည်းအားဖြင့် အသရူပ-သဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် (ဌာန်တူသော သရူပသရ နှောင်းရာ၌ ဣဝဏ်ကို ယ-မပြုနိုင်သောကြောင့်) အဝဏ်နှစ်လုံး ဥဝဏ်နှစ်လုံး ဧ ဩသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ကာရီ-အရ/ပုဗ္ဗသရ-အရ ။ ။ ဣဝဏ်နှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကာရိယ-အရ ။ ။ ယ-အကွရာ ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဣဝဏ္ဏ-အရ ။ ။ ဣ ဤသရနှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဣဝဏ္ဏ-၌ ဝဏ္ဏ-အရ ။ ။ ဤအကွရာကို ယူရပါမည်။

➢ နဝါ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) နဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော၊မုတ္တစာဂီ အနုဒ္ဒတော-တို့၌ ရှေ့ဣဝဏ်ကို ယ-မပြုရဟု တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ အလို) နဝါသဒ္ဒါသည် ကွစိသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်တည်းဟု သိစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဝဏ္ဏသဒ္ဒါဖြင့် ဣအကွရာနှင့် သမာနရူပဖြစ်သော ဤအကွရာကို ယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် မည်သည့်သရနှောင်းရာ၌ ဣဝဏ်ကို ယပြုရ/မပြုရပုံကို - အကြောင်းတကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဝါပရော အသရူပါသုတ်မှ အသရူပသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် အသရူပ အဝဏ်, ဥဝဏ်, ဧ ဩသရနှောင်းရာ၌သာ ဣဝဏ်ကို ယပြုရပါမည်။ သရူပ သရနှောင်းရာ၌ ဣဝဏ်ကို ယ-မပြုရပါ။

၂၂။ ဝေါဒိဿ ရီ ပုဗ္ဗောစ ရဿော

သရမှာ ပရဿ ဝေဿ ကောရဿ အာဒိဿ ရိကာရော ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗောစ သရော ရဿော ဟောတိ နဝါ။

ယထရိဝ ဝသုဓာတလဥ္စ သဗ္ဗံ၊ တထရိဝ ဂုဏဝါ သုပူဇနီယော
နဝါတိ ကသ္မာ? ယထာဝေ၊ တထာ ဝေ။

* ဇဝါဒိဿ၊ဇဝသဒ္ဒါ၏ အစ ဇ၏။ရိ၊ရိပြုသည်။နဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ပုဗ္ဗော၊ရှေ့ဖြစ်သော သရသည်။ရဿောစ၊ရဿပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သရမှာ၊သရမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဇဝဿ၊ဇဝသဒ္ဒါ၏။အာဒိဿ၊အစဖြစ်သော။ဇကာရဿ၊ဇ-အကွရာ၏။ရိကာရော၊ရိပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ပုဗ္ဗော၊ရှေ့ဖြစ်သော။

http://www.dhammadownload.com

သရော၊သရသည်။ရသောစ၊ရသပြုသည်လည်း။နဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

* ယထရိဝ၊အကြင်အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။သင်္ခါ၊အလုံးစုံသော။ဝသုဓာ တလဉ္စ၊မြေအပြင်သည်လည်း။အတ္ထိ၊ရှိ၏။* တထရိဝ၊ထိုအခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။ ဂုဏာဝါ၊ဂုဏ်ရှိသောသူကို။သုပူဇနီယော၊အလွန်ပူဇော်ထိုက်၏။ နဝါတိပဒံ၊နဝါ-ဟူသော ပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ယထာဇော၊အကြင် အခြင်းအရာဖြင့် သာလျှင်။တထာဇော၊ထိုအခြင်းအရာဖြင့်သာလျှင်။

➢ **ဧဝါဒိသ+ရိ+ပုဗ္ဗော+စ+ရသော-ဟု ၅-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/ရသဝိဓိ**

➢ **ဧဝါဒိ-အရ** ။ ။ ဧဝ-သဒ္ဒါ၏ အစ ဧ-အက္ခရာကို ယူရမည်။ (သာဓက) ဧဝသ ကောရသ အာဒိသ။

➢ **သရမှာ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ယထရိဝ၊ တထရိဝ ပြယုဂ်မှတစ်ပါးသော ပြယုဂ်မရှိသောကြောင့် ယထာ တထာ သဒ္ဒါနှစ်ခုတို့၏ အာဒီယသရကို ယူရမည်။

➢ **ကာရီ-အရ** ။ ။ ရိပြုရာ၌ ယထာ တထာသဒ္ဒါနောင်ရှိသော ဧဝ-သဒ္ဒါ၏ ဧ သရနှင့် ရသပြုရာ၌ ယထာ တထာသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အာသရ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရီယ-အရ** ။ ။ ရိ အက္ခရာနှင့် အရသ ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါနောင် အဘယ်ကို ရိပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ယထာ တထာသဒ္ဒါနောင်ရှိသော ဧဝသဒ္ဒါ၏ ဧ-ကိုသာ ရိပြုရပါမည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သဓွိဏ္ဍနအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော ဧဝသဒ္ဒါ၏ အစ ဧ-အက္ခရာ၏ ရိပြုခြင်းကာရိယကို ပေါင်းဆည်းခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

တတိယကဏ္ဍ

၂၃။ သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနေ

သရာ ခေါ ဗျဉ္ဇနေ ပရေ ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိ။

မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ၊ တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော အဟု။

* ဗျဉ္ဇနေနောက်ဗျည်းကြောင့်။သရာ၊ရှေ့သရတို့သည်။ပကတိ၊ပကတိပြုတို့သည် ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဗျဉ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။သရာခေါ၊ ရှေ့သရတို့သည်။ပကတိရူပါနိ၊ပကတိရုပ်တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

* ဓမ္မာ၊နာမကွန္ဓာတရား သုံးပါးတို့သည်။မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊ဝိညာဏကွန္ဓာသာလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ * ပမာဒေါ၊မေ့လျော့ခြင်းသည်။မစ္စုနော၊သေခြင်း၏။ပဒံ၊

http://www.dhammadownload.com

အကြောင်းတည်း။ * တိဏ္ဏော၊သံသရာကူးပြီးသောသူသည်။ပါရဂံတော၊နိဗ္ဗာန်တည်းဟူသော ကမ်းတစ်ဘက်သို့ ရောက်သောသူသည်။အဟု၊ဖြစ်ပြီ။

➤ **သရာ+ပကတိ+ဗျဥ္ဇနေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓိမိသုတ်။**

➤ **ဗျဥ္ဇနေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ပဗျည်း မဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ပကတိ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ များသောအားဖြင့် ဒီယပြုခြင်း, ရဿပြုခြင်း, ကျေခြင်းတည်းဟူသော တစ်စုံ တစ်ခုသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်ခြင်းကို ပကတိ-ဟု ခေါ်ပါသည်။

➤ **ပကတိ ပြုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဗျည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော ဒီယဲ ရဿဲ လောပဉ္စ တတြာကာရောသုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ပကတိပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ များသောအားဖြင့် ဒီယဲ ရဿဲ လောပဉ္စ တတြာကာရောသုတ်တို့ဖြင့် ဒီယပြုခြင်း, ရဿပြုခြင်း, ချေခြင်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်မှု မရှိစေလိုသောကြောင့် ပကတိပြုရပါသည်။

➤ **ဏ္ဍသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ | ဒီယဲ၊ ရဿဲ၊ လောပဉ္စ တတြာကာရောသုတ်တို့၌ပါသော ကွစိသဒ္ဒါဖြင့်ပင် ဒီယပြုစသည်ကို တားမြစ်ပြီးသော်လည်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ပကတိအပြုကား များသည်၊ ဒီယဲ-စသော သုတ်အစီအရင်တို့ကား နည်းသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဏ္ဍသုတ်ကို ဆိုရသည်။(ဋီကာ

➤ **ဏ္ဍသုတ်က တားမြစ်သော် သုတ်များ** ။ ။ ဒီယဲ၊ ရဿဲ၊ လောပဉ္စ တတြာကာရောသုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **တိဏ္ဏော ပါရဂံတော အဟု-ပုံစံ၌ ဏ္ဍသုတ်ဖြင့် ပကတိ မပြုခဲ့သော် ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပုံ** ။ ။ ရဿသုတ်ဖြင့် ပဗျည်းကြောင့် သြ-ကို ဥရဿပြုလျှင် တိဏ္ဏာပါရဂံတော-ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ လောပဉ္စ တတြာကာရောသုတ်ဖြင့် ပဗျည်းကြောင့် သြကိုဒျေ၊ ထိုကျေရာ၌ အ-လာလျှင် တိဏ္ဏာပါရဂံတော-ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ပါရဂံတော အဟု-ပုံစံ၌ ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် သြသရမှ နောက်ဖြစ်သော အသရကို ဒျေလျှင် "ပါရဂံတောဟု" ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။

➤ **သန္ဓိ ပကတိ+နာမ်ပကတိ+သမာသ် ပကတိ အထူး** ။ ။ မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ စသည်၌ ဒီယဲ ရဿဲ-စသောသုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ခြင်းသည် သန္ဓိပကတိ မည်၏။ ပုရိသော-စသည်၌ သိဝိဘတ်စသည်ကို သြ-စသည်ပြုပြီးသော် ဝါပရော အသရူပါသုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ခြင်းသည် နာမ်ပကတိ မည်၏။

ကထိနဥသ်-စသည်၌ ဝိဘတ်နိမိတ်ကြောင့် ကျေပြီးသော အသရစသည်၏ ဝိဘတ်မသက်မီ ရှေးအတိုင်း တည်ခြင်းသည်ထင်။ ပြုပြီးသော် ဏ္ဍဒ်-စသောသဒ္ဒါ၏

http://www.dhammadownload.com

တဖန် ဣမ-စသည်ဖြင့် ရှေးအတိုင်းတည်ခြင်းသည်၎င်း သမာသ်ပကတိ မည်၏။

➤ **ကုစိ-သဒ္ဒါ မထည့်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဗျည်းနှောင်းရာ၌ ရှေ့သရတို့သည် ယေဘုယျအားဖြင့် ပကတိအဖြစ်သာ များသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ကုစိ သဒ္ဒါ မထည့်ပါ။

၂၄။ သရေ ကုစိ

သရာ ခေါ် သရေ ပရေ ကုစိ ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိ။

ကော ဣမံ ပထဝိ ဝိစေဿတိ။

ကုစိတိ ကသ္မာ? အပ္ပသုတာယံ ပုရိသော။

* သရေနောက်သရကြောင့်။သရာ၊သရတို့သည်။ကုစိ၊အခို့၌။ပကတိ၊ပကတိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေသရကြောင့်။သရာခေါ်ရှေ့သရတို့သည်။ကုစိ၊၌။ပကတိရူပါနိ၊ပကတိသဘောတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ကော၊ဘယ်သူသည်။ဣမံ ပထဝိ၊ဤ (အတ္တဘောတည်းဟူသော) မြေကြီးကို။ ဝိစေဿတိ၊ရွေးချယ်နိုင်လတ့်နည်း။ ကုစိတိ ပဒံ၊ကုစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုအပ်သနည်း။အပ္ပသုတော၊အကြားအမြင်နည်းသော။အယံ ပုရိသော၊ ဤယောကျ်ားသည်။

➤ သရေ+တုစိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော် ပတိသေဓိဓိသုတ်။

➤ ပကတိပြုရာဌာန အကျဉ်း ။ ။ (၁) ဆန္ဒဘေဒဌာန- ဆန်းပျက်မည့်အရာဌာန၊ (၂) အသုခုစ္စာရဏဌာန- အန္တရာယ် အဖတ်ခက်မည့် အရာဌာန၊ (၃) သန္ဓိစ္ဆာရဟိတဌာန- သန္ဓိ မစပ်လိုသော အရာဌာနတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(တနည်း) **ပကတိပြုရာဌာန အကျယ်** ။ ။ (၁) ဣတိသဒ္ဒါလည်း မနှောင်းရာ ဆန်းစောင့်ဖွယ်လည်း မလိုရာ၌ အာလုပ်ပုဒ်၏ အဆုံးသရကို ပကတိပြုရပါမည်။ (ပုံစံ) ကတမာစာနန္ဒ+အနိစ္စသညာ။

၂။ သမာသ်မဟုတ်ရာ၌ ပုဒ်အဆုံး ဒီဃသရတို့ကို ပကတိပြုရမည်။

(ပုံစံ) အာယသ္မာ အာနန္ဒော။

၃။ အတိတ်ကြိယာ၏ အစ၌ နာမ်ပုဒ်၏အဆုံး ဣ အကွရာ, ဥ-အကွရာတို့ကို ပကတိပြုရမည်။ (ပုံစံ) ဂါထာဟိ+အဒ္ဓုဘာသိ၊ သတ္ထု+အဒါသိ။

၄။ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးသရကို ပကတိပြုရမည်။ (ပုံစံ) အရေ+အဟမ္ပိ။

➤ ကတမာစာနန္ဒ အနိစ္စသညာ-ကို ကတမာစာနန္ဒနိစ္စသညာ-ဟု သန္ဓိစပ်သင့် /မစပ်သင့် ။ ။ ဣတိသဒ္ဒါလည်း မနှောင်းရာ ဆန်းစောင့်ဖွယ်လည်း မလိုရာ၌ အာလုပ်ပုဒ်၏ အဆုံးသရကို ပကတိပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓိ မစပ်သင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အာယသ္မာ အာနန္ဒေါ-၌ အာယသ္မာနှင့် အာနန္ဒ-ကို သန္ဓိစပ်သင့်/ မစပ်သင့် ။ ။** သမာသ်မဟုတ်ရာ၌ ပုဒ်အဆုံး ဒီယသရတို့ကို ပကတိပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓိ မစပ်သင့်ပါ။

➢ **ဝါထာဟိ အဗ္ဘာသိ-၌ ဝါထာဟိနှင့် အဗ္ဘာသိ-ကို သန္ဓိမစပ်သင့်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** အဗ္ဘာသိ-ဟူသော အတိတ်ကြိယာ၏အစ ဝါထာဟိ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်၏အဆုံး ဣ-အက္ခရာကို ပကတိပြုရသောကြောင့် သန္ဓိ မစပ်သင့်ပါ။

➢ **သတ္ထု အဒါသိ-၌ သတ္ထုနှင့် အဒါသိ-ကို သန္ဓိ မစပ်သင့်ခြင်းအကြောင်း** အဒါသိ-ဟူသော အတိတ်ကြိယာ၏အစ၌ သတ္ထု-ဟူသော နာမ်ပုဒ်၏အဆုံး ဥ အက္ခရာကို ပကတိပြုရသောကြောင့် သတ္ထုနှင့် အဒါသိကို သန္ဓိ မစပ်သင့်ပါ။

➢ **အရေ အဟမ္ပိ-၌ သန္ဓိ မစပ်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးသရကို ပကတိပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် သန္ဓိ မစပ်ရပါ။

➢ **ပတတိ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** ကျေခြင်း, အာဒေသပြုခြင်းဟူသော ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်ခြင်းကို "ပကတိ"ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ **ပကတိ ပြုရခြင်းအကျိုး ။ ။** သရနှောင်းရာ၌ စိရင်သော သရာ သရေ လောပ်၊ ဝါပရော အသရူပါ၊ ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ၊ဝမောဒ္ဒ ဒန္တာနံသုတ်တို့၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ တော ဏ္ဍမံ-ပုံစံ၌ သရေ ကွစိသုတ်ဖြင့် ပကတိ မပြုခဲ့သော် ပြောင်းလဲ သွားနိုင်သော ပုံစံတို့ကို သုတ်ထောက်ညွှန်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ သရာသရေ လောပ်သုတ်ဖြင့် ရှေ့သရကိုချေလျှင် "ကိမံ"ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် နောက်သရကိုချေလျှင် "ကောမံ"ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ သရာ သရေ လောပ်၊ ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေသုတ်တို့ဖြင့် စိရင်လျှင် "ကေမံ"ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ သရာ သရေ လောပ် ဒီယံသုတ်တို့ဖြင့် စိရင်လျှင် "ကီမံ"ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ဝမောဒ္ဒ ဒန္တာနံသုတ်ဖြင့် စိရင်လျှင် "ကွိမံ"ဟု ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။ ယဝမဒန တရလာစာဂမာသုတ်ဖြင့် စိရင်လျှင် "ကောယိမံ"စသည် ပြောင်းလဲသွားနိုင်ပါသည်။

မေး ။ ။ ကော ဏ္ဍမံ-၌ သရေ ကွစိသုတ်ဖြင့် ပကတိ မပြုလျှင် ဝင်လာနိုင်သော အစီအရင်များကို သုတ်ညွှန်းပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ကောဏ္ဍမံ-၌ ပကတိ မပြုလျှင် (၁) သရာ သရေ လောပ်သုတ်ဖြင့် ရှေ့သရကို ချေခြင်း၊ (၂) ဝါ ပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် နောက်သရကိုချေခြင်း၊ (၃) ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေသုတ်ဖြင့် အသဝဏ်ပြုခြင်း၊ (၄) ဝမောဒ္ဒ ဒန္တာနံသုတ်ဖြင့် -

http://www.dhammadownload.com

အစိတ်ဩကို ဝပြုခြင်းဟူသော အစီအရင်များ ဝင်လာနိုင်ပါသည်။

➢ **ကွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဣတိသဒ္ဒါနှောင်းရာ၌ဝင်း၊ ဆန်းစောင့်လိုရာ၌ဝင်း၊ အ-အက္ခရာ, ဣတိ, ဣဝ, ဧဝ, ဧတ္ထ စသည်နှောင်းရာ၌ဝင်း ပကတိမပြုဘဲ သန္ဓိစပ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဇိဂှါယတန်-၌ ပကတိ မပြုဘဲ သန္ဓိစပ်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဇိဂှါယတန်ကား သမာသ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် ပကတိ မပြုဘဲ သန္ဓိစပ်ရပါသည်။

➢ **သဒ္ဓိဓ ဝိတ္ထံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌ-၌ ပကတိ မပြုဘဲ သန္ဓိစပ်ရကြောင်း**

သဒ္ဓိဓဝိတ္ထံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌ-၌ ဆန်းစောင့်လိုရာဖြစ်သောကြောင့် ပကတိ မပြုဘဲ သန္ဓိစပ်ရပါသည်။

၂၅။ ဒီဃံ

သရာခေါ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ ဒီဃံ ပပ္ပေါန္တိ။

သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော၊ ဧဝံ ဂါမေ မုနီ စရေ၊ ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ။

ကွစိတိ ကဿ? ဣဓ မောဒတိ၊ ပေစ္စမောဒတိ၊ ပတိ လီယတိ၊ ပဋိဟညတိ။

* ဗျဥ္ဇနေ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်။သရာ၊ရှေ့သရတို့သည်။ကွစိ၊အချို့၌။ဒီဃံ၊ဒီဃအဖြစ်သို့။ပပ္ပေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။သရာခေါ၊ရှေ့သရတို့သည်။ကွစိ၊၌။ဒီဃံ၊ဒီဃအဖြစ်သို့။ပပ္ပေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။

* သမ္မာဓမ္မံ၊ကောင်းမြတ်သောတရားကို။ဝိပဿတော၊ရှုသောသူဖား။* ဧဝံ၊ဤအတူ။ဂါမေ၊ရွာ၌။မုနီ၊ရဟန်းသည်။စရေ၊ကျင့်ရာ၏။* တိတိက္ခာ၊တိတိက္ခာ-ဟုဆိုအပ်သော။ခန္တီ၊သည်းခံခြင်းသည်။ပရမံ၊မြတ်သော။တပေါ၊အကျင့်တည်း။ ကွစိတိပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကဿ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ဣဓ၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌။မောဒတိ၊မွေ့လျော်ရ၏။ပေစ္စ၊တမလွန်ဘဝ၌။မောဒတိ၊မွေ့လျော်ရ၏။ပတိလီယတိ၊တွန့်၏။ပဋိဟညတိ၊ညှဉ်းဆဲ၏။

➢ **ဒီဃံ-ဟု ဒ-ပုဒ်သာရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဗျဥ်း စဗျည်း ပဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရီ-အရ** ။ ။ အ, ဣ သရတို့ကို ယူရပါမည်။ (ကစ္စဉ်း)

➢ **ဒီဃပြုရာဌာန** ။ ။ (၁) သုတ္တသုခုစ္စာရဏဌာန- စုဏ္ဏိယပါဠိဝယ် ရွတ်လွယ်ရာ ဌာန၊ (၂) ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာန- ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာနတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂၆။ ရဿံ

သရာ ခေါ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ ရဿံ ပပ္ပေါန္တိ။

ဘောဝါဒိနာမ သော ဟောတိ၊ ယထာဘာဝိဂုဏော သော။

http://www.dhammadownload.com

ကွစီတိ ကသာ? သမ္မာသမာဓိ၊ သာဝိတ္တီ ဆန္ဒသော မုခံ၊ ဥပနီယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု။

* ဗျဥ္ဇနေ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်။သရာ၊သရတို့သည်။ကွစိ၊အချို့၌။ရဿံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။ပပ္ပေါ့ဇ္ဇိ၊ရောက်ကုန်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။ သရာခေါ၊သရတို့သည်။ကွစိ၊၌။ရဿံ၊ရဿအဖြစ်သို့။ပပ္ပေါ့ဇ္ဇိ၊ရောက်ကုန်၏။

* သော၊ထိုပုဏ္ဏားသည်။ဘောဝါဒိနာမ၊(ဘောဝါဒိ+နာမ) ဘော ဘော-ဟု ဆိုလေ့ရှိသောသူမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။* သော၊ထိုသူသည်။ဂုဏေန၊ဂုဏ်အားဖြင့်။ ယထာဘာဝိ၊ယထာဘာဝီမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ကွစီတိပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။သမ္မာသမာဓိ၊ကောင်းသော သမာဓိ။ သာဝိတ္တိ၊သာဝိတ္တီမည်သော ဂါထာသည်။ဆန္ဒသော၊ဆန်းကျမ်း၏။ (ဝါ) ဗေဒင်ကျမ်း၏။မုခံ၊အကြောင်းတည်း။* ဇီဝိတံ၊ဇီဝိတ-ဟု ဆိုအပ်သော။အပ္ပံ၊နည်းသော။ အသက်သည်။ဥပနီယတိ၊ကပ်၍ ဆောင်၏။

➢ **ရဿံ-ဟု ၁-ပုဒ်သာရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ နဗျည်း, ဂဗျည်းတို့ကို ယူရမည်။ (ကစ္စည်း)

➢ **ရဿပြုရာဌာန** ။ ။ (၁) ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာန- ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာန၊ (ပုံစံ) ဘောဝါဒိနာမ သော ဟောတိ။ (၂) အာဂမဌာန- အာဂုမ်နှောင်းရာဌာန (ပုံစံ) ယထယိဒံ။ (၃) သံယောဂဌာန- သံယုဂ်နှောင်းရာ ဌာန၊ (ပုံစံ) ပရက္ကမော။

➢ **ဘောဝါဒိနာမ သော ဟောတိ-၌ ရဿပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ရဿပြုရပါသည်။

➢ **ယထယိဒံ-(ယထာ+ဣဒံ) ၌ ရဿပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ယ-ဟူသော အာဂုမ်နှောင်းရာ ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ရဿပြုရပါသည်။

➢ **ပရက္ကမော (ပရာ+တမော) ၌ ရဿပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ က္က-သံယုဂ်နှောင်းသောကြောင့် ပရက္ကမော-၌ ရဿပြုရပါသည်။

➢ **ရဿပြုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဆန်းဂိုဏ်းကို စောင့်ခြင်းအကျိုး သုတ်ပုဒ်ကို ရွတ်ဖတ်လွယ်စေခြင်းအကျိုး စကားကို ပြေပြစ်စေနိုင်အကျိုး ရှိပါသည်။

၂၇။ လောပဥ္စ တတြာတာရော

သရာ ခေါ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ လောပံ ပပ္ပေါ့ဇ္ဇိ။ တတြ စ လောပေ ကတေ အကာရာဂမော ဟောတိ။

သသီလဝါ၊ သ ပညဝါ၊ ဧသဓမ္မော သနန္တနော၊ သဝေ ကာသာဝ မရဟတိ၊

http://www.dhammadownload.com

သ မာနကာမောပိ ဘဝေယျ၊ သဝေ မုနိ ဇာတိဘယံ အဒဿိ။ ကွစီတိ ကသ္မာ? သော မုနိ၊ ဧသော ဓမ္မော ပဒိဿတိ၊ နသော ကာသာဝ မရဟတိ။

* (ကစ္စည်းအလို) ဗျဥ္ဇနေစ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်လည်း။သရာ၊သရတို့သည်။ ကွစိ၊အချို့၌။လောပံ၊ကျေပျောက်ခြင်းသို့။ပပ္ပေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။တတြ၊ထိုကျေခြင်းကို။ ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသော်။အကာရောစ၊အ-အကွရာ လာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* (ရှေ-အလို) ဗျဥ္ဇနေစ၊ကြောင့်လည်း။သရာ၊ရှေ့ ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး သြသရတို့သည်။လောပံ၊သို့။ကွစိ၊အချို့သော ပုံစံ၌။ပပ္ပေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။တတြ၊ထိုကျေရာဌာန၌။အကာရောစ၊အ-အကွရာလာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေစ၊ဗျည်းကြောင့်လည်း။သရာ ခေါ်သရတို့သည်။ ကွစိ၊၌။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပ္ပေါန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။တတြ လောပေ၊ထိုကျေခြင်းကို။ ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။အကာရာဂမောစ၊အ-လာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သော၊ထိုသူသည်။သီလဝါ၊သီလရှိ၏။* သော၊ထိုသူသည်။ပညဝါ၊ပညာရှိ၏။

ဓမ္မော၊ဤသဘောသည်။သနန္တနော၊ရှေး၌ဖြစ်၏။* သော၊ထိုသူသည်။ဝေ၊စင်စစ်။ ကာသာဝံ၊သင်္ကန်းကို။အရဟတိ၊ထိုက်တန်၏။* သော၊ထိုသူသည်။မာနကာမောပိ၊ မြတ်နိုးခြင်းကို အလိုရှိသည်လည်း။ဘဝေယျ၊ဖြစ်ရာ၏။* သောမုနိ၊ထိုရဟန်းသည်။ဝေ၊ စင်စစ်။ဇာတိဘယံ၊ဇာတိဘေးကို။အဒဿိ၊မြင်လေပြီ။ ကွစီတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။သော၊ထိုသူသည်။မုနိ၊ရဟန်းမည်၏။တေန၊ ထို့ကြောင့်။သော၊ထိုသူသည်။မုနိ၊ရဟန်းမည်၏။* ဧသောဓမ္မော၊ဤတရားသည်။ပဒိ ဿတိ၊ထင်၏။* သော၊ထိုသူသည်။ကာသာဝံ၊သင်္ကန်းကို။နအရဟတိ၊မထိုက်တန်။

➢ **လောပံ+စ+တတြ+အကာစရာ-ဟူ ၄-ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိ/အာဂမဝိဓိ။**

➢ **ဗျဥ္ဇနေ-အရ/နိမိတ်-အရ** ။ ။ သဗျည်း, ပဗျည်း, ဓဗျည်း, ဝဗျည်း, မဗျည်း စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။ (ကစ္စည်း) ➢ **သရာ-အရ / ကာရီ-အရ** ။ ။ ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သြသရကို ယူရပါမည်။

➢ **အ-အကွရာ လာရာဌာန** ။ ။ ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး၌ လာရပါမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သရကို ချေရမည်နည်း။

ပြေ ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သြသရကိုသာ ချေရပါမည်။

➢ **ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သြကိုသာ ချေရခြင်းအကြောင်း**

သသီလဝါ စသည်ဖြင့် ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သြကိုချေသော ပြယုဂ်တို့ကို တွေ့ရသောကြောင့်၎င်း၊ တဒနုပရောဓေနသုတ်ကို ဆိုသောကြောင့်၎င်း ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သြကိုသာ ချေရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **စ-ာဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စ-ာသဒ္ဒါဆို ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဧသအတ္ထော၊ဧသအာဘောဂေါ၊ ဧသက္ကဒါနိ ပြယုက်တို့၌ နောက်သရနှောင်းသောကြောင့် ဧတသဒ္ဒါ၏ အဆုံး (ဝါ) အစိတ် သြသရကို ချေရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

(တနည်း) စသဒ္ဒါဖြင့် ကထံ ဇာနေမုတံ-၌ ဥ-အက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

(တနည်း) စသဒ္ဒါဖြင့် ကစ္စိ နော တွံ-ကစ္စိ+နုတွံ၊ ဇာနေမုတံ-ဇာနေမ+တံ-ပြယုဂ် တို့၌ သြအက္ခရာ ဥအက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ဗာလာဝတာရ)

(တနည်း) စသဒ္ဒါဖြင့် အာသီဝိသော-အာသု+ဝိသော-၌ ဤ-အက္ခရာ လာရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (စူဠနိရုတ္တိ)

➤ **တတြာကာရော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ တတြာကာရော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် တဒမိနာ (တံ+ဣမိနာ) ဝိဇာနာထ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်မှနောက်ဖြစ်သော သရကို ချေ၍ အ-လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၈။ ပရ ဒွေဘာဝေါ ဌာနေ

သရမှာ ပရဿ ဗျဉ္ဇနဿ ဒွေဘာဝေါ ဟောတိ ဌာနေ။

ဣဓပုမာဒေါ ပုရိသဿ ဇန္တုနော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ စာတုဒ္ဒသိံ၊ ပဉ္စဒ္ဒသိံ၊ အဘိက္ကန္တတရော စန္ဒော။ ဌာနေတိ ကသ္မာ? ဣဓ မောဒတိ၊ ပေစ္စ မောဒတိ။

* ဌာနေ၊သင့်လျော်သောအကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။ပရဿ၊နောက် ဗျည်း၏။ဒွေဘာဝေါ၊သဒိသဒွေဘော်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဌာနေ၊သင့်လျော်သောအကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။သရမှာ၊သရမှ။ ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဗျဉ္ဇနဿ၊ဗျည်း၏။ဒွေဘာဝေါ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣဓ၊ဤလောကဌ်။ဇန္တု၊နော၊ဇန္တု-ဟုဆိုအပ်သော။ပုရိသဿ၊ယောကျား၏။ ပမာဒေါ၊မေ့လျော့ခြင်းသည်။* ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ရဟန်းအဖြစ်ကို။ကိတ္တယိဿာမိ၊ငါပြောဆိုအံ့။ စာတုဒ္ဒသိံ၊တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်သောနေ့။ပဉ္စဒသိံ၊တစ်ဆယ့်ငါးရက် မြောက်သော နေ့။* စန္ဒော၊လမင်းသည်။အဘိက္ကန္တတရော၊အလွန်နှစ်လိုဖွယ်ရှိ၏။

ဌာနေတိပဒံ၊ဌာနေ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့် ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ ဣဓ၊ဤပစ္ဆာပွန်ဘဝ၌။မောဒတိ၊မွေ့လျော်ရ၏။ပေစ္စ၊တမလွန်ဘဝ၌။မောဒတိ၊မွေ့ လျော်ရ၏။ဣဓတိအာဒီသု ဤသို့ အစရှိသည်တို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊မြစ်ခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏။

➤ **ပရ+ဒွေဘာဝေါ+ဌာနေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဝဓိဓိသုတ်။**

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် ဝိဓိသုတ်ရှစ်မျိုးတို့တွင် မည်သည့်ဝိဓိသုတ် ဖြစ်သည်ကို ရှင်း

http://www.dhammadownload.com

လင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ အသန္တိုပတ္တိ အာဂမော (ထင်ရှားမရှိသော အကွရာ၏ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အာဂမ) ဟူသော ရှုပသိဒ္ဓိ အဆိုအရ နဂိုက မရှိသော နောက်တစ်လုံး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်၍ အာဂမဝိဓိသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပရဒ္ဒေဘာဝေါ-သည် သမာသ်မဟုတ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပရဿ-ပုဒ် နောင် ဗျွဥနဿ-သဒ္ဒါထား၍ ဖွင့်သဖြင့် ပရဿ-ကို ဗျွဥနဿ-၌ စပ်ရမည်ဖြစ်၍ ဒွေဘာဝေါ-၌ မစပ်နိုင်သောကြောင့်ငင်း၊ ဗျွဥနဿ-သဒ္ဒါ အလယ်၌ခြားနေသဖြင့် ယုတ္တတ္ထ မဖြစ်သောကြောင့်ငင်း ပရနှင့် ဒွေဘာဝေါသည် သမာသ်မဟုတ်ပါ။(ဦးကာ)

➢ **ဒွေဘာဝ-အရ** ။ ။ အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာသော အပေါ်အကွရာကို ယူရမည်

➢ **ဌာန-အရ** ။ ။ ရွှေ့ရသသရ သုံးလုံးနှင့် အာဒီယသရကို ယူရပါမည်။

သရမှာ-အရ/နိမိတ်-အရ ။ ။ ရဿသရ သုံးလုံးနှင့် အာဒီယသရ ဖြစ်ပါ၁

ဗျနဿ-အရ/ ကာရီ-အရ ။ ။ ဝဂ္ဂေ ယောသာယောသာနံသုတ်ဖြင့် ဒုတိယကွရာ ရှိရာ၌ ပဌမအကွရာလာ၍ စတုတ္ထ အကွရာရှိရာ၌ တတိယ အကွရာ လာရမည်ဟု ဆိုသောကြောင့် ပဌမကွရာငါးလုံး၊ တတိယကွရာငါးလုံး၊ ၎-အကွရာကြည့် ပဌမကွရာ လေးလုံး၊ ယ လ ဝ သ-အားဖြင့် (၁၈) လုံးဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွေဘော်ပြုရမည့် အတွရာများ** ။ ။ ပဌမကွရာငါးလုံး၊ တတိယကွရာငါးလုံး ၎-အကွရာကြည့် ပဌမကွရာလေးလုံး၊ ယ လ ဝ သ-အားဖြင့် (၁၈) လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွေဘော်လာရာဌာနများ** ။ ။ (၁) ပ, ပတိ, ပဋိ, ကမု, ကုသ, ကုဓ, ကီ, ဂဟ, ဇုတ, ဉာ, သိ, သု, သမ္ဗု, သရ, သသဓာတ်-စသည်တို့၏ အစဗျည်း။ (ပုံစံ) ဣဓမ္မမာဒေါ၊ သုပ္ပဋိပ္ပန္နော စသည်။

(၂) တိက, တယ, တီသ, ဝတ-စသည်တို့၏ အစဗျည်း။ (ပုံစံ) ကုသလတ္တိက၊ လော်ကတ္တယံ၊ ဧကတ္တိသ စသည်။

(၃) ဝတု, ဝဋ္ဋ, ဒိသဓာတ် စသည်တို့၏ အစဗျည်း။ (ပုံစံ) ဝတ္တတိ၊ ဝဋ္ဋတိ၊ဒဿနံ

(၄) ဥ, ဒု, နိ-ဟူသော ဥပသဂ္ဂ-မှ နောက်ဖြစ်သော ဗျည်း။ (ပုံစံ) ဥက္ကံသော၊ ဒုက္ကရံ၊ နိက္ကဒ္ဒေါ။

၅။ တ, စတု, ဆန့် သန္တ-သဒ္ဒါတို့၏ အာဒေသဖြစ်သော သ-စသည်မှ နောက်ဖြစ်သောဗျည်း။ (ပုံစံ) တက္ကရော၊ စတုက္ကံ စသည်။

၆။ ပုဒ်အဆုံးလည်းမဟုတ် အာဒီယလည်းမဟုတ်သော အခြားဒီယမှ နောက်ဖြစ်သော ယ-စသောဗျည်း။ (ပုံစံ) နိယျတိ စသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇။ ဧဟေ ဥံ၊ သယေစ၊ သဗ္ဗော စံ တိသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဗျည်း။
၈။ ယဝတံ တလန ဒကာရာနံ-စသောသုတ်ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဗျည်း။
၉။ တဿ စဝဂ္ဂ-စသောသုတ်ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဗျည်း။
၁၀။ တပါဒိတော သီသုတ်ဖြင့် စီရင်အပ်သော သီပစ္စည်း။
၁၁။ ဆန်းစောင့်လိုရာ၌ ဗျည်း။

၁၂။ ဃရ, ဈေ, ဓံသု, ဘမု-စသော ဓာတ်တို့၏ အစဗျည်းဖြစ်သော ရဿသရ သုံးလုံး အာဒီဃနောင် ဝဂ်တို့၏ စတုတ္ထ ဒုတိယ အက္ခရာ တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ယခုကာလ၌ တွင်ကျယ်နေသော "ဟေတုပစ္စယော"ဟူသော အရေးအသား သည် သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့် ညီ/မညီ စီစစ်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ပတိ-ဥပသာရပုဒ်၏ အစဗျည်း၌ ဒွေဘော်ရောက်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်း၊ ပစ္စယော-၌လည်း ပတိရှေးရှိသော ဣဓာတ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ပ-၌ ဒွေဘော်မရောက်သော "ဟေတုပစ္စယော"ဟူသော အရေးအသားသည် သဒ္ဒါ စည်းကမ်းနှင့် မညီပါ။ (ဟေတုပ္ပစ္စယော-ဟု ရှိရမည်)

➢ ဒွေဘော် ၄-မျိုး ။ ။ (၁) ဣမေပမာဒေါ-စသည်၌ သရ မဖက် ဗျည်းသက်သက် ကိုသာ ဒွေဘော်ပြုခြင်းသည် ဗျဉ္ဇနဒွေဘော် (သန္ဓိဒွေဘော်) မည်၏။

(၂) ရုက္ခံ ရုက္ခံ စသည်၌ ဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုဒ်ကို ဒွေဘော်ပြုခြင်းသည် ပဒဒွေ ဘော် (နာမ်ဒွေဘော်) မည်၏။

(၃) တိတိက္ခတိ စသည်၌ သရနှင့်တကွဗျည်းကို ဒွေဘော်ပြုခြင်းသည် ဓာတု ဒွေဘော် (အာချာတ်ဒွေဘော်) မည်၏။

(၄) ဘုတ္တော၊ ဘုတ္တာဝီ စသည်၌ တ-ပစ္စည်းကို ဒွေဘော်ပြုခြင်းသည် ပစ္စယ ဒွေဘော် (ကိတ်ဒွေဘော်) မည်၏။

၂၉။ ဝဂ္ဂေ ဃောသာ ဃောသာနံ တတိယ ပဌမာ

ဝဂ္ဂေ ခေါ ပုဗ္ဗေသံ ဗျဉ္ဇနာနံ ဃောသာဃောသဘူတာနံ သရမှာ ယထာသချံ တတိယပဌမက္ခရာ ဒွေဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ ဌာနေ။

ဧသေဝ စဇ္ဇာနပုလော၊ ယတြဋ္ဌိတံ နပုသဟေယျ မစ္စု၊ သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ စတ္တာရိဌာနာနိ နရော ပမတ္တော။

ဌာနေတိ ကသ္မာ? ဣဓ စေတသော ဒဋ္ဌံ ဂဏ္ဍာတိ ထာမသာ။

* ဌာနေ၊သင့်လျော်သော အကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။ဝဂ္ဂေ၊ငါးပါးသော ဝဂ်၌။တတိယ ပဌမာ၊တတိယက္ခရာ, ပဌမက္ခရာတို့သည်။ဃောသာဃောသာနံ၊ဃောသ

http://www.dhammadownload.com

အယောသ စတုတ္ထ ဒုတိယ အကွရာဖြစ်ကုန်သော ဗျည်းတို့၏။ဒွေဘာဝံ၊အသဒိသ ဒွေဘော်အဖြစ်သို့။ဂဆ္ဆန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။

* ဌာနေ၊သည်။သတိ၊သော်။ဝဂ္ဂေခေါ၊ငါးပါးသောဝဂ်၌။တတိယပဌမကွရာ၊ တတိယကွရာ, ပဌမကွရာတို့သည်။သရမှာ၊သရမှ။ပုဗ္ဗေသံ၊ရှေ့၌ဖြစ်ကုန်သော။ယောသာ ယောသဘူတာနံ၊ယောသ အယောသ ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ဗျဥ္ဇနာနံ၊စတုတ္ထ ဒုတိယ အကွရာဖြစ်ကုန်သော ဗျည်းတို့၏။ယထာသဒ္ဒီအစဉ်အတိုင်း။ဒွေဘာဝံ၊ဒွေဘော် အဖြစ် သို့။ဂဆ္ဆန္တိ၊ရောက်ကုန်၏။

* ဇသေဝစ၊ဤတရားသည်သာလျှင်။ဗျာနပ္ပလော၊ဗျာန်ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ * ယတြ၊အကြင်အရပ်၌။ဍိတံ၊တည်သောသူကို။ မစ္စု၊သေမင်းသည်။နပ္ပသဟေယျ၊မည့်ဉီး ဆဲနိုင်ရာ။* သေလေ၊တခဲနက် ကျောက်အတိပြိုးသော။ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ၊တောင်ထိပ်၌။ဍိတော ယထာ၊တည်နေသောသူကဲ့သို့။* ပမတ္တော၊မေ့လျော့သော။နရော၊လူသည်။စတ္တာရိလေး ပါးကုန်သော။ဌာနာနိ၊အကြောင်းတို့သို့။အာပဇ္ဇတိ၊ရောက်၏။ ဌာနေတိပဒံ၊ဌာနေ ဟူသော ပုဒ်ကို။ကသွာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့်ဆိုအပ်သနည်း။ဤက၊ဤသာသနာတော်၌ စေတသော၊စိတ်၏။ထာမသာ၊အစွမ်းဖြင့်။ဒဠှံ၊မြဲစွာ။ဂဏှာတိ၊ယူ၏။

➢ ဝဂ္ဂေ+ ယောသာယောသာနံ+ တတိယ ပဌမာ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဝမဝိဓိ။

➢ ဤသုတ်ကို ဆိုရကျိုး ။ ။ ဝဂ် စတုတ္ထကွရာ, ဒုတိယကွရာတို့၏ တူသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ဒွေဘော်ရောက်လုလတ်သော် မှတ်သားခြင်းအကျိုးငှာ ဝဂ္ဂေ ယောသာ-စသောသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ တတိယ ပဌမ အကွရာတို့ကိုသာ ဒွေဘော်ပြုခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဌာန်ချင်း နီးသည်၏အစွမ်းကြောင့် တတိယ ပဌမ အကွရာတို့ကိုသာ ဒွေဘော်ပြုရသည်

➢ ယောသာယောသ-အရ ။ ။ စတုတ္ထကွရာ, ဒုတိယကွရာတို့ကို ဝဂ္ဂေ ယောသာ ယောသာနံ-ဟု မှတ်အပ်သောကြောင့် ယောသာ ယောသ-သဒ္ဒါဖြင့် စတုတ္ထကွရာ ဒုတိယကွရာတို့ကိုသာ ယူရပါသည်။ [ဝဂ်၏ စတုတ္ထ, ဒုတိယအက္ခရာတို့ သဒိသ ဒွေဘော်မရောက်ရန် သတ်မှတ်ပြသောသုတ် ဖြစ်သောကြောင့်ထင်း၊ ဌာန-သဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့်ထင်း ယောသ-အရ စတုတ္ထ အက္ခရာ၊ **အယောသ-အရ-** ဒုတိယ အက္ခရာတို့ကိုသာ ယူရပါမည်။]

➢ ယောသာ ယောသ-သဒ္ဒါဖြင့် စတုတ္ထ ဒုတိယကွရာတို့ကို ယူရကျိုး

ကတည်း။ တန္ဓယော၊ တမ္မယော စသည်တို့၌ ဝဂ် ပဉ္စမက္ခရာတို့သည် ယောသ ဖြစ်သော်လည်း တတိယကွရာ ဒွေဘော်ပြုလေသလောဟု မလျှင်းပါးနိုင်ခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ပဥ္စမကွရာနှင့် တတိယကွရာတို့ကို ဒွေဘော် မပြုရခြင်းအကြောင်း** ဌာနသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် (ဝါ) ဌာန်ချင်းဝေးသောကြောင့် ဒွေဘော် မပြုရပါ။

➤ **ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါဖြင့် အဝဂ်ထဲ၌ရှိသော ယောသ အက္ခရာ, အယောသ အက္ခရာတို့ကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ယောသာယောသ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ယောသာယောသ-သဒ္ဒါဖြင့် တတိယက္ခရာ, ပဌမက္ခရာတို့၏ တည်ရာဌာနကို မှတ်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ယောသ-အရ** ။ ။ တတိယက္ခရာနှင့် ဌာန်အားဖြင့် နီးသောကြောင့် စတုတ္ထ အက္ခရာငါးလုံးကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ **အယောသ-အရ** ။ ။ ဒုတိယက္ခရာ ငါးလုံးမှတစ်ပါး ယူစရာ အက္ခရာမရှိသောကြောင့် ဒုတိယက္ခရာငါးလုံးကို ယူရပါမည်။

စတုတ္ထကဏ္ဍ

၃၀။ အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ

နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ အံ ဣတိ ဟောတိ။

ဧဝံဝုတ္တေ၊ တံ သာဓုတိ ပဋိသုဏာတွာ။

* ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။အံ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။အံ ဣတိ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဧဝံ၊ဤသို့။ဝုတ္တေ၊ဆိုအပ်သည်ရှိသော်။တံ၊ထိုစကားကို။သာဓုတိ၊ကောင်းပြီဟူ၍။ ပဋိသုဏာတွာ၊ဝန်ခံ၍။

➤ **အံ+ဗျဥ္ဇနေ+နိဂ္ဂဟိတံ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ်-အရ ယူရမည့်ဗျည်း** ။ ။ ဝဗျည်း, သဗျည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။(ကစွည်း (တနည်း) အံ-မှ တစ်ပါးသော ဗျည်းဖြစ်ပါသည်။

➤ **မယူသင့်သောဗျည်း** ။ ။ အံဗျည်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံသုတ် မရှိခဲ့သော် တံ သာဓုတိ-ဟူသော ဘုရားရှင်ပါဦးတော် သည် မည်သို့ဖြစ်သွားနိုင်သည်ကို အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဗျဥ္ဇနေစသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ချေ၍ "တသာဓုတိ" ဟု ဖြစ်သွားနိုင်ပါသည်။

➤ **ဤသုတ်ကို ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ ဧဟေ ဉ၊ သယေစ၊ မဒါသရေ ကွစိ လောပံ၊ ဗျဥ္ဇနေစ-သုတ်တို့ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဂ္ဂန္တပြုခြင်း, ဉ ပြုခြင်း, မ ဒပြုခြင်း ချေခြင်း-စသော အစီအရင်များကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(တနည်း) သရ, ဝဂ်ဗျည်းနှင့် ဟ, ယ, ဝ, ရ, လ အက္ခရာတို့ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်၏ ကျေခြင်း, အာဒေသပြုခြင်းတို့ကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(တနည်း) ဝ-အက္ခရာ သ-အက္ခရာ-စသော ဗျည်းကြောင့်လည်း များသောအားဖြင့် ပကတိပြုခြင်း အကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်ကို အံ-ပြုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သရ, ဝဂ်, ဟ, ယ, ဝ, ရ, လ- အက္ခရာတို့ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်၏ ကျေခြင်း, ပြုခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အံနှင့် နိဂ္ဂဟိတ် တူပုံ** ။ ။ အံ-၌ အသရသည် ရွတ်ဆိုကာမျှသာ အကျိုးရှိသည်ဟု ဆိုသောကြောင့် အံ-အရ သရ-မပါ၊ ဗိန္ဒုပျောက်သက်သက်သာ ရသဖြင့် အံနှင့် နိဂ္ဂဟိတ် တူပါသည်။

➢ **အံနှင့် နိဂ္ဂဟိတ် ထူးပုံ** ။ ။ အံ-ကား အသရ-ဟူသော မှီရာသရရှိ၍ နိဂ္ဂဟိတ်ကား မှီရာသရ သီးခြားမရှိ၊ ဗျည်း၏မှီရာသရကို ကပ်၍ မှီရသည်။ဤသို့ ထူးသည်။

➢ **ဤသုတ်၌ ရနိုင်သည့် ဝိဓိ အမျိုးအစား** ။ ။ ဤသုတ်သည် ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-စသော သုတ်တို့၏အစီအရင်ကို တားမြစ်သောကြောင့် ပတိသေဓဝိဓိသုတ်၊ သရ ကင်းသော နိဂ္ဂဟိတ်ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပင်ပြုသဖြင့် ရှပ်ထူးမရှိသောကြောင့် ပကတိဝိဓိသုတ် နိဂ္ဂဟိတ်ကို အသရနှင့်တကွ နိဂ္ဂဟိတ်ပြုသောကြောင့် အာဒေသဝိဓိသုတ်ဖြစ်ပါသည်

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်ကို အံပြုရာ၌ မှီရာသရနှင့်တကွ ပြုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ရွတ်ဖတ် လွယ်ကူစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၁။ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ

ဝဂ္ဂဘူတေ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ပပ္ပေါတိ။

တန္ဓိစ္စုတံ၊ ဓမ္မဥ္စရေ သုစရိတံ၊ စိရပ္ပဝါသီ ပုရိသံ၊ သန္တန္တသ မနံ ဟောတိ၊ တင်္ကာရုဏိကံ၊ ဧဝခေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗံ။

ဝါဂ္ဂဟဏေန နိဂ္ဂဟိတံခေါ လကာရာဒေသော ဟောတိ ပုဂ္ဂလံ။

ဝါတိ ကသ္မာ? နတံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု။

* ဝဂ္ဂေ၊ဝဂ်ဖြစ်သော ဗျည်းကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဝဂ္ဂန္တံ၊နှောင်းသော ဝဂ်၏ င, ဥ, ဏ, နှ, မ-ဟူသော ဝဂ္ဂန္တအဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဝဂ္ဂဘူတေ၊ဝဂ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။ နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဝဂ္ဂန္တံ၊သို့။ဝါ၊အချို့။ပပ္ပေါတိ၊၏။

* တံ၊ထိုနိဗ္ဗာန်သည်။နိစ္စုတံ၊ရွှေ့လျောခြင်းမရှိ။* သုစရိတံ၊ကောင်းစွာ ကျင့်အပ်သော။ဓမ္မံ၊တရားကို။စရေ၊ကျင့်ရာ၏။* စိရပ္ပဝါသီ၊ (စိရံ+ပဝါသီ) ကြာမြင့်စွာ ကွဲကွာ

http://www.dhammadownload.com

၍နေသော။ပုရိသံ၊ယောက်ျားကို။ * တဿ၊ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။မနံ၊စိတ်သည်။သန္တံ၊ငြိမ်သက်သည်။ဟောတိ၊၏။ * ကာရုဏိကံ၊သနားတတ်သော။တံ၊ထိုသူကို။* ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ ဧဝံခေါ၊ဤသို့သာလျှင်။သိက္ခိတဗ္ဗံ၊သင်အပ် ကျင့်အပ်၏။

ဝါဂွဟဏေန၊ဝါသဒ္ဒါဖြင့်။နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။လ ကာရာဒေသော၊လပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ပုဂ္ဂလံ၊ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝါတိပဒံ၊ဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသွာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ကတံ၊ပြုအပ်သော။တံကမ္မံ၊ထိုအမှုသည်။နသာဓု၊မကောင်း။ဣတိအာဒီသု၊ဤသို့အစရှိသည်တို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊ မြစ်ခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏။

➢ **ဝဂ္ဂန္တံ+ဝါ+ဝဂ္ဂေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ** ။ ။ င, ဥ, ဏ, နဲ, မဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဝဂ္ဂေ-အရ/ နိမိတ်-အရ ယူရမည့်ဗျည်း** ။ ။ င, ဈ, ၃, ပ, ဏ-မှကြွင်းသော ဝဂ်ဗျည်း (၂၀) ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝဂ္ဂေ-အရ/နိမိတ်အရ မယူသင့်သော ဗျည်း** ။ ။ င, ဈ, ၃, ပ, ဏ ဗျည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ င-ကိုယူလျှင် ဝဂ္ဂေ-အရ** ။ က, ခ, ဂ, ဃဗျည်းတို့ကိုယူရမည်။

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ ဥ-ကိုယူလျှင် ဝဂ္ဂေ-အရ** ။ စ, ဆ, ဇ, ဥ ဗျည်းတို့ကို ယူရမည်။

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ ဏ-ကိုယူလျှင် ဝဂ္ဂေ-အရ** ။ ဋ, ဌ ဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ နဲ-ကိုယူလျှင် ဝဂ္ဂေ-အရ** ။ တ, ထ, ဒ, ဓ, နဲ-ဗျည်းတို့ကို ယူရမည်

➢ **ဝဂ္ဂန္တ-အရ မ-ကိုယူလျှင် ဝဂ္ဂေ-အရ** ။ ပ, ဖ, ဗ, မ-ဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **စဝဂ်ငါးလုံးတို့တွင် နိမိတ်သာ ဖြစ်သောဗျည်း** ။ စ, ဆ, ဇဗျည်း။

➢ **နိမိတ် ကာရိယ နှစ်ပါးစုံဖြစ်နိုင်သော ဗျည်း**။ ဥ ဗျည်း ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိမိတ်/ကာရိယ နှစ်ပါးစုံ မဖြစ်နိုင်သော ဗျည်း** ။ ဈဗျည်း။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) ဝါသဒ္ဒါဖြင့် အနက်တစ်မျိုးကို သိစေရခြင်း၊ ယင်းအနက်တစ်မျိုးကို သိရသည့်အတွက် ပဋိသလ္လိနော(ပဋိ သံ+လိနော)ဝယ် သံ-ဥပသာရပုဒ်၏အစိတ် (ဝါ) အဆုံး၊ ပုလ္လိဂီ(ပုံ+လိဂီ)ဝယ် ပုံသဒ္ဒါ၏အစိတ် (ဝါ) အဆုံးဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်ကို လ-အက္ခရာကြောင့် လပြုရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

(ကစ္စည်း-အလို) ဝါသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်, ဝိကပ်အနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းအလို ဝါ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ သမုစ္စည်းအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပုဂ္ဂလံ-၌ အံဝိဘတ်ဟူသော အဝဂ်ဗျည်းနှောင်းသောကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို လပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် နတံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု-ပုံစံ၌

http://www.dhammadownload.com

နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဂ္ဂန္တ မပြုရဟု တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➤ **ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော ဝိဓိသုံးပါး** ။ ။ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် တဏှာ်ရော-စသည်၌ အမြဲစီရင်ရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ တာ်ရောတီ-တဲ့ ကရောတီ စသည်၌ ရံခါ မစီရင်ရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ နု တဲ့ ကမ္မံ ကတံ သာဓု စသည်၌ အမြဲ မစ်ရင်ရခြင်း အသန္တဝိဓိကို ပြပါသည်။

မေး ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဂ္ဂန္တပြုရမည်ဟုဆိုရာ အမှတ်မရှိ ဝဂ္ဂန္တများ ပြုနိုင်ပါသလော။

ဖြေ ။ ။ [နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဂ္ဂန္တပြုရာ၌ (၅) ဆရာ၏ သတ်မှတ်ချက်]

(မပြုနိုင်ပါ) နိမိတ်ဖြစ်သော ဝဏ်အက္ခရာ, အနုဿရ အမည်ရသော နိဂ္ဂဟိတ်ကာရီတို့ ဌာန်ချင်းနီးသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ထိုနိမိတ်ဖြစ်သော ဝဏ်၏ အဆုံး ပဥ္စမက္ခရာကိုသာ ပြုနိုင်ပါသည်။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဝဂ္ဂန္တ-သာ ပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။

နိမိတ်ဖြစ်သော ဝဏ်အက္ခရာ, အနုဿရ အမည်ရသော နိဂ္ဂဟိတ်ကာရီတို့ ဌာန်ချင်းနီးသည်၏ အစွမ်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ထိုနိမိတ်ဖြစ်သော ဝဏ်၏ အဆုံး ဝဂ္ဂန္တ-သာ ပြုရပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ကဝဏ်နှောင်းလျှင် ငၤ စဝဏ်နှောင်းလျှင် ဉ - စသည် ပြုရပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ နှောင်းသော နိမိတ်နှင့် အနုဿရမည်သော ကာရီနိဂ္ဂဟိတ်၏ ဌာန်အားဖြင့် နီးစပ်သောကြောင့်-ကဝဏ်နှောင်းလျှင် ငၤ စဝဏ်နှောင်းလျှင် ဉ - စသည် ပြုရသည်

မေး ။ ။ ကဝဏ်နှောင်းရာ၌ စဝဂ္ဂန္တဗျည်း စသည်မပြုဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ကဝဂ္ဂန္တဗျည်း သာ ပြုရသည်ကို ပေါ်လွင်အောင် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဌာန်ချင်း နီးသောကြောင့် ပြုရပါသည်။

[ရှင်းလင်းချက်/ ဌာနာသန္န- ဌာန်ချင်း နီးစပ်ပုံ] တက်ာရုကိုက်-၌ နိမိတ်ဖြစ်သော က-သည် ကဏ္ဌဌာန်၊ တဲ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကား နာသိကဌာန်၊ ငၤကား ကဏ္ဌ နာသိကဌာန် နှစ်ပါး၌ဖြစ်၏။ ဤသို့ ငၤသည် နိမိတ် က-နှင့်ငင်း။ ကာရီ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့်ငင်း ဌာန်အားဖြင့် နီးစပ်သောကြောင့် က-ဝဏ်နှောင်းလျှင် ကဝဂ္ဂန္တ ငၤပြုရပါသည်။

➤ **ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ အန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-ဟုငင်း၊ ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ-ဟုငင်း ဆိုက ပြီးကောင်းလျက် ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ-ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပါသည်။(ရူပသ)

➤ **ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ရခြင်းအကျိုး /ဝဂ္ဂ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ မိမိဝဏ်ဗျည်းနှောင်းသောကြောင့်သာ နိဂ္ဂဟိတ်ကို မိမိ ဝဂ္ဂန္တ ပြုရမည်ဟု အနက်လွန်ကို သိရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ဝဂ္ဂန္ဆံ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်ကို တစ်ပြိုင်တည်း စုပေါင်း၍ ဝဂ္ဂန္တ မပြုနိုင်၊ တစ်လုံးချင်းသာ ပြုနိုင်သောကြောင့် ဝဂ္ဂန္ဆံ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုပါသည်။ (နျာသ)

➤ **ဝဂ္ဂေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝဂ်ဗျည်း နိမိတ်သည် တစ်လုံးစီသာ နိမိတ်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဝဂ္ဂေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုပါသည်။ (နျာသ)

၃၂။ ဧဟေ ဉ်

ဧကာရ ဟကာရေ ပရေ နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ ဉ ကာရံ ပပ္ပေါတိ ဝါ။

ပစ္စတ္တညေဝ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ တညေဝေတ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊ ဧဝဉ် ဝေါ ဘိက္ခဝေ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ တဉ် တဿ မုသာ ဟောတိ။

ဝါတိ ကသ္မာ? ဧဝမေတံ အဘိညာယ ဧဝံ ဟောတိ သုဘာသိတံ။

* ဧဟေ၊ဧ, ဟ-အက္ခရာကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဝါ၊အနျို့။ဉ်၊ဉ အဖြစ်သို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဧကာရ ဟကာရေ၊ဧအက္ခရာ, ဟ-အက္ခရာကြောင့်။ နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဝါ၊အနျို့။ဉ ကာရံ ဉ အက္ခရာအဖြစ်သို့၊ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ပစ္စတ္တညေဝ၊(ပစ္စတ္တံ+ဧဝ)(ပတိ+အတ္တံ+ဧဝ)အသီးအခြားသာလျှင်။ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း ငြိမ်းတော့အံ့။ * ဧတ္ထ၊ဤသင်မေးသောအချက်၌။တံဧဝ၊သင့်ကို သာလျှင်။ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ၊မြန်၍ မေးဦးအံ့။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဧဝဉ် (ဧဝံ+ဟိ)ဤသို့ သာလျှင်။ဝေါ၊သင်တို့သည်။သိက္ခိတဗ္ဗံ၊သင်အပ် ကျင့်အပ်၏။။* တဿ၊ထိုသူ၏။တဉ်၊ (တံ+ဟိ)ထိုစကားသည်သာလျှင်။မုသာ၊ချွတ်ယွင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဝါတိပဒံ၊ဝါဟူသော ပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ဧဝံဤသို့။တေ၊ဤတရားကို။ အဘိညာယ၊သိ၍။ဧဝံဤသို့။သုဘာသိတံ၊ကောင်းစွာဆိုအပ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➤ **ဧဟေ+ဉ်-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက် ရှိသောကြောင့် ဧဝနိပါတ်၏ ဧ-အက္ခရာ, ဟိနိပါတ်၏ ဟ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➤ **ဧဝမေတံ ၊ ဧဝံ ဟောတိ ၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဧဝနိပါတ်၏ ဧ-အက္ခရာ, ဟိနိပါတ်၏ ဟ-အက္ခရာ မဟုတ်ရကား နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ -မပြုရပါ။

မေး ။ ။ ဧ-ဟ အက္ခရာကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဉ ပြုရာ၌ ရူပသိဒ္ဓိဆရာ ချမှတ်ထားသော စည်းကမ်းများကို ဖောက်ပြပါ။ [ဉ ပြုရာ ဌာန]

ဖြေ ။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဧဝ

http://www.dhammadownload.com

နိပါတ်၏ ဇ-အက္ခရာ, ဟိနိပါတ်၏ ဟ-အက္ခရာ နှောင်းရာ၌သာ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြုရပါမည်၊ အခြားသော ဇ-ဟနှောင်းရာ၌ ဥ-မပြုရပါ။

➤ **အဓိကာရ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ပြအပ်သော ဝိဓိ ၂-ပါး** ။ ။ ပစ္စတ္တညေဝ-ပစ္စတ္တံ+ဧဝ၊ ဧဝဉ်-ဧဝံ+ဟိ-တို့၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ဧဝမေတံ၊ ဧဝံ ဟောတိ-တို့၌ အသန္တဝိဓိကို ပြပါသည်

၃၃။ **သယေ စ** (တိပဒ၊ တျက္ခရသုတ်)

နိဂ္ဂဟိတံ ဧခါ ယကာရေ ပရေ သဟ ယကာရေန ဥ ကာရံ ပပ္ပေါတိ ဝါ။ သညောဂေါ၊ သညျုတ္တံ။ **ဝါတိ** ကသ္မာ? သံယောဂေါ၊ သံယုတ္တံ။

ယေစ၊နောက် ယ-အက္ခရာကြောင့်လည်း။သ၊နိမိတ် ယနှင့်တကွ။နိဂ္ဂဟိတ်၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဥ်၊ဥ-အပြုသို့ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ယကာရေယ-အက္ခရာကြောင့်။ယ ကာရေန၊ယ-အက္ခရာနှင့်။သဟ၊တကွ။နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ဥ ကာရံဥ ပြုသို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

သညောဂေါ၊(သံ+ယောဂေါ)ယှဉ်ခြင်း။သညျုတ္တံ၊(သံ+ယုတ္တံ)ယှဉ်ခြင်း။ဝါတိပဒ၊ဝါ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။သံယောဂေါ၊ယှဉ်ခြင်း။ သံယုတ္တံ၊ယှဉ်ခြင်း။

➤ **သ+ယေ+စ (သဟ+ယေ+စ)-ဟု ဒ္ဝ-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ ယ-အက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ကာရီ-အရ** ။ ။ ယ-အက္ခရာနှင့် နိဂ္ဂဟိတ်ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ကာရိယ-အရ** ။ ။ ဥ-အက္ခရာဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ | **ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** | လိုက်လာသော ဝါ-သဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် သညောဂေါ (သံ+ယောဂေါ) ၌ သံ-ဥပသာရ ပုဒ်၏အဆုံး (ဝါ) အစိတ်ဖြစ်သော နိဂ္ဂဟိတ်၊ ယညဒေဝ(ယံ+ယဒေဝ)၌ ယ-သဗ္ဗနာမ် နှောင်းသော နိဂ္ဂဟိတ်ကိုသာ ဥပြုရပါမည်။

➤ **သဟယေစ-ဟုမဆိုဘဲ သယေစ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဝိဋကတ်သုံးပုံတို့၌ ရွတ်ဖတ်လွယ်ကူစေခြင်းအကျိုးငှာ အက္ခရာချေလိုက ချေထားနိုင်သည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေခြင်းငှာ ဟ-ကိုချေ၍ "သယေစ"ဟု ဆိုပါသည်။

➤ **ဖောဉ်သုတ်နှင့် သယေစ-သုတ်ပေါင်း၍ ဖောဉ်ယ-ဟု တပေါင်းတည်း ဆိုသင့်လျက် နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သယေစ-သုတ်ဖြင့် နိမိတ်ယနှင့်တကွ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြုသည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။(ရာသ)

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဧဟေဉ်-သုတ်မှ ဉ်-ဟူသော ကာရိယကို သယေစ-သုတ်သို့ လိုက်ပါစေရန် ဆွဲငင်ယူခြင်း, ထိုသို့ ဆွဲငင်ယူထားသဖြင့် ဉ်-ဟူသော ကာရိယသည် မဒါသရေ-သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်

➢ **သယေစ-ရုပ်ပြီးပုံ** ။ ။ သယေစ-ကို သဟ+ယေစ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-စသောသုတ်ကြီးဖြင့် သဟ-သဒ္ဒါကို သ-ပြု၊ သယေစ ပြီး၏။

(တနည်း) သယေစ-ကို သဟ+ယေစ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ တေသုဝုဒ္ဓိ-စသော သုတ်ကြီးဖြင့် သဟ-၌ ဟ-ကိုချေ၊ သယေစ ပြီး၏။ (ဋီကာ)

၃၄။ မဒါသရေ

နိဂ္ဂဟိတဿ ခေါ သရေ ပရေ မကာရ ဒကာရာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ။

တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏံ၊ ဧတဒဝေါစ သတ္ထာ။ ဝါတိ ကသ္မာ? အက္ကောစ္ဆိမံ အဝဓိမံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။မဒါ၊မ-ပြု, ဒ-ပြုတို့သည်။ ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတဿခေါ၊ နိဂ္ဂဟိတ်၏။မကာရ ဒကာရာဒေသာ၊မ-ပြု ဒ-ပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တံ၊ထိုသူ့ကို။ဗြာဟ္မဏံ၊မကောင်းမှုကို အပပြုပြီးသူဟူ၍။ အဟံ၊ငါဘုရားသည်။ ဗြူမိ၊ဟောတော်မူ၏။* သတ္ထာ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဧတံ၊ဤစကားကို။အဝေါစ၊မိန့်ဆိုပြီ။ ဝါတိပဒံ၊ဝါဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။မံ၊ငါ့ကို။အက္ကောစ္ဆိ၊ဆဲရေးပြီ။မံ၊ငါ့ကို။အဝဓိ၊ညှဉ်းဆဲပြီ။ မံ၊ငါ့ကို။အဇိနိ၊အောင်ဘူးပြီ။မေ၊ငါ၏။ ဓနံ၊ဥစ္စာကို။ အဟာသိ၊ဆောင်ဘူးပြီ။ဣတိအာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊၏။

➢ **မဒါ+သရေ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သဒ္ဒါနောင် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ, ဒ-ပြုပါသနည်း

ဖြေ ။ ။ [**မ, ဒ-ပြုရမည့် စည်းကမ်း**] လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ - ဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ယ, တ, ဧတ-သဒ္ဒါနောင်ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကိုသာ ဒ-ပြုရပါသည်။ အမှတ်မရှိသဒ္ဒါတို့နောင် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုရပါသည်။

မေး ။ ။ **"ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ"** ဟူသော ရွတ်ဆိုနည်းသည် အဘယ်သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့် ညီညွတ်ပါသနည်း၊ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ-ဟူသော ရွတ်ဆိုသော နည်းသည် မဒါသရေ-သုတ်၌

http://www.dhammadownload.com

မဒါ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဗျည်းနှောင်းရာ၌လည်း နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုသည် ဟူသော သဒ္ဒါစည်းကမ်းနှင့် ညီညွတ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် မည်သည့်လိင် မည်သည့်ပုဒ်တို့နောက်၌ရှိသော နိဂ္ဂဟိတ်ကိုသာ မ, ဒပြုနိုင်ပုံကို ခွဲခြား ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင် ယ, တ, ဧတ-သဒ္ဒါနောင် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုပါသည်။နပုံလိင် ယ, တ, ဧတ-သဒ္ဒါနောင် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ-ပြုပါသည်။ (သဒ္ဒနီတိ)

➢ **(ယောဂဝိဘာဂ) မဒါ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ မဒါ သရေသုတ်၌ မဒါ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဗုဒ္ဓမ် သရဏမ် ဂစ္ဆာမိ-ဝယ် ဗျည်းနှောင်းရာ၌လည်း နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

(တနည်း) မဒါ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တဒ္ဓိတ်-ဝယ် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဒ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ **သရေ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ သရေ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တယိဒမသာရံ+တံ+ဂ္ဂဒ မသာရံ-ဝယ် သရကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ယ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၅။ ယ ဝ မ ဒ န တ ရ လာစာဂမာ

သရေ ပရေ ယကာရော ဝကာရော မကာရော ဒကာရော နကာရော တကာရော ရကာရော လကာရော ဂ္ဂမေ အာဂမာ ဟောန္တိ ဝါ။

နယိမဿ ဝိဇ္ဇာ၊ ယထယိဒံ စိတ္တံ၊ မိဂီ ဘန္တာ ဝုဒိဂ္ဂတိ၊ သိတ္တာ တေ လဟု မေဿတိ၊ အသိတ္တာ တေ ဂရုမေဿတိ၊ အသော ဘဒြော ကသာမိဝ၊ သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တာနံ၊ မနသာ ဒညာ ဝိမုတ္တာနံ၊ အတ္တာဒတ္ထ မဘိညာယ၊ စိရံ နာယတိ၊ ဂ္ဂတော နာယတိ၊ ယသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ၊ တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ၊ အဇ္ဈတ္တဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ၊ သဒ္ဓိရေဝ သမာသေထ၊ အာရဂ္ဂေရိဝ သာသပေါ၊ သာသပေါရိဝ အာရဂ္ဂါ၊ ဆဇ္ဇဘိညာ သဇ္ဇာယတနံ။

ဝါတိ ကသ္မာ? ဇဝံ မဟိဒ္ဓိယာ ဇော၊ အဂ္ဂေါဒ္ဓိ မံ အဝမိ မံ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ၊ အဇေယျော အနုဂါမိကော။

စဂ္ဂဟဏေန ဂ္ဂဓေဝ မကာရဿ ပကာရော ဟောတိ။ စိရပ္ပဝါသိ ပုရိသံ။ ကကာရဿစ ဒကာရော ဟောတိ၊ သဒတ္ထပသုတော သိယာ။ ဒကာရဿစ တကာရော ဟောတိ၊ သုဂတော။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။ယပမဒန တရလာစ၊ယ ဝ မ ဒ န တ ရ လ အက္ခ

http://www.dhammadownload.com

ရာတို့သည်လည်း။အာဂမာ၊လာကုန်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။ယကာရော၊ယအက္ခရာဌင်း။ဝကာရော၊ဝအက္ခရာဌင်း။မကာရော၊မအက္ခရာဌင်း။ဒကာရော၊ဒအက္ခရာဌင်း။နကာရော၊နအက္ခရာဌင်း။တကာရော၊တ- အက္ခရာဌင်း။ရကာရော၊ရအက္ခရာဌင်း။လကာရော၊ လအက္ခရာဌင်း။ဣမေ၊ဤအက္ခရာတို့သည်။အာဂမာ၊လာကုန်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊၏။

* (နန+ဣမသ)ဣမသ၊ဤသူအား။ဝိဇ္ဇာ၊အတတ်ပညာသည်။နန၊မရှိ။* ဣဒံစိတ္တံ၊ဤစိတ်သည်။ဟောတိယထာ၊ဖြစ်သကဲ့သို့။* မိဂီ၊သမင်မသည်။ဘန္တာ၊တုန်လှုပ်လျှက်။ဥဒိက္ခတိ၊ကြည့်၏။* တေ၊သင်၏။သိတ္တာ၊သွန်အပ်ပြီးသော လှေသည်။လဟု၊လျင်စွာ။ဧဿတိ၊ရောက်လတံ့။ * တေ၊သင်၏။အသိတ္တာ၊မသွန်ရသေးသော လှေသည်။ဂရု၊လေးစွာ။ဧဿတိ၊ရောက်လတံ့။ * ဘဒြော၊အပြေးကောင်းသော။အသော၊မြင်းသည်။ကသာ၊ကြိမ်လုံးမှ။အပ ဗောဓေတိ ဣဝ၊ဖဲကြဉ်ရှောင်ရှားသကဲ့သို့။ * သမ္မာ၊ကောင်းစွာ။အညာ၊သိ၍။ဝိမုတ္တာနံ၊လွတ်ကုန်သော သူတို့အား။* မနသာ၊စိတ်ဖြင့်။အညာ၊သိ၍။ဝိမုတ္တာနံ၊လွတ်ကုန်သောသူတို့အား။* အတ္တ+အတ္ထံ၊ကိုယ့်အကျိုးကို။အဘိညာယ၊သိ၍။* စိရံ၊ကြာမြင့်မှ။အာယတိ၊လာ၏။ * ဣတော၊ဤအရပ်မှ။အာယတိ၊လာ၏။* ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ယသ္မာ၊အကြင့်ကြောင့်။ဣဟ၊ဤလောက၌။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။တသ္မာ၊ထို့ကြောင့်။ဣဟ၊ဤလောက၌။ * အဇ္ဇ တဂ္ဂေ၊(အဇ္ဇ+အဂ္ဂေ) ယနေ့မှစ၍။ပါဏုပေတံ၊အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး။ * သဗ္ဗိရေဝ၊ (သဗ္ဗိ+ဧဝ) သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်။သမာသေထ၊ပေါင်းဖော်ကုန်ရာ၏။ * အာရဂ္ဂေ၊ပွတ်ဆောက်ဖျား၌။သာသပေါ ဣဝ၊မုန်ညှင်းစေ့ကဲ့သို့။ * သာသပေါ၊မုန်ညှင်းစေ့သည်။အာရဂ္ဂေ+ဣဝ၊ ပွတ်ဆောက်ဖျား၌ကဲ့သို့။* ဆဋ္ဌဘိညာ၊(ဆ+အဘိညာ) ခြောက်ပါးသော အဘိညာဉ်။* သဋ္ဌာယတနံ၊(ဆ+အာယနံ)ခြောက်ပါးသော အာယတန။

ဝါတိပဒံ၊ဝါ ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။* ဧသာ၊ဤကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ဧဝံ မဟိဒ္ဓိယာ၊ဤသို့ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏။မံ၊ငါ့ကို။အက္ကောစ္ဆိ၊ဆဲရေးပြီ။မံ၊ငါ့ကို။အဝဓိ၊ညှဉ်းဆဲပြီ။မံ၊ငါ့ကို။အဇိနိ။အောင်ဘူးပြီ။မေ၊ငါ၏။ဓနံ၊ဥစ္စာကို။အဟာသိ၊ ဆောင်ဘူးပြီ။အဇေယျော၊ရန်သူတို့သည် မအောင်နိုင်။အနုဂါမိကော၊အစဉ်တစိုက် လိုက်တတ်၏။

ဣဓေဝ၊ဤသုတ်၌သာလျှင်။စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။မကာရသ၊မ-အက္ခရာ၏။ပကာရော၊ပပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စိရပ္ပဝါသိ၊ကြာမြင့်စွာကွဲကွာ၍နေသော။ပုရိသံ၊ယောကျ်ားကို။ကကာရသစ၊က-အက္ခရာ၏လည်း။ဒကာရော၊ဒပြုသည်။ဟောတိ၊ ၏။သဒတ္ထပသုတော၊ကိုယ့်အကျိုး၌ လေ့ကျက်သည်။ သိယာ၊ဖြစ်ရာ၏။ဒကာရသစ၊ဒ-

http://www.dhammadownload.com

အက္ခရာ၏လည်း။တကာရော၊တ-ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သုဂတော၊စကားကောင်းကို ဆိုတော်မူတတ်သော ဘုရား။

➢ **ယဝမဒနတရလာ+စ+အာဂမာ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။**

➢ **စ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် စိရပ္ပဝါသီ-၌ မ-ကို ပ-ပြုရခြင်း၊ သဒ္ဒတ္ထပသုတော-၌ က-ကို ဒ-ပြုရခြင်း၊ သုဂတော-၌ တ-ကို ဒ-ပြုရခြင်း ရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် အတိပဂေါခေါ-၌ ဂ-အက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ ယ-အက္ခရာသည် ယထယိဒံ၊ ယထာယေဝ စသည်တို့၌ ဣ-အက္ခရာ, ဧဝ-စသည်တို့ကြောင့် ယထာ-စသော သဒ္ဒါနောင် အနိစ္စ အားဖြင့် လာ၍။ ဝိယဉ္ဇန၊ ပရိယန္တ-စသည်တို့၌ အ, အာ, ဥ, ဧ, ဩသရတို့ကြောင့် ဝိသဒ္ဒါ ပရိသဒ္ဒါ-စသော ဥပသာရပုဒ်နောင် နိစ္စအားဖြင့် လာပါသည်။

➢ **ဝ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ ဝအက္ခရာသည် တိဝဂ်လ်-စသည်၌ အဝဏ်ဥသရတို့ကြောင့် တိ-စသောသဒ္ဒါနောင် နိစ္စအားဖြင့် လာပါသည်။

➢ **မ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ မ-အက္ခရာသည် လဟု မေဿတိ၊ ဂရု မေဿတိ၊ ကသာမိဝ-ဝယ် ဆန်းစောင့်လိုရာဌာန စသည်၌ အ, အာ, ဣသရတို့ကြောင့် လဟု-စသော သဒ္ဒါနောင် လာပါသည်။

➢ **ဒ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ ဒ-အက္ခရာသည် အ, အာ, ဤသရတို့ကြောင့် ဥ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်၊ သုကိ, ကေနစိ, ကိဉ္စိ, ကိသ္မိဉ္စိ, ကောစိ, သမ္မာ, ယာဝ, တာဝ ပုန-စသော နိပါတ်ပုဒ်နှင့် ယ, တ, ဧတ, အတ္ထ, သ-စသော သဒ္ဒါနောင် လာပါသည်။

➢ **န-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ န-အက္ခရာသည် စိရံ နာယတိ၊ ဣတော နာယတိ-ဝယ် အာသရကြောင့် အာယတိသဒ္ဒါ၏ အစ၌ လာပါသည်။

➢ **တ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ တ-အက္ခရာသည် ယသ္မာတိဟ၊ တသ္မာတိဟ၊ အဇ္ဇတဂ္ဂေ-ဝယ် ဣဟ, အဂ္ဂ-စသည်ကြောင့် ယသ္မာ, တသ္မာ, အဇ္ဇ-စသော သဒ္ဒါနောင် လာပါသည်။

➢ **ရ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ ရ-အက္ခရာသည် နိ, ဒု, ပါတု, ပုန, ဓိ, ပါတ, စတု-စသော သဒ္ဒါနောင်၎င်း၊ သရ-မ္ဟနောက်၌ ဣဝ, ဧဝသဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာန၌၎င်း လာပါသည်။

➢ **လ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ လ-အက္ခရာသည် ဆဋ္ဌဘိညာ-ဝယ် အ, အာသရကြောင့် ဆသခ်္ခာသဒ္ဒါနောင် လာပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဆဋ္ဌဘိညာ+ဆလဘိညာ-ဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိရာ မည်သည့်ပါဠိ သင့်မြတ်သည်ဟု (၍) သာဓကပြ၍ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါ။

ဖြေ ။ ။ လင်္ဃာန မဝိသေသော- လငယ် ဥကြီး အထူးမရှိဟု ဆိုသောကြောင့် နှစ်ပါဠိလုံး မှန်ကန်သင့်မြတ်ပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဓါ၏ အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိပါသည်

➢ **ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ဝိဓိသုံးပါး ပိုင်းခြားပုံ** ။ ။ ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ယ-အက္ခရာ လာရာတွင် ပရိယောသာနံ စသည်၌ နိစ္စဝိဓိ၊ ယထာဒံ-ယထာ ဣစ္ဆံ စသည်၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ပရိက္ခတော စသည်၌ အသန္တဝိဓိကိုဂင်း။ ဒ-အက္ခရာ လာရာတွင် ဥဒဂ္ဂေါ စသည်၌ နိစ္စဝိဓိ၊ သင်္ခေဝ-သင် ဧဝ စသည်၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ကေနစိ အတ္ထကာမေန စသည်၌ အသန္တဝိဓိကိုဂင်း၊ ရ-အက္ခရာ လာရာတွင် နိရာလယော-နိ အာလယော စသည်၌ အနိစ္စဝိဓိကိုဂင်း၊ ဒွါဒိဠိတံ စသည်၌ အသန္တဝိဓိကိုဂင်း ပြပါသည်။

၃၆။ ကွစိ ဩ ဗျဥ္ဇနေ

ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ ဩကာရာဂမော ဟောတိ။

အတိပွဂေါခေါ တာဝ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတုံ၊ ပရောသဟသံ။

ကွစိတိ ကသ္မာ? ဧထ ပဿထိမံ လောကံ၊ အန္ဓီဘူတော အယံ လောကော။

* ဗျဥ္ဇနေနောက်ဗျည်းကြောင့်။ကွစိ၊အချို့၌။ဩ၊ဩ-အက္ခရာသည်။အာဂမော၊လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဗျဥ္ဇနေ၊ဗျည်းကြောင့်။ကွစိ၊၌။ဩကာရာဂမော၊ဩ-အက္ခရာ လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

တာဝ၊ရှေးဦးစွာ။သာဝတ္ထိယံ၊သာဝတ္ထိပြည်သို့။ပိဏ္ဍာယ၊ ဆွမ်းခံဖို့ရာ။စရိတုံ၊သွား ခြင်းငှာ။အတိပွဂေါခေါ(အတိပွ+ခေါ)အလွန်စောသေး သည်သာတည်း။* ပရောသဟ သံ(ပရ+သဟသံ) တစ်ထောင် ထက်အလွန်။ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ် သနည်း။ ဧထ၊လောကြကုန်။ဣမံ လောကံ၊ဤလောကသည်။အန္ဓီဘူတော၊အမိုက် အတိသာ ဖြစ်၏။

➢ **ကွစိ+ဩ+ ဗျဥ္ဇနေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဗျဥ္ဇနေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ အတိပွဂေါခေါ(ပရောသတံ) ပရော သဟသံ ပုံစံတို့၌ ဩ-အက္ခရာနောင် ခဗျည်း သဗျည်းသာရှိသောကြောင့် ဗျဥ္ဇနေ-အရ ခဗျည်း သဗျည်းကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **ဩ-အက္ခရာ လာရာဌာန** ။ ။ ဩ-အက္ခရာသည် အတိပွဂေါခေါ-ဝယ်

http://www.dhammadownload.com

အတိပွ-သဒ္ဒါ, ပရောသဟသ်-ဝယ် ပရ-သဒ္ဒါနောင် လာပါသည်။

➢ **ကွစိ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။** ကွစိသဒ္ဒါဖြင့် ဇထ ပဿထိမံ လောက်၊ အန္ဓီဘူတော အယံ လောကော စသည်တို့၌ ဩ-လာခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

၃၇။ နိဂ္ဂဟီတဋ္ဌ

နိဂ္ဂဟီတဋ္ဌဂမော ဟောတိ သရေဝါ ဗျဉ္ဇနေဝါ ပရေ ကွစိ။

စက္ခု၊ ဥဒပါဒိ၊ အဝံသိရော၊ ယာဝဋ္ဌိဓ ဘိက္ခဝေ ပုရိမံ ဇာတိ သရာမိ၊ အဏုံထူလာနိ သဗ္ဗသော၊ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ။

ကွစိတိ ကသ္မာ? ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတိ၊ နံ ဟိ ဇတေဟိ ယာနေဟိ၊ ဂစ္ဆေယျ အဂတံဒိသံ။

စဂ္ဂဟဏေန ဝိသဒ္ဒသဒ ပကာရော ဟောတိ၊ ပစေဿတိ ဝိစေဿတိ ဝါ။

* သရေဝါနောက်သရကြောင့်ဝင်း။ဗျဉ္ဇနေဝါနောက်ဗျည်းကြောင့်ဝင်း။ကွစိ၊အချို့၌ ဘဋ္ဌနိဂ္ဂဟိတ်လာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေဝါသရကြောင့်ဝင်း။ဗျဉ္ဇနေဝါဗျည်းကြောင့်ဝင်း။ကွစိ၊၌နိဂ္ဂဟိတဋ္ဌ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်လည်း။အာဂမော၊လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* စက္ခု၊ပညာမျက်စိသည်။ဥဒပါဒိ၊ထင်ရှားဖြစ်ပြီ။ * အဝံသိရော၊ (အဝ+သိရော) အောက်သို့ ညွတ်သော ဦးခေါင်းရှိ၏။* ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ယာဝဓ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ဣဓ၊ဤသာသနာ၌ရ တရားတို့၌။ပုရိမံ ဇာတိ၊နွေးဘဝကို။သရာမိ၊အောက်မေ့၏။ * အဏုံထူလာနိ၊(အဏု+ထူလာနိ)ငယ်ငယ် ကြီးကြီး ဖြစ်ကုန်သော။(ပါပါနိ၊မကောင်းမှုတို့ကို။) သဗ္ဗသော၊အချင်းခပ်သိမ်း။(သမေတိ၊ ငြိမ်း စေ၏။) * ဓမ္မာ၊နာမကွန္ဓာတရား သုံးဝါးတို့သည်။မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ၊(မနောပုဗ္ဗ+ဂမာ)ဝိညာဏကွန္ဓာသာလျှင် ပြဓာန်းခြင်းရှိကုန်၏။ ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊ အဘယ့် ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။ * ဣဓေဝ၊ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌သာလျှင်။နံ၊ထိုသူ့ကို။ပသံသန္တိ၊ချီးမွမ်းကုန်၏။ * ပေစ္စ၊တမလွန်ဘဝ၌။သဂ္ဂေ၊နတ်ပြည်၌။ပမောဒတိ၊မွေ့လျော်ရ၏။* ဇတေဟိ ယာနေဟိ၊ ဤယာဉ်တို့ဖြင့်။အဂတံ၊မရောက်ဘူးသော။ဒိသံ၊နိဗ္ဗာန်အရပ်သို့။နဟိ ဂစ္ဆေယျ၊မရောက်နိုင်ရာ။ စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။ဝိသဒ္ဒသဓ၊ဝိသဒ္ဒါ၏လည်း။ပကာရော၊ ပပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ပစေဿတိ၊ရွေးချယ်နိုင်လတ့ံ။ဝါ၊တနည်းကား။ဝိစေဿတိ၊ရွေးချယ်နိုင်လတ့ံ။

➢ **နိဂ္ဂဟိတံ+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဝမဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်လာရာ၌ ရွေ့နိမိတ်ကား ။ ။** ရဿသရ သုံးလုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နောက်နိမိတ်ကား ။ ။** သရနှင့် ဗျည်း ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်လာရာ ဌာန** ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်သည် သုခုစ္စာရဏဌာန-ရွတ်ဖတ်လွယ်ကူရာ ဌာန၌ လာပါသည်။

➢ **နိဂ္ဂဟိတ် လာရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်လာခြင်းသည် သုခုစ္စာရဏ အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်လာရာဝယ် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သရများနောက်၌ လာပါသနည်းဖြေဆိုပါ။ (၁၃၅၀-ခု ငယ်)

ဖြေ ။ ။ နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရဿသရသို့ အစဉ်လိုက်သောကြောင့် ရဿသရသုံးလုံးနောက်၌ လာပါသည်။

မေး ။ ။ အဘယ်ဌာန၌ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သရနောင် နိဂ္ဂဟိတ်လာရသည်ကို ဖြေဆိုပါ။ (၁၃၅၅-ခု ငယ်)

ဖြေ ။ ။ သုခုစ္စာရဏဌာန၌ ရဿသရသို့ အစဉ်လိုက်သောကြောင့် ရဿသရသုံးလုံးနောင် နိဂ္ဂဟိတ် လာရပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါဆိုရခြင်း အကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပစေဿတိ-၌ ဝိသဒ္ဒကို ပ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၈။ ကွစိ လောပံ

နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ သရေ ပရေ ကွစိ လောပံ ပပွေါတိ။

တာသာဟံ သန္တိကေ၊ ဝိဒူနဂ္ဂမိတိ။

ကွစိတိ ကသ္မာ? အဟမေဝ နူနဗာလော၊ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာန။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ကွစိ၊အချို့၌။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပွေါတိ။ရောက်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရကြောင့်။နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ကွစိ၊၌။လောပံ၊သို့။ပပွေါတိ၊ရောက်၏။

* အဟံ၊ငါသည်။တာသံ၊ထိုမိန်းမတို့၏။သန္တိကေ၊အထံ၌။* (ဝိဒူနံ+အဂ္ဂံ+ဣတိ) ဝိဒူနံ၊ပညာရှိတို့ထက်။အဂ္ဂမိတိ၊မြတ်၏ဟူ၍။ ကွစိတိပဒံ၊ကွစိ-ဟူသော ပုဒ်ကို။ ကသ္မာဝုတ္တံ၊အဘယ့်ကြောင့် ဆိုအပ်သနည်း။အဟမေဝ၊ငါသည်သာလျှင်။ဗာလောနူန၊မိုက်သလော။ ဧတမတ္ထံ၊ထိုအနက်ကို။ဝိဒိတွာန၊သိ၍။

➢ **တွစိ+လောပံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော လောပဝိမိသုတ်။**

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်ချေရာ ဌာန** ။ ။ (၁) ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာန-ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာန၊ (၂) သုခုစ္စာရဏဌာန-ရွတ်ဖတ်လွယ်ရာဌာနတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိဂ္ဂဟိတ် ချေရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဆန်းစောင့်လိုခြင်း, ရွတ်ဖတ်လွယ်ကူခြင်း

http://www.dhammadownload.com

အကျိုးငှာ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေရပါသည်။

➤ **တွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ကွစိသဒ္ဒါဖြင့် အဟမေဝ နူနဟလော၊ စတမတ္တံ ဝိဒိတွာန စသည်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်ချေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရာသ-အလို) ကွစိ သြ ဗျဥ္ဇနေသုတ်မှ ကွစိ-သဒ္ဒါအလိုက်ခံလျှင် သြ-ဟူသော ကာရိယလည်း လိုက်လာမည်ဖြစ်၍ ယင်း သြလိုက်လာခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ကွစိ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

၃၉။ ဗျဥ္ဇနေစ

နိဂ္ဂဟိတံ ခေါ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ လောပံ ပပ္ပေါတိ။
အရိယသစ္စာန ဒဿနံ၊ စတံ ပုဒ္ဓါန သာသနံ။
ကွစိတိ ကသ္မာ? စတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ၊တံ ဝေါ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒန္တေ။

* ဗျဥ္ဇနေစ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်လည်း။နိဂ္ဂဟိတ်၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ကွစိ၊အချို့၌။ လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော်။ဗျဥ္ဇနေ၊ကြောင့်။ နိဂ္ဂဟိတံခေါ၊နိဂ္ဂဟိတ်သည်။ကွစိ၊၌။လောပံ၊သို့။ပပ္ပေါတိ၊၏။

* အရိယသစ္စာနံ၊အရိယသစ္စာတို့ကို။ဒဿနံ၊မြင်ခြင်း။* စတံ၊ဤသည်လျှင်။ပုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။သာသနံ၊အဆုံးအမတော်တည်း။ကွစိတိပဒံ၊ကို။ ကသ္မာဝုတ္တံ၊နည်း။* စတံ၊ဤတရားသည်။ဥတ္တမံ၊မြတ်သော။မင်္ဂလံ၊မင်္ဂလာမည်၏။ * ဘဒ္ဒန္တေ၊အိုအရှင်တို့။ ဝေါ၊အရှင်တို့အား။တံ၊ထိုစကားကို။ဝဒါမိ၊ပြောဆိုအံ့။

➤ **ဗျဥ္ဇနေ+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဝမဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဒဗျည်း, သဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။ (ကစ္စည်း)

➤ **နိဂ္ဂဟိတ် ချေရာ ဌာန** ။ ။ (၁) ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာန-ဆန်းစောင့်လိုရာ ဌာန၊ (၂) သုခုစ္စာရဏဌာန-ရွတ်ဖတ်လွယ်ရာဌာနတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် ကွစိ-သဒ္ဒါကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်၊ စိရပ္ပဝါသီ-၌ နိဂ္ဂဟိတ်၏ ပ-အပြုကို ဆည်းသောကြောင့် သမုစ္စည်းအနက်၊ သရကြောင့်သာ နိဂ္ဂဟိတ်ကျေသည်မဟုတ်၊ ဗျည်းကြောင့်လည်း နိဂ္ဂဟိတ်ကျေသည်ဟု ပေါင်းသောကြောင့် သမ္ပိဏ္ဍနအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၄၀။ ပရောဝါသရော

နိဂ္ဂဟိတမှာ ပရော သရော လောပံ ပပ္ပေါတိ ဝါ။
ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ၊ ဥတ္တတ္တံဝ၊ ယထာဗိဇံဝ၊ ယထာဧည်ဝ။
ဝါတိ ကသ္မာ? အဟမေဝ နူနဟလော၊ စတဒဟောသိ။

http://www.dhammadownload.com

* နိဂ္ဂဟိတမှာ၊နိဂ္ဂဟိတ်မှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။လောပံ၊ ကျေခြင်းသို့။ဝါ၊အချို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။ * [ရှ-အလို] နိဂ္ဂဟိတမှာ၊မှ။ပရော၊သော။ သရော၊ဣတိ, ဣဝ, ဣဒါနိ, အသိ, အပိ, ဧဝ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ဣ အ, ဧ သရသည်။ လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။ဝါ၊အချို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။ (ဝုတ္တိအနက်နည်းတူ။)

* သုဘာသိတံ၊ကောင်းစွာဆိုအပ်သော စကားကို။အဘိနန္ဒန္တိ၊(အဘိနန္ဒုံ+ဣတိ) အလွန်နှစ်သက်၏ဟူ၍။* ဥတ္တတ္တံဝ၊(ဥတ္တတ္တံ+ဣဝ) လှော်ပြီး ဦးပြီးသော ရွှေကဲ့သို့။* ယထာဗီဇံဝ၊(ယထာဗီဇံ+ဣဝ) အကြင်အကြင်မျိုးစေ့ကဲ့သို့။* ယထာဓညံဝ၊(ယထာဓညံ+ဣဝ) အကြင်အကြင် စပါးကဲ့သို့။ဝါတိ ပဒံ၊ကို။ကသ္မာဝုတ္တံ၊နည်း။အဟမေဝ၊ငါသည်သာလျှင်။ဗာလောနူန၊မိုက်သလော။ဧတံ၊ဤသို့သော အကြံသည်။အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ဣတိအာဒီသု၊တို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊မြစ်ခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏။

➢ **ပရော+ဝါ+သရော-ဟူ ၃-ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရော-အရ/ကာရိ-အရ** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် ဣတိ, ဣဝ, ဣဒါနိ, အသိ, အပိ, ဧဝ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ဣ အ, ဧ သရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်ကြောင့် အဘယ်ပုဒ်တို့၏ အဘယ်သရကို ချေရမည်နည်း။ ➢ **ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် အဘိနန္ဒန္တိ၊ စက္ကံဝ၊ ကလိနွာနိ၊ တွံသိ၊ ဣဒမိ၊ သဒိသံဝ-စသော ပုံစံတို့၌ ဣတိ, ဣဝ, ဣဒါနိ, အသိ, အပိ, ဧဝ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ဣ, အ, ဧ သရတို့ကိုသာ ချေရမည်။ အခြားသော ပုဒ်တို့၌ မချေရပါ။ ➢ **ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော ဝိဓိ သုံးပါး** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဣဒါနိ, ဣဝ သဒ္ဒါတို့၏ ဣသရကို အမြဲချေရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ ဣတိ, အသိ, အပိ, ဧဝ-တို့၌ ဣ, အ ဧ သရတို့ကို ရံခါချေရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ ဣဝ, ဣတိ, ဣဒါနိ, အသိ, အပိ, ဧဝသဒ္ဒါတို့မှ ကြွင်းသောပုဒ်တို့၏ သရတို့ကို မချေရခြင်း အသန္တဝိဓိကို ပိုင်းခြားပြသည်။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်း-အလို) ဝါသဒ္ဒါဖြင့် အဟမေဝ နူန ဗာလော၊ ဧတဒဟောသိ-စသော ပုံစံတို့၌ နောက်သရချေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (နျာသ-အလို) ကွစိသဒ္ဒါသည် များသောအားဖြင့် ဧကရုပ်ကိုပြ၍ ဝါ-သဒ္ဒါကား ဒွိရုပ်ကိုပြ၏၊ ဤသို့ အနက်မတူသောကြောင့် ဝါ-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

၄၁။ ဗျဥ္ဇနော စ ဝိသညောဂေါ

နိဂ္ဂဟိတမှာ ပရသို့ သရေ လုတ္တေ ယဒိ ဗျဥ္ဇနော သသညောဂေါ ဝိသညောဂေါ ဟောတိ။ ။ ဧဝံသတေ အာသဝါ၊ ပုပ္ပံသာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။

လူဇ္ဇောတိ ကသ္မာ? ဧဝမသ ဝိဒူနဂ္ဂမိတိ။

http://www.dhammadownload.com

စဂ္ဂဟဏေန တိဏ္ဍံ ဗျဥ္ဇနာနမန္တရေ ယေ သရူပါ၊တေသမ္ပိလောပေါ ဟောတိ။ အဂျာဂါရံ၊ ပဋိသန္ဆာရဝုတျသ။

* နိဂ္ဂဟိတမှာ၊နိဂ္ဂဟိတ်မှ။ပရသို့နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊သရသည်။လုတ္တေစ၊ ကျေသော်လည်း။ဗျဥ္ဇနော၊သံယောဂဗျည်းသည်။ဝိသညောဂေါ၊ဝိသံယောဂဗျည်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * နိဂ္ဂဟိတမှာ၊မှ။ပရသို့သော။သရေ၊သည်။လုတ္တေစ၊ကျေသော်လည်း။ ဗျဥ္ဇနော။ ဗျည်းသည်။ယဒိပိ သသညောဂေါ၊အကယ်၍ သသံယောဂဗျည်းဖြစ်ငြားအံ့။ ဝိသညောဂေါ၊ဝိသံယောဂဗျည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* (ဧဝံ+အဿတေ)ဧဝံ၊ဤသို့။အဿ၊ထိုသူအား။တေအာသဝါ၊ထိုအာသဝေါ တရားတို့သည်။* အဿာ၊ ထိုမိန်းမအား။ပုပ္ပံ၊ဥတုပန်းသည်။ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ဖြစ်ပြီ။(ဝါ) ပွင့်ပြီ။ လုတ္တေတိပဒံ၊ကို။ကသွာ ဝုတ္တံ၊နည်း။ဧဝံ၊ဤသို့ဆိုအပ်သည်။အဿ၊ဖြစ်ရာ၏။ဝိဒူနံ၊ပညာ ရှိတို့ထက်။အဂ္ဂမိတိ၊မြတ်၏ဟူ၍။ဣတိအာဒီသု၊တို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊ဆိုအပ်၏။

စဂ္ဂဟဏေန၊ဖြင့်။တိဏ္ဍံ၊ သုံးလုံးကုန်သော။ဗျဥ္ဇနာနံ၊ဗျည်းတို့၏ (ဝါ) ဗျည်းတို့တွင်။ အနန္တရေ၊အတွင်း၌။ယေ၊ အကြင်ဗျည်းနှစ်လုံးတို့သည်။သရူပါ၊တူသောရုပ်သွင်ရှိကြကုန် ၏။တေသမ္ပိ၊ထိုနှစ်လုံးတို့တွင် တစ်လုံး၏လည်း။လောပေါ၊ကျေသည်။ဟောတိ၊၏။ အဂျာဂါရံ(အဂ္ဂိ+အာဂါရံ) မီတင်းကုပ်။(ပဋိသန္ဆာရဝုတ္တိ+အဿ)ပဋိသန္ဆာရဝုတ္တိ၊စေ့စပ် သောဖြစ်ခြင်းရှိသည်။အဿ၊ဖြစ်ရာ၏။

➢ **ဗျဥ္ဇနော+စ+ဝိသညောဂေါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော လောပဝိမိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်** ။ ။ ပရော ဝါ သရောသုတ်။

➢ **ဗျဥ္ဇနော-အရ/ တာရီ-အရ** ။ ။ ဝိသညောဂပြုရမည့် ဗျည်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိသညောဂေါ-ကိုထောက်၍ သံယောဂဗျည်း၊ (ဝါ) သသညောဂဗျည်းကိုသာ ယူရမည် (တနည်း) ထေရော အဘိဓမ္မံ ဘာသတု-၌ ထေရ-သဒ္ဒါသည် သီတင်းကြီး အား လုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော်လည်း အဘိဓမ္မာတရားကို ဟောနိုင်သော မထေရ်ကိုသာ ယူရ သကဲ့သို့ ဝိသညောဂဗျည်းထိုက်သော သံယောဂဗျည်းကိုသာ ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်ဗျည်းကို ဝိသညောဂ ပြုရမည်နည်း၊/ချေရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် သံယုဂ်၏ တစ်စိတ်ဖြစ်သော ရှေ့ဗျည်းကို ဝိသညောဂ ပြုရပါ မည်။ (ဝါ) ချေရပါမည်။

➢ **သညောဂ (ဝါ) သံယောဂ မည်ပုံ** ။ ။ သရတစ်လုံးတည်း၌ ဗျည်းနှစ်လုံး တည်နေခြင်းသည် သညောဂ (ဝါ) သံယောဂ မည်ပါသည်။

➢ **သညောဂ (ဝါ) သံယောဂ-အရ** ။ ။ ဿဗျည်း နှစ်လုံးတို့တွင် ရှေ့ သ-ဗျည်းကို ယူရပါမည်။ (ဝါ) ယှဉ်ကပ်အပ်သော အာဂန္တုက ရှေ့ဗျည်းကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝိသညောဂ မည်ပုံ** ။ ။ သံယုဂ်ကင်းသော ဗျည်းသည် ဝိသညောဂ မည်၏

➢ **ဝိသညောဂ-အရ** ။ ။ ဿဗျည်းနှစ်လုံးတို့တွင် နောက် သဗျည်းကို ယူရမည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် အဂျာဂါရံ၊ ပဋိသန္ဆာရ ဝုဘျဿ-စသော ပုံစံတို့၌ ဗျည်းသုံးလုံးတို့တွင် သုတိတူသော အစဗျည်းတစ်လုံးကို ချေရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(**ရှပသိဒ္ဓိအလို**) စသဒ္ဒါဖြင့် အဂျာဂါရံ၊ ဝုဘျဿ-စသော ပုံစံတို့၌ ဗျည်းသုံးလုံးတို့တွင် သရူပ သသညောဂဗျည်းကို ဝိသညောဂဗျည်း ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ပဋ္ဌမကဏ္ဍ

၄၂။ ဧဂါသရေ ပုထဿာဂမော ကွစိ

ပုထဣစ္ဆေတဿ အန္တေ သရေ ပရေ ကွစိ ဂကာရာဂမော ဟောတိ။

ပုထဂေဝ။ ကွစိတိ ကသ္မာ? ပုထဇဝ။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။ပုထဿ၊ပုထနိပါတ်၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။ကွစိ၊အချို့၌။ ဂေါ၊ဂ-အက္ခရာသည်။အာဂမော၊လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေ၊သော။သရေ၊ ကြောင့်။ပုထဣစ္ဆေတဿ၊ပုထဟူသော နိပါတ်၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။ကွစိ၊၌။ဂကာရာ ဂ မော၊ဂ,လာသည်။ဟောတိ၊၏။ * ပုထဂေဝ၊(ပုထ+ဇဝ) အရိယာတို့မှ အသီးအခြားသာ တည်း။ကွစိတိပဒံ၊ ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊နည်း။ပုထဇဝ၊အရိယာတို့မှ အသီးအခြားသာတည်း

➢ **ဧဂါ+သရေ+ပုထဿ+အာဂမော+ကွစိ-ဟု ၅-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဂေါသရေ ပုထဿာဂမောသုတ်၏ အစီ အရင်သည် ပုထဂေဝ-ဟူသော ပြယုဂ်၌သာ ထင်သောကြောင့် ဧသရကိုသာ ယူရမည်။

➢ **အာဂမ မည်ပုံ** ။ ။ ရှေ့၌ ထင်ရှားမရှိသော အက္ခရာတို့၏ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် "အာဂမ" မည်ပါသည်။

➢ **ဂ-လာရာ ဌာန** • သရေ-ဟူသော နိမိတ်ဧသရနှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် ပုထ-ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌သာ ဂ-အက္ခရာ လာရပါသည်။

➢ **ဝုတ္တိ၌ အန္တေ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သရေ-ဟူသော နိမိတ်ဧသရနှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် ဝုတ္တိ၌ အန္တေ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ရပါသည်။

➢ **အန္တေ-အရ** ။ ။ သရေ-ဟူသော နိမိတ်ဧသရနှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် ပုထ-ဟူသော နိပါတ်ပုဒ်၏ အဆုံးကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **ကွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ပုထဇဝ-စသည်တို့၌ ဂ-အက္ခရာလာ ခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄၃။ ပါဿ စန္ဓော ရဿော

ပါက္ကစ္ဆေတဿ အန္ဓေ သရေ ပရေ ကွစိ ဂကာရာဂမော ဟောတိ။ အန္ဓော စ သရော ရဿော ဟောတိ။

ပဂေဝ ဝုတ္တသ်သ။ **ကွစိတိ** ကသ္မာ? ပါဓေဝ ဝုတ္တသ်သ။

* သရေနောက်သရကြောင့်။ပါဿ၊ပါနိပါတ်၏ **အဆုံးဌ်**။ကွစိ၊အချို့ဌ်။ဂေါဂ-အက္ခရာသည်။အာဂမော၊လာ၏။အန္ဓော၊ပါနိပါတ်၏အစိတ်အာသည်။ရဿော စ၊ရဿ ပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပရေသော။သရေကြောင့်။ပါက္ကစ္ဆေတဿ၊ပါဟူသော နိပါတ်၏။အန္ဓေ၊အဆုံးဌ်။ ကွစိ၊ဌ်။ဂကာရာ ဂမော၊ဂ, လာသည်။ဟောတိ၊၏။ အန္ဓော၊ပါနိပါတ်၏ အစိတ်ဖြစ်သော။ သရော၊သရသည်။ရဿော စ၊ရဿ ပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
အဿ၊ထိုသူ၏။ဝုတ္တိ၊ဖြစ်ခြင်းသည်။ပဂေဝ၊ (ပါ+ဓေဝ) ရှေးဦးစွာသာလျှင်။ ကွစိတိပဒ၊ ကို။ကသ္မာ ဝုတ္တံ၊နည်း။အဿ၊ထိုသူ၏။ဝုတ္တိ၊ဖြစ်ခြင်းသည်။ပါဓေဝ၊ရှေးဦးစွာသာလျှင်။

➤ **ပါဿ+စ+အန္ဓော+ရဿော-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိ/ရဿဝိဓိသုတ်။**

➤ **သရေ-အရ/ နိဗိတ်-အရ** ။ ။ ပါဿ စန္ဓော ရဿောသုတ်၏အစီအရင်သည် ပဂေဝ-ဟူသော ပြယုဂ်ဌ်သာ ထင်သောကြောင့် ဒေသရကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ **ရဿော-အရ** ။ ။ ပါဿ-ဟူသော ပုဒ်နှင့် တွဲစပ်နေသောကြောင့် အ-ရဿကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ **ပါနိပါတ်၏ အဆုံးဌ်သာ ဂ-လာရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သရေ-ဟူသော နိဗိတ်ဒေသရှနှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် ပါနိပါတ်၏ အဆုံးဌ်သာ ဂ-လာရပါသည်။

➤ **အန္ဓ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အန္ဓ-သဒ္ဒါဖြင့် ပါနိပါတ်၏ အစိတ် အာသရကိုသာ ရဿပြု၊ နောက်ဒေသရကို ရဿ မပြုရဟု နောက်ဒေသရ၏ ရဿအပြုကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသ)

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သဗ္ဗိဏ္ဏနအနက် ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပါဿ စန္ဓော ရဿောသုတ်သည် ရဿ-ကိုသာ ပြုသည်မဟုတ်၊ ပါနိပါတ်၏ အဆုံးဌ် ဂ-အက္ခရာလည်း လာသေး၏ဟု ပေါင်းခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၄၄။ အဘ္ဘော အဘိ

အဘိက္ကစ္ဆေတဿ သရေ ပရေ အဘ္ဘာဒေသော ဟောတိ။
အဘ္ဘဒီရိတံ၊ အဘ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။

http://www.dhammadownload.com

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။အဘိ၊အဘိ ဥပသာရ၏။အဗ္ဘော၊အဗ္ဘပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေ၊သော။သရေ၊ကြောင့်။အဘိဣစ္ဆေတသ၊အဘိဟူသော ဥပသာရ၏။အဗ္ဘာဒေသော၊အဗ္ဘပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ အဗ္ဘုဒီရိတံ၊(အဘိ+ ဥဒီရိတံ) အလွန်ဆိုအပ်၏။အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊(အဘိ+ဥဂ္ဂစ္ဆတိ) အလွန်တက်၏။

➤ **အဗ္ဘော+အဘိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

မေး ။ ။. အဘိ-ကို အဗ္ဘ၊ အဓိ-ကို အဇ္ဇပြုရာဝယ် ယင်းတို့၏နောက်၌ ရှိသင့်သည် သရ အမျိုးအစားများကို အထောက်သာကေပြ၍ ဖြေဆိုပါ။(၁၃၅၀-ခုငယ်)

ဖြေ ။ ။ တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေ-သုတ်ကိုထောက်၍ ဣဝဏ်မှတစ်ပါးသော သရများ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ/ အဘိ-ကို အဗ္ဘ အမြဲပြုနိုင်သည့် သရ**

တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ ရံခါ အဘိကို အဗ္ဘ မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် အ, အာ, ဥ, ဦ, ဧ, ဩ သရတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အဗ္ဘ အမြဲ (လုံးဝ) မပြုနိုင်သည့်သရ** ။ ။ ဣဝဏ်နှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အဘိဣစ္ဆေတသ-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အံ မော နိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေဟိသုတ်၌ အံမောကဲ့သို့ အဘိသဒ္ဒါသည် အာဒေသကို ငဲ့သောကြောင့် အဘိ ဣစ္ဆေတသ-ဟု ဖွင့်ဆိုရပါသည်။

➤ **အဘိ-ကို အဗ္ဘပြုရခြင်းအကြောင်း/ ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ စသည်၌ အသဒိသဒ္ဒေဘော်ပြုလျှင် ပြီးနိုင်သော်လည်း ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်ဖြင့် ဣ-ကို ယပြု၍ အဘျုဂ္ဂစ္ဆတိ စသည်ဖြစ်ခြင်းကို နစ်စေလိုသော ကြောင့်-- ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။ (နျာသ)

➤ **အဘိ /အဓိ ရုပ်ပြီးပုံ** ။ ။ အဘိ-ကို အဘိတည်၊သိသက်၊ သဗ္ဗာသမာဝုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒီဟိစသုတ်ဖြင့် သိ-ကိုချေ၊ (တနည်း) အဘိ-ကို အဘိတည်၊ဆဋ္ဌီသ-သက်၊သဗ္ဗာသ မာဝုသောဖြင့် သ-ကိုချေ၊ အဘိ ပြီး၏။ (ကစ္စည်း)

၄၅။ အဇ္ဇော အဓိ

အဓိဣစ္ဆေတသ သရေ ပရေ အဇ္ဇာဒေသော ဟောတိ။

အဇ္ဇောကာသေ၊ အဇ္ဇာဂမာ။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။အဓိ၊အဓိ ဥပသာရ၏။အဇ္ဇော၊အဇ္ဇပြုသည်။ဟောတိ ဖြစ်၏။ * ပရေ၊သော။သရေ၊ကြောင့်။အဓိဣစ္ဆေတသ၊အဓိဟူသောဥပသာရ၏။ အဇ္ဇာဒေသော၊အဇ္ဇပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ အဇ္ဇောကာသေ၊(အဓိ+ဩကာသေ) လွင်တီးခေါင်၌။အဇ္ဇာဂမာ၊(အဓိ+အာဂမာ) လွန်စွာလာရောက်ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အဖျော+အဓိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ/ အဓိ-ကို အဖျ အမြဲပြုနိုင်သည့် သရ**

တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ ရံခါ အဓိကို အဖျ မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် အ, အာ, ဥ, ဦ, ဧ, ဩ သရတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဖျ အမြဲ (လုံးဝ) မပြုနိုင်သည့်သရ** ။ ။ တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ အဓိကို ရံခါ အဖျပြု၊ ရံခါ အဖျ မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် ဣဝဏ်နှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဓိဣစ္ဆေတဿ-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အံ မော နိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေဟိသုတ်၌ အံမောကဲ့သို့ အဓိသဒ္ဒါသည် အာဒေသကို ငဲ့သောကြောင့် အဓိ ဣစ္ဆေတဿ-ဟု ဖွင့်ဆိုရပါသည်။

➢ **အဖျသောဝသိ ရုပ်အကျဉ်း** ။ ။ အဖျသောဝသိ-ကို အဓိ+သော+အာဝသိ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၊ ရှေ့သုတ်မှ သရေ-ဟူသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြဉ်၍ အဖျော အဓိ-ဟူသော ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နောက် သဗျည်းကြောင့် အဓိ-ကို အဖျပြု၊ ဝါပရော ဖြင့် နောက် အာသရကိုကိုချေ၊ အဖျသောဝသိ ပြီး၏။

➢ **အဒ္ဓဘူတော ရုပ်ကျဉ်း** ။ ။ အဒ္ဓဘူတော-ကို အဓိ+ဘူတော-ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ အဓိ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အဓိကို အဒ္ဓပြု၊ အဒ္ဓဘူတော ပြီး၏။

၄၆။ တေ နဝါ ဣဝဏ္ဏေ

တေစ ခေါ အဘိအဓိ ဣစ္ဆေတေ ဣဝဏ္ဏေ ပရေ အဗ္ဘော အဖျော ဣတိဝုတ္တရူပါ နဟောန္တိ ဝါ။

အဘိစ္ဆိတံ၊ အဓိရိတံ။ ဝါတိ ကသ္မာ? အဗ္ဘိရိတံ၊ အဖျိဏမုတ္တော။

* ဣဝဏ္ဏေ၊ဣဝဏ်ကြောင့်။တေ၊ထို အဘိ, အဓိပုဒ်တို့၏ အဗ္ဘ, အဖျ ရုပ်တို့သည် ဝါ၊အချို့။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။ * ပရေ၊သော။ဣဝဏ္ဏေ၊ကြောင့်။တေစခေါ အဘိအဓိဣစ္ဆေတေ၊ထိုအဘိ အဓိရုပ်တို့သည်။အဗ္ဘော အဖျော ဣတိဝုတ္တရူပါ၊ အဗ္ဘ အဖျဟုဆိုအပ်ပြီးသော ရုပ်ရှိကုန်သည်။ဝါ၊အချို့။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

အဘိစ္ဆိတံ၊(အဘိ+ဣစ္ဆိတံ)လွန်စွာလိုအပ်၏။အဓိရိတံ၊(အဓိ+ဤရိတံ) လွန်စွာဆိုအပ်၏။ ဝါတိ ပဒံ၊ကို။ကသ္မာဝုတ္တံ၊ နည်း။အဗ္ဘိရိတံ၊(အဘိ+ဤရိတံ) လွန်စွာဆိုအပ်၏။ အဖျိဏ မုတ္တော၊(အဓိ+ဣဏမုတ္တော) လွန်စွာ မြီမှ လွတ်၏။

➢ **တေ+နဝါ+ဣဝဏ္ဏေ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အဗ္ဘိရိတံ၊ အဖျိဏမုတ္တော စသည်တို့၌ အဗ္ဘအပြု၊ အဖျအပြုကို မတားမြစ်နိုင်ခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်ဖြင့် မိမိတို့၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်တို့ တားမြစ်ခံရသော သုတ်များ ။ ။ အဗ္ဘော အဘိသုတ်နှင့် အဍ္ဍော အဓိသုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။**

၄၇။ အတိဿစန္တဿ

အတိဣစ္ဆေတဿ အန္တဘူတဿ တိသဒ္ဒဿ ဣဝဏ္ဏေ ပရေ "သဗ္ဗော စံ တိ"တိ ဝုတ္တရူပံ နဟောတိ။

အတိသိဂဏော၊ အတိရိတံ။ **ဣဝဏ္ဏေတိ ကသ္မာ? အစ္စန္တံ။**

* ဣဝဏ္ဏေ၊ဣဝဏ်ကြောင့်။အတိဿစ၊အတိ ဥပသာရ၏လည်း။အန္တဿ၊အစိတ်တိ၏။တံ၊ထို သဗ္ဗော စံ တိသုတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော စ-ပြုရုပ်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

ပရေ၊သော။ဣဝဏ္ဏေ၊ကြောင့်။အတိဣစ္ဆေတဿစ၊အတိဟူသော ဥပသာရ၏။ အန္တဘူတဿ၊အစိတ်ဖြစ်၍ဖြစ်သော။တိသဒ္ဒဿ၊တိသဒ္ဒါ၏။သဗ္ဗောစံတိတိ ဝုတ္တရူပံ၊ သဗ္ဗောစံတိသုတ်၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော စ,ပြုရုပ်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

အတိသိဂဏော၊(အတိ+ဣသိဂဏော)လွန်သော (အလွန်များသော) ရသေ့ အပေါင်း။အတိရိတံ၊(အတိ+ဤရိတံ)လွန်စွာဆိုအပ်၏။ဣဝဏ္ဏေတိပဒံ၊ဣဝဏ္ဏေ-ဟူသောပုဒ်ကို။ကသ္မာဝုတ္တံ၊နည်း။အစ္စန္တံ၊(အတိ+အန္တံ)အဆုံးကို လွန်သည်။

➢ **အတိဿ+စ+အန္တဿ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓဝိမိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်-အရ ။ ။** တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်မှ ဣဝဏ္ဏေ-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ်လိုက်လာသောကြောင့် ဣဝဏ်နှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **အတိ-သဒ္ဒါ ပုဒ်အဆုံးအဖြတ် ။ ။** အတိသဒ္ဒါသည် ပုဒ်ကြီး ၄-ပုဒ်တို့တွင် ဥပသာရ အတုဖြစ်ပါသည်။

➢ **အတိဿ-၌ အတိ-သဒ္ဒါကို ဥပသာရ အတု-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

အတိဿ-၌ ဝိဘတ်မကျေသောကြောင့် -- တည်း။

➢ **အတိဿ-နောင် ဝိဘတ်မတျေခြင်းအကြောင်း ။ ။** အတိဿ-သဒ္ဒါသည် ဥပသာရအတုဖြစ်သောကြောင့်-အတိဿ-၌ ဝိဘတ်မကျေပါ။

➢ **အတိသိဂဏော-၌ သဗ္ဗော စံ တိသုတ်ဖြင့် တိ-တို စ-ပြုလျှင် အစ္စိသိဂဏော-ဟု ရှုပ်ပြီးနိုင်/မပြီးနိုင် ။ ။** အတိဿ စန္တဿသုတ်ဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ သဗ္ဗော စံ တိသုတ်၏ စ-အပြုကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် "အစ္စိသိဂဏော" ဟု ရှုပ်မပြီးနိုင်ပါ။

➢ **အန္တဿ-အရ တိတိုသာ ယူရခြင်းအကြောင်း/ ဣဝဏ်တို မယူရခြင်းအကြောင်း ။ ။** သဒ္ဒါအစီအရင်ကို တားမြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် အန္တဿ-အရ တိ-သဒ္ဒါကိုသာ ယူရပါသည်။ ဣဝဏ်ကို မယူရပါ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဤသုတ်သည် ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်ကို တားမြစ်သောသုတ် မဖြစ်သင့်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်သို့ အသရူပသဒ္ဒါ လိုက်လာသည့် အတွက် သရူပသရနှောင်းရာ၌ ဣဝဏ်၏ ယ-အပြုသည်ပင် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်ကို တားမြစ်သောသုတ် မဖြစ်သင့်ပါ။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** စသဒ္ဒါဖြင့် ဣဝဏ်နှောင်းရာ၌ ဣတိသဒ္ဒါ ပတိသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော တိ-သဒ္ဒါကို စ-မပြုရဟု ဆည်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်

၄၈။ ကွစိ ပဋိ ပတိဿ

ပတိဣစ္ဆေတဿ သရေ ဝါ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ ပရေ ကွစိ ပဋိအာဒေသော ဟောတိ။

ပဋဂ္ဂိ ဒါတဗ္ဗော၊ ပဋိဟညတိ။ **ကွစီတိ** ကသ္မာ? ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု၊ ပတိလီယတိ၊ ပတိရူပဒေသ ဝါသောစ။

* သရေဝါ၊နောက်သရကြောင့်၎င်း။ဗျဉ္ဇနေဝါ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်၎င်း။ပတိဿ၊ ပတိ ဥပသာရ၏။ကွစိ၊အဆို့၌။ပဋိ၊ပဋိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေ၊သော။သရေ ဝါ၊ကြောင့်၎င်း။ဗျဉ္ဇနေ ဝါ၊ကြောင့်၎င်း။ပတိဣစ္ဆေတဿ၊ ပတိဟူသော ဥပသာရ၏။ကွစိ၊၌။ပဋိအာဒေသော၊ပဋိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပဋဂ္ဂိ၊(ပတိ+အဂ္ဂိ)မီး, အကြိုကို။ဒါတဗ္ဗော၊ပေးအပ်၏။ပဋိဟညတိ၊(ပတိ+ဟညတိ) ညှဉ်းဆဲ၏။**ကွစီတိပဒံ**၊ကို။ကသ္မာ၊နည်း။ပစ္စန္တိမေသု၊အစွန်အဖျားဖြစ်ကုန်သော။ ဇနပဒေသု၊ဇနပုဒ်တို့၌။ပတိ လီယတိ၊တွန့်၏။ပတိရူပဒေသဝါသောစ၊သင့်လျော်သော အရပ်၌နေရခြင်းသည်လည်း။ဣတိ အာဒီသု၊တို့၌။ပတိသေနေတွံ၊မြစ်ခြင်းငှာ ဆိုအပ်၏။

➢ **ကွစိ+ပဋိ+ပတိဿ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ကွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** ကွစိသဒ္ဒါဖြင့် ပစ္စန္တိမေသု ဇနပဒေသု၊ ပတိလီယတိ၊ ပတိရူပဒေသ ဝါသောစ-ပုံစံတို့၌ ပတိဥပသာရပုဒ်၏ ပဋိ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း)

➢ **ဝုတ္တိ-၌ သရေဝါ ဗျဉ္ဇနေဝါ-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** သရ, ဗျည်း ဟု အထူးမပြုသောအားဖြင့် ဆိုသောကြောင့်-- တည်း။

၄၉။ ပုထဿု ဗျဉ္ဇနေ

ပုထဣစ္ဆေတဿ အန္တော သရော ဗျဉ္ဇနေ ပရေ ဥကာရော ဟောတိ။

ပုထုဇ္ဇနော၊ပုထုဘူတံ။ **အန္တဂ္ဂဟဏေန** အပုထဿာပိ သရေ ပရေ အန္တဿ ဥကာရော ဟောတိ။မနုည်။

http://www.dhammadownload.com

* ဗျဥ္ဇနေ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်။ပုထဿ၊ပုထ-သဒ္ဒါ၏။အန္တော၊အစိတ်သရသည်။ဥ၊ဥပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေသော။ဗျဥ္ဇနေ၊ကြောင့်။ပုထက္ကစွေတဿ၊ပုထဟူသော သဒ္ဒါ၏။အန္တော၊ အစိတ်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ဥကာရော၊ ဥပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ ပုထုဇ္ဇနော၊(ပုထ+ဇနော)ပုထုဇဉ်။ ပုထုဘူတံ၊(ပုထ+ဘူတံ) များစွာဖြစ်၍ဖြစ်၏။ အန္တဋ္ဌဟဏော၊အန္တသဒ္ဒါဖြင့်။အဲ့ပုထဿာပိ၊ပုထမှတစ်ပါးသော သဒ္ဒါ၏လည်း။အန္တဿ၊အစိတ်သရ၏။ပဲ့ရေသော။သရေကြောင့်။ဥကာရော၊သည်။ ဟောတိ၊၏။မနုည်၊(မနော+အည်) စိတ်ကို လွန်စွာနှစ်သက်စေတတ်သောအာရုံ။

➢ ပုထဿ+ဥ+ဗျဥ္ဇနေ-ဟု ဥ-ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဗျဥ္ဇနေ-အရ/ နိမိတ်ဖြစ်သင့်သော ဗျည်း ။ ။ ဇဗျည်း, ဘဗျည်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ကစ္စည်း)

➢ အန္တ-သဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ ။ ။ ပုထဿ-၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်၏ အစိတ်ကိုငဲ့၍ သက်သော ကြောင့် ပုထဿ-ပုထသဒ္ဒါ၏ အစိတ် အ,၏-ဟုပေးလျှင် လိုအပ်သောအနက် ပြီးသင့်ပါလျှက် အန္တ-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံရခြင်းသည် ဝိုလွန်ပါသည်။

(တနည်း) ပုထဿ အ ပုထ-ဟု တပ္ပုရိသ်လုပ်၍ ပုထဿ-ပုထသဒ္ဒါ၏ အစိတ် အ,၏ဟု အနက်ပေးလျှင် လိုအပ်သောအနက် ပြီးလောက်ပါလျှက် အန္တသဒ္ဒါကို အလိုက်ခံရခြင်းသည် ဝိုလွန်ပါသည်။

➢ အန္တ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအတ္ထိုး ။ ။ အန္တသဒ္ဒါဝိုဖြင့် မနုည်၊(ဇဝုမံ)ပုံစံတို့ဝယ် သရနှောင်းရာ၌ ပုထ-သဒ္ဒါမှတစ်ပါးသော မနော-စသောသဒ္ဒါ၏ အစိတ်သရကို ဥပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း+ရူ)

၅၀။ ဩ အဝဿ

အဝက္ကစွေတဿ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ ကွစိ ဩကာရော ဟောတိ။

အန္ဓကာရေန ဩနဒ္ဓါ။

တွစီတိ ကဿာ? အဝသုဿတု မေ သရီရေ မံသ လောဟိတံ။

* ဗျဥ္ဇနေ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်။အဝဿ၊အဝ ဥပသာရ၏။ကွစိ၊အချို့၌။ဩ၊ဩ ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေသော။ဗျဥ္ဇနေ၊ကြောင့်။အဝက္ကစွေတဿ၊အဝဟူသော ဥပသာရ၏။ကွစိ၌။ဩကာရော၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အန္ဓကာရေန၊အမိုက်မှောင်သည်။ဩနဒ္ဓါ၊(အဝ+နဒ္ဓါ)မြှေးယှက်အပ်၏။ ကွစိတိ ပဒံ၊ကွစိ-ဟူ သောပုဒ်ကို။ကဿာ ဝုတ္တံ၊နုည်း။မေ၊ငါ၏။သရီရေကိုယ်၌။မံသလောဟိတံ၊ အသား အသွေးသည်။အဝသုဿတု၊ခန်းခြောက်ပစေ။

http://www.dhammadownload.com

➤ ဩ+အဝဿ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ အဝဿ-နောင် ဝိဘတ်မကျေခြင်းအတြောင်း ။ ။ အဝဿ-၌ အဝဿဒါ သည် ဥပသာရ အတုဖြစ်သောကြောင့်-- တည်း။

➤ ယောဂဝိဘာဂ/ ဩ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး ။ ။ ဥပေါသထော- ဥပ+ဝသထော၊ နောဂိတံ-နဝ+နီတံ၊ သောဏ္ဍံ-သု+ဝဏ္ဏံ-ပုံစံတို့၌ ဩ-ဟူသော ဒွိဓာ ကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဝ-ကိုလည်း ဩပြုနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၁။ အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော

အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ သရသန္ဓိဟိ ဗျဥ္ဇနသန္ဓိဟိ ဝုတ္တသန္ဓိဟိစ ယထာယောဂံ ယောဇေတဗ္ဗံ။

ပါပနံ၊ပရာယဏံ၊ဥပါယနံ၊ဥပါဟနံ၊ရာယောဂေါ၊နိရုပဓိ၊အနုဇောဓော၊ ဒုဝူပသန္တံ၊သုဝူပသန္တံ၊ဒွါလယော၊သွာလယော၊ ဒုရာချာတံ၊သွာချာတော၊ဥဒ်ရိတံ၊ သမုဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ဝိယဂ္ဃံ၊ဝိဗ္ဘဂ္ဂံ၊ဗျဂ္ဃံ၊ အဝယာဂမနံ၊အနွေတိ၊အနုပယာတော၊အနုဋ္ဌရိယံ၊ ပရိယေသနာ၊ ပရာမာသော၊ဧဝံ သရေ စ ဟောန္တိ။

ပရိဂ္ဂဟော၊ ပဂ္ဂဟော၊ ပဂ္ဂမော၊ ပရဂ္ဂမော၊နိဂ္ဂမော၊နိဂ္ဂသာဝေါ၊နိလ္လယနံ၊ ဒုလ္လယနံ၊ဒုဋ္ဌိက္ခံ၊ဒုဗ္ဘဂ္ဂံ၊သန္ဓိဋ္ဌံ၊ ဒုဂ္ဂဟော၊ ဝိဂ္ဂဟော၊ နိဂ္ဂဟော၊ အဘိက္ကမော၊ ပဋိက္ကမော၊ ဧဝံ ဗျဥ္ဇနေ စ။ သေသာ သဗ္ဗေ ယောဇေတဗ္ဗာ။

* အနုပဒိဋ္ဌာနံ၊မပြအပ်ကုန်သေးသော ရုပ်တို့၏။သိဒ္ဓိ၊ပြီးခြင်းကို။ဝုတ္တယောဂတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ဝေဒိတဗ္ဗော၊သိအပ်၏။

အနုပဒိဋ္ဌာနံ၊မပြအပ်ကုန်သေးသော။ဥပသဂ္ဂနိပါတာနံ၊ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ်တို့ ၏။ရွယ်၊ရုပ်ကို။သရသန္ဓိဟိစ၊သရသန္ဓိတို့နှင့်ဂုဏ်း။ဗျဥ္ဇနသန္ဓိဟိစ၊ဗျဥ္ဇနသန္ဓိတို့နှင့်ဂုဏ်း။ဝုတ္တ သန္ဓိဟိစ၊ဝုတ္တသန္ဓိတို့နှင့်ဂုဏ်း။ယထာယောဂံ၊ယှဉ်သင့်သည်အားလျော်စွာ။ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်အပ်၏။

ပါပနံ(ပ+အာပနံ) အပြားအားဖြင့် ရောက်ခြင်း။ပရာယဏံ၊(ပရံ+အယနံ) လည်း လျောင်းဧို့ခိုရာ။ဥပါယနံ၊(ဥပ+အာယနံ)ကပ်၍ဆောင်ခြင်း။ဥပါဟနံ၊(ဥပ+အာဟနံ) ဖိနပ်။ရာယောဂေါ၊(နိ+အာယောဂေါ) အမြဲမဆုတ် လွန်စွာအားထုတ်၏။နိရုပဓိ၊ (နိ+ဥပဓိ) ကင်းသော ဥပဓိရှိသည်။အနုဇောဓော၊(အနု+ဇောဓော)လျော်စွာသိခြင်း။ ဒုဝူပသန္တံ၊(ဒု+ဥပသန္တံ) မကောင်းသဖြင့်ငြိမ်သက်သည်။သုဝူပသန္တံ၊ (သု+ဥပသန္တံ) ကောင်းစွာငြိမ်သက်သည်။ ဒွါလယော၊(ဒု+အာလယော) မကောင်းသော တည်ရာ။ သွာလယော၊(သု+အာလယော) ကောင်းသောတည်ရာ။ဒုရာချာတံ၊(ဒု+အာချာတံ)

http://www.dhammadownload.com

မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သည်။သွာဈာတော၊(သု+အာဈာတော)ကောင်းစွာဆိုအပ်သည်။ ဥဒ်ရိတံ၊(ဥ+ဣရိတံ)အလွန်ဆိုအပ်၏။သမုဒ္ဒိဋ္ဌံ၊(သံ+ဥဒ္ဒိဋ္ဌံ) ကောင်းစွာပြအပ်၏။ဝိယဂ်၊ (ဝိ+အဂ်) အထူးသဖြင့် မြတ်သည်။ဝိဈဂ်၊(ဝိ+အဓိ+အဂ်) ထူးလွန်မွန်မြတ်သည်။ ဗျဂ်၊(ဝိ+အဂ်)အထူးသဖြင့် မြတ်သည်။အဝယာဂမနံ၊(အဝ+အာဂမနံ)မကောင်းသဖြင့် လာခြင်း။အနွေတိ၊(အနု+ဧတိ)အစဉ်လိုက်၏။အနုပ ယာတော၊(အနု+ဥပယာတော) ညှဉ်းဆဲအပ်၏။အနုစ္ဆရိယံ(အန+အစ္ဆရိယံ)မအံ့ဩလောက်သေး။ပရိယေသနာ၊(ပရိ+ ဧသနာ) ရှာမှီးခြင်း။ပရာမာသော၊(ပရ+အာမာသော) မှားသောအားဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း။ ဓေ၊ဤပုံစံတို့သည်။သရေစ၊သရသန္ဓိ၌လည်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

ပရိဂ္ဂဟော၊(ပရိ+ဂဟော)သိမ်းဆည်းခြင်း။ပဂ္ဂဟော၊(ပ+ဂဟော)ဆီးမြောက်ခြင်း။ ပက္ကမော၊(ပ+ကမော)ဖဲခြင်း။ပရက္ကမော၊(ပရာ+ကမော) လွှဲလပြုခြင်း။နိက္ကမော၊ (နိ+ ကမော) ထွက်သွားခြင်း။နိက္ကသာဝေါ၊(နိ+ကသာဝေါ)ဖန်ရည်မရှိခြင်း။ နိလ္လယန်၊ (နိ+လယန်)ပုန်းအောင်းခြင်း။ဒုလ္လယန်၊(ဒု+လယန်) မကောင်းသဖြင့်တည်ခြင်း။ ဒုဘ်ကွဲ့၊(ဒု+ဘိကွဲ့) ရခဲသော ထမင်းရှိသည်။ဒုဗ္ဘတ္တံ၊(ဒု+ဝုတ္တံ)မကောင်းဆိုအပ်သည်။သန္ဓိဋ္ဌံ၊ (သံ+ဓိဋ္ဌံ)ကောင်းစွာမြင်အပ်သည်။ဒုဂ္ဂဟော၊(ဒု+ဂဟော)မကောင်းသဖြင့် ယူခြင်း။ ဝိဂ္ဂဟော၊ငြင်းခုံခြင်း။နိဂ္ဂဟော၊(နိ+ဂဟော)ထွက်သွားခြင်း။အဘိက္ကမော၊(အဘိ+ကမော) ရှေ့သို့တက်ခြင်း။ပဒိက္ကမော၊(ပဒိ+ကမော)နောက်သို့ဆုတ်ခြင်း။အတိက္ကမော၊ (အတိ+ ကမော)လွန်သွားခြင်း။ဧဝံ၊ ဤပုံစံတို့သည်။ဗျဥ္ဇနေစ၊ဗျဥ္ဇနသန္ဓိ၌လည်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ သေသာ၊ကြွင်းကုန်သော။သဗ္ဗေ၊အလုံးစုံသော ပုံစံတို့ကို။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

➤ **အနုပဒိဋ္ဌာန်+ဝုတ္တယောဂတော-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အတိဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သန္ဓိကျမ်း၌ မဆိုအပ်သေးသော ဝိသေသ ဝိဓိရှိသော ပုဒ်တို့ကို ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ညွှန်ပြခြင်းအကျိုးငှာ အနုပဒိဋ္ဌာန်- သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။ (ဝါ) တည်ရပါသည်။

➤ **ဥပဒိဋ္ဌ-အရ** ။ ။ သန္ဓိကျမ်း၌ ပြအပ်ပြီးသော ပုထ, ပါ, အဘိ, အဓိ, အတိ ပတိ, ပုထ, အဝ-ဟူသော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အနုပဒိဋ္ဌ-အရ** ။ ။ သန္ဓိကျမ်း၌ မပြအပ်သေးသော ပ, ပရာ, နိ, နိ-စသော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်များကို ယူရပါမည်။

➤ **ဝုတ္တယောဂတော-၌ ဝုတ္တ-အရ** ။ ။ သရသန္ဓိ, ဗျဥ္ဇနသန္ဓိ, ဝုတ္တသန္ဓိ ရ၏။

➤ **ဝုတ္တယောဂ-အရ** ။ ။ သရသန္ဓိ စသည်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ချေခြင်း, လာခြင်း-စသော နည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **သရသန္ဓိမည်ပုံ** ။ ။ သရတို့ကို (ဝါ) သရနှောင်းရာ၌ စီရင်သော သန္ဓိသည်

http://www.dhammadownload.com

သရသန္ဓိမည်၏။ (ပုံစံ) ပါပဏံ စသည်။

➢ **ဗျဉ္ဇနသန္ဓိမည်ပုံ** ။ ။ ဗျည်းတို့ကို (ဝါ) ဗျည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော သန္ဓိသည် ဗျဉ္ဇနသန္ဓိမည်၏။ (ပုံစံ) ပရိဂ္ဂဟော စသည်။

➢ **ဝုတ္တသန္ဓိ မည်ပုံ** ။ ။ ဂါထာ စုဏ္ဏိယတို့၌ သုခုစွာရဏအကျိုးငှာ နိဂ္ဂဟိတ်လာခြင်း စသည်တို့၏အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော သန္ဓိသည် ဝုတ္တသန္ဓိ မည်၏။ (ပုံစံ) စက္ခုံ ဥဒပါဒိ

➢ **ဝုတ္တသန္ဓိ ပြယုဝ်တို မထုတ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝုတ္တသန္ဓိသည် အသီးအခြားမရှိ၊ သရသန္ဓိ ဗျဉ္ဇနသန္ဓိတို့၌ အတွင်းဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်-- တည်း။

➢ **သန္ဓိကျမ်း၌ ပဋိသေဓသုတ်နှင့် ပဋိသေဓိတဗ္ဗသုတ်တို့ကို တွဲစပ်ပုံ**

၁။ သရာ ပကတိ ဗျဉ္ဇနေသုတ်နှင့် ဒီယံ၊ ရဿံ၊ လောပဉ္ဇ တကြာကာရော။

၂။ သရေ ကွစိသုတ်နှင့် သရာ သရေ လောပံ၊ပုဗ္ဗောစ၊ ယမေဒန္တဿာဒေသော၊ ဝမောဒု ဒန္တာနံ၊ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ။

၃။ အံ ဗျဉ္ဇနေနိဂ္ဂဟိတံသုတ်နှင့် ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ ဗျဉ္ဇနေစ၊ ဧဟေဉံ၊ သယေစ။

၄။ တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေသုတ်နှင့် အဗ္ဘော အဘိ၊ အဒ္ဓော အဓိ။

၅။ အတိဿ စန္တဿသုတ်နှင့် သဗ္ဗော စံ တိသုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သန္ဓိကျမ်း၌ တာရိယနှစ်ချက် စီရင်သောသုတ်များ** ။ ။ (၁) ဧဝါဒိဿ ရိ ပုဗ္ဗောစ ရသော၊ (၂) လောပဉ္ဇ တကြာကာရော၊ (၃) ပါဿ စန္တော ရသော။

➢ **သန္ဓိကျမ်း၌ တိပဒ/တျတ္ဒရသုတ်ကား** = သယေစသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သန္ဓိကျမ်း၌ နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို စီရင်သောသုတ်များ** ။ ။ ပါဿ စန္တော ရသော၊ ပုထဿု ဗျဉ္ဇနေ၊ (ဂေါသရေ ပုထဿာဂမော ကွစိ)သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သန္ဓိကျမ်း၌ ဥပသာရပုဒ်တို့ကို စီရင်သောသုတ်များ** ။ ။ အဗ္ဘော အဘိ၊ အဒ္ဓော အဓိ၊(တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေ၊ အတိဿ စန္တဿ) ကွစိ ပဋိ ပတိဿ၊ ဩ အဝဿ သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိဂ္ဂဟိတ်ချေသောသုတ် နှစ်သုတ်အထူး** ။ ။ ကွစိလောပံသုတ်သည် နောက်သရကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေပါသည်။ ဗျဉ္ဇနေစသုတ်ကား နောက်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ယ-ပြုသောသုတ် ၂-သုတ် အထူး** ။ ။ ယမေဒန္တဿာဒေသောသုတ်သည် နောက်သရကြောင့် တေ မေ ယေ-တို့၏ အစိတ်ဧကို ယ-ပြုပါသည်။ ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်ကား နောက်သရကြောင့် ရှေ့ဖြစ်သော ဣဝဏ်ကို ယ-ပြုပါသည်။

သန္ဓိ ပါဋိ နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ကျက်မှတ်ရန် နာမ်ဝိဘတ်သွယ် ဆိုရိုးအကျဉ်း

(သိ) အို-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အာလပနေစသုတ်ဖြင့် အာလုပ်အနက်၌ ပဌမာ ဧကဝုစ် သိဝိဘတ်သက်။

(ယော) အိုတို့-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အာလပနေစသုတ်ဖြင့် အာလုပ်အနက်၌ ပဌမာ ဗဟုဝုစ် ယောဝိဘတ်သက်။

(သိ) သည်-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် လိင်္ဂတွေ ပဌမာသုတ်ဖြင့် လိင်အနက်၌ ပဌမာ ဧကဝုစ် သိဝိဘတ်သက်။

(ယော) တို့သည်-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် လိင်္ဂတွေ ပဌမာသုတ်ဖြင့် လိင်အနက်၌ ပဌမာ ဗဟုဝုစ် ယောဝိဘတ်သက်။

(အံ) ကို-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကမ္မတွေ ဒုတိယာသုတ်ဖြင့် ကံအနက်၌ ဒုတိယာ ဧကဝုစ် အံဝိဘတ်သက်။

(ယော) တို့ကို-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကမ္မတွေ ဒုတိယာသုတ်ဖြင့် ကံအနက်၌ ဒုတိယာ ဗဟုဝုစ် ယောဝိဘတ်သက်။

(နာ) ဖြင့်-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကရဏော တတိယာသုတ်ဖြင့် ကရိုက်းအနက်၌ တတိယာ ဧကဝုစ် နာဝိဘတ်သက်။

(ဟိ) တို့ဖြင့်-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ကရဏော တတိယာသုတ်ဖြင့် ကရိုက်းအနက်၌ တတိယာ ဗဟုဝုစ် ဟိဝိဘတ်သက်။

(သ) အား-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထီသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါန်အနက်၌ စတုတ္ထီ ဧကဝုစ် သဝိဘတ်သက်။

(နံ) တို့အား-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထီသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါန်အနက်၌ စတုတ္ထီ ဗဟုဝုစ် နံဝိဘတ်သက်။

(သ္မာ) မှ-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အပါဒါနေ ပဉ္စမီသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အနက်၌ ပဉ္စမီ ဧကဝုစ် သ္မာ ဝိဘတ်သက်။ (ဟိ) တို့မှ-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် အပါဒါနေ ပဉ္စမီသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အနက်၌ ပဉ္စမီ ဗဟုဝုစ် ဟိဝိဘတ်သက်။

(သ) ၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီသုတ်ဖြင့် သာမိအနက်၌ ဆဋ္ဌီ ဧကဝုစ် သဝိဘတ်သက်။ (နံ) တို့၏-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီသုတ်ဖြင့် သာမိအနက်၌ ဆဋ္ဌီ ဗဟုဝုစ် နံဝိဘတ်သက်။

(သ္မိ) ၌-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဩကာသေ သတ္တမီသုတ်ဖြင့် ဩကာသအနက်၌ သတ္တမီ ဧကဝုစ် သ္မိဝိဘတ်သက်။ (သု) တို့ ၌-ဟူ၍ အနက်ပေးသောကြောင့် ဩကာသေ သတ္တမီသုတ်ဖြင့် ဩကာသအနက်၌ သတ္တမီ ဗဟုဝုစ် သုဝိဘတ်သက်။

http://www.dhammadownload.com

နာမ်

ပဌမကဏ္ဍ

၅၂။ ဇိနဝစနယုတ္တိဟိ

"ဇိနဝစနယုတ္တိဟိ" ဣတ္ထေတံ အဓိကာရတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

* ပုဗ္ဗာပရံ၊ရှေ့ နောက် သုတ် ဝုတ္တိ ဥဒါဟရဏ် အလုံးစုံသည်။ဇိနဝစနယုတ္တိဟိ ဇိနဝစန ယုတ္တိဒေါမြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်အား လျော်သည်ချည်းသာတည်း။

ဇိနဝစနယုတ္တိဟိ ဣတ္ထေတံ၊ဇိနဝစနယုတ္တိဟိဟူသော ဤသုတ်ကို။အဓိကာရတ္ထံ၊ လိုက်သုတ်ဟူသော အကျိုးငှာ။ထပိတံ၊တည်ထားအပ်သော သုတ်ဟူ၍။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

➤ **ဇိနဝစန ယုတ္တိ+ဟိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အဓိကာရသုတ်။**

➤ **နာမ (နာမ်) မည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အနက်သို့ ရှေ့ရှည်တတ်သော ကြောင့်ဂုဏ်။ မိမိသို့ အနက်ကို ညွှတ်စေတတ်သောကြောင့်ဂုဏ်း နာမ (နာမ်) မည်၏။

➤ **နာမ-အရ** ။ ။ ပုရိသ, စိတ္တ-စသော ဖြစ်ကိုဟောသော ပုဒ်ရင်း။

➤ **ကြိယာဟော အာချာတ်တို့ နာမ် မမည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နာမ-ဟူသော အမည်သည် ဖြစ်ဟောသဒ္ဒါတို့၌သာ ထင်ရှားသောအမည် ဖြစ်သောကြောင့် ကြိယာဟော အာချာတ်တို့ နာမ် မမည်ပါ။

➤ **နာမ် ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) အန္ဝတ္ထနာမ်၊ (၂) ရူဠှိနာမ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နာမ် ၃-မျိုး** ။ ။ ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်, ဣတ္ထိလိင်အားဖြင့် ၃-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နာမ် ၄-မျိုး** ။ ။ သာမညနာမ် (ရုက္ခော) ဝုဏာနာမ်(နီလော) ကြိယာနာမ်, (ပါစကော) ယဒိစ္ဆကနာမ် (သိရီဝမော)အားဖြင့် ၄-ပါး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နာမ် ၈-မျိုး** ။ ။ အဝဏ္ဏန္တ ပကတိရှိသောနာမ်, ဣဝဏ္ဏန္တ ပကတိရှိသောနာမ်, ဥဝဏ္ဏန္တ ပကတိရှိသောနာမ်, ဩကာရန္တ ပကတိရှိသောနာမ်, နိဂ္ဂဟိတန္တ ပကတိရှိသော နာမ် အားဖြင့် (၈)ပါး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဇိန-အရ** ။ ။ ဘုရား၏။ ➤ **ဝစန-အရ** ။ ။ ပါဠိတော်၏။

➤ **ဇိနဝစန-အရ** ။ ။ ပိဋကတ်သုံးပုံဟူသော မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်၏။

➤ **ယုတ္တ-အရ** ။ ။ သုတ် ဝုတ္တိ ဥဒါဟရဏ် ရ၏။

➤ **ဇိနဝစနယုတ္တ-အရ** ။ ။ မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်ဖြစ်သော မဂဓတိုင်းသားတို့၏ ဥစ္စာဖြစ်သောမာဂဓ နှင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သော သဘာဝ နိရုတ္တိ

http://www.dhammadownload.com

သုတ် ဝုတ္တိ ဥဒါဟရဏ် ရ၏။

➢ **မာဂဓဘာသာ ပြောဆိုသူ ၄-ဦး** ။ ။ (၁) ကမ္ဘာဦး၌ ဖြစ်သောသူ၊ (၂) နတ် ဗြဟ္မာ၊ (၃) သူတစ်ပါးတို့၏ စကားပြောသံကို မကြားဘူးသေးသော ကလေး လူရိုင်း (၄) ဘုရားရှင်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မာဂဓဘာသာသည် မူလဘာသာ မည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ မာဂဓဘာသာသည် ခပ်သိမ်းသောဘာသာကို ဆိုတတ်သော သတ္တဝါတို့အား တစ်ခုတည်းသော ဘာသာဖြင့် အနက်ကိုသိစေတတ်သောကြောင့် မူလဘာသာ မည်ပါသည်။

➢ **ဘုရားရှင်တို့သည် သတ္တတဘာသာ စသည်ဖြင့် တရားဟောတော် မမူ ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သတ္တတဘာသာကို ဆိုသောသူမှတစ်ပါး အခြားသူတို့အား အကျိုး မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ အချွတ်အယွင်းများသောကြောင့်၎င်း ဟောတော် မမူပါ။(ဦးကာ မေး ။ ။ ဘုရားရှင်သည် သာဝကတို့အား အဘယ်ဘာသာဖြင့် ဘရားဟောတော်မူ ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဘုရားရှင်သည် သာဝကတို့အား နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်အား ကျေးဇူးပြုတတ် သော မာဂဓဘာသာဖြင့် တရားဟောတော်မူပါသည်။

➢ **အဓိကာရ ၃-မျိုး** ။ ။ (၁) သီဟဂတိက အဓိကာရ (၂) မဏ္ဍူကဂတိက အဓိကာရ (၃) ယထာနုပုဒ္ဓိက အဓိကာရတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဣဓာဓိပ္ပေတ အဓိကာရ- ဤသုတ်၌ အလိုရှိသော် အဓိကာရ**

ဇိနဝစနယုတ္တဲ့ ဟိ-သုတ်သည် ရှေ့နောက် ကြည့်သောကြောင့် အဓိကာရသုံးမျိုး တို့တွင် သီဟဂတိက အဓိကာရ (တနည်း) ယထာနုပုဒ္ဓိက အဓိကာရ ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ နာမ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ဖြစ်ရန် နာမ်ဝိဘတ်များ စီရင်(သက်) ရမည့် သဒ္ဒါ အမျိုးအစား ကို အရှင်ကစ္စည်းထေရ် မည်သို့ မိန့်ဆိုထားပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ နာမ်ပုဒ်တစ်ပုဒ်ဖြစ်ရန် နာမ်ဝိဘတ်များ စီရင် (သက်) ရမည့် သဒ္ဒါအမျိုး - အစားကို ဇိနဝစနယုတ္တဲ့ ဟိ၊ လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေ၊ တတောစ ဝိဘတ္တိယောသုတ်တို့ အရ မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်နှင့် လျော်ကပ်သော အနိပ္ပန္နလိင်သဒ္ဒါမျိုး ဖြစ်ရ မည်ဟု အရှင်ကစ္စည်းထေရ် မိန့်ဆိုထားပါသည်။

၅၃။ လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေ

ယထာ ယထာ ဇိနဝစနယုတ္တဲ့ဟိ လိင်္ဂိတထာ တထာ ဣဓ လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေ။

တံ ယထာ? ဧသော နော သတ္ထာ၊ဗြဟ္မာ၊ အတ္ထာ၊ သခါ၊ ရာဇာ။

* လိင်္ဂ၊လိင်ကိုလည်း။နိပ္ပဒ္ဒတေစ၊ပြီးလည်း ပြီးစေအပ်၏။ ထပ်ယတေစ၊တည် လည်း တည်ထားအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ယထာယံထာ၊အကြင်အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ-ဇိနဝစန ယုတ္တံ ဇဝ၊မြတ်စွာဘုရားပါဠိတော်အား လျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။လိဂ်၊လိင်သည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။တထာ တထာ၊ထိုထိုသို့သော အပြားအားဖြင့်။ဣဓ၊ဤကစ္စည်းကျမ်း၌။လိဂ်စ္စ၊ လိင်ကိုငင်း။ဓာတု စ၊ဓာတ်ကိုငင်း။နိပ္ပန္နတေ စ၊ပြီးလည်းပြီးစေအပ်၏။ ထပိယတေစ၊ တည်လည်း တည်ထားအပ်၏။ ။ တံလိဂ်၊ထိုလိင်သည်။ယထာကတမံ၊အဘယ်နည်း။ ဧသော၊ဤသူသည်။နော၊ငါတို့၏။သတ္ထာ၊ဆရာတည်း။ပြဟ္မာ၊ပြဟ္မာတည်း။အတ္ထာ၊ကိုယ် တည်း။သခါ၊ခင်ပွန်းတည်း။ရာဇာ၊မင်းတည်း။

➤ လိဂ်+စ+ နိပ္ပန္နတေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော ပရိဘာသာသုတ်။

➤ ဤသုတ်ကို ဆိုရကျိုး ။ ။ သက္ကတနှင့်မတူသည်ကိုပြု၍ မြတ်စွာဘုရား ပါဠိတော်အား လျော်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ပကတိဖြစ်သော လိင်, ဓာတ်ကို တည်ထားခြင်း အကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➤ လိဂ်-အရ ။ ။ နိပ္ပန္နတေကြိယာကို ထောက်၍ငင်း၊ ဧသော နော-စသော နိပ္ပန္နရုပ်ကိုသာ ပြသောကြောင့်ငင်း ပဓာနအားဖြင့် နိပ္ပန္နသဒ္ဒလိင်တိုသာ ယူရမည်။ လိဂ်-ဟူသော ကံပုဒ်ကိုထောက်၍ အပွဓာနအားဖြင့် အနိပ္ပန္နသဒ္ဒလိင်ကိုလည်း ယူနိုင် ပါသည်။

➤ လိဂ်+လိဂ်တ္ထ ခွဲခြားပုံ ။ ။ ယော၏နံ ဒီယော ပဗ္ဗတော-၌ ပဗ္ဗတ-သည် လိဂ်။ တောင်ဟူသောအနက်သည် လိဂ်တ္ထ ဖြစ်ပါသည်။

➤ လိဂ်-လိင်မည်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ မထင်ရှားသော အစိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ငင်း၊ ကွယ်ဝှက်သောအနက်ကို သိစေတတ်သောကြောင့်ငင်း လိဂ်-လိင်မည်ပါသည်။

➤ ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိဝန္ထိတ မတ္ထဝံ လိဂ်-၌ လိင်၏ ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိ ဝန္ထိတဖြစ်ပုံ ။ ။ ပုရိသ-၌ ပုရဓာတ်သက်သက်လည်း လိင်မမည်၊ ဣသ-ပစ္စည်း သက် သက်လည်း လိင်မမည်၊ ပုရဓာတ် ဣသ-ပစ္စည်းဖြင့်ပြီးသော နာမ်မဲ့ရသေးသည့် ပုရိသ လည်း လိင်မမည်၊ ဝိဘတ်သက်ပြီးသော ပုရိသော-လည်း လိင်မမည်၊ ပုရိသကဲ့သို့ နာမ်လည်းဝဲပြီး ဝိဘတ်လည်း မသက်ရသေးသော သဒ္ဒါသည်သာ လိင်မည်ပါသည်။

➤ ပါဠိပဒိကမည်ပုံ ။ ။ ဓာတ် ပစ္စည်း ဝိဘတ်တို့မှ အသီးအခြားဖြစ်သော သဒ္ဒါသည် ပါဠိပဒိက မည်ပါသည်။

➤ စ-သဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဓာတ်ကိုလည်း ဆည်းယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ ဧသော-စသော ဝိဘတ္တန္တ (ဝိဘတ်ဆုံးသော) ပုဒ်များကို လိင်ပြယုဂ်

http://www.dhammadownload.com

ထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဝိဘတ်မပါလျှင် အနက်ပေး၍ မဖြစ်သောကြောင့်-တည်း
မေး ။ ။ လိင်-သဒ္ဒါသည် အဘယ်သုတ်များသို့ လိုက်ပါသနည်း။
ဖြေ ။ ။ လိင်သဒ္ဒါသည် ဝိဘတ် ပစ္စည်း-စသည်ကို စီရင်ရာဖြစ်သော အလုံးစုံသော
သုတ်များသို့ လိုက်ပါသည်။

၅၄။ တတောစ ဝိဘတ္တိယော

တတော ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ လိင်္ဂံဟိ ဝိဘတ္တိယော ပရာ ဟောန္တိ။

* ဝိဘတ္တိယော၊ဝိဘတ်တို့သည်။တတောစ၊ထိုလိင်တို့မှလည်း။ပရာ၊နောက်၌ သက်
ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ဝိဘတ္တိယော၊တို့သည်။ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ၊မြတ်စွာဘုရား
ပါဠိတော်အား လျော်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။တတောတေဟိ လိင်္ဂံဟိ၊ထိုလိင်တို့မှ
လည်း။ပရာ၊နောက်၌ သက်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

➤ **တတော+စ+ဝိဘတ္တိယော-ဟု ဒု-ပုဗ်ရှိသော တိဝဒဝိဓိသုတ်။**

➤ **တတော-အရ** ။ ။ ဇိနဝစနယုတ္တလိင်္ဂံ, တဝေ, တုန္, တွာန-စသော ပစ္စည်း
အဆုံးရှိသော နိပါတ်ပုဗ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါဆို ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် တဝေ, တုန်-စသော ပစ္စည်းအဆုံးရှိ
သော နိပါတ်ပုဗ်တို့မှ နောက်၌လည်း ဝိဘတ်သက်သေး၏ဟု ဆည်းယူရခြင်း အကျိုး
ရှိပါသည်။

➤ **ဝုတ္တိ-၌ ပရာ-ဟု ထည့်၍ ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဓာတုလိင်္ဂံဟိ ပရာ
ပစ္စယာ-ဟု ပရိဘာသာ လာသောကြောင့်--တည်း။

➤ **ဝိဘတ္တိ-ဝိဘတ်မည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ကံ-အစရှိသည်တို့၏ အပြားအား
ဖြင့်ငင်း၊ တစ်ခု၏အဖြစ် စသည်တို့၏ အပြားအားဖြင့်ငင်း လိင်အနက်ကို ဝေဖန်တတ်
သောကြောင့် ဝိဘတ္တိ-ဝိဘတ်မည်ပါသည်။

မေး ။ ။ နာမ်ဝိဘတ်, အာချာတ်ဝိဘတ်တို့၏ သက်ရာဌာနကို သုတ်ထောက်ပြ၍
ဖြေဆိုပါ။ (၁၃၅၀-ခုငယ်)

ဖြေ ။ ။ **| နာမ်ဝိဘတ်သက်ရာဌာန |** တတောစ ဝိဘတ္တိယော၊ ဓာတုလိင်္ဂံဟိ ပရာ
ပစ္စယာသုတ်တို့ကိုထောက်၍ နာမ်ဝိဘတ်သည် လိင်နောင် သက်ပါသည်။

| အာချာတ်ဝိဘတ်သက်ရာဌာန | ဓာတုလိင်္ဂံဟိ ပရာ ပစ္စယာ၊ ဓာတုပစ္စယေ
ဟိ ဝိဘတ္တိယောသုတ်တို့ကိုထောက်၍ အာချာတ်ဝိဘတ်သည် ဓာတ်နောင်ငင်း
ဓာတုပစ္စယနောင်ငင်း သက်ပါသည်။

မေး ။ ။ သိ, ယော-စသော နာမ်ဝိဘတ်တို့၏ အထူးထူး ဝေဖန်တတ်ပုံကို ထင်ရှား

http://www.dhammadownload.com

အောင် ရေးသားပါ။ (၁၃၃၁-ခု ကြီး)

ဖြေ ။ ။ ပုရိသ-ယောက်ျားဟူသော လိင်ထွက်ကို ပုရိသံ-ယောက်ျားကိုဟု ဧကဝုစ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ပုရိသေ-ယောက်ျားတို့ကို-ဟု ကံ ဗဟုဝုစ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ပုရိသေန-ယောက်ျားသည်-ဟု ကတ္တားဧကဝုစ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း၊ ပုရိသေဟိ-ယောက်ျားတို့သည်-ဟု ကတ္တား ဗဟုဝုစ်အဖြစ်ဖြင့်၎င်း ဤသို့လျှင် ပုရိသ-ယောက်ျားဟူသော လိင်ထွက်ကို ကံ ကတ္တား စသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း၊ ဧကထွ ဗဟုထွ အစွမ်းအားဖြင့်၎င်း အမျိုးမျိုးဖြစ်အောင် ဝိဘတ်က ခွဲခြမ်းဝေဖန်တတ်ပါသည်။

၅၅။ သိယော အံယော နာဟိ သနံ သွာဟိ သနံ သွိ သု

ကာစ ပန တာယော ဝိဘတ္တိယော။သိ, ယော ဣတိ ပဌမာ၊ အံ, ယော ဣတိ ဒုတိယာ၊ နာ, ဟိ ဣတိ တတိယာ၊ သ, နံ ဣတိ စတုတ္ထီ၊ သွာ, ဟိ ဣတိ ပဉ္စမီ၊ သ, နံ ဣတိ ဆဋ္ဌီ၊ သွိ, သု ဣတိ သတ္တမီ။

ဝိဘတ္တိဣစ္ဆေနေန ကွတ္ထော? အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ။

* သိယော အံယော နာဟိ သနံ သွာဟိ သနံ သွိသု၊သိ-သဒ္ဒါ, ယော-သဒ္ဒါ, အံ သဒ္ဒါ, ယော-သဒ္ဒါ, နာ-သဒ္ဒါ, ဟိ-သဒ္ဒါ, သ-သဒ္ဒါ, နံ-သဒ္ဒါ, သွာ-သဒ္ဒါ, ဟိ-သဒ္ဒါ, သ သဒ္ဒါ, နံ-သဒ္ဒါ, သွိသဒ္ဒါ, သု-သဒ္ဒါတို့သည်။ဝိဘတ္တိယော၊ဝိဘတ်မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။

တာယောဝိဘတ္တိယော၊ထိုဝိဘတ်တို့သည်။ကာစပန၊ဘယ်သည်တို့ပါနည်း။သိယော ဣတိ၊သိယောဟူသော။ပဌမာစ၊ပဌမာဝိဘတ်၎င်း။အံယောဣတိ၊ဟူသော။ဒုတိယာစ၊၎င်း။နာဟိဣတိ၊ဟူသော။တတိယာစ၊၎င်း။သနံဣတိ၊ဟူသော။စတုတ္ထီစ၊၎င်း။ သွာဟိဣတိ၊ဟူသော။ ပဉ္စမီစ၊၎င်း။သနံဣတိ၊ဟူသော။ဆဋ္ဌီစ၊၎င်း။သွိသုဣတိ၊ဟူသော။ သတ္တမီစ၊၎င်း။ဣမာ၊ဤသည်တို့သည်။ဝိဘတ္တိယော၊ဝိဘတ်မည်ကုန်၏။

ဝိဘတ္တိ ဣစ္ဆေနေန၊ ဝိဘတ်ဟူသော အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော+ကော-အတ္ထော၊ဘယ်ကျိုးရှိသနည်း။အမှဿမမံ သဝိဘတ္တိဿသေ တျာဒီသု-အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ-စသော သုတ်တို့၌။ဝိဘတ္တိဝေါဟာရတ္ထော၊ဝိဘတ်ဟုခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ သိ ယော အံ ယော နာ ဟိ သ နံ သွာ ဟိ သ နံ သွိ သု-ဟု ၁-ပုဒ်သာရှိသော သညာသုတ်

➢ ဤသုတ်သည် (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) သညာသုတ်၊ (နိဒ္ဒေသ-အလို) သညင် ပရိဘာသာသုတ်၊ (ဈာသ-အလို) နိယမသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဤသုတ်သည် သညာသုတ်-သာ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝုတ္တိ-၌ ဝိဘတ္တိ ဣစ္စနေန ကတ္တာ၊ အမှသ မမံ သဝိဘတ္တိသ သေ-ဟု ဆိုသောကြောင့် သုတ် ၄-မျိုးတို့တွင် သညာသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝိဘတ်အမည်မှည့်သော သညာသုတ်ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

ရှေ့သုတ်နှင့် တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ မဆိုဘဲ တတော၀ ဝိဘတ္တိယော တစ်သုတ် သိယော အံယောတစ်သုတ် ဤသို့နှစ်သုတ်ခွဲ၍ သုတ်တည်ထားသောကြောင့်-ဝိဘတ်အမည်မှည့်သော သညာသုတ်ဟု ဆိုရပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ **ဤသုတ်တို့ ဝိဘတ်သရုပ် ပြသောသုတ်ဟု မဆိုသင့်ခြင်းအကြောင်း**

ဝိဘတ်သရုပ်ပြသောသုတ်ဖြစ်လျှင် တတော၀ ဝိဘတ္တိယော သိယော အံယော နာဟိ သနံ သွာဟိ သနံ သို့သု-ဟု တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ သုတ်တည်သင့်သောကြောင့် ဝိဘတ်သရုပ်ကို ပြသောသုတ်ဟု မဆိုသင့်ပါ။

မေး ။ ။ ပထမာ ဧကဝုစ်-စသော အမည်များသည် အဘယ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ပြီးပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဝါကျအနက်သို့ အစဉ်လိုက်သော အနွတ္တအမည်၏ အစွမ်းဖြင့်၎င်း၊ ကျမ်းတစ်ပါးမှလာသော အမည်၏အစွမ်းဖြင့်၎င်း ပြီးပါသည်။

မေး ။ ။ တတော၀ ဝိဘတ္တိယောသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဘတ်အမည်မှည့်ရမည်ဟု ဆိုလျှင် ရောက်နိုင်သောအပြစ်ကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ တတော၀ ဝိဘတ္တိယောသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဘတ်နာမည်မှည့်လျှင် အရာမဟုတ်သည်၌ စီရင်ရခြင်း အကျိုးမရှိသော စီရင်ရခြင်း အပြစ်သို့ ရောက်သည်။

၅၆။ တဒနုပရောဓေန

ယထာ ယထာ တေသံ ဇိနဝစနာနံ အနုပရောဓော။ တထာ တထာ ဣဓ လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေ။

* တဒနုပရောဓေန၊ထိုဇိနဝစနနှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။လိင်္ဂ၊လိင်ကိုလည်း။ဓာတု၀၊ဓာတ်ကိုလည်း။နိပ္ပဒ္ဒတေ၀၊ပြီးလည်း ပြီး၏စေအပ်၏။။ထပိယတေ၀၊တည်လည်း တည်ထားအပ်၏။

ယထာ ယထာ၊အကြင်အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။နိပ္ဖာဒိယမာနေ၊ပြီးစေအပ်သည်ရှိသော်။။တေသံ ဇိနဝစနာနံ၊ထိုဇိန ဝစနတို့နှင့်။အနုပရောဓေန၊မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ နိပ္ပဒ္ဒတိ၊ပြီး၏။ တထာ တထာ၊ထိုထိုသို့သော အပြားအားဖြင့်။ဣဓ၊ဤ ကစ္စည်းကျမ်း၌။ လိင်္ဂ၊လိင်ကိုဝင်း။ဓာတု၀၊ဓာတ်ကိုဝင်း။နိပ္ပဒ္ဒတေ၀၊ ပြီးလည်းပြီးစေအပ်၏။။ထပိယတေ၀၊ တည်လည်း တည်ထားအပ်၏။ ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **တဒနုပရောဓေန-ဟု ၁-ပုဒ်သာရှိသော ဥပရိဘာသာသုတ်။**

➢ **ပရိဘာသာတစ်မျိုးကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ကစ္စည်းကျမ်း၌ ပုဒ်ကိုပြုံးစေခြင်းသည် ဘုရားပါဠိတော်အား မဆန့်ကျင်ဟု သိစေခြင်းငှာ ပရိဘာသာတစ်မျိုးကို ဆိုရပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရတျိုး** ။ ။ နာမ်၌ရင်း၊ အာချာတ်၌ရင်း ဒွိဝုစ်ကို မယူခြင်းကိုရင်း၊ သတ္တတနှင့် မတူသောအားဖြင့် ဝိဘတ် ပစ္စည်း-စသည်ကို စိန့်ခြင်းကိုရင်း ပြခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ပရိဘာသာသုတ် ၂-သုတ်အထူး** ။ ။ လိင်္ဂ နိပ္ပဒ္ဒတေသုတ်ကား- ရုပ်တည်ဖို့ရာ ပရိဘာသာပြုပါသည်။ တဒနုပရောဓေနသုတ်ကား- ရုပ်ပြီးဖို့ရာ ပရိဘာသာ ပြုပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **တဒနု-၌ တ-အရ** ။ ။ ဘုရားဟော ပါဠိကို ယူရပါမည်။

➢ **အနုပရောဓ-အရ** ။ ။ ဘုရားဟောပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်သော ကစ္စည်းကျမ်းလာ သိ-စသော ဝိဘတ်များကို ယူရပါမည်။

➢ **ဓ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပါဠိတော်နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့် အာချာတ်ကိုလည်း ပြီးစေအပ်၏ဟု ဆည်းယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၅၇။ အာလပနေသိ ဂသညော

အာလပနတ္ထေသိ ဂသညော ဟောတိ။
ဘောတိအယ္မေ၊ ဘောတိကညေ၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ။
အာလပနေတိ ကိမတ္ထံ? သာ အယ္မာ။
သီတိ ကိမတ္ထံ? ဘောတိယော အယ္မာယော။
ဂက္ကစ္စနေန ကွတ္ထော? ယတေ စ။

* အာလပနေ၊အာလုပ်အနက်၌။ဝိဟိတော၊စိရင်အပ်သော။သိ၊သိဝိဘတ်သည်။ ဂသညော၊ဂမည်သည်။ဟောတိ၊၏။ * အာလပနတ္ထေ၊အာလုပ်အနက်၌။ဝိဟိတော၊ စိရင်အပ်သော။သိ၊သိဝိဘတ်သည်။ဂသညော၊ဂမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဘောတိအယ္မေ၊အို အရှင်မ။ဘောတိကညေ၊အို သတို့သီး။ဘောတိခရာဒိယေ၊အို ခရာဒိယမည်သောနှမ။အာလပနေတိပဒံ၊အာလပနေဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ သာအယ္မာ၊ထိုအရှင်မသည်။ ဤတိအာဒိသုဏ်သို့အစရှိသော ပုံစံတို့၌။ပတိသေဓနတ္ထံ၊ မြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။သီတိပဒံ၊သီဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘောတိယော အယ္မာယော၊အို အရှင်မတို့။ဤတိအာဒိသုဏ်သို့အစရှိသော ပုံစံတို့၌။ပတိသေဓ နတ္ထံ၊

http://www.dhammadownload.com

၏။ဂဏ္ဍစွနေန၊ဂဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော+ကော-အတ္ထော၊နည်း။ ယတေစ၊ယတေစ -စသောသုတ်တို့၌ ဂ-ဟုခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➤ **အာလပနေ+သိ+ဝသညော-ဟု ဒု-ပုဗ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➤ **အာလပနေ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။** သာ အယျာ-၌ သိဝိဘတ်ရှိသော်လည်း အာလုပ်အနက်မရှိသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဂ-အမည်မမှည့်ရဟူသော အနက်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ "အာလပနေ" သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရပါသည်။

➤ **သိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။** ဘောတိယော အယျာယော-၌ အာလုပ်အနက်ဖြစ်သော်လည်း သိဝိဘတ်မဟုတ်သောကြောင့် ဂ-အမည်မမှည့်ရဟူသော အနက်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ "သိ" သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

➤ **သညာ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** အာလပနေသိ ဂေါ-ဟုဆိုလျှင် သိ-သိဝိဘတ်သည်။ဂေါ-ဂ-အပြုသည်ဟု အပြုအာဒေသနှင့် ယုံမှားဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဂ-အမည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေခြင်းငှာ သညာ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။(ရှာသ)

➤ **သန္ဓီတျမ်း၌ ဝါတိ တသ္မာ-ဟု တသ္မာဖြင့် တိ ပုဒ္ဓာ ထုတ်ရခြင်း အကြောင်း ။ ။** သန္ဓီကျမ်း၌ အက္ခရကောသလ္လညာဏ်ဟူသော အကြောင်းကို ညွှန်ပြရာဖြစ်၍ အကြောင်းအားလျော်စွာ ကသ္မာ-သဒ္ဒါဖြင့် ကိ ပုဒ္ဓာ ထုတ်ရပါသည်။

➤ **နာမ်ကျမ်း၌ တိမတ္ထံဖြင့် တိ ပုဒ္ဓာ ထုတ်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** နာမ်-စသော ကျမ်းသည် ပဒကောသလ္လညာဏ်ဟူသော အကျိုးကို ညွှန်ပြရာဖြစ်၍ အကျိုးအားလျော်စွာ ကိမတ္ထံ-သဒ္ဒါဖြင့် ကိပုဒ္ဓာ ထုတ်ရပါသည်။

၅၈။ ဂ္ဂဝဏ္ဏာ ဝဏ္ဏာ စျလာ

ဂ္ဂဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ ဂ္ဂစွေတေ စျလသညာ ဟောန္တိ ယထာ သချိ။

ဂ္ဂသိနော၊ အဂ်ိနော၊ ဂဟပတိနော၊ ဒဏ္ဍိနော၊ သေတုနော၊ ကေတုနော၊ ဘိက္ခုနော၊ သယမ္ဘုနော၊ အဘိဘုနော။

စျလဂ္ဂစွနေန ကွတ္ထော? စျလတော ဿသ နော ဝါ။

* ဂ္ဂဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ၊ဂ္ဂဝဏ်နှစ်လုံး ဥဝဏ်နှစ်လုံးတို့သည်။စျလာ၊အစဉ်အတိုင်း စျလ မည်ကုန်၏။ * ဂ္ဂဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာ ဂ္ဂစွေတေ၊ဂ္ဂဝဏ်, ဥဝဏ်တို့သည်။ယထာသချိ၊ အစဉ်အတိုင်း။စျလသညာ၊စျ, လ မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဂ္ဂသိနော၊ရသ္မေအား-ရသ္မေ၏။အဂ်ိနော၊မီးအား-မီး၏။ဂဟပတိနော၊သူကြွယ်အား-သူကြွယ်၏။ဒဏ္ဍိနော၊တောင်ဒူးရှိသောသူအား-တောင်ဒူးရှိသောသူ၏။သေတုနော၊တံတားအား-တံတား၏။ကေတုနော၊မှန်ကင်းအား-၏။ဘိက္ခုနော၊ရဟန်းအား-၏။ သယမ္ဘုနော၊ဘုရားအား-၏။အဘိဘုနော၊လွှမ်းမိုး နှိမ်နင်းနိုင်သောသူအား-၏။စျလ

http://www.dhammadownload.com

ဣစ္စနေန၊ဈ, လ အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊နည်း။ဈလတော သဿနောဝါ၊ ဈလတောသဿ နောဝါ-စသော သုတ်တို့၌ ဈ,လဟုခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ **ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ+ဈလာ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော ဒွိပဒ သညာသုတ်။**

➢ **ဣတ္ထိလိင်အရာ၌ ဈလ အမည်မှည့်သည့်ပုံစံ ။ ။** ပဉ္စမျတ္ထော၊ သတ္တမျန္တံ ဘူဝါဒယော-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** [ဣကာရုကာရာဈလာ-ဟု မဆိုဘဲ ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ဈလာ-ဟု] ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းသည် ဣ-အက္ခရာနှင့် တာလုဌာန်ချင်းတူသော ဤ-အက္ခရာ, ဥ-အက္ခရာနှင့် ဩဌဌာန်ချင်းတူသော ဦ-အက္ခရာကို ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဈ, လအမည်မှည့်ရမည့် ဌာန ။ ။** ယေဘုယျအားဖြင့် ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်၏ အဆုံးဌာန၊ အပွကအားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်၏ အဆုံးဌာန၊ အာချာတ်ပုဒ်၏ အလယ်ဌာန၊ ကိတ်ပုဒ်၏ အလယ်ဌာနတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဈလသညာနှင့် ပသညာ အထူး ။ ။** ဈလသညာ-ကား လိင်မဟုတ်သော ကုဗ္ဗန္တိ-စသော အာချာတ်၌ဌင်း၊ ကုဗ္ဗန္တော-စသော ကိတ်လိင်ပုဒ်အလယ်၌ဌင်း၊ ပုလ္လိင် နပုလ္လိင် အဆုံး၌ဌင်း အမည်မှည့်ပါသည်။ တေ ဣတ္ထိချာပေါသုတ်၌ ပသညာကား-ရတ္တိ ဣတ္ထိ-စသော လိင်ပုဒ်၏ အဆုံးသရ၌သာ အမည်မှည့်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးသည်

[ပ သညာကား-လိင်၏အဆုံး၌သာ မှည့်ရသည်၊လိင်၏ အလယ်၌ကား ဘယ်သော အခါမှ မမှည့်ရချေ။ ဈ လ သညာကား- လိင်၏အဆုံး၌ဌင်း, လိင်၏ အလယ်၌ဌင်း, အလိင်ဖြစ်သော အာချာတ်, ကိတ်တို့၏ အလယ်၌ဌင်း မှည့်ရပါသည်။]

➢ **ဈလ သညာနှင့် ပ သညာတို့ တူပုံ ။ ။** လိင်၏အဆုံး၌ အမည်မှည့်မှု တူခြင်းသည် ဈလ သညာနှင့် ပသညာတို့ တူပုံဖြစ်ပါသည်။

➢ **လိင်အထူးပြုရှ် မဆိုခြင်းအကြောင်း / ဈလ အမည်တို့သည် ပ-အမည်ကဲ့သို့ လိင်အဆုံးသတ်သတ်ကိုသာ မမှီခြင်းအကြောင်း**

ကုဗ္ဗန္တိ-စသော အာချာတ်၌ဌင်း၊ ကုဗ္ဗန္တော-စသော လိင်အလယ်၌ဌင်း၊ ပုလ္လိင် နပုလ္လိင် အဆုံး၌ဌင်း ဈ, လ အမည်ကို မြင်ရခြင်းကြောင့်-လိင်၏အဆုံးကိုသာ မမှီပါ

၅၉။ တေဣတ္ထိချာပေါ

တေ ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ယဒါ ဣတ္ထိချာ၊ တဒါ ပသညာ ဟောန္တိ။

ရတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိယာ၊ ဓေနုယာ၊ ဝဓုယာ။ ဣတ္ထိချာတိ ကိမတ္ထံ? ဣသိနာ၊ ဘိက္ခုနာ။ ပဣစ္စနေန ကွတ္ထော? ပတောယာ။

* ဣတ္ထိချာ၊ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောကုန်သော။တေ၊ထို ဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့သည်။ပေါ၊

http://www.dhammadownload.com

ပ မည်ကုန်၏။ * တေ ဣဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ၊ထိုဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့သည်။ယဒါ၊အကြင် အခါ၌။ ဣတ္တိချာ၊ဣတ္တိလိင်ကိုဟောကုန်၏။တဒါ၊ထိုအခါ၌။ပ သညာ၊ပ, မည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ရတ္တိယာ၊ညဉ့်ဖြင့်။ဣတ္တိယာ၊မိန်းမဖြင့်။ဓေနုယာ၊နွားမဖြင့်။ဝဓုယာ၊ချွေးမဖြင့်။ ဣတ္တိချာတိပဒံ၊ဣတ္တိချာဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣသိနာ၊ရသေ့ဖြင့်။ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းဖြင့်။ပဣစ္ဆနေနာ၊ပ,ဟူသောအမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော+ကော-အတ္ထော၊ ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ပတော ယာ၊ပတောယာ-စသော်သုတ်တို့၌ ပ,ဟုခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ တေ+ဣတ္တိချာ+ပေါ်-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်

➢ တေ-အရ ။ ။ တေ-၌ တ-သဒ္ဒါသည် ပဣစ္ဆဝိသယဖြစ်၍ ရှေ့သုတ်၌ ဣဝဏ္ဏာဝဏ္ဏာကို စွဲယူရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဣဝဏ် ဥဝဏ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ပေါ်-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဣဝဏ် ဥဝဏ်နှစ်မျိုးလုံးမှာ ပ-အမည်တစ်ခုတည်းရှိသောကြောင့် ပေါ်-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။

➢ ပေါ်-အရ ။ ။ ဣဝဏ် ဥဝဏ် သရ (၄) လုံးကို ယူရပါမည်။

➢ ပေါ်-၌ ဝုစ် အဆုံးအဖြတ် ။ ။ ပသညာပုဒ်ကိုထောက်၍ ပေါ်-ကား ဗဟုဝစနန္တ ဖြစ်ပါသည်။ ဧကဝစနန္တ မဟုတ်ပါ။

➢ တေ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဣတ္တိချာ-ဟု မှတ်သားအပ်သောကြောင့်ငင်း၊ နဒါဒီတော ဝါ ဤ-ဟု ဆိုသောကြောင့်ငင်း တေ ဣတ္တိချာပေါ်သုတ်သို့ ဣဝဏ်သာလျှင်လိုက်၍ ဥဝဏ်မလိုက်မည်စိုးသောကြောင့်ငင်း တေ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

၆၀။ အာယော

အာကာရော ယဒါ ဣတ္တိချော၊ တဒါ ယသညော ဟောတိ။

သဒ္ဒါယ၊ ကညာယ၊ ဝီဏာယ၊ ဂဂီါယ၊ ဒီသာယ၊ သာလာယ၊ မာလာယ၊ တုလာယ၊ ဒေါလာယ၊ ပဘာယ၊ သောဘာယ၊ ပညာယ၊ ကရဏာယ၊ နာဝါယ၊ ကပါလိကာယ။

အာတိ ကိမတ္ထံ? ရတ္တိယာ၊ ဣတ္တိယာ။

ဣတ္တိချော ကိမတ္ထံ? သတ္ထာရာ ဒေသိတော အယံဓမ္မော။

ယဣစ္ဆနေန ကွတ္ထော? ယတောနာဒီနံ။

* ဣတ္တိချော၊ဣတ္တိလိင်ကိုဟောသော။အာ၊အာ-အကွရာသည်။ယော၊ယမည်၏။

http://www.dhammadownload.com

အာကာရော၊အာ,အက္ခရာသည်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ဂ္ဂတ္ထိချော၊ဂ္ဂတ္ထိလိင်ကို ဟော၏။တဒါ၊ထိုအခါ၌။ယသညော၊ယမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဒ္ဓါယ၊သဒ္ဓါဖြင့်။ကညာယ၊သတို့သီးဖြင့်။ဝိဏာယ၊စောင်းဖြင့်။ဂဂ်ါယ၊ဂဂ်ါမြစ်ဖြင့်။ ဒိသာယ၊အရပ်မျက်နှာဖြင့်။သာလာယ၊ ဇရပ်ဖြင့်။မာလာယ၊ပန်းဖြင့်။တုလာယ၊ချိန်ဖြင့်။ ဒေါလာယ၊ဧယာဉ်ဖြင့်။ပဘာယ၊အရောင်ဖြင့်။သောဘာယ၊ရေအယဉ်ဖြင့်။ပညာယ၊ ပညာဖြင့်။ကရုဏာယ၊သနားခြင်းဖြင့်။နာဝါယ၊လှေဖြင့်။ကပါလိကာယ၊ခွက်ငယ်ဖြင့်။ အာတိပဒံ၊အာဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရတ္တိယာ၊ညဉ့်ဖြင့်။ဂ္ဂတ္ထိယာ၊မိန်းမဖြင့်။ **(ဤပုံစံတို့၌ အာ,အက္ခရာ မဟုတ်သောကြောင့် ယ,အမည်မမှည့်ရပါ။)**

ဂ္ဂတ္ထိချောတိပဒံ၊ဂ္ဂတ္ထိချောဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ သတ္ထာရာ၊မြတ်စွာ ဘုရားသည်။အယံမေ္ဗော၊ဤတရားကို။ဒေသိတော၊ဟောအပ်ပြီ။ **(ဂ္ဂတ္ထိလိင်ကို မဟော သောကြောင့် ယ,အမည် မမှည့်ရပါ။)** ယဂ္ဂစွနေန၊ယ,ဟူသောအမည်ကို မှည့်ရ သဖြင့်။ကွတ္ထော+ကော-အတ္ထော၊နည်း။ယတောနာဒီနံ၊ယတော နာဒီနံ-စသော သုတ် တို့၌ ယ,ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ အာ+ယော-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ အာ-၏ သမ္ဗန်ကား- လိင်ဿ-လိင်၏ ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဂ္ဂတ္ထိလိင်ဟော အ-အက္ခရာကို ယ အမည် မမှည့်ရခြင်းအကြောင်း

ဂ္ဂတ္ထိလိင်အရာ၌ အတွင်းအကာရန္တ ဂ္ဂတ္ထိလိင်သာရှိ၍ အပြင် အကာရန္တ ဂ္ဂတ္ထိ လိင် မရှိသောကြောင့်-ဂ္ဂတ္ထိလိင်ဟော အ-အက္ခရာကို ယ-အမည် မမှည့်ရပါ။

၆၁။ သာဂမောသေ

သကာရာဂမော ဟောတိ သေဝိဘတ္တိမှိ။

ပုရိသဿ၊ အဂ္ဂိဿ၊ ဂ္ဂသိဿ၊ ဒဏ္ဍိဿ၊ ဘိက္ခုဿ၊ သယမ္ဘုဿ၊ အဘိ ဘုဿ၊ သေတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသသို့။

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သာဂမော၊သ, လာသည်။(ဝါ) သ, လာခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သေဝိဘတ္တိမှိ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သကာရာဂမော၊ သ,အက္ခရာ လာသည်။(ဝါ) သ, အက္ခရာလာခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုရိသဿ၊ယောက်ျားအား-၏။အဂ္ဂိဿ၊မီးအား-၏။ဂ္ဂသိဿ၊ရသေ့အား-ရသေ့ ၏။ဒဏ္ဍိဿ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူအား-၏။ဘိက္ခုဿ၊ရဟန်းအား-၏။သယမ္ဘုဿ၊ ဘုရားအား-၏။ အဘိဘုဿ၊လွှမ်းမိုးနှိမ်နင်းနိုင်သောသူအား-၏။သေတိပဒံ၊သေဟူ သော ပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသသို့၊ယောက်ျား၌။ **(သ,ဝိဘတ်မဟုတ်သော ကြောင့် သ, မလာရပါ။)**

http://www.dhammadownload.com

➢ သာဂမော+သေ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။

➢ သ-လာခြင်း၏ နောက်နိဓိတ်ကား- သဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ ရှေ့ နိဓိတ်ကား- ခပ်သိမ်းသော လိင် ဖြစ်ပါသည်။

➢ သေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဇာတိပဒဏ္ဍိတ ဆရာအလို အားဖြင့် သဝိဘတ်နှစ်လုံး၏ ဝိဘတ်ဇာတ်ချင်းတူသောကြောင့် သေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုပါသည်။ ဒဗ္ဗပဒဏ္ဍိတဆရာအလိုအားဖြင့် သောစ သောစ သော (တသွိ သေ) ဟု ဧကသိသ် နည်းဖြင့် ဆိုသောကြောင့် သေ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုပါသည်။

➢ သေ-အရ ။ ။ သံသာသွေကဝစနေသုစသုတ်ကို ဆိုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် သေ-အရ သ-အက္ခရာကို မယူရ၊ သဝိဘတ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ သေ-၌ ဝိဘတ်နောင် ဝိဘတ်သတ်ရခြင်းအကြောင်း။ ။ ဝိဘတ်သည်လည်း လိင်သဘောရှိသောကြောင့် သေ-၌ ဝိဘတ်နောင် ဝိဘတ်သက်ရပါသည်။

၆၂။ သံသာသွေက ဝစနေသုစ

သံသာသု ဧကဝစနေသု ဝိဘတ္တာဒေသေသု သကာရာဂမော ဟောတိ။

ဧတိဿံ၊ ဧတိဿာ၊ ဣမိဿံ၊ ဣမိဿာ၊ တိဿံ၊ တိဿာ၊ တဿံ၊ တဿာ၊ ယဿံ၊ ယဿာ၊ အမုဿံ၊ အမုဿာ။

သံသာသွိတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂိနာ၊ ပါဏိနာ၊ ဧကဝစနေသွိတိ ကိမတ္ထံ? တာသံ၊ သတ္ထာသံ၊ ဝိဘတ္တာဒေသေသွိတိ ကိမတ္ထံ? မနသာ၊ ဝစသာ၊ ထာမသာ။

* ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု၊သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်လည်း။ သာဂမော၊သ လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဝိဘတ္တာဒေသေသု၊ဝိဘတ်အပြုဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု၊သံ,ပြု သာ,ပြုတို့ကြောင့် လည်း။သကာရာဂမော၊သ,လာသည်။ဟော်တိ၊ဖြစ်၏။

ဧတိဿံ၊ဤမိန်းမ၌။ဧတိဿာ၊ဤမိန်းမအား-၏။ဣမိဿံ၊ဤမိန်းမ၌။ဣမိဿာ၊ ဤမိန်းမအား-၏။တိဿံ၊ထိုမိန်းမ၌။တိဿာ၊ အား-၏။တဿံ၊ထိုမိန်းမ၌။တဿာ၊အား-၏။ယဿံ၊အကြင်မိန်းမ၌။ယဿာ၊အား-၏။အမုဿံ၊ထိုမိန်းမ၌။အမုဿာ၊အား-၏။

သံသာသွိတိပဒံ၊သံသာသုဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂိနာ၊မီးဖြင့်-မှ။ပါဏိနာ၊ လက်ဖြင့်-မှ။(သံ,ပြု သာ,ပြု မနှောင်းသောကြောင့် သ,မလာရပါ။) ဧကဝစနေသွိတိပဒံ၊ဧကဝစနေသု-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တာသံ၊ထိုမိန်းမတို့အား-တို့၏။ သတ္ထာသံ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့အား-တို့၏။ (ဤပုံစံတို့၌ ဧကဝုစ်ဝိဘတ် မဟုတ်သောကြောင့် သ,မလာပါ။) ဝိဘတ္တာဒေသေသွိတိပဒံ၊ဝိဘတ္တာဒေသေသုဟူသောပုဒ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

ကိမတ္ထုံးနည်း။ မနုသားစိတ်ဖြင့်။ဝစသားစကားဖြင့်။ထာမသားအားစွမ်းဖြင့်။ (ဤ ပုံစံတို့၌ ဝိဘတ်အပြုမဟုတ်သောကြောင့် သ,မလာရပါ။)

➤ **သံသာသု+ဧကဝစနေသု+စ-ဟု ဒု-ပုဗ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိဓိတ်-အရ ။ ။** ကေဝုစ် သို့ဝိဘတ်, သဝိဘတ်တို့၏ အပြုဖြစ်သော သံပြု သာပြုတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **သံ-အရ ။ ။** သံသာသု ဧကဝစနေသု ဝိဘတ္တာဒေသေသု-ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် ဝိဘတ်၏ ကာရိယ သံ-ကိုသာ ယူရပါမည်။ (သာ-အရလည်း နည်းတူ)

➤ **ဧကဝစန-အရ ။ ။** ယပတော သို့သာနံ သံသာသုတ်ကိုထောက်၍ များများအား ဖြင့် သို့ဝိဘတ်, သဝိဘတ်ယူ၍ ဥပစာအားဖြင့် သံပြု သာပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဧကဝစန-ဥပစာ ။ ။** အကြောင်းဌာနဖြစ်သော သို့ဝိဘတ် သဝိဘတ်တို့၏ ဧကဝစန-ဟူသော အမည်ကို အကျိုးဌာနီဖြစ်သော သံပြု သာပြု၌ တင်စား၍ ဆိုသောကြောင့် ကာရကူပစာ၊ ဌာနူပစာမည်၏။

➤ **သာဂမော သေသုတ်နှင့် တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ မဆိုဘဲ နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** သာဂမော သေသုတ်သည် များသောအားဖြင့် ပုလ္လိင် နပုလ္လိင်၌ သ, လာပါသည်၊ သံသာသွေက ဝစနေသုစသုတ်ကား ဣတ္ထိလိင်၌ သ, လာပါသည်၊ ဤသို့ လိင်ကွဲပြားသောကြောင့် နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် သာဂမော-ဟူသော ကာရိယကိုငင်သောကြောင့် အနုကဗုနဿနက် ရှိပါသည်။

၆၃။ ဧတိမာသမိ

ဧတော ဣမာ ဣဒ္ဓေတေသမန္တော သရော ဣကာရော ဟောတိ သံသာသု ဧကဝစနေသု ဝိဘတ္တာဒေသေသု။

ဧတိသံ၊ ဧတိဿာ၊ ဣဒိသံ၊ ဣမိဿာ။

သံသာသွိတိ ကိမတ္ထံ? ဧတာယ၊ ဣမာယ။

ဧကဝစနေသွိတိ ကိမတ္ထံ? ဧတာသံ၊ ဣမာသံ။

* ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု၊သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်။ဧတိမာသံစ၊ ဧတော, ဣမာ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အာ၏လည်း။ဣဒ္ဓ၊ဣဒ္ဓပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တာဒေသေသု၊ဝိဘတ် အပြုဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု၊တို့ကြောင့်။ဧတော ဣမာ ဣဒ္ဓေတေသံ၊ဧတော, ဣမာ သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊ အစိုက်ဖြစ်သော။သရော၊သရသည်။ဣဒ္ဓကာရော၊ဣဒ္ဓ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဧတိသဒ်၊ဤမိန်းမ၌။ဧတိသာ၊ဤမိန်းမအား-၏။ဣဒမိသဒ်၊ဤမိန်းမ၌။ဣဒမိသာ၊ ဤမိန်းမအား-၏။သဒ်သာသို့တိပဒံ၊သဒ်သာသုဟူသောပုဒ်သည်။ကိမ္မတ္ထံ၊နည်း။တောယ၊ ဤမိန်းမဖြင့်။ဣဒမာယ၊ဤမိန်းမဖြင့်။ဧကဝစနေသို့တိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တောသဒ်၊ဤ မိန်းမတို့အား-တို့၏။ဣဒမာသဒ်၊ဤမိန်းမတို့အား-တို့၏။

➤ **ဧတိမာသံ+ဣဒံ [ဧတာ+ဣဒမာသံ+ဣဒံ] ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **တာရီ-အရ ။-။** ဧတာ, ဣဒမာ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးအာသရ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နိမိတ်-အရ ။ ။** ဧကဝုစ်ဝိဘတ် အပြုဖြစ်သော သံပြု သာပြုတို့ဖြစ်ပါသည်

➤ **ဧတိသာယ၊ ဣဒမိသာယ-တို့၌ ဣပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** သာယ-အပြုသည် သာအပြုနှင့် အလားတူသောကြောင့် ဧတိသာယ၊ ဣဒမိသာယတို့၌ ဣ ပြုနိုင်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** စသဒ္ဒါဖြင့် အညိသာ၊ အညိသံ-၌ အညာ-သဒ္ဒါ, ဧကိသာ၊ ဧကိသံ-၌ ဧကာ-သဒ္ဒါ, ဣတရိသာ၊ ဣတရိသံ-၌ ဣတရာ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အာသရကို ဣပြုရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

၆၄။ တသာ ဝါ

တသာ ဣတ္ထိယံ ဝတ္တမာနသ အန္တသ အာကာရသ ဣကာရော ဟောတိ ဝါ သံသာသု ဧကဝစနေသု ဝိဘတ္တာ ဒေသေသု။

တိသံ၊ တိသာ၊ တသံ၊ တသာ။

* ဧကဝစနေသု,ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု,သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်။တသာ၊ တာ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အာ၏။ဣ,ဣပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဧကဝစနေသု,ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တာဒေသေသု,ဝိဘတ်အပြုဖြစ်ကုန်သော်။သံသာသု,သံ, သာ,ပြုတို့ကြောင့်။ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနသ၊ဖြစ်သော။ တသာ၊တာသဒ္ဒါ၏။အန္တသ၊အစိတ်ဖြစ်သော။အာကာရသ၊အာ,အကွရာ၏။ဣကာ ရော၊ဣ,ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

တိသံ၊ထိုမိန်းမ၌။တိသာ၊ထိုမိန်းမအား-၏။တသံ၊ထိုမိန်းမ၌။တသာ၊အား-၏။

➤ **တသာ+ဝါ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **တာရီ-အရ ။ ။** တာ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံးအာသရ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နိမိတ်-အရ ။ ။** ဧကဝုစ်ဝိဘတ် အပြုဖြစ်သော သံပြု သာပြုတို့ဖြစ်ပါသည်

➤ **ဧတိမာသမိသုတ်နှင့် တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ တေတိမာသမိဝါ-ဟု တည်သင့်လျက် နှစ်သုတ်ခွဲ၍ တည်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** ဧတိမာသမိသုတ်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ဣန္ဒြိယသင့်သောအရာ၌ အမြဲဣန္ဒြိယရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ တဿ ဝါသုတ်ဖြင့် ဣန္ဒြိယသင့်သော်လည်း ထို ဣန္ဒ-အပြု၏ မမြဲခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ ဤသို့ အစီအရင် ကွဲပြားနေသောကြောင့် နှစ်သုတ်ခွဲ၍ တည်ရပါသည်။ (အထူးမေးလျှင်လည်း ဤအတိုင်း ဖြေနိုင်ပါသည်။)

၆၅။ တတော သဿ သာယ

တတော တာ ဧတာ ဣန္ဒြာတော သဿ ဝိဘတ္တိသဿ သာယာဒေသော ဟောတိ ဝါ။ ။ တိသာယ၊ ဧတိသာယ၊ ဣန္ဒြိသာယ။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? တိသာ၊ ဧတိသာ၊ ဣန္ဒြိသာ။

* တတော၊ထိုတာ, ဧတာ, ဣန္ဒြာ-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿ၊သဝိဘတ်၏။သာယ၊သာယပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တတော တာ ဧတာ ဣန္ဒြာတော၊ထိုတာ, ဧတာ, ဣန္ဒြာသဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿဝိဘတ္တိသ၊သဝိဘတ် ၏။သာယာဒေသော၊သာယပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တိသာယ၊ထိုမိန်းမအား-၏။ဧတိသာယ၊ဤမိန်းမအား-၏။ ဣန္ဒြိသာယ၊ဤမိန်းမ အား-၏။ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တိသာ၊ထိုမိန်းမအား-၏။ ဧတိသာ၊ဤမိန်းမ အား-၏။ဣန္ဒြိသာ၊ဤမိန်းမအား-၏။

➢ **တတော+သဿ+သာယ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ တာ, ဧတာ, ဣန္ဒြာ-သဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သာယ+သာယ ပါဠိအဆုံးအဖြတ်** ။ ။ သာယ-အပြုသည် သာ-အပြုနှင့် အလားတူသောကြောင့်ငင်း၊ တိသာယ-စသည်၌ တဿဝါ-စသော သုတ်များဝင်မှ ပြီးနိုင်၍ ထိုအစီအရင်များဝင်လာလျှင် နိမိတ်အင်္ဂါချင်းတူသော သံသာသွေက ဝစနေသု စ-သုတ် အစီအရင်လည်း ဝင်လာသင့်သောကြောင့်ငင်း သာယ-သာ မှန်ပါသည်။

၆၆။ ယောရဿံ

ယော ရဿမာပဇ္ဇတေ သံသာသု ဧကဝစနေသု ဝိဘတ္တာဒေသေသု။

တဿံ၊ တဿာ၊ ယဿံ၊ ယဿာ၊ သဗ္ဗဿံ၊ သဗ္ဗဿာ။

သံသာသ္မိတိ ကိမတ္ထံ? တာယ၊ သဗ္ဗာယ။

ဧကဝစနေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ? တာသံ၊ သဗ္ဗာသံ။

* ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။သံသာသု၊သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်။ယော၊ ယ-အမည်ရှိသော အာသည်။ရဿံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တာဒေသေသု၊ဝိဘတ် အပြုဖြစ်ကုန်သော။သံ-ာသု၊သံ, သာ,ပြုတို့ကြောင့်။ယော၊ယ,သည်။ရဿံ၊ရဿအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇ

http://www.dhammadownload.com

တေ၊ရောက်၏။ တသံ၊ထိုမိန်းမ၌။တသာ၊အား-၏။ယသံ၊အကြောင်မိန်းမ၌။ယသာ၊အား-၏။သဗ္ဗသံ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမ၌။သဗ္ဗသာ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမအား-၏။

သံသာသို့တိုပုဒ်၊သံသာသုဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တာယ-ပုံ နှုန်း ဖြင့်။ သဗ္ဗာယ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမဖြင့်။ဧကဝစနေသို့တိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တသံ၊ထို မိန်းမတို့အား-တို့၏။သဗ္ဗာသံ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့အား-တို့၏။

➤ ယော+ရဿံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ရဿ-အရ ။ ။ ယော-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ အ, ရဿကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ နိမိတ်-အရ ။ ။ ဧကဝုစ်ဝိဘတ် အပြုဖြစ်သော သံပြု သာပြုတို့ဖြစ်ပါသည်

၆၇။ နော စ ဒွါဒိတော နံမှိ

ဒွိ ဣစ္စေဝမာဒိတော သဒ္ဒါတော နကာရာဂမော ဟောတိ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ဒွိန်း၊ တိန်း၊ စတုန်း၊ ပဉ္စန်း၊ ဆန်း၊ သတ္တန်း၊ အဋ္ဌန်း၊ နဝန်း၊ ဒသန်း။

ဒွါဒိတောတိ ကိမတ္ထံ? သဟသာနံ။ နံမှိတိ ကိမတ္ထံ? ဒွိသု၊ တိသု။

စဋ္ဌဟဏေန သဗ္ဗာဂမော ဟောတိ။ စတသန်း ဣစ္စတ္ထိန် တိသန်း ဝေဒနာနံ။

* နံမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။ဒွါဒိတောစ၊ဒွိ-အစရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေ၊ နောက်၌။နော၊စ၊န-သည်လည်း။အာဂမော၊လာ၏။

* နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။ဒွိဣစ္စေဝမာဒိတော၊ဒွိအစရှိသော။သဒ္ဒါတော၊ သဒ္ဒါသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။နကာရာဂမော၊ နကာရာဂမော၊ နကာရာဂမော၊

http://www.dhammadownload.com

➢ **အာဗီ-အရ** ။ ။ (ဣန္ဒြိယမိဂ္ဂန်္ဒ တိဟိ သန်္ခါဟိ သုတ်ကိုထောက်၍) တိသန်္ခါသဒ္ဒါမှကြွင်းသော အဌာရသ အဆုံးရှိသော သန်္ခါသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်း-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် စတဿန္နံ ဣတ္ထိနံ တိဿန္နံ ဝေဒနာနံ-ပုံစံတို့၌ ဿဒွေဘော်နှင့်တကွ နာ-အက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဂုန်္နံ-၌ နာ-အက္ခရာလာရခြင်း, တိဿန္နံ စတဿန္နံ ပြယုဂ်တို့၌ နံဝိဘတ်ကြောင့် ဣတ္ထိလိင်၌ တိ, စတုသန်္ခါသဒ္ဒါတို့နောင် ဿ-အက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နော-နောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ နော-နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် နံဝိဘတ်ကြောင့် ဒွေဘော် ဿ-အက္ခရာလာခြင်းကို ဆည်းပါသည်။

➢ **ဒ္ဝါဒိတော-နောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဒ္ဝါဒိတော-နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် ဂုန်္နံ-စသည်၌ ဒ္ဝိ-စသော သန်္ခါသဒ္ဒါမှ တစ်ပါးသော သဒ္ဒါတို့နောင် န-အက္ခရာလာခြင်းကို ဆည်းပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နိစ္စဝိဓိကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ (၀၊) အာဂုမ်အထူးကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ (၀၊) ဇကူနဝိသတိ-စသော သန်္ခါသဒ္ဒါနောင် န-အက္ခရာမလာ ဟု သိစေခြင်းအကျိုးငှာ နောစ ဒ္ဝါဒိတော နံမှိသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

၆၈။ အမာပတော သ္မိသ္မာနံ ဝါ

ပက္ကစ္ဆေတသ္မာ သ္မိ သ္မာက္ကစ္ဆေတေသံ အံ အာ အာဒေသော ဟောန္တိ ဝါ ယထာသင်္ချိ။

မတ္ယံ၊ မတိယံ၊ မတ္ယာ၊ မတိယာ၊ နိကတ္ယံ၊ နိကတိယံ၊ နိကတ္ယာ၊ နိကတိယာ၊ ဝိကတ္ယံ၊ ဝိကတိယံ၊ ဝိကတ္ယာ၊ ဝိကတိယာ၊ ဝိရတ္ယံ၊ ဝိရတိယံ၊ ဝိရတ္ယာ၊ ဝိရတိယာ၊ ရတ္ယံ၊ ရတ္တိယံ၊ ရတ္ယာ၊ ရတ္တိယာ၊ ပုထတ္ယံ၊ ပုထတိယံ၊ ပုထတ္ယာ၊ ပုထတိယာ၊ ပဝတ္ယံ၊ ပဝတ္တိယံ၊ ပဝတ္ယာ၊ ပဝတ္တိယာ။

* ပတော၊ပ-မည်သော် ကွဝဏ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော်။သ္မိသ္မာနံ၊သ္မိ သ္မာ ဝိဘတ်တို့၏။အံ အာ၊အံပြု အာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ပက္ကစ္ဆေတသ္မာ၊ပ,မည်သော ကွဝဏ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော်။သ္မိသ္မာ ကွစ္ဆေတေသံ၊သ္မိ, သ္မာဝိဘတ်တို့၏။ယထာသင်္ချိ၊အစဉ်အတိုင်း။အံအာ အာဒေသော၊အံပြု, အာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပတ္ယံ၊ မတိယံ၊ပ[illegible]ကျာ၊မတိယာ၊ပညာမှ။နိကတ္ယံ၊နိကတိယံ၊စဉ်းလဲခြင်း၌။

http://www.dhammadownload.com

နိကတျာ၊နိကတိယာ၊စဉ်းလဲခြင်းမှ။ဝိကတျံ၊ဝိကတိယံ၊ဖောက်ပြန်ခြင်း၌။ဝိကတျာ
ဝိကတိယာ၊ဖောက်ပြန်ခြင်းမှ။ဝိရတျံ၊ဝိရတိယံ၊ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၌။ဝိရတျာ၊ဝိရတိယာ
ကြဉ်ရှောင်ခြင်းမှ။ရတျံ၊ရတ္တိယံ၊ညဉ့်၌။ရတျာ၊ရတ္တိယာ၊ညဉ့်မှ။ပုထဗျံ၊ပုထဝိယံ၊ မြေ၌
ပုထဗျာ၊ပုထဝိယာ၊မြေမှ။ပဝတျံ၊ပဝတ္တိယံ၊ဖြစ်ခြင်း၌။ပဝတျာ၊ပဝတ္တိယာ၊ဖြစ်ခြင်းမှ။

➢ **အမာ(အံအာ)+ ပတော+သွီသွာနံ+ဝါ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်**

➢ **ပတော-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်
ရှိသောကြောင့် ဣဝဏ်ကိုသာ ယူရပါမည်။(ဥဝဏ်ကို မယူရပါ။)

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိပါသည်

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဝါ-သဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ
ဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော လိင်နောင် သွီ သွာဝိဘတ်တို့ကို
အံ, အာ မပြုရ၊ ဣဝဏ်အဆုံးရှိသော လိင်နောင် ပြယုဂ်အားလျော်စွာ သွီ သွာဝိဘတ်
တို့ကို အံ အာပြုရမည်ဟု ပြဆိုပါသည်။

➢ **သွာ သွီနံဝါ-ဟု မဆိုဘဲ သွီသွာနံဝါ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သွီ ဝိဘတ်
ကို အာဒိတော ဩစသုတ်သို့ လိုက်စေခြင်းအကျိုးငှာ သွီသွာနံဝါ-ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ အာပတော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ အာပတော
ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နဇစွာ ဝသလော၊ ပထဗျာ ဧကရဇွေန
တို့၌ နာဝိဘတ် သဝိဘတ်တို့ကိုလည်း အာပြုနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်ခွင့်ရှိသော ဝိဘတ်** ။ ။ သွာ သွီ နာ သ-ဝိဘတ်များ

၆၉။ အာဒိတော ဩစ

အာဒိဣစ္စေတသွာ သွီ ဝစနဿ အံဩ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ။

အာဒိ၊ အာဒေါ။ ဝါတိ ကိမတ္ထံ? အာဒိသွီ၊ အာဒိမှိ နာထံ နမဿိတွာန

စဂ္ဂဟဏေန အညသွာပိ သွီ ဝစနဿ အာ ဩ အံ အာဒေသာ ဟောန္တိ
ဒိဝါစ ရတ္တောစ ဟရန္တိ ယေ ဗလီ၊ ဗာရာဏသီ အဟု ရာဇာ။

* အာဒိတောစ၊အာဒိ-သဒ္ဒါမှလည်း။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သွီ၊သွီဝိဘတ်၏
ဩစ၊ဩပြုသည်၎င်း။အံစ၊အံပြုသည်၎င်း။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* အာဒိဣစ္စေတသွာ၊အာဒိသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သွီ ဝစနဿ၊သွီဝိဘတ်
၏။အံဩ အာဒေသာ၊အံပြု, ဩပြုတို့သည်။ ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

အာဒိ၊ အာဒေါ။ အစ၌။ ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အာဒိသွီ၊ အာဒိမှိ၊အစ၌
နာထံ၊မြတ်စွာဘုရားကို။နမဿိတွာန၊ရှိခိုးပြီး၍။

စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။အညသွာပိ၊အာဒိမှတစ်ပါးသော သဒ္ဒါမှလည်း။ပရဿ

http://www.dhammadownload.com

နောက်ဖြစ်သော။သို့ဝစနသ၊၏။အာ ဩ အံ အာဒေသာ၊အာ,ဩ,အံပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ၊အကြင်သူတို့သည်။ဒိဝါစ၊နေ့၌ရင်း။ရတ္တောစ၊ညဉ့်၌ရင်း။ ဗလီ၊ပူဇော်ဖွယ်ကို။ဟရန္တိ၊တင်မြှောက်ပူဇော်ကြကုန်၏။ဗာရာဏသီ၊ဗာရာဏသီပြည်၌။ ရာဇာ၊မင်းသည်။အဟု၊ဖြစ်လေပြီ။

➢ **အာဒိတော+ဩ+စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဒိဝါစ ရတ္တောစ ဟရန္တိ ယေ ဗလီ၊ ဗာရာဏသီ အဟု ရာဇာ-ပုံစံတို့၌ အာဒိ-သဒ္ဒါမှတစ်ပါးသော ဒိဝ, ရတ္တိ, ဗာရာဏသီ ပုဒ်တို့နောင် သို့ဝိဘတ်ကို အာပြု, အံပြု, ဩပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။(ကစ္စည်း+ရူ)

➢ **စသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ **အာဒိတော-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ်နောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်** အာဒိ-သဒ္ဒါမှ တစ်ပါးသော ဒိဝ, ရတ္တိ, ဗာရာဏသီ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ဆည်းပါသည်။

ဩ-ဟူသော ကာရိယနောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်- သို့ဝိဘတ်၏ အံ-ပြု, အာ ပြုကို ဆည်းပါသည်။

၇၀။ ဈလာန မိယုဝါ သရေဝါ

ဈလဏ္ဍစ္စေတေသံ ဏ္ဍယ ဥဝ ဏ္ဍစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ သရေပရေ ယထာသချိုံ။

တိယန္တံ၊ ပစ္ဆိယာဂါရေ၊ အဂ္ဂိယာဂါရေ၊ ဘိက္ခုဝါသနေ နိသီဒတိ၊ ပုထုဝါသနေ နိသီဒတိ။

သရေတိ ကိမတ္ထံ? တိမလံ၊ တိဖလံ၊ တိစတုဏ္ဍံ၊ တိဒဏ္ဍံ တိလောဟံ၊ တိနယနံ၊ တိပါသံ၊ တိဟံသံ၊ တိဘဝံ၊ တိခန္ဓံ၊ တိပိဋကံ၊ တိဝေဒနံ၊ စတုဒ္ဒိသံ ပုတုဘူတံ။ [သရမနှောင်းသောကြောင့် ဏ္ဍယ, ဥဝ မပြုရပါ။]

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? ပဥ္စဟင်္ဂေဟိ တိဟာကာရေဟိ၊စက္ခာယတနံ။

ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထံ? ဏ္ဍကာရဿ အယာဒေသော ဟောတိ။

* သရေ၊သရကြောင့်။ဈလာနံ၊ဈ လတို့၏။ဏ္ဍယုဝါ၊ဏ္ဍယပြု ဥဝပြုတို့သည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။သရေ၊ကြောင့်။ဈ လဏ္ဍစ္စေတေသံ၊ ဈ, လ,တို့၏။ဏ္ဍယ ဥဝ ဏ္ဍစ္စေတေ အာဒေသာ၊ဏ္ဍယပြု ဥဝပြုတို့သည်။ယထာသချိုံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တိယန္တံ၊(တိ+အန္တံ) သုံးခုမြောက်သော အစွန်း။ပစ္ဆိယာဂါရေ၊(ပစ္ဆိ+အာဂါရေ) ခြင်း

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော အိမ်၌။အဂ္ဂိယာဂါရေ(အဂ္ဂိ+အာဂါရေ) မီးတင်းကုပ်၌။ဘိက္ခေ(ဘိက္ခု+အာသနေ) ရဟန်းတို့၏ နေရာ၌။နိသီဒတိ၊ထိုင်နေ၏။ပုထုဝါ သနေ(ပုထု+အာသနေ) ကြီးမားသော နေရာ၌။နိသီဒတိ၊ထိုင်နေ၏။

သရေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တိမလံ၊အညစ်အကြေးသုံးပါး။တိဖလံ၊သစ်သီးသုံးလုံး။တိစတုက္ကံ၊သုံးခုပေါင်း လေးခုပေါင်း။ တိဒဏ္ဍော၊တောင်ဝှေး သုံးချောင်း။တိလောကံ၊လောကသုံးပါး။တိနယံ၊မျက်စိသုံးလုံး။တိပါသံ၊ကြော့ကွင်းသုံးခု။တိဟံသံ၊ဟင်္သာ သုံးကောင်။တိဘဝံ၊ဘဝသုံးပါး။တိခန္ဓံ၊ခန္ဓာသုံးပါး။တိဝိဒုကံ၊ပိဋကတ်သုံးပုံ။တိဝေဒနံ။ဝေဒနာသုံးပါး။စတုဒ္ဒိသံ၊အရပ်လေးမျက်နှာ။ပုထုဘူတံ၊များစွာဖြစ်၍ ဖြစ်ခြင်း။

ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပဌမံ၊ငါးပါးကုန်သော။အဂေါ်၊အဂိါတို့နှင့်။တိဟိ၊သုံးပါးကုန်သော။အာကာရေဟိ၊အကြောင်းတို့ဖြင့်။စက္ခာယတနံ၊စက္ခုဟူသော အာယတန။ * ကာရဏေ၊ကာရကဘာဝနာကို။အယာဒေသော၊အယပြု။ကာတိ အတ္ထံ၊ဤအနက်ကို။ဝိကပ္ပနတ္ထံ၊အထူးကြဲခြင်းငှာ။ဝါတိပဒံ၊ဝါဟူသောပုဒ်ကို။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်၏။ဝတ္ထုတ္တယံ၊ရတနာသုံးပါးတို့၏အပေါင်း။

➢ **ဗျလာနံ+ကာယုဝါ (ကာယ ဥဝါ)+ သရေ+ဝါ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ**

➢ **ဗျလ-အရ** ။ ။ ကာဝက် ဥဝက်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဗျလ-အရ ကာဝက် ဥဝက်တို့ကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဝက်နှစ်လုံး ဧ သြ သရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **တိမလံ-၌ ကာယ, မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တိမလံ-၌ သရ မနှောင်းသောကြောင့် တိ-၌ ကာ-ကို ကာယ, မပြုရပါ။

➢ **စတုဒ္ဒိသံ-၌ ဥဝ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ စတုဒ္ဒိသံ-၌ သရမနှောင်းသောကြောင့် စတု-၌ ဥ-ကို ဥဝ မပြုရပါ။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ တဖန် ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ပဌဟဂေါဟိ-စသော ပုံစံတို့၌ ကာယပြု, ဥဝပြုကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာငင်း၊ ဝတ္ထုတ္တယံ-၌ ကာကို အယပြုခြင်း အကျိုးငှာငင်း ဝါသဒ္ဒါကို ဆိုရပါသည်။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ နှစ်မျိုး အထူး** ။ ။ အမာပတော-သုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် တိယန္တံ၊ တိအန္တံ စသည်၌ အနိစ္စဝိဓိ၊ ပဌဟဂေါဟိ စသည်၌ အသန္တဝိဓိကို ပြခြင်း ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက် ရှိပါသည်။

ဗျလာန မိယုဝါသရေဝါသုတ်၌ပါသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝတ္ထုတ္တယံ၊ ဒွယံ စသည်တို့၌ ကာကို အယပြုခြင်းဟူသော အနက်ထူးကို ကြဲခြင်း ဘဿန္တရဝိကပ်အနက် ရှိပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝါတိ ကိမတ္ထံ/ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထံ-ဟု နှစ်မျိုး ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

ဈလာန-သုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိသည်ဟု အနက်ထူးကို ပြလို
သောကြောင့် ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထံ-ဟု ဆိုပါသည်။ အမာ ပတောသုတ်မှ လိုက်လာသော
ါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသည်ဟု ပြလိုသောကြောင့် ဝါတိ ကိမတ္ထံ-
ဟု ဆိုပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

➢ **ဤသုတ်ကို တည်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တိယန္တံ၊ ဘိက္ခုဝါသနေ စသည်တို့
နာမ်အစီအရင်ကို ပြသောသုတ်ဖြင့် သန္ဓိအစီအရင်ကို ပြလိုသောကြောင့်- တည်း။

၇၁။ ယဝကာရာ စ

ဈလာနံ ယကာရ ဝကာရာဒေသာ ဟောန္တိ သရေ ပရေ ယထာသင်္ချံ။
အဂျာဂါရံ၊ စက္ဂွာယတနံ၊ သွာဂတံ တေ မဟာဝီရ။
စဂ္ဂဟဏံ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထံ။

* သရေ၊နောက်သရကြောင့်။ဈလာနံ၊ဈ လတို့၏။ယဝကာရာစ၊ယပြု ဝပြုတို့သည်
ည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ပရေ၊သော၊သရေ၊ကြောင့်။ဈလာနံ၊ဈ, လတို့၏။ယကာရ
ကာရာဒေသာ၊ယပြု, ဝပြုတို့သည်။ယထာသင်္ချံ၊အစဉ်အတိုင်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

အဂျာဂါရံ၊(အဂ္ဂိ+အာဂါရံ) မီးတင်းကုပ်။စက္ဂွာယတနံ၊(စက္ခု+အာယတနံ) စက္ခုဟူ
သာ အာယတန။မဟာဝီရ၊ကြီးမြတ်သော လွှံလ ရှိပေသော အိုအရှင်။တေ၊ အရှင်မြတ်
။ အာဂတံ၊ရောက်လာခြင်းသည်။သွာဂတံ၊(သု+အာဂတံ) ကောင်းသော ရောက်လာ
းဖြစ်ပါ၏။ **စဂ္ဂဟဏံ**၊စသဒ္ဒါသည်။သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထံ၊ ပေါင်းခြင်း အနက်ရှိ၏။

➢ **ယဝကာရာ+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ ဈလ-အရ ဣဝဏ် ဥဝဏ်တို့ကို ယူပြီးဖြစ်
ာကြောင့် အဝဏ်နှစ်လုံး ဒ ဩ သရတို့ကို ယူရပါမည်။
။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ် ဥ-အက္ခရာကို ဝ-ပြုရမည်နည်း။
။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်အဆုံး မဟုတ်သော ဥ-အက္ခရာကို ဝ-ပြုရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သန္ဓိသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်၍ အဂျာဂါရံ
ယတနံ စသည်ပြီးနိုင်သော်လည်း နာမ်အစီအရင်၏အစွမ်းဖြင့် သန္ဓိအစီအရင်
ပြလိုသောကြောင့် ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **ကာရ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဈ-မည်သော သရကိုလည်း ယ, ဝ
။ လ-မည်သော သရကိုလည်း ယ, ဝပြု၏ဟု ယုံမှားမှုမရှိစေခြင်းအကျိုးငှာ ကာရ
ါကို ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဝ-ပြုပုံ အထူး ။ ။ ဝမောဝုဒ္ဓန္ဆာနံသုတ်သည် ပုဒ်၏အဆုံးဖြစ်သော ဥကို ဝပြုပါသည်။ ယဝကာရာစသုတ်ကား ပုဒ်အဆုံး မဟုတ်သော ဥကို ဝပြုပါသည်။

➢ စ-သဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒိဏ္ဍနအနက် ရှိပါသည်။

➢ စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဗျလ-မည်သော ဏ္ဍဝဏ်, ဥ ဝဏ်တို့ကို ဏ္ဍယပြု, ဥဝပြုသည်သာ မဟုတ်သေး၊ ယ, ဝ-လည်း ပြုသေးသည်ဟု ပေါင်း ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၇၂။ ပသညဿ စ

ပသညဿ စ ဏ္ဍဝဏ္ဍဿ ဝိဘတ္တာဒေသေ သရေ ပရေ ယကာရာဒေသော ဟောတိ။ ။ ပုထဗျာ၊ ရတ္တျာ၊ မတ္တျာ။ သရေတိ ကိမတ္ထံ? ပုထဝိယံ။

* သရေဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော သရကြောင့်။ပသညဿစ၊ပ-မည်သော ဏ္ဍဝဏ်၏လည်း။ယကာရောစ၊ယပြုသည်သာလျှင်။ဟောတိ၊၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏

* ပရေသော။ဝိဘတ္တာဒေသေ၊ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော။သရေကြောင့်။ပသညဿ၊ ပ,မည်သော။ဏ္ဍဝဏ္ဍဿ စ၊ဏ္ဍဝဏ်၏လည်း။ ယကာရာဒေသောစ၊ယ,ပြုသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်းရှိသေး၏။ ပုထဗျာ(ပုထဝိ+သွာ)မြေမှ။ရတ္တျာ၊ ညဉ့်မှ။မတ္တျာ၊မိညာမှ။သရေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုထဝိယံ၊မြေ၌။

➢ ပသညဿ+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိဆုတ်။

➢ ဝိဘတ္တာဒေသေ-၌ ဝိဘတ္တိ-အရ ။ ။ ယောသုစ-သုတ်မှ ယော-သဒ္ဒါ သိဟ ဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသောကြောင့်ဂင်း၊ သံသာသွေကဝစနေသုစ-သုတ်မှ ဧကဝစန-သဒ္ဒါ မဏ္ဍူကဂတိကနည်းအားဖြင့် လိုက်လာသောကြောင့်ဂင်း ယောဝိဘတ် နှစ်လုံး, နာဝိဘတ်, သဝိဘတ်နှစ်လုံး, သွာဝိဘတ် သို့ဝိဘတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ အာဒေသ-အရ ။ ။ တတော ယောန မော တု-သုတ်၌ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဩပြု အမာပတော သို့သွာနံ ဝါသုတ်ဖြင့် အာပြု အံပြုတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ ။ ။ တတော ယောန မောတု-သုတ်၌ တုသဒ္ဒါ ဖြင့် ယောဝိဘတ်ကိုပြုထားသော ဩသရ၊ အမာပတော သို့သွာနံ ဝါသုတ်ဖြင့် နာ, ဿ, သွာ, သို့ဝိဘတ်တို့ကို ပြုထားသော အာ, အံသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ပသည-အရ ။ ။ (ပသညဿစ ဏ္ဍဝဏ္ဍဿ-ကို ထောက်၍) ယဝကာရာစ ဆုတ်မှ ယ-အကွာရာသာ လိုက်လာသောကြောင့်-- ဏ္ဍဝဏ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ရတ္တောစသော ပြယုဂ်တို့၌ ဏ္ဍဝဏ်၏ ယ အပြုကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ စသဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

➢ ဏ္ဍဝဏ္ဍော ယံ နဝါသုတ်ဖြင့် ယပြုလျှင် ပြီးနိုင်လျှက် ဤသုတ်ကို ဆိုရ

http://www.dhammadownload.com

ခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဣတ္ထိလိင်ကို၎င်း၊ ဝိဘတ်အပြုနိမိတ်ကို၎င်း ယူခြင်းငှာ (ဝါ) ယူလိုသောကြောင့် ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

၇၃။ ဂါဝသေ

ဂေါဣစ္ဆေတဿ ဩကာရဿ အာဝါဒေသော ဟောတိ သေဝိဘတ္တိမှိ။

ဂါဝဿ။

* (ဒွိပဒကြံ၍ ပေးပုံ) သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။ဂါဝ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏ ဩ၏အာဝ-အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * (တိပဒကြံ၍ ပေးပုံ) သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။ဂေါ၊ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ၏။အာဝ၊အာဝပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * (စတုပ္ပဒကြံ၍ ပေးပုံ) သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။ဂေါ၊ဂေါ-သဒ္ဒါ၏။ဩ၊ဩ-အက္ခရာ၏။အာဝ၊အာဝပြုသည်။ဟောတိ၊၏

သေဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။ဂေါဣစ္ဆေတဿ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဩကာရဿ၊အစိတ်ဩ၏။ အာဝါဒေသော၊အာဝ,ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ ဂါဝဿ(ဂေါ+သ) နွားအား၊နွား၏။

➢ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) ဂေါ+အာဝ+သေ-ဟု ၃-ပုဒ်၊ (ဈာသ-အလို) ဂါဝ+သေ-ဟု ၂-ပုဒ်၊ (တစ္စည်းအလို) ဂေါ+ဩ+အာဝ+သေ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ သေ-၌ သဝိဘတ်နောင် သို့ဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကြောင်း

ဝိဘတ်သည်လည်း လိင်သဘောရှိသောကြောင့် --တည်း။

➢ **တာရီကား** - ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ။ ➢ **ကာရိယ ကား**- အာဝ-အပြု။

➢ **နိမိတ်ကား**- သဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ** ။ ။ ဂါဝသေသုတ်၌ ဂါဝ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဂါဝီစသည်၌ ဤပစ္စည်းကြောင့် အာဝပြုနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၇၄။ ယောသုစ

ဂေါဣစ္ဆေတဿ ဩကာရဿ အာဝါဒေသော ဟောတိ ယော ဣစ္ဆေတေသု ပရေသု။

ဂါဝေါ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဂါဝေါ ပဿန္တိ၊ ဂါဝီ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဂါဝီ ပဿန္တိ၊

စဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? နာ သ္မာ သို့ သု ဝစနေသု အာဝါဒေသော ဟောတိ။ ဂါဝေန၊ ဂါဝါ၊ ဂါဝေ၊ ဂါဝေသု။

* ယောသုစ၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း။ဂေါ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ၏။အာဝ၊ အာဝပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေသု၊နှောင်းကုန်သော။ယောဣစ္ဆေတေသု၊တို့ကြောင့်။ဂေါ ဣစ္ဆေတဿ၊၏။ ဩကာရဿ၊၏။အာဝါဒေသော၊အာဝ,ပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂါဝေါ(ဂေါ+ယော)နွားတို့သည်။ဂန္ဆန်၊သွားကုန်၏။ဂါဝေါနွားတို့ကို။ပဿန်၊မြင်ကုန်၏။ ဂါဝီ၊နွားမတို့သည်။ဂန္ဆန်၊သွားကုန်၏။ဂါဝီ၊နွားမတို့ကို။ပဿန်၊မြင်ကုန်၏။

စဋ္ဌဟဏ်း၊စသဒ္ဒါကို။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်အကျိုးငှာ။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်သနည်း။ နာ. သွာ သို့ သုဝစနေသုနာ, သွာ, သို့, သုဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အာဝါဒေသော၊အာဝုပြုသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ကွာတိအတ္ထံ၊ဤ အနက်ကို။ဒဿနတ္ထံ၊ပြခြင်းအကျိုးငှာ။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်၏။ဂါဝေန၊နွား ဖြင့်။ဂါဝါ၊နွားမှ။ဂါဝေ၊နွား၌။ဂါဝေသု၊နွားတို့၌။

➤ **ယောသု+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ကာရိကား-** ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်သြ။ ➤ **ကာရိယ ကား-** အာဝ-အပြု။

➤ **နိမိတ်တား-** ယော နာ သွာ သို့ သုဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဂါဝေန၊ ဂါဝါ၊ ဂါဝေ၊ ဂါဝေသု-တို့၌ နာ, သွာ, သို့, သု ဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်သြကို အာဝပြု ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူအပ်သော ဝိဘတ်များ** ။ ။ နာ, သွာ, သို့, သုဝိဘတ်။

➤ **ယောသုစ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ယောဝိဘတ်ဒြဗ်ကို ငဲ့သောကြောင့် ယောသုစ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။

၇၅။ အဝံမို့ စ

ဂေါက္ကစ္ဆေတသ သြကာရသ. အာဝ အဝ က္ကစ္ဆေတေ အာဒေသော ဟောန္တိ အံမို့ ဝိဘတ္တိမို့။ ဂါဝံ၊ ဂဝံ။

စဋ္ဌဟဏေန သာဒိသေသေသု ပုဗ္ဗတ္တဝစနေသု ဂေါ က္ကစ္ဆေတသ သြကာရသ အဝါဒေသော ဟောတိ။ဂဝသ၊ ဂဝေါ၊ ဂဝေန၊ ဂဝါ၊ ဂဝေ၊ ဂဝေသု။

* အံမို့စ၊အံဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။ဂေါ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်သြ၏။အာဝစ၊အာဝပြု သည်ငင်း။အဝစ၊အဝပြုသည်ငင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* အံဝိဘတ္တိမို့၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။ဂေါက္ကစ္ဆေတသ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။သြကာရသ၊သြ အကွရာ၏။အာဝ အဝက္ကစ္ဆေတေ အာဒေသော၊ အာဝပြု, အဝပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ် ကုန်၏။ဂါဝံ၊ဂဝံ၊နွားကို။ **စဋ္ဌဟဏေန**၊စသဒ္ဒါဖြင့်။သာဒိသေသေသု၊အံ-စသည်မှကြွင်း သော သ,အစရှိကုန်သော။ပုဗ္ဗတ္တဝစနေသု၊ရှေ့သုတ်ဟိုဠ် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိဘတ်ရှစ်လုံး တို့ကြောင့်။ဂေါက္ကစ္ဆေတသ၏။သြကာရသ၏။အဝါဒေသော၊အာဝပြုသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂဝသ၊နွား-အား-၏။ဂဝေါ၊နွားတို့သည်-တို့ကို။ဂဝေန၊နွားဖြင့်။ဂဝါ၊နွားမှ။ ဂဝေ၊နွား၌။ဂဝေသု၊နွားတို့၌။

http://www.thanmyaloo.road.com

➢ **အဝ+အံမှိ+စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ကာရီတား**= ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ။ ➢ **ကာရိယ ကား**= အာဝပြု, အဝပြု။ ➢ **နိမိတ် ကား**= အံဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သာဒိ-အရ/သေသ-အရ/သာဒိသေသ-အရ ယူရမည့်ဝိဘတ်များ**

သနှစ်လုံး၊ ယောနှစ်လုံး၊ နာ, သွာ, သွီ, သု-အားဖြင့် ရှစ်လုံးတို့ကို ယူရမည်။

➢ **မယူရသော ဝိဘတ်များ/ သေသ-အပါဒါန် အရ** ။ ။ အံဝိဘတ်, သိဝိဘတ် ဟိဝိဘတ်နှစ်လုံး နံဝိဘတ်နှစ်လုံး တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗ-အရ ယူရမည့် ရှေ့သုတ်များ** ။ ။ ဂါဝသေသုတ်နှင့် ယောသုစသုတ် ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗုတ္တဝစန-အရ** ။ ။ ဂါဝသေသုတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော သဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ ယောသုစသုတ်နှင့် ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါတို့ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ယောဝိဘတ် ၂-လုံး၊ နာ သွာ, သွီ, သုအားဖြင့် ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ သမုစ္စည်းအနက် အနုကဗုနအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဂဝသ၊ ဂဝေါ၊ ဂဝေန၊ ဂဝါ၊ ဂဝေ၊ ဂဝေသု-တို့၌ ယော, နာ, သ, သွာ, သွီ, သု-ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဩကို အဝပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူအပ်သော ဝိဘတ်များ** ။ ။ သဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ယော ဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ နာ, သွာ, သွီ, သု အားဖြင့် ဝိဘတ် (၈) လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဝ-ဟူသော ကာရိယနောင် စသဒ္ဒါထိုင်လျှင်** = စသဒ္ဒါသည် အနုကဗုန အနက်ရှိပါသည်။ ထိုစသဒ္ဒါဖြင့် ဂါဝသေသုတ်မှ အာဝ-ဟူသော ကာရိယကို မိမိသုတ် သို့ လိုက်စေရန် ဆွဲငင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အံမှိ-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ်နောင် စသဒ္ဒါထိုင်လျှင်** = စသဒ္ဒါသည် အံဝုတ္တ သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။ ထိုစသဒ္ဒါဖြင့် ဂါဝသေ၊ ယောသုစ၊ ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော သဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ ယောဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ နာ, သွာ, သွီ, သု-ဝိဘတ် ရှစ်လုံးတို့ကို ဆည်းခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ ဩကို အာဝ, အဝပြုနိုင်သော ဝိဘတ်များ**

ဂါဝသေ၊ ယောသုစ၊ အဝမှိစသုတ်တို့တိုထောက်၍ သနှစ်လုံး၊ ယောနှစ်လုံး၊ အံ နာ, သွာ, သွီ, သု-ဝိဘတ်အားဖြင့် (၉) လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အာဝ, အဝ မပြုနိုင်သော ဝိဘတ်များ** ။ ။ သိဝိဘတ်, ဟိဝိဘတ်နှစ်လုံး နံဝိဘတ်နှစ်လုံးအားဖြင့် (၅) လုံးဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇၆။ အာဝဿု ဝါ

အာဝဏ္ဏစွေတဿ ဂါဝါဒေသဿ အန္တေသရဿ ဥကာရာဒေသော ဟောတိ ဝါ အံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ဂါဝံ၊ ဂါဝံ။

အာဝဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဂဝံ။ အံမှီတိ ကိမတ္ထံ? ဂါဝေါ တိဋ္ဌန္တိ။

* အံမှိ၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။အာဝဿ၊အာဝပြု၏ အစိတ် အ-၏။ဥ၊ဥပြုသည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * အံမှိဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။ဂါဝါဒေသဿ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ ၏ အံပြုဖြစ်သော။အာဝဏ္ဏစွေတဿ၊အာဝ,ပြု၏။အန္တသရဿ၊အစိတ်သရ၏။ဥ-ကာရာဒေသော၊ဥပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဂါဝံ၊ဂါဝံ၊နွားကို။ ➤ အာဝဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂဝံ၊ နွားကို။ ➤ အံမှီတိ ပဒံ၊အံမှိဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂါဝေါ၊နွားတို့သည်။တိဋ္ဌန္တိ၊တည်ကုန်၏။

➤ **အာဝဿ+ဥ+ဝါ-ဟူ ဥ-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ် ကား- အံဝိဘတ်။** ➤ **ကာရီ ကား-.** အာဝ-အပြု၏ အစိတ် အ-သရ။ ➤ **ကာရိယ ကား - ဥသရ ဖြစ်ပါသည်။**

➤ **အာဝဿ-သဒ္ဒါထည့်၍ သုတ်တည်ရခြင်းအကျိုး ။ ။** အာဝ-ကို လိုက်စေလျှင် တွဲဘက်ဖြစ်သော အဝ-လည်း လိုက်လာမည်ဖြစ်၍ ထို အဝပြုကို နှစ်စေခြင်း အကျိုးငှာ အာဝဿ-ကိုထည့်၍ သုတ်တည်ရပါသည်။

၇၇။ တတော နမံ ပတိမှာ လုတ္တေစ သမာသေ

တတော ဂေါသဒ္ဒတော နံဝစနဿ အံအာဒေသော ဟောတိ။ ဂေါဏ္ဏစွေတဿ ဩကာရဿ အဝါဒေသော ဟောတိ။ ပတိမှိ ပရေ အလုတ္တေ စ သမာသေ။ ဂဝံပတိ။ **အလုတ္တေတိ ကိမတ္ထံ?** ဂေါပတိ။

စဂ္ဂဟဏေန အသမာသေပိ နံဝစနဿ အံအာဒေသော ဟောတိ။ ဂေါဏ္ဏစွေတဿ ဩကာရဿ အဝါဒေသော ဟောတိ။ ဂဝံ။

* ပတိမှိ၊ပတိ-သဒ္ဒါကြောင့်။အလုတ္တေ၊ဝိဘတ်မကျေသော။သမာသေစ၊သမာသ်ဒ္ဓ်လည်း။တတော၊ထိုဂေါသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နံ၊နံဝိဘတ်၏။အံ၊အံပြုသည်။ တောတိ၊၏။ဂေါ၊ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ၏။အဝစ၊အဝပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေသော။ပတိမှိ၊ပတိသဒ္ဒါကြောင့်။အလုတ္တေ၊ဝိဘတ်မကျေသော။သမာသေစ၊ သမာသ်ဒ္ဓ်လည်း။တတော ဂေါသဒ္ဒတော၊ထို ဂေါသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ နံဝစနဿ၏။အံ အာဒေသော၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဂေါဏ္ဏစွေတဿ၏။ ဩကာရဿ၊ဩ-အက္ခရာ၏။အဝါဒေသော၊အဝ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂဝံပတိ၊နွားတို့၏အရှင်။အလုတ္တေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဂေါပတိ၊နွားတို့၏ အရှင်။**စဂ္ဂဟဏေန**၊စသဒ္ဒါဖြင့်။အသမာသေပိ၊ သမာသ်မဟုတ်သော ဝါကျ၌လည်း။ နံဝစနသ၊နံဝိဘတ်၏။အံ အာဒေသော၊အံ, ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဂေါဏ္ဍစ္စေတသ၊ ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဩကာရသ၊ဩ,အက္ခရာ၏။အဝါဒေသော၊အဝ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဂဝံ၊နွားတို့အား-တို့၏။

➢ **တတော+နံ+အံ+ပတိမှိ+အလုတ္တေ+စ+သမာသေ-ဟု (၇) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **သမာသေ-အရ** ။ ။ အလုတ္တေ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ အလုတ္တ သမာသ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒေသ (ကာရိယ) ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) ပတိသဒ္ဒါကြောင့် အလုတ္တသမာသ် ၌ ဂေါ-သဒ္ဒါနောင် နံ ဝိဘတ်ကို အံပြု။ (၂) ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩကို အဝပြု။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် သမ္ပိဏ္ဍနအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (သမုစ္စည်းအနက်ရှိသော) စသဒ္ဒါဖြင့် သမာသ် မဟုတ်သော ဂဝံ-ဟူသောနာမ်၌ နံဝိဘတ်ကို အံပြု၊ ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩကို အဝပြု ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ [ဤအလို စသဒ္ဒါကို သမာသေပုဒ်နှင့်ယှဉ်ပါ။] (ကစ္စည်း+ရူ (တနည်း) သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ရှိသော စသဒ္ဒါဖြင့် ဂေါသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩကိုသာ အဝ ပြုသည် မဟုတ်၊ နံဝိဘတ်ကိုလည်း အံပြုသေး၏ဟု ပေါင်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ဤ အလို- စသဒ္ဒါကို အဝ-ဟူသော ကာရိယနှင့်ယှဉ်ပါ။)

၇၈။ ဩသရေ စ

ဂေါဏ္ဍစ္စေတသ ဩကာရသ အဝါဒေသော ဟောတိ သမာသေ စ သရေ ပရေ။ ။ ဂဝဿကံ၊ ဂဝေဋ္ဌကံ၊ ဂဝါဇိနံ။

စဂ္ဂဟဏေန ဥဝဏ္ဏဏ္ဍစ္စေဝမန္တာနံ လိဂ်ါနံ ဥဝ အဝ ဥရာဒေသာ ဟောန္တိ သို့ ယော ဏ္ဍစ္စေတေသု ကွစိ။ ဘုဝိ၊ ပသဝေါ၊ ဂုရဝေါ၊ စတုရော။

သရေတိ ကိမတ္ထံ? ဂေါဓနော၊ ဂေါဝိန္ဒော။

* သရေစ၊နောက်သရကြောင့်လည်း။သမာသေ၊လုတ္တသမာသ်၌။ဂေါ၊ဂေါ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဩ၏။အဝ၊အဝပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေ၊သော။သရေစ၊သရ ကြောင့်လည်း။ သမာသေစ၊လုတ္တသမာသ်၌လည်း။ ဂေါဏ္ဍစ္စေတသ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။ ဩကာရသ၊ဩ-အက္ခရာ၏။အဝါဒေသော၊အဝ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

ဂဝဿက်၊(ဂေါ+အဿက်)နွား, မြင်း။ဂဝေဠက်၊(ဂေါ+ဧဠက်)နွား, ဆိတ်။ဂဝါဇိန်၊ (ဂေါ+အဇိန်) နွား, သစ်။

စဋ္ဌာဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။သို့ ယော ဣစ္စေတေသု၊သို့, ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ဥဝဏ္ဏဣစ္စေဝမန္တာနံ၊ဥဝဏ် အဆုံးရှိကုန်သော။လိဂ်္ဂါနံ၊လိင်တို့၏။ဥဝ အဝ ဥရာဒေသာ၊ ဥဝ, အဝ, ဥရတို့ပြုတို့သည်။ကွစိ၊အချို့၌။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဘုဝိ(ဘူ+သို့) မြေ၌။ ပသဝေါ(ပသု+ယော) နွားတို့သည်-တို့ကို။ဂုရဝေါ (ဂုရု+ယော)ဆရာတို့သည်၊တို့ကို။ စတုရေား(စတု+ယော)လေးယောက်တို့သည်-တို့ကို။သရေတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊ နည်း။ ဂေါဓနော၊နွားတည်းဟူသော ဥစ္စာရှိသောသူ။ဂေါဝိန္ဒော၊နွားတို့ကို အစိုးရသောသူ။

➢ သြ+သရေ+စ-ဟု ဒု-ပုဗ်ရှိသော **အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ** ။ ။ အ-သရ, ဧ-သရတို့ကို ယဲ့ရမည်။(ကစ္စည်း

➢ **သမာသေ-အရ** ။ ။ တတော နံ ပတိမှာ လုတ္တေစ သမာသေသုတ်ဖြင့် အလုတ္တသမာသ်ကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် လုတ္တသမာသ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်း-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဘုဝိ၊ပသဝေါ၊ ဂုရဝေါ၊ စတုရော ပြယုဂ်တို့၌ သို့ဝိဘတ် ယောဝိဘတ်ထို့ကြောင့် ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော လိင်၏ အဆုံးသရကို ဥဝပြု အဝပြု ဥရပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဘုဝိ၊ ပသဝေါ ပြယုဂ်တို့၌ ဥဝဏ်ကို ဥဝပြု အဝပြု ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဖြင့် စီရင်နိုင်သော ဝိဘတ် (နိမိတ်)** - သို့ဝိဘတ် ယောဝ်ဘတ်။ ကာရိကား- ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော ဘူ, ပသု, ဂုရု, စတုသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသရ။ **ကာရိယ** ကား- ဥဝပြု အဝပြု ဥရပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါဖြင့် စီရင်သော ကာရီ ကာရိယ နိမိတ္တ-တို့ကို အစဉ်အတိုင်း တွဲစပ်ပုံ** ။ ။ သို့ဝိဘတ်ကြောင့် ဦ-ကို ဥဝပြု။ (ဘုဝိ) ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဥ-ကို အဝ ပြု၊ (ပသဝေါ၊ဂုရဝေါ)။ ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဥ-ကို ဥရပြု၊ (စတုရော)။

➢ **သရေ-ဟူသော နိမိတ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်** - သို့ဝိဘတ် ယော ဝိဘတ်တို့ကို ဆည်းယူပါသည်။

➢ **သြ-ဟူသော ကာရီနောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်** - ဥဝဏ်အဆုံးရှိသော ဘူ, ပသု, ဂုရု, စတု-စသော လိင်တို့ကို ဆည်းယူပါသည်။

➢ **အဝ-ဟူသော ကာရိယနောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်** - ဥဝပြု အဝပြု ဥရပြုပြီးဟူသော ကာရိယကို ဆည်းယူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၇၉။ တဇ္ဇိပရိတုပ ပဒေ ဗျဥ္ဇနေစ

တသာ အဝသဒ္ဒသာ ယဒါ ဥပပဒေ တိဋ္ဌမာနသာ တသာ ဩကာရသာ ဝိပရိတော ဟောတိ ဗျဥ္ဇနေ ပရေ။

ဥဂ္ဂတေ သူရိယေ၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ။

စဂ္ဂဟဏာ မဝဓာရဏတ္ထံ? အဝသာနေ အဝကိရဏေ၊ အဝ ကိရတိ။

* ဗျဥ္ဇနေ၊နောက်ဗျည်းကြောင့်။ဥပပဒေ၊ပုဒ်၏အနိုး၌။တိဋ္ဌမာနသာ၊တည်ရှိသော။ တဇ္ဇိပရိတော၊ထိုအဝသဒ္ဒါ၏ ထိုဩ၏ ဝိပရိတ် ဥပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

ပရေသော။ဗျဥ္ဇနေ၊ကြောင့်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ဥပပဒေ၊ပုဒ်၏အနိုး၌။တိဋ္ဌမာန သာ၊တည်ရှိသော။တသာ အဝသဒ္ဒသာ၊ထို အဝသဒ္ဒါ၏။တသာ ဩကာရသာ၊ ထိုဩ အကွရာ၏။ဝိပရိတော၊ ဝိပရိတ် ဥပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သူရိယေ၊နေသည်။ဥဂ္ဂတေ၊(အဝ+ဂတေ)လျှောသက်သည်ရှိသော်။ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ (အဝ+ဂစ္ဆတိ)လျှောသက်၏။ဥဂ္ဂဟေတွာ၊(အဝ+ဂဟေတွာ)မကောင်းသဖြင့်ကိုင်၍-ယူ၍။ စဂ္ဂဟဏာ၊စသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊မြဲခြင်း အနက်ရှိ၏။အဝသာနေ၊အဆုံး၌။အဝ ကိရဏေ၊ကြဲဖြန့်ခြင်း၌။အဝကိရတိ၊ကြဲဖြန့်၏။

➢ တဇ္ဇိပရိတော (တ+ဝိပရိတော) + ဥပပဒေ+ ဗျဥ္ဇနေ+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဗျဥ္ဇနေ-အရ/ နိမိတ်-အရ ။ ။ ဂ-ဗျည်းကို ယူရပါမည်။ (ကစ္စည်း)

➢ ကာရီ ကား- အဝ-သဒ္ဒါ။ ➢ ကာရိယ ကား - ဥ-အကွရာ ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဥပပဒ မည်ပုံ ။ ။ နာမ်, အာချာတ်တို့၏ အနိုး၌ ရွတ်ဆိုအပ်သောပုဒ်သည် ဥပပဒ မည်ပါသည်။

➢ ဥပပဒ-အရ ။ ။ ဥဂ္ဂတေ၌ ဂတေ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်၏အနိုး၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော အဝ-သဒ္ဒါ၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-၌ ဂစ္ဆတိ-ဟူသော အာချာတ်ပုဒ်၏ အနိုး၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော အဝ-သဒ္ဒါ၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-၌ ဂဟေတွာ-ဟူသော ကိတ်နာမ်ပုဒ်၏ အနိုး၌ ရွတ်ဆိုအပ်သော အဝ-သဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

(တနည်း) ဥပပဒ-အရ- ဥဂ္ဂတေ-၌ ဂတေ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်၊ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ-၌ ဂစ္ဆတိ ဟူသော အာချာတ်ပုဒ်၊ ဥဂ္ဂဟေတွာ-၌ ဂဟေတွာ-ဟူသော ကိတ်နာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။ (ဧရာသ)

➢ တဇ္ဇိပရိတော-၌ တ-အရ ။ ။ ဩ-အကွရာကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝိပရိတ-အရ** ။ ။ ဥ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **တဗ္ဗိပရိတ-အရ** ။ ။ ဩ၏ ဝိပရိတ် ဥ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **ဩ-၏ ဝိပရိတ်ဟူသော အမည်သည်** ။ ဥ-အက္ခရာ၏ အမည်ဖြစ်ပါသည်

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝဓာရဏအနက် ရှိပါသည်

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အဝသာနေ စသည်၌ အဝသဒ္ဒါ၏ ဩ-အက္ခရာ၏ ဝိပရိတ် ဥပြုခြင်းကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အဝဿုတာရော-ဟု သုတ်မတည်ဘဲ တဗ္ဗိပရိတ-ဟု ဝိပရိတ-သဒ္ဒါဖြင့် သုတ်တည်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဥ-အက္ခရာကား- ဩ-အက္ခရာ၏ ဝိပရိတ်တည်းဟု အမည်သညာကို သိစေလိုသောကြောင့် ဝိပရိတသဒ္ဒါဖြင့် သုတ်တည်ရပါသည်။(ဋီကာ

➢ **ဝိပရိတ် ၃-မျိုး** ။ ။ (၁) အ ဝိပရိတ်။ အာ-မှ အ-ဖောက်ပြန်သွားခြင်း၊ (၂) ဣ ဝိပရိတ်။ ဤ ဧ-တို့မှ ဣ-ဖောက်ပြန်သွားခြင်း၊ (၃) ဥ ဝိပရိတ်။ ဦ ဩ-တို့မှ ဥ-ဖောက်ပြန်သွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝိပရိတ+ ဝိကာရ+ ဝိပရိယာယ အထူး** ။ ။ (၁) ပြုရိုး ပြုစဉ်မှ ဖောက်ပြန်၍ အာ-ကို အ၊ ဤ ဧ-ကို ဣ၊ ဦ ဩ-ကို ဥပြုခြင်းသည် ဝိပရိတ မည်၏။ (၂) ဓ အက္ခရာ စသည်တို့ကို ဒ-အက္ခရာ စသည်ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲခြင်း, သိ-စသော ဝိဘတ်တို့ကို ဩ အာ အံ စသည်ဖြစ်အောင် ပြောင်းလဲခြင်းသည် ဝိကာရ မည်၏။ (၃) ဗဝှာဗာဓော၊ သီဟော ဝုလှတိ စသည်တို့၌ အက္ခရာတို့၏ ရှေ့နောက် ပြန်ခြင်းသည် ဝိပရိယာယ မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ဝုဒ္ဓိ+ ဒီဃ+ ဝိကာရ အထူး** ။ ။ အ-မှ အာ၊ ဣဝဏ်မှ ဧ၊ ဥဝဏ်မှ ဩဖြစ်ခြင်းသည် ဝုဒ္ဓိမည်၏။ အ, ဣ, ဥ-တို့မှ အာ ဤ ဦ ဖြစ်ခြင်းသည် ဒီဃ မည်၏။ အာ ဤ ဦ-တို့မှ အ ဣ ဥ ဖြစ်ခြင်းသည် ဝိပရိတ် မည်၏။

၈၀။ ဂေါဏ နံမှိ ဝါ

သဗ္ဗသေဝ ဂေါသဒ္ဒသ ဂေါဏာဒေသော ဟောတိ ဝါ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

ဂေါဏာနံ၊ သတ္တန္ဒံ။

ဝါတိ ကိမတ္တံ? ဂေါဏဥ္ဇေ တရမာနာနံ၊ ဥဇုံ ဂစ္ဆတိ ပုဂ်ဝေါ။

သဗ္ဗာ ဂါဝီ ဥဇုံ ယန္တိ၊နေတ္တေ ဥဇုံ ဂတေ သတိ။

ယောဂဝိဘာဂေန အညတြာပိ ဂေါဏာဒေသော ဟောတိ။ ဂေါဏဘူတာနံ။

နံမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။ဂေါ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဂေါဏ၊ဂေါဏပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * နံမှိဝိဘတ္တိမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဂေါသဒ္ဒသ၊ ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဂေါဏာဒေသော၊ဂေါဏ,ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

သတ္တန္ဒံ၊ခုနှစ်ကောင်ကုန်သော။ဂေါဏာနံ၊နွားတို့အား-တို့၏။ ဝါတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။* တရမာနာနံ၊သွားကြကုန်သော။ဂေါဏာနံ၊နွားအပေါင်းတို့တွင်။ပုဂ်ဝေါ၊ ရှေ့ဆောင်နွားလားသည်။ဥဇုံ၊ဖြောင့်ဖြောင့်။စေ ဂစ္ဆတိ၊အကယ်၍ သွားအံ့။နေတ္တေ၊ ရှေ့ဆောင် နွားသည်။ဥဇုံ၊ဖြောင့်ဖြောင့်။ဂတေ၊သွားသည်။သတိ၊ရှိသော်။သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ဂါဝီ၊နွားအပေါင်းတို့သည်။ဥဇုံ၊ဖြောင့်ဖြောင့်။ယန္တိ၊လိုက်သွားကြကုန်၏။

ယောဂဝိဘာဝေန၊ဂေါဏဟူသော ဒွိဓာကရဏယောဂ ဝိဘာဂဖြင့်။အညတြာပိ၊ နိမိတ်ကင်းကွာ တစ်ပါးသောအရာ၌လည်း။ဂေါဏာဒေသော၊ဂေါဏပြုသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ဂေါဏဘူတာနံ၊နွားဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော သူတို့အား-တို့၏။

➢ ဂေါဏ+နံမှိ+ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ကာရီ-အရ = ဂေါသဒ္ဒါ၊ ➢ ကာရိယ-အရ = ဂေါဏ အပြု ဖြစ်ပါသည်။

➢ နိမိတ်-အရတား= နံဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ ယောဂဝိဘာဝ/ ဂေါဏ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး ။ ။ ဂေါဏ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဂေါဏဘူတာနံ-ဝယ် နံဝိဘတ် မနောင်းရာ၌လည်း ဂေါ သဒ္ဒါကို ဂေါဏပြုရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

၈၁။ သုဟိနာသု စ

သုဟိနာ ဣစ္စေတေသု သဗ္ဗဿ ဂေါသဒ္ဒဿ ဂေါဏာဒေသော ဟောတိဝါ။

ဂေါဏေသု၊ ဂေါဏေဟိ၊ ဂေါဏေဘိ၊ ဂေါဏေန။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? ဂေါသု၊ ဂေါဟိ၊ ဂေါဘိ၊ ဂဝေန။

စဂ္ဂဟဏေန သျာဒိသေသေသု ပုဗ္ဗုတ္တရဝစနေသုပိ ဂေါဏ ဂု ဂဝယာ ဒေသာ ဟောန္တိ။ ဂေါဏော၊ ဂေါဏာ၊ဂေါဏံ၊ ဂေါဏေ၊ ဂေါဏဿ၊ ဂေါဏမှာ၊ ဂေါဏမှိ၊ ဂုန္ဒံ၊ ဂဝယေဟိ၊ ဂဝယေဘိ။

* သုဟိနာသုစ၊သု, ဟိ, နာဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း။ဂေါ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဂေါဏစ၊ ဂေါဏပြုသည်လည်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သုဟိနာဣစ္စေတေသုစ၊သု, ဟိ, နာဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဂေါသဒ္ဒဿ၊ဂေါသဒ္ဒါ၏။ဂေါဏာ ဒေသော၊ဂေါဏ,ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဂေါဏေသု၊နွားတို့၌။ဂေါဏေဟိ၊ဂေါဏေဘိ၊နွားတို့ဖြင့်-တို့မှ။ဂေါဏေန၊နွားဖြင့်။ ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂေါသု၊နွားတို့၌။ ဂေါဟိ၊ဂေါဘိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ဂဝေန၊နွားဖြင့်။ စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။သျာဒိ သေသေသု၊ကြွင်းသော သိအစရှိကုန်သော။ပုဗ္ဗုတ္တရ ဝစနေသု၊ ရှေ့ နောက် ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ကြောင့်၎င်း။အပိ၊အကြွင်းမဟုတ် ရှေ့နှစ်သုတ်၌

http://www.dhammadownload.com

ပါသော နံ, ဟိ လေးလုံးတို့ကြောင့်ငင်း။ဂေါဏ ဂု ဂဝယာ ဒေသာ၊ဂေါဏ, ဂု, ဂဝယ ပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ဂေါဏော၊နွားသည်။ဂေါဏာ၊နွားတို့သည်။ဂေါဏံ၊ နွားကို။ဂေါဏေ၊နွားတို့ကို။ဂေါဏာသု၊နွားအား-၏။ဂေါဏာမှာ၊မှ။ဂေါဏာမှိ၊နွား၌။ဂုန်၊ နွားတို့အား-တို့၏။ဂဝယေဟိ၊ဂဝယေဘိ၊နွားတို့ဖြင့်-တို့မှ။

➤ **သုဟိနာသု+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ကာရီ ကား- ဂေါ-သဒ္ဒါ။ ကာရီယကား- ဂေါဏပြု ဖြစ်ပါသည်။**

➤ **နိမိတ်ကား-** သု ဟိ နာဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သေသ-အရ/ သျာဒိ-အရ/ သျာဒိသေသ-အရ/ ပုဗ္ဗုတ္တရဝစန-အရ**

ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သုဟိနာသုစသုတ်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိဘတ်ခြောက်လုံးတို့ မှ ကြွင်းသော သိ, ယော၊ အံ, ယော၊ သ, သ္မာ၊ သ, သ္မိ ဝိဘတ် (၈) လုံးတို့ရ၏။

➤ **သေသ-အပါဒါနိန်အရ ။ ။** ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သုဟိနာသုစသုတ်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီး သော နံဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ ဟိဝိဘတ်နှစ်လုံး၊ နာဝိဘတ် သုဝိဘတ် (၆) လုံးရ၏။

➤ **ပုဗ္ဗုတ္တရဝစနေသု-၌ ပုဗ္ဗ-အရ ။ ။** နာ-စသော ဝိဘတ်တို့၏ ရှေ့ကျသော သိ, ယော၊ အံ, ယော၊ဝိဘတ် ၄-လုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ဥတ္တရဝစန-အရ ။ ။** နာ-စသော ဝိဘတ်တို့၏ နောက်ဖြစ်သော သ, သ္မာ သ, သ္မိ ဝိဘတ် ၄-လုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သုဟိနာသုစသုတ်တို့ဖြင့် ဆိုအပ်ပြီးသော ဝိဘတ်ခြောက်လုံးတို့မှ ကြွင်းသော သိ, ယော၊ အံ, ယော၊ သ, သ္မာ၊ သ, သ္မိ ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ကြောင့်ငင်း၊ ပုဗ္ဗုတ္တရဝစနေသုပိ-၌ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဆည်းယူအပ်သော နံ, ဟိ ဝိဘတ်လေးလုံးတို့ကြောင့်ငင်း ဂေါသဒ္ဒါကို ဂေါဏပြု ဂုပြု ဂဝယပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ပုံစံ) ဂေါဏော၊ ဂေါဏာ၊ဂေါဏံ၊ ဂေါဏော၊ ဂေါဏာသု၊ ဂေါဏာမှာ၊ ဂေါဏာမှိ၊ ဂုန်၊ ဂဝယေဟိ၊ ဂဝယေဘိ။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် သု, ဟိ, နာဝိဘတ်တို့မှ ကြွင်းသော ဝိဘတ် (၁၁) လုံးတို့ကြောင့် ဂေါ-သဒ္ဒါကို ဂေါဏပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ပုဗ္ဗုတ္တရဝစနေသုပိ-၌ အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**

အပိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သုဟိနာသု စ-သုတ်တို့၌ ဆိုအပ်ပြီးသော နံ, ဟိ-ဝိဘတ် လေးလုံးတို့ကြောင့် ဂေါ-သဒ္ဒါကို ဂုပြု ဂဝယ-ဓာပြုကို ဆောင်းပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါဖြင့် စီရင်သော ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တို့ကို အာစဉ်အတိုင်း တွဲ ဖက်ပုံ ။ ။** သိ, ယော၊ အံ, ယော၊ သ, သ္မာ၊ ၁၁, သ္မိ ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ကြောင့် ဂေါသဒ္ဒါ

http://www.dhammadownload.com

ကို ဂေါဏပြု၊ နံဝိဘတ်ကြောင့် ဂေါသဒ္ဒါကို ဂုပြု၊ ဟိဝိဘတ်ကြောင့် ဂေါသဒ္ဒါကို ဂဝယ ပြုပါသည်။

➢ **နာဟိသုသုစ-ဟု ဝိဘတ်အစဉ်အတိုင်း မဆိုဘဲ သုဟိနာသုစ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နာဟိသုသုစ-ဟု ဝိဘတ်အစဉ်အားဖြင့် ဆိုသင့်သော်လည်း သုခုစ္စာရဏ အကျိုးငှာဌင်း၊ သုသု-ဟူသော တစ်ခုသော ဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းမှ နစ်စေခြင်း အကျိုးငှာဌင်း သုဟိနာသုစ-ဟု ဆိုရပါသည်။

➢ **နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဂေါဏ နံမှိဝါသုတ်နှင့် တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ ဂေါဏနံသုဟိနာသုစ-ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း လေးသည်၏အဖြစ်, ခက်ခဲသည်၏အဖြစ်ကို နစ်စေလိုသောကြောင့်--နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရပါသည်။(နိဒ္ဒေသ)

➢ **ဂေါ-သဒ္ဒါကို ဂေါဏပြုရာ၌ နိမိတ်ဖြစ်သော ဝိဘတ်များ** ။ ။ ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သုဟိနာသုစ၊ ဌင်းသုတ်စသဒ္ဒါတို့ကိုထောက်၍ ဝိဘတ် (၁၄) လုံး ဖြစ်ပါသည်။

၈၂။ အံမော နိဂ္ဂဟိတံ ဈလပေဟိ

အံဝစနဿ မကာရဿစ ဈ လ ပ ဣစ္စေတေဟိ နိဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ။

အဂ္ဂိ၊ ဣသိ၊ ဂဟပတိ၊ ဒဏ္ဍိ၊ မဟေသိ၊ ဘိက္ခုံ၊ ပဋ္ဌံ၊ သယမ္ဘုံ၊ အဘိဘုံ၊ ရတ္တိ၊ ဣတ္ထိ၊ ဝဓုံ၊ ပုလ္လိဂိ၊ ပုမ္ဘာဝေါ၊ ပုဂ္ဂေါကိလော။

အံမောတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂိနာ၊ ပါဏိနာ၊ ဘိက္ခုနာ၊ ရတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိယာ၊ ဝဓုယာ။ ဈလပေဟိတိ ကိမတ္ထံ? သုခံ၊ ဒုက္ခံ။

ပုနာရမ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဝိဘာသာ နိဝတ္တနတ္ထံ။ အဂ္ဂိ၊ ပဋ္ဌံ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ ဝဓုံ။

* ဈလပေဟိ၊ဈ လ ပ-တို့မှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။အံမော၊ အံဝိဘတ် မ-အက္ခရာသည်။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဈ လ ပ ဣစ္စေတေဟိ၊ဈ, လ, ပ,တို့မှ။ပရဿ၊သော။အံဝစနဿ စ၊အံဝိဘတ်၏ ဌင်း။မကာရဿစ၊မ,အက္ခရာ၏ဌင်း။နိဂ္ဂဟိတံ၊နိဂ္ဂဟိတ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဂ္ဂိ၊(အဂ္ဂိ+အံ)မီးကို။ဣသိ၊ရသေ့ကို။ဂဟပတိ၊သူကြွယ်ကို။ဒဏ္ဍိ၊(ဒဏ္ဍိ+အံ) တောင်ဝှေးရှိသောသူကို။မဟေသိ၊(မဟေသီ+အံ)မိဖုရားကို။ဘိက္ခုံ၊ရဟန်းကို။ပဋ္ဌံ၊လိမ္မာသောသူကို။သယမ္ဘုံ၊(သယမ္ဘူ+အံ) ဘုရားကို။အဘိဘုံ၊(အဘိဘူ+အံ) လွှမ်းမိုးခိုမ်နှင်းနိုင်သူကို။ရတ္တိ၊ညဉ့်ကို။ ဣတ္ထိ၊(ဣတ္ထီ+အံ)မိန်းမကို။ ဝဓုံ၊(ဝဓူ+အံ)ခွေးမကို။ ပုလ္လိဂိ၊(ပုမ+လိဂိ) ယောက်ျား၏အသွင်။ပုမ္ဘာဝေါ၊(ပုမ+ဘာဝေါ)ယောက်ျား၏အဖြစ်။ပုဂ္ဂေါကိလော၊(ပုမ+ဂေါကိလော) ဝါလှဖို။အံမောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂိနာ၊မီးဖြင့်။ [illegible] ဖြင့်။ရတ္တိယာ၊ညဉ့်ဖြင့်။ဣတ္ထိယာ၊မိန်းမဖြင့်။ဝဓုယာ

http://www.dhammadownload.com

ချွေးမဖြင့်။ဈလပေဟိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သုခံ၊ချမ်းသာကို။ဒုက္ခံ၊ဆင်းရဲကို။

ပုနာရမ္ဘဂ္ဂဟဏံ၊တဖန်အားထုတ်၍ ဈ, လ, ပ,ကိုယူခြင်းသည်။ဝိဘာသာ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါကို နစ်စေရခြင်းအကျိုးရှိ၏။အင္ဂိ၊မီးကို။ပဋ္ဌံ၊လိမ္မာသောသူကို။ဗုဒ္ဓိ၊ပညာကို။ဝဓုံ၊ချွေးမကို။

➢ **အံမော+နိဂ္ဂဟိတံ+ဈလပေဟိ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ကာရိကား-** အံဝိဘတ်နှင့် မ-အက္ခရာ။ **တာရိယ ကား-** နိဂ္ဂဟိတ်။

➢ **နိမိတ်ကား-** ဈ လ ပ-အမည်ရသော ဣ ဤ ဥ ဦ သရတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မ-ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြုရာ၌ သရ-ပါ/မပါ ။ ။** ပုမဿ လိဂ်ါဒီသု သမာသေသုသုတ်ကိုထောက်၍ မ-ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြုရာ၌ သရ-မပါပါ။

➢ **ပုနာရ မ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဝိဘာသာ နိဝတ္တနတ္ထံ အမိပွါယ် ။ ။** ဈလာန မိယုဝါ သရေဝါသုတ်မှ ဈ လ၊ ပသညဿစသုတ်မှ ပ-ကို အလိုက်ခံလျှင် ၎င်းသုတ်တို့မှ ဝါ-သဒ္ဒါလိုက်လာမည်၊ ယင်းဝါ-သဒ္ဒါလိုက်လာလျှင် အံမော နိဂ္ဂဟိတံ-သုတ် အစီအရင်သည် မမြဲ၊ အနိစ္စဝိမိ-ဟူသော မလိုလားအပ်သောအနက် ရောက်လာနိုင်သောကြောင့် ပုနာရ မ္ဘဂ္ဂဟဏံ ဝိဘာသာ နိဝတ္တနတ္ထံ-ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **ဈ လ ပ-သဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါကို နစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ (ဝါ) နိစ္စဝိမိအဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ ဈ လ ပ-သဒ္ဒါကို တဖန်ဆိုရပါသည်။

➢ **အံ-အရ ။ ။** အံဝစနဿ-ကိုထောက်၍ ဝိဘတ်အံ, အာဒေသအံ နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **အံမော-ကို အံဝစနဿစ မကာရဿစ-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

အံမော-အရ အံဝိဘတ် မ-အက္ခရာကို မုချရထိုက်၍ ထိုအံဝိဘတ် မ-အက္ခရာသည် အာဒေသဖြစ်ရကား ထိုအာဒေသသည် ဆဋ္ဌန္တ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်-တည်း။

၈၃။ သရလောပေါမာဒေသ ပစ္စယာဒိမှိ သရလောပေ တု ပကတိ

သရလောပေါ ဟောတိ အမာဒေသ ပစ္စယာဒိမှိ၊ သရ လောပေ တု ပကတိ ဟောတိ။ ။ ပုရိသံ၊ ပုရိသေ၊ ပါပံ၊ ပါပေ၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော။

အမာဒေသ ပစ္စယာမှိတိ ကိမတ္ထံ? အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ။

သရလောပေတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသဿ၊ ဒဏ္ဍိနံ။ **တုဂ္ဂဟဏ** မဝဓာရဏတ္ထံ? ဘိက္ခုနီ၊ ဂဟပတာနီ။ **ပကတိဂ္ဂဟဏ**သာမတ္ထေန ပုန သန္ဓိဘာဝေါစ ဟောတိ။ သေယျော၊ သေဋ္ဌော၊ ဇေယျော၊ ဇေဋ္ဌော။

* အမာဒေသပစ္စယာဒိမှိ၊အံဝိဘတ်, အာဒေသ,ပစ္စည်း အာဂုံသရကြောင့်။သရ

http://www.dhammadownload.com

လောပေါ၊သရ၏ကျေခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ သရလောပေ၊သရ၏ကျေခြင်းသည်။ သတိ၊ရှိလတ်သော်။တဿ၊ထိုအံဝိဘတ်, အာဒေသ ပစ္စည်း အာဂုံသရ၏။ပကတိ၊ပကတိ ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။တု၊နှစ်ပါးစုံမဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။(ဝုတ္တိအနက်တူ၏။)

ပုရိသံ၊ယောက်ျားကို၊ပုရိသေ၊ယောက်ျားတို့ကို။ပါပံ၊မကောင်းမှုကို။ပါပေ၊တို့ကို။ ပါပိယော၊ပါပိဌော၊အထူးယုတ်မာသောသူ။ * အမာဒေသပစ္စယာဒိမှိတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။အပွမာဒေါ်မမေ့လျော့သောသူသည်။အမတံပဒံ၊နိဗ္ဗာန်၏အကြောင်းတည်း

* သရလောပေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသဿ၊အား။၏။ဒဏ္ဍိနံ၊တောင်ဝှေး ရှိသော သူကို။ * တုဏ္ဍဟဏံ၊တုသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊နှစ်ပါးစုံကို မြစ်ခြင်းအနက် ရှိ၏။ ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမိန်းမသည်။ဂဟပတာနီ၊သူကြွယ်မသည်။ * ပကတိဂ္ဂဟဏ သာမတ္ထေန၊ ပကတိသဒ္ဒါ၏အစွမ်းဖြင့်။ပုန၊တဖန်။သန္ဓိဘာဝေါစ၊သန္ဓိ၏အဖြစ်သည် လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သေယျော၊သေဌော၊အထူးချီးမွမ်းအပ်သောသူ။ဇေယျော၊ဇေဌော၊ ယူးချွန်ကြီးမား သောသူ။

➢ **သရလောပေါ+အမာဒေသပစ္စယာဒိမှိ+သရလောပေ+တု+ပကတိ-ဟု ၅-ပုဒ်ရှိ သော လောပဝိဓိ/ပကတိဝိဓိသုတ်။**

➢ **အံ-အရ** ။ ။ အံဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒေသ-အရ** ။ ။ အာဒေသ ပစ္စယာဒိမှိ-ဟု ပစ္စယ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ ဖြစ် သောကြောင့် ဟိဝိဘတ်, သုဝိဘတ်မှတစ်ပါး သိ, ယော-စသော ဝိဘတ် (၁၂) လုံး ကို အပြုဖြစ်သော ဩ, အာ စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပစ္စယ-အရ** ။ ။ အာ, ဤ, ဣနီပစ္စည်း တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ကိတ်ပစ္စည်းများနှင့် ဟိ-စသော အာချာတ်ဝိဘတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိ-အရ** ။ ။ အာချာတ်၌ ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိသုတ်ဖြင့် လာသော ဣအာဂုမ်၊ ကိတ်၌ ယထာဂမမိကာရောသုတ်ဖြင့်လာသော ဣအာဂုမ်သရ တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝါ ပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် နောက် သရကျေခြင်းကို တားမြစ်လိုသောကြောင့်-ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **အာဒေသ နှစ်မျိုး** ။ ။ (၁) အဘိ, အဓိ စသည်ကို အဗ္ဘ, အဇ္ဈ-စသည်ပြုခြင်း သည် ပဒါဒေသ၊ (၂) သိဝိဘတ် စသည်ကို ဩ-စသည်ပြုခြင်းသည် ဝိဘတ္တာဒေသ။

➢ **ဤ၌ ယူရမည့် အာဒေသ-အရ** ။ ။ ပစ္စည်း ဝိဘတ်နှစ်ပါးလုံးကိုဟောသော ပစ္စယ-သဒ္ဒါနှင့် နိမိတ်အဖြစ်ဖြင့် အတူတကွဖြစ်သောကြောင့် အာဒေသ-အရ ဝိဘတ္တာ ဒေသကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အာဒေသ-အရ ဝိဘတ္တာဒေသ-ကို ယူရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ကိတ္တိသဒ္ဒါ+အဿဂုတော စသည်၌ အဘိ-ကို အဿပြုသော အာဒေသနှောင်းသော်လည်း သဒ္ဒါပုဒ်၏အဆုံး ဩသရ သတ္တာ+အာဟ၌ ဗြူဓာတ်ကို အာဟ-ပြုသော အာဒေသနှောင်းသော်လည်း သတ္တာ-ပုဒ်၏ အဆုံး အာသရကို သရလောပေါသုတ်ဖြင့် မချေနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **သရလောပေ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ သရလောပေါ-ကို သရလောပေ-ဟု အလိုက်ခံ၍ သရလောပေါ မာဒေသပစ္စယာဒိမှိ တု ပကတိ-ဟု ဆိုက ပြီးကောင်းလျှက် သရလောပေ-ဟု ထပ်၍ဆိုသောကြောင့် သရလောပေ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **သရလောပေ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ရှေ့သရကျေခြင်းတို့ကြောင့် နိမိတ်ဖြစ်သော နောက်သရ၏ ဖောက်ပြန်မှု မရှိဘဲ ရှေ့ပကတိအတိုင်းသာ တည်နေသည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့်--တည်း။

➢ **တု-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ တု-သဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏာ အနက်ရှိပါသည်။

➢ **တု-သဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဘိက္ခုနီ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ရှေ့သရကျေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➢ **ပကတိဝုဟဏေန ပုန သန္ဓိဘာဝေါစ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ သရာ ပကတိ ဗျဥ်နေသုတ်မှ ပကတိသဒ္ဒါအလိုက်ခံ၍ ၎င်းသုတ်၏အခြားမဲ့၌ အမာဒေသပစ္စယာဒိမှိ သရလောပေတု-ဟုသာ တည်သင့်လျက် ပကတိထပ်၍ထည့်သဖြင့် ပကတိသဒ္ဒါပိုလွန်ပါသည်၊ ထိုပကတိသဒ္ဒါလွန်ဖြင့် ရှေ့သရကျေရာ၌ နောက်သရဒီဃပြုခြင်းစသော ဝိကာရ မဖြစ်စေရ၊ ပကတိပြုရမည်ဟု မိန့်ဆိုသော်လည်း သေယျော-စသော အခ်ျိသော ပုံစံများ၌ ပကတိ မပြုရ၊ ဒီဃပြု၍ သန္ဓိဖြစ်နိုင်သေး၏ဟူသော အနက်လွန်ကို ပြပါသည်။

➢ **ပကတိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး**။ ပကတိ-သဒ္ဒါဖြင့် သေယျော၊ သေဌော၊ ဇေယျော၊ ဇေဌော ပုံစံတို့၌ သန္ဓိဖြစ်သေး၏ဟု သိစေခြင်းအကျိုးငှာ ပကတိ-သဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပကတိပြုသင့်ရာ၌ငင်း, ပကတိ မပြုသင့်ရာ၌ငင်း ပုံစံထုတ်၍ ကစ္စည်းအလိုက္ခ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ပုရိသံ ပုရိသေ ပါဝိယော ပါဝိဌော စသည်တို့၌ နောက်သရကို ပကတိပြုသင့်ပါသည်။ သေယျော သေဌော စသည်တို့၌ ပကတိသဒ္ဒါ၏အစွမ်းကြောင့် နောက်သရကို ပကတိ မပြုသင့်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၈၄။ အယော ရဿ မေကဝစန ယောသွပိစ

အယော သရော ရဿမာပဇ္ဇတေ ဧကဝစန ယော ဣစ္ဆေတေသု။

ဣတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယော၊ ဣတ္ထိယာ၊ ဝဓုံ၊ ဝဓုယော၊ဝဓုယာ၊ ဒဏ္ဍိ၊ ဒဏ္ဍိနော ဒဏ္ဍိနာ၊ သယမ္ဘုံ၊ သယမ္ဘုဝေါ၊ သယမ္ဘုနာ။

အယောတိ ကိမတ္ထံ? ကညံ၊ ကညာယော၊ ကညာယ။

ဧကဝစနယောသွီတိ ကိမတ္ထံ? ဣတ္ထိဟိ၊ သယမ္ဘုဟိ။

စဂ္ဂဟဏ မဝဓာရဏတ္ထံ? နဒိ၊ နဒိယော၊ နဒိယာ။

အပိဂ္ဂဟဏေန နဲ ရဿမာပဇ္ဇတေ? ဣတ္ထိ၊ ဘိက္ခုနီ။

* ဧကဝစနယောသု၊ဧကဝုစ်ဝိဘတ်, ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အယော၊ယ-မဟုတ်သော သရသည်။ရဿံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေစ၊ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ အပိမရောက်သည်လည်း ရှိသေး၏။

* ဧကဝစနယော ဣစ္ဆေတေသု၊ဧကဝုစ်ဝိဘတ်,ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အယော၊ယ, မဟုတ်သော။သရော၊သရသည်။ရဿံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ဣတ္ထိ၊မိန်းမကို။ဣတ္ထိယော၊မိန်းမတို့သည်-တို့ကို။ဣတ္ထိယာ၊ဖြင့်။ဝဓုံ၊ချွေးမကို။ဝဓုယော၊ချွေးမတို့သည်-တို့ကို။ဝဓုယာ၊ဖြင့်။ဒဏ္ဍိ၊ တောင်ဝှေးရှိသောသူကို။ဒဏ္ဍိနော၊တို့သည်-တို့ကို။ဒဏ္ဍိနာ၊ဖြင့်။ သယမ္ဘုံ၊ဘုရားကို။သယမ္ဘုဝေါ၊ဘုရားတို့သည်-တို့ကို။သယမ္ဘုနာ၊ဖြင့်။အယောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ကညံ၊သတို့သွီးကို။ကညာယော၊တို့သည်-တို့ကို။ကညာယ၊ဖြင့်။ဧကဝစနယောသွီတိပဒံ၊ သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣတ္ထိဟိ၊မိန်းမတို့ဖြင့်-တို့မှ။သယမ္ဘုဟိ၊ဘုရားတို့ဖြင့်-တို့မှ။စဂ္ဂဟဏံ၊သည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။နဒိ၊မြစ်ကို။နဒိယော၊တို့သည်-တို့ကို။နဒိယာ၊မြစ်ဖြင့်။အပိဂ္ဂဟဏေန၊အပိသဒ္ဒါဖြင့်။ရဿံ၊ရဿအဖြစ်သို့။နအာပဇ္ဇတေ၊မရောက်။ဣတ္ထိ၊မိန်းမသည်။ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမိန်းမသည်။

➢ **အယော+ရဿံ+ဧကဝစနယောသု+အပိ+စ-ဟု ၅-ပုဒ်ရှိသော ရဿဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ အပိ-သဒ္ဒါ၏အနက်ကို သတ်မှတ်၍ပြ နိယမသုတ်ကား**

နဲ သိသွိမ နပုံသကာနိသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အယော-အရ** ။ ။ ယ-မမည်သော ပုလ္လိင် အာဒီယသရ၊ ဈ-မည်သော ဤဒီယသရ၊ လ-မည်သော ဦဒီယသရ၊ ပ-မည်သော ဤ ဦ ဒီယသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ရဿ-အရ** ။ ။ အ, ဣ, ဥ ရဿသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဧကဝစန-အရ** ။ ။ နဲ သိသွိမ နပုံသကာနိသုတ်နှင့် သိသွိန္တိ ကိမတ္ထံ ဘောတိ

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထိ-စသော ကိုပြယုဂ်ကိုထောက်၍ငင်း၊ အဝိ-သဒ္ဒါဖြင့် သိဝိဘတ်ကို တားမြစ်ထား သောကြောင့်ငင်း ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်၌ လိင်္ဂထ္ထ သိ-မှတစ်ပါး နပုလ္လိင်၌ လိင်္ဂထ္ထ သိ-ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဧကဝုစ်ဝိဘတ်(၇) လုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် ရဿ မပြုနိုင်သော ဝိဘတ်** ။ ။ နာ သိသို့မ နပုံသကာနိ သုတ်ကိုထောက်၍ ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင် သိဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဝိနှင့် စသဒ္ဒါတို့၏ လုံကိုင်၍ ခွေခေါ်နည်းနှင့် တူပုံ**

လုံကိုင်၍ ခွေးခေါ်ရာ၌ ကိုင်ထားသောလုံဖြင့် မလာစေလိုသောခွေးကို တားမြစ်ပါသည်။ လာစေလိုသောခွေးကို ခေါ်ပါသည်၊ ဤအတူ အယောရဿ-စသောသုတ်၌ အဝိသဒ္ဒါဖြင့် လုံကိုကိုင်သကဲ့သို့ ဣတ္ထိ, ဝဓူ, ဒဏ္ဍီ, သယမ္ဘူ-စသည်တို့၌ ဣတ္ထိလိင် ပုံလိင် သိဝိဘတ်အရာ၌ ရဿမပြုရဟု တားမြစ်ပါသည်။

ဣတ္ထိလိင်, ပုံလိင် သိ-မှတပါးသော ဧကဝုစ်ဝိဘတ် ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် ရဿအပြုကို စသဒ္ဒါက ခွေးခေါ်သကဲ့သို့ ခွင့်ပြုပါသည်၊ မြဲစေပါသည်။

မေး ။ ။ ဇဝလည်းထိုင်၊ စလည်းထိုင်၊ လုံကိုင် ခွေးခေါ်နည်း-ဟူသော စကားအပြ - အယောရဿသုတ်၌ စသဒ္ဒါ အဝိသဒ္ဒါတို့၏ အဝဓာရဏတ္ထဖြစ်ပုံကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားအောင် ရေးသားပါ။ (၁၃၃၀-ခုကြိုး)

ဖြေ ။ ။ သိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်အရာဝယ် ရဿပြုခြင်းကို နိဝတ္တာပန အနက်ရှိသော **အဝိ-သဒ္ဒါက** လုံကိုင်သကဲ့သို့ တားမြစ်ပါသည်။ နပုလ္လိင်-အရာ သိဝိဘတ်နှင့်တကွ ဧကဝုစ်ဝိဘတ် ယောဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ရဿ အပြုကို သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏအနက်ရှိသော **စသဒ္ဒါက** ခွေးခေါ်သကဲ့သို့ ခွင့်ပြု မြဲမြံစေပါသည်။

➢ **အဝိသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ အဝိ-သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင် သိဝိဘတ်ကြောင့် ရဿ-အပြုကို နှစ်စေခြင်း နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏာအနက် ရှိပါသည်။

➢ **အဝိ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အဝိ-သဒ္ဒါဖြင့် ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်၌ သိကြောင့် ရဿ-အပြုကို တားမြစ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အဝိ-သဒ္ဒါဖြင့် ရဿ မပြုရသော လိင်, ဝိဘတ်** ။ ။ နာ သိသို့မ နပုံသကာနိ သုတ်ကို ထောက်၍ လိင် ကား- ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင် ဖြစ်ပါသည်။

ဝိဘတ်ကား- သိဝိဘတ်ဖြစ်သည်

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏာအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နဝိ နဝိယော နဝိယာ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ရဿ-အပြုကို ခိုင်မြဲစေခြင်းအကျိုးငှာ စသဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၈၅။ နှ သိသို့မ နပုံသကာနိ

သိသို့ အနပုံသကာနိ လိင်္ဂါနိ နှ ရဿမာပဇ္ဇန္တေ။

ဣတ္ထိ၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဝဓူ၊ ဒဏ္ဍီ၊ သယမ္ဘူ။

သိသို့နှိ့ ကိမတ္ထံ? ဘောတိ ဣတ္ထိ၊ ဘောတိ ဝဓု၊ ဘော ဒဏ္ဍီ၊ ဘော သယမ္ဘူ။

အနပုံသကာနိတိ ကိမတ္ထံ? သုခကာရိ ဒါန၊ သုခကာရိ သီလ၊ သီယ ယာယိ စိတ္တံ။

* သိသို့၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနပုံသကာနိ၊နပုလ္လိင် မဟုတ်ကုန်သော ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်တို့သည်။ရသံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။နှ အာပဇ္ဇန္တေ့မရောက်ကုန်။

* သိသို့၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနပုံသကာနိ၊နပုလ္လိင်မဟုတ်ကုန်သော။လိင်္ဂါနိ၊ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်တို့သည်။ရသံ၊ရဿအဖြစ်သို့။နှအာပဇ္ဇန္တေ့မရောက်ကုန်။

ဣတ္ထိ-ဒီနိုးမသည်။ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမိန်းမသည်။ဝဓူ၊ ချွေးမသည်။ဒဏ္ဍီ၊တောင်ဒေးရှိသော သူးသည်။သယမ္ဘူ၊ဘုရားသည်။သိသို့တိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘောတိ ဣတ္ထိ၊ အိုမိန်းမ။ဘောတိဝဓု၊အိုချွေးမ။ဘော ဒဏ္ဍီ၊အိုတောင်ဒေး ရှိသောသူ။ဘော သယမ္ဘူ၊ အိုဘုရား။အနပုံ သကာနိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သုခကာရိ၊ချမ်းသာကိုပြုတတ်သော။ဒါန်၊ဒါနသည်။သုခကာရိ၊ချမ်းသာကိုပြုတတ်သော။သီလ၊သီလသည်။သီယ ယာယိ၊လျှင်စွာသွားတတ်သော။စိတ္တံ၊စိတ်သည်။

➤ **နှ+သိသို့+အနပုံသကာနိ-ဟု ဒု-ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓိမိသုတ်။**

မေး ။ ။ သိသို့-အရ အဘယ်လိင် အဘယ်အနက်၌သက်သော သိဝိဘတ်ကို ယူရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင် လိင်အနက်၌သက်သော သိဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **သိ-အရ** ။ ။ သိသို့နှိ့ ကိမတ္ထံ၊ ဘောတိ ဣတ္ထိ-စသော ကိုပြယုဂ်ကိုထောက်၍ လိင်္ဂါတ္ထ သိဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။ (အာလုပ်သိကို မယူရ။)

➤ **တ္ဂါသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အယောရဿ-စသောသုတ်၌ အဝိသဒ္ဒါဖြင့် ရဿ-အပြုကို တားမြစ်လျှင် ပြီးနိုင်သော်လည်း အဝိ-သဒ္ဒါဖြင့် စိရင်ရာဝယ် မည်သည့်လိင်ဟု မထင်ရှား၊ နှ သိသို့မ နပုံသကာနိသုတ်ဖြင့် ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင်တို့၌ သိ ဝိဘတ်နှောင်းလျှင် ရဿ မပြုရဟု လိင်ထင်ရှားစေခြင်းအကျိုးငှာ ထပ်၍ ဆိုရသည်။

➤ **သုခကာရိ ဒါန်၊ သုခကာရိ သီလ၊ သီယယာယိ စိတ္တံ-တို့၌ သုခကာရိ သီယယာယိ-တို့သည် နပုံလိင်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဒါန, သီလ, စိတ္တ-သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် နပုံလိင်သာ ဖြစ်ရပါသည်။ (ဋီကာ)

http://www.dhammadownload.com

၈၆။ ဥဘာဒိတော နမိန္ဒ်

ဥဘ ဣန္ဒြေဝမာဒိတော သဒ္ဒါတော နံဝစနဿ ဣန္ဒ် ဟောတိ။
ဥဘိန္ဒ်၊ ဒ္ဝိဝိန္ဒ်။ ဥဘာဒိတောတိ ကိမတ္ထံ? ဥဘယေသံ။

* ဥဘာဒိတော၊ဥဘ-အစရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နံ၊နံဝိဘတ်၏။ဣန္ဒ်၊ဣန္ဒ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဥဘဣန္ဒြေဝမာဒိတော၊ဥဘအစရှိသော။သဒ္ဒါတော၊သဒ္ဒါသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နံဝစနဿ၊နံဝိဘတ်၏။ဣန္ဒ်၊ဣန္ဒ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဥဘိန္ဒ်၊ ဒ္ဝိဝိန္ဒ်၊ နှစ်ယောက်တို့အား-တို့၏။ ဥဘာဒိတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဥဘယေသံ၊နှစ်ယောက်တို့အား-နှစ်ယောက်တို့၏။

➤ **ဥဘာဒိတော+နံ+ဣန္ဒ်-ဟု ဒု-ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **အာဒိသဒ္ဒါ၏ အနတ် ။ ။** အာဒိ-သဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ရှိပါသည်။

➤ **အာဒိ-အရ ။ ။** ဥဘ-သဒ္ဒါနှင့် အက္ခရာနှစ်လုံးချင်းတူသော ဒ္ဝိ-စသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ဥဘ-သဒ္ဒါ၏ လိင်နှင့်ဝုစ် ။ ။** ဥဘ-သဒ္ဒါသည် ဒွိသဒ္ဒါသဒ္ဒါ၏ ပရိယာယ်ဖြစ်သောကြောင့် လိင်အားဖြင့် လိင်သုံးပါး။ ဝုစ်အားဖြင့် ဗဟုဝုစ်ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဒွိ, တိသဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့နောင် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ဝိဘတ်များသာ သက်ရပါသနည်း? ရှုပသိဒ္ဓိအလိုက္ခ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ ။ ။ ဒွိ-တိသဒ္ဒါ သဒ္ဒါတို့သည် များသော အနက်တို့ကို ဟောသောကြောင့် ဗဟုဝုစ် ဝိဘတ်များသာ သက်ရပါသည်။

➤ **ဒွိ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ လိင်နှင့်ဝုစ် ။ ။** ဒွိ-စသော သဒ္ဒါတို့သည် များသော အနက်တို့ကို ဟောသောကြောင့် ဝုစ်အားဖြင့် ဗဟုဝုစ်၊ လိင်အားဖြင့် လိင်သုံးပါး ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဥဘာဒိတော နမိန္ဒ်-ဟု သုတ်တည်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** ဥဘ-သဒ္ဒါသည် ဒွိ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယဖြစ်၍ ဒွိတောန မိန္ဒ်-ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း ဥဘ, ဒ္ဝိဝိ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူစေလိုသောကြောင့်-ဥဘာဒိတော-ဟု သုတ်တည်ရပါသည်။

၈၇။ ဣဏ္ဏ မိဏ္ဏန္ဒ် တိဟိသဒ္ဒါဟိ

နံဝစနဿ ဣဏ္ဏံ ဣဏ္ဏန္ဒ် ဣဏ္ဍေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ တိဟိ သဒ္ဒါဟိ။
တိဏ္ဏံ၊ တိဏ္ဏန္ဒ်။ တိဟိတိ ကိမတ္ထံ? ဒွိန္ဒ်။

* တိဟိ၊တိ-ဖြစ်ကုန်သော။သဒ္ဒါဟိ၊သဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နံ၊နံ

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်၏။ဂ္ဂဏ္ဍ မိဏ္ဍနွံ၊ဂ္ဂဏ္ဍံပြု ဂ္ဂဏ္ဍနွံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တိဟိ၊တိဖြစ်ကုန်သော။သဒ္ဒါဟိ၊သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ နံဝစနဿ၊နံဝိဘတ်၏။ဂ္ဂဏ္ဍမိဏ္ဍနွံ ဂ္ဂစ္စေတေ အာဒေသာ၊ဂ္ဂဏ္ဍံပြု, ဂ္ဂဏ္ဍနွံပြုတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * တိဏ္ဍံ၊တိဏ္ဍနွံ၊သုံးယောက်တို့အား-တို့၏။တိဟိတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဒွိနွံ၊နှစ်ယောက်တို့အား-တို့၏။

➢ **ဂ္ဂဏ္ဍမိဏ္ဍနွံ+တိဟိ+သဒ္ဒါဟိ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တိဿနွံ-၌ နံဝိဘတ်ကို ဂ္ဂဏ္ဍံ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တိဿနွံ-၌ တိသဒ္ဒါနှင့် နံဝိဘတ်အကြားဝယ် ဿံ-သဒ္ဒါ ခြားနေသောကြောင့် ဂ္ဂဏ္ဍံ မပြုရပါ။

➢ **အနတ်ဝါစွအလိုက် လိင်ပြောင်းလဲနိုင်သော သဒ္ဒါများ**

➢ **နီလာဒိဂုဏနာမဥ္ဇ-စသော ဝါစွလိဂီက သဒ္ဒါ ၅-မျိုး** ။ ။ (၁) **နီလာဒိဂုဏ နာမ်**=နီလော ပဋော၊ နီလာ သာဋိကာ၊ နီလံ စိတ္တံ။ (၂) **ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်**= သုဂန္ဓော စမ္ပကော၊ သုဂန္ဓာ မာလာ၊ သုဂန္ဓံ စန္ဒနံ။ (၃) **သာမညတဒ္ဓိတ်**= ဝါသိဋ္ဌော ပုရိသော၊ ဝါသိဋ္ဌီ ကညာ၊ ဝါသိဋ္ဌံ အပစ္စံ။ (၄) **ကိတ်နာမ်**= အတီတော ကာလော၊ အတီတာ ရတ္တိ၊ အတီတံ စိတ္တံ။ (၅) **သဗ္ဗနာမ်**= သဗ္ဗော ပုရိသော၊ သဗ္ဗာ ကညာ၊ သဗ္ဗံ စိတ္တံ။

➢ **တိဟိ သဒ္ဒါဟိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တိသဒ္ဒါ သဒ္ဒါမှန်က ဗဟုဝုစ်ချည်းသာဟု သိစေလိုသောကြောင့်--တည်း။ (နိဒ္ဒေသ)

၈၈။ ယောသုကတနိကာရ လောပေသု ဒီယံ

သဗ္ဗေ သရာ ယောသု ကတနိကာရလောပေသု ဒီယမာပဇ္ဇန္တေ။

အဂ္ဂိ၊ ဘိက္ခူ။ ရတ္တိ၊ ယာဂူ၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိနိ၊ အာယူ၊ အာယူနိ၊ သဗ္ဗာနိ၊ ယာနိ၊ တာနိ၊ ကာနိ၊ ကတမာနိ၊ ဧကာနိ၊ အမူနိ၊ ဂ္ဂမာနိ၊ **ယောသ္ဒီတိ ကိမတ္ထံ?** အဂ္ဂိ၊ ဘိက္ခူ၊ ရတ္တိ၊ ယာဂု၊ သဗ္ဗော၊ ယော၊ သော၊ ကော၊ အမုကော။

ကတနိကာရလောပေသ္ဒီတိ ကိမတ္ထံ? ဂ္ဂတ္ထိယော၊ ဝဓုယော၊ သယမ္ဘုဝေါ။

ပုနာရမ္ဘဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? နိစ္စဒီပနတ္ထံ။ အဂ္ဂိ၊ ဘိက္ခူ။ ရတ္တိ၊ ယာနိ၊ တာနိ၊ ကတမာနိ။

* ကတနိကာရလောပေသု၊ပြုအပ်ပြီးသော နိ-အက္ခရာ, ပြုအပ်ပြီးသော ကျေခြင်းရှိကုန်သော။ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သရာ၊သရတို့သည်။ဒီယံ၊ဒီယအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။

* ကတနိကာရလောပေသု၊ပြုအပ်ပြီးသော နိ,အက္ခရာ-ပြုအပ် ပြီးသောကျေခြင်းရှိကုန်သော။ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ သဗ္ဗေသရာ၊အလုံးစုံသော သရတို့သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဒိယံ၊ဒိယအဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။

အဂ္ဂိ၊မီးတို့သည်-တို့ကို။ ဘိက္ခူ၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ ရတ္တိ၊ည၌တို့သည်-တို့ကို။ ယာဂု၊ယာဂုတို့သည်-တို့ကို။ အဋ္ဌိ-အဋ္ဌိနိ၊အရိုးတို့သည်-တို့ကို။ အာယူ-အာယူနိ၊အသက်တို့သည်-တို့ကို။ သဗ္ဗာနိ၊အလုံးစုံတို့သည်-တို့ကို။ ယာနိ၊အကြင်နပုံးတို့သည်-တို့ကို။ တာနိ၊ထိုနပုံးတို့သည်-တို့ကို။ ကာနိ-ကတမာနိ၊အဘယ်နပုံးတို့သည်-တို့ကို။ ဧတာနိ၊ဤနပုံးတို့သည်-တို့ကို။ အမူနိ၊ထိုနပုံးတို့သည်-တို့ကို။ ဣမာနိ၊ဤနပုံးတို့သည်-တို့ကို။

ယောသို့တိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ အဂ္ဂိ၊မီးသည်။ ဘိက္ခူ၊ရဟန်းသည်။ ရတ္တိ၊ည၌သည်။ ယာဂု၊ယာဂုသည်။ သဗ္ဗော၊အလုံးစုံသော ယောက်ျားသည်။ ယော၊အကြင် ယောက်ျားသည်။ သော၊ထိုယောက်ျားသည်။ ကော၊အဘယ်ယောက်ျားသည်။ အမုကော၊ထိုယောက်ျားသည်။

ကတနိကာရ လောပေသို့တိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဣတ္ထိယော၊မိန်းမတို့သည်-တို့ကို။ ဝဓုယော၊ခွေးမတို့သည်-တို့ကို။ သယမ္ဘုဝေါ၊ဘုရားတို့သည်-ဘုရားတို့ကို။

ပုနာရမ္ဘဝဟေ၊ တဖန်ထပ်၍ ဤသုတ်ကို ရွတ်ခြင်းသည်။ (၀၊) တစ်ဖန်အားထုတ်၍ ဤသုတ်၌ ယောဝိဘတ်ကိုဆိုခြင်းသည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ နိစ္စဒီပနတ္ထံ၊နိစ္စဝိမိကို ပြခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အဂ္ဂိ၊မီးတို့သည်-တို့ကို။ ဘိက္ခူ၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ ရတ္တိ၊ည၌တို့သည်-တို့ကို ယာနိ၊အကြင်နပုံးထို့သည်-တို့ကို။ တာနိ၊ထိုနပုံးတို့သည်-တို့ကို။ ကတမာနိ၊အဘယ်နပုံးတို့သည်-တို့ကို။

➢ ယောသု+ကတနိကာရလော့ပေသု+ဒိယံ-ဟု ဥ-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်

➢ နိဗိတ်ဖြစ်သင့်သောသုတ် ။ ယပတောစ ယောနံ လောပေါ၊ ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ၊ အတော နိစ္စံ သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ နိဗိတ်-အရ/ယောသု-အရ ။ ။ ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ၊အတောနိစ္စံသုတ်တို့ဖြင့် နိပ္ပြထားသော ယောဝိဘတ်၊ ယပတောစ ယောနံ လောပေါသုတ်ဖြင့် ချေအပ်ပြီးသော ယောဝိဘတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ကာရီ-အရ ။ ရဿသရ သုံးလုံး။ **➢ ကာရိယ-အရ ။** အာ, ဤ, ဦ ဒိယသရသုံးလုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ သရာ-အရ ။ ။ ဒိယမာပဇ္ဇန္တေ-ကိုထောက်၍ ဒိယပြုရမည့်သရဖြစ်သောကြောင့် ရဿသရ သုံးလုံးကို ယူရပါမည်။

➢ သဗ္ဗေ-အရ ။ ။ လိင်သုံးပါး၌ဖြစ်သော သရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ကတနိကာရ-အရ ။ ။ (ပြုအပ်ပြီးသော နိ-အက္ခရာရှိသော ယောဝိဘတ်ဟူသည်) ဇယောနံ နိ နပုံသကေဟိ၊ အတောနိစ္စံသုတ်တို့ဖြင့် နိပ္ပြထားသော ယောဝိဘတ်

http://www.dhammadownload.com

ကို ယူရပါမည်။

➤ **ကတလောပ-အရ** ။ ။ (ပြုအပ်ပြီးသော ကျေခြင်းရှိသော ယောဝိဘတ်ဟူသည်) ယပတောစ ယောနံ လောပေါသုတ်ဖြင့် ချေအပ်ပြီးသော ယောဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ကတနိကာရလောပ-အရ** ။ ။ နိပြုပြီးသော ယောဝိဘတ်, ချေပြီးသော ယောဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ယောသု-သဒ္ဒါ တဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နိပြုပြီးသော ယောဝိဘတ်, ချေပြီးသော ယောဝိဘတ်ရှိလျှင် ဒီယအမြဲ ပြုရမည်ဟု နိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ပုနာရမ္ဘဝဟဏ် ကိမတ္ထံ နိစ္စဒီပနတ္ထံ-ဟူသော စကားရပ်ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ကွစာဒိမဏ္ဍူတ္တရာနံ-စသောသုတ်ဖြင့် ဒီယပြုနိုင်လျှက် ယောသုကတ-သုတ်ကိုဆိုခြင်းသည် ပြုအပ်ပြီးသော နိ-အက္ခရာ, ပြုအပ်ပြီးသော ကျေခြင်းရှိသော ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် လိင်သုံးပါးတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော ရဿသရတို့၏ ဒီယအပြု မြဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(တနည်း) ယပတောစ ယောနံ လောပေါသုတ်နောက်၌ ကတနိကာရလောပေသု ဒီယံ-ဟုဆိုလျှင် ပြီးနိုင်လျှက် တဖန် ယောသု-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပြုအပ်ပြီးသော နိ-အက္ခရာ, ပြုအပ်ပြီးသော ကျေခြင်းရှိသော ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် လိင်သုံးပါးတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော ရဿသရတို့၏ ဒီယအပြု မြဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ကတနိကာရလောပ မဟုတ်သော ယောဝိဘတ်ဖြစ်လျှင် မစီရင်နိုင်ပုံကို ကစ္စည်းကျမ်းလာအတိုင်း ဥဒါဟရဏ်ထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။(၃၀-ခုလတ်ဖြေ ။ ။ ဣတ္ထိယော၊ ဝဓုယော၊ သယမ္ဘုဝေါ ပုံစံတို့၌ နိပြုထားသော ယော, ချေထားသော ယော မဟုတ်ခြင်းကြောင့် ဒီယ မပြုရပါ။

၈၉။ သုနံဟိသု စ

သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု သတ္တေ သရာ ဒီယမာပဇ္ဇန္တေ။

အဂ်ိသု၊ အဂ်ိနံ၊ အဂ်ိဟိ၊ ရတ္တိသု၊ ရတ္တိနံ၊ ရတ္တိဟိ၊ ဘိက္ချသု၊ ဘိက္ချနံ၊ ဘိက္ချူဟိ၊ ပုရိသာနံ။ **ဇေတသ္မိတိ ကိမတ္ထံ?** အဂ်ိနာ၊ ပါဏိနာ၊ ဒဏ္ဍိနာ။

စဝ္ဂဟဏ မဝဓာရဏတ္ထံ? သုခေတ္တေသု ပြဟ္မ စာရိသု၊ ဓမ္မမဏ္ဍာသိ ဘဂဝါ၊ ဘိက္ခူနံ ဒတ္တာ သကေဟိ ပါဏိဘိ။

* သုနံဟိသု၊သုနံဟိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သရာ၊သရတို့သည်။ဒီယံ၊ဒီယ အဖြစ်သို့

http://www.dhammadownload.com

အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။စ၊မရောက်သည်လည်း ရှိသေး၏။

* သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု၊သု, နံ, ဟိ, ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဗ္ဗေ သရာ၊အလုံးစုံသော သရတို့သည်။ဒီဃံ၊ဒီဃအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။

အဂ္ဂိသု၊မီးတို့၌။အဂ္ဂိနံ၊မီးတို့အား-တို့၏။အဂ္ဂိဟိ၊မီးတို့ဖြင့်-တို့မှ။ ရတ္တိသု၊ညဉ့်တို့၌။ ရတ္တိနံ၊ညဉ့်တို့အား-တို့၏။ရတ္တိဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ ဘိက္ခူသု၊ရဟန်းတို့၌။ဘိက္ခူနံ၊တို့အား-တို့၏။ဘိက္ခူဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ ပုရိသာနံ၊ယောက်ျားတို့အား-တို့၏။

ဧတေသွီတိပဒံ၊သုနံဟိသုစဟူသော ဤပုဒ်သည်။ကိမတ္တံ၊နည်း။အဂ္ဂိနာ၊မီးဖြင့်။ ပါဏိနာ၊လက်ဖြင့်။ဒဏ္ဍိနာ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူဖြင့်။

စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္တံ၊မြစ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။သုခေတ္တေသု၊လယ်ယာ မြေကောင်းသဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ဗြဟွ စာရိသု၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဓမ္မံ၊တရားကို။အက္ခာသိ၊ဟောတော်မူပြီ။ဘိက္ခူနံ၊ ရဟန်းတို့အား။သကေဟိ ပါဏိဘိ၊မိမိလက်တို့ဖြင့်။ဒတ္တာ၊ပေးလှူ၍။

➢ **သုနံဟိသု+စ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ပုရိသာဟိ၊ပုရိသာသု-ဟု ရုပ်များ မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သုဟိသွ ကာရော ဧ-သုတ်ဖြင့် သု, ဟိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ အ-အက္ခရာကို ဧပြုလတံ့ဖြစ်သော ကြောင့် ပုရိသာဟိ၊ ပုရိသာသု-ဟု ရုပ်များ မရှိနိုင်ပါ။

➢ **နိမိတ်-အရ သုဝိဘတ်နှင့် ဟိဝိဘတ်ကို ယူခဲ့သော် ကာရီဖြစ်ထိုက် သော သရကား** ။ ။ သုဟိသွကာရော ဧ-သုတ်ကိုထောက်၍ ဣ, ဥသရတို့ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **နိမိတ်-အရ သုဝိဘတ်နှင့် ဟိဝိဘတ်ကို ယူခဲ့သော် စီရင်ခွင့်ရှိသော ကာရန္တ**

သုဟိသွကာရော ဧ-သုတ်ကိုထောက်၍ ဣကာရန္တ ဥကာရန္တတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သုဝိဘတ် ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒီဃပြုခွင့်မရသော ကာရန္တကား**

သုဟိသွကာရော ဧ-သုတ်ကိုထောက်၍ အကာရန္တ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စီရင်ခွင့် မရှိသော ကာရန္တ** ။ ။ သုဟိသွကာရော ဧ-သုတ်ကိုထောက်၍ အကာရန္တ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သရာ-အရ/ ကာရီ-အရ** ။ ။ ဒီဃံ-ဟူသော ကာရိယကို ထောက်၍ ရဿ သရသုံးလုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **ဒီဃံ-အရ/ကာရိယ-အရ** ။ ။ အာ, ဤ, ဦ သရသုံးလုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝဓာရဏအနက်ရှိပါသည်

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အချို့အရာ၌ ဣအက္ခရာ, ဥ-

http://www.dhammadownload.com

အကွရာတို့ကို ဒီယအပြု တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

(တနည်း) **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသည်

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပုရိသာနံ စသည်၌ နံဝိဘတ်ကြောင့် အ-ကို အာဒီယပြုခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ အဂ္ဂိသု အဂ္ဂိသု စသည်တို့၌ သု, နံ, ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဣ, ဥ-တို့ကို ဤဒီယ ဦဒီယပြုခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ ပုရိသေသု၊ပုရိသေဟိ စသည်တို့၌ သု, ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့် အ-ကို အာဒီယ မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အဝဓာရဏတ္ထ ဖြစ်ပုံ** ။ ။ သုခေတ္တေသု ဗြဟ္ဟစာရိသု၊ မေ္ဓမကွာသိဘဂဝါ၊ ဘိက္ခူနံ ဒတ္တာ သကေဟိ ပါဏိဘိ-တို့၌ သု, နံ, ဟိဝိဘတ်နှောင်းသော်လည်း ဣ, ဥ-တို့၏ ဒီယ အပြုကို တားမြစ်ပါသည်။

၉၀။ ပဋ္ဌာဒီနမတ္တံ

ပဋ္ဌာဒီနံ သဒ္ဒါနံ အန္တော အတ္တမာပဇ္ဇတေ သုနံဟိဣစ္စေတေသု။

ပဋ္ဌသု၊ ပဋ္ဌန္နံ၊ ပဋ္ဌဟိ၊ ဆသု၊ ဆန္နံ၊ ဆဟိ၊ သတ္တသု၊ သတ္တန္နံ၊ သတ္တဟိ၊ အဌသု၊ အဌန္နံ၊ အဌဟိ၊ နဝသု၊ နဝန္နံ၊ နဝဟိ၊ ဒသသု၊ ဒသန္နံ၊ ဒသဟိ။

ပဋ္ဌာဒီနမိတိ ကိမတ္ထံ? ဒ္ဝိသု၊ ဒ္ဝိန္နံ၊ ဒ္ဝိဟိ။

အတ္တမိတိဘာဝ နိဒ္ဒေသော ဥဘယသာဂမနတ္ထံ၊အန္တော ဥကာရော အတ္တမာပဇ္ဇတေ။ စတသန္နံ ဣတ္ထိနံ၊ တိသန္နံ ဝေဒနာနံ။

* သုနံဟိသု၊သု, နံ, ဟိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ပဋ္ဌာဒီနံ၊ပဋ္ဌ-အစရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သရသည်။အတ္တံ၊အ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* သုနံဟိသု ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။ပဋ္ဌာဒီနံ၊ပဋ္ဌအစရှိကုန်သော။သဒ္ဒါနံ၊သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊အစိတ်သရသည်။အတ္တံ၊ အ,အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ပဋ္ဌသု၊ငါးယောက်တို့၌။ပဋ္ဌန္နံ၊ငါးယောက်တို့အား-တို့၏။ပဋ္ဌဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ဆသု၊ခြောက်ယောက်တို့၌။ဆန္နံ၊တို့အား-တို့၏။ဆဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။သတ္တသု၊ခုနှစ်ယောက်တို့၌။သတ္တန္နံ၊တို့အား-တို့ ၏။သတ္တဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။အဌသု၊ရှစ်ယောက်တို့၌။အဌန္နံ၊တို့အား-တို့၏။အဌဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။နဝသု၊ကိုးယောက်တို့၌။နဝန္နံ၊တို့အား- တို့၏။နဝဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ဒသသု၊ဆယ်ယောက်တို့၌။ဒသန္နံ၊တို့အား -တို့၏။ဒသဟိ၊ဆယ်ယောက်တို့ဖြင့်-တို့မှ။ပဋ္ဌာဒီနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒ္ဝိသု၊နှစ်ယောက်တို့၌။ဒ္ဝိန္နံ၊နှစ်ယောက်တို့အား-တို့၏။ဒ္ဝိဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။

အတ္တမိတိဘာဝနိဒ္ဒေသော၊အတ္တံဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသသည်။ဥဘယသာ ဂမ

http://www.dhammadownload.com

နတ္ထိ၊သေ,နှစ်လုံးလာရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ အန္တော၊အစိတ်ဖြစ်သော။ဥကာရော၊ဥ,အက္ခရာသည်။အတ္ထံ၊အ, အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။စတသဿန္နံ၊လေးယောက်ကုန်သော၊ ဣတ္ထိနံ၊မိန်းမတို့အား-တို့၏။တိသန္နံ၊သုံးပါးကုန်သော။ဝေဒနာနံ၊ဝေဒနာတို့အား-တို့၏။

➢ **ပဌာဒီနံ+အတ္ထံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ ဝုတ္တိဒ္ဒ် ပဌာဒီနံ သဒ္ဒါနံ အန္တော-ဟု အန္တသဒ္ဒါထည့်၍** ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ပဌာဒီနံ-၌ ဆဋ္ဌီနံဝိဘတ်သည် အန္တာပေက္ခ ဆဋ္ဌီဖြစ်သော ကြောင့် ဝုတ္တိ-၌ ပဌာဒီနံ သဒ္ဒါနံ အန္တော-ဟု အန္တသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဖွင့်ရပါသည်။

➢ **ပဠေသု၊ ပဌာနံ၊ ပဠေဟိ-ဟု ရုပ်များ မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပဌာဒီနမတ္တံ-သုတ်ဖြင့် သု နံ ဟိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ပဌ-အစရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အ-ကို အ-ထပ်ပြုသောကြောင့်-ပဠေသု၊ ပဌာနံ၊ ပဠေဟိ ရုပ်များ မရှိနိုင်ပါ။

➢ **အ-ကို အ-ထပ်ပြုရခြင်းအကျိုး/ဤသုတ်တည်ရကျိုး** ။ ။ သုဟိသွကာရော ဧ-သုတ်ဖြင့် ဧ-အပြုကို တားမြစ်ခြင်း, သုနံဟိသုစသုတ်ဖြင့် နံဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ ဒီဃ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် စတသဿန္နံ တိသန္နံ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ သ-နှစ်လုံးလာရခြင်း, အဆုံးဥသရကို အ-ပြုရခြင်းဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြပါသည်။

➢ **အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ** ။ ။ ပဌာဒီနမကာရံ-ဟု သုတ်တည်လျှင် ပြီးကောင်းလျက် ပဌာဒီနမတ္ထံ-ဟု ဘာဝ-တွဲ ပစ္စည်းဖြင့် ဆိုသောကြောင့် အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပါသည်။

➢ **အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ညွှန်ပြရခြင်းအကျိုး/ ပဌာဒီနံ အ-ဟု သုတ်တည်နိုင်ပါလျက် ပဌာဒီနမတ္ထံ-ဟု သုတ်တည်ရခြင်း** ။ ။ အတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် စတသဿန္နံ၊ တိသန္နံ ပြယုဂ်တို့၌ သသနှစ်လုံးလာရခြင်း, စတသဿန္နံ ၌ စတု၏ အစိတ်ဥကို အ-ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၉၁။ ပတိဿိနီမှိ

ပတိဿန္တော အတ္တမာပဇ္ဇတေ ဣနီမှိ ပစ္စယေ ပရေ။
ဂဟပတာနီ။ ဣနီမှိတိ ကိမတ္ထံ? ဂဟပတိ။

* ဣနီမှိ၊ဣနီပစ္စည်းကြောင့်။ပတိဿ၊ပတိသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဣသည်။အတ္ထံ၊အ-အဖြစ်သို့၊အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဣနီမှိ ပစ္စယေ၊ဣနီ,ပစ္စည်းကြောင့်။ ပတိဿ၊ပတိသဒ္ဒါ၏။ အန္တော၊ဣစိတ်ဣ,သည်။အတ္ထံ၊အ,အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ ဂဟပတာနီ၊

http://www.dhammadownload.com

သူကြွေယ်မသည်။ ဣန္ဒိမှိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံနည်း။ဂဟပတိ၊သူကြွေယ်သည်။

➤ **ပတိဿ+ဣန္ဒိမှိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဤသုတ်၌ ဣန္ဒိပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား = ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ ဣန္ဒိ။**

➤ **ပတိဿန္တော-ဟု အန္တသဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ရခြင်း အကြောင်း ။ ။** ပတိဿ၌ ဆဋ္ဌီသဝိဘတ်သည် အန္တာပေက္ခ ဆဋ္ဌီဖြစ်သောကြောင့် ဝုတ္တိ-၌ ပတိဿန္တော-ဟု အန္တ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ဆိုရပါသည်။

၉၂။ နှုဿန္တော ယောသု စ

နှုပစ္စယဿ အန္တော အတ္တမာပဇ္ဇတေ သုနံဟိယော ဣစ္စေတေသု ပရေသု။ ဝုဏဝန္တေသု၊ ဝုဏဝန္တာနံ၊ ဝုဏဝန္တေဟိ၊ ဝုဏဝန္တာ၊ ဝုဏဝန္တေ။

နှုဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဣသိနံ။ ဇေတဿိတိ ကိမတ္ထံ? ဝုဏဝါ။

စဝွဟဏေန အညေသု ဝစနေသု အတ္တဥ္စ ဟောတိ။

ဝုဏဝန္တဿိ၊ ဝုဏဝန္တေန။

အန္တဂ္ဂဟဏေန နှုပစ္စယဿ အန္တော အတ္တမာပဇ္ဇတေ၊ ယောနဥ္စ ဣကာရော ဟောတိ၊ ဝုဏဝန္တိ။

* ယောသု၀၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်ငင်း။သုနံဟိသု၀၊သု နံ ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့်ငင်း။နှုဿ၊နှုပစ္စည်း၏။အန္တော၊အစိတ်ဥသည်။အတ္တံ၊အ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏။

ပရေသု၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။သုနံဟိယော ဣစ္စေတေသု၊ သု, နံ, ဟိ,ယော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။နှုပစ္စယဿ၊နှုပစ္စည်း၏။အန္တော၊အစိတ်ဥ,သည်။အတ္တံ၊အ,အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ဝုဏဝန္တေသု၊ဝုဏ်ရှိသောသူတို့၌။ဝုဏဝန္တာနံ၊တို့အား-တို့၏။ ဝုဏဝန္တေဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ဝုဏဝန္တာ၊တို့သည်။ဝုဏဝန္တေ၊တို့ကို။

နှုဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣသိနံ၊ရသေ့တို့အား-တို့ ၏။**ဇေတဿိတိပဒံ၊** သုနံဟိယော-ဟူသောပုဒ်သည်၊ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဝုဏဝါ၊ဝုဏ်ရှိသောသူသည်။**စဝွဟဏေန၊** စသဒ္ဒါဖြင့်။အညေသု၊တစ်ပါးကုန်သော။ဝစနေသု၊ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။နှုဿ၊၏။အန္တော၊ အစိတ်ဥသည်။အတ္တဥ္စ၊အ,အဖြစ်သည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဝုဏဝန္တဿိ၊ဝုဏ်ရှိသော သူ၌။ဝုဏဝန္တေန၊ဖြင့်။**အန္တဂ္ဂဟဏေန၊**အန္တသဒ္ဒါပိုဖြင့်။နှုပစ္စယဿ၊နှုပစ္စည်း၏။အန္တော၊ အစိတ်ဥ,သည်။အတ္တံ၊အ, အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ယောနဥ္စ၊ယောဝိဘတ်တို့၏ လည်း။ဣကာရော၊ဣ,ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဝုဏဝန္တိ၊ဝုဏ်ရှိသောသူတို့သည်-တို့ကို။

➤ **နှုဿ+အန္တော+ယောသု+စ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

http://www.dhammadownload.com

➤ **နှု-၏ ဥ-ကို အ-ပြုရာ၌ (က) နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ်- နှုဿ ဿော ယောသုစ-သုတ်တို့ထောက်၍ သု နံ ဟိ ယော အံ နာ သွာ သ္မိဝိဘတ်၊ သိမ့်ဝါ သုတ်ကိုထောက်၍ သိဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။**

➤ (ခ) နိမိတ် မဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ် - သဗ္ဗဿ ဝါ အံသေသု-သုတ်ကို ထောက်၍ အံဝိဘတ် သဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➤ ဂုဏဝါ-၌ နှု-ပစ္စည်း၏ ဥ-ကို အ-မပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဂုဏဝါ ၌ သု နံ ဟိ ယောဝိဘတ် မနောင်းသောကြောင့် ဥ-ကို အ-မပြုနိုင်ပါ။

➤ စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သု, နံ, ဟိ, ယောဝိဘတ်တို့မှတပါး အံ, နာ, သွာ, သ္မိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် နှုပစ္စည်း၏ အစိတ်ဥ-ကို အ-ပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

➤ အန္တ-သဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ ။ ။ ပဏ္ဍာဒီနမတ္တံ-စသော သုတ်များကဲ့သို့ နှုဿ ယော သုစ-ဟု အန္တာပေက္ခာဆဒ္ဒိဝိဘတ်ဖြင့်ဆိုလျှင် ပြီးသင့်လျက် အန္တ-သဒ္ဒါကို သုတ်၌ ထည့်၍ ဆိုခြင်းသည် ဝိုလွန်ပါသည်။

➤ အန္တ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ (ကစ္စည်း-အလို) အန္တ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ဂုဏဝန္တိ ပြယုဂ်၌ နှုပစ္စည်း၏ အစိတ်ဥ-ကို အ-ပြုရခြင်း ယောဝိဘတ်ကိုလည်း (အချို့သော နဝုံလိင်၌) ဂ္ဂပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) အန္တသဒ္ဒါဖြင့် ဂုဏဝန္တိ ပြယုဂ်၌ ယောဝိဘတ်ကို ဂ္ဂပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ နှုဿ-အရ ။ ။ ဝန္တု, မန္တု, ဂ္ဂမန္တု, တဝန္တု, တာဝန္တု ပစ္စည်းတို့၏ အစိတ် နှုပစ္စည်းကို ယူရပါမည်။

➤ အညေသု ဝစနေသု-၌ အညအပါဒါန်-အရ ။ ။ ဇယောဝိဘတ်နှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။ ➤ အည-အရ- အံ, နာ, သွာ, သ္မိဝိဘတ်လေးလုံးဖြစ်ပါသည်။

၉၃။ သဗ္ဗဿဝါ အံသေသု

သဗ္ဗသ္မေဝ နှုပစ္စယဿ အတ္တံ ဟောတိ ဝါ အံ သ ဂ္ဂစွေတေသု။

သတိမံ ဘိက္ခု၊ သတိမန္တံ ဘိက္ခုံဝါ၊ ဗန္ဓုမံ ရာဇာနံ၊ဗန္ဓုမန္တံ ရာဇာနံဝါ၊ သတိမဿ ဘိက္ခုနော၊ သတိမတော ဘိက္ခုနောဝါ၊ ဗန္ဓုမဿ ရညော သုကီ၊ ဗန္ဓုမတော ရညော ဝါ သုကီ ဒေတိ။

ဇတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ? သတိမာ ဘိက္ခု၊ ဗန္ဓုမာ ရာဇာ။

http://www.dhammadownload.com

* အံသေသု၊အံသ, ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဇ္ဇုဿ၊ဇ္ဇုပစ္စည်း၏။ အတ္တံ၊အ,၏ အဖြစ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အံသ ဣစ္စေတေသု၊အံသ, ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဇ္ဇုပစ္စယဿ၊ဇ္ဇုပစ္စည်း၏။အတ္တံ၊သည်။ဝါ၊အချို့၊ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သတိမံ၊သတိရှိသော။ဘိက္ခုံ၊ရဟန်းကို။ဝါ၊တနည်းကား။သတိမဇ္ဇံ၊သတိရှိသော။ဘိက္ခုံ၊ရဟန်းကို။ဗဇ္ဇမံ၊ဆွေးမျိုးရှိသော။ရာဇာနံ၊မင်းကို။ဝါ၊ကား။ဗဇ္ဇမဇ္ဇံ၊ဆွေးမျိုးရှိသော။ရာဇာနံ၊မင်းကို။သတိမဿ၊သတိရှိသော။ဘိက္ခုနော၊ရဟန်းအား-၏။ဝါ၊တနည်းကား။သတိမတော၊သတိရှိသော။ဘိက္ခုနော၊ရဟန်းအား-၏။ဗဇ္ဇမဿ၊ဆွေမျိုးရှိသော။ရညော။မင်းအား။သုကိ၊အခွန်ကို။ဒေတိ၊ပေးဆက်၏။ဝါ၊တနည်းကား။ဗဇ္ဇမတော၊ဆွေမျိုးရှိသော ရညော။မင်းအား။သုကိ၊အခွန်ကို။ဒေတိ၊ပေး၏။ ဧတေသွီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္တံ၊နည်း။သတိမာ၊သတိရှိသော။ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်။ဗဇ္ဇမာ၊ဆွေမျိုးရှိသော။ရာဇာ၊မင်းသည်။

➢ သဗ္ဗဿ+ဝါ+အံသေသု ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ၏ အကျိုးသဖွယ်ဖြစ်သောသုတ် ▫ ဇ္ဇုဿဇ္ဇော ယောသုစသုတ်။

➢ ဇ္ဇုပစ္စယဿအရ။ ။ မဇ္ဇု ပစ္စည်းကိုယူရမည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် သတိမဇ္ဇ, ဗဇ္ဇမဇ္ဇ, သဒ္ဒါတို့၌သာ အံ, သဝိဘတ်ကြောင့် ဇ္ဇကို အ,ပြု၍ ဂုဏဝဇ္ဇ, ဟိမဝဇ္ဇစသော သဒ္ဒါတို့၌ ဝဇ္ဇုပစ္စည်း၏အစိတ် ဇ္ဇကို အ,မပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ထို့ကြောင့် အံ, သဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဂုဏဝံ, ဂုဏဝဿဟု မရှိနိုင်)

➢ သဗ္ဗသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။ အဇ္ဇသဒ္ဒါကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၉၄။ သိမှိ ဝါ

ဇ္ဇုပစ္စယဿ အဇ္ဇဿ အတ္တံ ဟောတိ ဝါ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။
ဟိမဝဇ္ဇော ပဗ္ဗတော။ ဝါတိ ကိမတ္ထံ? ဟိမဝါ ပဗ္ဗတော။

* သိမှိ၊သိ, ဝိဘတ်ကြောင့်။ဇ္ဇုဿ၊ဇ္ဇုပစ္စည်း၏။အဇ္ဇဿ၊အစိတ်ဥ,၏။အတ္တံ၊အ,၏ အဖြစ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏

* သိမှိဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။ဇ္ဇုပစ္စယဿ၊၏။အတ္တံ၊သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဟိမဝဇ္ဇော၊ဆီးနှင်းရှိသော။ပဗ္ဗတော၊တောင်သည်။ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္တံ၊နည်း။ဟိမဝါ၊ဆီးနှင်းရှိသော။ပဗ္ဗတော၊တောင်သည်။

➢ သိမှိ+ဝါ ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ၏ အကျိုးသဖွယ်ဖြစ်သောသုတ် ▫ အာ သိမှိသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ဝါသဒ္ဓါ၏အနက်။** ။ ဝါသဒ္ဓါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဓါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဝါသဒ္ဓါကို တဖန်ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ဟိမဝန္တ္ဟ, သဒ္ဓါမှ တစ်ပါး ဂုဏဝန္တ္ဟစသော သဒ္ဓါတို့၌ သိ, ဝိဘတ်နှောင်းရာဝယ် အ, အပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ သိမှိဝါသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဓါ၏အကျိုးကို ပြယုဂ်နှင့်တကွ ဖြေဆိုပြီးလျှင်၊ ယင်းပြ ယုဂ်ကိုပင် တတိယာဝိဘတ်များဖြင့် ပဒမာလာစဉ်ပြပါ။(၁၉၈၈-ခု ငယ်)

ဖြေ ။ ။ သိမှိဝါသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဓါသည် ဟိမဝန္တ္ဟ-သဒ္ဓါမှ အခြားသော သဒ္ဓါတို့၌ အ-အပြုကို တားမြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ပြယုဂ်ကား- ဂုဏာဝါ စသည်ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ပဒမာလာ စဉ်ပုံ** ။ ။ ဂုဏဝတာ, ဂုဏဝန္တေန၊ ဂုဏဝန္တေဟိ, ဂုဏဝန္တေဘိ။

[ဝါတိ ကိမတ္ထံ ဟိမဝါ ပဒ္ဓတော-ဟူသော ကစ္စည်းအလို ဝါသဒ္ဓါအကျိုးကို ဟိမဝါ-ဟု ပြယုဂ်ထုတ်၍ ဟိမဝတာ, ဟိမဝန္တေန စသည်ဖြင့် ပဒမာလာ ခဉ်နိုင်သည်။ သို့သော် ဤနေရာကား ရှေ့သိမှိဆရာ ဖြစ်သည်ကို သတိပြုပါ။]

➤ **နာမ်အရာ၌ "သိ" ဟု ဆိုလျှင် ဝသိ-ကို ယူနိုင်/မယူနိုင်** ။ ။ သေသတော လောပံ ဂသိဝိ-၌ ဂ-ကို သီးခြားဆိုခြင်းကြောင့် သိ-ဟုဆိုလျှင် ဂသိ-ကို မယူနိုင်ပါ။

➤ **ကေဝုစ် ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ် ၂-မျိုးဖြင့် "ဂုဏဝန္တော"ဟု ရှိနိုင်/မရှိနိုင်**

သိမှိဝါသုတ်ဖြင့် နှ္ဟ-၏ ဥ-ကို အ-ပြု၍ သော-သုတ်ဖြင့် သိ-ကို ဩပြုလျှင် ပထမာ ဧကဝုစ်ဖြင့် "ဂုဏဝန္တော"ဟုဂင်း။ နှ္ဟသ န္တောသုတ်ဖြင့် ပထမာယောနှင့်တကွ နှ္ဟကို န္တောပြုလျှင် ပထမာဗဟုဝုစ်ဖြင့် "ဂုဏဝန္တော"ဟုဂင်း ရှိနိုင်ပါသည်။

(တစ်နည်း) ရှေ့သိမှိဆရာကား- သိမှိဝါသုတ်၌ ဝါ-သဒ္ဓါတားမြစ်သောကြောင့် ဟိမဝန္တ္ဟ-မှ အခြားသောသဒ္ဓါတို့၌ နှ္ဟ-၏ ဥ-ကို အ-မပြုရဟုဆိုသောကြောင့် ဧကဝုစ်ဖြင့် "ဂုဏဝန္တော"ဟု မရှိနိုင်ပါ။

၉၅။ အဂ္ဂိသိန်

အဂ္ဂိသန္တသ ဏ္ဍနိ ဟောတိ ဝါ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

ပုရတော အဂ္ဂိန်၊ ပစ္ဆတော အဂ္ဂိန်၊ ဒက္ခိဏတော အဂ္ဂိန်၊ ဝါမတော အဂ္ဂိန်။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂိ။

[**အဂ္ဂိသ+ ဏ္ဍနိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**]

* သိမှိသိဝိဘတ်ကြောင့်။အဂ္ဂိသ၊အဂ္ဂိသဒ္ဓါ၏။အန္တသ၊အ[illegible]ဏ္ဍ၏။ဏ္ဍနိ, ဏ္ဍနိပြ သည်။ဝါ၊အဆို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိမှိဝိဘတ္တိမှိကြောင့်။အဂ္ဂိသ၊၏။အန္တသ၊၏။ဏ္ဍနိ[illegible]သည် ဝါ၊အဆို့။ဟောတိ၊၏။ ပုရတော၊ရှေ့၌။အဂ္ဂိနိ၊မီးသည်။ပစ္ဆတော၊နော[illegible]၌။ဒက္ခိဏိ၊းသည်။ဒက္ခိဏတော၊

http://www.dhammadownload.com

လက်ျာဘက်၌။အဂ္ဂိနိ၊မီးသည်။ဝါမတော၊လက်ဝဲဘက်၌။အဂ္ဂိနိ၊မီးသည်။ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂိ၊မီးသည်။

၉၆။ ယောသွကတရသော ဈော

ယောသု အကတရသော ဈော အတ္တမာပဇ္ဇတေ။

အဂ္ဂယော၊ မုနယော၊ ဣသယော၊ ဂဟပတယော။

ယောသွီတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂိသု။

အကတရသောတိ ကိမတ္ထံ? ဒဏ္ဍိနော။

ဈောတိ ကိမတ္ထံ? ရတ္တိယော။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အကတရသော၊မပြုအပ်သော ရဿရှိသော။(ဝါ) မပြုမပြင် ပင်ကိုယ်ရဿရှိသော။ဈော၊ဈသည်။အတ္တံ၊အ, အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* ယောသု၊ကြောင့်။အကတရသော၊သော။ဈော၊ဈသည်။အတ္တံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏

အဂ္ဂယော၊မီးတို့သည်-တို့ကို။မုနယော၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ဣသယော၊ရသေ့တို့သည်-တို့ကို။ဂဟပတယော၊သူကြွယ်တို့သည်-တို့ကို။ယောသွီတိပဒံ။သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂိသု၊မီးတို့၌။အကတရသောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဏ္ဍိနော၊တောင်ဝှေးရှိသော သူတို့သည်-တို့ကို။ဈောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရတ္တိယော၊ညဉ့်တို့သည်-တို့ကို။

➢ **ယောသု+အကတရသော+ဈော-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **အဂါ ၃-ပါး ။ ။** (၁) ယောဝိဘတ်နှောင်းခြင်း၊ (၂) အကတရဿဖြစ်ခြင်း (၃) ဈ-အမည်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကတရဿအရ ။ ။** ဒဏ္ဍိနော-စသည်၌ ဝိကတိဖြစ်သော ဈအမည်ရှိသော ဣသရ-ရ၏။

➢ **အကတရဿအရ-အဂ္ဂယော-စသည်၌** ပကတိဈအမည်ရှိသော ဣသရ-ရ၏။

➢ **ဈော-အရ/ ကာရီအရ ။ ။** အကတရသောဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ အကတရဿ ဣ-သရကို ယူရမည်။

➢ **ရသောအရ ။ ။** ဈောဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ ဣ-သရကို ယူရမည်

မေး။ ။ ဒဏ္ဍိနောဟူသော ပြယုဂ်၌ မုနယောကဲ့သို့ ဒဏ္ဍယောဟု ဖြစ်သင့်/မဖြစ်သင့် အကြောင်းပြဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ။ ။ ဒဏ္ဍယော-ဟု မဖြစ်သင့်ပါ။အကြောင်းကား-ယောသွကတရသော ဈောသုတ်ဖြင့် မပြုမပြင်ပင်ကိုယ်ရဿရှိသော ဈ,ကိုသာ အ,ပြုရသောကြောင့် (ဝါ) အကတရဿ ဈ,ကိုသာ အ,ပြုရသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉၇။ ဝေဝေါသု လော စ

ဝေဝေါ ဣစ္ဆေတေသု အကတရသော လော အတ္တမာပဇ္ဇတေ။

ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခဝေါ၊ ဟေတဝေ၊ ဟေတဝေါ။

အကတရသောတိ ကိမတ္ထံ? သယမ္ဘုဝေါ၊ ဝေဿဘုဝေါ၊ ပရာဘိဘုဝေါ။

ဝေဝေါသွီတိ ကိမတ္ထံ? ဟေတုနာ၊ ကေတုနာ၊ သေတုနာ။

စဂ္ဂဟဏ မနုကမုနတ္ထံ။

* ဝေဝေါသု၊ဝေပြု, ဝေါပြုတို့ကြောင့်။အကတရသော၊မပြုအပ်သော ရဿရှိသော။ (ဝါ) မပြုမပြင် ပင်ကိုယ်ရဿရှိသော။လောစ၊လ,သည်လည်း။အတ္တံ၊အ,အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ * ဝေဝေါဣစ္ဆေတေသု၊တို့ကြောင့်။အကတရသော၊သော။ လောစ၊သည်လည်း။အတ္တံ၊အ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏။

ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခဝေါ၊ရဟန်းတို့။ဟေတဝေ-ဟေတဝေါ၊အကြောင်းတို့။ **အကတရသောတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သမ္ဘုဝေါ၊ဘုရားတို့သည်-တို့ကို။ဝေဿဘုဝေါ၊ဝေါဿဘုမည်သောဘုရားတို့သည်-တို့ကို။ပရာဘိဘုဝေါ၊သူတစ်ပါးကို နှိမ်နင်း နိုင်သူတို့သည်-တို့ကို။**ဝေဝေါသွီတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဟေတုနာ၊အကြောင်းဖြင့်။ကေတုနာ၊မှန်ကင်းဖြင့်။သေတုနာ၊တံတားဖြင့်။**စဂ္ဂဟဏံ**၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊အတ္တံကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **ဝေဝေါသု+လော+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။** ။ အကတရဿာလတော ယွာ လပနဿ ဝေဝေါ၊ လတော ဝေါ ကာရောစ သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကတရဿအရ။** ။ သယမ္ဘုဝေါ-စသည်၌ ဝိကတိဖြစ်သော လ,အမည်ရှိသော ဥ,သရ ရ၏။

➢ **အကတရဿအရ။** ။ ဘိက္ခဝေစသည်၌ လ,အမည်ရှိသော ဥ,သရ ရ၏။

➢ **လော-အရ/ တာရီအရ။** ။ အကတရသောကိုထောက်၍ အကတရဿ ဥ, သရကို ယူရမည်။

➢ **ရသောအရ။** ။ လောဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ ဥ, သရကို ယူရမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် ပဥ္စာဒီန မတ္တံသုတ်မှ အတ္တံ-သဒ္ဒါကို ငင်ယူသောကြောင့် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဥ္စာဒီနမတ္တံသုတ်မှ အတ္တသဒ္ဒါကို ငင်ခြင်းယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၉၈။ မာတုလာဒီန မာနတ္တမီကာရေ

မာတုလဏ္ဍစ္စေဝ မာဒီနံ အန္တော အာနတ္တမာပဇ္ဇတေ ဤကာရေ ပစ္စယေ ပရေ။ မာတုလာနီ၊ အယျကာနီ၊ ဝရုဏာနီ။

ဤကာရေတိ ကိမတ္ထံ? ဘိက္ခုနီ၊ ရာဇိနီ၊ ဇာလိနီ၊ ဂဟပတာနီ။

အာနတ္တဂ္ဂဟဏေန နဒီဏ္ဍစ္စေတဿ ဒီသဒ္ဒဿ ဇွော ဇွာ အာဒေသာ ဟောန္တိ သဟ ဝိဘတ္တိယာ ယောနာသ ဏ္ဍစ္စေတေသု။ နဇွော သန္ဒန္တိ၊ နဇွာ ကတံ တရဂီ၊ နဇွာ နေရဥ္ဇရာယ တိရေ။

* ဤကာရေ၊ဤအက္ခရာပစ္စည်းကြောင့်။မာတုလာဒီနံ၊မာတုလနှင့်တူကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏အစိတ်အ,သည်။အာနတ္တံ၊အာနအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* ပရေ၊သော။ဤကာရေပစ္စယေ၊ဤအက္ခရာပစ္စည်းကြောင့်။မာတုလ ဏ္ဍစ္စေဝမာဒီနံ၊မာတုလနှင့်တူကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊အစိတ်အ,သည်။အာနတ္တံ၊အာနအဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

မာတုလာနီ၊အရီးသည်။အယျကာနီ၊သခင်မသည်။ဝရုဏာနီ၊နတ်ဝင်မသည်။ဤ ကာရေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမိန်းမသည်။ရာဇိနီ၊မင်းကတော်သည်။ ဇာလိနီ၊ဇာလိနီမည်သော နတ်သို့းသည်။ဂဟပတာနီ၊သူကြွယ်မသည်။အာနတ္တဂ္ဂဟ ဏေန၊အာနတ္တသဒ္ဒါပိုဖြင့်။ယောနာသ ဏ္ဍစ္စေတေသု၊ယော, နာ, သ, ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ နဒီဏ္ဍစ္စေတဿ၊နဒီသဒ္ဒါ၏။ဒီသဒ္ဒဿ၊ဒီသဒ္ဒါ၏။ဝိဘတ္တိယာ၊ဝိဘတ်နှင့်။သဟ၊ တက္ခ။ ဇွော ဇွာအာဒေသာ၊ဇွောပြု, ဇွာပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။နဇွော၊မြစ်တို့သည်။ သန္ဒန္တိ၊စီးသွားကုန်၏။နဇွာ၊မြစ်သည်။တရဂီ၊လှိုင်းတံပိုးကို။ကတံ၊ပြုအပ်၏။နေရဥ္ဇရာယ၊ နေရဥ္ဇရာမည်သော။နဇွာ၊မြစ်၏။တီရေ၊ကမ်း၌။

➢ မာတုလာဒီနံ+အာနတ္တံ+ဤကာရေ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။

➢ ဤသုတ်၏နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။ ။ နဒါဒိတော ဝါ ဤ။

➢ အာဒိအရ။ ။ မာတုလသဒ္ဒါရ၏။ (တစ်နည်း) ဤပစ္စည်း မသက်ရလျှင် ပုလ္လိင်ဟောချင်းတူသော အယျက, ဝရုဏ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ အာဒိဝန္ဆ-အရ ။ ။ အယျက, ဝရုဏ,အစရှိသော သဒ္ဒါ၏။

➢ဝုတ္တိ၌ မာတုလဏ္ဍစ္စေဝမာဒီနံ အန္တော-ဟု အန္တသဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ရခြင်း အကြောင်း ။ ။ မာတုလာဒီနံ-၌ ဆဋ္ဌီနံဝိဘတ်သည် အန္တာပေက္ခ ဆဋ္ဌိဖြစ်သောကြောင့် ပုတ္တိ-၌ မာတုလဏ္ဍစ္စေဝမာဒီနံ အန္တော-ဟု အန္တသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဖွင့်ရပါသည်။

➢ ဏ္ဍပစ္စည်းပိုလွန်ပုံ။ ။ မာတုလာဒီန မာန မီကာရေဟုဆိုလျှင် လိုအပ်သော

http://www.dhammadownload.com

အာနပြုခြင်းအနက်ပြီးနိုင်လျှက် ဘာဝနိဒ္ဒေသ-တ္တပစ္စည်းကိုဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **အာနတ္တသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အာနတ္တသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ယော,နာ, သ,ဝိဘတ်တို့ကြောင့် နဇွော သန္ဒန္တိ၊ နဇွာ ကတံ တရဂီ၊ နဇွာ နေရဥ္ဇရာယ တိရေပြယုဂ်တို့၌ နဒီသဒ္ဒါ၏ဒီကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဇွောပြု, ဇွာပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အာနတ္တသဒ္ဒါပိုဖြင့် စီရင်သော ကာရီ, ကာရိယ, နိမိတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း တွဲစပ်ပုံ။** ။ ယော,ဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နဒီ,သဒ္ဒါ၏ ဒီ,ကို ဇွောပြု၊ (နဇွော သန္ဒန္တိ) နာ, သ,ဝိ. ၏တို့ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နဒီ,သဒ္ဒါ၏ ဒီ,ကို ဇွာပြု၊ (နဇွာ ကတံ တရဂီ၊ နဇွာ နေရဥ္ဇရာယ တိရေ)။

➢ **နဇွော, နဇွာတို့ကို အာနတ္တသဒ္ဒါဖြင့် ရုပ်ပြီးပြရခြင်းအကျိုး။** ။အတြဇ, သုဂတ,စသော သဒ္ဒါတို့ကဲ့သို့ ပြီးစေခြင်း၏ နည်းတစ်မျိုးကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်

၉၉။ သ္မာဟိသ္မိနံ မှာဘိမှိဝါ

သဗ္ဗတော လိင်တော သ္မာဟိသ္မိ ဣစ္စေတေသံ မှာဘိမှိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသချီ။

ပုရိသမှာ၊ ပုရိသသ္မာ၊ ပုရိသေဘိ၊ ပုရိသေဟိ၊ ပုရိသမှိ၊ ပုရိသသ္မိ။

သ္မာဟိသ္မိ နမိတိ ကိမတ္ထံ? ဝဏ္ဏဝန္တံ အဂန္ဓကံ ဝိရူဋ္ဌပုပ္ပံ၊ မဟန္တံ ဆတ္တံ မဟာဆတ္တံ၊ မဟန္တံ ဓဇံ မဟာဓဇံ။

* သ္မာဟိသ္မိနံ၊သ္မာဟိသ္မိဝိဘတ်တို့၏။မှာဘိမှိ၊မှာပြု, ဘိပြု, မှိပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * သဗ္ဗတော၊ခပ်သိမ်းသော။လိင်တော၊လိင်မှ။ပရေသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။သ္မာဟိသ္မိ ဣစ္စေတေသံ၊တို့၏။ယထာသချီ၊အစဉ်အတိုင်း။မှာဘိမှိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊မှာပြု, ဘိပြု, မှိပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပုရိသမှာ-ပုရိသသ္မာ၊ယောဂျားမှ။ပုရိသေဘိ-ပုရိသေဟိ၊တို့ဖြင့်-တို့မှ။ပုရိသမှိ-ပုရိသသ္မိ၊ယောဂျား၌။သ္မာဟိသ္မိ နမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဝဏ္ဏဝန္တံ၊အဆင်းရှိသော အဂန္ဓကံ၊အနံ့မရှိသော။ဝိရူဋ္ဌပုပ္ပံ၊မိုးစွေပန်းကို။မဟန္တံ၊ကြီးသော။ဆတ္တံ၊ထီးကို။မဟာဆတ္တံ၊ကြီးသောထီးကို။မဟန္တံ၊ကြီးသော။ဓဇံ၊တံခွန်ကို။မဟာဓဇံ၊ကြီးသောတံခွန်ကို။

➢ **သ္မာဟိသ္မိနံ+မှာဘိမှိ+ဝါ ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ဟိသ္မာသ္မိ-ဟု ဝိဘတ်အစဉ်အတိုင်း မဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဒီယောရေ ဟိသုတ်သို့ သ္မာဝိဘတ်တစ်လုံးသာ လိုက်ရမည်၏အဖြစ်ကို သိစေလိုသောကြောင့် ဟိ, သ္မာ ,သ္မိ-ဟု ဝိဘတ်အစဉ်အတိုင်း မဆိုရပါ။ (နိဒ္ဒေသ)

➢ **ယထာသချီ-အရ ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တွဲစပ်ပုံ** ။ ။ ခပ်သိမ်းသော လိင်နောင် သ္မာ-ကို မှာပြု၊ ဟိ-ကို ဘိပြု၊ သ္မိ-ကို မှိပြုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀၀။ နတိမေဟိ ကတာကာရေဟိ

တ ဣမ ဣစ္စေတေဟိ ကတာကာရေဟိ သွာသွိနံ မှာမှိဣစ္စေတေ အာဒေသာ နေဂ ဟောန္တိ။

အသွာ ဌာနာ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသွိ ဌာနေ ဘယံ တိဌတိ၊ အသွာ၊ အသွိ။

ကတာကာရေဟိတိ ကိမတ္ထံ? တမှာ၊ တမှိ၊ ဣမမှာ၊ ဣမမှိ။

* ကတာကာရေဟိ၊ပြုအပ်ပြီးသော အ,အကွရာရှိကုန်သော။တိမေဟိ၊တသဒ္ဒါ,ဣမသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။သွာသွိနံ၊သွာ,သွိ ဝိဘတ်တို့၏။မှာမှိ၊မှာပြု,မှိပြုတို့သည်။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

* ကတာကာရေဟိ၊ကုန်သော။တဣမဣစ္စေတေဟိ၊တသဒ္ဒါ,ဣမသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။သွာသွိနံ၊တို့၏။မှာမှိဣစ္စေတေအာဒေသာ၊မှာပြု,မှိပြု,တို့သည်။နေဝ ဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

အသွာ ဌာနာ၊ထိုအရပ်မှ။ (ဝါ) ဤအရပ်မှ။ဘယံ၊ဘေးသည်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဖြစ်၏။အသွိ ဌာနေ၊ထိုအရပ်၌။ (ဝါ) ဤအရပ်၌။ဘယံ၊ဘေးသည်။တိဌတိ၊တည်၏။အသွာ၊ထိုအရပ်မှ (ဝါ) ဤအရပ်မှ။အသွိ၊ထိုအရပ်၌။ (ဝါ) ဤအရပ်၌။**ကတာကာရေဟိတိပဒံ**၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။တမှာ၊ထိုအရပ်မှ။တမှိ၊ထိုအရပ်၌။ဣမမှာ၊ဤအရပ်မှ။ဣမမှိ၊ဤအရပ်၌။

➢ **နဟိမေဟိ(တ+ဣမေဟိ)+ကတာကာရေဟိ-ဟု (၃)ပုဒ် ရှိသော ပတိသေဓ ဝိဓိသုတ်။**

➢ **သွာ, သွိ,ဝိဘတ်ဖြင့် အမှာ, အမှိ-ဟု မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း။** ။ နတိမေဟိ ကတာကာရေဟိသုတ်က အ,ပြုထားသော တသဒ္ဒါ,ဣမသဒ္ဒါတို့နောင် သွာ,သွိ ဝိဘတ်တို့ကို မှာ,မှိ,မပြုရ-ဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် အမှာ,အမှိ-ဟု မရှိနိုင်ပါ။

➢ **ကတာကာရအရ။** ။ သသွာသွိ သံသာသွတ္တံ၊ ဣမသဒ္ဒဿစ,သုတ်တို့ဖြင့် အ,အကွရာဖြစ်အောင် ပြုစီရင်ပြီးသော တသဒ္ဒါ,ဣမသဒ္ဒါတို့ကို ယူရမည်။

➢ **ဟိနှင့်ဘိ မလိုက်ခြင်းအကြောင်း။** ။ ဟိ,ဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ တသဒ္ဒါ, ဣမသဒ္ဒါတို့ကို အ,အကွရာ မပြုနိုင်သောကြောင့် ဟိနှင့်ဘိမလိုက်ပါ။

➢ **သွာ,သွိနံပုဒ်,မှာမှိပုဒ်,များသာ လိုက်ခြင်းအကြောင်း။** ။ သွာ,သွိ,ဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ တသဒ္ဒါ, ဣမသဒ္ဒါတို့ကို အ,အကွရာပြုနိုင်သောကြောင့်၎င်း, တသဒ္ဒါ, ဣမသဒ္ဒါ၏ အ,ပြုဖြစ်သော အ,အကွရာနောင် သွာ,သွိ,ဝိဘတ်တို့ကို မှာ,မှိ,မပြုနိုင်သောကြောင့်၎င်း သွာသွိနံပုဒ် မှာမှိပုဒ်များသာ လိုက်ရပါသည်။

➢ **အသွာ,အသွိ, ၌ မှာ,မှိ-မပြုနိုင်ခြင်းအကြောင့်။** ။ နတိမေဟိ ကတာကာရေဟိသုတ်က တားမြစ်သောကြောင့် မှာ,မှိ,မပြုနိုင်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၁၀၁။ သုဟိသွကာရော ဧ

သုဟိ ဣစ္ဆေတေသု အကာရော ဧတ္တ မာပဇ္ဇတေ။

သဗ္ဗေသု၊ ယေသု၊ တေသု၊ ကေသု၊ ပုရိသေသု၊ ဣမေသု၊ ကုသလေသု၊ တုမှေသု၊ အမှေသု၊ သဗ္ဗေဟိ၊ ယေဟိ၊ တေဟိ၊ ကေဟိ၊ ပုရိသေဟိ၊ ဣမေဟိ၊ ကုသလေဟိ၊ တုမှေဟိ၊ အမှေဟိ။

* သုဟိသု၊သု,ဟိ,ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အကာရော၊အ,အက္ခရာသည်။ဧ၊ဧ,အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ * သုဟိ ဣစ္ဆေတေသု၊သု, ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အကာရော၊ အ,အက္ခရာသည်။ဧတ္တံ၊ဧ,အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

သဗ္ဗေသု၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့၌။ယေသု၊အကြင်သူတို့၌။တေသု၊ထိုသူတို့၌။ကေသု၊ အဘယ်သူတို့၌။ပုရိသေသု၊ယောကျ်ားတို့၌။ဣမေသု၊ဤသူတို့၌။ကုသလေသု၊လိမ္မာသော သူတို့၌။တုမှေသု၊သင်တို့၌။အမှေသု၊ငါတို့၌။သဗ္ဗေဟိ၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့ဖြင့်-တို့မှ။ ယေဟိ၊အကြင်သူတို့ဖြင့်-တို့မှ။တေဟိ၊ထိုသူတို့ဖြင့်-တို့မှ။ကေဟိ၊ဘယ်သူတို့ဖြင့်-တို့မှ။ ပုရိသေဟိ၊ယောကျ်ားတို့ဖြင့်-တို့မှ။ဣမေဟိ၊ဤသူတို့ဖြင့်-တို့မှ။ကုသလေဟိ၊လိမ္မာသော သူတို့ဖြင့်-တို့မှ။တုမှေဟိ၊သင်တို့ဖြင့်-သင်တို့မှ။အမှေဟိ၊ငါတို့ဖြင့်-ငါတို့မှ။

➢ သုဟိသု+အကာရော+ဧ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဧသဝိဓိသုတ်။

➢ အကာရအရ။ ။ လိင်၏သမ္ဗန္ဓိဖြစ်သော အ,သရကို ယူရမည်။

➢ အကာရသဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။ ပုံလိင်, နပုံလိင်၏,အစိတ်ဖြစ်သော အ,အက္ခရာကိုသာ ဧပြုသည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ ပုံလိင်,နပုံလိင်၌သာ ဧပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း။ ။ ဣတ္ထိလိင်, အကာရန္တ ရုပ်မရှိသောကြောင့် ပုံလိင်,နပုံလိင် အ,အက္ခရာကိုသာ ဧပြုရပါသည်။

၁၀၂။ သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစ

သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗနာမာနံ အန္တော အကာရော ဧတ္တ မာပဇ္ဇတေ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

သဗ္ဗေသံ၊ သဗ္ဗေသာနံ၊ ယေသံ၊ ယေသာနံ၊ တေသံ၊ တေသာနံ၊ ဣမေသံ၊ ဣမေသာနံ၊ ကေသံ၊ ကေသာနံ၊ ဣတရေသံ၊ ဣတရေသာနံ၊ ကတမေသံ၊ ကတမေသာနံ။

သဗ္ဗနာမာနမိတိ ကိမတ္ထံ? ပုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ အာစိဏ္ဏ သမာစိဏ္ဏော။
အကာရောတိ ကိမတ္ထံ? အမူသံ၊ အမူသာနံ။
နံမှိတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗေ၊ ဣမေ။ စတ္ထဗာ မနုကမုနတ္ထံ။

http://www.dhammadownload.com

* နံမ့်စ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။သဗ္ဗနာမာနံ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏။အကာရော၊ အ, အကၠရာသည်။ဇ၊ဧ,အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* နံမ့်ဝိဘတ္တိမ့်ိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။သဗ္ဗနာမာနံ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏။အန္တော၊အစိတ်ဖြစ်သော။အကာရော၊အ,အကၠရာသည်။ဇတ္တံ၊ဧ,အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

သဗ္ဗေသံ-သဗ္ဗေသာနံ၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့အား-တို့၏။ယေသံ-ယေသာနံ၊အကြင်သူတို့အား-တို့၏။တေသံ-တေသာနံ၊ထိုသူတို့အား-တို့၏။ကၠမေသံ-ကၠမေသာနံ၊ဤသူတို့အား-တို့၏။ကေသံ-ကေသာနံ၊ဘယ်သူတို့အား-တို့၏။ကၠတရေသံ-ကၠတရေသာနံ၊ဤမှတစ်ပါးသော သူတို့အား-တို့၏။ကတမေသံ-ကတမေသာနံ၊ဘယ်သူတို့အား-တို့၏။

သဗ္ဗနာမာနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘဂဝန္တာနံ၊ဘုန်းတော်ကြီးကုန်သော။ဗုဒ္ဓါနံ၊ဘုရားရှင်တို့၏။အာစိက္ခ သမာစိက္ခော၊ကောင်းမြတ်သော အလေ့အကျင့်တော်တည်း။အတာရောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အမူသံ-အမူသာနံ၊ထိုသူတို့အား-တို့၏။နံမ့်တိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည်။ကၠမေ၊ဤသူတို့သည်။စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊ဧ,ကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **သဗ္ဗနာမာနံ+နံမ့်+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗနာမ,အရ။** ။ သဗ္ဗ, ယ, တ, ကၠမ, ကိ, ကၠတရ, ကတမ, သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်များကို ယူရမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သုဟိသွကာရောဧသုတ်မှ ဧ,ကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းတျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သုဟိသွကာရောဧသုတ်မှ ဧ,ဟူသောကာရိယကို မိမိသုတ်သို့ လိုက်ပါလာအောင် ငင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၁၀၃။ အတောနေန

တသ္မာ အကာရတော နာဝစနဿ ဧနာဒေသော ဟောတိ။

သဗ္ဗေန၊ ယေန၊ တေန၊ ကေန၊ အနေန၊ ပုရိသေန၊ ရုပေန။

အတောတိ ကိမတ္ထံ? မုနိနာ၊ အမုနာ၊ ဘိက္ခုနာ။ နာတိ ကိမတ္ထံ? တသ္မာ။

* အတော၊အကာရဿမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နာ၊နာဝိဘတ်၏။ဧန၊ဧနပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တသ္မာအကာရတော၊ထိုအကာရဿမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နာဝစနဿ၊နာ, ဝိဘတ်၏။ဧနာဒေသော၊ဧနပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဗ္ဗေန၊ခပ်သိမ်းသောသူဖြင့်။ယေန၊အကြင်သူဖြင့်။တေန၊ထိုသူဖြင့်။ကေန၊အဘယ်သူဖြင့်။အနေန၊ဤသူဖြင့်။ပုရိသေန၊ယောကျ်ားဖြင့်။ရူပေန၊ရုပ်ဖြင့်။အတောတိပဒံ၊သည်။

http://www.dhammadownload.com

ကိမတ္ထံ၊နည်း။မုနိနာ၊ရဟန်းဖြင့်။အမုနာ၊ထိုသူဖြင့်။ဘိက္ခုနာ၊ရဟန်းဖြင့်။နာတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။တသ္မာ၊ထိုသူမှ။

➢ **အတော+နာ+ဧန-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **အတောနာယေန-ဟု မဆိုဘဲ အတောနေန-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း။ ။** (အတောနာယေန-ဟု ဆိုသင့်သော်လည်း) နာ-ဟူသော တာရီပုဒ်၌ အဝိဘတ္တိကနယ ကို ညွှန်ပြလိုသောကြောင့် အတောနေန-ဟု ဆိုပါသည်။

၁၀၄။ သော

တသ္မာ အကာရတော သိဝစနဿ ဩကာရာဒေသော ဟောတိ။

သဗ္ဗော၊ ယော၊ သော၊ ကော၊ အမုကော၊ ပုရိသော။

သီတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသာနံ။ အတောတိ ကိမတ္ထံ? သယမ္ဘူ။

➢ **ချာသ-အလို [သမာသ်] ဧကပဒကြံ၍ အနက်ပေးပုံ။ ။** အတော၊ပုလ္လိင်, အကာရန္တနောင်မှ။သော၊သိ, ဝိဘတ်၏ဩ,အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* **(ရူပသိဒ္ဓိအလို-[ဝါကျ] ဒ္ဓိပဒကြံ၍ အနက်ပေးပုံ)** အတော၊ပုံလိင်,အကာရန္တ နောင်မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သိ၊သိ,ဝိဘတ်၏။ဩ၊ဩ, အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏

* တသ္မာအကာရတော၊ထိုအကာရန္တမှ။ပရဿ၊သော။သိဝစနဿ၊သိ,ဝိဘတ်၏။ ဩကာရာဒေသော၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဗ္ဗော၊ခပ်သိမ်းသောသူသည်။ယော၊အကြင်သူသည်။သော၊ထိုသူသည်။ကော၊ ဘယ်သူသည်။အမုကော၊ထိုသူသည်။ပုရိသော၊ယောကျ်ားသည်။သီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။ပုရိသာနံ၊တို့အား-တို့၏။အတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သယမ္ဘူ။ဘုရားသည်

➢ **သိ+ဩ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သော-ဟူသော သုတ်သည် ဧကပဒဖြစ်သင့်/မဖြစ်သင့်။ ။** သမ္ဗန္ဓိဖြစ်သော ဩအကွရာ၏ထင်ရှားမရှိသေးသောကြောင့်ဧင်း, သိ,ဝိဘတ်ကိုပြုမှ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော ဩ-ဟူသော သမ္ဗန္ဓိ၏ သိ,ဟူသောသမ္ဗန်နှင့်ငဲ့ခြင်းမရှိ၍သမာသ်မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဧကပဒမဖြစ်သင့်ပါ။ (ဋီကာ)

➢ **ဝုတ္ထိ၌ သိဝစနဿ ဩကာရာဒေသော-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ဩကာရော ဟောတိ-ဟူသော အာဒေသကိုငဲ့၍ ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့်-တည်း။

➢ **သိ,အရ-ဝိဘတ်ကိုသာ ယူရခြင်းအကြောင်း။ ။ (ဩပြုရမည့် သိအကွရာ)** ဝိဘတ်အပြုကို စိရင်သောသုတ်၏ အရာဖြစ်သောကြောင့်ဧင်း, တတောစ ဝိဘတ္တိယော သုတ်မှ ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့်ဧင်း သိ,အရ ဝိဘတ်တို့ကိုသာ ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၀၅။ သော ဝါ

တသွာ အကာရတော နာဝစနသ သော အာဒေသော ဟောတိ ဝါ။

အတ္ထသော ဓမ္မံ ဇာနာတိ၊ ဗျဥ္ဇနသော အတ္ထံ ဇာနာတိ၊ အက္ခရသော၊ သုတ္တ သော၊ ပဒသော၊ ယသသော၊ ဥပါယသော၊ သဗ္ဗသော၊ ထာမသော၊ ဌာနသော။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? ပါဒေန ဝါ ပါဒါရဟေန ဝါ အတိရေက ပါဒေန ဝါ ယော ဘိက္ခု ထေယျစိတ္တော ပရသဿဘဏ္ဍံ ဂဏှာတိ၊ သော ဘိက္ခု ပါရာဇိကော ဟောတိ အသံဝါသော။

* အတော၊အကာရန္တမ္ပ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နာ၊နာဝိဘတ်၏။သော၊သောပြု သည်။ဝါ၊ချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တသွာအကာရတော၊ထိုအကာရန္တမ္ပ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နာဝစနသ၊နာ, ဝိဘတ်၏။သောအာဒေသော၊သော,ပြုသည်။ဝါ၊ချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အတ္ထသော၊အနက်အားဖြင့်။ဓမ္မံ၊တရားကို။ဇာနာတိ၊သိ၏။ဗျဥ္ဇနသော၊သဒ္ဒါအား ဖြင့်။အတ္ထံ၊အနက်ကို။ဇာနာတိ၊သိ၏။အက္ခရသော၊အက္ခရာအားဖြင့်။သုတ္တသော၊သုတ် အားဖြင့်။ပဒသော၊ပုဒ်အားဖြင့်။ယသသော၊အခြံအရံအားဖြင့်။ဥပါယသော၊အကြောင်း အားဖြင့်။သဗ္ဗသော၊အလုံးစုံအားဖြင့်။ထာမသော၊အားအစွမ်းအားဖြင့်။ဌာနသော၊ အကြောင်းအားဖြင့်။ဝါတိပဝံသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပါဒေနဝါ၊တမတ်ဖြင့်၎င်း။ပါဒါရဟေ နဝါ၊တမတ်ထိုက်တန်သော ဥစ္စာဖြင့်၎င်း။အတိရေကပါဒေနဝါ၊တမတ်,တမတ်ထိုက်တန် သော ဥစ္စာထက်လွန်သောဥစ္စာဖြင့်၎င်း။ယော ဘိက္ခု၊အကြင်ရဟန်းသည်။ထေယျ စိတ္တော၊ခိုးယူလိုသောစိတ်ဖြင့်။ပရဿ၊သူတစ်ပါး၏။ ဘဏ္ဍံ၊ဥစ္စာကို။ဂဏှာတိ၊ခိုးယူအံ့။ သောဘိက္ခု၊ထိုရဟန်းသည်။ပါရာဇိကော၊ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်သည်။အသံဝါသော၊ ရဟန်းကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရခြင်းမရှိသည်။ဟောတိ၊၏။

➤ သော+ဝါ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဗိဓိသုတ်။

➤ ရူပသိဒ္ဓိ၌ သောဝါ-သုတ်ကို မဆိုရခြင်းအကြောင်း။ ။ အတ္ထသော-စသော ပုံစံများသည် သော,ပစ္စည်းသက်၍ ပြီးသောရူပ်များသာ ဖြစ်သောကြောင့် ရူပသိဒ္ဓိ၌ သောဝါ-သုတ်ကို မဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၀၆။ ဒီယောရေဟိ

ဒီယ ဩရ ဣစ္စေတေဟိ သွာဝစနသ သော အာဒေသော ဟောတိ ဝါ။

ဒီယသော၊ ဩရသော၊ ဒီယမှာ၊ ဩရမှာ။

ဒီယောရေဟိတိ ကိမတ္ထံ? သရမှာ၊ ဝစနမှာ။

http://www.dhammadownload.com

[ဒ်ဃောရေဟိ (ဒီဃ+ဩရေဟိ)ဟု ၁-ပုဒ်သာရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်]

* ဒီဃောရေဟိ၊ဒီဃသဒ္ဒါ, ဩရသဒ္ဒါ,တို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သွာ၊သွာ, ဝိဘတ်၏။သော၊သောပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဒီဃဩရဏ္ဍစွေတေဟိ၊ဒီဃသဒ္ဒါ, ဩရသဒ္ဒါ,တို့မှ။ပရဿ၊သော။သွာဝစနဿ၊ သွာ,ဝိဘတ်၏။သောအာဒေသော၊သောပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒီဃသော၊(ဒီဃ+သွာ)အလျားမှ။ဩရသော၊အတွင်းမှ။ဒီဃမှာ၊အလျားမှ။ဩရမှာ၊ အတွင်းမှ။ဒီဃောရေဟိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သရမှာ၊သရမှ။ဝစနမှာ၊စကားမှ။

၁၀၇။ သဗ္ဗယောနီနမာဇ

တသွာ အကာရတော သဗ္ဗေသံ ယောနီနံ အာ ဇ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသဒ္ဒီ။ ပုရိသာ၊ ပုရိသေ၊ ရူပါ၊ ရူပေ။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂယော၊ မုနယော၊ ဏ္ဍသယော။ **ယောနီနန္တိ** ကိမတ္ထံ? ပုရိသဿ၊ ရူပဿ။ **အကာရတောတိ** ကိမတ္ထံ? ဒဏ္ဍိနော၊ အဌီနိ၊ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလန္တိ၊ မုနီ စရန္တိ။

* အတော၊အကာရန္တမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဗ္ဗယောနီနံ၊အလုံးစုံသော ပထမာယော-နိ, ဒုတိယာယော-နိ,တို့၏။အာဇ၊အစဉ်အတိုင်း အာပြု,ဇပြုတို့သည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တသွာအကာရတော၊ထိုအကာရန္တမှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန် သော။ယောနီနံ၊ ပထမာယောနိ, ဒုတိယာယောနိ,တို့၏။ယထာသဒ္ဒီ၊အစဉ်အတိုင်း။အာ ဇ အာဒေသာ၊ အာပြု,ဇပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပုရိသာ၊ယောက်ျားတို့သည်။ပုရိသေ၊တို့ကို။ရူပါ၊ရုပ်တို့သည်။ရူပေ၊တို့ကို။**ဝါတိပဒံ**၊ သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂယော၊မီးတို့သည်-တို့ကို။မုနယော၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ဏ္ဍသ ယော၊ရသေ့တို့သည်-တို့ကို။**ယောနီနန္တိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသဿ၊အား-၏။ ရူပဿ၊ရုပ်အား-၏။**အကာရတောတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဏ္ဍိနော၊တောင်ဝှေးရှိ သော သူတို့သည်-တို့ကို။အဌီနိ၊အရိုးတို့သည်-တို့ကို။အဂ္ဂိ၊မီးတို့သည်။ပဇ္ဇလန္တိ၊ တောက် လောင်ကုန်၏။မုနီ၊ရဟန်းတို့သည်။စရန္တိ၊သွားကုန်၏။

➢ **သဗ္ဗယောနီနံ+အာဇ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗအရ။** ။ အလုံးစုံသော ယောနှင့် အလုံးစုံသော နိ,ကို ယူရပါမည်။

➢ **သဗ္ဗသဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ယော,နိတို့၏ အစိတ်ဩ,ဏ္ဍတို့ကိုသာ အာ,ဇပြုရမည်မဟုတ်, ယောတစ်ခုလုံး နိ,တစ်ခုလုံးကို အာ,ဇပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာ အနက်ရှိပါသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်၌ အဓိကာရဝါသဒ္ဒါ၏ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်အရ ဝိဓိသုံးမျိုးကို ရှုပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအတိုင်း ပိုင်းခြားပြပါ။(ဝါ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုသော အဓိပ္ပါယ်)

ဖြေ။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ပုရိသာ, ပုရိသေ-စသော ပုလ္လိင်,ပုရိသာဒိဂိုဏ်းရုပ်တို့၌ အာ,ဧအမြဲပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိ, ရှုပါ, ရှုပါနိ-စသော နပုလ္လိင်,စိတ္တာဒိဂိုဏ်းရုပ်တို့၌ အာ,ဧ,အပြု မမြဲခြင်း အနိစ္စဝိဓိ, အဂ္ဂယော,မုနယော-စသော ဣကာရန္တမှ အကာရန္တပြောင်းလာသော ပြယုဝ်တို့၌ အာ,ဧ မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိကို ပိုင်းခြားပြပါသည်။

➢ **ပဌမာ-ယောတို အာ, ဒု-ယောကို ဧပြုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ပရာပစ္စယာ၌ ပဌမာယော၏ အာ,အပြုကို မြင်ရသောကြောင့်ဌင်း ပဌမာယောဝိဘတ်ကို ရှေးဦးစွာ ဆိုသောကြောင့်ဌင်း ပဌမာယောကို အာပြု, ဒုတိယာ ယောကို ဧ,ပြုရပါသည်။ (ဋီကာ)

၁၀၈။ သွာသွီနံဝါ

တသွာ အကာရတော သဗ္ဗေသံ သွာသွီ ဣစ္စေတေသံ အာ ဧ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသချီ။ ပုရိသာ၊ ပုရိသွာ၊ ပုရိသေ၊ ပုရိသသွီ။

အကာရတောတိ ကိမတ္ထံ? ဒဏ္ဍိနာ၊ ဒဏ္ဍိသွီ၊ ဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခုသွီ။

* အတော၊အကာရန္တမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သွာသွီနံ၊သွာ သွီ ဝိဘတ်တို့၏။ အာဧ၊အာပြု,ဧပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တသွာအကာရတော၊ထိုအကာရန္တမှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။သွာသွီ ဣစ္စေတေသံ၊တို့၏။ယထာသချီ၊အစဉ်အတိုင်း။အာ ဧ အာဒေသာ၊အာပြု ဧပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပုရိသာ-ပုရိသသွာ၊ယောဒိ၊ဘာမှ။ပုရိသေ-ပုရိသသွီ၊၌။အကာရတောတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဏ္ဍိနာ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူမှ။ဒဏ္ဍိသွီ၊၌။ဘိက္ခုနာ၊ရဟန်းမှ။ဘိက္ခုသွီ၊ ရဟန်း၌။

➢ **သွာသွီနံ+ဝါ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်သောသုတ်-တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိ။**

➢ **သွာကို အာ, သွီကို ဧ,ပြုရခြင်းအကြောင်း။** ။ သဗ္ဗသဒ္ဒါ လိုက်လာသော ကြောင့်ဌင်း, သွာသွီနံ-ဟု အထူးပြု၍ ဆိုသောကြောင့်ဌင်း, သွာတစ်ခုလုံးကို အာပြု, သွီတစ်ခုလုံးကို ဧပြုရပါသည်။ (ဋီကာ)

http://www.dhammadownload.com

၁၀၉။ အာယ စတုတ္ထေကဝစနဿ တု

တသ္မာ အကာရတော စတုတ္ထေကဝစနဿ အာယာဒေသော ဟောတိ ဝါ။ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အတောတိ ကိမတ္ထံ? ဣသိဿ။ စတုတ္ထီတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသဿ မုခံ။ ကေဝစနဿေတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသာနံ ဒဒါတိ။ ဝါတိ ကိမတ္ထံ? ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ။ တုဂ္ဂဟာဏေန တ္ထဉ္စ ဟောတိ၊ အတ္ထတ္ထံ၊ ဟိတတ္ထံ၊ သုခတ္ထံ။

* အတော၊အကာရန္တမ္ပု။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။စတုတ္ထေကဝစနဿ၊စတုတ္ထီ ကေဝုစ် သ,ဝိဘတ်၏။အာယတုံ၊အာယပြုသည်လည်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တသ္မာအကာရတော၊ထိုအကာရန္တမ္ပု။ပရဿ၊သော့။စတုတ္ထေကဝစနဿ၊၏။ အာယာဒေသော၊အာယပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒေဝမနုဿာနံ၊နတ်,လူတို့၏။အတ္ထာယ၊အကျိုးငှာ။ဟိတာယ၊အစီးအပွားငှာ။သုခါယ၊ချမ်းသာခြင်းငှာ။ဗုဒ္ဓေါ။ဘုရားသည်။လောကေ၊လောကဘ၌။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ပွင့်ထွန်း ဖြစ်ပေါ်တော်မူလာ၏။**အတောတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣသိဿ၊ရသေ့အား။**စတုတ္ထီတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသဿ၊ယောကျ်ား၏။မုခံ၊မျက်နှာ။**ကေဝစနဿေတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသာနံ၊ယောကျ်ားတို့အား။ဒဒါတိ၊ပေး၏။**ဝါတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ သမဏဿ ဝါ၊ရဟန်းအားငဉ်း။ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ၊ပုဏ္ဏားအားငဉ်း။ဒါတာ၊ပေးလှူတတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။**တုဂ္ဂဟာဏေန**၊တုသဒ္ဒါဖြင့်။တ္ထဉ္စ၊ကွဲပြားသည်လည်း။ဟောတိ၊၏။ အတ္ထတ္ထံ၊အကျိုးငှာ။ဟိတတ္ထံ၊အစီးအပွားငှာ။သုခတ္ထံ၊ချမ်းသာခြင်းငှာ။

➢ **အာယ+စတုတ္ထေကဝစနဿ+တု-ဟု (၃)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၏ အစီအရင်ကို တားမြစ်သောသုတ်-တယော နေဝစ သပ္ပနာမေဟိ။**

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော လိင် - အတောနေန-သုတ်မှ အတောသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်၌ စီရင်ပါသည်။**

➢ **အဝိဘတ္တိကဖြင့် အာယ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။** အာယော-ဟု သဝိဘတ္တိကဖြင့် မဆိုဘဲ အာယ,ဟု အဝိဘတ္တိကဖြင့် ဆိုခြင်းသည် သုတ်ကိုရွတ်ဖတ်လွယ်ကူစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

➢ **အာယပြုရာဌာန (၄) မျိုး။ ။** (၁) **တဒတ္ထသမ္ဘဒါန်-** အတ္ထာယ,ဟိတာယ, သုခါယ။ (၂) **တုဂ္ဂဟဏသမ္ဘဒါန်-** လောကာနုကမ္ပာယ။ (၃)**နိဓိတတ်, ဂတိအနက်ရှိသော** (အက်တို့၏ **ကံ-** ဒုတိယာ ဧကဝုစ်။အာယပါ သဒ္ဒါယ ဂစ္ဆတိ။ (၄) **ဝိဘတ္တိ, ဝိဂ္ဂလသ-**

http://www.dhammadownload.com

မဟတော ဂဏာယ ဘတ္တာ မေ။ (မေ၊ငါ၏။ဘတ္တာ၊အရှင်သည်။မဟတာ၊များစွာသော။ ဂဏာယ၊ဟယ်အပေါင်း၏။ဘတ္တာ၊အရှင်မင်းတည်း။)

➢ **တုသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။** တုသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တသမုစ္စည်း အနက်ရှိပါသည်။

➢ **တုသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။** (ကစ္စည်း-အလို) တု-သဒ္ဒါဖြင့် အတ္ထတ္ထံ၊ ဟိတတ္ထံ၊ သုခတ္ထံ ပြယုဂ်တို့၌ သဝိဘတ်ကို တ္ထံပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

တုသဒ္ဒါဖြင့် အတ္ထတ္ထံ၌ သ,ဝိဘတ်ကို တ္ထံပြုရခြင်း တ္ထဉ္စ၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ကိမတ္ထံ၌ သ,ဝိဘတ်ကို အတ္ထံပြု, ဒဿနံ ဣဓ မာဂတော၌ သဝိဘတ်ကို အံပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၁၀။ တယော နေဝ စ သဗ္ဗနာမေဟိ

တေဟိ သဗ္ဗနာမေဟိ အကာရန္တေဟိ သ္မာ သ္မိ သဣ္ဣစ္စေတေသံ တယော အာ ဧ အာယာဒေသာ နေဝ ဟောန္တိ။

သဗ္ဗသ္မာ၊ သဗ္ဗသ္မိ၊ သဗ္ဗဿ၊ ယသ္မာ၊ ယသ္မိ၊ ယဿ၊ တသ္မာ၊ တသ္မိ၊ တဿ၊ ကသ္မာ၊ ကသ္မိ၊ ကဿ၊ ဣမသ္မာ၊ ဣမသ္မိ၊ ဣမဿ၊

သဗ္ဗနာမေဟိတိ ကိမတ္ထံ? ပါပါ၊ ပါပေ၊ ပါပါယ။ စဂ္ဂဟဏ မနုကမုနတ္ထံ။

* အကာရန္တေဟိ၊အကာရန္တဖြစ်ကုန်သော။သဗ္ဗနာမေဟိ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ပရေသံ၊ နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။သ္မာ သ္မိ သာနံ၊သ္မာ,သ္မိ,သ,ဝိဘတ်တို့၏။တယော၊သုံးပါးကုန်သော အာ, ဧ, အာယပြုတို့သည်။နေဝ ဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။စ၊ဖြစ်သည်လည်း ရှိကုန်၏။

* အကာရန္တေဟိ၊ကုန်သော။တေဟိသဗ္ဗနာမေဟိ၊ထိုသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ပရေသံ၊ ကုန်သော။သ္မာသ္မိသဣ္ဣစ္စေတေသံ၊သ္မာ,သ္မိ,သ, ဧကဝုစ်ဝိဘတ်တို့၏။တယော၊သုံးပါးကုန်သော။အာဧ အာယာဒေသာ၊ အာ, ဧ, အာယပြုတို့သည်။နေဝ ဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။

သဗ္ဗသ္မာ၊ခပ်သိမ်းသောသူမှ။သဗ္ဗသ္မိ၊၌။သဗ္ဗဿ၊အား။ယသ္မာ၊အကြင်သူမှ။ယသ္မိ၊၌။ ယဿ၊အား။တသ္မာ၊ထိုသူမှ။တသ္မိ၊၌။တဿ၊အား။ကသ္မာ၊ဘယ်သူမှ။ကသ္မိ၊၌။ကဿ၊ အား။ဣမသ္မာ၊ဤသူမှ။ဣမသ္မိ၊၌။ဣမဿ၊အား။**သဗ္ဗနာမေဟိတိပဒံ၊**သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။ပါပါ၊မကောင်းမှုမှ။ပါပေ၊မကောင်းမှု၌။ပါပါယ၊မကောင်းမှုဖြစ်ဖို့ရာ။**စဂ္ဂဟဏံ၊** စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊အတောကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **တယော+နေဝ+စ+သဗ္ဗနာမေဟိ-ဟု (၄)ပုဒ် ရှိသော ပဋိသေဓဝိမိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗနာမ,အရ။ ။** သဗ္ဗ, ယ, တ, ကိ, ဣမ, သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရမည်။

➢ **တယော,အရ ယူရမည့်ဝိဘတ်။ ။** သ္မာ, သ္မိ, သ,ဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **တယော,အရ ယူရမည့်အာဒေသ။** ။ အာ, ဇ, အာယ,တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်က တားမြစ်သောသုတ်။** ။ သွားသို့ နံဝါ, အာယစတုတ္ထေက ဝစနဿတု-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပါပါ ပါပေ ပါပါယ-တို့၌ အာ, ဇ, အာယ ပြုရခြင်းအကြောင်း**

တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ်သည် သဗ္ဗနာမ်အကာရန္တနောင် အာ, ဇ, အာယ အပြုကို တားမြစ်ပါသည်၊ ပါပါ ပါပေ ပါပါယ-တို့၌ သဗ္ဗနာမ် မဟုတ်သောကြောင့် အာ, ဇ, အာယပြုရပါသည်။

➢ **ဣမသဒ္ဒါနောင် သွာဝိဘတ်ကို အာ-ပြု၍ "ဣမာ"ဟု ရွှဝ်ပြီးနိုင်/ မပြီးနိုင်** ။ ။ တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ်က အကာရန္တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင် သွာဝိဘတ်ကို အာ-မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် ဣမ-သဒ္ဒါနောင် သွာဝိဘတ်ကို အာပြု၍ "ဣမာ"ဟု ရွှဝ် မပြီးနိုင်ပါ။

➢ **စ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါဖြင့် ပုဗ္ဗ, ပရ-စသော သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တနောင် သွာ, သို့, သဝိဘတ်တို့၏ အာ, ဇ, အာယ-အပြု တားမြစ်ခြင်းကို နှစ်စေပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် (ကစ္စည်းအလို) အတောနေနသုတ်မှ အတောကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်။ (ရှုပသိဒ္ဓိအလို) နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏာအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် အတောနေနသုတ်မှ အတော-ကို ငင်ယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရှုပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါသည် ပုဗ္ဗ-စသော ဒိသာဝါစက သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင် သွာ,သို့, ဝိဘတ်တို့ကို အာ,ဇ မပြုရဟူသော စကားကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်

➢ **ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဧဝ-သဒ္ဒါဖြင့် သဗ္ဗ, ယ, တ-စသော အကာရန္တ သဗ္ဗနာမ်နောင် သွာ, သို့, သဝိဘတ်တို့၏ အာ, ဇ, အာယ-အပြု တို့ကို ခိုင်မြဲစေပါသည်။

➢ **ဧဝသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ ဧဝသဒ္ဒါသည် သန္နိဋ္ဌာနာ ဝဓာရဏာအနက်ရှိပါသည်။

➢ **ဧဝသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဧဝသဒ္ဒါသည် အကာရန္တ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင် သွာ,သို့,စတုတ္ထိ သဝိဘတ်တို့ကို အခါခပ်သိမ်း အာ,ဇ,အာယ,မပြုရဟု မြစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသ)

မေး။ ။ တယောနေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ်၌ ဧဝသဒ္ဒါ စသဒ္ဒါတို့ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ဧဝလည်းထိုင့်စ-လည်းထိုင် ဆိုပြီးခွဲခေါ်နည်း-အရ ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ။ ။ အခြားခွေးများနှင့် ရောနှောနေသော မိမိခွေးအား အစာကျွေးလို၍ လက်တစ်ဖက်ဖြင့် မလိုသောခွေးများ မလာအောင် လှံကိုင်ထား၏၊ မိမိခွေးကိုကား နှုတ်ဖြင့် ခေါ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဧဝသဒ္ဒါဖြင့် များစွာသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် သွာ,သို့ ဝိဘတ်တို့၏ အာ,ဧအပြု သ,၏ အာယ,အပြုကို တားမြစ်ရာ၌ ခိုင်မြဲစေ၏။

စသဒ္ဒါဖြင့် ပုဗ္ဗ-စသော အချို့သဗ္ဗနာမ်နောင် သွာ,သို့-၏ အာ,ဧ,မပြုရဟူသော သုတ်ရင်းတားမြစ်ချက်ကို ဟန့်တားနစ်စေပါသည်၊အာ,ဧပြုရန်ခွင့်ပြုပါသည်။

၁၁၁။ ဃတော နာဒီနံ

တသွာ ဃတော နာဒီနမေကဝစနာနံ ဝိဘတ္တိဂဏာနံ အာယာဒေသော ဟောတိ။

ကညာယ ကတံ ကမ္မံ၊ ကညာယ ဒီယတေ၊ ကညာယ နိဿဋ္ဌံ ဝတ္ထံ၊ ကညာယ ပရိဂ္ဂဟော၊ ကညာယ ပတိဋ္ဌိတံ သီလံ။

ဃတောတိ ကိမတ္ထံ? ရတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိယာ၊ ဓေနုယာ၊ ဝဓုယာ။ နာဒီနမီတိ ကိမတ္ထံ? ကညံ ပဿတိ၊ ဝိဇ္ဇံ၊ ဝီဏံ၊ ဂဂီ။ ဧကဝစနနာမီတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗာသု၊ ယာသု၊ တာသု၊ ကာသု၊ ဣမာသု၊ ပဘာသု။

* ဃတော၊ဃမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။နာဒီနံ၊နာ,အစရှိသော ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ငါးလုံးတို့၏။အာယ၊အာယ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တသွာဃတော၊ထိုဃမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။နာဒီနံ၊နာ,အစရှိကုန်သော။ ဧကဝစနာနံ၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တိဂဏာနံ၊ဝိဘတ်အပေါင်းတို့၏။အာယာဒေသော၊အာယ,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကညာယ၊သတို့သို့းသည်။ကမ္မံ၊အမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်၏။ကညာယ၊အား။ဒီယတေ၊ ပေးအပ်၏။ကညာယ၊မှ။ဝတ္ထံ၊အဝတ်(ထမီ)သည်။နိဿဋ္ဌံ၊ကျွတ်၏။ကညာယ၊၏။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းခြင်း။ကညာယ၊၌။သီလံ၊သည်။ပတိဋ္ဌိတံ၊တည်၏။ဃတောတိပဒံ၊သည် ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရတ္တိယာ၊ညဉ့်သည်-ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဣတ္ထိယာ၊မိန်းမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဓေနုယာ၊နွားမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဝဓုယာ၊ချွေးမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။နာဒီနမီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ကညံ၊သတို့သို့းကို။ပဿတိ၊မြင်၏။ ဝိဇ္ဇံ၊အတတ်ပညာကို။ဝီဏံ၊စောင်းကို။ဂဂီ၊ဂဂီမြစ်ကို။ဧကဝစနနာမီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။သဗ္ဗာသု၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့၌။ယာသု၊အကြင် မိန်းမတို့၌။တာသု၊ထိုမိန်းမတို့၌။ ကာသု၊အဘယ်မိန်းမတို့၌။ဣမာသု၊ဤမိန်းမတို့၌။ပဘာသု၊အရောင်တို့၌။

➢ ဃတော+နာဒီနံ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အာဒိအရ။ ။** သ,သွာ,သ,သွိ ဝိဘတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရီဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ်။ ။** နာ,သ,သွာ,သ,သွိ ဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဣဿိ-သဒ္ဒါနောင် အာယပြု၍ ဣဿိယာယ-ဟု ရှိသင့်/မရှိသင့်**

ယတော နာဒီနံသုတ်ဖြင့် ယ-နောင်သာ အာယပြုရမည်ဖြစ်၍ ဣဿိသဒ္ဒါသည် ယ-မဟုတ်သောကြောင့် ဣဿိယာယ-ဟု မရှိသင့်ပါ။

➢ **နိစ္စဝိဓိ+အနိစ္စဝိဓိ။ ။** ဤသုတ်သည် နိစ္စဝိဓိ, အနိစ္စဝိဓိနှစ်မျိုးတွင် ယပတော သွိယံဝါ-သုတ်ကိုထောက်၍ အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၂။ ပတော ယာ

တသ္မာ ပတော နာဒီနမေကဝစနာနံ ဝိဘတ္တိဂဏာနံ ယာအာဒေသော ဟောတိ။ * ရတ္တိယာ၊ ဣတ္တိယာ၊ ဒေဝိယာ၊ ဓေနုယာ၊ ယာဂုယာ၊ ဝဓုယာ။

နာဒီနမိတိ ကိမတ္ထံ? ရတ္တိ၊ ရတ္တိ၊ ဣတ္တိ၊ ဣတ္တိ။ ပတောတိ ကိမတ္ထံ? ကညာယ၊ ဝိဏာယ၊ ဂဂီါယ၊ ပဘာယ၊ သောဘာယ။ ဧကဝစနာနမိတိ ကိမတ္ထံ? ရတ္တိနံ၊ ဣတ္တိနံ။

* ပတော၊ပမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။နာဒီနံ၊နာ,အစရှိကုန်သော ဧကဝုစ်ဝိဘတ် ငါးလုံးတို့၏။ယာ၊ယာ,ပြုသည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။

* တသ္မာပတော၊ထိုပမှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။နာဒီနံ၊နာ,အစရှိကုန်သော။ဧကဝစနာနံ၊ကေဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တိဂဏာနံ၊ဝိဘတ်အပေါင်းတို့၏။ယာအာဒေသော၊ ယာ, ပြုသည်။ဟောတိ။ဖြစ်၏။

ရတ္တိယာ၊ညဉ်သည်-ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဣတ္တိယာ၊မိန်းမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဒေဝိယာ၊မိဖုရားသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဓေနုယာ၊နွားမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ယာဂုယာ၊ယာဂုသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဝဓုယာ၊ချွေးမသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။နာဒီနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ရတ္တိ၊ညဉ်သည်။ရတ္တိ၊ညဉ်ကို။ဣတ္တိ၊မိန်းမသည်။ဣတ္တိ၊မိန်းမကို။ပတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ကညာယ၊သတို့သမီးသည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဝိဏာယ၊စောင်းသည်,ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ဂဂီါယ၊ဂဂီါမြစ်သည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ပဘာယ၊အရောင်သည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။သောဘာယ၊အယဉ် (ရေအယဉ်) သည်, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။ ဧကဝစနာနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ရတ္တိနံ၊ညဉ်တို့အား-တို့၏။ဣတ္တိနံ၊မိန်းမတို့အား-တို့၏

➢ **ပတော+ယာ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ယတောနာဒီနံ-ပတောယာသုတ်တို့၏ ကာရီယသည် ဌာနတိုင်း မဟုတ်ဟု ညွှန်ပြသောသုတ်။ ။** နေတာဟိသွိ မာယယာ-သုတ်ဖြင့်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ပတော-အရ/ နိမိတ်အရ။** ။ ပ,အမည်ရှိသော ဣဝဏ်,ဥဝဏ်,သရ(၄)လုံးရ၏။

➢ **ကာရီဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ်။** ။ နာ,သ,သွာ,သ,သွီ ဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိစ္စဝိဓိ+အနိစ္စဝိဓိ။** ။ အမာပတောသွီ သွာနံဝါသုတ်နှင့် ထိုသုတ် အာပတော ယောဂ ဝိဘာဂဖြင့် နာ,အစရှိသော ဧကဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကို အာ,ပြုနိုင်သောကြောင့် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၃။ သခတော ဂဿ ဝါ

တသွာ သခတော ဂဿ အကာရ အာကာရ ဣကာရ ဤကာရ ဧကာရာ ဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ။ * ဘောသခ၊ ဘောသခါ၊ ဘောသခိ၊ ဘောသခီ၊ ဘောသခေ။

* သခတော ဝါ၊သခသဒ္ဒါမှလည်း။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဂဿ၊ဂ,သိ၏။ဧ၊အ,ပြု အာပြု, ဣပြု, ဤပြု, ဧပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တသွာသခတော ဝါ၊ထိုသခသဒ္ဒါမှလည်း။ပရဿ၊သော။ဂဿ၊ဂ,သိ၏,။အကာရ အာကာရ ဣကာရ ဤကာရ ဧကာရာဒေသာ၊အပြု, အာပြု, ဣပြု, ဤပြု, ဧပြုတို့သည် ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ဘောသခ၊ဘောသခါ၊ဘောသခိ၊ဘောသခီ၊ဘောသခေ၊အိုခင်ပွန်း

➢ **သခတော+ဂဿ+ဧ+ဝါ-ဟု (၄)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဂဿေပုဒ်ဖြတ်။** ။ ဂဿေကို ဂဿ+ဧ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ဧ-ကို အ,အာ,ဣ, ဤ,ဧ-ဟု ဖြတ်ပါ။သရာသရေ လောပံ -သုတ်ဖြင့် နောက်သရကြောင့် ဤ,ဣ,အာ, အသရတို့ကိုချေ။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနတ်။** ။ ဝါသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဘဒ္ဒန္တေဣသေ၌ ဣသိ,စသော သဒ္ဒါနောင် ဂသိဝိဘတ်ကို ဧ,ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကာရီဖြစ်ထိုက်သော သရများ။** ။ အ,အာ,ဣ,ဤ,ဧ-သရတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁၄။ ဃတေ စ

တသွာ ဃတော ဂဿ ဧကာရာဒေသော ဟောတိ။

ဘောတိအယျေ၊ ဘောတိကညေ၊ ဘောတိခရာဒိယေ။

စဂ္ဂဟဏ မဝဓာရဏတ္တံ? သန္ဓိဌာနံ။

* ဃတောစ၊ဃမှလည်း။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဂဿ၊ဂသိ၏။ဧ၊ဧပြုသည်။ ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

* တသွာဃတော၊ထိုဃမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဂဿ၊ဂသိ၏။ဧကာရာဒေ သော၊ဧပြုသည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ ဘောတိအယျေ၊အိုရှင်မ။

http://www.dhammadownload.com

ဘောတိကညေ၊အိုသတို့သို့။ဘောတိခရာဒိယေ၊အိုခရာဒိယမည်သော နှမ။စဂွဟဏံ၊ စသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဝဓာရဏတ္ထံ-သန္ဒိဌာနံ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

➢ **ယတော+ဧ+စ-ဟု (၃)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဘောတိ အယျေ ဘောတိ ကညေ စသည်တို့၌ ဘဝန္တသဒ္ဒါ ထည့်၍ ဆို ရကျိုး ။ ။** အာလုပ်အနက် ထင်ရှားခြင်းအကျိုးငှာ "ဘဝန္တ"သဒ္ဒါကို ထည့်၍ဆိုရသည်

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။** စသဒ္ဒါသည် (ကစ္စည်း-ချာသအလို) သန္ဒိဌာနာဝဓာရဏ အနက်ရှိပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ-အလို) သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။** (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ယ,နောင်သက်သော ဂသိဝိဘတ်၏ ဧ,အပြုကို မြဲစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(နိဒ္ဒေသ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် သေဌိဓိတေ, ဒေဝဓိတေ, နန္ဒမာတေ,စသည်တို့၌ ပ,နောင် ဂသိဝိဘတ်ကို ဧ,ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၁၅။ န အမ္မာဒိတော

တတော အမ္မာဒိတော ဂဿ ဧကာရတ္တံ န ဟောတိ။

ဘောတိ အမ္မာ၊ ဘောတိ အန္ဓာ၊ ဘောတိ အမ္ဗာ၊ ဘောတိ တာတာ။

အမ္မာဒိတောတိ ကိမတ္ထံ? ဘောတိ ကညေ။

* အမ္မာဒိတော၊အမ္မာအတူရှိသော အမိဟောသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ ဂဿ၊ဂသိ၏။ဧ၊ဧ,အဖြစ်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

* တတောအမ္မာဒိတော၊ထိုအမ္မာအတူရှိသော အမိဟောသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊သော။ ဂဿ၊ဂသိ၏။ဧကာရတ္တံ၊ဧ,အဖြစ်သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

ဘောတိ အမ္မာ၊ ဘောတိ အန္ဓာ၊ ဘောတိ အမ္ဗာ၊ဘောတိ တာတာ၊အိုအမိ။

အမ္မာဒိတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘောတိ ကညေ၊အိုသတို့သို့။

➢ **န+အမ္မာဒိတော-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော ပတိသေဓဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဘောတိ ကညေ-ဟု ရှိသကဲ့သို့ ဘောတိအမ္မေ-ဟု မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း**

နအမ္မာဒိတောသုတ်က အမ္မာ-စသော သဒ္ဒါနောင် ဂသိဝိဘတ်ကို ဧ,မပြုရဟု တားမြစ်ထားသောကြောင့် မရှိနိုင်ပါ။

➢ **ဘောတိ ကညေ-၌ ဤသုတ်ဖြင့် ဧ-အပြု မတားမြစ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း**

အမ္မာ အတူရှိသော အမိဟောသဒ္ဒါ မဟုတ်သောကြောင့် မတားမြစ်နိုင်ပါ။

➢ **အာဒိ-အရ ။ ။** အန္ဓာ, အမ္ဗာ, တာတာ-သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိ-သဒ္ဒါ၏ ပကာရအနက်ရှိပုံ/တူပုံ ။ ။** အမိဟောအနက်အားဖြင့် ၎င်း, အက္ခရာနှစ်လုံးအားဖြင့်၎င်း, ဣတ္ထိလိင် အာကာရန္တအဖြစ်အားဖြင့်၎င်း တူသည်

http://www.dhammadownload.com

၁၁၆။ အကတရဿာ လတော ယွာလပနဿ ဝေဝေါ

တသ္မာ အကတရဿာ လတော ယွာလပနဿ ဝေဝေါ အာဒေသာ ဟောန္တိ
ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခဝေါ၊ ဟေတဝေ၊ ဟေတဝေါ။
အကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ? သယမ္ဘုဝေါ။
လတောတိ ကိမတ္ထံ? နာဂိယော၊ ဓေနုယော၊ ယာဂုယော။
အာလပနဿေတိ ကိမတ္ထံ? တေ ဟေတဝေါ၊ တေ ဘိက္ခဝေါ။

* အကတရဿာ၊မပြုအပ်သော ရဿရှိသော။ (ဝါ) မပြုမပြင် ပင်ကိုယ်ရဿဖြစ်သော။လတော၊လမည်သော ဥဝဏ်မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ယွာလပနဿ၊အာလုပ်ယောဝိဘတ်၏။ဝေဝေါ၊ဝေပြု, ဝေါပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* အကတရဿာ၊သော။တသ္မာလတော၊ထိုလမည်သော ဥဝဏ်မှ။ပရဿ၊သော။ယွာလ[illegible]ဿ၊၏။ဝေဝေါအာဒေသာ၊ဝေပြု, ဝေါပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ-ဘိက္ခဝေါ၊ရဟန်းတို့။ဟေတဝေ-ဟေတဝေါ၊အကြောင်းတို့။အကတရဿာတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သယမ္ဘုဝေါ၊ဘုရားတို့။လတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။နာဂိယော၊နဂါးမတို့။ဓေနုယော၊နွားမတို့။ယာဂုယော၊ယာဂုတို့။အာလပနဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တေ ဟေတဝေါ၊ထိုအကြောင်းတို့သည်-တို့ကို။တေ ဘိက္ခဝေါ၊ထိုရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။

➢ အကတရဿာ+လတော+ယွာလပနဿ(ယော+အာလပနဿ)+ဝေဝေါ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသပိမိသုတ်။

➢ နိမိတ်အရ။ ။အကတရဿ လ, ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကာရိအရ။ ။ အာလုပ် ယော,ဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကာရိယအရ။ ။ ဝေပြု ဝေါပြု တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ လတောအရ။ ။ အကတရဿာကိုထောက်၍ ပကတိ ဥကာရန္တလ,ကိုယူရမည်

➢ ကတရဿအရ။ ။သယမ္ဘုဝေါစသည်၌ ဝိကတိ လ,အမည်ရှိသော ဥသရ,ရ၏

➢ အကတရဿအရ။ ။ ဘိက္ခဝေစသည်၌ ပကတိလ,အမည်ရှိသော ဥသရ,ရ၏

➢ ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို-ဟု အနက်မပေးနိုင်ခြင်းအကြောင်း - လတောဝေါ ကာရောစ-သုတ်ဖြင့် ပထမာ,ဒုတိယာ, ယောဝိဘတ်တို့ကို ဝေါသာပြုနိုင်၍ ဝေ,မပြုနိုင်သောကြောင့် ဘိက္ခဝေ-ကို ရဟန်းတို့သည်-ရဟန်းတို့ကို-ဟူ၍ အနက်မပေးနိုင်ပါ။

➢ အာလုပ်ယောဝိဘတ်ဖြင့် ဘိက္ခဝေ-ဟု ရုပ်ရှိသကဲ့သို့ သယမ္ဘဝေ-ဟု

http://www.dhammadownload.com

ရှပ်ရှိနိုင် မရှိနိုင်။ ။ အကတရဿာလတော ယွာလပနဿဝေဝေါ-သုတ်ကိုထောက်၍ အကတရဿ လ,နောင်မှသာ ဝေပြုနိုင်သောကြောင့် သယမ္ဘဝေ-ဟု မရှိနိုင်ပါ။

၁၁၇။ စျလတော သဿ နော ဝါ

တသ္မာ စျလတော သဿ ဝိဘတ္တိဿ နော အာဒေသော ဟောတိ ဝါ။ အဂ္ဂိနော၊ အဂ္ဂိဿ၊ သခိနော၊ သခိဿ၊ ဒဏ္ဍိနော၊ ဒဏ္ဍိဿ၊ ဘိက္ခုနော၊ ဘိက္ခုဿ၊ သယမ္ဘုနော၊ သယမ္ဘုဿ။

သသော်တိ ကိမတ္ထံ? ဂ္ဂသိနာ၊ ဘိက္ခုနာ။ စျလတောတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသဿ။

➤ စျလတော+သဿ+နော+ဝါ-ဟု (၄)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

* စျလတော၊စျလတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿ၊သဝိဘတ်၏။နော၊နောပြု သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တသ္မာစျလတော၊ထိုစျ, လမှ။ပရဿ၊သော။သဿ ဝိဘတ္တိဿ၊သဝိဘတ်၏။နောအာဒေသော၊နောပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏

အဂ္ဂိနော-အဂ္ဂိဿ၊မီးအား-၏။သခိနော-သခိဿ၊ခင်ပွန်းအား-ခင်ပွန်း၏။ ဒဏ္ဍိနော-ဒဏ္ဍိဿ၊တောင်ဒေးရှိသောသူအား-၏။ဘိက္ခုနော-ဘိက္ခုဿ၊ရဟန်းအား-၏။သယမ္ဘုနော-သယမ္ဘုဿ၊ဘုရားအား-၏။သသောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂ္ဂသိနာ၊ရသော့သည်။ဘိက္ခုနာ၊ရဟန်းသည်။စျလတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ားအား-ယောကျ်ား၏။

၁၁၈။ ယပတောစ ယောနံ လောပေါ

တေဟိ ယပ စျလ ဂ္ဂစွေတေဟိ ယောနံ လောပေါ ဟောတိ ဝါ။

ကညာ၊ ကညာယော၊ ရတ္တိ၊ ရတ္တိယော၊ ဂ္ဂတ္ထိ၊ ဂ္ဂတ္ထိယော၊ ယာဂူ၊ ယာဂုယော၊ ဝဓူ၊ ဝဓုယော၊ အဂ္ဂိ၊ အဂ္ဂယော၊ ဘိက္ခူ၊ ဘိက္ခဝေါ၊ သယမ္ဘူ၊ သယမ္ဘုဝေါ၊ အဒ္ဒီ၊ အဒ္ဒိနိ၊ အာယူ၊ အာယုနိ၊ စဂ္ဂဟဏာ မနုကမ္ပနတ္ထံ။

* ယပတောစ၊ယပတို့မှငင်း။စျလတောစ၊စျလတို့မှငင်း။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။လောပေါ၊ကျေခြင်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တေဟိ ယပ စျလ ဂ္ဂစွေတေဟိ၊ထို ယပ, စျလတို့မှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။ ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။လောပေါ၊ကျေသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကညာ-ကညာယော၊သတို့သမီးတို့သည်-တို့ကို။ရတ္တိ-ရတ္တိယော၊ညဉ့်တို့သည်-တို့ကို။ ဂ္ဂတ္ထိ-ဂ္ဂတ္ထိယော၊မိန်းမတို့သည်-တို့ကို။ယာဂူ-ယာဂုယော၊ယာဂုတို့သည်-တို့ကို။ဝဓူ-ဝဓုယော၊ခွေးမတို့သည်-တို့ကို။အဂ္ဂိ-အဂ္ဂယော၊မီးတို့သည်-တို့ကို။ဘိက္ခူ-ဘိက္ခဝေါ၊ရဟန်း တို့သည်-တို့ကို။သယမ္ဘူ-သယမ္ဘုဝေါ၊ဘုရားတို့သည်-တို့ကို။အဒ္ဒီ-အဒ္ဒိနိ၊အနိုးတို့သည်-

http://www.dhammadownload.com

တို့ကို။အာယူ-အာယူနိ၊အသက်တို့သည်-တို့ကို။စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကဗုနတ္ထံ၊ ဈလတောကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ ဃပတော+စ+ယောနံ+လောပေါ-ဟု (၄)ပုဒ် ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဈလတော သဿနောဝါသုတ်မှ ဈလတော ကို ငင်ယူသောကြောင့် အနုကဗုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ စ-သဒ္ဒါနှင့်တတွ သုတ်တည်ရကျိုး ။ ။ ဈလတော သဿ နောဝါသုတ်မှ ဈလတော-ကို ငင်ယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၁၉။ လတော ဝေါ ကာရောစ

တသ္မာ လတော ယောနံ ဝေါကာရော ဟောတိ ဝါ။

ဘိက္ခဝေါ၊ ဘိက္ခူ။ သယမ္ဘူဝေါ၊ သယမ္ဘူ။ ကာရဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? ယောနံ နော စ ဟောတိ။ ဇန္တုနော။စဂ္ဂဟဏ မဝဓာရဏတ္ထံ? အမူ ပုရိသာ တိဌန္တိ၊ အမူ-ပုရိသေ ပဿထ။

* လတော၊လမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။ဝေါကာရော၊ ဝေါပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

* တသ္မာလတော၊ထိုလမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။ ဝေါကာရော၊ဝေါပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဘိက္ခဝေါ-ဘိက္ခူ။ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။သယမ္ဘူဝေါ-သယမ္ဘူ။ဘုရားတို့သည်-တို့ကို။ တာရဂ္ဂဟဏံ၊ကာရသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။နောစ၊နောပြု သည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဇန္တုနော၊သတ္တဝါတို့သည်-တို့ကို။စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။ အဝဓာရဏတ္ထံ၊မြစ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။အမူ ပုရိသာ၊ထိုယောက်ျားတို့သည်။တိဌန္တိ၊ရပ် တည်ကြကုန်၏။အမူ ပုရိသေ၊ထိုယောက်ျားတို့ကို။ပဿထ၊ရှုကြည့်ကြကုန်။

➢ လတော+ဝေါကာရော+စ-ဟု (၃)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ တာရသဒ္ဒါပိုလွန်ပုံ။ ။ လတောဝေါစ-ဟု ဆိုလျှင် ယောဝိဘတ်ကို ဝေါပြု ခြင်းအနက် ပြီးနိုင်ပါလျှက် ကာရသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ တာရသဒ္ဒါဆိုရခြင်း အကျိုး။ ။ တာရသဒ္ဒါပိုဖြင့် ဇန္တုနော-စသည်၌ ယော ဝိဘတ်ကို နောပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် အမု-စသော သဒ္ဒါများ၌ ဝေါ,မပြုရ-ဟု တားမြစ်သောကြောင့် နိဝတ္တာပနာ ဝဓာရဏအနက်, ဈလတော သဿနောဝါသုတ်မှ နောသဒ္ဒါကို လိုက်စေလိုသောကြောင့် နိဝတ္တနအနက်ရှိပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါဆိုရခြင်း အကျိုး။ ။ စသဒ္ဒါသည် အမု-စသော အချို့သောသဒ္ဒါများ၌

http://www.dhammadownload.com

ယောဝိဘတ်ကို ဝေါ်,မပြုရ-ဟု တားမြစ်ရခြင်းအကျိုး, ဗျလတောသဿနောဝါသုတ်မှ နောသဒ္ဒါကို လိုက်ပါစေရသဖြင့် ဇန္တု, သဗ္ဗညု-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် ယောဝိဘတ်ကို နောပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်၌ အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်နှင့် ယင်းဝါဖြင့်ပြအပ်သော ဝိမိသုံးပါးကို ပုံစံတစ်ခုစီဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြပါ။ (၁၃၅၁-ခုနှစ် + အငယ်တန်း)

ဖြေ။ ။ အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်ကား-၀၀တ္ထိတဝိဘာသာအနက်ဖြစ်ပါသည်။

(ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုသော အဓိပ္ပါယ်) ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ယောဝိဘတ်ကို မချေလျှင် ဘိက္ခု-စသော သဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အမြဲ ဝေါ်,ပြုရခြင်း နိစ္စဝိမိ, (ဘိက္ခဝေါ်)။ ဟေတု-စသော သဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို ရံခါ ဝေါ်,ပြုရခြင်း အနိစ္စဝိမိ, (ဟေတဝေါ်, ဟေတုယော်)။ အမု-စသော သဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အခါခပ်သိမ်း ဝေါ်, နော, မပြုရခြင်း အသန္တဝိမိ (အမု-အမုယော) ဟူသော ဝိမိသုံးပါးကို ပြပါသည်။

➢ သဗ္ဗညုဝေါ်-ဟု မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဗျလတော သဿ နောဝါသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ၀၀တ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝေါ် မပြုနိုင်ရကား သဗ္ဗညုဝေါ်-ဟု မရှိနိုင်ပါ။

နာမ် ပထမဝိုင်းပြီး၏။

ဒုတိယကဏ္ဍ

၁၂၀။ အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ

သဗ္ဗဿေဝ အမှသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ မမံ အာဒေသော ဟောတိ သေ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ မမံ ဒီယတေ ပုရိသေန၊ မမံ ပရိဂ္ဂဟော။

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။အမှဿ၊အမှသဒ္ဒါ၏။မမံ၊မမံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သေဝိဘတ္တိမှိ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။ သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။အမှသဒ္ဒဿ၊အမှသဒ္ဒါ၏။မမံ အာဒေသော၊မမံ, ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုရိသေန၊ယောက်ျားသည်။မမံ၊ငါ့အား။ဒီယတေ၊ပေးအပ်၏။မမံ၊ငါ့ကို။ပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းဆည်းခြင်း။

➢ အမှဿ+မမံ+သဝိဘတ္တိဿ+သေဟု (၄) ပုစ္ဆာရှိသော အာဒေသဝိမိဆုတ်။

➢ သဝိဘတ်နှစ်လုံးရှိလျှက် သေဟု ကေဝုစ်နှင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း။ ။

ဇာတိပဒတ္ထိက ဆရာအလိုအားဖြင့် သဝိဘတ်ဇာတ်ကို ငဲ့သောကြောင့် သေဟု ကေဝုစ်နှင့်ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝိဘတ္တိအရ။ ။** သေဟူသော နိမိတ်ပုဒ်၏အစွမ်းကြောင့် သဝိဘတ်နှစ်လုံးကိုသာ ယူရပါသည်။

➢ **နိစ္စဝိဓိ+အနိစ္စဝိဓိ။ ။** တဝမမသေ, တုယ့် မယ့ဥ, တေမေက ဝစနေသုစ, သဿံသုတ်တို့ကို ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်သည် နိစ္စ+အနိစ္စနှစ်မျိုးတို့တွင် အနိစ္စဝိဓိသာဖြစ်ပါသည်။

➢ **တုမှ အမှသဒ္ဒါတို့သည် လိင်သုံးပါးလုံး၌ ရှပ်တူရခြင်းအကြောင်း။ ။** အလိင်ဖြစ်သောကြောင့် တူရပါသည်။ (ပုံစံ) တွံ ပုမာ, တွံ ဣတ္ထီ, တွံ နပုံသကံ, အဟံ ပုမာ, အဟံ ဣတ္ထီ, အဟံ နပုံသကံ။

၁၂၁။ မယံ ယောမှိ ပဌမေ

သဗ္ဗသေဝ အမှသဒ္ဒသ သဝိဘတ္တိသ မယံ အာဒေသော ဟောတိ ယောမှိ ပဌမေ။ မယံ ဂစ္ဆာမ၊ မယံ ဒေမ။

အမှသေတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသာ တိဌန္တိ။ ယောမှိတိ ကိမတ္ထံ? အဟံ ဂစ္ဆာမိ။ ပဌမေတိ ကိမတ္ထံ? အမှာကံ ပဿသိ တွံ။

* ပဌမေ၊ပဌမာဖြစ်သော။ယောမှိ၊ယောဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွသော။အမှသ၊အမှ-သဒ္ဒါ၏။မယံ၊မယံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပဌမေ၊သော။ယောမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။အမှသဒ္ဒသ၊အမှ-သဒ္ဒါ၏။မယံအာဒေသော၊မယံပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

မယံ၊ငါတို့သည်။ဂစ္ဆာမ၊သွားကုန်၏။မယံ၊ငါတို့သည်။ဒေမ၊ပေးလှူကုန်၏။ အမှသေတိပဒံ၊အမှသ-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊အဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ပုရိသာ၊ ယောကျ်းတို့သည်။တိဌန္တိ၊တည်နေကုန်၏။ ယောမှိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဟံ၊ ငါသည်။ဂစ္ဆာမိ၊သွား၏။ ပဌမေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အမှာကံ၊ငါတို့ကို။တွံ၊သင်သည်။ပဿသိ၊မြင်၏။

➢ **မယံ+ယောမှိ+ပဌမေ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **မယံ ဂစ္ဆာမ-၌ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်ပါလျှက် ဗဟုဝုစ်ဖြင့် သုံးနှုံးရခြင်းအကြောင်း ။ ။** လေးစားသောကြောင့်၎င်း, များစွာမြတ်နိုးသောကြောင့်၎င်း, များသည်၏အဖြစ်ကို တင်စားခြင်းကြောင့်၎င်း။ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်သော်လည်း ဗဟုဝုစ်ဖြင့် သုံးနှုံးနိုင်ပါသည်။

မေး ။ ။ သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းကို ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲမှုရှိ/မရှိ ကစ္စည်းသုတ် သာဓက ယုတ္တိပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ တစ်ခုတည်းကိုပင် လေးစားခြင်း, များစွာမြတ်နိုးခြင်းအတွက် များသည်၏

http://www.dhammadownload.com

အဖြစ်ကို တင်စားထားခြင်းကြောင့် သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းကို ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်ဖြင့် သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ (သာဓက) မယံ ယောမှိ ပဌမေ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တုမှ အမှသဒ္ဒါတို့ကို အလိင်ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တုမှ အမှသဒ္ဒါတို့သည် လိင်သုံးပါးလုံး၌ လိင်ကြောင့် ရုပ်ထူးခြားမှုမရှိသောကြောင့် အလိင်ဟု ဆိုရပါသည်မေး။ ဤသုတ်သည် နိစ္စ+အနိစ္စ ဝိဓိတို့တွင် မည်သည့်ဝိဓိဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမောသုတ်ကို ဆိုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

၁၂၂။ န္တုသ န္တော

သဗ္ဗသေဝ န္တုပစ္စယသ သဝိဘတ္တိသ န္တော အာဒေသော ဟောတိ ယောမှိ ပဌမေ။ ဂုဏဝန္တော တိဌန္တိ။ န္တုသေတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗေ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ။

ပဌမေတိ ကိမတ္ထံ? ဂုဏဝန္တေ ပသန္တိ ဇနာ။

* ပဌမေ၊ပဌမာဖြစ်သော။ယောမှိ၊ယောဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွသော။န္တုသ၊န္တုပစ္စည်း၏။န္တော၊န္တော,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပဌမေ၊သော။ယောမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။န္တုပစ္စယသ၊၏။န္တောအာဒေသော၊န္တော,ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဂုဏဝန္တော၊ဂုဏ်ရှိသောသူတို့သည်။တိဌန္တိ၊တည်နေကုန်၏။န္တုသေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။သတ္တာ၊သတ္တဝါတို့သည်။ဂစ္ဆန္တိ၊သွားကုန်၏။ပဌမေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂုဏဝန္တေ၊ဂုဏ်ရှိသောသူတို့ကို။ဇနာ၊လူတို့သည်။ပသန္တိ၊မြင်ကုန်၏။

➢ **န္တုသ+န္တော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်တည်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သဗ္ဗယောနီနမာဧသုတ်ဖြင့် ပထမာယောဝိဘတ်၏ အာ,အပြုကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို တည်ရပါသည်။

➢ **နိစ္စ+အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ န္တုသန္တော ယောသုစသုတ်နှင့် ဆိုလတ္တံ့သော-တတော ယောနမောတု-သုတ်၌ တုသဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဤသုတ်သည် အနိစ္စဝိဓိသာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၂၃။ န္တသ သေ ဝါ

သဗ္ဗသေဝ န္တုပစ္စယသ သဝိဘတ္တိသ န္တသာဒေသော ဟောတိ ဝါ သေ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ သီလဝန္တသ ဈာယိနော၊ သီလဝတော ဈာယိနော ဝါ။

သေတိ ကိမတ္ထံ? သီလဝါ တိဌတိ။

(န္တသ+သေ+ဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။န္တုသ၊န္တုပစ္စည်း

http://www.dhammadownload.com

၏။န္တသ၊န္တသပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သေဝိဘတ္တိမှိ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။န္တပစ္စယသ၊န္တပစ္စည်း၏။န္တသာဒေသော၊န္တသပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိဖြစ်၏။ ။ ဈာယိနော၊မကောင်းမှုကို ဖုတ်မြိုက်လေ့ရှိသော။သီလဝန္တသ၊သီလရှိသောသူအား။၏။ဝါ၊တနည်းကား။ဈာယိနော၊သော။သီလဝတော၊သီလရှိသောသူအား။၏။ သေတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သီလဝါ၊သီလရှိသောသူသည်။တိဌတိ၊တည်၏။

၁၂၄။ အာ သိမှိ

သဗ္ဗသေဝ န္တပစ္စယသ သဝိဘတ္တိသ အာအာဒေသော ဟောတိ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ ဂုဏဝါ၊ ပညဝါ၊ သီလဝါ၊ ဗလဝါ၊ ဓနဝါ၊ မတိမာ၊ သတိမာ၊ ဓိတိမာ န္တသေတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသော တိဌတိ။ သိမှိတိ ကိမတ္ထံ? သီလဝန္တော တိဌန္တိ။

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွသော။န္တသ၊န္တပစ္စည်း၏။ အာ၊အာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။န္တပစ္စယသ၊န္တပစ္စည်း၏။အာအာဒေသော၊အာပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ ဂုဏဝါ၊ဂုဏ်ရှိသောသူသည်။ပညဝါ၊ပညာရှိသောသူသည်။ သီလဝါ၊သီလရှိသောသူသည်။ဗလဝါ၊အားရှိသောသူသည်။ဓနဝါ၊ဥစ္စာရှိသောသူသည် မတိမာ၊ပညာရှိသောသူသည်။သတိမာ၊သတိရှိသောသူသည်။ဓိတိမာ၊တည်ကြည်ခြင်းရှိသောသူသည်။ န္တသေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသော၊ယောက်ျားသည်။တိဌတိ၊တည်၏။ သိမှိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သီလဝန္တော၊သီလရှိသောသူတို့သည်။တိဌန္တိ၊တည်ကုန်၏။

➢ **အာ+သိမှိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သိမှိ-အရ** ။ ။ အဝဏ္ဏာစ ဂေသုတ်ကိုထောက်၍ လိဂ်တ္တသိဝိဘတ်ကို ယူရမည်။ (အာလုပ်သိဝိဘတ်ကို မယူရ)

➢ **ဝန္တပစ္စယသ-ဟု မဆိုဘဲ န္တပစ္စယသ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

ဝန္တပစ္စည်းတစ်ခုလုံးကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာပြုသည်မဟုတ်၊ ဝန္တပစ္စည်း၏ အစိတ်ဖြစ်သော န္တကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာပြုရမည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့်--တည်း။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ အာ-ဟုသုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ ဝဏ္ဏဝါ အဟေသုံ ၌ အာ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏယောဂဝိဘာဂဖြင့် ယောဝိဘတ်နှင့်တကွ န္တပစ္စည်းကို အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နိစ္စ/အနိစ္စ** ။ ။ ဤသုတ်သည် သိမှိဝါသုတ်ကိုထောက်၍ နိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်လိင်၌ စီရင်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ ။ ။ အံ နပုံသကေသုတ်ဖြင့် နပုံလိင်အရာ၌ သိဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အံပြုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင်၌သာ စီရင်ပါသည်။

၁၂၅။ အံ နပုံသကေ

သဗ္ဗဿေဝ နှုပစ္စယဿ သဝိဘတ္တိဿ အံအာဒေသော ဟောတိ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ နပုံသကေ ဝတ္တမာနဿ။ ။ ဂုဏဝံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ၊ ရူစိမံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိ သိမှိတိ ကိမတ္ထံ? ဝဏ္ဏဝန္တံ အဂန္ဓကံ ဝိရူဠှပုပ္ဖံ ပဿသိ တွံ။

(အံ+နပုံသကေ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။နပုံသကေ၊နပုံလိင်၌။ဝတ္တမာနဿ၊ဖြစ်သော။သ ဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။နှုဿ၊နှုပစ္စည်း၏။အံ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။နပုံသကေ၊၌။ဝတ္တမာနဿ၊ဖြစ်သော။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။နှုပစ္စယဿ၊၏။အံ အာဒေသော၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ ဂုဏဝံ၊ဂုဏ်ရှိသော။စိတ္တံ၊စိတ်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ရူစိမံ၊အရောင်ရှိသော။ပုပ္ဖံ၊ပန်းသည်။ဝိရောစတိ၊တင့်တယ်၏။ သိမှိတိ ပဒံသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ * ဝဏ္ဏဝန္တံ၊အဆင်းရှိသော။အဂန္ဓကံ၊အနံ့မရှိသော။ဝိရူဠှပုပ္ဖံ၊မိုးစွေပန်းကို။တွံ၊သင်သည်။ပဿသိ၊မြင်၏လော။

၁၂၆။ အဝဏ္ဏာစ ဂေ

သဗ္ဗဿေဝ နှုပစ္စယဿ သဝိဘတ္တိဿ ဘံ အဝဏ္ဏာစ ဟောန္တိ ဂေ ပရေ။ ဘော ဂုဏဝံ၊ ဘော ဂုဏဝ၊ ဘော ဂုဏဝါ။ စဂ္ဂဟဏာ မနုကမုနတ္တံ။

* ဂေ၊ဂသိကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။နှုဿ၊နှုပစ္စည်း၏။ အဝဏ္ဏာစ၊အဝဏ်ပြုတို့သည်ရင်း။အံစ၊အံပြုသည်ရင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဂေ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။နှုပစ္စယဿ၊၏။အံစ၊အံပြုသည်ရင်း။အဝဏ္ဏာစ၊အဝဏ်ပြုတို့သည်ရင်း။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။ ။ ဘောဂုဏဝံ၊ဘောဂုဏဝ၊ ဘောဂုဏဝါ၊အိုဂုဏ်ရှိသောသူ။ စဂ္ဂဟဏာ၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္တံ၊အံကိုငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

➤ အဝဏ္ဏာ+စ+ဂေ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်

➤ စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အံ နပုံသကေသုတ်မှ အံ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➤ အဝဏ္ဏာစ ဂေ-ဟု စသဒ္ဒါနှင့်တကွ သုတ်တည်ရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အံ နပုံသကေသုတ်မှ အံ-ဟူသောကာရိယကို ငင်ယူခြင်းအကျိုးငှာ အဝဏ္ဏာစ ဂေ-ဟု

http://www.dhammadownload.com

စသဒ္ဒါနှင့်တကွ သုတ်တည်ရပါသည်။

➤ **ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဌာန်တူသော အ-အက္ခရာ, အာ-အက္ခရာနှစ်လုံးကို ယူစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၁၂၇။ တောတိတာ သသ္မိနာသု

သဗ္ဗဿေဝ နှုပစ္စယဿ သဝိဘတ္တိဿ ထော တိ တာအာဒေသော ဟောန္တိ ဝါ သ သ္မိ နာ ဣစ္စေတေသု ယထာသင်္ချံ။

ဂုဏဝတော၊ ဂုဏဝန္တဿ၊ ဂုဏဝတိ၊ ဂုဏဝန္တသ္မိ၊ ဂုဏဝတာ၊ ဂုဏဝန္တေန သတိမတော၊ သတိမန္တဿ၊ သတိမတိ၊ သတိမန္တသ္မိ၊ သတိမတာ၊ သတိမန္တေန။

ဇတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ? ဂုဏဝါ၊ သတိမာ။

* သသ္မိနာသု၊သ, သ္မိ, နာ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။နှုဿ၊နှုပစ္စည်း၏။တောတိတာ၊တော်ပြု, တိပြု, တာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ * သသ္မိနာ ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။ သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။နှုပစ္စယဿ၏။ယထာသင်္ချံ၊အစဉ်အတိုင်း။ တောတိတာ အာဒေသာ၊တို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဂုဏဝတော၊ဂုဏဝန္တဿ၊ဂုဏ်ရှိသောသူအား၏။ဂုဏဝတိ၊ဂုဏဝန္တသ္မိ၊ဂုဏ်ရှိသောသူ၌။ဂုဏဝတာ၊ဂုဏဝန္တေန၊ဂုဏ်ရှိသောသူဖြင့်။သတိမတော၊ သတိမန္တဿ၊သတိရှိသောသူအား၏။သတိမတိ၊ သတိမန္တသ္မိ၊သတိရှိသောသူ၌။သတိမတာ၊ သတိမန္တေန၊သတိရှိသောသူဖြင့်။ ဇတေသ္မိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂုဏဝါ၊ဂုဏ်ရှိသောသူသည်။သတိမာ သတိရှိသောသူသည်။

➤ **တောတိတာ+သသ္မိနာသု-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ယထာသင်္ချံ-အရ ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တွဲစပ်ပုံ** ။ ။ သဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နှုကို တောပြု၊ သ္မိဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နှုကို တိပြု၊ နာ ဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နှုကို တာပြုပါသည်။

၁၂၈။ နံမ္ပိ တံ ဝါ

သဗ္ဗဿေဝ နှုပစ္စယဿ သင်္ဘတ္တိဿ တံ အာဒေသော ဟောတိ ဝါ နံမ္ပိ ဝိဘတ္တိမ္ပိ။ ။ ဂုဏဝတံ၊ ဂုဏဝန္တာနံ၊ သတိမတံ၊ သတိမန္တာနံ။

နံမ္ပီတိ ကိမတ္ထံ? ဂုဏဝန္တော တိဋ္ဌန္တိ၊ သတိမန္တော တိဋ္ဌန္တိ။

(နံမ္ပိ+တံ+ ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* နံမ္ပိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။နှုဿ၊နှုပစ္စည်း

http://www.dhammadownload.com

၏။တံ၊တံပြြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဗ္ဗသော၀၊အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။နှုပစ္စယသ၊၏။တံ အာဒေသော၊တံပြြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

ဂုဏဝတံ၊ ဂုဏဝန္တာနံ၊ဂုဏ်ရှိသောသူတို့အား၊၏။သတိမတံ၊သတိမန္တာနံ၊သတိရှိသောသူတို့အား၊၏။ နံမှိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂုဏဝန္တော၊ဂုဏ်ရှိသောသူတို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊တည်ကုန်၏။သတိမန္တော၊သတိရှိသောသူတို့သည်။တိဋ္ဌန္တိ၊တည်ကုန်၏။

၁၂၉။ ဣမသိဒ မံသိသု နပုံသကေ

သဗ္ဗသေဝ ဣမသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိသ ဣဒံ အာဒေသော ဟောတိ ဝါ အံသိသု နပုံသကေ ဝတ္တမာနသ။ ။ ဣဒံ စိတ္တံ ပဿသိ၊ ဣဒံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ၊ ဣမံ စိတ္တံ ပဿသိ၊ ဣမံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ။ ။ နပုံသကေတိ ကိမတ္ထံ? ဣမံ ပုရိသံ ပဿသိ၊ အယံ ပုရိသော တိဋ္ဌတိ။

* အံသိသုဒုအံ, သိဝိဘတ်တို့ကြောင့်။နပုံသကေ၊နပုံလိင်၌။ဝတ္တမာနသ၊ဖြစ်သော သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ဣမသ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။ဣဒံ၊ဣဒံပြြုသည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* အံသိသုကြောင့်။နပုံသကေ၌။ဝတ္တမာနသ၊သော။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒသ၊၏။ဣဒံအာဒေသော၊ဣဒံပြြုသည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောတိ၊၏။ ။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ဤစိတ်ကို။ပဿသိ၊မြင်၏လော။ ဣဒံ စိတ္တံ၊ဤစိတ်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ဣမံ စိတ္တံ၊ဤစိတ်ကို။ပဿသိ၊မြင်၏လော။ ဣမံ စိတ္တံ၊ဤစိတ်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ နပုံသကေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣမံ ပုရိသံ၊ဤယောကျ်ားကို။ပဿသိ၊မြင်၏။အယံ ပုရိသော၊ဤယောကျ်ားသည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။

➤ ဣမသ+ ဣဒံ+ အံသိသု+ နပုံသကေ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ဝိဋကတ်တော်၌ ဣဒံ-သဒ္ဒါကိုသာ ဣမ-ပြုပါလျှတ် ကစ္စည်းကျမ်း၌ ဣမ-သဒ္ဒါကို ဣဒံပြြုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဣမ-သဒ္ဒါသည်သာ ကျယ်သော အရာဌာနရှိသောကြောင့် ဣမသဒ္ဒါကို ဣဒံပြြုရပါသည်။ (ဋီကာ-၁၃၃)

➤ ဣမသိ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဣဒသိ-ဟု မဆိုဘဲ ဣမသိ-ဟု ဆိုခြင်းသည် ဓွတ်ဆိုလွယ်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ-၁၃၃)

➤ အံဝိဘတ်ဖြင့် "ဣဒံ ပုရိသံ ပဿသိ" သိဝိဘတ်ဖြင့် "ဣဒံ ပုရိသော တိဋ္ဌတိ" ဟု မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဣမသိဒ မံသိသု နပုံသကေသုတ်ဖြင့် နပုံလိင်အရာဌာန ဣမသဒ္ဒါကို ဣဒံပြြုနိုင်သောကြောင့် --မရှိနိုင်ပါ။

➤ ဣဒံ ပုညဘာဝံ+ဣမံ ပုညဘာဝံ။ ။ နှစ်ပါဠိတို့တွင် ဘာဂသဒ္ဒါသည် ပုံလိင်

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, ဣမသိဒမံသိသု နပုံသကေသုတ်ဖြင့် နပုံလိင်အရာ၌သာ ဣမသဒ္ဒါကို ဣဒံပြုနိုင်သောကြောင့်ငင်း, ဣမံ ပုညဘာဂံ ပါဠိသာ မှန်ကန်ပါသည်။

၁၃၀။ အမုဿာ ဒုံ

သဗ္ဗဿေဝ အမုသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ အဒုံအာဒေသော ဟောတိ အံသိသု နပုံသကေ ဝတ္တမာနဿ။ ။ အဒုံ ပုပ္ဖံ ပဿသိ၊ အဒုံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိ နပုံသကေတိ ကိမတ္ထံ? အမုံ ရာဇာနံ ပဿသိ၊ အသု ရာဇာ တိဋ္ဌတိ။

* အံသိသု၊ဇံ, သိဝိဘတ်တို့ကြောင့်။နပုံသကေ၊နပုံလိင်၌။ဝတ္တမာနဿ၊ဖြစ်သော သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။အမုဿ၊အမုသဒ္ဒါ၏။အဒုံ၊အဒုံပြုသည်။ ဟောတိ၊၏။ ။ * အံသိသု၊ကြောင့်။နပုံသကေ၌။ဝတ္တမာနဿ၊သော။သဝိဘတ္တိဿ၊ သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။အမုသဒ္ဒဿ၊အမုသဒ္ဒါ၏။အဒုံအာဒေ သော၊အဒုံပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

အဒုံ ပုပ္ဖံ၊ထိုပန်းကို။ပဿသိ၊မြင်၏လော။ အဒုံ ပုပ္ဖံ၊ထိုပန်းသည်။ဝိရောစတိ၊တင့်တယ်၏။နပုံသကေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အမုံရာဇာနံ၊ထိုမင်းကို။ပဿသိ၊မြင်၏လော။အသုရာဇာ၊ထိုမင်းသည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။

➤ **အမုဿ+အဒုံ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

မေး။ သိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ အမုသဒ္ဒါ၏ အပြုဖြစ်သော အာဒေသနှစ်မျိုးကို သုတ် ထောက်ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ အမုဿဒုံသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အဒုံပြုခြင်း သမုဒါယာဒေသ, အမုဿမော သံသုတ်ဖြင့် အမုသဒ္ဒါ၏ မ,အက္ခရာကို သ,ပြုခြင်း အုဝဏဝါဒေသတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အမုဿတို့ အမုသဒ္ဒဿ-ဟု ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အမုသဒ္ဒါ၏ သဒ္ဒပဒဏ္ဍက အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို သိစေလိုသောကြောင့် တည်း။

➤ **လိုက်ပုဒ်ကိုကြည့်၍ ဓမုဿာဒုံ-ဟု သုတ်တည်ခြင်း** ။ ။ အံသိဟူသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြည့်၍ အမုဿာဒုံဟူသော ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် အဒုဿဒ္ဒါ သ,ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း အမုသဒ္ဒါကို အဒုံပြုနိုင်ပါသည်။ (ရူ-၁၀၇)

၁၃၁။ ဣတ္ထိပုမနပုံသက သဒ္ဒါ

ဣတ္ထိပုမနပုံသက သဒ္ဒါ ဣစ္စေတေ အဓိကာရတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

* ဣတ္ထိပုမနပုံသကသဒ္ဒါ၊ဣတ္ထိသဒ္ဒါ,ပုမသဒ္ဒါ,နပုံသကသဒ္ဒါ,သဒ္ဒါသဒ္ဒါသည်။ပရံ နောက်သုံးသုတ်သို့။အနုဝတ္တတိ၊လိုက်၏။

- ဣတ္ထိပုမနပုံသကသဒ္ဒါ ဣစ္စေတေ၊ဣတ္ထိပုမ နပုံသကသဒ္ဒါဟူသောဤသုတ်ကို။

http://www.dhammadownload.com

အဓိကာရတ္ထံ၊နောက်သုံးသုတ်သို့လိုက်ဖို့ရာ။(၄ပိတံ၊တည်ထားအပ်သောသုတ်ဟူ၍) ဝေဒိတဗ္ဗံ၊သိအပ်၏။

➢ **ဣတ္ထိပုမ နပုံသကသဒ္ဒီ-ဟု (၁) ပုဒ်သာရှိသော အဓိကာရသုတ်**

➢ **ဣတ္ထိ ပုမ နပုံသက-သဒ္ဒါများ လိုက်မည့်သုတ်များ ။ ။ ၁။ ယောသု ဒွိန္ဒံ ဒွေစ၊ ၂။ တိစတုန္ဒံ တိသော စတသော တယော စတ္တာရော တိဏိ စတ္တာရိ၊ ၃။ ပဋ္ဌာဒီနမကာရော သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။**

၁၃၂။ ယောသု ဒွိန္ဒံ ဒွေစ

ဒွိန္ဒံ သဒ္ဒါနံ ဣတ္ထိပုမနပုံသကေ ဝတ္တမာနာနံ သဝိဘတ္တိနံ ဒွေ ဟောတိ ယောဣစ္စေတေသု။ ဒွေ ဣတ္ထိယော၊ ဒွေ ဓမ္မာ၊ ဒွေ ရူပါနိ။

ယောသွိတိ ကိမတ္ထံ? ဒွိသု။

စဂ္ဂဟဏေန ဒုဝေ ဒွယ ဥဘ ဥဘယ ဒုဝိ စ ဟောန္တိ ယောနာ အံန မိစ္စေတေသု၊ ဒုဝေ သမဏာ၊ ဒုဝေ ဗြာဟ္မဏာ၊ ဒုဝေ ဇနာ၊ ဒွယေန၊ ဒွယံ၊ ဥဘိန္ဒံ၊ ဥဘယေသံ၊ ဒုဝိန္ဒံ။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိန္ဒံ၊ဒွိသဒ္ဒါသဒ္ဒါတစ်ခုတို့၏။ဒွေစ၊ဒွေပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ယောသုဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။ဣတ္ထိပုမ နပုံသကေ၊ ဣတ္ထိလိင်,ပုလ္လိင်,နပုလ္လိင်၌။ဝတ္တမာနာနံ၊ဖြစ်ကုန်သော။ဒွိန္ဒံ သဒ္ဒါနံ၊ဒွိသဒ္ဒါသဒ္ဒါတစ်ခုတို့၏။ဒွေ၊ဒွေပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒွေ၊နှစ်ယောက်ကုန်သော။ဣတ္ထိယော၊မိန်းမတို့သည်-တို့ကို။ဒွေ၊နှစ်ပါးကုန်သော။ ဓမ္မာ၊တရားတို့သည်-တို့ကို။ဒွေ၊နှစ်ပါးကုန်သော။ရူပါနိ၊ရုပ်တို့သည်-တို့ကို။ယောသွိတိပဒံ၊ သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒွိသု၊နှစ်ယောက်တို့၌။

စဂ္ဂဟဏေန၊ဖြင့်။ယော, နာ, အံ, နံ, ဣစ္စေတေသု၊ယော,နာ,အံ,နံ-ဟူသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ဒွိသ၊ဒွိသဒ္ဒါသဒ္ဒါ၏။ဒုဝေ ဒွယ ဥဘ ဥဘယ ဒုဝိစ၊ဒုဝေပြု,ဒွယပြု,ဥဘပြု, ဥဘယပြု, ဒုဝိပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ဒုဝေ၊နှစ်ပါးကုန်သော။သမဏာ၊ရဟန်းတို့သည်။ဒုဝေ၊နှစ်ယောက်ကုန်သော။ဗြာဟ္မဏာ၊ပုဏ္ဏားတို့သည်။ဒုဝေ၊နှစ်ယောက်ကုန်သော။ဇနာ၊လူတို့သည်။ဒွယေန၊နှစ်ယောက်ဖြင့်။ဒွယံ၊နှစ်ယောက်ကို။ဥဘိန္ဒံ၊ ဥဘယေသံ ဒုဝိန္ဒံ၊နှစ်ယောက်တို့အား၊ တို့၏။

➢ **ယောသု+ဒွိန္ဒံ+ ဒွေ+စ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် [illegible]အနက်ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** (ကစ္စညးအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ယော, နာ, အံ, နံ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒုဝေ၊ ဒွယေန၊ ဒွယံ၊ ဥဘိန်း၊ ဥဘယေသံ၊ ဒုဝိန်း ပြယုဝ်တို့၌ ဒုဝေပြု, ဒွယပြု, ဥဘပြု, ဥဘယပြု, ဒုဝိပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် နံဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဒွိသဒ္ဒါကို ဒုဝေပြု အဆို့အရာ၌ ဒုဝိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဖြင့် စိရင်သော ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တို့တို့ အစဉ်အတိုင်း တွဲစပ်ပုံ ။ ။** ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဒွိသဒ္ဒါကို ဒုဝေပြု၊ နာဝိဘတ်, အံဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒွိသဒ္ဒါကို ဒွယပြု၊ နံဝိဘတ်ကြောင့် ဒွိသဒ္ဒါကို ဥဘပြု, ဥဘယပြု, ဒုဝိပြု ပါသည်။

➢ **ဒွိသဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ။ ။** ယောသု ဒွိန္နံ ဒွေစသုတ်ဖြင့် ဒွေပြု၊ ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် ဒုဝေပြု, ဒွယပြု, ဥဘပြု, ဥဘယပြု, ဒုဝိပြု၊ ဝိသတိ ဒသေသု တာ ဒွိဿ တု သုတ်ဖြင့် တာပြု၊ ၎င်းသုတ် တုသဒ္ဒါဖြင့် ဒုပြု, ဒိပြု, ဒေါပြု၊ တိယေ ဒုတာဝိစသုတ်ဖြင့် ဒုပြု၊ ၎င်းသုတ်စသဒ္ဒါဖြင့် ဒိပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွိဿ-ဟု ဇကဝုစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ ဒွိန္နံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး**

ဒွိသဒ္ဒါနောင် ဗဟုဝုစ်ချည်းသာ ဖြစ်၏ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၁၃၃။ တိ စတုန္နံ တိသော စတသော တယော စတ္တာရော တီဏိ စတ္တာရိ

တိ စတုန္နံ သဒ္ဒါနံ ဣတ္ထိပုမနပုံသကေ ဝတ္တမာနာနံ သဝိဘတ္တိနံ တိသော စတသော တယော စတ္တာရော တီဏိ စတ္တာရိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသင်္ချံ ယော ဣစ္စေတေသု။

တိသော ဝေဒနာ၊ စတသော ဒိသာ၊ တယော ဇနာ ဇနေ၊ စတ္တာရော ပုရိ၊ ဟ ပုရိသေ၊ တီဏိ အာယတနာနိ၊ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။

ယောသ္မိဟိ ကိမတ္ထံ? တီသု၊ စတူသု။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိ ဒတုန္နံ၊တိ, စတုသဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏။တိသော စတသော တယော စတ္တာရော တီဏိ ဣစ္စာရိတိသောပြု, စတသောပြု, တယောပြု, စတ္တာရောပြု, တီဏိပြု, စတ္တာရိပြုတို့ သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

* ယော ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။ဣတ္ထိပုမ နပုံသကေ၊ ဣတ္ထိလိင် ပုလ္လိင် နပုလ္လိင်၌။ဝတ္တမာနာနံ၊ဖြစ်ကုန်သော။တိ စတုန္နံ၊တိ စတုဖြစ်ကုန်သော သဒ္ဒါနံ၊သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏။တိသော စတသော တယော စတ္တာရော တီဏိ စတ္တာရိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊တိသောပြု, စတသောပြု, တယောပြု, စတ္တာရောပြု, တီဏိပြု,

http://www.dhammadownload.com

စတ္တာရိပြုတို့သည်။ယထာသန္နီးအစဉ်အတိုင်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။တိသ္သေ၊သုံးပါးကုန်သော။ဝေဒနာ၊ဝေဒနာတို့သည်။တို့ကို။စတသ္သော၊လေးပါးကုန်သော။ဒိသာ၊အရပ်မျက်နှာတို့သည်။တို့ကို။တယော၊သုံးယောက်ကုန်သော။ဇနာ၊လူတို့သည်။ဇနေ၊လူတို့ကို။ စတ္တာရော၊လေးယောက်ကုန်သော။ပုရိသာ၊ယောကျ်ားတို့သည်။ပုရိသေ၊ယောကျ်ားတို့ကို။ တီဏိ၊သုံးပါးကုန်သော။အာယတနာနိ၊အာယတနတို့သည်။တို့ကို။စတ္တာရိ၊လေးပါးကုန်သော။အရိယသစ္စာနိ၊အရိယသစ္စာတို့သည်။တို့ကို။ ။ ယောသွီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တီသု၊သုံးယောက်တို့၌။စတူသု၊လေးယောက်တို့၌။

➤ **တိစတုန္နံ+တိသ္သော စတသ္သော တယောစတ္တာရော တီဏိစတ္တာရိ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **တိ-စတုသန္နံသဒ္ဒါတို့၏ လိင်သုံးပါးတို့၌ ယော-ဝိဘတ်ဖြင့် ရုပ်တည်နေပုံ**

➤ **တိသဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်သက်၍ ရုပ်ပြီးရာ၌ လိင်အလိုက် ရုပ်ပြီးခြားနားပုံ ။ ။** တိသန္နံသဒ္ဒါသည် (၁) ဣတ္ထိလိင်အရာ၌-တိသော။ (၂) ပုလ္လိင်အရာ၌-တယော။ (၃) နပုလ္လိင်အရာ၌-တီဏိ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စတုသဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်သက်၍ ရုပ်ပြီးရာ၌ လိင်အလိုက် ရုပ်ပြီးခြားနားပုံ ။ ။** စတုသန္နံသဒ္ဒါသည် (၁) ဣတ္ထိလိင်အရာ၌-စတသ္သော။ (၂) ပုလ္လိင်အရာ၌- စတ္တာရော။ (၃) နပုလ္လိင်အရာ၌-စတ္တာရိ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ယထာသန္နီ-အရ ကာရီ ကာရိယ နိမိတ်တွေစပ်ပုံ ။ ။** ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဣတ္ထိလိင်၌ တိ,ကို တိသောပြု, စတု,ကို စတသ္သောပြု။ ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ ပုံလိင်၌ တိ,ကို တယောပြု, စတု,ကို စတ္တာရောပြု။ ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နပုံလိင်၌ တိ,ကို တီဏိပြု, စတု,ကို စတ္တာရိ, ပြုပါသည်။

၁၃၄။ ပဌာဒီန မကာရော

ပဌာဒီနံ သန္နံာနံ ဣတ္ထိပုမ နပုံသကေ ဝတ္တမာနာနံ သဝိဘတ္တိသ အန္တသ သရသ အကာရော ဟောတိ ယောဣတ္ထစွေတေသု။

ပဌ၊ ပဌ၊ ဆ၊ ဆ၊ သတ္တ၊ သတ္တ၊ အဋ္ဌ၊ အဋ္ဌ၊ နဝ၊ နဝ၊ ဒသ၊ ဒသ။

ပဌာဒီနမိတိ ကိမတ္ထံ? ဒွေ တယော။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ပဌာဒီနံ၊ပဌ-အစရှိကုန်သော သန္နံာသဒ္ဒါတို့၏အစိတ်အ,ဧ၏။အကာရော၊အ,ပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

(အာဖိ-သဒ္ဒါတို့ မရိယာဒတ္ထ/ပကာရဣတ္ထ၊ကြွေ၍ သုတ်ကို အနက်ဝေးပုံ)

* ပဌာဒီနံ၊ပဌ-သဒ္ဒါလျှင် အဂိုင်းအခြားရှိက [illegible] (မရိယာဒတ္ထ) (ဝါ) ပဌ-

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဓါလျှင် အတူရှိကုန်သော အဌာရသ အဆုံးရှိကုန်သော သန္ဓာသဒ္ဓါတို့၏။(ပကာရတ္ထ) အစိတ်အ-၏။အကာရော၊အ-ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

* ယောဂ္ဂစ္စေတေသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။ဣတ္ထိပုမနပုံသကေ၊ဣတ္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နပုံလိင်၌။ဝတ္တမာနာနံ၊ဖြစ်ကုန်သော။ပဋ္ဌာဒီနံ၊ပဋ္ဌ-အစရှိကုန်သော။သန္ဓာနံ၊သန္ဓာသဒ္ဓါတို့၏။အန္တသဲ၊အစိတ်ဖြစ်သော။သရသဲ၊အ,သရ၏။အကာရော၊အ-ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပဋ္ဌ၊ငါးယောက်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။ပဋ္ဌ၊တို့ကို။ဆ၊ခြောက်ယောက်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။ဆ၊တို့ကို။သတ္တ၊ခုနှစ်ယောက်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။သတ္တ၊တို့ကို။အဋ္ဌ၊ရှစ်ယောက်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။အဋ္ဌ၊တို့ကို။နဝ၊ကိုးယောက်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။နဝ၊တို့ကို။ဒသ၊တစ်ကျိပ်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့သည်။ဒသ၊တစ်ကျိပ်ကုန်သော မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့ကို။ပဋ္ဌာဒီနမိတိပဒံ၊သည်။ကိုမတ္ထံ၊နည်း။ဒွေ၊နှစ်ယောက်တို့သ့ည်-တို့ကို။တယော၊သုံးယောက်တို့သည်-တို့ကို။

➤ **ပဋ္ဌာဒီနံ+အတာရော-ဟူ (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **အာဒိ-အရ ။ ။** အဋ္ဌာရသတိုင်အောင်သော သန္ဓာသဒ္ဓါတို့ကို ယူရမည်။ (ဤ၌ တူ၏-ဟူသည် ရုပ်ပြီးပုံချင်း တူသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။)

➤ **ဤသုတ်၏ ဝုတ္တိ၌ အန္တသ-သဒ္ဓါထည့်၍ ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။**

ပဋ္ဌာဒီနံ-၌ ဆဋ္ဌီနံဝိဘတ်သည် အန္တာပေက္ခ ဆဋ္ဌီဖြစ်သောကြောင့် ဝုတ္တိ-၌ အန္တသ သဒ္ဓါ ထည့်၍ ဖွင့်ရပါသည်။

➤ **အ,ကို အ,ထပ်ပြုရခြင်းအကျိုး/ဤသုတ်တည်ရခြင်းအကျိုး ။ ။** သဗ္ဗယောနီနမာဇ-သုတ်ဖြင့် ပဋ္ဌ-စသော သဒ္ဓါတို့နောင် ယောဝိဘတ်၏ အာ၊ပြု ဇ၊ပြုကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ပဋ္ဌ-စသော သန္ဓာသဒ္ဓါတို့နောင် ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းများ မသက်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** လိင်ကြောင့် ရုပ်အထူးမရှိသော အ,လိင်ဖြစ်သောကြောင့် ပဋ္ဌ-စသော သန္ဓာသဒ္ဓါတို့နောင် ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းများ မသက်ရပါ။ (၁၃၅၆-ခုနှစ် ငယ်)

➤ **ပဋ္ဌ-အစ အဋ္ဌာရသဆုံးသော သန္ဓာသဒ္ဓါ, ကတိသဒ္ဓါတို့သည် လိင်သုံးပါး လုံး၌ ရုပ်တူခြင်းအကြောင်း ။ ။** လိင်ကြောင့် ရုပ်အထူးမရှိသော အ,လိင်တို့ဖြစ်သောကြောင့် လိင်သုံးပါးလုံး၌ ရုပ်တူပါသည်။ ထူးခြားမှုမရှိပါ။

➤ **ပဋ္ဌာဒီနမတ္ထံသုတ်နှင့်ပဋ္ဌာဒီနမကာရောသုတ်-အထူး ။** ပဋ္ဌာဒီနမတ္ထံသုတ်ဖြင့် ?မိတ်ဖြစ်သော ဝိဘတ်နှင့်တကွမပြဘဲ ပဋ္ဌ-အစရှိသော သဒ္ဓါတို့၏အစိတ် အ,ကိုသာ

http://www.dhammadownload.com

အ,ပြုသည်။ပဥ္စာဒီနမကာရောသုတ်ဖြင့် နိမိတ်ဖြစ်သော ပိဘတ်နှင့်တကွ ပဥ္စ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အစိတ်သရကို အ,ပြုပါသည်။ဤသို့ထူးပါသည်။

၁၃၅။ ရာဇဿ ရညော ရာဇိနော သေ

သဗ္ဗဿေဝ ရာဇသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ ရညော ရာဇိနော ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ သေ ဝိဘတ္တိမှိ။ ရညော၊ ရာဇိနော။ သေတိ ကိမတ္ထံ? ရညာ။

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ရာဇဿ၊ရာဇသဒ္ဒါ၏။ရညော ရာဇိနော၊ရညောပြု, ရာဇိနောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သေ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။ရာဇသဒ္ဒဿ၊၏။ရညော ရာဇိနော ဣစ္စေတေအာဒေသာ၊ရညောပြု, ရာဇိနောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ ရညော၊ရာဇိနော၊မင်းအား၊မင်း၏။ သေတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရညာ၊မင်းသည်။

➢ ရာဇဿ+ရညော ရာဇိနော+သေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိစ္စ/အနိစ္စ ။ ။ ရညဿ၊ ရာဇဿ-ဟု အနုကာရိယ ပုံစံရှိနိုင်သောကြောင့် ဤသုတ်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၆။ ရည် နံမှိ ဝါ

သဗ္ဗဿေဝ ရာဇသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ ရည်အာဒေသော ဟောတိ ဝါ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ ရည်၊ ရာဇူနံ ဣဒံ ရဋ္ဌံ။

* နံမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ရာဇဿ၊ရာဇသဒ္ဒါ၏။ရည်၊ရည်ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။ရာဇသဒ္ဒဿ၊၏။ရည် အာဒေသော၊ရည်ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဣဒံ ရဋ္ဌံ၊ဤတိုင်းခရိုင် နိုင်ငံသည်။ရည်၊ရာဇူနံ၊မင်းတို့၏။ရဋ္ဌံ၊တိုင်း, ခရိုင်, နိုင်ငံတည်း။

➢ ရည်+နံမှိ+ ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ ။ ။ ရာဇဿ ရာဇု သုနံဟိသုစသုတ်ကို ထောက်၍ ရည်ပြုခြင်းသည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၇။ နာမှိ ရညာ ဝါ

သဗ္ဗဿေဝ ရာဇသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ ရညာအာဒေသော ဟောတိ ဝါ နာမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ တေန ရညာ ကတံ၊ ရာဇေန ဝါ ကတံ။

နာမှိတိ ကိမတ္ထံ? ရညော သန္တကံ။

http://www.dhammadownload.com

* နာမ်ိ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ရာဇသ၊ရာဇသဒ္ဒါဇ်။။ရညာ၊ရညာပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နာမ် ဝိဘတ္တိမ်ိ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဒ္ဒသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ရာဇသဒ္ဒသ၊ဇ်။ရညာ အာဒေသော၊ရညာပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ တေန ရညာ၊ထိုမင်းသည်။ကတံ၊ပြုအပ်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ရာဇေန၊မင်းသည်။ကတံ၊ပြုအပ်၏။ နာမ်ိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရညော၊မင်း၏။သန္တကံ၊ဥစ္စာ။

➢ **နာမ်ိ+ရညာ+ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ ဝိကပ်အနက်, သမုစ္စည်းအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ရညာ-ဟုဎင်း၊ရာဇေန-ဟုဎင်း ဒွိရုပ်ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို အထူးကြံစည်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်

သမုစ္စည်းအနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သဒ္ဒဒန္တေန ရာဇိနာ ပုံစံ၌ နာဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ရာဇသဒ္ဒါကို ရာဇိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၃၈။ သ္မိံ ရညေ ရာဇိနိ

သဒ္ဒသေဝ ရာဇသဒ္ဒသ သဝိဘတ္တိသ ရညေ ရာဇိနိ ဣဒ္ဓေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ သ္မိံ ဝိဘတ္တိမ်ိ။ ။ ရညေ ရာဇိနိ သီလံ တိဋ္ဌတိ။

* သ္မိံ၊သ္မိဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ရာဇသ၊ရာဇသဒ္ဒါဇ်။။ရညေ ရာဇိနိ၊ရညေပြု, ရာဇိနိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သ္မိံ ဝိဘတ္တိမ်ိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။သဒ္ဒသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်သော။ရာဇသဒ္ဒသ၊ဇ်။ရညေ ရာဇိနိ ဣဒ္ဓေတေအာဒေသာ၊ရညေပြု, ရာဇိနိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ ရညေ၊ ရာဇိနိ၊မင်း၌။သီလံ၊သီလသည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။

➢ **သ္မိံ+ရညေ ရာဇိနိ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ရာဇ-သဒ္ဒါ၏ တာဒီယမျှား** ။ ။ ရာဇသ ရညော ရာဇိနော သေသုတ်ဖြင့် ရညောပြု, ရာဇိနောပြု၊ ရည် နံမ်ိဝါသုတ်ဖြင့် ရည်ပြု၊ နာမ်ိ ရညာဝါသုတ်ဖြင့် ရညာပြု၊ သ္မိံ ရညေ ရာဇိနိသုတ်ဖြင့် ရညေပြု, ရာဇိနိပြု၊ ရာဇသ ရာဇ သုနံဟိသုစသုတ်ဖြင့် ရာဇုပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၃၉။ တုမှမှာကံ တယိ မယိ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ တယိ မယိက္ကစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသင်္ချံ သ္မိံ ဝိဘတ္တိမ်ိ။ ။ တယိ၊ မယိ။

သ္မိံတိ ကိမတ္ထံ? တံ့ ဘဝသိ၊ အဟံ ဘဝါမိ။

http://www.dhammadownload.com

(တုမ္ဟမှာကံ+တယိ မယိ-တု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* သို့မို့၊သို့ဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ။ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တယိ မယိ၊တယိပြု၊ မယိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သို့မို့ ဝိဘတ္တိမို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသဒ္ဒိ၊အစဉ်အတိုင်း။တယိ မယိ ဣစ္စာဒေတေ အာဒေသာ၊တို့ သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ တယိ၊သင်၌။မယိ၊ငါ၌။ သို့မို့တိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ တို့၊သင်သည်။ဘဝသိ၊ဖြစ်၏။အဟံ၊ငါသည်။ဘဝါမိ၊ဖြစ်၏။

၁၄၀။ တွမဟံ သိမ့်စ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ တွံ အဟံ ဣစ္စာဒေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသဒ္ဒိ သိမ့် ဝိဘတ္တိမ့်။ ။ တွံ၊ အဟံ။

သိမ့်တိ ကိမတ္ထံ? တယိ၊မယိ၊ စဋ္ဌဟဏေန တုဝံစ ဟောတိ၊ တုဝံ သတ္ထာ။

* သိမ့်၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာ : တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တွံ အဟံစ၊တွံပြု၊ အဟံပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏

* သိမ့် ဝိဘတ္တိမ့်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသဒ္ဒိ၊အစဉ်အတိုင်း။တွံ အဟံ ဣစ္စာဒေတေ အာဒေသာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ တွံ၊သင်သည်။အဟံ၊ငါသည်။ သိမ့်တိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ တယိ၊သင်၌။မယိ၊ငါ၌။ စဋ္ဌဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။တုဝံစ၊တုဝံပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တုဝံ၊အရှင်သည်။သတ္ထာ၊ဆရာတည်း။

➢ **တွမဟံ (တွံ+အဟံ) သိမ့်+စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** စသဒ္ဒါဖြင့် တုဝံ သတ္ထာ-၌ သိဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှသဒ္ဒါကို တုဝံပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

[တုဝံစ-၌ စသဒ္ဒါဖြင့် အဟက် ဂစ္ဆာမိ၌ သိဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အမှသဒ္ဒါကို အဟက်ပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။]

➢ **နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ ။ ။** သော၊ သျာ၊ သိသုတ်တို့ကိုထောက်၍ အကာရန္တသဒ္ဒါ ချင်း သဝိဘတ်နိမိတ်ချင်း တူသောကြောင့် ဤသုတ်သည် နိစ္စဝိဓိသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

၁၄၁။ တဝ မမ သေ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ တဝ မမဣစ္စာဒေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသဒ္ဒိ သေ ဝိဘတ္တိမ့်။ တဝ၊ မမ။ သေတိ ကိမတ္ထံ? တယိ၊ မယိ။

http://www.dhammadownload.com

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ။ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တဝ မမ၊တဝပြု, မမပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သေဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသဒ္ဒီ၊အစဉ်အတိုင်း။တဝ မမဣစ္ဆေတေ အာဒေသာ၊တဝပြု, မမပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ တဝ၊သင်အား-၏။မမ၊ငါအား-ငါ၏။ သေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တယိ၊သင်၌။မယိ၊ငါ၌။

➢ **တဝ မမ+သေ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တဝပြု, မမပြုသည် ဝိကပ် (ဝါ) အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အစီအရင်တစ်မျိုးရှိသေးသောကြောင့် (ဝါ)သဝိဘတ်အရာ၌ အမှဿ မမံ သဝိဘတ္တိဿ သေ, တေ မေက ဝစနေသုစ, တုယှံ မယှဥ္စ, သဿံ,သုတ်တို့ဖြင့် မမံ, တေ, မေ, တုယှံ, မယှံ, တုမှံ, အမှံ,ဟူသော အခြားအစီအရင်များ ရှိသေးသောကြောင့် ဝါသဒ္ဒါမပါသော် လည်း တဝ မမ သေ-သုတ်အစီအရင်သည် ဝိကပ်, အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

၁၄၂။ တုယှံ မယှဥ္စ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ တုယှံ မယှံဣစ္ဆေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသဒ္ဒီ သေ ဝိဘတ္တိမှိ။

တုယှံ၊ မယှံ၊ ဓနံ ဒီယတေ။

သေတိ ကိမတ္ထံ? တယာ၊ မယာ။

* သေ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ။ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တုယှံ မယှဥ္စ၊တုယှံပြု, မယှံပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏

* သေဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသဒ္ဒီ၊အစဉ်အတိုင်း။တုယှံ မယှံဣစ္ဆေတေ အာဒေသာ၊တုယှံပြု, မယှံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တုယှံ၊သင့်အား။မယှံ၊ငါ့အား။ဓနံ၊ဥစ္စာကို။ဒီယတေ၊ပေးအပ်၏။သေတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။တယာ၊သင်သည်။မယာ၊ငါသည်။

➢ **တုယှံ မယှံ+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တဝ တုယှံ မမ မယှံသေ-ဟု တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ မဆိုဘဲ နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သုတ်လေးသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ရှားခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း, ရွတ်ဆိုလွယ်ကူခြင်း အကျိုးငှာလည်းကောင်း, နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရပါသည်

➢ **နိစ္စ+အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ တဝ မမသေ, တေမေက ဝစနေသုစ, သဿံ-သုတ်တို့ကို ထောက်၍ တုယှံ မယှဥ္စ-သုတ်အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၄၃။ တံမ မံမို့

သဗ္ဗေသဲ့ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ့ သဝိဘတ္တိနံ့ တံ မံက္ကစ္ဆေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသခ်ီ အံမို့ ဝိဘတ္တိမို့။ တံ၊ မံ။ **အံမို့တိ** ကိမတ္ထံ? တယာ၊ မယာ။

* အံမို့၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ့၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာက်။ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တံမံ၊တံပြု, မံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* အံမို့ဝိဘတ္တိမို့၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ့၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသဲ့၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ့၊တို့၏။ယထာသခ်ီ၊အစဉ်အတိုင်း။တံ မံက္ကစ္ဆေတေ အာဒေသာ၊တံပြု, မံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တံ၊သင့်ကို။မံ၊ငါ့ကို။**အံမို့**ပဒံ၊သည်။**ကိမတ္ထံ**၊နည်း။တယာ၊သင်သည်။မယာ၊ငါသည်။

➤ **တံမံ+အံမို့-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိစ္စ+အနိစ္စ** ။ ။ တဝံ မမဠနဝါ-သုတ်ကို ထောက်၍ ဤသုတ်သည် အနိစ္စဝိဓိ။

၁၄၄။ တဝံ မမဠ နဝါ

သဗ္ဗေသဲ့ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ့ သဝိဘတ္တိနံ့ တဝံ မမံက္ကစ္ဆေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ နဝါ ယထာသခ်ီ အံမို့ ဝိဘတ္တိမို့။ တဝံ၊ မမံ ပဿတိ။

နဝါတိ ကိမတ္ထံ? တံ၊ မံ၊ ပဿတိ။ **စဂ္ဂဟဏ** မနုကမ္မနတ္ထံ။

* အံမို့၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ့၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာက်၊ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တဝံ မမဠ၊တဝံပြု, မမံပြုတို့သည်လည်း။နဝါ။အချို့။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

* အံမို့ဝိဘတ္တိမို့၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိနံ့၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသဲ့၊ကုန်သော။ တုမှအမှသဒ္ဒါနံ့၊တို့၏။ယထာသခ်ီ၊အစဉ်အတိုင်း။တဝံ မမံက္ကစ္ဆေတေ အာဒေသာ၊တဝံပြု, မမံပြုတို့သည်။နဝါ။အချို့။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တဝံ၊သင့်ကို။မမံ၊ငါ့ကို။ပဿတိ၊မြင်၏။**နဝါတိပဒံ**၊သည်။**ကိမတ္ထံ**၊နည်း။တံ၊သင့်ကို။ မံ၊ငါ့ကို။ပဿတိ၊မြင်၏။**စဂ္ဂဟဏံ**၊သည်။**အနုကမ္မနတ္ထံ**၊**အံမို့**ကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➤ **တဝံ မမံ+စ+နဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နဝါ-သဒ္ဒါ၏ အတ္ထိုးကို ပြသောသုတ် ။ ။** တံမ မံမို့သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် တံမ မံမို့-သုတ်မှ **အံမို့**ဟူသော နိဓိတ်ပုဒ်ကို ဓိဓိသုတ်သို့လိုက်ပါအောင် ဆွဲငင်သောကြောင့် **အနုကမ္မနအနက်**ဖြစ်ပါသည်။

➤ **တံ တဝံ မံ မမဠနဝါ-ဟု တစ်သုတ်တည်းပေါင်း၍ မဆို၍ နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** သုတ်လေးသည်၏အဖြစ်ကို ပယ်ရှားလိုသောကြောင့်ဝင်း,

http://www.dhammadownload.com

သုတ်ကို ရွတ်ဖတ်လွယ်စေလိုသောကြောင့်၎င်း, နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရပါသည်။

၁၄၅။ နာမှိ တယာ မယာ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တီနံ တယာ မယာဣ္ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ယထာသဒ္ဒီ နာမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ တယာ၊ မယာ ကတံ။

နာမှိတိ ကိမတ္ထံ? တုမှေဟိ၊ အမှေဟိ။

* နာမှိ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တီနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ၊ တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တယာ မယာ၊တယာပြု, မယာပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* နာမှိဝိဘတ္တိမှိ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တီနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊ကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသဒ္ဒီ၊အစဉ်အတိုင်း။တယာ မယာဣ္ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊ တယာပြု, မယာပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ တယာ၊သင်သည်။မယာ၊ငါသည်။ကတံ၊ ပြုအပ်၏။ နာမှိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေဟိ၊သင်တို့သည်။အမှေဟိ၊ငါတို့သည်။

➢ နာမှိ+တယာ မယာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။ တုမှ, အမှသဒ္ဒါမှတစ်ပါး, အကာရန္တနောင် နာဝိဘတ်ကို အတောနေန-သုတ်ဖြင့် ဧနပြုသောကြောင့် ဤသုတ်အစီအရင်သည် နိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်

➢ တယာ, မယာ-ဟုသုတ်ခွဲ၍ တည်ရတျိုး ။ ။တယာ, မယာ-ဟူသော ဒွိဓာ ကရဏယောဂဝိဘာဝဖြင့် တယာ, မယာ, အပေတိ-၌ သွာ,ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ, အမှသဒ္ဒါတို့ကို တယာ, မယာပြုနိုင်ပါသည်။ (ရူ-၁၁၄)

၁၄၆။ တုမှဿ တုဝံ တွမံမှိ

သဗ္ဗဿ တုမှသဒ္ဒဿ သဝိဘတ္တိဿ တုဝံ တွံဣ္ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ အံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ကလိဂ်ရဿ တုဝံ မညေ၊ ကဌဿ တွံ မညေ။

* အံမှိ၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။တုမှဿ၊ တုမှသဒ္ဒါ၏။တုဝံ တွံ၊တုဝံပြု, တွံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* အံမှိဝိဘတ္တိမှိ၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။ သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သဗ္ဗဿ၊သော။တုမှသဒ္ဒဿ၏။တုဝံ တွံဣ္ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ။ ကလိဂ်ရဿ၊ထင်းနုပ်, ထင်းဖွဲလောက်။တုဝံ၊သင့်ကို။မညေ၊အောက်မေ့ မှတ်ထင်၏။* ကဌဿ၊ထင်းတုံးလောက်။တွံ၊သင့်ကို။မညေ၊အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။

➢ တုမှဿ+တုဝံ တွံ+အံမှိ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ ။ ။ တံမ မံမှိ၊ တဝံ မမဥ္ဥ နဝါသုတ်တို့ကိုထောက်၍ ဤသုတ် အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၄၇။ ပဒတော ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီသု ဝေါနော

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ ယဒါ ပဒဿာ ပရေသံ ဝေါ နော အာဒေသာ ဟောန္တိ နဝါ ယထာသင်္ချံ ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဣတ္ထေသု ဗဟုဝစနေသု။

ပဟာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဂမိဿာမိ၊ မာ နော အဇ္ဇ ဝိကာလိံသု ရညော သူဒါ မဟာနသေ၊ ဧဝံ ဒုတိယတ္ထေ။ ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ၊ သံဝိဘာဇေထ နော ရဇ္ဇေန၊ ဧဝံ စတုတ္ထျတ္ထေ။ တုဋ္ဌောသ္မိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ပကတိယာ၊ သတ္ထာ နော ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော၊ ဧဝံ ဆဋ္ဌျတ္ထေ။

နဝါတိ ကိမတ္ထံ? ဧသော အမှာကံ သတ္ထာ။ တုမှမှာကမိတိ ကိမတ္ထံ? ဧတေ ဣသယော ပဿသိ။ ပဒတောတိ ကိမတ္ထံ? တုမှာကံ သတ္ထာ။ ဧတေသ္မိတိ ကိမတ္ထံ? ဂဠထ တုမ္ဟေ။

* ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီသု၊ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ ပဒတော၊ပုဗ်မှ၊ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ တုမှ မှာကံ၊တုမှ, အမှသဒ္ဒါတို့၏။ဝေါ နော၊ဝေါပြု, နောပြုတို့သည်။နဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ * ဗဟုဝစနေသု၊ဗဟုဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဣတ္ထေသု၊ ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ပဒဿာ၊ပုဗ်မှ။ပရေသံ၊ နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။တုမှအမှသဒ္ဒါနံ၊ တို့၏။ယထာသင်္ခံအစဉ်အတိုင်း။ဝေါနော အာဒေသာ၊ဝေါပြု နောပြုတို့သည်။နဝါ၊အချို့။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဝေါ၊သင်တို့ကို။ပဟာယ၊စွန့်၍။ဂမိဿာမိ၊နိဗ္ဗာန်ကျွန်းသို့ ယွန်းတော့အံ့။ * ရညော၊မင်း၏။သူဒ၊စားဖိုသည်တို့သည်။မဟာနသေ၊စားဖိုအိမ်၌။နော၊ ငါတို့ကို။အဇ္ဇ၊ယနေ့။မာ ဝိကာလိံသု၊မခုတ် မလှီးစေကုန်လင့်။ဧဝံ၊ဤသို့။ဒုတိယတ္ထေ၊ ဒုတိယာအနက်၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဝေါ၊သင်တို့အား။ဓမ္မံ၊တရားကို။ ဒေသေဿာမိ၊ငါဟောအံ့။ * နော၊ငါတို့အား။ရဇ္ဇေန၊ပြည်စည်းစိမ်ကို။သံဝိဘာဇေထ၊ ဝေဖန်ပါကုန်၏။ဧဝံ၊ဤသို့။စတုတ္ထျတ္ထေ၊စတုတ္ထီအနက်၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဝေါ၊သင်တို့၏။ပကတိယာ၊ပင်ကိုယ်ရင်းသဘောအားဖြင့်။ တုဋ္ဌော၊နှစ်သက်သည်။အသ္မိ၊ဖြစ်၏။ * နော၊ငါတို့၏။သတ္ထာ၊ဆရာဖြစ်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။အနုပ္ပတ္တော၊ရောက်တော်မူလာ၏။ဧဝံ၊ဤသို့။ဆဋ္ဌတ္ထေ၊ဆဋ္ဌီ အနက်၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ နဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဧသော၊ဤသူသည်။အမှာကံ၊ငါတို့၏။သတ္ထာ၊ဆရာတည်း။ ➢ တုမှမှာကမီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဧတေ ဣသယော၊ဤရသေ့တို့ကို။ပဿသိ၊မြင်၏လော။ ➢ ပဒတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှာကံ၊သင်တို့၏။သတ္ထာ၊ဆရာတည်း။ ➢ ဧတေသ္မိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေ၊သင်တို့သည်။ဂန္ဆထ၊သွားကြကုန်။

➢ ပဒတော+ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီသု+ဝေါနော-ဟု ဒု-ပုဒ်ရှိသော အာဧသိဝိဓိသုတ်။

➢ **အဝိ ဒု-ပါး** ။ ။ (၁) တုမှ အမှ-သဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း၊ (၂) ပုဒ်တစ်ပါးနောင် ရှိခြင်း (၃) ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်ရှိခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပဒတော-အရ** ။ ။ နာမ်ပုဒ်, အာချာတ်ပုဒ်, ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီသု-အရ** ။ ။ နှ အံမှိ၊ တေမေကဝစနေသုစသုတ်တို့၌ ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဧကဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကို ဆိုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ဒုတိယာ, စတုတ္ထီ, ဆဋ္ဌီ ဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်နောင် တုမှ-အမှရှိတိုင်း ဝေါပြု နောပြုနိုင်ပါသလော?

ဖြေ ။ ။ တဝံ မမဉ္စ နဝါသုတ်မှ နဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ဂါထာပါဒ၏ အစ၌ဂင်း၊ စသဒ္ဒါ ဝါသဒ္ဒါ ဧဝ-စသောသဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌ဂင်း တုမှ-အမှသဒ္ဒါတို့ကို ဝေါ နော မပြုနိုင်ပါ။

➢ **ပဟာယ ဝေါ-၌ ပဟာယသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ တုမှသဒ္ဒါ၏ ပုဒ်နောင် နှောင်းသည်၏အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ ပဟာယသဒ္ဒါထည့်၍ ဆိုရပါသည်။

➢ **ဒဿေဿာမိ၊ သံဝိဘဇေထသဒ္ဒါ ထည့်ရကျိုး** ။ ။ ဝေါ နောသဒ္ဒါတို့၏ စတုတ္ထီဝိဘတ် ဆုံးသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

၁၄၈။ တေမေကဝစနေသု စ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ ယဒါ ပဒသ္မာ ပရေသံ တေ မေ အာဧသာ ဟောန္တိ ယထာသင်္ချံ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဣကဝစနေသု။

ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ၊ ဒဒါဟိ မေ ဂါမဝရံ၊ ဣဒံ တေ ရဇ္ဇံ၊ အယံ မေ ပုတ္တော။ ပဒတောတိ ကိမတ္ထံ? တဝ ဉာတိ၊ မမ ဉာတိ။

* ဧကဝစနေသု၊ဧကဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီသု၊စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့ကြောင့်လည်း။ပဒတော၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တိနံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တေ မေ၊တေပြု, မေပြုတို့သည်။

http://www.dhammadownload.com

ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ဧကဝစနေသု၊ကုန်သော။စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဣစ္စေတေသု၊စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ပဒသ္မာ၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ သဝိဘတ္တိနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသချီ အစဉ်အတိုင်း။တေမေ အာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တေ၊သင့်အား။ပဥ္စ၊ငါးခုကုန်သော။ဂါမဝရာနိ၊ရွာစား ဆုလာဘ်တို့ကို။ဒဒါမိ၊ပေး၏။ * မေ၊အကျွန်ုပ်အား။ဂါမဝရံ၊ရွာစားဆုလာဘ်ကို။ဒဒါဟိ၊ပေးတော်မူပါ။ * ဣဒံ၊ဤ တိုင်း ခရိုင် နိုင်ငံသည်။တေ၊သင်၏။ရဋ္ဌံ၊တိုင်း ခရိုင် နိုင်ငံတည်း။ အယံ၊ဤသူသည်။မေ၊ငါ၏။ ပုတ္တော၊သားတည်း။ ➢ ပဒတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တဝ၊သင်၏။ဥတိ၊ ဆွေမျိုးတည်း။မမ၊ငါ၏။ဥတိ၊ဆွေမျိုးတည်း။

➢ **တေမေ+ဧကဝစနေသု+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဧကဝစနေသုအရ** ။ ။ နအံမှိ-သုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ ဧကဝုစ်, အံဝိဘတ်ကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် စတုတ္ထီ, ဆဋ္ဌီ, ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။ (သာဓက) စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဣစ္စေတေသု ဧကဝစနေသု။

မေး။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ပုဒ်နောင် တုမှ, အမှ,ရှိတိုင်း တေပြု, မေပြုနိုင်ပါသလော?။

ဖြေ။ ။ တဝံ မမဥ္စနဝါ-သုတ်မှ နဝါသဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် ဂါထာပါဒ၏အစ၌ ၎င်း၊ စသဒ္ဒါ, ဝါသဒ္ဒါ ဧဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်များနှင့် ယှဉ်ရာ၌၎င်း တုမှ, အမှသဒ္ဒါ တို့ကို တေ,မေ မပြုနိုင်ပါ။

➢ **တေ, မေ, ဝေါ, နော မပြုရသော ဌာနများ** ။ ။ (၁) တဝသုတ္တာန မာဏဝ ၌ ဂါထာပါဒ၏အစဖြစ်သောကြောင့် တုမှသဒ္ဒါကို တေ,မပြုရ။ (တေသုတ္တာန မာဏဝ-ဟု မရေးရ) (၂) **တုယှဥ္စာပိ မဟာရာဇ, မယှဥ္စ ရဋ္ဌဝမုနဉ်** စသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ၎င်း, ဂါထာပါဒ၏အစဖြစ်သောကြောင့်၎င်း, တုမှ, အမှသဒ္ဒါကို တေ, မေ, မပြုရ။ (၃) **မယှဥ္စေဝ တုမှာကဥ္စ၌** ဧဝသဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် အမှသဒ္ဒါကို မေ, တုမှ သဒ္ဒါကို ဝေါ,မပြုရ။

➢ **ဤသုတ်သို့ ဒုတိယာ မလိုက်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နအံမှိ-သုတ်ဖြင့် တား မြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာသဒ္ဒါ မလိုက်ပါ။ (ဋီကာ)

မေး ။ ။ ဤသုတ်၌ "နဝါ"သဒ္ဒါသည် အဘယ်သဒ္ဒါကို ကိုယ်စားပြုပါသနည်း၊ပေါ်လွင် အောင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဂါထာပါဒ၏ အစ၌၎င်း၊ စ ဝါ ဧဝ-စသည်တို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌၎င်း တေ မေ-မပြုရသောကြောင့် "နဝါ" သဒ္ဒါသည် ဝါ-သဒ္ဒါကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။

မေး ။ ။ **အယံ မေ ပုတ္တောကို မေ အယံ ပုတ္တော**-ဟုပြင်သော် သင့်/မသင့် နာမ်ကျမ်း

http://www.dhammadownload.com

လာ သုတ်ထောက် ရှင်းလင်းဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ တေမေကဝစနေသုစ သုတ်ကိုထောက်၍ ပုဒ်နောင် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အမှ သဒ္ဒါကို မေပြုရမည်ဟု ညွှန်ပြသောကြောင့် အယံ မေ ပုတ္တောကို မေ အယံ ပုတ္တော-ဟု ပြင်သော် မသင့်ပါ။

မေး။ ။ ဣဒံ မေ ပုညံနှင့် မေ ဣဒံ ပုညံ ဝါကျနှစ်ခုတို့တွင် သဒ္ဒါနည်းအရ အမှန်တစ်ခု ကိုသာ အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ တေမေက ဝစနေသုစ-သုတ်ဖြင့် ပုဒ်နောက်၌သာ မေ,ပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဣဒံ မေ ပုညံ ဝါကျသာ မှန်ပါသည်။

၁၄၉။ နအံမှိ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တီနံ ယဒါ ပဒသ္မာ ပရေသံ တေ မေ အာဒေသာ နဟောန္တိ အံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

ပဿေယျ တံ ဝဿသတံ အရောဂံ၊ သော မံ ဗြဝီတိ။

* အံမှိ၊အံဝိဘတ်ကြောင့်။ပဒတော၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တီနံ၊ ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တေ မေ၊တေပြု, မေပြုတို့သည်။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

* အံမှိဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ပဒသ္မာ၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန် သော။သဝိဘတ္တီနံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။တေမေ အာဒေသာ၊တို့သည်။နဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

တံ၊သင့်ကို။ဝဿသတံ၊အနှစ်တစ်ရာ ကာလပတ်လုံး။အရောဂျံ၊အနာကင်းသော အဖြစ်ကို။ပဿေယျ၊မြင်လို၏။သော၊ထိုသူသည်။မံ၊ငါ့ကို။ဗြဝီတိ၊ဆို၏။

➢ နအံမှိ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဝိမိသုတ်။

➢ဤသုတ်၏အကျိုးပြသမ္မယ်ဖြစ်သောသုတ် ။ ။ တံမမမှိ-သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ အံဝိဘတ်ဖြင့် တေမေ-ဟု မရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ နအံမှိ-သုတ်ဖြင့် တားမြစ်ထားသောကြောင့် ကေ, မေ-ဟု မရှိနိုင်ပါ။

၁၅၀။ ဂါ တတိယေ စ

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တီနံ ယဒါ ပဒသ္မာ ပရေသံ တေ မေ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသဒ္ဒီ တတိယေကဝစနေ ပရေ။

ကတံ တေ ပါပံ၊ ကတံ မေ ပါပံ၊ ကတံ တယာ ပါပံ၊ ကတံ မယာ ပါပံ။

[illegible]ကိ ကိမတ္ထံ? တယာ ကတံ၊ မယာ ကတံ။

http://www.dhammadownload.com

* တတိယေစ၊တတိယာဇကဝုစ်ဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။ပဒတော၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊ နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တိနှံ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။တုမှမှာကံ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့၏။တေ မေ၊တေပြု, မေပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။တတိယေက ဝစနေ၊တတိယာဇကဝုစ်ဝိဘတ်ကြောင့်။ ယဒါ၊အကြောင်အခါ၌။ပဒသ္မာ၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊သော။သဝိဘတ္တိနှံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံး စုံကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသခ္ဒိ၊အစဉ်အတိုင်း။တေမေ အာဒေသာ၊ တို့သည်။ဝါ၊အခါ၌။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တေ၊သင်သည်။ပါပဲ၊မကောင်းမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။မေ၊ငါသည်။ပါပံ၊မကောင်းမှုကို။ ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။တယာ၊သင်သည်။ပါပံ၊မကောင်းမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။မယာ၊ငါသည်။ ပါပံ၊မကောင်းမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။ ➢ **ပဒတောတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တယာ၊သင် သည်။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။မယာ၊ငါသည်။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။

➢ **ဝါ+တတိယေ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တတိယေအရ။ ။** ဗဟုဝစနေသုဝေါနော-သုတ်ဖြင့် တတိယာဗဟုဝုစ်ဝိဘတ် ကို ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် တတိယာဇကဝုစ် နာ,ဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။ **(သာဓက)** တတိယေက ဝစနေ ပရေ။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။** စသဒ္ဒါသည် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။** စသဒ္ဒါသည် ရှေ့သုတ်မှ တေ, မေ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ယူခြင်း, ထိုသို့ ငင်ယူသဖြင့် တေ, မေ-ဟူသော ကာရိယသည် နောက် သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ကတံ တေ ပါပံ၊ တေ ကတံ ပါပံ-ဟု ဝါကျနှစ်မျိုးရှိရာ သင့်လျော်သော ဝါကျကို သုတ်ထောက်ပြ၍ ရွှင်းလင်းပြပါ။

ဖြေ။ ဝါ တတိယေစ-သုတ်ကို ထောက်၍ ပုဒ်နောက်သာ တေ, မေပြုရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ကတံ တေ ပါပံ ဝါကျသာ သင့်ပါသည်။

၁၅၁။ ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော

သဗ္ဗေသံ တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ သဝိဘတ္တိနံ ယဒါ ပဒသ္မာ ပရေသံ ဝေါ နော အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသခ္ဒိ တတိယာ ဗဟုဝစနေသု ပရေသု။

ကတံ ဝေါ ကမ္မံ၊ ကတံ နော ကမ္မံ။ **ပဒတောတိ** ကိမတ္ထံ? တုမှေဟိ ကတံ၊ အမှေဟိ ကတံ။ **ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏေန** ယောဓိ ပဌမေ ဝေါ နော အာဒေသာ ဟောန္တိ။ ဂါမံ ဝေါ ဂစ္ဆေယျာထ၊ ဂါမံ နော ဂစ္ဆေယျာမ။

* ဗဟုဝစနေသု၊တတိယာဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ပဒတော၊ပုဒ်မှ။ပရေသံ၊

http://www.dhammadownload.com

နှောင်းကုန်သော။သဝိဘတ္တိနှစ်ဝိဘတ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။တုံ့မှာကံ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှ သဒ္ဒါတို့၏။ဝေါ နော၊ဝေါပြု, နောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ပရေသု၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။တတိယာ ဗဟုဝစနေသု၊တတိယာဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ပဒဿွား၊ပုဗ်မှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။သဝိဘတ္တိနှံ၊ကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။တုမှ အမှသဒ္ဒါနံ၊တို့၏။ယထာသခ္ဒိ၊အစဉ်အတိုင်း။ ဝေါနော အာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဝေါ၊သင်တို့သည်။ကမ္ပံ၊အမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။နော၊ငါတို့သည်။ကမ္ပံ၊အမှုကို။ ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။➢ ပဒတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေဟိ၊သင်တို့သည်။ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။အမှေဟိ၊ငါတို့သည်။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။

ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏေန၊ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါလွန်ဖြင့်။ပဌမေ၊ပဌမာဖြစ်သော။ယောဗို၊ယော, ဝိဘတ်ကြောင့်။ဝေါ နော အာဒေသာ၊ဝေါပြု, နောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဝေါ၊သင်တို့သည်။ဂါမံ၊ရွာသို့။ဂစ္ဆေယျာထ၊သွားကုန်ရာ၏။နော၊ငါတို့သည်။ဂါမံ၊ရွာသို့။ ဂစ္ဆေယျာမ၊သွားကုန်ရာ၏။

➢ ဗဟုဝစနေသု+ဝေါနော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဗဟုဝစနေသုအရ ။ ။ ဝါတတိယေစ-သုတ်မှ တတိယာလိုက်လာသောကြောင့် တတိယာ ဗဟုဝုစ် ဟိ,ဝိဘတ်ကိုသာ ယူရမည်။ (သာဓက) တတိယာဗဟုဝစနေသု ပရေသု။

➢ ဗဟုဝစနသဒ္ဒါဝိုလွန်ပုံ ။ ။ ဝါတတိယေစ-သုတ်ဖြင့် တတိယာ ဧကဝုစ်ဝိဘတ် နှောင်းရာ၌သာ စီရင်ခြင်း, ထိုသုတ်မှတတိယာသဒ္ဒါလိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် ဝေါ, နော, ဟုသာ ဆိုသင့်လျက် မဆိုမူ၍ ဗဟုဝစနသဒ္ဒါကို ထည့်၍ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ သုသဒ္ဒါ(ဝုစ်) ပိုလွန်ပုံ ။ ။ တတိယာဝိဘတ်သည် တစ်လုံးတည်းသာရှိ၍ ဗဟုဝစနေ ဝေါနော-ဟုသာ ဆိုသင့်လျက် မဆိုမူ၍ သုဝိဘတ်ကိုထည့်၍ ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

မေး။ တတိယာဗဟုဝုစ်ဝိဘတ်သည် တစ်မျိုးတည်းသာဖြစ်ပါလျက် ဤသုတ်၌ အဘယ် အကျိုးကို မျှော်ကိုးလျက် ဗဟုဝစနေသု-ဟု ဆိုပါသနည်း။

ဖြေ။ ဗဟုဝစနေသု-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည် ဂါမံ ဂေါ ဂစ္ဆေယျာထ၊ ဂါမံ နော ဂစ္ဆေယျာမပြုယုဂ်တို့ဝယ် အခို့အရာ၌ ပထမာ ယောဝိဘတ်ကြောင့်လည်း တုမှ အမှသဒ္ဒါကို ဝေါ, နောပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။ ဝါတတိယေစ-သုတ်ကို ထောက်၍ ဤသုတ်အစီအရင်သည် နိစ္စဝဓုဖြစ်သည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။တတံ ဝေါ တမ္မံ၊ ဝေါ တတံ တမ္မံ-ဟု ဝါကျနှစ်မျိုးရှိရာ သင့်လျော်သော ဝါကျကို သုတ်ထောက်ပြ၍ ရှင်းလင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော-သုတ်ကိုထောက်၍ ပုဒ်နောင်သာ ဝေါပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် တတံ ဝေါ တမ္မံ ဝါကျသာ သင့်ပါသည်။

➤ တုမှသဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ။ ။ တယိ, တွံ, တုဝံ, တဝ, တုယ့ံ, တံ, တဝံ, တယာ, တွံ, ဝေါ, တေ,တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ အမှသဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ။ ။ မယိ, အဟံ, မမ, မယ့ံ, မမံ, မံ, မယာ, နော, မေ,တို့ဖြစ်ပါသည်။

၁၅၂။ ပုမန္တသာ သိမှိ

ပုမဣစ္စေဝမန္တသ သဝိဘတ္တိသ အာ အာဒေသော ဟောတိ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ ပုမာ တိဌတိ။ သိမှိတိ ကိမတ္တံ? ပုမာနော တိဌန္တိ။

အန္တဂ္ဂဟဏေန မယဝ ယုဝ ဣစ္စေဝမာဒီန မန္တသ သဝိဘတ္တိသ အာ အာဒေသော ဟောတိ။ မယဝါ၊ ယုဝါ။

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ပုမန္တသ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာ၊အာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။ပုမဣစ္စေဝမန္တသ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာ အာဒေသော၊အာ[illegible]သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုမာ၊ယောဂ်ျားသည်။တိဌ[illegible]ရပ်[illegible]ည်၏။ ➤ သိမှိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္တံ၊နည်း။ ပုမာနော၊ယောဂ်ျားတို့သည်။တိဌန္တိ၊ရပ်တည်ကုန်၏။ ➤ အန္တဂ္ဂဟဏေန၊အန္တသဒ္ဒါပို ဖြင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။မယဝ ယုဝ ဣစ္စေဝမန္တသ၊မယဝ, ယုဝ အစရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အ-၏။အာ အာဒေသော၊အာပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ မယဝါ၊သိကြားသည်။ယုဝါ၊လုလင်ပျိုသည်။

➤ ပုမန္တသ+အာ+သိမှိ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ အန္တသဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ ။ ။ ပုမသ အ ပုမ-ဟု ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်ပြုလုပ်လျှင် ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဟူသော လိုအပ်သောအနက် ပြီးနိုင်လျှက် အန္တသဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➤ အန္တသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ အန္တသဒ္ဒါဖြင့် မယဝါ, ယုဝါ ပြယုဂ်တို့၌ သဝိဘတ်ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ မယဝ, ယုဝ-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အသရက် အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း+၄)

http://www.dhammadownload.com

၁၅၃။ အမာလပနေကဝစနေ

ပုမက္ကစ္ခေဝ မန္တသ သဝိဘတ္တိသ အံ အာဒေသော ဟောတိ အာလပနေက ဝစနေ ပရေ။ ။ ဟေ ပုမံ။ အာလပနေတိ ကိမတ္ထံ? ပုမာ။

ဇကေဝစနေတိ ကိမတ္ထံ? ဟေ ပုမာနော။

* အာလပနေကဝစနေ၊အာလုပ် ဇကေဒုစ်ဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊ဝိဘတ်နှင့် တကွဖြစ်သော။ပုမန္တသ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အံ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။အာလပနေကဝစနေ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိသ၊သော။ပုမ က္ကစ္ခေဝ မန္တသ၊၏။အံ အာဒေသော၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဟေ ပုမံ၊အိုယောကျ်ား။ ➢ အာလပနေတိ ပဒ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုမာ၊ယောကျ်ား သည်။ ➢ ဇကေဝစနေတိ ပဒ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဟေ ပုမာနော၊အိုယောကျ်ားတို့။

➢ အံ+အာလပနေကဝစနေ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ အံ ဂေ-ဟု မဆိုဘဲ အာလပနေကဝစနေ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း ဂ-အမည်ရှိသော သိဝိဘတ်နိမိတ်ကို အလိုမရှိသောကြောင့်-- တည်း။

၁၅၄။ သမာသေစ ဝိဘာသာ

ပုမက္ကစ္ခေဝ မန္တသ သမာသေစ အံ အာဒေသော ဟောတိ ဝိဘာသာ သမာသေ ကတေ။

က္ကတ္ထိစ ပုမာစ နပုံသကံစ က္ကတ္ထိပုမနပုံသကာနိ၊ က္ကတ္ထိ ပုမ နပုံသကာနံ သမူဟော က္ကတ္ထိပုမနပုံသကသမူဟော။

ဝိဘာသာတိ ကိမတ္ထံ? က္ကတ္ထိပုမနပုံသကာနိ။

* သမာသေစ၊သမာသ်ဒ္ဓါလည်း။ပုမန္တသ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အံ၊အံပြုသည်။ ဝိဘာသာ၊အ၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သမာသေစ၊သမာသ်ဒ္ဓါလည်း။သမာသေ၊ သမာသ်ကို။ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ပုမ က္ကစ္ခေဝမန္တသ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အံ အာဒေသော၊အံပြုသည်။ဝိဘာသာ၊အ၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

က္ကတ္ထိစ၊မိန်းမလည်း။ပုမာစ၊ယောကျ်ားလည်း။နပုံသကံစ၊နပုံးလည်း။က္ကတ္ထိပုမ နပုံသကာနိ၊မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့။ က္ကတ္ထိပုမနပုံသကာနံ၊မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံး တို့၏။သမူဟော၊အပေါင်းတည်း။ က္ကတ္ထိပုမ နပုံသက သမူဟော၊မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့၏အပေါင်း။ ➢ ဝိဘာသာတိ ပဒ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ က္ကတ္ထိပုမနပုံသကာနိ၊ မိန်းမ, ယောကျ်ား, နပုံးတို့။

➢ သမာသေ+စ+ဝိဘာသာ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သမာသေ-အရ** ။ ။ အရချင်း မတူကြသော ပုမသဒ္ဒါနှင့် နပုံသကသဒ္ဒါတို့ တွဲစပ်မှသာ အံ-အပြုဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဒွန်သမာသ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အံ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်သောကြောင့် အနုကဗုနအနက်ရှိပါသည်။

၁၅၅။ ယောသွာစနာ

ပုမဂ္ဂစ္စေဝ မန္တဿ သဝိဘတ္တိဿ အာနော အာဒေသော ဟောတိ ယောသု ဝိဘတ္တိသု။ ။ ပုမာနော၊ ဟေ ပုမာနော။ **ယောသွီတိ** ကိမတ္ထံ? ပုမာ။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ပုမန္တဿ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာနော၊အာနောပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ယောသု ဝိဘတ္တိသု၊တို့ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။ပုမ ဂ္ဂစ္စေဝ မန္တဿ၊ပုမသဒ္ဒါ အစိတ်အ-၏။ အာနော အာဒေသော၊အာနောပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုမာနော၊ယောက်ျားတို့သည်။တို့ကို။ဟေ ပုမာနော၊အိုယောက်ျားတို့။

➢ **ယောသွီတိ** ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုမာ၊ယောက်ျားသည်။

➢ **ယောသု+အာနော-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ယောမှာနော-ဟု ကေဝုစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ ယောသွာစနာ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဒဗ္ဗ ပဒတ္ထိက ဆရာအလိုအားဖြင့် လိင်တ္ထ ပထမာယော, အာလုပ်ယော, ဒုတိယာ-ယောဟူသော ဒြဗ်အများကိုင့်၍ ဆိုသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ သဗ္ဗယောနီနမာဧသုတ်ကို ဆိုထားသောကြောင့် ဤသုတ် အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၅၆။ အာနေ သ္မိမှိ ဝါ

ပုမ ဂ္ဂစ္စေဝ မန္တဿ သဝိဘတ္တိဿ အာနေ အာဒေသော ဟောတိ ဝါ သ္မိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ ပုမာနေ၊ ပုမေ ဝါ။

(အာနေ+ သ္မိမှိ+ ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* သ္မိမှိ၊သ္မိဝိဘတ်ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊ဝိဘတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ပုမဿ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာနေ၊အာနေပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သ္မိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဝိဘတ္တိဿ၊သော။ပုမ ဂ္ဂစ္စေဝ မန္တဿ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာနေ အာဒေသော၊အာနေပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုမာနေ၊ယောက်ျား၌။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပုမေ၊ယောက်ျား၌။

http://www.dhammadownload.com

၁၅၇။ ဟိ ဝိဘတ္တိမှိ စ

ပုမ ဣတ္ထေဝ မန္တသ ဟိဝိဘတ္တိမှိစ အာနေ အာဒေသော ဟောတိ။

ပုမာနေဟိ၊ ပုမာနေဘိ။ ပုန ဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? သဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏာ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ ပုမာနေဟိ။

စဂ္ဂဟဏေန မယဝဲ ယုဝ ဣတ္ထေဝမာဒိန မန္တသ အာန အာဒေသော ဟောတိ သိ ယော အံ ယော ဣတ္ထေတေသု ဝိဘတ္တီသု။ ပုမ ကမ္မ ထာမန္တသ စုကာရော ဟောတိ သ သွာ သု ဝိဘတ္တီသု။ မယဝါနော၊ မယဝါနာ၊ မယဝါနံ၊ မယဝါနေ၊ ယုဝါနော၊ ယုဝါနာ၊ ယုဝါနံ၊ ယုဝါနေ၊ ပုမုနော၊ ပုမုနာ၊ ကမ္မုနော၊ ကမ္မုနာ၊ ထာမုနော၊ ထာမုနာ။

* ဟိ ဝိဘတ္တိမှိစ၊ဟိဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။ပုမန္တသ၊ပုမသွါ၏ အစိတ်အ-၏။ အာနေ၊အာနေပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ဟိဝိဘတ္တိမှိစ၊ကြောင့်လည်း။ပုမ ဣတ္ထေဝ မန္တသ၊ပုမသွါ၏ အစိတ်အ-၏။အာနေ၊အာနေပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုမာနေဟိ၊ပုမာနေဘိ၊ယောက်ျားတို့ဖြင့်။ တို့မှ။ ➤ ပုန၊တစ်ဖန်။ဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏံ၊ ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဝိဘတ္တိဂ္ဂဟဏာ နိဝတ္တနတ္ထံ၊လိုက်လာသော သဝိဘတ္တိ သဒ္ဒါကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ပုမာနေဟိ၊ယောက်ျားတို့ဖြင့်။တို့မှ။ ➤ စဂ္ဂဟဏေန၊ စသဒ္ဒါဖြင့်။သိ ယော အံ ယော ဣတ္ထေတေသု၊သိ, ယော, အံ, ယော-ဟူကုန်သော။ ဝိဘတ္တိသု၊ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။မယဝ ယုဝ ဣတ္ထေဝ မန္တသ၊မယဝ, ယုဝသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အ-၏။အာန အာဒေသော၊အာနပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ သသွာသု ဝိဘတ္တိသု၊သ, သွာ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ပုမ ကမ္မ ထာမန္တသ၊ပုမ, ကမ္မ, ထာမသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အ-၏လည်း ဥကာရော၊ဥပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ မယဝါနော၊သိကြောင်းသည်။မယဝါနာ၊သိကြောင်းတို့ သည်။မယဝါနံ၊ကို။မယဝါနေ၊တို့ကို။ ယုဝါနော၊လုလင်ပျိုသည်။ယုဝါနာ၊တို့သည်။ယုဝါနံ ကို။ယုဝါနေ၊တို့ကို။ပုမုနော၊ယောက်ျားအား။၏။ ပုမုနာ၊မှ၊ကမ္မုနော၊အမှုအား။၏။ ကမ္မုနာ၊မှ။ထာမုနော၊အားစွမ်းအား။၏။ထာမုနာ၊အားစွမ်းမှ။

➤ **ဟိဝိဘတ္တိမှိ+စ-ဟု ၂-ဝုစ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဝိဘတ္တိ-သဒ္ဒါ တဖန်ဆို၍ခြင်းအကျိုး** ။ ။ အမှသ မမံ သဝိဘတ္တိသ သေ-သုတ်မှ အစဉ်လိုက်လာသော သဝိဘတ္တိသဒ္ဒါကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနတ်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆို၍ခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်း-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် မယဝါနော၊ မယဝါနာ၊ မယဝါနံ၊ မယဝါနေ၊ ယုဝါနော၊ ယုဝါနာ၊ ယုဝါနံ၊ ယုဝါနေ-ပုံစံတို့၌ သိ,

http://www.dhammadownload.com

ယော၊ အံ, ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် မဃဝ, ယုဝ-စသည်တို့၏ အစိတ်အသရကို အာနပြုရခြင်း၊ ပုမုနော၊ ပုမုနာ၊ ကမ္မုနော၊ ကမ္မုနာ၊ ထာမုနော၊ ထာမုနာ-ပုံစံတို့၌ သ, သ္မာဝိဘတ်တို့ကြောင့် ပုမ, ကမ္မ, ထာမသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အသရကို ဥပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရွှပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဝိဘတ်အားလုံးတို့ကြောင့် ယုဝ, မဃဝ-စသည်တို့၏ အဆုံး အသရကို အာနပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်၌ နိမိတ် ကာရီ ကာရိယပုဒ်တို့နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ ။ ။ **ဟိဝိဘတ္တိမှိ-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်** (ကစ္စည်းအလို) သိ, ယော၊ အံ, ယော ဝိဘတ်လေးလုံးကို ဆည်းပါသည်။ (ရွှပသိဒ္ဓိ-အလို) ဝိဘတ်အားလုံးကို ဆည်းယူပါသည်။

ပုမန္တဿ-ဟူသော ကာရီပုဒ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်- မဃဝ, ယုဝ, ကမ္မ, ထာမ, အဒ္ဓ-စသောသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အသရကို ဆည်းယူပါသည်။

အာနေ-ဟူသော ကာရိယနောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်- အာနပြု, ဥပြုကို ဆည်းယူပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော အာဒေသနှစ်မျိုးကို သက်ဆိုင်ရာဝိဘတ်တို့နှင့် ယှဉ်တွဲ၍ ပြပါ။ (၁၃၃၇-ခု ငယ်)

ဖြေ ။ ။ (၁) သိ, ယော၊ အံ, ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် မဃဝ, ယုဝ-စသည်တို့၏ အဆုံးသရကို အာနပြု။ (၂) သ, သ္မာဝိဘတ်တို့ကြောင့် ပုမ, ကမ္မ, ထာမသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသရကို ဥပြုတို့ဖြစ်ပါသည်။

နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ ။ ။ သမာသေစ ဝိဘာသာသုတ်မှ ဝိဘာသာသဒ္ဒါလိုက်ခြင်း ကို အာနေသ္မိမှိဝါသုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် တားမြစ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်အစီအရင် သည် နိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၅၈။ သုသ္မိ မာ ဝါ

ပုမဏ္ဍစ္စေဝ မန္တဿ သုဏ္ဍစ္စေတသ္မိ ဝိဘတ္တိမှိ အာ အာဒေသော ဟောတိ ဝါ။ ။ ပုမာသု၊ ပုမေသု ဝါ။

(သုသ္မိ+အာ+ဝါ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* သုသ္မိ၊သုဝိဘတ်ကြောင့်။ပုမန္တဿ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာ၊အာပြုသည်။ ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သုဏ္ဍစ္စေတသ္မိ ဝိဘတ္တိမှိ၊သုဝိဘတ်ကြောင့်။ပုမဏ္ဍစ္စေဝ မန္တဿ၊၏။အာ အာဒေသော၊အာပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။

ပုမာသု၊ယောဂ်ျားတို့၌။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပုမေသု၊ယောဂ်ျားတို့၌။

http://www.dhammadownload.com

၁၅၉။ ဥ နာမ်ှ စ

ပုမဏ္ဍစွေဝ မန္တဿ အာ ဥ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ နာမ်ှ ဝိဘတ္တိမ်ှ။

ပုမာနာ၊ ပုမုနာ၊ ပုမေန ဝါ။ **စဂ္ဂဟဏ** မနုကမုနတ္ထံ။

* နာမ်ှစ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။ပုမန္တဿ၊ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။ဥစ၊ဥပြုသည်၎င်း။အာစ၊အာပြုသည်၎င်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * နာမ်ှ ဝိဘတ္တိမ်ှ၊ နာဝိဘတ်ကြောင့်။ပုမဏ္ဍစွေဝမန္တဿ၊၏။အာ ဥ အာဒေသာ၊အာပြု ဥပြုတို့သည်။ဝါ၊ အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ပုမာနာ၊ ပုမုနာ၊ယောဏ်ျားဖြင့်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပုမေန၊ဖြင့်။ **စဂ္ဂဟဏံ**၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊အာ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **ဥ+နာမ်ှ+စ–ဟု ၃–ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိစိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ (ရှုပသိဒ္ဓိ-အလို) သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။ (ကစ္စည်းအလို) သုသ္မိမာဝါသုတ်မှ အာ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ယူသောကြောင့် အနုကမုန အနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ရှုပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ပုမုနော၊ ပုမုနာ ကမ္မုနော ကမ္မုနာ၊ ထာမုနော ထာမုနာ ပုံစံတို့၌ သ, သ္မာဝိဘတ်တို့ကြောင့် ပုမ, ကမ္မ ထာမသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးအ-ကို ဥပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ အာ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ခြင်း၊ ထိုသို့ ငင်ရသဖြင့် အာ-ဟူသော ကာရိယသည် နောက်သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိစေရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၆၀။ အ ကမ္မန္တဿ စ

ကမ္မ ဏ္ဍစွေဝ မန္တဿစ ဥ အ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ နာမ်ှ ဝိဘတ္တိမ်ှ။

ကမ္မုနာ၊ ကမ္မနာ၊ ကမ္မေန ဝါ။ **စဂ္ဂဟဏေန** မယဝ ယုဝ ဏ္ဍစွေဝမန္တဿ အာ အာဒေသော ဟောတိ ကွစိ နာသု ဏ္ဍစွေတေသု ဝိဘတ္တိသု။ မယဝါနာ၊ မယဝါသု၊ မယဝေသု၊ မယဝေန ဝါ။ ယုဝါနာ၊ ယုဝါသု၊ ယုဝေသု၊ ယုဝေန ဝါ။

* နာမ်ှ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်။ကမ္မန္တဿစ၊ကမ္မ သဒ္ဒါ၏အစိတ်အ-၏လည်း။အစ၊အပြုသည်၎င်း။ဥစ၊ဥပြုသည်၎င်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * နာမ်ှ ဝိဘတ္တိမ်ှ၊ကြောင့် ကမ္မ ဏ္ဍစွေဝ မန္တဿစ၊၏လည်း။ဥ အ အာဒေသာ၊ဥပြု အ-ပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ကမ္မုနာ ကမ္မနာ၊အမှုဖြင့်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကမ္မေန၊အမှုဖြင့်။

စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။နာသု ဏ္ဍစွေတေသု၊နာ, သု-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ္တိသုဝိဘတ်တို့ကြောင့်။မယဝ ယုဝ ဣစ္ဆေဝ မန္တသ၊မယဝ, ယုဝ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အ-၏။ကွစ်၊အချို့၌။အာ အာဒေသော၊အာပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

မယဝါနာ၊သိကြားဖြင့်။မယဝါသု၊တို့၌။ဝါ၊တစ်နည်းကား။မယဝေသု၊တို့၌။မယဝေန၊ သိကြားဖြင့်။ ယုဝါနာ၊လုလင်ဖျိုဖြင့်။ယုဝါသု၊တို့၌။ဝါ၊ကား။ယုဝေသု၊တို့၌။ယုဝေန၊ဖြင့်။

➤ **အ+ ကမ္မန္တသ+ စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➤ **အန္တ သဒ္ဒါပိုလွန်ပုံ** ။ ။ အစိတ်ကိုင့်၍သက်သော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်ရှိပြီးဖြစ်၍ အ ကမ္မသစ-ဟု ဆိုလျှင် လိုအပ်သောအနက်ပြီးနိုင်ပါလျှက် အန္တသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်း သည် ပိုလွန်ပါသည်။

➤ **အန္တ သဒ္ဒါ ပိုလွန်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အန္တသဒ္ဒါဖြင့် ထာမုနာ၊အဒ္ဓုနာ ပုံစံ တို့၌ နာဝိဘတ်ကြောင့် ထာမ, အဒ္ဓ စသည်တို့၏ အဆုံးသရကို ဥပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။ (တစ်နည်း) ဥ-ကာရိယကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက် ရှိပါသည်။(နိဒ္ဒေသ)

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် မယဝါနာ၊ မယဝါသု၊ မယဝေသု၊ မယဝေန ဝါ။ ယုဝါနာ၊ ယုဝါသု၊ ယုဝေသု၊ ယုဝေန ဝါ-ပုံစံတို့၌ နာဝိဘတ် သုဝိဘတ် တို့ကြောင့် မယဝ, ယုဝ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသရကို အချို့အရာ၌ အာပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း+ရှ)

➤ **အ-ကို အ-ပြန်ပြုရခြင်းအကျိုး/ ဤသုတ်တည်ရကျိုး** ။ ။ ကမ္မ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံး အသရ၏ ဥပြုခြင်းကိုဋင်း၊ နာဝိဘတ်၏ ဇနပြုခြင်းကိုဋင်း တားမြစ်ရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်၌ နိမိတ် ကာရီ ကာရိယပုဒ်တို့နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့် သိစေ အပ်သော အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ ။ ။ **အ-ဟူသော ကာရိယပုဒ်နောင် ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်-** ဥ-ဟူသော ကာရိယ, အာ-ဟူသော ကာရိယကို ဆည်းပါသည်။ ➤ **ကမ္မန္တသ-ဟူသော ကာရီပုဒ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါဖြင့်-** မယဝ, ယုဝ သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး အသရဟူသော ကာရီကို ဆည်းပါသည်။ ➤ **နာမှိ-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ်နောင်ထိုင်သော စသဒ္ဒါ ဖြင့်-** သုဝိဘတ်တည်းဟူသော နိမိတ်ကို ဆည်းပါသည်။

➤ **လိင်သုံးပါးလုံး ရှပ်တူသော သဒ္ဒါများ** ။ ။ တုမှ, အမှ-သဒ္ဒါ ပဥ္စ-အစ အဌာရသ အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါ, ကတိ-သဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။(၁၄၄/၁၅၄-ရှ)

နာမ် ဒုတိယပိုင်း ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

တတိယကဏ္ဍ

၁၆၁။ တုမှမေ့ဟိ နမာက်

တေဟိ တုမှ အမေ့ဟိ နံဝစနသ္သ အာက် ဟောတိ။

တုမှာက်၊ အမှာက်။ နမိတိ ကိမတ္ထံ? တုမေ့ဟိ အမေ့ဟိ။

* တုမှမေ့ဟိ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့မှ။ပရသ္သ၊နောက်ဖြစ်သော။နံ၊နံဝိဘတ်၏။ အာက်၊အာက်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တေဟိ တုမှ အမေ့ဟိ၊ထို တုမှ, အမှသဒ္ဒါတို့မှ။ပရသ္သ၊သောနံ ဝစနသ္သ၊နံဝိဘတ်၏။အာက်၊အာက်ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

တုမှာက်၊သင်တို့အား။တို့၏။ အမှာက်၊ငါတို့အား၊တို့၏။ နမိတိ ပဒံ၊နံ-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမေ့ဟိ၊သင်တို့ဖြင့်၊တို့မှ။အမေ့ဟိ၊ငါတို့ဖြင့်၊ငါတို့မှ။

➢ **တုမှမေ့ဟိ (တုမှ+အမေ့ဟိ) +နံ+အာတ်-ဟု ဒု-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော တာရိယမျှား ။ ။** အာက်ပြု, အံပြုတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နံဝိဘတ်ကို အံလည်း ပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** သဿံ-သုတ်မှ သိဟ ဂတိကာနည်းအားဖြင့် အံ-ဟူသော ကာရိယ လိုက်လာသောကြောင့်--တည်း။

➢ **ယောဝိဘာဝ/ တုမှမေ့ဟိ နံ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကား ။ ။** တုမှမေ့ဟိ နံ ဒွိဓာကရဏ ယောဝိဘာဝဖြင့် တုမှံ ဒိယတေ၊ အမှံ ဒိယတေ ပြုယုဂ်တို့၌ နံဝိဘတ်ကိုလည်း အံပြုနိုင်ပါသည်။

➢ **နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ ။ ။** တုမှံ၊ အမှံ ပြုယုဂ်တို့၌ နံဝိဘတ်ကိုလည်း အံပြုထားသောကြောင့် ဤသုတ်အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၆၂။ ဝါယွပ္ပဌမော

တေဟိ တုမှ အမေ့ဟိ ယော အပ္ပဌမော အာက် ဟောတိ ဝါ။

တုမှာက် ပဿာမိ၊ တုမေ့ ပဿာမိ ဝါ။ အမှာက် ပဿသိ၊ အမေ့ ပဿသိ ဝါ။ ယောတိ ကိမတ္ထံ? တုမေ့ဟိ၊ အမေ့ဟိ။ **အပ္ပဌမောတိ ကိမတ္ထံ?** ဂရုထ တုမေ့၊ ဂရွာမ မယံ။ **ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထေန** ယောနံ **အံ** အာနံ ဟောတိ။ တုမှံ၊ တုမှာနံ၊ အမှံ၊ အမှာနံ။

* တုမှမေ့ဟိ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့မှ။ပရောနောက်ဖြစ်သော။အပ္ပဌမောပဌမော မဟုတ်သော။ ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။ အာက်ဝါ၊အာက်ပြုသည်လည်း။ဝါ၊အချို့။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တေဟိ တုမှ အမေ့ဟိ၊ထို တုမှ အမှ-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။အပ္ပဌမော၊ပဌမော မဟုတ်သော။ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။အာက်၊အာက်ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

http://www.dhammadownload.com

တုမှာက်၊သင်တို့ကို။ပဿာမိ၊ငါမြင်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တုမှေ၊သင်တို့ကို။ပဿာမိ ငါမြင်၏။အမှာက်၊ငါတို့ကို။ပဿသိ၊မြင်သလော။ဝါ၊ကား။အမှေ၊ငါတို့ကို။ပဿသိ၊မြင် သလော။ ➤ ယောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေဟိ၊သင်တို့ဖြင့်။တို့မှ။အမှေဟိ၊ငါ တို့ဖြင့်။တို့မှ။ ➤ အပ္ပဋမောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေ၊သင်တို့သည်။ဂစ္ဆထ၊ သွား‌ကြကုန်။မယံ၊ငါတို့သည်။ဂစ္ဆာမ၊သွား‌ကြကုန်၏။

ဝိကပ္ပနတ္ထေန၊ဝိကပ်အနက် ရှိသော။ဝါတိ ပဒေန၊ဝါဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ယောနံ၊ပဌမ ယော, ဒုတိယာ ယော နှစ်လုံး‌တို့၏။အံ အာနံ၊အံပြု, အာနံပြု‌တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန် ၏။တုမှံ တုမှာနံ၊သင်တို့သည်-တို့ကို။အမှံ အမှာနံ၊ငါတို့သည်-ငါတို့ကို။

➤ ဝါ+ယော+အပ္ပဋမော-ဟု (ဒု)ဒုစ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ယောအရ ။ ။ အပ္ပဋမောဟူသော သတ္တန္တရိတ်ကို ထောက်၍ ဒုတိယာ ယော, ဝိဘတ်ကို ယူရမည်။

➤ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်ရှိပါသည်။

➤ ဝါသဒ္ဒါ ဆိုရချင်းအကျိုး ။ ။ ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် တုမှံ, တုမှာနံ, အမှံ, အမှာနံ‌ပြုပုဒ်တို့၌ တုမှသဒ္ဒါ, အမှသဒ္ဒါနောင် ပထမာ, ဒုတိယာ ယောဝိဘတ်တို့ ကို အံပြု, အာနံ‌ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။ သဗ္ဗယောနိနမာဒေ-သုတ်ကိုငင်း, ဝါသဒ္ဒါကိုငင်း ထောက်၍ ဤသုတ်အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

၁၆၃။ သဿ

တေဟိ တုမှ အမှေဟိ သဿ ဝိဘတ္တိဿ အံ အာဒေသော ဟောတိ ဝါ။

တုမှံ ဒီယတေ၊ တဝ ဒီယတေ၊ တုမှံ ပရိဂ္ဂဟော၊ တဝ ပရိဂ္ဂဟော၊ အမှံ ဒီယတေ၊ မမ ဒီယတေ၊ အမှံ ပရိဂ္ဂဟော၊ မမ ပရိဂ္ဂဟော။

သဿေတိ ကိမတ္ထံ? တုမှေသု၊ အမှေသု။

* တုမှမှေဟိ၊တုမှသဒ္ဒါ အမှသဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿ၊သ,ဝိဘတ် ၏။အံ၊အံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တေဟိ တုမှအမှေဟိ၊တို့မှ။ပရဿ၊သော။ သဿ သဝိဘတ္တိဿ၊သဝိဘတ်၏။အံ အာဒေသော၊အံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

တုမှံ၊သင့်အား။ဒီယတေ၊ပေး‌အပ်၏။တဝ၊သင့်အား။ဒီယတေ၊ပေး‌အပ်၏။တုမှံ၊သင် ၏။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်း‌အပ်သော ဥစ္စာ။တဝ၊သင်၏။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်း‌အပ်သော ဥစ္စာ။အမှံ၊ငါ့အား။ဒီယတေ၊ပေး‌အပ်၏။မမ၊ငါ့အား။ဒီယတေ၊၏။အမှံ၊ငါ၏။ပရိဂ္ဂဟော၊ သိမ်းဆည်း‌အပ်သော ဥစ္စာ။မမ၊ငါ၏။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်း‌အပ်သော ဥစ္စာ။ သဿေတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုမှေသု၊သင်တို့၌။အမှေသု၊ငါတို့၌။

http://www.dhammadownload.com

➤ သဿ+အံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး ။ ။ တုမှံ ဒီယတေ-ဝယ် တုမှံ-၌ပါသော ဝိဘတ်၏ ဝိဘတျတ္ထကို သုတ်ထောက် အကြောင်းသွင်းကာ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ တုမှံ-၌ပါသော ဝိဘတ်၏ ဝိဘတျတ္ထကား- ယဿ ဒါတုကာမော ရောစတေ ဓာရယတေ ဝါ တံ သမ္မဒါနံ၊ သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီသုတ်တို့ကိုထောက်၍၎င်း၊ ဒါ-ဓာတ်၏ အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း သမ္မဒါန်အနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ သာနမံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ သဿံ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရကြောင်း သဝိဘတ်ဇာတ်ကို ငဲ့သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း၊ သစ သစ သ-ဟု ဧကသိက်ပြုထားသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း သိစေလိုသောကြောင့် သဿံ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။

➤ နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ ။ ။ တဝ မမ သေ၊ တုယှံ မယှဥ္စသုတ်တို့ကို ဆိုအပ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ် အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၆၄။ သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမော

သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗနာမာနံ အကာရတော ယော ပဌမော ဧတ္တ မာပဇ္ဇတေ။

သဗ္ဗေ၊ ယေ၊ တေ၊ ကေ၊ တုမှေ၊ အမှေ၊ ဣမေ။ သဗ္ဗနာမာတိ ကိမတ္ထံ? ဒေဝါ၊ အသုရာ၊ နာဂါ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ၊ မနုဿာ။ အကာရတောတိ ကိမတ္ထံ? အမူ ပုရိသာ တိဌန္တိ။ ယောတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗော၊ ယော၊ သော၊ ကော၊ အယံ။

ပဌမဂ္ဂဟဏံ ဥတ္တရသုတ္တတ္ထံ။

* သဗ္ဗနာမကာရတော၊သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တမှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။ပဌမော၊ ပဌမာဖြစ်သော။ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။ဧ၊ဧ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* သဗ္ဗေသံ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။သဗ္ဗနာမာနံ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏။အကာရတော၊အ-အကွရာမှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။ပဌမော၊ပဌမာဖြစ်သော။ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။ ဧတ္တံ၊ဧ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည်။ယေ၊အကြင်သူတို့သည်။တေ၊ထိုသူတို့သည်။ ကေ၊အဘယ်သူတို့သည်။တုမှေ၊သင်တို့သည်။အမှေ၊ငါတို့သည်။ဣမေ၊ဤသူတို့သည်။ ➤ သဗ္ဗနာမာတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒေဝါ အသုရာ နာဂါ ဂန္ဓဗ္ဗာ မနုဿာ၊နတ် အသုရာ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်, လူတို့။ ➤ အကာရတောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ အမူ ပုရိသာ၊ထိုယောကျ်ားတို့သည်။တိဌန္တိ၊ရပ်တည်ကုန်၏။ ➤ ယောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။သဗ္ဗော၊ခပ်သိမ်းသောသူသည်။ယော၊အကြင်သူသည်။သော၊ထိုသူသည်။ကော၊ [illegible]သည်။အယံ၊ဤသူသည်။ ပဌမဂ္ဂဟဏံ၊ပဌမသဒ္ဒါသည်။ဥတ္တရသုတ္တတ္ထံ၊နောက်

http://www.dhammadownload.com

သုတ်၌ အကျိုးရှိ၏။

➢ **သဗ္ဗနာမကာရတော+ဧ+ပဌမော-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗနာမ် (၂၇) ပုဒ်** ။ ။ သဗ္ဗ, ကတရ, ကတမ, ဥဘယ, ဣတရ, အည, အညတရ, အညတမ, ပုဗ္ဗ, ပရ, အပရ, ဒက္ခိဏ, ဥတ္တရ အဓရ, ယ, တ, ဧတ, ဣမ, အမု, ကီ, ဧက, ဥဘ, ဒွိ, တိ, စတု, တုမှ, အမှ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သဗ္ဗ-အရ** ။ ။ ခပ်သိမ်းသော ဣတ္ထိလိင် ပုံလိင် နပုံလိင်ကို ယူရပါမည်။

➢ **သဗ္ဗနာမ-အရ** ။ ။ သဗ္ဗ, ကတရ-စသော သဗ္ဗနာမ် (၂၇) ပုဒ်ကို ယူရမည် (ကစ္စည်း-အလို) သဗ္ဗ, ယ, တ, ကီ, တုမှ, အမှ, ဣမ သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သဗ္ဗနာမကာရ-အရ/ဤသုတ်၌ယူရမည့် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်** ။ ။ အမု, ဒွိ, တိ, စတု-မှတစ်ပါး သဗ္ဗနာမ်ပုဒ် (၂၃) ပုဒ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်၌ မယူသင့်သော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်** ။ ။ အမု, ဒွိ, တိ, စတု သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။(သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗနာမာနံ အကာရတော-ကို ထောက်ပါ)

➢ **ပဌမာ ယောဝိဘတ်ကို ဧပြုနိုင်သော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်** ။ ။ အမု, ဒွိ, တိ, စတု-မှတစ်ပါး အကာရန္တ သဗ္ဗနာမ် (၂၃) ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပဌမ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ ဝါ ယွပ္ပဌမောသုတ်မှ ပဌမသဒ္ဒါလိုက်လာက ပြီး ကောင်းလျှက် ပဌမသဒ္ဒါကို ထပ်၍ဆိုခြင်းကြောင့် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **ပဌမ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နောက်ဖြစ်သော ဒွန္ဒဌာ ဝါသုတ်သို့ လိုက်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ ပစ္စယာ-သုတ်၌ ပရာ-ဟု ညွှန်ပြသောကြောင့် ဤသုတ်အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ ဟောနိုင်သော အနက်များ** ။ ။ * သဗ္ဗသဒ္ဒါသည် အကြွင်းမဲ့ဟူသော အနက်ကို ဟောပါသည်။ * ကတရ, ကတမ-သဒ္ဒါတို့သည် မေးခြင်းအနက်ကို ဟောပါသည်။ဥဘယ-သဒ္ဒါသည် နှစ်ခုသော အစိတ်တို့၏ အပေါင်းကို ဟောပါသည်။ * ဣတရ-သဒ္ဒါသည် ဆိုအပ်ပြီးသည်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကို ဟောပါသည်။ * အည-သဒ္ဒါသည် သိအပ်ပြီးသော အနက်မှ အခြားအနက်ကို ဟောပါသည်။ * အညတရ, အညတမ-သဒ္ဒါတို့သည် အနိယမအနက်ကို ဟောပါသည်။ * ပုဗ္ဗ-စသော သဒ္ဒါတို့သည် အရပ်စသည်ကို ပိုင်းခြားခြင်းအနက်ကို ဟောပါသည်။ * ယ-သဒ္ဒါသည် အနိယမအနက်ကို ဟောပါသည်။ * တ-သဒ္ဒါသည် မျက်ကွယ်အနက်ကို ဟောပါသည်။ * ဧတ-သဒ္ဒါသည် အနီးအနက်ကို ဟောပါသည်။ * ဣမ-သဒ္ဒါ သည် အလွန်နီးသော အနက်ကိုဟောပါသည်။ * အမု-သဒ္ဒါသည် ဝေးသောအနက်ကို ဟောပါသည်။ *

http://www.dhammadownload.com

ကီ-သဒ္ဒါသည် မေးခြင်းအနက်ကို ဟောပါသည်။ * တေ-သဒ္ဒါသည် ရေတွက်ခြင်း, အတူမရှိခြင်း, အဖော်မရှိခြင်း, တစ်ပါး-ဟူသော အနက်တို့ကို ဟောပါသည်။ * ဒွိ-စသော သဒ္ဒါတို့သည် သင်္ချာအနက်, သဒ္ဒေယျအနက်တို့ကို ဟောပါသည်။

➤ ပုဗ္ဗ-စသော သဒ္ဒါဓနာင် ယော-တို ပြုခြင်းသည် ဝိကပ်ဖြစ်ကြောင်း ဓာတုလိင်္ဂဟိ ပရာ ပစ္စယာသုတ်၌ ပရာ-ဟု ညွှန်ပြထားသောကြောင့်-တည်း။

၁၆၅။ ဒွန္ဒဌာ ဝါ

တသ္မာ သဗ္ဗနာမကာရတော ဒွန္ဒဌာ ယော ပဌမော ဧတ္တ မာပဇ္ဇတေ ဝါ။

ကတရကတမေ၊ ကတရကတမာ ဝါ။ သဗ္ဗနာမာတိ ကိမတ္ထံ? ဒေဝါ သုရ နာဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မနုဿာ။ ဒွန္ဒဌာတိ ကိမတ္ထံ? တေ၊ သဗ္ဗေ။

* ဒွန္ဒဌာ၊ဒွန်၌တည်သော။သဗ္ဗနာမကာရတော၊သဗ္ဗနာဝ် အကာရန္တမှ။ပရော၊ နောက်ဖြစ်သော။ပဌမော၊ပဌမာဖြစ်သော။ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။ဧ၊ဧ အဖြစ်သို့။ဝါ၊ အခို့။ဧာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* ဒွန္ဒဌာ၊ဒွန်၌တည်သော။တသ္မာ သဗ္ဗနာမကာရတော၊ထိုသဗ္ဗနာဝ် အကာရန္တမှ။ ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။ပဌမော၊ပဌမာဖြစ်သော။ယော၊ယောဝိဘတ်သည်။ဧတ္တံ၊ဧ အဖြစ်သို့။ဝါ၊အခို့။ဧာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ကတရ ကတမေ၊ဧာဘယ်တို့နည်း။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကတရကတမာ၊ဧာဘယ်တို့နည်း။➤ သဗ္ဗနာမာနမီတိ ပဒံ၊သည်။ တိမတ္ထံ၊နည်း။ဒေဝါသုရ နာဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မနုဿာ၊နတ်, ဧာသုရာ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗ, လူတို့။➤ ဒွန္ဒဌာတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တေ၊ထိုသူတို့သည်။သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းသောသူတို့သည်။

➤ ဒွန္ဒဌာ+ဝါ-ဟူ ၂-ပုဒ်ရှိသော ဧာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဧာဘယ်ကြောင့် ဧာဘယ်သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင် ပထမာယောကို ပြုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမောသုတ်မှ သဗ္ဗနာမကာရတော-ဟူသော နိမိတ်ပုဒ် လိုက်လာသောကြောင့် ဩ, တိ, စတု, ဧာမု-မှ တစ်ပါးသော ဧာကာရန္တသဗ္ဗနာမ် (၂၃) ပုဒ်နောင် ပထမာယောကို ပြုနိုင်ပါသည်။

၁၆၆။ နာညံ သဗ္ဗနာမိတံ

သဗ္ဗနာမိကာနံ ဒွန္ဒဇ္ဇေ နာညံ ကာရိယံ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗာပရာနံ၊ ပုဗ္ဗတ္တရာနံ၊ ဧာဓရတ္တရာနံ။

* ဒွန္ဒဇ္ဇေ၊ဒွန်၌တည်သော။သဗ္ဗနာမေ၊သဗ္ဗနာဝ်၌။ဧာညံ၊ပဌမာယော,၏ ပြုမှုတစ်ပါးသော။သဗ္ဗနာမိတံ၊သဗ္ဗနာဝ်၌ဖြစ်သော သံ, သာနံ-စသော ဧာစီဧာရုင်သည်။နဟော

http://www.dhammadownload.com

တိ၊မဖြစ်။ * ဒွန္ဒဋ္ဌေ၊သော။သဗ္ဗနာမေ၊၌။အည်၊သော။သဗ္ဗနာမိက ဝိဓာနံ၊သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော သံ, သာနံ-စသော အစီအရင်ဟုဆိုအပ်သော။ကာရိယံ၊ကာရိယသည်။နဟောတိ၊ မဖြစ်။ ➢ ပုဗ္ဗာပရာနံ၊အရှေ့မျက်နှာ, အနောက်မျက်နှာတို့အား-တို့၏။ပုဗ္ဗုတ္တရာနံ၊အရှေ့ မျက်နှာ,မြောက်မျက်နှာတို့အား-တို့၏။အဓရုတ္တရာနံ၊အောက်မျက်နှာ, မြောက်မျက်နှာ တို့အား-တို့၏။

➢ **နဉ+အည်+သဗ္ဗနာမိကံ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗနာမိက ဝိဂ္ဂဟ ။ ။** သဗ္ဗနာမေ ဝိဟိတံ သဗ္ဗနာမိကံ။

➢ **"သဗ္ဗနာမိကံ"အရ သဗ္ဗနာမ်အစီအရင်များ ။ ။** သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစသုတ်ဖြင့် နံဝိဘတ်ကြောင့် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့၏အဆုံး အ-ကို ဧ-အပြု၊ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ သုတ်ဖြင့် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် နံဝိဘတ်၏ သံပြု, သာနံပြု၊ ဃပတော သို့သာနံ သံ သာသုတ်ဖြင့် အလုံးစုံသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် သို့ဝိဘတ်၏ သံပြု, သဝိဘတ်၏ သာပြု၊ သဗ္ဗနာမ ကာရတေ ပဌမောသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင် အကာရန္တနောင် ပဌမာယော ၏ ဧပြု၊ တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင် အကာရန္တနောင် ပထမာယော ကို အာ-မပြုရ၊ ပုလ္လိင် နပုံလိင် အကာရန္တနောင် သွာ သို့-ကို အာ ဧ-မပြုရ၊ စတုတ္ထီ သဝိဘတ်ကို အာယ မပြုရ၊ တတော သဿ သာယသုတ်ဖြင့် တာ ဧတာ ဣမာနောင် သ-ကို သာယပြု၊ နေတာဟိ သို့မာယယာသုတ်ဖြင့် ဃပနောင် သို့ကို အာယ, ယာ-မပြုရ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။ (ဝိသုဒ္ဓါရုံ ကစ္စည်းသုက်နက် ဋီကာ-၁၂၄)

➢ **အညအရ (သဗ္ဗနာမိကအရ) ။ ။** သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစ, သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ, စသော သုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော ဧပြု, သံပြု, သာနံပြု-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အညအပါဒါန်အရ ။ ။** သဗ္ဗနာမကာရတေ ပဌမောသုတ်ဖြင့် ပဌမာ-ယော ဝိဘတ်၏ ဧ,အပြု ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် တားမြစ်အပ်သော အစီအရင်များ ။ ။** သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစ, သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ, စသော သုတ်တို့၏ ဧပြု, သံပြု, သာနံပြု-စသည်ကို တားမြစ် ပါသည်။

➢ **နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။** ဤသုတ်သည် ဧတိမာသမိ, ဧတတေသံတောသုတ်တို့ကို ထောက်၍ အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ယောဝဝိဘာဝဖြင့် စီရင်ပုံ ။ ။** ဒွန္ဒဋ္ဌာဟူသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြဉ်၍ နာညံသဗ္ဗ နာမိကံ ဝိနာဓိကာရယောဝဝိဘာဝဖြင့် မာသပုဗ္ဗာယ,မာသပုဗ္ဗာနံ-စသည်တို့ဝယ် တတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ်၌လည်း ပဌမာယော၏ ဧ,အပြုမှတစ်ပါး သဗ္ဗနာမ်၌ စီရင်သော အစီအရင်အားလုံးကို တားမြစ်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၆၇။ ပဟုဋ္ဌိဟိမှိ စ

ပဟုဋ္ဌိဟိမှိ စ သမာသေ သဗ္ဗနာမဓိဓာနဋ္ဌ နာညံ ကာရိယံ ဟောတိ။ ဝိယပုဗ္ဗာယ၊ ဝိယပုဗ္ဗာနံ၊ ဝိယပုဗ္ဗေ၊ ဝိယပုဗ္ဗဿ။

စေတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗနာမ ဓိဓာနံ ဟောတိ။ ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿံ၊ ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿာ၊ ဥတ္တရပုဗ္ဗဿံ၊ ဥတ္တရပုဗ္ဗဿာ။

* ပဟုဋ္ဌိဟိမှိစ၊ပဟုဋ္ဌိဟိသမာသ်၌လည်း။အည်၊ပဌမာယော,၏ ပြေးမှတစ်ပါးသော။ သဗ္ဗနာမိက်၊သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော သံ, သာနံ-စသော အစီအရင်ဟု ဆိုအပ်သော ကာရိယသည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။စ၊ဖြစ်သည်လည်းရှိသေး၏။

* ပဟုဋ္ဌိဟိမှိစ သမာသေ၌ လည်း။အည်၊သော။သဗ္ဗနာမိကဝိဓာနံ၊သဗ္ဗနာမ်၌ ဖြစ်သော သံ, သာနံ-စသော အစီအရင်ဟု ဆိုအပ်သော။ကာရိယံ၊ကာရိယသည်။ နဟောတိ၊မဖြစ်။

ဝိယပုဗ္ဗာယ၊ရှေ့၌ လင်ရှိဘူးသော မိန်းမအား-၏။ဝိယပုဗ္ဗာနံ၊ရှေ့၌ လင်ရှိဘူးသော မိန်းမ, မယားရှိဘူးသော ယောကျ်ားတို့အား။တို့၏။ဝိယပုဗ္ဗေ၊ရှေ့၌ လင်ရှိဘူးသော မိန်းမ၌။ဝိယပုဗ္ဗဿ၊ရှေ့၌ လင်ရှိဘူးသော မိန်းမအား-၏။

စေတိပဒံ၊စ-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဗ္ဗနာမိကဝိဓာနံ၊သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော အစီအရင်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်သေး၏။ကွက်တိအတ္ထံ၊ဤအနက်ကို။ဥပနတ္ထံ၊သိစေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿံ၊အရှေ့တောင်ထောင့်အရပ်၌။ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿာ၊အရှေ့တောင်ထောင့် အရပ်အား-၏။ဥတ္တရပုဗ္ဗဿံ၊အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၌။ဥတ္တရပုဗ္ဗဿာ၊အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်အား-အရှေ့မြောက်ထောင့်အရပ်၏။

➢ ပဟုဋ္ဌိဟိမှိ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓိမိသုတ်။

➢ စသဒ္ဓါအနက် ။ ။ စသဒ္ဓါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝေါရဏာအနက်ရှိပါသည်။

➢ စသဒ္ဓါဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ စသဒ္ဓါသည် ဒိသာအနက်ရှိသော သဗ္ဗနာမ်တို့၏ ပဟုဋ္ဌိဟိသမာသ်၌ သဗ္ဗနာမ် အစီအရင်ဖြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ ဤသုတ်ဖြင့် တားမြစ်အပ်သော အစီအရင်များ ။ ။ သဗ္ဗနာမာနံ နံမှိစ, သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ, ယပတောသ္မိသာနံ သံသာ,သုတ်တို့၏ သဗ္ဗနာမ်အစီအရင်ကို တားမြစ်ပါသည်။

➢ နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။ ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿံ, ဒက္ခိဏာပုဗ္ဗဿာ-ဟူသော ပြယုဂ်များကိုတွေ့ မြင်ရသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤသုတ်ပါ စသဒ္ဓါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝေါရဏာ အနက်ရှိသောကြောင့်လည်းကောင်း, ဤသုတ်အစီအရင်သည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၆၈။ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံ

သဗ္ဗတော သဗ္ဗနာမတော နံဝစနဿ သံသာနံ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ။

သဗ္ဗေသံ၊ သဗ္ဗေသာနံ၊ သဗ္ဗာသံ၊ သဗ္ဗာသာနံ၊ ယေသံ၊ ယေသာနံ၊ ယာသံ၊ ယာသာနံ၊ တေသံ၊ တေသာနံ၊ တာသံ၊ တာသာနံ၊ ကေသံ၊ ကေသာနံ၊ ကာသံ၊ ကာသာနံ၊ **ဣမေသံ**၊ ဣမေသာနံ၊ ဣမာသံ၊ ဣမာသာနံ၊အမူသံ၊ အမူသာနံ။

နမိတိ **ကိမတ္ထံ?** သဗ္ဗဿ၊ ယဿ၊ တဿ၊ ကဿ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ။

* သဗ္ဗတော၊**ခပ်**သိမ်းသော။သဗ္ဗနာမတော၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နံ၊နံဝိဘတ်**၏။**သံသာနံ၊သံပြု, သာနံပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သဗ္ဗတော၊**သော။**သဗ္ဗနာမတော၊မှ။ပရဿ၊သော။နံဝစနဿ၊နံဝိဘတ်၏။သံသာနံ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗေသာနံ၊ခပ်သိမ်းသော ယောက်ျား နပုံးတို့အား။တို့၏။သဗ္ဗာသံ၊ သဗ္ဗာသာနံ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမတို့အား၊တို့၏။ယေသံ ယေသာနံ၊အကြင် ယောက်ျား နပုံး တို့အား၊တို့၏။ ယာသံ ယာသာနံ၊အကြင်မိန်းမတို့အား၊တို့၏။ တေသံ တေသာနံ၊ထို ယောက်ျား နပုံးတို့အား၊တို့၏။ တာသံ တာသာနံ၊ထိုမိန်းမတို့အား၊တို့၏။ ကေသံ ကေသာနံ၊ဘယ်ယောက်ျား နပုံးတို့အား၊တို့၏။ ကာသံ ကာသာနံ၊ဘယ်မိန်းမတို့အား၊ တို့၏။ ဣမေသံ ဣမေသာနံ၊ဤယောက်ျား နပုံးတို့အား၊တို့၏။ ဣမာသံ ဣမာသာနံ၊ ဤမိန်းမတို့အား၊တို့၏။ အမူသံ အမူသာနံ၊ထိုမိန်းမ ယောက်ျား နပုံးတို့အား၊ တို့၏။

➢ နမိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဗ္ဗဿ၊ခပ်သိမ်းသောသူအား၊၏။ ယဿ၊အကြင် သူအား၊၏။တဿ၊ထိုသူအား၊၏။ကဿ၊ဘယ်သူအား၊၏။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံသော ပုံစံတို့ ၌။ဧဝံ၊ဤအတူတည်း။

➢ **သဗ္ဗတော+နံ+သံသာနံ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗတော-အရ** ။ ။ သဗ္ဗ, ယ, တ, ကိ, ဣမ, အမုသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရမည်။

၁၆၉။ ရာဇဿ ရာဇု သုနံဟိသုစ

သဗ္ဗဿေဝ ရာဇသဒ္ဒဿ ရာဇုအာဒေသော ဟောတိ သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု။

ရာဇူသု၊ ရာဇူနံ၊ ရာဇူဟိ၊ ရာဇူဘိ။ သုနံဟိသူတိ ကိမတ္ထံ? ရာဇာ။

စဂ္ဂဟဏ မဝဓာရဏတ္ထံ၊ ရာဇေသု၊ ရာဇာနံ၊ ရာဇေဟိ၊ ရာဇေဘိ။

* သုနံဟိသု၊သု နံ ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ရာဇဿ၊ရာဇသဒ္ဒါ၏။ရာဇု၊ရာဇုပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။ ။ * သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု၊သုနံဟိ-

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သပ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ရာဇသဒ္ဒဿ၊ရာဇသဒ္ဒါ၏။ ရာဇုအာဒေသော၊ရာဇုပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ရာဇူသု၊မင်းတို့၌။ရာဇူနံ၊မင်းတို့ အား၊တို့၏။ရာဇူဟိ ရာဇူဘိ၊မင်းတို့ဖြင့်၊တို့မှ။ ➤ သုနံဟိသူတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ရာဇာ၊မင်းသည်။**စတ္ထဟာ**၊စသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊မြစ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ရာဇေသု၊ မင်းတို့၌။ရာဇာနံ၊မင်းတို့အား။တို့၏။ရာဇေဟိ၊မင်းတို့ဖြင့်၊တို့မှ။

➤ **ရာဇဿ+ရာဇု+သုနံဟိသု+စ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် (ရှေ့ပသိဒ္ဓိ-အလို) ဝိကပ်အနက်၊ (ကစ္စည်း အလို) နိဝတ္တာပနာ ဝဓာရဏာအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ရာဇေသု ရာဇာနံ ရာဇေဟိ ပြယ်ဂ် တို့၌ ရာဇဿဒ္ဒါ၏ ရာဇု-အပြုကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၁၇၀။ သပ္ဗဿိမသ္မေ ဝါ

သပ္ဗသ္မေဝ ဣမသဒ္ဒဿ ဧကာရော ဟောတိ ဝါ သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု။ ဧသု၊ ဣမေသု၊ ဧသဲ၊ ဣမေသဲ၊ ဧဟိ၊ ဧဘိ၊ ဣမေဟိ၊ ဣမေဘိ။ ဣမသ္မေတိ ကိမတ္ထံ? ဧတေသု၊ ဧတေသဲ၊ ဧတေဟိ၊ ဧတေဘိ။

* သုနံဟိသု၊ သု နံ ဟိဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သပ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။။ဧ၊ဧပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သုနံဟိ ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့် သပ္ဗသ္မေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမဿဒ္ဒဿ၊၏။ဧကာရော၊ဧပြုသည်။ဝါ၊အချို့ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ ဧသု၊ ဣမေသု၊ဤယောကျ်ားး နပုံးတို့၌။ဧသဲ ဣမေသာနံ၊ဤ ယောကျ်ားး နပုံးတို့အား၊တို့၏။ဧဟိ ဧဘိ ဣမေဟိ ဣမေဘိ၊ဤယောကျ်ားး နပုံးတို့ဖြင့် တို့မှ။➤ ဣမသ္မေတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဧတေသု၊ထိုယောကျ်ားး နပုံးတို့၌။ဧတေ သဲ၊ထိုယောကျ်ားး နပုံးတို့အား၊တို့၏။ဧတေဟိ ဧတေဘိ၊ထိုယောကျ်ားး နပုံးတို့ဖြင့်၊တို့မှ

➤ **သပ္ဗဿ+ဣမဿ+ဧ+ဝါ· ဘု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

။ ။ သပ္ဗသိ မသ္မေဝါ (အလုံးစုံသော ဣမသဒ္ဒါကို ဧပြု)ဟု ဆိုပါလျှက် အဘယ် ကြောင့် ပုံ-နပုံ ဣမသဒ္ဒါကိုသာ ဧ-အပြု စီရင်ပါသနည်း။

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အဘယ်လိင်နောင် စီရင်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ရှင်းပြပါ။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဣမသဒ္ဒါကို ဧပြုရာဝယ် မည်သည့်လိင်၌သာ ပြုပါသနည်း။ အကြောင်းပြု၍ ဖြေဆိုပါ။ (၁၃၁၅-ခု ကြီး)

ဖြေ ။ ။ ဧတိမာသမိ-စသော သုတ်တို့ကဲ့သို့ အာပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ပုဒ်ဖြင့် မည္ဆန် ဤကာကြောင့်၎င်း။ တသ ဝါ နတ္တံ သပ္ဗတ္ထ-စသော သုတ်တို့ကဲ့သို့ သပ္ဗတ္ထ-ဟု မဆိုသောကြောင့်၎င်း ပုံလိင် နပုံလိင်၌သာ ဣမသဒ္ဒါကို ဧပြုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၇၁။ အနိမိ နာမှိ စ

ဣမသဒ္ဒဿ သဗ္ဗဿေဝ အန ဣမိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ နာမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ အနေန ဓမ္မဒါနေန၊ သုခိတာ ဟောတု သာ ပဇာ။

ဣမိနာ ဗုဒ္ဓပူဇေန၊ ပတွာန အမတံ ပဒံ။

နာမှိတိ ကိမတ္ထံ? ဣမေသု၊ ဣမေသံ၊ ဣမေဟိ၊ ဣမေဘိ။

* နာမှိစ၊နာဝိဘတ်ကြောင့်လည်း။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။ အနိမိ၊အနပြု ဣမိပြုတို့သည်။စ၊အမြဲ။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* နာမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒဿ၊၏။ အန ဣမိ ဣစ္စေတေ အာဒေသာ၊အနပြု ဣမိပြုတို့သည်။စ၊အမြဲ။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

အနေန ဓမ္မဒါနေန၊ဤဓမ္မဒါနကြောင့်။သာ ပဇာ၊ထိုသတ္တဝါ အပေါင်းသည်။သုခိတာ၊ချမ်းသာခြင်းသို့ရောက်သည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေသတည်း။ဣမိနာ ဗုဒ္ဓပူဇေန၊ဤဘုရားကို ပူဇော်ခြင်းကြောင့်။အမတံ၊သေခြင်းကင်းသော။ပဒံ၊နိဗ္ဗာန်သို့။ပတွာန၊ရောက်၍။ ➢ နာမှိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣမေသု၊ဤယောကျ်ား နပုံးတို့၌။ဣမေသံ၊ဤ ယောကျ်ား နပုံးတို့အား။တို့၏။ဣမေဟိ ဣမေဘိ၊တို့ဖြင့်၊တို့မှ။

➢ **အနိမိ(အန+ဣမိ)+နာမှိ+စ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်လိင်နောင် စီရင်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဧတိမာသမိ-စသော သုတ်တို့ကဲ့သို့ အာပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ပုဒ်ဖြင့် မညွှန်ပြသောကြောင့်၎င်း၊ တဿ ဝါ နတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ-စသော သုတ်တို့ကဲ့သို့ သဗ္ဗတ္ထ-ဟု မဆိုသောကြောင့်၎င်း ပုံလိင် နပုံလိင်၌သာ စီရင်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သဗ္ဗဿိမဿေ ဝါသုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါ မလိုက်စေရန် တားမြစ်သောကြောင့် နိဝတ္တာပနာ ဝဓာရဏအနက် ဖြစ်ပါသည်။

၁၇၂။ အနပုံသကဿာ ယံ သိမှိ

ဣမသဒ္ဒဿ သဗ္ဗဿေဝ အနပုံသကဿ အယံ အာဒေသော ဟောတိ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။ ။ အယံ ပုရိသော၊ အယံ ဣတ္ထီ။ အနပုံသကဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဣဒံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ။ သိမှိတိ ကိမတ္ထံ? ဣမံ ပုရိသံ ပဿသိ တွံ။

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနပုံသကဿ၊နပုံလိင်မဟုတ်သော။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။အယံ၊အယံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနပုံသကဿ၊သော။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒဿ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။[illegible]ယံ [illegible]ဒေသော၊အယံပြုသည်။ဟောတိ

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်၏။ ။ အယ် ပုရိသော၊ဤယောက်ျားသည်။အယ် ဣတ္ထိ၊ဤမိန်းမသည်။➢ အနုပုံသကဩတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣဒံ စိတ္တံ၊ဤစိတ်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။

➢ သိမ္ဖိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣဒံ ပုရိသံ၊ဤယောက်ျားကို။တွံ၊သင်သည်။ ပဿသိ၊မြင်သလော။

➢ **အနုပုံသကဿ+အယံ+သိမ္ဖိ-ဟု ဒု-ပုဗ်ဗိုဿော အာဒေသဝိဓိသုတ်**။

➢ **အနုပုံသက-အရ** ။ ။ ပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင်ကို ယူရပါမည်။

➢ **နပုံသတ-အရ** ။ ။ မုချအားဖြင့် မိန်းမ ယောက်ျား-ဟုသိကြောင်း လိင်မရှိသူရ၏။ ဥပစာအားဖြင့် လိင်မရှိသူသည် သွားခြင်း, စားခြင်း စသည်၌ သန့်ရှင်းသည်လည်း မဟုတ် မသန့်ရှင်းသည်လည်း မဟုတ်သကဲ့သို့ ရုပ်စဉ်သည့်အခါ သန့်ရှင်းသည်လည်း မဟုတ် မသန့်ရှင်းသည်လည်း မဟုတ်သော လိင်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အယံ စိတ္တံ-ဟု ပါဠိဋ္ဌိသင့်/မဋ္ဌိသင့်** ။ ။ စိတ္တ-သဒ္ဒါသည် နပုံလိင်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ အနုပုံသကဿယံ သိမ္ဖိသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင်အရာ၌သာ ဣမ-သဒ္ဒါကို အယ်ပြုနိုင်သောကြောင့်၎င်း အယံ စိတ္တံ-ဟု မရှိသင့်ပါ။

မေး ။ ။ ဣဒံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ-၌ ဣဒံ စိတ္တံ-ဝယ် ဣမသဒ္ဒါလည်းဖြစ် သိဝိဘတ်လည်း နှောင်းပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် "အနုပုံသကဿယံ သိမ္ဖိ"သုတ်၏ အစီအရင် မဝင်နိုင်ပါသနည်း? (၁၃၆၇-ခု လတ် အထူး)

ဖြေ ။ ။ ဣဒံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ-ဝယ် ဣဒံသဒ္ဒါသည် စိတ္တံ-ကို ရသည်ဖြစ်၍ နပုံလိင်ဖြစ်သောကြောင့် အနုပုံသကဿယံ သိမ္ဖိသုတ် အစီအရင် မဝင်ရပါ။

၁၇၃။ အမုဿ မော သံ

အမုသဒ္ဒဿ အနုပုံသကဿ မကာရော သကာရ မာပဇ္ဇတေ ဝါ သိမ္ဖိ ဝိဘတ္တိမ္ဖိ။ ။ အသု ရာဇာ၊ အသု ဣတ္ထိ၊ အမုကော ရာဇာ၊ အမုကာ ဣတ္ထိ

အနုပုံသကဩတိ ကိမတ္ထံ? အဒုံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိ။အမုဩတိ ကိမတ္ထံ? အယံ ပုရိသော တိဋ္ဌတိ။ သိမ္ဖိတိ ကိမတ္ထံ? အမုံ ပုရိသံ ပဿသိ။

* သိမ္ဖိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနုပုံသကဿ၊နပုံလိင်မဟုတ်သော။အမုဿ၊အမုသဒ္ဒါ၏။မော၊မ-အကွရာသည်။သံ၊သ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* သိမ္ဖိ ဝိဘတ္တိမ္ဖိ၊ကြောင့်။အနုပုံသကဿ၊သော။အမုသဒ္ဒဿ၊အမုသဒ္ဒါ၏။မကာရော၊မ-အကွရာသည်။သကာရံ၊သ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

အသုရာဇာ၊ထိုမင်းသည်။အသုဣတ္ထိ၊ထိုမိန်းမသည်။အမုကော ရာဇာ၊ထိုမင်းသည်။ အမုကာ ဣတ္ထိ၊ထိုမိန်းမသည်။ ➢ **အနုပုံသကဩတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဒုံ

http://www.dhammadownload.com

ပုဗ္ဗ၊ထိုပန်းသည်။ဝိရောစတိ၊တင့်တယ်၏။။➤ အမုဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အယံ ပုရိသော၊ဤယောက်ျားသည်။တိဋ္ဌတိ၊ရပ်တည်၏။။➤ သိမ္မိံတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ အမုံ ပုရိသံ၊ထိုယောက်ျားကို။ပဿသိ၊မြင်သလော။

➤ အမုဿ+မော+သံ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် စီရင်ပုံ ။ ။ သိမ္မိဟူသော နိမိတ်ပုဒ်လိုက်ခြင်းကိုကြည့်၍ အမုဿမောသံ ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် အသုကော, အသုကာ, အသုကံ, အသု ကေ၊ပြယုဂ်တို့၌ က,အက္ခရာနှောင်းသောကြောင့် အမုသဒ္ဒါ၏ မ,ကို သ၊ပြုနိုင်ပါသည်

၁၇၄။ ဧတတေသံ တော

ဧတေ တ ဣစ္စေတေသံ အနပုံသကာနံ တကာရော သကာရမာပဇ္ဇတေ သိမ္မိ ဝိဘတ္တိမ္မိ။

ဧသော ပုရိသော၊ ဧသာ ဣတ္ထိ၊ သော ပုရိသော၊ သာ ဣတ္ထိ။

ဧတေတေသမိတိ ကိမတ္ထံ? ဣတရော ပုရိသော၊ ဣတရာ ဣတ္ထိ။

အနပုံသကာနမိတိ ကိမတ္ထံ? ဧတံ စိတ္တံ၊ ဧတံ ရူပံ၊ တံ စိတ္တံ၊ တံ ရူပံ။

* သိမ္မိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။အနပုံသကာနံ၊နပုံလိင်မဟုတ်ကုန်သော်။ဧတေတေသံ၊ ဧတသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏။တေ၊အစိတ် တ-သည်။သံ၊သ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏

* သိမ္မိ ဝိဘတ္တိမ္မိ၊ကြောင့်။အနပုံသကာနံ၊ကုန်သော။ဧတ တ ဣစ္စေတေသံ၊ဧတ သဒ္ဒါ တသဒ္ဒါတို့၏။တကာရော၊အစိတ် တ-အက္ခရာသည်။သကာရံ၊သ-အဖြစ်သို့။ အာ ပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ ဧသော ပုရိသော၊ထိုယောက်ျားသည်။ဧသာ ဣတ္ထိ၊ထိုမိန်းမ သည်။သော ပုရိသော၊ထိုယောက်ျားသည်။သာ ဣတ္ထိ၊ထိုမိန်းမသည်။

➤ ဧတေတေသမိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣတရော ပုရိသော၊ဤမှတစ်ပါး သော ယောက်ျားသည်။ဣတရာ ဣတ္ထိ၊ဤမှတစ်ပါးသော မိန်းမသည်။➤ အနပုံသက သေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဧတံ စိတ္တံ၊ထိုစိတ်သည်။ဧတံ ရူပံ၊ထိုရုပ်သည်။တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်။တံ ရူပံ၊ထိုရုပ်သည်။

➤ ဧတတေသံ+တော-တု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် စီရင်ပုံ ။ ။ သိမ္မိ-ဧသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြည့်၍ ဧတတေ သံ တော-ဟူသော ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အဘိဏှမော သာနံ ပညာယတိ စသည်၌ နံဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ဝိကပ်အားဖြင့် ဣတ္ထိလိင် သဗ္ဗနာမ် တ-အက္ခရာ ကို သပြုနိုင်ပါသည်။

နာသံ ကုဗ္ဗန္တိ ပဏ္ဍိတာ စသည်၌ နာမ်ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ဝိကပ်အား ဖြင့် တိလိင် သဗ္ဗနာမ် တ-အက္ခရာကို အာပြုနိုင်ပါသ[illegible]။(နာသံ-န+အာသံ)

http://www.dhammadownload.com

၁၇၅။ တသ ဝါ နတ္ထံ သဗ္ဗတ္ထ

တသ သဗ္ဗနာမသ တကာရသ နတ္ထံ ဟောတိ ဝါ သဗ္ဗတ္ထ လိင်္ဂေသု။

နာယ၊ တာယ၊ နံ၊ တံ၊ နေ၊ တေ၊ နေသု၊ တေသု၊ နမ်ိ၊ တမ်ိ၊ နာဟိ၊ တာဟိ၊ နာဘိ၊ တာဘိ။

* သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံသော လိင်တို့၌။တသ၊သဗ္ဗနာမ် တသဒ္ဒါ၏။နတ္ထံ၊နေ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သဗ္ဗတ္ထ လိင်္ဂေသု၊အလုံးစုံသော လိင်တို့၌။ သဗ္ဗနာမသ၊သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော။တသ တကာရသ၊ထိုတ-အက္ခရာ၏။နတ္ထံ၊နေ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

နာယ တာယ၊ထိုမိန်းမဖြင့်။နံ တံ၊ထိုယောက်ျား နုပုံးကို။ နေ တေ၊တို့သည်။နေသု တေသု၊တို့၌။နမ်ိ တမ်ိ၌။ နာဟိ တာဟိ နာဘိ တာဘိ၊ထိုယောက်ျား နုပုံးတို့ဖြင့်၊တို့မှ။

➢ **တသ+ ဝါ+နတ္ထံ+သဗ္ဗတ္ထ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗတ္ထ-အရ ။ ။** လိင်သုံးပါးလုံးကို ယူရပါမည်။ ဝိဘတ်အားဖြင့် သိဝိဘတ် နှောင်းရာ၌ ပုလ္လိင် ဣတ္ထိလိင် တ-သဒ္ဒါကို သ-ပြုပြီးဖြစ်သောကြောင့် နုပုံလိင်နောင် သက်သော သိဝိဘတ်နှင့်တကွ ဣန်ဝိဘတ် (၁၃) လုံးကို ယူရပါမည်။

➢ **တ-သဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ဆိုရတျှင်း ။ ။** တသဒ္ဒါဖြင့် ဧတ-သဒ္ဒါလိုက်ခြင်းကို နှစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယောဝိဘာဝဖြင့် စီရင်ပုံ ။ ။** နတ္ထံ-ဟူသော ဒွိဧကရုဏ ယောဝိဘာဝ ဖြင့် တမေနံ ဘိက္ခဝေ ဖနံ ဘိက္ခုံ စသည်၌ ဧတသဒ္ဒါကို ဧနပြုနိုင်ပါသည်။

၁၇၆။ သသ္မာသ္မိံ သံသာသ္မတ္ထ

တသ သဗ္ဗနာမသ တကာရသ သဗ္ဗသေဝ အတ္ထံ ဟောတိ ဝါ သသ္မာ သ္မိံ သံသာ ဣတ္ထေတေသု သဗ္ဗတ္ထ လိင်္ဂေသု။

အသ၊ တသ၊ အသ္မာ၊ တသ္မာ၊ အသ္မိံ၊ တသ္မိံ၊ အသံ၊ တသံ၊ အသာ၊ တသာ။ တကာရသေတိ ကိမတ္ထံ? အမုသံ၊ အမုသာ။

ဧတေသ္မိံတိ ကိမတ္ထံ? နေသု၊ တေသု။

* သသ္မာသ္မိံသံသာသု၊သ, သ္မာ, သ္မိံဝိဘတ် သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံသော လိင်တို့၌။တသ၊သဗ္ဗနာမ် တသဒ္ဒါ၏။အတ္ထံ၊အ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ ဖြစ်၏။ ။ * သသ္မာသ္မိံသံသာ ဣတ္ထေတေသု၊သ သ္မာ သ္မိံဝိဘတ် သံပြု သာပြုတို့ ကြောင့်။သဗ္ဗတ္ထ လိင်္ဂေသု၊အလုံးစုံသောလိင်တို့၌။သဗ္ဗနာမသ၊သဗ္ဗနာမ်၌ဖြစ်သော။ သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။တသ တကာရသ၊ထို တ-အက္ခရာ၏။အတ္ထံ

http://www.dhammadownload.com

အ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အ၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဿ၊ တဿ၊ထိုယောက်ျား နပုံးအား၊၏။ အသ္မာ တသ္မာ၊မှ။ အသ္မိ တသ္မိ၊ထို ယောက်ျား နပုံး၌။ အဿ တဿ၊ထိုမိန်းမ၌။ အဿာ တဿာ၊ထိုမိန်းမအား၊၏။

တကာရသဲ့တိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အမုသ်၊ထိုမိန်းမ၌။အမုဿာ၊ထိုမိန်းမ အား၊၏။ ➤ ဧတေသ္မိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။နေသု တေသု၊ထိုယောက်ျား နပုံးတို့၌

➤ သသ္မာသ္မိသံသာသု+အတ္ထံ-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်နိမိတ်ကြောင့် အဘယ်လိင်၌ တ,ကို အ,ပြုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ။ သ,သ္မာ,သ္မိ,ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်၌ တ,ကို အ,ပြုပါသည်။ သံပြု, သာပြုနှောင်းသောကြောင့် ဣတ္ထိလိင်၌ တ,ကို အ,ပြုပါသည်။

၁၇၇။ ဣမသဒ္ဒဿစ

ဣမသဒ္ဒဿစ သဗ္ဗဿေဝ အတ္တံ ဟောတိ ဝါ သ သ္မာ သ္မိ သံ သာ ဣစ္စေတေသု သဗ္ဗတ္ထ လင်္ဂေသု။

အဿ၊ ဣမဿ၊ အသ္မာ၊ ဣမသ္မာ၊ အသ္မိ၊ ဣမသ္မိ၊ အသံ၊ ဣမံ၊ အဿာ၊ ဣမိဿာ။ ဣမသဒ္ဒဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဧတိဿံ၊ ဧတိဿာ။

* သသ္မာသ္မိသံသာသု၊သ, သ္မာ, သ္မိဝိဘတ် သံပြု သာပြုတို့ကြောင့်။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံ သော လိင်တို့၌။ဣမသဒ္ဒဿစ၊ဣမသဒ္ဒါ၏လည်း။အတ္ထံ၊အ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အ၌။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သသ္မာသ္မိသံသာ ဣစ္စေတေသု၊သ သ္မာ သ္မိဝိဘတ် သံပြု သာပြုတို့ ကြောင့်။သဗ္ဗတ္ထ လင်္ဂေသု၊အလုံးစုံသောလိင်တို့၌။သဗ္ဗသ္မေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ ဣမသဒ္ဒဿစ၊ဣမသဒ္ဒါ၏လည်း။အတ္ထံ၊အ-အဖြစ်သည်။ဝါ၊အ၌။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဿ-ဣမဿ၊ဤယောက်ျား,နပုံးအား-၏။အသ္မာ-ဣမသ္မာ၊မှ။အသ္မိ-ဣမသ္မိ၌။ အသံ-ဣမံ၊၌။အဿာ-ဣမိဿာ၊အား-၏။ဣမသ္မေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဧတိသံ၊ဤမိန်းမ၌။ဧတိဿာ၊ဤမိန်းမအား။ဤမိန်းမ၏။

➤ ဣမသဒ္ဒဿ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ သဒ္ဒ, သဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဣ,အက္ခရာကို အ,ပြုသလော, မ, အက္ခရာကို အ,ပြုသလောဟု ယုံမှားသံသယကို ကင်းပျောက်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ရှေ့သုတ်မှ အတ္ထံ-ဟူသော ကာရိယကို မိမိသုတ်သို့လိုက်စေရန် ဆွဲငင်သောကြောင့် အနုကမ္မနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်လိင်၌ ဣမသဒ္ဒါကို အ-ပြုပါသနည်း

ဖြေ ။ ။ သ,သ္မာ,သ္မိ,ဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့် ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်၌ ဣမ,ကို အ,ပြုပါ သည်။ သံပြု, သာပြုနှောင်းသောကြောင့် ဣတ္ထိလိင်၌ ဣမ,ကို အ,ပြုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၁၇၈။ သဗ္ဗတော ကော

သဗ္ဗတော သဗ္ဗနာမတော ကကာရာဂမော ဟောတိ ဝါ သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

သဗ္ဗကော၊ ယကော၊ သကော၊ အမုကော၊ အသုကော၊

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗော၊ ယော၊ သော၊ကော။

သဗ္ဗနာမတောတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသော။

ပုန သဗ္ဗတောဂွဟဏေန အညသ္မာပိ ကကာရာဂမော ဟောတိ။ ဟိနကော၊ ပေါတကော။

* (သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။) သဗ္ဗတော၊ခပ်သိမ်းသော။သဗ္ဗနာမတော၊သဗ္ဗနာမ်အကာရန္တမှ။ပရေ၊နောက်၌။ကော၊ကသည်။အာဂမော၊လာသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။သဗ္ဗတော၊သော။သဗ္ဗနာမတော၊မှ။ပရေ၊၌။ ကကာရာဂမော၊က-လာသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဗ္ဗကော၊ခပ်သိမ်းသောသူသည်။ယကော၊အကြင်သူသည်။သကော၊ထိုသူသည်။ အမုကော၊အသုကော၊ထိုသူသည်။ ဝါတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သဗ္ဗော၊ခပ်သိမ်းသောသူသည်။ယော၊အကြင်သူသည်။သော၊ထိုသူသည်။ကော၊အဘယ်သူသည်။ ➢ သဗ္ဗနာမတောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသော၊ယောကျ်ားသည်။

ပုန၊တစ်ဖန်။ဝုတ္တေန၊ဆိုအပ်သော။သဗ္ဗတောဂွဟဏေန၊သဗ္ဗတောသဒ္ဒါဖြင့်။ အညသ္မာပိ၊သဗ္ဗနာမ်မှတစ်ပါးသောပုဒ်မှ နောက်၌လည်း။ကကာရာဂမော၊က-လာသည် ဟောတိ၊၏။ဟိနကော၊သူယုတ်သည်။ပေါတကော၊သူငယ်သည်။

➢ သဗ္ဗတော+ကော-ဟု ၂-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။

➢ သဗ္ဗတော-အရ ။ ။ သာဝသေသ သဗ္ဗသဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗ, ယ, တ, အမု, ဧက-ဟူသော သဗ္ဗနာမ် ငါးပုဒ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ သဗ္ဗတောသဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ ။ ။ သဗ္ဗတော နံ သံသာနံသုတ်မှ သဗ္ဗတော-သဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ ကော-ဟုသုတ်တည်လျှင် ပြီးကောင်းလျက် သဗ္ဗတောသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းကြောင့် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ တစ်ဖန် သဗ္ဗတောသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ သဗ္ဗတော သဒ္ဒါပိုဖြင့် ဟိနကော၊ ပေါတကော ပြယုဂ်တို့၌ သဗ္ဗသဒ္ဒါမှတစ်ပါးသော ဟိန, ပေါတ-စသော သဒ္ဒါများနောင် က-အက္ခရာလာနိုင်သည်ဟု အနက်လွန်ကို သိရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(တစ်နည်း) သဗ္ဗတောသဒ္ဒါဖြင့် မာထုရကော-စသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်နောင်မှလည်း အချို့အရာ၌ သရနှင့်တကွ က-အက္ခရာလာရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူ-၂၂၈)

http://www.dhammadownload.com

➢ ဤသုတ်ဖြင့် လာသော တ-သည် ဗျည်းသက်သုက် ဟုတ်/မဟုတ်

ကဗျည်းသက်သက် လာလိုလျှင် ကော သရေ-ဟု သုတ်တည်ရာ၏၊ ထိုသို့ သုတ် မတည်သောကြောင့် ဗျည်းသက်သက် မဟုတ်ပါ၊ သရနှင့်တကွလာသော ကဗျည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၇၉။ ယပတော သ္မိသာနံ သံသာ

သဗ္ဗတော သဗ္ဗနာမတော ယပသညတော သ္မိသ ဣစ္စေတေသံ သံသာ အာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသင်္ချံ။

သဗ္ဗသံ၊ သဗ္ဗသာ၊ သဗ္ဗာယံ၊ သဗ္ဗာယ၊ ဣမိသံ၊ ဣမိသာ၊ ဣမာယံ၊ ဣမာယ၊ အမုသံ၊ အမုသာ၊ အမုယံ၊ အမုယာ။ သဗ္ဗနာမတောတိ ကိမတ္ထံ? ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထိယာ။ သ္မိသာနမိတိ ကိမတ္ထံ? အမုယော။

* ယပတော၊ယ ပမည်သော။သဗ္ဗတော၊ခပ်သိမ်းသော။သဗ္ဗနာမတော၊သဗ္ဗနာမ်မှ။ ပရေသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။သ္မိသာနံ၊သို့ သဝိဘတ်တို့၏။သံသာ၊သံပြု ာပြုတို့ သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ယပသညတော၊ယ ပ အမည်ရှိသော။သဗ္ဗတော၊သော။သဗ္ဗနာမတော၊မှ။ပရေ သံ၊နှောင်းကုန်သော။သ္မိသ ဣစ္စေတေသံ၊သို့ သဝိဘတ်တို့၏။ယထာသင်္ချံ၊အစဉ်အတိုင်း သံသာ အာဒေသာ၊သံပြု သာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

သဗ္ဗသံ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမ၌။သဗ္ဗသာ၊အား၏။သဗ္ဗာယံ၊၌။သဗ္ဗာယ၊အား၏။ ဣမိသံ၊ဤမိန်းမ၌။ဣမိသာ၊အား၏။ဣမာယံ၊၌။ဣမာယ၊အား၏။အမုသံ၊ထိုမိန်းမ ၌။အမုသာ၊အား၏။အမုယံ၊၌။အမုယာ၊အား၏။ ➢ သဗ္ဗနာမတောတိ ပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣတ္ထိယံ၊မိန်းမ၌။ဣတ္ထိယာ၊အား၏။ ➢ သ္မိသာနမိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ နည်း။အမုယော၊ထိုမိန်းမတို့သည်။တို့ကို။

➢ ယပတော+ သ္မိသာနံ+သံသာ-ဟု ဒု-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ သံ, သာတို့၏ နိမိတ်ဖြစ်သင့်သောသုတ် ။ ။ အာယော၊ တေ ဣတ္ထိချာပေါ်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် သ္မိ, သဝိဘတ် တို့ကို သံပြု သာပြုနိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဝုတ္တိဒ္ဓ ယပသညတော-ဟု ဖွင့်ဆိုထားသောကြောင့် ယ-အမည်မှည့်နိုင်သော သဗ္ဗ, ကတရ, ကတမ, ဣတရ, အည, အညတမ, ပုဗ္ဗ, ပရ, အပရ, ဒက္ခိဏ, ဥတ္တရ, အဓရ, ယ, တ, ဧတ, ဣမ, ကိ, ဧက, သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နှင့် ပ-အမည်မှည့် နိုင်သော အမုသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် သ္မိ, သဝိဘတ်တို့ကို သံပြု သာပြုနိုင်ပါသည်

http://www.dhammadownload.com

၁၈၀။ နေတာဟိ သို့မာယ ယာ

ဇတေဟိ သဗ္ဗနာမေဟိ ယပသညေဟိ သို့ဝစနဿ နေဝ အာယ ယာ အာဒေသာ ဟောန္တိ။ ။ ဇတိဿံ၊ ဇတာယံ၊ ဣမိဿံ၊ ဣမာယံ၊ အမုဿံ၊ အမုယံ။ သို့န္တိ ကိမတ္ထံ? တာယ ဣတ္ထိယာ မုခံ။ ဇတောဟိတိ ကိမတ္ထံ? ကညာယ၊ ဝိဏာယ၊ ဂဂိါယ၊ ကပါလိကာယ။

* ဇတာဟိ၊ထိုု ယ, ပ-အမည်ရှိကုန်သော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သို့၊သို့ဝိဘတ်၏။အာယ ယာ၊အာယပြု, ယာပြုတို့သည်။နေ ဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်။

* ယပသညေဟိ၊ယ, ပ အမည်ရှိကုန်သော။ဇတေဟိ သဗ္ဗနာမေဟိ၊ထိုသဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သို့ဝစနဿ၊သို့ဝိဘတ်၏။အာယ ယာ အာဒေသာ၊ အာယပြု ယာပြုတို့သည်။နေဝ ဟောန္တိ၊မဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။

ဇတိဿံ၊ ဇတာယံ၊ထိုမိန်းမ၌။ဣမိဿံ ဣမာယံ၊ဤမိန်းမ၌။အမုဿံ အမုယံ၊ထိုမိန်းမ၌။ ➢ သို့န္တိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တာယ ဣတ္ထိယာ၊ထိုမိန်းမ၏။မုခံ၊မျက်နှာတည်း။ ➢ ဇတောဟိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ကညာယ၊မိန်းမ၌။ဝိဏာယ၊စောင်း၌။ ဂဂိါယ၊ဂဂိါမြစ်၌။ကပါလိကာယ၊ခွက်ငယ် အိုးခြမ်းကွဲ၌။

➢ **နံ+ဇတာဟိ+သို့+အာယ ယာ-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော ပတိသေဓိဓိသုတ်။**

➢ **ဇတောဟိ-အရ** ။ ။ ဣတ္ထိလိင် ယ, ပ အမည်ရှိသော ဇတော, ဣမ, အမု သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်က တားမြစ်သော သုတ်များ** ။ ။ ယတေဇနာဒီနံ၊ ပတော ယာ။

➢ **ဤသုတ်၌ တားမြစ်ခြင်းအစီအရင် မြဲ/မမြဲ** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသည့် အတွက် ဒကွိဏာယ စသည်၌ အာယ အပြုဖြစ်သေးသောကြောင့် မမြဲပါ။

➢ **ဒကွိဏာယ ဥတ္ထရာယ စသည်တို့၌ သို့ဝိဘတ်ကို အာယပြုနိုင်ခြင်း အကြောင်း** ။ ။ တသ ဝါနတ္တံ သဗ္ဗတ္ထသုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့်-တည်းမေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် အာယလိင်၌ သို့ဝိဘတ်၏ အာယပြု ယာပြုကို တားမြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဇတောဟိ-ဟု အာကာရန္တဖြင့် ညွှန်ပြသောကြောင့် ဣတ္ထိလိင်၌ သို့ဝိဘတ်၏ အာယပြု ယာပြုကို တားမြစ်ပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ **ဇတောဟိ-ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့် ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်သော ယ, ပ ...ည်ရှိသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကိုသာ ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ **ဤသုတ်ကိုဆိုသဖြင့် ရနိုင်သောအကျိုး** ။ ။ သဗ္ဗနာမ် ယ, ပတို့နောင် သို့

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်ကို အာယပြု ယာပြု မဖြစ်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ သွိဝိဘတ်ဖြင့် "ဣမာယ"ဟူ၍ ပြီးနိုင်/မပြီးနိုင် အကြောင်းနှင့်တကွ သုတ် ထောက် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ နေတာဟိ သွိမာယ ယာသုတ်ဖြင့် သဗ္ဗနာမ် ယ, ပတို့နောင် သွိဝိဘတ်၏ အာယပြု ယာပြုကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် "ဣမာယ"ဟု မပြီးနိုင်ပါ။

၁၈၁။ မနောဂဏာဒိတော သွိနာန မိအာ

တသွာ မနောဂဏာဒိတော သွိနာ ဣကွစွေတေသံ ဣကာရ အာကာရာဒေသာ ဟောန္တိ ဝါ ယထာသင်္ချံ။

မနသိ၊ မနသွိ၊ သိရသိ၊ သိရသွိ၊ မနသ်၊ မနေန၊ ဝစသ၊ ဝစေန၊ သိရသ၊ သိရေန၊ သရသ၊ သရေန၊ တပသ၊ တပေန၊ ဝယသ၊ ဝယေန၊ ယသသ၊ ယသေန၊ တေဇသ၊ တေဇေန၊ ဥရသ၊ ဥရေန၊ ထာမသ၊ ထာမေန။

သွိနာနမီတိ ကိမတ္ထံ? မနော၊ သိရော၊ တမော၊ တပေါ၊ တေဇော။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန အညသွာပိ သွိနာနံ ဣကာရ အာကာရာဒေသာ ဟောန္တိ။ ဝိလသိ၊ ဝိလသာ၊ ပဒသိ၊ ပဒသာ။

* မနောဂဏာဒိတောမနောဂိဏ်းလျှင်အတူရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေသ်၊နှောင်းကုန်သော။သွိနာနံ၊သွိနာဝိဘတ်တို့၏။ဣကာ၊ဣကပြု, အာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * တသွာ မနောဂဏာဒိတော၊ထိုမနောဂိဏ်းလျှင်အတူရှိသော သဒ္ဒါမှ။ ပရေသ်၊ကုန်သော။သွိနာ ဣကွစွေတေသံ၊တို့၏။ယထာသင်္ချံ၊အစဉ်အတိုင်း။ဣကာရ အာကာရာဒေသာ၊ဣကပြု, အာပြုတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

မနသိ-မနသွိစိတ်၌။သိရသိ-သိရသွိဦးခေါင်း၌။မနသာ-မနေန၊စိတ်ဖြင့်။ဝစသာ-ဝစေန၊စကားဖြင့်။သိရသာ-သိရေန၊ဦးခေါင်းဖြင့်။သရသာ-သရေန၊အိုင်ဖြင့်။တပသာ-တပေန၊အကျင့်ဖြင့်။ဝယသာ-ဝယေန၊အရွယ်ဖြင့်။ယသသာ-ယသေန၊အခြံအရံဖြင့်။ တေဇသာ-တေဇေန၊တန်ခိုးဖြင့်။ဥရသာ-ဥရေန၊ရင်ဖြင့်။ထာမသာ-ထာမေန၊အားစွမ်းဖြင့်

သွိနာနမီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။မနော၊စိတ်သည်။သိရော၊ဦးခေါင်းသည်။ တမော၊အမိုက်မှောင်သည်။တပေါ၊အကျင့်သည်။တေဇော၊တန်ခိုးသည်။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန၊အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။အညသွာပိ၊တစ်ပါး၊သော သဒ္ဒါမှလည်း။ပရေသ်၊ နှောင်းကုန်သော။သွိနာနံ၊သွိ,နာဝိဘတ်တို့၏။ဣကာရ အာကာရာဒေသာ၊တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ ဝိလသိ၊တွင်း၌။ဝိလသာ၊တွင်းဖြင့်။ပဒသိ၊ပုဒ်၌။ပဒသာ၊ပုဒ်ဖြင့်။

➢ မနောဂဏာဒိတော+သွိနာနံ+ဣကာ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **မနောအရ ။ ။** မနသင္ခါ-ရ၏။

➢**မနောဝဏ္ဏ အရ။** ။မနော-အစရှိသော ဝစော,ဝယော-စသော သင္ခါအပေါင်းရ၏။

➢**မနောဝဏ္ဏ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** မန,အစရှိသောသင္ခါအပေါင်းသည် မနောဝဏ္ဏမည်၏။

➢ **အာဒိ အရ ။ ။** ဒိလ, ပဒ-စသော မနောဝဏ္ဏာဒိဂိုဏ်းဝင်ပုဒ်များရ၏။

➢ **အာဒိသင္ခါ ဝိုလွန်ပုံ ။ ။** ဂဏသင္ခါဖြင့် ဝစ, သိရ-စသော မနောဂိုဏ်းသင္ခါဟူသမျှကို ယူနိုင်ရကား မနောဂဏတောသို့ နာနမိအာ-ဟုဆိုက လိုအပ်သောအနက် ပြီးနိုင်လျက် အာဒိသင္ခါကိုဆိုခြင်းသည် ဝိုလွန်ပါသည်။

➢ **အာဒိသင္ခါ ဝိုလွန်ရခြင်းအကျိုး ။ ။** အာဒိသင္ခါဝိုဖြင့် ဒိလသိ, ဒိလသာ, ပဒသိ, ပဒသာတို့၌ ဒိလ, ပဒ-စသော မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းသင္ခါနောက်၌ သို့ဝိဘတ်ကို ဣပြု, နာဝိဘတ်ကို အာပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **မနောဂိုဏ်းဝင်သင္ခါ (၁၆) ပါးကား ။ ။**

မနော ဝစော ဝယော တေဇော၊ တပေါ စေတော တမော ယသော။

အယော ပယော သိရော ဆန္ဒော၊ သရော ဥရော ရဟော အဟော။

➢ **ပရောသတံ၊ ဝေါမယံ၊ ယောဓနော-တို့သည် သမာသ် တဒ္ဓိတ်တို့၏ အလယ်၌ ဩ-အတ္တရာရှိပါလျက် မနောဂိုဏ်းဟု မခေါ်ရခြင်းအကြောင်း**

နာဝိဘတ်နှောင်းရာ၌-သာ, သဝိဘတ်နှောင်းရာ၌-သော, သို့ဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ သိ-အဆုံးရှိခြင်းဟူသော လက္ခဏာနှင့် မညီသောကြောင့် မနောဂိုဏ်းဟု မခေါ်ရပါ။

➢ **ပုရိသ-သင္ခါမှ ထူးသော မန-သင္ခါ၏ ရုပ်များ ။ ။** နာဝိဘတ်ဖြင့် မနသာ၊ သဝိဘတ်ဖြင့် မနသော၊ သို့ဝိဘတ်ဖြင့် မနသိ၊ (အံဝိဘတ်ဖြင့် မနော) ဖြစ်ပါသည်။

၁၈၂။ သဿ စော

တသ္မာ မနောဂဏာဒိတော သဿ စ ဩကာရော ဟောတိ။

မနသော၊ ထာမသော၊ တပသော။

* မနောဂဏာဒိတော၊မနောဂိုဏ်းလျှင်အတူရှိသော သင္ခါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿစ၊သဝိဘတ်၏လည်း။ဩ၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

* တသ္မာမနောဂဏာဒိတော၊ထိုမနောဂိုဏ်းလျှင်အတူရှိသော သင္ခါမှ။ပရဿ၊ဖြစ်သော။သဿစ၊သဝိဘတ်၏လည်း။ဩကာရော၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ➢ မနသော၊ (မန+သ)စိတ်အား-၏။ထာမသော၊အားစွမ်းအား-၏။တပသော၊အကျင့်အား-၏။

➢ **သဿ+စ+ဩ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **စသင္ခါ၏အနက် ။ ။** စသင္ခါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသင္ခါဆိုရခြင်း အကျိုး ။ ။**စသင္ခါဖြင့် အဗျယမာနသော နရော ကဿ

http://www.dhammadownload.com

ပဿ ဝဓော သုတ္တာပြယုဂ်တို့၌ သိဝိဘတ် အံဝိဘတ်တို့ကို ဩပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်

၁၈၃။ ဧတေသမော လောပေ

ဧတေသံ မနောဂဏာဒီနံ အန္တော ဩတ္တမာပဇ္ဇတေ ဝိဘတ္တိလောပေ ကတေ။

မနောမယ်၊ အယောမယ်၊ တေဇောသမေန၊ တပေါဂုဏော၊ သိရောရုဟေန။

အာဒိဂဟဏာ ကိမတ္ထံ? အညေသ မန္တော ဩတ္တမာပဇ္ဇတေ။ အာပေါသမေန၊ဝါယောသမေန။ လောပေတိ ကိမတ္ထံ? ပဒသာ၊ တပသာ၊ ယသသာ၊ ဝစသာ၊ မနသာ၊ ဧဝမညေပိ ယောဇေတဗ္ဗာ။

* လောပေ၊ဝိဘတ်ကျေသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။ဧတေသံ၊ထိုမနောဂိုဏ်းလျှင် အတူရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊အစိတ်အ-သည်။ဩ၊ဩ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ ရောက်၏။ ။ * ဝိဘတ္တိလောပေ၊ဝိဘတ်တို့၏ကျေခြင်းကို၊ကတေ၊ပြုအပ်ပြီးသည်ရှိသော်။ဧတေသံ မနောဂဏာဒီနံ၊ထိုမနောဂိုဏ်းလျှင် အတူရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တော၊အစိတ်အ, သည်။ဩတ္တံ၊ဩအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

မနောမယ်၊စိတ်ဖြင့်ပြီးသည်။အယောမယ်၊သံဖြင့်ပြီးသည်။တေဇောသမေန၊မီးနှင့်တူသဖြင့်။တပေါဂုဏော၊အကျင့်တည်းဟူသော ဂုဏ်ဖြင့်။သိရောရုဟေန၊ဦးခေါင်း၌ပေါက်ရောက်သော ဆံပင်ဖြင့်။ * အာဒိဂဟဏာ၊အာဒိသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။အညေသံ၊မနောဂိုဏ်းမှတစ်ပါးသော သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊အစိတ်အ, သည်။ ဩတ္တံ၊ဩ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ဣတ္ထာဒိ သိဒ္ဓနတ္ထံ၊ဣသို့စသည် ပြီးခြင်း အကျိုးရှိ၏။ အာပေါသမေန၊ရေဒွင့်တူသဖြင့်။ ဝါယောသမေန၊လေဒွင့်တူသဖြင့်။

➤ လောပေတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပဒသာ၊ပုဒ်ဖြင့်။တပသာ၊အကျင့်ဖြင့်။ ယသသာ၊အခြံအရံဖြင့်။ဝစသာ၊စကားဖြင့်။မနသာ၊စိတ်ဖြင့်။ဧဝံဣတ္ထာ၊အတူ။အညေပိ၊တစ်ပါးသော ပုံစံတို့ကိုလည်း။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

➤ **ဧတေသံ+ဩ+လောပေ-ဟု ၃-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဤသုတ်၏ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။** တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ။

➤ လောပ-အရ ။ ။ (ဝိဘတ္တိလောပေ-ကိုထောက်၍) နာဝိဘတ်, သို့ဝိဘတ်တို့၏ ကျေခြင်းကို ယူရပါမည်။

➤ **ဧတေသ မန္တော ဩ ဟောတိ-ဟု ဆိုသင့်လျက် ဩတ္တမာပဇ္ဇတေ-ဟု ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဩဇာပြုကို ထင်စွာပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။** (ဋီကာ)

➤ **လိုတ်လာသော အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ် ။ ။** လိုက်လာသော အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အာပေါသမေန၊ ဝါယောသမေန ပြယုဂ်တို့၌ မနောဂဏာဒိ

http://www.dhammadownload.com

ဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် အသရကို ဩပြုရမည်ဟု သိစေပါသည်။

➤ **အာဒိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** (လိုက်လာသော) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အာပေါ ဓာတု၊ ဝါယောဓာတု ပြယုဂ်တို့၌ အစိတ်အသရကို ဩပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ ။ ။** သီဟဂတိကနည်းအားဖြင့် သ သရေဝါဂမောသုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် မနောမယ် စသည်၌ ဩပြု၍ မနမတ္တေန စသည်၌ ဩ-မပြုသော ပြယုဂ်တို့ကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် ဤသုတ်အစိအရင်းသည် အနိစ္စ (မမြဲ) ဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **မနမတ္တေန၊ မနုဋ္ဌာနံ၊ အယတပလ္လံ စသည်တို့၌ ဩ မပြုရကြောင်း**

သသရေဝါဂမောသုတ်မှ သီဟဂတိကနည်းအားဖြင့် ဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသော - ကြောင့် မနမတ္တေန စသည်၌ ဩ မပြုရပါ။

၁၈၄။ သ သရေဝါဂမော-

ဧတေဟေဝ မနောဂဏာဒီဟိ ဝိဘတ္တာဒေသေ သရေ ပရေ သကာရာဂမော ဟောတိ ဝါ။ ။ မနသာ၊ ဝစသာ၊ မနသိ၊ ဝစသိ။ ဝါတိ ကိမတ္ထံ? မနေန၊ တေဇေန၊ ယသေန။ **သရေတိ** ကိမတ္ထံ? မနော၊ တေဇော၊ ယသော။

ပုန **အာဒိဂ္ဂဟဏေန** အညသ္မိံ့ပ ပစ္စယေ ပရေ သကာရာဂမော ဟောတိ မာနသိကံ၊ ဝါစသိကံ။

* သရေဝိဘတ်အပြု သရကြောင့်။မနောဂဏာဒိတော၊မနောဂိုဏ်းလျှင် အတူရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေနောက်၌။သ၊သသည်။အာဂမော၊လာသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဝိဘတ္တာဒေသေ၊ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော။သရေကြောင့်။ ဧတေဟေဝ မနောဂဏာဒီဟိ၊ထိုမနောဂိုဏ်းလျှင် အတူရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ၊ပရေနောက်၌။သကာရာဂမော၊သ, လာသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

မနသာ(မန+နာ)စိတ်ဖြင့်။ဝစသာ(ဝစ+နာ)စကားဖြင့်။မနသိ(မန+သို့)စိတ်၌။ ဝစသိ(ဝစ+သို့)စကား၌။ ➤ ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။မနေန၊စိတ်ဖြင့်။တေဇေန၊ တန်ခိုးဖြင့်။ယသေန၊အခြံအရံဖြင့်။➤ သရေတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။မနော၊စိတ်သည်။တေဇော၊တန်ခိုးသည်။ယသော၊အခြံအရံသည်။ ➤ ပုန၊တစ်ဖန်။ဂုတ္တေန၊ဆို အပ်သော။**အာဒိဂ္ဂဟဏေန**၊အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။အညသ္မိံ့၊တစ်ပါး၊လည်းဖြစ်သော။ပရေ နောက်ဖြစ်သော။ပစ္စယေ၊ပစ္စည်းကြောင့်။သကာရာဂမော၊သ,လာသည်။ဟောတိ၊၏။ မာနသိကံ၊စိတ်၌ဖြစ်သည်။ဝါစသိကံ၊နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှု။

➤ **သ+သရေ+ဝါ+ဝဓော-ဟု ၄-ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။**

➤ **သရေ-အရ/ နိမိတ်-အရ ။ ။** မနောဂိုဏ်း, မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းအရာဖြစ်

http://www.dhammadownload.com

သောကြောင့် နာ, သ, သို့ ဝိဘတ်တို့၏ အပြုဖြစ်သော အာ, ဩ, ဣ သရတို့ကို ယူရပါမည်။(မနောဂဏာဒိတော သို့နာန မိအာ၊ သဿ စောသုတ်တို့ကိုထောက်)

➤ ဝိဘတ္တာဒေသေ-၌ ဝိဘတ္တိ-အရ ။ ။ နာ, သ, သို့ ဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ အာဒေသ-အရ ။ ။ အာ, ဩ, ဣ သရတို့ဖြစ်ပါသည်။ (မနောဂဏာဒိတော သို့နာန မိအာသုတ်ဖြင့် ဣပြု အာပြု၊ သဿ စောသုတ်ဖြင့် ဩပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။)

➤ ဝိဘတ္တာဒေသ-အရ ။ ။ မနောဂဏာဒိတော သို့နာန မိအာသုတ်ဖြင့် သို့ ဝိဘတ်၏ ဣ-အပြု(မနသိ) နာဝိဘတ်၏ အာ-အပြု၊ (မနသာ)သဿ စောသုတ်ဖြင့် သဝိဘတ်၏ ဩ-အပြု(မနသော)တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ ဝါသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။

➤ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဖြဆို့အပ်သော ဝိဓိသုံးပါး ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် မာနသိက် စေတသိက် စသည်တို့၌ သ-အမြဲလာရခြင်း နိစ္စဝိဓိ၊ မနသာ မနေန စသည်တို့၌ သ, လာမှု မမြဲခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ မနော မနာ မနံ မနေ မန အာယတန် စသည်တို့၌ သ, မလာရခြင်း အသန္တဝိဓိဟူသော ဝိဓိသုံးပါးကို ပိုင်းခြားပြပါသည်။

➤ အာဒိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ (လိုက်လာသော) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် မာနသိက် ဝါစသိက် ပြယုဂ်တို့၌ ဝိဘတ်အပြုသရ မဟုတ်သော ပစ္စည်းသရကြောင့်လည်း သ, လာရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ အာဒိသဒ္ဒါ ဥ-မျိုးအထူး ။ ။ မနောဂဏာဒိတောသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် မိမိသုတ်၌တည်ခိုက် မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါနောင် သို့ နာဝိဘတ်တို့ကို ဣပြု အာပြုနိုင်ပါသည်။ ဧတေသ မော လောပေသုတ်သို့လိုက်ခိုက် မနောဂဏာဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်သရကို ဩပြုနိုင်ပါသည်။ သသရေါဂမောသုတ်သို့ လိုက်ခိုက် ဏိကပစ္စည်း နှောင်းသောကြောင့် မနောဂိုဏ်း-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် သ-အကွာရာ လာနိုင်ပါသည်။

➤ မနောဂိုဏ်းကို ပြသောသုတ်များ ။ ။ မနောဂဏာဒိတော သို့နာန မိအာ၊ သဿစော၊ ဧတေသ မော လောပေ၊ သ သရေါဂမော သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၁၈၅။ သန္တသဒ္ဒဿ သော ဘေ ဗော စန္တေ

သဗ္ဗဿ သန္တသဒ္ဒဿ သကာရာဒေသော ဟောတိ ဘကာရေ ပရေ အန္တေစ ဗကာရာဂမော ဟောတိ။

* သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္ထဝံ။

သတံ သဒ္ဓမ္မ မညာယ၊ သေယျော ဟောတိ နု ပါဝိယော။

http://www.dhammadownload.com

* ဇိရန္တိ ဝေ ရာဇရထာ သုစိတ္တာ၊ အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ ဥပေတိ။
သတဉ္စ ဓမ္မော နဇရံ ဥပေတိ၊ သန္တော ဟဝေ သဗ္ဘိ ပဝေဒယန္တိ။
သဗ္ဘူတော၊ သဗ္ဘာဝေါ။ ဘေတိ ကိမတ္ထံ? သန္တေဟိ ပူဇိတော ဘဂဝါ။
စဂ္ဂဟဏံ ကွစိ သကာရသေဝ ပသိဒ္ဓတ္ထံ၊ သက္ကာရော၊ သက္ကတော။

* ဘေစ၊ဘ, ကြောင့်လည်း။သန္တသဒ္ဒသ၊အလုံးစုံသော သန္တသဒ္ဒါ၏။သော၊သပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။အန္တေ၊သပြု၏အဆုံး၌။ဗောစ၊ဗသည်လည်း။အာဂမော၊လာသည် ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဘကာရေ၊ဘ-အက္ခရာကြောင့်။ သဗ္ဗသ၊အလုံးစုံသော။ သန္တသဒ္ဒသ၊သန္တသဒ္ဒါ၏။ သကာရာဒေသော၊သပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။ဗကာရာဂမောစ၊ဗ လာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သဗ္ဘိရေဝ၊သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်။သမာသေထ၊ပေါင်းဖော်ရာ၏။သဗ္ဘိ၊ (သန္တ+ဟိ)သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။သန္တဝံ၊ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ကုဗ္ဗေထ၊ပြုရာ၏။သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။သဒ္ဓမ္မံ၊သူတော်ကောင်းတရားကို။အညာယ၊သိ၍။သေယျော၊ အထူး ချီးမွမ်းအပ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ပါပိယော၊ယုတ်ညံ့သည်။နဟောတိ၊မဖြစ်။

* သုစိတ္တာ၊ဆန်းကြယ်ကုန်သော။ရာဇရထာ၊မင်းစီး ရထားတို့သည်။ဝေ၊စင်စစ်။ ဇိရန္တိ၊ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းကုန်၏။အထော၊ထို့ပြင်။သရီရမ္ပိ၊ကိုယ်သည်လည်း။ဇရံ၊ ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်းသို့။ဥပေတိ၊ကပ်ရောက်၏။သတံ (သန္တာနံ) သူတော် ကောင်းတို့၏။ဓမ္မောစ၊တရားသည်ကား။ဇရံ၊ဆွေးမြည့်ယိုယွင်း အိုမင်းခြင်းသို့။နဥပေတိ၊ မကပ်ရောက်။သန္တော၊သူတော်ကောင်းတို့သည်။ဟဝေ၊စင်စစ်။သဗ္ဘိ၊သူတော်ကောင်းတို့ နှင့်တကွ။ပဝေဒယန္တိ၊ချီးမွမ်းကြကုန်၏။

သဗ္ဘူတော(သန္တ+ဘူတော)သူတော်ကောင်းဖြစ်၍ဖြစ်သည်။သဗ္ဘာဝေါ(သန္တ+ ဘာဝေါ)သူတော်ကောင်းတို့၏ ဖြစ်ခြင်း။➢ ဘေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သန္တေဟိ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားကို။ပူဇိတော၊ပူဇော်အပ်၏။ ➢ စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။ကွစိ၊အချို့၌။သကာရသေဝ၊သပြု၏သာလျှင်။ပသိဒ္ဓတ္ထံ၊ဘနိမိတ် ရှိသော်လည်း ပြီးခြင်းအကျိုးရှိ၏ သက္ကာရော၊(သန္တ+ကာရော) သူတော်ကောင်းတို့၏ ပြုခြင်း။သက္ကတော (သန္တ+ကရော) သူတော်ကောင်းတို့သည် ပြုအပ်သည်။

➢ သန္တသဒ္ဒသ+သော+ဘေ+ဗော+စ+အန္တေ-ဟု ၆-ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/ အာဂမဝိဓိသုတ်။

➢ ဤသုတ်၏ နိမိတ်အရာ၌တည်သော သုတ် ။ ။ သွာဟိသို့နံ မှာဘိမှိဝါ။

➢ သန္တေဟိ ပူဇိတော ဘဂဝါ-၌ သန္တေဟိဝယ် သန္တသဒ္ဒါကို သ-မပြုရခြင်း အကြောင်း ။ ။ သန္တေဟိ ပူဇိတော ဘဂဝါ-၌ ဘ-အက္ခရာ မနှောင်းသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

သန္တေဟိ-ဝယ် သန္တသဒ္ဒါကို သ-မပြုရပါ။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်, သမ္ပိဏ္ဍနအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သက္ကာရော သက္ကတော ပြယုဂ်တို့ ဝယ် ဘ-အက္ခရာ မနှောင်းရာ၌လည်း သမာသ်ဖြစ်သော သန္တသဒ္ဒါကို သပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော အကျိုးနှစ်မျိုး** ။ ။ သမုစ္စည်းအနက်ရှိသော စသဒ္ဒါ ဖြင့် (ဘေ-ဟူသော နိမိတ်နောင်ထိုင်လျှင်) သက္ကာရော သက္ကတော စသည်တို့၌ ဘ-အက္ခရာ မနှောင်းသော်လည်း သန္တသဒ္ဒါကို သပြုနိုင်သေး၏ဟု ဆည်းခြင်း အကျိုးရှိ ပါသည်။ သမ္ပိဏ္ဍအနက်ရှိသော စသဒ္ဒါဖြင့် (ဗော-ဟူသော ကာရိယပုဒ်နောင် ထိုင် လျှင်) သ-အက္ခရာသာ ပြုသည်မဟုတ်၊ ဗ-အက္ခရာလည်း လာသေး၏ဟု ပေါင်းခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၁၈၆။ သိမှိ ဂစ္ဆန္တာဒီနံ န္တသဒ္ဒေါ အံ

သိမှိ ဂစ္ဆန္တာဒီနံ န္တသဒ္ဒေါ အမာပဇ္ဇတေ ဝါ။

ဂစ္ဆံ၊ ဂစ္ဆန္တော၊ မဟံ၊ မဟန္တော၊ စရံ၊ စရန္တော၊ ခါဒံ၊ ခါဒန္တော။

ဂစ္ဆန္တာဒီနမိတိ ကိမတ္ထံ? အန္တော၊ ဒန္တော၊ ဝန္တော၊ သန္တော။

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။ဂစ္ဆန္တာဒီနံ၊ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏။န္တ သဒ္ဒေါ၊န္တသဒ္ဒါသည်။အံ၊အံ,အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* သိမှိ၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။ဂစ္ဆန္တာဒီနံ၊ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူရှိကုန်သော သဒ္ဒါတို့၏။ န္တသဒ္ဒေါ၊န္တသဒ္ဒါသည်။အံ၊အံ,အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ဂစ္ဆံ-ဂစ္ဆန္တော(ဂစ္ဆန္တ+သိ)သွားသောသူသည်။မဟံ-မဟန္တော၊ကြီးမြတ်သောသူသည်။ စရံ-စရန္တော၊သွားသောသူသည်။ခါဒံ-ခါဒန္တော၊ခဲစားသောသူသည်။

ဂစ္ဆန္တာဒီနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အန္တော၊ကြင်နာသည်။ဒန္တော၊ယဉ်ကျေးသည် ဝန္တော၊ထွေးအန်သည်။သန္တော၊ငြိမ်သက်သည်။

➢ **သိမှိ+ဂစ္ဆန္တာဒီနံ+န္တသဒ္ဒေါ+အံ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ-အရ** ။ ။ ယေဘုယျအားဖြင့် အန္တပစ္စည်းဆုံး၍ အက္ခရာသုံးလုံးချင်းတူ သော မဟန္တ, စရန္တ-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုယူ၍ အပွကအားဖြင့် အက္ခရာနှစ်လုံးသာရှိသော သန္တသဒ္ဒါကို ယူရမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်သို့ သသရေဝါဂမောသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပိုင်းခြား အပ်သော အနက်တို့ကို ဖော်ပါ။ (**အဓိတာရဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုသော အဓိပ္ပါယ်**)

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ ။ ။ သ သရေဝါဂမောသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဂ္ဂါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် ဂစ္ဆံ ဂစ္ဆန္တော ပြယုဂ်တို့၌ ဆ-သဂ္ဂါကို ရံခါ အံပြုခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ ကရောန္တေ ကာရာပေန္တော စသောပြယုဂ်တို့၌ ဆ-သဂ္ဂါကို အံ-မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိတို့ကို ပိုင်းခြားပြပါသည်။ (ဋီကာ)

➤ **ယောဂဝိဘာဝဖြင့် ရနိုင်သော အကျိုး** ။ ။ ဆသဂ္ဂါ အံ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဝဖြင့် ကရိဿံ-၌ ဆသဂ္ဂါကို အံပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရူ-၄၀၃)

၁၈၇။ သေသေသု ဆ္ဍ၀

ဂစ္ဆန္တာဒီနံ ဆသဂ္ဂါ ဆ္ဍပစ္စယော၀ ဒဋ္ဌဗ္ဗော သေသေသု ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု။ ဂစ္ဆတော၊ မဟတော၊ ဂစ္ဆတိ၊ မဟတိ၊ ဂစ္ဆတာ၊ မဟတာ။

သေသေသူတိ ကိမတ္ထံ? ဂစ္ဆံ၊ မဟံ၊ စရံ၊ ခါဒံ။

* သိ၀စနတော၊သိဝိဘတ်မှ၊သေသေသု၊ကြွင်းကုန်သော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဂစ္ဆန္တာဒီနံ၊ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူရှိကုန်သော သဂ္ဂါတို့၏။ဆသဂ္ဂါ၊ဆသဂ္ဂါကို။ဆ္ဍ၀၊ဆ္ဍပစ္စည်းကဲ့သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ရှုမှတ်အပ်၏။ * သိ၀စနတော၊သိဝိဘတ်မှ၊သေသေသု၊ကြွင်းကုန်သော၊ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု၊ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ။ဂစ္ဆန္တာဒီနံ၊ဂစ္ဆန္တလျှင် အတူရှိကုန်သော သဂ္ဂါတို့၏။ဆသဂ္ဂါ၊ဆသဂ္ဂါကို။ဆ္ဍပစ္စယော၀၊ဆ္ဍပစ္စည်းကဲ့သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ရှုမှတ်အပ်၏။

ဂစ္ဆတော၊(ဂစ္ဆန္တ+သ) သွားသောသူအား၏။မဟတော၊ကြီးမြတ်သောသူအား၏။ ဝစ္ဆတိ (ဂစ္ဆန္တ+သို့) သွားသောသူ၌။မဟတိ၊ကြီးမြတ်သောသူ၌။ဂစ္ဆတာ(ဂစ္ဆန္တ+နာ) သွားသောသူဖြင့်။မဟတာ၊ကြီးမြတ်သောသူဖြင့်။ ➤ သေသေသူတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း ဂစ္ဆံ၊သွားသောသူသည်။မဟံ၊ကြီးမြတ်သောသူသည်။စရံ၊သွားသောသူသည်။ခါဒံ၊ခဲစားသောသူသည်။ **[သိဝိဘတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဆ္ဍ မဒဲ့ရပါ။]**

➤ **သေသေသု+ဆ္ဍ+ဏ္ဍ၀-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ကာရိယာတိဒေသသုတ်။**

➤ **သေသေသု-အရ/ နိဗိ ၅-အရ** ။ ။ ပထမာ ယော, အာလုပ် သိ, ယော၊ ၁, သဝိဘတ်နှစ်လုံး, သို့ဝိဘတ်နှင့် နဂါဒိ ဤပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သေသ-အပါဒါန် အရ** ။ ။ သိမှ ဂစ္ဆန္တာဒီနံ ဆသဂ္ဂါ အံသုတ်ကိုထောက်၍ သိဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ဤ ဝစ္ဆည်းနှောင်းရာ၌ ဆ-ကို ဆ္ဍဲ့သော် ဝုံစံ** ။ ။ မဟတိ ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အတိဒေသသုတ် (၆) မျိုးတို့တွင် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သုတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြ ။ ။ သိဝိဘတ်မှတစ်ပါး၊သော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဂစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်းသဂ္ဂါတို့၏ ဆသဂ္ဂါကို ဆ္ဍပစ္စည်းကိုကဲ့သို့ငဲ့၍ ထို့ဆ္ဍပစ္စည်း၏ အစီအရင်ဟူသမျှကို စီရင်လေဟု

http://www.dhammadownload.com

ညွှန်ပြသောကြောင့် ကာရိယာတိဒေသသုတ် ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီကာ)

၁၈၈။ ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇာဒိတော အမာနံ

ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော အံဝစနဿ အာနံ ဟောတိ ဝါ။
ပြဟ္မာနံ၊ ပြဟ္မံ၊ အတ္တာနံ၊ အတ္တံ၊ သခါနံ၊ သခံ၊ ရာဇာနံ၊ ရာဇံ။
အမိတိ ကိမတ္တံ? ရာဇာ။

(ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇာဒိတော+အံ+အာနံ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်)

* ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။အံ၊အံဝိဘတ်၏။အာနံ၊အာနံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

* ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇဣစ္ဆေဝမာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။အံဝစနဿ၊အံဝိဘတ်၏။အာနံ၊အာနံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ ပြဟ္မာနံ၊ ပြဟ္မံ၊ပြဟ္မာကို။အတ္တာနံ၊အတ္တံ၊မိမိကိုယ်ကို။သခါနံ၊သခံ ခင်ပွန်းကို။ရာဇာနံ၊ရာဇံမင်းကို။ အံမိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္တံ၊နည်း။ရာဇာ၊မင်းသည်။

၁၈၉။ သျာစ

ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော သိဝစနဿ အာစ ဟောတိ။
ပြဟ္မာ၊ အတ္တာ၊ သခါ၊ ရာဇာ၊ အာတုမာ။

* ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သိ၊သိဝိဘတ်၏။အာ၊အာပြုသည်။စ၊အမြဲ။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇဣစ္ဆေဝမာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သိဝစနဿ၊သိဝိဘတ်၏။အာ၊အာပြုသည်။စ၊အမြဲ။ ဟောတိ၊၏။ ။ ပြဟ္မာ၊ပြဟ္မာသည်။အတ္တာ၊ကိုယ်သည်။သခါ၊ခင်ပွန်းသည်။ရာဇာ၊မင်း သည်။အာတုမာ၊ကိုယ်သည်။

➤ **သိ+အာ+စ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➤ **အာဒိ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိး** ။ ။ လိုက်လာသော အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အာတုမာ-၌ အာတုမ-စသော သဒ္ဒါနောင် သိဝိဘတ်ကို အာပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပြဟ္မာ တိဋ္ဌန္တိ-၌ ယောဝိဘတ်၏ အာ-အပြုကို ဆည်းခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

၁၉၀။ ယောန မာနော

ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော ယောနံ အာနော အာဒေသော ဟောတိ။ ။ ပြဟ္မာနော၊ အတ္တာနော၊ သခါနော၊ ရာဇာနော၊အာတုမာနော

http://www.dhammadownload.com

* ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။အာနော၊အာနောပြုသည်။ဟောတိ ဖြစ်၏။ ။ * ပြဟ္မတ္တ သခ ရာဇက္ကဓွေဝမာဒိတော၊ပြဟ္မ အတ္တ သခ ရာဇ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။အာနော အာဒေသော၊ အာနောပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

ပြဟ္မာနော၊ပြဟ္မာတို့သည်၊တို့ကို။အတ္တာနော၊ကိုယ်တို့သည်၊တို့ကို။သခါနော၊ခင်ပွန်းတို့သည်၊တို့ကို။ရာဇာနော၊မင်းတို့သည်၊တို့ကို။အာတုမာနော၊ကိုယ်တို့သည်၊တို့ကို။

➤ ယောနံ+အာနော-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ **နိစ္စ/ အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ သခတောစယောနောသုတ်ဖြင့် သခသဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အာယောပြု, နောပြုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ပြဟ္မ အတ္တ ရာဇ သဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အာနောပြုခြင်း၌ နိစ္စဝိဓိ၊ သခ-သဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အာနောပြုခြင်း၌ အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၁။ သခတောစာ ယောနော

တသ္မာ သခတောစ ယောနံ အာယော နော အာဒေသော ဟောန္တိ။

သခါယော၊ သခိနော။ ယောနမိတိ ကိမတ္ထံ? သခါ။

* သခတောစ၊သခသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။အာယော နော၊အာယောပြု နောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တသ္မာ သခတောစ၊ထိုသခသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊တို့၏။အာယော နော အာဒေသော၊အာယောပြု နောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

သခါယော၊ သခိနော၊ခင်ပွန်းတို့သည်။တို့ကို။ ➤ ယောနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။သခါ၊ခင်ပွန်းသည်။

➤ သခတော+စ+အာယော နော-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ရှေ့သုတ်မှ ယောနံ-ဟူသော ကာရိပုဒ်ကို ဓိဓိသုတ်သို့လိုက်ပါအောင် ဆွဲငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ** ။ ။ ယောန မာနောသုတ်ဖြင့် သခသဒ္ဒါနောင် ယောဝိဘတ်ကို အာနောပြုထားသောကြောင့် ဤသုတ်အစိအရင်းသည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၂။ သွိမေ

တသ္မာ သခတော သွိဝစနဿ ဇကာရော ဟောတိ။ ။ သခေ။

* သခတော၊သခသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သွိ၊သွိဝိဘတ်၏။ဇ၊ဖြုပြုသည်။

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တသွာ သခတော၊ထိုသခသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ သို့ဝစနဿ၊သို့ဝိဘတ်၏။ဧကာရော၊ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ သခေါ၊ခင်ပွန်း၌။

➢ သို့+ဧ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး ။ ။ သို့ဝိဘတ်ကို ဧပြုခြင်းသည် သွာသို့နံဝါသုတ်ဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်ပါလျက် အဘယ် အကျိုးငှာ သို့မေသုတ်ကို ထပ်၍ ဆိုပါသနည်း။ (သို့မေသုတ် ဆိုရကျိုး)

ဖြေ ။ ။ (သို့ဝိဘတ်ကို ဧပြုခြင်းသည် သွာ သို့နံဝါသုတ်ဖြင့်ပင် ပြီးနိုင်ပါသော်လည်း) သခသဒ္ဒါနောင် သို့ဝိဘတ်ကို ဧ-အမြဲပြုခြင်းအကျိုးငှာ သို့မေသုတ်ကို ထပ်၍ ဆိုရပါသည်။

၁၉၃။ ပြဟွတော ဂဿစ

တသွာ ပြဟွတော ဂဿစ ဧကာရော ဟောတိ။ ။ ဟေ ပြဟွေ။

* ပြဟွတော၊ပြဟွသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဂဿစ၊ဂသိ၏လည်း။ဧ၊ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တသွာ ပြဟွတော၊ထိုပြဟွသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊သော။ဂဿစ၊ဂသိ၏လည်း။ဧကာရော၊ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ ဟေပြဟွေ၊အိုပြဟွာ။

➢ ပြဟွတော+ဂဿ+စ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနုက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ရှေ့သုတ်မှ ဧ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်သောကြောင့် အနုကဗုနအနုက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ ဧ-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ယူခြင်း၊ ထိုသို့ ငင်ယူရသဖြင့် ဧ-ဟူသော ကာရိယသည် နောက်သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဟေ ပြဟွေ-ဒ္ဓ ဧကာရန္တဖြင့် ညွှန်ပြရကျိုး** ။ ။ ဓွတ်ဆိုလွယ်ကူခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

၁၉၄။ သခန္တဿိ နော နာနံသေသု

တဿ သခန္တဿ ဣကာရော ဟောတိ နော နာ နံ သ ဣစ္စေတေသု။

သခိနော၊ သခိနာ၊ သခိနံ၊ သခိဿ။ ဧတေသွိတိ ကိမတ္ထံ? သခါရေဟိ။

* နော နာနံသေသု၊နောပြု နာ, နံ, သဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သခန္တဿ၊သခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။ဣ၊ဣစ္ဆပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နော နာနံသ ဣစ္စေတေသု၊နောပြု, နာ နံ သဝိဘတ်တို့ကြောင့်။တဿ သခန္တဿ ထိုသခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။ဣကာရော၊ဣစ္ဆပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သခိနော၊ခင်ပွန်းတို့သည်-တို့ကို။သခိနာ၊ခင်ပွန်းဖြင့်။သခိနံ၊တို့အား-တို့၏။သခိဿ ခင်ပွန်းအား-၏။ဧတေသွိတိပဒံ၊သည်။ကိမ[illegible]ခါရေဟိ၊ခင်ပွန်းတို့ဖြင့်-တို့မှ။

http://www.dhammadownload.com

➤ သခန္ဓသ+ဏ္ဍ+နော နာနံသေသု-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ သခါရေဟိ-၌ ဏ္ဍ-မပြုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ နောပြု နာ နံ သဝိဘတ် မဟုတ်သောကြောင့် သခါရေဟိ-၌ သခ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံးအ-ကို ဏ္ဍ-မပြုရပါ။

၁၉၅။ အာရော ဟိမှိ ဝါ

တဿ သခန္ဓဿ အာရော ဟောတိ ဝါ ဟိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

သခါရေဟိ၊ သခေဟိ။

(အာရော+ဟိမှိ+ဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* ဟိမှိ၊ဟိဝိဘတ်ကြောင့်။သခန္ဓဿ၊သခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာရော၊အာရပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ဟိမှိ ဝိဘတ္တိမှိကြောင့်။တဿ သခန္ဓဿ၊ထို သခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာရော၊အာရပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သခါရေဟိ၊သခေဟိ၊ခင်ပွန်းတို့ဖြင့်။ခင်ပွန်းတို့မှ။

၁၉၆။ သုနမံသု ဝါ

တဿ သခန္ဓဿ အာရော ဟောတိ ဝါ သု နံ အံ ဏ္ဍစွေတေသု။

သခါရေသု၊ သခေသု၊ သခါရာနံ၊ သခီနံ၊ သခါရဲ၊ သခံ။

* သုနမံသု၊သု နံ အံဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သခန္ဓဿ၊သခ-သဒ္ဒါ၏အစိတ်အ-၏။ အာရော၊အာရပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သုနံအံ ဏ္ဍစွေတေသု၊သုနံ အံဝိဘတ်တို့ကြောင့်။တဿ သခန္ဓဿ၊ထိုသခ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-၏။အာရော၊ အာရပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ သခါရေသု၊ သခေသု၊ခင်ပွန်းတို့၌။သခါရာနံ၊သခီနံ၊ ခင်ပွန်းတို့အား-တို့၏။သခါရဲ၊သခံ၊ခင်ပွန်းကို။

➤ သုနမံသု(သုနံအံသု)+ ဝါ-ဟု(၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ဝါသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ဝါသဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ဆိုခြင်းသည် အာရ အပြုကို ဆည်းယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

၁၉၇။ ဗြဟ္မတော တု သ္မိ နိ

တသ္မာ ဗြဟ္မတော သ္မိဝစနဿ နိအာဒေသော ဟောတိ။ ဗြဟ္မနိ။

တုဂ္ဂဟဏေန အဗြဟ္မတောပိ သ္မိဝစနဿ နိ ဟောတိ။ ကမ္မနိ၊ စမ္မနိ၊ မုဒ္ဓနိ။

* ဗြဟ္မတော တု၊ဗြဟ္မ-သဒ္ဒါမှလည်း။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သ္မိ၊သ္မိဝိဘတ်၏။ နိ၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တသ္မာ ဗြဟ္မတော၊ထိုဗြဟ္မသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊သော။ သ္မိဝစနဿ၊သ္မိဝိဘတ်၏။နိ အာဒေသော၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ ဗြဟ္မနိ၊ဗြဟ္မာဒ္ဒ၌။

တုဂ္ဂဟဏေန၊တုသဒ္ဒါဖြင့်။အဗြဟ္မတောပိ၊ဗြဟ္မ-သဒ္ဒါမှ တစ်ပါးသော သဒ္ဒါမှလည်း

http://www.dhammadownload.com

ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သို့ဝစနသ၊၏။နိ၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ကမ္မနိ(ကမ္မ+သို့) အမ္ပဋ္ဌ။စမ္မနိ(စမ္မ+သို့)အရေ့။မုဒ္ဒနိ(မုဒ္ဒ+သို့)ထိပ်၌။

➤ ပြဟ္မတော+တု+သို့+နိ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ တု-သဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ တုသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➤ တု-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မနိ၊ စမ္မနိ၊ မုဒ္ဒနိ ပြယုဂ်တို့၌ ကမ္မ, စမ္မ, မုဒ္ဒ-စသော သဒ္ဒါနောင် သို့ဝိဘတ်ကို နိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ အပြဟ္မတောဝိ-၌ အ-၏အပါဒါန်ကား ▪ ပြဟ္မသဒ္ဒါ ဖြစ်ပါသည်။

➤ အ-၏ အရကား ▪ ကမ္မ, စမ္မ, မုဒ္ဒ သဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈။ ဥတ္ထံ သနာသု

တဿ ပြဟ္မသဒ္ဒဿ အန္တော ဥတ္တ မာပဇ္ဇတေ သ နာ ဣစ္စေတေသု။ ပြဟ္မုနော၊ ပြဟ္မုနာ။ သနာသူတိ ကိမတ္ထံ? ပြဟ္မာ။

* သ နာသု၊သ, နာ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ပြဟ္မသ၊ပြဟ္မသဒ္ဒါ၏။အန္တော၊အ ်အ သည်။ဥတ္တံ၊ဥ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ * သနာ ဣစ္စေသု၊သ, နာ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။တဿ ပြဟ္မသဒ္ဒဿ၊ထိပြဟ္မ သဒ္ဒါ၏။အန္တော၊သည်။ဥတ္တံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ ပြဟ္မုနော(ပြဟ္မ+သ)ပြဟ္မာအား-၏။ပြဟ္မုနာ(ပြဟ္မ+နာ)ပြဟ္မာဖြင့်။

➤ သနာသူတိ ပဒ်၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပြဟ္မာ၊ပြဟ္မာသည်။

➤ ဥတ္တံ+သနာသု-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ ဥတ္တံ-ဟု ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ဆိုရကျိုး ။ ။ ဥတ္တံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ပြဟ္မသ၊ ပြဟ္မေန ပြယုဂ်တို့၌ သဝိဘတ် နာဝိဘတ်နှောင်းသော်လည်း ပြဟ္မသဒ္ဒါ၏ အစိတ် အသရကို ဥ-မပြုရဟု ပြခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် စီရင်နိုင်ပုံ ။ ။ ဥတ္တံ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ပြဟ္မုနံ-စသော ပုံစံ၌ နံဝိဘတ်နှောင်းသောကြောင့်လည်း ပြဟ္မသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-ကို ဥပြုနိုင်ပါသည်။

၁၉၉။ သတ္ထု ပိတာဒီနမာ သိသို့ သိလောပေါစ

သတ္ထု ပိတု အာဒီနမန္တော အာတ္တ မာပဇ္ဇတေ သိသို့၊ သိလောပေါစ ဟောတိ သတ္ထာ၊ပိတာ၊ မာတာ၊ ဘာတာ၊ ကတ္တာ။ သိသို့နှိ ကိမတ္ထံ? သတ္ထုသ၊ ပိတုသ၊ မာတုသ၊ ဘာတုသ၊ ကတ္တုသ။

* သိသို့၊သိဝိဘတ်ကြောင့်။သတ္ထု ပိတာဒီန်၊သတ္ထု, ပိတု အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။ အန္တော၊အစိတ်ဥသည်။အာ၊ဇာ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ။ရောက်၏။သိလောပေါစ၊သိ

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိသို့၊ကြောင့်။သတ္တု ပိတု အာဒီနံ၊တို့၏။အန္တော၊သည်။အာတ္တံ၊အာ-အဖြစ်သို့ အာပဇ္ဇတေ၊၏။သိလောပေါစ၊သည်လည်း။ဟောတိ၊၏။ ။ သတ္တာ (သတ္တု+သိ)၊ဆရာ သည်။ပိတာ(ပိတု+သိ) အဖသည်။မာတာ(မာတု+သိ) အမိသည်။ဘာတာ(ဘာတု+သိ အကိုသည်။ကတ္တာ(ကတ္တု+သိ) ပြုတတ်သောသူသည်။➢ သိသို့နို့ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊ နည်း။သတ္တုဿ၊ဆရာအား-၏။ပိတုဿ၊အဖအား-၏။မာတုဿ၊အမိအား-၏။ဘာတုဿ၊အကိုအား-၏။ကတ္တုဿ၊ပြုတတ်သောသူအား-၏။

➢ **သတ္တု ပိတာဒီနံ+အာ+သိသို့+သိလောပေါ+စ-ဟု (၅) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/လောပဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ-အရ** ။ ။ ရတ္တု, ရိတု, ရာတု, တုပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပိတု-သဒ္ဒါ ထည့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သတ္တာဒီနမှာ-ဟုသာ ဆိုလျှင် သတ္တုကဲ့သို့ တ္တု-ဆုံးသောပုဒ်သာ ယူနိုင်၍ ထိုပုဒ်မျိုးလည်း သတ္တာဒိဂိုဏ်း၌ မရှိ၊ ပိတုကဲ့သို့ ဟု-ကာရန္တ သဒ္ဒါများကို ယူစေလိုသောကြောင့် ပိတုသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် သမ္ပိဏ္ဍနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သတ္တု, ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် ဥသရကို အာ-သာပြုသည်မဟုတ် သိဝိဘတ်ကိုလည်း ချေသေး၏ဟု အာပြုခြင်း၌ သိဝိဘတ်ချေခြင်းကို ပေါင်းခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယောဝိဘာဂဖြင့် စီရင်နိုင်ပုံ** ။ ။ သတ္တုပိတာဒီနမာ လောပေါစ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏာ ယောဝိဘာဂဖြင့် သတ္တာ တိဋ္ဌန္တိ-၌ ယောဝိဘတ်ကြောင့်လည်း သတ္တု သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဥကို အာပြု၍ ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ချေနိုင်ပါသည်။

၂၀၀။ အညေသွာရတ္ထံ

သတ္တု ပိတု အာဒီန မန္တော အညေသု ဝစနေသု အာရတ္တ မာပဇ္ဇတေ။

သတ္တာရံ၊ ပိတာရံ၊ မာတာရံ၊ ဘာတာရံ၊ ကတ္တာရံ၊ သတ္တာရော်၊ ပိတာရော်၊ မာတာရော်၊ ဘာတာရော်၊ ကတ္တာရော်။

အညေသွိတိ ကိမတ္ထံ? သတ္တာ၊ ပိတာ၊ မာတာ၊ ဘာတာ၊ ကတ္တာ။

* အညေသု၊သိ-မှ တစ်ပါးသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သတ္တု ပိတာဒီနံ၊သတ္တု, ပိတု အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊အစိတ်ဥသည်။အာရတ္တံ၊အာရ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ ရောက်၏။ ။ * အညေသု၊တစ်ပါး၊ကုန်သော။ဝစနေသု၊ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။သတ္တု ပိတု အာဒီနံ၊တို့၏။အန္တော၊သည်။အာရတ္တံ၊အာရ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

http://www.dhammadownload.com

သတ္တာရံ (သတ္တု+အံ) ဆရာကို။ပိတရံ(ပိတု+အံ) အဖကို။မာတရံ (မာတု+အံ) အမိကို။ ဘာတရံ (ဘာတု+အံ) အကိုကို။ကတ္တာရံ (ကတ္တု+အံ) ပြုတတ်သောသူကို။ သတ္တာရေဟိ (သတ္တု+ဟိ) ဆရာတို့ဖြင့်-တို့မှ။ပိတရေဟိ (ပိတု+ဟိ) အဖတို့ဖြင့်-တို့မှ မာတရေဟိ (မာတု+ဟိ) အမိတို့ဖြင့်-တို့မှ။ဘာတရေဟိ (ဘာတု+ဟိ) အကိုတို့ဖြင့်-တို့မှ။ကတ္တာရေဟိ (ကတ္တု+ဟိ) ပြုတတ်သောသူတို့ဖြင့်-တို့မှ။

➢ အညေသွီတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သတ္တာ၊ဆရာသည်။ပိတာ၊အဖသည်။ မာတာ၊အမိသည်။ဘာတာ၊အကိုသည်။ကတ္တာ၊ပြုတတ်သောသူသည်။

➢ **အညေသု+အာရတ္ထံ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **အည-အပါဒါန် အရ ။ ။** သတ္တုပိတာဒီနမာ သိသ္မိ သိလောပေါစသုတ်နှင့် အညေသွီတိ ကိမတ္ထံ သတ္တာ-စသော ပထမာ ဧကဝုစ် သိဝိဘတ်ရုပ်ကိုထောက်၍ ၎င်း၊ ၉ သသ္မိ သလောပေါစသုတ်ကို ထောက်၍၎င်း သိဝိဘတ်နှင့် သဝိဘတ်နှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်နည်း) သိဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အည-အပါဒါန်အရ မယူနိုင်သော ဝိဘတ်များ ။ ။** ဝါ နံမှိ၊ သတ္တ[illegible]ဥ သုတ်တို့ကိုထောက်၍ နံဝိဘတ် ၂-လုံး၊ ၉ သသ္မိ သလောပေါစသုတ်ကိုထောက်၍ သဝိဘတ် ၂-လုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အည-အရ/ နိမိတ်-အရ ယူရမည့်ဝိဘတ် ။ ။** သိဝိဘတ်မှကြွင်းသော ဝိဘတ်များ ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်နည်း) ပထမာ ယော၊ အံ, ယော၊ နာ, ဟိ၊ သွာ, ဟိ၊ သ္မိ သု ဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိမိတ်-အရ မပါဝင်သည့် ဝိဘတ်များ ။ ။** သတ္တုပိတာဒီနမာ သိသ္မိ သိ လောပေါစသုတ်နှင့် ၉ သသ္မိ သလောပေါစသုတ်တို့ကိုထောက်၍ သိဝိဘတ်နှင့် သ ဝိဘတ် ၂-လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အည-အရလည်းမဖြစ် အပါဒါန်လည်း မဖြစ်သော ဝိဘတ် ။ ။** သဝိဘတ် ၂-လုံး၊ နံဝိဘတ် ၂-လုံးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အာရတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ပြရခြင်းအကျိုး ။ ။** အာရတ္ထံ-ဟူ သော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် အချို့အရာ၌ အာရ-အပြု မမြဲခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်

➢ **အာရတ္ထံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ပြအပ်သော ဝိဓိ ၃-ပါး**

သိဝိဘတ်, သဝိဘတ် ၂-လုံးနှောင်းရာ၌ အာရ-မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိ၊ နာဝိဘတ် နံဝိဘတ် ၂-လုံးနှောင်းရာ၌ ရံခါ အာရပြုရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ၊ ကြွင်းဝိဘတ် (၈)လုံးနှောင်း ရာ၌ အာရ အမြဲပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိကို ပြပါသည်။

➢ **သတ္တာ စသည်၌ အာရ မပြုနိုင်ခြင်းအတြောင်း ။ ။** သိ-မှ တစ်ပါးသော

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ် မဟုတ်သောကြောင့် (ဝါ) သိဝိဘတ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အာရ မပြုရပါ။

➢ (သတ္တု-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ၉-ကို) အာရ အမြဲပြုနိုင်သည့် ဝိဘတ် ။ ပထမာ-ယော၊ အံ, ယော၊ ဟိနှစ်လုံး၊ သွာ, သွိ, သု ဝိဘတ်ရှစ်လုံးဖြစ်ပါသည်။

➢ ရံခါ ပြုနိုင်သည့်ဝိဘတ် ။ နာဝိဘတ်နှင့် နံဝိဘတ် ၂-လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ လုံးဝ မပြုနိုင်သည့် ဝိဘတ် ။ သိဝိဘတ်နှင့် သဝိဘတ် ၂-လုံးဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ သတ္တု-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ကို အဘယ်ဝိဘတ်တို့ကြောင့် အာရ-အမြဲပြုရသနည်း

ဖြေ ။ ။ ပထမာ-ယော၊ အံ, ယော၊ ဟိနှစ်လုံး၊ သွာ, သွိ, သု ဝိဘတ်ရှစ်လုံးတို့ကြောင့် သတ္တု-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ကို အာရ အမြဲပြုရပါသည်။

၂၀၁။ ဝါ နံမှိ

သတ္တုပိတုအာဒီန မန္တော အာရတ္တ မာပဇ္ဇတေ ဝါ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

သတ္တာရာနံ၊ ပိတရာနံ၊ မာတရာနံ၊ ဘာတရာနံ။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? သတ္တာနံ၊ ပိတူနံ၊ မာတူနံ၊ ဘာတူနံ။

* နံမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သတ္တု ပိတာဒီနံ၊သတ္တု, ပိတု-စသည်တို့၏။အန္တော၊အစိတ် ၉သည်။အာရတ္တံ၊အာရ အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သတ္တု ပိတု အာဒီနံ၊သတ္တု, ပိတု-စသည်တို့၏။ အန္တော၊သည်။အာရတ္တံ၊သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

သတ္တာရာနံ (သတ္တု+နံ) ဆရာတို့အား-တို့၏။ပိတရာနံ(ပိတု+နံ) အဖတို့အား-တို့၏။မာတရာနံ (မာတု+နံ) အမိတို့အား-တို့၏။ဘာတရာနံ (ဘာတု+နံ) အကိုတို့အား တို့၏။➢ ဝါတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သတ္တာနံ၊ဆရာတို့အား-တို့၏။ပိတူနံ၊အဖတို့ အား-တို့၏။မာတူနံ၊အမိတို့အား-တို့၏။ဘာတူနံ၊အကိုတို့အား-တို့၏။

➢ ဝါ+နံမှိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဤသုတ် တည်ရခြင်းအကျိုး ။ ။ နံဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ အာရ၊အပြု မမြဲ ဟု အနိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၀၂။ သတ္တုနတ္တဥ

တဿ သတ္တုသဒ္ဒဿ အန္တော အတ္တ မာပဇ္ဇတေ ဝါ နံမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

သတ္တာနံ၊ ပိတာနံ၊ မာတာနံ၊ ဘာတာနံ၊ ကတ္တာနံ။

ဝါတိ ကိမတ္ထံ? သတ္တာရာနံ၊ ပိတရာနံ၊ မာတရာနံ၊ ဘာတရာနံ၊ ဓီတရာနံ။

စဂ္ဂဟဏံ အညေသမ္ပိ သင်္ဂဟဏတ္ထံ။

* နံမှိ၊နံဝိဘတ်ကြောင့်။သတ္တုနဥ္စ၊သတ္တာဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါတို့၏လည်း။အန္တော၊အစိတ်

http://www.dhammadownload.com

ဥ-သည်။အတ္တဲ့၊အ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* နံမို့ ဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။တဿ သတ္ထုသဒ္ဒဿ၊ထိုသတ္ထာဒိဂိုဏ်း သဒ္ဒါ၏။အန္တော သည်။အတ္တဲ့၊အ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ သတ္ထာနံ၊(သတ္ထု+နံ) ဆရာတို့အား-တို့၏။ဝိတာနံ (ဝိတု+နံ) အဖတို့အား-တို့၏။မာတာနံ (မာတု+နံ) အမိတို့အား-တို့၏။ဘာတာနံ (ဘာတု+နံ) အကိုတို့အား-တို့၏။ကတ္တာနံ (ကတ္တု+နံ) ပြုတတ်သော သူတို့အား-တို့၏။➢ ဝါတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သတ္ထာရာနံ၊ဆရာတို့အား-တို့၏။ပိတရာနံ၊အဖတို့အား-တို့၏။မာတရာနံ၊အမိတို့အား-တို့၏။ဘာတရာနံ၊အကိုတို့အား-တို့၏။ဓီတရာနံ၊သမီးတို့အား-တို့၏။➢ စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အညေ သမ္မိ၊သတ္ထုမှုတစ်ပါးသော ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း။သင်္ဂဟဏတ္ထံ၊ပေါင်းယူခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ သတ္ထုနံ+အတ္ထံ+စ (သတ္ထု+နံ+အတ္ထံ+စ) ဟု (၃/၄) ပုစ်ရှိသော အာဒေသပိဓိ

➢ သတ္ထု-သဒ္ဒါ တစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ အာရ မပြုရာ၌ နံဝိဘတ်ကြောင့် သတ္ထုသဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဥကို အမြဲ အ-ပြုရမည်ဟု နိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ သတ္ထုနံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရကျိုး ။ ။ ဝစနဝိပလ္လာသနည်းကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ သတ္ထုသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ ။ ။ သတ္ထုပိတာဒီနမာ သိသို့ သိလောပေါစသုတ်မှ သတ္ထုသဒ္ဒါအလိုက်ခံ၍ အတ္ထဒွ-ဟုဆိုက ပြီးသင့်လျက် သတ္ထုသဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ဆိုခြင်း သည် ဝိုလွန်ပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနတ် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သတ္ထု-မှ တစ်ပါးသော ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ပေါင်းဆည်းသောကြောင့် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ စ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သတ္ထု-မှတစ်ပါးသော ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့ကိုလည်း ပေါင်းယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၀၃။ ဥ သဿိ သလောပေါစ

သတ္ထုပိတု ဂ္ဂစ္ဆေဝမာဒီနမန္တသ ဥတ္တံ ဟောတိ ဝါ သဿိ သလောပေါစ။

သတ္ထု၊ သတ္ထုသ၊ သတ္ထုနော ဒီယတေ ပရိဂ္ဂဟော ဝါ။ ပိတု၊ ပိတုသ၊ ပိတုနော ဒီယတေ ပရိဂ္ဂဟော ဝါ။ ဘာတု၊ ဘာတုသ၊ ဘာတုနော ဒီယတေ ပရိဂ္ဂဟော ဝါ။ စဂ္ဂဟဏံ ဒုတိယသမ္မိဂ္ဂဟဏတ္ထံ။

* သဿိ၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သတ္ထုပိတာဒီနံ၊သတ္ထု၊ ပိတု စသည်တို့၏။အန္တော၊ အစိတ်ဥသည်။ဥ၊ဥပြုသည်။ဟောတိ၊၏။သလောပေါစ၊သဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းသည် လည်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

* သသို့၊ကြောင့်။သတ္တု ပိတု ဣစ္စေဝမာဒီနံ၊သတ္တု၊ ပိတု-စသည်တို့၏။အန္တသ၊ အစိတ်ဥ၏။ဥတ္တံ၊ဥ-အဖြစ်သည်။ဟောတိ၊၏။သလောပေါစ၊သည်လည်း။ဝါ၊အချို့။ ဟောတိ၊၏။ ။ သတ္တု သတ္တုသ သတ္တုနော၊ဆရားအား-၏။ဒီယတေ၊ပေးအပ်၏။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာ။ပိတု ပိတုသ ပိတုနော၊အဖ အား-၏။ဒီယတေ၊၏။ဝါ၊ကား။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာ။ဘာတု ဘာတု နော၊ဘာတုသ၊အကိုအား-၏။ဒီယတေ၊၏။ဝါ၊ကား။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာ။ စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသ့ည်။ဒုတိယသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထံ၊နှစ်ခုမြောက်သော ကာရိယကို ပေါင်း ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ ဥ+သသို့+သလောပေါ+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/လောပဝိဓိသုတ်

➢ ဥကို ဥထပ်ပြုရခြင်းအကြောင်း/ဤသုတ်တည်ရခြင်းအကြောင်း

သဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ သတ္တု၊ ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဥသရ၏ အာရ အပြုကို တားမြစ်လိုသောကြောင့်- ဥကို ဥထပ်ပြုရပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်၌ စသဒ္ဒါ၏ ဒုတိယသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထ-အရကို ကစ္စည်းကျမ်းလာအတိုင်း ရှင်းပြပါ။ (၁၃၃၂-ခု လတ်)

ဖြေ ။ ။ ဥကို ဥပြုခြင်းဟူသော ပဌမအနက်အပေါ်ဝယ် သဝိဘတ်ကို ချေခြင်းဟူ - သော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းခြင်းသည် ဒုတိယသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၄။ သက္ကမန္ဓာတာဒီနဥ္ဆ

သက္ကမန္ဓာတု ဣစ္စေဝမာဒီနမန္တော ဥတ္တမာပဇ္ဇတေ သသို့၊ သလောပေါစ ဟောတိ။ သက္ကမန္ဓာတု ဣဝ အသ ရာဇိနော ဝိဘဝေါ၊ ဧဝံ ကတ္တု၊ ဂန္တု၊ ဒါတု ဣစ္စေဝမာဒီ။ ပုနာရမ္ဘဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ နိစ္စဒီပနတ္ထံ။ သက္ကမန္ဓာတု။

စဂ္ဂဟဏံ ဒုတိယသမ္ပိဏ္ဍနတ္ထံ။

* သသို့၊သဝိဘတ်ကြောင့်။သက္ကမန္ဓာတာဒီနဥ္ဆ၊သက္ကမန္ဓာတုသဒ္ဒါ စသည်တို့၏ လည်း။အန္တော၊အစိတ်ဥသည်။ဥ၊ဥ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။သလောပေါစ၊ သဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သသို့၊ကြောင့်။သက္ကမန္ဓာတု ဣစ္စေဝမာဒီနံ၊သက္ကမန္ဓာတုသဒ္ဒါ စသည်တို့၏ လည်း။အန္တော၊အစိတ်ဥသည်။ဥတ္တံ၊ဥ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။သလောပေါစ၊ သဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ သက္ကမန္ဓာတု ဣဝ၊သိကြား မင်းဖြစ်သော မန္ဓာတ်မင်း၏ကဲ့သို့။အသ ရာဇိနော၊ထိုမင်း၏။ဝိဘဝေါ၊စည်းစိမ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ကတ္တု၊ပြုတတ်သောသူအား-၏။ဂန္တု၊သွားတတ်သောသူ အား-၏။ဒါတု၊ပေးတတ်သောသူအား-၏။ဣစ္စေဝမာဒီ၊ဤသို့ အစရှိသော ပုံစံတို့ကို။

http://www.dhammadownload.com

ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

ပုန၊တစ်ဖန်။အာရမ္ဘဂ္ဂဟဏံ၊ဤသုတ်ကို ဆိုခြင်းသည်။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။နိစ္စဒီပနတ္ထံ၊နိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိ၏။ သက္ကမန္ဓာတု၊သိကြားမင်းဖြစ်သောမန္ဓာတ်မင်းအား-၏။ စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။ဒုတိယသမ္ဗိဏ္ဍနတ္ထံ၊နှစ်ခုမြောက်သောကာရိယကို ပေါင်းခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **သက္ကမန္ဓာတာဒီနံ+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/လောပဝိဓိသုတ်**

➢ **စသဒ္ဒါ၏ ဒုတိယသမ္ဗိဏ္ဍနတ္ထ ဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဥကို ဥပြုခြင်းဟူသော ပဌမအနက်အပေါ်ဝယ် သဝိဘတ်ကို ချေခြင်းဟူသော ဒုတိယအနက်ကို ပေါင်းခြင်းသည် ဒုတိယသမ္ဗိဏ္ဍနတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို တစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သတ္ထု, သတ္ထုဿ, သတ္ထုနော-ဟု ရှိသကဲ့သို့ သက္ကမန္ဓာတုဿ, သက္ကမန္ဓာတုနော-ဟု မရှိ၊ သက္ကမန္ဓာတု တစ်မျိုးသာ ရှိသည်ဟု နိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၀၅။ တတော ယောန မော တု

တတော အာရာဒေသတော သဗ္ဗေသံ ယောနံ ဩကာရာဒေသော ဟောတိ

သတ္ထာရော၊ ပိတရော၊ မာတရော၊ ဘာတရော၊ ကတ္တာရော၊ ဝတ္တာရော။

တုဂ္ဂဟဏေန အညသ္ဓာပိ ယောနံ ဩကာရော ဟောတိ။ စတုရော ဇနာ၊ ဂါဝေါ၊ ဥဘော ပုရိသာ။

* တတော တု၊ထိုအာရပြုမှလည်း။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယော ဝိဘတ်တို့၏။ဩ၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တတော အာရာဒေသတော၊ထိုအာရပြုမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။ယောနံ၊တို့၏။ဩကာရာဒေသော၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

သတ္ထာရော၊ဆရာတို့သည်-တို့ကို။ပိတရော၊အဖတို့သည်-တို့ကို။မာတရော၊အမိတို့သည်-တို့ကို။ဘာတရော၊အကိုတို့သည်-တို့ကို။ကတ္တာရော၊ပြုတတ်သောသူတို့သည်-တို့ကို။ဝတ္တာရော၊ဆိုတတ်သောသူတို့သည်-တို့ကို။➢ တုဂ္ဂဟဏေန၊တုသဒ္ဒါဖြင့်။အညသ္ဓာပိ၊အာရပြုမှ တစ်ပါးသော သဒ္ဒါမှလည်း။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယော ဝိဘတ်တို့၏။ဩကာရော၊ဩပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ စတုရော၊လေးယောက်ကုန်သော။ဇနာ၊လူတို့သည်။ဂါဝေါ၊နွားတို့သည်။ဥဘော၊နှစ်ယောက်ကုန်သော။ပုရိသာ၊တို့သည်။

➢ **တတော+ယောနံ+ဩ+တု-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်ဖြစ်ထိုတ်သောသုတ်** ။ ။ အညေသ္ဓာရဘ္ဘံသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တု-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ တု-သဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **တု-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** (ကစ္စည်းအလို) တုသဒ္ဒါဖြင့် စတုရော ဇနာ၊ ဂါဝေါ၊ ဥဘော ပုရိသာ ပြယုဂ်တို့၌ အာရပြုမှု တစ်ပါးသော စတု, ဂေါ, ဥဘ သဒ္ဒါတို့နောင်မှလည်း ယောဝိဘတ်ကို ဩပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) တုသဒ္ဒါဖြင့် စတုရော၊ ဂါဝေါ၊ ဥဘော၊ နဒ္ဓော ပြယုဂ်တို့၌ အာရပြုမှု တစ်ပါးသော စတု, ဥဘ, နဒီ, ဂေါ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင်မှလည်း ယောဝိဘတ်ကို ဩပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၀၆။ တတော သို့မဟုတ်

တတော အာရာဒေသတော သို့ဝစနဿ ဣကာရာဒေသော ဟောတိ။

သတ္ထရိ၊ ပိတရိ၊ မာတရိ၊ ဓီတရိ၊ ဘာတရိ၊ ကတ္တရိ၊ ဝတ္တရိ။ ပုန တတော ဂဟဏေန အညသ္မာပိ သို့ဝစနဿ ဣကာရော ဟောတိ။ ဘုဝိ။

* တတော၊ထိုအာရပြုမှု။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သို့၊သို့ဝိဘတ်၏။ဣကျ၊ဣကျပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တတော အာရာဒေသတော၊ထိုအာရပြုမှု။ပရဿ၊သော။သို့ ဝစနဿ၊သို့ဝိဘတ်၏။ဣကာရာဒေသော၊ဣကျပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

သတ္ထရိဆရာ၌။ ပိတရိ၊အဖ၌။ မာတရိ၊အမိ၌။ ဓီတရိ၊သမီး၌။ ဘာတရိ၊အကို၌။ ကတ္တရိ၊ပြုတတ်သောသူ၌။ဝတ္တရိ၊ဆိုတတ်သောသူ၌။ ➤ ပုန၊တစ်ဖန်။တတော ဂဟဏေန၊တတော-သဒ္ဒါဖြင့်။အညသ္မာပိ၊အာရပြုမှုတစ်ပါးသော သဒ္ဒါမှ နောက်၌လည်း။ သို့ဝစနဿ၊သို့ဝိဘတ်၏။ဣကာရော၊ဣကျပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ဘုဝိ၊(ဘူ+သို့)မြေ၌။

➤ **တထော+သို့+ဣ-ထု (၃) ပုဗ္ဗိဿော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သော သုတ် ။ ။** အညေသွာရတ္တံသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **တတော-သဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ ။ ။** တတော ယောန မောတုသုတ်၌ တတော သဒ္ဒါကို ဆိုပြီးဖြစ်လျှက် တစ်ဖန် တတော သို့မဟုတ်၌ တတော-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ဝိုလွန်ပါသည်။

➤ **တတော-သဒ္ဒါ တစ်ဖန်ဆိုရကျိုး ။ ။** (ကစ္စည်း-အလို)တတော-သဒ္ဒါဝိုဖြင့် ဘုဝိ ပြယုဂ်၌ အာရ အပြုမှ တစ်ပါးသော ဘူ-သဒ္ဒါနောင် သို့ဝိဘတ်ကို ဣကျပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) တတော-သဒ္ဒါဝိုဖြင့် ဘုဝိ, ဒိဝိ ပြယုဂ်တို့၌ အာရ အပြုမှ တစ်ပါးသော ဘူ, ဒိဝ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် သို့ဝိဘတ်ကို ဣကျပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၀၇။ နာ အာ

တတော အာရာဒေသတော နာဝစနဿ အာ အာဒေသော ဟောတိ။

သတ္ထာရာ၊ ပိတရာ၊ မာတရာ၊ ဘာတရာ၊ ဓီတရာ၊ ကတ္တာရာ၊ ဝတ္တာရာ။

http://www.dhammadownload.com

* တတော၊ထိုအာရပြုမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။နာ၊နာဝိဘတ်၏။အာ၊အာပြုသည်။ဟောတိ။၏။ * တတော အာရာဒေသတော၊မှ။ပရဿ၊သော။နာဝစနဿ၊၏။ အာအာဒေသော၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ။ သတ္ထာရာ၊(သတ္ထု+နာ)ဆရာဖြင့်။ပိတရာ၊(ပိတု+နာ)အဖဖြင့်။မာတရာ(မာတု+နာ)အမိဖြင့်။ဘာတရာ၊အကိုဖြင့်။ဓီတရာ၊သမီးဖြင့်။ ကတ္တာရာ၊ပြုတတ်သောသူဖြင့်။ဝတ္တာရာ(ဝတ္တု+နာ) ဆိုတတ်သောသူဖြင့်။

➢ နာ+အာ-ဟု (၂)ပုဒ် ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။ ။ အညေသွာရတ္တံ-သုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ နာဿ အာ-ဟု ဖြစ်သင့်လျက် နာအာ-ဟု ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း

နာနောင် ဆဋ္ဌီသဝိဘတ်, အာနောင် ပထမာသိဝိဘတ်တို့ကို သဗ္ဗာသမာဝုသော သုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ချေထားသောကြောင့် နာအာ-ဟု ဖြစ်ရပါသည်။(ဋီကာ)

➢ ယောဂဝိဘာဝဖြင့် စီရင်ပုံ ။ ။ တတော-ဟူသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြဉ်၍ နာအာ ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အတ္ထဝသာ-စသည်၌ အာရ-အပြုမဟုတ်သော သဒ္ဒါ နောင်မှလည်း နာဝိဘတ်ကို အာပြုနိုင်ပါသည်။

၂၀၈။ အာရော ရဿ မိကာရေ

အာရာဒေသော ရဿမာပဇ္ဇတေ ဏ္ဍကာရေ ပရေ။

သတ္ထရိ၊ ပိတရိ၊ မာတရိ၊ ဓီတရိ၊ ကတ္တရိ၊ ဝတ္တရိ။

* ဏ္ဍကာရေ၊ဏ္ဍအက္ခရာကြောင့်။အာရော၊အာရ-ပြု၏အာသည်။ရဿံ၊ရဿ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ * ပရေ၊သော။ဏ္ဍကာရေ၊ကြောင့်။အာရာဒေသော၊ အာရ-ပြု၏အာသည်။ရဿံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏။

သတ္ထရိ (သတ္ထု+သို့)ဆရာ၌။ပိတရိ (ပိတု+သို့)အဖ၌။မာတရိ (မာတု+သို့)အမိ၌။ ဓီတရိ (ဓီတု+သို့)သမီး၌။ဘာတရိ (ဘာတု+သို့)အကို၌။ကတ္တရိ (ကတ္တု+သို့)ပြုတတ် သောသူ၌။ဝတ္တရိ (ဝတ္တု+သို့)ဆိုတတ်သောသူ၌။

➢ အာရော+ရဿံ+ဏ္ဍကာရေ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။ တတောသိုမိ-သုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကာရီ-အရ ။ ။ (အာရော-ဟု သာမညဆိုသော်လည်း) အာ-ကိုသာ ရဿ ပြုနိုင်သောကြောင့်၎င်း, အာ-ကို ရဿပြုမှသာ ပြယုဂ်ပြီးနိုင်သောကြောင့်၎င်း, ပြယုဂ် ပြီးခြင်းငှာလည်း သုတ်ကို တည်ရသောကြောင့်၎င်း အာ-ကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ရဿံ-အရ/ ကာရီယ-အရ ။ ။ အာရောကို ထောက်၍ အရဿကိုသာယူရမည်

➢ အာရော-ဟု သာမန်ဆိုပါလျက် အာကိုသာ ရဿပြုရခြင်းအကြောင်း

အာအက္ခရာ၏သာလျှင် ရဿအဖြစ်ဖြင့် သင့်လျော်သောကြောင့်-တည်း။

http://www.dhammadownload.com

၂၀၉။ ပိတာဒီန မသိမှိ

ပိတာဒီနမာရာဒေသော ရဿမာပဇ္ဇတေ အသိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

ပိတရာ၊ မာတရာ၊ ဘာတရာ၊ ဓီတရာ၊ ပိတရော၊ မာတရော၊ ဘာတရော၊ ဓီတရော။ **အသိမှိဂ္ဂဟဏံ** တောမှိ ပရေ ဂ္ဂကာရာဒေသဉ္စပနတ္ထံ။ မာတိတော၊ ပိတိတော၊ ဘာတိတော၊ ဒုဟိတိတော။

* အသိမှိ၊သိမှတစ်ပါး၊သောဝိဘတ်ကြောင့်။ပိတာဒီန်း၊ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ် ဥ-၏။အာရော၊အာရ-ပြု၏အာသည်။ရဿ၊ရဿအဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏။

* အသိမှိဝိဘတ္တိမှိ၊ကြောင့်။ပိတာဒီန်း၏။အာရာဒေသော၊အာရပြု၏အာသည်။ ရဿ၊ရဿ-အဖြစ်သို့။အာဖဇ္ဇတေ၊၏။ ပိတရာ၊(ပိတု+နာ)အဖဖြင့်။မာတရာ၊အမိဖြင့်။ ဘာတရာ၊အကိုဖြင့်။ဓီတရာ၊သမီးဖြင့်။ပိတရော၊အဖတို့သည်-တို့ကို။မာတရော၊အမိတို့ သည်-တို့ကို။ဘာတရော၊အကိုတို့သည်-တို့ကို။ဓီတရော၊သမီးတို့သည်-တို့ကို။

အသိမှိဂ္ဂဟဏံ၊အသိမှိသဒ္ဒါပိုသည်။ပရေနောက်ဖြစ်သော။တောမှိ၊တောပစ္စည်း စသည်ကြောင့်။ဂ္ဂကာရာဒေသဉ္စပနတ္ထံ၊ဂ္ဂကပြုကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိ၏။ မာတိတော၊ (မာတု+တော)အဓိမှ။ပိတိတော(ပိတု+တော)အဖမှ။ဘာတိတော(ဘာတု+တော) အကိုမှ။ဒုဟိတိတော(ဒုဟိတု+တော)သမီးမှ။

➢ **ပိတာဒီန်+အသိမှိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **အသိမှိ-အရ/ နိမိတ်-အရ ယူရမည့်ဝိဘတ် ။ ။** သိဝိဘတ်နှင့် သဝိဘတ် နှစ်လုံးတို့၌ အာရ-အပြု မရှိသောကြောင့်၎င်း, သို့ဝိဘတ်ကို အာရော ရဿ မိကာရေ သုတ်ဖြင့် စီရင်ပြီးသောကြောင့်၎င်း ထိုဝိဘတ်တို့မှကြွင်းသော ပဌမာ-ယော၊ အံ, ယော နာ, ဟိ၊ သွာ, ဟိ၊ နံဝိဘတ်နှစ်လုံး, သုဝိဘတ်အားဖြင့် (၁၀) လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိဂိတ် မဖြစ်ထိုက်သော ဝိဘတ် ။ ။** (သဒ္ဓါပိတာဒီနမာ သိသို့ သိလောပေါစ၊ ဥ သသို့ သလောပေါစ၊ အာမရော ရဿ မိကာရေသုတ်တို့ကို ထောက်၍) သိဝိဘတ်, ဝပ်ဘတ်နှစ်လုံး, သို့ ဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အသိမှိ-၌ အ-၏ အပါဒါန်ကား ။ ။** သိဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အ-အရ ကား ။ ။** ပဌမာ-ယော၊ အံ, ယော နာ, ဟိ၊ သွာ, ဟိ၊ နံဝိဘတ်နှစ်လုံး, သုဝိဘတ်အားဖြင့် (၁၀) လုံး ဖြစ်ပါသည်။ ➢ **ကာရီ-အရ ။ ။** ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့ ၏ အစိတ်ဥ-၏ အာရ-အပြု၏ အာ-ကို ယူရပါမည်။

➢ **အ-အရလည်း မဖြစ်, အပါဒါန်လည်း မဖြစ်သော ဝိဘတ် ။ ။** သဝိဘတ် နှစ်လုံးနှင့် ဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အသိမှ်-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ ။ ။** သိဝိဘတ်နှောင်းရာ၌ အာရပြု မရှိဘဲလျက်

http://www.dhammadownload.com

အသိမှို့-သဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➤ **အသိမှို့-သဒ္ဒါဆိုရကျိုး/ ပိုလွန်ရကျိုး ။ ။** အသိမှို့-သဒ္ဒါဖြင့် မာတိတော ပိတိတော ဘာတိတော ဒုဟိတိတော ပြယုဝ်တို့၌ တောပစ္စည်း စသည်နှောင်းသော ကြောင့်လည်း ပိတု-စသည်တို့၏ အဆုံးသရကို ဣပြုရခြင်းတည်းဟူသော အနက် တစ်မျိုးကို သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၁၀။ တယာ တယိနံ တကာရော တွတ္ထံ ဝါ

တယာ တယိ ဣစ္ဆေတေသံ တကာရော တွတ္တမာပဇ္ဇတေ ဝါ။

တွယာ၊ တယာ၊ တွယိ၊ တယိ။ ဧတေသွိတိ ကိမတ္ထံ? တုဝံ၊ တဝံ။

* တယာ တယိနံ၊တယာပြု တယိပြုတို့၏။တကာရော၊တ-အက္ခရာသည်။တွတ္ထံ၊ တွ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* တယာ တယိ ဣ၊စ္ဆေတေသံ၊တယာပြု တယိပြုတို့၏။တကာရော၊တ-အက္ခရာသည်။တွတ္ထံ၊တွ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ တွယာ၊တယာ၊သင်သည် တွယိ၊တယိ၊သင်၌။ ဧတေသွိတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တုဝံ၊တဝံ၊သင့်ကို။

➤ **တယာ တယိနံ+တကာရော+တွတ္ထံ+ဝါ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော ဆာဧသဝိဓိသုတ်**

➤ **တုဝံ, တဝံ-တို့၌ တွ-မပြုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** တုဝံ, တဝံတို့၌ တယာ ပြု တယိပြု မရှိသောကြောင့် တွ-မပြုရပါ။

နာမ် တတိယပိုင်းပြီး၏။

စတုတ္ထကဏ္ဍ

၂၁၁။ အတ္ထန္တော ဟိသ္မိ မနတ္ထံ

တသာ အတ္တနော အန္တော အနတ္တ မာပဇ္ဇတေ ဟိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ။

အတ္တနေဟိ၊ အတ္တနေဘိ။ အတ္တန္တောတိ ကိမတ္ထံ? ရာဇေဟိ၊ ရာဇေဘိ။

ဟိသ္မိန္တိ ကိမတ္ထံ? အတ္တနော။ အနတ္တမိတိ ဘာဝနိဒ္ဒေသေန အတ္တသဒ္ဒဿ သကာရာဒေသော ဟောတိ သဒ္ဓာသု ဝိဘတ္တီသု။ သကော၊သကာ၊သကံ၊သကေ

* ဟိသ္မိ၊ဟိဝိဘတ်ကြောင့်။အတ္တန္တော၊အတ္တ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ-သည်။အနတ္တံ၊အန အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ * ဟိမှိ ဝိဘတ္တိမှိ၊ဟိဝိဘတ်ကြောင့်။တသာ အတ္တနော၊ထို အတ္တ-သဒ္ဒါ၏။အန္တော၊အစိတ်အ-သည်။အနတ္တံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊၏။

အတ္တနေဟိ-အတ္တနေဘိ၊မိမိတို့ဖြင့်-တို့မှ။➤ အတ္တန္တောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း ရာဇေဟိ-ရာဇေဘိ၊မင်းတို့ဖြင့်-တို့မှ။➤ ဟိသ္မိန္တိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အတ္တနော၊

http://www.dhammadownload.com

မိမိအား-ဇ်။➤ အနတ္တမိတိ ဘာဝနိဒ္ဒေသေန၊အနတ္တံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့်။ သဗ္ဗာသု ဝိဘတ္တိသု၊အလုံးစုံသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။အတ္တသဒ္ဒဿ၊အတ္တ-သဒ္ဒါဇ်။ သကာဒေသော၊သကပြုသည်။ဟောတိ၊ဇ်။သကော (အတ္တ+သိ) မိမိသည်။သကာ၊ (အတ္တ+ယော)မိမိတို့သည်။သကံ (အတ္တ+အံ) မိမိကို။သကေ(အတ္တ+ဒု-ယော) တို့ကို။ ➤ အတ္တန္သော+ဟိသ္မိ+အနတ္တံ-ဟု (၃) ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ **ဣ-ပစ္စည်းသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ** ။ ။ အတ္တန္သော ဟိသ္မိ မနံ-ဟုဆိုက လိုအပ်သော အနက်ပြီးနိုင်လျက် အတ္တန္သော ဟိသ္မိမနတ္တံ-ဟု ဘာဝ ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် ဆိုသောကြောင့် ဝိုလွန်ပါသည်။

➤ **အနတ္တံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အနတ္တံ-ဟူသော ဘာဝနိဒ္ဒေသဖြင့် သကော သကာ သကံ သကေ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိဘတ်အားလုံးတို့ကြောင့် အတ္တ-သဒ္ဒါကို သကပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၁၂။ တတော သ္မိ နိ

တတော အတ္တတော သ္မိဝစနဿ နိ ဟောတိ။ အတ္တနိ။

(တတော+သ္မိ+နိ-ဟု (၃) ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သ္မိ၊သ္မိဝိဘတ်၏။နိ၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တတော အတ္တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊သော။ သ္မိဝစနဿ၊သ္မိဝိဘတ်၏။နိ၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဇ်။ အတ္တနိ(အတ္တ+သ္မိ) မိမိ၌။

၂၁၃။ သဿ နော

တတော အတ္တတော သဿ ဝိဘတ္တိဿ နော ဟောတိ။ အတ္တနော။

(သဿ+နော-ဟု (၂) ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သဿ၊သဝိဘတ်၏။နော၊ နော်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တတော အတ္တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊ ။သဿ ဝိဘတ္တိဿ၊၏။နော၊သည်။ဟောတိ၊ဇ်။အတ္တနော၊မိမိအား-ဇ်။

၂၁၄။ သ္မာ နာ

တတော အတ္တတော သ္မာဝစနဿ နာ ဟောတိ။ အတ္တနာ။

ပုန တတောဝဟဏေန တဿ အတ္တနော တကာရဿေဝ ရကာရော ဟောတိ သဗ္ဗေသု ဝစနေသု။ အတြဇော၊ အတြဇံ။

| တေဝဒ္ဒြဂ်၍ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ | တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊ နောက်ဖြစ်သော ။သ္မာနာ၊သ္မာဝိဘတ်၏ နာ-အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

(ဒွိပဒကြံ၍ ပေးပုံ) တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သွာ၊သွာ ဝိဘတ်၏။နာ၊နာ ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တတော အတ္တတော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါမှ။ ပရသ၊သော။ သွာဝစနသ၊သွာဝိဘတ်၏။နာ၊သည်။ဟောတိ၊၏။ ။ အတ္တနာ၊မိမိမှ။ ပုန၊တဖန်။တတောဂဟဏေန၊တတောသဒ္ဒါဖြင့်။သဗ္ဗေသု၊အလုံးစုံကုန်သော။ဝစနေသု၊ ဝိဘတ်တို့ကြောင့်။တသ အတ္တနော၊ထိုအတ္တ-သဒ္ဒါ၏။တကာရသေဝ၊တ-အက္ခရာ တစ်လုံး၏သာလျှင်။ရကာရော၊ရပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။အတြဇော(အတ္တဇ+သိ) မိမိမှဖြစ်သော သားသည်။အတြဇံ (အတ္တဇ+အံ) မိမိမှဖြစ်သော သားကို။

➤ သွာ+နာ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။

➤ ဈလတော သွာနာ-ဟု ပေါင်း၍ မဆိုဘဲ သွာနာ-ဟု ခွဲခြား၍ သုတ် တည်ရကျိုး/ သွာ-ကို နာငဲ့လျှင် အတ္တနာရုပ် ပြီးနိုင်ပါလျက် သွာနာသုတ်ကို ဆိုရကျိုး ။ ။ အတြဇော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဇ-အက္ခရာနှောင်းသောကြောင့် အချို့ အရာ၌ အတ္တ-သဒ္ဒါ၏အဆုံး တ-အက္ခရာကို ရပြုရမည်ဟု အနက်တစ်မျိုးကို သိစေ ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ တတော-သဒ္ဒါ တစ်ဖန်ဆိုရကျိုး ။ ။ အတြဇော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိဘတ် အားလုံးတို့ကြောင့် အတ္တ-သဒ္ဒါ၏ တ-တစ်လုံးကို ရပြုရခြင်းအကျိုးငှာ တထော သဒ္ဒါ ကို ဆိုရပါသည်။

၂၁၅။ ဈလတော စ

ဈလ ဣစ္ဆေတေဟိ သွာဝစနသ နာ ဟောတိ။ ။ အဂ္ဂိနာ၊ ဒဏ္ဍိနာ၊ ဘိက္ခုနာ၊ သယမ္ဘုနာ။ သွာတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂယော၊ မုနယော၊ ဣသယော။

* ဈလတောစ၊ဈ လတို့မှလည်း။ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သွာ၊သွာဝိဘတ်၏။ နာ၊ နာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်းရှိသေး၏။

[စ-သဒ္ဒါကို အနုတမုန ကြံကာ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ] ဈလတောစ၊ဈ လ တို့မှလည်း။ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သွာ၊သွာဝိဘတ်၏။နာ၊နာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏

[စ-သဒ္ဒါကို နိဝတ္တန ကြံကာ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ] ဈလတော၊ဈ လတို့မှ။ ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သွာ၊သွာဝိဘတ်၏။နာ၊နာပြုသည်။ဟောတိစ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

* ဈလ ဣစ္ဆေတေဟိ၊ဈ လတို့မှ။ပရသ၊သော။သွာဝစနသ၊သွာဝိဘတ်၏။နာ၊ နာပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ အဂ္ဂိနာ၊မီးမှ။ဒဏ္ဍိနာ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူမှ။ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းမှ။သယမ္ဘုနာ၊ဘုရားမှ။ ➤ သွာတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ အဂ္ဂယော၊မီးတို့သည် တို့ကို။မုနယော၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ဣ[illegible]သည်-တို့ကို။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဗျလတော+စ-ဟု (၂) ပုဗ္ဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ စ-သဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါသည် အဂ်ိသွာ ဘိကျွသွာ ၌ သွာဝိဘတ်၏ နာ-အပြုကို နှစ်စေသောကြောင့် နိဝတ္တာပနာဝဓရဏအနက် ဖြစ်ပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ-အလို) သွာနာ-ကို ငင်သောကြောင့် အနုကဗုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အဂ်ိသွာ ဘိကျွသွာ ပြယုဂ်တို့၌ သွာဝိဘတ်၏ နာ-အပြုကို နှစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ နိစ္စ/အနိစ္စဝိဓိ ။ ။ ဗျလတောစသုတ်၌ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာဝဓရဏ အနက် ရှိသောကြောင့် သွာ-ကို နာပြုခြင်းသည် အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။

၂၁၆။ ယပတော သွိ် ယဲ ဝါ

တသွာ ယပတော သွိ်ဝစနဿ ယဲ ဟောတိ ဝါ။

ကညာယဲ၊ ကညာယ၊ ရတ္တိယဲ၊ ရတ္တိယာ၊ ဣတ္ထိယဲ၊ ဣတ္ထိယာ၊ ယာဝုယဲ၊ ယာဝုယာ၊ ဝဓုယဲ၊ ဝဓုယာ။

* ယပတောဃ,ပတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သွိ်၊သွိ်ဝိဘတ်၏။ယဲ၊ယဲပြုသည်။ ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တသွာယပတော၊ထိုယ ပ-မှ။ပရဿ၊သော။သွိ်ဝစနဿ၊သွိ်ဝိဘတ်၏။ယဲ၊ယဲ-ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကညာယဲ-ကညာယ၊သတို့သမီး၌။ရတ္တိယဲ-ရတ္တိယာ၊ညဉ့်၌။ဣတ္ထိယဲ-ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၌။ယာဝုယဲ-ယာဝုယာ၊ယာဂုံ၌။ဝဓုယဲ-ဝဓုယာ၊ခွေးမ၌။

➢ ယပတော+သွိ်+ယဲ+ဝါ-ဟု (၄)ပုဗ္ဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိမိတ်အရ ။ ။ အာ, ဣ, ဤ, ဥ, ဦ-သရင်းလုံးဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်ရှိပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သွိ်ကို ယဲ-ပြုလျှင် ကညာယဲ, ရတ္တိယဲ၊ယဲ-မပြုလျှင် ကညာယ, ရတ္တိယာ-စသော ဖိုရုပ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၁၇။ ယောနံ နိ နပုံသကေဟိ

သဗ္ဗေသံ ယောနံ နိ ဟောတိ ဝါ နပုံသကေဟိ လင်္ကေဟိ။

အဋ္ဌိနိ၊ အဋ္ဌိ၊ အာယူနိ၊ အာယူ။ နပုံသကေဟိတိ ကိမတ္ထံ? ဣတ္ထိယော။

* နပုံသကေဟိ၊နပုံလိင်တို့မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။ နိ၊နိ-ပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နပုံသကေဟိလင်္ကေဟိ၊နပုလ္လိင်တို့မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။သဗ္ဗေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။ယောနံ၊တို့၏။နိ၊သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဋ္ဌိနိ-အဋ္ဌိ၊အဋ္ဌိတို့သည်-တို့ကို။အာယူနိ-အာယူ၊အသက်တို့သည်-အသက်တို့ကို။

http://www.dhammadownload.com

နပုံသကေဟိတိပဒံသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ကွတ္ထိယော၊မိန်းမတို့သည်။

➤ ယောနံ+နိ+နပုံသတေဟိ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ နပုံသကေဟိ-အရ ။ ။ အတောနိစ္စံ-သုတ်ကို ဆိုလတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် ကွဝဏ္ဏန္တ, ဥဝဏ္ဏန္တ-နပုံလိင်ကိုသာ ယူရမည်။

➤ ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော တာရဏ္ဏ ။ ။ အတောနိစ္စံ-သုတ်ကို ထောက်၍ ကွဝဏ္ဏန္တ, ဥဝဏ္ဏန္တ ကာရဏ္ဏတို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၁၈။ အတော နိစ္စံ

အကာရန္တေဟိ နပုံသကလိင်ဧဟိ ယောနံ နိ ဟောတိ နိစ္စံ။

ယာနိ၊ ယာနိ၊ တာနိ၊ တာနိ၊ ကာနိ၊ ကာနိ၊ ဘယာနိ၊ ဘယာနိ၊ ရူပါနိ၊ ရူပါနိ။

* အတော၊အကာရန္တဖြစ်ကုန်သော။နပုံသကေဟိ၊နပုံလိင်တို့မှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။နိ၊နိပြုသည်။နိစ္စံ၊အမြဲ။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* အကာရန္တေဟိ၊ကုန်သော။နပုံသကလိင်ဧဟိ၊နပုလ္လိင်တို့မှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။နိ၊နိ-ပြုသည်။နိစ္စံ၊အမြဲ။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယာနိ၊အကြင်နပုံးတို့သည်။ယာနိ၊အကြင်နပုံးတို့ကို။တာနိ၊ထိုနပုံးတို့သည်။တာနိ၊တို့ကို။ကာနိ၊ဘယ်နပုံးတို့သည်။ကာနိ၊တို့ကို။ဘယာနိ၊ဘေးတို့သည်။ဘယာနိ၊တို့ကို။ရူပါနိ၊ရူပ်တို့သည်။ရူပါနိ၊ရူပ်တို့ကို။

➤ အတော+နိစ္စံ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး။ ။ ယောနံနိ နပုံသကေဟိ-သုတ်ဖြင့် ယောဝိဘတ်ကို နိပြုလျှင် စိတ္တာနိ-စသော ပုံစံများ ပြီးနိုင်ပါလျက် အတောနိစ္စံ-သုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်းကို ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ။ အကာရန္တနောင် နိ,အပြုမြဲကြောင်းကို ပြလိုသောကြောင့် အတောနိစ္စံ-သုတ်ကို ထပ်၍ဆိုရပါသည်။ (ထစ်နည်း) အကာရန္တနောင် ယောဝိဘတ်သုက်လျှင် အမြဲနိ-ပြုရမည်ကိုငင်း, နိ-ကိုတစ်ဖန် အာ,ဇ-ပြုခြင်းသည် အချို့,အရာ၌သာ ပြုရမည်ကိုငင်း သိစေလိုသောကြောင့် အတောနိစ္စံ-သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

၂၁၉။ သိ

အကာရန္တေဟိ နပုံသကလိင်ဧဟိ သိဝစနဿ အံ ဟောတိ နိစ္စံ။

သတ္ထံ၊ ယံ၊ တံ၊ ကံ၊ ရူပံ။

[စတုဝဒ (သမာသ်ပုဒ်) ကြဲ၍ သုတ်ကိုအနက်ပေးပုံ] အတော၊အကာရန္တ ဖြစ်ကုန်သော။နပုံသကေဟိ၊နပုံလိင်တို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။သိ၊သိဝိဘတ်၏ အံ အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (သိဿ အံ သိ-ဟု ဝိဂ္ဂဟပြုပါ)

[ဒွိဝဒ (ဝါကျ) ကြဲ၍ သုတ်ကိုအနက်ပေးပုံ] အတော၊အကာရန္တ ဖြစ်ကုန်သော။

http://www.dhammadownload.com

နပုံသကေဟိ၊နပုံလိင်တို့မှ။ပရသ၊နောက်ဖြစ်သော။သိ၊သိဝိဘတ်၏။အံ၊အံပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ အကာရန္တေဟိ၊အကာရန္တဖြစ်ကုန်သော။နပုံသကလိင်ဟိ၊နပုံလိင်တို့မှ။ပရသ၊သော။သိဝစနသ၊သိဝိဘတ်၏။အံ၊အံပြုသည်။နိစ္စံ၊အမြဲ။ဟောတိ၊၏

သဗ္ဗံ၊အလုံးစုံသော နပုံးသည်။ယံ၊အကြင်နပုံးသည်။တံ၊ထိုနပုံးသည်။ကံ၊ဘယ်နပုံးသည်။ရူပံ၊ရုပ်သည်။ ➤ **သိ+အံ–ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **သီ–ရှပ်ပြီးပုံ** ။ ။ သီ-ကို သိ+အံ-ဟုပုဒ်ဖြတ်၊ ဝါပရော အသရူပါသုတ်ဖြင့် နောက်အသရကိုချေ၊ နောက်အသရကျေပြီးသော် ရုက္ခသကုဏနည်းအားဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်သည် ရှေ့ဂ္ဂသရကိုမှီ၍ သီ-ဟု ရှပ်ပြီးပါသည်။

၂၂၀။ **သေသတော လောပံ ဂသိပိ**

တတော နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ လိင်ဟိ သေသတော ဂသိဂ္ဂစ္စေတေ လောပ မာပဇ္ဇန္တေ

ဘောတိ ဂ္ဂတ္ထိ၊ သာ ဂ္ဂတ္ထီ။ ဘော ဒဏ္ဍီ၊ သော ဒဏ္ဍီ။ ဘော သတ္ထ၊ သော သတ္ထာ။ ဘော ရာဇ၊ သော ရာဇာ။ **သေသတောတိ** ကိမတ္ထံ? ပုရိသော ဂစ္ဆတိ။

ဂသိတိ ကိမတ္ထံ? ဂ္ဂတ္ထိယာ သတ္ထုသ။

[**စတုပ္ပဒကြံ**]သေသတော၊သီ, သော, သျာစ-စသောသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော လိင်တို့မှကြွင်းသော လိင်သုံးပါးတို့မှ။ပရော၊နောက်ဖြစ်သော။ဂသိပိ၊အာလုပ်သိသည်၎င်း။သိပိ၊လိင်ထ္ထ သိသည်၎င်း။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

[**ပဉ္စပဒကြံ**]သေသတော၊မှ။ပရော၊သော။ဂေါ၊အာလုပ်သိသည်၎င်း။သိပိ၊လိင်ထ္ထ သိသည်၎င်း။လောပံ၊ကျေပျောက်ခြင်းသို့။ပပ္ပေါတိ၊ရောက်၏။

* နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ၊သီ, သော, သျာစ-စသောသုတ်တို့ဖြင့် ညွှန်ပြအပ်ကုန်ပြီးသော။ တတော လိင်ဟိ၊ထိုလိင်တို့မှ။သေသတော၊ကြွင်းသော လိင်တို့မှ။ပရာ၊နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ဂသိဂ္ဂစ္စေတေ၊အာလုပ်သိ, လိင်ထ္ထ သိတို့သည်။လောပံ၊သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ကုန်၏

ဘောတိ ဂ္ဂတ္ထိ၊အိုမိန်းမ။သာ ဂ္ဂတ္ထီ၊ထိုမိန်းမသည်။ဘော ဒဏ္ဍီ၊အိုတောင်းဝှေးရှိသောသူ။သော ဒဏ္ဍီ၊ထိုတောင်ဝှေးရှိသောသူသည်။ဘော သတ္ထ၊အိုဆရာ။သော သတ္ထာ၊ထိုဆရာသည်။ဘော ရာဇ၊အိုမင်း။သော ရာဇာ၊ထိုမင်းသည်။**သေသတောတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသော၊သည်။ဂစ္ဆတိ၊သွား၏ **ဂသိတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဂ္ဂတ္ထိယာ၊မိန်းမဖြင့်။သတ္ထုသ၊ဆရာအား-ဆရာ၏။

➤ **သေသတော+လောပံ+ဂသိ+ပိ (သေသတော+လောပံ+ဂေါ+သိ+အပိ)–ဟု (၄/၅)ပုဒ် ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**

➤ **သေသ၏အပါဒါန်–သုတ်များကား** ။ ။ သီ, သော, သျာစ, သခတော ဂသေဝါ, ဃတေစ, အာသိမှိ-စသော သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သေသအပါဒါန်–အရ** ။ ။ (တတော နိဒ္ဒိဋ္ဌေဟိ လိင်ဟိ-ကို ထောက်၍)

http://www.dhammadownload.com

သီ, သော, သျာစ, သခတော ဂသေဝါ, ယတေစ, အာသိမှိ-စသော သုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော ပုရိသ-စိတ္တ-ကည-စသော လိင်များဖြစ်ပါသည်။

➤ .သေသ-အရ ။ ။ ထိုလိင်တို့မှကြွင်းသော လိင်အားလုံးဖြစ်ပါသည်။

➤ **အဝိသဒ္ဒါ၏အနတ်** ။ ။ အဝိသဒ္ဒါသည် သမ္မိဇ္ဈာနအနက် ရှိပါသည်။

➤ **အဝိသဒ္ဒါဆိုရကျိုး** ။ ။ အဝိသဒ္ဒါဖြင့် သိဝိဘတ်၏ ကျေခြင်းဟူသော နှစ်ခု မြောက်သော အနက်ကို ပေါင်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဂတိသဒ္ဒါဆိုရကျိုး** ။ ။ ဂသိသဒ္ဒါကိုဆိုခြင်းသည် ဖခြားသော သီ,သော, သျာစ, အာသိမှိ-စသော သုတ်တို့၌ သိ-ဟုသာမန်ဆိုထားလျှင် အာလုပ်သိ,ကို မယူရ လိဂ်ထွာသိ-ကို ယူရမည်ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဘောပုရိသ-ဘောတိကညေ-စသော ပုဒ်တို့၌ ဘဝန္တသဒ္ဒါထည့်၍ ဆိုရကျိုး** အာလုပ်အနက် ထင်ရှားစေခြင်းအကျိုးငှာ ဘဝန္တသဒ္ဒါ(ဟေသဒ္ဒါ)ကို ထည့်၍ဆိုပါသည်

၂၂၁။ သဗ္ဗာသမာဝုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒီဟိစ

သဗ္ဗာသံ ဝိဘတ္တိနံ ဇကဝစနဗဟုစဝနာနံ ပဌမာ ဒုတိယာ တတိယာ စတုတ္ထဲ ပဉ္စမီ ဆဋ္ဌီ သတ္တမီနံ လောပေါ ဟောတိ၊ အာဝုသော ဥပသဂ္ဂ နိပါတ ဣတ္ထစွေဝမာဒီဟိ။

တွံ ပနာဝုသော၊ တုမှေ ပနာဝုသော၊ ပဒသော ဓမ္မံ ဝါစေယျ၊ ဝိဟာရံ သွေ ဥပဂစ္ဆေယျ။

ပ၊ ပရာ၊ နိ၊ နီ၊ ဥ၊ ဒု၊ သံ၊ ဝိ၊ အဝ၊ အနု၊ ပရိ၊ အဓိ၊ အဘိ၊ ပတိ၊ သု၊ အာ၊ အတိ၊ အပိ၊ အပ၊ ဥပ၊ ပဟာရော၊ ပရာဘဝေါ၊ နိဟာရော၊ နီဟာရော၊ ဥဟာရော၊ ဒုဟာရော၊ သံဟာရော၊ ဝိဟာရော၊ အဝဟာရော၊ အနုဟာရော၊ ပရိဟာရော၊ အဓိဟာရော၊ အဘိဟာရော၊ ပတိဟာရော၊ သုဟာရော၊ အာဟာရော၊ အတိဟာရော၊ အပိဟာရော၊ အပဟာရော၊ ဥပဟာရော၊ ဧဝံ ဝိသတိ ဥပသဂ္ဂေဟိ စ။

ယထာ၊ တထာ၊ ဧဝံ၊ ခလု၊ ခေါ၊ တတြ၊ အထော၊ အထ၊ ဟိ၊ တု၊ စ၊ ဝါ၊ ဝေါ၊ ဟံ၊ အဟံ၊ အလံ၊ ဧဝ၊ ဟော၊ အဟော၊ ဟေ၊ အဟေ၊ ရေ၊ အရေ၊ ဧဝ မာဒီဟိ နိပါတေဟိစ ယောဇေတဗ္ဗာနိ။ **စဂ္ဂဟဏမဝဓာရဏတ္ထံ**။

* အာဝုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒီဟိ၊အာဝုသော-ဟူသော အာလုပ်ပုဒ်, ဥပသာရုပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်-စသည်တို့မှ။ပရာသံ၊နှောင်းတုန်သော။သဗ္ဗာသံ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော ဝိဘတ်တို့ ၏။လောပေါ၊ကျေခြင်းသည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

http://www.dhammadownload.com

။ အာဝုသောဥပသဂ္ဂနိပါတက္ကစ္စေဝမာဒီဟိ၊တို့မှ။ပရာသံ၊ကုန်သော။ဧကဝစနဗဟုဝစနာနံ၊ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်ဖြစ်ကုန်သော။ပဌမာ ဒုတိယာ တတိယာ စတုတ္ထီ ပဉ္စမီ ဆဋ္ဌီ သတ္တမီနံ၊ပဌမာ (ပ) သတ္တမီဖြစ်ကုန်သော။သဗ္ဗာသံ၊ကုန်သော။ဝိဘတ္တိနံ၊တို့၏။လောပေါ၊သည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ အာဝုသော၊ငါ့ရှင်။တွံပန၊သင်သည်ကား။ အာဝုသော၊ငါ့ရှင်တို့။တုမှေပန၊သင်တို့သည်ကား။ပဒသော၊ပုဒ်ပြိုင်။ဓမ္မံ၊ပါဠိကို။ဝါစေယျ၊ပို့ချငြားအံ့။သွေ၊နက်ဖြန်။ဝိဟာရံ၊ကျောင်းသို့။ဥပဂစ္ဆေယျ၊ကပ်ရာ၏။

ပ-ပသဒ္ဒါဎင်း။(ပ) ဥပ-ဥပသဒ္ဒါဎင်း။ဝီသတိ၊နှစ်ဆယ်သော။ဣမေ၊ဤသဒ္ဒါတို့သည်။ဥပသဂ္ဂါ၊ဥပသာရ မည်ကုန်၏။ပဟာရော၊ပုတ်ခတ်ခြင်း။ပရာဘဝေါ၊ပျက်စီးခြင်း။နိဟာရော-နီဟာရော၊နှင်ထုတ်ခြင်း။ဥဟာရော၊အထက်သို့ဆောင်ခြင်း။ဒုဟာရော၊မကောင်းသောဆောင်ခြင်း။သံဟာရော၊ကောင်းသောဆောင်ခြင်း။ဝိဟာရော၊အထူးဆောင်ခြင်း။အဝဟာရော၊ခိုးဝှက်၍ဆောင်းခြင်း။အနုဟာရော၊အစဉ်ဆောင်ခြင်း။ပရိဟာရော၊ထက်ဝန်းကျင်ဆောင်ခြင်း။အဓိဟာရော၊လွှမ်းမိုး၍ဆောင်ခြင်း။အဘိဟာရော၊ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း။ပတိဟာရော၊တစ်ဖန်ဆောင်ခြင်း။သုဟာရော၊ကောင်းစွာဆောင်ခြင်း။အာဟာရော၊ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း။အတိဟာရော၊အလွန်ဆောင်ခြင်း။အပိဟာရော၊ငဲ့ကွက်၍ဆောင်ခြင်း။အပဟာရော၊ဖဲကြဉ်၍ဆောင်ခြင်း။ဥပဟာရော၊ကပ်၍ဆောင်ခြင်း။ဧဝံ၊ဤသို့။ဝီသတိ ဥပသဂ္ဂေ ဟိစ၊နှစ်ဆယ်သော ဥပသာရပုဒ်တို့နှင့်ဎင်း။

ယထာ၊ယထာသဒ္ဒါဎင်း။(လ) အရေ၊အရေ-သဒ္ဒါဎင်း။ဧဝမာဒီဟိ၊ဤသို့အစရှိကုန်သော။နိပါတေဟိ၊နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ဎင်း။ယောဇေတဗ္ဗာနိ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **သဗ္ဗာသံ+အာဝုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒီဟိ+စ-ဟု (၃)ပုဒ် ရှိသော လောပဝိဓိ**

➢ **တွံ ပနာဝုသော- တုမှေ ပနာဝုသော-တို့၌ အာဝုသောသဒ္ဒါနှစ်ခုတို့၏အထူး**

တွံ ပနာဝုသော-၌ အာဝုသောကား- ဧကဝုစ်၊ တုမှေ ပနာဝုသော-၌ အာဝုသောကား-ဗဟုဝုစ် ဤသို့ထူးပါသည်။

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။** အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် သုတ္တ, ပဒ စသည်တို့မှ နောက်၌လည်း ဝိဘတ်တို့ကို ချေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အာဝုသော နိပါတ်ပုဒ်ကို သီးခြားဆိုရကျိုး ။ ။** အာဝုသောနိပါတ်ပုဒ်၏ တွံ အာဝုသော, တုမှေ အာဝုသော စသည်ဖြင့် ဧကဝုစ် ဗဟုဝုစ် နှစ်မျိုးအဆုံးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဥပသာရပုဒ် (၂၀) ကား ။ ။** ပ, ပရာ, နိ, နီ, ဥ, ဒု, သံ, ဝိ, အဝ, အနု, ပရိ အဓိ, အဘိ, ပတိ, သု, အာ, အတိ, အပိ, အပ, ဥပ-တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ပ, ပရာ-စသော ပုဒ်တို့ ဥပသဂ္ဂ (ဥပသာရ) မည်ခြင်းအကြောင်း**

ပ, ပရာ-စသောပုဒ်တို့သည် နာမ်ပုဒ် အာချာတ်ပုဒ်တို့ကို ကပ်၍ စီရင်တတ်သော ကြောင့် ဥပသဂ္ဂ (ဥပသာရ) မည်ပါသည်။

➢ **ယထာ, တထာ, စ, အပိ-စသောပုဒ်တို့ နိပါတ(နိပါတ်) မည်ခြင်း အကြောင်း** ။ ။ ယထာ, တထာ, စ, အပိ-စသော ပုဒ်တို့သည် ပုဒ်တို့၏ အစ, အလယ် အဆုံး၌ ကျရောက်တတ်သောကြောင့် နိပါတ(နိပါတ်) မည်ပါသည်။

➢ **ဥပသာရ, နိပါတ်ပုဒ်တို့နောင် ကျေနိုင်သော ဝိဘတ်များ** ။ ။ ဥပသာရ ပုဒ်နောင် ပထမာဧကဝုစ် သိဝိဘတ်သာ ကျေပါသည်။

နိပါတ်ပုဒ်နောင် ဝိဘတ်(၁၄)လုံး ကျေပါသည်။

➢ **ဥပသာရပုဒ်တို့နောင် ပဌမာဧကဝုစ်သာ သက်ရခြင်းအကြောင်း**

ဥပသာရပုဒ်တို့သည် သင်္ချာအပြား ကံ-စသော အပြားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် ပဌမာ ဧကဝုစ်သာ သက်ရပါသည်။

➢ **ဥပသာရတို့ လိင်အမည်ရနိုင်အကြောင်း** ။ ။ ဥပသာရပုဒ်တို့သည် နာမ်ပုဒ် အာချာတ်ပုဒ်တို့ကို အထူးပြုတတ်သောကြောင့် လိင်အမည်ရနိုင်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဥပသာရ, နိပါတ်ပုဒ်တို့နောင် ဝိဘတ် တို့ကို အမြဲချေရမည်ဟု သန္ဓိဌာန်ကျ ဆုံးဖြတ်ပြသောကြောင့် သန္ဓိဌာနာဝဓာရဏ အနက် ဖြစ်ပါသည်။

၂၂၂။ ပုမဿ လိဂ်ါဒီသု သမာသေသု

ပုမဏ္ဍစ္စေတဿ အန္တော လောပမာပဇ္ဇတေ လိဂ်ါဒီသု ပရပဒေသု သမာ သေသု။

ပုလ္လိဂ်၊ ပုမ္ဘာဝေါ၊ ပုင်္ကောကိလော။ ပုမဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဏ္ဍတ္ထိလိဂ်၊ နပုံသက လိဂ်။ လိဂ်ါဒီသူတိ ကိမတ္ထံ? ပုမိတ္ထီ။ သမာသေသူတိ ကိမတ္ထံ? ပုမဿ လိဂ်။

* သမာသေသု၊သမာသ်တို့၌။လိဂ်ါဒီသု၊လိဂ်သဒ္ဒါ-စသည်တို့ကြောင့်။ပုမဿ၊ပုမ သဒ္ဒါ၏အစိတ်အ,သည်။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

* သမာသေသု၊တို့၌။ပရပဒေသု၊နောက်ပုဒ်ဖြစ်ကုန်သော။လိဂ်ါဒီသု၊တို့ကြောင့်။ ပုမဏ္ဍစ္စေတဿ၊၏။အန္တော၊အစိတ်အသည်။လောပံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။

ပုလ္လိဂ်၊ယောက်ျား၏အသွင်။ပုမ္ဘာဝေါ၊ယောက်ျား၏အဖြစ်။ပုင်္ကောကိလော၊ဥသြဖို။ ပုမဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဏ္ဍတ္ထိလိဂ်၊မိန်းမ၏အသွင်။နပုံသကလိဂ်၊နပုံ၏ အသွင်။လိဂ်ါဒီသုတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုမိတ္ထီ၊ယောက်ျား,မိန်းမ။သမာသေသူတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုမဿ၊ယောက်ျား၏။လိဂ်၊အသွင်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ပုမဿ+လိင်္ဂါဒီသု+သမာသေသု-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော လောပဝိမိသုတ်။**

➢**ပုမဿ အရ** ။ ။ ပုမဿ၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည် အစိတ်ကိုင့်၍ သက်သောကြောင့် ပုမသဒ္ဒါ၏ အစိတ်အ,သရကိုသာ ယူရမည်။

➢**သမာသေ,အရ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်သမာသ်, ကမ္မာဓာရဲသမာသ်-နှစ်ပါးကို ယူရမည်။

➢ **လိင်္ဂါဒီသု-ဟု လိင်္ဂသဒ္ဒါထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဣတ္ထိပုမနပုံသက်-စသည်တို့၌ နပုံသကသဒ္ဒါ-စသည် နှောင်းသောကြောင့် ပုမ၏အစိတ်အ-ကို ချေရမည်လောဟု လျှင်းပါးခြင်းမှ နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **သမာသေသု-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ပုမ္ဘာဝေါ-စသော သမာသ်တို့၏ များသည်၏အဖြစ်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။(ဋီကာ)

၂၂၃။ အံယမိတော ပသညတော

အံဝစနဿ ယံ ဟောတိ ဝါ ဤတော ပသညတော။ ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထီ။

ပသညတောတိ ကိမတ္ထံ? ဒဏ္ဍိနံ၊ ဘောဂိနံ။ အမိတိ ကိမတ္ထံ? ဣတ္ထီဟိ။

* ပသညတော၊ပ,အမည်ရှိသော။ဤတော၊ဤအကွရာမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ အံ၊အံဝိဘတ်၏။ယံ၊ယံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပသညတော၊သော။ဤတော၊ဤ-အကွရာမှ။ပရဿ၊သော။အံဝစနဿ၊အံ ဝိဘတ်၏။ယံ၊ယံပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ဣတ္ထိယံ-ဣတ္ထီ၊မိန်းမကို။

ပသညတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဏ္ဍိနံ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူကို။ဘောဂိနံ၊ စည်စိမ်းဥစ္စာရှိသောသူကို။အမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣတ္ထိဟိ၊မိန်းမတို့ဖြင့်။တို့မှ။

➢ **အံ+ယံ+ဤတော၊ပသညတော-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **ပသညတော-အရ/ နိမိတ်,အရ** ။ ။ဤတော-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကို ထောက်၍ ပ,အမည်ရှိသော ဤ-သရဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤတော,အရ** ။ ။ ပသညတောကိုထောက်၍ ဈအမည်ရသော ဤကို မယူရ ပ,အမည်ရသော ဤကို ယူရမည်။

➢ **ဤတော-ဖြင့်** - ဣ, ဥ, ဦ ကာရန္တတို့ကို နစ်စေပါသည်။

➢ **ဤတောသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဤတော-ဟူသောပါဌ်ဖြင့် ပ,အမည်ရ သော်လည်း ဣ,အကွရာနှင့် ဥဝဏ်ကို ပယ်မြစ်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ပသညတော-ဖြင့်** - ဈ လသညာကို နစ်စေပါသည်။

➢ **ပသညတောသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ပသညတော-ပါဌ်ဖြင့် ပ,အမည်မရဘဲ ဈအမည်ကိုသာရသော ဤအကွရာကို ပယ်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အံဝိဘတ်ဖြင့် ဝဓုယံ-ဟု ရှိနိုင်/မရှိနိုင်** ။ ။ အံယမ်တော ပသညတော

http://www.dhammadownload.com

သုတ်ကိုထောက်၍ ပ-မည်သော ဤ-နောင်သာ အံ-ကို ယံပြုနိုင်၏၊ ဉီ-နောင် ယံ-မပြုနိုင်သောကြောင့် အံဝိဘတ်ဖြင့် ဝဓုယံ-ဟု မရှိနိုင်ပါ။

၂၂၄။ နံစ္ဈတော ကတရဿာ

တသ္မာ စ္ဈတော ကတရဿာ အံဝစနဿ နံ ဟောတိ။ ဒဇ္ဈိနံ၊ ဘောဂိနံ။ စ္ဈတောတိ ကိမတ္ထံ? ဝေဿဘံ့။ ကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ? ကဿိ့။

* ကတရဿာ၊ပြုအပ်ပြီးသော ရဿရှိသော။စ္ဈတော၊စ္ဈမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော အံ၊အံဝိဘတ်၏။နံ၊နံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ကတရဿာ၊သော။တသ္မာ စ္ဈတော၊ထိုစ္ဈ-မှ။ပရဿ၊သော။အံဝစနဿ၊၏။နံ၊နံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒဇ္ဈိနံ၊တောင်ဒေးရှိသောသူကို။ဘောဂိနံ၊စည်စိမ်းဥစ္စာရှိသောသူကို။စ္ဈတောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဝေဿဘံ့၊ဘုရားကို။ကတရဿာတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ကဿိ့၊ဝမ်းကို။

➤ **နံ+စ္ဈတော+ကတရဿာ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **စ္ဈတော-အရ/ နိမိတ်,အရ ။ ။** ကတရဿာကို ထောက်၍ စ္ဈ,အမည်ရှိသော ဣ,သရကိုသာ ယူရမည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အကတရဿဖြစ်လျှင် မစီရင်နိုင်ပုံကို ကစ္စည်းကျမ်းလာအတိုင်း ဥဒါဟရဏ်ထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ကဿိ့-ဟူသော ပြယုဂ်၌ အကတရဿ စ္ဈ,နောင်ဖြစ်သောကြောင့် အံ,ဝိဘတ်ကို နံ,မပြုရပါ။ (၁၃၂၉-ခုနှစ် အလတ်)

➤ **နိစ္စ+အနိစ္စ ။ ။** မဏ္ဍူကဂတိကနည်းအားဖြင့် ယပတောသ္မိယံဝါ-သုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့်ဂင်း, ဒဇ္ဈိနံ-ဒဇ္ဈိ-ဟု အံ,ဝိဘတ်ကို နံ,မပြုသော ပြယုဂ်တို့ကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့်ဂင်း ဤသုတ်ဓစီအရင်းသည် အနိစ္စဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

၂၂၅။ ယောနံ နော

သပ္မေသံ ယောနံ စ္ဈတော ကတရဿာ နော ဟောတိ။

ဒဇ္ဈိနော၊ ဘောဂိနော၊ ဟေ ဒဇ္ဈိနော၊ ဟေ ဘောဂိနော။ ကတရဿာတိ ကိမတ္ထံ? အဂ္ဂယော၊ မုနယော၊ ကျသယော။ **စ္ဈတောတိ ကိမတ္ထံ? သယမ္ဘုနော။ ယောနံတိ ကိမတ္ထံ?** ဒဇ္ဈိနာ၊ ဘောဂိနာ။

* ကတရဿာ၊ပြုအပ်ပြီးသော ရဿရှိသော။စ္ဈတော၊စ္ဈမှ။ပရေသံ၊နှောင်းကုန်သော။ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။နော၊နောပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ကတရဿာ၊သော။စ္ဈတော၊စ္ဈမှ။ပရေသံ၊ကုန်သော။သပ္မေသံ၊အလုံးစုံကုန်သော။

http://www.dhammadownload.com

ယောနံ၊ယောဝိဘတ်တို့၏။နော၊နောပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒဏ္ဍီနော၊တောင်ဝှေးရှိသောသူတို့သည်-တို့ကို။ဘောဂီနော၊စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသောသူတို့သည်-တို့ကို။ဟေ ဒဏ္ဍီနော၊အိုတောင်ဝှေးရှိသောသူတို့။ဟေ ဘောဂီနော၊အိုစည်းစိမ်ဥစ္စာရှိ သောသူတို့။**ကတရသ္မာတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဂ္ဂယော၊မီးတို့သည်-တို့ကို။မုနယော၊ရဟန်းတို့သည်-တို့ကို။ဣသယော၊ရသေ့တို့သည်-တို့ကို။**ဈာတော တိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သယမ္ပုနော၊ဘုရားတို့သည်-တို့ကို။ယောနံပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဏ္ဍီနာ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူဖြင့်။ဘောဂီနာ၊စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသောသူဖြင့်။

➤ ယောနံ+နော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ကတရသ္မာနောင် ယောကို နောပြုရာ၌ ကတရသ္မာနောင် မဟုတ်လျှင် လုံးဝ နော,မပြုနိုင်ဟု မှတ်ရမည်လော? ရှုပသိဒ္ဓိလာအတိုင်း ပုံစံထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ မမှတ်ရပါ။/သာရမတီနော-စသောပြယုဂ်တို့၌ ကတရသ္မာဟူသော လိုက်ပုဒ်ကို ကြဉ်သော ယောနံနော-ဟူသော ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် အကတရသ္မာနောင် ယောကိုလည်း နောပြုရပါသည်။

၂၂၆။ သ္မိနိ

တသ္မာ ဈာတော ကတရသ္မာ သ္မိဝစနဿ နိဓာဒေသော ဟောတိ။

ဒဏ္ဍိနိ၊ ဘောဂိနိ။ **ကတရသ္မာတိ** ကိမတ္ထံ? ဗျာဓိမှိ။

➤ သ္မိ+နိ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

* ကတရသ္မာ၊ပြုအပ်ပြီးသော ရသ္မိရှိသော။ဈာတော၊ဈမှ၊ပရသ္မာ၊နောက်ဖြစ်သော သ္မိ၊သ္မိဝိဘတ်၏။နိ၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ကတရသ္မာ၊သော၊တသ္မာဈတော၊ထိုဈ-မှ၊ပရသ္မာ၊သော။သ္မိဝစနဿ၏။နိဓာဒေသော၊နိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒဏ္ဍိနိ၊တောင်ဝှေးရှိသောသူ၌။ဘောဂိနိ၊စည်းစိမ်ဥစ္စာရှိသောသူ၌။**ကတရသ္မာတိ ပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဗျာဓိမှိ၊အနာရောဂါ၌။

၂၂၇။ ကိဿ ကဝေစ

ကိမိစ္စေတဿ ကောစ ဟောတိ ဝပစ္စယေ ပရေ။

ကု ဂတောသိ တွံ ဒေဝါနံ ပိယတိဿ။ **စဂ္ဂဟကောနု အဝပစ္စယေ ပရေပိ ကောစ ဟောတိ။** ကော တံ နိန္ဒိတု မရဟတိ၊ ကထံ ဗောဓယိတုံ ဓမ္မံ။

ဝေတိ ကိမတ္ထံ? ကုတော အာဂတောသိ တွံ။

* ဝေစ၊ဝ,ပစ္စည်းကြောင့်လည်း။ကိဿ၊ကိသဒ္ဒါ၏။က၊ကပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

* ပရေးနောက်ဖြစ်သော။ဝပစ္စယေစ၊ကြောင့်လည်း။ကိမိစ္စေတသ၊ကိသဒ္ဓါ၏။ ကော၊ကပြု၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒေဝါနံပိယတိဿ၊ဒေဝါနံပိယတိဿမင်း။တွံ၊သင်သည်။ကွ၊ဘယ်အရပ်၌။ (ဝါ) ဘယ်အရပ်သို့။ဂတော၊သွား၊သည်။အသိ၊ဖြစ်သနည်း။စတ္ထဟတ္ထေန၊စသဒ္ဓါဖြင့်။ပရေ နောက်ဖြစ်သော။အဝပစ္စယေပိ၊ဝ,ပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ဝိဘတ်,ပစ္စည်းကြောင့်လည်း။ ကော၊ကပြု၊သည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တံ၊ထိုသို့လ, သုတ, ဂုဏ်ကြွယ်ဝသောသူကို။ ကော၊ဘယ်သူသည်။နိန္ဒိတုံ၊ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ။အရဟသိ၊ထိုက်ပေအံ့နည်း။ ခမ်း၊တရားကို။ တောယိတုံ၊သိစေခြင်းငှာ။ကတံ၊ပြု၊အပ်၏။ ဓေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တွံ၊သင်သည်။ ကုတော၊ဘယ်အရပ်မှ။အာဂတော၊လာခဲ့သည်။အသိ၊ဖြစ်သနည်း။

➢ **ကိဿ+တ+ဝေ+စ-ဟု (၄)ပုဗ္ဗိန္ဒိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ ဝပစ္စယဝိဓိသုတ် (ဝါ) နိဗိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။ ကိသွာဝေါ။**

➢ **စသဒ္ဓါ၏အနက် ။ ။** စသဒ္ဓါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဓါဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ (ကစ္စည်းအလို)** စသဒ္ဓါဖြင့် ဝ,ပစ္စည်းမှတစ်ပါး သော ဝိဘတ်ပစ္စည်းကြောင့်လည်း ကောတံ နိန္ဒိတု မရဟတိ, ကထံ တောယိတုံ ခမ်း, ပြယုဂ်တို့၌ ကိသဒ္ဓါကို ကပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) စသဒ္ဓါဖြင့် ဝ,ပစ္စည်းမှတစ်ပါး ထံ, ဟံ-စသော ပစ္စည်းနှောင်း ရာ၌လည်း ကိသဒ္ဓါကို ကပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၂၈။ ကု ဟိဟံသုစ

ကိမိစ္စေတသ ကု ဟောတိ ဟိဟံ ဣစ္စေတေသုစ။

ကုဟိ ဂစ္ဆသိ၊ ကုဟံ ဂစ္ဆသိ။ **စတ္ထဟတ္ထေန** ဟိဒ္ဓနံ ဒါစနံပစ္စယေသု ပရေသု အညတ္ထာပိ ကု ဟောတိ။ ကုဟိဒ္ဓနံ၊ ကုဒါစနံ။

* ဟိဟံသုစ၊ဟိ, ဟံ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။ကိသ၊ကိသဒ္ဓါ၏။ကု၊ကုပြု၊သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဟိဟံဣစ္စေတေသုစ၊တို့ကြောင့်လည်း။ကိမိစ္စေတသ၊ကိသဒ္ဓါ၏။ ကု၊ကုပြု၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။, ➢ ကုဟိ၊ဘယ်၌။ဂစ္ဆသိ၊သွား၊သနည်း။ကုဟံ၊ဘယ်၌။ ဂစ္ဆသိ၊သွား၊သနည်း။**စတ္ထဟတ္ထေန**၊ဖြင့်။အညတ္ထာပိ၊ဟိ, ဟံပစ္စည်းမှတစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန် သော။ပရေသု၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ဟိဒ္ဓနံ, ဒါစနံပစ္စယေသု၊ဟိဒ္ဓနံ, ဒါစနံပစ္စည်းတို့ ကြောင့်လည်း။ကိသ၊၏။ကု၊သည်။ဟောတိ၊၏။ကုဟိဒ္ဓနံ-ကုဒါစနံ၊တစ်ရံတစ်ခါ၌။

➢ **တု+ဃိဃံသု+စ-ဟု (၃)ပုဗ္ဗိန္ဒိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ ဟိဃံ-ပစ္စယဝိဓိသုတ် (ဝါ) နိဗိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။ ဟိဟံ ဟိဒ္ဓနံ-သုတ်နှင့် ကိသဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါ ဒါစနံ-သုတ်ဖြစ်ပါသည်။**

http://www.dhammadownload.com

➢ **စသဒ္ဓါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဓါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဓါဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဓါဖြင့် ကုဟိဂ္ဂနံ, ကုဒါစနံပြုယုဂ်တို့၌ ဟိဂ္ဂနံ ဒါစနံ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း ကိသဒ္ဓါကို ကုပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၂၉။ သေသေသု စ

ကိမိစ္စေတဿ ကော ဟောတိ သေသေသု ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု ပရေသု။

ကော ပကာရော ကထံ၊ ကံ ပကာရံ ကထံ။ **စဂ္ဂဟဏာ** မနုကမုနုတ္ထံ။

* ဝတော၊ဝ,ပစ္စည်းမှ။သေသေသုစ၊ကြွင်းသော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။ ကိဿ၊ကိဿဒ္ဓါ၏။က၊ကပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မဖြစ်သည်လည်း ရှိသေး၏။

* ဝတော၊ဝ,ပစ္စည်းမှ။သေသေသု၊ကုန်သော။ပရေသု၊ကုန်သော။ဝိဘတ္တိပစ္စယေသု၊ တို့ကြောင့်။ကိမိစ္စေတဿ၏။ကော၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကော၊ဘယ်သို့သော။ပကာရော၊အပြားသည်။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အပြားသည်။ ကံ၊ဘယ်သို့သော။ပကာရံ၊အပြားကို။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အပြားကို။**စဂ္ဂဟဏာ**၊စသဒ္ဓါ သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အနုကမုနုတ္ထံ၊ကကိုငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **သေသေသု+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ပစ္စယဝိဓိသုတ် (ဝါ) နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။** ။ကိမိမေဟိထံ။

➢ **သေသအပါဒါနိ် အရ** ။ ။ ဝ,ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။

➢ **သေသ အရ** ။ ။ (တစ္စည်းအလို) ဝ,ပစ္စည်းမှကြွင်းသော ဝိဘတ်ပစ္စည်းတို့ဖြစ် ပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) ကိဿ ကဝေစ-သုတ်၌ စသဒ္ဓါဖြင့် ဝ,ပစ္စည်းမှကြွင်းသော ထံ-စသော ပစ္စည်းတို့ကို ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ်တို့ကိုသာ ယူရမည်။

➢ **စသဒ္ဓါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဓါသည် (တစ္စည်းအလို) ကကိုငင်သောကြောင့် အနုကမုနုအနက်။ (ရူပသိဒ္ဓိအလို) နိဝတ္တာပနာ ဝေရဏအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဓါဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဓါဖြင့် ကိဿ ကဝေစ-သုတ်မှ က-ဟူသော ကာရိယကို မိမိသုတ်သို့ လိုက်ပါအောင် ဆွဲငင်ခြင်းအကျိုးရှိသည်

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) စသဒ္ဓါဖြင့် အချို့သော ကိဿ, ကိသို့-စသော ပြယုဂ်တို့၌ က-အပြုကို နှစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နဝုံလိင်အရာဝယ် သိနှောင်းရာ၌ တိကို ထ-မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။

လောပဝိဓိသည် အာဒေသဝိဓိထက်သာ၍ အားရှိသောကြောင့် နှေးဦးစွာ သိချေ ပြီးသော် တစ်ဖန် ဝိဘတ်မနှောင်းသောကြောင့်ဎး, တဒနုပရောဓေန-ဟု ပရိဘာသာ သုတ်ကြောင့်ဎး, ကိုကို က-မပြုရပါ။

http://www.dhammadownload.com

၂၃၀။ တြတောထေသု စ

ကိမိစ္စေတသ ကု ဟောတိ တြတောထက္ကစ္စတေသု စ။

ကုတြ၊ ကုတော၊ ကုတ္ထ။ စတ္ထဟ္ထာမန္ဒုကမုနတ္ထံ။

* တြတောထေသုစ၊တြ, တော, ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။ကိသ၊ကိသဒ္ဓါ၏။ ကု၊ကုပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ * တြတောထက္ကစ္စေတေသုစ၊တို့ကြောင့်လည်း။ ကိမိစ္စေတသ၊ကိသဒ္ဓါ၏။ကု၊ကုပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကုတြ၊အဘယ်၌။ကုတော၊အဘယ်မှ။ကုတ္ထ၊အဘယ်၌။စတ္ထဟ္ထာ၊စသဒ္ဓါသည်။ အန္ဒုကမုနတ္ထံ၊ကိသ, ကု-ကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ **တြတောထေသု+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ် (၀၇) နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။ ။** တြထသတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ်နှင့် ကွဝိတော ပဥ္စမျတ္ထေ-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကိသဒ္ဓါကို ကုပြုရာ၌ နိမိတ်အရ ယူရမည့်ပစ္စည်းများ။ ။**ဟိ, ဟံ, ဟိဒ္ဓံ, တြ, တော, ထ, ဒါစနံ, ဒါ-ပစ္စည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဓါ၏အနက် ။ ။** စသဒ္ဓါသည် ကိသ, ကု-ကို ငင်သောကြောင့် အန္ဒုကမုန အနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဓါဆိုရကျိုး ။ ။** စသဒ္ဓါဖြင့် ကုဟိဟံသုစ-သုတ်မှ ကု-ဟူသော ကာရိယကို မိမိသုတ်သို့ လိုက်ပါအောင် ဆွဲငင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၃၁။ သဗ္ဗသေ တသ ကာရော၀ါ

သဗ္ဗသ စတသဒ္ဓသ အကာရော ဟောတိ ၀ါ ဇတာတ ကျွဇ္ဈေသေသု။ အတော၊ အတ္ထ၊ စတ္တော၊ စတ္ထ။

* တောထေသု၊တော, ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။သဗ္ဗသ၊အလုံးစုံသော။စတသ၊စတသဒ္ဓါ၏။အကာရော၊အ,ပြုသည်။၀ါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တောထက္ကစ္စေတေသု၊ တို့ကြောင့်။သဗ္ဗသ၊သော။စတသဒ္ဓသ၏။အကာရော၊ အ,ပြုလည်း။၀ါ၊အချို့။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အတော၊ထိုအရပ်မှ။အတ္ထ၊ထိုအရပ်၌။စတ္တော၊ထိုအရပ်မှ။စတ္ထ၊ထိုအရပ်၌။

➢ **သဗ္ဗသ+စတသ+အကာရော+၀ါ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗသဒ္ဓါထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။** စတသဒ္ဓါတစ်ခုလုံးကို အ,ပြုရမည်ဟု သိစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်သို့ တြ,ပစ္စည်း မလိုက်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** တြ-ပစ္စည်းသည် တြေနိစ္စံ-သုတ်ကို ငဲ့သောကြောင့် မလိုက်ပါ။

http://www.dhammadownload.com

၂၃၂။ တြေ နိစ္စံ

သဗ္ဗဿ ဧတသဒ္ဒဿ အကာရော ဟောတိ နိစ္စံ တြပစ္စယေ ပရေ။ အတြ

* တြေ၊တြပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဧတဿ၊ဧတ-သဒ္ဒါ၏။အကာရော၊အပြုသည်။နိစ္စံ၊အမြဲ။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။တြပစ္စယေ၊တြပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊သော။ဧတ သဒ္ဒဿ၊ဧတ-သဒ္ဒါ၏။အကာရော၊သည်။နိစ္စံ၊အမြဲ ဟောတိ၊၏။ ။ အတြ၊ထိုအရပ်၌။

➢ တြေ+နိစ္စံ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်

➢ ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ်/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။ တထြ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ ရှေ့သုတ်နှင့်ပေါင်း၍ မဆိုဘဲ နှစ်သုတ်ခွဲ၍ ဆိုရကျိုး ။ ။ တြပစ္စည်းကြောင့် ဧတ-သဒ္ဒါကို အမြဲ အ-ပြုရမည်ဟု နိစ္စဝိဓိကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၃၃။ ဧတောထေသုစ

သဗ္ဗဿ ဧတသဒ္ဒဿ ဧကာရော ဟောတိ ဝါ တောထ ဣစ္စေတေသု။

ဧတ္တော၊ အတော၊ ဧတ္ထ၊ အတ္ထ။

* တောထေသုစ၊တော, ထပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ ဧတဿ၊ဧတ-သဒ္ဒါ၏။ဧ၊ဧပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တောထ ဣစ္စေတေသု၊တော, ထ ပစ္စည်းတို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊သော။ဧတသဒ္ဒဿ၊ဧတ-သဒ္ဒါ၏။ဧကာရော၊ဧပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

ဧတ္တော၊ အတော၊ထိုအရပ်မှ။ဧတ္ထ၊ အတ္ထ၊ထိုအရပ်၌။

➢ ဧ+တောထေသု+စ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ်/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် ။ ။ ကွစိတော ပစ္စီရှတ္ထေသုတ်နှင့် တထြ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

၂၃၄။ ဣမဿိ ထံ ဒါနိ ဟ တော ဓေသုစ

ဣမသဒ္ဒဿ သဗ္ဗဿေဝ ဣကာရော ဟောတိ ထံ ဒါနိ ဟ တော ဓ ဣစ္စေတေသု။ ဣတ္ထံ၊ ဣဒါနိ၊ ဣမ ဣတော၊ ဣဓ။

* ထံ ဒါနိ ဟ တော ဓေသု၊ထံ ဒါနိ ဟ တော ဓ ငါးပစ္စည်းတို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမ-သဒ္ဒါ၏။ဣ၊ဣပြုသည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း

* ထံဒါနိဟတောဓ ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒဿ၊ဣမ-သဒ္ဒါ၏။ဣကာရော၊ဣပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

http://www.dhammadownload.com

ဣတ္ထို(ဣမ+ထံ) ဤသို့သော အထူးအပြား။ဣဒါနိ(ဣမ+ဒါနိ) ဤအခါ၌။ဣဟ (ဣမ+ဟ) ဤအရပ်၌။ဣတော (ဣမ+တော) ဤအရပ်မှ။ဣဓ (ဣမ+ဓ) ဤအရပ်၌

➤ **ဣမဿ+ဣ+ထံဒါနိ ဟတောဓေသု+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ**

➤ **ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ်များ/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်များ** ။ ။

ကိမိမေဟိ ထံ၊ ကွစိတော ပဉ္စမျတ္ထေ၊ဣမသ္မာ ဟဓာ၀၊ ဣမသ္မာ ရဟိ ဓုနာ ဒါနိစ သုတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စ-သဒ္ဒါသည် သဗ္ဗ-သဒ္ဒါကို ဆွေငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်။ (နိဒ္ဒေသ-အလို) သန္နိဋ္ဌာနာ၀ဓာရဏအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ထံ ဒါနိ ဟ တော ဓ ပစ္စည်းတို့နှောင်းသောကြောင့် ဣမ-သဒ္ဒါ၏ ဣ-အပြုကို မြစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၃၅။ အ ဓုနာမ်စ

ဣမသဒ္ဒဿ သဗ္ဗဿေ၀ အကာရော ဟောတိ ဓုနာမ်ဴ ပစ္စယေ ပရေ။ အဓုနာ။ **စဋ္ဌဟဏ** မ၀ဓာရဏတ္ထံ။

* ဓုနာမ်ဴစ၊ဓုနာပစ္စည်းကြောင့်လည်း။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမ-သဒ္ဒါ၏ အ၊အ-ပြုသည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ ဓုနာမ်ဴ ပစ္စယေ၊ဓုနာပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဿေ၀၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒဿ ဣမ-သဒ္ဒါ၏။အကာရော၊အ-ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ အဓုနာ (ဣမ+ဓုနာ) ဤအခါ၌။ **စဋ္ဌဟဏံ**၊စသဒ္ဒါသည်။အ၀ဓာရဏတ္ထံ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

➤ **အ+ဓုနာမ်ဴ+စ-ဟု.(၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်**။

➤ **ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ်/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်** ။ ။ ဣမသ္မာ ရဟိ ဓုနာ ဒါနိစသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ သန္နိဋ္ဌာနာ၀ဓာရဏအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဓုနာပစ္စည်းကြောင့် ဣမသဒ္ဒါ၏ အ-အပြုကို ညမဲစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (တစ်နည်း) ဣမသီ ထံဒါနိ ဟတောဓေသု စ-သုတ်၌ ဆိုအပ်ပြီးသော ဣ-အပြုကိုငဲ့၍ စသဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

၂၃၆။ ဧတ ရဟိမ်ဴစ

သဗ္ဗဿေ၀ ဣမသဒ္ဒဿ ဧတာဒေသော ဟောတိ ရဟိမ်ဴ ပစ္စယေ ပရေ။ ဧတရဟိ။

* ရဟိမ်ဴ၊ရဟိပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဣမဿ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။ဧတ၊ ဧတပြုသည်။ဟောတိစ၊ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ * ပရေသော။ရဟိမ်ဴ ပစ္စယေ၊

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့်။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဣမသဒ္ဒသ၊ဣမသဒ္ဒါ၏။ဧတာဒေသော၊ဧတပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ဧတရဟိ (ဣမ+ရဟိ) ဤအခါ၌။

➢ **ဧတ+ရဟိမှိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ ပစ္စယဝိဓိသုတ်/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်** ။ ။ ဣမသွာရဟိ ဓုနာ ဒါနိစသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမ်ကျမ်းလာ ဣမ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ** ။ ။ ဣမသိဒ မံသိသု နပုံသကေသုတ်ဖြင့် ဣဒံပြု၊ သဗ္ဗသိမသေ ဝါသုတ်ဖြင့် ဧပြု၊ အနိမိ နာမှိစသုတ်ဖြင့် အနပြု, ဣမိပြု၊အနပုံသကသာယံ သိမှိသုတ်ဖြင့် အယံပြု၊ဣမသဒ္ဒသစသုတ်ဖြင့် အပြု၊ဣမသိ ထံဒါနိ ဟတောဓေသုစသုတ်ဖြင့် ဣပြု၊ အဓုနာမှိစသုတ်ဖြင့် အ-ပြု၊ ဧတရဟိမှိစသုတ်ဖြင့် ဧတပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၂၃၇။ ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယော

ဣတ္ထိယံ ဝတ္တမာနာယ အကာရတော အာပစ္စယော ဟောတိ။

သဗ္ဗာ၊ ယာ၊ သာ၊ ကာ၊ ကတရာ။

* ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနာယ၊ဖြစ်သော။အတော၊အကာရန္တသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။အာပစ္စယော၊အာပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနာယ၊ဖြစ်သော။အကာရတော၊အကာရန္တသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။အာပစ္စယော၊အာပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဗ္ဗာ၊ခပ်သိမ်းသော မိန်းမသည်။ယာ၊အကြင်မိန်းမသည်။သာ၊ထိုမိန်းမသည်။ ကာ၊ကတရာ၊အဘယ်မိန်းမသည်။

➢ **ဣတ္ထိယံ+အတော+အာပစ္စယော-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **နာမ်ကျမ်းလာ ဣတ္ထိဇောတက ပစ္စည်းများ** ။ ။ ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယောသုတ်ဖြင့် အာပစ္စည်း၊ နဒါနိတော ဝါ ဤ-သုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်း၊ ဏဝဏိကဏေယျဏန္ဍုဟိသုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်း၊ ပတိဘိကျွရာဇီ ကာရန္တေဟိ ဣနီသုတ်ဖြင့် ဣနီပစ္စည်း။

➢ **အတော အရ** ။ ။ သဗ္ဗ, ယ, တ, ကိ, ကတရ-သဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်အသရကို ယူရမည်။

➢ **အာ ဤ ဣနီ ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းနှင့် "ဏ"စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့၏ ထူးခြားပုံ** ။ ။ အာ ဤ ဣနီ ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်းများသည် ပဌမာ သိ, ယော ဝိဘတ်တို့ ကဲ့သို့ ပကတိလိင်ပုဒ်၏အနက်ကို ထွန်းပြရုံသာ ထွန်းပြနိုင်ကုန်၏၊ ဝါစကကိစ္စ မဟောနိုင်ကုန်။ "ဏ"စသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများကား ပစ္စည်း၏အနက်ကိုဌင်း, ပကတိလိင်ပုဒ်၏အနက်ကိုဌင်း ဟောနိုင်ပါသည်၊ ဝါစကကိစ္စလည်း တပ်နိုင်ပါသည်။ဤသို့ ထူးပါသည်

http://www.dhammadownload.com

➤ **ဣတ္ထိဧကတက–ပစ္စည်းများနှင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့၏ဖြစ်နားပုံ** ။ ။ ဣတ္ထိ ဧကတက-ပစ္စည်းများသည် သိ-စသော ဝိဘတ်တို့ကဲ့သို့ ပကတိလိင်ပုဒ်၏အနက်ကို ထွန်းပြရုံသာ ထွန်းပြတတ်ပါသည်။**တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း**များကား-ပစ္စည်းအနက်ကိုလင်း, သကတ်အနက်ကိုလင်း ဟောပါသည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

➤ **ကညာ–စသောပုဒ်တို့နောင် တို့က်ရိုက်ဝိဘတ် မသက်နိုင်ဖြင်းအကြောင်း**

ကညာ-စသော အာပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် ဣတ္ထိလိင်ကိုမဟောနိုင်, ထွန်းပြ ရုံသာဖြစ်၍ လိင်အစစ်မဟုတ်သောကြောင့် မသက်နိုင်ပါ။

➤ **ဣတ္ထိလိင် ဧကတက ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ပုဒ်များ၌ နာမ်ခဲ့ရကြောင်း**

➤ **ဣတ္ထိပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့ကို နာမ်ခဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိဝဋ္ဋိတ မတ္ထဝံလိင်-ဟု ဆိုသောကြောင့်၎င်း, ဣတ္ထိပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် လိင်မဟုတ်သောကြောင့်၎င်း, တိုက်ရိုက်ဝိဘတ်မသက်နိုင်၍ တဒ္ဓိတသမာသ-စသော သုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် နာမ်ခဲ့ရပါသည်။

၂၃၈။ နဒါဒိတော ဝါဒ္ဂါ

နဒါဒိတောဝါ အနဒါဒိကောဝါ ဣတ္ထိယံ ဝတ္တမာနာယ ဤပစ္စယော ဟောတိ။ နဒီ၊ မဟီ၊ ကုမာရိ၊ တရုဏီ၊ သခီ၊ ဣတ္ထိ။

* ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနာ၊ဖြစ်သော။နဒါဒိတောဝါ၊နဒသဒ္ဒါလျှင်အတူရှိသော အကာရန္တသဒ္ဒါမှလင်း။အနဒါဒိတောဝါ၊တစ်ပါးသော ဥကာရန္တ, ဩကာရန္တသဒ္ဒါ မှလင်း။ပရေ၊နောက်၌။ဤ၊ဤပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣတ္ထိယံ၊၌။ဝတ္တမာနာယ၊သော။နဒါဒိတောဝါ၊မှလင်း။အနဒါဒိတောဝါ၊မှလင်း။ ပရော၌။ဤပစ္စယော၊ဤပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ နဒီ၊မြစ်။မဟီ၊မြေ။ ကုမာရီ၊သတို့သမီး။တရုဏီ၊ပျိုနုသောမိန်းမ။သခီ၊ခင်ပွန်းမ။ဣတ္ထိ၊မိန်းမ။

➤ **နဒါဒိတော+ဝါ+ဤ–ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်**။

➤ **အာဒီ အရ** ။ ။ နဒသဒ္ဒါ (ဝါ) နဒီသဒ္ဒါဖြစ်ပါသည်။(တစ်နည်း) မဟ, ကုမာရ, တရုဏ-စသော သဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အာဒီဝန္တ အရ** ။ ။ မဟ, ကုမာရ, တရုဏ-စသော သဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အာဒိ–သဒ္ဒါ၏ ပကာရအနက်ရှိပုံ/တူပုံ** ။ ။ နဒီကဲ့သို့ အက္ခရာနှစ်လုံး အကာရန္တ အဓိပ္ပာယ်ကဣတ္ထိလိင် အချင်းချင်း တူပါသည်။

➤ **နဒါဒိ အရ** ။ ။ နဒသဒ္ဒါနှင့် အကာရန္တသဒ္ဒါချင်းလည်းတူ ဤပစ္စည်းသက်၍ ပြီးခြင်းလည်းတူသော မဟ, ကုမာရ-စသောသဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အနဒါဒိ အရ** ။ ။ နဒကဲ့သို့ အကာရန္တ မဟုတ်သော ဗုဒ္ဓ, ဂေါ-စသော

http://www.dhammadownload.com

ဥကာရန္တ-ဩကာရန္တသဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အနဓိဒိ-အရ တူပုံ** ။ ။ သဝိညာဏက ဣတ္ထိလိင်ချင်း တူရပါမည်။

➤ **နဓါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါခေါ်ပုံ** ။ ။ နဒသဒ္ဒါနှင့် အကာရန္တဣတ္ထိလိင် ဤပစ္စည်းသက်ခြင်းတူသော သဒ္ဒါများကို နဓါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါဟုခေါ်ပါသည်။

➤ **အနဓါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါခေါ်ပုံ** ။ ။ နဒသဒ္ဒါနှင့်မတူသော ပုထု, ဂေါ-စသော ဣတ္ထိလိင် ဥကာရန္တ, ဩကာရန္တသဒ္ဒါများကို အနဓါဒိဂိုဏ်းသဒ္ဒါဟုခေါ်ပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် သဒ္ဒါဣတ္ထာအနက်ရှိပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါဆိုရကျိုး** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပုထု, ဂေါ-စသော ဥကာရန္တ, ဩကာရန္တ သဒ္ဒါတို့နောင် ဤပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဤပစ္စည်းသက်ရာဌာန** ။ ။ အကာရန္တ, ဥကာရန္တ, ဩကာရန္တသဒ္ဒါတို့နောင် ဤပစ္စည်းသက်ရပါသည်။

၂၃၉။ ဏာဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တူဟိ

ဏာဝ ဏိက ဏေယျ ဏ နန္တု ဣတ္ထေတေဟိ ဣတ္ထိယ် ဝတ္တမာနေဟိ ဤ ပစ္စယော ဟောတိ။ ။ မာဏဝီ၊ ပဏ္ဍာဝီ၊ နာဝိကီ၊ ဝေနတေယျီ၊ ကုန္ထေယျီ၊ ဂေါတမီ၊ ဂုဏဝတီ၊ သာမာဝတီ။

* ဣတ္ထိယ်၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနေဟိ၊ဖြစ်ကုန်သော။ဏာဝဏိကဏေယျဏန္တုဟိ၊ ဏာဝပစ္စည်း ဏိကပစ္စည်း ဏေယျပစ္စည်း ဏပစ္စည်း နန္တုပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။ဤ၊ဤပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣတ္ထိယ်၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနေဟိ၊ဖြစ်ကုန်သော။ဏာဝဏိကဏေယျဏန္တု ဣတ္ထေတေဟိ၊ဏာဝပစ္စည်း ဏိကပစ္စည်း ဏေယျပစ္စည်း ဏိပစ္စည်း နန္တုပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။ဤပစ္စယော၊ဤပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

မာဏဝီ(မာဏဝ+ဤ)မနုမည်သောသူ၏ သမီး။ပဏ္ဍာဝီ၊ပဏ္ဍမည်သောသူ၏ သမီး နာဝိကီ၊လှေသူကြီးကတော်။ဝေနတေယျီ၊ဂဠုန်မင်း၏ သမီး။ကုန္ထေယျီ၊ကုန္ထီမည်သော မိန်းမ၏ သမီး။ဂေါတမီ၊ဂေါတမမည်သော သူ၏ သမီး။ဂုဏဝတီ၊ဂုဏ်ရှိသော မိန်းမ။ သာမာဝတီ၊ရွှေအဆင်းရှိသော မိန်းမ။

➤ **ဏာဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တုဟိ-ဟု (၁) ပုစ္ဆာရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်**

➤ **အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် အချို့သော ဝဇ္ဇာ ဒီရပါယိနီ စသောပြယုဂ်တို့၌ ဤပစ္စည်းသက်ခြင်းကို တားမြစ်သောကြောင့် နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏာအနက် ရှိပါသည်။

➤ **ဤသုတ်၌ ဏာဝပစ္စည်းဆုံးသောပုံစံ - မာဏဝီ၊ပဏ္ဍာဝီ။ ➤ ဏိကပစ္စည်း**

http://www.dhammadownload.com

ဆုံးသော ပုံစံ - နာဝိကီ။ ➤ ကောဏျပစ္စည်းဆုံးသော ပုံစံ- ဝေနတေယျီ၊ ကုန္ဒေယျီ။ ➤ ဏပစ္စည်းဆုံးသော ပုံစံ- ဂေါတမီ။➤ ရွှပစ္စည်းဆုံးသော ပုံစံ- ဝုဏဝတီ၊သာမာဝတီ

၂၄၀။ ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိကာရန္ဆေဟိ ဣန်

ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိတာရန္ဆေဟိ ဣတ္ထိယံ ဝတ္တမာနေဟိ ဣန်ပစ္စယော ဟောတိ ဂဟပတာနီ၊ ဘိက္ခုနီ၊ ရာဇိနီ၊ ဟတ္ထိနီ၊ ဒဏ္ဍိနီ၊ မောဝိနီ၊ တပဿိနီ။

* ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနေဟိ၊ဖြစ်ကုန်သော။ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိကာရန္ဆေဟိ ပတိ ဘိက္ခု ရာဇ ဏ္ဍိကာရန္ဆ-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။ဣန်၊ဣန်ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ * ဣတ္ထိယံ၊ဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနေဟိ၊ဖြစ်ကုန်သော။ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိကာရန္ဆေဟိ တို့မှ။ပရေနောက်၌။ဣန်ပစ္စယော၊ဣန်ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဂဟပတာနီ၊သူကြွယ်မ။ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမ။ရာဇိနီ၊မင်းကတော်။ဟတ္ထိနီ၊ဆင်မ။ ဒဏ္ဍိနီ၊တောင်ဝှေးရှိသော မိန်းမ။ မောဝိနီ၊ပညာရှိသော မိန်းမ။တပဿိနီ၊ရသေ့မ။

➤ **ပတိ ဘိက္ခု ရာဇိကာရန္ဆေဟိ+ဣန်-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်**

➤ **အဓိကာရ ဝါ-သဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တ သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➤ **ဝါ-သဒ္ဒါ ဆိုရာကျိုး** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပရစိတ္တဝိဒုနိ ယက္ခိနီ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိဒူ, ယက္ခ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် ဣန်ပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဘိက္ခုနီ-၌ ဝါပရော အသရွပါသုတ်ဖြင့် နောက်သရကို ချေရကြောင်း**

သရလောပေါမာဒေသ စသောသုတ်၌ တုသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သရကျေခြင်းကို တား မြစ်သောကြောင့် --နောက်သရကို ချေရပါသည်။

၂၄၁။ ရွှဿ တ မီကာရေ

သဗ္ဗဿေဝ ရွှပစ္စယဿ တကာရော ဟောတိ ဝါ ဣကာရေ ပရေ။

ဝုဏဝတီ၊ ဝုဏဝန္တီ၊ ကုလဝတီ၊ ကုလဝန္တီ၊ သတိမတီ၊ သတိမန္တီ၊ မဟတီ၊ မဟန္တီ၊ ဂေါတ္တမတီ၊ ဂေါတ္တမန္တီ။

* ဣကာရေဣ-အက္ခရာ ပစ္စည်းကြောင့်။ရွှဿ၊ရွှပစ္စည်း၏။တံ၊တ-ပြုသည်။ ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဣကာရေကြောင့်၊သဗ္ဗဿေဝ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ရွှပစ္စယဿ၊ရွှပစ္စည်း၏။တကာရော၊တ-ပြုသည်။ဝါ၊အချို့ ဟောတိ၊၏။ ။ ဝုဏဝတီ-ဝုဏဝန္တီ (ဝုဏဝန္တ+ဣ) ဝုဏ်ရှိသော မိန်းမ။ကုလဝတီ-ကုလဝန္တီ (ကုလဝန္တ+ဣ) အမျိုးကောင်းသမီး။သတိမတီ-သတိမန္တီ (သတိမန္တ+ဣ) သတိရှိသော မိန်းမ။မဟတီ-မဟန္တီ (မဟန္တ+ဣ) မြတ်သော မိန်းမ။ဂေါတ္တမတီ-ဂေါတ္တ

http://www.dhammadownload.com

မန္တီ (ဂေါတ္တမန္တ+ဤ) အနွယ်ရှိသော မိန်းမ။

➤ နွှဿ+တံ+ဤကာရေ-ဟု (၃) ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ် - ဇာဝကိကဇောယျဇန္တုဟိသုတ်။

➤ နွှဿ-အရ ။ ။ ဂုဏဝတီ စသည်၌ ဝန္တုပစ္စည်း၏ နွှကိုငင်း, မဟတီ စသည်၌ နွှကိုငဲ့ထားသော နွှကိုငင်း, သတိမတီ စသည်၌ မန္တုပစ္စည်း၏ နွှကိုငင်း ယူရပါမည်။

၂၄၂။ ဘဝတော ဘောတော

သဗ္ဗဿေဝ ဘဝန္တသဒ္ဒဿ ဘောတာဒေသော ဟောတိ ဤကာရေ ဣတ္တိဂတေ ပရေ။ ။ ဘောတိ အယျေ၊ ဘောတိ ကညေ၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ။

* ဤကာရေဤ-အက္ခရာ ပစ္ဆည်းကြောင့်။ဘဝတော၊ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏။ဘောတော၊ ဘောတပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဣတ္တိဂတေ၊ဣတ္တိ လိင်၌ဖြစ်သော။ဤကာရေကြောင့်။သဗ္ဗဿေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဘဝန္တ သဒ္ဒဿ၊ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏။ဘောတာဒေသော၊ဘောတပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဘောတိ(ဘဝန္တ+ဤ) အယျေ၊အိုအရှင်မ။ဘောတိ ကညေ၊အို သတ္တိသမီး။ဘောတိ ခရာဒိယေ၊အိုခရာဒိယမည်သော နှမ။

➤ ဘဝတော+ဘောတော-ဟု (၂) ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သော သုတ် - နဒါဒိတော ဝါ ဤ သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

၂၄၃။ ဘော ဂေ တု

သဗ္ဗဿေဝ ဘဝန္တသဒ္ဒဿ ဘောအာဒေသော ဟောတိ ဂေ ပရေ။

ဘော ပုရိသ၊ ဘော အဂ္ဂိ၊ ဘော ရာဇ၊ ဘော သတ္ထ၊ ဘော ဒဏ္ဍိ၊ ဘော သယမ္ဘု။ ဂေတိ ကိမတ္ထံ? ဘဝတာ၊ ဘဝံ။

တုဂ္ဂဟဏေန အညသ္မိဗ္ဗိ ဝစနေ သဗ္ဗဿ ဘဝန္တသဒ္ဒဿ ဘောန္တ ဘန္တေ ဘောန္တော ဘဒ္ဒေ ဘောတာ ဘောတော ဣတ္ထေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ။

ဘောန္တ၊ ဘန္တေ၊ ဘောန္တော၊ ဘဒ္ဒေ၊ ဘောတာ၊ ဘောတော။

* ဂေတု၊ဂသိကြောင့်လည်း။ဘဝတော၊ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏။ဘောတု၊ဘောပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဂေ၊ဂသိကြောင့်။သဗ္ဗဿေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဘဝန္တသဒ္ဒဿ၊ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏။ဘောအာဒေသော၊ဘောပြု သည်။ဟောတိ၊၏။ ဘောပုရိသ၊အိုယောကျ်ား။ဘောအဂ္ဂိ၊အိုမီး။ဘောရာဇ၊အိုမင်း။ ဘောသတ္ထ၊အိုဆရာ။ဘောဒဏ္ဍိ၊အိုတောင်တုံးရှိသောသူ။ဘောသယမ္ဘု၊အိုဘုရား။➤ ဂေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဘဝတာ၊အရှင်သည်။ဘဝံ၊အရှင်သည်။

http://www.dhammadownload.com

တုဂ္ဂဟဏေန၊တု-သဒ္ဒါဖြင့်။အညသ္မိမ္ပိ၊ဂသိ-မှ တစ်ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ဝစနေ၊ ဝိဘတ်ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဘဝန္တသဒ္ဒဿ၊ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏။ဘောန္တ ဘန္တေ ဘောန္တော ဘဒ္ဒေ ဘောတာ ဘောတော ဣစ္စေတေအာဒေသာ၊ဘောန္တပြု ဘန္တေပြု ဘောန္တောပြု ဘဒ္ဒေပြု ဘောတာပြု ဘောတောပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဘောန္တ ဘန္တေ ဘောန္တော ဘဒ္ဒေ၊အိုအရှင်။ဘောတာ၊အရှင်သည်။ဘောတော၊အရှင်အား-၏။

➢ ဘော+ဂေ+တု-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ **တု-သဒ္ဒါဖြင့် စီရင်သော တာရီ ကာရိယ နိမိတ်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း တွဲစပ်ပုံ** ။ ။ အာလုပ်သိဝိဘတ်ကြောင့် ဘဝန္တ-သဒ္ဒါကို ဘောန္တပြု ဘန္တေပြု ဘောန္တောပြု ဘဒ္ဒေပြုပါသည်။ နာဝိဘတ်ကြောင့် ဘဝန္တသဒ္ဒါကို ဘောတာပြုပါသည်။ သဝိဘတ်ကြောင့် ဘဝန္တသဒ္ဒါကို ဘောတောပြုပါသည်။

➢ **ဘဝန္တ-သဒ္ဒါ၏ တာရိယများ** ။ ။ ဘဝတော ဘောတော-သက်ဖြင့် ဘောတပြု၊ဘော ဂေ တုသုတ်ဖြင့် ဘောပြု၊ ၎င်းသုတ် တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဘောန္တပြု ... ပြု ဘောန္တောပြု ဘဒ္ဒေပြု ဘောတာပြု ဘောတောပြု တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တု-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ တုသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **တု-သဒ္ဒါအပိုအလွန် ထားရခြင်းအကျိုး** ။ ။ တု-သဒ္ဒါဖြင့် ဘောန္တ၊ ဘန္တေ၊ ဘောန္တော၊ ဘဒ္ဒေ၊ ဘောတာ၊ ဘောတောပြယုဂ်တို့၌ အခြားသော ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဘဝန္တသဒ္ဒါကို ဘောန္တပြု ဘန္တေပြု ဘောန္တောပြု ဘဒ္ဒေပြု ဘောတာပြု ဘောတောပြု ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဂေ-နောင်ထိုင်သော တု-သဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဂေနောင်ထိုင်သော တု သဒ္ဒါဖြင့် နာဝိဘတ် သဝိဘတ်တို့ကို ဆည်းပါသည်။

➢ **ဘောနောင်ထိုင်သော တု-သဒ္ဒါ၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဘောနောင်ထိုင်သော တုသဒ္ဒါဖြင့် ဘောန္တပြု ဘန္တေပြု ဘောန္တောပြု ဘဒ္ဒေပြု ဘောတာပြု ဘောတောပြုတို့ကို ဆည်းပါသည်။

➢ **အညသ္မိမ္ပိ ဝစနေ-၌ အည-အရ** ။ ။ နာဝိဘတ် သဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အညအပါဒါန်-အရ** ။ ။ ဂသိဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပိ-သဒ္ဒါဖြင့်** ။ ။ ဂ-အမည်ရှိသော အာလုပ်သိဝိဘတ်ကို ပြန်၍ဆည်းသည်

➢ **ဝစနေ-အရ** ။ ။ နာဝိဘတ် သဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

၂၄၄။ အကာရပိတာဒျန္တာနမာ

အကာရောစ ပိတာဒီနမန္တောစ အာတ္တမာပဇ္ဇတေ ဂေ ပရေ။

ဘော ပုရိသာ၊ ဘော ရာဇာ၊ ဘော ပိတာ၊ ဘော မာတာ၊ ဘော သတ္ထာ။

http://www.dhammadownload.com

* ဂေဂသိကြောင့်။အကာရပိတာဒျန္တာနံ၊အ-အက္ခရာ, ပိတု-သဒ္ဒါ စသည်တို့၏ အစိတ် ဥ-သရတို့၏။အာ၊အာ-အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဂေဂသိကြောင့်။အကာရော၀၊အ-အက္ခရာသည်၎င်း။ ပိတာဒီနံ၊ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၀၊အစိတ် သရသည်၎င်း။အာတ္တံ၊အာ-အဖြစ် သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ ဘော ပုရိသာ၊အိုယောကျ်ား။ဘောရာဇာ၊အိုမင်း။ ဘောပိတာ၊အိုအဖ။ဘောမာတာ၊အိုအမိ။ဘောသတ္ထာ၊အိုဆရာ။

➢ **အကာရပိတာဒျန္တာနံ (အကာရပိတု+အာဒီ+အန္တာနံ)+အာ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **အကာရ-အရ** ။ ။ လိင်နှင့်စပ်သော အ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ** ။ ။ သတ္ထု၊ မာတာ-တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပိတာဒီနမသိမှိသုတ်၌ အာဒိ-အရ သတ္ထာပုဒ်ကို မယူဘဲ ဤသုတ်၌ ယူရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပိတာဒီနမသိမှိသုတ်၌ သိ-ကြောင့် အာရပြု၍ သတ္ထာရော စသော ရုပ်မဖြစ်သင့်သောကြောင့် မယူရပါ။ ဤသုတ်၌ကား ဘောသတ္ထာ-ဟူသော ရုပ် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ယူရပါသည်။ ➢ **ကာရီ-အရ** ။ ။ အ-အက္ခရာနှင့် ပိတု, ဘာတု, သတ္ထု-သဒ္ဒါ စသည်တို့၏ အစိတ်ဥသရကို ယူရပါမည်။

၂၄၅။ ဗျလပါ ရဿံ

ဗျလပ ဣစ္စေတေ ရဿမာပဇ္ဇန္တေ ဂေ ပရေ။

ဘော ဒဏ္ဍိ၊ ဘော သယမ္ဘု၊ ဘောတိ ဣတ္ထိ၊ ဘောတိ ဝဓု။

* ဂေဂသိကြောင့်။ဗျလပါ၊ဗျ, လ, ပ-တို့သည်။ရဿံ၊ရဿ-အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇန္တေ ရာက်ကုန်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ဂေဂသိကြောင့်။ဗျလပ ဣစ္စေတေ၊ဗျ ၁ ပ-တို့သည်။ရဿံ၊သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။ ။ ဘောဒဏ္ဍိ၊အိုတောင်ဒေးရှိ ဘာသူ။ဘောသယမ္ဘု၊အိုဘုရား။ဘောတိ ဣတ္ထိ၊အိုမိန်းမ။ဘောတိ ဝဓု၊အိုခွေးမ။

➢ **ဗျလပါ+ရဿံ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ(နိယမ)သုတ်။**

➢ **ဗျလပ-အရ/ကာရီ-အရ** ။ ။ ရဿံ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ ဗျ-ည်သော ဤ, လမည်သော ဦ, ပမည်သော ဤ, ဦသရတို့ကို ယူရပါမည်။ ➢ **ဿ-အရ** ။ ။ ဗျလပါ-ဟူသော သဒ္ဒန္တရိက်ကိုထောက်၍ ဣ, ဥသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ကို တစ်ဖန်ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဂသိနှောင်းရာ၌ ဗျ, လ, ပ အမည်ရ ာ ဒီယဿရတို့ကို ရဿပြုရမည်၊ ဗျ လ ပ အမည်မရသော ဩဒီယကိုကား ဿ မပြုပါနှင့်ဟု သတ်မှတ်ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ [ထိုသို့ မှတ်သားခြင်းကြောင့် ာဂေါ အစရှိသော ပုံစံ၌ ရဿ မဖြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိသည်။]

http://www.dhammadownload.com

၂၄၆။ အာကာရော ဝါ

အာကာရော ရဿမာပဇ္ဇတေ ဝါ ဂေ ပရေ။

ဘောရာဇ၊ ဘောရာဇာ၊ ဘောအတ္တ၊ ဘောအတ္တာ၊ ဘောသခ၊ ဘောသခါ၊ ဘောသတ္ထ၊ ဘော သတ္ထာ။

* ဂေ၊ဂသိကြောင့်။အာကာရော၊အာ-အက္ခရာသည်။ရဿံ၊ရဿ-အဖြစ်သို့။ဝါ၊ အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ဂေ၊ကြောင့်။အာကာရော၊ သည်။ရဿံ၊သို့။ဝါ၊အချို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ဘောရာဇ-ဘောရာဇာ၊အိုမင်း။ ဘော အတ္တ-အတ္တာ၊အိုကိုယ်။ဘောသခ-ဘောသခါ၊အိုခင်ပွန်း။ဘောသတ္ထ-သတ္ထာ၊အိုဆရာ။

➢ အာကာရော+ဝါ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ အာကာရော-၌ အာ-အရ ။ ။ လိင်နှင့်စပ်သော အာသရကို ယူရပါမည်။

➢ အာ-တို အရဿ ပြုရခြင်းအကျိုး ။ ။ အနီး၌တည်နေသောသူကို ခေါ်ဝေါ် သောအခါ၌ ရဿဖြင့် ခေါ်ရသည်ဟူသော အနက်ထူးကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ ဘောပုရိသနှင့် ဘောပုရိသာ အထူး ။ ။ ဘောပုရိသ-ဟု ရဿနှင့်ရှိသော ရုပ်သည် အနီး၌တည်သောသူကို ခေါ်သော အာလုပ်ပုဒ်ဖြစ်ပါသည်။ ဘောပုရိသာ ဟု ဒီဃနှင့်ရှိသော ရုပ်ကား အဝေး၌တည်သောသူကိုခေါ်သော အာလုပ်ပုဒ်ဖြစ်ပါ သည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။(ရှု) [ဂင်းဝါဒကို သဒ္ဒနီတိဆရာက ပယ်တော်မူ၏]

နာမ် စတုတ္ထပိုင်း ပါဋိ-နိဿယ အဓိပ္ပါယ်ပြီး၏။

ပဥ္စမကဏ္ဍ

၂၄၇။ တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာယော

တောအာဒိ ယေသံ ပစ္စယာနံ၊ တေ ဟောန္တိ တွာဒယော။ တေ ပစ္စယာ တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

သဗ္ဗတော၊ ယတော၊ တတော၊ ကုတော၊ အတော၊ ဣတော၊ သဗ္ဗဒါ၊ ယဒါ၊ တဒါ၊ ကဒါ၊ ဣဓ၊ ဣဒါနိ။

* တွာဒယော၊တော-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ဝိဘတ္တိသညာယော၊ဝိဘတ် မည် ကုန်၏။ ။ * ယေသံ ပစ္စယာနံ၊အကြင်ပစ္စည်းတို့၏။အာဒိ၊အစကား။တော၊တော ပစ္စည်းတည်း။တေ ပစ္စယာ၊ထိုပစ္စည်းတို့သည်။တွာဒယော၊တွာဒိမည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။တွာဒယော၊တော-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို။ဝိဘတ္တိသညာဝ၊ဝိဘတ်အမည် ရှိကုန်၏ဟူ၍သာလျှင်။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊မှတ်အပ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

သဗ္ဗတော၊ခပ်သိမ်းသောသူမှ။ယတော၊အကြင်သူမှ။တတော၊ထိုသူမှ။ကုတော၊အဘယ်မှ။အတော-ဣတော၊ဤအရပ်မှ။သဗ္ဗဒါ၊ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။တဒါ၊ထိုအခါ၌။ကဒါ၊ဘယ်အခါ၌။ဣဒါ၊ဤအရပ်၌။ဣဒါနိ၊ဤအခါ၌။

➢ **တွာဒယော+ဝိဘတ္တိသညာယော-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**
(ပုဒ်စာရင်းဝင်ရန် ပစ္စည်းများကို ဝိဘတ်အမည်မှည့်သောသုတ်)

➢ **တွာဒယော-အရ။ ။** တော, တြ, ထ, ဓိ, ဝ, ဟိ, ဟံ, ဟိတ္ထုနံ, ဟ, ဓ, ဒါ, ဒါစနံ, ဒါနိ, ရဟိ, ဓုနာ ပစ္စည်းအားဖြင့် (၁၅) ပါးဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို တည်ရခြင်းအကြောင်း။ ။** တော-အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည် အာပစ္စည်းများကဲ့သို့ ဇောတကမဟုတ်၊ ဝိဘတ်အနက်တို့ကို ဝါစကတပ်ကုန်၏ ဟူသောအနက်, အဝိဘတ္တိန္တ အနိပ္ပန္နမဟုတ်၊ ဝိဘတ္တိန္တ နိပ္ပန္န-ဟူသော အနက်တို့ကို သိစေလိုသောကြောင့် ဤသုတ်ကို တည်ရပါသည်။

ပုရိသတော-စသော တော-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့ကို ပုဒ်ဟု ခေါ်နိုင်/မခေါ်နိုင်။ ။ တော-စသော ပစ္စည်းတို့ကို တွာဒယော ဝိဘတ္တိသညာယော သုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်အမည်မှည့်ရသဖြင့် တော-စသော ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်လည်း ဝိဘတ်အဆုံးရှိကုန်သောကြောင့် ပုဒ်ဟု ခေါ်နိုင်ပါသည်။

➢ **တော-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် လိင်သုံးပါး ဝုစ်နှစ်ပါးတို့၌ တစ်ရုပ်တည်းသာ ရှိရခြင်းအကြောင်း။ ။** တော-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် အလိင်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ နိပါတ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း လိင်သုံးပါး ဝုစ်နှစ်ပါးတို့၌ တစ်ရုပ်(တစ်မျိုး) တည်းသာ ရှိရပါသည်။

➢ **ပုရိသတော-ကို ယောကျ်ားမှ/ယောကျ်ားတို့မှ-ဟု ဇကဝုစ် ဗဟုဝုစ် အနက်ပေးနိုင်ခြင်းအကြောင်း။ ။** တော-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော သဒ္ဒါတို့သည် အလိင်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း၊ နိပါတ်ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ပုရိသတော-ကို ယောကျ်ားမှ/ယောကျ်ားတို့မှ-ဟု ဇကဝုစ် ဗဟုဝုစ် အနက်ပေးနိုင်ပါသည်။

၂၄၈။ ကွစိတော ပဋ္ဌမျတ္ထေ

ကွဝိတော ပစ္စယော ဟောတိ ပဋ္ဌမျတ္ထေ။ သဗ္ဗတော၊ ယတော၊ တတော၊ ကုတော၊ အတော၊ ဣတော။ ကွစိတိ ကိမတ္ထံ? သဗ္ဗသ္မာ၊ ဣမသ္မာ။

* ပဋ္ဌမျတ္ထေ၊ပဋ္ဌမိအနက်၌။ကွစိ။အချို့၌။တော၊တောပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။

* ပဋ္ဌမျတ္ထေ၊ပဋ္ဌမိအနက်၌။ကွစိ။အချို့၌။တောပစ္စယော၊တောပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ သဗ္ဗတော(သဗ္ဗ+တော)ခပ်သိမ်းသောသူမှ။ယတော၊အကြင်သူမှ။တတော၊ထိုသူမှ။ကုတော(ကိ+တော)အဘယ်မှ။အတော-ဣတော(ဣမ+တော)ဤ

http://www.dhammadownload.com

အရပ်မှ။ ➤ ကွစီတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဣမသွာ၊ဤသူမှ။သဗ္ဗသွာ၊ခပ်သိမ်းသောသူမှ

➤ **ကွစီ+တော+ပဉ္စမျတ္ထေ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➤ **ယောဝဝိဘာဝဖြင့် စီရင်ပုံ** ။ ။ ကွစိတော-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဝဝိဘာဝဖြင့် အာဒိတော-၌ အာဒိ-စသော သဒ္ဒါနောင် သတ္တမီအနက်၌ဝင်း၊ အနိစ္စတော-၌ အနိစ္စ-စသော သဒ္ဒါနောင် တတိယာအနက်၌ဝင်း တောပစ္စည်းသက်နိုင်သည်

➤ **တော-ပစ္စည်းသက်နိုင်သော အနက်များ** ။ ။ (၁) လိင်အနက်၊ (၂) ကတ္တားအနက်၊ (၃) ကံအနက်၊ (၄) ဟိတ်အနက်၊ (၅) အဝဓိ(ပဉ္စမီ) အနက်၊ (၆) သာမိအနက် (၇) ဝိသေသနအနက်၊ (၈) သတ္တမီအနက်၊ (၉) နိဒ္ဓါရဏအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **တော-ပစ္စည်း သက်ရာဌာန** ။ ။ တောပစ္စည်းသည် သုဒ္ဓအနက်, သဗ္ဗနာမ်ဟု ဆိုအပ်သော လိင်နောင် သက်ပါသည်။

၂၄၉။ တြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိ

တြထ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ သတ္တမျတ္ထေ သဗ္ဗနာမေဟိ။

သဗ္ဗတြ၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ ယတြ၊ ယတ္ထ၊ တတြ၊ တတ္ထ။

* သတ္တမိယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။သဗ္ဗနာမေဟိ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ ပရေ၊နောက်၌။တြထ၊တြပစ္စည်း ထပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။သဗ္ဗနာမေဟိ၊သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့မှ။ပရေ၊ နောက်၌။တြထ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊တြပစ္စည်း ထပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

သဗ္ဗတြ(သဗ္ဗ+တြ)-သဗ္ဗတ္ထ(သဗ္ဗ+ထ) ခပ်သိမ်းသော အရပ်၌။ယတြ(ယ+တြ) ယတ္ထ(ယ+ထ)အကြင် အရပ်၌။တတြ(တ+တြ)-တတ္ထ(တ+ထ)၊ထိုအရပ်၌။

➤ **တြထ+သတ္တမိယာ+သဗ္ဗနာမေဟိ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➤ **သဗ္ဗနာမေဟိ-အရ** ၊သဗ္ဗ, ယ, တ-စသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ယောဝဝိဘာဝဖြင့် စီရင်နိုင်ပုံ** ။ ။ တြထ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏယောဝဝိဘာဝဖြင့် ပထမာအနက်, ကံအနက်, ဟိတ်အနက်, သမ္မန်အနက်တို့၌လည်း တြပစ္စည်း သက်နိုင်ပါသည်။

၂၅၀။ သဗ္ဗတော ဓိ

သဗ္ဗ ဣစ္စေတသွာ ဓိပစ္စယော ဟောတိ ကွစိ သတ္တမျတ္ထေ။ သဗ္ဗဓိ၊ သဗ္ဗသွိ

* သတ္တမိယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။သဗ္ဗတော၊သဗ္ဗ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊ နောက်၌။ကွစိ၊အချို့၌။ဓိ၊ဓိ-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။သဗ္ဗ ဣစ္စေတသွာ၊သဗ္ဗ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊

http://www.dhammadownload.com

၌။ကွစိ၊၌။ဓိပစ္စယော၊ဓိပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။သဗ္ဗဓိ-သဗ္ဗသို့၊ခပ်သိမ်းသော အရပ်၌

➢ သဗ္ဗတော+ဓိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ ယောဂဝိဘာဝဖြင့် စီရင်နိုင်ပုံ ။ ။ သတ္တမျတ္ထေ-ဟူသော လိုက်ပုဒ်ကိုကြဉ်၍ သဗ္ဗတော ဓိ-ဟူသော ဝိနာဓိကာရယောဂဝိဘာဂဖြင့် သဗ္ဗ-သဒ္ဒါနောင် ပဉ္စမီအနက်၌ လည်း ဓိပစ္စည်းသက်နိုင်ပါသည်။ (ပုံစံ) ဝိပ္ပမုတ္တသ သဗ္ဗဓိ။

၂၅၁။ ကိသ္မာ ဝေါ

ကိမိစ္စေတသ္မာ ဝပစ္စယော ဟောတိ သတ္တမျတ္ထေ။

ကွ ဂတောသိ တွံ ဒေဝါနံပိယတိသ။

(ကိသ္မာ+ဝေါ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

* သတ္တမိယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ကိသ္မာ၊ကိ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဝေါ၊ဝ-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။ကိမိစ္စေတသ္မာ၊ကိ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ဝပစ္စယော၊ဝ-ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒေဝါနံပိယတိသ၊ဒေဝါနံပိယတိသမင်းမြတ်။တွံ၊သင်သည်။ကွ၊ဘယ်အရပ်၌။ ဂတော၊သွားသည်။အသိ၊ဖြစ်သနည်း။

၂၅၂။ ဟိဟံဟိဉ္စနံ

ကိမိစ္စေတသ္မာ ဟိ ဟံ ဟိဉ္စနံ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ သတ္တမျတ္ထေ။

ကုဟိ၊ ကုဟံ၊ ကုဟိဉ္စနံ။

(ဟိဟံဟိဉ္စနံ-ဟု (၁) ပုဒ်သာရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

* သတ္တမိယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ကိသ္မာ၊ကိ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဟိဟံ ဟိဉ္စနံ၊ဟိပစ္စည်း ဟံပစ္စည်း ဟိဉ္စနံပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။ကိမိစ္စေတသ္မာ၊ကိ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ ဟိဟံ ဟိဉ္စနံ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ဟိပစ္စည်း ဟံပစ္စည်း ဟိဉ္စနံပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

ကုဟိ-ကုဟံ၊ဘယ်အရပ်၌။ကုဟိဉ္စနံ၊တရံတခါ၌။

၂၅၃။ တမှာ စ

တမှာစ ဟိ ဟံ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ သတ္တမျတ္ထေ။

တဟိ၊ တဟံ။ စဂ္ဂဟဏံ ဟိဉ္စနဂ္ဂဟဏနိဝတ္တနတ္ထံ။

* သတ္တမိယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။တမှာ၊တ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဟိဟံစ၊ဟိပစ္စည်း ဟံပစ္စည်းတို့သည်သာလျှင်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏အနက်၌။တမှာ၊တ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ဟိဟံဣစ္စေတေ

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယာစ၊ဟိပစ္စည်း ဟံပစ္စည်းတို့သည်သာလျှင်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

တဟိ-တဟံ၊ထိုအရပ်၌။ စဂ္ဂဟဏ်၊စသဒ္ဒါသည်။ဟိဥနဂ္ဂဟဏာနိဝတ္တနတ္ထံ၊ဟိဥနံ ပစ္စည်းကို နှစ်စေခြင်းအနက်ရှိ၏။

➤ တမှာ+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➤ စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဟိဥနံ-သဒ္ဒါကို မိမိသုတ်သို့ မလိုက်စေရန် တားမြစ်သောကြောင့် နိဝတ္တာပနာဝဓာရဏာအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ စ-သဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဟိဟံ ဟိဥနံသုတ်မှ ဟိဥနံပစ္စည်းကို နှစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ တဟိဥနံ-ဟု ရုပ်ရှိသင့်/မရှိသင့် ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဟိဟံ ဟိဥနံသုတ်မှ ဟိဥနံပစ္စည်းကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် တဟိဥနံ-ဟု ရုပ်မရှိသင့်ပါ။

၂၅၄။ ဣမသ္မာ ဟ ဓာစ

ဣမသ္မာ ဟဓ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ သတ္တမျတ္ထေ။

ဣဟ၊ ဣဓ။ စဂ္ဂဟဏာမဝဓာရဏတ္ထံ။

* သတ္တမီယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ဣမသ္မာစ၊ဣမ-သဒ္ဒါမှသာလျှင်။ ပရေ၊နောက်၌။ဟဓာ၊ဟပစ္စည်း ဓပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏၊အနက်၌။ဣမသ္မာစ၊ဣမ-သဒ္ဒါမှသာလျှင်။ပရေ၌။ ဟဓဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ဟပစ္စည်း ဓပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိဖြစ်ကုန်၏။ ။ ဣဟ-ဣဓ၊ ဤအရပ်၌။ စဂ္ဂဟဏ်၊စသဒ္ဒါသည်။အဝဓာရဏတ္ထံ၊ဆုံးဖြတ်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➤ ဣမသ္မာ+ဟဓ+စ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➤ စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏာအနက် ရှိပါသည်

➤ စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဣမ-သဒ္ဒါနောင် ဟပစ္စည်း ဓပစ္စည်းသက်ခြင်းကို မြစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၅၅။ ယတော ဟိ

တသ္မာ ယတော ဟိပစ္စယော ဟောတိ သတ္တမျတ္ထေ။ ။ ယဟိ။

* သတ္တမီယာ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ယတော၊ယ-သဒ္ဒါမှ။ပရေနောက်၌။ဟိ၊ဟိပစ္စည်းသည်၊ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီဝိဘတ်၏၊အနက်၌။ တသ္မာ ယတော၊ထိုယ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ ဟိပစ္စယော၊ဟိပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ ယဟိ (ယ+ဟိ) အကြောင်းအရပ်၌။

➤ ယတော+ဟိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

မေး ။ ။ ဟိ-ပစ္စည်းသည် အဘယ်သုတ်တို့ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါနောင် သက်ပါသနည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ ။ ။ ဟိပစ္စည်းသည် ဟိဟံ ဟိဠနံသုတ်ဖြင့် ကိ-သဒ္ဒါ၊ တမ္ဘာစသုတ်ဖြင့် တ-သဒ္ဒါ ယတော ဟိသုတ်ဖြင့် ယ-သဒ္ဒါနောင် သက်ပါသည်။

၂၅၆။ ကာလေ

ကာလေ ဣစ္စေတံ အဓိကာရတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ကာလေ-ဟု (၁) ပုဒ်သာရှိသော အဓိကာရသုတ်)

* ပရောနောက်သုံးသုတ်ဖြင့်သက်သော ငါးပစ္စည်းတို့သည်။ကာလေ၊အခါဟိုသော အနက်၌။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * ကာလေ ဣစ္စေတံ၊ကာလေ-ဟူသော ဤသုတ်ကို။ အဓိကာရတ္ထံ၊လိုက်ဖို့ရန်အကျိုးငှာ။ဝေဒိတဗ္ဗံ၊သိအပ်၏။

၂၅၇။ ကိ သဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါ ဒါစနံ

ကိ သဗ္ဗ အည ဧက ယ ကု ဣစ္စေတေဟိ ဒါ ဒါစနံ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ ကာလေ သတ္တမျတ္ထေ။ ကဒါ၊ သဗ္ဗဒါ၊ အညဒါ၊ ဧကဒါ၊ ယဒါ၊ ကုဒါစနံ။

* ကာလေ၊အခါဟူသောအနက်၌။သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီအနက်၌။ကိသဗ္ဗညေက ယ ကုဟိ၊ကိ, သဗ္ဗ, အည, ဧက, ယ, ကု-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရောနောက်၌။ဒါ ဒါစနံ၊ဒါပစ္စည်း ဒါစနံပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ကာလေ၌။သတ္တမျတ္ထေ၌။ကိသဗ္ဗညေက ယ ကု ဣစ္စေတေဟိ။ကိ, သဗ္ဗ, အည, ဧက, ယ, ကု-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရောနောက်၌။ဒါ ဒါစနံ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ဒါပစ္စည်း ဒါစနံ ပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ ကဒါ၊ဘယ်အခါ၌။သဗ္ဗဒါ၊ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။အညဒါ၊တစ်ပါးသော အခါ၌။ဧကဒါ၊တစ်ခုသော အခါ၌။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။ ကု ဒါစနံ၊တရံတခါ၌။

➢ ကိ သဗ္ဗညေက(သဗ္ဗ+အည+ဧက) ယကုဟိ+ဒါ ဒါစနံ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ ကိ-သဒ္ဒါ ပါပြီးဖြစ်ပါလျက် ကု-သဒ္ဒါကို .ထပ်၍ဆိုရကျိုး ။ ။ ကု-ဟူသည် နိပါတ်ပုဒ်တည်းဟု ပြခြင်းအကျိုးငှာငင်း၊ ဒါစနံ ပစ္စည်းသည်လည်း ကု-သဒ္ဒါ နောက်မှသာလျှင် ဖြစ်၏ဟု ပြခြင်းအကျိုးငှာငင်း ထပ်၍ ဆိုရပါသည်။

➢ ကိဟိ-ဟု မဆိုဘဲ ကုဟိ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဒါစနံ ပစ္စည်းနှောင်းလျှင် ကိ-သဒ္ဒါကို အမြဲ ကုပြုရမည်ဟု သိစေလိုသောကြောင့်-တည်း။ (ဋီကာ)

၂၅၈။ တမ္ဘာ ဒါနိစ

http://www.dhammadownload.com

* ကာလေ၊အခါဟူသောအနက်၌။သတ္တမျက္ထော၊သတ္တမီအနက်၌။တမှာ၊တ-သဒ္ဒါမှ။ ပရေနောက်၌။ဒါနိစ၊ဒါနိုပစ္စည်းသည်ငင်း။ဒါစ၊ဒါပစ္စည်းသည်ငင်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ကာလေ၌။သတ္တမျက္ထော၌။တ ဣစ္စေတသွာ၊တ-သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ဒါနိ ဒါ ဣစ္စေ တေ ပစ္စယာ၊ဒါနိုပစ္စည်း ဒါပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ။ တဒါနိ-တဒါ၊ထိုအခါ၌။ စဋ္ဌဟ၏၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊ဒါ-ကိုငင်ခြင်း အနက်ရှိ၏။

➢ တမှာ+ဒါနိ+စ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ စ-သဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဒါပစ္စည်းကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုန အနက် ရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ ဒါပစ္စည်းကို ငင်ယူခြင်း, ထိုသို့ ငင်ယူရသဖြင့် ဒါပစ္စည်းသည် နောက်သုတ်သို့ မလိုက်တော့ဟု သိရခြင်းအကျိုးရှိပါသည် မေး။ ။ ဒါပစ္စည်းသည် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါနောင် သက်ပါသနည်း။ ဖြေ။ ။ ဒါပစ္စည်းသည် ကိသဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါ ဒါစနံ-သုတ်ဖြင့် ကိ, သဗ္ဗ, အည, ဧက, ယသဒ္ဒါ၊ တမှာဒါနိစ-သုတ်ဖြင့် တသဒ္ဒါနောင် သက်ပါသည်။

၂၅၉။ ဣမသ္မာ ရဟိဓုနာ ဒါနိစ

ဣမသ္မာ ရဟိ ဓုနာ ဒါနိဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ ကာလေ သတ္တမျက္ထော။ **ဧတရဟိ၊ အဓုနာ၊ ဣဒါနိ။ စဋ္ဌဟ၏**မနုကမုနတ္ထံ။

* ကာလေ၊အခါဟူသောအနက်၌။သတ္တမျက္ထော၊သတ္တမီဝိဘတ်၏၊အနက်၌။ဣမသ္မာ ဣမသဒ္ဒါမှ။ပရေနောက်၌။ရဟိဓုနာဒါနိစ၊ရဟိပစ္စည်း, ဓုနာပစ္စည်း,ဒါနိုပစ္စည်းတို့သည် လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ကာလေ၊၌။သတ္တမျက္ထော၌။ဣမသ္မာ၊မှ။ပရေ၌။ရဟိ ဓုနာ ဒါနိဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ ရဟိပစ္စည်း, ဓုနာပစ္စည်း, ဒါနိုပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဧတရဟိ-အဓုနာ-ဣဒါနိ၊ဤအခါ၌။**စဋ္ဌဟ၏**၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊အတ္ထ, သတ္တမီ, ကာလသဒ္ဒါတို့ကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ ဣမသ္မာ+ရဟိဓုနာဒါနိ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ စသဒ္ဒါသည် ကာလေသဒ္ဒါ, သတ္တမျက္ထောသဒ္ဒါတို့ကို ငင်ယူသောကြောင့် အနုကမုနအနက်ဖြစ်ပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ) (တစ်နည်း) စသဒ္ဒါသည် ဒါနိုပစ္စည်းကို ပေါင်းယူသောကြောင့် သမ္ပိဏ္ဍအနက်ဖြစ်ပါသည်။ (ဋီကာ)

➢ စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး/စ-သဒ္ဒါနှင့်တကွ သုတ်တည်ရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် (ကာလေ-သုတ်မှ)ကာလေ-သဒ္ဒါ, (ထြထ သတ္တမီယာ သဗ္ဗနာမေဟိ-သုတ်မှ) သတ္တ မျက္ထော-သဒ္ဒါတို့ကို ငင်ယူရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ နာမ်ပဋ္ဌမပိုင်းဆာ ပစ္စည်းများသက်ရာဌာန ➢

၁။ သဒ္ဓါအားလုံးနှောင်- တောပစ္စည်းသက်ပါသည်။
၂။ သဗ္ဗသဒ္ဓါနှောင်- တော, တြ, ထ, မိ, ဒါ-အားဖြင့် (၅) ပစ္စည်းသက်ပါသည်။
၃။ ယသဒ္ဓါနှောင်- တော, တြ, ထ, ဟီ, ဒါ-အားဖြင့် (၅) ပစ္စည်းသက်ပါသည်။
၄။ တသဒ္ဓါနှောင်- တော, တြ, ထ, ဟီ, ဟံ, ဒါ, ဒါနိ-အားဖြင့် (၇) ပစ္စည်းသက်ပါသည်။
၅။ ဧတသဒ္ဓါနှောင်- ဧတော, တြ, ထ-အားဖြင့် (၃) ပစ္စည်းသက်ပါသည်။
၆။ ဣမ-သဒ္ဓါနှောင် - တော, ဟ, ဓ, ရဟိ, ဒါနိ, ဓုနာအားဖြင့် (၆) ပစ္စည်းသက်သည်
၇။ ကိံသဒ္ဓါနှောင်- တော, တြ, ထ, ဝ, ဟီ, ဟံ, ဟိဉ္စနံ, ဒါစနံ, ဒါ, ရဟိ-အားဖြင့် (၁၀) ပစ္စည်းသက်နိုင်ပါသည်။

➢ သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်တို့နှောင် တွာဒိပစ္စည်းသက်၍ ပြီးနိုင်သောရုပ်များ ➢

၁။ ဧတ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- အတော, ဧတ္တော, အတြ, အတ္ထ, ဧတ္ထ။
၂။ သဗ္ဗ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- သဗ္ဗတော, သဗ္ဗတြ, သဗ္ဗတ္ထ, သဗ္ဗမိ, သဗ္ဗဒါ, သဒါ။
၃။ ယ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ယတော, ယတြ, ယတ္ထ, ယဟိ, ယဒါ။
၄။ တ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- တတော, တတြ, တတ္ထ, တဟိ, တဟံ, တဒါ, တဒါနိ။
၅။ ဣမ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ဣတော, ဣဟ, ဣဓ, ဧတရဟိ, အဓုနာ, ဣဒါနိ။
၆။ ကိံ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ကုတော, ကုတြ, ကုတ္ထ, ကတ္ထ, ကွ, ကုဟိ, ကုဟံ, ကဟံ, ကုဟိဉ္စနံ, ကဒါ, ကုဒါစနံ, ကရဟိ။
၇။ အည, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- အညတြ, အညတ္ထ, အညဒါ။
၈။ ပုဗ္ဗ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ပုဗ္ဗတြ, ပုဗ္ဗတ္ထ။
၉။ ပရ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ပရတြ, ပရတ္ထ။
၁၀။ အပရ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- အပရတြ, အပရတ္ထ။
၁၁။ အမု, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- အမုတြ, အမုတ္ထ။
၁၂။ ဧက, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ဧကတြ, ဧကတ္ထ။
၁၃။ ဉာတယ, သဗ္ဗနာမ်ပုဗ်နှောင်- ဉာတယတြ, ဉာတယတ္ထ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ နာမ်ပဋ္ဌမပိုင်း၀ဏ် သတ္တမျက္ခ (သတ္တမီ) အနက်၌ သက်သောပစ္စည်း သုတ်။

တြထသတ္တမိယာ သဗ္ဗနာမေဟိ-သုတ်ဖြင့် တြပစ္စည်း, ထပစ္စည်း။ သဗ္ဗတောဓိ-သုတ်ဖြင့် ဓိပစ္စည်း, ကိသ္မာဝေါ-သုတ်ဖြင့် ဝပစ္စည်း, ဟိဟံဟိဉ္စနံ-သုတ်ဖြင့် ဟိ, ဟံ, ဟိဉ္စနံပစ္စည်း, တမှာစ-သုတ်ဖြင့် ဟိ, ဟံပစ္စည်း, ဣမသ္မာ ဟာစ-သုတ်ဖြင့် ဟ, ဓပစ္စည်း ယတောဟိ-သုတ်ဖြင့် ဟိပစ္စည်း, ကိသဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါဒါစနံ-သုတ်ဖြင့် ဒါ, ဒါစနံ ပစ္စည်း, တမှာဒါနိစ-သုတ်ဖြင့် ဒါနိ, ဒါပစ္စည်း, ဣမသ္မာ ရဟိဓုနာ ဒါနိစ-သုတ်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ရဟိ, ဓုနာ, ဒါနိပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမ်ပဥ္စမပိုင်းလာ တာလသတ္တမျတ္တ၌ သတ်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ**

ကိသဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါဒါစနံ-သုတ်ဖြင့် ဒါ, ဒါစနံ ပစ္စည်း၊ တမှာဒါနိစ-သုတ်ဖြင့် ဒါနိ, ဒါပစ္စည်း၊ဣမသွာ ရဟိဓုနာဒါနိစ-သုတ်ဖြင့် ရဟိ, ဓုနာ, ဒါနိပစ္စည်းတို့ဖြစ်သည်

၂၆၀။ သဗ္ဗဿ သော ဒါမှိ ဝါ

သဗ္ဗဣ္ဂစ္စေတဿ သကာရာဒေသော ဟောတိ ဝါ ဒါမှိ ပစ္စယေ ပရေ။

သဒါ၊ သဗ္ဗဒါ။

* ဒါမှိ၊ဒါပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊သဗ္ဗသဒ္ဒါ၏။သော၊သပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။➢ * ပရေ၊သော။ဒါမှိပစ္စယေ၊ဒါပစ္စည်းကြောင့်။သဗ္ဗဣ္ဂစ္စေတဿ၊၏။သကာရာဒေသော၊သပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ သဒါ-သဗ္ဗဒါ၊ခပ်သိမ်းသော အခါ၌။

➢ **သဗ္ဗဿ+သော+ဒါမှိ+ဝါ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ ဒါပစ္စယဝိဓိသုတ် (ဝါ) နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်။** ။ ကိသဗ္ဗညေက ယကုဟိ ဒါ ဒါစနံ-သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

၂၆၁။ အဝဏ္ဏောယေ လောပဥ္စ

အဝဏ္ဏော ယေ ပစ္စယေ ပရေ လောပမာပဇ္ဇတေ။

ဗာဟုဿစ္စံ၊ ပဏ္ဍိစ္စံ၊ ဝေပုလ္လံ၊ ကာရုညံ၊ ကောသလ္လံ၊ သာမညံ၊ သောဟဇ္ဇံ။

* ယေ၊တဒ္ဒိတ်ယပစ္စည်းကြောင့်။အဝဏ္ဏောစ၊အဝဏ်သည်လည်း။လောပံ၊ကျေခြင်းသို့။အာပဇ္ဇတေစ၊ရောက်သည်သာလျှင်တည်း။ ။ * ပရေ၊နောက်ဖြစ်သော။ ယပစ္စယေ၊ယပစ္စည်းကြောင့်။အဝဏ္ဏော၊အဝဏ်သည်။လောပံ၊သို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ ။ ဗာဟုဿစ္စံ၊အကြားအမြင်များသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ပဏ္ဍိစ္စံ၊ပညာရှိသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ဝေပုလ္လံ၊ပြန့်ပြောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ကာရုညံ၊သနားတတ်သောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ကောသလ္လံ၊လိမ္မာသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။သာမညံ၊တူသည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ သောဟဇ္ဇံ၊ကောင်းသော နှလုံးရှိသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။

➢ **အဝဏ္ဏော+ယေ၊လောပံ+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**

➢ **ယေ-အရ** ။ ။ နာမ်အရာ၌ တဒ္ဒိတ်ပစ္စည်းအဆုံးရှိသော ရုပ်တို့ကို စိရင်သောကြောင့် ဏျပစ္စည်း၏အစိတ်ဖြစ်သော တဒ္ဒိတ် ယ-ပစ္စည်းကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

စ-သဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အာဒိစ္စော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ တဒ္ဒိတ် ယ-ပစ္စည်းကြောင့်လည်း ဣဝဏ်ကို ချေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ မချေနိုင်သည့်သရ ။ ။ ဥဝဏ် ၂-လုံး၊ ဧ, ဩ သရတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။ ဝဏ္ဏ-သဒ္ဒါဖြင့် အ-အက္ခရာနှင့် ဌာန်ချင်းတူသော အာ-အက္ခရာကို ယူစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၆၂။ ဝုမုသ ဇော ဣယိဌေသု

သဗ္ဗသေဝ ဝုမုသဒ္ဒသ ဇောအာဒေသော ဟောတိ ဣယ ဣဌ ဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ ဇေယျော၊ ဇေဌော။

(ဝုမုသ+ဇော+ဣယိဌေသု-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်)

* ဣယိဌေသု၊ဣယ, ဣဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ဝုမုသ၊ဝုမု-သဒ္ဒါ၏။ဇော၊ဇ-ပြုသည်ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ဣယ ဣဌ ဣစ္စေတေသု၊ဣယ, ဣဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ဝုမုသဒ္ဒသ၊ဝုမုသဒ္ဒါ၏။ဇောအာဒေသော၊ဇပြုသည်ဟောတိ၊၏။ ။ ဇေယျော (ဝုမု+ဣယ) ဇေဌော(ဝုမု+ဣဌ) ကြီးမားသောသူတို့ထက်ထူးချွန်ကြီးမားသောသူ။

၂၆၃။ ပသတ္ထသ သော စ

သဗ္ဗသေဝ ပသတ္ထသဒ္ဒသ သောအာဒေသော ဟောတိ ဇာဒေသောစ ဣယဣဌဣစ္စေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ သေယျော၊ သေဌော၊ဇေယျော၊ ဇေဌော။

* ဣယိဌေသု၊ဣယ, ဣဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ပသတ္ထသ၊ပသတ္ထသဒ္ဒါ၏။သောစ၊သပြုသည်လည်းကောင်း။ဇောစ၊ဇပြုသည်လည်းကောင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣယဣဌဣစ္စေတေသုပစ္စယေသု၊တို့ကြောင့်။သဗ္ဗသေဝ၊အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော။ပသတ္ထသဒ္ဒသ၊ပသတ္ထသဒ္ဒါ၏။သောအာဒေသောစ၊သပြုသည်၎င်း။ဇောအာဒေသောစ၊ဇပြုသည်၎င်း။ဟောတိ၊၏။ ➢သေယျော(ပသတ္ထ+ဣယ)သေဌော(ပသတ္ထ+ဣဌ) ဇေယျော(ပသတ္ထ+ဣယ)ဇေဌော(ပသတ္ထ+ဣဌ)ချီးမွမ်းအပ်သောသူတို့ထက်, ထူးချွန်ချီးမွမ်း အပ်သောသူ။

➢ ပသတ္ထသ+သေ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိမိတ် အရ။ ။ ဣယပစ္စည်း, ဣဌပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။

➢ တာရီ အရ။ ။ ပသတ္ထသဒ္ဒါ, ➢ ကာရိယ အရ။ ။ သပြု, ဇပြုတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် (နိဒ္ဒေသအလို) အနုကမုနအနက်ဖြစ်ပါသည်။ (ဧာသအလို) သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ ဧ,ဟူသော ကာရိယကို မိမိသုတ်သို့

http://www.dhammadownload.com

ဖြေသည်မဟုတ်, ပသတ္ထသဒ္ဒါကိုလည်း ဖြေသော်ဟု ပေါင်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ ဇေယ္ယော, ဇေဋ္ဌောတို့၏ ပတိတိပုဒ်များ။ ။ ၁။ ဝုစ္စသဒ္ဒါ (ဝုစ္စသဇော ဣယိဋ္ဌေသု) ၂။ ပသတ္ထသဒ္ဒါ (ပသတ္ထသ သောစ)တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၆၄။ အန္တိကဿ နေဒေါ

သဗ္ဗဿ အန္တိကသဒ္ဒဿ နေဒါဒေသော ဟောတိ ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ နေဒိယော၊ နေဒိဋ္ဌော။

(အန္တိကဿ+နေဒေါ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။)

* ဣယိဋ္ဌေသု၊ဣယ, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။အန္တိကဿ၊အန္တိကသဒ္ဒါ၏။နေဒေါ၊နေဒပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသုပစ္စယေသု၊တို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဿ၊သော။အန္တိကသဒ္ဒဿ၊၏။နေဒါဒေသော၊နေဒပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ နေဒိယော(အန္တိက+ဣယ)နေဒိဋ္ဌော(အန္တိ+ဣဋ္ဌ)နီးနားသည်တို့ထက်ထူးချွန်နီးနားသည်

၂၆၅။ ဗာဠ္ဟဿ သာဓော

သဗ္ဗဿ ဗာဠ္ဟသဒ္ဒဿ သာဓာဒေသော ဟောတိ ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ သာဓိယော၊ သာဓိဋ္ဌော။

(ဗာဠ္ဟဿ+သာဓော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။)

* ဣယိဋ္ဌေသု၊ဣယ, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ဗာဠ္ဟဿ၊ဗာဠ္ဟသဒ္ဒါ၏။သာဓော၊သာဓပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသုပစ္စယေသု၊ဣယ, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊အလုံးစုံသော။ဗာဠ္ဟဿဒ္ဒဿ၊ဗာဠ္ဟသဒ္ဒါ၏။သာဓာဒေသော၊သာဓပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သဓိယော(ဗာဠ္ဟ+ဣယ)သာဓိဋ္ဌော(ဗာဠ္ဟ+ဣဋ္ဌ)ပြင်းထန်သည်တို့ထက် ထူးချွန်ပြင်းထန်သည်။

၂၆၆။ အပ္ပဿ ကဏ်

သဗ္ဗဿ အပ္ပသဒ္ဒဿ ကဏ်အာဒေသော ဟောတိ ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ ကဏိယော၊ ကဏိဋ္ဌော။

(အပ္ပဿ+ကဏ်-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။)

* ဣယိဋ္ဌေသု၊ဣယ, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။အပ္ပဿ၊အပ္ပသဒ္ဒါ၏။ကဏ်၊ကဏ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ဣယဣဋ္ဌဇေဋ္ဌေတေသုပစ္စယေသု၊တို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊သော။အပ္ပသဒ္ဒဿ၊အပ္ပသဒ္ဒါ၏။ကဏ်အာဒေသော၊ကဏ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကဏိယော(အပ္ပ+ဣယ) ကဏိဋ္ဌော(အပ္ပ+ဣဋ္ဌ)[illegible]တို့ထက်-ထူးချွန်နည်းပါးသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၆၇။ ယုဝါနဋ္ဌ

သဗ္ဗဿ ယုဝသဒ္ဒဿ ကဏ်အာဒေသော ဟောတိ ဣယဣဋ္ဌဣဏ္ဍစ္စေတေသု ပစ္စယေသု။ ။ ကနိယော၊ ကနိဋ္ဌော။ စဂ္ဂဟဏမနုကမုနတ္ထံ။

* ဣယိဋ္ဌေသု၊ဣယ, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ယုဝါနဋ္ဌ၊ယုဝသဒ္ဒါတို့၏လည်း။ ကဏ်၊ကဏ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။➢ * ဣယဣဋ္ဌဣဏ္ဍစ္စေတေသုပစ္စယေသု၊တို့ကြောင့်။သဗ္ဗဿ၊သော။ယုဝသဒ္ဒဿ၊၏။ကန်အာဒေသော၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကနိယော(ယုဝ+ဣယ) ကနိဋ္ဌော(ယုဝ+ဣဋ္ဌ)ပျိုနုသောသူတို့ထက်-ထူးချန်ပျိုနုသောသူ။[တေသု ဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် ဏ်-ကို နှ-ပြု]စဂ္ဂဟဏံ၊စသဒ္ဒါသည်။အနုကမုနတ္ထံ၊ ကဏ်ကိုငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။

➢ ယုဝါနံ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ နိမိတ် အရ။ ။ ဣယပစ္စည်း, ဣဋ္ဌပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ တာရီ အရ။ ။ ယုဝသဒ္ဒါရ၏။➢ တာရိယ အရ။ ။ ကဏ်အပြုဖြစ်ပါသည်။

➢ ဣယ, ဣဋ္ဌ ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ ပြုနိုင်သော အာဒေသ(ကာရိယ)များ

ဝုမုဿဇော ဣယိဋ္ဌေသုသုတ်ဖြင့် ဝုမု-သဒ္ဒါကို ဇ-ပြု၊ ပသတ္ထဿ သောစသုတ်ဖြင့် ပသတ္ထ-သဒ္ဒါကို သ-ပြု, ဇ-ပြု၊ အန္တိကဿ နေဒေါသုတ်ဖြင့် အန္တိက-သဒ္ဒါကို နေဒ-ပြု၊ ဗာဠဿ သာဓောသုတ်ဖြင့် ဗာဠ-သဒ္ဒါကို သာဓ-ပြု၊ အပ္ပဿ ကဏ်သုတ်ဖြင့် အပ္ပ-သဒ္ဒါကို ကဏ်ပြု၊ ယုဝါနဋ္ဌသုတ်ဖြင့် ယုဝ-သဒ္ဒါကို ကဏ်ပြု တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကဏိယော/ကနိယော အဆုံးအဖြတ် ။ ။ ကဏိယောကား- အပ္ပပုဒ်၊ ဣယပစ္စည်း၊ အပ္ပဿ ကဏ်သုတ်ဖြင့် အပ္ပ-သဒ္ဒါကို ကဏ်ပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ကဏိယော မှန်ပါသည်။ ကနိယောကား- ယုဝပုဒ်၊ ဣယပစ္စည်း၊ ယုဝါနဋ္ဌသုတ်ဖြင့် ယုဝ-သဒ္ဒါကို ကဏ်ပြု၊တေသုဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကြီးဖြင့် ဏ်-ကို နှ်ပြု၍ ပြီးသောကြောင့် ကနိယော မှန်ပါသည်။[တေသု ဝုဒ္ဓိတိအာဒိနာ ဏကာရဿ နကာရော။ရူ-၂၄၂]

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် ကဏ်ဟူသော ကာရိယကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး/စ-သဒ္ဒါနှင့်တတွ သုတ်တည်ရကျိုး ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အပ္ပဿကဏ်သုတ်မှ ကဏ်-ဟူသော ကာရိယကို ငင်ယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ ယုဝသဒ္ဒါတစ်ခုတည်းဖြစ်ပါလျက် ယုဝါနံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကြောင်း

ဧကဝုစ်မှ ဗဟုဝုစ်ဖောက်ပြန်သော ဝစနဝိပလ္လာသအဖြစ်ကို သိစေလိုသောကြောင့် ယုဝါနံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

http://www.dhammadownload.com

၂၆၈။ ဝန္တ မန္တ ဝိနဋ္ဌ လောပေါ

ဝန္တ မန္တ ဝိဏ္ဏစ္ဆေတေသံ ပစ္စယာနံ လောပေါ ဟောတိ ဏ္ဏယဏ္ဏဋ္ဌဏ္ဏစ္ဆေတေသု ပစ္စယေသု။ ဝုဏိယော၊ဝုဏိဋ္ဌော၊သတိယော၊သတိဋ္ဌော၊မေဓိယော၊မေဓိဋ္ဌော။

* ဏ္ဏယိဋ္ဌေသု၊ဏ္ဏယ, ဏ္ဏဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကြောင့်။ဝန္တမန္တဝိနဋ္ဌဝန္တ, မန္တ, ဝိပစ္စည်းတို့၏. လည်း။လောပေါ၊ကျေခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ဏ္ဏယဏ္ဏဋ္ဌဏ္ဏစ္ဆေတေသု ပစ္စယေသု၊တို့ကြောင့်။ဝန္တမန္တဝိဏ္ဏစ္ဆေတေသံ ပစ္စယာနံ၊တို့၏။လောပေါ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဝုဏိယော(ဝုဏဝန္တ+ဏ္ဏယ) ဝုဏိဋ္ဌော(ဝုဏဝန္တ+ဏ္ဏဋ္ဌ)ဝုဏ်ရှိသောသူတို့ထက် ထူးချွန်ဝုဏ်ရှိသောသူ။သတိယော(သတိမန္တ+ဏ္ဏယ) သတိဋ္ဌော(သတိမန္တ+ဏ္ဏဋ္ဌ) သတိရှိသောသူတို့ထက် ထူးချွန်သတိရှိသောသူ။မေဓိယော(မေဓာဝီ+ဏ္ဏယ) မေဓိဋ္ဌော(မေဓာဝီ+ဏ္ဏဋ္ဌ)ပညာရှိသော သူတို့ထက်-ထူးချွန်ပညာရှိသောသူ။

➤ **ဝန္တမန္တဝိနံ+စ+လောပေါ-ဟု (ဝု)ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**
(တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းကြောင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့ကို ချေသောသုတ်)

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် ဏ္ဏယ, ဏ္ဏဋ္ဌပစ္စည်းတို့ကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်ဖြစ်ပါသည်။

မေ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အာဘယ်သဒ္ဒါနောင် သက်သော ဝန္တ, မန္တ,ဝိပစ္စည်းတို့ကို ချေပါသည်။

ဖြေ။ ။ ဝုဏ-စသော သဒ္ဒါနောင်သက်သော ဝန္တပစ္စည်း, သတိ-စသော သဒ္ဒါနောင် သက်သော မန္တပစ္စည်း, မေဓာ-စသောသဒ္ဒါနောင်သက်သော ဝိပစ္စည်းတို့ကို ချေပါသည်

၂၆၉။ ယဝတံ တလဏဒကာရာနံ ဗျဉ္ဇနာနိ စလဉ ဇကာရတ္ထံ

ယကာရဝန္တာနံ တလဏဒကာရာနံ ဗျဉ္ဇနာနိ စလဉ ဇကာရတ္ထ မာပဇ္ဇန္တေ ယထာသင်္ချံ။ ဗာဟုဿစ္စံ၊ ပဇ္ဇာစ္စံ၊ ဝေပုလ္လံ၊ ကာရုညံ၊ ကောသလ္လံ၊ နေပုညံ၊ သာမညံ၊ သောဟဇ္ဇံ။ ယဝတမိတိ ကိမတ္ထံ? တိဏဒလံ။ တလဏဒကာရာနမိတိ ကိမတ္ထံ? အာလသျံ၊ အာရောဂျံ။ ဗျဉ္ဇနာနမိတိ ကိမတ္ထံ? မစ္ဆနှာ။ ကာရဏ္ဍဟဏံ ကိမတ္ထံ? ယကာရဿ မကာရဒေသဉာပနတ္ထံ၊ သြပမ်ံ။

* ယဝတံ၊ယအက္ခရာရှိကုန်သော်။တလဏဒကာရာနံ၊တ, လ, ဏ, ဒ,အက္ခရာတို့၏။ဗျဉ္ဇနာနိ၊ဗျည်းတို့သည်။စလဉ ဇကာရတ္ထံ၊အစဉ်အတိုင်း စ, လ, ဉ, ဇ,အက္ခရာ အဖြစ်သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။

* ယကာရဝန္တာနံ၊ယအက္ခရာရှိကုန်သော်။တလဏဒကာရာနံ၊တို့၏။ဗျဉ္ဇနာနိ၊သည်။ ယထာသင်္ချံ၊အစဉ်အတိုင်း။စလဉ ဇကာရတ္ထံ၊သို့။အာပဇ္ဇန္တေ၊ရောက်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

တဟုဿစ္စံ၊အကြားအမြင်များသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ပဏ္ဍိစ္စံ၊ပညာရှိသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ဝေပုလ္လံ၊ပြန့်ပြောသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ကာရုညံ၊သနားတတ်သောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ကောသလ္လံ၊လိမ္မာသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။နေပုညံ၊သိမ်မွေ့သောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။သာမညံ၊တူသည်၏ဖြစ်ကြောင်း။သောဟဇ္ဇံ၊ကောင်းသောစိတ်နှလုံးရှိသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။➢ **ယဝတမီတိပဒံ၊**သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။တိဏဒလံ၊မြက်သစ်ရွက်။ **တလဏဒကာရာနမီတိပဒံ၊**သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အာလသျံ၊ပျင်းသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ အာရောဂျံ၊အနာကင်းသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။**ဗျဉ္ဇနာနမီတိပဒံ၊**သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ မစ္စုနာ၊သေမင်းသည်။ **ကာရဂ္ဂဟဏံ၊**ကာရသဒ္ဒါပိုသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ယကာရဿ၊ ယအက္ခရာ၏။မကာရာဒေသဉာပနတ္ထံ၊မ,အပြုကိုသိစေခြင်း အကျိုးရှိ၏။ဩပမ္ပံ၊ဥပမာ၏ဖြစ်ကြောင်း။

➢ **ယဝတံ+တလဏဒကာရာနံ+ဗျဉ္ဇနာနိ+စလဥ ဇကာရတ္ထံ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ယထာသဒ္ဒီ, အရ ကာရီ, ကာရိယစဉ်ပုံ။** ။ ယအက္ခရာရှိသော တအက္ခရာကို စ-ပြု, ယအက္ခရာရှိသော လအက္ခရာကို လ-ပြု, ယအက္ခရာရှိသော ဏအက္ခရာကို ဥ-ပြု, ယအက္ခရာရှိသော ဒအက္ခရာကို ဇ-ပြုပါသည်။

➢ **ဗျဉ္ဇနာနိ အရ။** ။ ယဝတံ တလဏဒကာရာနံကို ထောက်၍ ယအက္ခရာရှိသော တျ, လျ, ဏျ, ဒျ,ဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရသဒ္ဒါပိုလွန်ပုံ။** ။ ယဝတံ တလဏဒါနံ-ဟုဆိုလျှင် လိုအပ်သောအနက်ပြီးနိုင်ပါလျှက် ကာရသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **ကာရသဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ **(ကစ္စည်းအလို)** ကာရသဒ္ဒါပိုဖြင့် ဩပမ္ပံ-၌ ယအက္ခရာကို မ,ပြုရခြင်း အကျိုးရှိသည်။ **(ရှုပသိဒ္ဓိအလို)** ကာရသဒ္ဒါပိုဖြင့် ယ, အက္ခရာရှိကုန်သော သအက္ခရာ, ကဝဂ်, စဝဂ်, ဋဝဂ်, ပဝဂ်,တို့ကို အစဉ်အတိုင်း သအက္ခရာ, ကဝဂ်, စဝဂ်, ဋဝဂ်, ပဝဂ်ပြုရခြင်း, ယအက္ခရာရှိကုန်သော ထ, ဓ, ဏ, အက္ခရာတို့ကို အစဉ်အတိုင်း ဆ, ဈ, ဥ,ပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယဝတံသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ တိဏဒလံ-စသည်တို့၌ တ, ဏ, ဒ, လ,တို့ကို စ, ဥ, ဇ, လ,ပြုသင့်သော်လည်း ယ,အက္ခရာမရှိသောကြောင့် မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးငှာ ယဝတံ-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

➢ **တလဏဒသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အာလသျံ, အာရောဂျံ-စသည်တို့၌ ယ,အက္ခရာရှိသော်လည်း တ, လ, ဏ, ဒ,အက္ခရာမဟုတ်သောကြောင့် စ, လ, ဥ, ဇ, မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးငှာ တလဏဒ-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဗျဥ္ဇနသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး။ ။ မစ္ဆနာ-စသည်၌ ယအက္ခရာရှိသော တ, လ, ဏ, ဒအက္ခရာရှိသော်လည်း ဗျည်းသက်သက် မဟုတ်သောကြောင့် စ, လ, ဉ, ဂ, မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးငှာ ဗျဥ္ဇန-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

၂၇၀။ အမှ တုမှ ဿ ရာဇ ပြဟ္မတ္တ သခ သတ္ထုပိတာဒီဟိ သွာနာဝ

အမှ တုမှ ဿ ရာဇ ပြဟ္မတ္တ သခ သတ္ထု ပိတု ဣစ္စေဝမာဒီဟိ သွာဝစန် နာဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မယာ၊ တယာ၊ ဝုဏဝတာ၊ ရညာ၊ ပြဟ္မုနာ၊ အတ္တနာ၊ သခိနာ၊ သတ္ထာရာ၊ ပိတရာ၊ မာတရာ၊ ဘာတရာ၊ ဓီတရာ၊ ကတ္တာရာ၊ ဝတ္တာရာ။

ဧတေဟိတိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသာ။

* အမှ တုမှ ဿ ရာဇ ပြဟ္မတ္တ သခ သတ္ထုပိတာဒီဟိ၊အမ်ှ, တုမှ, ဿပစ္စယဿ ရာဇ, ပြဟ္မ, အတ္တ, သခ, သတ္ထု, ပိတု-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရာ၊နောက်၌သက်သော။ သွာ၊သွာဝိဘတ်ကို။နာဝ၊နာဝိဘတ်ကိုကဲ့သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊မှတ်အပ်၏။

* အမှ တုမှ ဿ ရာဇ ပြဟ္မတ္တ သခ သတ္ထု ပိတု ဣစ္စေဝမာဒီဟိ၊တို့မှ။ပရသာ၊သေ. သွာဝစနသာ၊သွာဝိဘတ်ကို။နာဝ၊သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၏။ ။ မယာ (အမှ+သွာ) ငါမှ။တယာ (တုမှ+သွာ) သင်မှ။ဝုဏဝတာ(ဝုဏဝန္တ+သွာ)ဂုဏ်ရှိသောသူမှ။ရညာ(ရာဇ+သွာ)မင်းမှ။ပြဟ္မုနာ၊ပြဟ္မာမှ။အတ္တနာ၊မိမိမှ။သခိနာ၊ခင်ပွန်းမှ။သတ္ထာရာ၊ဆရာမှ။ပိတရာ၊အဖမှ။ မာတရာ(မာတု+သွာ)အမိမှ။ဘာတရာ(ဘာတု+သွာ)အကိုမှ။ဓီတရာ(ဓီတု+သွာ) သမီးမှ။ကတ္တာရာ(ကတ္တု+သွာ)ပြုတတ်သောသူမှ။ဝတ္တာရာ(ဝတ္တု+သွာ) ဆိုတတ်သော သူမှ။

➢ ဧတေဟိတိ ပဒံ၊ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသာ၊ယောက်ျားမှ။

➢ **အမှ တုမှ ဿ ရာဇ ပြဟ္မတ္တ သခ သတ္ထုပိတာဒီဟိ+သွာ+နာ+ဣစ္စေဝ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော တံရူပါတိဒေသသုတ်။**

➢ **အာဒိ-အရ** ။ ။ ရာတုပစ္စည်း, ရိတုပစ္စည်း, တုပစ္စည်းအဆုံးရှိသော မာတု, ကတ္တု စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိ-အရ တု-ပစ္စည်းဆုံးသော ပုံစံများ** ။ ။ ပိတရာ၊ မာတရာ၊ ဘာတရာ၊ ဓီတရာ၊ ကတ္တာရာ၊ ဝတ္တာရာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အတိဒေသသုတ် (၆) မျိုးနှင့် အဓိပ္ပါယ်/သုတ်များ**

(၁) တန္ဒီတသမာသကိတကာ နာမံဝါ တဒေတုနာဒီသုစ-သုတ်သည် နာမည်ကို ညွှန်ပြသောကြောင့် ဗျပဒေသာတိဒေသသုတ် မည်ပါသည်။ (၂) တထာ ကတ္တရိစသုတ်သည် နိမိတ်ကို ညွှန်ပြသောကြောင့် နိမိတ္တာဒေသသုတ် မည်ပါသည်။

(၃) အမှ တုမှ ဿရာဇပြဟ္မတ္တ သခသတ္ထုပိတာဒီဟိ သွာနာဝ-သုတ်သည် ရုပ်သွင်တစ်မျိုး ပြောင်းသွားဖောင် ညွှန်ပြသောကြောင့် တံရူပါတိဒေသသုတ် မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(၄) ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထီ ပုမာဝစေသုတ်သည် ဣတ္ထိလိင်သဘောမှ ပုလ္လိင်သဘော တစ်မျိုးသို့ ပြောင်းသွားအောင်ပြုသောကြောင့် တံသဘာဝါတိဒေသ သုတ်မည်ပါသည်။

(၅) အနုပဒိဌာနံ ဝုတ္တယောဂတော-သုတ်သည် ထိုထိုစီရင်သည့် သုတ်များကို ညွှန်ပြသောကြောင့် သုတ္တာတိဒေသသုတ် မည်ပါသည်။ (၆) သေသေသု နျှဝ-သုတ်သည် ပြုပြင်စီရင်ခြင်း ကာရိယကို ညွှန်ပြသောကြောင့် ကာရိယာတိဒေသသုတ် မည်ပါသည်။

မေး ။ ။ အမှ တုမှ-သုတ်သည် အတိဒေသသုတ် (၆)မျိုးတို့တွင် အဘယ့်ကြောင့် - အဘယ်သုတ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဗြဟ္ဟ, အတ္တ, သခ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် သွာဝိဘတ်၏ နာဝိဘတ်ရုပ်ကို ညွှန်ပြသောကြောင့် (၀ါ) ဗြဟ္ဟ, အတ္တ, သခ-စသော သဒ္ဒါတို့၌ ဗြဟ္ဟုနာ အတ္တနာ သဒိနာပါ၌၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့် တံရူပါတိဒေသသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမ်ကျမ်း၌ အဓိကာရသုတ်များ** ။ ။ ဇိနဝစနယုတ္တံဟိ၊ ဣတ္ထိပုမနပုံသက သချီ၊ ကာလေ-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမ်ကျမ်း၌ တိပဒ, တျတ္ဒရသုတ်များ** ။ ။ ဂါဝသေ၊ ဃတေစ၊ သဿစော၊ သျာစ၊ ဘောဂေတု-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမ်ကျမ်း၌ အာဂမဝိဓိသုတ်များ** ။ ။ သာဂမော သေ၊ သံသာသွေကဝစနေ သုစ၊ နောစ ဒွါဒိတော နံမှိ၊ သဗ္ဗတော ကော၊ သသရေဝါဂမော၊ သန္တသဒ္ဒဿ သော ဘေ ဗောစန္တေ-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဘော ပုရိသ, ပုရိသာ-ဟု ရုပ်ရှိသကဲ့သို့ ဘောတိ ကည, ကညာ-ဟု ရုပ်ရှိနိုင်/မရှိနိုင်** ။ ။ ဃတေစ-သုတ်ဖြင့် ဃ-မှနောက်ဖြစ်သော ဂသိဝိဘတ်ကို ဇ သာလျှင် ပြုရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဘောတိ ကည, ကညာ-ဟု ရုပ်မရှိနိုင်ပါ။(ဘောတိ ကညေ-ဟုသာ ရှိရပါမည်။) [ဘောတိ အယျေ၊ ဘောတိ ခရာဒိယေ-နည်းတူ]

➢ **ဣမ-သဒ္ဒါကို ကာရိယပြုရာ၌ နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သော အရာများ**

၁။ ဣမသိဒ မံသိသု နပုံသကေသုတ်ဖြင့် အံ, သိဝိဘတ်၊ (၂) သဗ္ဗဿိမသော ဝါသုတ်ဖြင့် သု, နံ, ဟိဝိဘတ်၊ (၃) အနိမိ နာမှိစ-သုတ်ဖြင့် နာဝိဘတ်၊ (၄) အနပုံသက ဿာယံ သိမှိသုတ်ဖြင့် သိဝိဘတ်၊ (၅) ဣမ သဒ္ဒဿစ-သုတ်ဖြင့် သ, သွာ, သွိဝိဘတ်, သံပြု, သာပြု၊ (၆) ဣမသိ ထံဒါနိဟတောဓေသုစသုတ်ဖြင့် ထံ, ဒါနိ, ဟ, တော, ဓ ပစ္စည်း၊ (၇) အ ဓုနာမှိစသုတ်ဖြင့် ဓုနာပစ္စည်း၊ (၈)ဧတ ရဟိမှိသုတ်ဖြင့် ရဟိပစ္စည်း။

နာမ်ပဥ္စမပိုင်း ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

ကာရကကပ္ပ

၂၇၁။ ယသ္မာဒေတိ ဘယမာဒတ္ထေ ဝါ တဒပါဒါနံ

ယသ္မာ ဝါ အပေတိ၊ ယသ္မာ ဝါ ဘယံ ဇာယတေ၊ ယသ္မာ ဝါ အာဒတ္ထေ၊ တံ ကာရကံ အပါဒါနသညံ ဟောတိ။

တံ ယထာ? ဂါမာ အပေန္တိ မုနယော၊ နဂရာ နိဂ္ဂတော ရာဇာ၊ စောရာ ဘယံ ဇာယတေ၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သိက္ခံ ဂဏှာတိ သိသ္သော။

အပါဒါနမိစ္စနေန ကတ္ထော? အပါဒါနေ ပဋမိ။

* ယသ္မာဝါ၊အကြင်အရပ်မှမူလည်း။အပေတိ၊ဖဲသွား၏။ယသ္မာဝါ၊အကြင်အာရမ္မဏာဘေးမှမူလည်း။ဘယံ၊ကြောက်ခြင်း စိတ္တုတ္ရာသဘေးသည်။ဇာယတေ၊ဖြစ်၏ ယသ္မာဝါ၊အကြင်သူ့ထံမှမူလည်း။အာဒတ္ထေ၊ယူ၏။တံ၊ထိုဖဲရာ, ကြောက်ရာ, ဂ ကာရကသည်။အပါဒါနံ၊အပါဒါနိမည်၏။ * ယသ္မာဝါ၊မူလည်း။(ပ) တံ ကာရ ထိုကာရကသည်။အပါဒါနသည်၊အပါဒါနိမည်သည်။ဟောတိ၊၏။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊ဘယ်ဟာပါနည်း။ * ဂါမာ၊ရွာမှ။မုနယော၊ရဟန်းတို့သည် အပေန္တိ၊ဖဲသွားကုန်၏။ * နဂရာ၊မြို့မှ။ရာဇာ၊မင်းသည်။နိဂ္ဂတော၊ထွက်၏။ * စောရာ၊ ခိုးသူမှ။ဘယံ၊ကြောက်ခြင်းသည်။ဇာယတေ၊ဖြစ်၏။ * သိဿော၊တပည့်သည်။အာစရိ ယုပဇ္ဈာယေဟိ၊ဆရာဥပဇ္ဈာယ်တို့ထံမှ။သိက္ခံ၊အတတ်ကို။ဂဏှာတိ၊သင်ယူ၏။

အပါဒါနမိစ္စနေန၊အပါဒါနိဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကတ္ထော၊ဘယ်အကျိုး ရှိသနည်း။အပါဒါနေ ပဋမိ၊အပါဒါနေ ပဋမိ စသည်တို့၌ အပါဒါနိဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➤ **ယသ္မာ+အပေတိ+ဘယံ+အာဒတ္ထေ+ဝါ+တံ+အပါဒါနံ-ဟု (၇)ပုဒ်ရှိသော (အပါဒါန) သညာသုတ်။**

➤ **ရူပ်တွက်။ ။ ဂါမာကို ဂါမတည်၊ယသ္မာ ဒေတိ ဘယမာဒတ္ထေဝါ တဒပါဒါနံ-သုတ်ဖြင့် ဂါမာကို အပါဒါနိ်အမည်မှည့်၊ မှ-ဟူ၍အနက်ပေးသောကြောင့် အပါဒါနေ ပဋမိ-သုတ်ဖြင့် ပဋမိ ဇကဝုစ် သွာ,ဝိဘတ်သက် (ဂါမ+သွာ) သွာသို့နံဝါ-သုတ်ဖြင့် သွာ,ဝိဘတ်ကို အာပြု၊ မခွင်း အ-ကြွင်း၊သရလောပေါမာဒေသ-သုတ်ဖြင့် နောက်အာပြု ကြောင့် ရှေ့အ-ကိုချေ၊နောက်အာကိုလည်း အာ-ဟု ပကတိပြု၊ကပ်။ ဂါမာ ပြီး၏။**

➤ **ဂါမာ အပေန္တိ မုနယော-၌ ဂါမာ-ဝယ် အပါဒါနိဖြစ်ပုံ။ ။ အပေန္တိ-၌ အပရွှေ့ရှိသော ဂ္ဂဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ဖဲရာဖြစ်သော ဂါမသည် ဂါမာ-ဟုအပါ ဒါန် ဖြစ်ရသည်။ (နိဂ္ဂတော-နိ+ဂမုဓာတ်, ဘယံ-ဘီဓာတ်, ဂဏှာတိ-ဂဟဓာတ်)**

http://www.dhammadownload.com

➤ **ကာရကမည်ပုံ။** ။ သွားခြင်း, ချက်ခြင်း-စသော ကတ္တားကံ၌တည်သောကြိယာကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် ပုဒ်၏အနက်သည် "ကာရက"မည်ပါသည်။

➤ **ကာရကဇ်လက္ခဏာနှစ်ပါး။** ။ ၁။ ကြိယာပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်ခြင်း, ၂။ စင်စစ်ကြိယာဟူသော အကျိုးရှိခြင်း။

➤ **ကာရက (၆)ပါး။** ။ ၁။ကတ္တုကာရက, ၂။ ကမ္မကာရက, ၃။ ကရဏကာရက, ၄။ သမ္ပဒါနကာရက, ၅။ အပါဒါနကာရက, ၆။ သြကာသကာရက တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဝိဘတ်မည်ပုံ။** ။ တစ်ခုတည်းသော ပုရိသ-စသောအနက်ကို ပုရိသော, ပုရိသာ-ဟူသော ဧကဝုစ်, ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ၏အစွမ်းဖြင့်ရင်း, ပုရိသံ, ပုရိသေန-ဟူသောကဲ့, ကရဏ-စသော ကာရက,စသည်နှင့်ယှဉ်သောအပြား၏အစွမ်းအားဖြင့်ရင်း, ဝေဖန်တတ်သောကြောင့် ဝိဘတ်မည်ပါသည်။

➤ **ဝိဘတ္တိ အရ။** ။ သိ, စသော ဝိဘတ်များကို ယူရပါမည်။

➤ **အပါဒါန်မည်ပုံ။** ။ ရွာ-စသော ကာရကမှ ဖဲခွာ၍ အခြားဝတ္ထုကို ယူတတ်သောကြောင့် အပါဒါန်မည်ပါသည်။

➤ **ဝိသယဘေဒအားဖြင့် အပါဒါန် (၃)မျိုး။** ။ ၁။ နိဒ္ဓိဋ္ဌဝိသယ အပါဒါန်, ၂။ ဥပါတ္တဝိသယအပါဒါန်, ၃။ အနုမေယျဝိသယအပါဒါန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နိဒ္ဓိဋ္ဌဝိသယအပါဒါန်မည်ပုံ။** ။ အပါဒါနသညာ၏အရာဖြစ်သော ကြိယာအထူးကို တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြအပ်သောကြောင့် နိဒ္ဓိဋ္ဌဝိသယအပါဒါန်မည်၏။

(ပုံစံ) ဂါမာ အပေန္တိ မုနယော။

➤ **ဥပါတ္တဝိသယအပါဒါန်မည်ပုံ။** ။ ထုတ်ဆောင်အပ်သော ခွဲခွာခြင်းကြိယာတိုက်ရိုက်ရှိသော အပါဒါန်သည် ဥပါတ္တဝိသယအပါဒါန်မည်၏။

(ပုံစံ) ဝလာဟကာ ဝိဇ္ဇောတတေ ဝိဇ္ဇု။

➤ **အနုမေယျဝိသယအပါဒါန်မည်ပုံ။** ။ဆ၍သိအပ်သောကြိယာရှိသော အပါဒါန်သည် အနုမေယျဝိသယအပါဒါန်မည်၏။ (ပုံစံ) မာထုရာ ပါဋလိပုတ္တေဟိ အဘိရူပါ။ မေး။ ။ မာထုရာ ပါတလိပုတ္တေဟိ အဘိရူပါ-၌ ပါဋလိပုတ္တေဟိ-ဝယ် အဘယ်ကြောင့် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ ပါဋလိပုတ္တေဟိကား ဝိဘတ္တိအပါဒါန်ဖြစ်သောကြောင့် ဥရန္ဓိက-စသောသုတ်၌ ဝိဘတ္တိသဂ္ဂါဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါသည်။

➤ **ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ, ပါပါ နိဝါရေန္တိ-၌ ယသ္မာဒေဟိ-သုတ်ဖြင့် အပါဒါန် အမည် မှည့်နိုင်ခြင်းအကြောင်း။** ။ စိတ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ခြင်း ရှေ့သွားခြင်း ရှိသော ခွဲခွာခြင်းမျိုးဖြစ်သင့်သောကြောင့် အမည်မှည့်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၇၂။ ဓာတုနာမာန မုပသဂ္ဂယောဂါဒီသွပိစ

ဓာတုနာမာနံ ပယောဂေစ ဥပသဂ္ဂယောဂါဒီသွပိစ တံ ကာရကံ အပါဒါန သညံ ဟောတိ။ ဓာတူနံ ပယောဂေ တာဝ ဇိဏ္ဏစွေတသ ဓာတုသ ပရာပုဗ္ဗသ ပယောဂေ ယော အသဟော သော အပါဒါနသညော ဟောတိ။

တံ ယထာ? ဝုဒ္ဓသွာ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ။

* ဓာတုနာမာနံ၊ဓောတ်, နာမ်တို့၏။ယောဂေစ၊ယှဉ်ရာ၌ဍင်း။ဥပသဂ္ဂယောဂါဒီသွပိစ၊ဥပသာရ၏၊ယှဉ်ရာပုဒ်, အစရှိသည်တို့၌ဍင်း။ယံ၊အကြင်ကာရကသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ တံ၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါနံ၊အပါဒါနိမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဓာတုနာမာနံ၊ဓောတ်, နာမ်တို့၏။ပယောဂေစ၊၌ဍင်း။ဥပသဂ္ဂယောဂါဒီသွပိစ၊တို့၌ ဍင်း။ယံ၊ကာရကံ၊သည်။အတ္ထိ၊၏။တံ၊ကာရကံ၊သည်။အပါဒါနသညံ၊သည်။ဟောတိ၊၏။

ဓာတူနံ၊ဓောတ်တို့၏။ပယောဂေ၊ယှဉ်ရာပုဒ်၌။တာဝ၊နှေဦးစွာ။ဝကွာမိ၊ဆိုအံ့။ပရာ ပုဗ္ဗသ၊ပရာရှေ့ရှိသော။ဇိဏ္ဏစွေတသ၊ဇိ-ဟုဆိုအပ်သော။ဓာတုသ၊ဓာတ်၏။ပယော ဂေ၊ယှဉ်ရာပုဒ်၌။ယော၊အကြင်ကာရကသည်။အသဟော၊သူတစ်ပါးတို့ မနှိပ်စက်နိုင်။ သော၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါနသညော၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။တံ၊ထိုပုံစံ သည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * အညတိတ္ထိယာ၊တစ်ပါးသောတိတ္ထိတို့သည်။ဝုဒ္ဓသွာ၊ ဘုရားမှ။ပရာဇေန္တိ၊ဤးကုန်၏။

➤ ဘူဏ္ဏစွေတသ ဓာတုသ ပပုဗ္ဗသ ပယောဂေ ယတော အဒ္ဓိန္နပွဘဝေါ။ သော အပါဒါနသညော ဟောတိ။

တံ ယထာ? ဟိမဝတာ ပဘဝန္တိ ပဠု မဟာနဒိယော၊ အနဝတတ္တမှာ ပဘဝန္တိ မဟာသရာ၊ အစိရဝတိယာ ပဘဝန္တိ ကုန္နဒိယော။

* ပပုဗ္ဗသ၊ပရှေ့ရှိသော။ဘူဏ္ဏစွေတသ၊ဘူဟူသော။ဓာတုသ၊ဓာတ်၏။ပယော ဂေ၊ယှဉ်ရာပုဒ်၌။ယတော၊အကြင်အရပ်မှ။အဒ္ဓိန္နပွဘဝေါ၊စ၍ မပြတ်စီးဆင်း၏။သော၊ ထိုစ၍ စီးဆင်းရာ အရပ်သည်။အပါဒါနသညော၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * ဟိမဝတာ၊ဟိမဝန္တာတောင်မှ။ပဠု၊ငါးစင်း ကုန်သော။မဟာနဒိယော၊မြစ်ကြီးတို့သည်။ပဘဝန္တိ၊စ၍ဖြစ်ကုန် စီးဆင်းကုန်၏။ * အနဝတတ္တမှာ၊အနဝတတ်အိုင်မှ။မဟာသရာ၊မြစ်ကြီးတို့သည်။ပဘဝန္တိ၊စ၍ဖြစ်ကုန် စီး ဆင်းကုန်၏။ * အစိရဝတိယာ၊အစိရဝတီမြစ်မှ။ကုန္နဒိယော၊မြစ်ငယ်တို့သည်။ပဘဝန္တိ၊ စ၍ဖြစ်ကုန် စီးဆင်းကုန်၏။

➤ ဓာတုနာမာနံ+ဥပသဂ္ဂယောဂါဒီသု+အပိ+စ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဓာတု အရ။** ။ ယသ္မာဒပေတိ-စသောသုတ်, ဒူရန္တိ-စသောသုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သည်မှကြွင်းသော ကြိယာဝါစက အာချာတ်ဓာတ်ကိုယူရမည်။

(တစ်နည်း) ဓာတု-အရ။ (ကစ္စည်းအလို) ပရာပုဗ္ဗဇိဓာတ်, ပပုဗ္ဗဘူဓာတ်တို့ကို ယူရမည်။ (ရှုပသိဒ္ဓိအလို) ပရာပုဗ္ဗ ဇိဓာတ်, ပပုဗ္ဗ ဘူဓာတ်, ဇနိဓာတ်, (ဝါ) ဇနဓာတ် ဟူသော အာချာတ်ဓာတ်, ကိတ်ဓာတ် နှစ်မျိုးလုံးကို ယူရမည်။

➢ **ဓာတုယောဂ အရ။** ။ ဗုဒ္ဓ, ဟိမဝန္တ, အနဝတတ္တ, အစိရဝတီသဒ္ဒါတို့ကို ယူရမည်။

➢ **နာမ အရ။** ။ ကြိယာဝါစက ကိတ်နာမ်ကို ယူရပါမည်။ (တစ်နည်း) ဇာတ, နိဂ္ဂတ, သုဇာတနာမ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **နာမပွယောဂ အရ။** ။ ဥရ, ဘူမိ, ဥဘ, မာတု, ပိတုသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဗုဒ္ဓသ္မာ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ-၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ။** ။ ပရာပုဗ္ဗဇိဓာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်ငင်း, သာသနာပ တိတ္ထိတို့သည် ဗုဒ္ဓကို မလွှမ်းမိုးနိုင်သောကြောင့်ငင်း ဗုဒ္ဓသ္မာ-ဟု အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **ဗုဒ္ဓံ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ-ဟု ပါဠိစီသော်သင့်/မသင့်။** ။ ပရာ-ဟူသော ဥပသာရနှင့်ယှဉ်ရာဝယ် မအောင်အပ်ရာ ဗုဒ္ဓကို ဓာတုနာမာနမုပသဂ္ဂယောဂါဒီ သွပိစ-သုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓံ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ-ဟု ပါဠိစီလျှင် မသင့်ပါ။

➢ **ဟိမဝတာ ပဘဝန္တိ ပဥ္စ မဟာနဒိယော-၌ ဟိမဝန္တသဒ္ဒါ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ။**

ပဘဝန္တိ-၌ ပရှေ့ရှိသောဘူဓာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်ငင်း, စရ်ဖြစ်ရာ, စီးဆင်းရာ အရပ်ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, ဟိမဝန္တသဒ္ဒါသည် ဟိမဝတာ-ဟု အပါဒါန်ဖြစ်လာရသည်။

➢ **နာမပွယောဂေပိ တံ ကာရကံ အပါဒါနသည် ဟောတိ။** တံ ယထာ?

ဥရသ္မာ ဇာတော ပုတ္တော၊ ဘူမိတော နိဂ္ဂတော ရသော၊ ဥဘတော သုဇာတော ပုတ္တော မာတိတောစ ပိတိတောစ။

နာမပွယောဂေ၊နာမ်၏ယှဉ်ရာပုဒ်၌လည်း။တံ ကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါနသည်၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * ဥရသ္မာ၊ရင်မှ။ဇာတော၊ဖြစ်သော။ပုတ္တော၊သား။ * ဘူမိတော၊မြေမှ။နိဂ္ဂတော၊ထွက်သော။ရသော အရသာ။ * မာတိတောစ၊အမိမှငင်း။ပိတိတောစ၊အဖမှငင်း။ဥဘတော၊နှစ်ပါးစုံမှ။ သုဇာတော၊ကောင်းစွာဖြစ်သော။ပုတ္တော၊သား။

➢ **ဥရသ္မာ ဇာတော ပုတ္တော-၌ ဥရသ္မာ-ဝယ် အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ။** ။ ဇာတောဟူသော နာမ်ပုဒ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ဥရ-သဒ္ဒါသည် အပါဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ **အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည့်နာမ်။** ။ အညအနက်ရှိသောနာမ်, ဣတရနာမ်,

http://www.dhammadownload.com

စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌သာ ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါသည်။

➤ ဥပသဂ္ဂယောဂေ တံ ကာရကံ အပါဒါနသည် ဟောတိ။ တံ ယထာ?

အပ သာလာယ အာယန္တိ ဝါဏိဇာ၊ အာ ဗြဟ္မလောကာ သဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ ဥပရိ ပဗ္ဗတာ ဒေဝေါ ဝဿတိ၊ ဗုဒ္ဓသ္မာ ပတိ သာရိပုတ္တော ဓမ္မဒေသနာယ ဘိက္ခူ အာလပတိ တေမာသံ၊ ယတမဿ တေလသ္မာ ပတိ ဒဒါတိ၊ ဥပ္ပလမဿ ပဒုမသ္မာ ပတိ ဒဒါတိ၊ ကနကမဿ ဟိရညသ္မာ ပတိ ဒဒါတိ။

ဥပသဂ္ဂယောဂေ၊ဥပသာရ၏ ယှဉ်ရာ၌။တံ ကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါန သည်၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။

* ဝါဏိဇာ၊ကုန်သည်တို့သည်။သာလာယ၊ဇရပ်ကို။အပ၊မကပ်, မဝင်ဖဲကြဉ်၍။ အာယန္တိ၊လာကြကုန်၏။ (တစ်နည်း) သာလာယ၊တည်းခိုရာဇရပ်မှ။အပဂန္ဓာ၊ဆင်းသက် ဖဲကာ ဆုတ်ခွါစွန့်ပစ်ခဲ့၍။အာယန္တိ၊လာကြကုန်၏။ * အာ ဗြဟ္မလောကာ၊ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင် အောင်။သဒ္ဒေါ၊ကျော်စောသံသည်။အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ၊နှံ့၍တက်၏။ * [ဥပရိ-ကို ဒွိပဒကြံ၍ ပေးပုံ] ပဗ္ဗတာ၊တောင်မှ။ဥဂ္ဂန္ဓာ၊တက်၍။ပရိ၊ထက်ဝန်းကျင်။ဒေဝေါ၊မိုးသည်။ဝဿတိ၊ရွာ ၏။[ဥပရိ-ကို ဧကပဒ(နိပါတ်)ကြံ၍ ပေးပုံ] ပဗ္ဗတာ၊တောင်၏။ဥပရိ၊အထက်၌။ဒေဝေါ၊ မိုးသည်။ဝဿတိ၊ရွာ၏။(ရူ-အလို) ပဗ္ဗတာ၊တောင်ကို။(ဝါ) တောင်မှ။ဥပရိ၊မကပ်ငင်ဘဲ ဖဲကြဉ်၍။(ဝါ) ထွက်ခွါဖဲကြဉ်ခဲ့၍။ဒေဝေါ၊မိုးသည်။ဝဿတိ၊ရွာ၏။

* ဗုဒ္ဓသ္မာ၊ဘုရားမှ။ပတိ၊ကိုယ်စားပြု၍။သာရိပုတ္တော၊အရှင်သာရိပုတ္တရာသည်။ တေမာသံ၊သုံးလပတ်လုံး။ဓမ္မဒေသနာယ၊တရားဟောခြင်းငှာ။ဘိက္ခူ၊ရဟန်းတို့ကို။အာလ ပတိ၊ခေါ်တော်မူ၏။ * အဿ၊ထိုဆီကို ချေးငှားဘူးသော မြီကြွေးရှင်အား။တေလသ္မာ၊ ဆီမှ။(ဝါ) ဆီ၏။ပတိ၊အစားပြု၍။ယတံ၊ထောပတ်ကို။ဒဒါတိ၊ပေး၏။ * အဿ၊ထိုပဒုမ္မာ ကြာကို အလိုရှိသော သူအား။ပဒုမသ္မာ၊ပဒုမ္မာကြာမှ။ပတိ၊အစားပြု၍။ဥပ္ပလံ၊ကြာညိုကို။ ဒဒါတိ၊ပေး၏။ * အဿ၊ထိုငွေကို ချေးငှားဘူးသော မြီကြွေးရှင်အား။ဟိရညသ္မာ၊ငွေမှ။ (ဝါ) ငွေ၏။ပတိ၊အစားပြု၍။ကနကံ၊ရွှေကို။ဒဒါတိ၊ပေး၏။

➤ ဥပသဂ္ဂ, အရ။ ။ (ရှုပသိဒ္ဓိ-အလို)ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသော အပ, ဥပရိ ဥပသာရပုဒ်, ပိုင်းခြားခြင်း, လွှမ်းမိုးခြင်းအနက်ရှိသော အာဥပသာရပုဒ်, အတူအနက်, အစားပေးခြင်းအနက်ရှိသော ပတိဥပသာရပုဒ်များကို ယူရမည်။

(ကစ္စည်းအလို) အပ, အာ, ဥပ, ပတိဥပသာရပုဒ်တို့ကို ယူရမည်။

➤ ဥပသဂ္ဂယောဂ, အရ။ ။ သာလာ, ဗြဟ္မလောက, ပဗ္ဗတ, ဗုဒ္ဓ, တေလ, ပဒုမ ဟိရညသဒ္ဓါတို့ကို ယူရမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အာဗြဟ္မလောကာသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ-၌ ပဉ္စမီဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကြောင်း**

အဘိဝိဓိအနက်ရှိသော အာ, ဥပသာရပုဒ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် အာဗြဟ္မလောကာ၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ရပါသည်။ [အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။]

➢ **ဗုဒ္ဓသွာ ပတိ သာရိပုတ္တော-၌ ဗုဒ္ဓသွာ-သည် အပါဒါန်ဖြစ်ရကြောင်း**

ဗုဒ္ဓသွာ-သည် ပတိ-ဥပသာရပုဒ်၏ ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **တနတမဿ ဟိရညသွာ ပတိ ဒဒါတိ-၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကြောင်း။**

အစားပေးခြင်းအနက်ရှိသော ပတိ, ဥပသာရပုဒ်နှင့်ယှဉ်ခြင်းကြောင့် ဟိရညသွာ-၌ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်ရပါသည်။ [အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။]

➢ **ဓာတ်, နာမ်တို့နှင့်ယှဉ်တိုင်း အပါဒါန်အမည် မမှည့်နိုင်ခြင်းအကြောင်း။**

ယသွာဒပေတိ-စသောသုတ်ဖြင့် ဣဓာတ်, အာပုဗ္ဗဒါဓာတ်၏အယှဉ်၌ အပါဒါန်အမည်ကို စီရင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, ဒူရန္တိက-စသောသုတ်ဖြင့် ဒူရန္တိက-စသောနာမ်စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်အမည်ကို စီရင်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, ထိုအစီအရင်တို့မှတစ်ပါး မစီရင်ရသေးသော သုတ်ရှိသော ဓာတ်, နာမ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌သာ လျှင် ဤသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါမည်။

➢ **အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည့်ဥပသာရပုဒ်။** ။ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသော အပ, ဥပရိ, ဥပသာရတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း, ပိုင်းခြားခြင်း, လွှမ်းမိုးခြင်းအနက်ရှိသော အာ ဥပသာရနှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း, အတူအနက်, အစားပေးခြင်းအနက်ရှိသော ပတိဥပသာရနှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါမည်။

➢ **မရိယာဒနှင့်အဘိဝိဓိအထူး။** ။ ပိုင်းခြားခြင်းသည် မရိယာဒမည်၏။ (ပုံစံ) အာပဗ္ဗတာ ခေတ္တံ။ ပုံ့နှံ့၍ဖြစ်ခြင်းသည် အဘိဝိဓိမည်၏။ (ပုံစံ) အာဗြဟ္မလောကာသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂစ္ဆတိ။

➢ **အာဒိဂ္ဂဟဏေန** ကာရကမဇ္ဇေပိ ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဣတော ပဂ္ဘသွာ ဝိဇ္ဇတိ မိဂံ လုဒ္ဒကော၊ ကောသာ ဝိဇ္ဇတိ ကုဥ္ဇရံ၊ မာသသွာ ဘုဥ္ဇတိ ဘောဇနံ။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန၊အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။ကာရကမဇ္ဇေပိ၊ကာရကနှစ်ပါး ကြိယာနှစ်ပါးတို့၏ အလယ်၌လည်း။ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ၊ပဉ္စမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။ (ကာရကမဇ္ဇပေးပုံ) * လုဒ္ဒကော၊မုဆိုးသည်။ဣတော၊ဤနေ့မှ။ပဂ္ဘသွာ၊တစ်ဆယ့်ငါးရက်မှ။မိဂံ၊သမင်ကို။ ဝိဇ္ဇတိ၊ပစ်ဖောက်၏။[ကြိယာမဇ္ဇပေးပုံ] လုဒ္ဒကော၊မုဆိုးသည်။အဇ္ဇယနေ့၌။ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ပစ်ဖောက်ပြီး၍။ပဂ္ဘသွာ၊တစ်ဆယ့်ငါးရက်ကြာမှ။ဝိဇ္ဇတိ၊ပစ်ဖောက်၏။

(ကာရကမဇ္ဇပေးပုံ) * ဣတော၊ဤအရပ်မှ။ကောသာ၊တာငါးရာတွင်းမှ။ကုဥ္ဇရံ ဆင်ကို။ဝိဇ္ဇတိ၊ပစ်ဖောက်၏။ (ကြိယာမဇ္ဇပေးပုံ) ဣဓ၊ဤအရပ်၌။ကုဥ္ဇရံ၊ဆင်ကို။

http://www.dhammadownload.com

ဝိဇ္ဇိတွာ၊ပစ်ပြီး၍။ကောသာ၊တာဝါးရာတွင်းမှ။ဝိဇ္ဇတိ၊ပစ်ဖောက်၏။

(**ကာရကမဇ္ဇပေးပုံ**) * ဣတော၊ဤနေ့မှ။မာသသွာ၊တစ်လမှ။ဘောဇနံ၊ဘောဇဉ်ကို။ဘုဥ္ဇတိ၊စား၏။ (**ကြိယာမဇ္ဇပေးပုံ**) အဇ္ဇယနေ့။ဘောဇနံ၊ဘောဇဉ်ကို။ဘုဥ္ဇိတွာ၊စားပြီး၍။မာသသွာ၊တစ်လကြာမှ။ဘုဥ္ဇတိ၊စား၏။

➢ **အာဒိ အရ**။ ။ (**ရူပသိဒ္ဓိအလို**) ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ, ပုထ, ယာဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်များကို ယူရပါမည်။ (**ကစ္စည်းအလို**) ကာရကမဇ္ဇ အပါဒါန်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး**။ ။ (**ကစ္စည်းအလို**) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အပါဒါနကာရက, ကမ္မကာရက-နှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌၎င်း, ပုဗ္ဗကာလကြိယာ, အပရကာလကြိယာ-နှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌၎င်း, ပဥ္စမီဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (**ရူပသိဒ္ဓိအလို**) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ, ပုထ, ယာဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်အမည် မှည့်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အာဒိဂ္ဂဟဏေန တာရကမဇ္ဇေမိ- ကာရကမဇ္ဇဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဣတော ပဥ္စသွာ ဝိဇ္ဇတိ မိဂံ လုဒ္ဒကော-၌ ပဥ္စသွာ-သည် ဣတော-ဟူသော အပါဒါနကာရက၊ မိဂံ-ဟူသော ကမ္မကာရကတို့၏ အလယ်ဖြစ်သည်ကို "ကာရကမဇ္ဇ"ဟု ဆိုပါသည်။

(တစ်နည်း) ဣတော မိဂံ ဝိဇ္ဇိတွာ ပဥ္စသွာ ဝိဇ္ဇတိ လုဒ္ဒကော-၌ ပဥ္စသွာ-သည် ဝိဇ္ဇိတွာ-ဟူသော ကြိယာနှင့် ဝိဇ္ဇတိ-ဟူသော ကြိယာတို့၏ အလယ်ဖြစ်သော ကြောင့် "ကာရကမဇ္ဇ"ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **ဣတော ပဥ္စသွာ မိဂံ ဝိဇ္ဇတိ-၌ ကာရကမဇ္ဇအပါဒါန်ဖြစ်ပုံ**။ ။ ဣတော-ဟူသော အပါဒါနကာရက, မိဂံ-ဟူသော ကမ္မကာရကနှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌ အချိန်ကာလအနက်ကိုဟောသော ပဥ္စသဒ္ဒါသည် ပဥ္စသွာ-ဟု အပါဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ **လုဒ္ဒတော အဇ္ဇ ဝိဇ္ဇိတွာ ပဥ္စသွာ ဝိဇ္ဇတိ-၌ ကြိယာမဇ္ဇ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ**။

ဝိဇ္ဇိတွာဟူသော ပုဗ္ဗကာလကြိယာ, ဝိဇ္ဇတိ-ဟူသော အပရကာလကြိယာ-နှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌ အခါကာလကိုဟောသော ပဥ္စသဒ္ဒါသည် ပဥ္စသွာ-ဟု အပါဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ **ကာရကမဇ္ဇ-ဟူသည်** ။ ။ ကာရကနှစ်ပါးတို့၏အလယ်, ကြိယာနှစ်ပါးတို့၏ အလယ်၌တည်သော ကာလဒ္ဓဝါစီသဒ္ဒါပင် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရကမဇ္ဇေပိ-၌ ကာရက,အရ**။ ။ သတ္တိကာရကနှင့် ကြိယာကာရက နှစ်မျိုးကို ယူရပါမည်။ ➢ **ကာရကမဇ္ဇေပိ-၌ ကာရကမဇ္ဇ-အရ/မဇ္ဇ-အရ** ။ ။ အပါဒါနကာရက, ကမ္မကာရက-နှစ်ပါးတို့၏အလယ်, ပုဗ္ဗကာလကြိယာ, အပရကာလကြိယာ-နှစ်ပါးတို့၏ အလယ်ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ အဝိဂ္ဂဟဏေန နိပါတပယောဂေပိ ပဋိမိဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဒုတိယာစ တတိယာစ။ ရဟိတာ မာတုဇာ ပုညံ ကတ္တာ ဒါနံ ဒေတိ၊ ရဟိတာ မာတုဇံ၊ ရဟိတာ မာတုဇေန ဝါ၊ ရိတေ သဒ္ဒမ္ဟာ ကုတော သုခံ လဘတိ၊ ရိတေ သဒ္ဒမ္ဟံ၊ ရိတေ သဒ္ဒမ္ဟေန ဝါ၊ တေ ဘိက္ခူ နာနာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဝိနာ သဒ္ဒမ္ဟာ နတ္ထညော ကောစိ နာထော လောကေ ဝိဇ္ဇတိ၊ ဝိနာ သဒ္ဒမ္ဟံ၊ ဝိနာ သဒ္ဒမ္ဟေန ဝါ၊ ဝိနာ ဗုဒ္ဓသ္ဟာ၊ ဝိနာ ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိနာ ဗုဒ္ဓေန ဝါ။

အဝိဂ္ဂဟဏေန၊အဝိသဒ္ဒါဖြင့်။နိပါတပယောဂေပိ၊နိပါတ်၏ယှဉ်ရာပုဒ်၌လည်း။ **ပဋိမိ ဝိဘတ္တိ**၊ပဋိမိဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်ငင်း။ တတိယာစ၊တတိယာဝိဘတ်သည်ငင်း။ဟောတိ၊၏။ * မာတုဇာ၊သားမှ။ရဟိတာ၊ကင်း၍ ပုညံ၊ကောင်းမှုကို။ကတ္တာ၊ပြု၍။ဒါနံ၊အလှူကို။ဒေတိ၊ပေး၏။ * မာတုဇံ၊သားကို။ရဟိတာ၊ ကြဉ်၍။ဝါ၊တစ်နည်းကား။မာတုဇေန၊သားနှင့်။ရဟိတာ၊ကင်း၍။ * သဒ္ဒမ္ဟာ၊သူတော် ကောင်း တရားမှ။ရိတေ၊ကင်းကြဉ်၍။ကုတော၊ဘယ်မှ။သုခံ၊ချမ်းသာကို။လဘတိ၊ရနိုင်ပါ အံ့နည်း။ဝါ၊တစ်နည်းကား။သဒ္ဒမ္ဟံ၊မှ။(ဝါ) ကို။ရိတေ၊ကင်းကြဉ်၍။သဒ္ဒမ္ဟေန၊မှ။(ဝါ)နှင့်။ ရိတေ၊ကင်းကြဉ်၍။ * တေ ဘိက္ခူ၊ထိုရဟန်းတို့သည်။ကုလာ၊အမျိုးကောင်းမှ။နာနာ၊ခွဲခဲ့ ၍။ပဗ္ဗဇိတာ၊ရဟန်းပြုကြကုန်၏။ * သဒ္ဒမ္ဟာ၊သူတော်ကောင်းတရားမှ။ဝိနာ၊ကင်းကြဉ်၍ အညော၊တစ်ပါးသော။ကောစိ၊တစ်စုံတစ်ခုသော။နာထော၊ကိုးကွယ်ရာသည်။လောကေ၊ လောက၌။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိသည်။နတ္ထိ၊မရှိ။ဝါ၊တစ်နည်းကား။သဒ္ဒမ္ဟံ၊မှ။(ဝါ) ကို။ဝိနာ၊ကင်းကြဉ် ၍။သဒ္ဒမ္ဟေန၊မှ။(ဝါ)နှင့်။ဝိနာ၊ကင်းကြဉ်၍။ * ဗုဒ္ဓသ္ဟာ၊ဘုရားမှ။ဝိနာ၊ကင်းကြဉ်၍။ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ဗုဒ္ဓံ၊မှ။(ဝါ)ကို။ဝိနာ၊၍။ဗုဒ္ဓေန၊မှ။(ဝါ)နှင့်။ဝိနာ၊ကင်းကြဉ်၍။

➢ **ရဟိတာ မာတုဇာ-၌ မာတုဇာ-ဝယ် ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်-** အပါဒါနေ ပဉ္စမီ သုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အနက်၌ သွာဝိဘတ်သက်ပါသည်။[ကြွသုတ်ဖြင့်လည်း သက်]

➢ **ရဟိတာ မာတုဇံ-၌ မာတုဇံ-ဝယ် ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်-** ဒုတိယာပဉ္စမီနဉ္စ သုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် အပါဒါန်အနက်၌ အံဝိဘတ်သက်ပါသည်။

➢ **ရဟိတာ မာတုဇေန-၌ မာတုဇေန-ဝယ် ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်-** ကတ္တရိစသုတ် ၌ စသဒ္ဒါဖြင့် အပါဒါန်အနက်၌ တတိယာ နာဝိဘတ်သက်ပါသည်။[ရိတေ သဒ္ဒမ္ဟံ-စသည်တို့ကိုလည်း နည်းတူမှတ်ပါ။]

➢ **အဝိဂ္ဂဟဏေန နိပါတယောဂေပိ ပဋိမိဝိဘတ္တိ ဟောတိ-၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ပဋိမိ ဝိဘတ္တိ-ဟု ဆိုသော်လည်း ပဋိမိဝိဘတ် သက်ရမည်မဟုတ်၊ ပဋိမိဝိဘတ် သက်ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည်ဟု ဆိုလို ကြသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **နိပါတ်ပုဒ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်မှည့်ရမည့်ဌာန (ဝါ) အပါဒါန် အမည် မှည့်နိုင်သည့် နိပါတ်ပုဒ်။** ။ ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ, ပုထ, ယာဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါမည်။

➢ **နိပါတယောဝေပိ-၌ နိပါတအရ။** ။ (တစ္စည်းအလို) ရဟိတာ, ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ-နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရမည်။ (ရှုပသိဒ္ဓိအလို) ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ, ပုထ, ယာဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **နိပါတပယောဝ, အရ။** ။ မာတုဇ, သဒ္ဓမ္မ, ကုလ, ဗုဒ္ဓ-တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သုံးစွဲနိုင်သည့်ဝိဘတ်။** ။ ဒုတိယာဝိဘတ်, တတိယာဝိဘတ်, ပဉ္စမီဝိဘတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အပိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ (တစ္စည်းအလို) အပိသဒ္ဒါဖြင့် ရဟိတာ, ရိတေ, နာနာ, ဝိနာ-နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ ပဉ္စမီ, ဒုတိယာ, တတိယာဝိဘတ် ထက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရှုပသိဒ္ဓိအလို) အပိသဒ္ဒါဖြင့် ကမ္မကာရက, အပါဒါန ကာရက,နှစ်ပါးတို့၏အလယ်၌ ကာလဟောသဒ္ဒါ, အဓွန့်ဟောသဒ္ဒါတို့နောင်, ပဉ္စမီ ဝိဘတ်သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စဂ္ဂဟဏေန အညတ္ထာပိ ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။** ယတောဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော၊ ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသို့ ဝိညုတံ၊ ယတ္ဘာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဇာဒေါမနသာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဓာသဝေယျုံ။

စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။အညတ္ထာပိ၊ယှဉ်ရာပုဒ် မရှိသည်၌လည်း။ပဉ္စမီ ဝိဘတ္တိ၊ ပဉ္စမီ ဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။ * ဘဂိနိ၊နှမ။အဟံ၊ငါသည်။ယတော၊အကြင်အခါမှစ၍ အရိယာယ၊မြတ်သော။ဇာတိယာ၊ဇာတ်အားဖြင့်။ဇာတော၊ဖြစ်၏။ယတော၊အကြင်အခါမှစ၍။အတ္တာနံ၊မိမိကိုယ်ကို။သရာမိ၊သတိရ၏။ * ယတော၊အကြင်အခါမှစ၍။ဝိညုတံ၊ သိကြားလိမ္မာသော အဖြစ်သို့။ပတ္တော၊ရောက်သည်။အသို့၊ဖြစ်၏။ * ယတ္ဘာဓိကရဏံ၊ အကြင် မလုံခြုံသည့် စက္ခုန္ဒြေဟူသော အကြောင်းကြောင့်။စက္ခုန္ဒြိယံ၊စက္ခုန္ဒြေကို။ အသံဝုတံ၊မစောင့်ရှောက်ဘဲ။ဝိဟရန္တံ၊နေသော။ဧတံ၊ထိုသူ့ကို။အဘိဇ္ဇာဒေါမနသာ၊လောဘ, ဒေါသ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ပါပကာ၊ယုတ်မာကုန်သော။အကုသလာ ဓမ္မာ၊အကုသိုလ် တရားတို့သည်။အန္ဓာသဝေယျုံ၊အဖန်တလဲလဲ ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက်ကုန်ရာ၏။

➢ **စဂ္ဂဟဏေန အညတ္ထာပိ ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ-၌ အညတ္ထ, အရ။** ။ ပဘုတိ-စသောအနက်, ပဘုတိအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အညအပါဒါန် အရ။** ။ ဓာတုယောဂ, နာမယောဂ, ဥပသဂ္ဂယောဂ, နိပါတ

http://www.dhammadownload.com

ယောဂ, ကာရကမဇ္ဈ-တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဘုတိ-စသည်တို့၏အနက်၌၎င်း, ပဘုတိအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတို့၏ယှဉ်ရာ၌၎င်း အပါဒါန်အမည်မှည့်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၇၃။ ရက္ခဏတ္ထာန မိစ္ဆိတံ

ရက္ခဏတ္ထာနံ ဓာတူနံ ပယောဂေ ယံ ဣစ္ဆိတံ တံ ကာရကံ အပါဒါနသည်ဟောတိ။ ကာကေ ရက္ခန္တိ တဏ္ဍုလာ၊ ယဝါ ပဋိသေဓေန္တိ ဂါဝေါ။

* ရက္ခဏတ္ထာနံ၊စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ရှိကုန်သော ဓာတ်တို့၏။ပယောဂေ၊ယှဉ်ရာ၌။ဣစ္ဆိတဥ္စ၊အလိုရှိအပ်သော ကာရကသည်လည်း။အပါဒါနံ၊အပါဒါန်မည်၏။

* ရက္ခဏတ္ထာနံ၊စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ရှိကုန်သော။ဓာတူနံ၊ဓာတ်တို့၏။ပယောဂေ၊၌။ဣစ္ဆိတံ၊အလိုရှိအပ်သော။ယံ ကာရကံ၊အကြင်ကာရကသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တံ ကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါနသည်၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တဏ္ဍုလာ၊ဆန်မှ။ကာကေ၊ကျီးငှက်တို့ကို။ရက္ခန္တိ၊စောင့်ရှောက်ကုန်၏။ * ယဝါ၊မုယောစပါးမှ။ဂါဝေါ။နွားတို့ကို။ပဋိသေဓေန္တိ၊တားမြစ်ကုန်၏။

➢ **ရက္ခဏတ္ထာနံ+ဣစ္ဆိတံ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော (အပါဒါန) သညာသုတ်။**

➢ **တာကေ ရက္ခန္တိ တဏ္ဍုလာ-၌ တဏ္ဍုလာ-ဝယ် အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ**

ကာကေ ရက္ခန္တိ တဏ္ဍုလာ-၌ တဏ္ဍုလ-သဒ္ဒါသည် စောင့်ရှောက်ခြင်းအနက်ရှိသော ရက္ခဓာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်၎င်း, အလိုရှိအပ်သော ကာရကဖြစ်သောကြောင့်၎င်း အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **အဓိကာရ စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အဓိကာရစသဒ္ဒါကြောင့် အလိုမရှိအပ်သော ကာရကကိုလည်း အပါဒါန်မှည့်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ရက္ခဏအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏အယှဉ် ဣစ္ဆိတကာရက၌သာ အပါဒါန်ဖြစ်နိုင်ပါသလော? ပုံစံနှင့်တကွ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ။ ရက္ခဏတ္ထာနမိစ္ဆိတံသုတ်သို့ စသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ စသော အနိစ္ဆိတ ကာရကသည်လည်း အပါဒါန်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **ရက္ခဏမည်ပုံ။** ။ တားမြစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း, စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ရက္ခဏမည်ပါသည်။

➢ **ရက္ခဏ, အရ။** ။ စောင့်ရှောက်ခြင်းကြိယာကို ယူရပါမည်။ (တစ်နည်း) စောင့်အပ်သော ဆန်, ကျီး-စသော ကာရကကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ ရက္ခကတ္ထု, အရ။ ။ ရက္ခ, ပါလ, ပါ, ဂုပ, တာ, အဝ-စသော ဓာတ်တို့ကို ယူရမည်။ (တစ်နည်း) ဆန်, ကျိုး-စသော ကာရကကိုပင် ယူရပါမည်။

၂၇၄။ ယေနဝါ ဒဿနံ

ယေနဝါ အဒဿန မိဿိတံ တံ ကာရကံ အပါဒါနသည် ဟောတိ။

ဥပဇ္ဈာယာ အန္တရဓာယတိ သိဿော၊ မာတရာစ ပိတရာစ အန္တရဓာယတိ ပုတ္တော။ ဝါတိ ကိမတ္ထံ? သတ္တမီဝိဘတ္တတ္ထံ။ ဇေတဝနေ အန္တရဓာယတိ ဘဂဝါ။

* ယေနဝါအကြင်မြင်တတ်သော သူသည်လည်း။(ဝါ) အကြင်မြင်တတ်သောသူ၏မူလည်း။အဒဿနံ၊မမြင်ခြင်းကို။ကေနစိ၊တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည်။ဣဿိတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။တံ၊ထိုမြင်တတ်သော သူသည်။အပါဒါနံ၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။

* ယေနဝါလည်း။(ဝါ) ၏မူလည်း။အဒဿနံ၊ကို။ကေနစိ၊သည်။ဣဿိတံ၊၏။တံ ကာရကံ၊သည်။အပါဒါနသည်၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သိဿော၊တပည့်သည်။ဥပဇ္ဈာယာ၊ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမှ။အန္တရဓာယတိ၊ပုန်းကွယ်၏။

* ပုတ္တော၊သားသည်။မာတရာစ၊အမိမှငင်း။ပိတရာစ၊အဖမှငင်း။အန္တရဓာယတိ၊ပုန်းကွယ်၏။ဝါတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သတ္တမီဝိဘတ္တတ္ထံ၊သတ္တမီဝိဘတ်သက်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ * ဘဂဝါမြတ်စွာဘုရားသည်။ဇေတဝနေ၊ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှ။(ဝါ) ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။အန္တရဓာယတိ၊ပုန်းကွယ်တော်မူ၏။

➢ ယေန+ဝါ+အဒဿနံ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော (အပါဒါန်) သညာသုတ်။

➢ အပါဒါန်မှည့်ရမည့်ဌာန။ ။ ပုန်းကွယ်ရာ၌သာ အပါဒါန်အမည်မှည့်ရပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သတ္တမီဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

၂၇၅။ ဒူရန္တိကဒ္ဓ ကာလ နိမ္မာန တွာလောပ ဒိသာယောဂ ဝိဘတ္တာရပ္ပယောဂ သုဒ္ဓပွမောစန ဟေတု ဝိဝိတ္တပွမာဏ ပုပ္ပယောဂ ပန္ဓန ဂုဏဝစန ပဥ္စ ကထန ထောကာ ကတ္ထုသုစ။

ဒူရတ္ထေ, အန္တိကတ္ထေ, အဒ္ဓနိမ္မာနေ, ကာလနိမ္မာနေ, တွာလောပေ, ဒိသာယောဂေ, ဝိဘတ္တေ, အာရပ္ပယောဂေ, သုဒ္ဓေ, ပမောစနေ, ဟေတွတ္ထေ, ဝိဝိတ္တတ္ထေ, ပမာဏေ, ပုပ္ပယောဂေ, ပန္ဓနတ္ထေ, ဂုဏဝစနေ, ပဥ္စေ ကထနေ, ထောကေ, အကတ္တရိစ ကွစ္စေတေသွတ္ထေသု ပယောဂေသု စ တံ ကာရကံ အပါဒါနသည် ဟောတိ။

* ဒူရန္တိကဒ္ဓ ကာလ နိမ္မာန တွာလောပ ဒိသာယောဂ ဝိဘတ္တာရပ္ပယောဂ သုဒ္ဓပွမောစန ဟေတု ဝိဝိတ္တပွမာဏ ပုပ္ပယော[illegible]ပန္ဓန ဂုဏဝစန ပဥ္စ ကထန ထောကာ

http://www.dhammadownload.com

ကတ္တုသုစ၊ဒူရသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဒူရအနက်ရှိသော, သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဒူရအနက်, အန္တိက သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, အန္တိကအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, အန္တိကအနက်, အဝွန်းကိုနှိုင်း ရှည်ရာ, ကာလကို နှိုင်းရှည်ရာ, တွာပစ္စယန္တကျေသောက်, အာဓာရအရာ,ဒီသာအနက်, ဒီသာအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဝေဘန်ခြင်းအနက်, အာရတီသဒ္ဒါ အာရတိအနက် ရှိသော, သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, စင်ကြယ်ခြင်းအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, လွတ်ခြင်းအနက် ရှိသော အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဟိတ်အနက်, ကင်းဆိတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, နှိုင်းရှည်ခြင်းအနက်, ပုဗ္ဗ-စသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ,နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအနက် ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ကျေးဇူးကိုဆိုခြင်းအနက်, မေးခြင်းအနက်,ဖြေခြင်းအနက်, အနည်းငယ် ဟူသောအနက်,ကာရကဟိတ်မဟုတ်သော ဉာပကဟိတ်အနက်တို့၌ လည်း။ယံ ကာရက်၊အကြောင်ကာရကသည်။အတ္ထိရှိ၏။တံကာရက်၊ထိုကာရကသည်။အပါဒါန်၊အပါဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဒူရတ္ထေ၊ဒူရသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဒူရအနက်ရှိသော, သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, ဒူရအနက်၌ ၎င်း။အန္တိကတ္ထေ၊အန္တိကသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, အန္တိကအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, အန္တိက အနက်၌ဝင်း။အဒ္ဓနိမ္မာနေ၊အဝွန်းကိုနှိုင်းရှည်ရာ၌ဝင်း။ကာလနိမ္မာနေ၊ကာလကို နှိုင်း ရှည်ရာ၌ဝင်း။တွာလောပေ၊တွာပစ္စယန္တကျေသောက်, အာဓာရအရာ၌ဝင်း။ဒီသာ ယောဂေ၊ဒီသာအနက်ရှိသော, သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ဝိဘတ္တေ၊ဝေဘန်ခြင်း အနက်၌ ဝင်း။အာရပ္ပယောဂေ၊အာရတီသဒ္ဒါ, အာရတိအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ သုဒ္ဓေ၊စင်ကြယ်ခြင်းအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ပမောစနေ၊လွတ်ခြင်းအနက် ရှိသော အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ဟေတွတ္ထေ၊ဟိတ်အနက်၌ဝင်း။ဝိဝိတ္တ တ္ထေ၊ကင်းဆိတ်ခြင်းအနက်၌ဝင်း။ပုဗ္ဗယောဂေ၊ပုဗ္ဗ-စသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ ဗန္ဓနေ၊နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ဝင်း။ဂုဏဝစနေ၊ကျေးဇူးကို ဆိုခြင်း၌ဝင်း။ပဒွေစ၊မေးခြင်းအနက်၌ဝင်း။ကထနေစ၊ဖြေဆိုခြင်းအနက်၌ဝင်း။ ထောကေစ၊အနည်းငယ်ဟူသောအနက်၌ဝင်း။အကတ္တရိစ၊ကာရကဟိတ်မဟုတ်သော ဉာပကဟိတ်အနက်၌ဝင်း။ဣစ္စေတေသုတ္ထေသု၊ဤအနက်တို့၌။ယံကာရက်၊အကြောင် ကာရကသည်။အတ္ထိရှိ၏။တံကာရက်၊သည်။အပါဒါနသည်၊မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➤ ဒူရတ္ထေ တာဝ-ကိဝ ဒူရော ဣတော နဥကာရဂါမော ဒူရတော ဝါဂမ္မ အာရကာ တေ မောယပုရိသာ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ ဒုတိယာစ တတိယာစ ဒူရံ ဂါမံ အာဂတော၊ ဒူရေန ဂါမေန ဝါ အာဂတော။ အာရကာ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အနေန ဓမ္မဝိနယေန ဝါ ဣစ္စေဝမာဒိ။

* ဒူရတ္ထေ၊ဒူရသဒ္ဒါ၏အယှဉ်, ဒူရအနက်ရှိသော, သဒ္ဒါ၏အယှဉ်ရာ, ဒူရအနက်၌

http://www.dhammadownload.com

(ပဝတ္တံ၊ဖြစ်သော။ယံကာရကံ၊အကြင်ကာရကသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တံကာရကံ၊ထိုကာရက ကို။) တာဝ၊ရှေးဦးစွာ။မယာ၊ငါသည်။ဝုစ္စတေ၊ဆိုအံ့။ * ဣတော၊ဤအရပ်မှ။နဋ္ဌကာရ ဂါမော၊ကျူထရံသည်၏ရွာသည်။ကီဝဒူရော၊အဘယ်မျှဝေးသနည်း။ဒူရတောဝ၊အဝေး မှသာလျှင်။အာဂမ္မ၊လာခဲ့၍။ * မောယပုရိသာ၊မင်, ဖိုလ်,မပြီး အချည်းနှီးသာဖြစ်ကုန် သော အိုယောက်ျားတို့။ဝေါ၊သင်တို့သည်။ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ၊ဤသုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းမှ။အာရကာ၊ဝေးကုန်၏။ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၎င်း။တတိယာစ၊၎င်း။ ဟောတိ၊၏။ * ဒူရံ၊ဝေးသော။ဂါမံ၊ရွာမှ။အာဂတော၊လာခဲ့၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဒူရေန၊ ဝေးသော။ဂါမေန၊ရွာမှ။အာဂတော၊၏။ * ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ဤသုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းမှ။ ဝါ၊ကား။အနေနဓမ္မဝိနယေန၊ဤသုတ်, အဘိဓမ္မာ, ဝိနည်းမှ။အာရကာ၊ဝေးကုန်၏။ ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့တည်း။

➢ **ဒူရန္တိကဒ္ဓ ကာလ နိမ္မာန (ပ) ကတ္တူသု+စ-ဟု (၂)ပုဒ်(အပါဒါန) သညာသုတ်**

➢ **ဒူရအပါဒါန်၌ သုံးစွဲနိုင်သည့်ဝိဘတ်။ ။ ဒုတိယာ, တတိယာ, ပဉ္စမီဝိဘတ်။**

➢ **အန္တိကတ္ထေ-အန္တိကံ ဂါမာ၊ အာသန္ဒံ ဂါမာ၊ သမီပံ ဂါမာ၊ သမီပံ သဒ္ဓမ္မာ၊ ဒုတိယာစ၊ တတိယာစ၊ အန္တိကံ ဂါမံ၊ အန္တိကံ ဂါမေနဝါ။ အာသန္ဒံ ဂါမံ၊ အာသန္ဒံ ဂါမေနဝါ။ သမီပံ ဂါမံ၊ သမီပံ ဂါမေနဝါ။ သမီပံ သဒ္ဓမ္မံ၊ သမီပံ သဒ္ဓမ္မေနဝါ။ ဣစ္စေဝမာဒိ။**

* အန္တိကတ္ထေ၊အန္တိကသဒ္ဒါ၏အယှဉ်, အန္တိကအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ဂါမာ၊ ရွာမှ။အန္တိကံ၊နီး၏။ဂါမာ၊ရွာမှ။အာသန္ဒံ၊နီး၏။ဂါမာ၊ရွာမှ။သမီပံ၊နီး၏။သဒ္ဓမ္မာ၊သူတော် ကောင်းတရားမှ။သမီပံ၊နီး၏။ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်၎င်း။တတိယာစ၊၎င်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဂါမံ၊ရွာမှ။အန္တိကံ၊နီး၏။ဝါ၊ကား။ဂါမေန၊ရွာမှ။အန္တိကံ၊နီး၏။ဂါမံ၊ရွာမှ။ အာသန္ဒံ၊နီး၏။ဝါ၊ကား။ဂါမေန၊ရွာမှ။အာသန္ဒံ၊နီး၏။ဝါ၊ကား။ဂါမံ၊ရွာမှ။သမီပံ၊နီး၏။ဝါ၊ ကား။ဂါမေန၊ရွာမှ။သမီပံ၊နီး၏။ * သဒ္ဓမ္မံ၊သူတော်ကောင်းတရားမှ။သမီပံ၊နီး၏။ဝါ၊ တစ်နည်းကား။သဒ္ဓမ္မေန၊မှ။သမီပံ၊နီး၏။ဣစ္စေမာဒိ၊တို့တည်း။

➢ **အန္တိကအပါဒါန်၌ သုံးစွဲနိုင်သည့်ဝိဘတ်။ ။ ဒုတိယာ, တတိယာ, ပဉ္စမီဝိဘတ်။**

➢ **အဒ္ဓနိမ္မာနေ-ဣတော မထုရာယ စတူသု ယောဇနေသု သက်သံနာမ နဂရံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဗဟူ ဇနာ ဝသန္တိ ဣစ္စေဝမာဒိ။**

အဒ္ဓနိမ္မာနေ၊အဓွန်ကိုနိုင်းရှည့်ရာ၌။ * ဣတော မထုရာယ၊ဤမထုရပြည်မှ။စတူသု ယောဇနေသု၊လေးယူဇနာတို့၌။သက်သံနာမ၊သက်ဿအမည်ရှိသော။နဂရံ၊ပြည် သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တတ္ထ၊ထိုသက်ဿပြည်၌။ဗဟူ၊များကုန်သော။ဇနာ၊လူတို့သည်။ဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။ဣစ္စေဝမာဒိ၊တို့တည်း။

http://www.dhammadownload.com

➢ နိမ္မာနအဓိပ္ပါယ်။ ။ တိုင်းတာပိုင်းခြားခြင်းကို နိမ္မာန-ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢အဒ္ဓနိမ္မာနဖြစ်ပုံ။ ။ ဣတော မထုရာယ စတူသု ယောဇနေသု သင်္သဿ-၌ မထုရာပြည်နှင့် သင်္သဿပြို့၏ အကွာအဝေးကို လေးယူဇနာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပိုင်းခြားခြင်းသည် အဒ္ဓနိမ္မာနဖြစ်ပါသည်။

➢ ကာလနိမ္မာနေ-ဣတော ဘိက္ခဝေ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ဝိပဿီနာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥဒပါဒိ၊ ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ ဣတိ စွေဝမာဒိ။

ကာလနိမ္မာနေ၊ကာလကိုနှိုင်းရည်ရာ၌။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဣတော၊ဤဘဒ္ဒကမ္ပာမှ။ဧကနဝုတိကပ္ပေ၊ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ပာထက်၌။ဝိပဿီနာမ၊ဝိပဿီအမည်ရှိတော်မူသော။ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။လောကေ၊လောကဘ၌။ဥဒပါဒိ၊ဖြစ်ထွန်းပွင့်လင်းတော်မူ၏။ * ဣတော၊ဤလမှ။တိဏ္ဏံမာသာနံ၊သုံးလတို့၏။အစ္စယေန၊လွန်သဖြင့်။(ဝါ) လွန်သော အခါ၌။ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊နိဗ္ဗာန်ယူသိမ်း ငြိမ်းတော့အံ့။ဣတော၊စွေဝမာဒိ၊တည်း။

➢ကာလနိမ္မာနဖြစ်ပုံ။ ။ ဣတော ဘိက္ခဝေ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ဝိပဿီနာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥဒပါဒိ-၌ ဝိပဿီဘုရားပွင့်တော်မူသောကမ္ပာနှင့် ဂေါတမဘုရားပွင့်တော်မူသော ဘဒ္ဒကမ္ပာ၏ အကြားကာလကို ၉၁-ကမ္ပာဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ပိုင်းခြားခြင်းသည် ကာလနိမ္မာနဖြစ်ပါသည်။

➢ တွာလောပေ ကမ္မာဓိကရဏောသု- ပါသာဒါ သင်္မေယျ၊ ပါသာဒံ အဘိရူဟိတွာ ဝါ။ ပဗ္ဗတာ သင်္မေယျ၊ ပဗ္ဗတံ အဘိရူဟိတွာ ဝါ။ ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ သင်္မေယျ၊ ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ အဘိရူဟိတွာ ဝါ။ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟေယျ၊ အာသနေ နိသီဒိတွာ ဝါ ဣတော စွေဝမာဒိ။

တွာလောပေ၊တွာပစ္စယန္တကျေရာ၌။ ကမ္မာဓိကရဏောသုဂ်၊ အာဓေရအရာတို့၌။ * ပါသာဒါ၊ပြာသဒ်မှ။သင်္မေယျ၊ပြောင်းရွေ့ရာ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပါသာဒံ၊ပြာသဒ်သို့။အဘိရူဟိတွာ၊တက်ပြီး၍။သင်္မေယျ၊ပြောင်းရွေ့ရာ၏။ * ပဗ္ဗတာ၊တောင်မှ။သင်္မေယျ၊ပြောင်းရွေ့ရာ၏။ဝါ၊ကား။ပဗ္ဗတံ၊တောင်ဘို့။အဘိရူဟိတွာ၊တက်ပြီး၍။သင်္မေယျ၏။ * ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ၊ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ။သင်္မေယျ၊ပြောင်းရွေ့ရာ၏။ဝါ၊ကား။ဟတ္ထိက္ခန္ဓံ၊ဆင်ကျောက်ကုန်းသို့။အဘိရူဟိတွာ၊တက်ပြီး၍။သင်္မေယျ၏။* အာသနာ၊နေရာမှ။ဝုဋ္ဌဟေယျ၊ထရာ၏။ဝါ၊ကား။အာသနေ၊နေရာ၌။နိသီဒိတွာ၊ထိုင်နေပြီး၍။ဝုဋ္ဌဟေယျ၊ထရာ၏။ဣတော စွေဝမာဒိ၊တည်း။

➢ တွာလောပ အဓိပ္ပါယ် ။ ။ တွာပစ္စည်းအနက်ဖြစ်သင့်လျက် တွာပစ္စယန္တ ပုဒ် ထင်ရှားမရှိခြင်း, မပါခြင်းကို "တွာလောပ"ဟု ခေါ်ပါသည်။[ရှင်းလင်းချက်]

http://www.dhammadownload.com

ပါသာဒါ သင်္ကိမေယျ-၌ ပြာသာဒ်သို့ တက်ပြီးမှသာ ပြောင်းရွှေ့၍ ရနိုင်၏၊ ပြာသာဒ်သို့ မတက်ဘဲ ပြောင်းရွှေ့၍ မရနိုင်၊ ဤသို့ တွာပစ္စယန္တအနက်များ ဖြစ်သင့်လျက် "အဘိရုဟိတွာ"ဟူသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်များ ထင်ရှားမရှိသည်ကို "တွာလောပ" ဟု ခေါ်ပါသည်။

➤ **အာသနာ ဝုဋ္ဌဟေယျ-၌ တွာလောပ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟေယျ-၌ နေရာ၌ ထိုင်ပြီးမှသာ ထနိုင်၏၊ နေရာ၌ မထိုင်ဘဲ ထ၍ မရနိုင်၊ ဤသို့ တွာပစ္စယန္တအနက်များ ဖြစ်သင့်လျက် "နိသီဒိတွာ"ဟူသော တွာပစ္စယန္တပုဒ်များ ထင်ရှားမရှိသည်ကို "တွာလောပ" ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး ။ ။ တွာလောပ-အပါဒါန်၌ တွာ-ပစ္စည်းမကျေသော် မည်သည့်ကာရကများ ဖြစ်သည်ကို ပြယုဂ်ပုံစံထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ပါသာဒါ သင်္ကမေယျ၊ ပါသာဒံ အဘိရုဟိတွာ-ပုံစံ၌ တွာပစ္စည်းမကျေ၍ ပါသာဒံ-သည် အပါဒါန်မဖြစ်ဘဲ ကမ္မကာရက ဖြစ်ရပါသည်။ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟေယျ၊ အာသနေ နိသီဒိတွာ-ပုံစံ၌ တွာပစ္စည်း မကျေ၍ အာသနေ-သည် အပါဒါန် မဖြစ်ဘဲ ဩကာသကာရက ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ကမ္မာဓိကရဏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ကမ္မာဓိကရဏ-ဟူသည် တွာပစ္စယန္တပုဒ် ထင်ရှားရှိလျှင် ကံ (သို့မဟုတ်) ဓာတုဖြစ်ရသည်၊ ထို ကံ, ဓာတုရပုဒ်သည် တွာပစ္စယန္တ မရှိပါက အပါဒါန်မဖြစ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

➤ **ဒိဿာယောဂ- အဝိဓိတော ယာဝ ဥပရိဘဝဂ္ဂမန္တရေ ဗဟူ သတ္တာနိကာယာ ဝသန္တိ၊ ယတော ခေမံ တတော ဘယံ၊ ပုရတ္ထိမတော၊ ဒက္ခိဏတော၊ ပစ္ဆိမတော၊ ဥတ္တရတော အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလန္တိ၊ ယတော အသောသုံ ဘဂဝန္တံ၊ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ ဣတ္ထေဝမာဒိ။**

ဒိဿာယောဂေ၊ဒိဿာအနက်, ဒိဿာအနက်ရှိသော, သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ * အဝိဓိတော၊အဝိဓိမှ။ယာဝ-ဥပရိဘဝဂ္ဂံ၊အထက်ဘဝဂ်တိုင်အောင်။အန္တရေ၊အလယ်ကြား၌။ဗဟူ၊များကုန်သော။သတ္တာနိကာယာ၊သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ဝသန္တိ၊နေကုန်၏။ * ယတော၊အကြင်အရပ်မှ။ခေမံ၊ရွေးကဘေးမရှိ။တတော၊ထိုအရပ်မှ။ဘယံ၊ဘေးဖြစ်လာ၏။ပုရတ္ထိမတော၊အရှေ့အရပ်မှ။ဒက္ခိဏတော၊တောင်အရပ်မှ။ပစ္ဆိမတော၊အနောက်အရပ်မှ။ * ဥတ္တရတော၊မြောက်အရပ်မှ။အဂ္ဂိ၊မီးတို့သည်။ပဇ္ဇလန္တိ၊တောက်လောင်ကုန်၏။ * ယတော၊အကြင်အရပ်မှ။ဘဂဝန္တံ၊မြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော်ကို။အသောသုံ၊ကြားနာရကုန်၏။ * ပါဒတလာ၊ခြေဝါးအပြင်မှ။ဥဒ္ဓံ၊အထက်ဆံဖျားတိုင်အောင်။ * ကေသမတ္ထကာ၊ဆံဖျားမှ။အဓော၊အောက်ခြေဝါး အပြင်တိုင်အောင်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဒိသာယောဝ-အရ** ။ ။ ဒိသာယောဂ, ဒိသတ္ထ, အညယောဂ ခု-ပါးကို ယူရမည်။

➢ **ဒိသာယောဂ အပါဒါန်ပုံစံ** - အဝိစိတော ဥပရိ၊ ယတော အသောသုံ၊ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ၊အဓော ကေသမတ္ထကာ တိုဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒိသတ္ထယောဂ အပါဒါန်ပုံစံ** - ယတော ခေမံ၊တတော ဘယံ၊ပုရတ္ထိမတော၊ ဒက္ခိဏတော၊ပစ္ဆိမတော၊ ဥတ္တရတော-တိုဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ (က) ဥတ္တရတော အင်္ဂ ပဇ္ဇလန္တိ၊ (ခ) ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ-တို့၌ အပါဒါနကာရက နှစ်ခုတို့၏ ခြားနားချက်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးသားဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ (က) ဥတ္တရတော-သည် ဒိသာအနက်၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပါသည်။ (ခ) ပါဒတလာ သည် ဥဒ္ဓံ-ဟူသော ဒိသာသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝိဘတ္တော-ယတော ပဏီတတရောဝါ ဝိသိဋ္ဌတရောဝါ နတ္ထိ။ ဆဋ္ဌီစ၊ ဆန္နဝုတိံ ပါသဏ္ဍာနံ ဓမ္မာနံ ပဝရံ၊ ယဒိဒံ သုဂတဝိနယော ဣဿွေဝမာဒိ။

ဝိဘဇ္ဇေ၊ဝေဖန်ခြင်းအနက်၌။* ယတော၊အကြင်ဝိနည်းတရားတော်ထက်။ပဏီတ တရောဝါ၊ထူးချွန်လွန်မြတ်သော တရားသည်၎င်း။ဝိသိဋ္ဌတရောဝါ၊ထူးကဲလွန်တတ်သော တရားသည်၎င်း။နတ္ထိ၊မရှိ။ဆဋ္ဌီစ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်လည်းသက်၏။ * ယဒိဒံ-ယံ+ဣဒံ-ယော အယံ သုဂတဝိနယော၊အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏ ဝိနည်းတရားတော်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ သော အယံသုဂတဝိနယော၊ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ဝိနည်းတရားတော်သည်။ ဆန္နဝုတိံ၊ ကိုးဆယ့် ခြောက်ပါးကုန်သော။ပါသဏ္ဍာနံ၊တဏှာ, ဒိဋ္ဌိ-တည်းဟူသော ကျော့ကွင်းကို ထောင်တတ်ကုန်သော။ဓမ္မာနံ၊မိစ္ဆာဝါဒ, တရားတို့ထက်။ပဝရံ-ပဝရော၊မြတ်၏။

➢ **ဝိဘတ္တ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ပင်ကိုယ်က ကွဲပြားပြီးသော အရာဝတ္ထုနှစ်ခုကို ကောအားဖြင့်ထပ်၍ ခွဲပြခြင်းသည် ဝိဘတ္တမည်ပါသည်။

➢ **ဝိဘတ္တ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ ယတော ပဏီတရော ဝါ ဝိသိဋ္ဌတရောဝါ နတ္ထိ စံ၌ မြတ်စွာဘုရားတရားတော်နှင့် အခြားတရားများသည် ပင်ကိုယ်က ကွဲပြားခြား းပြီးဖြစ်၏၊ ထိုကွဲပြားပြီးသော ဘုရားတရားတော်ကို သာလွန်မွန်မြတ်ခြင်း, ထူးကဲ ခြင်းဂုဏ်အားဖြင့် ထပ်မံခွဲပြသောကြောင့် ဝိဘတ္တ-အပါဒါန် ဖြစ်ပါသည်။

* **ဆန္နဝုတိံ ပါသဏ္ဍာနံ ပဝရံ**-ပုံစံ၌ ပါသဏ္ဍတရားနှင့် မြတ်စွာဘုရား၏ နည်းတရားတော်သည် ပင်ကိုယ်ကပင် ကွဲပြားပြီးဖြစ်၏၊ ထိုကွဲပြားပြီးသော ဝိနည်း းတရားတော်ကို ပဝရဂုဏ်အားဖြင့် ထပ်မံခွဲပြသောကြောင့် ဝိဘတ္တ-အပါဒါန်ဖြစ်သည်

➢ **အတ္ထဒ္ဓေါ တတော ဝရံ-၌ ဝိဘတ္တအပါဒါန်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဆင်အာဇာနည် ခြင်းအာဇာနည် စသည်တို့၏ ယဉ်ကျေးခြင်းနှင့် မိမိကိုယ်၏ ယဉ်ကျေးခြင်းသည် နဂို ပင် ခွဲခြားအပ်ပြီးဖြစ်၏၊ ထိုခွဲခြားအပ်ပြီးသော မိမိကိုယ်၏ ယဉ်ကျေးခြင်းအနက်ကို

http://www.dhammadownload.com

မြတ်ခြင်းဂုဏ်အားဖြင့် ထပ်မံခွဲပြသောကြောင့် ဝိဘတ္တအပါဝါန်ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အာရဗ္ဘယောဂေ-ဂါမဓမ္မာ ဝသလဓမ္မာ အသဒ္ဓမ္မာ အာရတိ ဝိရတိ ပဋိဝိရတိ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ ဣစ္စေဝမာဒိ။**

အာရဗ္ဘယောဂေ၊အာရတိအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဌ်။ဂါမဓမ္မာ၊ရွာသူတို့၏ တရားမှ။ဝသလဓမ္မာ၊သူယုတ်တို့၏တရားမှ။အသဒ္ဓမ္မာ၊မသူတော်တို့၏တရားမှ။အာရတိ၊ စိတ်ဖြင့်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ဝိရတိ၊ကိုယ်, နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ပဋိဝိရတိ၊တစ်ဖန်ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ပါဏာတိပါတာ၊သတ္တဝါ၏အသက်ကို သေရက်မရောက်ခင် လျင်စွာကျစေခြင်းမှ။ဝေရမဏီ၊ရှောင်ကြဉ်ကြောင်း သိက္ခာပုဒ်။ဣစ္စေဝမာဒိ၊တည်း။

➤ **သုဒ္ဓေ- လောဘနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ သုဒ္ဓေါ အသံသဋ္ဌော၊ မာတိတောစ ပိတိတောစ သုဒ္ဓေါ အသံသဋ္ဌော အနုပကုဒ္ဓေါ အဂရဟိတော ဣစ္စေဝမာဒိ။**

သုဒ္ဓေါ၊စင်ကြယ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဌ်။ * လောဘနိယေဟိ၊တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မေဟိ၊တရားတို့မှ။သုဒ္ဓေါ၊စင်ကြယ်၏။အသံသဋ္ဌော၊မရောယှက်မာတိတောစ၊အမိမျိုးမှငင်း။ပိတိတောစ၊အဖမျိုးမှငင်း။သုဒ္ဓေါ၊စင်ကြယ်၏။အသံသဋ္ဌော၊ အမျိုးယုတ်တစ်ပါးနှင့် မရောယှက်။အနုပကုဒ္ဓေါ၊မဆဲရေးအပ်။အဂရဟိတော၊မကဲ့ရဲ့အပ်

➤ **သုဒ္ဓ-အရ ။ ။** စင်ကြယ်ခြင်းကြိယာကို ယူရပါမည်။

➤ **သုဒ္ဓတ္တ-အရ ။ ။** စင်ကြယ်ခြင်းအနက်ရှိသော အသံသဋ္ဌ, အနုပကုဒ္ဓ, အဂရဟိတ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **သုဒ္ဓတ္တပယောဂ-အရ ။ ။** လောဘနိယ, ဓမ္မ, မာတု, ပိတု-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ပမောစနေ-** ပရိမုတ္တော ဒုက္ခသ္မာတိ ဝဒါမိ၊ မုတ္တောသ္မိ မာရဗန္ဓနာ၊ နတေ မုစ္စန္တိ မစ္စုနာ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ပမောစနေ၊လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဌ်။ * ဒုက္ခသ္မာ၊ဆင်းရဲမှ။ ပရိမုတ္တောတိ၊လွတ်ပြီဟူ၍။ဝဒါမိ၊ဟောတော်မူ၏။ * မာရဗန္ဓနာ၊မာရ်မင်း၏အနှောင်အဖွဲ့မှ။မုတ္တောသ္မိ၊လွတ်သည်။အသ္မိ၊ဖြစ်၏။ * တေ၊ထိုသူတို့သည်။မစ္စုနာ၊သေခြင်းမှ။ နမုစ္စန္တိ၊မလွတ်ကုန်သေး။ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တည်း။

➤ **ပမောစန-အရ ။ ။** လွတ်ခြင်းကြိယာကို ယူရပါမည်။

➤ **ပမောစနတ္တ-အရ ။ ။** လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသော ပရိမုတ္တ, မုတ္တ, မုစ္စန္တိ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ပမောစနတ္တယောဂ-အရ ။ ။** ထိုသဒ္ဒါတို့၏ အယှဉ်ဖြစ်သော ဒုက္ခ, မာရဗန္ဓန, မစ္စု-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဟေတွတ္ထေ-** ကသ္မာ ဟေတုနာ၊ ကေန ဟေတုနာ၊ ကိဿ ဟေတုနာ၊ ကသ္မာ နု တုမ္ဟံ ဒဟရာ နမီယရေ၊ ကသ္မာ ဣဓေဝ မရဏံ ဘဝိဿတိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဟေတွတ္ထေ၊ဟိတ်အနက်၌။ကသ္မာ ဟေတုနာ-ကေနဟေတုနာ-ကိဿဟေတုနာ၊ဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ * ကသ္မာ၊အဘယ်ကြောင့်။တုမ္ဟံ၊သင်တို့၏။ကုလေ၊မွေပါလအမျိုး၌။ဒဟရာ၊တစ်ရာနှစ်ဆယ်မပြည့်သေးသော သူငယ်တို့သည်။နမီယရေ၊မသေကုန်သနည်း။*ကသ္မာ၊ကြောင့်။ဣဓေဝ၊ဤအရပ်၌သာလျှင်။မရဏံ၊သေခြင်းသည်။ဘဝိဿတိ၊ဖြစ်လတ္တံ့။

➢ **ဟေတု-အပါဒါန်၌ သက်နိုင်သော ဝိဘတ်** ။ ။ ဒုတိယာဝိဘတ်(ကိ ကာရဏာ) တတိယာဝိဘတ် (ကေန ဟေတုနာ) ပဉ္စမီဝိဘတ် (ကသ္မာ ဟေတုနာ) ဆဋ္ဌီဝိဘတ် (ကိဿ ဟေတုနာ)

➢ **ဝိဝိတ္ထတ္ထေ-** ဝိဝိတ္တော ပါပကာ ဓမ္မာ၊ ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဝိဝိတ္ထ ကွဲ၊ကင်းဆိတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ * ပါပကာ၊ယုတ်မာသော။ဓမ္မာ၊တရားမှ။ဝိဝိတ္တော၊ကင်းဆိတ်၏။ * ကာမေဟိ၊ကာမဂုဏ်တို့မှ။ဝိဝိစ္စေဝ၊ကင်းဆိတ်၍သာလျှင်။အကုသလေဟိ၊အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ဓမ္မေဟိ၊တရားတို့မှ။ဝိဝိစ္စ၊ကင်းဆိတ်၍။ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တည်း။

➢ **ဝိဝိတ္ထတ္ထေ-၌ ဝိဝိတ္ထ-အရ** ။ ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း ကြိယာကို ယူရပါမည်။

➢ **ဝိဝိတ္ထတ္ထ-အရ** ။ ။ ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းအနက်ရှိသော ဝိဝိတ္တ, ဝိဝိစ္စ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဝိဝိတ္ထတ္ထယောဂ-အရ** ။ ။ ပါပက, ဓမ္မ, ကာမ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရမည်။

➢ **ပမာဏေ-ဒီဃသော နဝဝိဒတ္ထိယော သုဂတဝိဒတ္ထိယာ ပမာဏိကာ ကာရေတဗ္ဗာ၊ မဇ္ဇိမဿ ပုရိသဿ အမုတေဋ္ဌ သဟတ္ထာ ဣစ္စေဝမာဒိ။**

ပမာဏေ၊နှိုင်းရှည့်ခြင်းအနက်၌။ * ဒီဃသော၊အလျားမှ။(ဝါ) အလျားအားဖြင့်။ သုဂတဝိဒတ္ထိယာ၊မြတ်စွာဘုရား, အထွာတော်ဖြင့်။နဝဝိဒတ္ထိယော၊ကိုးထွာရှိကုန်သော။ မဇ္ဇိမဿ ပုရိသဿ၊မဇ္ဇိမ ယောကျ်ား၏။အမုတေဋ္ဌ သဟတ္ထာ၊တစ်ဆယ့်သုံးတောင်ထွာရှိကုန်သော။ပမာဏိကာ၊ပမာဏနှင့်ယှဉ်သည်တို့ကို။ကာရေတဗ္ဗာ၊ပြုစေအပ်ကုန်၏။

➢ **ပမာဏတ္ထေ-၌ ပမာဏ-အရ** ။ ။ နှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာအပ်သော အနက်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပမာဏတ္ထ-အရ** ။ ။ ထိုနှိုင်းယှဉ်တိုင်းတာအပ်သော အနက်ရှိသော ဒီဃ, အာယာမ, ဝိတ္ထာရ, ဂမ္ဘီရ, ပုထုလ, ပရိက္ခေပ, ဥဗ္ဗေဓ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပမာဏတ္ထ အပါဒါန်၌ သက်နိုင်သောဝိဘတ်** - ပဉ္စမီဝိဘတ် (ပုံစံ) ဒီဃ

http://www.dhammadownload.com

သော နဝဝိဒတ္ထိယော၊ တတိယာဝိဘတ် (ပုံစံ) ယောဇနံ အာယာမေန။

➢ **ပုဗ္ဗယောဂေ- ပုဗ္ဗေဝ သမ္မောဓာ ဣတ္ထေဝမာဒိ။**

ပုဗ္ဗယောဂေ၊ပုဗ္ဗသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဌ်။။ သမ္မောဓာ၊ဘုရားဖြစ်သည်မှ။ပုဗ္ဗေဝ၊ရှေးဦးက ပင်လျှင်။ဣတ္ထေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တည်း။

➢ **ပုဗ္ဗေဝ သမ္မောဓာ-ဌ် သမ္မောဓာ-ဝယ် အပါဒါနိ်ဖြစ်ပုံ ။ ။** (ပထမတ္ထ ဟော) ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သမ္မောဓာ-သည် အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗယောဂ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** ပုဗ္ဗယောဂ-ဟူသည် အရှေ့အရပ်ဟော ပုဗ္ဗ မဟုတ်၊ ဒိသာယောဂကိုအသီးထုတ်ဆိုပြီးဖြစ်၍ ပထမတ္ထဟော ပုဗ္ဗ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗယောဂေ-ဌ် ပုဗ္ဗ-အရ ။ ။** ဒိသတ္ထဝါစီ ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါကို ဒိသာယောဂဌ် ယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် အဒိသတ္ထဝါစီ ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါကိုသာ ယူရပါမည်။ (တစ်နည်း) ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါသည် ဥပလက္ခဏမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ဒိသာအနက်မှတစ်ပါး အနောက်, အထက်အောက်-စသော အနက်ကိုဟောသော ပရ, အပရ ဥတ္တရိ-စသော သဒ္ဒါစု ကိုလည်း ယူရမည်။

➢ **ပုဗ္ဗယောဂေ-ဌ် ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါတို့ဆိုသဖြင့် ရရှိသော အတ္ထိုး ။ ။** ဒိသာ-အနက်မှတစ်ပါးသော ဒေသ, ကာလ-အစရှိသော အနက်ဌ်ဖြစ်လေ့ရှိသော ပထမတ္ထ ဝါစက ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါကို ဥပလက္ခဏနည်းဖြင့် ပြလိုက်ခြင်းကြောင့် ပရ, အပရ, ဥတ္တရ-စသော သဒ္ဒါများကို ယူနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗယောဂ အပါဒါန်တို့ပြဆိုရာဌ် ပုဗ္ဗယောဂ-ဌ် ယူသင့်သော ပုဗ္ဗသဒ္ဒါ**

ဒိသာအနက်မှတစ်ပါးသော ဒေသ, ကာလ-အစရှိသော အနက်ဌ်ဖြစ်လေ့ရှိသော ပထမအနက်ကိုဟောသော ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ ကစ္စည်းကျမ်းဝယ် ပုဗ္ဗယောဂေ-ဟု တိုက်ရိုက်ဆိုထားသဖြင့် ပရ-စသော သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာဌ် ပုဗ္ဗယောဂ အပါဒါန် အမည်မှည့်သင့်/မမှည့်သင့် အကြောင်း ဖြင့် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါကို ဆိုထားခြင်းသည် ဥပလက္ခဏမျှသာ ဖြစ်သောကြောင့် ပရ, အပရ, ဥတ္တရ-စသော သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာဌ်လည်း ပုဗ္ဗယောဂ အပါဒါန် မှည့် သင့်ပါသည်။

➢ **ဗန္ဓနတ္ထေ-သတသ္မာ ဗန္ဓော နရော၊ တတိယာစ။** သတေန ဗန္ဓော နရော ရညာ ဣဏဗ္ဘေန ဣတ္ထေဝမာဒိ။

ဗန္ဓနတ္ထေ၊နှောင်းဖွဲ့ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဌ်။ * သတသ္မာ၊တစ်ရာသော မြီကြွေးကြောင့်။နရော၊လူကို။ဗန္ဓော၊နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။တတိယာစ၊တတိယာဝိဘတ်လည်း

http://www.dhammadownload.com

သက်၏။ * သတေန၊တစ်ရာသော။ကျက်ထွေန၊မြို့ကြွေးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ရညာ၊မင်းသည်။နရော၊လူကို။ဗန္ဓော၊နှောင်ဖွဲ့အပ်၏။ကျွန်စွေဝမာဒိ၊တည်း။

➢ **သတသ္မာ ဗန္ဓော နရော-ဝယ် 'သတသ္မာ'၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ**

နှောင်ဖွဲ့ခြင်းအနှက်ရှိသော ဗန္ဓ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် 'သတသ္မာ'သည် အပါဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။ | ပဋ္ဌမိဝိဘတ်သက်ရပါသည်။|

➢ **ဂုဏဝစနေ-ပုညာယ သုဂတိ ယန္တိ၊ စာဂါယ ဝိပုလံ ဓနံ၊ ပညာယ ဝိမုတ္တိ မနော၊ ကျသ္သရိယာယ ဇနံ ရက္ခတိ ရာဇာ ကျွန်စွေဝမာဒိ။**

ဂုဏဝစနေ၊ကျေးဇူးကိုဆိုခြင်းအနက်၌။ * ပုညာယ၊ကောင်းမှုကြောင့်။သုဂတိ၊ သုဂတိဘဝသို့။ယန္တိ၊ရောက်ရကုန်၏။ * စာဂါယ၊စွန့်ကြဲခြင်းကြောင့်။ဓနံ၊ဥစ္စာသည်။ ဝိပုလံ၊ပြန့်ပြော်များပြား၏။ * ပညာယ၊ပညာကြောင့်။ဝိမုတ္တိမနော၊ကိလေသာမှလွတ်သော စိတ်ရှိ၏။ * ကျသ္သရိယာယ၊အစိုးရခြင်းကြောင့်။ ရာဇာ၊မင်းသည်။ဇနံ၊လူကို။ ရက္ခတိ၊စောင့်ရှောက်၏။ကျွန်စွေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တည်း။

➢ **ဂုဏဝစန အဓိပ္ပါယ် ။ ။** အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော အကြောင်းဖြစ်သော ဂုဏ်ကို ဟောသောသဒ္ဒါသည် "ဂုဏဝစန" မည်ပါသည်။

➢ **ဂုဏဝစန-အရ ။ ။** ဂုဏ်ကိုဟောသော ပုည, စာဂ, ပညာ, ကျသ္သရိယ, သီလ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပုညာယ သုဂတိ ယန္တိ-၌ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ။ ။** ပုည-သဒ္ဒါသည် သုဂတိ-၌ နတ်ပြည်တည်းဟူသော အကျိုးပြီးစီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် "ပုညာယ" ဟု အပါဒါန်ဖြစ်ပါသည်။

ပဥ္စေ-တွာလောပေ ကမ္မဓိကရဏေသု အဘိဓမ္မာ ပုဒ္ဓန္တိ၊ အဘိဓမ္မံ သုတ္တာ၊ အဘိဓမ္မေ ဌတွာဝါ၊ ဝိနယာ ပုဒ္ဓန္တိ၊ ဝိနယံ သုတ္တာ၊ ဝိနယေ ဌတွာဝါ၊ ဒုတိယာစ တတိယာစ၊ အဘိဓမ္မံ အဘိဓမ္မေနဝါ၊ ဝိနယံ၊ ဝိနယေနဝါ၊ ဇဝံ သုတ္တာ၊ ဂေယျာ၊ ဂါထာယ၊ ဝေယျာကရဏာ၊ ဥဒါနာ၊ ဣတိဝုတ္တကာ၊ ဇာတကာ၊ အဗ္ဘုတဓမ္မာ၊ ဝေဒလ္လာ ကျွန်စွေဝမာဒိ။

ပဥ္စေ၊မေးခြင်းအနက်၌။တွာလောပေ၊တွာပစ္စယန္တကျေသော။ကမ္မာဓိကရဏေသု၊ က်, အာဓာရအရာတို့၌။ * အဘိဓမ္မာ၊အဘိဓမ္မာမှ။ပုဒ္ဓန္တိ၊မေးကုန်၏။ဝါ။ကား။အဘိဓမ္မံ၊ ကို။သုတ္တာ၊ကြားနာပြီး၍။ဝါ-ကား။အဘိဓမ္မေ၌။ဌတွာ၊တည်ပြီး၍။ပုဒ္ဓန္တိ၊မေးကုန်၏။ ဝိနယာ၊ဝိနည်းမှ။ပုဒ္ဓန္တိ၊မေးကုန်၏။ဝါ-ကား။ဝိနယံ၊ကို။သုတ္တာ၊ကြားနာပြီး၍။ဝါ-ကား။ ဝိနယေ၌။ဌတွာ၊တည်ပြီး၍။ပုဒ္ဓန္တိ၊မေးကုန်၏။ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်လည်းသက်၏။ တတိယာစ၊၏။အဘိဓမ္မံ၊မှ။ဝါ-ကား။အဘိဓမ္မေန၊မှ။ဝိနယံ၊မှ။ဝါ-ကား။ဝိနယေန၊ဝိနည်း

http://www.dhammadownload.com

မှ။ပုစ္ဆန္တိ၊မေးကုန်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။သုတ္တာ၊သုတ်မှ။ဂေယျာ၊ဂေယျာမှ။ဂါထာ၊ဂါထာမှ။ဝေယျာကရဏာ၊ဝေယျာကရဏ-မှ။(စုဏ္ဏိယမှ။)ဥဒါနာ၊ဥဒါန်းမှ။ဣတိဝုတ္တကာ၊ဣတိဝုတ်မှ။ဇာတကာ၊ဇာတ်မှ။အဗ္ဘုတဓမ္မာ၊အဗ္ဘုတဓမ္မ-မှ။ဝေဒလ္လာ၊ဝေဒလ္လ-မှ။ပုစ္ဆန္တိ၊မေးကုန်၏။

➢ **အဘိဓမ္မာ ပုစ္ဆန္တိ-၌ ပဥ္စယောဝတွာလောပ အပါဒါန်ဖြစ်ပုံ ။ ။** အဘိဓမ္မာ-ကို နာခြင်း, အဘိဓမ္မာ၌တည်ခြင်း ပုဗ္ဗကာလကြိယာ ဖြစ်ပြီးမှသာ မေးခြင်း ကြိယာ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် နာပြီး, တည်ပြီးသော အဘိဓမ္မာ-မှ မေးကုန်၏ဟု တွာပစ္စည်း အဆုံးရှိသော ပုဒ်၏အနက်ဖြစ်သင့်လျက် ထိုတွာပစ္စည်းအဆုံးရှိသော သုတ္တာ ဌတ္တာ ဟူသောပုဒ် တိုက်ရိုက်ထင်ရှားမရှိခြင်းသည် "ပဥ္စယောဝ တွာလောပ" အပါဒါန်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပဥ္စယောဝ အပါဒါန်၌ သက်နိုင်သော ဝိဘတ် ။** ပဥ္စမီဝိဘတ်။အဘိဓမ္မာ ပုစ္ဆန္တိ၊ ဒုတိယာဝိဘတ်။အဘိဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တိ၊ တတိယာဝိဘတ်။ အဘိဓမ္မေန ပုစ္ဆန္တိ။

➢ **ကထနေ တွာလောပေ** ကမ္မာဓိကရဏေသု-အဘိဓမ္မာ ကထယန္တိ၊ အဘိဓမ္မံ သုတ္တာ၊ အဘိဓမ္မေ ဌတ္တာဝါ၊ ဝိနယာ ကထယန္တိ၊ ဝိနယံ သုတ္တာ၊ ဝိနယေ ဌတ္တာဝါ၊ ဒုတိယာစ တတိယာစ၊ အဘိဓမ္မံ၊ အဘိဓမ္မေန ဝါ၊ ဝိနယံ၊ ဝိနယေနဝါ၊ ဧဝံ သုတ္တာ၊ ဂေယျာ၊ ဂါထာယ၊ ဝေယျာကရဏာ၊ ဥဒါနာ၊ ဣတိဝုတ္တကာ၊ ဇာတကာ အဗ္ဘုတဓမ္မာ၊ ဝေဒလ္လာ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ကထနေ၊ဖြေခြင်းအနက်၌။တွာလောပေ၊တွာပစ္စယန္တကျေရာ၌။ကမ္မာဓိကရဏေသု၊ကံ, အာဓာရအရာတို့၌။ * အဘိဓမ္မာ၊အဘိဓမ္မာမှ။ကထယန္တိ၊ဖြေဆိုကုန်၏။ (ပ) ဝေဒလ္လာ၊ဝေဒလ္လ-မှ။ကထယန္တိ၊ဖြေဆိုကုန်၏။

➢ **ထောကေ-ထောကာ မုစ္စန္တိ၊ အပ္ပမတ္တကာ မုစ္စန္တိ၊ ကိစ္ဆာ မုစ္စန္တိ၊ တတိယာစ။** ထောကေန၊ အပ္ပမတ္တကေန၊ ကိစ္ဆေနဝါ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ထောကေ၊အနည်းငယ်ဟူသောအနက်၌။ * ထောကာ၊အနည်းငယ်ဖြင့်။မုစ္စန္တိ၊ အကျဉ်းမှလွတ်ကုန်၏။ * အပ္ပမတ္တကာ၊အနည်းငယ်ဖြင့်။မုစ္စန္တိ၊၏။ * ကိစ္ဆာ၊ငြိုငြင်ပင်ပန်းခြင်းဖြင့်။မုစ္စန္တိ၊လွတ်ကုန်၏။တတိယာစ၊တတိယာဝိဘတ်သည်လည်းသက်၏။* ထောကေန၊ဖြင့်။အပ္ပမတ္တကေန၊ဖြင့်။ဝါ၊တနည်းကား။ကိစ္ဆေန၊ဖြင့်။မုစ္စန္တိ၊လွတ်ကုန်၏။

➢ **ထောကာ မုစ္စန္တိ-၌ အပါဒါန်မှည့်ရမည့်သုတ် ။** ထောကာ-ကား ဒူရန္တိကစသော သုတ်ဖြင့် အနည်ငယ်ဟူသောအနက်၌ အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါသည်။

➢ **ထောကအပါဒါန်-၌ သက်နိုင်သောဝိဘတ်။ ။** ပဥ္စမီ, တတိယာဝိဘတ်။

➢ **အကတ္တရိစ-**ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ဥဿန္ဓတ္တာ ဝိပုလတ္တာ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပန္ဓံ ဟောတိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

http://www.dhammadownload.com

အကတ္တရိစ၊ကာရကဟိတ်မဟုတ်သော, ဉာပကဟိတ်အနက်၌လည်း။ * ကမ္မသ၊ ကံ၏။ကတတ္တာ၊ပြုအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဥပစိတတ္တာ၊ဆည်းပူးအပ်ပြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ဥဿန္နတ္တာ၊များသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ဝိပုလတ္တာ၊ပြန့်ပြောသည်၏အဖြစ် ကြောင့်။စက္ခုဝိညာဏ်၊စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ဥပပ္ပန္နံ၊ခဏတ္တယသို့ရောက်သည်။ဟောတိ၊၏။

➢ **အကတ္တရိ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဉာပကဟိတ်သည် ကတ္တားပင်တည်း ဟူသော မိစ္ဆာဉာဏ်ကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် အကတ္တရိ-ဟု ဆိုရပါသည်။

➢ **အကတ္တရိ-အရ။** ။ ကာရကဟိတ်မဟုတ်သော ဉာပကဟိတ်အနက်ကိုယူ။

➢ **တတ္ထရိ-အရ။** ။ ယောကရောတိ သကတ္တာ-သုတ်၏ အစီအရင်ဖြစ်သော ကာရကဟိတ်ကို (ဝါ) သုဒ္ဓကတ္တားကို ယူရပါမည်။

ဧမး။ ။ ကတ္တားမဟုတ်သော ဉာပကဟိတ်အရာ၌ အကြောင်းတရားမရှိဘဲ အကျိုးရုပ်, နာမ်တရားတို့ဖြစ်နိုင်/မဖြစ်နိုင် အကြောင်းသွင်း၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ အကြောင်းမရှိဘဲ အကျိုးရုပ်,နာမ်တို့ဖြစ်နိုင်လျှင် အလုံးစုံသောဘုံတို့၌ငင်း, အခါ ခပ်သိမ်းငင်း, အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့အားငင်း, တစ်ထပ်တည်းတူသည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်ရာသောကြောင့် အကြောင်းတရားမရှိဘဲ အကျိုးရုပ်,နာမ်တရားတို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

➢ **စဂ္ဂဟဏေန သေသေသုပိ ယေ မယာ နောပဒိဋ္ဌာ အပါဒါနပယောဂိကာ၊ တေ ပယောဂဝိစက္ခဏေဟိ ယထာယောဂံ ယောဇေတဗ္ဗာ။**

စံဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။သေသေသုပိ၊ကြွင်းကျန်သောအနက်, အယ့်ဉာတို့၌လည်း။ အပါဒါနပယောဂိကာ၊အပါဒါန်ပုံစံဖြစ်ထိုက်ကုန်သော။ယေသဒ္ဒါ၊အကြင်သဒ္ဒါတို့ကို။ မယာ၊ငါသည်။နောပဒိဋ္ဌာ၊မဖော်ပြခဲ့ကုန်သေး။တေသဒ္ဒါ၊ထိုသဒ္ဒါတို့ကို။ပယောဂ ဝိစက္ခဏေဟိ၊ပုံစံအရာ၌လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။ယထာယောဂံ၊ယှဉ်သင့်သည်အား လျော်စွာ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

➢ **စဂ္ဂဟဏေန သေသေသု-၌ သေသ,အရ။** ။ ဒုရ-စသော အယ့်ဉာတို့မှတစ်ပါး သော ဓာတုယောဂ, နာမယောဂ-စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သေသအပါဒါန်, အရ။** ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဒုရ, ဒုရတ္ထအယ့်ဉာစသည်တို့ကိုယူ။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ **(ရူပသိဒ္ဓိအလို)** စသဒ္ဒါဖြင့် ဒုရံ ဂါမံ အာဂတော၊ ဒုရေန ဂါမေနဝါ အာဂတော၊ ဆန္နဝုတိနံ ပါသဏ္ဍာနံ ဓမ္မာနံ ပဝံ-ပြယုဂ်တို့၌ ဒုတိယာ, တတိယာ, ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ **(ကစ္စည်းအလို)** စသဒ္ဒါဖြင့် ဒုရ အန္တိက-စသော အနက်တို့မှငင်း, ဒုရ, အန္တိက-စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာတို့မှငင်း, ကြွင်းကျန်နေသော အပါဒါန်ဖြစ်ထိုက်သော ပြယုဂ်များရှိလျှင် ထိုပြယုဂ်များကို အပါဒါန်မှည့်ရ ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၇၆။ ယဿ ဒါတုကာမော ရောစတေ ဓာရယတေ ဝါ တံ သမ္မဒါနံ

ယဿဝါ ဒါတုကာမော၊ ယဿဝါ ရောစတေ ယဿဝါ ဓာရယတေ တံ ကာရကံ သမ္မဒါနသည် ဟောတိ။

သမဏဿ စီဝရံ ဒဒါတိ၊ သမဏဿ ရောစတေ သစ္စံ၊ ဒေဝဒတ္တဿ သုဝဏ္ဏစ္ဆတ္တံ ဓာရယတေ ယညဒတ္တော။

သမ္မဒါနမီစ္ဆနေန ကတ္တော? သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီ။

ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထံ? ဓာတုနာမာနံ ပယောဂေဝါ ဥပသဂ္ဂပ္ပယောဂေဝါ နိပါတပ္ပယောဂေဝါ သတိ အတ္ထဝိကပ္ပနတ္ထံ ဝါတိပဒံ ပယုဇ္ဇတိ။

* ယဿဝါ၊အကြင်ကာရကအားလည်း။ဒါတုကာမော၊ပေးလိုခြင်း။ယဿဝါ၊အား လည်း။ရောစတေ၊တင့်တယ်မြိန်ရှက်, သက်ဝင်ခြင်း။ယဿဝါ၊အားလည်း။ဓာရယတေ၊ ဆောင်ခြင်း။တံ၊ထိုပေးရာ, တင့်တယ်ရာ, ဆောင်ရာကာရကသည်။သမ္မဒါန်၊သမ္မဒါန်မည် ခြင်း။ * ယဿဝါ၊အားလည်း။ (ပ) ဓာရယတေ၊ဆောင်ခြင်း။တံကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။ သမ္မဒါနသည်၊သမ္မဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သမဏဿ၊ရဟန်းအား။စီဝရံ၊သင်္ကန်းကို။ဒဒါတိ၊ပေးလှူ၏။ * သမဏဿ၊ ရဟန်းအား။သစ္စံ၊မှန်သော စကားသည်။ရောစတေ၊တင့်တယ်, မြိန်ရှက်, သက်ဝင်၏။ * ယညဒတ္တော၊ယညဒတ်သည်။ဒေဝဒတ္တဿ၊ဒေဝဒတ်အား။သုဝဏ္ဏစ္ဆတ္တံ၊ရွှေထီးကို။ ဓာရယတေ၊ဆောင်းမိုး၏။ ➤ **သမ္မဒါနမီစ္ဆနေန**၊သမ္မဒါန်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ကတ္တော၊ဘယ်ကျိုးရှိသနည်း။သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီ၊သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီ-ဟူသောသုတ်၌ သမ္မဒါန်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။**ဝိကပ္ပနတ္ထံ**၊ဝိကပ်ရှိသော။ဝါတိပဒံ၊ဝါဟူသော ပုဒ်ကို။ကသ္မာ၊ဘယ့်ကြောင့်။ယုဇ္ဇတိ၊ယှဉ်အပ်သနည်း။ဓာတုနာမာနံ၊သမ္မဒါန်ကို ငဲ့ကုန်သော အာချာတ်, နာမ်တို့၏။ပယောဂေဝါ၊ယှဉ်ရာပုဒ်သည်ငြင်း။ဥပသဂ္ဂပ္ပယောဂေဝါ၊ဥပသာရ၏၊ယှဉ်ရာပုဒ်သည်ငြင်း။နိပါတပ္ပယောဂေဝါ၊နိပါတ်၏၊ယှဉ်ရာပုဒ်သည်ငြင်း။သတိ၊ ရှိလတ်သော်။အတ္ထဝိကပ္ပနတ္ထံ၊အနက်ထူးကို ကြဲခြင်းငှာ။ဝါတိပဒံ၊ဝါဟူသောပုဒ်ကို။ ယုဇ္ဇတိ၊ယှဉ်အပ်၏။

➤ ယဿ+ဒါတုကာမော+ရောစတေ+ဓာရယတေ+ဝါ+တံ+သမ္မဒါနံ-ဟု (၇)ပုဒ် ရှိသော (သမ္မဒါန)သညာသုတ်။

➤ သမ္မဒါန်မည်ပုံ ။ ။ ကပ်၍ပေးရာဖြစ်သောကြောင့်ငြင်း, ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် ပေးရာဖြစ်သောကြောင့်ငြင်း သမ္မဒါန်မည်ပါသည်။

➤ သမ္မဒါန-အရ ။ ။ ပဋိဂ္ဂါဟကသတ္တိကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သမ္ပဒါန်အပြား (၃) ပါး** ။ ။ (၁) အနိဝါရဏသမ္ပဒါန် (ပုံစံ) ဗုဒ္ဓဿ ပုပ္ပံ ယဇတိ။ (၂) အရွေသန သမ္ပဒါန် (ပုံစံ) ယာစကာနံ ဓနံ ဒဒါတိ။ (၃) အနုမတိ သမ္ပဒါန် (ပုံစံ) ဘိက္ခူနံ ဒါနံ ဒေတိ။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါဆိုရကျိုး** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သမ္ပဒါန်ကိုင့်သော ဓာတ်, နာမ်, ဥပသာရ နိပါတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌လည်း သမ္ပဒါန်မှည့်ရသေးသည်ဟု သိရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၂၇၇။ သိလာဃ ဟနု ဌာ သပ ဓာရ ပိဟ ကုဓ ဒုဟိဿောသူယ ရာဓိက္ခ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏ ပုဗ္ဗကတ္တာ ရောစနတ္ထ တဒတ္ထ တုမတ္ထာ လမတ္ထ မညာနာဒရပ္ပါဏိနိ ဂတျတ္ထကမ္ပနိ အာသီသတ္ထ သမ္ပုတိ ဘိယျ သတ္ထမျတ္ထေသုစ။

သိလာဃ ဟနု ဌာ သပ ဓာရ ပိဟ ကုဓ ဒုဟ ဣဿ ဣစ္စေတေသံ ဓာတူနံ ပယောဂေ ဥသူယတ္ထာနဥ္စ ပယောဂေ ရာဓိက္ခပ္ပယောဂေ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏာနံ ပုဗ္ဗကတ္တရိ အာရောစနတ္ထေ တဒတ္ထေ တုမတ္ထေ အလမတ္ထေ မညတိပ္ပယောဂေ အနာဒရေ အပ္ပါဏိနိ ဂတျတ္ထာနံ ဓာတူနံ ကမ္ပနိ အာသီသတ္ထေ စ သမ္ပုတိ ဘိယျသတ္ထမျတ္ထေသုစ၊ တံ ကာရကံ သမ္ပဒါနသည် ဟောတိ။

* သိလာဃ ဟနု ဌာ သပ ဓာရ ပိဟ ကုဓ ဒုဟိဿောသူယ ရာဓိက္ခ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏ ပုဗ္ဗကတ္တာ ရောစနတ္ထ တဒတ္ထ တုမတ္ထာ လမတ္ထ မညာနာဒရပ္ပါဏိနိစ၊ သိလာဃဓာတ်, ဟနုဓာတ်, ဌာဓာတ်, သပဓာတ်, ဓာရဓာတ်, ပိဟဓာတ်, ကုဓဓာတ် ဒုဟဓာတ်, ဣဿဓာတ်, ဥသူယဓာတ်, ရာဓဓာတ်, ဣက္ခဓာတ်တို့၏ယှဉ်ရာ, ပတိရှေး အာရှေးရှိသော သုဓာတ်, အနုရှေး ပတိရှေးရှိသော ဂေဓာတ်တို့၏ ရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တား ပြောဆိုခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်၏ယှဉ်ရာ, ထိုထိုကြိယာ၏အကျိုး, တုံပစ္စည်း၏အနက် ထိုက်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ, မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့အပ် မရိုသေအပ် သတ္တဝါ မဟုတ်သည်၌၎င်း။ဂတျတ္ထကမ္ပနိစ၊ဂတိအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ ကံ၌၎င်း။ အာသီသတ္ထသမ္ပုတိဘိယျ သတ္ထမျတ္ထေသုစ၊တောင့်တခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ, သမ္ပုတိ သဒ္ဒါ, ဘိယျသဒ္ဒါတို့၏ယှဉ်ရာ သတ္တမီဝိဘတ်၏ အနက်တို့၌၎င်း။ယံ ကာရကံ၊အကြင် ကာရကသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။တံ ကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။သမ္ပဒါနံ၊သမ္ပဒါန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သိလာဃ ဟနု ဌာ သပ ဓာရ ပိဟ ကုဓ ဒုဟ ဣဿ ဣစ္စေတေသံ ဓာတူနံ၊ သိလာဃဓာတ်(ပ) ဣဿဓာတ်-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ဓာတ်တို့၏။ပယောဂေစ၊အယှဉ် ၌၎င်း။ဥသူယတ္ထာနံ၊ငြူစူခြင်းအနက်ရှိကုန်သော ဓာတ်တို့၏။ပယောဂေစ၊၌၎င်း။ရာဓိ

http://www.dhammadownload.com

ကွပ္ပယောဂေစ၊ရာဓတော်, ဣကွာတော်တို့၏ အယ့ဉ်၌ဒုတိယာဝိဘတ်ပြီး၊ပစ္စာသုဏာ အနုပတိဂိဏာနံ၊ ပတိရွေး အာရွေးရှိသော သုဓာတ်, အနုရွေး ပတိရွေးရှိသော ဂေဓာတ်တို့၏။ပုဗ္ဗကတ္တာရိ စ၊ရွေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားဒ္ဒဂုဏ်း။အာရောစနတ္ထေစ၊ပြောဆိုခြင်းအနက်ဒ္ဒဂုဏ်း။တဒတ္ထေစ၊ ထိုထိုကြိယာ၏ အကျိုးဒ္ဒဂုဏ်း။တုမတ္ထေစ၊တုံ့ပစ္စည်းအနက်ဒ္ဒဂုဏ်း။အလမတ္ထေစ၊ထိုက်ခြင်း ပယ်ခြင်းအနက်ရှိသော အလံသဒ္ဒါ၏ အယ့ဉ်ဒ္ဒဂုဏ်း။မညတိပွဟောဂေ၊မညတိသဒ္ဒါနဉ် ယ့ဉ်သော။ အနာဒရေမရိသေအပ်သော။ အပွါကိနိစ၊သတ္တဝါမဟုတ်သည်ဒ္ဒဂုဏ်း။ ဂတျတ္ထာနံ၊ဂတိအနက်ရှိကုန်သော။ဓာတူနံ၊ဓာတ်တို့၏။ကမ္မနိစ၊ကံဒ္ဒဂုဏ်း။အာသီသတ္ထေ စ၊တောင့်တခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏အယ့ဉ်ဒ္ဒဂုဏ်း။သမ္မုတိ ဘိယျ သတ္တမျတ္ထေသုစ၊ သမ္မုတိ-သဒ္ဒါ, ဘိယျသဒ္ဒါ, သတ္တမီဝိဘတ်၏ အနက်တို့ဒ္ဒဂုဏ်း။ပဝတ္တိ၊ဖြစ်သော။ယံ ကာရက်၊အကြင်ကာရကသည်။အတ္ထိ၏။တံကာရက်၊ထိုကာရကသည်။သမ္မဒါနသည်၊ သမ္မဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သိလာယပွယောဂေ တာဝ - ဗုဒ္ဓဿ သိလာယတေ၊ ဓမ္မဿ သိလာယတေ သံယဿ သိလာယတေ၊ သက် ဥပဇ္ဈာယဿ သိလာယတေ၊ တဝ သိလာယတေ မမ သိလာယတေ ဣစ္စေဝမာဒိ။

သိလာယပွယောဂေ၊သိလာယဓာတ်၏ ယ့ဉ်ရာဒ္ဒ။တာဝ၊ရွေးဦးစွာ။ * ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘုရားအား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။ * ဓမ္မဿ၊တရားအား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။ * သံယဿ၊သံဃာအား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။ * သက် ဥပဇ္ဈာယဿ၊မိမိဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။ * တဝ၊သင့် အား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။ * မမ၊ငါ့အား။(ဝါ) ကို။သိလာယတေ၊ချီးမွမ်း၏။

[**သိလာယဓာတ်နှင့် ယ့ဉ်ခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃ, ဥပဇ္ဈာယ, တုမှ, အမှ-သဒ္ဒါတို့သည် သမ္မဒါန်ဖြစ်ရပါသည်။**(ဝါ) **သမ္မဒါန်အမည် ရပါသည်။**]

➢ **ဟနုပွယောဂေ-**ဟနုတေ တုယ္ဟမေဝ၊ ဟနုတေ မယ္ဟမေဝ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဒ္ဒဘယောဂေ- ဥပတိဒ္ဒေယျ သက္ကပုတ္တာနံ ဝမုကိ၊ ဘိက္ခုဿ ဘုဥ္ဇန္တဿ ပါနိယေန ဝါ ဝိဓူပနေနဝါ ဥပတိဒ္ဒေယျ ဘိက္ခုနိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

သပပွယောဂေ-တုယ္ဟံ သပတေ၊ မယ္ဟံ သပတေ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဓာရပွယောဂေ-သုဝဏ္ဏံ တေ ဓာရယတေ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဟနုပွယောဂေ၊ဟနုဓာတ်၏ယ့ဉ်ရာဒ္ဒ။တုယ္ဟမေဝ၊သင့်အားသာလျှင်။ဝါ၊သင့်ကိုသာ လျှင်။ဟနုတေ၊ခွန်းတုံ့မပြန်, လိမ်လည်ဉာဏ်နှင့်နေ၏။မယ္ဟမေဝ၊ငါ့အားသာလျှင်။ဟနု တေ၊စကားမပြွက်, လိမ်လျှက်နေ၏။ဒ္ဒဘယောဂေ၊ဒ္ဒာဓာတ်၏ယ့ဉ်ရာဒ္ဒ။ * ဝမုကိ၊လက် သမားသည်။သက္ကပုတ္တာနံ၊သာကီဝင်မင်းသားတို့အား။ဥပတိဒ္ဒေယျ၊လုပ်ကျွေးခစား အနိုး

http://www.dhammadownload.com

၌ တည်ရာ၏။ * ဘိက္ခုနီ၊ဘိက္ခုနီမသည်။ဘုဥ္ဇန္တသ၊ဆွမ်းစားဆဲဖြစ်သော။ဘိက္ခုသ၊ ရဟန်းအား။ပါနိယေနဝါ၊ရေဖြင့်သော်၎င်း။ဝိဓူပနေနဝါ၊ယပ်လေခတ်ခြင်းဖြင့်သော်၎င်း။ ဥပတိဋ္ဌေယျ၊လုပ်ကျွေးခစား, အနီး၌တည်ငြားအံ့။သပပ္ပယောဂေ၊သပဓာတ်၏ယှဉ်ရာ ၌။တုယ်၊သင့်အား။သပတေ၊နှစ်သက်စေလို့, ကျိန်စာဆို၏။မယ်၊ငဲ့အား။သပတေ၊နှစ် သက်စေလို့, ကျိန်စာဆို၏။ဓာရပ္ပယောဂေ၊ဓာရဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၌။ * ဣဏာယိကော၊မြီ စားသည်။တေ၊သင်မြီရှင်အား။သုဝဏ္ဏ၊ရွှေကို။ဓာရယတေ၊ဆောင်နှင်း, ဆပ်သွင်း၏။

➢ သီလာယ(ပ) ပါဏီနိ+ဂတျတ္ထကမ္မနိ+အာသီသတ္ထ(ပ) သတ္ထမျတ္ထေသု+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော (သမ္ဗဒါန) သညာသုတ်။

➢ ဥပဋ္ဌာနနှင့် သပန အထူး ။ ။ ဆည်းကပ်ခြင်းသည် ဥပဋ္ဌာနမည်၏။ သစ္စာ ပြုခြင်းသည် သပန မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

ဝိဟပ္ပယောဂေ - ဗုဒ္ဓသ အညတိတ္ထိယာ ဝိဟယန္တိ၊ ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ၊ ယတော ဣဓာမိ ဘဒ္ဒန္တသ၊ သမိဒ္ဓါနံ ဝိဟယန္တိ ဒလိဒ္ဓါ ဣတ္ထေဝမာဒိ။

ဝိဟပ္ပယောဂေ၊ဝိဟာဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၌။ * အညတိတ္ထိယာ၊တစ်ပါးသော တိတ္ထိတို့ သည်။ဗုဒ္ဓသ၊ဘုရားအား။(ဝါ)ကို။ဝိဟယန္တိ၊ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏။(ဝါ)တောင့်တကုန်၏။ * တေ၊အရှင်နေမိမင်းကြီးအား။(ဝါ)ကို။ဒေဝါ၊နတ်တို့သည်။ဒဿနကာမာ၊ရှုမြင်လိုကြပါ ကုန်၏။ * ယတော၊အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ဘဒ္ဒန္တသ၊အရှင်ကောင်းအား။(ဝါ)ကို။ ဣဓာမိ၊အလိုရှိ၏။ * ဒလိဒ္ဓါ၊သူဆင်းရဲတို့သည်။သမိဒ္ဓါနံ၊ကြွယ်ဝကုန်သော သူတို့အား ဝိဟယန္တိ၊ချစ်မြတ်နိုးကုန်၏။

မေး ။ ။ ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ-၌ တေ-ဝယ် ဝိဘတ်, အနက်, သက်သောသုတ် တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ တေ-ဝယ် ဝိဘတ်ကား- စတုတ္ထီ သဝိဘတ်၊ အနက်ကား- သမ္ပဒါန်အနက်၊ သက်သောသုတ်ကား- သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထီသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ ကုဓ ဒုဟ ဣဿ ဥသူယပ္ပယောဂေ - ကောဓယတိ ဒေဝဒတ္တသ၊ တသ ကမ္မ မဟာဝိရ မာ ရဇ္ဇံ ဝိနာသ ဣဒ်၊ ဒုဟယတိ ဒိသာနံ မေယော၊ တိတ္ထိယာ သမဏာနံ ဣဿယန္တိ ဂုဏဂိဒ္ဓေန၊ တိတ္ထိယာ သမဏာနံ ဣဿယန္တိ လာဘ ဂိဒ္ဓေန၊ ဒုဇ္ဇနာ ဂုဏဝန္တာနံ ဥသူယန္တိ ဂုဏဂိဒ္ဓေန၊ ကာ ဥသူယာ ဝိဇာနတံ ဣတ္ထေဝမာဒိ။

ကုဓ ဒုဟ ဣဿ ဥသူယပ္ပယောဂေ၊ကုဓဓာတ်, ဒုဟဓာတ်, ဣဿဓာတ်, ဥသူယ ဓာတ်တို့၏ ယှဉ်ရာ၌။ * ဒေဝဒတ္တသ၊ဒေဝဒတ်အား။(ဝါ)ကို။ကောဓယတိ၊အမျက် ထွက်၏။ * မဟာဝိရ၊ကြီးသော လွှဲလရှိသော ရှင်ရသေ့။ကသ၊ထိုကလာဗုမင်းအား။

http://www.dhammadownload.com

ကုလ္လ၊အမျက်ထွက်တော်မူပါ။ကြွဒ ရဠဲ့၊ကျေတိုင်းပြည်ကို။မာ ဝိနဿ၊မဖျက်ဆီးပါလင့်။ * မယော၊မိုးသည်။ဒီသာန်၊အရပ်မျက်နှာတို့အား။(ဝါ)တို့ကို။ဒုဟယတိ၊ဖျက်ဆီး၏။ * တိတ္ထိယာ၊တိတ္ထိတို့သည်။ဂုဏဂိဒ္ဓေန၊ဂုဏ်ကိုရလို မက်မောသောကြောင့်။သမဏာန်၊ရဟန်းတို့အား။(ဝါ)တို့ကို။ကြသယန္တိ၊ငြူစူကုန်၏။ * တိတ္ထိယာ၊တိတ္ထိတို့သည်။လာဘဂိဒ္ဓေန၊လာဘ်ကိုရလို မက်မောသောကြောင့်။သမဏာန်၊ရဟန်းတို့အား။(ဝါ)တို့ကို။ကြသယန္တိ၊ငြူစူကုန်၏။ * ဒုဇ္ဇနာ၊သူယုတ်တို့သည်။ဂုဏဂိဒ္ဓေန၊ဂုဏ်ကိုရလို မက်မောသောကြောင့်။ဂုဏဝန္တာန်၊ဂုဏ်ရှိကုန်သော သူတို့အား။ဥသူယန္တိငြူစူစောင်းမြောင်း ကုန်၏။ * ဝိဇာနတံ၊ပညာရှိတို့အား။ဥသူယာငြူစူစောင်းမြောင်းခြင်းသည်။ကာ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။

➤ ရာဓ ကြကွ ကြစွေတေသံ ဓာတူနံ ပယောဂေ ယဿ အကထိတဿ ပုစ္ဆနံ ကမ္မဝိက္ခာပနတ္ထဉ္စ၊ တံ ကာရကံ သမ္မဒါနသည် ဟောတိ၊ ဒုတိယာစ။

အာရာဓောဟံ ရညော၊ အာရာဓောဟံ ရာဇာနံ၊ ကျာဟံ အယျာနံ အပရဇ္ဈာမိ၊ ကျာဟံ အယျေ အပရဇ္ဈာမိ၊ စက္ခုံ ဇနဿ ဒဿနာယ တံ ဝိယ မညေ၊ အာယသ္မတော ဥပါလိတ္ထေရဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော ဥပတိဿော အာယသ္မန္တံ ဝါ ကြစွေဝမာဒိ။

ရာဓ ကြကွ ကြစွေတေသံ၊ရာဓောတ်, ကြကွဓာတ်-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ဓာတူနံ၊ဓာတ်တို့၏။ပယောဂေ၊ယှဉ်ရာ၌။အကထိတဿ၊စကားမပြော တုဏှီဘောနေသော။ယဿ၊အကြင်မင်း-စသော ကာရကအား။ကမ္မဝိက္ခာပနတ္ထံ၊အမှုအရပ်ရပ်ကို ဖွင့်လှစ်ပြန်မိန့်စေလို၍။ပုစ္ဆနဉ္စ၊လျှောက်ဆို တင်မေးခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊၏။တံ ကာရကံ၊ထိုကာရကသည်။သမ္မဒါနသည်၊သမ္မဒါန်မည်သည်။ဟောတိ၊၏။ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်လည်းသက်၏။

* အဟံ၊ကျွန်တော်မျိုးသည်။ရညော၊မမြွက်သံခြေ, ဆိတ်ဆိတ်နေသော အရှင်မင်းမြတ်အား။အာရာဓော၊နှစ်သက်အားရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ * အဟံ၊ကျွန်တော်မျိုးသည် ရာဇာနံ၊အရှင်မင်းမြတ်ကို။အာရာဓော၊နှစ်သက်အားရခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ * အဟံ၊အကျွန်ုပ်သည်။အယျာနံ၊အရှင်တို့အား။ကိ အပရဇ္ဈာမိ၊အဘယ်ပြစ်မှားမိပါသနည်း။(ဝါ)အဘယ်ပြစ်မှား ဝံ့ပါအံ့နည်း။ * အဟံ၊အကျွန်ုပ်သည်။အယျေ၊အရှင်တို့ကို။ကိ အပရဇ္ဈာမိ၊အဘယ်ပြစ်မှား မိပါသနည်း။(ဝါ)အဘယ်ပြစ်မှား ဝံ့ပါအံ့နည်း။ * တံ၊ထိုယောကျ်ားကို။(ဝါ) ထိုအရှင်ဘုရားကို။ဇနဿ၊လူအပေါင်းအား။(ဝါ)ကို။ဒဿနာယ၊ရှုကြည့်ခြင်းငှာ။စက္ခုံဝိယ၊မျက်စိကဲ့သို့။မညေ၊အောက်မေ့ မှတ်သင့်၏။ * ဥပတိဿော၊ဥပတိဿသည် အာယသ္မတော၊သင်္ကတော်ရှည်သော၊ဥ[illegible]ဥပါလိမထေရ်အား။ဥပသမ္ပဒါ

http://www.dhammadownload.com

ပေက္ခော၊ပဠင်းခံခြင်းငှာ ရွှင့်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။အာယသ္မန္တံ၊သက်တော်ရှည်သော။ ဥပါလိတ္ထေရံဥပါလိမထေရ်ကို။ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော၊ပဠင်းခံခြင်းငှာ ရွှင့်၏။

မေး ။ ။ အာရာဓေဟံ ရာဇာနံ-၌ ရာဇာနံ-ဝယ် ဝိဘတ်, အနက်, သက်သောသုတ် တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ရာဇာနံ-ဝယ် ဝိဘတ်ကား။ ဒုတိယာဇကဝုစ် အံဝိဘတ်၊ အနက်ကား။သမ္ပဒါန်အနက်၊ သက်သောသုတ်ကား။ သိလာယ-စသောသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြစ်သည်။

➤ **ပစ္စာသုဏာ အနုပတိဂိဏာနံ ပုဗ္ဗကတ္ထရီ သုဏောတိဿ ပစ္စာယောဂေ** ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ၊ သော သမ္ပဒါနသညော ဟောတိ။

တံ ယထာ? ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဇတဒေါစ။ ဘိက္ခူတိ အကထိတကမ်ံ၊ ဇတန္တိ ကထိတကမ်ံ။ ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ၊ သော ဘဂဝါတိ ယော ကရောတိ သကတ္တာတိ သုတ္တဝစနေန ကတ္တုသညော။ ဧဝံ ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ၊ သော သမ္ပဒါနသညော ဟောတိ။ တံ ယထာ? တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စယော်သုံ၊ အာသုဏန္တိ ပုဒ္ဓဿ ဘိက္ခူ။

ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏာနံ၊ပတိရှေး, အာရှေးရှိသော သုဓာတ်, အနုရှေး, ပတိရှေးရှိသော ဂေဓာတ်တို့၏။ပုဗ္ဗကတ္တာရိရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားခွဲ။သုဏောတိဿသုဓာတ်၏။ ပစ္စာယောဂေ၊ပတိ-အာနှင့်ယှဉ်ရာ၌။ပုဗ္ဗဿ၊ရှေ့ဖြစ်သော။ယဿ ကမ္မုနော၊အကြင်ကြိယာ၏။ယော ကတ္တာ၊အကြင်ကတ္တားသည်။အတ္ထိရှိ၏။သော ကတ္တာ၊ထိုကတ္တားသည်။ သမ္ပဒါနသညော၊သမ္ပဒါန်အမည်ရှိသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဘိက္ခူ၊ရဟန်းတို့ကို။ဇတံ၊ဤစကားကို။အဝေါစ၊မိန့်တော်မူပြီ။➤ ဘိက္ခူတိ၊ဘိက္ခူ-ဟူသော် ကံသည်။ အကထိတကမ်ံ၊မပြောကန်းသော် ကံမည်၏။ ဇတန္တိ၊ဇတံ-ဟူသော် ကံသည်။ကထိတကမ်ံ၊ပြောကန်းသော် ကံတည်း။ ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာတိ၊ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ-ဟူသော ဝါကျ၌။သော ဘဂဝါတိ၊သော ဘဂဝါ-ဟူသော ပုဒ်သည်။ယော ကရောတိ သကတ္တာတိ သုတ္တဝစနေန၊ယော ကရောတိ သကတ္တာ ဟူသော သုတ်ကို ဆိုခြင်းကြောင့်။ကတ္တုသညော၊ကတ္တားမည်၏။ဧဝံ၊ဤသို့။ပုဗ္ဗဿ၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ယဿ ကမ္မုနော၊အကြင်ကြိယာ၏။ယော ကတ္တာ၊အကြင်ကတ္တားသည်။ အတ္ထိရှိ၏။သော ကတ္တာ၊ထိုကတ္တားသည်။သမ္ပဒါနသညော၊သည်။ဟောတိ၊၏။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * တေ ဘိက္ခူထိုရဟန်းတို့သည်။ဘဂဝတော၊(ရှေ့ဝါကျ၌ ကတ္တားဖြစ်သော) မြတ်စွာဘုရားအား။ပစ္စယော်သုံ၊ရှေ့ရှုနှာကုန်၏။ (ဝါ) ဝန်ခံကုန်၏။ * ပုဒ္ဓဿ၊ဘုရားအား။ဘိက္ခူရဟန်းတို့သည်။အာသုဏန္တိ၊ရှေ့ရှုကုန်၏

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဂိဏဿ အနုပတိယောဂေ ယဿ ကမ္မုနော ပုဗ္ဗဿ ယော ကတ္တာ၊ သော သမ္ပဒါနသညော ဟောတိ။ တံ ယထာ? ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော အနုဂိဏာတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော ပတိဂိဏာတိ။**

ဂိဏဿ၊ဂေဓာတ်၏။အနုပတိယောဂေ၊အနု, ပတိ-ဥပသာရနှင့် ယှဉ်ရာ၌။ပုဗ္ဗဿ၊ရှေးဖြစ်သော။ယဿ ကမ္မုနော၊အကြင်ကြိယာ၏။ယော ကတ္တာ၊အကြင်ကတ္တားသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။သော ကတ္တာ၊ထိုကတ္တားသည်။သမ္ပဒါနသညော၊သမ္ပဒါန်အမည်ရှိသည်။ဟောတိ၊၏။ တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်။ဇနံ၊လူကို။ဓမ္မံ၊တရားကို။သာဝေတိ၊နာကြားစေ၏။ * တဿ ဘိက္ခုနော၊ထို (ရှေ့ဝါကျ၌ ကတ္တားဖြစ်သော) ရဟန်းအား။ဇနော၊လူသည်။အနုဂိဏာတိ၊ကောင်းချီးပြုကာ လျော်စွာဆို၏။ * တဿ ဘိက္ခုနော၊ထိုရဟန်းအား။ဇနော၊လူသည်။ပတိဂိဏာတိ၊ကောင်းချီးပြုလျက် အားတက်စေလို ခွန်းတုံ့ဆို၏။

➢ **ကထိတကံ+အကထိတကံ ခွဲပုံ ။ ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ-၌ ဧတံ-**အရ စကားဒြဗ်သည် အဝေါစ-အရ ဆိုခြင်းကြိယာဖြင့် အလွန်ရင်းနှီးစွာ ဆက်ဆံသောကြောင့် ဧတံ-ကား ကထိတကံ ဖြစ်ပါသည်။ ဘိက္ခူ-အရ ရဟန်းဒြဗ်ကား ဆိုခြင်းကြိယာနှင့် အလွန်ရင်းနှီး ဆက်စပ်သည်မဟုတ်၊ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံအောင် ထည့်ရသောကြောင့် ဘိက္ခူ-ကား အကထိတကံ ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ပစ္စာသုဏ အနုပတိဂိဏာနံ ပုဗ္ဗကတ္တရိ-၌ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်ကို ပြယုဂ်ထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။ (အဖြေ-၁/၂/၃/၄)

➢ **ပတိရှေးရှိသော သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာဝယ် ရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်လာရပုံ /ပစ္စာသုဏ ပုဗ္ဗကတ္တရိ-ဆိုလိုချက်-(၁/၂)**

၁။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ၊ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ-၌ ရှေးဝါကျရှိ ဘဂဝါ-ဟူသော ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ ပစ္စဿောသုံ-ဟူသော ပတိရှေးရှိသော သုဓာတ်၏ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် "ဘဂဝတော"ဟု သမ္ပဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ **အာပုဗ္ဗ သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာဝယ် ရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်လာရပုံ /အာပုဗ္ဗ သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ပုံ**

➢ **ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ၊ အာသုဏန္တိ ဗုဒ္ဓဿ ဘိက္ခူ-၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ပုံ**

၂။ ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူ ဧတဒဝေါစ၊ အာသုဏန္တိ ဗုဒ္ဓဿ ဘိက္ခူ-၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ အာသုဏန္တိ-ဟူသော အာရှေးရှိ[illegible] ၏ ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် "ဗုဒ္ဓဿ"ဟု သမ္ပဒါန်ဖြစ်လာရပါသ[illegible]

➢ **အနုပုဗ္ဗ ဂေဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာဝယ် ရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားသည်** [illegible]

http://www.dhammadownload.com

၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်လာရပုံ /

➢ ဘိက္ခူ ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော အနုဝိဏာတိ-၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်ပုံ /အနုပတိဝိဏာနံ ပုဗ္ဗတတ္ထရိ-၏ ဆိုလိုချက်-(၃/၄)

၃။ ဘိက္ခူ ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော အနုဝိဏာတိ-၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ဘိက္ခု-ဟူသော ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ အနုဝိဏာတိ-ဟူသော အနုဗ္ဗေရှိသော ဂေဓတ်၏ ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် "တဿဘိက္ခုနော"ဟု သမ္မဒါန် ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ ပတိ-ပုဗ္ဗ ဂေဓတ်နှင့်ယှဉ်ရာဝယ် ရှေ့ဝါကျရှိ ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်လာရပုံ /➢ ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော ပတိဝိဏာတိ-၌ သမ္မဒါန်ဖြစ်ပုံ

၄။ ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော ပတိဝိဏာတိ-၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ဘိက္ခု-ဟူသော ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ ပတိဝိဏာတိ-ဟူသော ပတိဗ္ဗေရှိသော ဂေဓတ်၏ ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် "တဿ ဘိက္ခုနော"ဟု သမ္မဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဇတဇဝေါဓ၊ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ-၌ နှစ်ဝါကျတို့တွင် ရှေ့ဝါကျရှိ ဘဂဝါ-ဟူသော ကတ္တားသည် နောက်ဝါကျ၌ ဘဂဝတော-ဟု သမ္မဒါန်ဖြစ်လာရခြင်းအကြောင်း ။ ။ ဘဂဝါ-ဟူသော ကတ္တားသည် ပစ္စဿောသုံ-၌ ပတိ-ရှေ့ရှိသော သုဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် နောက်ဝါကျ၌ "ဘဂဝတော"ဟု သမ္မဒါန်ဖြစ်လာရပါသည်။

➢ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ-၌ ဘဂဝတော-ဟူသောပုဒ်၏ သမ္မဒါနကာရက အမည်ရလာပုံ ။ ။ ပတိ-ရှေ့ရှိသော သုဓာတ်၏အယှဉ်ဖြစ်သောကြောင့် ဘဂဝတော-ဟူသော ပုဒ်သည် သမ္မဒါနကာရက အမည်ရလာပါသည်။

ကတ္တား, ကံ, သမ္မဒါန်ဟူသော ကာရကသုံးတန်တို့၏ ထူးခြားဟန်ပြဂါထာ

➢ ယော ဝဒေတိ သကတ္တာတိ၊ ဝုတ္တံ 'ကမ္မ' န္တိ ဝုစ္စတိ။
ယော ပဋိဂ္ဂါဟကော တဿ၊ 'သမ္မဒါန်' ဝိဇာနိယာ။ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ယော၊အကြောင်ကာရကသည်။ဝဒေတိ၊ဆို၏။(ဝါ) ဟောပြောတတ်၏။သသော၊ထို ကာရကကို။ကတ္တာတိ၊ကတ္တားဟူ၍။ဝုစ္စတိ၊ဆိုအပ်၏။ဝုတ္တံ၊ဆိုအပ်သော စကားကို။(ဝါ) ဟောပြောအပ်သော တရားကို။ကမ္မန္တိ၊ကံဟူ၍။ဝုစ္စတိ၊ဆိုအပ်၏။ယော၊အကြောင်ကာရက သည်။တဿ၊ထိုရှေ့ရှုနာခြင်း, လျော်စွာဆိုခြင်း-စသော ကြိယာကို။ပဋိဂ္ဂါဟကော၊ခံ ယူတတ်၏။တံ၊ထိုခံယူရာ ကာရကကို။သမ္မဒါန်၊သမ္မဒါန်ဟူ၍။ဝိဇာနိယာ၊သိရာ၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ယော ဝဒေတိ-စသော ဂါထာ၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဇေဒဝေါစ၊ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ-၌ ဘဂဝါ-သည် ဆိုတတ်သောကြောင့် "ကတ္တား" မည်ပါသည်။ ဇတံ-သည် ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်သောကြောင့် "ကံ" မည်ပါသည်။ ဘဂဝတော-သည် ခံယူရာ ကာရကဖြစ်သောကြောင့် "သမ္ပဒါန်" မည်ပါသည်။

➢ **အာရောစနတ္ထေ-** အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ၊ အာရောစယာမိ တေ မဟာရာဇ၊ အာမန္တယာမိ တေ မဟာရာဇ၊ ပဋိဝေဒယာမိ တေ မဟာရာဇ ဣစ္ဆေဝမာဒိ။

➢ **တဒတ္ထေ-** ဥိနသာ ပါရိပူရိယာ တံ စိဝံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ ဗုဒ္ဓသာ အတ္ထာယ ဓမ္မသာ အတ္ထာယ သံဃသာ အတ္ထာယ ဇိဝိတံ ပရိစ္စာဓိ ဣစ္ဆေဝမာဒိ။

➢ **တုမတ္ထေ-** လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ၉ မနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဘိက္ခူနံ ဖာသုဝိဟာရာယ ဝိနယော ပညတ္တော ဣစ္ဆေဝမာဒိ။

အာရောစနတ္ထေ၊ပြောဆိုခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်၏ယျဉ်ရာဒ်၌။ * ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝေါ၊သင်တို့အား။(ဝါ)တို့ကို။အာရောစယာမိ၊ပြောကြား၏။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဝေါ၊သင်တို့အား။(ဝါ)တို့ကို။အာမန္တယာမိ၊တိုင်တန်း၏။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။ဝေါ၊သင်တို့အား။(ဝါ)တို့ကို။ပဋိဝေဒယာမိ၊သိစေ၏။ * မဟာရာဇ၊မင်းမြတ်။တေ၊သင်မင်းမြတ်အား။(ဝါ)သင်မင်းမြတ်ကို။အာရောစယာမိ၊ပြောကြား၏။ * မဟာရာဇ၊မင်းမြတ်။တေ၊သင်မင်းမြတ်အား။(ဝါ)သင်မင်းမြတ်ကို။အာမန္တယာမိ၊တိုင်တန်း၏။ * မဟာရာဇ၊ မင်းမြတ်။တေ၊သင်မင်းမြတ်အား။(ဝါ)သင်မင်းမြတ်ကို။ပဋိဝေဒယာမိ၊သိစေ၏။

တဒတ္ထေ၊ထိုထိုကြိယာ၏ အကျိုးဌ်။ * ဥိနသာ၊ဟောက်ယုတ်သည်၏။ပါရိပူရိယာ၊ ပြည့်ခြင်းငှာ။တံစိဝံ၊ထိုအစွေကသင်္ကန်းကို။နိက္ခိပိတဗ္ဗံ၊အဓိဋ္ဌာန် ဝိကပ္ပနာ မပြုဘဲ ထားအပ်၏။ * ဗုဒ္ဓသာ၊ဘုရား၏။အတ္ထာယ၊အကျိုးငှာ။မွေဿာ၊တရား၏။အတ္ထာယ၊အကျိုးငှာ သံဃသာ၊သံဃာ၏။အတ္ထာယ၊အကျိုးငှာ။ဇီဝိတံ၊အသက်ကို။ပရိစ္စာဓိ၊စွန့်၏။

တုမတ္ထေ၊တုံပစ္စည်း၏အနက်၌။ * လောကာနုကမ္ပာယ၊လူသုံးပါးကို သနားစောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ။ဒေဝမနုဿာနံ၊နတ်လူတို့၏။အတ္ထာယ၊အကျိုးကို ပြုခြင်းငှာ။ဟိတာယ၊ အစီးအပွားကို ပြုခြင်းငှာ။သုခါယ၊ချမ်းသာကို ပြုခြင်းငှာ။ဗုဒ္ဓေါ၊ဘုရားသည်။လောကေ၊ လောကဋ္ဌ်။ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ပွင့်တော်မူ၏။ * ဘိက္ခူနံ၊ရဟန်းတို့၏။ဖာသုဝိဟာရာယ၊ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို ပြုခြင်းငှာ။ဝိနယော၊ဝိနည်းကို။ပညတ်တော်မူအပ်ပြီ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဒေသနတ္ထ-သဒ္ဒါတို့နှင့် ယှဉ်ရာ၌ သမ္ပဒါန်မှည့်ရခြင်းအကြောင်း/ စတုတ္ထီဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အာရောစန-သဒ္ဒါသည် ကထန-သဒ္ဒါနှင့် တူသောအနက်ရှိသောကြောင့်--သမ္ပဒါန်မှည့်ရပါသည်။

➢ **တဒတ္ထသမ္ပဒါန်နှင့် တုမတ္ထသမ္ပဒါန်အထူး** ။ ။ ကြိယာအကျိုးရှိလျှင် တဒတ္ထ၊ ကြိယာအကျိုးမရှိလျှင် တုမတ္ထ။ (တစ်နည်း) မုချအကျိုးရှိသည်ကား တဒတ္ထ၊ ပရမ္ပရ အကျိုးရှိသည်ကား တုမတ္ထ။ (တစ်နည်း) အကြောင်း အကျိုး ပြန်လှန်၍ ရသည်ကား တဒတ္ထ၊ အကြောင်းအကျိုး ပြန်လှန်၍ မရသည်ကား တုမတ္ထ။ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **အလမတ္ထပယောဂေ** အလမိတိ အရဟတိ ပဋိကွိတ္တေသု၊ အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ အလံ မေ ရဇ္ဇံ၊ အလံ ဘိက္ခု၊ ပတ္တဿ၊ အလံ မလ္လော မလ္လဿ၊ အရဟတိ မလ္လော မလ္လဿ၊ **ပဋိကွိတ္တေ** အလံ တေ ရူပံ ကရဏီယံ၊ အလံ မေ ဟိရည သုဝဏ္ဏေန ဂ္ဂစ္စေဝမာဒိ။

အလမတ္ထပယောဂေ၊ထိုက်ခြင်း, ပယ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ အလမိတိ၊အလံ-ဟူသော သဒ္ဒါသည်။အရဟတိပဋိကွိတ္တေသု၊ထိုက်ခြင်း, ပယ်ခြင်းအနက်တို့၌ ဖြစ်၏။ * ဗုဒ္ဓေါ၊ဘုရားသည်။မေ၊ငါ့အား။အလံ၊ထိုက်တန်၏။ * ရဇ္ဇံ၊မင်းအဖြစ်သည် မေ၊ငါ့အား။အလံ၊ထိုက်တန်၏။ * ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်။ပတ္တဿ၊သပိတ်အား။အလံ၊ထိုက်တန်၏။ * မလ္လော၊လက်ဝှေ့ လက်ပန်းသည် တစ်ယောက်သည်။မလ္လဿ၊လက်ဝှေ့ လက်ပန်းသည် တစ်ယောက်အား။အလံ၊ထိုက်တန်၏။ * မလ္လော၊လက်ဝှေ့ လက်ပန်းသည် တစ်ယောက်သည်။မလ္လဿ၊လက်ဝှေ့ လက်ပန်းသည် တစ်ယောက်အား။အရဟတိ၊ထိုက်တန်၏။ ➢ ပဋိကွိတ္တေ၊ပယ်ခြင်းအနက်ရှိသော အလံသဒ္ဒါ၏ ယှဉ်ရာ၌။ * ကရဏီယံ၊ပြုပြင်အပ်သော။ရူပံ၊အဆင်းသည်။တေ၊သင့်အား။အလံ၊အကျိုးမရှိ။ * ဟိရညသုဝဏ္ဏေန၊ရွှေငွေဖြင့်။မေ၊ငါ့အား။အလံ၊အကျိုးမရှိ။

➢ **အလံ မေ ဗုဒ္ဓေါ-၌ အလံ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ အရဟတိ-ထိုက်တန်၏ ဟူသော အနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အလံ မေ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန-၌ အလံ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ ပဋိကွိတ္တ-ပယ်မြစ်ခြင်းဟူသောအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မညတိပ္ပယောဂေ အနာဒရေ အပ္ပါဏိနီ** - ကဌဿ တုဝံ မညေ၊ ကလိင်္ဂရဿ တုဝံ မညေ၊ **အနာဒရေတိ** ကိမတ္ထံ? သုဝဏ္ဏံ ဝိယ တံ မညေ။

အပ္ပါဏိနီတိ ကိမတ္ထံ? ဂဒြဘံ တုဝံ မညေ ဂ္ဂစ္စေဝမာဒိ။

မညတိပ္ပယောဂေ၊မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့ခြင်းနှင့် ယှဉ်သော။အနာဒရေ၊မရိုသေ အပ်သော။အပ္ပါဏိနီ၊သတ္တဝါမဟုတ်သည်၌။ * တုဝံ၊သင့်ကို။ကဌဿ၊ထင်းတုံးလောက်။

http://www.dhammadownload.com

မညေ၊အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ * တုဝံ၊သင့်ကို။ကလိဂ်ရဿ၊ထင်းနုပ် ထင်းဖွဲလောက်။ မညေ၊အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ ➢ အနာဒရေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း * တံ၊သင့်ကို။ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ၊ရွှေကဲ့သို့။မညေ၊အောက်မေ့မှတ်ထင်၏။ ➢ အပ္ပါဏိနိတိ ပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ * တုဝံ၊သင့်ကို။ဂဒြဘံ ဝိယ၊မြည်းသတ္တဝါလောက်။မညေ၊အောက်မေ့ မှတ်ထင်၏။

မေး။ ။ ကဌဿ တုဝံ မညေ၊ ကလိဂ်ရဿ တုဝံ မညေ-တို့၌ ကဌဿ၊ ကလိဂ်ရဿ တို့ဝယ် သမ္ပဒါန်ဝိဘတ်သက်ရခြင်း၏ အဂိါရပ်တို့ကို ပါဠိထောက်ကာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ မညတိပ္ပယောဂေ အနာဒရေ အပ္ပါဏိနိ-ကို ထောက်၍ (၁) အနာဒရဖြစ်ခြင်း။ (၂) အပ္ပါဏဖြစ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ ကဌဿ တုဝံ မညေ၊ ကလိဂ်ရဿ တုဝံ မညေ-တို့၌ ကဌဿ၊ ကလိဂ်ရဿ တို့ဝယ် သမ္ပဒါန်ဖြစ်ဖို့ရန် လိုအပ်သော အဂိါရပ်များကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ[illegible]

ဖြေ။ ။ အနာဒရေ အပ္ပါဏိနိနှင့်အညီ (၁) ရိုသေလေးစားမှုမရှိခြင်း။ (၂) သတ္တဝါ[illegible] ခြင်းဟူသော အဂိါရပ်များကို လိုအပ်ပါသည်။

➢ **ကဌဿ တုဝံ မညေ-၌ သမ္ပဒါန်အမည် မှည့်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ရိုသေလေးစားခြင်းမရှိသော သတ္တဝါလည်းမဟုတ်သော မညတိသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာဖြစ်သော ကြောင့် 'ကဌဿ'သည် သမ္ပဒါန်ဖြစ်ရသည်။ (ဝါ) မှည့်ရပါသည်။

➢ **တလိဂ်ရဿ တုဝံ မညေ-၌ သမ္ပဒါန်အမည် မှည့်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ရိုသေလေးစားခြင်းမရှိသော သတ္တဝါလည်းမဟုတ်သော မညတိသဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် 'ကလိဂ်ရဿ'သည် သမ္ပဒါန်အမည် မှည့်ရပါသည်။

➢ **ထင်းဖွဲအား လျောက်ပတ်စွာ သင့်ကို အောက်မေ့၏-၌ သမ္ပဒါန်ဖြစ်ခြင်း၏ အဂိါရပ်များ** ။ ။ (၁) မနဓာတ်၏ ယှဉ်ရာဖြစ်ခြင်း၊(ဝါ) မညတိ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်ခြင်း၊ (၂)မလေး မစားခြင်း၊ (၃) သတ္တဝါ မဟုတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ သုဝဏ္ဏဿ ဝိယ တံ မညေ-ဟု ပါဠိစီသော် သင့်/မသင့် ဆိုင်ရာသုတ်စည်းကမ်း ကို နှလုံးမူလျှက် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ သုဝဏ္ဏဿ ဝိယ တံ မညေ-ဟု ပါဠိစီသော် မသင့်ပါ။

အနာဒရေ အပ္ပါဏိနိ-ကို ထောက်၍ အနာဒရဖြစ်ခြင်း၊ အပ္ပါဏဖြစ်ခြင်း အဂိါ နှစ်ပါးနှင့်ညီမှသာလျှင် သမ္ပဒါန်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။သုဝဏ္ဏဿဝိယသည် အနာဒရမဟုတ် သောကြောင့် သမ္ပဒါန်အမည် မရနိုင်ပါ။

➢ **သုဝဏ္ဏံ ဝိယ တံ မညေ-၌ မညတိသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ပါလျှက် သုဝဏ္ဏံ-ကို သမ္ပဒါန်အမည် မမှည့်ရခြင်းအကြောင်း။** ။သုဝဏ္ဏံ-ပုဒ်သည် မညတိသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ပါ

http://www.dhammadownload.com

သော်လည်း မရှိသေအပ်သော အရာမဟုတ်သောကြောင့် သမ္မဒါန်အမည် မမှည့်ရပါ။

➢ **ဝဖြဘံ တုဝံ မညေ-၌ ဝဖြဘကို သမ္မဒါန်အမည် မမှည့်ရခြင်းအကြောင်း။**

ဝဖြဘသည် သတ္တဝါဖြစ်နေသည့်အတွက် အပွါကိန် အဂိါပျက်သောကြောင့် သမ္မဒါန်အမည် မမှည့်ရပါ။

➢ **ဂတျတ္ထကမ္မနိ** - ဂါမဿ ပါဒေန ဂတော၊ နဂရဿ ပါဒေန ဂတော၊ အပွေါ သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ၊ သဂ္ဂဿ ဂမနေန ဝါ၊ မူလာယ ပဋိကဿေယျ သံယော၊ ဒုတိယာ စ၊ ဂါမံ ပါဒေန ဂတော၊ နဂရံ ပါဒေန ဂတော၊ အပွေါ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ၊ သဂ္ဂံ ဂမနေန ဝါ၊ မူလံ ပဋိကဿေယျ သံယော ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဂတျတ္ထကမ္မနိ၊ဂတိအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ကံ၌။ * ဂါမဿ၊ရွာသို့။ပါဒေန၊ခြေဖြင့်။ဂတော၊သွား၏။ * နဂရဿ၊မြို့သို့။ပါဒေန၊ခြေဖြင့်။ဂတော၊သွား၏။ * အပွေါ၊အနည်းငယ်သော သတ္တဝါသည်။သဂ္ဂါယ၊နတ်ပြည်သို့။ဂစ္ဆတိ၊သွားရောက်၏။ * သဂ္ဂဿ နတ်ပြည်သို့။။မနေန၀၊ရောက်ရသည်ထက်လည်း။၀ရံမြတ်၏။ * သံယော၊သံယာသည် မူလာယ၊အရင်းသို့။ပဋိကဿေယျ၊ငင်ရာ၏။ ဒုတိယာစ၊ဒုတိယာဝိဘတ်လည်းသက်၏။ * ဂါမံ၊ရွာသို့။ပါဒေန၊ခြေဖြင့်။ဂတော၊သွား၏။ * နဂရံ၊မြို့သို့။ပါဒေန၊ခြေဖြင့်။ဂတော၊သွား၏။ * အပွေါ၊အနည်းငယ်သော သတ္တဝါသည်။သဂ္ဂံ၊နတ်ပြည်သို့။ဂစ္ဆတိ၊သွားရောက်၏။ * သဂ္ဂံ၊နတ်ပြည်သို့။ဂမနေန၀၊ရောက်ရသည်ထက်လည်း။၀ရံမြတ်၏။ * သံယော၊သံယာသည်။မူလံ၊အရင်းသို့။ပဋိကဿေယျ၊ငင်ရာ၏။

➢ **အာသီသတ္ထေ**- အာယသ္မတော ဒီယာယုကော ဟောတု၊ ဘဒ္ဒံ ဘဝတော ဟောတု၊ ကုသလံ ဘဝတော ဟောတု၊ အနာမယံ ဘဝတော ဟောတု၊ သုခံ ဘဝတော ဟောတု၊ သွာဂတံ ဘဝတော ဟောတု၊ အတ္ထော ဘဝတော ဟောတု၊ ဟိတံ ဘဝတော ဟောတု၊ ဣစ္စေဝမာဒိ။

➢ **သမ္မုတိပ္ပယောဂေ**- အညတြ သံယသမ္မုတိယာ ဘိက္ခုဿ ဝိပ္ပဝတ္ထုံ နဝဋ္ဌတိ၊ သာဓု သမ္မုတိ မေ တဿ ဘဂဝတော ဒဿနာယ ဣစ္စေဝမာဒိ။

အာသီသတ္ထေ၊တောင့်တခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ * အာယသ္မတော၊ အရှင်အား။ဒီဃာယုကော၊ရှည်သော အသက်ရှိသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊ အရှင်အား။ဘဒ္ဒံ၊ကောင်းခြင်းသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။ ကုသလံ၊အပြစ်မရှိသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။အနာမယံ၊အနာ ကင်းသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။သုခံ၊ချမ်းသာသည်။ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။သွာဂတံ၊ကောင်းသော လာခြင်းသည်။ဟောတု၊

http://www.dhammadownload.com

ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။အတ္ထော၊အကျိုးသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘဝတော၊အရှင်အား။ဟိတံ၊အစီးအပွားသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။

သမ္မုတိပွယောဂေ၊သမ္မုတိသဒ္ဒါ၏ ယှဉ်ရာ၌။ * ဘိက္ခု၊သ၊ရဟန်းအား။သံယသမ္မုတိယာ၊သံယာ၏ သမုတ်ခြင်းကို။အညတြ၊ကြဉ်ထား၍။ဝိပွဝတ္တုံ၊ကင်း၍ နေခြင်းငှာ။နဝဋ္ဌတိ၊မအပ်။ * တဿ ဘဂဝတော၊ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ဒဿနာယ၊ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။မေ၊ငါ့အား။သမ္မုတိ၊သမုတ်ခြင်းသည်။သာဓု၊ကောင်း၏။

➤ အာသီသတ္ထ-အရ (အာသီသတ္ထ သရူပ်) ။ ။ အာယု, ဘဒ္ဒ, ကုသလ, အနာမယ, သုခ, သွာဂတ, အတ္ထ, ဟိတ-သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ သာဓု သမ္မုတိ မေ တဿ ဘဂဝတော ဒဿနာယ-၌ 'မေ'၏ သမ္ပဒါန သညာ ရရှိပုံ ။ ။ မေ-သည် သမ္မုတိ-သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်သောကြောင့် သမ္ပဒါနသညာ ရရှိပါသည်။

➤ ဘိယျပွယောဂေ- ဘိယျောသော မတ္တာယ ဣစ္ဆေဝမာဒိ။

➤ သတ္ထမျတ္ထေ- တုယ္ဟသ္သ အာဝိ ကရောမိ၊ တဿ မေ သဒ္ဓေါ ပါတု ရဟောသိ၊ ဣစ္ဆေဝမာဒိ။

➤ အတ္ထဂ္ဂဟဏေန ဗဟူသု အက္ခရပွယောဂေသု ဒိဿတိ။ တံ ယထာ? ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဓမ္မံ ဝေါ ဒေသေဿာမိ။

ဘိယျပွယောဂေ၊ဘိယျ-သဒ္ဒါ၏ယှဉ်ရာ၌။ * သော၊ထိုခွေးဆိုးသည်။မတ္တာယ၊အတိုင်းအရှည်ထက်။ဘိယျော၊လွန်စွာ။စဏ္ဍာတရော၊ကြမ်းတန်းလွန်း၏။

သတ္ထမျတ္ထေ၊သတ္ထမီဝိဘတ်၏ အနက်၌။ * အဿ တုယ္ဟသ္သ၊ထိုသင်၏ အထံ၌လည်း။ အာဝိ၊ထင်စွာ။ကရောမိ၊ပြု၏။ * တဿ မေ၊ထိုငါ၏ အထံ၌။သဒ္ဓေါ၊သဒ္ဓါသိက္ခာမင်းသည်။။ပါတု၊ရဟောသိ၊ထင်ရှားဖြစ်လော၏။

အတ္ထဂ္ဂဟဏေန၊အတ္ထ-သဒ္ဒါဖြင့်။ဗဟူသု၊များကုန်သော။အက္ခရပွယောဂေသု၊ပုဒ်အက္ခရာတို့၏ ယှဉ်ရာတို့၌လည်း။သမ္ပဒါနသညာ၊သမ္ပဒါန်အမည်သည်။ဒိဿတိ၊ထင်၏ တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * တေ၊သင့်အား။ဥပမံ၊ဥပမာကို။ကရိဿာမိ၊ပြုအံ့။ * ဝေါ၊သင်တို့အား။ဓမ္မံ၊တရားကို။ဒေသေဿာမိ၊ဟောအံ့။

➤ တုယ္ဟသ္သ အာဝိ ကရောမိ-၌ 'တုယ္ဟ'၏ သမ္ပဒါနသညာ ရရှိပုံ

တုယ္ဟ-ကား အာဝိကရောမိ-၌ အာဝိကရဏ-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သမ္ပဒါနသညာ ရရှိပါသည်။

➤ တဿ မေ သဒ္ဓေါ ပါတု ရဟောသိ-၌ 'မေ'၏ သမ္ပဒါန သညာ ရရှိပုံ

မေ-သည် ပါတု ရဟောသိ-၌ ပါတု ဘဝန-သဒ္ဒါနှင့် ယှဉ်သောကြောင့် သမ္ပဒါန

http://www.dhammadownload.com

သညာ ရရှိပါသည်။

➢ **အတ္ထ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး** ။ ။ များစွာကုန်သော ပုဒ် အက္ခရာတို့၏ ယှဉ်ရာတို့၌လည်း သမ္ပဒါန်မှည့်ခြင်းအကျိုးငှာ အတ္ထ-သဒ္ဒါကို ဆိုပါသည်။

➢ **သာရတ္ထေစ** - ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဘိက္ခူနံ၊ တဿ ဖာသုဝိဟာရာယ ဟောတိ၊ ဧတဿ ပဟိဏေယျ၊ ယထာ နော ဘဂဝါ ဗျာကရေယျ တထာပိ တေသံ ဗျာကရိဿာမ၊ ကပ္ပတိ သမဏာနံ အာယောဂေါ၊ အမှာကံ မဏိနာ အတ္ထော၊ ကိမတ္ထော မေ ဗုဒ္ဓေန၊ သေယျော မေ အတ္ထော၊ ဗဟူပကာရော ဘန္တေ မဟာပဇာပတိ ဂေါတမီ ဘဂဝတော၊ ဗဟူပကာရာ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ ဣစ္စေဝမာဒိ။

သာရတ္ထေစ၊မြတ်သောအနက်၌လည်း။ * ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ဘဂဝါ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဘိက္ခူနံ၊ရဟန်းတို့အား။ဓမ္မံ၊တရားကို။ဒေသေတု၊ဟောတော်မူပါ။ * တဿ၊ထိုသူအား။ဖာသုဝိဟာရာယ၊ချမ်းသာစွာနေခြင်းငှာ။ဟောတိ၊ဖြစ်ပါလော။* ဧတဿ၊ထိုသူအား(ဝါ) ထိုသူထံသို့။ပဟိဏေယျ၊စေလွှတ်ရာ၏။* နော၊ငါတို့အား။ဘဂဝါ၊သည်။ဗျာကရေယျယထာ၊ဖြေဆိုရာသကဲ့သို့။တထာ၊ထို့အတူ။တေသမ္ပိ၊ထိုသူတို့အားလည်း။ဗျကရိဿာမိ၊ဖြေဆိုအံ့။ * သမဏာနံ၊ရဟန်းတို့အား။အာယောဂေါ၊အာယောဂပတ်သည်။ကပ္ပတိ၊အပ်၏။ * အမှာကံ၊ငါတို့အား။မဏိနာ၊ပတ္တမြားဖြင့်။အတ္ထော၊အကျိုးသည်။(ဝါ) အလိုသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ * မေ၊ငါ့အား။ဗုဒ္ဓေန၊ဘုရားဖြင့်။ကိမတ္ထော၊ဘယ်ကျိုးရှိအံ့နည်း။ * မေ၊ငါ့အား။သေယျော၊မြတ်သော။အတ္ထော၊အကျိုးသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * ဘန္တေ၊မြတ်စွာဘုရား။ပဇာပတိ၊ပဇာပတိ ဂေါတမီသည်။ဘဂဝတော၊မြတ်စွာဘုရားအား။ဗဟူပကာရော၊များသောကျေးဇူးရှိ၏။ * ဘိက္ခဝေ၊ရဟန်းတို့။မာတာပိတရော၊အမိ,အဖတို့သည်။ပုတ္တာနံ၊သား,သွီးတို့အား။ဗဟူပကာရာ၊ကျေးဇူးများကြကုန်၏။

➢ **သေသေသု** အက္ခရပ္ပယောဂေသုပိ အညေပိ ပယောဂါ ပယောဂ ဝိစက္ခဏေဟိ ယောဇေတဗ္ဗာ။

➢ **စဂ္ဂဟဏံ** ဝိကပ္ပနတ္ထ ဝါဂ္ဂဟဏာနုကမုနတ္ထံ? ယေကေစိသဒ္ဒါ သမ္ပဒါနပ္ပယောဂိကာ မယာ နော ပဒိဋ္ဌာ၊ တေသံ ဂဟဏတ္ထံ ဣဓ ဝိကပ္ပီယတိ ဝါသဒ္ဒေါ။ တံ ယထာ? ဘိက္ခုသံဃဿ ပဘူ အယံ ဘဂဝါ၊ ဒေသဿ ပဘူ အယံ ရာဇာ၊ ခေတ္တဿ ပဘူ အယံ ဂဟပတိ၊ အရညဿ ပဘူ အယံ လုဒ္ဒကော ဣစ္စေဝမာဒိ။ ကွစိ ဒုတိယာ တတိယာ ပဉ္စမီ ဆဋ္ဌီ သတ္တမျတ္ထေသုစ။

http://www.dhammadownload.com

သေသေသူ၊ကြွင်းကုန်သော။အကွရပ္ပယောဂေသုပိ၊ပုဗ္ဗအကွရာတို့၏ယှဉ်ရာတို့၌ ငင်း။အညော၊တစ်ပါးကုန်သော။ပယောဂါပိ၊ပုံစံတို့ကိုငင်း။ပယောဂဝိစကွဏောဟိ၊ပုံစံ၌ လိမ္မာကုန်သော ပညာရှိတို့သည်။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။

စတ္ထဟဏ်းစသဒ္ဒါသည်။ဝိကပ္ပနတ္ထ-ဝါဂ္ဂဟဏာနုကမုနတ္ထ၊ဝိကပ်အနက်ရှိသော(ရှေ့သုတ်က) ဝါသဒ္ဒါကို ငင်ခြင်းအနက်ရှိ၏။ * သမ္မဒါနပွယောဂိကာ၊သမ္မဒါန်ထိုက်ကုန်သော။ယေကေစိသဒ္ဒါ၊အကြင်အလုံးစုံသော သဒ္ဒါတို့ကို။မယာ၊ငါသည်။နော ပဓိဌာ၊ မဖော်ပြအပ်ကုန်သေး။တေဿံ၊ထိုသဒ္ဒါတို့ကို။ဂဟဏတ္ထံ၊ယူခြင်းအကျိုးငှာ။ဂ္ဂဓေ၊ဤသုတ်၌။ဝါသဒ္ဒေါ၊ဝါသဒ္ဒါကို။ဝိကပ္ပိယတိ၊အထူးကြဲအပ်၏။တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊အဘယ်နည်း။ * အယံ ဘဂဝါ၊ဤမြတ်စွာဘုရားသည်။ဘိက္ခူသံယဿ၊ရဟန်းအပေါင်းကို။ပဘူ၊ အစိုးရ၏။ * အယံ ရာဇာ၊ဤမင်းသည်။ဒေသဿ၊အရပ်မျက်နှာကို။ပဘူ၊အစိုးရ၏။ * အယံ ဂဟပတိ၊ဤသူကြွယ်သည်။ခေတ္တဿ၊လယ်မြေကို။ပဘူ၊အစိုးရ၏။ * အယံ လုဒ္ဒကော၊ဤမုဆိုးသည်။အရညဿ၊တောကို။ပဘူ၊အစိုးရ၏။ကွဓိ၊အခြို့ကုန်သော။ဒုတိယာ တတိယာ ပဉ္စမီ ဆဋ္ဌီ သတ္တမျတ္ထေသုစ၊ဒုတိယာ, တတိယာ, ပဉ္စမီ, ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီ ဝိဘတ်၏အနက်တို့၌လည်း။သမ္မဒါန်၊သမ္မဒါန်သည်။ဒိဿတိ၊ထင်၏။

➤ **သေသေသု အကွရပ္ပယောဂေသုပိ အညေပိ ပယောဂါ-၌ သေသ အပါဒါန်, အရ။** ။ သိလာယ-သုတ်၌ ဆိုအပ်သော ဥပမာ-စသော အကွရာတို့၏အယှဉ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **သေသ, အရ။** ။ သိလာယ-သုတ်၌ ဆိုပြီးသော အယှဉ်တို့မှတစ်ပါးသော အကွရာတို့၏အယှဉ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **အညအပါဒါန်, အရ။** ။ သိလာယ-သုတ်၌ ထုတ်အပ်သော ဥပမံ တေ-စသော ပြယုဂ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အညေ, အရ။** ။ ငင်းပြယုဂ်တို့မှတစ်ပါးသော အကွရာတို့၏အယှဉ်ဖြစ်သော ပြယုဂ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **စသဒ္ဒါဖြင့် သက်နိုင်သောဝိဘတ်။** ။ ဒုတိယာ, တတိယာ, ပဉ္စမီ, ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီဝိဘတ်များ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် **(ရှေ့ပသိဒ္ဓိအလို)** ပဟိဏတိသဒ္ဒါ, ကပ္ပတိသဒ္ဒါ, ပဟောတိသဒ္ဒါ, ဥပမာသဒ္ဒါ, လက်အုပ်ချီမူကို ပြုခြင်းကြိယာ, ဖာသုသဒ္ဒါ, အတ္ထသဒ္ဒါ, သေယျ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏ယှဉ်ရာဌ်လည်း သမ္မဒါန်အမည်ကို ဆည်းစေလိုသောကြောင့် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။ **(တစ္စည်းအလို)** ရှေ့သုတ်မှ ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဟိဏတိသဒ္ဒါ, ကပ္ပတိသဒ္ဒါ, ပဟောတိသဒ္ဒါ, ဥပမာသဒ္ဒါ, လက်အုပ်ချီမှုကို ပြုခြင်းကြီယာ, ဖာသုသဒ္ဒါ, အတ္ထသဒ္ဒါ, သေယျသဒ္ဒါ-စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌လည်း သမ္ဗဒါန်အမည် မှည့်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၂၇၈။ ယော ဓာရော တမောကာသံ

ယော အာဓာရော၊ တံ ဩကာသသည် ဟောတိ။ သွာဓာရော စတုဋ္ဌဓော ဗျာပိကော ဩပသိလေသိကော ဝေသယိကော သာမိပိကောစာတိ။

တတ္ထ ဗျာပိကော တာဝ- ဇလေသု ခီရံ တိဋ္ဌတိ၊ တိလေသု တေလံ၊ ဥစ္ဆုသု ရသော။ ဩပသိလေသိကော - ပရိယင်္ကေ ရာဇာ သေတိ၊ အာသနေ ဥပဝိဋ္ဌော သံယော။ ဝေသယိကော - ဘူမိသု မနုဿာ စရန္တိ၊ အန္တလိက္ခေ ဝါယူ ဝါယန္တိ၊ အာကာသေ သကုဏာ ပက္ခန္ဒန္တိ။ သာမိပိကော - ဝနေ ဟတ္ထိနော စရန္တိ၊ ဂဂိ်ယံ ယောသော တိဋ္ဌတိ၊ ဝဇေ ဂါဝေါ ဒုဟန္တိ၊ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ။

ဩကာသမိစ္စနေန ကုတ္ထော? ဩကာသေ သတ္တမီ။

* ယော၊အကြင်ကာရကသည်။အာဓာရော၊ကြိယာ၏မှီရာ, ကတ္တား ကံတို့၏ တည်ရာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။တံ၊ထိုကာရကသည်။ဩကာသံ၊ဩကာသမည်၏။

* ယော၊သည်။(ပ) ဩကာသသည်၊ဩကာသမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သွာဓာရော၊ထိုအာဓာရသည်။ဗျာပိဇကော၊နှံ့၍တည်ရာ ဗျာပိကာဓာရဂုဏ်း။ဩပသိလေသိကော ကပ်၍တည်ရာ ဩပသိလေသိကာဓာရဂုဏ်း။ဝေသယိကော၊မကင်းကောင်းသော တည်ရာ ဝေသယိကာဓာရဂုဏ်း။သာမိပိကော၊အနီး၌တည်ရာ သာမိပိကာဓာရဂုဏ်း။ကျတိ၊ ဤသို့။စတုဋ္ဌဓော၊လေးပါးအပြားရှိ၏။

တတ္ထ၊ထိုလေးပါးတို့တွင်။တာဝ၊ရှေးဦးစွာ။ဗျာပိကော၊ဗျာပိကာဓာရကား။ * ဇလေသု၊ရေတို့၌။ခီရံ၊နို့ရည်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ * တိလေသု၊နှမ်းတို့၌။တေလံ၊ဆီသည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ * ဥစ္ဆုသု၊ကြံတို့၌။ရသော၊အရည်သည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။

ဩပသိလေသိကော၊ဩပသိလေသိကာဓာရကား။ * ပရိယင်္ကေ၊ပလ္လင်၌။ရာဇာ၊မင်းသည်။သေတိ၊အိပ်၏။ * အာသနေ၊နေရာ၌။သံယော၊သံယာသည်။ဥပဝိဋ္ဌော၊ဝင်နေ၏။ ➤ ဝေသယိကော၊ဝေသယိကာဓာရကား။ * ဘူမိသု၊မြေတို့၌။မနုဿာ၊လူတို့သည် စရန္တိ၊သွားကုန်၏။ * အန္တလိက္ခေ၊ကောင်းကင်၌။ဝါယူ၊လေတို့သည်။ဝါယန္တိ၊တိုက်သွားကုန်၏။ * အာကာသေ၊ကောင်းကင်၌။သကုဏာ၊ငှက်တို့သည်။ပက္ခန္ဒန္တိ၊ပျံသွားကုန်၏။

သာမိပိကော၊သာမိပိကာဓာရကား။ * ဝနေ၊တော၌။ဟတ္ထိနော၊ဆင်တို့သည်။စရန္တိ၊သွားကုန်၏။ * ဂဂိ်ယံ၊ဂဂိ်မြစ်၌။ယောသော၊နွားကျောင်းသားရွာသည်။တိဋ္ဌတိ၊တည်၏။ * ဝဇေ၊နွားခြံ၌။ဂါဝေါ၊နွားတို့ကို။ဒုဟန္တိ၊နို့ညှစ်ကုန်၏။ * သာဝတ္ထိယံ၊သာဝတ္ထိပြည်

http://www.dhammadownload.com

၌။ဧလောဝနေ၊ဧလောဝန်ကျောင်းတော်၌။ဝိဟရတိ၊နေတော်မူ၏။➤ ဩကာသမိစ္ဆနေန၊ ဩကာသအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ဩကာသေ သတ္တမီ ဩကာသေ သတ္တမီ-စသည်၌ ဩကာသ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➤ ယော+အာဓာရော+တံ+ဩကာသံ-ဟု (၄) ပုဒ် (ဩကာသ) သညာသုတ်။

➤ သွာဓာရော စတုဗ္ဗိဓော-၌ စတုဗ္ဗိဓသဂ္ဂဟ (၀ါ) အာဓာရ, ၄-ပါး (၀ါ) ဩတာသ, ၄-ပါးကား။ ။ ၁။ ဏာပိကာဓာရ (ပုံစံ) ဇလေသု ခီရံ တိဋ္ဌတိ ၂။ ဩပသိလေသိကာဓာရ (ပုံစံ) ပရိယင်္ကေ ရာဇာ သေတိ။ ၃။ ဝေသယိကာဓာရ (ပုံစံ) ဘူမိသု မနုဿာ စရန္တိ။ ၄။ သာမိပိကာဓာရ (ပုံစံ) ဝနေ ဟတ္ထိနော စရန္တိ။

➤ ဩကာသ (၀ါ) အာဓာရ, ၄-ပါး အဓိပ္ပါယ်။ ။ ၁။ အာဓေယ်၏ပတ္ထုံနှံ့၍ တည်ရာဖြစ်သော ဩကာသသည် ဏာပကဩတာသ မည်ပါသည်။ ၂။ အသီးသီး ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထုတို့၏ဩကာသ-၌ အချင်းချင်းစပ်ယှဉ်သဖြင့် ကပ်ရောက်သကဲ့သို့ အာဓေယ်သည် ဩကပ်တတ်, ဩကပ်၍ တည်တတ်သော ဩကာသသည် ဩပသိလေသိက မည်ပါသည်။ ၃။ အနိုးဝတ္ထု၌ သမီပီဝတ္ထု၏နာမည်ကို တင်စား၍ ထိုသမီပီဝတ္ထု၌စပ်သောဖြစ်ခြင်းရှိသည် အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ အာဓာရကို ကြံတတ်သော ဩကာသသည် သာမီပိကဩတာသ မည်ပါသည်။ ၄။ အခြားအရပ်၌ မဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း, ဒေသတစ်ပါးကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်သော်၎င်း အာဓာရကို ကြံစည်သော ဩကာသသည် ဝေသယိကဩကာသ မည်ပါသည်။

➤ ဩတာသ, မည်ပုံ။ ။ ကတ္တား, ကံ-၌တည်သော ကြိယာတို့၏တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် ကြိယာပတိဋ္ဌာပနသတ္တိသည် ဩကာသမည်ပါသည်။

➤ အာဓာရ, မည်ပုံ။ ။ မိမိအပေါ်၌ တည်သောအရာဟူသမျှကို မကျဆောင်ဆောင်ထားရာဖြစ်သောကြောင့် တည်ရာဖို့ရာဟူသမျှသည် အာဓာရမည်ပါသည်။

➤ အာဓာရ, အရ။ ။ ကတ္တား, ကံနှင့်တကွဖြစ်သော ထိုင်ခြင်း, ချက်ခြင်း-စသော ကြိယာတို့၏တည်ရာကို ယူရပါမည်။

➤ ကြိယာကို ဆောင်ပုံ။ ။ ကင္ရေ နိသီဒတိ ဒေဝဒတ္တော-၌ ထိုင်ခြင်းကြိယာသည် ဒေဝဒတ်တည်းဟူသော ကတ္တားကို ဆောင်ထားသောကြောင့် ဒေဝဒတ်နှင့်တကွဖြစ်သော ထိုင်ခြင်းကြိယာကို ဆောင်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။

ထာလိယံ ဩဒနံ ပစတိ-၌ ချက်ခြင်းကြိယာသည် ဆန်တည်းဟူသော ကံကို ဆောင်ထားသောကြောင့် ဆန်နှင့်တကွဖြစ်သော ချက်ခြင်းကြိယာကို ဆောင်သည်ဟု ဆိုရပါသည်။

➤ အာဓာရကို ဩတာသ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း။ ။ မုချ၏အစွမ်းအားဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ၵင်း, ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်ၵင်း, ကြိယာ၏တည်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာဓာရကို သြကာသ-ဟု ဆိုရပါသည်။

၂၇၉။ ယေန ဝါ ကယိရတေ တံ ကာရဏံ

ယေနဝါ ကယိရတေ၊ ယေနဝါ ပဿတိ၊ ယေနဝါ သုဏာတိ၊ တံ ကာရဏံ ကရဏသည် ဟောတိ၊ ဒတ္တေန ဝိဟိ လုနာတိ၊ ဝါသိယာ ကဠံ တဋ္ဌတိ၊ ဖရသုနာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒတိ၊ ကုဒါလေန ပထဝိ ခဏတိ၊ သတ္ထေန ကမ္မံ ကရောတိ၊ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ၊ သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ကရဏမိစ္စေနေန ကွတ္ထော? ကရဏော တတိယာ။

* ယေနဝါ၊အကြောင်ကာရကဖြင့်မူလည်း။ကယိရတေ၊ပြုတတ်၏။တံ၊ထိုပြုကြောင်း ကာရကသည်။ကရဏံ၊ကရိဏ်းမည်၏။ ➤ * ယေနဝါ၊လည်း။ကယိရတေ၊၏။ယေနဝါ၊ လည်း။ပဿတိ၊မြင်တတ်၏။ယေနဝါ၊လည်း။သုဏာတိ၊ကြားတတ်၏။တံ ကာရဏံ၊ထို ပြုကြောင်း, မြင်ကြောင်း, ကြားကြောင်းကာရကသည်။ကရဏသည်၊ကရိဏ်းမည်သည် ဟောတိ၊၏။ ။ * ဒတ္တေန၊တံစဉ်ဖြင့်။ဝိဟိ၊ကောက်စပါးကို။လုနာတိ၊ရိတ်ဖြတ်၏။ * ဝါသိယာ၊ပဲကွပ်ဖြင့်။ကဠံ၊သစ်ကို။တဋ္ဌတိ၊ရွေ၏။ * ဖရသုနာ၊ပေါက်ဆိန်ဖြင့်။ရုက္ခံ၊သစ် ပင်ကို။ဆိန္ဒတိ၊ဖြတ်၏။* ကုဒါလေန၊ပေါက်တူးဖြင့်။ပထဝိ၊မြေကို။ခဏတိ၊တူး၏။ * ဟတ္ထေန၊လက်ဖြင့်။ကမ္မံ၊အမှုကို။ကရောတိ၊ပြု၏။ * စက္ခုနာ၊မျက်စိဖြင့်။ရူပံ၊အဆင်းကို။ ပဿတိ၊မြင်၏။ * သောတေန၊နားဖြင့်။သဒ္ဒံ၊အသံကို။သုဏာတိ၊ကြား၏။ ➤ ကရဏ မိစ္စနေန၊ကရိဏ်းဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ ကရဏော တတိယာ၊ကရဏော တတိယာ-စသော သုတ်တို့၌ ကရိဏ်းဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➤ **ယေန+ဝါ+ကယိရတေ+တံ+ကရဏံ-ဟု (၅)ပုဒ် (ကရဏ)သညာသုတ်။**

➤ **ကရဏသဒ္ဒပ် (ဝါ) ဏရိဏ်းနှစ်မျိုး။** ။ ၁။ **အဗျတ္တိက ကရိဏ်း (ပုံစံ)** ဟတ္ထေန ကမ္မံ ကရောတိ။ ၂။ **ဗာဟိရကရိဏ်း (ပုံစံ)** ဒတ္တေန ဝိဟယော လုနာတိ။

➤ **ကရဏ, မည်ပုံ။** ။ ကြိယာကို အထူးသဖြင့် လွန်စွာပြီးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် တံစဉ်ဖြပ်-စသည်တို့၏ ကြိယာသာကေ တမသတ္တိသည် ကရဏမည်ပါသည်။ (**တစ်နည်း**) ကတ္တားဇ၏အဆောက်အဦး ဝတ္ထုဖြစ်သော ကြိယာကို ခြား, ကွာခြင်း မရှိဘဲ ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ကရဏမည်ပါသည်။

➤ **တတိယာဟိတ်နှင့်တရိဏ်းအထူး။** ။ အနွေန ဝသတိ-၌ တမင်းသည် နေခြင်းကြိယာနှင့်တစ်ချိန်တည်း တစ်စပ်တည်းမဟုတ်, ကွာခြားလျက်ရှိသောကြောင့် တိယာဟိတ်မည်၏။ ဒတ္တေန ဝိဟိ လုနာတိ-၌ ရိတ်ခြင်းကြိယာနှင့် တံစဉ်သည်

http://www.dhammadownload.com

ကွာခြားမှုမရှိ ရိတ်တိုင်း ရိတ်တိုင်း တံစဉ်ပါရသောကြောင့် ကရိဏ်းမည်၏။
မှတ်ချက်/ကြိယာနှင့် တစ်ခြိုနှိတည်း တစ်စပ်တည်းဖြစ်လျှင် နာ-ဝိဘတ်ကို ဖြင့်-ဟု
ကရိဏ်းအနက်ပေးရမည်။ မဖြစ်လျှင် ကြောင့်-ဟု အနက်ပေးရမည်။

➢ **ယေနဝါ တံယီရတေ-ဟု အထူးပြုရှိ ဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ကတ္တားဇ်၏ အဆောက်အဦးဖြစ်သော ကာရကတို့တွင် ကြိယာကို အထူးပြီးစေတတ်သော ကာရက ကိုသာ ယူခြင်းအကျိုးငှာ (ဝါ) ယူလိုသောကြောင့်-တည်း။

၂၈၀။ ယံ ကရောတိ တံ ကမ္မံ

ယံဝါ ကရောတိ၊ ယံဝါ ပဿတိ၊ ယံဝါ သုဏာတိ၊ တံ ကာရက် ကမ္မသည် ဟောတိ။ ဆတ္တံ ကရောတိ၊ ရထံ ကရောတိ၊ ရူပံ ပဿတိ၊ သဒ္ဒံ သုဏာတိ၊ ကဏ္ဌက် မဒ္ဒတိ၊ ဝိသံ ဂိလတိ။ **ကမ္မမိစ္စနေန ကွတ္ထော?** ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ။

* ယံ၊အကြင်ကာရကသည်။ကရောတိ၊ပြုတတ်, မြင်တတ်, ကြားတတ်၏။တံ၊ထို ပြုတတ်, မြင်တတ်, ကြားတတ်သော ကာရကသည်။ကမ္မံ၊ကံမည်၏။

* ယံဝါ၊အကြင်ကာရကကိုမူလည်း။ကရောတိ၊ပြုတတ်၏။ယံဝါလည်း။ပဿတိ၊မြင် တတ်၏။ယံဝါ၊အကြင်ကာရကကိုမူလည်း။သုဏာတိ၊ကြားတတ်၏။တံ ကာရက်၊ထို ကာရကသည်။ကမ္မသည်၊ကံမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဆတ္တံ၊ထီးကို။ကရောတိ၊ပြုတတ်၏။ * ရထံ၊ရထားကို။ကရောတိ၊ပြုလုပ်၏။ * ရူပံ၊အဆင်းကို။ပဿတိ၊မြင်၏။ * သဒ္ဒံ၊အသံကို။သုဏာတိ၊ကြား၏။ကဏ္ဌက်၊ဆူးကို။ မဒ္ဒတိ၊နင်း၏။ * ဝိသံ၊အဆိပ်ကို။ဂိလတိ၊မျိုး၏။ကမ္မမိစ္စနေန၊က်ဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊နည်း။ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ၊ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ-စသောသုတ်တို့၌ က်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **ယံ+တရောတိ+တံ+တမ္ဟံ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **ကမ္မသရူပ် (တံ-အပြား)** ။ ။ ၁။ နိဗ္ဗတ္တနီယက်, ၂။ ဝိကရဏီယက်, ၃။ ပါပုဏနီယက်။ **(တစ်နည်း)** ၁။ ဂ္ဟန္ဆိတက်, ၂။ အနိဋ္ဆိတက်။(တစ်နည်း) ၁။ ကထိတက်, ၂။ အကထိတ်-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရကကို သာဓေ-ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ကြိယာကို ပြီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ကာရကကို သာဓေ-ဟု ဆိုရပါသည်။

➢ **က်-စသော (၆)ပါးကို ကာရက-ဟု ခေါ်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ကာရက် အရာ၌ ထင်ရှားသောအားဖြင့်ငင်း, ကြံဆခြင်း, တင်စားခြင်းအားဖြင့်ငင်း, က်-စသော အနက်ရှိမှသာ ကြိယာဖြစ်နိုင်သောကြောင့် -တည်း။

➢ **ဂ္ဟန္ဆိတ, အနိဋ္ဆိတ, ကထိတ, အကထိတက်-စသည်တို့ကို ဤသုတ်ဖြင့်**

http://www.dhammadownload.com

ကံ,အမည် မှည့်နိုင်ခြင်းအကြောင်း။ ။ ဣစ္ဆိတကံ-စသည်တို့ကို မင့်ဘဲ ကံ-အားလုံးကို သိမ်းကျုံးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့် ယံ ကရောတိ တံ ကမ္မံ-ဟု ဆိုသောကြောင့်၎င်း, အနက်တစ်မျိုးကို စီရင်နိုင်သော ဝါသဒ္ဓါလိုက်လာသောကြောင့်၎င်း, ယံ ကရောတိ တံ ကမ္မံ-သုတ်ဖြင့်ပင် ကံ-အမည် မှည့်ရပါသည်။

➢ **ယညဒတ္တံ ကမ္မလံ ယာစတေ ဗြာဟ္မဏော-၌ တထိတကံ, အကထိတကံ ခွဲပုံ။** ။ ကမ္မလံ-ကား ကံနှစ်ခုရှိသော တောင်းခြင်းကြိယာဖြင့် ဆိုခြင်းငှာ အလွန်အလိုရှိသောကြောင့် ကထိတကံ ဖြစ်ပါသည်။ ယညဒတ္တံ-ကား မပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် အကထိတကံ ဖြစ်ပါသည်။

၂၈၁။ ယော ကရောတိ သကတ္တာ

ယော ကရောတိ၊ သော ကတ္တုသညော ဟောတိ။

အဟိနာ ဒဋ္ဌော နရော၊ ဂရုဋ္ဌေန ဟတော နာဂေါ၊ ဗုဒ္ဓေန ဇိတော မာရော၊ ဥပဂုတ္တေန မာရော ဗန္ဓော။ **ကတ္တုဣစ္ဆနေန ကွတ္တော? ကတ္တရိစ။**

* ယော၊အကြင်ကာရကသည်။ကရောတိ၊ပြုတတ်၏။သော၊ထိုပြုတတ်သော ကာရကသည်။ကတ္တာ၊ကတ္တားမည်၏။ * ယော၊သည်။ကရောတိ၊၏။သော၊သည်။ကတ္တုသညော၊ကတ္တားမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * အဟိနာ၊မြွေသည်။နရော၊လူကို။ဒဋ္ဌော၊ကိုက်အပ်၏။ * ဂရုဋ္ဌေန၊ဂဋ္ဌန်သည်။နာဂေါ၊နဂါးကို။ဟတော၊သတ်အပ်၏။ * ဗုဒ္ဓေန၊ဘုရားသည်။မာရော၊မာရ်ကို။ဇိတော၊အောင်အပ်ပြီ။ * ဥပဂုတ္တေန၊အရှင်ဥပဂုတ်သည်။ မာရော၊မာရ်မင်းကို။ဗန္ဓော၊တုတ်နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်၏။**ကတ္တုဣစ္ဆနေန**၊ကတ္တားဟူသော အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္တော၊နည်း။ကတ္တရိစ၊ကတ္တရိစ-စသောသုတ်တို့၌ ကတ္တား-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ **ယော+ကရောတိ+သ+ကတ္တာ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော (သုဒ္ဓကတ္တု)သညာသုတ်။**

➢ **ကတ္တားမည်ပုံ။** ။ မိမိကိုယ်တိုင် ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ကြိယာကိုပြီးစေတတ်သောကြောင့် ကြိယာနိပ္ပာဒနသတ္တိသည် ကတ္တားမည်ပါသည်။

➢ **ကတ္တားသရုပ်။** ။ ၁။ သုဒ္ဓကတ္တား။ ၂။ ဟေတုကတ္တား။ ၃။ ကမ္မကတ္တား။

➢ **သုဒ္ဓကတ္တားမည်ပုံ။** ။ကိုယ်ကိုင်သာကြိယာကို ပြုလုပ်တတ်သော ကတ္တားသည် သုဒ္ဓကတ္တားမည်ပါသည်။

➢ **ဟေတုကတ္တားမည်ပုံ။** ။ ပြုခြင်းငှာစွမ်းနိုင်ပါလျှက် မပြုဘဲနေသော အခြားကတ္တားကို အလုပ်၌ စေခိုင်းတတ်သော ကတ္တားသည် ဟေတုကတ္တားမည်ပါသည်။

➢ **ကမ္မကတ္တားမည်ပုံ။** ။ အခြားကတ္တား၏ကြိယာကိုစွဲ၍ ကံဖြစ်သော်လည်း ယ်ကုစ္စာပြုနိုင်သောကြောင့် အလိုလိုပြီးသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကတ္တားသည် ကမ္မကတ္တား

http://www.dhammadownload.com

မည်၏။ (ရှင်းလင်းချက်) သယံ ကရီယတေ ကရော-၌ ကရသဒ္ဒါသည် သယံသဒ္ဒါနှင့် မယှဉ်သည့်အခါ ကံဖြစ်၍ မယှဉ်သည့်အခါ ကတ္တားဖြစ်သွားသည်ကို ကမ္မကတ္တား-ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ ဟေတုဝါကျကို ပြရာ၌ ဂစ္ဆတိ ဒေဝဒတ္တော၊ တမညော ပယောဇယတိ ဂမယတိ ဒေဝဒတ္တံ-ဟု ပြရခြင်းအကြောင်း။ ။ စေခိုင်းအပ်သူ၏ သွားခြင်း-စသော ကြိယာကို ပြုစွမ်းနိုင်ကြောင်းထင်ရှားစေလိုသောကြောင့်-တည်း။

➢ ကရိုဏ်းနှင့်ကတ္တား အထူး။ ။ ကရိုဏ်းသည် ကြိယာကို လွန်စွာပြီးစေတတ်သော သတ္တိရှိသော်လည်း ကတ္တားနှင့်ကင်းက ကြိယာကို မပြီးစေနိုင်, ကတ္တားသည်ကား မိမိကိုယ်တိုင် ပြဋ္ဌာန်းသည်ဖြစ်၍ ကြိယာကို ပြီးစေနိုင်ပါသည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

၂၈၂။ ယော ကာရေတိ သဟေတု

ယော ကတ္တာရံ ကာရေတိ၊ သော ဟေတုသညော ဟောတိ ကတ္တာစ။ သောပုရိသော တံပုရိသံ ကမ္မံ ကာရေတိ၊ သောပုရိသော တေန ပုရိသေန ကမ္မံ ကာရေတိ၊ သောပုရိသော တဿ ပုရိသဿ ကမ္မံ ကာရေတိ၊ ဧဝံ ဟာရေတိ၊ ပါဌေတိ၊ ပါစေတိ၊ ဓာရေတိ။ ဟေတုဏ္ဍစွနေန ကွတ္ထော? ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ။

* ယော၊အကြင်ကာရကသည်။ကတ္တာရံကတ္တားတစ်ပါးကို။ကာရေတိ၊ပြုစေတတ်၏။သသော၊ထိုပြုစေတတ်သော ကာရကသည်။ဟေတု၊ဟေတုကတ္တားမည်၏။

* ယော၊သည်။ကတ္တာရံကို။ကာရေတိ၊၏။သော၊သည်။ဟေတုသညော၊ဟိတ်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ကတ္တာစ၊ကတ္တားလည်းမည်၏။

သောပုရိသော၊ထိုယောက်ျားသည်။တံပုရိသံ၊ထိုယောက်ျားကို။ကမ္မံ၊အမှုကို။ကာရေတိ၊ပြုစေ၏။ * သောပုရိသော၊သည်။တေန ပုရိသေန၊ကို။ကမ္မံ၊ကို။ကာရေတိ၊၏။ * သော ပုရိသော၊သည်။တဿ ပုရိသဿ၊ထိုယောက်ျားကို။ကမ္မံ၊ကို။ကာရေတိ၊ပြုစေ၏။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ဟာရေတိ၊ဆောင်စေ၏။ပါဌေတိ၊ရွတ်စေ၏။ပါစေတိ၊ချက်စေ၏။ဓာရေတိ၊ဆောင်စေ၏။ဟေတုဏ္ဍစွနေန၊ဟေတုကတ္တားအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊နည်း။ ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏပယာ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ၊ဟေတွတ္ထေ-စသည်တို၌ ဟေတုကတ္တားဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ ယော+ကာရေတိ+သ+ဟေတု-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

မေး။ ။ ဤသုတ်အရ ကတ္တားသည်ပင် ဟိတ်ဖြစ်ပုံကို ကစ္စည်းဆရာအလိုတိုင်း ပုံစံထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ သော ပုရိသော တံ ပုရိသံ ကမ္မံ ကာရေတိ-၌ သောပုရိသောသည် စေခိုင်းမှုကို

http://www.dhammadownload.com

ပြုလုပ်တတ်သောကြောင့် ကတ္တားမည်ပါသည်။ယင်းကတ္တားသည်ပင် အခြားကတ္တား တစ်ပါးကို စေခိုင်းတတ်သောကြောင့် ဟိတ်လည်းမည်ပါသည်။

➤ ဟေတုမည်ပုံ။ ။ သူတစ်ပါး၏ဗျာပါရကိုစွဲ၍ ကြိယာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကြောင့် ပယောဇကဗျာပါရသည် ဟေတုမည်ပါသည်။

➤ကတ္တားမည်ပုံ။ ။ မိမိဗျာပါရကိုစွဲ၍ ကြိယာကိုဖြစ်စေတတ်သော ကာရကသည် ကတ္တားမည်ပါသည်။

➤ဟေတုကတ္တားမည်ပုံ။ ။ ကြိယာပြီးခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်သော ပယောဇက ဗျာပါရကြောင့်ငင်း, မိမိပဌာန်ဖြစ်၍ ကြိယာကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့်ငင်း, ပယော ဇက ဗျာပါရရှိသော ကတ္တားသည် ဟေတုကတ္တားမည်ပါသည်။

➤ ကတ္တားကို သုဒ္ဓကတ္တား, ဟေတုကတ္တား-ဟု အမည်နှစ်မျိုးမှည့်ခေါ်သဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးများ။ ။ ကတ္တားကို သုဒ္ဓကတ္တားဟု အမည်မှည့်သဖြင့် ကတ္တရိစ-သုတ်၌ ကတ္တားဟု ခေါ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ ဟေတုကတ္တားဟု အမည်မှည့်သဖြင့် ဓာတူဟိ ဏော ဏာယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟေတွတ္ထေ-သုတ်၌ ဟေတု-ဟု ခေါ်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➤ ကာရိတ်ကံ-၌ သုံးစွဲနိုင်သော ဝိဘတ်များ။ ။ ၁။ ဒုတိယာဝိဘတ်။ (ပုံစံ) သော ပုရိသော တံပုရိသံ ကမ္မံ ကာရေတိ၊ ၂။ တတိယာဝိဘတ်။ (ပုံစံ) သော ပုရိသော တေန ပုရိသေန ကမ္မံ ကာရေတိ၊ ၃။ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်။ (ပုံစံ) သောပုရိသော တဿ ပုရိသဿ ကမ္မံ ကာရေတိ။

နိယ် ။ ။ ကာရိတ်ကံမှာ၊ ဒုတိယာနှင့်၊ တတိယာ ဆဋ္ဌီ၊ သုံးလီဝိဘတ်၊ သက်တုံလတ်၊ ကျမ်းမြတ် ဤသို့မိန့်သတည်း။

➤ သော ပုရိသော တေန ပုရိသေန ကမ္မံ ကာရေတိ-၌ တေန ပုရိသေန-ဝယ် ဝိဘတ်, ဝိဘတ်အနက်, သက်သောသုတ်။ ။ ဝိဘတ်ကား-တတိယာဝိဘတ်, ဝိဘတ် အနက်ကား-ကံအနက်, သက်သောသုတ်ကား-ကတ္တရိစ-သုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြစ်ပါသည်။

* သောပုရိသော၌ ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်- အာလပနေစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဟေတု ကတ္တားအနက်၌ ပထမာ ဧကဝုစ် သိဝိဘတ်သက်သည်။

➤ သော ပုရိသော တံပုရိသံ ကမ္မံ ကာရေတိ-၌ တံပုရိသံ-ကား- ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒီနံ ကာရိတေဝါ-သုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ကံအနက်၌ ဒုတိယာ ဧကဝုစ် အံဝိဘတ်သက်သည်။[တံ ပုရိသံ-၌ ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်- ဂတိ ဗုဒ္ဓိသုတ်]

➤ သော ပုရိသော တဿ ပုရိသဿ ကမ္မံ ကာရေတိ-၌ တဿ ပုရိသဿ ကား- ဒုတိယာ ပဋ္ဌမိနဋ္ဌသုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ(ကံ) အနက်၌ ဆဋ္ဌီသဝိဘတ်သက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

၂၈၃။ ယဿ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ သာမီ

ယဿဝါ ပရိဂ္ဂဟော၊ တံ သာမီသည် ဟောတိ။ တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဝီသော၊ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တော၊ တဿ ဘိက္ခုနော စီဝရံ၊ အတ္တနော မုခံ။ သာမီ ဣစ္စနန ကွတ္ထော? သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီ။

* ယဿဝါ၊အကြင်သူ၏လည်း။ပရိဂ္ဂဟော၊သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တံ၊ထိုဥစ္စာရှင်သည်။သာမီ၊သာမီမည်သည်။ (ဝါ) သမ္မန်မည်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ * ယဿဝါ၊လည်း။ (ပ) သာမီသည်၊သာမီမည်သည်။ (ဝါ) သမ္မန်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ထိုရဟန်း၏။ပဋိဝီသော၊အဘို့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ထိုရဟန်း၏။ပတ္တော၊သပိတ်။ တဿ ဘိက္ခုနော၊၏။စီဝရံ၊သင်္ကန်း။ အတ္တနော၊မိမိ၏။မုခံ၊မျက်နှာ။သာမီဣစ္စနေန၊သာမီအမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ နည်း။သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီ၊သာမိသ္မိ ဆဋ္ဌီ-စသည်တို့၌ သာမီဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ **ယဿ+ဝါ+ပရိဂ္ဂဟော+တံ+သာမီ-ဟု (၅)ပုဒ်ရှိသော (သာမီ)သညာသုတ်။**

➢ **သာမီမည်ပုံ။** ။ သိမ်းဆည်းအပ်သော ဥစ္စာရှိသောကြောင့် ဥစ္စာရှင်ဖြစ်သော ပုရိသ-စသော ဒြပ်သည် သာမီမည်ပါသည်။

➢ **သမ္မန်သည် ကာရက, မမည်ခြင်းအကြောင်း (ဝါ) အကာရကဖြစ်ရခြင်း အကြောင်း။** ။ သမ္မန်သည် ကြိယာနှင့်စပ်ခြင်းမရှိသောကြောင့်-တည်း။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ ဝါသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။** ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဒေဝါနမိန္ဒော, မဟာသေနာပတီနံ ဥဇ္ဇာပေ တဗ္ဗံ, ဒေဝဒတ္တဿ ရုဇတိ-၌ သာမီ၏ယှဉ်ရာ, တဗ္ဗ-ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်ရာ, ရုဇဓာတ်နှင့် ယှဉ်ရာ-စသည်တို့၌လည်း သာမီအမည်မှည့်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **သာမီသရုပ်။** ။ ၁။ ဝိသေသနသမ္မန်။ (ပုံစံ) ရညော ပုရိသော။ ၂။ ဌာနီသမ္မန် (ပုံစံ) ယမေဒန္တဿာ ဒေသော။ ၃။ အာဂမီသမ္မန်။ (ပုံစံ) ပုထဿာ ဂမော။

➢ **သာမီ, အရ။** ။ ဝိသေသန, ဌာနီ, အာဂမီတို့၏အပြားအားဖြင့် သုံးပါးအပြား ရှိသော အနက်ကို ယူရပါမည်။

➢ **သမ္မန်မည်ပုံ။** ။ သူတစ်ပါးနှင့်စပ်ခြင်းသည် သမ္မန်မည်ပါသည်။

➢ **သမ္မန်အပြား (၁၀) ပါး။** ။ ၁။ ဘဏ္ဍနသမ္မန် (ပုံစံ) ပဟူတံ မေ ဓနံ သက္ကာ၊ ဧကဿ ပဋိဝီသော၊ ဘိက္ခုဿ ပတ္တစီဝရံ။ ၂။ သမီပသမ္မန်(ပုံစံ) အမ္ဗဝနဿ အဝိဒူရေ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ။ ၃။ သမူဟသမ္မန်(ပုံစံ) သုဝဏ္ဏဿ ရာသိ၊ ဘိက္ခူနံ သမူဟော၊ ၄။ အဝယဝသမ္မန်(ပုံစံ) မနုဿဿေဝ တေ သီသံ၊ ရုက္ခဿ သာခါ။ ၅။ ဝိကာရသမ္မန် (ပုံစံ) သုဝဏ္ဏဿ ဝိကတိ၊ ဘဋ္ဌဓညာနံ သကူ။ ၆။ကာရိယသမ္မန် (ပုံစံ) ယဝဿ

http://www.dhammadownload.com

အက်ုရော၊ မေယသ သဒ္ဒေါ၊ ပုတ္တာပိ တသ ဗဟဝေါ၊ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ ၇။ အဝတ္ထာသမ္မန်(ပုံစံ) ခန္ဓာနံ ပါတုဘာဝေါ၊ ခန္ဓာနံ ဇရာ၊ ခန္ဓာနံ ဘေဒေါ။ ၈။ ဇာတိသမ္မန် (ပုံစံ) မနုဿသ ဘာဝေါ၊ မနုဿာနံ ဇာတိ။ ၉။ ဂုဏသမ္မန်(ပုံစံ) သုဝဏ္ဏသ ဝဏ္ဏော၊ စသည်။၁၀။ ကြိယာသမ္မန် (ပုံစံ) ပါဒသ ဥက္ခိပနံ၊ ဟတ္ထသ သမိဥ္ဇနံ-စသည်။

➢ **သုဝဏ္ဏသ ဝိကတိ-၌ သုဝဏ္ဏ-၏ သမ္မန်အမျိုးအစား** ။ ။ သုဝဏ္ဏသ ဝိကတိ-၌ သုဝဏ္ဏသည် ဝိကာရသမ္မန် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပါဒသ ဥက္ခိပနံ-၌ ကြိယာနှင့်စပ်ပါလျှက် ကာရကမဖြစ်ဘဲ အကာရက (သမ္မန်) ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ပါဒ,သဒ္ဒါသည် ဥက္ခိပနကြိယာနှင့် စပ်သော်လည်း ယင်းကြိယာကို ပါဒ,သက်သက်က မပြီးစေနိုင်, ပုရိသော-စသော ကတ္တားကသာ ပြီးစေနိုင်သောကြောင့် -တည်း။

➢ **ဝိသေသန+ဝိသေသိတဗ္ဗ (ဝိသေသျ) ခွဲပုံ**။ ။ ရညော ပုရိသော-၌ မင်းသည် ယောက်ျားကို အခြားသောအရှင်သခင်မှ အထူးပြုတတ်, နစ်စေတတ်သောကြောင့် ရညော-သည် ဝိသေသနမည်ပါသည်။ ယောက်ျားသည် မင်းက အထူးပြုအပ်သောကြောင့် ပုရိသော-သည် ဝိသေသိတဗ္ဗ (ဝါ) ဝိသေသျ မည်ပါသည်။

၂၈၄။ လိင်္ဂတ္ထေ ပဌမာ

လိင်္ဂတ္ထာဘိဓာနမတ္တေ ပဌမာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ပုရိသော၊ ပုရိသာ၊ ဧကော၊ ဒွေ၊ စ၊ ဝါ၊ ဟေ၊ အဟေ၊ ရေ၊ အရေ။

* သဒ္ဒေ၊သုဒ္ဓနာမ်, သဒ္ဒါ, ဥပသာရ, နိပါတ်, သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, ကိတ်-ပြီးသဒ္ဒါသည်။လိင်္ဂတ္ထေ၊အနက်ထူးထွေမပါ,သကတ်,ဒြပ်,လိင်ဟူသော အနိပ္ပန္နလိင်္ဂတ္ထမျှရှိသည်။ (ဝါ) သကတ်,ဒြပ်,လိင်သဒ္ဒါသာမန်, ကာရကသာမန်-ဟူသော အနိပ္ပန္နလိင်၏ အနက်မျှသာရှိသည်။ သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ၊ထိုအတ္ထမတ္ထကို, ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ။လိင်္ဂတော၊လိင်မှ။ပရံ၊နောက်၌။ပဌမာ၊ပဌမာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သဒ္ဒေ၊သည်။ (ပ) ပဌမာဝိဘတ္တိ၊ပဌမာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုရိသော၊ယောက်ျားသည်။ပုရိသာ၊တို့သည်။ဧကော၊တစ်ယောက်။ဒွေ၊နှစ်ယောက်တို့။စ၊စသဒ္ဒါသည်။ဝါ၊ဝါသဒ္ဒါသည်။ (ပ) အရေ၊အရေသဒ္ဒါသည်။

➢ **လိင်္ဂတ္ထေ+ပဌမာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်**။

➢**လိင်္ဂ, အရ**။ ။ နိပ္ပန္န၏အစိတ်ဖြစ်သောကြောင့်ရင်း, မထင်မရှား ကွယ်ဝှက်သောအနက်ကို သိစေတတ်သောကြောင့်ရင်း, ရှေးဦးစွာ တည်ထားအပ်သော အနိပ္ပန္နပါဋိပဒိက သျာဒိဝိဘတျန္တပဒ ပကတိရုပ်ကို ယူရမည်။

➢ **လိင်္ဂတ္ထ, အရ**။ ။ ဥပသာရပုဒ်၏အနက်, အချို့သောနိပါတ်ပုဒ်တို့၏အနက်,

http://www.dhammadownload.com

လိင်,သဒ္ဒါ,ပရိမာဏနှင့်ယှဉ်သော သုဒ္ဓလိင်္ဂတ္ထ, အဘိဟိတ ကမ္မာဒိ သဲသဒ္ဒလိင်္ဂတ္ထတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဝါ) လိင်,သဒ္ဒါ,ပရိမာဏနှင့်ယှဉ်သော သက်သက်သောသဒ္ဒါ၏အနက်ဌာန်း, ထိုလိင်သည် ပရိမာဏမှလွတ်သော ဥပသာရ, နိပါတ်တို့၏ အနက်ဖြစ်သော သက်သက်သောသဒ္ဒါ၏အနက်သည်ဌာန်း, လိင်္ဂတ္ထမည်ပါသည်။ (တစ်နည်း) သမ္မဟ ပညတ်, သန္တာနပညတ်, ဥပါဒါပညတ်-ဟု ဆိုအပ်သော ဃဋ,ပဋ-စသော ခေါ်ဝေါ်အပ်သော အနက်သည်ဌာန်း, တဒ္ဓာပညတ်-ဟု ဆိုအပ်သော ခက်မာသည်၏အဖြစ် တွေ့ထိခြင်း-စသော သာမညအခြင်းအရာသည်ဌာန်း, လိင်္ဂတ္ထမည်ပါသည်။

➤ **လိင် (လိင်)** မည်ပုံ။ ။ မထင်ရှားသော အစိတ်အပိုင်းသည် လိင်္ဂမည်၏။ (တစ်နည်း) ပုရိသ-စသော နာမ်ဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောပုဒ်တို့၏ နှေးဦးစွာ ရှုပ်တည်ထားသော ပကတိရုပ်ကို မထင်ရှားသောကြောင့်ဌာန်း, အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သောကြောင့်ဌာန်း, လိင်္ဂမည်ပါသည်။ (တစ်နည်း) ဥပသာရ-စသည်တို့၏ လျှို့ဝှက်အပ်သောအနက်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် လိင်္ဂမည်ပါသည်။

➤ **လိင်္ဂတ္ထ (၂) မျိုး**။ ။ ၁။ ကမ္မာဒိသဲသဒ္ဒလိင်္ဂတ္ထ။ ၂။ သုဒ္ဓလိင်္ဂတ္ထတို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဤ၌ အလိုရှိအပ်သော လိင်္ဂတ္ထ**။ ။ ကဲ, စသော အနက်တို့၌ ဒုတိယာ-စသော ဝိဘတ်တို့ကို စီရင်လတ္တံ့ဖြစ်သောကြောင့် သုဒ္ဓလိင်္ဂတ္ထကို ယူရပါမည်။

➤ **ပဌမာဝိဘတ်သက်ရမည့် အနက်များ**။ ။ ဥပသာရပုဒ်တို့၏အနက်၌ဌာန်း, အချို့သောနိပါတ်သဒ္ဒါတို့၏အနက်၌ဌာန်း, သုဒ္ဓဖြစ်သော လိင်,သဒ္ဒါ,ပရိမာဏနှင့်ယှဉ်သောအနက်၌ဌာန်း, အာချာတ်-စသော ဝါစကတို့ဟောအပ်ပြီးသော ကဲ-စသည်တို့နှင့် ရောသောအနက်၌ဌာန်း, ပဌမာဝိဘတ်သက်ရမည်။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် ပဌမာဝိဘတ်သာ သက်ရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ဝါစကကြီးကဟောပြီးဖြစ်၍ တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိဘတ်ဟောအပ်သော အနက်ထူးမရှိသည့်အတွက် ဒုတိယာ-စသော ဝိဘတ်သက်ရာမဟုတ်သောကြောင့်ဌာန်း, လိင်အနက်သာမည ထင်ရှားရှိနေသောကြောင့်ဌာန်း, ပဌမာဝိဘတ်သာ သက်ရပါသည်။

➤ **ပုရိသော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ-၌ ပုရိသော-ဝယ် ပဌမာဝိဘတ် သက်ရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ဂစ္ဆတိ-ဟူသော အာချာတ်ကြိယာဝါစကသည် ကတ္တားကို ဟောပြီးဖြစ်သောကြောင့် ထိုကတ္တားအနက်ကို တစ်ဖန်ထပ်၍ဟောခြင်းသည် အနက်ထူးမရှိသည့်အတွက် သက်ရာမဟုတ်သောကြောင့်ဌာန်း, လိင်အနက်သာမည၏ ထင်ရှားသောကြောင့်ဌာန်း, (တတိယာဝိဘတ်မသက်ဘဲ) ပဌမာဝိဘတ်သာ သက်ရပါသည်။

မေး ။ ။ **ပုရိသေန ဆြဒနော ဝစ္စတေ-၌ ဆြဒနော-ဝယ်** မည်သည့်သုတ်ဖြင့် မည်သည့်ဝိဘတ် သက်ရသည်ကို အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ ။ ။ အာချာတ်, ကိတ်, တဒ္ဓိတ်, သမာသ်တို့သည်ဟောအပ်သော ကံ-စသော အနက်တို့နှင့် ရောနှောသောအနက်သည် နောက်ထပ် မိမိဟောထိုက်သော - အနက်ထူးမရှိသည့်အတွက် ဒုတိယာ-စသည် သက်ရာမဟုတ်သောကြောင့်၎င်း လိင်အနက်သာမည ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ဩဒနော-ဝယ် လိင်ထွေ ပဌမာသုတ် ဖြင့် ပဌမာသိဝိဘတ် သက်ပါသည်။

➢ **ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ မတ္ထဝံ အဓိပ္ပါယ်။ ။** ပုရိသ-၌ ပုရဓာတ်၏, အရ ပြည့်စေခြင်းကြိယာ, ဣသပစ္စည်းအရ, ကတ္တုသာဓနသတ္တိကို မယူဘဲ ဒြပ်တစ်ခုကိုသာ ယူရသည်ကို ဓာတုပစ္စယ ဝိဘတ္တိဝဇ္ဇိတ မတ္ထဝံ-ဟု ဆိုပါသည်။

၂၈၅။ အာလပနေ စ

အာလပနတ္ထာဓိကေ လိင်တ္ထာဘိဓာနမတ္တေစ ပဌမာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ဘော ပုရိသ၊ ဘဝန္တော ပုရိသာ၊ ဘော ရာဇ၊ ဘဝန္တော ရာဇာနော၊ ဟေ သခေ၊ ဟေ သခိနော။

* သဒ္ဒေ၊သုဒ္ဓနာမ်, သဒ္ဒ်ာ, ဥပသာရ, နိပါတ်, သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, ကိတ်-ပြီးသဒ္ဒါသည်။အာလပနေ၊ရှေးရှုခေါ်ငင်ခြင်း, ခေါ်ငင်အပ်သော အာလုပ်အနက် အပိုအလွန်ရှိသော။လိင်တွေ၊အနက်ထူးထွေမပါ,သကတ်,ဒြပ်,လိင်ဟူသော အနိပ္ပန္နလိင်တွမျှရှိသည်။ (ဝါ) သကတ်,ဒြပ်,လိင်သဒ္ဒ်ာသာမန်, ကာရကသာမန်-ဟူသော အနိပ္ပန္နလိင်၏ အနက်မျှသာရှိသည်။သတိစ၊ဖြစ်သော်လည်း။တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ၊ထိုအာလုပ်နှင့်တကွသော အတ္ထမတ္ထကို, ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ။လိင်တော၊လိင်မှ။ပရံနောက်၌။ပဌမာ၊သည်။ဟောတိ၊၏။

* သဒ္ဒေ၊သည်။အာလပနတ္ထာဓိကေ၊ရှေးရှုခေါ်ငင်ခြင်း, ခေါ်ငင်အပ်သော အာလုပ်အနက် အပိုအလွန်ရှိသော။လိင်တ္ထာဘိဓာနမတ္တေ၊အနိပ္ပန္န လိင်တ္ထကို, ဟောကာမျှသည်။ သတိစ၊လည်း။တဒတ္ထဇောတနတ္ထံ၊ငှာ။လိင်တော၊မှ။ပရံ၌။ပဌမာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊၏။ * ဘော ပုရိသ၊အိုယောက်ျား။ဘဝန္တော ပုရိသာ၊အိုယောက်ျားတို့။ဘော ရာဇ၊အိုမင်း။ ဘဝန္တော ရာဇာနော၊အိုမင်းတို့။ဟေ သခေ၊အိုခင်ပွန်း။ဟေ သခိနော၊အိုခင်ပွန်းတို့။

➢ **အာလပနေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာလုပ်မည်ပုံ။ ။** ရှေးရှုပြု၍ ပြောဆိုခြင်းသည် အာလုပ်မည်ပါသည်။

➢ **အာမန္တနမည်ပုံ။ ။** မခေါ်မီ ရှေးဦးကပင် ရအပ်သော သရုပ်သကောင်ရှိသော ဝတ္ထုကို အသံဖြင့် ရှေးရှုပြုခြင်းသည် အာမန္တနမည်ပါသည်။

➢ **အာလုပ်သည် အကာရကဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း**

➢ **ရှေးရှုခေါ်ဝေါ်ခြင်း အာလုပ်ပုဒ်သည် ကာရကအမည် ရနိုင်/မရနိုင်။** အာလုပ်ပုဒ်သည် ခေါ်ဝေါ်ဆဲအခါ၌ ကြိယာနှင့်ယှဉ်စပ်ခြင်း မရှိသောကြောင့်

http://www.dhammadownload.com

အကာရက ဖြစ်ရပါသည်။ (ဝါ) ကာရကအမည် မရနိုင်ပါ။

➢ စသဒ္ဒါဖြင့် သတ်နိုင်သောအနက်များ။ ။ လိင်အနက်, ဟေတုကတ္တားအနက်, သုဒ္ဓကတ္တားအနက်, ကံအနက်, ကရိဏ်းအနက်, သမ္ပဒါန်အနက်, အပါဒါန်အနက်, သမ္ဗန်အနက်, ဩကာသအနက်-စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၈၆။ ကရဏေ တတိယာ

ကရဏကာရကေ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ အင်္ဂါနာ ကုဋိံ စျာပေတိ၊ မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ မနသာ စေ ပသန္နေန၊ ကာယေန ကမ္မံ ကရောတိ။

(ကရဏေ+တတိယာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်)

* ကရဏေ၊ကရိဏ်းအနက်၌။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
* ကရဏကာရကေ၊ကရဏကာ့ရကဉ်။တတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
* အင်္ဂါနာ၊မီးဖြင့်။ကုဋိံ၊ကုဋိကို။(တဲအိမ်ကို) စျာပေတိ၊လောင်ကျွမ်း၏
ပဒုဋ္ဌေန၊ပြစ်မှားလိုသော၊မနသာ၊စိတ်ဖြင့်။စေ ဘာသတိဝါ၊အကယ်၍ ဆိုမူလည်း
အံ့။ * ပသန္နေန၊ကြည်ညိုသော၊မနသာ၊စိတ်ဖြင့်။စေ ဘာသတိဝါ၊အကယ်၍ ဆိုမူ
လည်း ဆိုကြားအံ့။ * ကာယေန၊ကိုယ်ဖြင့်။ကမ္မံ၊အမှုကိစ္စကို။ကရောတိ၊ပြုလုပ်၏။

၂၈၇။ သဟာဒိယောဂေ စ

သဟာဒိယောဂတ္ထေစ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

သဟာဝိ ဂဂ္ဂေန သံယော ဥပေါသထံ ကရေယျ၊ ဝိနာဝိ ဂဂ္ဂေန၊ မဟတာ ဘိက္ခုသံယေန သဒ္ဓိ၊ သဟသေန သမံ မိတာ။

* သဟာဒိယောဂေစ၊သဟာဒိယောဂအနက်၌လည်း။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ * သဟာဒိယောဂတ္ထေစ၊သဟာဒိယောဂအနက်၌လည်း။တတိယာဝိဘတ္တိ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဂဂ္ဂေန၊ဂဂ္ဂရမင်းနှင့်။သဟာဝိ၊တကွငင်း။ဂဂ္ဂေန၊နှင့်။ဝိနာဝိ၊ကင်း၍ငင်း။သံယော၊သံယာသည်။ဥပေါသထံ၊ဥပုသ်ကို။ကရေယျ၊ပြုရာ၏။ * မဟတာ၊များမြတ်သော။ဘိက္ခုသံယေန၊ရဟန်းအပေါင်းနှင့်။သဒ္ဓိ၊အတူတကွ။ * သဟသေန၊တစ်ထောင်နှင့်။သမံ၊အတူအမျှ။မိတာ၊နှိုင်းရည်အပ်ကုန်၏။

➢ သဟာဒိယောဂေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ တ္ဌိသုတ်-၌ သဟ-သဒ္ဓါနှင့်ယှဉ်ရာ သမဝါယများ။ ။ ကြိယာသမဝါယ, ဂုဏသမဝါယ, ဒဗ္ဗသမဝါယ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ အာဒိ, အရ (ဝါ) အာဒိဝန္တ, အရ။ ။ သဒ္ဓိ, သမံ, နာနာ, ဝိနာ, အလံ, ကိ-

http://www.dhammadownload.com

စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဒေဝဒတ္တော ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ ကောကာလိကေန ပစ္ဆာသမဏေန-ပြယုဂ်တို့ဝယ် သဟသဒ္ဒါ၏အနက် ယှဉ်ရာ၌လည်း တတိယာဝိဘတ်သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တတိယာဝိဘတ် သက်ရာဌာနများ။** ။ သဟယောဂ, သဟာဒိယောဂ, သဟတ္ထ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ တတိယာဝိဘတ်သက်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် သဟ, သဒ္ဓိ, သမံ, နာနာ, ဝိနာ, အလံ, ကိံ-အစရှိသော နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ လိင်နောင် တတိယာဝိဘတ် သက်ရပါမည်။

၂၈၈။ ကတ္ထရိစ

ကတ္ထရိစ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ရညာ ဟတော ပေါသော၊ ယက္ခေန ဒိန္နော ဝရော၊ အဟိနာ ဒဋ္ဌော နရော။

* ကတ္ထရိစ၊ကတ္တားအနက်၌လည်း။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။

* ကတ္ထရိစ၊ကတ္တားအနက်၌လည်း။တတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ရညာ၊မင်းသည်။ပေါသော၊ခိုးသူယောက်ျားကို။ဟတော၊သတ်အပ်ပြီ။ * ယက္ခေန၊နတ်သည်။ဝရော၊ဆုကို။ဒိန္နော၊ပေးအပ်ပြီ။ * အဟိနာ၊မြွေသည်။နရော၊လူကို။ ဒဋ္ဌော၊ကိုက်အပ်ပြီ။

➢ **ကတ္ထရိ+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး/စသဒ္ဒါဖြင့် သက်နိုင်သောအနက်များ** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏအနက်, ကြိယာပဝဂ္ဂ အနက်, ပုဗ္ဗ, သဒိသ, သမ, ဦန-အနက်ရှိသော သဒ္ဒါ, ကလဟ, နိပုဏ, မိဿက, သခိလ, အတ္ထ-စသော သဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ, ကာလ, အဓွန့်, ပထမာအနက်, ကံအနက်, ပဉ္စမီအနက်-စသည်တို့၌လည်း တတိယာဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏမည်ပုံ။** ။ တစ်စုံတစ်ခုအထူးသို့ ရောက်သည်ကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော အနက်သည် ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏမည်ပါသည်။

➢ **ဣတ္ထ-စသည် ခွဲပုံ။** ။ သာ ဘိန္နေန သီသေန ပဂ္ဂရန္တေန လောဟိတေန ပဋိ ဝိဿကာနံ ဥဏ္ဍာပေသိ-၌ ဦးခေါင်းကွဲနေခြင်း, သွေးတွေယိုစီးနေခြင်းသည် ကာဠီ၏ ပကတိအနေထက် ထူးခြားသောကြောင့် ဣတ္ထမည်၏။ ထိုဣတ္ထသို့ရောက်နေသော

http://www.dhammadownload.com

ကာဠီသည် ဣတ္ထမ္ဘူတမည်၏။ ကွဲနေသောဦးခေါင်း, ယိုသောသွေးများကား ကာဠီကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏမည်၏။

➢ **ဦနပဥ္စဗန္ဓနေန ပတ္တေန အညံ နဝံ ပတ္တံ စေတာပေယျ-၌။ ။ ၁။**သပိတ်၏ ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးခြင်းသည် ဣတ္ထ။ ၂။ထိုဣတ္ထသို့ရောက်သော သပိတ်ရှင် ရဟန်းသည် ဣတ္ထမ္ဘူတ။ ၃။ ငါးဖွဲ့မပြည့်သေးသော သပိတ်ကား ထိုရဟန်းထူးကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်၍ ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တိဒဏ္ဍကေန ပရိဗ္ဗာဇက မဒ္ဒကို-၌။ ၁။** တောင်ဝှေးဖျား၌ ထူးခြားသော ကြိုးသုံးချောင်း အမှတ်အသားပါသော တောင်ဝှေးကို ကိုင်ဆောင်ခြင်းသည် ဣတ္ထ။ ၂။ ပရိဗိုဇ်ရသေ့သည် ဣတ္ထမ္ဘူတ။ ၃။ ကြိုးသုံးချောင်းပါသော တောင်ဝှေးကား မှတ်သားကြောင်းဖြစ်၍ ဣတ္ထမ္ဘူတ လက္ခဏတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကြိယာပဝဂ္ဂမည်ပုံ။ ။** ကြိယာကို လျင်မြန်စွာ ပြီးစေခြင်းသည် ကြိယာပဝဂ္ဂမည်ပါသည်။

➢ **ဧကာဟေနေဝ ဗာရာဏသိယံ ပါယာသိ-၌ ကြိယာပဝဂ္ဂဖြစ်ပုံ။ ။** နှစ်ရက်, သုံးရက်-စသည်ဖြင့် သွားမှသာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ရောက်ရမည်ဖြစ်လျက် တစ်ရက်တည်းဖြင့်သာ ဗာရာဏသီပြည်သို့ရောက်အောင် သွားနိုင်ခြင်းသည် သွားခြင်းကြိယာကို လျင်မြန်စွာ ပြီးဆုံးစေသောကြောင့် ကြိယာဝဂ္ဂဖြစ်ပါသည်။

➢ **နဝ မာသေဟိ ဝိဟာရံ နိဋ္ဌာပေသိ-၌ ကြိယာပဝဂ္ဂဖြစ်ပုံ။ ။** နှစ်ပေါင်းကြာမြင့်စွာ ဆောက်လုပ်မှသာ ကျောင်းပြီးရမည်ဖြစ်ပါလျှက် ကိုးလ-တည်းဖြင့် ကျောင်းပြီးအောင် ဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်းသည် ကျောင်းဆောက်လုပ်နိုင်ခြင်း ကြိယာကို လျင်မြန်စွာ ပြီးဆုံးစေခြင်းကြောင့် ကြိယာပဝဂ္ဂဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်၌ တတ္ထား, အရ။ ။** ဝုတ္တကတ္တားအနက်၌ လိင်္ဂတ္ထေ ပဋမာ-သုတ်ဖြင့် ပဋမာဝိဘတ် သက်ရသောကြောင့် အဝုတ္တကတ္တားကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ကို တားမြစ်သည့် သဘောရှိသောသုတ်ကား။ ။** ဂတိဗုဒ္ဓိဘုဇ ပဋဟရ ကရသယာဒိနံ ကာရိတေဝါ-သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

၂၈၉။ ဟေတွတ္ထေ စ

ဟေတွတ္ထေစ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

အန္ဓေန ဝသတိ၊ ဓမ္မေန ဝသတိ၊ ဝိဇ္ဇာယ ဝသတိ၊ သက္ကာရေန ဝသတိ။

* ဟေတွတ္ထေစ၊ဟိတ်အနက်၌လည်း။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ ၏။ * ဟေတွတ္ထေစ၊ဟိတ်အနက်၌လည်း။တတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အန္ဓေန၊ထမင်းကြောင့်။ဝသတိ၊နေ၏။ဓမ္မေန၊တရားကြောင့်။ဝသတိ၊နေ၏။ဝိဇ္ဇာယ၊

http://www.dhammadownload.com

အတတ်ပညာကြောင့်။ဝသတိ၊နေ၏။သက္ကာရေန၊ပူဇော်သက္ကာရကြောင့်။ဝသတိ၊နေ၏။

➤ ဟေတွတ္ထေ+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➤ တတိယာဝိဘတ် သတ်ရာဌာန။ ။ ဟိတ်အနက်၌ဇင်း, ဟိတ်အနက်ရှိသော သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ဇင်း-တတိယာဝိဘတ် သက်ပါသည်။

➤ ဟိတ်မည်ပုံ။ ။ တစ်စုံတစ်ခုသော အကျိုး၌ မြင်အပ်သော အစွမ်းသတ္တိရှိသော အကြောင်းသည် ဟိတ်မည်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် ဟေတွတ္ထပယောဂကို ဆည်းယူသော ကြောင့် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

၂၉၀။ သတ္တမျတ္ထေ စ

သတ္တမျတ္ထေစ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

တေန ကာလေန၊ တေန သမယေန၊ ယေန ကာလေန၊ ယေန သမယေန၊ တေန ခေါ ပန သမယေန။

* သတ္တမျတ္ထေစ၊သတ္တမီအနက်၌လည်း။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ ၏။ * သတ္တမျတ္ထေစ၊သတ္တမီအနက်၌လည်း။တတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

တေန ကာလေန-တေန သမယေန၊ထိုအခါ၌။ယေန ကာလေန-ယေန သမယေန၊ အကြင်အခါ၌။တေန ခေါ ပန သမယေန၊ထိုအခါ၌။

➤ သတ္တမျတ္ထေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➤ တတိယာဝိဘတ် သတ်ရာဌာန။ ။ ကာလ, အဒ္ဓန်, ဒီဃ, ဒေသ-စသော အနက်ကိုဟောသော သဒ္ဒါတို့၌သာ သတ္တမီအနက်၌ တတိယာဝိဘတ် သက်ပါသည်။

➤ သတ္တမျတ္ထ, **အရ**။ ။ ကာလ, အဒ္ဓ, ဒေသ-စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

၂၉၁။ ယေနင် ဝိကာရော

ယေန ဗျာဓိမတာ အင်္ဂေန အင်္ဂီနော ဝိကာရော လက္ခိယတေ၊ တတ္ထ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ အင်္ဂီနာ ကာဏော၊ ဟတ္ထေန ကုဏီ၊ ကာဏံ ပဿတိ နေတ္တေန၊ ပါဒေန ခဉ္ဇော၊ ဝိဒ္ဒိယာ ခုဒ္ဒေါ။

* ယေန၊အကြင်အစိတ်ဖြင့်။ (ဝါ)ကြောင့်။အင်္ဂဝိကာရော၊အပေါင်း၏ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။လက္ခိယ္ယတေ၊မှတ်အပ်၏။တတ္ထ၊ထိုအစိတ်၌။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ * ဗျာဓိမတာ၊အနာရှိသော။ယေန အင်္ဂေန၊အကြင်အစိတ်ဖြင့်။ အင်္ဂီနော၊အပေါင်း၏။ဝိကာရော၊ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။လက္ခိယတေ၊မှတ်အပ်၏။တတ္ထ၊ ထိုအစိတ်၌။တတိယာဝိဘတ္တိ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

အက္ခိနာ၊မျက်စိဖြင့်။ကာဏော၊ကန်းသောသူ။ * ဟတ္ထေန၊လက်ဖြင့်။ကုဏီ၊ကောက်သောသူ။ * နေတ္ထေန၊မျက်စိဖြင့်။ကာဏော၊ကန်းသောသူကို။ပသတိ၊မြင်၏။ * ပါဒေန၊ခြေဖြင့်။ခဉ္ဇော၊ခွင်သောသူ။* ပိဋ္ဌိယာ၊ကျောက်ကုန်းဖြင့်။(ကျောဖြင့်) ခုဇ္ဇော၊ကုန်းသောသူ

➤ .ယေန+အင်္ဂဝိကာရော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➤ **အင်္ဂ, အရ။** ။ အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ဖြစ်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ဝိကာရ, အရ။** ။ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကြီယာကို ယူရပါမည်။

➤ **အင်္ဂဝိကာရ, အရ။** ။ အပေါင်းဖြစ်သော ကိုယ်ဖြစ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း ကြီယာကို ယူရပါမည်။

➤ **အတ္ထိနာ ကာဏော-၌ အင်္ဂ, ဝိကာရ, လက္ခဏေခွဲပုံ။** ။ တစ်ဘက်ကန်းသူ ဖြစ်သည် အင်္ဂ, တစ်ဘက်ကန်းနေသော မျက်စိသည် ဝိကာရ, ထိုတစ်ဘက်ကန်းနေသူ ဖြစ်ကို တစ်ဘက်ကန်းနေသော မျက်စိဖြင့် မှတ်ခြင်းသည် လက္ခဏဖြစ်ပါသည်။

၂၉၂။ ဝိသေသနေ စ

ဝိသေသနတ္ထေစ တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ဂေါတ္တေန ဂေါတမော နာထော၊ သုဝဏ္ဏေန အဘိရူပေါ၊ တပသာ ဥတ္တမော။

* ဝိသေသနေစ၊ဝိသေသနအနက်၌လည်း။တတိယာ၊တတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။ * ဝိသေသနတ္ထေစ၌လည်း။တတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* နာထော၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဂေါတ္တေန၊အနွယ်တော်အားဖြင့်။ဂေါတမော၊ဂေါတမအနွယ်တည်း။ * သုဝဏ္ဏေန၊ဝါရွှေသောအဆင်းဖြင့်။အဘိရူပေါ၊လွန်သောအဆင်းရှိ၏။ * တပသာ၊အကျင့်အားဖြင့်။ဥတ္တမော၊မြတ်၏။

➤ ဝိသေသနေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➤ **ဝိသေသနမည်ပုံ။** ။ အထူးပြုထိုက်သော အနက်ကို အထူးပြုခြင်းသည် ဝိသေသနမည်ပါသည်။

➤ **ဝိသေသန, အရ (ဝါ) ဝိသေသနသဂ္ဂပ်။** ။ ဂေါတ္တ, နာမ, ဇာတိ, သိပ္ပ, ဝယ, ဂုဏ-တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပကတိ, ယေဘုယျ, သမ, ဝိသမ, ဒွိဒေါဏ, သဟသ-စသော သဒ္ဒါတို့မှ နောက်၌လည်း တတိယာဝိဘတ် သက်ရခြင်း အကျိုးရှိ၏

၂၉၃။ သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီ

သမ္မဒါနကာရကေ စတုတ္ထီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဒုဒ္ဓသဝါ ဓမ္မသဝါ သံယသဝါ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဒါတာ ဟောတိ သမဏသဝါ ဗြာဟ္မဏသဝါ။

http://www.dhammadownload.com

➢ သမ္မဒါနေ+စတုတ္ထီ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

*. သမ္မဒါနေ၊သမ္မဒါနကာရကဒ်။စတုတ္ထီ၊စတုတ္ထီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သမ္မဒါနကာရကေ၊သမ္မဒါနကာရကဒ်။စတုတ္ထီဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဿဝါ၊ဘုရားအားငင်း။ဓမ္မဿဝါ၊တရားအားငင်း။သံဃဿဝါ၊သံဃာအားငင်း။ ဒါန်၊အလှူကို။ဒေတိ၊ပေးလှူ၏။ * သမဏာသဝါ၊ရဟန်းအားငင်း။ဗြာဟ္မဏာသဝါ၊ ပုဏ္ဏားအားငင်း။ဒါတာ၊ပေးလှူသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ **[ဒါဓာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ, ဓမ္မ, သံဃ, သမဏ, ဗြာဟ္မဏ-တို့၌ စတုတ္ထီဝိဘတ်ဖြင့် ထားရသည်။]**

၂၉၄။ နမော ယောဂါဒီသွပိ စ

နမော ယောဂါဒီသွပိစ စတုတ္ထီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝီရတ္ထု၊ သောတ္ထိ ပဇာနံ၊ နမော ကရောဟိ နာဂဿ၊ သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ။

* နမောယောဂါဒီသွပိစ၊နမောသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ စသည်တို့၌လည်း။စတုတ္ထီ၊စတုတ္ထီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➢ * နမောယောဂါဒီသွပိစ၊နမောသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ စသည်တို့၌လည်း။စတုတ္ထီဝိဘတ္တိ၊စတုတ္ထီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဝီရုကြီးသောလွဲ့လရှိတော်မူသော။ဗုဒ္ဓ၊ရှင်ပင်ဘုရား။တေ၊အရှင်ဘုရားအား။ နမော၊ဦးညွတ်ရှိခိုးခြင်းသည်။ (ဝါ) ကို။အတ္ထု၊ဖြစ်ပါ၏။ (ဝါ) ပြုပါ၏။ * ပဇာနံ၊သတ္တဝါ တို့အား။သောတ္ထိ၊ဘေးမဲ့ချမ်းအေးမြဲခြင်းသည်။ဟောတု၊ဖြစ်ပါစေ။ * နာဂဿ၊ရဟန်းအား။ (ဝါ)ကို။နမော၊ဦးညွတ်ရှိခိုးခြင်းကို။ကရောဟိ၊ပြုလော။ * မဟာရာဇ၊မင်းမြတ်။တေ၊ အရှင်မင်းမြတ်၏။အာဂတံ၊ရောက်လာခြင်းသည်။တေ၊အရှင်မင်းမြတ်အား။သွာဂတံ၊ ကောင်းသောရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါ၏။

➢ နမောယောဂါဒီသု+အပိ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ နမောယောဂ, အရ။ ။ နာမ်, နိပါတ်နှစ်မျိုးတို့တွင် နိပါတ်ဖြစ်သော နမော သဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

➢ အာဒိ, အရ။ ။ သောတ္ထိ, သွာဂတ-စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ စတုတ္ထီဝိဘတ်သက်ရာ, ဌာန။ ။ နမောသဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌ဌင်း, သောတ္ထိ, သွာဂတ-စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ဌင်း, လိင်ပုဒ်နောင် စတုတ္ထီဝိဘတ် သက်ရပါမည်။

၂၉၅။ အပါဒါနေ ပဉ္စမီ

အပါဒါနကာရကေ ပဉ္စမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ၊ အင္ဂါ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ၊ ဘယာ မုစ္စတိ သော နရော။

http://www.dhammadownload.com

* အပါဒါနေ၊အပါဒါနကာရကဋ္ဌ။ပဋ္ဌမီ၊ပဋ္ဌမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* အပါဒါနကာရကေ၊အပါဒါနကာရကဋ္ဌ။ပဋ္ဌမီဝိဘတ္တိ၊ပဋ္ဌမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပါပါ၊မကောင်းမှုမှ။စိတ္တံ၊စိတ်ကို။နိဝါရယေ၊တားမြစ်ရာ၏။ * အဿာ၊တိမ်တိုက်မှ။မုတ္တော၊လွတ်သော။စန္ဒိမာ ဣဝ၊လမင်းကဲ့သို့။ * သော နရော၊ထိုလူသည်။ ဘယာ၊ဘေးမှ။မုစ္စတိ၊လွတ်၏။

➤ **အပါဒါနေ+ပဋ္ဌမီ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

မေး။ ။ ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ-၌ အဘယ်ကြောင့် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အပါဒါန်မှည့်ရမည်နည်း/ရှုပသိဒ္ဓိနှင့်အညီ စိစစ်ပါ။

ဖြေ။ ။တတုနာမာန-စသောသုတ်မှ စသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ရက္ခဏတ္ထာန မိန္ဒိတ်သုတ်ဖြင့် အနိဋ္ဌိတကာရကဖြစ်သော ပါပ-ကို အပါဒါန်အမည်မှည့်ရမည်။

မေး။ ။ အဿာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ၊ ဘယာ မုစ္စတိ သော နရော-တို့၌ အဿာ, ဘယာတို့ဝယ် အဘယ်ကြောင့် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အပါဒါန်မှည့်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ။အဿာ, ဘယာ-တို့ကား မုစဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့် ဥူရန္ဓိက-စသောသုတ်ဖြင့် အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါမည်။

၂၉၆။ ကာရကာတ္ထော စ

ကာရကာတ္ထော စ ပဋ္ဌမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ ယထာဘူတံ အဒဿနာ။

* ကာရကာတ္ထော စ၊ကာရကာအနက်၌လည်း။ပဋ္ဌမီ၊ပဋ္ဌမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကာရကာတ္ထော စ၌လည်း။ပဋ္ဌမီဝိဘတ္တိ၊ပဋ္ဌမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* စတုန္နံ၊လေးပါး။ကုန်သော။အရိယသစ္စာနံ၊အရိယသစ္စာတို့ကို။အနနုဗောဓာ၊လောကီဉာဏ်ဖြင့် လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့်။အပ္ပဋိဝေဓာ၊မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မဖောက်ထွင်းနိုင်ခြင်းကြောင့်။ယထာဘူတံ၊ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။အဒဿနာ၊မမြင်ခြင်းကြောင့်။

➤ **တာရကာတ္ထော+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➤ **တာရကာ, မည်ပုံ။** ။ မိမိအကျိုးကို ပြုတတ်သောကြောင့် အကြောင်းတရားသည် ကာရကာမည်ပါသည်။

➤ **ကာရကာ, အရ။** ။ ကာရကဟိတ် (ဝါ) ဇနဟိတ်ကို ယူရမည်။

➤ **ဤသုတ် အစီရင်သည် ဝိကပ် (ဝါ) အနိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း။** ။ ဟေတွတ္ထော စ-သုတ်ဖြင့် ဟိတ်အနက်၌ တတိယာဝိဘတ်ကို စီရင်အပ်သောကြောင့်-တည်း

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် ပဋ္ဌမီဝိဘတ်ကို ငင်သောကြောင့် အနုကမ္မုနအနက်ရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ဤသုတ်တို့ ကစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဟေတွတ္ထ-၌ တတိယာကို စီရင်ရကား ပဌမိဝိဘတ်သက်ဟူသော အနက်ထူးကို ကြဲလိုသောကြောင့် တစ်ဖန်ထပ်၍ ဆိုရပါသည်။

➤ **အနနုဗောဓ, အပ္ပဋိဝေဓ, အဒဿနာ-တို့၌ အပါဒါန်အမည် မှည့်ရမည်သုတ်။** ။ ဒုရန္တိက-စသောသုတ်ဖြင့် ဟေတွတ္ထ အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါမည်။

၂၉၇။ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ

ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဂါဝံ ဟနတိ၊ ဝီဟယော လုနာတိ၊ သတ္ထံ ကရောတိ၊ ဃဋံ ကရောတိ၊ ရထံ ကရောတိ၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဗုဒ္ဓံ ပူဇေမိ၊ ဝါစံ ဘာသတိ၊ တဏ္ဍုလံ ပစတိ၊ စောရံ ဃာတေတိ။

* ကမ္မတ္ထေ၊ကံအနက်၌။ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
* ကမ္မတ္ထေ၊ကံအနက်၌။ဒုတိယာဝိဘတ္တိ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
ဂါဝံ၊နွားကို။ဟနတိ၊သတ်၏။ * ဝီဟယော၊ကောက်စပါးတို့ကို။လုနာတိ၊ရိတ်ဖြတ်၏။ * သတ္ထံ၊လက်နက်ကို။ကရောတိ၊ပြုလုပ်၏။ * ဃဋံ၊အိုးကို။ကရောတိ၊ပြုလုပ်၏။ * ရထံ၊ရထားကို။ကရောတိ၊ပြုလုပ်၏။ * ဓမ္မံ၊တရားကို။သုဏာတိ၊နာကြား၏။ * ဗုဒ္ဓံ၊ဘုရားကို။ပူဇေမိ၊ပူဇော်၏။ * ဝါစံ၊စကားကို။ဘာသတိ၊ပြောဆို၏။ * တဏ္ဍုလံ၊ဆန်ကို။ပစတိ၊ချက်၏။ * စောရံ၊ခိုးသူကို။ဃာတေတိ၊သတ်၏။

➤ **ကမ္မတ္ထေ+ဒုတိယာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➤ **ကမ္မ, အရ (ဝါ) ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရမည်ကံ။** ။ ကမ္မနိဒုတိယာယံ တ္ထော-သုတ်၌ ဒုတိယာပုဒ်ကို ထောက်၍ အဝုတ္တကံ (ဝါ) အနဘိဟိတကံ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ကမ္မ-အရ အနဘိဟိတကံကိုသာ ယူရကြောင်း** ။ ။ အဘိဟိတကံ-၌ ဝါစကကြိယာက ဟောပြီးဖြစ်၍ ဒုတိယာဝိဘတ်က ကံအနက်ကို ဟောဖို့ မလိုသောကြောင့်ဂုဏ်း, ကမ္မနိယာယံ တ္ထော-ဟု ဆိုထားသောကြောင့်ဂုဏ်း, အနဘိဟိတ-ကံကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ **ကမ္မေ ဒုတိယာ-ဟု မဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ကမ္မ, ကမ္မတ္ထနှစ်ပါး၌ ကံနိုင်သည်အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ (ဝါ) ပြလိုသောကြောင့် ကမ္မတ္ထေ-ဟုဆိုသည်

၂၉၈။ ကာလဒ္ဓါန မစ္စန္တသံယောဂေ

ကာလဒ္ဓါနံ အစ္စန္တသံယောဂေ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

မာသံ မာသောဒနံ ဘုဉ္ဇတိ၊ သရဒံ ရမဏီယာ နဒီ၊ မာသံ သဇ္ဈာယတိ၊ ယောဇနံ ဝနရာဇိ၊ ယောဇနံ ဒီယော ပဗ္ဗတော၊ ကောသံ သဇ္ဈာယတိ။

အစ္စန္တသံယောဂေတိ ကိမတ္ထံ? သံဝစ္ဆရေ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ။

http://www.dhammadownload.com

* ကာလဒ္ဓါနံ၊ကာလ, အဓွန့်တို့၏။အစွန္တသံယောဂေ၊ဖြစ်, ဝုဏ်, ကြိယာတို့နှင့် မပြတ်ယှဉ်ရာ၌။ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကာလဒ္ဓါနံ၊တို့၏။ အစွန္တသံယောဂေ၊၌။ဒုတိယာဝိဘတ္တိ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* မာသံ၊တစ်လပတ်လုံး။မံသောဒနံ၊သားမျိုးရောနှော, ထမင်းပေါ်၏။ * သရဒံ၊ သရဒဥတုပတ်လုံး။ရမဏီယာ၊မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသော။နဒီ၊မြစ်။ * မာသံ၊တစ်လပတ်လုံး။ သဗ္ဗာယတိ၊ရွှတ်အံ့၏။ * ယောဇနံ၊တစ်ယူဇနာတိုင်အောင်။ဝနရာဇိ၊တောရေတည်၏။ * ယောဇနံ၊တစ်ယူဇနာတိုင်အောင်။ဒိယော၊ရှည်သော။ပဒွတော၊တောင်။ * ကောသံ၊ ကုလ လေးတာ ငါးရာတိုင်အောင်။သဗ္ဗာယတိ၊ရွှတ်အံ့၏။ **အစွန္တသံယောဂေတိပဒံ၊** သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သံဝစ္ဆရောတစ်နှစ်၌။ဘုဥ္ဇတိ၊စား၏။

➤ **ကာလဒ္ဓါနံ+အစွန္တသံယောဂေ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသောဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဒုတိယာဝိဘတ်သတ်ရာ ဌာန။** ။ ကာလ, အဓွန့်တို့၏ ဖြစ်, ဝုဏ်, ကြိယာတို့ နှင့်မပြတ်ယှဉ်လတ်သော် ကာလ, အဓွန့်ကို ဟောသော လိင်တို့မှ နောက်၌ ဒုတိယာ ဝိဘတ် သက်ရပါသည်။

➤ **အစွန္တသံယောဂ, မည်ပုံ။** ။ ကာလနှင့်ဇင်း, အဓွန့်နှင့်ဇင်း ဖြစ်, ဝုဏ်, ကြိယာတို့နှင့်အဆက်မပြတ် ယှဉ်ခြင်းသည် "အစွန္တသံယောဂ"မည်ပါသည်။

➤ **ကာလ, အရ။** ။ ဒိဝသ, မာသ, သံဝစ္ဆရ-စသော ကာလကို ယူရပါမည်။

➤ **အဒ္ဓ, အရ။** ။ ခရီးကို ယူရပါမည်။

➤ **အစွန္တသံယောဂ, အရ။** ။ မပြတ်ယှဉ်ခြင်း ကြိယာကို ယူရပါမည်။

➤ **အစွန္တသံယောဂ, သရွပ်။** ။ ၁။ ဒဗ္ဗအစွန္တသံယောဂ ၂။ ဝုဏအစွန္တ သံယောဂ။ ၃။ ကြိယာ အစွန္တသံယောဂ-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ကာလအစွန္တသံယောဂအပြား။** ။ ၁။ ကာလ ဒဗ္ဗ အစွန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ) မာသံ မံသောဒနံ ဘုဥ္ဇတိ။ ၂။ ကာလ ဝုဏအစွန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ) သရဒံ ရမဏီယာ နဒီ။ ၃။ကာလ ကြိယာ အစွန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ) မာသံ သဗ္ဗာယတိ။

➤ **မာသံ မံသောဒနံ ဘုဥ္ဇတိ-ကား** သားပြွမ်းထမင်းတည်းဟူသော ဖြစ်နှင့်မပြတ် ယှဉ်သောကြောင့် ဒဗ္ဗ အစွန္တသံယောဂ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သရဒံ ရမဏီယာ နဒီ-ကား** နှလုံးမွေ့လျော်ဖွယ်ဟူသော ဝုဏ်နှင့်မပြတ် ယှဉ်သောကြောင့် ဝုဏအစွန္တသံယောဂ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **မာသံ သဗ္ဗာယတိ-ကား** သရဗ္ဗာယ်ခြင်းကြိယာနှင့်မပြတ်ယှဉ်သောကြောင့် ကြိယာ အစွန္တသံယောဂ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **အဒ္ဓါ အစွန္တသံယောဂ, အပြား။** ။ ၁။ အဒ္ဓါ ဒဗ္ဗအစွန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ)

http://www.dhammadownload.com

ယောဇနံ ဝနရာဇိ။၂။ အဒ္ဓါ ဂုဏအစ္စန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ) ယောဇနံ ဒီယော ပဗ္ဗတော။ ၃။ အဒ္ဓါ ကြိယာအစ္စန္တသံယောဂ။ (ပုံစံ) ကောသံ သဇ္ဇာယတိ။

➤ **မာသံ မံသောဒနံ ဘုဥ္ဇတိ-၌ အစ္စန္တသံယောဂဖြစ်ပုံ** ။ ။ တစ်လပတ်လုံး သားပြွမ်းထမင်းကိုစားရာ၌ တစ်လလုံးလုံး မပြတ်မလပ် သားပြွမ်းထမင်းဒြဝ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မာသံ-သည် ကာလဒဗ္ဗ အစ္စန္တသံယောဂ ဖြစ်ပါသည်။

၂၉၉။ ကမ္မပ္ပဝစနီယ ယုတ္တေ

ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂတော၊ ပဗ္ဗဇိတမနု ပဗ္ဗဇီသု။

* ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ၊သကမ္မကကြိယာကို ဟောတတ်သော ဥပသာရ, နိပါတ်, ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ * ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ၊သည်။သတိ၊သော်။ဒုတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊၏။

* တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ၊ထိုအရှင်ဂေါတမကို။အဘိ၊ရှေးရှုဇဲ့၍။ဧဝံ ကလျာဏော၊ဤသို့ အရဟတာ-စသည်ဖြင့် ကောင်းမြတ်သော။ကိတ္တိသဒ္ဒေါ၊ကျော်စောသံသည်။ဥဂ္ဂတော၊မဆုံဘဝဂ်, နှံ့၍တက်၏။ * ပဗ္ဗဇိတံ၊တောထွက်သော ဘုရားလောင်းကို။အနု၊အမှတ်ပြု၍။ပဗ္ဗဇီသု၊တောထွက်သမှု, ရဟန်းပြုကြကုန်ပြီ။

➤ **ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တေ-ဟု (၁)ပုဒ်သာရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➤ **ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရာ ဌာန။** ။ကမ္မပ္ပဝစနီယအမည်ရသော နိပါတ်ပုဒ်, ဥပသာရပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ လိင်ပုဒ်နောင် ဒုတိယာဝိဘတ် သက်ရပါသည်။

➤ **ကမ္မပ္ပဝစနီယ, အရ။** ။ ကြိယာအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော ဓိ, ဝိနာ-စသော နိပါတ်ပုဒ်, ပတိ, ပရိ, အနု, အဘိ-စသော ဥပသာရပုဒ်များကို ယူရပါမည်။

➤ **ကမ္မ, အရ။** ။ ကြိယာကို ယူရပါမည်။ ➤ **ပ, အရ။** ။ ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန, လက္ခဏ, ဝိစ္ဆာ, ဘာဂ, သဟ, ဟီနအနက် (၆)ပါးကို ယူရပါမည်။

➤ **ဝစနီယ, အရ။** ။ ကြိယာကို ယူရပါမည်။ ➤ **ပဝစနီယ, အရ။** ။ ကြိယာကိုဟောတတ်သော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တ, အရ။** ။ ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်သော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့နှင့်ယှဉ်သော ဂေါတမ, ပဗ္ဗဇိတ-စသော လိင်ကို ယူရပါမည်။

➤ **ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်ပုံ။** ။ ကြိယာကိုဟောတတ်သောကြောင့် ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့သည် ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်ပါသည်။ (တစ်နည်း) တစ်ပါးသော သက္ကတကျမ်းတို့၏ အမည်အားဖြင့် အနု-စသော ဥပသာရပုဒ်တို့သည် ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်ပါသည်။

➤ **ကမ္မပ္ပဝစနီယ, အမည်ရသော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ဟောနိုင်သော**

http://www.dhammadownload.com

အနက်များ။ ။ အနု, ဥပသာရပုဒ်သည်-လက္ခဏ, ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန, ဝိစ္ဆာ, ဘာဂ, သဟ, ဟီနအနက် (၆)ပါးကို ဟောပါသည်။

ပတိ, ပရိ, ဥပသာရပုဒ်သည်-လက္ခဏ, ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန, ဝိစ္ဆာ, ဘာဂ-အနက် (၄)ပါးကို ဟောပါသည်။

အဘိ, ဥပသာရပုဒ်သည်-လက္ခဏ, ဣတ္ထမ္ဘူတာချာန, ဝိစ္ဆာ-အနက် (၃)ပါးကို ဟောပါသည်။

ဓိနိပါတ်ပုဒ်သည်-ဂရဟာအနက်ကို ဟောပါသည်။

➢ တံ ခေါ ပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ဧဝံ ကလျာဏော ကိတ္တသဒ္ဒေါ အဗ္ဗုဂ္ဂတော-၌ ဣတ္ထ-စသည် ခွဲပုံ။ ။ ၁။ ကောင်းသော အရဟံ-စသောဂုဏ်တို့သည် ဣတ္ထ, ၂။ အရဟံ-စသောဂုဏ်အထူးသို့ရောက်သော ကျော်စောသောအသံသည် ဘူတ, ၃။ ဂေါတမသဒ္ဒါသည် အာချာန, ၄။ အဘိသဒ္ဒါသည် ဣတ္ထမ္ဘူတာချာနဇောတက။

➢ သာဓု ဒေဝဒတ္ထော မာတရံ အနု-၌ ဣတ္ထ-စသည် ခွဲပုံ။ ။ ၁။ ဒေဝဒတ်၏ သူတစ်ပါးအပေါ်၌ ဆိုးသွမ်းနေသော်လည်း မိခင်အပေါ်၌ကောင်းနေခြင်းဂုဏ်သည် ဣတ္ထ။ ၂။ ဒေဝဒတ်သည် ဘူတ။ ၃။ ငါ့သားဒေဝဒတ်သည် သူတစ်ပါးအပေါ် ဆိုးသွမ်းနေသော်လည်း ငါ့အပေါ်ကား ကောင်းလှပါပေ၏ဟု မပြောကြားသော်လည်း ပြောကြားသကဲ့သို့ဖြစ်သော အမိသည် အာချာန။ ၄။ အနုဥပသာရပုဒ်သည် ကမ္မပ္ပဝစနီယ။

➢ ပဗ္ဗဇိတမနု ပဗ္ဗဇိသု-၌ လက္ခဏ-စသည် ခွဲပုံ။ ။ ပဗ္ဗဇိတကား-တောထွက်သူကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် လက္ခဏ။ ပစ္ဆိမဇနတာကား-မှတ်အပ်သောကြောင့် လက္ခ။ လက္ခဏအနက်ကို ထွန်းပြတတ်သော အနုကား ကမ္မပ္ပဝစနီယ။

၃၀၀။ ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒီနံ ကာရိတေ ဝါ

ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒီနံ ပယောဂေ ကာရိတေ ဒုတိယာ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ ဝါ။

ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂါမယတိ၊ ပုရိသော ပုရိသေနဝါ၊ ပုရိသော ပုရိသဿ ဝါ။ ဧဝံ ဗောဓယတိ၊ ဘောဇယတိ၊ ပါဌယတိ၊ ဟာရယတိ၊ ကာရယတိ၊ သယာပယတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ကာရိတေ။

* ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒီနံ၊သွားခြင်း, သိခြင်း, စားခြင်း, ရွတ်ဆိုခြင်းအနက်ရှိသောဓာတ်,ဟရဓာတ်, ကရဓာတ်,သိ-အစရှိသော အကမ္မကဓာတ်တို့၏။ ကာရိတေ၊ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်ခြင်းသည်။သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။ကမ္မနိ၊သုဒ္ဓကတ္တား ဖြစ်သော ကာရိတ်ကံ၌။ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

* ဂတိ (ပ) သယာဒီနံ၊တို့၏။ကာရိတေပ္ပယောဂေ၊ကာရိတ်ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်သည်။ သတိ၊သော်။ကမ္မနိ၊၌။ဒုတိယာဝိဘတ္တိ၊သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုရိသော၊ယောက်ျားတစ်ယောက်သည်။ပုရိသံ၊ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို။ဂါမံ၊ရွာသို့။ဂါမယတိ၊သွားစေ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ပုရိသော၊သည်။ပုရိသေန၊ကို။ဝါ-ကား။ ပုရိသော၊သည်။ပုရိသဿ၊ကို။ဂါမံ၊သို့။ဂါမယတိ၊သွားစေ၏။ဇဝံ၊ဤအတူ။ဗောဓယတိ၊ သိစေ၏။ဘောဇယတိ၊စားစေ၏။ပါဌယတိ၊ရွတ်ဆိုစေ၏။ဟာရယတိ၊ဆောင်စေ၏။ကာ ရယတိ၊ပြုစေ၏။သယာပယတိ၊အိပ်စေ၏။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံသော။ကာရိတေ၊ကာရိတ် ပစ္စည်းနှင့်ယှဉ်ရာ၌။ဇဝံ၊ဤအတူတည်း။

➢ ဂတိ ဗုဒ္ဓိ (ပ) သယာဒီနံ+ကာရိတေ+ဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ **ကာရိတေ, အရ။** ။ ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ ဏာပေ ဏာပယ ကာရိတာနိ ဟောတွတ္ထေသုတ်ဖြင့် သက်သော ဏေ, ဏယ, ဏာပေ, ဏာပယ-ပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာသုတ်က နိစ္စဝိဓိဖြစ်၍ ကာရိတ်ကံ၌မူ ဝိကပ်ဝိဓိဖြစ်မှုကြောင့် ဝိကပ်ဝိဓိကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဂတိဗုဒ္ဓိ-စသော သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာသုတ်နှင့် ဂတိဗုဒ္ဓိသုတ်တို့ခြားနားပုံ။** ။ ကမ္မတ္ထေ ဒုတိ ယာသုတ်ကား ကံအနက်၌ ဒုတိယာအမြဲသက်ပါသည်။ ဂတိဗုဒ္ဓိသုတ်ကား ကာရိတ်ကံ အနက်၌ ဝိကပ်အားဖြင့်သာ ဒုတိယာသက်သည်။အမြဲ မသက်ပါ။ဤသို့ ခြားနားပါသည် မေး ။ ။ ကာရိတ်ကံအရာ၌ မည်သည့်သုတ်အစီအရင်အရ မည်သည့်ဝိဘတ်များ

သက်နိုင်သည်ကို ကျမ်းရင်းဥဒါဟရုဏ်ဆောင်၍ ပြည့်စုံအောင် ညွှန်ပြပါ။

➢ **ကာရိတ်ကံအရာ၌ သက်နိုင်သော ဝိဘတ်များ။** ။ ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ ဟရ ကရ သယာဒီနံ ကာရိတေဝါသုတ်အစီအရင်အရ- ဒုတိယာဝိဘတ် (ပုံစံ) ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂါမယတိ။ တတိယာဝိဘတ် (ပုံစံ) ပုရိသော ပုရိသေနဝါ ဂါမံ ဂါမယတိ။ ဆဋ္ဌီဝိဘတ် (ပုံစံ) ပုရိသော ပုရိသဿဝါ ဂါမံ ဂါမယတိ- တို့ဖြစ်ပါသည်။

နိယံ ။ ။ ကာရိတ်ကံမှာ၊ ဒုတိယာနှင့်၊ တတိယာ ဆဋ္ဌီ၊ သုံးလီဝိဘတ်၊ သက်တုံ လတ်၊ ကျမ်းမြတ် ဤသို့မိန့်သတည်း။

➢ **ပုရိသော ပုရိသေနဝါ ဂါမံ ဂါမယတိ-၌ပုရိသေန-ဝယ် ဝိဘတ်, ဝိဘတ်အနက်, သက်သောသုတ်။** ။ ဝိဘတ်ကား=တတိယာဝိဘတ်, ဝိဘတ် အနက်ကား=ကံအနက်, သက်သောသုတ်ကား=ကတ္တရိစ-သုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြစ်ပါသည်။

* **ပုရိသော၌ ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်=** အာလပနေစသုတ်၌ စသဒ္ဒါဖြင့် ဟေတု ကတ္တား အနက်၌ ပထမာ ဧကဝုစ် သိဝိဘတ်သက်သည်။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂါမယတိ-၌ ပုရိသံ-ကား-** ဂတိ ဗုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဋ ဟရ ကရ သယာဒီနံ ကာရိတေဝါ-သုတ်ဖြင့် ကာရိတ်ကဲ့အနက်၌ ဒုတိယာ ဧကဝုစ် အံဝိဘတ်သက်သည်။[ပုရိသံ-၌ ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်- ဂတိ ဗုဒ္ဓိသုတ်]

➤ **ပုရိသော ပုရိသဿဝါ ဂါမံ ဂါမယတိ-၌ ပုရိသဿ ကား-** ဒုတိယာ ပဉ္စမိနဉ္စသုတ်ဖြင့် ဒုတိယာ(ကဲ့) အနက်၌ ဆဋ္ဌိသဝိဘတ်သက်သည်။

➤ **ဗုဓောတ် ပုံစံ-** သိဿံ ဓမ္မံ ဗောဓေတိ အာစရိယော၊ * ဘုဇောတ်ပုံစံ- မာတာ ပုတ္တံ ဘောဇနံ ဘောဇယတိ၊ * ပဋမောတ်ပုံစံ - သိဿံ ဓမ္မံ ပါဠေတိ အာစရိယော၊ * ဟရဓာတ်ပုံစံ - ပုရိသော ပုရိသံ ဘာရံ ဟာရေတိ၊ * ကရဓာတ်ပုံစံ- ပုရိသော ပုရိသံ ကမ္မံ ကာရယတိ၊ * သီဓာတ်ပုံစံ - ပုရိသော ပုရိသံ သယာပယတိ။

➤ **သိဿံ ဓမ္မံ ဗောဓေတိ အာစရိယော-ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

သိဿော ဓမ္မံ ဗောဓီယတေ အာစရိယေန-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **ပုရိသော ပုရိသံ ဂါမံ ဂမယတိ-ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

ပုရိသေန ပုရိသော ဂါမံ ဂမီယတေ-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **မာတာ ပုတ္တံ ဘောဇနံ ဘောဇယတိ -ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

မာတရာ ပုတ္တော ဘောဇနံ ဘောဇီယတေ-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **သိဿံ ဓမ္မံ ပါဠေတိ အာစရိယော-ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

သိဿော ဓမ္မံ ပါဠာပီယတေ အာစရိယေန-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **ပုရိသော ပုရိသံ ဘာရံ ဟာရေတိ -ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

ပုရိသေန ပုရိသော ဘာရံ ဟာရီယတေ-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **ပုရိသော ပုရိသံ သယာပယတိ-ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ**

ပုရိသေန ပုရိသော သယာပီယတေ-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

➤ **ယညဒတ္ထံ ကမ္မလံ ယာစထေ ဗြာဟ္မဏော-ကို ကံဟောဝါကျ ပြောင်းလဲပုံ** ။ ။ ယညဒတ္ထော ကမ္မလံ ယာစီယတေ ဗြာဟ္မဏေန-ဟု ပြောင်းလဲရပါမည်။

၃၀၁။ သာမိသို့ ဆဋ္ဌီ

သာမိသို့ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ။ တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဝီသော၊ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တော၊ တဿ ဘိက္ခုနော စီဝရံ၊ အတ္တနော မုခံ။

* သာမိသို့၊သမ္ဗန်အနက်၌။ဆဋ္ဌီ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သာမိသို့၊သမ္ဗန်အနက်၌။ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တဿ ဘိက္ခုနော၊ထိုရဟန်း၏။ပဋိဝီသော၊ဘဉ်း။ * တဿ ဘိက္ခုနော၊၏။ ပတ္တော၊သပိတ်။ * တဿ ဘိက္ခုနေ ၏။စီ ရံ၊သင်္ကန်း။အတ္တနော၊မိမိ၏။မုခံ၊မျက်နှာ။

http://www.dhammadownload.com

➢ သာမိသ္မိ+ဆဋ္ဌီ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

(သာမီအနက်ကား ဝါစ္စ၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်ကား ဝါစက။)

➢ ဆဋ္ဌီဝိဘတ် သက်ရာဌာန။ ။ ဝိသေသန, ဌာနီ, အာဂမီသဒ္ဒါနောင် သမ္ပန် အနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ပါသည်။

➢ ဆဋ္ဌီဝိဘတ် မသက်နိုင်သော သမ္ပန်။ ။ ဝိသေသျသမ္ပန်, ကြိယာကာရက သမ္ပန်-စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၀၂။ ဩကာသေ သတ္တမီ

ဩကာသကာရကေ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဂမ္ဘီရေ ဩဒကန္တိကေ၊ ပါပသ္မိ ရမတိ မနော၊ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ ကုလပုတ္တော။

* ဩကာသေ၊ဩကာသကာရက၌။သတ္တမီ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဩကာသကာရကေ၊၌။သတ္တမီဝိဘတ္တိ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဂမ္ဘီရေ၊နက်သော။ဩဒကန္တိကေ၊ရေအဆုံး၌။ * ပါပသ္မိ၊မကောင်းမှု၌။မနော၊ စိတ်သည်။ရမတိ၊မွေ့လျော်၏။ * ကုလပုတ္တော၊အမျိုးကောင်းသားသည်။ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ဗြဟ္မစရိယံ၊မြတ်သော အကျင့်ကို။ဝုဿတိ၊သုံးနေ၏။

➢ ဩကာသေ+သတ္တမီ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

(ဩကာသအနက်ကား ဝါစ္စ၊ သတ္တမီဝိဘတ်ကား ဝါစက)

မေး။ ။ ဂမ္ဘီရေ ဩဒကန္တိကေ-၌ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ပုဒ်သည် အဘယ်ကာရက မည်သင့်သည်ကို ရှင်းလင်းချက် ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ ဩဒကန္တိကေ-ပုဒ်သည် ကြိယာ၏မှီရာ, ကတ္တားကံ၏မှီရာဖြစ်သောကြောင့် ဩကာသကာရကမည်သင့်ပါသည်။ (ယောဓာရော တမောကာသံ-သုတ်ထောက်)

၃၀၃။ သာမိဿရာဓိပတိ ဒါယာဒ သက္ခီ ပတိဘူ ပသုတ ကုသလေဟိ စ

သာမီ ဣဿရ အဓိပတိ ဒါယာဒ သက္ခီ ပတိဘူ ပသုတ ကုသလဣစ္ဆေတေ ဟိ ပယောဂေ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ သတ္တမီစ။

ဂေါဏာနံ သာမီ၊ ဂေါဏေသု သာမီ၊ ဂေါဏာနံ ဣဿရော၊ ဂေါဏေသု ဣဿရော၊ ဂေါဏာနံ အဓိပတိ၊ ဂေါဏေသု အဓိပတိ၊ ဂေါဏာနံ ဒါယာဒေါ ဂေါဏေသု ဒါယာဒေါ၊ ဂေါဏာနံ သက္ခီ၊ ဂေါဏေသု သက္ခီ၊ ဂေါဏာနံ ပတိဘူ၊ ဂေါဏေသု ပတိဘူ၊ ဂေါဏာနံ ပသုတော၊ ဂေါဏေသု ပသုတော၊ ဂေါဏာနံ ကုသလော၊ ဂေါဏေသု ကုသလော။

* သာမိဿရာ ဓိပတိ ဒါယာဒ သက္ခီ ပတိဘူ ပသုတ ကုသလေဟိ စ၊သာမီသဒ္ဒါ,

http://www.dhammadownload.com

ဣဿရသဒ္ဒါ, အဓိပတိသဒ္ဒါ, ဒါယာဒသဒ္ဒါ, သက္ခီသဒ္ဒါ, ပတိဘူသဒ္ဒါ, ပသုတသဒ္ဒါ, ကုသလသဒ္ဒါတို့နှင့်လည်း။ယောဂေ၊ယှဉ်ရာ၌။ဆဋ္ဌီစ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်ငင်း။သတ္တမီစ၊ သတ္တမီဝိဘတ်သည်ငင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သာမီ (ပ) ကုသလဣဿ္ဂစွေတေဟိစ၊သာမီ သဒ္ဒါ, (ပ) ကုသလဟုဆိုအပ်သော သဒ္ဒါတို့နှင့်လည်း။ပယောဂေ၊ယှဉ်ရာ၌။ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိစ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်ငင်း။သတ္တမီစ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်ငင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဂေါဏာနံ၊နွားတို့၏။သာမီ၊အရှင်တည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။သာမီ၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊ တို့၏။ဣဿရော၊အစိုးရတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။ဣဿရော၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ အဓိပတိ၊အကြီးအကဲတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။အဓိပတိ၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ဒါယာဒေါ၊အမွေခံ ဆွေမျိုးတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။ဒါယာဒေါ၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။သက္ခီ၊ သက်သေတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။သက္ခီ၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ပတိဘူ၊အတူ, အစား ဝန်ခံတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။ပတိဘူ၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ပသုတော၊မွေးဖွားသော သားတည်း။ဂေါဏေသု၊တို့၌။ပသုတော၊တည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ကုသလော၊လိမ္မာသော ဆရာတည်း။ဂေါဏာနံ၊တို့၏။ကုသလော၊တည်း။

á သာမီဿရာ (ပ) ကုသလေဟိ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ ဤသုတ်ကို ဆိုရကျိုး။ ။ သာမီ,စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာဝယ် ဆဋ္ဌီ,သတ္တမီ နှစ်မျိုး သက်နိုင်ကြောင်းကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၀၄။ နိဒ္ဓါရဏေ စ

နိဒ္ဓါရဏတ္ထေစ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ သတ္တမီစ။

ကဏ္ဍာ ဂါဝီနံ သမ္ပန္နခီရတမာ၊ ကဏ္ဍာ ဂါဝီသု သမ္ပန္နခီရတမာ၊ သာမာ နာရီနံ ဒဿနီယတမာ၊ သာမာ နာရီသု ဒဿနီယတမာ၊ မနုဿာနံ ခတ္တိယော သူရတမော၊ မနုဿေသု ခတ္တိယော သူရတမော၊ ပထိကာနံ ဓာဝန္တော သီယ တမော၊ပထိကေသု ဓာဝန္တော သီယတမော။

* နိဒ္ဓါရဏေစ၊နိဒ္ဓါရဏအနက်၌လည်း။ဆဋ္ဌီသတ္တမီ၊ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီဝိဘတ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * နိဒ္ဓါရဏတ္ထေစ၊နိဒ္ဓါရဏအနက်၌လည်း။ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိစ၊သည်ငင်း။ သတ္တမီဝိဘတ္တိစ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်ငင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဂါဝီနံ၊နွားမတို့တွင်။ကဏ္ဍာ၊နွားနက်မသည်။သမ္ပန္နခီရတမာ၊ချိမြိန်သော နို့ရည် ရှိ လွန်း၏။ * ဂါဝီသု၊နွားမတို့တွင်။ကဏ္ဍာ၊နွားနက်မသည်။သမ္ပန္နခီရတမာ၊ချိမြိန်သော နို့ရည်ရှိလွန်း၏။ * နာရီနံ၊မိန်းမတို့တွင်။သာမာ၊ရွှေအဆင်းရှိသော မိန်းမသည်။ဒဿ နီယတမာ၊ရှုကြည့်ဖွယ်ကောင်း၏။ * နာရီသု၊မိန်းမတို့တွင်။သာမာ၊ရွှေအဆင်းရှိသော မိန်းမသည်။ဒဿနီယတမာ၊ရှုကြည့်ဖွယ်ကောင်း၏။ * မနုဿာနံ၊လူတို့တွင်။ခတ္တိယော

http://www.dhammadownload.com

မင်းမျိုးသည်။သူရတမော၊အရဲလွန်၏။ * မနုဿေသု၊လူတို့တွင်။ခတ္တိယော၊မင်းမျိုးသည်။ သူရတမော၊အရဲလွန်၏။ * ပထိကာနံ၊ခရီးသွားတို့တွင်။ဓာဝန္တော၊ပြေးသွားသောသူ သည်။သီဃတမော၊လျင်မြန်လွန်း၏။ * ပထိကေသု၊ခရီးသွားတို့တွင်။ဓာဝန္တော၊ပြေးသွား သောသူသည်။သီဃတမော၊လျင်မြန်လွန်း၏။

➢ နိဒ္ဓါရဏေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ နိဒ္ဓါရဏ, မည်ပုံ။ ။ ဇာတ်, ဂုဏ်, ကြိယာ, နာမည်တို့ဖြင့် အပေါင်းမှ တစ်စိတ်ကို သီးခြားပြုခြင်းသည် နိဒ္ဓါရဏမည်ပါသည်။

➢ ကဏ္ဍာ ဝါဝီသု ခီရတမာ-၌ နိဒ္ဓါရဏ စသည်ခွဲပုံ ။ ။ ဂါဝီသု-သည် ထုတ်ရာ အပေါင်းဖြစ်သောကြောင့် နိဒ္ဓါရဏသမုဒါယ မည်၏။ ကဏ္ဍာ-သည် ထုတ်အပ်သော အနက်ဖြစ်သောကြောင့် နိဒ္ဓါရဏီယ မည်၏။ နွားတို့၏ တစ်ကောင်သည် တစ်[illegible]နှင့် တူသော အခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော ဇာတ်သည် ထုတ်ခြင်း၏ အကြေ[illegible]ဖြစ်သောကြောင့် နိဒ္ဓါရဏဟေတု မည်၏။ နွားဒြင်တည်းဟူသော အပေါင်းမှ နွားနက်မဒြင်တည်းဟူသော အစိတ်ကို ထုတ်ခြင်းသည် နိဒ္ဓါရဏ မည်၏။

➢ ဝိဘတ်သက်ရာ ဌာန။ ။ အပေါင်းကိုဟောသော လိင်မှနောက်၌ ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီ ဝိဘတ်သက်ရပါသည်။

➢ နိဒ္ဓါရဏ သရုပ်။ ။ ၁။ ဇာတိနိဒ္ဓါရဏ။(ပုံစံ) မနုဿာနံ ခတ္တိယော သူရတမော ၂။ ဂုဏနိဒ္ဓါရဏ။(ပုံစံ) သာမာ နာရီနံ ဒဿနီယတမာ၊ ၃။ ကြိယာနိဒ္ဓါရဏ။(ပုံစံ) ပထိကာနံ ဓာဝန္တော သီဃတမော၊ ၄။ နာမနိဒ္ဓါရဏ (ပုံစံ) အရဟတံ အာနန္ဒော ဗဟုဿုတော-တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၀၅။ အနာဒရေ စ

အနာဒရေ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ သတ္တမီစ။

ရုဒတော ဒါရကဿ ပဗ္ဗဇိ၊ ရုဒန္တသ္မိ ဒါရကေ ပဗ္ဗဇိ။

* အနာဒရေ၊မရိုသေအပ်သော ကြိယာမှ။ဂမျမာနေ၊သိအပ်သည်ရှိသော်။အနာဒရိယတော၊မရိုသေအပ်သော ကြိယာမှ။ပရံနောက်၌။ဆဋ္ဌီသတ္တမီ၊ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * အနာဒရေ၊မှ။ဂမျမာနေ၊သော်။အနာဒရိယတော၊မှ။ပရံနောက်၌။ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိစ၊သည်၎င်း။သတ္တမီဝိဘတ္တိစ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်၎င်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဒါရကဿ၊သူငယ်သည်။ရုဒတော-ရုဒန္တဿ၊ငိုစဉ်။ပိတာ၊အဖသည်။ပဗ္ဗဇိ၊ရဟန်းပြု၏။ * ဒါရကေ၊သူငယ်သည်။ရုဒန္တသ္မိ၊ငိုစဉ်။ပိတာ၊အဖသည်။ပဗ္ဗဇိ၊ရဟန်းပြု၏။

➢ အနာဒရေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ အနာဒရ, မည်ပုံ။ ။ မထိမဲ့မြင် အောက်မေ့ခြင်းသည် အနာဒရမည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) ရုဒတော ဒါရကဿ ပဗ္ဗဇ္ဇိ ပိတာ-၌ ငိုခြင်းကြိယာနှင့် ရဟန်းပြုခြင်း ကြိယာ နှစ်မျိုးရှိရာတွင် ပဗ္ဗဇ္ဇိ-ရဟန်းပြုခြင်း ကြိယာသည် ရုဒတော-ငိုခြင်းကြိယာကို အရေးမစိုက် အလေးမထားသောကြောင့် "အနာဒရ" မည်ပါသည်။ [ကြိယာနှစ်မျိုး ပြိုင်၍ ဖြစ်ခြင်းသည် "အနာဒရ" မည်၏။]

➢ **ရုဒတော ဒါရကဿ ပိတာ ပဗ္ဗဇိ-၌ အနာဒရ-စသည် ခွဲပုံ။ ။ ၁။** ပဗ္ဗဇိ ကား- ဂရုမစိုက်ခြင်း သဘောပါသောကြောင့် အနာဒရ။ ၂။ ပိတာကား- အနာဒရ ကြိယာရှိသောကြောင့် အနာဒရဝန္တကတ္တား။ ၃။ ရုဒတောကား-ဂရုမစိုက်အပ်သော ကြောင့် အနာဒရိယ။ ၄။ ဒါရကဿကား- ထိုအနာဒရိယကြိယာရှိသောကြောင့် အနာဒရိယဝန္တကတ္တား။

➢ **အာတောဋယန္တေ သော နေတိ သိဝိရာဇဿ ပေက္ခတော-၌။ ။ ၁။** ဝေဿန္တရာ မင်း၏ကြည့်နေခြင်းကို အလေးမပြုဘဲ ဆောင်သွားသောကြောင့် ဇူဇကာ ၏စိတ်သည် မုချအနာဒရ, ထိုစိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော နေတိကြိယာလည်း ဥပစာအာ ဖြင့် အနာဒရ။ ၂။ သော, အရ- ဇူဇကာပုဏ္ဏားသည် အနာဒရဝန္တ, ၃။ ပေက္ခတော, အရ- ဝေဿန္တရာ မင်း၏ကြည့်ခြင်းကြိယာကား-မလေးစားအပ်သောကြောင့် အနာဒရိယ။ ၄။ သိဝိရာဇဿ, အရ- ဝေဿန္တရာမင်းသည် အနာဒရိယဝန္တ။

➢ **မစ္စု ဝစ္ဆတိ အာဒါယ ပေက္ခမာနေ မဟာဇနေ-၌။ ။ ၁။** လူအများ၏ကြည့် ခြင်းကို မလေးစားဘဲ ယူသွားသောကြောင့် ဝစ္ဆတိ, အရ- သွားခြင်းကြိယာသည် အနာ ဒရ။ ၂။ မစ္စု, အရ- သေမင်းသည် အနာဒရဝန္တ။ ၃။ ပေက္ခမာန, အရ- ကြည့်ခြင်း ကြိယာသည် အနာဒရိယ။ ၄။ မဟာဇနေ, အရ- လူအများသည် အနာဒရိယဝန္တ။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။** စသဒ္ဒါသည် ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီဝိဘတ် နှစ်လုံးကို ယူငင်သော ကြောင့် အနုကဗုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

၃၀၆။ ကွစိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္ထေ

ဆဋ္ဌီနမတ္ထေ ကွစိ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

အပိသု မံ အဂ္ဂိဝေဿန တိသော ဥပမာ ပဋိဘံသု။

* ဆဋ္ဌီနံ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်တို့၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ကွစိ၊အချို့၌။ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ် သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * အဂ္ဂိဝေဿန၊အဂ္ဂိဝေဿန။အပိသု၊ စင်စစ်။တိသော ဥပမာ၊ဥပမာသုံးခုတို့သည်။မံ၊ငါဘုရား၏။ပဋိဘံသု၊ရှေ့ရှုဉာဏ်တွင် ထင်လာကုန်ပြီ။

➢ **ကွစိ+ဒုတိယာ+ဆဋ္ဌီနံ+အတ္ထေ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဆဋ္ဌီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သတ်ရာ ဌာန။ ။** သုတ်၌ ကွစိသဒ္ဒါကို ဆို

http://www.dhammadownload.com

သောကြောင့် အန္တရာ, အဘိတော, ပရိတော, ပတိ, ပဋိဘာ-စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌သာ ဆဋ္ဌီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရပါသည်။ (ပုံစံ) အန္တရာစ ရာဇဂဟံ၊ အဘိတော ဂါမံ ဝသတိ၊ ပရိတော ဂါမံ ဝသတိ၊ နဒီ နေရဉ္ဇရံ ပတိ၊ ပဋိဘာန္တု တံ စုန္ဒ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။

➤ ယူရမည့် ဆဋ္ဌီအနက်။ ။ သုတ်၌ ကွစိသဒ္ဒါကို ဆိုသောကြောင့် အန္တရာ, အဘိတော, ပရိတောနိပါတ်ပုဒ်တို့၏အယှဉ်, ပတိဥပသာရ၏အယှဉ်, ပဋိပုဗ္ဗဘာဓာတ်၏အယှဉ်ဖြစ်သော ဆဋ္ဌီအနက်ကိုသာ ယူရပါမည်။

၃၀၇။ တတိယာ သတ္တမီနဉ္စ

တတိယာ သတ္တမီနံ အတ္ထေစ ကွစိ ဒုတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

သစေ မံ သမဏော ဂေါတမော ဿာလဝိဿတိ၊ တွဉ္စ မံ နာဘိဿာသသိ။ ဧဝံ တတိယတ္ထေ။

ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ၊ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ၊ ဧဝံ သတ္တ မျတ္ထေ။

* တတိယာ သတ္တမီနံ၊တတိယာ, သတ္တမီဝိဘတ်တို့၏။အတ္ထေစ၊အနက်၌လည်း။ ကွစိ၊အချို့၌၊ဒုတိယာ၊ဒုတိယာဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

* သမဏော ဂေါတမော၊ရဟန်းဂေါတမသည်။မံ၊ငါ့ကို။သစေ နာလဝိဿသိ၊ အကယ်၍ စကားမပြောဆိုသည်ဖြစ်အံ့။တွဉ္စ၊သင်သည်လည်း။မံ၊ငါ့ကို။နာဘိဿာသတိ၊ စကားမဆို။ဧဝံ၊ဤသို့။တတိယတ္ထေ၊တတိယာအနက်၌ ပုံစံတည်း။ * ပုဗ္ဗဏှသမယံ၊ နံနက်အခါ၌။နိဝါသေတွာ၊သင်းပိုင်ကိုပြင်ဝတ်၍။ဧကံ သမယံ၊အခါတစ်ပါး၌။ဘဂဝါ၊ သည်။ဧဝံ၊ဤသို့။သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီအနက်၌ ပုံစံတည်း။

➤ တတိယာသတ္တမီနံ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➤ ယူရမည့် တတိယာအနက်။ ။ ကွစိဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္ထေသုတ်မှ ကွစိသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် အန္တရေန, ဝိနာ-စသော နိပါတ်တို့၏အယှဉ်, လပဓာတ်, ဘာသဓာတ်တို့၏အယှဉ်, သဟာဒိယောဂတ္ထ တတိယာအနက်ကို ယူရပါမည်။

➤ ယူရမည့် သတ္တမီအနက်။ ။ လိုက်လာသော ကွစိသဒ္ဒါကြောင့် ကာလသတ္တမီ, ဥပရှေး, အနုရှေး, အဓိရှေး, အာရှေးရှိသော ဝသဓာတ်၏အယှဉ်, အဓိရှေးရှိသော သိဓာတ်, ဌာဓာတ်, ဘာသဓာတ်တို့၏အယှဉ်ဖြစ်သော သတ္တမီအနက်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ သတ္တမီအနက်၌, ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရာဌာန (ဝိသယ)။ ။ ကွစိဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္ထေ-သုတ်မှ ကွစိသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် အခါဟူသောအနက်၌ဂင်း, ဥပရှေး, အနုရှေး, အဓိရှေး, အာရှေးရှိသော ဝသဓာတ်၏ယှဉ်ရာ၌ဂင်း, အဓိရှေးရှိသော သိဓာတ်, ဌာဓာတ်, ဝသဓာတ်တို့၏ယှဉ်ရာ၌ဂင်း, သောက်ခြင်း, လှည့်လည်ခြင်းအနက်၌ဂင်း, သတ္တမီအနက်၌ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်ရပါမည်။ (ပုံစံ) ပုဗ္ဗဏှသမယံ

http://www.dhammadownload.com

နိဝါသေတွာ၊ ဂါမံ ဥပဝသတိ၊ ဂါမံ အနုပဝသတိ၊ ဝိဟာရံ အဓိဝသတိ၊ ဂါမံ အာဝသတိ၊ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ ပထဝီ အဓိသေဿတိ၊ ဂါမံ အဓိတိဋ္ဌတိ၊ ဂါမံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ နဒီ ပိဝတိ၊ ဂါမံ စရတိ။

၃၀၈။ ဆဋ္ဌီ စ

တတိယာသတ္တမီနံ အတ္ထေစ ကွစိ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ကတော မေ ကလျာဏော၊ ကတံ မေ ပါပံ၊ ဧဝံ တတိယတ္ထေ။

ကုသလာ နစ္စဂီတဿ သိက္ခိတာ စာတုရိတ္ထိယော၊ ကုသလော တွံ ရထဿ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ။ ဧဝံ သတ္တမျတ္ထေ။ ကွစိတိ ကိမတ္ထံ? ယော ဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ အာနန္ဒော အတ္ထေသု ဝိစက္ခဏော။

* တတိယာသတ္တမီနံ၊တတိယာသတ္တမီဝိဘတ်တို့၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ကွစိ၊အချို့၌။ ဆဋ္ဌီစ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

* မေ၊ငါသည်။ကလျာဏော၊ကောင်းမှုကို။ကတော၊ပြုအပ်ပြီ။မေ၊ငါသည်။ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ကတံ၊ပြုအပ်ပြီ။ဧဝံ၊ဤသို့။တတိယတ္ထေ၊တတိယာအနက်၌ ပုံစံတည်း။ * နစ္စဂီတဿ၊ကခြင်း, သီဆိုခြင်း၌။ကုသလာ၊လိမ္မာကုန်သော။သိက္ခိတာ၊သင်ပြအပ်ပြီး သော အတတ်ရှိကုန်သော။စာတုရာ၊တင့်တယ်စမ္ပာယ်ခြင်းရှိကုန်သော။ဣတ္ထိယော၊မိန်းမ တို့သည်။ပရိဝါရေန္တိ၊ခြံရံ ခစားကုန်၏။ * တွံ၊သင် (အဘယမင်သား)သည်။ရထဿ၊ ရထား၏။အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနံ၊အစိတ်အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၌။ကုသလော၊လိမ္မာသည် မဟုတ်လော။ ဧဝံ၊ဤသို့။သတ္တမျတ္ထေ၊သတ္တမီအနက်၌ ပုံစံတည်း။ကွစိတိပဒံ။သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ * အာနန္ဒ၊အာနန္ဒာ၊မယာ၊ငါသည်။ဓမ္မောစ၊သုတ်, အဘိမ္မောကိုလည်း။ဒေသိတော၊ဟော အပ်လေပြီ။ဝိနယောစ၊ဝိနည်းကိုလည်း။ပညတ္တော၊ပညတ်အပ်လေပြီ။ * အာနန္ဒော၊ အာနန္ဒာသည်။အတ္ထေသု၊အနက်တို့၌။ဝိစက္ခဏာ၊လိမ္မာ၏။

➢ ဆဋ္ဌီ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိမိသုတ်။

➢ **တတိယာအနက်၌, ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရာဌာန (ဝိသယ)။** ။ ယဇဓာတ်နှင့် ယှဉ်ရာ, တင်းတိမ်ခြင်းအနက်ရှိသော ပူရဓာတ်နှင့်ယှဉ်ရာ, တုလျအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ, ကိသဒ္ဒါ, အလံသဒ္ဒါ, ကတ္တားအနက်ရှိသော ကိတကမည်သော ပစ္စည်းတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရပါမည်။ (ပုံစံ) ပုပ္ပဿ ဗုဒ္ဓံ ယဇတိ၊ ပတ္တံ ဩဒနဿ ပူရေတွာ၊ ပိတုဿ တုလျော၊ မာတု သဒိသော၊ ကိ တဿစ တုဋ္ဌဿ၊ အလံ တဿစ တုဋ္ဌဿ၊ သောဘနာ ကစ္စာယနဿ ကတိ။

➢ **သတ္တမီအနက်၌, ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရာဌာန (ဝိသယ)။** ။ ကုသလသဒ္ဒါ, ပသန္နသဒ္ဒါ, တိက္ခတ္တုံသဒ္ဒါ, ဒ္ဝိက္ခတ္တုံသဒ္ဒါ-စသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ သတ္တမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီ

http://www.dhammadownload.com

ဝိဘတ်သက်ရပါမည်။ (ပုံစံ) ကုသလော မဂ္ဂဿ၊ သန္တိဟိ ဘန္တေ ဥဉာရာ ယက္ခာ ဘဂဝတော ပဿန္နာ၊ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ၊ မာသဿ ဒွိက္ခတ္တုံ။

➤ **ကွစိသဒ္ဒါ အလိုက်ခံရကျိုး**။ ။ ယော ဝေါ (ပ) ဝိစက္ခဏော-စသည်တို့၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ကွစိသဒ္ဒါ အလိုက်ခံရပါသည်။

➤ **ဆဋ္ဌီကတ္တား သုံးစွဲရမည့်နေရာ**။ ။ ကိတကအမည်ရသော ပစ္စည်းတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌီကတ္တားကို သုံးစွဲရပါမည်။

၃၀၉။ ဒုတိယာ ပဉ္စမီနဉ္စ

ဒုတိယာပဉ္စမီနဉ္စ အတ္ထေ ကွစိ ဆဋ္ဌီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော၊ သဟသာ ကမ္မဿ ကတ္တာရော၊ ဧဝံ ဒုတိယတ္ထေ။

အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ၊ ကိန္နု ခေါ အဟံ တဿ သုခဿ ဘာယာမိ၊ သတ္ထေ တဿန္တိ ဒဏ္ဍဿ၊ သတ္ထေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော၊ ဘီတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ယောရဝိသာနံ၊ ဘာယာမိ ယောရဝိသဿ နာဂဿ၊ ဧဝံ ပဉ္စမျတ္ထေ။

* ဒုတိယာပဉ္စမီနဉ္စ၊ဒုတိယာ, ပဉ္စမီဝိဘတ်တို့၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ကွစိ၊အချို့၌။ ဆဋ္ဌီ၊ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

* တဿ၊ထိုသူကို။ဝတ္တာရော၊ဆိုတတ်သော သူတို့သည်။ဘဝန္တိ၊ရှိကုန်၏။ * သဟသာ၊အဆောတလျင်။ကမ္မဿ၊အမှုကို။ကတ္တာရော၊ပြုတတ်ကုန်သည်။ဧဝံ၊ဤသို့။ဒုတိယတ္ထေ၊ဒုတိယာအနက်၌ ပုံစံတည်း။ * အဿဝနတာ၊မကြားနာရသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဓမ္မဿ၊အကျင့်တရား၌ပရိဟာယန္တိ၊ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ * အဟံ၊ငါသည်။တဿ သုခဿ၊ထိုချမ်းသာမှ။ကိန္နု၊ခေါ်ဘာယာမိ၊အဘယ့်ကြောင့် ကြောက်ချိမ့်မည်နည်း။ * သတ္ထေ။ သူခိုးသိမ်းတို့သည်။ဒဏ္ဍဿ၊ဒဏ်မှ။တဿန္တိ၊ထိတ်လန့်ကုန်၏။ * သတ္ထေ၊ခိုးသိမ်းသူတို့ သည်။မစ္စုနော၊သေရမည်မှ။ဘာယန္တိ၊ကြောက်ကုန်၏။ * အာသီဝိသာနံ၊လျင်သော အဆိပ်ရှိကုန်သော။ယောရဝိသာနံ၊ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိကုန်သော။စတုန္နံ၊မြွေလေးမျိုးတို့မှ။ဘီတော၊ကြောက်၏။ * ယောရဝိသဿ၊ကြမ်းသော အဆိပ်ရှိသော။နာဂဿ၊နဂါးမှ။ဘာယာမိ၊ကြောက်၏။ဧဝံ၊ဤသို့။ပဉ္စမျတ္ထေ၊ပဉ္စမီအနက်၌ ပုံစံတည်း။

➤ **ဒုတိယာပဉ္စမီနံ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်**။

➤ **ဒုတိယာအနက်၌, ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရာဌာန (ဝိသယ)**။ ။ ကတ္တားအနက်ကိုဟောသော တုပစ္စည်း, ဏ္ဍုပစ္စည်း,တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း, ဘောအနက်ကိုဟောသော ယုပစ္စည်း, ဏပစ္စည်းတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း, သရဓာတ်, ဂ္ဂသုဓာတ်, ပြုပြင်ခြင်းအနက်ရှိသော ကရဓာတ်တို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ငင်း, ဒုတိယာအနက်၌ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်ရပါမည်။

(ပုံစံ) တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော၊ ကမ္မဿ ကာရကော နတ္ထိ၊ ပါပါနံ အကရဏံ သုခံ၊

http://www.dhammadownload.com

အစ္ဆရိယော အရဇကေန ဓတ္တာနံ ရာဂေါ။ မာတု သရတိ၊ ပုတ္တသ္သ ဣစ္ဆတိ၊ ဥဒကသ္သ ပတိကုရုတေ။

➤ **ဆဋ္ဌိကံနှင့် ဆက်စပ်နေသောပုဒ်ဝယ်ရှိသင့်သည့် ဓာတ်ပစ္စည်း။** ။ သရ ဓာတ်, ဣသုဓာတ်, ပြုပြင်ခြင်းအနက်ရှိသော ကရဓာတ်, ယု, ဏွု, တု, ဏာ-စသော ပစ္စည်းများ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဆဋ္ဌိကံ သုံးစွဲရမည့်နေရာ။** ။ ကတ္တားအနက်ကိုဟောသော တုပစ္စည်း, ဏွုပစ္စည်း, ဘောအနက်ကိုဟောသော ယုပစ္စည်း, ဏာပစ္စည်းတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ ဆဋ္ဌိကံကို သုံးစွဲရပါမည်။

➤ **ပဉ္စမီအနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်သက်ရာ ဌာန။** ။ ဆုတ်ယုတ်ခြင်းအနက်ရှိသော သဒ္ဒါ, ကြောက်လန့်ခြင်းအနက်ရှိသောသဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ၌ ပဉ္စမီအနက်၌ ဆဋ္ဌိဝိဘတ် သက်ရပါမည်။ (ပုံစံ) အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာဟန္တိ၊ ကိံနုခေါ အဟံ တဿ သုခဿ ဘာယာမိ။

➤ **ယူရမည့် ဒုတိယာ။** ။ ဏွု, ယု, တု, ဏာ-ဟု ဆိုအပ်သော ကိတ်ပစ္စည်းတို့၏ အယှဉ်ဖြစ်သောကဲ့အနက်, ဘာဝသာဓန အယှဉ်ဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်း, အလိုရှိခြင်းအနက်ရှိသော ဓာတ်တို့၏ကံအနက်, ပြုပြင်ခြင်းအနက်ဟော ကရဓာတ်၏အယှဉ် ဖြစ်သော ကံအနက်ကိုသာ ယူရပါမည်။

➤ **ယူရမည့် ပဉ္စမီ။** ။ ပရိဟာနိ, ဘယအနက်ရှိသော သဒ္ဒါတို့၏အယှဉ်ဖြစ်သော ပဉ္စမီ အပါဒါန်ကိုသာ ယူရပါမည်။

၃၁၀။ ကမ္မ ကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ

ကမ္မ ကရဏ နိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ ဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

သုန္ဒရာဝုသော ဣမေ အာဇီဝကာ ဘိက္ခူသု အဘိဝါဒေန္တိ ဧဝံ ကမ္မတ္ထေ။

ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ၊ ပတ္တေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ၊ ပထေသု ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ကရဏတ္ထေ။ ဒီပိ စမ္မေသု ဟညတေ၊ ကုဉ္ဇရော ဒန္တေသု ဟညတေ၊ ဧဝံ နိမိတ္တတ္ထေ

* ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသုဂ်, ကရိဏ်း, နိမိတ်အနက်တို့၌သတ္တမီသတ္တမီဝိဘတ်သည်ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

* အာဝုသော၊ငါ့ရှင်တို့။သုန္ဒရာ၊ကောင်းကုန်သော။ဣမေအာဇီဝကာ၊ဤတက္ကတွန်းတို့သည်။ဘိက္ခူသု၊ရဟန်းတို့ကို။အဘိဝါဒေန္တိ၊ရှိခိုးကုန်၏။ဧဝံ၊ဤသို့။ကမ္မတ္ထေ၊ဂဂ်အနက်၌ ပုံစံတည်း။ * ဟတ္ထေသု၊လက်တို့ဖြင့်။ပိဏ္ဍာယ၊ဆွမ်းခံဖို့ရာ။စရန္တိ၊သွားကုန်၏။ * ပတ္တေသု၊သပိတ်တို့ဖြင့်။ပိဏ္ဍာယ၊ဆွမ်းခံဖို့ရာ။စရန္တိ၊သွားကုန်၏။ * ပထေသု၊လမ်း (ခရီး) တို့ဖြင့်။ဂစ္ဆန္တိ၊သွားကုန်၏။ဧဝံ၊ဤသို့။ကရဏတ္ထေ၊ကရိဏ်းအနက်၌ ပုံစံတည်း *

http://www.dhammadownload.com

ဒီပိ၊သစ်ကို။စမွေသု၊အရေတို့ကြောင့်။ဟညတေ၊သတ်အပ်၏။ * ကုဋ္ဌရော၊ဆင်ကို။ ဒန္တေသု၊အစွယ်တို့ကြောင့်။ဟညတေ၊သတ်အပ်၏။ဇဝံ၊ဤသို့။နိမိတ္တတ္ထေ၊နိမိတ်အနက်၌ ပုံစံတည်း။

➤ **တမ္ဟကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု+သတ္တမီ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➤ **ကံအနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ်ဝိဘတ် သက်သောပုံစံ။ ။ မုဒ္ဒနိ စုမ္ဗိတွာ။**

➤ **ကရိဏ်းအနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ်ဝိဘတ် သက်သောပုံစံ။ ။ သောပိ မံ အနုသာသေယျ သမ္မဒိဿာမိ မတ္တကေ။**

➤ **နိမိတ်အနက်၌ သတ္တမီဧကဝုစ်ဝိဘတ် သက်သောပုံစံ။ ။ သမ္မဇာနမုသာ ဝါဒေ ပါစိတ္တိယံ။**

➤ **ဟိတ်+ကာရဏ+နိမိတ် (တတိယာဟိတ်+ပဉ္စမီဟိတ်+သတ္တမီဟိတ်) အထူး ။ ။** အကျိုးကရှေးဖြစ်နှင့်၍ အကြောင်းက နောက်မှဖြစ်မူ ဟိတ်(တတိယာဟိတ်) မည်၏။ အကြောင်းက ရှေးဖြစ်နှင့်၍ အကျိုးကနောက်မှဖြစ်မူ ကာရဏ(ပဉ္စမီဟိတ်) မည်၏။ အကျိုးအကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၍ ယေဘုယျအားဖြင့် နိမိတ်ဝန်ပျက်မူ နိမိတ် (သတ္တမီဟိတ်)မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

[ရှင်းလင်းချက်] ၁။ အနွေန ဝသတိ-၌ နေခြင်းကြိယာတည်းဟူသော အကျိုးက ရှေးဖြစ်နှင့်၍ ထမင်းခြင်္ဂတည်းဟူသော အကြောင်းက နောက်မှဖြစ်သောကြောင့် အနွေန-သည် ဟိတ်(တတိယာဟိတ်) မည်၏။ ၂။ စတုန္နံ ဘိက္ခဝေ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ-စသည်၌ သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းအကြောင်းက ရှေးဖြစ်ပြီးမှ သံသရာ၌ ကျင်လည်ခြင်းအကျိုးက နောက်မှဖြစ်သောကြောင့် အနနုဗောဓာ-သည် ကာရဏ(ပဉ္စမီဟိတ်) မည်၏။ ၃။ ဒီပိ စမွေသု ဟညတေ-၌ အရေသည် အကြောင်းမည်၏၊ သတ်ခြင်းကြိယာသည် အကျိုးမည်၏။ယင်း အကျိုးအကြောင်း နှစ်ပါးသည် အတူတကွဖြစ်ကြ၏။ခြင်္ဂကာလ မပြားခေ့၊ စမ္မ-ဟူသောနိမိတ်၏တည်ရာ, သစ်တည်း ဟူသော နိမိတ်ဝန်သည် သေကျေပျက်စီး၍သွား၏၊ ထို့ကြောင့် စမွေသု-သည် နိမိတ် (သတ္တမီဟိတ်) မည်၏။

၃၁၁။ သမ္မဒါနေ စ

သမ္မဒါနေစ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ သံယေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ၊ သံယေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံယေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ။

* သမ္မဒါနေစ၊သမ္မဒါန်အနက်၌လည်း။သတ္တမီ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်း။ဟောတိ၊၏။
* သမ္မဒါနေစ၊သမ္မဒါန်အနက်၌လည်း။သတ္တမီဝိဘတ္တိ၊သည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။
* သံယေ၊သံဃာအား။ဒိန္နံ၊လှူအပ်သော ဝတ္ထုသည်း။မဟပ္ဖလံ၊အကျိုးများ၏။ *

http://www.dhammadownload.com

၁ဂါတ၊မိ၊ဂေါတမီ။တို့၊သင်သည်။သံယေ၊အား။ဒေဟိ၊လျှူလော့။သံယေ၊အား။ဒိန္နေ၊လျှူအပ်သည်ရှိသော်။အဟဥ္စေဝ၊ငါဘုရားသည်ငင်း။သံယော၊သံဃာသည်ငင်း။ပူဇိတော၊ပူဇော်အပ်သည်။ဘဝိဿာမိ၊ဖြစ်လတ္တံ့။

➢ သမ္မဒါနေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် မဏိမို့ ပဿ နိမ္မိတ်-၌ ကတ္တားအနက်ကို ဆည်းယူသောကြောင့် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။ (မဏိမို့၊ပတ္တမြားသည်။နိမ္မိတ်၊စီမံဘန်ဆင်းအပ်သော စည်းစိမ်ကို။ပဿ၊ရှုကြည့်စမ်းပါလော။)

၃၁၂။ ပဋ္ဌမ္မတ္ထေ စ

ပဋ္ဌမ္မတ္ထေစ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ကဒလီသု ဂဇေ ရက္ခန္တိ။

* ပဋ္ဌမ္မတ္ထေစ၊ပဋ္ဌမီအနက်၌လည်း။သတ္တမီ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပဋ္ဌမ္မတ္ထေစ၊ပဋ္ဌမီအနက်၌လည်း။သတ္တမီဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကဒလီသု၊ဌက်ဗျောပင်တို့မှ။ဂဇေ၊ဆင်တို့ကို။ရက္ခန္တိ၊စောင့်ကုန်၏။

➢ ပဋ္ဌမ္မတ္ထေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် ကဲ, ကရိဏီး, နိမိတ်, သမ္ဗန်ဓိန်အနက်တို့၌သာ သတ္တမီဝိဘတ်သက်သည်မဟုတ်, ပဋ္ဌမီအနက်၌လည်း သက်ရသေး၏ဟု ပေါင်းယူသောကြောင့် သမ္ပိဏ္ဏနအနက် ဖြစ်ပါသည်။ (နိဒ္ဒေသ)

၃၁၃။ ကာလဘာဝေသုစ

ကာလဘာဝေသုစ ကတ္တရိ ပယုဇ္ဇမာနေ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။

ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဂတော၊ သာယန္ဟသမယေ အာဂတော၊ ဘိက္ခူသု ဘောဇိယမာနေသု ဂတော၊ ဘုတ္တေသု အာဂတော၊ ဂေါသု ဒုယ္ဟမာနေသု ဂတော၊ ဒုဒ္ဓါသု အာဂတော။

* ကာလဘာဝေသုစ၊ကာလအနက်, ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏအနက်တို့၌လည်း။သတ္တမီ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကာလဘာဝေသုစ၊တို့၌လည်း။ကတ္တရိကတ္တားကို။ပယုဇ္ဇမာနေ၊ယှဉ်အပ်သည်ရှိသော်။သတ္တမီဝိဘတ္တိ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊၏။ ။ * ပုဗ္ဗဏှသမယေ၊နံနက်အခါ၌။ဂတော၊သွား၏။ * သာယန္ဟသမယေ၊ညချမ်းအခါ၌။အာဂတော၊လာ၏။ * ဘိက္ခူသု၊ရဟန်းတို့ကို။ဘောဇိယမာနေသု၊ဆွမ်းကျွေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ဂတော၊သွား၏။ * ဘုတ္တေသု၊ဆွမ်းစားကုန်ပြီးသည်ရှိသော် အာဂတော၊လာ၏။ * ဂေါသု၊နွားတို့ကို။ ဒုယ္ဟမာနေသု၊နို့ညှစ်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။

http://www.dhammadownload.com

ဂတော၊သွား၏။ * ဒုဒ္ဓါသု၊နိုညစ်အပ်ကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။အာဂတော၊လာ၏။

➢ **တာလဘာဝေသု+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဘာဝ-ဟူသည်** ။ ။ ဘိက္ခူသု ဘောဇိယမာနေသု ဂတော-၌ ဂတော-အရ သွားသည်ဟူသည် အဘယ်အချိန်၌ သွားသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၍ ဆွမ်းကျွေးချိန်၌ သွားသည်ဟု ဆွမ်းကျွေးခြင်းကြိယာဖြင့် သွားခြင်းကြိယာကို မှတ်သားရသည်၊ ဤသို့ ကြိယာတစ်ပါးဖြင့် ကြိယာတစ်ပါးကို မှတ်ခြင်းကို "ဘာဝ"ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **ကာလ-အရ** ။ ။ မျက်စိတစ်မှိတ်, ခဏ, လယ, မုဟုတ္တ, ပုဗ္ဗဏ္ဍ, သမယ-စသော အခါကာလတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဘာဝ-အရ** ။ ။ ကြိယာတစ်ပါးဖြင့် ကြိယာတစ်ပါးကို မှတ်သားတတ်သော ကြိယာကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤ၌ အလိုရှိသော ဘာဝတား**။ ။ကြိယာတစ်ပါးကို မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော ကြိယာကိုသာ ယူရပါမည်။(ဝါ)ဘာဝေန ဘာဝလက္ခဏကို ယူရပါမည်။

➢ **သတ္တမီဝိဘတ်သက်ရာဌာန (ပိသယ)**။ ။ ကာလအနက်, ဘာဝလက္ခဏ ဘာဝ အနက်၌ သတ္တမီဝိဘတ်သက်ရပါမည်။

➢ **ဘိက္ခူသု ဘောဇိယမာနေသု ဂတော ပုရိသော-၌ လက္ခဏ-စသည် ခွဲပုံ**။ ။ (၁) ဘောဇိယမာနေသု-သည် သွားခြင်းကြိယာကို မှတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် လက္ခဏမည်၏။ (၂) ဘိက္ခူသု-သည် လက္ခဏ၏ ကံဖြစ်သောကြောင့် လက္ခဏဝန္တမည်၏။ (၃) ဂတော-သည် ဘောဇိမာနေသုဟူသော လက္ခဏကြိယာဖြင့် မှတ်အပ်သောကြောင့် လက္ချမည်၏။ (၄) ပုရိသော-သည် လက္ချကြိယာ၏ ကတ္တားဖြစ်သောကြောင့် လက္ချဝန္တမည်၏။

၃၁၄။ ဥပချာဓိ ကိဿရဝစနေ

ဥပအဓိဏ္ဍစ္စေတေသံ ပယောဂေ အဓိကဏ္ဍဿရဝစနေ သတ္တမီဝိဘတ္တိ ဟောတိ။ ဥပ ခါရိယံ ဒေါဏော၊ ဥပ နိက္ခေ ကဟာပဏံ၊ အဓိဗြဟ္မဒတ္တေ ပဉ္စာလာ အဓိ နစ္စေသု ဂေါတမီ၊ အဓိ ဒေဝေသု ဗုဒ္ဓေါ။

(ဥပဓိ+အဓိကိဿရဝစနေ(ဥပ+အဓိ+အဓိက+ဏ္ဍဿရဝစနေ)ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။)

* ဥပဓိ၊ဥပသဒ္ဒါ, အဓိသဒ္ဒါတို့၏။ပယောဂေ၊အယှဉ်၌။အဓိကိဿရဝစနေ၊ဥပသဒ္ဒါ၏ အဓိကအနက်, အဓိသဒ္ဒါ၏ ဏ္ဍဿရအနက်ကိုဟောသည်။သတိ၊ဖြစ်လတ်သော်။ သတ္တမီ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဥပအဓိဏ္ဍစ္စေကေသံ၊တို့၏။ပယောဂေ၊ ၌ အဓိကဏ္ဍဿရဝစနေ၊သည်။သတိ၊သော်။သတ္တမီဝိဘတ္တိ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

http://www.dhammadownload.com

* ဒေါဏော၊ (လေးပြည်ရှိ)စိတ်သည်။ခါရိယံ၊ (လေးတင်းရှိ)တို့ထက်။ဥပ၊လွန်၏။ * ကဟာပဏော၊အခြိန်တစ်ကျပ်သည်။နိက္ခေ (တစ်ပိသာရှိ) နိက္ခထက်။ဥပ၊လွန်၏။ * ပဿာလာ၊ပဿာလတိုင်းသူတို့သည်။ပြဟ္မဒတ္တော၊ပြဟ္မဒတ်မင်း၏။အဓိ၊အခြံအရံ ကျေးကျွန်တို့တည်း။ * ဂေါတမီ၊ဂေါတမီသည်။နစ္စေသု၊ကချေသည်တို့၏။အဓိ၊အရှင်တည်း။ * ပုဒ္ဓေါ၊ဘုရားသည်။ ဒဒေသု၊နတ်တို့၏။အဓိ၊အရှင်တည်း။

၃၁၅။ မဏ္ဍိတုဿုဏ္ဍေသု တတိယာ

မဏ္ဍိတဥဿုဏ္ဍဏ္ဍစွေတေသွတ္ထေသု တတိယာဝိဘတ္တိ ဟောတိ သတ္တမီစ။ ဉာဏေန ပသီဒိတော၊ ဉာဏသ္မိ ဝါ ပသီဒိတော၊ ဉာဏေန ဥဿုဏ္ဍော၊ ဉာဏသ္မိ ဝါ ဥဿုဏ္ဍော တထာဂတော ဝါ တထာဂတဂေါတ္တော၀ါ။

* မဏ္ဍိတုဿုဏ္ဍေသု၊ကြည်လင်ခြင်း, အားထုတ်ခြင်းအနက်တို့ကို။ဂမျမာနေသု၊သိအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။တတိယာစ၊တတိယာဝိဘတ်သည်ငင်း။သတ္တမီစ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်ငင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * မဏ္ဍိတဥဿုဏ္ဍဏ္ဍစွေတေသွတ္ထေသု၊ကြည်လင်ခြင်း, အားထုတ်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော အနက်တို့ကို။ဂမျမာနေသု၊သော်။တတိယာဝိဘတ္တိစ၊ငင်း။သတ္တမီစ၊သတ္တမီဝိဘတ်သည်လည်းကောင်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တထာဂတော၀၊မြတ်စွာဘုရားသည်ငင်း။တထာဂတဂေါတ္တော၀၊မြတ်စွာဘုရား၏ အနွယ်တော်သည်ငင်း။ဉာဏေန၊သဟစရဏာဉာဏ်ဖြင့်။ (၀ါ) ဒွေပကတူပဉာဏ်ကြောင့်။ပသီဒိတော၊ကြည်လင်တောက်ပ၏။၀ါ၊တစ်နည်းကား။ဉာဏသ္မိ၊ဉာဏ်ဖြင့်။(၀ါ) ကြောင့်။ပသီဒိတော၊ကြည်လင်တောက်ပ၏။၀ါ၊တစ်နည်းကား။ဉာဏသ္မိ၊ဉာဏ်ဖြင့်။ (၀ါ)ကြောင့်။ဥဿုဏ္ဍော၊အားထုတ်၏။၀ါ၊တစ်နည်းကား။ဉာဏသ္မိ၊ဉာဏ်ဖြင့်။(၀ါ) ကြောင့်။ဥဿုဏ္ဍော၊အားထုတ်၏။

➢ **မဏ္ဍိတုဿုဏ္ဍေသု+တတိယာ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်။**

➢ **မဏ္ဍိတနှင့်ဥဿုဏ္ဍအထူး။** ။ မဏ္ဍိတသဒ္ဒါသည် ကြည်လင်သူဟူသော အနက်ကိုဟောပါသည်။ဥဿုဏ္ဍသဒ္ဒါသည် အားထုတ်ခြင်းရှိသူဟူသော အနက်ကိုဟောပါသည်။ ဤသို့ထူးသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်မရှိသော် ထိုသုတ်၏တာဝန်ကို မည်သည့်သုတ်များက တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြမည်ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ။ ။ ကရဏော တတိယာ, သြကာသေ သတ္တမီ, ဟေတွတ္ထေစ, ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ-သုတ်များက တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ ပဌမာဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်များ။** ။ လိင်္ဂတ္ထေ ပဌမာ-သုတ်ဖြင့် လိင်အနက်, အာလပနေစ-သုတ်ဖြင့် အာလုပ်အနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ ဒုတိယာဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။**

ကမ္မတ္တေ ဒုတိယာ-သုတ်ဖြင့် ကံအနက်, ကာလဒ္ဓါနမစ္စန္တ သံယောဂေ-သုတ်ဖြင့် အစ္စန္တသံယောဂအနက်, ကမ္မပ္ပဝစနီယ-သုတ်ဖြင့် ကမ္မပ္ပဝစနီယယုတ္တအနက်, ဂတိဒုဒ္ဓိ ဘုဇပဋိဟရဏရသယာဒီနံ ကာရိတေဝါ-သုတ်ဖြင့် ဂမုဓာတ်, ဒုဓာတ်, ဘုဇာတ်, ပဋဓာတ်, ဟရဓာတ်, ကရဓာတ်, သိဓာတ်-စသည်တို့၏အယုဉ်ကာရိတ်ကံအနက်, ကွစိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္တေ-သုတ်ဖြင့် ဆဋ္ဌီအနက်, တတိယာ သတ္တမီနဉ္စ-သုတ်ဖြင့် တတိယာ အနက်, သတ္တမီအနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကံအနက်၌ သက်နိုင်သော နာမ်ဝိဘတ်များနှင့် သက်သောသုတ်**

ဒုတိယာဝိဘတ်- ကမ္မတ္တေ ဒုတိယာ၊ သတ္တမီဝိဘတ်- ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္ထေသု သတ္တမီ၊ စတုတ္ထီဝိဘတ်- သိလာဃသုတ်လာ ဂတျတ္ထကမ္မနိ၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်- ဒုတိယာ ပဉ္စမီနဉ္စ။(ဒုရန္ဒိက-စသောသုတ်လာ တွာလောပလည်း ပါနိုင်သည်၊ ပဉ္စမီဝိဘတ်)

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ တတိယာဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။**

ကရဏေ တတိယာ-သုတ်ဖြင့် ကရိဏ်းအနက်, သဟာဒိယောဂေစ-သုတ်ဖြင့် သဟာဒိယောဂအနက်, ကတ္တရိစ-သုတ်ဖြင့် ကတ္တားအနက်, ဟေတုတ္ထေစ-သုတ်ဖြင့် ဟိတ်အနက်, သတ္တမျတ္ထေစ-သုတ်ဖြင့် သတ္တမီအနက်, ယေနင်္ဂဝိကာရော-သုတ်ဖြင့် အင်္ဂဝိကာရ လက္ခဏအနက်, ဝိသေသနေစ-သုတ်ဖြင့် ဘိန္နာဓိကရဏ ဝိသေသနအနက် မဇ္ဈိတုသုတ္ထေသု တတိယာ-သုတ်ဖြင့် မဇ္ဈိတအနက်, ဥသုက္ကအနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ စတုတ္ထီဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။**

သမ္မဒါနေ စတုတ္ထီ-သုတ်ဖြင့် သမ္မဒါန်အနက်, နမောယောဂါဒီသွပိစ-သုတ်ဖြင့် နမောသဒ္ဒါတို့နှင့်ယှဉ်ရာ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ ပဉ္စမီဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။ ။**

အပါဒါနေ ပဉ္စမီ-သုတ်ဖြင့် ဒါပါဒါန်အနက်, ကာရဏတ္ထေစ-သုတ်ဖြင့် ကာရဏ အနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။**

သာမိသို့ ဆဋ္ဌီ-သုတ်ဖြင့် သာမိအနက်, သာမိဿရာ (ပ) ကုသလေဟိစ-သုတ်ဖြင့် သာမိ-စသည်တို့၏ယှဉ်ရာအနက်, နိဒ္ဓါရဏေစ-သုတ်ဖြင့် နိဒ္ဓါရဏအနက်, အနာဒရေစ-သုတ်ဖြင့် အနာဒရအနက်, ဆဋ္ဌီစ-သုတ်ဖြင့် တတိယာအနက်, သတ္တမီအနက်, ဒုတိယာ ပဉ္စမီနဉ္စ-သုတ်ဖြင့် ဒုတိယာအနက်, ပဉ္စမီအနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကစ္စည်းကျမ်းလာ သတ္တမီဝိဘတ်သက်နိုင်သော အနက်နှင့်သုတ်များ။**

သြကာသေ သတ္တမီသုတ်ဖြင့် သြကာသအနက်၊ သာမိဿရာ-စသောသုတ်ဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

သာမီ-စသည်တို့၏ယှဉ်ရာအနက်၊ နိဒ္ဓါရဏေစ-သုတ်ဖြင့် နိဒ္ဓါရဏအနက်, အနာဒရေစ-သုတ်ဖြင့် အနာဒရအနက်၊ ကမ္မကရဏနိမိတ္တတ္တေသု သတ္တမီသုတ်ဖြင့် ကံအနက်, ကရိုဏ်းအနက်, နိမိတ်အနက်၊ သမ္ပဒါနေစသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါန်အနက်၊ ပဉ္စမျတ္တေစ သုတ်ဖြင့် ပဉ္စမီအနက်၊ ကာလဘာဝေသုစသုတ်ဖြင့် ကာလအနက်, ဘာဝေနဘာဝလက္ခဏအနက်၊ ဥပချာဓိကိဿရဝစနေသုတ်ဖြင့် ဥပချာဓိကိဿရအနက်၊ မဏ္ဍိတုဿုက္ကေသုတတိယာသုတ်ဖြင့် မဏ္ဍိတအနက်, ဥဿုက္ကအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရကအပြား ၂၆-ပါး** ။ ။ ကမ္မကာရက (၇)ပါး, ကတ္တုကာရက (၅)ပါး, ကရဏကာရက (၂)ပါး, သမ္ပဒါနကာရက (၃)ပါး, အပါဒါနကာရက (၅)ပါး, ဩကာသကာရက (၄)ပါးတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သတ္တမာ ကမ္မံ-၌ သတ္တမာ,အရ [ကမ္မကာရကအပြား](ကံ, ၇-ပါး)**

၁။နိဗ္ဗတ္တနီယကံ (ပုံစံ) မာတာ ပုတ္တံ ဝိဇာယတိ၊ ၂။ ဝိကရဏီယကံ(ပုံစံ) ကဋ္ဌံ အဂ်ါရံ ကရောတိ၊ ၃။ ပါပဏီယကံ (ပုံစံ) ဒေဝဒတ္တော နိဝေသနံ ပဝိသတိ၊ [(တစ်နည်း) ဣစ္ဆိတကံ (ပုံစံ) ဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒတိ၊ အနိစ္ဆိတကံ (ပုံစံ) ကဏ္ဍကံ မဒ္ဒတိ၊] ၄။ ကထိတကံ (ပုံစံ) ယညဒတ္တံ ကမ္မလံ ယာစတေ ဗြာဟ္မဏော-၌ ကမ္မလံ၊ ၅။ အကထိတကံ (ပုံစံ) ယညဒတ္တံ၊ ၆။ အဘိဟိတကံ (ပုံစံ) သုဂတေန ဒေသိတော ဓမ္မော၊ ၇။ အနဘိဟိတကံ(ပုံစံ) ဓမ္မံ သုဏာတိ-တို့ဖြစ်ပါသည်

➢ **ကတ္တာ ပဉ္စဝိဓော-၌ ပဉ္စဝိဓ, အရ (ကတ္တား, ၅ပါး)** ။ ။သုဒ္ဓကတ္တား, ဟေတုကတ္တား, ကမ္မကတ္တား, အဘိဟိတကတ္တား, အနဘိဟိတကတ္တား,တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အပါဒါနံ ပဉ္စဝိဓံ-၌ ပဉ္စဝိဓ, အရ (အပါဒါန်, ၅-ပါး)** ။ ။ နိဒ္ဒိဋ္ဌဝိသယအပါဒါန်, ဥပါတ္တဝိသယအပါဒါန်, အနုမေယျဝိသယအပါဒါန်, စလအပါဒါန်, အစလအပါဒါန်,တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကရဏံ ဒုဝိဓံ, အရ (ကရိုဏ်း, ၂-ပါး)** ။ ။ အဇ္ဈတ္တိကကရိုဏ်း, ဗာဟိရကရိုဏ်း။

➢ **သမ္ပဒါနံ တိဓာ-၌ တိဓာ, အရ (သမ္ပဒါန်, ၃-ပါး)** ။ ။ အနိရာကရဏသမ္ပဒါန်, အဇ္ဈေသနသမ္ပဒါန်, အနုမတိသမ္ပဒါန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သော ဝေါ မမစ္စယေန သတ္တာ-ပုံစံ၌ မမစ္စယေန-ဝယ် ဝိဘတ်သက်ပုံစနစ်** ။ ။ မမစ္စယေန-ကား သတ္တမျတ္တေစသုတ်ဖြင့် သတ္တမီအနက်၌ တတိယာဧကဝုစ်နာဝိဘတ် သက်ထားပါသည်။(တစ်နည်း) ဝိသေသနေစသုတ်ဖြင့် ဘိန္ဒာဓိကရဏဝိသေသနအနက်၌ တတိယာဧကဝုစ် နာဝိဘတ် သက်ထားပါသည်။

ကာရက ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

သမာသ ကပ္ပ

၃၁၆။ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထော

တေသံ နာမာနံ ပယုဇ္ဇမာနပဒတ္ထာနံ ယော ယုတ္တတ္ထော၊ သော သမာသ သညော ဟောတိ။ ကထိနဒုဿံ၊ အာဂန္တုကဘတ္တံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ။

နာမာနမိတိ ကိမတ္ထံ? ဒေဝဒတ္တော ပစတိ၊ ယညဒတ္တော ပစတိ။

ယုတ္တတ္ထောတိ ကိမတ္ထံ? ဘတော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ။

သမာသဏ္ဍစ္စေနေန ကွတ္ထော? ကွစိ သမာသန္တဂတာန မကာရန္တော။

* နာမာနံ၊နာမ်တို့၏။ (ဝါ) နာမ်တို့တွင်။နာမ်တို့နှင့်။ယုတ္တတ္ထော၊သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်ရှိသည်။(ဝါ) သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။သမာသော၊သမာသ်မည်၏။ * ပယုဇ္ဇမာနပဒတ္ထာနံ၊ယှဉ်အပ်, စပ်ဟပ်သော ပုဒ်အနက်ရှိကုန်သော။တေသံနာမာနံ၊ထိုနာမ်တို့၏။ (ဝါ) တို့တွင်။တို့နှင့်။ယောယုတ္တတ္ထော၊ အကြင်သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်သည်။(ဝါ) အကြင်သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။သောယုတ္တတ္ထော၊ထိုသင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်သည်။(ဝါ) ထိုသင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။သမာသသညော၊သမာသ်မည်၏။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကထိနဒုဿံ၊ကထိန်ခင်းဖို့ရာ ဆောင်ယူခဲ့သောပုဆိုး။အာဂန္တုကဘတ္တံ၊ဧည့်သည်ဖို့ရာ ဆောင်ယူခဲ့အပ်သောထမင်း။ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ဇီဝိတိန္ဒြေ။သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ရဟန်း, ပုဏ္ဏားတို့။သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊သာရိပုတ္တရာ, မောဂ္ဂလ္လာန်တို့။ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ပုဏ္ဏား, သူကြွယ်တို့။ ➢ နာမာနမိတိပဒံ၊နာမာနံဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒေဝဒတ္တော၊ ဒေဝဒတ်သည်။ပစတိ၊ချက်၏။ယညဒတ္တော၊ယညဒတ်သည်။ပစတိ၊ချက်၏။ ➢ ယုတ္တတ္ထောတိ ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ရညော၊မင်း၏။ဘတော၊သူခစား။ဒေဝဒတ္တဿ၊ ဒေဝဒတ်၏။ပုတ္တော၊သား။➢ သမာသဏ္ဍစ္စေနေန၊သမာသ်အမည်မှည့်ရသဖြင့်။ ကွတ္ထော၊နည်း။ကွစိ သမာသန္တဂတာနမကာရန္တော၊ကွစိ သမာသန္တဂတာနမကာရန္တော-စသောသုတ်တို့၌ သမာသ်ဟုခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ နာမာနံ+သမာသော+ယုတ္တတ္ထော-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ နာမ်၏အခြားမဲ့၌ သမာသ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း။ ။ နာမ်ပုဒ်တို့၌ မှီသောကြောင့်၎င်း, မိမိ (သမာသ်)ကိုယ်တိုင် နာမ်ဝိဘတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်၎င်း, နာမ်၏အခြားမဲ့၌ သမာသ်ကိုဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သမာသ်ကို နာမ်ငဲ့ရခြင်းအကြောင်း။** ။သမာသ်သည် မိမိကိုပေါ်အပ်သော အနက်မှကင်းသောကြောင့်၎င်း, လိင်ဟူသောနာမည် မရှိသောကြောင့်၎င်း, သိ-စသော ဝိဘတ်များ သက်ဖို့ရန်နာမ်ငဲ့ရပါသည်။

➢ **သမာသ် (၆)ပါး။** ။ ၁။ အဗျယီဘော်သမာသ်။(နိစ္စသမာသ်) ၂။ ကမ္မဓာရဲသမာသ်။ ၃။ ဒိဂုသမာသ်။ ၄။ တပ္ပုရိသ်သမာသ်။ ၅။ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်။ ၆။ ဒွန်သမာသ်

➢ **သမာသ် (၆)မျိုး လိင်ထားပုံစနစ်။** ။ ၁။ အဗျယီဘော်သမာသ်သည် နပုလ္လိင်၊ ၂။ ကမ္မဓာရဲသမာသ်သည် နောက်ပုဒ်လိင်။ ၃။ သမာဟာရဒိဂုသမာသ်သည် နပုလ္လိင်။ ၄။ အသမာဟာရဒိဂုသမာသ်သည် နောက်ပုဒ်လိင်။ ၅။တပ္ပုရိသ်သမာသ်သည် နောက်ပုဒ်လိင် (ဝါ) အဘိဓေယျတ္ထလိင်။ ၆။ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်သည် အညပုဒ်လိင်။ ၇။ သဟာဟာရွန်သမာသ်သည် နပုလ္လိင်။ ၈။ အသမာဟာရွန်သမာသ်သည် နောက်ပုဒ်လိင်။

➢ **သမာသ်ဝါစက (၉)-ပါး။** ။ ၁။ သမုစ္စယတ္ထဝါစက။ ၂။ တုလျတ္ထဝါစက။ ၃။ ကတ္တုတ္ထဝါစက။ ၄။ ကမ္မတ္ထဝါစက။ ၅။ ကရဏတ္ထဝါစက။ ၆။ သမ္ပဒါနတ္ထဝါစက။ ၇။ အပါဒါနတ္ထဝါစက။ ၈။ သမ္ဗန္ဓတ္ထဝါစက။ ၉။ အဓိကရဏတ္ထဝါစကတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမာနံ, အရ။** ။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ-သုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်တို့ကို ချေလတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ္တန္တနာမ်ပုဒ်တို့ကိုဂင်း, ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကိုဂင်း ယူရပါမည်။

➢ **နာမ၏ ဝုဏ္ဏဝိသေသ။** ။ နာမာနံ ပယုဇ္ဇမာနပဒတ္ထာနံ-ဟူသော ဝုတ္တိကိုဂင်း, နာမာနမီတိ ကိမတ္ထံ ဒေဝဒတ္တော ပစတိ-ဟူသော ကိပါဠိကိုဂင်း, ထောက်၍- ၁။ ပယုဇ္ဇမာန ပဒတ္ထ-ယှဉ်စပ်အပ်သော ပုဒ်အနက်ရှိကုန်သော။ ၂။ သျာဒိဝိဘတ္တန္တ-သိ,စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိကုန်သော။ ဤနှစ်မျိုးသော ဝုဏ္ဏဝိသေသကို ယူရပါမည်။

➢ **ယုတ္တတ္ထ, အရ။** ။ ယှဉ်စပ်အပ်သောအနက်ရှိသောသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သမာသ်မည်ပုံ။** ။ နာမ်ပုဒ်တို့၏ အချင်းချင်းချဉ်းခြင်း, စပ်ယှဉ်ခြင်းသည် သမာသ်မည်ပါသည်။ **(ရှင်းလင်းချက်)** ရညော+ပုရိသော-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ ရညော-အရ မင်းဖြစ်, ပုရိသော-အရ ယောကျ်ားဖြစ်ရသောကြောင့် အနက်အရ နှစ်ခု ဖြစ်၍ ကျယ်၏၊ 'ရာဇပုရိသော'ဟု သမာသ်စပ်လိုက်သော အခါ၌ကား ရာဇအတွက် ဝိဘတ် သီးခြား မသက်ရတော့သဖြင့် စာနေကျဉ်း၏။ ရာဇပုရိသ-အတွက် မင်းခြင်းယောကျ်ား ဖြပ် တစ်ခုသာရသောကြောင့် အနက်အရလည်းကျဉ်း၏။ဤသို့လျှင် ကျယ်နေရာမှ ကျဉ်းအောင် ချဉ်းအပ်, ချုံးအပ်သော ပုဒ်အပေါင်းကို သမာသ်ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **နာမ်ပုဒ်အချင်းချင်း ချဉ်းပုံ။** ။ [illegible]ဖြင့်ဂင်း, အနက်၏အစွမ်းဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

၎င်း, ဝိဘတ်ကိုချေ၍၎င်း, မချေမူ၍၎င်း, တစ်ပုဒ်တည်း၏အဖြစ်ကို ပြုသဖြင့် ချဉ်းသည်

➢ **သမာသ်စပ်ရခြင်း အကျိုး။** ။ ၁။ တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်ရခြင်း, ၂။ တစ်ဝိဘတ်တည်းရှိရခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ (**ရှင်းလင်းချက်**) ရာဇပုတ္တော-ဝယ် ရညောနှင့်ပုတ္တောတို့ တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်ခြင်း, 'ရညော+ပုတ္တော'ကဲ့သို့ နှစ်ဝိဘတ်မရှိစေဘဲ 'ရာဇ+ပုတ္တော-ဟု တစ်ဝိဘတ်သာရှိခြင်းအားဖြင့် အကျိုးနှစ်မျိုး ရရှိပါသည်။

➢ **သမာသ်နှင့်တဒ္ဓိတ်အထူး။** ။ ပုဒ်အချင်းချင်း ချုံးခြင်းသည် သမာသ်မည်၏။ ပုဒ်နှင့်ပစ္စည်းကို ချုံးခြင်းသည် တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။ [ရညော+ပုရိဿောကဲ့သို့ နှစ်ပုဒ်ကိုဖြစ်စေ, ဆဒ္ဒိတာစ+ပတိတာစ+ဥက္ကာပါစ-ကဲ့သို့ ပုဒ်အများကိုဖြစ်စေ တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်အောင် ချုံးခြင်းသည် သမာသ်မည်၏။ဝသိဋ္ဌဿ-ဟူသော နာမ်ပုဒ်နှင့် ဏပစ္စည်းကို 'ဝါသိဋ္ဌော'ဟု တစ်ပုဒ်တည်းဖြစ်အောင် ပေါင်းစပ်ခြင်းသည် တဒ္ဓိတ်မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါသည်။]

➢ **သမာသ်၏ လက္ခဏာ။** ။ ကွဲပြားသောအနက်ရှိသော ရှေ့ပုဒ်, နောက်ပုဒ်တို့၏ဟစ်ခုတည်းသောအနက်ရှိခြင်းသည် သမာသ်၏လက္ခဏာဖြစ်ပါသည်။

➢ **ယုတ္တတ္ထ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ပေါင်းအပ်စပ်အပ်သော အနက်သည် ယုတ္တတ္ထမည်ပါသည်။(တစ်နည်း) ပေါင်းအပ် စပ်အပ်သောအနက်ရှိသော ပုဒ်အပေါင်းသည် ယုတ္တတ္ထ မည်ပါသည်။

➢ **ယုတ္တတ္ထသဒ္ဒါ၏အနက် နှစ်မျိုး။** ။ ၁။ သင်္ဂတအနက်။ ၂။ သမ္ဗန္ဓအနက်။

➢ **ယုတ္တတ္ထောဖြင့်သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်။** ။ သင်္ဂတတ္ထ (ပေါင်းအပ်သော အနက်ရှိသော) ယုတ္တတ္ထသဒ္ဒါဖြင့် ကွဲပြားသောအနက်ရှိကုန်သောသဒ္ဒါတို့၏ ဧကတ္ထီဘာဝသည် သမာသ်၏လက္ခဏာမည်၏ဟု သမာသ်၏လက္ခဏာကို သိစေပါသည်။

သမ္ဗန္ဓတ္ထ (စပ်သောအနက်ရှိသော) ယုတ္တတ္ထသဒ္ဒါဖြင့် ဘဋော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ-စသော အချင်းချင်း အလျဉ်းမင့်ရာတို့၌၎င်း, ဒေဝဒတ္တဿ ကဏ္ဍာ ဒန္တာ-စသော သမာသ်စပ်ရမည့်ပုဒ်မှ အခြားသောပုဒ်ကို ငဲ့ရာတို့၌၎င်း, ယုတ္တတ္ထမဖြစ်သောကြောင့် သမာသ်မဖြစ်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။

➢ **သမာသ်ပုဒ်တစ်ခုဖြစ်ရန် လိုအပ်သောအဝိါ။** ။ ၁။ နာမ်ပုဒ်ဖြစ်ခြင်း။ ၂။ ယုတ္တတ္ထဖြစ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သမာသ, အရ (သမာသ်နှစ်မျိုး)** ။ ။ ၁။ သဒ္ဒသမာသ်-သဒ္ဒါအားဖြင့် ချုံးခြင်း။ ၂။ အတ္ထသမာသ်-အနက်အားဖြင့် ချုံးခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **လုတ္တသမာသ်၌ ရနိုင်သောသမာသ်။** ။ လုတ္တသမာသ်၌ ဝိဘတ်ကျေသောကြောင့် သဒ္ဒသမာသ် အတ္ထသမာသ်နှစ်မျိုးလုံး ရနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အလုတ္ထသမာသ်၌ ရနိုင်သောသမာသ်။** ။ အလုတ္ထသမာသ်၌ ဝိဘတ်ကျေမှု မရှိသောကြောင့် အတ္ထသမာသ်ဿာ ရပါသည်။ **(တစ်နည်း)** အလုတ္ထသမာသ်၌လည်း တစ်ပုဒ်တည်းအဖြစ်သို့ ကပ်ရောက်နိုင်သောကြောင့် အတ္ထသမာသ်, သဒ္ဒသမာသ်နှစ်မျိုး လုံးရနိုင်ပါသည်။

➢ **နာမာနံသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဒေဝဒတ္တော ပစတိ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ အာချာတ်ပုဒ်နှင့် သမာသ်မဖြစ်ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **နာမာနံဖြင့် သိစေအပ်သောအဓိပ္ပါယ်။** ။ နာမာနံသဒ္ဒါဖြင့် ဒေဝဒတ္တော ပစတိ-စသည်တို့၌ အာချာတ်နှင့်သမာသ်မဖြစ်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ကို သိစေပါသည်။

➢ **ဒေဝဒတ္တောနှင့် ပစတိ-တို့သမာသ်မစပ်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဒေဝဒတ္တော ပစတိ-၌ ပစတိသည် နာမ်ပုဒ်မဟုတ် အာချာတ်ပုဒ်ဖြစ်သောကြောင့် သမာသ်မစပ်ရပါ

➢ **ဒေဝဒတ္တဿ ကဏ္ဌာ ဒန္ဆာ-၌ ကဏ္ဌာနှင့် ဒန္ဆာကို သမာသ်မစပ်သင့်ခြင်း အကြောင်း။** ။ ဒေဝဒတ္တဿ ကဏ္ဌာ ဒန္ဆာ-၌ ဒန္ဆာသဒ္ဒါသည် သမာသ်စပ်ရမည့် ဟူသောပုဒ်မှတစ်ပါး ဒေဝဒတ္တဿကို ငဲ့နေသောကြောင့် **ကဏ္ဌာ ဒန္ဆာ**-ဟု သမာသ်မစပ်သင့်ပါ။

➢ **ဘဒ္ဒော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ-၌ ရညောနှင့် ပုတ္တောကို သမာသ်မစပ်သင့်ခြင်း အကြောင်း။** ။ ရညောသည် ပုတ္တောကိုမငဲ့, ဘဒ္ဒောကိုငဲ့၏။ပုတ္တော သည်လည်း ရဲညောကိုမငဲ့, ဒေဝဒတ္တဿကိုငဲ့၏။ဤသို့ရညောနှင့်ပုတ္တောတို့သည် အချင်းချင်း ငဲ့ခြင်းမရှိသောကြောင့် 'ရာဇပုတ္တော' ဟု သမာသ်မစပ်ရပါ။

မေး ။ ။ ဘဒ္ဒော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ-၌ ရညော ပုတ္တော-ကို ဘဒ္ဒော ရာဇ ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ-ဟု ပြင်လျှင် သင့်/မသင့် စိစစ်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဘဒ္ဒော ရညော ပုတ္တော ဒေဝဒတ္တဿ-၌ ရညော-သည် ဘဒ္ဒော-ကို ငဲ့နေသည်(မင်း၏+သူခစား) ပုတ္တော-သည် ဒေဝဒတ္တဿ-ကို ငဲ့နေသည်၊ (ဒေဝဒတ်၏+သား) ဤသို့ ရညောနှင့် ပုတ္တော-သည် အချင်းချင်း အလျဉ်းမငဲ့သည်ဖြစ်၍ ယုတ္တတ္ထ မဖြစ်သောကြောင့် "ရာဇပုတ္တော"ဟု ပြင်လျှင် မသင့်ပါ။

➢ **ယောဝိဘာဂ/နာမာနံ သမာသော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး။** ။ နာမာနံ သမာသော-ဟူသော ဩဓာကရဏယောဂဝိဘာဂဖြင့် အပုနဂေယျာ-စသည်တို့ကိုလည်း သမာသ် မှုံ့ည့်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်လိုက်သည့် သုတ်များ။** ။ ၁။ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါ။ ၂။ ဩပဒေ တုလျာဓိကရဏေ ကမ္မဓာရယော။ ၃။ သဒ္ဒါပုဗ္ဗောဒိဂု။ ၄။ အဓာရယော ပရပဒေဘိ။ ၅။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ၆။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒေ။

http://www.dhammadownload.com

၃၁၇။ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ

တေသံ ယုတ္တတ္ထာနံ သမာသာနံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ ဟောန္တိ။

ကထိနဒုဿံ၊ အာဝန္တုကဘတ္တံ။ **တေသံဂဟဏေန** သမာသတဒ္ဓိတာ ချာတ ကိတကာနံ ဝိဘတ္တိပစ္စယပဒက္ခရာဂမာစ လောပါ ဟောန္တိ။ ဝါသိဒ္ဓေ၊ ဝေနတေယျော။ စဋ္ဌဟဏေ၊ ဂဟဏံ ကထံ? ပဘင်္ကရော၊ အမတန္ဓရော၊ မေဓင်္ကရော၊ ဒီပင်္ကရော။

* တေသံ၊ထိုသင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်ရှိသော သမာသ်တို့၏။ ဝိဘတ္တိယော၊ဝိဘတ်တို့သည်။လောပါစ၊ကျေကုန်သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* ယုတ္တတ္ထာနံ၊သင့်လျော်ပူးကပ်, စပ်ဟပ်သောအနက်ရှိကုန်သော။တေသံ သမာသာနံ၊ယိုသမာသ်တို့၏။ဝိဘတ္တိယော၊ဝိဘတ်တို့သည်။လောပါစ၊ကျေကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ ကုန်၏။ ။ ကထိနဒုဿံ၊ကထိန်ခင်းဖို့ရာ ဆောင်ယူခဲ့အပ်သော ပုဆိုး။ အာဝန္တုကဘတ္တံ၊ဧည့်သည်ဖို့ရာ ဆောင်ယူခဲ့အပ်သော ထမင်း။

တေသံဂဟဏေန၊တေသံ-သဒ္ဒါပိုဖြင့်။သမာသတဒ္ဓိတာချာတကိတကာနံ၊သမာသ်တဒ္ဓိတ်, အာချာတ်, ကိတ်တို့၏။ဝိဘတ္တိပစ္စယပဒက္ခရာဂမာနဉ္စ၊ဝိဘတ်, ပစ္စည်း, ပုဒ်, အက္ခရာ, အာဂုံတို့၏လည်း။လောပါ၊ကျေခြင်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ဝါသိဒ္ဓေ၊ ဝါသိဒ္ဓရသေ့၏သား။ ဝေနတေယျော၊ဂဠုန်မ၏သား။ ➢ **စဋ္ဌဟဏံ**၊စသဒ္ဒါသည်။အဝ မာရဏတ္ထံ၊နစ်စေခြင်းအနက်ရှိ၏။ * ပဘင်္ကရော၊အရောင်ကိုပြုတတ်သော နေ။ * အမတန္ဓရော၊နိဗ္ဗာန်ကို ပေးတတ်သောဘုရား။ * မေဓင်္ကရော၊ပညာကိုပြုတတ်သော ဘုရား(မေဓင်္ကရာ) ဘုရား။ * ဒီပင်္ကရော၊ပညာတည်းဟူသော ဆီမီးရောင်ကို ပြုတတ်သော(ဒီပင်္ကရာ) ဘုရား။

➢ **တေသံ+ဝိဘတ္တိယော+လောပါ+စ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဝိဘတ္တိ-အရ** ။ ။ ပကတိစသဒ္ဒ သရန္တသဒ္ဒသုတ်ကို ဆိုလတံ့ဖြစ်သောကြောင့် ဒုံ-စသော ဝိဘတ္တာဒေသကို ယူရပါမည်။

➢ **လိုက်လာသော(အဓိကာရ) ယုတ္တတ္ထ-အရ** ။ ။ ပုဒ်တစ်ပါး၌နှင့်ငင်း, တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း, ဘို့၌နှင့်ငင်း, အာယ-စသော ပစ္စည်းတို့၌နှင့်ငင်း တစ်ခုတည်းသော အနက်ရှိသော ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သမာသ-သဒ္ဒါလိုက်မှုကြောင့် ရနိုင်သော အကျိုး** ။ ။ သမာသ-သဒ္ဒါလိုက်လာလျှင် တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စယန္တပုဒ်,အာယာဒိပစ္စယန္တပုဒ်တို့၏ ဝိဘတ်တို့ကို ချေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သမာသ-သဒ္ဒါ မလိုက်ခြင်းကြောင့် ရနိုင်သော အကျိုး** ။ ။ သမာသ-သဒ္ဒါ မလိုက်လျှင် တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစသုတ်ဖြင့်ပင် ပေါင်းစပ်အပ်သော အနက်ရှိသော သမာသ်ပုဒ်, တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းအဆုံးရှိသောပုဒ်, အာယ-စသော ပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်တို့၏ ဝိဘတ်တို့ကို ချေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တေသံ-သဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး (ပိုလွန်ရကျိုး)** ။ ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝါသိဒ္ဓော, ဝေနတေယျော-စသော ပုံစံတို့၌ သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, အာချာတ်, ကိတ်တို့၏ ဝိဘတ်, ပစ္စည်း, ပုဒ်, အက္ခရာ, အာဂုံတို့ကိုလည်း ချေရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ဝါသိဒ္ဓော, ဝေနတေယျော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ သမာသ်, တဒ္ဓိတ်, အာချာတ်, ကိတ်တို့၏ ဝိဘတ်, ပစ္စည်း, ပုဒ်, အက္ခရာ, အာဂုံတို့ကိုလည်း ချေရမည်ဟု သိစေပါသည်။

➢ **တေသံ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထောသုတ်မှ သမာသ သဒ္ဒါ, ယုတ္တတ္ထ-သဒ္ဒါတို့ကို အလိုက်ခံ၍ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ-ဟု ဆိုပါက အနက်အဓိပ္ပါယ် ပြီးပြည့်စုံနိုင်ပါလျက် တေသံ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းကြောင့် တေသံ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝေါရဏာအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဘက်ရော, အမတန္ဒရော, မေဓက်ရော, ဒီပက်ရော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိဘတ်ကျေခြင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ပဘက်ရော, အမတန္ဒရော, မေဓက်ရော, ဒီပက်ရော-ဟူသော သမာသ်တို့သည် လုတ္တသမာသ်လော/အလုတ္တသမာသ်လော ထိမိသော အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ပါ။

ဖြေ ။ ။ ပဘံ, အမတံ, မေဓံ, ဒီပံ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၌ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစသုတ်၏ စသဒ္ဒါက ဝိဘတ်ချေခြင်းကို တားမြစ်ထားသောကြောင့် ဝိဘတ်မကျေပါ၊ ထို့ကြောင့် အလုတ္တသမာသ် ဖြစ်ပါသည်။

၃၁၈။ ပကတိ စသ သရန္တသ

လုတ္တာသု ဝိဘတ္တိသု အသ သရန္တသ လိင်္ဂသ ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိ။

စက္ခုသောတံ၊ မုခနာသိကံ၊ ရာဇပုတ္တော၊ ရာဇပုရိသော။

* ဝိဘတ္တိသု၊ဝိဘတ်တို့သည်။လုတ္တာသု၊ကျေကုန်ပြီးသည်ရှိသော်။သရန္တသစ၊သရအဆုံးရှိသည်လည်းဖြစ်သော။အသစ၊ထိုယုတ္တတ္ထ သမာသ်လိင်၏လည်း။ပကတိ၊ရှေးအတိုင်းပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဝိဘတ္တိသု၊တို့သည်။လုတ္တာသု၊ရှိသော်။သရန္တသစ၊သော။အသ လိင်္ဂသစ၊ ထို

http://www.dhammadownload.com

ယုတ္တတ္ထသမာသ်လိင်၏လည်း။ပကတိရူပါနိ၊ရှေးအတိုင်း ပကတိရုပ်တို့သည်။ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * စက္ခုသောတံ၊မျက်စိ, နား။ * မုခနာသိကံ၊ခံတွင်း, နှာခေါင်း။ * ရာဇပုတ္တော၊မင်း၏သား။ * ရာဇပုရိသော၊မင်းချင်းယောက်ျား။

➢ **ပကတိ+စ+အဿ+သရန္တဿ-ဟု (၄) ပုဒ်ရှိသော အတိဒေသသုတ်။**

➢ **နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်-** တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစသုတ်။

➢ **အဿ-အရ ယူသင့်သော လိင် ။** ။ ယုတ္တတ္ထဖြစ်သော သမာသ်, တဒ္ဓိတ်ပစ္စယန္တ, အာယာဒိပစ္စယန္တ-ဟူသော သုံးမျိုးသောလိင်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဝုတ္တိ-၌ လိင််ဿ-အရ ။** ။ သမာသ်, တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်, အာယ-စသော ပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်တို့ကိုယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ကိ သမုဒယော၊ ကြာပွစ္စယတာ-စသော ပြယုဇ်ဂျ်ကိ, ကြဒံ-တို့ကဲ့သို့ နိဂ္ဂဟိတ်ဗျည်းဆုံးသော လိင်များကိုလည်း ပကတိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ နိမိတ်မရှိလျှင် နိမိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ကာရိယ၏ မရှိခြင်းကို အလိုမရှိသောကြောင့် ပကတိစသ-သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

(တစ်နည်း) ကျေမြဲ ကျေနေသော သရ, ဗျည်ပုဒ်များ ဖြစ်ပေါ်လာစေခြင်းအကျိုး ငှာ ပကတိစသ-သုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်ပြရခြင်းအကြောင်း**

ပကတိအဖြစ်၏ သမာသ်မှရှေးဖြစ်သော ဝါကျပုဒ်တို့၌တည်သောကြောင့် ထိုဝါကျ ပုဒ်တို့၏ များသည်အားလျော်စွာ ပကတိရူပါနိ ဟောန္တိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဖွင့်ပြရပါသည်။

➢ **ပကတိပြုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ကျေပျောက်နေသော သရတို့ ပြန်၍ တစ်ဖန် ပေါ်လာရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **သရန္တ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ တည်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဗျဥ္ဇနန္တ-၏ ပကတိအဖြစ်ကို ပယ်လိုသောကြောင့် သရန္တ-သဒ္ဒါဖြင့် အထူးပြု၍ တည်ရပါသည်။

၃၁၉။ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါ

ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော သမာသော အဗျယီဘာဝသညော ဟောတိ။

နဂရဿ သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ ဥပနဂရံ၊ ဒရထာနံ အဘာဝေါ နိဒ္ဒရထံ၊ မကသာနံ အဘာဝေါ နိမ္မကသံ၊ ဝုဗ္ဘာနံ ပဋိပါဋိ ယထာဝုဗ္ဘံ၊ ယေယေ ဝုဗ္ဘာ ဝါ ယထာဝုဗ္ဘံ၊ ဇီဝဿ ယတ္တကော ပရိစ္ဆေဒေါ ယာဝဇီဝံ၊ စိတ္တမဓိကိစ္စ ပဝတ္တန္တိ တေ ဓမ္မာတိ အဓိစိတ္တံ၊ ပဗ္ဗတဿ တိရော တိရောပဗ္ဗတံ၊ သောတဿ

http://www.dhammadownload.com

ပတိ ပဝတ္တတိ နာဝါ ဣတိ ပတိသောတံ၊ ပါသာဒဿ အန္တော အန္တောပါသာဒံ။

အဗျယီဘာဝမိစ္စနေန ကွတ္ထော? အံဝိဘတ္တီန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါ။

* ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော၊ဥပသာရ, နိပါတ်ပြဋ္ဌာန်းရှေးရှိသော သမာသ်သည်။ အဗျယီဘာဝေါ၊အဗျယီဘောမည်၏။ * ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော၊ဥပသာရ, နိပါတ်ပြဋ္ဌာန်းရှေးရှိသော။သမာသော၊သမာသ်သည်။အဗျယီဘာဝသညော၊အဗျယီဘော မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ယာ ကထာ၊အကြင်စကားသည်။နဂရဿ၊မြို့၏။သမီပေ၊အနီး၌။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သာ ကထာ၊ထိုစကားသည်။ဥပနဂရံ၊ဥပနဂရမည်၏။ [ဥပနဂရံ၊မြို့၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား] * ဒရထာနံ၊ပူပန်ခြင်းတို့၏။အဘာဝေါ၊မရှိခြင်းတည်း။နိဒ္ဒရထံ၊ပူပန်ခြင်းတို့၏ မရှိခြင်း။ * မကသာနံ၊ခြင်တို့၏။အဘာဝေါ၊မရှိခြင်းတည်း။နိမ္မကသံ၊ခြင်တို့၏ မရှိခြင်း။ * ဝုဗုာနံ၊ကြီးသူတို့၏။ပဋိပါဋိ၊အစဉ်တည်း။ယထာဝုဗုံ၊ကြီးစဉ်ငယ်လိုက်။ဝါ။တစ်နည်းကား။ဝုဗုာ၊ကြီးကုန်သော။ယေယေ၊အကြင်အကြင်သူတို့။ယထာဝုဗုံ၊ကြီးကုန်သော အကြင်အကြင်သူတို့။ * ဇီဝဿ၊အသက်၏။ယတ္တကော ပရိစ္ဆေဒေါ၊အပိုင်းအခြားတည်း။ယာဝဇီဝံ၊အသက်၏အပိုင်းအခြား။ * စိတ္တံ၊စိတ်ကို။ အဓိကိစ္စ၊အရိုအသေပြု၍။ဓမ္မာ၊တရားတို့သည်။ပဝတ္တန္တိ၊ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။အဓိစိတ္တံ၊အဓိစိတ္တမည်၏။[အဓိစိတ္တံ၊စိတ်ကို အရိုအသေပြု၍ ဖြစ်တတ်သော တရား] * ပဗ္ဗတဿ၊တောင်၏။တိရော၊တဘက်တည်း။တိရောပဗ္ဗတံ၊တောင်၏တဘက်။ * ယာ နာဝါ၊အကြင်လှေသည်။သောတဿ၊ရေ အယဉ်၏။ပတိ၊ရှေ့ရှု။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်တတ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သာ နာဝါ၊ထိုလှေသည်။ပတိသောတံ၊ပတိသောတမည်၏။ [ပတိသောတံ၊ရေ အယဉ်၏ ရှေ့ရှုဖြစ်တတ်သောလှေ] * ပါသာဒဿ၊ပြာသာဒ်၏။အန္တော၊အတွင်းတည်း။အန္တောပါသာဒံ၊ပြာသာဒ်၏အတွင်း။ အဗျယီဘာဝမိစ္စနေန၊အဗျယီဘောမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။အံဝိဘတ္တီနမကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါ၊အံ ဝိဘတ္တီနမကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါ- စသောသုတ်တို့၌အဗျယီဘော-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော+အဗျယီဘာဝေါ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ နိပါတ-အရ ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) ယထာ, ယာဝ, တိရော, အန္တော-နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) တိရော, အန္တော, အဓော, ဟေဌာ, ဥပရိ, ဩရ, ယထာ, ယာဝ-စသော နိပါတ်ပုဒ်များကို ယူရပါမည်။

➢ ဥပသဂ္ဂ-အရ ။ ။ ပ, ပရာ, နိ, နီ-စသော ဥပသာရပုဒ် (၂၀) ကို ယူရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

(၂) နိပါတပုဒ္ဓက အဗျယီဘာဝ (ပုံစံ) အန္တောပါသာဒံ။

➢ **အဗျယ မည်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ လိင်ဝုစ် ကွဲပြားသော်လည်း ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းသောကြောင့် ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့သည် "အဗျယ" မည်ပါသည်။

➢ **အဗျယ-အရ** ။ ။ [လိင်ဝုစ် ကွဲပြားသော်လည်း ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းသောကြောင့်] ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အဗျယ-ဟူသော အမည်သည်-** လိင်ဝုစ် ကွဲပြားသော်လည်း ပျက်စီးခြင်းမှ ကင်းသောကြောင့် ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ အမည်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျယီဘော မည်ပုံ** ။ ။ အဗျယမည်သော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ထင်ရှားစေတတ်သည့်အတွက် အဗျယအနက် ပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် "အဗျယီဘော" မည်ပါသည်။(တစ်နည်း) အဗျယ မဟုတ်သော ပုဒ်အပေါင်းသည် အဗျယဖြစ်သောကြောင့် "အဗျယီဘော" မည်ပါသည်။(ရူပသိဒ္ဓိ)

(ကစ္စည်းအလို) ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ် ပြဋ္ဌာန်းရှေးရှိသော သမာသ်သည် "အဗျယီဘော သမာသ်" မည်ပါသည်။

မေး ။ ။ အဗျယီဘောသမာသ်၌ အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ပုဒ်တို့ကို ရှေ့၌ ထားရမည်နည်း။[အဗျယီဘော သမာသ်ဝယ် ရှေ့ထား၍ သမာသ်စပ်သင့်သောပုဒ်တို့ကို အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။]

ဖြေ ။ ။ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဒ္ဓကော-ဟု သုတ်၌ ဆိုထားသောကြောင့် ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့ကို ရှေ့၌ ထားရပါမည်။

➢ **အဗျယီဘောသမာသ်၏ လက္ခဏာ** ။ ။ (၁) ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ် ရှေ့ရှိခြင်း၊ (၂) ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ်တို့၏အနက်က ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ (၃) လိင်ဝိဘတ်တို့ကြောင့် မပျက်စီးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျယီဘောသမာသ်၏ လိင်** ။ ။ သော နပုံသကလိင်ကိုသုတ်ကိုထောက်၍ အဗျယီဘောသမာသ်သည် နပုံလိင်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျယီဘောသမာသ်၏ အင်္ဂါ** ။ ။ (၁) ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ် ရှေ့ ရှိခြင်း၊ (၂) ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ်တို့၏အနက်က ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ (၃) လိင်ဝိဘတ်တို့ ကြောင့် မပျက်စီးခြင်း၊ (၄) ရှေ့ပုဒ်၌ ပဌမာဝိဘတ် နောက်ပုဒ်၌ ဝိဘတ်(၇)သွယ်တို့တွင် တစ်လုံးလုံး ကျခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျယီဘောသမာသ်၌ မိမိပုဒ်ရင်းဖြင့် ဝိဂ္ဂဟ မပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း** အဗျယီဘောသမာသ်သည် နိစ္စသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့်--တည်း။ [ပဒတ္ထသ

http://www.dhammadownload.com

ပြုထားသောကြောင့် မိမိပုဒ်ရင်းဖြင့် ဝိဂ္ဂဟ မပြုနိုင်ဟူသော စကားကို ယေဘုယျ-ဟု မှတ်ပါ။]

မေး ။ ။ အောက်ပါပြယုဝ်များ၌ အဘယ်ပုဒ်သည် အဘယ်အနက်၌ အဘယ်သမာသ် တွဲစပ်ထားသည်ကို စိစစ်ပြပါ။

(က) နိဒ္ဒရထ၊ (ခ) အနုရထ၊ (ဂ) ပစ္စတ္တံ၊ (ဃ) အနုဇေဋ္ဌ၊ (င) ပဋိသောတံ။

ဖြေ ။ ။ (က) **နိဒ္ဒရထ-**၌ နိ-ပုဒ်သည် အဘာဝအနက်၌ ဒရထပုဒ်နှင့် အဗျယီဘော သမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။(နိမွကသံ နည်းတူ)

(ခ) **အနုရထ-**၌ အနုပုဒ်သည် ပစ္စာအနက်၌ ရထပုဒ်နှင့် အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။ (အနုဝါတံ နည်းတူ)

(ဂ) **ပစ္စတ္တံ-**၌ ပတိပုဒ်သည် ဝိစ္ဆာအနက်၌ အတ္တံပုဒ်နှင့် အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။ (အန္တဒ္ဓမာသံ-၌ အနု နည်းတူ)

(ဃ) **အနုဇေဋ္ဌ-**၌ အနုပုဒ်သည် အနုပုဒ္ဓအနက်၌ ဇေဋ္ဌပုဒ်နှင့် အဗျယီဘော သမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။

(င) **ပဋိသောတံ-**၌ ပဋိပုဒ်သည် ပဋိလောမအနက်၌ သောတပုဒ်နှင့် အဗျယီဘော သမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။(ပဋိပထံ၊ ပတိဝါတံ၊အဗျတ္တံ နည်းတူ)

(စ) **ယထာသဗ္ဗံ-**၌ ယထာပုဒ်, **အနုရူပံ-**၌အနုပုဒ်သည် ယောဂ္ဂအနက်၌ နောက်ပုဒ်နှင့် အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။

(ဆ) **အာပါဏကောဋိကံ-**၌ အာ-ဥပသာရသည် မရိယာဒအနက်၌ နောက်ပုဒ်နှင့် အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။

(ဇ) **အာကုမာရံ-**၌ အာ-ဥပသာရပုဒ်သည် အဘိဝိဓိအနက်၌ နောက်ပုဒ်နှင့် အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။

(ဈ) **သုဘိက္ခံ-**၌ ဥ-ဥပသာရပုဒ်သည် သမိဒ္ဓိအနက်၌ နောက်ပုဒ်နှင့် အဗျယီဘော သမာသ် တွဲစပ်ထားပါသည်။

➢ **အဗျယီဘာဝ ဝိသေသသညာသုတ်ကို ရှေးဦးစွာ တည်ရခြင်းအကြောင်း** အဗျယီဘောသမာသ်၏ ပုဗ္ဗပဒတ္ထပဓာနဖြစ်သောကြောင့်--တည်း။

➢ **နဗြာဟ္မဏော စသည်၌ နိပါတ်ပုဒ်ရှေ့ရှိပါလျက် အဗျယီဘော မမည် ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နဗြာဟ္မဏော စသည်တို့၌ နိပါတ်ပုဒ်ရှေ့ရှိသော်လည်း ယင်း နိပါတ်ပုဒ်အနက်က မပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် အဗျယီဘော မမည်ပါ။

မေး ။ ။ ဥပနဂရံ-၌ ဥပ-နောင်သက်သော ဝိဘတ်ကို အာဒေါ့ကြောင့် အာဒယ်သုတ် ဖြင့် ချေရမည်နည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဖြေ ။ ။ ဥပနဂရံ-၌ ဥပ-နောင်သက်သော သိဝိဘတ်ကို ဥပသာရ-မှ နောက်၌ဖြစ်သောကြောင့် သဗ္ဗာသမာဝုသော ပသဂ္ဂနိပါတာဒိဟိစသုတ်ဖြင့် ချေရပါမည်။

➢ **ဥပနဂရံ ဂိုဏ်းစဉ်ပုံ** ။ ။ (ပ, အာ, ဒု-ဖြင့်) ဥပနဂရံ၊ ဥပနဂရံ၊ (တ-ဖြင့်) ဥပနဂရံ, ဥပနဂရေန၊ ဥပနဂရံ, ဥပနဂရေဟိ, ဥပနဂရေဘိ၊ (စ-ဖြင့်) ဥပနဂရံ၊ ဥပနဂရံ၊ (မီ-ဖြင့်) ဥပနဂရာ, ဥပနဂရမှာ, ဥပနဂရသွာ၊ ဥပနဂရေဟိ, ဥပနဂရေဘိ၊ (ဆ-ဖြင့်) ဥပနဂရံ, ဥပနဂရဿ၊ ဥပနဂရံ, ဥပနဂရာနံ၊ (သ-ဖြင့်) ဥပနဂရံ, ဥပနဂရသွိ, ဥပနဂရမှိ၊ ဥပနဂရံ, ဥပနဂရေသု။

➢ **ဥပနဂရံ-သမာသ်ရုပ်ကျဉ်း** ။ ။ ဥပနဂရံ-ကို ဥပ+နဂရတည်၊ ဥပ-နောင်သိသက်, သဗ္ဗာသမာဝုသော-စသောသုတ်ဖြင့် သိကိုချေ၊နဂရ-နောင် သ-သက်, သလာ၊ဥပ+နဂရဿ-ဟု သမာသ်ဝါကျဖြစ်၏၊ နဂရဿ၊မြို့၏။သမီပံ၊အနီးတည်း။ဣတိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌၊ ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါသုတ်ဖြင့် ဥပနှင့် နဂရဿကို သမာသ်စပ်၍ အဗျယီဘောအမည်မှည့်၊ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္တောသုတ်ဖြင့် သမာသ် အမည်မှည့်၊ တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစသုတ်ဖြင့် သဝိဘတ်ကိုချေ၊ ပကတိစဿ သရန္တဿသုတ်ဖြင့် သရအဆုံးရှိသော ဥပ+နဂရ-ကို ဥပ+နဂရ-ဟု ပကတိပြု၊ သော နပုံသကလိဂေါ်သုတ်ဖြင့် ဥပနဂရ-ကို နပုံလိင်မှတ်၊ နာမ်ငဲ့ သိသက်၊ အံဝိဘတ္တိနမကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါသုတ်ဖြင့် သိ-ကို အံပြု၊ ရ-ခွင်း, ချေ, ကပ်၊ဥပနဂရံပြီး၏။

၃၂၀။ သော နပုံသကလိဂေါ်

သော အဗျယီဘာဝသမာသော နပုံသကလိဂေါ်ဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ကုမာရီသု အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ အဓိကုမာရိ၊ ဝဓုယာ သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ ဥပဝဓု၊ ဂဂ်ါယ သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ ဥပဂဂ်မဏိကာယ သမီပေ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ ဥပမဏိကံ။

* သော၊ထိုအဗျယီဘောသမာသ်ကို။နပုံသကလိဂေါ်၊နပုလ္လိင်ဟူ၍။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ရှုမှတ်အပ်၏။ ။ * သော အဗျယီဘာဝသမာသော၊ထိုအဗျယီဘောသမာသ်ကို။နပုံသကလိဂေါ်ဧဝ၊နပုလ္လိင်ဟူ၍သာလျှင်။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ရှုမှတ်အပ်၏။

* ယာ ကထာ၊အကြင်စကားသည်။ကုမာရီသု၊မိန်းမပျိုတို့၌။အဓိကိစ္စ၊အရိုအသေပြု၍။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သာ ကထာ၊ထိုစကားသည်။အဓိကုမာရိ၊အဓိကုမာရိမည်၏။[အဓိကုမာရိ-မိန်းမပျိုတို့၌ အရိုအသေပြု၍ဖြစ်သော စကား] * ယာ ကထာ၊အကြင်စကားသည်။ဝဓုယာ၊ချွေးမ မိန်းမ၏။သမီပေ၊အနီး၌။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သာ ကထာ၊ထိုစကားသည်။ဥပဝဓု၊ဥပဝဓုမည်၏။ [ဥပဝဓု-ချွေးမ မိန်းမ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား] * ယာ ကထာ၊သည်။ဂဂ်ါယ၊ဂဂ်ါမြစ်၏

http://www.dhammadownload.com

သမီပေ၊အနီး၌။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။သာ ကထာ၊သည်။ဥပဂဂီ၊ဥပဂဂီမည်၏။ [ဥပဂဂီ-ဂဂီမြစ်၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား] * ယာ ကထာ၊သည်။မဏိကာယ၊မဏိကာမည်သော မိန်းမ၏။သမီပေ၊အနီး၌။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။သာ ကထာ၊သည်။ဥပမဏိကံ၊ဥပမဏိကာ မည်၏။ [ဥပမဏိကံ-မဏိကာမည်သော မိန်းမ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား]

➢ **သော+နပုံသကလိဂေါ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ဝိဖျင် ပရိဘာသာသုတ်။**

➢ **သော (သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်) အရ ။ ။** သော အဗျယီဘာဝသမာသော-ကို ထောက်၍ အဗျယီဘောသမာသ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်သည် ကာရိယာတိဒေသသုတ် မဖြစ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း**

သုတ်၌ အတိဒေသ-၏ အမှတ်အသားဖြစ်သော ဣဝ-သဒ္ဒါကို မတွေ့ မမြင်ရသောကြောင့် ကာရိယာတိဒေသသုတ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

➢ **ဈာသ(ကေစိ) ဆရာက ဤသုတ်ကို လိဂိါတိဒေသသုတ်ဟု မဆိုနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** လိဂိါတိဒေသသုတ်ဟု ဆိုလိုက်လျှင် အဓိပည် စသည်၌ ပညာ-ဟူသော ဣတ္ထိလိင်သည် ဥဏံ-ဟူသော နပုံလိင် ပရိယာယ်ပုဒ်တစ်ပါးသို့ ပြောင်းသွားလိမ့်မည်ဟု ထင်သောကြောင့် လိဂိါတိဒေသသုတ်ဟု မဆိုချင်ပါ။

➢ **လိဂိါတိဒေသသုတ်ဟု ဆိုလိုက်လျှင် ပရိယာပုဒ်တစ်ပါး မပြောင်းနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** သဒ္ဒါက တစ်ပါးတစ်ခြားစီဖြစ်နေသောကြောင့် မပြောင်းနိုင်ပါ။

➢ **ဤသုတ်ကို တည်ရခြင်းအကြောင်း ။ ။** အဗျယီဘောသမာသ်သည် ဥပသာရပုဒ် နိပါတ်ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်းရကား အလိင်ဟု မှတ်မည်စိုးသည့်အတွက် ယင်းသမာသ်သည် အလိင် မဟုတ်, နပုလ္လိင်ဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဤသုတ်ကို တည်ရပါသည်။

➢ **သော-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော အဗျယီဘာဝေါသုတ်မှ အဗျယီဘာဝ-သဒ္ဒါသည် ဒိဂုဿေကတ္တံသုတ်သို့ လိုက်ခြင်းကို နစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၂၁။ ဒိဂုဿေကတ္တံ

ဒိဂုဿ သမာသဿ ဧကတ္တံ ဟောတိ နပုံသကလိင်္ဂတ္တဉ္စ။

တယော လောကာ တိလောကံ၊ တယော ဒဏ္ဍာ တိဒဏ္ဍံ၊ တိဏိ နယနာနိ တိနယနံ၊ တယော သိဂိါ တိသိဂိံ၊ စတဿော ဒိသာ စတုဒ္ဒိသံ၊ ပဉ္စ ဣန္ဒြိယာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယံ။

* ဒိဂုဿ၊သမာဟာရဒိဂုသဟသ်၏။ဧကတ္တဉ္စ၊ဧကဝုစ်၏အဖြစ်သည်၎င်း။နပုံသက လိင်္ဂတ္တဉ္စ၊နပုလ္လိင်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဒိဂုဿ သမာသဿ၊

http://www.dhammadownload.com

သမာဟာရ ဒိဂုသမာသ်၏။ ဧကတ္တဉ္စ၊ ၎င်း။ နပုံ သကလိင်္ဂတ္တဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

* တယော၊ သုံးပါး၊ ကုန်သော။ လောကာ၊ လူတို့တည်း။ တီလောကံ၊ လူသုံးပါး။ * တယော၊ သုံးချောင်း၊ ကုန်သော။ ဒဏ္ဍာ၊ တုတ်တို့တည်း။ တိဒဏ္ဍံ၊ တုတ်သုံးချောင်း။ * တီဏိ၊ သုံးလုံး၊ ကုန်သော။ နယနာနိ၊ မျက်စိတို့တည်း။ တိနယနံ၊ မျက်စိသုံးလုံး။ * တယော၊ သုံးချောင်း၊ ကုန်သော။ သိင်္ဂါ၊ ချို (ဦးချို) တို့တည်း။ တိသိင်္ဂံ၊ ချိသုံးချောင်း။ * စတသော၊ လေးပါး၊ ကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့တည်း။ စတုဒ္ဒိသံ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ။ * ပဉ္စ၊ ငါးပါး၊ ကုန်သော။ ကျွန်ုပ်ယာနိ၊ ကျွန်ုပ်ခြေတို့တည်း။ ပဉ္စင်္ဂိယံ၊ ကျွန်ုပ်ခြေငါးပါး။

➢ **ဒိဂုဿ+ဧကတ္တ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်**

➢ **ဒိဂု ၂-မျိုး** ။ ။ (၁) သမာဟာရဒိဂု-အပေါင်းပြဌာန်း၊ (ပုံစံ) တိလောကံ၊ (၂) အသမာဟာရဒိဂု- အစိတ်ပြဌာန်း၊ (ပုံစံ) ဧကပုဂ္ဂလော။

➢ **ဤသုတ်၌ သမာဟာရဒိဂု-ကိုသာ ယူရခြင်း၏အကြောင်း** ။ ။ အပေါင်းပြဌာန်းသော ဒိဂုသမာသ်ကိုသာ နပုံးဧကတ် ငဲ့ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် -- တည်း။

➢ **သမာဟာရဒိဂုနှင့် အသမာဟာရဒိဂုသမာသ် အထူး** ။ ။ သမာဟာရဒိဂုသည် နပုံလိင်, ဧကဝုစ်ဖြစ်ပါသည်။ အသမာဟာရဒိဂုသည် လိင်သုံးပါး, ဝုစ်နှစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **တယော လောကာ/တီသော လောကာ ပါဠိအဆုံးအဖြတ်**

လောကာ-ကား ပုလ္လိင်ဖြစ်သည်၊ တိ စတုန္နံ-စသောသုတ်ဖြင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တိသဒ္ဒါသဒ္ဒါကို တယော-ပြုခြင်းသည် ပုလ္လိင်အရာ၌သာ ဖြစ်သောကြောင့် တယော လောကာ-ဟူသော ပါဠိသာ မှန်ကန်ပါသည်။

➢ **တီလောက-သဒ္ဒါ နာမ်ဝိဂ်းစဉ်ပုံ** ။ ။(ပ, ဒု-ဖြင့်) တီလောကံ၊ (အာ-ဖြင့်) ဟေ တီလောက၊ (တ-ဖြင့်) တီလောကေန၊ (စ, ဆ-ဖြင့်) တီလောကဿ၊ (မီ-ဖြင့်) တီလောကာ, တီလောကသ္မာ, တီလောကမှာ၊ (သ-ဖြင့်) တီလောကေ, တီလောကမှိ, တီလောကသ္မိံ။ (ဧကဝုစ်ဖြင့်သာ ရုပ်စဉ်ရမည်။)

၃၂၂။ တထာ ဒွန္နေ ပါဏီ တူရိယ ယောဂ္ဂ သေနင် ခုဒ္ဒဇန္တုက ဝိဝိဓ ဝိရူဒ္ဓ ဝိသဘာဂတ္ထာဒီနဉ္စ

တထာ ဒွန္နေ သမာသေ ပါဏိ တူရိယ ယောဂ္ဂ သေနင် ခုဒ္ဒဇန္တုက ဝိဝိဓ ဝိရူဒ္ဓ ဝိသဘာဂတ္ထ ဣစ္စေဝမာဒီန် ဧကတ္တံ ဟောတိ နပုံသကလိင်္ဂတ္တဉ္စ။

* တထာ၊ ထိုသမာဟာရဒိဂုသမာသ်အတူ။ ဒွန္နေ၊ ဒွန်သမာသ်၌။ ပါဏိ တူရိယ ယောဂ္ဂ သေနင် ခုဒ္ဒဇန္တုက ဝိဝိဓ ဝိရူဒ္ဓ ဝိသဘာဂတ္ထာဒီနဉ္စ၊ သတ္တဝါ, တူရိယာ, ယာဉ်, ဘဂ ခွင့်ပြုသော်တို့၏ အစိတ်, ငယ်သော သတ္တဝါ, အကျူးထူးဆန်ကျင်, အထူးထူးသဘော

http://www.dhammadownload.com

မတူသော အနက်ရှိသောသဒ္ဒါ စသည်တို့၏လည်း။ဧကတ္တဉ္စ၊ဧကဝုစ်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ နပုံသက လိင်္ဂတ္တဉ္စ၊နပုလ္လိင်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တထာ၊တူ။ဒွန္နေ သမာသေ၊ဒွန်သမာသ်၌။ပါဏိ(ပ) ဒိနဉ္စ၊တို့၏လည်း။ဧကတ္တဉ္စ၊ ဧကဝုစ်၏အဖြစ်သည်၎င်း။နပုံသကလိင်္ဂတ္တဉ္စ၊နပုလ္လိင်၏အဖြစ်သည်၎င်း။ဟောတိ၊၏။

➢ တံ ယထာ? စက္ခုစ သောတဉ္စ စက္ခုသောတံ၊ မုခဉ္စ နာသိကာစ မုခနာသိကံ၊ ဆဝိစ မံသဉ္စ လောဟိတဉ္စ ဆဝိမံသလောဟိတံ။ ဧဝံ ပါဏျဂ်ထ္ထော။

➢ သခေါစ ပဏဝေါစ သဒ်္ဒပဏဝံ၊ ဂီတဉ္စ ဝါဒိတဉ္စ ဂီတဝါဒိတံ၊ ဒဒ္ဒရိစ ဠိဏ္ဍိမောစ ဒဒ္ဒရိဠိဏ္ဍိမံ။ ဧဝံ တူရိယဂ်ထ္ထော။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊ဘယ်မှာနည်း။ စက္ခုစ၊မျက်စိလည်း။သောတဉ္စ၊နားလည်း။ စက္ခုသောတံ၊မျက်စိ, နား။ * မုခဉ္စ၊ခံတွင်းလည်း။နာသိကာစ၊နှာခေါင်းလည်း။မုခ နာသိကံ၊ခံတွင်း, နှာခေါင်း။ * ဆဝိစ၊အရေလည်း။မံသဉ္စ၊အသားလည်း။လောဟိတဉ္စ သွေးလည်း။ဆဝိမံသလောဟိတံ၊အရေ, အသား, သွေး။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ပါဏျဂ်ထ္ထော၊ သက္ဂဝါ၏အစိတ်အဂ်ါအနက် ပုံစံကို။ဉာတဋ္ဌ၊သိအပ်၏။

သခေါစ၊ခရုသင်းလည်း။ပဏဝေါစ၊ထက်စည်လည်း။သဒ်္ဒပဏဝံ၊ခရုသင်း, ထက်စည်။ * ဂီတဉ္စ၊သီဆိုခြင်းလည်း။ဝါဒိတဉ္စ၊တီးမှုတ်ခြင်းလည်း။ဂီတဝါဒိတံ၊သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း။ * ဒဒ္ဒရိစ၊စည်ပုတ်လည်း။ဠိဏ္ဍိမဉ္စ၊ပတ်သာလည်း။ဒဒ္ဒရိဠိဏ္ဍိမံ၊စည်ပုတ် ပတ်သာ။ဧဝံ၊ဤအတူ။တူရိယဂ်ထ္ထော၊တူရိယာ၏ အစိတ်အဂ်ါအနက်၌ ပုံစံကို။ဉာတဋ္ဌ သိအပ်၏။

➢ ဖာလောစ ပါစနဉ္စ ဖာလပါစနံ၊ ယုဂဉ္စ နင်္ဂလဉ္စ ယုဂနင်္ဂလံ။ ဧဝံ ယောဂ္ဂဂ်ထ္ထော။

➢ အသိစ စမ္မဉ္စ အသိစမ္မံ၊ ဓနုစ ကလာပေါစ ဓနုကလာပံ၊ ဟတ္ထိစ အသ္သောစ ဟတ္ထိအဿံ၊ ရထောစ ပတ္တိကောစ ရထပတ္တိကံ။ ဧဝံ သေနင်္ဂဂ်ထ္ထော။

ဖာလဉ္စ၊ထွန်သွားလည်း။ပါစနဉ္စ၊နှင်တံလည်း။ဖာလပါစနံ၊ထွန်သွားနှင်တံ။ * ယုဂဉ္စ ထမ်းပိုးလည်း။နင်္ဂလဉ္စ၊ထွန်တုံးလည်း။ယုဂနင်္ဂလံ၊ထမ်းပိုး ထွန်တုံး။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ ယောဂ္ဂဂ်ထ္ထော၊ယာဉ်၏အဂ်ါ အစိတ်အနက်၌ ပုံစံကို။ဉာတဋ္ဌ၊သိအပ်၏။

အသိစ၊သန်လျက်လည်း။စမ္မဉ္စ၊ကာလည်း။အသိစမ္မံ၊သန်လျက်, ကာ။ * ဓနုစ၊ လေးလည်း။ကလာပေါစ၊တောင့်လည်း။ဓနုကလာပံ၊လေး, တောင့်။ * ဟတ္ထိစ၊ဆင်လည်း။ အသ္သောစ၊မြင်းလည်း။ဟတ္ထိအဿံ၊ဆင်, မြင်း။ * ရထောစ၊ရထားလည်း။ပတ္တိကောစ၊ ခြေသည်လည်း။ရထပတ္တိကံ၊ရထား, ခြေသည်။ ဧဝံ၊ဤအတူ။သေနင်္ဂဂ်ထ္ထော၊စစ်သည်၏ အစိတ်အဂ်ါအနက်၌ ပုံစံကို။ဉာတဋ္ဌ၊သိအပ်၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဒုံသာစ မကသာစ ဒုံသမကသံ၊ ကုန္ဆောစ ကိပိလ္လိကောစ ကုန္ဆကိပိလ္လိကံ၊ ကီဋ္ဌောစ သရီသပေါစ ကီဋ္ဌသရီသပံ။ ဧဝံ ခုဒ္ဒဇန္တုကတ္ထော။

➢ အဟိစ နကုလောစ အဟိ နကုလံ၊ ဗိဠာရောစ မူသိကောစ ဗိဠာရမူသိကံ၊ ကာကောစ ဥလူကောစ ကာကောလူကံ။ ဧဝံ ဝိဝိဓဝိရုဒ္ဓတ္ထော။

ဒုံသာစ၊မှက်လည်း။မကသာစ၊ခြင်လည်း။ဒုံသမကသံ၊မှက်, ခြင်။ * ကုန္ဆောစ၊ပိုးရွ လည်း။ကိပိလ္လိကောစ၊ခြပုန်းလည်း။ကုန္ဆကိပိလ္လိကံ၊ပိုးရွ, ခြပုန်း။ * ကီဋ္ဌောစ၊ဘောက် ဖတ်လည်း။သရီသပဥ္စ၊ကင်းလည်း။ကီဋ္ဌသရီသပံ၊ဘောက်ဖတ်, ကင်း။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ ခုဒ္ဒဇန္တုကတ္ထော၊ငယ်သော သတ္တဝါအနက်၌ ပုံစံကို။ဥာတတ္ထံ၊သိအပ်၏။

အဟိစ၊မြွေလည်း။နကုလောစ၊မြွေပါလည်း။အဟိ နကုလံ၊မြွေ, မြွေပါ။ * ဗိဠာရော စ၊ကြောင်လည်း။မူသိကောစ၊ကြွက်လည်း။ဗိဠာရမူသိကံ၊ကြောင်, ကြွက်။ * ကာကောစ၊ ကျီးငှက်လည်း။ဥလူကောစ၊ခင်ပုတ်ငှက်လည်း။ကာကောလူကံ၊ကျီးငှက်, ခင်ပုတ်ငှက်။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ဝိဝိဓ ဝိရုဒ္ဓတ္ထော၊အထူးထူး ဆန့်ကျင်သောအနက်၌ ပုံစံကို။ဥာတတ္ထံ၊၏။

➢ သိလဉ္စ ပညာဏဉ္စ သိလပညာဏံ၊ သမထောစ ဝိပဿနာစ သမထ ဝိပဿနံ၊ ဝိဇ္ဇာစ စရဏဉ္စ ဝိဇ္ဇာစရဏံ။ ဧဝံ ဝိသဘာဂတ္ထော။

➢ **အာဒိဂ္ဂဟဏ်** ကိမတ္ထံ? ဒါသိစ ဒါသောစ ဒါသိဒါသံ၊ ဣတ္ထိစ ပုမာစ ဣတ္ထိ ပုမံ၊ ပတ္တောစ စီဝရဉ္စ ပတ္တစီဝရံ၊ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနာစ ဆတ္တုပါဟနံ၊ တိကဉ္စ စတုက္ကဉ္စ တိကစတုက္ကံ၊ ဝေနေယျစ ရထကာရောစ ဝေနေယျရထကာရံ၊ သာကုဏိကောစ မာဂဝိကောစ သာကုဏိကမာဂဝိကံ၊ ဒီဃောစ မဇ္ဈိမောစ ဒီဃမဇ္ဈိမံ ဣစ္စေဝမာဒိ။

သိလဉ္စ၊သိလလည်း။ပညာဏဉ္စ၊ပညာလည်း။သိလပညာဏံ၊သိလ,ပညာ။သမထောစ၊ သမထလည်း။ဝိပဿနာစ၊ဝိပဿနာလည်း။သမထဝိပဿနံ၊သမထ, ဝိပဿနာ။ ဝိဇ္ဇာစ၊ဝိဇ္ဇာလည်း။စရဏဉ္စ၊စရဏလည်း။ဝိဇ္ဇာစရဏံ၊ဝိဇ္ဇာ, စရဏ။ဧဝံ၊တူ။ဝိသဘာဂတ္ထော၊ ထူးထူးသဘောတူသော အနက်ပုံစံကို။ဥာတတ္ထံ၊သိအပ်၏။

အာဒိဂ္ဂဟဏ်၊အာဒိသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒါသိစ၊ကျွန်မလည်း။ဒါသောစ၊ကျွန်ထီး လည်း။ဒါသိဒါသံ၊ကျွန်မ, ကျွန်ယောင်း။ဣတ္ထိစ၊မိန်းမလည်း။ပုမာစ၊ယောကျ်ားလည်း။ဣတ္ထိ ပုမံ၊မိန်းမ, ယောကျ်ား။ပတ္တောစ၊သပိတ်လည်း။စီဝရဉ္စ၊သင်္ကန်းလည်း။ပတ္တစီဝရံ၊သပိတ် သင်္ကန်း။ဆတ္တဉ္စ၊ထီးလည်း။ဥပါဟနာစ၊ဖိနပ်လည်း။ဆတ္တုပါဟနံ၊ထီး, ဖိနပ်။တိကဉ္စ၊သုံးခု ပေါင်းလည်း။စတုက္ကဉ္စ၊လေးခုပေါင်းလည်း။တိကစတုက္ကံ၊သုံးခုပေါင်း, လေးခုပေါင်း။ဝေ ဿီးသမားလည်း။ရထကာရောစ၊ရထားအလုပ်သမားလည်း။ဝေနေယျရထကာရံ၊နှီး

http://www.dhammadownload.com

သမား, ရထားလုပ်သမား။သာကုဂိကောစ၊ငှက်မုဆိုးလည်း။မာဂဝိကောစ၊သားမုဆိုးလည်း။သာကုဂိကမာဂဝိက၊ငှက်မုဆိုး, သားမုဆိုး။ဒီယောစ၊အရှည်လည်း။မဇ္ဈိမောစ၊အလတ်လည်း။ဒီဃမဇ္ဈိမ၊အရှည်, အလတ်။ဣန္ဒြေဝမာဒိ၊ဣန္ဒြေသို့အစရှိသော ဥန်တို့ကို။သဝ်ဏ္ဏတ္ထ၊ရေတွက်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ **တထာ+ဥန္ဒေ+ပါဂေါ (ပ) ဒီန်+စ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တထာသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြရခြင်းအကျိုး။** ။ တထာသဒ္ဒါဖြင့် သမာဟာရဥန်ကို ယူရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တထာဥန္ဒေ-၌ ဥန္ဒ, အရ။** ။ သမာဟာရဥန်ကို ယူရပါမည်။

မေး။ ။ အင်္ဂသဒ္ဒါကို အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်ပုဒ်တို့နှင့် စပ်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ ဥန္ဒတော ပရံ ယံ သုယျမာနံ၊ တံ ပစ္စေက မဘိသမ္ဗဇ္ဈတေ-ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့် ဥန်၏နောက်၌ရှိသော အင်္ဂသဒ္ဒါကို ပါဏိ, တူရိယ, ယောဂ္ဂ, သေနာပုဒ်တို့နှင့် စပ်ရပါမည်။

➢ **အာဒိ, အာဒိဝန္တ, အရ/အာဒိသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။** ။ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဒါသိဒါသံ, ဧကဒုကံ, ဒီဃမဇ္ဈိမံ, ဩကာသုကရိကံ, ပုဗ္ဗာပရံ-စသည်တို့၌ အချင်းချင်းလိင်သည် အထူးပြုအပ်သောသဒ္ဒါ, သခ်ာအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ, ပရိမာဏအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ, မုဆိုး, တံငါ, ဥန်းစဏ္ဍာအနက်ရှိသောသဒ္ဒါ, ဒိသာအနက်ရှိသောသဒ္ဒါတို့၏ ဥန်၌ နုပုံး, ဧကတ်စီရင်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်။ (တစ်နည်း) သန္နိဋ္ဌာနာဝဓာရဏအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် စက္ခုသောတံ-စသည်၌ အမြဲ နုပုံး ဧကတ်ငဲ့ရသည်ဟု သိစေရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စက္ခု, သောတ-ကို နုပုံးဧကတ်ငဲ့ရခြင်းအကြောင်း။** ။ စက္ခုနှင့်သောတသည် သတ္တဝါတို့၏ ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းဖြစ်သောကြောင့်-တည်း။

➢ **စက္ခုသောတံ-၌ စက္ခုသဒ္ဒါ ရှေ့ကထားရခြင်းအကြောင်း။** ။ စက္ခုသဒ္ဒါ၏ ဥဝင်္ဂအဆုံးရှိသောကြောင့် ရှေ့ကထားရပါသည်။

➢ **ဥန်သမာသ်-၌ စသဒ္ဒါတို့ကို ချေခြင်းအကြောင်း။** ။ သမာသ်သည်ပင် စသဒ္ဒါ၏အနက်ကို ဟောအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝုတ္တတ္ထာနုမပ္ပယောဂေါ-ဟူသော ပရိဘာသာသုတ်ဖြင့် စသဒ္ဒါတို့ကို ချေရပါမည်။

➢ **သမာဟာရဥန်-၌ နုပုံးငဲ့မှု မမြဲခြင်းအကြောင်း။** ။ အံမောနိဂ္ဂဟိတံ ဗျလပေဟိ-သုတ်၌ အံမော-ဟု ညွှန်ပြမှုကို တွေ့မြင်ရသောကြောင့် နုပုံးငဲ့မှု မမြဲပါ။ ထို့ကြောင့်

F 24

http://www.dhammadownload.com

အာဓိပစ္စပရိဝါရော-ဟု ပုလ္လိင်ဖြင့်၎င်း, ဆန္ဒပါရိသုဒ္ဓိ, ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိ-ဟု ဣတ္ထိလိင်ဖြင့်၎င်း သမာဟာရဒွန်ဖြစ်လျက် ဧကတ်ငဲ့ရုံဖြင့်သာ ပြီးရပါသည်။

➢ **သီလပညာဏံ-၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ။** ။ သီလပညာဏံ-၌ သီလသည် သီလနလက္ခဏာရှိ၏၊ ပညာသည် ပဇာနနလက္ခဏာရှိ၏၊သီလနှင့်ပညာသည် ကိစ္စအားဖြင့် ပရမတ္ထသာဖြစ်၏၊ဤသို့ လက္ခဏာအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား ကိစ္စအားဖြင့်တူခြင်းသည် ဝိသဘာဂဖြစ်ပါသည်။

➢ **သမထဝိပဿနံ-၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ။** ။ သမထဝိပဿနံ-၌ သမထသည် အဝိက္ခေပလက္ခဏာရှိ၏၊ဝိပဿနာသည် ပဇာနနလက္ခဏာရှိ၏၊သမထနှင့်ဝိပဿနာသည် ကိစ္စအားဖြင့် ပရမတ္ထသာဖြစ်၏၊ဤသို့ လက္ခဏာအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား ကိစ္စအားဖြင့်တူခြင်းသည် ဝိသဘာဂဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝိဇ္ဇာစရဏံ-၌ ဝိသဘာဂဖြစ်ပုံ။** ။ ဝိဇ္ဇာစရဏံ-၌ ဝိဇ္ဇာသည် သိခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊စရဏသည် ရောက်ခြင်းလက္ခဏာရှိ၏၊ဝိဇ္ဇာနှင့်စရဏသည် ကိစ္စအားဖြင့် ပရမတ္ထသာဖြစ်၏၊ဤသို့ လက္ခဏာအားဖြင့် အထူးထူးအပြားပြား ကိစ္စအားဖြင့်တူခြင်းသည် ဝိသဘာဂဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ တထာဒွန္ဒေ-စသောသုတ်လာ ပါဏျင်္ဂတ္ထဒွန်-စသည်တို့ကို ပုံစံတစ်ခုစီထုတ်၍ ကစ္စည်းဆရာအလိုတော်ကျ ရှင်းလင်းပြပါ။

ဖြေ။ ။ ၁။ ပါဏျင်္ဂတ္ထဒွန်- သတ္တဝါ၏အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ) စက္ခုစ သောတဉ္စ စက္ခုသောတံ။ ၂။ တူရိယင်္ဂတ္ထဒွန်- တူရိယာ၏အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ) သခေါစ ပဏဝေါစ သခ်ပဏဝံ။ ၃။ ယောဂ္ဂင်္ဂတ္ထဒွန်-ယာဉ်၏အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ) ဖာလောစ ပါစနဉ္စ ဖာလပါစနံ။ ၄။သေနင်္ဂတ္ထဒွန်-စစ်သည်၏ အင်္ဂါအနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ) အသိစ စမ္မဉ္စ အသိစမ္မံ။ ၅။ ခုဒ္ဒဇန္တုကတ္ထဒွန်-ငယ်သောသတ္တဝါ၏ အနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ) ဒုံသာစ မကသာစ ဒုံသမကသံ။ ၆။ ဝိဝိဓဝိရုဒ္ဓတ္ထဒွန်-အထူးထူး အပြားပြား ဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ဟောသဒ္ဒါ ။ (ပုံစံ) အဟိစ နကုလောစ အဟိ နကုလံ။ ၇။ ဝိသဘာဂတ္ထ ဒွန်-လက္ခဏာကွဲလျှက် ကိစ္စတူအနက်ဟောသဒ္ဒါ။ (ပုံစံ)သီလဉ္စ ပညာဏဉ္စ သီလပညာဏံ။

၃၂၃။ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဓည ဇန ပဒါဒီနဉ္စ

ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဓည ဇနပဒဏ္ဍစ္စေဝမာဒီနံ ဝိဘာသာ ဧကတ္တံ ဟောတိ နပုံသကလိင်္ဂတ္တဉ္စ ဒွန္ဒေ သမာသေ။

အဿတ္ထောစ ကပီတနောစ အဿတ္ထကပီတနံ အဿတ္ထကပီတနာ ဝါ၊ ဥသီရဉ္စ ဗီရဏဉ္စ ဥသီရဗီရဏံ၊ ဥသီရဗီရဏာဝါ၊ အဇောစ ဧဋ္ဌကောစ အဇေဋ္ဌကံ၊

http://www.dhammadownload.com

အဇေဋ္ဌကာ ဝါ၊ ဟိရညဉ္စ သုဝဏ္ဏဉ္စ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ၊ ဟိရညသုဝဏ္ဏာ ဝါ။ သာလိစ ယဝေါစ သာလိယဝံ၊ သာလိယဝါ ဝါ၊ ကာသိစ ကောသလာစ ကာသိကောသလံ၊ ကာသိကောသလာ ဝါ။

အာဒိဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? သာဝဇ္ဇဉ္စ အနဝဇ္ဇဉ္စ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ၊ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဝါ၊ ဟီနဉ္စ ပဏီတဉ္စ ဟီနပဏီတံ၊ ဟီနပဏီတာ ဝါ၊ ကဏှာစ သုက္ကာစ ကဏှသုက္ကံ၊ ကဏှသုက္ကာ ဝါ။

* ဒွန္ဒေ၊ဒွန်သမာသ်၌။ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဓညေ ဇနပဒါဒိဓနဉ္စ၊ဃစ်ပင်, မြက်, သားကောင်, ဥစ္စာ, စပါး, ဇနပုဒ်ဟောသဒ္ဒါ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ဇကတ္တဉ္စ၊ဇကဝုစ်၏ အဖြစ်သည်ရင်း။နပုံသကလိင််တ္တဉ္စ၊နပုလ္လိင်၏အဖြစ်သည်ရင်း။ဝိဘာသာ၊အချို့။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ * ဒွန္ဒေ သမာသေ၊ဒွန်သမာသ်၌။ရုက္ခ တိဏ ပသု ဓန ဓညေ ဇနပဒ ကျစ္စေဝမာဒိနဉ္စ၊ဃစ်ပင်, မြက်, သားကောင်, ဥစ္စာ, စပါး, ဇနပုဒ်ဟောသဒ္ဒါ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ဇကတ္တဉ္စ၊ဇင်း။နပုံသကလိင််တ္တဉ္စ၊ဇင်း။ဝိဘာသာ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဿထ္ထောစ၊ညောင်ပုဒ္ဓဟေပင်လည်း။ကပိတနောစ၊ညောင်ကြွတ်ပင်လည်း။ အဿထ္ထကပိတနံ၊ညောင်ပုဒ္ဓဟေပင် ညောင်ကြွတ်ပင်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။အဿထ္ထ ကပိတနာ၊ညောင်ပုဒ္ဓဟေပင်, ညောင်ကြွတ်ပင်တို့။ * ဥသီရဉ္စ၊ပန်းရင်းလည်း။ဗီရဏဉ္စ၊ ပြိတ်မြက်လည်း။ဥသီရ ဗီရဏံ၊ပန်းရင်း, ပြိတ်မြက်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဥသီရ ဗီရဏာ၊ ပန်းရင်း, ပြိတ်မြက်တို့။ * အဇေစ၊ဆိတ်လည်း။ဧဠကောစ၊သိုးလည်း။အဇေဋ်၊ဆိတ် သိုး။ဝါ၊တစ်နည်းကား။အဇေဋ္ဌကာ၊ဆိတ်, သိုးတို့။ * ဟိရညဉ္စ၊ငွေလည်း။သုဝဏ္ဏဉ္စ၊ ရွှေလည်း။ဟိရည သုဝဏ္ဏံ၊ငွေ, ရွှေ။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဟိရည သုဝဏ္ဏာ၊ငွေ, ရွှေတို့။ * သာလိစ၊သလေးစပါးလည်း။ယဝေါစ၊မုယောစပါးလည်း။သာလိယဝံ၊သလေးစပါး, မုယောစပါး။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။သာလိ ယဝါ၊သလေးစပါး, မုယောစပါးတို့။ * ကာသိစ ကာသိတိုင်းလည်း။ကောသလာစ၊ကောသလတိုင်းလည်း။ကာသိ ကောသလံ၊ကာသိ တိုင်း, ကောသလတိုင်း။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကာသိ ကောသလာ၊ကာသိတိုင်း, ကောသလ တိုင်းတို့။ ➤ **အာဒိဂ္ဂဟဏံ**၊အာဒိသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ သာဝဇ္ဇဉ္စ အပြစ်ရှိသော တရားလည်း။အနဝဇ္ဇဉ္စ၊အပြစ်မရှိသော တရားလည်း။သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ရှိသောတရား, အပြစ်မရှိသော တရား။ဝါ။တစ်နည်းကား။သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊အပြစ် ရှိသောတရား, အပြစ်မရှိသော တရားတို့။ * ဟီနဉ္စ၊အယုတ်လည်း။ပဏီတဉ္စ၊အမြတ် လည်း။ဟီန ပဏီတံ၊အယုတ် အမြတ်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဟီန ပဏီတာ၊အယုတ် အမြတ် တို့။ * ကဏှာစ၊အမည်းလည်း။သုက္ကာစ၊အဖြူလည်း။ကဏှ သုက္ကံ၊အမည်း, အဖြူ။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကဏှ သုက္ကာ၊အမည်း, အဖြူတို့။ကဏှတျာဒိသင်္ဂဏ္ဌာတ္ထံ၊ဤသို့ ၊အစရှိ

http://www.dhammadownload.com

သော ဒွန်တို့ကို ရေတွက်ရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **ဝိဘာသာ+ရူက္ခ(လ) ပဒါဒိနံ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ရူက္ခ-အရ ။ ။** ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်, ညောင်ကြေတ်ပင်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **တိဏ-အရ ။ ။** ပန်းရင်းမြက်, ပြိတ်မြက်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ပသု-အရ ။ ။** ဆိတ်နှင့်သိုးကို ယူရပါမည်။

➢ **ဓန-အရ ။ ။** ငွေနှင့်ရွှေကို ယူရပါမည်။

➢ **ဓည-အရ ။ ။** သလေးစပါးနှင့် မုယောစပါးတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဇနပဒ-အရ ။ ။** ကာသိတိုင်းနှင့် ကောသလတိုင်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** ရူက္ခဒွန်, တိဏဒွန်, ပသုဒွန်, ဓနဒွန်, ဓညဒွန်, ဇနပဒဒွန်၌ နပုံးဇကတ်ငဲ့မှုသည် မမြဟု သိစေလိုသောကြောင့် ဝိဘာသာသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။ (တစ်နည်း) သမာဟာရဒွန်သမာသ်၌ နပုံးဇကတ်ငဲ့ခြင်းသည် အဏ္ဏိဒွန်၌သာဖြစ်၍ အဏ္ဏိဒွန်၌မဖြစ်ဟု ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

➢ **တထာ ဒွန္ဒေသုတ်နှင့် ဝိဘာသာသုတ် အထူး ။ ။** တထာ ဒွန္ဒေသုတ်သည် အမြဲ နပုံးဇကတ်ငဲ့ပါသည်။ ဝိဘာသာသုတ်သည် ရူက္ခ-စသော ဒွန်၌ အမြဲ နပုံးဇကတ်မငဲ့ ရ၊ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ရူက္ခောစ အဿတ္ထောစ-ဟု ဒွန်မတွဲသင့်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** ရူက္ခ-သဒ္ဒါသည် သစ်ပင်အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံသောကြောင့်ရင်း, နာမည်ထူးရှိသော သစ်ပင်တို့နှင့်သာ ဒွန်သမာသ်တွဲစပ်သင့်သောကြောင့်ရင်း --ဒွန်မတွဲသင့်ပါ။

➢ **ပရိယာယ်တူ သဒ္ဒါချင်း ဒွန်မတွဲသင့်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** "အရက္ခဲ ဒွန်တွဲ" ဟူသည်နှင့်အညီ အနက်အရ မတူမှသာ ဒွန်တွဲနိုင်သောကြောင့်-ဒွန်မတွဲသင့်ပါ။ (ပုံစံ) သဗ္ဗညူစ ဗွိပဒုတ္တမောစ သဗ္ဗညူဗွိပဒုတ္တမော-ဟု ဒွန်မတွဲရပါ။

➢ **အာဒိ-အရ/ အာဒိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ကုသလာကုသလံ, ဟံသဗက်-စသည်တို့၌ အချင်းချင်းဆန့်ကျင်ဘက်အနက်ဟောသဒ္ဒါ, ဌက်ဟောသဒ္ဒါတို့၏ ဒွန်၌ ဝိကပ်အားဖြင့် နပုံးဇကတ်ငဲ့ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်၌ လိင်အဆုံးအဖြတ် ။ ။** ဝိဘာသာ ရူက္ခ တိဏ-သုတ်ဖြင့် နပုံးဇကတ် မငဲ့လျှင် ဒွန်သမာသ်၌ နောက်ပုဒ်၏ လိင်အတိုင်းသာ ထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် လိင်သုံးပါး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် နပုံးဇကတ်ကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ် တွဲစပ်ရာ၌ ရှေ့ထားသင့်သောပုဒ်များ ။ ။** များသောအားဖြင့်

http://www.dhammadownload.com

ပူဇော်အပ်သော အနက်ဟောသဒ္ဒါ, နည်းသော သရရှိသော သဒ္ဒါ, ကျဝဏ် ဥဝဏ် အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါ, အစ္ဆ၌ သရရှိသော အကာရန္တသဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ် တွဲစပ်ရမည့်စည်းတမ်း** ။ ။ (၁) အယုတ်နှင့် အမြတ်တို့တွင် အမြတ်ကို ရှေ့ကထားရပါမည်။ (ပုံစံ) သမဏဗြာဟ္မဏာ၊ (၂) သရအများနှင့် သရအနည်းတို့တွင် သရအနည်းကို ရှေ့ကထားရပါမည်။(ပုံစံ) စန္ဒသူရိယာ၊ (၃) အဝဏ္ဏန္တ ကျဝဏ္ဏန္တ နှစ်မျိုးတို့တွင် ကျဝဏ္ဏန္တကို ရှေ့က ထားရပါမည်။(ပုံစံ) အဂ္ဂိဓူမာ၊ (၄) အဝဏ္ဏန္တ ဥဝဏ္ဏန္တ နှစ်မျိုးတို့တွင် ဥဝဏ္ဏန္တကို ရှေ့က ထားရပါမည်။(ပုံစံ) စက္ခုသောတံ (၅) အပွသဒ်္ဂ ဗဟုသဒ်္ဂနှစ်မျိုးတို့တွင် အပွသဒ်္ဂကို ရှေ့က ထားရပါမည်။(ပုံစံ) တိက စတုက္ကံ။

➢ **တိကဒုကံ-ဟု ဒွန်သမာသ်ပုံစံ ရှိသင့်/မရှိသင့်** ။ ။ အပွသဒ်္ဂ, ဗဟုသဒ်္ဂနှစ်မျိုးတို့တွင် အပွသဒ်္ဂကို ရှေ့က ထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့် တိကဒုကံ-ဟု ဒွန်သမာသ်ပုံစံ မရှိသင့်ပါ။(၁၃၆၆-ခု ကြီး မန္တလေးတိုင်း)

➢ **စန္ဒသူရိယာ-၌ စန္ဒပုဗ် ရှေ့က ထားရကြောင်း / သူရိယစန္ဒ-ဟု ဒွ၇ သမာသ်ပုံစံ မရှိသင့်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သရအများနှင့် သရ အနည်းတို့တွင် သရ အနည်းကို ရှေ့ကထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့်--စန္ဒပုဗ်ကို ရှေ့က ထားရပါသည်။

➢ **အဂ္ဂိဓူမာ-၌ အဂ္ဂိပုဗ် ရှေ့က ထားရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အဝဏ္ဏန္တ ကျဝဏ္ဏန္တ နှစ်မျိုးတို့တွင် ကျဝဏ္ဏန္တကို ရှေ့က ထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့်-- တည်း။

➢ **အတ္ထဓမ္မာ-၌ အတ္ထပုဗ် ရှေ့က ထားရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ အစ္ဆ၌ သရရှိသော အကာရန္တပုဗ်ကို ရှေ့က ထားရမည်ဖြစ်သောကြောင့်-- တည်း။

➢ **နပုလ္လိင် ကေဝုစ် ဇဲ့ခွင့်ရှိသော ဒွန်သမာသ်ပုဗ်များ** ။ ။ ပါဏျင်္ဂတ္ထ, တူရိယင်္ဂတ္ထ, ယောဂင်္ဂတ္ထ, သေနင်္ဂတ္ထ, ခုဒ္ဒကန္တ, ဝိဝိဓ ဝိရူဒ္ဓတ္ထ, ဝိသဘာဂတ္ထ-စသည်နှင့် ရုက္ခ, တိဏ, ပသု, ဓန, ဓည, ဇနပဒ-စသော ဒွန်များဖြစ်ပါသည်။

၃၂၄။ ဒ္ဝိပဒေ တုလျာဓိကရဏေ ကမ္မဓာရယော

ဒ္ဝေ ပဒါနိ တုလျာဓိကရဏာနိ ယဒါ သမသျန္တေ၊ တဒါ သော သမာသော ကမ္မဓာရယသညော ဟောတိ။

မဟန္တောစ သော ပုရိသောစာတိ မဟာပုရိသော၊ ကဏှောစ သော သပ္ပေါ စာတိ ကဏှသပ္ပေါ။ နီလဉ္စ တံ ဥပ္ပလဉ္စာတိ နီလုပ္ပလံ၊ လောဟိတဉ္စ တံ စန္ဒနဉ္စာတိ လောဟိတ စန္ဒနံ၊ ဗြာဟ္မဏီစ သာ ဒါရိကာစာတိ ဗြာဟ္မဏဒါရိကာ၊ ခတ္တိယာစ သာ ကညာစာတိ ခတ္တိယကညာ။

ကမ္မဓာရယလက္ခဏနေန ကွတ္ထော? ကမ္မဓာရယသညေစ။

http://www.dhammadownload.com

* ဒွိပဒေ၊နှစ်ပုဒ်သည်။တုလျာဓိကရဏေ၊တူသောတည်ရာအနက် ရှိလတ်သော်။ သော၊ထိုသမာသ်သည်။ကမ္မဓာရယော၊ကမ္မဓာရဲမည်၏။ ။ * တုလျာဓိကရဏာနိ၊ တူသောတည်ရာအနက်ရှိကုန်သော။ဒွိ ပဒါနိ၊နှစ်ပုဒ်တို့ကို။ယဒါ။အကြင်အခါ၌။သမ သျန္တေ၊ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်၏။တဒါ။ထိုအခါ၌။သော သမာသော၊ထိုသမာသ်သည်။ကမ္မ ဓာရယသညော၊ကမ္မဓာရဲမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

မဟန္တောစ၊မြတ်သည်လည်းဟုတ်၏။သော၊ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ပုရိသောစ၊ယောက်ျား လည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မဟာပုရိသော၊ယောက်ျားမြတ် မည်၏။* ကဏ္ဒောစ၊မည်းနက်သည်လည်းဟုတ်၏။သော၊ထိုမည်းနက်၏ဟူသည်။ သပ္ပေါစ၊မြွေလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။ကဏ္ဒသပ္ပေါ၊မြွေဟောက်မည်၏။ * နီလဥ၊ အညိုလည်းဟုတ်၏။တံ၊ထိုအညိုဟူသည်။ဥပ္ပလဥ၊ကြာလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။ နီလုပ္ပလံ၊ကြာညိုမည်၏။ * လောဟိတဥ၊နီသည်လည်းဟုတ်၏။တံ၊ထိုနီ၏ဟူသည်။ စန္ဒနဥ၊ [illegible]ကူးလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။လောဟိတ စန္ဒနံ၊စန္ဒကူးနီမည်၏။ * ဗြာဟ္ဓဏီစ၊ပုဏ္ဏေးမလည်းဟုတ်၏။သာ၊ထိုပုဏ္ဏေးမဟူသည်။ဒါရိကာစ၊သူငယ်မလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ။ကြောင့်။ဗြာဟ္ဓဏဒါရိကာ၊ပုဏ္ဏေးသူငယ်မ မည်၏။ * ခတ္တိယာစ၊မင်း မိန်းမလည်းဟုတ်၏။သာ၊ထိုမင်းမိန်းမဟူသည်။ကညာစ၊မိန်းမငယ်လည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ ကြောင့်။ခတ္တိယကညာ၊မင်းမိန်းမငယ်(မင်းသမီး) မည်၏။ ➢ ကမ္မဓာရယဣစ္စနေန၊ ကမ္မဓာရဲ အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ကမ္မဓာရယသညေစ ကမ္မဓာရယသညေစ-သုတ်၌ ကမ္မဓာရဲဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **ဒွိပဒေ+တုလျာဓိကရဏေ+ကမ္မဓာရယော-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **ဝိဂ္ဂဟပြုပုံ** ။ ။ ဒွေ ပဒါနိ ဒွိပဒံ၊(တသ္မိ ဒွိပဒေ) * တုလျံ သမာနံ အဓိကရဏံ အတ္ထော ယဿ ပဒဒွယဿ တံ တုလျာဓိကရဏံ၊ (တသ္မိ တုလျာဓိကရဏေ)

* ကမ္မမိဝ ဒွယံ ဓာရယတီတိ ကမ္မဓာရယော။

➢ **ကမ္မဓာရဲ (၉) မျိုး** ။ ။ ၁။ ဝိသေသန ပုဗ္ဗပဒကမ္မဓာရဲ၊ ၂။ ဝိသေသနုတ္တရ ပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၃။ ဝိသေသနောဘယပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၄။ ဥပမာနုတ္တရပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၅။ သမ္ဘာဝနာ ပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၆။ အဝဓာရဏပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၇။ နနိပါတပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၈။ ကုပုဗ္ဗ ပဒ ကမ္မဓာရဲ၊ ၉။ ပါဒိပုဗ္ဗပဒ ကမ္မဓာရဲ။

➢ **ကမ္မဓာရဲသမာသ်၌ စသဒ္ဒါ တသဒ္ဒါ ထည့်ရခြင်းအကြောင်း**

မဟာပုရိသော-၌ မဟန္တနှင့် ပုရိသတို့ တုလျာဓိကရဏဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေ လိုသောကြောင့် ကမ္မဓာရဲသမာသ်၌ စသဒ္ဒါ တ-သဒ္ဒါတို့ကို ထည့်ရပါသည်။

မေး ။ ။ မဟန္တောစ သော ပုရိသောစာတိ မဟာပုရိသော ပုံစံဝယ် သမာသ်ဝါကျတွင်း

http://www.dhammadownload.com

၌ စ, တ-သဒ္ဒါတို့ပါရှိပြီး သမာသ်နိပ္ပန္နပုဒ်၌ ယင်း စ, တ-သဒ္ဒါတို့ မပါရခြင်းအကြောင်းကို ရှေ့ပသိဒ္ဓိဆရာ အလိုကျ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ မဟာပုရိသော-၌ မဟန္တန့်နှင့် ပုရိသတို့ တုလျာဓိကရဏာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေလိုသောကြောင့် သမာသ်ဝါကျတွင်း၌ စ, တ-သဒ္ဒါတို့ ပါရှိရပါသည်။

➢ **သမာသ်နိပ္ပန္နပုဒ်၌ စ, တ-သဒ္ဒါတို့ မပါရခြင်းအကြောင်း/သမာသ်ပြီးသော အခါ စ-သဒ္ဒါ တ-သဒ္ဒါတို့ကို ချေပစ်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သမာသ်သည် သာလျှင် တုလျာဓိကရဏာအဖြစ်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် သမာသ်ပြီးသောအခါ ဝုတ္တတ္ထာနမပွယောဂေါ-ဟူသော ပရိဘာသာ-အရ စသဒ္ဒါ တ-သဒ္ဒါတို့ကို ချေပစ်ရပါသည်။

မေး ။ ။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဝိဂြိုဟ်ပြုရာ၌ (စ)သဒ္ဒါနှစ်လုံးတို့၏ အလယ်၌ရှိသော (တ) သဒ္ဒါကို အဘယ်ပုဒ်သို့ လိုက်၍ လိင်ထားရသည်ကို ညွှန်ကြားပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်၌ တ-သဒ္ဒါကို ရှေ့ပုဒ်၏လိင်သို့လိုက်၍ ထားရသည်။

➢ **တုလျာဓိကရဏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ပြားသော ပဝတ္ထိနိမိတ်ရှိကုန်သော ပုဒ်တို့၏ ဝိသေသန ဝိသေသျအဖြစ်ဖြင့် တစ်ခုသောအနက်၌ ဖြစ်ခြင်းသည် "တုလျာဓိကရဏ' မည်ပါသည်။

➢ **တုလျာဓိကရဏဖြစ်ပုံ/နှစ်ပုဒ်တို့ တူသောတည်ရာ အနက်ရှိပုံ**

မဟာပုရိသော-၌ မဟန္တ-သဒ္ဒါသည် ကြီးမြတ်သောဂုဏ်ကို အကြောင်းပဝတ္ထုနိမိတ်ပြု၍ ယောက်ျားဖြစ်ကို ဟော၏၊ ပုရိသ-သဒ္ဒါသည် ယောက်ျားတို့၏ တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်နှင့် တူသောအခြင်းအရာဟုဆိုအပ်သော ဇာတ်ကိုအကြောင်း ပဝတ္ထုနိမိတ်ပြု၍ ယောက်ျားဖြစ်ကို ဟော၏၊ ဤသို့ နှစ်ပုဒ်လုံး၏ ယောက်ျားဖြစ်ဟူသော အနက်ရှိသည်၏အဖြစ်ဖြင့် အနက်တစ်ခုတည်း၌ ဖြစ်ခြင်းသည် "တုလျာဓိကရဏ" ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နီလုပ္ပလ်-၌ တုလျာဓိကရဏဖြစ်ပုံ** ။ ။ နီလ်-သည် အညိုဂုဏ်ကို ပဝတ္ထုနိမိတ်ပြု၍ ကြာဖြစ်ကိုဟော၏၊ ဥပ္ပလ-သဒ္ဒါသည် ကြာဇာတ်ကို ပဝတ္ထုနိမိတ်ပြု၍ ကြာဖြစ်ကိုဟော၏၊ထို့ကြောင့် နီလနှင့် ဥပ္ပလ နှစ်ပုဒ်သည် တုလျာဓိကရဏ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကမ္မဓာရယ(ကမ္မဓာရဲ) မည်ပုံ** ။ ။ သြဒနံ ပစတိ-၌ သြဒနံ-ဟူသော ကံသည်မှီ ကျက်ခြင်းကြိယာနှင့် စားခြင်းကြိယာ အကျိုးနှစ်ပါးကို ဆောင်နိုင်သကဲ့သို့ ရှေ့ပုဒ်၏အမည် နောက်ပုဒ်၏အမည်နှစ်ပါးကို ဆောင်ယူတတ်သောကြောင့် ကမ္မဓာရဲမည်ပါသည်။(ရှ) (ကစ္စည်းအလို) တူသော တည်ရာအနက်ရှိသော နာမ်ပုဒ်နှစ်ပုဒ်ကို စပ်အပ်သော သမာသ်သည် "ကမ္မဓာရဲသမာသ်" မည်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **မဟာပုရိသော-၌ ကမ္မဓာရယဖြစ်ပုံ** ။ ။ မဟာပုရိသော-၌ ယောက်ျား-ဖြစ်တည်းဟူသော အနက်တစ်ခုတည်းက မဟန္တ-အမည် ပုရိသ-အမည်နှစ်ပါးကို ဆောင်ယူနိုင်သောကြောင့် "ကမ္မဓာရယ" ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကမ္မဓာရည်းသမာသ်သည် အနက်တစ်ခုတည်းက အမည်နှစ်ပါးကို ဆောင်နိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဖြစ်လတ်သော် တစ်ခုသော အနက်ကိုထွန်းပြတတ်သော အမည်နှစ်ပါးအပေါင်း ဖြစ်သင့်သောကြောင့်--တည်း။

➢ **မဟာပုရိသော+မဟန္တော ပုရိသော-ဟု သမာသ်/ဝါကျ နှစ်မျိုးရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ-စသောသုတ်မှ ဝိဘာသာ-သဒ္ဒါသည် သမာသ်စိရင်မှုကို ပြုသောသုတ်တို့၌ လိုက်လာသောကြောင့် နှစ်မျိုးရှိနိုင်ပါသည်။

➢ **ပုရိသ ပေါသော-ဟု ကမ္မဓာရဲ့ မတွဲနိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပုရိသနှင့် ပေါသ-သည် ဘိန္နပဝတ္တိနိမိတ် မဖြစ်ဘဲ သမာနပဝတ္တိနိမိတ်ဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, အနက်ကဲ့ပြားလျက် အရတူမှုသာ တွဲစပ်နိုင်သောကြောင့်ငင်း ကမ္မဓာရဲ့ မစပ်ရပါ။

➢ **ကမ္မဓာရဲသမာသ်၏ လက္ခဏာ ၂-ပါး** ။ ။ ၁။ နာမ်ပုဒ်နှစ်ခုဖြစ်ခြင်း၊ (ယေဘုယျ) ၂။ နာမ်ပုဒ်နှစ်ခုတို့ အချင်းချင်း အရတူခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃၂၅။ သဒ္ဒါပုဗ္ဗော ဒိဂု

သဒ္ဒါပုဗ္ဗော ကမ္မဓာရယသမာသော ဒိဂုသညော ဟောတိ။

တိဏိ မလာနိ တိမလံ၊ တိဏိ ဖလာနိ တိဖလံ၊ တယော လောကာ တိလောကံ၊ တယော ဒဏ္ဍာ တိဒဏ္ဍံ၊ စတသော ဒိသာ စတုဒ္ဒိသံ၊ ပဉ္စ ဂ္ဂါဇိယာနိ ပဉ္စဂ္ဂါဇိယံ၊ သတ္တ ဂေါဓာဝရိယော သတ္တဂေါဓာဝရံ။

ဒိဂုဂ္ဂစ္ဆနေန ကွတ္ထော? ဒိဂုသေကတ္တံ။

* သဒ္ဒါပုဗ္ဗော၊သဒ္ဒါရှေးရှိသော။ကမ္မဓာရယော၊ကမ္မဓာရဲသမာသ်သည်။ဒိဂု၊ဒိဂုမည်၏။ ။ * သဒ္ဒါပုဗ္ဗော၊သဒ္ဒါရှေးရှိသော။ကမ္မဓာရယသမာသော၊ကမ္မဓာရဲသမာသ်သည်။ဒိဂုသညော၊ဒိဂုမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

တိဏိ၊သုံးပါးကုန်သော။မလာနိ၊အညစ်အကြေးတို့တည်း။တိမလံ၊သုံးပါးသော အညစ်အကြေး။ * တိဏိ၊သုံးလုံးကုန်သော။ဖလာနိ၊သစ်သီးတို့တည်း။တိဖလံ၊သုံးလုံးသော သစ်သီး။ * တယော၊သုံးပါးကုန်သော။လောကာ၊လောကတို့တည်း။တိလောကံ၊သုံးပါးသော လောက။ * တယော၊သုံးခုကုန်သော။ဒဏ္ဍာ၊တုတ်တို့တည်း။တိဒဏ္ဍံ၊တုတ်သုံးခု * စတသော၊လေးပါးကုန်သော။ဒိသာ၊အရပ်မျက်နှာတို့တည်း။စတုဒ္ဒိသံ၊အရပ် လေးမျက်နှာ။ * ပဉ္စ၊ငါးပါးကုန်သော။ဂ္ဂါဇိယာနိ၊ဂ္ဂန္ဓေတို့တည်း။ပဉ္စဂ္ဂါဇိယံ၊ငါးပါးသော ဂ္ဂန္ဓေ * သတ္တ၊ခုနစ်စင်းကုန်သော။ဂေါဓာဝရိယော၊ဂေါဓာဝရီမြစ်တို့တည်း။သတ္တဂေါဓာဝရံ၊

http://www.dhammadownload.com

ခုနစ်စင်းသော ဂေါဓဝရိုဖြစ်။ ➢ ဒိဂုက္ကစ္ဆနေန၊ဒိဂု-အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ဒိဂုသေကတ္တံ၊ဒိဂုသေကတ္တံ စသည်၌ ဒိဂု-ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➢ သန္ဒါပုဗ္ဗော+ဒိဂု-ဟု (၂) ပုဗ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ သန္ဒါ-အရ ။ ။ တိ, စတု, ပဉ္စ, သတ္တ သန္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။(ကစ္စည်း)

➢ ဒိဂု-ဒိဂုတ ။ ။ ဒွေ ဂါဓေါ ဒိဂု(သမာသ်) ဒိဂု ဝိယာတိ ဒိဂု၊ (ဥပမာတဒ္ဓိတ်)

➢ ဒိဂုသမာသ် လက္ခဏာ ၂-ပါး ။ ။ ၁။ သန္ဒါရှေ့ရှိခြင်း၊ ၂။ နပုလ္လိင် ဧကဝုစ်ဖြစ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဒိဂုသမာသ်-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကြောင်း ။ ။ သန္ဒါရှေ့ရှိခြင်း, နပုလ္လိင် ဧကဝုစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော လက္ခဏာရှိသည့် ဒိဂုသဒ္ဒါနှင့်တူသောကြောင့် "ဒိဂု" ဟု ခေါ်ပါသည်။(တစ်နည်း) သန္ဒါရှေ့ရှိခြင်း, နပုလ္လိင်ဧကဝုစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော လက္ခဏာ ၌စ်ပါးတို့ဖြင့် သိအပ်သောကြောင့် "ဒိဂု"ဟု ခေါ်ပါသည်။ (တစ်နည်း) သန္ဒါရှေ့ရှိခြင်း, နပုလ္လိင်ဧကဝုစ်ဖြစ်ခြင်းဟူသော လက္ခဏာ၌စ်ပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်တတ်သောကြောင့် "ဒိဂု" ဟု ခေါ်ပါသည်။ (ရှ) (ကစ္စည်းအလို) သန္ဒါရှေးရှိသော ကမ္မဓာရဲသမာသ်သည် "ဒိဂုသမာသ်" မည်ပါသည်။

➢ ဒိဂုသမာသ်၌ ရှေ့ထားရမည့်ပုဗ် ။ ။ သန္ဒါပုဗ္ဗော-ဟု ဆိုသောကြောင့် သန္ဒါ-သဒ္ဒါကို ရှေ့က ထားရပါသည်။

၃၂၆။ ဥဘော တပ္ပုရိသော

(သမာသ်အမည်၌စ်မျိုးကို တပေါင်းတည်းပြု၍ အမည်မှည့်သောသုတ်)

ဥဘော ဒိဂုကမ္မဓာရယသမာသာ တပ္ပုရိသသညာ ဟောန္တိ။

န ဗြာဟ္မဏော အဗြာဟ္မဏော၊ န ဝသလော အဝသလော၊ န ဘိက္ခု အဘိက္ခု၊ န ပဉ္စဝဿံ အပဉ္စဝဿံ၊ န ပဉ္စပူလီ အပဉ္စပူလီ၊ န သတ္တဂေါဓဝရံ အသတ္တဂေါဓဝရံ၊ န ဒသဂဝံ အဒသဂဝံ၊ န ပဉ္စဂဝံ အပဉ္စဂဝံ။

တပ္ပုရိသက္ကမ္မစ္ဆနေန ကွတ္ထော? အတ္တံ နာသ တပ္ပုရိသေ။

* ဥဘေ၊ဒိဂု, ကမ္မဓာရဲ သမာသ်နှစ်ခုတို့သည်။တပ္ပုရိသာ၊တပ္ပုရိသ်မည်ကုန်၏။

* ဥဘော ဒိဂု ကမ္မဓာရယသမာသာ၊ဒိဂု, ကမ္မဓာရဲ သမာသ်နှစ်ခုတို့သည်။တပ္ပုရိသသညာ၊တပ္ပုရိသ်မည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဗြာဟ္မဏော၊ပုဏ္ဏားသည်။နဓမဟုတ်။အဗြာဟ္မဏော၊ပုဏ္ဏားမဟုတ်။ * ဝသလော၊ သူယုတ်သည်။နဓမဟုတ်။အဝသလော၊သူယုတ်မဟုတ်။ * ဘိက္ခု၊ရဟန်းသည်။နဓမဟုတ် အဘိက္ခု၊ရဟန်းမဟုတ်။ * ပဉ္စဝဿံ၊ငါးနှစ်သည်။နဓမဟုတ်။အပဉ္စဝဿံ၊ငါးနှစ်မဟုတ်

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌပူလီ၊ငါးထုပ်သည်။နး။မဟုတ်။အပဋ္ဌပူလီ၊ငါးထုပ် မဟုတ်။ ။ သတ္တဂေါဓာဝရံခုနစ်စင်းသော ဂေါဓာဝရီမြစ်သည်။နး။မဟုတ်။အသတ္တဂေါဓာဝရံခုနစ်စင်းသော ဂေါဓာဝရီမြစ် မဟုတ်။ ။ ဒသဂဝံ၊ဆယ်ကောင်သော နွားသည်။နး။မဟုတ်။အဒသဂဝံ၊ဆယ်ကောင်သော နွားမဟုတ်။ ။ ပဋ္ဌဂဝံ၊ငါးကောင်သော နွားသည်။နး။မဟုတ်။အပဋ္ဌဂဝံ၊ငါးကောင်သော နွားမဟုတ်။ ➢ တပ္ပုရိသက္ကစွနေန၊တပ္ပုရိသ်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ ကွထွော၊ဘယ်အကြိုးရှိသနည်း။အတ္တံ နဿ တပ္ပုရိသေ၊အတ္တံ နဿ တပ္ပုရိသေ-စသည်၌ တပ္ပုရိသ်ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ ဥဘေ+တပ္ပုရိသာ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။

➢ **တပ္ပုရိသ ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ တသ ပုရိသော တပ္ပုရိသော (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်)
တပ္ပုရိသော ဝိယာတိ တပ္ပုရိသော (ဥပမာတဒ္ဓိတ်)

➢ **ဥဘေ-အရ** ။ ။ ဒိဂုဒသမာသ်နှင့် ကမ္မဓာရဲသမာသ်တို့ကို ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ မိဿကတပ္ပုရိသ်နှင့် သုဒ္ဓတပ္ပုရိသ် နှစ်မျိုးတို့၏ မတူကွဲပြား ထူးခြားပုံကို သုတ်အထောက်အထားဖြင့် ဖြေဆိုပါ။

➢ **မိဿကတပ္ပုရိသ်နှင့် သုဒ္ဓတပ္ပုရိသ်အထူး** ။ ။ ဥဘေ တပ္ပုရိသာသုတ်ကို ထောက်၍ မိဿကတပ္ပုရိသ်သည် ကမ္မဓာရဲသမာသ်ကို အခြေခံပါသည်၊နှစ်ပုဒ်အရလည်း တူပါသည်။ အမာဒယော ပရပဒေဘိသုတ်ကိုထောက်၍ သုဒ္ဓတပ္ပုရိသ်သည် ကမ္မဓာရဲကို အခြေ မခံပါ၊ နှစ်ပုဒ်အရလည်း မတူပါ။ ဤသို့ မတူကွဲပြား ထူးခြားသည်

➢ **(ဥဘေ) တပ္ပုရိသ်သမာသ် မည်ပုံ** ။ ။ တပ္ပုရိသ-သဒ္ဒါသည် ပုရိသ-ဟူသော အနုက် ပြဋ္ဌာန်းသကဲ့သို့ နောက်ပုဒ်အနုက် ပြဋ္ဌာန်းသည်၏အဖြစ်ဖြင့် တပ္ပုရိသ-သဒ္ဒါနှင့် တူသောကြောင့် ဒိဂု, ကမ္မဓာရဲ နှစ်ပါးသည် (ဥဘေ) တပ္ပုရိသ်သမာသ် မည်ပါသည်။

➢ **အနွတ္ထသညာအားဖြင့် တပ္ပုရိသ်အမည်ရရှိပုံ** ။ ။ တသ+ပုရိသော တပ္ပုရိသော-ထိုမင်း၏ အချင်းယောက်ျား-ဟူရာ၌ တ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏ အနက်ဖြစ်သော မင်းကို မရ, ပုရိသ-ဟူသော် နောက်ပုဒ်၏အနက်ဖြစ်သော အချင်းယောက်ျား ရ၏၊ ဤ "မဟာပုရိသော"သမာသ်၌လည်း မဟာ-အရ မြတ်-ဟူသောအနက်မရ, ပုရိသော-ဟူသော နောက်ပုဒ်၏အနက်(ယောကျ်ားဖြစ်)ရသည်၊ ဤသို့လျှင် တပ္ပုရိသသဒ္ဒါသည် နောက်ပုဒ်အနက်ကို ပဓာနဟောသကဲ့သို့ ဤကမ္မဓာရည်းသမာသ်သည်လည်း နောက်ပုဒ်အနက်ကို ပဓာနအားဖြင့် ဟောသောကြောင့် အနွတ္ထသညာအားဖြင့် တပ္ပုရိသ်အမည် ရရှိပါသည်။

➢ **အပဋ္ဌဝဿံ ပြယုဝ်၌ ဒိဂုမိဿက တပ္ပုရိသ်သမာသ်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ အပဋ္ဌဝဿံ-ဟူသော ပြယုဝ်၌ ပဋ္ဌ-သဒ္ဒါရှေ့ရှိသောကြောင့်၎င်း, ဝဿ-ဟူသော နောက်ပုဒ်

http://www.dhammadownload.com

အနက် ပြဌာန်းသောကြောင့်ငင်း ဒိဂုမိဿကတပ္ပုရိသ် အမည်ရပါသည်။

➢ **တပ္ပုရိသ်သမာသ်၏ လက္ခဏာ နှစ်ပါး** ။ ။ ၁။ ဟောအပ်သော အနက်၏ ဝုစ်နှင့်တူသော ဝုစ်ရှိခြင်း၊ ၂။ နောက်ပုဒ်၏ လိင်နှင့်တူသော လိင်ရှိခြင်း။

➢ **ပုဏ္ဏော မန္တာနိ ပုတ္တော/စိတ္တော ဂဟပတိ/သတ္ထော ဒေဝရာဇာ-တို့ကို သမာသ်မစပ်ရခြင်းအကြောင်း (ဝါတျသာ ရှိရခြင်းအကြောင်း)**

ဤပုံစံတို့၌ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ-စသောသုတ်မှ ဝိဘာသာ သဒ္ဒါသည် သမာသ် စိရင်ရာသုတ်တိုင်း၌ လိုက်လာသောကြောင့် --သမာသ်မစပ်ရပါ။

➢ **တပ္ပုရိသ်သည် ဝိသေသနဝုတ်ကို လွန်၏ဟု ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

တပ္ပုရိသ်သမာသ်သည် နောက်ပုဒ်အနက် ပြဌာန်းသောကြောင့်--တည်း။

➢ **တပ္ပုရိသ်သမာသ်၏ လိင်နှင့်ဝုစ်** ။ ။ တပ္ပုရိသ်သမာသ်သည် အဘိဓေယျ (ဟောအပ်သောအနက်) ၏ ဝုစ်နှင့်တူသော ဝုစ်ရှိပါသည်။

လိင်အားဖြင့်- နောက်ပုဒ်၏ လိင်နှင့်တူသော လိင်ရှိပါသည်။

၃၂၇။ အမာဒယော ပရပဒေဘိ

တာ အမာဒယော နာမေဟိ ပရပဒေဘိ ယဒါ သမသျန္တေ၊ တဒါ သော သမာသော တပ္ပုရိသသညော ဟောတိ။

ဘူမိ ဂတော ဘူမိဂတော၊ သဗ္ဗရတ္တိ သောဘဏော သဗ္ဗရတ္တိသောဘဏော၊ အပါယံ ဂတော အပါယဂတော၊ ဂ္ဂသရေန ကတံ ဂ္ဂသရကတံ၊ သလ္လေန ဝိဒ္ဓေါ သလ္လဝိဒ္ဓေါ၊ ကထိနသ ဒုဿံ ကထိနဒုဿံ၊ အာဂန္တုကသ ဘတ္တံ အာဂန္တုကဘတ္တံ၊ မေထုနာ အပေတော မေထုနာပေတော၊ စောရာ ဘယံ စောရဘယံ၊ ရညော ပုတ္တော ရာဇပုတ္တော၊ ဓညာနံ ရာသိ ဓညရာသိ၊ ရူပေ သညာ ရူပသညာ၊ သံသာရေ ဒုက္ခံ သံသာရဒုက္ခံ။

* ပရပဒေဘိ၊နောက်ပုဒ်တို့နှင့်။သဟ၊တကွ။သမသျန္တာ၊ချဉ်းစပ်တတ်ကုန်သော။ အမာဒယော၊အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။တပ္ပုရိသာ၊တပ္ပုရိသ်မည် ကုန်၏။ ။ * တာ အမာဒယော၊ထိုအံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည်။ ပရပဒေဘိ၊နောက်ဖြစ်ကုန်သော။နာမေဟိ၊နာမ်တို့နှင့်။သဟ၊တကွ။ယဒါ၊အကြောင်းအခါ၌။ သမသျန္တေ၊ချဉ်းစပ်ကုန်၏။တဒါ၊ထိုအခါ၌။သော သမာသော၊ထိုသမာသ်သည်။တပ္ပုရိသ သညော၊တပ္ပုရိသ်မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဘူမိ၊မြေသို့။ဂတော၊သွားသည်။ဘူမိဂတော၊မြေသို့+သွားသည်။ * သဗ္ဗရတ္တိ၊တစ် ညဉ့်ပတ်လုံး။သောဘဏော၊တင့်တယ်သည်တည်း။သဗ္ဗရတ္တိသောဘဏော၊တစ်ညဉ့်

http://www.dhammadownload.com

ပတ်လုံး+တင့်တယ်သည်။ * အပါယ်၊အပါယ်သို့။ဂတော၊လားရောက်သူတည်း။အပါယ
ဂတော၊အပါယ်သို့+လားရောက်သည်။ * ဣဿရေန၊အစိုးရသည်။ကတံ၊ပြုအပ်သည်
တည်း။ဣဿရကတံ၊အစိုးရသည်+ပြုအပ်သည်။ * သလ္လေန၊မြားဖြင့်။ဝိဒ္ဓေါ၊ဖောက်
ထွင်းအပ်သည်တည်း။သလ္လဝိဒ္ဓေါ၊မြားဖြင့်+ဖောက်ထွင်းအပ်သည်။ * ကထိနဿ၊
ကထိန်ခင်းဖို့ရာ။အာဘတံ၊ဆောင်ယူအပ်သော။ဒုဿံ၊အဝတ်သင်္ကန်းတည်း။ကထိန
ဒုဿံ၊ကထိန်းခင်းဖို့ရာ+ဆောင်ယူအပ်သော အဝတ်သင်္ကန်း။ * အာဂန္ဆကဿ၊ဧည့်
သည်ဖို့ရာ။အာဘတံ၊ဆောင်ယူအပ်သော။ဆာတ္တံ။ထမင်းတည်း။အာဂန္ဆကဘတ္တံ၊ဧည့်
သည်ဖို့ရာ+ဆောင်ယူအပ်သော ထမင်း။ * မေထုနာ၊မေထုန်မှ။အပေတော၊ကင်းသည်
တည်း။မေထုနာပေတော၊မေထုန်မှ+ကင်းသည်။ * စောရာ၊ခိုးသူမှ။ဘယံ၊ကြောက်ခြင်း
တည်း။စောရဘယံ၊ခိုးသူမှ+ကြောက်ခြင်း။ * ရညော၊မင်း၏။ပုတ္တော၊သားတည်း။ရာဇ
ပုတ္တော၊မင်းသား။ * ဓညာနံ၊စပါးတို့၏။ရာသိ၊အစု အပုံတည်း။ဓညရာသိ၊စပါးပုံ။ *
ရူပေ၊ရုပ်၌။ပဝတ္တာ၊ဖြစ်သော။သညာ၊သညာတည်း။ရူပသညာ၊ရုပ်၌ဖြစ်သော သညာ။
* သံသာရေသံသရာ၌။ပဝတ္တံ၊ဖြစ်သော။ဒုက္ခံ၊ဆင်းရဲတည်း။သံသာရဒုက္ခံ၊သံသရာ၌
ဖြစ်သော ဆင်းရဲ။

➢ **အမာဒယော+ပရပဒေဘိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **သုဒ္ဓတပ္ပါရိသိ (ဝါ) အမာဒိတပ္ပါရိသိအပြား** ။ ။ တပ္ပါရိသ်သဟာသ်သည်
ဒုတိယာ-စသော ဝိဘတ်အနက်၌ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာ, တတိယာ, စတုတ္ထီ, ပဉ္စမီ
ဆဋ္ဌီ, သတ္တမီ တပ္ပါရိသ်အားဖြင့် (၆) ပါးရှိပါသည်။

➢ **အမာဒယော, အရ**။ ။ တတောစ ဝိဘတ္တိယော-သုတ်ကိုထောက်၍ ဝိဘတ်
တို့၏လိင်ပုဒ်နောက်၌သာ စီရင်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိ
သော ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ အာဒိသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်, မရိယာဒအနက်။

➢ **အာဒိ, အရ**။ ။ အံဝိဘတ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိ, အာဒိဝစ္ဆ , အရ**။ ။ သိ, ယော-စသော ဝိဘတ် (၁၃)လုံးကို ယူရမည်။

➢ **ပရပဒေဘိ, အရ**။ ။ နာမာနံ သမာသော ယုတ္တတ္ထော-သုတ်မှ နာမာနံသဒ္ဒါ
လိုက်လာသောကြောင့် နာမ်ပုဒ်ကိုသာ ယူရပါမည်။ (ဝါ) ဂတ, သောဘဏ, ကတ,
ဝိဒ္ဓ, ဒုဿ, ဘတ္တ, အပေတ, ဘယ, ပုတ္တ, ရာသိ, သညာ, ဒုက္ခ-စသောနာမ်ပုဒ်တို့ကို
ယူရပါမည်။ | အာချာတ်, နိပါတ်, ဥပသာရပုဒ်တို့ကို မယူရ |

➢ **အမာဒယောဖြင့် သိဓေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**။ ။ ဥဘေတပ္ပါရိသာ-သုတ်၌
ပဌမာတပ္ပါရိသ်ကို **ယူပြီး**ဖြစ်သောကြောင့် ပဌမာတပ္ပါရိသ်ကို နှစ်စေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အမာဒိတပ္ပုရိဿ်မည်ပုံ။** ။ ရှေ့ပုဒ်၌ အံ-စသော ဝိဘတ်တစ်လုံးလုံးကျေ၍ နောက်ပုဒ်အနက်ပြဌာန်းသော သမာသ်သည် အမာဒိတပ္ပုရိဿ်သမာသ် မည်ပါသည်။

➢ **အမာဒိတပ္ပုရိဿ်သမာသ်၏ လက္ခဏာ။** ။ ၁။ ရှေ့ပုဒ်၌ ဒုတိယာ-စသော ဝိဘတ်တစ်မျိုးမျိုးကျေခြင်း, ၂။ နောက်ပုဒ်၌ ပထမာဝိဘတ် (ကျေခြင်း) ရှိခြင်း။

➢ **တပ္ပုရိဿ်သမာသ်မည်ပုံ** ။ ။ ဥဘော တပ္ပုရိသာသုတ်ကို ထောက်၍ ဒိဂု, ကမ္မဓာရဲသမာသ်နှစ်တို့သည် တပ္ပုရိဿ်သမာသ် မည်ပါသည်။ အမာဒယော ပရပဒေဘိ သုတ်ကိုထောက်၍ အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့သည် နောက်ဖြစ်သော နာမ်ပုဒ်တို့နှင့် စပ်အပ်သော သမာသ်သည် "တပ္ပုရိဿ်သမာသ်"မည်၏။(ကစ္စည်း)

➢ **ဥပဝဒသမာသ်-၌ သမာသ်သာရှိ၍ ဝါကျမရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း။** ။ ဥပ ပဒသမာသ်သည် နိစ္စသမာသ်ဖြစ်သောကြောင့် သမာသ်သာရှိပါသည်။

➢ **သမာသ်မဖြစ် မစပ်နိုင်သောပုဒ်များ။** ။ တဝန္တု, မာန, အန္တ, အာန-စသော ကိတ်ပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်များဖြစ်ပါသည်။

➢ **တဝန္တု, မာန-စသော ကိတ်ပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်တို့နှင့် သမာသ်မဖြစ် (မစပ်) နိုင်ခြင်းအကြောင်း/ဝါကျသာရှိရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝိဘာသာရုက္ခတိဏ-စသောသုတ်မှ ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသော ဝိဘာသာသဒ္ဒါလိုက်လာသော ကြောင့်-သမာသ် မစပ်နိုင်ပါ။/ဝါကျသာ ရှိရပါသည်။

မေး။ ။ ဩဒနံ ဘုတ္တဝါ-ဟူသော ဝါကျကို ဩဒနဘုတ္တဝါ-ဟု သမာသ်တွဲနိုင်/မတွဲနိုင် အကြောင်းပြလျက် ပြည့်စုံစွာ ဆုံးဖြတ်ပြပါ။

➢ **ဩဒနံ ဘုတ္တဝါ, ဓမ္မံ သုဏန္တော, ကဋ္ဌံ ကရာနော-တို့၌ သမာသ်မဖြစ်ဘဲ ဝါကျသာရှိရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဝိဘာသာရုက္ခတိဏ-စသောသုတ်မှ ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသော ဝိဘာသာသဒ္ဒါလိုက်လာပေသောကြောင့်ငင်း, သမာသ်ပြီးသော် [ဩဒနံ ဘုတ္တဝါ-ဟူသော] ဝါကျ၏အနက်ကို မဟောနိုင်သောကြောင့်ငင်း [ဩဒန ဘုတ္တ ဝါ-ဟု] သမာသ် မတွဲနိုင်ပါ။

➢ **ဒုတိယာ တပ္ပုရိဿ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ ဂတ, နိဿိက, အတီတ, အတီတ္တန္တ, ပတ္တ, အာပန္န-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တတိယာ တပ္ပုရိဿ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ ကိတ်ပစ္စယန္တပုဒ်, ပုဗ္ဗ, သဒိသ, သမ, ဥန, ကလဟ, နိပုဏ, မိဿက, သဒိလ-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စတုတ္ထီ တပ္ပုရိဿ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ တဒတ္ထ, အတ္ထ, ဟိတ, ဒေယျ-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပဉ္စမီ တပ္ပုရိဿ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ ကင်းခြင်းအနက်ရှိ

http://www.dhammadownload.com

သောပုဒ်, ကြောက်ခြင်းအနက်ရှိသောပုဒ်, ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသောပုဒ်, လွတ်ခြင်းအနက်ရှိသောပုဒ်-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ ပုတ္တ, ပုရိသ, ပူဇက, သာဝက, ရူပ, ဝစန, ယောသ, ရာသိ-စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သတ္တမီ တပ္ပုရိသ်သမာသ် တွဲစပ်သင့်သောပုဒ်များ။** ။ သညာ, သဒ္ဓေတနာ ဝိညာဏ, ရတ, အဘိရတ, ရူစိ, ဂါရဝ, နိရုတ္တိ, အဓိမုတ္တိ, ကတ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

➤ **သဟသာ ကမ္မဿ ကတ္တာရော/ဘိန္နာန် သန္နာတာ/ ကပ္ပဿ တတိယော ဘာဂေါ/ယာစ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ/မနုဿာန် ခတ္တိယော သူရတမော-တို့၌ သမာသ် မစပ်ရခြင်းအကြောင်း [ဝါကျသာ ရှိရခြင်းအကြောင်း]**

ဤပြယုဂ်တို့၌ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ-စသောသုတ်မှ ဝိဘာသာ-သဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် သမာသ်မစပ်ရပါ။ [ဝါကျသာ ရှိရပါသည်။]

မေး ။ ။ ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်သမာသ်၌ ဆဋ္ဌီယန္တ ရှေ့ပုဒ်သည် အဘယ်နောက်ပုဒ်တို့နှင့် သမာသ် မဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ သဟသာ ကမ္မဿ ကတ္တာရော၊ဘိန္နာန် သန္နာတာ၊ကပ္ပဿ တတိယော ဘာဂေါ၊ယာစ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ၊မနုဿာန် ခတ္တိယော သူရတမော-တို့၌ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ-စသောသုတ်မှ ဝိဘာသာ-သဒ္ဒါ လိုက်လာသောကြောင့် သမာသ်-မဖြစ်ပါ။

➤ **ဘဒ္ဒော ရညော ပုရိသော ဒေဝဒတ္တဿ-၌ ရညောနှင့် ပုရိသော-ကို သမာသ် မစပ်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝါကျ၏ အတွင်းအစိတ်၏အဖြစ်ဖြင့် အချင်းချင်း ငဲ့စပ်မှု မရှိသည့်အတွက် စပ်အပ်သောအနက် မရှိသောကြောင့် "ရာဇပုရိသော" ဟု သမာသ် မစပ်ရပါ။

➤ **ကောသလဿ ရညော ပုတ္တော-၌ ရညောနှင့် ပုတ္တော-ကို သမာသ် မစပ်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ရညော-သဒ္ဒါသည် ပုတ္တော-မှတစ်ပါး ကောသလဿ ..ို့ ငဲ့နေသည့်အတွက် စပ်အပ်သောအနက် မရှိသောကြောင့် "**ရာဇပုတ္တော**" ဟု သမာသ်မစပ်ရပါ။

➤ **ဒေဝဒတ္တဿ ဂုရု ကုလံ-၌ သမာသ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဒေဝဒတ္တဿ ဂုရုနော ကုလံ-ဟူသော ဝါကျအနက်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် "**ဂုရုကုလံ**" ဟု သမာသ် ဖြစ်ပါသည်

➤ **ဘဂဝတော သာဝကသံယော-၌ သမာသ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း**

ဘဂဝန္တော သာဝကာနံ သံယော-ဟူသော ဝါကျအနက်ကို သိစေတတ်သော

http://www.dhammadownload.com

ကြောင့် "သာဝကသံဃော"ဟု သမာသ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သမ္ဗန္ဓီ သဒ္ဒါတို့ သမာသ်ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သမ္ဗန္ဓီ သဒ္ဒါတို့သည် ဝါကျအနက်ကို သိစေနိုင်သောကြောင့် သမာသ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အစ္စန္တံ စသည်၌ ရှေ့ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တဒနုပရောဓေန ဟု ပရိဘာသာ လာသောကြောင့် အစ္စန္တံ စသည်၌ ရှေ့ပုဒ်ပြဋ္ဌာန်းရပါသည်။

မေး ။ ။ ဟပ္ပရိသ်သမာသ်၌ အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရှေ့မှာပင် အမြဲနေရပါမည်လော? ပုံစံနှင့်တကွ အကြောင်းပြဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ တဒနုပရောဓေန-ဟု ပရိဘာသာ လာသောကြောင့် တပ္ပရိသ်သမာသ်၌ အံ-စသော ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့သည် ရှေ့မှာပင် အမြဲနေရသည်မဟုတ်၊ အချို့ အစ္စန္တံ, အတိဝေလော, အတိမာလော စသည်တို့၌ နောက်၌လည်း နေပါသေးသည်။ [အန္တံ အတိက္ကန္တံ အစ္စန္တံ၊ ဝေလံ အတိက္ကန္တော အတိဝေလော၊ မာလံ အတိတော အတိမာလော။]

➢ **ဘူမိဂတော-၌ လိင်အဆုံးအဖြတ်** ။ ။ ဂတစသော သဒ္ဒါတို့သည် ကိတ်ပစ္စည်း အဆုံးရှိသောကြောင့် တိလိင် (လိင်သုံးပါး) ဖြစ်ပါသည်။

၃၂၈။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိ

အညေသံ ပဒါနံ အတ္ထေသု ဒွေ နာမာနိ ဗဟူနိ နာမာနိ ယဒါ သမသျန္တေ တဒါ သော သမာသော ဗဟုဗ္ဗီဟိသညော ဟောတိ။

* အညပဒတ္ထေသု၊သမာသ်ပုဒ်မှတစ်ပါးသော ယ, တ, ဧတ, ဣမ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်လေးပုဒ်တို့နှင့်။သမဿန္တာ၊ချဉ်းစပ်အပ်သော သဒ္ဒါတို့သည်။ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* အညေသံ၊သမာသ်ပုဒ်မှတစ်ပါးကုန်သော။ပဒါနံ၊ယ, တ, ဧတ, ဣမ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ် လေးပုဒ်တို့၏။အတ္ထေသု၊အနက်တို့၌။ဒွေ နာမာနိ၊နှစ်ပါးသော နာမ်ပုဒ်တို့ကိုဎင်း။ဗဟူနိ နာမာနိ၊များစွာသော နာမ်ပုဒ်တို့ကိုဎင်း။ယဒါ၊အကြင်အခါ၌။သမသျန္တေ၊ချဉ်းစပ်အပ်ကုန်၏။တဒါ၊ထိုအခါ၌။သော သမာသော၊ထိုသမာသ်သည်။ဗဟုဗ္ဗီဟိသညော၊ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ အာဂတာ သမဏာ ဣမံ သံဃာရာမံ သောယံ အာဂတသမဏော၊ သံဃာရာမော။ ဇိတာနိ ဣန္ဒြိယာနိ အနေန သမဏေန သောယံ ဇိတိန္ဒြိယော၊ သမဏော။ ဒိန္နော သုဏော် ယဿ ရညော သောယံ ဒိန္နသုဏော်၊ ရာဇာ။ နိဂ္ဂတာ ဇနာ အသ္မာ ဂါမာ သောယံ နိဂ္ဂတဇနော၊ ဂါမော။ ဆိန္နော ဟတ္ထော ယဿ ပုရိသဿ သောယံ ဆိန္နဟတ္ထော၊ ပုရိသော။ သမ္ဗန္ဓာနိ သဿာနိ ယသ္မိ

http://www.dhammadownload.com

ဇနပဒေ သောယံ သမ္ပန္နသဿော၊ ဇနပဒေါ။

ဣမံ သံယာရာမံ၊ဤသံယအာရာမ်သို့။သမဏာ၊ရဟန်းတို့သည်။အာဂတာ၊ရောက်လာကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။(ဝါ) ဤသို့ ရဟန်းတို့သည် ရောက်အပ်သော ကမ္မသတ္တိကြောင့်။သော သံယာရာမော၊ထိုသံယအာရာမ်သည်။အာဂတသမဏော၊ အာဂတသမဏမည်၏။[အာဂတသမဏော-ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့ရှိသော သံယအာရာမ်] * အနေန သမဏေန၊ဤရဟန်းသည်။ဣန္ဒြိယာနိ၊ဣန္ဒြေတို့ကို။ဇိတာနိ အောင်အပ်ကုန်ပြီ။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။(ဝါ) ဤသို့ ဣန္ဒြေကို အောင်တတ်သော ကတ္တုသတ္တိကြောင့်။သောယံ သမဏော၊ထိုရဟန်းသည်။ဇိတိန္ဒြိယော၊ဇိတိန္ဒြိယမည်၏။ [ဇိတိန္ဒြိယော-အောင်အပ်ပြီးသော ဣန္ဒြေတို့ရှိသော ရဟန်း] * ယဿ ရညော၊အကြင်မင်းအား။သုဏော်၊အခွန်ကို။ဒိန္နော၊ပေးဆပ်အပ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။(ဝါ) ဤသို့ အခွန်ကိုပေးရာ သမ္ပဒါနသတ္တိကြောင့်။သောယံ ရာဇာ၊ထိုမင်းသည်။ဒိန္နသုဏော်၊ဒိန္နသုဏ်မည်၏။ [ဒိန္နသုဏော်-ပေးဆပ်အပ်ပြီးသော အခွန်ရှိသော မင်း] * အသွာ ဂါမာ၊ထိုရွာမှ။ဇနာ၊လူတို့သည်။နိဂ္ဂတာ၊ထွက်သွားကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။(ဝါ) ဤသို့ လူတို့၏ ထွက်သွားရာ အပါဒါနသတ္တိကြောင့်။သောယံ ဂါမော၊ထိုရွာသည်။နိဂ္ဂတဇနော၊နိဂ္ဂတဇနမည်၏။ [နိဂ္ဂတဇနော-ထွက်သွားသော လူတို့ရှိသော ရွာ] * ယဿ ပုရိသဿ၊အကြင်ယောဏ်ျား၏။ဟတ္ထော၊လက်သည်။ဆိန္နော၊ ပြတ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။(ဝါ) ဤသို့ ပြတ်သော လက်၏ အရှင်၏အဖြစ်ကြောင့်။သောယံ ပုရိသော၊ထိုယောဏ်ျားသည်။ဆိန္နဟတ္ထော၊ဆိန္နဟတ္ထမည်၏။ [ဆိန္နဟတ္ထော-ပြတ်သောလက်ရှိသော ယောဏ်ျား] * ယသို့ ဇနပဒေ၊အကြင်ဇနပုဒ်၌။ သဿာနိ၊ကောက်စပါးတို့သည်။သမ္ပန္နာနိ၊ပြည့်စုံကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ (ဝါ) ဤသို့ ကောက်စပါးတို့၏ပြည့်စုံရာ အဓိကရဏသတ္တိကြောင့်။သောယံ ဇနပဒေါ၊ ထိုဇနပုဒ်သည်။သမ္ပန္နသဿော၊မည်၏။ [သမ္ပန္နသဿော-ပြည့်စုံသော ကောက်စပါးတို့ရှိသော ရွာ]

နိဂြောဓဿ ပရိမဏ္ဍလော နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝ ပရိမဏ္ဍလော ယော ရာဇကုမာရော သောယံ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊။ အထဝါ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝ ပရိမဏ္ဍလော ယဿ ရာဇကုမာရဿ သောယံ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊ ရာဇကုမာရော။

နိဂြောဓဿ၊ပညောင်ပင်၏။(ညောင်ပိန်းနဲ၏) ပရိမဏ္ဍလော၊ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းတည်း။နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊ပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်းကျင်အဝန်းအဝိုင်း။ယော ရာဇကုမာရော၊အကြင်မင်းသားသည်။နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝ၊ပညောင်ပင်၏ ထက်

http://www.dhammadownload.com

ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းကဲ့သို့။ပရိမဏ္ဍလော၊ထက်ဝန်းကျင်ဝန်းဝိုင်း၏။(ဣတိ၊ဤ အ-ကြောင်းကြောင့်) သော အယ်၊ထိုကဲ့သို့သော ဤမင်းသားသည်။နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော မည်၏။ [နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော-ပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် ဝန်းဝိုင်းသော မင်းသားသည်။] အထဝါ၊တစ်နည်းကား။ယသ္မာ ရာဇ ကုမာရသ၊အကြင်မင်းသား၏၊။နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ဣဝဝါပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်း ကျင် အဝန်းအဝိုင်းကဲ့သို့သော။ပရိမဏ္ဍလော၊ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းသည်။အတ္ထိ၊ ရှိ၏။(ဣတိ၊ဤ အကြောင်းကြောင့်) သော အယ်၊ထိုကဲ့သို့သော ဤမင်းသားသည်။ နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော၊မည်၏။ [နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော-ပညောင်ပင်၏ ထက်ဝန်းကျင် အဝန်းအဝိုင်းကဲ့သို့သော ထက်ဝန်းကျင် အဝန်း အဝိုင်းရှိသော မင်းသားသည်။] ရာဇ ကုမာရော၊မင်းသားတည်း။

➢ စက္ခုနော ဘူတော စက္ခုဘူတော၊ စက္ခုဘူတော ဣဝ ဘူတော ယော ဘဂဝါ သောယံ စက္ခုဘူတော၊ ဘဂဝါ။

စက္ခုနော၊မျက်စိ၏။ဘူတော၊ဖြစ်ခြင်းတည်း။စက္ခုဘူတော၊မျက်စိ၏ဖြစ်ခြင်း။ယော ဘဂဝါ၊အကြင်ဘုရားရှင်သည်။စက္ခုဘူတော ဣဝ၊မျက်စိ၏ ဖြစ်ခြင်းကဲ့သို့။ဘူတော၊ဖြစ် တော်မူ၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သော အယ်၊ထိုဘုရားရှင်သည်။စက္ခုဘူတော၊ မည်၏။ဘဂဝါ၊ဘုရားရှင်တည်း။ (စက္ခု၊မျက်စိသည်။ဘူတော ဣဝ၊ဖြစ်သကဲ့သို့။ယော ဘဂဝါ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ဘူတော၊ဖြစ်တော်မူ၏။ဣတိ၊ကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။စက္ခုဘူတော၊မည်၏။) [စက္ခုဘူတော-မျက်စိ၏ ဖြစ်ခြင်း ကဲ့သို့ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။]

➢ သုဝဏ္ဏသ ဝဏ္ဏော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝိယ ဝဏ္ဏော ယသ ဘဂဝတော သောယံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ ဘဂဝါ။

သုဝဏ္ဏသ၊ရွှေ၏။ဝဏ္ဏော၊အဆင်းတည်း။သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊ရွှေ၏အဆင်း။ယသ ဘဂဝတော၊အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။ဝဏ္ဏော၊အဆင်းတော်သည်။သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝိယ၊ ရွှေအဆင်းကဲ့သို့တည်း။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရား သည်။သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော၊မည်၏။ဘဂဝါ၊ဘုရားရှင်တည်း။ [သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော-အဆင်းတော် သည် ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။]

➢ ဗြဟ္မုနော သရော ဗြဟ္မသရော၊ ဗြဟ္မသရောဝိယ သရော ယသ ဘဂဝတော သောယံ ဗြဟ္မသရော၊ ဘဂဝါ။

ဗြဟ္မုနော၊ဗြဟ္မာမင်း၏။သရော၊အသံတည်း။ဗြဟ္မသရော၊ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံ။

http://www.dhammadownload.com

ယဿ ဘဂဝတော၊အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။သရော၊အသံတော်သည်။ဗြဟ္မဿရော ဝိယ၊ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့တည်း။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ဗြဟ္မဿရော၊မည်၏။ဘဂဝါ၊ဘုရားရှင်တည်း။ | ဗြဟ္မဿရော- အသံတော်သည် ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။|

➢ **သယံ ပတိတ ပဏ္ဏ ပုပ္ပ ဖလ ဝါယုတောယာဟာရာတိ** ပဏ္ဏဆ္စ ပုပ္ပဆ္စ ဖလဆ္စ ပဏ္ဏပုပ္ပဖလာနိ၊ (ဒွန်) သယမေဝ ပတိတာနိ သယံ ပတိတာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ) သယံပတိတာနိစ တာနိ ပဏ္ဏပုပ္ပဖလာနိစေတိ သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပ ဖလာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ) ဝါယုစ တောယဆ္စ ဝါယုတောယာနိ (ဒွန်)၊ သယံပတိတပဏ္ဏ ပုပ္ပဖလာနိစ ဝါယုတောယာနိစ သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာနိ (ဒွန်) သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာနိ အာဟာရာ ယေသံ တေ သယံပတိတ ပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာဟာရာ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)၊ ဣသယော။ ယမေတ္ထ ဝတ္တဗ္ဗံ။ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။အယံ ပန ဒွန္ဒကမ္မဓာရယဂဗ္ဘော တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ

အထဝါ သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပ ဖလဝါယုတောယေဟိ အာဟာရာ ယေသံ တေ သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာဟာရာ။ အယံ ပန ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

သယံ ပတိတ ပဏ္ဏ ပုပ္ပ ဖလ ဝါယုတောယာဟာရာတိ၊ဟာရာဟူသည်ကား။ ပဏ္ဏဆ္စ၊သစ်ရွက်လည်း။ပုပ္ပဆ္စ၊သစ်ပွင့်လည်း။ဖလဆ္စ၊သစ်သီးလည်း။ပဏ္ဏပုပ္ပဖလာနိ၊ သစ်ရွက်, သစ်ပွင့်, သစ်သီးတို့။ သယမေဝ၊အလိုလိုသာလျှင်။ပတိတာနိ၊ကြွေကျကုန်သည်တည်း။သယံပတိတာနိ၊အလိုလိုကြွေကျကုန်သည်တို့။ သယံပတိတာနိစ၊အလိုလို ကြွေကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။တာနိ၊ထိုအလိုလို ကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ပဏ္ဏ ပုပ္ပဖလာနိစ၊သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီးတို့လည်းဟုတ်ကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။<u>သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလာနိ</u>၊(အလိုလိုကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီးတို့) မည်ကုန်၏။

ဝါယုစ၊လေလည်း။တောယဆ္စ၊ရေလည်း။ဝါယုတောယာနိ၊လေ, ရေတို့။သယံပတိတ ပဏ္ဏပုပ္ပဖလာနိစ၊အလိုလိုကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီးတို့လည်း။ဝါယု တောယာနိစ၊လေ, ရေတို့လည်း။သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာနိ၊အလိုလို ကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီး လေ ရေတို့။ ယေသံ ဣသိနံ၊အကြင် ရသေ့တို့အား။-တို့၏။သယံပတိတပဏ္ဏပုပ္ပဖလဝါယုတောယာနိ၊အလိုလို ကြွေကျကုန် သော သစ်ရက် [illegible] လေ ရေ-ဟုဆိုအပ်ကုန်သော။အာဟာရာ၊အစာတို့

http://www.dhammadownload.com

သည်။သန္တိ,ရှိကုန်၏။ကျက်တို,ဤအကြောင်းကြောင့်။တေ ဣသယော,ထိုရသေ့တို့သည်။ သယံပတိတပဏ္ဍုပပ္ပဖလဝါယုတောယာဟာရာ,(အလိုလို ကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီး လေ ရေ-ဟူဆိုအပ်ကုန်သော အစာတို့ရှိသော ရသေ့တို့)မည်ကုန်၏ [ဧတ္ထ,ဤသမာသ်၌။ယံ,အကြောင်စကားကို။ဝတ္တဗ္ဗံ,ဆိုထိုက်၏။တံ,ထိုစကားကို။ဟေဋ္ဌာ, အောက်၌။ဝုတ္တမေဝ,ဆိုအပ်ပြီးသည်သာ။]အယံ ပန,ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒ ကမ္မ ဓာရယဂဇ္ဈော,ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ့ အတွင်းငုပ်သော တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ,(သမာသ်ပုဒ် ချင်းချင်း တူသောတည်ရာအနက်ရှိသော) တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိမည်၏။

အထဝါ,တစ်နည်းကား။ယေသံ ဣသီနံ,အကြောင်ရသေ့တို့အား။-တို့၏။သယံပတိတ ပဏ္ဍုပပ္ပဖလဝါယုတောယေဟိ,အလိုလို ကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီး လေ ရေတို့မှ။ပဝတ္တာ,ဖြစ်ကုန်သော။အာဟာရာ,အစာတို့သည်။သန္တိ,ရှိကုန်၏။ကျက်တို, ဤအကြောင်းကြောင့်။တေ ဣသယော,ထိုရသေ့တို့သည်။သယံပတိတပဏ္ဍုပပ္ပဖလ ဝါယုတောယာဟာရာ, (အလိုလို ကြွေကျကုန်သော သစ်ရွက် သစ်ပွင့် သစ်သီး လေ ရေတို့မှ ဖြစ်ကုန်သော အစာတို့ရှိကုန်သော ရသေ့တို့) မည်ကုန်၏။ အယံ ပန,ဤ သမာသ်သည်ကား။ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ,မည်၏။

➢ နာနာ ဒုမ ပတိတ ပုပ္ဖ ဝါသိတ သာန္နတိ နာနာ ပကာရာ ဒုမာ နာနာ ဒုမာ (ကမ္မဓာရဲ)၊ နာနာဒုမေဟိ ပတိတာနိ နာနာဒုမပတိတာနိ (ပဌမိတပ္ပုရိသ်) နာနာဒုမပတိတာနိစ တာနိ ပုပ္ဖာနိစေတိ နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖာနိ (ကမ္မဓာရဲ) နာနာဒုမပတိတပုပ္ပေဟိ ဝါသိတာ နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖဝါသိတာ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်)၊ နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖဝါသိတာ သာန္နု ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သောယံ နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖဝါသိတာသာနု (ဗဟုဗ္ဗိဟိ)၊ ပဗ္ဗတရာဇာ။ အယံ ပန ကမ္မ ဓာရယ တပ္ပုရိသဂဇ္ဈော တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ။

အထဝါ- ဝါသိတာ သာန္နု ဝါသိတသာန္နု (ကမ္မဓာရဲ)၊ သာပေက္ခတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော။ နာနာဒုမပတိတပုပ္ပေဟိ ဝါသိတသာန္နု ယဿ ပဗ္ဗတ ရာဇဿ သောယံ နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖဝါသိတသာနု (ဗဟုဗ္ဗိဟိ)၊ ပဗ္ဗတရာဇာ။ အယံ ပန ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ။

နာနာ ဒုမ ပတိတ ပုပ္ဖ ဝါသိတ သာန္နတိ၊သာနု-ဟူသည်ကား။နာနာ ပကာရာ၊ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော။ဒုမာ၊သစ်ပင်တို့တည်း။နာနာဒုမာ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ် ပင်တို့။ နာနာဒုမေဟိ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ။ပတိတာနိ၊ကြွေကျကုန်သည် တို့တည်း။နာနာဒုမပတိတာနိ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်

http://www.dhammadownload.com

တို့။နာနာဒုမပတိတာနိစ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။တာနိ၊ထိုအမျိုးမျိုး ကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ပုပ္ဖာနိစ၊ပန်းတို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။နာနာဒုမပတိတပုပ္ဖာနိ(အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့) မည်ကုန်၏။

နာနာဒုမပတိတပုပ္ပေဟိ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့်။ဝါသိတာ၊ထုံအပ်ကုန်သည်တည်း။နာနာဒုမပတိတပုပ္ပဝါသိတာ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သည်။ ယသ ပဒတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။-၏။နာနာဒုမပတိတပုပ္ပဝါသိတာ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော။သာနူ၊တောင်လျှင်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ပဒတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။နာနာဒုမပတိတပုပ္ပဝါသိတသာနု၊(အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျသော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော တောင်လျှင်ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း) မည်၏။အယံ ပနဤသမာသ်သည်ကား။ကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော၊ကမ္မဓာရဲ့ တပ္ပုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ၊တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိမည်၏။

အထဝါ၊တစ်နည်းကား။ဝါသိတာ၊ထုံအပ်ကုန်သော။သာနူ၊တောင်လျှင်တို့တည်း။ဝါသိတသာနူ၊ထုံအပ်ကုန်သော တောင်လျှင်တို့။သာပေက္ခတ္တေ၊(ဝါသိတ-သဒ္ဒါ၏ သာနု အပြင် ပုပ္ပေဟိ-သဒ္ဒါကိုလည်း) ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏အဖြစ်သည်။သတိပိ၊ရှိသော်လည်း။ ဂမကတ္တာ၊(ဝါသိတာ သာနူ-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ ပုပ္ပေဟိ-သဒ္ဒါ၏ ဝါသိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည့်အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမွှန်ကို) သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သမာသော၊(ဝါသိတာ သာနူ ဝါသိတသာနု-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ်တွဲစပ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယသ ပဒတရာဇဿ၊အကြင်တောင်မင်းအား။-၏။နာနာဒုမပတိတပုပ္ပေဟိ၊အမျိုးမျိုးဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းတို့ဖြင့်။ဝါသိတာသာနူ၊ထုံအပ်ကုန်သော တောင်လျှင်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ကွတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ ပဒတရာဇာ၊ထိုတောင်မင်းသည်။နာနာဒုမပတိတပုပ္ပဝါသိတသာနု၊(အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်တို့မှ ကြွေကျသော ပန်းတို့ဖြင့် ထုံအပ်ကုန်သော တောင်လျှင်တို့ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း) မည်၏။အယံ ပနဤသမာသ်သည်ကား။ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗိဟိ၊ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်မည်၏။

➤ ဗျာလမ္ဗမ္ဗာဧရဂိုဏ်းဆရာတို့ အမ္ဗံ့ ဓာရေတီတို့ အမ္ဗာဧရော၊ (ကိတန္တ

http://www.dhammadownload.com

ဒုတိယာ တပ္ပုရိသ်)၊ ကော သော? ပဇ္ဇုန္နော။ ဝိဝိဓာ အာလမ္ဗော ဗျာလမ္ဗော၊ (ကမ္မဓာရဲ) ဗျာလမ္ဗောစ သော အမ္ဗုဓရောစာတိ ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရော၊ (ကမ္မဓာရဲ) ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဿ ဗိန္ဒူ ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒူ၊ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒူဟိ စုမ္ဗိတော ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတော၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒု စုမ္ဗိတော ကူဋော ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သောယံ ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတကူဋော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယံ ပန ကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော တုလျာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိ။

အထဝါ- စုမ္ဗိတော ကူဋော စုမ္ဗိတကူဋော၊ (ကမ္မဓာရဲ) သာပေက္ခတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော။ ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒူဟိ စုမ္ဗိတကူဋော ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သောယံ ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတကူဋော။ အယံ ပန ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတကူဋောတိ၊-ကူဋောဟူသည်ကား။အမ္ဗုံ၊ရေကို။ဓာရေတိ၊ ဆောင်တတ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။အမ္ဗုဓရော၊မည်၏။သော၊ထိုရေကို ဆောတတ်၏ဟူသည်။ကော၊အဘယ်နည်း။ပဇ္ဇုန္နော၊မိုးတိမ်တည်း။ ဝိဝိဓာ၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့်။အာလမ္ဗော၊ကောင်းကင်၌ မှီသည်တည်း။ဗျာလမ္ဗော၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသည်။ ဗျာလမ္ဗောစ၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသည်လည်းဟုတ်၏။သော၊ထိုအထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသည်ဟူသည်။အမ္ဗုဓရောစ၊ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်လည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရော၊(အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌ မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်) မည်၏။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရော၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏။ဗိန္ဒူ၊ရေပေါက်တို့တည်း။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒူ၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒူဟိ၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့ဖြင့်။ စုမ္ဗိတော၊စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သည်တည်း။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတော၊အထူးထူး အထွေထွေ အားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့သည် စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သည်။ * ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား-၏။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတော၊အထူးထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့သည် စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သော။ကူဋော၊တောင်ထွဋ်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ဗျာလမ္ဗမ္ဗုဓရဗိန္ဒုစုမ္ဗိတကူဋော၊(အထူးထူး

http://www.dhammadownload.com

အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့သည် စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သော တောင်ထွဋ်ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း)မည်၏။ အယဲပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ကမ္မာရယ၊ တပ္ပရိသဂ္ဂော၊ကမ္မာရဲ့ တပ္ပရိသ်အတွင်း ဥပ်သော။တုလ္ယာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊တုလ္ယာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်၏။

အထဝါ။တစ်နည်းကား။စုမ္ဖိုတော၊စုတ်မှုတ်အပ်သော။ကူဋော၊တောင်ထွတ်တည်း။ စုမ္ဖိုတကူဋော၊စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သော တောင်ထွတ်။ သာပေက္ခတ္တေ၊စုမ္ဖိုတသဒ္ဒါ၏ ကူဋ-အပြင် ဝိန္ဒ-သဒ္ဒါကို ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏၊အဖြစ်သည်။သတိပိ၊ရှိသော်လည်း။ဂမကတ္တာ (စုမ္ဖိုတော+ကူဋော-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ ဝိန္ဒုဟိ-သဒ္ဒါ၏ စုမ္ဖိုတ-ဟူသော် မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏၊အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမ္ဗန်ကို) သိစေတတ်သည်၏၊အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊(စုမ္ဖိုတော ကူဋော စုမ္ဖိုတကူဋော-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ်တွဲစပ်ခြင်းသည် ဟောတိ၊ဖြင့်၏။ * ယဿ ပဒုတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။ဗျာလမ္ဗမ္ဗု ခရပိန္ဒုဂု။ ဒဏ္ဍုထူး အထွေထွေအားဖြင့် ကောင်းကင်၌မှီသော ရေကိုဆောင်တတ်သော မိုးတိမ်၏ ရေပေါက်တို့သည်။စုမ္ဖိုတကူဋော၊စုတ်မှုတ်အပ် ထိအပ်သော တောင်ထွတ်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ကွတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယ် ပဒုတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။ဗျာလမ္ဗမ္ဗု၊ခရပိန္ဒု၊စုမ္ဖိုတကူဋော၊မည်၏။အယဲ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ဘိန္နာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိမည်၏။

➢ **အမိတ ဗလ ပရက္ကမဇုတိတိ** နိ မိတာ အမိတာ၊ (ကမ္မာရဲ့) ဗလဉ္စ ပရက္ကမောစ ဇုတိစ္စ ဗလပရက္ကမဇုတိယော၊ (ဒွန်) အမိတာ ဗလပရက္ကမဇုတိယော ယဿ သောယဲ အမိတဗလပရက္ကမဇုတိ၊ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယဲ ပန ကမ္မာရယ ဒွန္ဒဂ္ဘော တုလ္ယာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

အမိတဗလပရက္ကမဇုတိတိ၊-ဇုတိ-ဟူသည်ကား။မိတာ၊နှိုင်းရည့်အပ်ကုန်သည်။နှ၊ မဟုတ်ကုန်။အမိတာ၊နှိုင်းရည့်အပ်သည် မဟုတ်ကုန်။ဗလဉ္စ၊အားစွမ်းလည်း။ပရက္ကမော ဗ၊လုံ့လလည်း။ဇုတိစ္စ၊တင့်ဘယ်ခြင်းလည်း။ဗလပရက္ကမဇုတိယော၊အားစွမ်း, လုံ့လ, တင့်တယ်ခြင်းတို့။ * ယဿ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရား၏။အမိတာ၊မနှိုင်းရည့်အပ်ကုန်သော။ဗလပရက္ကမဇုတိယော၊အားစွမ်း, လုံ့လ, တင့်တယ်ခြင်းတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ကွတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယဲ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။အမိတဗလပရက္ကမဇုတိ၊ (မနှိုင်းရည့်အပ်ကုန်သော အားစွမ်း, လုံ့လ, တင့်တယ်ခြင်းတို့ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။ အယဲ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ကမ္မာရယ ဒွန္ဒဂ္ဘော၊ကမ္မာရဲ့ ဒွန်အတွင်းဥပ်သော။တုလ္ယာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ **ပီဏောရက္ခဲသ ဗာဟူတိ** ဥရောစ အက္ခဉ္စ အံသောစ ဗာဟုစ ဥရက္ခဲသ

http://www.dhammadownload.com

ဗာဟဝေါ၊ (ဒွန်) ပီဏာ ဥရက္ခံသဗာဟဝေါ ယဿ ဘဂဝတော သောယံ ပီဏော ရက္ခံသဗာဟု၊ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယံ ပန **ဒွန္ဒဂဗ္ဘော တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။**

ပီဏောရက္ခံသဗာဟူတိ၊-ဗာဟု-ဟူသည်ကား။ဥရောစ၊ရင်လည်း။အက္ခဥ္စ၊ညှပ်ရိုးလည်း။အံသောစ၊ပခုံးလည်း။ဗာဟုစ၊လက်ရုံးလည်း။ဥရက္ခံသဗာဟဝေါ၊ရင်, ညှပ်ရိုး, ပခုံး လက်ရုံးတို့။ * ယဿ ဘဂဝတော၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။ပီဏာ၊ရှုကြည့်ခြင်ဖွယ် တင့်တယ် ပြည့်ဖြိုးကုန်သော။ဥရက္ခံသဗာဟဝေါ၊ရင်, ညှပ်ရိုး, ပခုံး, လက်ရုံးတို့သည်။ သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပီဏောရက္ခံသဗာဟု၊ (ရှုကြည့်ခြင်ဖွယ် ပြည့်ဖြိုးကုန်သော ရင်, ညှပ်ရိုး, ပခုံး, လက်ရုံးတို့ ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။ အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒဂဗ္ဘော၊ဒွန်အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ **ပီဏ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနူရု ဇယနာတိ** ဂဏ္ဍောစ ဝဒနဥ္စ ထနောစ ဦရုစ ဇယနဥ္စ ဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ၊ (ဒွန်) ပီဏာဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ ယဿ သာယံ ပီဏဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယမ္ပိ **ဒွန္ဒဂဗ္ဘော တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။**

ပီဏ ဂဏ္ဍ ဝဒန ထနူရု ဇယနာတိ၊ဇယနာ-ဟူသည်ကား။ဂဏ္ဍောစ၊ပါးစောင်လည်း ဝဒနဥ္စ၊နှုတ်ခမ်းလည်း။ထနောစ၊သားမြတ်လည်း။ဦရုစ၊ပေါင်လည်း။ဇယနဥ္စ၊ခါးစောင်းလည်း။ဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ၊ပါးစောင်, နှုတ်ခမ်း, သားမြတ်,ပေါင်, ခါးစောင်းတို့။ ယဿာ ဒေဝိယာ၊အကြင် ယသောဓရာ မိဖုရားအား။ပီဏာ၊နောက်မလှည့်အောင် ရှုကြည့်ခြင်ဖွယ် တင့်တယ်ပြည့်ဖြိုးကုန်သော။ဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ၊ပါးစောင်, နှုတ်ခမ်း, သားမြတ်,ပေါင်,ခါးစောင်းတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သာယံ ဒေဝီ၊ထို ယသော ဓရာ မိဖုရားသည်။ပီဏဂဏ္ဍဝဒနထနူရုဇယနာ၊(နောက်မလှည့်အောင် ရှုကြည့်ခြင်ဖွယ် တင့်တယ်ပြည့်ဖြိုးကုန်သော ပါးစောင်, နှုတ်ခမ်း, သားမြတ်, ပေါင်, ခါးစောင်းတို့ရှိကုန်သော ယသောဓရာ မိဖုရား) မည်၏။ အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒဂဗ္ဘော၊ဒွန်အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ **ပဝရ သုရာသုရ ဂရုဒ မနုဇ ဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ ကူဋ စုမ္ဗိတသေတ သံယဋ္ဌိတ စရဏောတိ** သုရာစ အသုရာစ ဂရုဒာစ မနုဇာစ ဘုဇဂါစ ဂန္ဓဗ္ဗာစ သုရာသုရဂရုဒမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာ၊ (ဒွန်) ပဝရာစ တေ သုရာသုရဂရုဒမနုဇဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗာစေတိ ပဝရသုရာသုရဂရုဒမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) ပဝရသုရာသုရ ဂရုဒမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာနံ မကုဋာနိ ပဝရသုရာသုရဂရုဒမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋာနိ၊

http://www.dhammadownload.com

(ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌာနံ ကုဋ္ဌာနိ ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌာနိ၊ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌေသု စုမ္ဖိတာ ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတာ၊ (သတ္တမီ တပ္ပုရိသ်) ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတာစ တေ သေလာစာတိ ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတသေလာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတသေလေဟိ သံယဋ္ဌိတာ ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတသေလသံယဋ္ဌိတာ၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတသေလသံယဋ္ဌိတာ စရဏာ ယဿ တထာဂတဿ သော်ယံ ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတသေလသံယဋ္ဌိတစရဏောဟု။ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) တထာဂတောဟု။ အယံ ပန ဒွါဒသကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂတ္တော တုလျာဓိကရဏာ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။

ပဝရ(ပ)စရဏောတိ၊စရဏော-ဟူသည်ကား။သုရာစ၊နတ်တို့လည်း။အသုရာစ၊အသုရာတို့လည်း။ဂရုဠာစ၊ဂဠုန်တို့လည်း။မနုဇာစ၊လူတို့လည်း။ဘုဇဂါစ၊နဂါးတို့လည်း ဂန္ဓဗ္ဗာစ၊ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့လည်း။သုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာ၊နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့။ ပဝရာစ၊မြတ်ကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။။တေ၊ထိုမြတ်ကုန်၏ ဟူသည်။သုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာစ၊နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့ လည်းဟုတ်ကုန်၏။ကျကတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာ၊ မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်) မည်ကုန်၏။။ပဝရသုရာသုရ ဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗာနံ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့ ၏။မကုဋ္ဌာနိ၊မကိုဋ်တို့တည်း။ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌာနိ၊မြတ်ကုန် သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုဋ်တို့။ပဝရသုရာသုရဂရုဠ နုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌာနံ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ ကိုဋ်တို့၏။။ကုဋ္ဌာနိ၊အထွတ်တို့တည်း။ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌ ဋ္ဌာနိ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုဋ်တို့၏ ၊အထွတ်တို့။ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌကုဋ္ဌေသု၊မြတ်ကုန်သော နတ်, ၊အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုဋ်တို့၏ အထွတ်တို့၌။စုမ္ဖိတာ၊တပ်အပ် ၊န်သည်တို့တည်း။ပဝရသုရာသုရဂရုဠမနုဇာဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌကုဋ္ဌစုမ္ဖိတာ၊မြတ်ကုန် သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုဋ်တို့၏ အထွတ်တို့၌ တပ်

http://www.dhammadownload.com

အပ်ကုန်သည်တို့။

ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတာစ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မ[illegible]တို့၏ အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သည်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။တေ၊ထို တပ်အပ်ကုန်သည်တို့ဟူသည်။သေလာစ၊ပတ္တမြားကျောက်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလာ၊(မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဂတို့၏ အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်) မည်ကုန်၏။ ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလေဟိ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဂတို့၏ အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့်။သံယဋ္ဌိတာ၊ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သည်တို့တည်း။ ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလသံယဋ္ဌိတာ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဂတို့၏အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့် ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သည်တို့။

ယဿ တထာဂတဿ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလသံယဋ္ဌိတာ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဂတို့၏အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့် ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော။စရဏာ၊ခြေတော်အစုံတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ တထာဂတော၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလသံယဋ္ဌိတစရဏော၊(မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဠုန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဂတို့၏အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့် ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော ခြေတော်အစုံတို့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော၊ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ, တပ္ပုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်မည်၏။

➢ အထဝါ- သံယဋ္ဌိတာ စရဏာ သံယဋ္ဌိတစရဏာ၊ သာပေက္ခတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော၊ ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလေဟိ သံယဋ္ဌိတစရဏာ ယဿ တထာဂတဿ သောယံ ပဝရသုရာသုရဂရုဒုမနုဇဘုဇဂ ဂန္ဓဗ္ဗ မကုဋကူဋစုမ္ပိတသေလသံယဋ္ဌိတစရဏော။ အယံ ပန ဘိန္ဒာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

အထဝါ၊တစ်နည်းကား။သံယဋ္ဌိတာ၊ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော။စရဏာ၊ခြေ

http://www.dhammadownload.com

တော်အစုံတို့တည်း။သံယဋ္ဌိတစရဏာ၊ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော ခြေတော်အစုံတို့။ သာပေက္ခတ္တော၊(သံယဋ္ဌိတ-သဒ္ဒါ၏ စရဏ-အပြင် သေလ-သဒ္ဒါကို) ငဲ့ခြင်းရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။သတိပိ၊ရှိသော်လည်း။ဂမကတ္တာ၊(သံယဋ္ဌိတာ+စရဏာ-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ သေလ-သဒ္ဒါ၏ သံယဋ္ဌိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော) အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သမာသော၊(သံယဋ္ဌိတာ စရဏာ သံယဋ္ဌိတစရဏာ-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ်တွဲစပ်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊၏။

ယဿ တထာဂတဿ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။-၏။ပဝရသုရာသုရဂရုဒ္ဓ မနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌကူဋ္ဌစုမ္ဗိတသေလေဟိ၊မြတ်ကုန်သော နတ်, အသုရာ, ဂဋ္ဌန်, လူ, နဂါး, ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ မကိုင်္ဌတို့၏ အထွတ်တို့၌ တပ်အပ်ကုန်သော ပတ္တမြားကျောက်တို့ဖြင့်။သံယဋ္ဌိတစရဏာ၊ထိအပ် ပွတ်တိုက်အပ်ကုန်သော ခြေတော်အစုံတို့သည်။သန္တိရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။သောယံ တထာဂတော၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဝရသုရာသုရဂရုဒ္ဓမနုဇဘုဇဂဂန္ဓဗ္ဗမကုဋ္ဌကူဋ္ဌစုမ္ဗိတသေလသံယဋ္ဌိတစရဏော၊မည်၏ အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဘိန္ဒာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ **စတုဒ္ဒိသောတိ** စတဿော ဒိသာ ယဿ သောယံ စတုဒ္ဒိသော၊ ဘဂဝါ။ **ပဥ္စစက္ခူတိ** ပဥ္စ စက္ခူနိ ယဿ တထာဂတဿ သောယံ ပဥ္စစက္ခု၊ တထာဂတော။

ဒသဗလောတိ ဒသဗလာနိ ယဿ သောယံ ဒသဗလော၊ ဘဂဝါ။

ယဿ ဘဂဝတော၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။စတဿော၊လေးပါးကုန်သော။ ဒိသာ၊အရပ်မျက်နှာတို့သည်။သန္တိရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။စတုဒ္ဒိသော၊ (လေးပါးကုန်သော အရပ်မျက်နှာတို့ ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။

ယဿ တထာဂတဿ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား။ပဥ္စ၊မံသ, ဒိဗ္ဗ, ပညာ,ဗုဒ္ဓ,သမန္တစက္ခုအားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော။စက္ခူနိ၊စက္ခုတို့သည်။သန္တိရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ တထာဂတော၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ပဥ္စစက္ခု၊ (မံသ, ဒိဗ္ဗ, ပညာ, ဗုဒ္ဓ, သမန္တစက္ခုအားဖြင့် ငါးပါးကုန်သော စက္ခုတို့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။

ယဿ တထာဂတဿ၊အား။ဒသ၊ဆယ်ပါးကုန်သော။ဗလာနိ၊အားတော်တို့သည် သန္တိရှိကုန်၏။ဣတိ။ကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊သည်။ဒသဗလော၊ (ဆယ်ပါးကုန်သော အားတော်တို့ရှိကုန်သော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။

(ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် အတွင်းငုပ်သော ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ပုံစံ)

➢ **အနန္တဉာဏောတိ** နဿ အန္တော အနန္တံ၊ [ဗဟုဗ္ဗီဟိ] အနန္တံ ဉာဏံ ယဿ တထာဂတဿ သောယံ အနန္တဉာဏော၊ တထာဂတော။[ဗဟုဗ္ဗီဟိ]

http://www.dhammadownload.com

➢ **အမိတ ယန သရီရောတိ** နမိတံ အမိတံ၊ (ကမ္မဓာရဲ) ယနံဧဝ သရီရံ ယနသရီရံ၊ (ကမ္မဓာရဲ) အမိတံ ယနသရီရံ ယဿ တထာဂတဿ သောယံ အမိတယနသရီရော၊ တထာဂတော။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)

အနန္တဉာဏောတိ၊အနန္တဉာဏောဟူသည်ကား။အဿ ဉာဏဿ၊ထိုဉာဏ်တော်အား။အန္တော၊အဆုံးအပိုင်း အခြားသည်။နမရှိ။အနန္တံ၊အဆုံး အပိုင်း အခြားမရှိ။ယဿ တထာဂတဿ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားအား-၏။အနန္တံ၊အဆုံးအပိုင်း အခြားမရှိသော။ ဉာဏံ၊ဉာဏ်တော်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ တထာဂတော၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။အနန္တဉာဏော၊ (အဆုံးအပိုင်း အခြားမရှိသော ဉာဏ်တော်တို့ရှိသော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။

အမိတ ယန သရီရောတိ၊ဟူသည်ကား။မိတံ၊နှိုင်းရှည့်အပ်သည်။နမဟုတ်။အမိတံ၊နှိုင်းရှည့်အပ်သည် မဟုတ်။ယနံဧဝ၊တခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော။သရီရံ၊ကိုယ်တော်တည်း ယနသရီရံ၊တခဲနက်သာလျှင်ဖြစ်သော ကိုယ်တော်။ ယဿ တထာဂတဿ၊အကြင် မြတ်စွာ ဘုရားအား။အမိတံ၊မနှိုင်းရှည့်အပ်သော။ယနသရီရံ၊တခဲနက်ကိုယ်တော်သည်။အတ္ထိ ရှိ၏။ဣတိ၊ကြောင့်။သောယံ တထာဂတော၊သည်။<u>အမိတယနသရီရော</u>၊ (မနှိုင်းရှည့်အပ်သော တခဲနက် ကိုယ်တော်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။

➢ **အမိတ ဗလ ပရက္ကမ ပတ္တောတိ** နမိတာ အမိတာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) ဗလဉ္စ ပရက္ကမောစ ဗလပရက္ကမာ၊ (ဒွန်) အမိတာဧဝ ဗလပရက္ကမာ အမိတဗလ ပရက္ကမာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) အမိတဗလ ပရက္ကမာ ပတ္တာ ယေန သောယံ အမိတဗလ ပရက္ကမပတ္တော၊ ဘဂဝါ။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယံ ပန **ကမ္မဓာရယဒွန္ဒဂဗ္ဘော တုလျာ မိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။**

အမိတဗလပရက္ကမပတ္တောတိ၊ဟူသည်ကား။မိတာ၊နှိုင်းရှည့်အပ်ကုန်သည်။နမဟုတ်ကုန်။အမိတာ၊နှိုင်းရှည့်အပ်သည် မဟုတ်ကုန်။ဗလဉ္စ၊အားစွမ်းလည်း။ပရက္ကမောစ၊လုံ့လလည်း။ဗလပရက္ကမော၊အားစွမ်း လုံ့လတို့။အမိတာဧဝ၊မနှိုင်းရှည့်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ဗလပရက္ကမာ၊အားစွမ်း လုံ့လတို့တည်း။အမိတဗလပရက္ကမာ၊မနှိုင်းရှည့်အပ် သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော အားစွမ်းလုံ့လတို့။

ယေန ဘဂဝတာ၊အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။အမိတဗလပရက္ကမာ၊မနှိုင်းရှည့်အပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော အားစွမ်း လုံ့လတို့သို့။ပတ္တာ၊ရောက်ကုန်ပြီ။ဣတိ၊ဤ နှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ဘဂဝါ၊ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။<u>အမိတဗလပရက္ကမပတ္တော</u> (မနှိုင်းရှည့်အပ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော အားစွမ်းလုံ့လတို့သို့ ရောက်ကုန်ပြီးသော

http://www.dhammadownload.com

မြတ်စွာဘုရား) မည်၏။အယ် ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသ ဂဇ္ဈော၊ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ့, တပ္ပုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။တုလျာမိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ခဲ့ည်၏။

➢ မတ္တ ဘမရဂဏစုမ္ဖိတ ဝိကသိတပုပ္ဖ ဝလ္လိနာဂ ရုက္ခောပသောဘိတ ကန္ဒရောတိ မတ္တာဓေ ဘမရာ မတ္တဘမရာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) မတ္တဘမရာနံ ဂဏာ မတ္တဘမရဂဏာ၊ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) မတ္တဘမရဂဏောဟိ စုမ္ဖိတာနိ မတ္တဘမရ စုမ္ဖိတာနိ၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) ဝိကသိတာနိဓေ ပုပ္ဖာနိ ဝိကသိတပုပ္ဖာနိ၊ (ကမ္မ ဓာရဲ) မတ္တဘမရဂဏစုမ္ဖိတာနိ ဝိကသိတပုပ္ဖာနိ ယေသံ တေတိ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတပုပ္ဖာ၊ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ဝလ္လိစ နာဂရုက္ခောစ ဝလ္လိနာဂရုက္ခာ၊ (ဒွန်) မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတပုပ္ဖာစ တေ ဝလ္လိနာဂရုက္ခာစေတိ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတပုပ္ဖဝလ္လိနာဂရုက္ခာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတ ပုပ္ဖ ဝလ္လိနာဂရုက္ခေဟိ ဥပသောဘိတာနိ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတပုပ္ဖ ဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတာနိ၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတ ဝိကသိတပုပ္ဖ ဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတာနိ ကန္ဒရာနိ ယဿ ပဒ္ဓတရာဇဿ သောယံ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတဝိကသိတပုပ္ဖ ဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတ ကန္ဒရော၊ ပဒ္ဓတရာဇာ။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယ် ပန ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဇ္ဈော တုလျာမိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

မတ္တ (ပ)ကန္ဒရောတိ၊ဟူသည်ကား။မတ္တာဓေ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘမရာ၊ပျားပိတုန်းတို့တည်း။မတ္တဘမရာ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်း တို့။ * မတ္တဘမရာနံ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏။ဂဏာ၊ အပေါင်းတို့တည်း။မတ္တဘမရဂဏာ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့ ၏ အပေါင်းတို့။ * မတ္တဘမရဂဏောဟိ။ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်း တို့၏ အပေါင်းတို့သည်။စုမ္ဖိတာနိ၊စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သည်တို့တည်း။မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတာနိ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ် နမ်း အပ်ကုန်သည်တို့။ * ဝိကသိတာနိဓေ၊ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ပုပ္ဖာနိ၊ ပန်းတို့တည်း။ဝိကသိတပုပ္ဖာနိ၊ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့။

* ယေသံ၊အကြင်နွယ်ပင်, ကဲ့ကော်ပင်တို့အား။-တို့၏။မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ဖိတာနိ၊ ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ် နမ်း အပ်ကုန် သော။ဝိကသိတပုပ္ဖာနိ၊ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။တေ၊ထိုနွယ်ပင်, ကဲ့ကော်ပင်တို့သည်။မတ္တဘမရ

http://www.dhammadownload.com

ဂဏ စုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပာ၊(ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်) မည်ကုန်၏။

ဝလ္လိစ၊နွယ်ပင်လည်း။နာဂရုက္ခောစ၊ကံ့ကော်ပင်လည်း။ဝလ္လိနာဂရုက္ခာ၊နွယ်ပင်, ကံ့ကော်ပင်တို့။ * မတ္တဘမရ ဂဏစုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပာစ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းရှိကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။တေ၊ထိုပန်းရှိကုန်၏ဟူသည်။ဝလ္လိနာဂရုက္ခာစ၊နွယ်ပင်, ကံ့ကော်ပင်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မတ္တဘမရ ဂဏ စုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုက္ခာ၊(ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်) မည်ကုန်၏။

မတ္တဘမရ ဂဏ စုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုက္ခေဟိ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့်။ဥပသောဘိတာနိ၊တင့်တယ်ကုန်သည်တို့တည်း။မတ္တဘမရ ဂဏ စုမ္ဗိဟဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတာနိ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်တို့။

ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။မတ္တဘမရ ဂဏ စုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတာနိ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သော။ကန္ဒရာနိ၊ချောက်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။မတ္တဘမရ ဂဏစုမ္ဗိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုက္ခောပသောဘိတ ကန္ဒရော၊ (ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏ အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့ရှိကုန်သော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း) မည်၏။အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပျုရိသဂဗ္ဘော၊ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ, တပျုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ အထဝါ- ဥပသောဘိတာနိ ကန္ဒရာနိ ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ)

http://www.dhammadownload.com

သာပေကျွတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော။ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ပိတဝိကသိတ ပုပ္ပ ဝလ္လိနာဂရုကျွေဟိ ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သောယံ မတ္တဘမရဂဏ စုမ္ပိတဝိကသိတပုပ္ပ ဝလ္လိနာဂရုကျွောပသောဘိတ ကန္ဒရော၊ ပဗ္ဗတရာဇာ။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) **အယံ ပန ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။**

အထဝါ။တစ်နည်းကား။ဥပသောဘိတာနိ၊တင့်တယ်ကုန်သော။ကန္ဒရာနိ၊ချောက်တို့တည်း။ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ၊တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့။သာ့ပေကျွတ္တေ၊ (ဥပသောဘိတ-သဒ္ဒါ၏ ကန္ဒရ-အပြင် ရုကျွ-သဒ္ဒါကိုလည်း) ငဲ့ခြင်းရှိသည်။သတိပိ၊ရှိသော်လည်း။ဂမကတ္တာ၊(ဥပသောဘိတာနိ+ကန္ဒရာနိ-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ ရုကျွေဟိ သဒ္ဒါ၏ ဥပသောဘိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော) အစပ်သမ္မန်ကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။သမာသော၊ (ဥပသောဘိတာနိ ကန္ဒရာနိ ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ်တွဲစပ်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။မတ္တဘမရ ဂဏ စုမ္ပိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုကျွေဟိ၊ယစ်မူးသည်သာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ပျားပိတုန်းတို့၏အပေါင်းတို့သည် စုပ်နမ်းအပ်ကုန်သော ပွင့်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ပန်းတို့ရှိသော နွယ်ပင် ကံ့ကော်ပင်တို့ဖြင့်။ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ၊တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ပဗ္ဗတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။မတ္တဘမရ ဂဏစုမ္ပိတဝိကသိတပုပ္ပဝလ္လိနာဂရုကျွောပသောဘိတ ကန္ဒရော၊မည်၏။အယံ ပန၊ကား။ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။

➢ **နာနာ ရုကျွ တိဏ ပတိတ ပုပ္ပောပသောဘိတ ကန္ဒရောတိ** ရုကျွောစ တိဏာဥ ရုကျွတိဏာနိ၊ (ဒွန်) နာနာ ပကာရာနိဧဝ ရုကျွတိဏာနိ နာနာရုကျွတိဏာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ) နာနာရုကျွတိဏေဟိ ပတိတာနိ နာနာရုကျွတိဏပတိတာနိ၊ (ပဥ္စမီ တပ္ပုရိသ်) နာနာရုကျွတိဏပတိတာနိစ တာနိ ပုပ္ပာနိစေတိ နာနာရုကျွတိဏပကိတပုပ္ပာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ) နာနာရုကျွ တိဏပတိတပုပ္ပေဟိ ဥပသောဘိတာနိ နာနာရုကျွ တိဏပတိတပုပ္ပောပသောဘိတာနိ၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်) နာနာရုကျွ တိဏပတိတပုပ္ပောပသောဘိတာနိ ကန္ဒရာနိ ယဿ ပဗ္ဗတရာဇဿ သောယံ နာနာရုကျွ တိဏပတိတပုပ္ပောပသောဘိတကန္ဒရော၊ ပဗ္ဗတရာဇာ။ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) အယံ ပန ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

နာနာ(ပ)ကန္ဒရောတိ၊ဟူသည်ကား။ရုကျွောစ၊သစ်ပင်လည်း။တိဏာဥ၊မြက်လည်း။ ရုကျွတိဏာနိ၊သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့။ * နာနာပကာရာဧဝ၊အထူးထူး အထွေထွေသာ

http://www.dhammadownload.com

လျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ရူက္ခတိဏာနိ၊သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့တည်း။နာနာရူက္ခတိဏာနိ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့။ * နာနာရူက္ခတိဏောဟိ၊ အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ။ပတိတာနိ၊ကြွေကျကုန်သည်တို့တည်း။နာနာရူက္ခတိဏပတိတာနိ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်တို့။

နာနာရူက္ခတိဏပတိတာနိစ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သည်လည်း ဟုတ်ကုန်၏။တာနိ၊ထိုကြွေကျကုန်သည်တို့ဟူသည်။ပုဗ္ဗာနိစ၊ပန်းပွင့်တို့လည်း ဟုတ်ကုန်၏။ဣဿ်တိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ နာနာရူက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖာနိ(အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့) မည်ကုန်၏။ * နာနာရူက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖေဟိ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့်။ဥပသောဘိတာနိ၊တင့်တယ်ကုန်သည်တို့တည်း။နာနာရူက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖောပသောဘိတာနိ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သည်တို့။

ယဿ ပဒတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။နာနာ ရူက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖောပသောဘိတာနိ၊ကုန်သော။ကန္ဒရာနိ၊ချောက်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣဿ်တိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ပဒတရာဇာ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။နာနာရူက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖောပသောဘိတကန္ဒရော၊ (အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့် တင့်တယ်ကုန်သော ချောက်တို့ရှိသော ဟိမဝန္တာတောင်မင်း) မည်၏။အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ တပ္ပုရိသဂဗ္ဘော၊ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ့, တပ္ပုရိသ် အတွင်းငုပ်သော။တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ၊တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်မည်၏။

➢ အထဝါ-ဥပသောဘိတာနိဇဝ ကန္ဒရာနိ ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ၊ (ကမ္မဓာရဲ) သာပေက္ခတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော။ နာနာရူက္ခ တိဏပတိတပုပ္ဖေဟိ ဥပသောဘိတ ကန္ဒရာနိ ယဿ ပဒတရာဇဿ သောယံ နာနာရူက္ခ တိဏ ပတိတပုပ္ဖောပသောဘိတကန္ဒရော၊ ပဒတရာဇာ။ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) **အယံ ပန ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။**

အထဝါ၊တစ်နည်းကား။ဥပသောဘိတာနိဇဝ၊တင့်တယ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ကန္ဒရာနိ၊ချောက်တို့တည်း။ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ၊တင့်တယ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ချောက်တို့။ သာပေက္ခတ္တေ၊(ဥပ သောဘိတ-သဒ္ဒါ၏ ကန္ဒရ-အံပြင် ပုပ္ပ-

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါကိုလည်း) ဇဲ့ခြင်းရှိသည်။သတိပိ၊ရှိသော်လည်း။ဂမကတ္တာ၊(ဥပသောဘိတာနိဇဝ+ ကန္ဓရာနိ-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ ပုပ္ဖေဟိ-သဒ္ဒါ၏ ဥပသောဘိတ-ဟူသော မိမိ၌ သာ စဝ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော) အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သမာသော၊ (ဥပသောဘိတာနိဇဝ ကန္ဓရာနိ ဥပသောဘိတကန္ဓရာနိ-ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်) သမာသ်တွဲစပ်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယသ ပဗ္ဗတရာဇဿ၊အကြင်ဟိမဝန္တာတောင်မင်းအား။နာနာရုက္ခတိဏပတိတ ပုပ္ဖေဟိ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော သစ်ပင်, မြက်ပင်တို့မှ ကြွေကျ ကုန်သော ပန်းပွင့်တို့ဖြင့်။ဥပသောဘိတကန္ဓရာနိ၊တင့်တယ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန် သော ချောက်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ကဉ္စတိ၊ဤ နှစ်ပါး၊သော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ပဗ္ဗတရာဇ၊ထိုဟိမဝန္တာတောင်မင်းသည်။နာနာ ရုက္ခတိဏပတိတပုပ္ဖေဟ သောဘိတ ကန္ဓရော၊မည်၏။အယံ ပန၊ကား။ဘိန္နာဒိကရဏဇဟုဋ္ဌိဟိ၊မည်၏။

➢ **နာနာ မုသလဖာလ ပဗ္ဗတ တရု ကလိင်္ဂရ သရ ဓနုဝဒါသိ တောမရ ဟတ္ထာတိ မုသလောစ ဖာလောစ ပဗ္ဗတောစ တရုစ ကလိင်္ဂရောစ သရောစ ဓနုစ ဂဒါစ အသိစ တောမရောစ မုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊ (ဒွန်) နာနာ ပကာရာဇဝ မုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊ (ကမ္မဓာရဲ) နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုက်လိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ ဟတ္ထော့သု ယေသံ တေ နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရဟတ္ထာ၊ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) အယံ ပန ဒွန္ဒကမ္မဓာရယဂဘ္ဘော ဘိန္နာဒိကရဏ ဗဟုဗ္ဗိဟိ။ ဗဟုဗ္ဗိဟိက္ကစ္စနေန ကတ္ထော? ဗဟုဗ္ဗိဟိမ်ိဳ၌။**

နာနာ(ပ) ဟတ္ထာတိ၊ဟုသည်ကား။မုသလောစ၊ကျည်ပွေ့,လည်း။ဖာလောစ၊ ထွန်သွားလည်း။ပဗ္ဗတောစ၊တောင်လည်း။တရုစ၊သစ်ပင်လည်း။ကလိင်္ဂရောစ၊ထင်းနုပ် လည်း။သရောစ၊မြားလည်း။ဓနုစ၊လေးလည်း။ဂဒါစ၊ချွန်းတောင်းလည်း။အသိစ၊သန် လှံက်လည်း။တောမရောစ၊ခက်ရင်းလည်း။မုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်း တောင်း, သန်လှံက်, ခက်ရင်းတို့။ * နာနာပကာရာဇဝ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။မုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်း တောင်း, သန်လှံက်, ခက်ရင်းတို့ တည်း။နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိင်္ဂရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊အထူးထူး အမျိုးမျိုးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်,

http://www.dhammadownload.com

မြား, လေး, ချွန်း တောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့။

ယေသံ-မာရသေနဂဏာနံ၊အကြင်မာရ်မင်း စစ်သည်အပေါင်းတို့၏။ဟတ္ထေသု၊ လက်တို့၌။နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိဂ်ရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရာ၊အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်း တောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။တေ-မာရသေနဂဏာ၊ထိုမာရ်မင်း စစ်သည်အပေါင်းတို့သည်။ နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ တရုကလိဂ်ရ သရဓနု ဂဒါသိ တောမရဟတ္ထာ၊(အထူးထူး အထွေထွေသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော ကျည်ပွေ့, ထွန်သွား, တောင်, သစ်ပင်, ထင်းနုပ်, မြား, လေး, ချွန်းတောင်း, သန်လျက်, ခက်ရင်းတို့ လက်တို့၌ရှိကုန်သော မာရ်မင်း စစ်သည်အပေါင်းတို့) မည်ကုန်၏။ အယံ ပန၊ဤသမာသ်သည်ကား။ဒွန္ဒကမ္မဓာရယ ဂဗ္ဘော၊ဒွန်, ကမ္မဓာရဲ အတွင်းငုပ်သော။ဘိန္နာဓိကရဏဗဟုဗ္ဗီဟိ၊မည်၏။➢ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဣစ္စနေန၊ဗဟုဗ္ဗီဟိ အမည်ကိုမှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိ စ၊ဗဟုဗ္ဗီဟိမှိစသုတ် စသည်တို့၌ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **အညပဒတ္ထေသု+ဗဟုဗ္ဗီဟိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **အညပဒတ္ထေသု-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ အညာနိစ တာနိ ပဒါနိစာတိ အညပဒါနိ၊ အညပဒါနံ အတ္ထာ ယသို့နှိ အညပဒတ္ထာ။ (တေသု အညပဒတ္ထေသု)

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိ-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ ဗဟဝေါ ဝီဟယော ယဿ သော ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ ဗဟုဗ္ဗီဟိ ဝိယာတိ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (ဥပမာတဒ္ဓိတ်)

➢ **အည-အရ** ။ ။ သမာသ်ပုဒ်မှတစ်ပါး ပဌမာဝိဘတ်-စသည် အဆုံးရှိသော ယ, တ, ဧတ, ဣမပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အည-အပါဒါန်-အရ** ။ ။ ချဉ်းအပ်သော သမာသ်ပုဒ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် မည်ပုံ** ။ ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-သဒ္ဒါနှင့် တူသောကြောင့် ယ, တ စသော အညပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းသော ချဉ်းအပ်သော သဒ္ဒါသည် ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် မည်ပါသည်။(ရူ)

(ကစ္စည်းအလို) သမာသ်ပုဒ်မှ အခြားကုန်သော ယ, တ, ဧတ, ဣမ ပုဒ်တို့၏ အနက်တို့၌ နာမ်ပုဒ်နှစ်ပုဒ်ကိုသော်ငှင်း, များစွာသော နာမ်ပုဒ်ကိုသော်ငှင်း စပ်အပ် သော သမာသ်သည် ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် မည်ပါသည်။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိ-သဒ္ဒါနှင့်တူပုံ** ။ ။ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-သဒ္ဒါသည် ယဿ-ဟူသော အညပုဒ် အနက် ပြဋ္ဌာန်းသကဲ့သို့ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သည်လည်း အညပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းသော အဖြစ်ဖြင့် တူပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၏ လက္ခဏာ** ။ ။ ယ, တ, ဧတ, ဣမ-ဟူသော အညပုဒ်အနက် ပြဌာန်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ အညပဒတ္ထေသု ဗဟုဗ္ဗီဟိသုတ်အရ အညပဒတ္ထ-၌ ဗဟုဗ္ဗီဟိဖြစ်ခဲ့ရာ အဘယ်အရာများသည် (က) အညပဒ၊ (ခ) အညပဒတ္ထ၊ (ဂ) သမာသပဒ၊ (ဃ) သမာသပဒတ္ထ ဖြစ်သနည်း၊ ထိုသုတ်လာ ပြယုဂ်တစ်ခုထုတ်၍ ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ အာဂတာ သမဏာ ဣမံ သံယာရာမံ သောယံ အာဂတသမဏော-၌ (က) ဣမ-သည် အညပဒ၊ (ခ) ဣမအနက် သံယာရာမ-သည် အညပဒတ္ထ၊ (ဂ) အာဂတ သမဏ-သည် သမာသပဒ၊ (ဃ) ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းတို့သည်-သမာသပဒတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိ ၉-ပါး** ။ ။ (၁) ဒွိပဒ တုလျာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၂) ဒွိပဒ ဘိန္နာဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၃) တိပဒ ဘိန္နာ ဓိကရဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၄) နှ နိပါတ ပုဗ္ဗပဒ - ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၅) သဟပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၆) ဥပမာန ပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၇) သဒ္ဒေါ ဘယပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၈) ဒိသန္တရာဥတ္ထ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ (၉) ဗျာဘိဟာရလက္ခဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိ ၂-မျိုး** ။ ။ ၁။ တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ၊ ၂။ အတဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်ပုံ** ။ ။ လမ္ဘကဏ္ဍော-၌ အညပုဒ်အနက်ကို ယူသဖြင့် သမာသ်ပုဒ်အနက် တဂ္ဂုဏကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်သော သမာသ်သည်-တဂ္ဂုဏသံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်ပါသည်။

➢ **အတဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ, ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်ပုံ** ။ ။ ဗဟုဓနော-၌ အညပုဒ်အနက်ကို ယူသဖြင့် ဝိသေသနဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ်အနက်ကို မယူနိုင်သော သမာသ်သည် အတဂ္ဂုဏ သံဝိညာဏ ဗဟုဗ္ဗီဟိ မည်ပါသည်။

➢ **အာဂတသမဏော-ပုဒ်၏အခြားမဲ့၌ သံယာရာမော-ပုဒ်တစ်ပါး ထည့်ဆို ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အာဂတသမဏော-၌ အာဂတ-သဒ္ဒါ သမဏ-သဒ္ဒါသည် သမာသ်ဖြစ်သောအခါ မိမိ၏ လာသောရဟန်းဟူသောအနက်၌ မတည်မူ၍ ဒုတိယာဝိဘတ်၏ အနက်ဖြစ်သော သံယာရာမ်ဟုဆိုအပ်သော အညပုဒ်၏အနက် ဖြစ်ကုန်၏၊ ထို အညပုဒ်အနက်ကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ အာဂတသမဏော-ပုဒ်၏ အခြားမဲ့၌ သံယာရာမော ပုဒ်တစ်ပါးကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

➢ **အာဂတသမဏော သံယာရာမော-၌ ဒုတိယာ မသက်ဘဲ ပဌမာသက်ရ ခြင်း အကြောင်း** ။ ။ အာဂတသမဏော-ဟူသော သမာသ်က ကံအနက်ကို ဟောပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဒုတိယာဝိဘတ် မသက်ဘဲ ပဌမာဝိဘတ်သာ သက်ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သမာသ်ပြီးသောအခါ ဣဒံ (ဣမ) သဒ္ဒါကို ချေရခြင်းအကြောင်း**

အာဂတသမဏ-ဟူသော သမာသ်ပုဒ်ကပင် ထို ဣမ-၏ "သံယအာရာမ်"ဟူသော အနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် ဣမ-သဒ္ဒါကို ချေရပါသည်။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၏ လိင်** ။ ။ အဘိဓေယျသို့လိုက်သော လိင်ရှိသော ကြောင့် တိလိင် (လိင်သုံးပါး) ဖြစ်ပါသည်။ (ဝါ) ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သည် အညပုဒ်၏ လိင်ဝုစ်အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဗဟုဗ္ဗီဟိစာယံ အဘိဓေယျလိင်ဝစနော-၏ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ အာဂတသမဏော-ပုံစံ၌ အာဂတနှင့် သမဏပုဒ်တို့ကို ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ် စပ်ပြီးသောအခါ သံယာရာမော-ဟူသော အညပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထသို့လိုက်၍ အာဂတသမဏော-ဟု ပုလ္လိင် ဧကဝုစ်ဖြင့်၎င်း, သာဝတ္တိ-ဟူသော အညပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထသို့လိုက်၍ အာဂတသမဏာ-ဟု ဣတ္ထိလိင် ဧကဝုစ်ဖြင့်၎င်း, ဇေတဝနံ-ဟူသော အညပုဒ်၏ အဘိဓေယျတ္ထသို့လိုက်၍ အာဂတသမဏံ-ဟု နပုံလိင် ဧကဝုစ်ဖြင့်၎င်း ရှိရပါသည်။

ဤသို့ ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်သည် အညပုဒ်၏ အဘိဓေယျလိင်ဝုစ်နှင့်တူသော လိင်ဝုစ်ရှိနေခြင်းကို "ဗဟုဗ္ဗီဟိစာယံ အဘိဓေယျလိင် ဝစနော"ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **တိဒသာ-၌ ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ ဒသ-သဒ္ဒါသည် ပရိမာဏ-သဒ္ဒါ၏ အနီး၌တည်သောကြောင့် သင်္ချာအနက်၌ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝါသိတာ သာနူ ဝါသိတသာနု၊ သာပေက္ခတ္တေ သတိပိ ဂမကတ္တာ သမာသော-၌ အရှင်ကစ္စည်းထေရ် နှလုံးမူချက်/ ဝါသိတသာနု-၌ ဂမကသမာသ်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဝါသိတသာနု-၌ ဝါသိတ-သဒ္ဒါသည် သာနူ-မှ အခြားသော ပုပ္ပ-သဒ္ဒါကို ငဲ့နေသော်လည်း ပုပ္ပေဟိ+ဝါသိတာ+သာနူ-ဟု ဝါကျအခိုက်၌ ပုပ္ပေဟိ-သည် ဝါသိတ၌သာ စပ်၍ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သိအပ်သကဲ့သို့ ဝါသိတသာနူ-ဟု သမာသ်တွဲစပ်သော အခါ၌လည်း ပုပ္ပေဟိ-ကို ဝါသိတ-၌ စပ်အပ်သောအနက်ကို သိစေနိုင်သောကြောင့် "ဝါသိတသာနု"ဟု သမာသ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **စုမ္ဗိတကူဋော-၌ ဂမကသမာသ်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ စုမ္ဗိတ-သဒ္ဒါသည် ကူဋော-ပုဒ်အပြင် ဗိန္ဒု-သဒ္ဒါကို ငဲ့နေသော်လည်း စုမ္ဗိတော ကူဋော-ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ ဗိန္ဒု-သဒ္ဒါ၏ စုမ္ဗိတ-ဟူသော မိမိအနက်၌သာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် "စုမ္ဗိတော ကူဋော စုမ္ဗိတဟူဋော"ဟု ဂမကသမာသ် တွဲစပ်ရပါသည်။

➢ **သံယဋ္ဌိတစရဏာ-ဟု သမာသ်စပ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ သံယဋ္ဌိတ-သဒ္ဒါသည် စရဏ-အပြင် သေလ-သဒ္ဒါကို ငဲ့နေသော်လည်း သံယဋ္ဌိတာ စရဏာ-

http://www.dhammadownload.com

ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ကဲ့သို့ သေလ-သဒ္ဒါ၏ သံယဇ္ဈိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် သံယဇ္ဈိတာ စရဏာ သံယဇ္ဈိတ စရဏာ-ဟု သမာသ်စပ်နိုင်ပါသည်။

➢ **နာနာ ရူတ္ဘ ဟိဏာ ပတိတ ပုပ္ဖောပသောဘိထ ကန္ဒရော-၌ ဥပသော ဘိတ-ပုဒ်၏ ပုပ္ဖ-သဒ္ဒါကိုငဲ့ခြင်းရှိပါလျက် မငဲ့အပ်သော ကန္ဒရပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဥပသောဘိတကန္ဒရော-ဟု သမာသ်ပြီးသော အခါ၌လည်း ပုပ္ဖသဒ္ဒါကို ဥပသောဘိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော ဂမကသတ္တိရှိသောကြောင့် ကန္ဒရနှင့် သမာသ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ-၌ ဂမကသမာသ်ဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဥပသောဘိတသဒ္ဒါသည် ကန္ဒရပုဒ်အပြင် ပုပ္ဖသဒ္ဒါကို ငဲ့နေသော်လည်း ဥပသောဘိတာနိဇဝ ကန္ဒရာနိ ဟူသော ဝါကျအခိုက်ကဲ့သို့ ပုပ္ဖသဒ္ဒါ၏ ဥပသောဘိတ-ဟူသော မိမိအနက်၌သာ စပ်ရသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အစပ်သမ္ဗန်ကို သိစေတတ်သောကြောင့် "ဥပသောဘိတာနိဇဝ ကန္ဒရာနိ ဥပသောဘိတကန္ဒရာနိ"ဟု ဂမကသမာသ်တွဲစပ်ရပါသည်။

➢ **ရုက္ခောပသောဘိတကန္ဒရော-၌ ကန္ဒရပုဒ်နှင့် သမာသ်ဖြစ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဥပသောဘိတကန္ဒရော-ဟု သမာသ်ပြီးသော အခါ၌လည်း ရုက္ခသဒ္ဒါကို ဥပသောဘိတ-ဟူသော မိမိ၌သာ စပ်ရသည်၏အဖြစ်ကို သိစေတတ်သော ဂမကသတ္တိရှိသောကြောင့် ကန္ဒရနှင့် သမာသ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဆန္ဒဇာတ စသည်တို့၌ ဝိသေသန-ဝိသေသျနှစ်မျိုး ရှေ့ကဖြစ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဆန္ဒဇာတ စသည်တို့၌ ဝိသေသန, ဝိသေသျတို့သည် ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအတိုင်းဖြစ်သောကြောင့် ဝိသေသန, ဝိသေသျနှစ်မျိုး ရှေ့က ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဆိန္နဟတ္ထော-ဟူသော ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်ကို ဟတ္ထစ္ဆိန္နော-ဟု ပြင်၍ ရနိုင်/မရနိုင်** ။ ။ ဝိသေသန, ဝိသေသျတို့သည် ဝဒန္တပုဂ္ဂိုလ်၏ အလိုအတိုင်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဟတ္ထနှင့်ဆိန္ဒ နှစ်ပုဒ်လုံး ရှေ့က နေနိုင်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ဟတ္ထစ္ဆိန္နော-ဟု ပြင်၍ ရနိုင်ပါသည်။ [မာသဇာတော+ဇာတမာသော-စသည်နည်းတူ]

➢ **ဥပမာနပုဗ္ဗပဒ ဗဟုဗ္ဗီဟိ-၌ ဣဝ/ဝိယသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး**

နိဂြောဓ-၏ ဥပမာနဖြစ်ကြောင်း ပရိမဏ္ဍလ-၏ ဥပမေယျဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေခြင်း အကျိုးငှာ ဣဝ/ဝိယသဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

၃၂၉။ နာမာနံ သမုစ္စယော ဒွန္ဒော

နာမာနံ ဧကဝိဘတ္တိကာနံ ယော သမုစ္စယော၊ သော ဒွန္ဒသညော ဟောတိ။

စန္ဒိမာစ သူရိယော၀ စန္ဒိမသူရိယာ၊ သမဏောစ ဗြာဟ္မဏောစ သမဏာ

http://www.dhammadownload.com

ပြာဟ္မဏာ၊ သာရိပုတ္တောစ မောဂ္ဂလ္လာနောစ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ပြာဟ္မဏောစ ဂဟပတိကောစ ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ ယမောစ ဝရုဏောစ ယမဝရုဏာ၊ ကုဝေရောစ ဝါသဝေါစ ကုဝေရဝါသဝါ။ ဒွန္ဒက္ကစ္စနေန ကွတ္ထော? ဒွန္ဒဌာဝါ။

* နာမာနုံဝိဘတ်တုကုန်သော နာမ်တို့၏။(ဝါ) ဝိဘတ်တုကုန်သော နာမ်တို့တွင်။ သမုစ္စယော၊ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။(ဝါ) အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ဒွန္ဒော၊ဒွန္ဒမည်၏။ * ဓကဝိဘတ္တိကာနုံ၊တူသောဝိဘတ်ရှိကုန်သော။နာမာနုံ၊နာမ်တို့၏။(ဝါ) နာမ်တို့တွင်။ယော သမုစ္စယော၊အကြင်ပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။(ဝါ) အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။သော သမုစ္စယော၊ထိုပေါင်းစည်းခြင်းအနက်သည်။(ဝါ) အနက်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ဒွန္ဒသညော၊ဒွန္ဒမည်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

စန္ဒိမာစ၊လလည်း။သူရိယောစ၊နေလည်း။စန္ဒိမသူရိယာ၊လ၊ နေတို့။ * သမဏောစ၊ရဟန်းလည်း။ပြာဟ္မဏောစ၊ပုဏ္ဏားလည်း။သမဏပြာဟ္မဏာ၊ရဟန်း, ပုဏ္ဏားတို့။ * သာရိပုတ္တောစ၊သာရိပုတ္တရာလည်း။မောဂ္ဂလ္လာနောစ၊မောဂ္ဂလ္လာန်လည်း။သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊သာရိပုတ္တရာ, မောဂ္ဂလ္လာန်တို့။ * ပြာဟ္မဏောစ၊ပုဏ္ဏားလည်း။ဂဟပတိကောစ၊သူကြွယ် လည်း။ပြာဟ္မဏဂဟပတိကာ၊ပုဏ္ဏား, သူကြွယ်တို့။ * ယမောစ၊ယမမင်းလည်း။ဝရုဏောစ၊ဝရုဏနတ်မင်းလည်း။ယမဝရုဏာ၊ယမမင်း, ဝရုဏနတ်မင်းတို့။ * ကုဝေရောစ၊ကုဝေရနတ်မင်းလည်း။ဝါသဝေါစ၊ဝါသဝနတ်မင်းလည်း။ကုဝေရဝါသဝါ၊ကုဝေရနတ်မင်း, ဝါသဝနတ်မင်းတို့။ဒွန္ဒက္ကစ္စနေန၊ဒွန်အမည်ကို မှည့်ရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊နည်း။ဒွန္ဒဌာဝါ၊ဒွန္ဒဌာဝါ-စသောသုတ်တို့၌ ဒွန်-ဟုခေါ်ဆိုရခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **နာမာနံ+သမုစ္စယော+ဒွန္ဒော-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော သညာသုတ်။**

➢ **ဒွန္ဒော-ဝိဂ္ဂဟ။** ။ ဒွေစ ဒွေစ ဒွန္ဒာ၊ ဒွန္ဒော ဝိယာတိ ဒွန္ဒော။

➢ **ဒွန်ခွစ်မျိုး။** ။ ၁။ ဣတရိတရယောဂဒွန်။ ၂။ သမာဟာရဒွန်-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်-၌ စသဒ္ဒါထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ-ပြဃုဂ်-၌ သာရိပုတ္တသဒ္ဒါ, မောဂ္ဂလ္လာနသဒ္ဒါတို့၏အပြန်အလှန် ဆည်းယူခြင်းကြိယာကို ထွန်းပြခြင်းအကျိုးငှာ စသဒ္ဒါကို ထည့်ဆိုရပါသည်။

➢ **သမာသ်ပြီးလတ်သော် စသဒ္ဒါတို့ကို ချေပစ်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ သမာသ်သည်ပင် စသဒ္ဒါ၏သမုစ္စည်းအနက်ကို ဟောအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်ငင်း, ဝုတ္တတ္ထာနမပ္ပယောဇဂါ-ဟူသော ပရိဘာသာကြောင့်ငင်း, သမာသ်ပြီးလတ်သော် စသဒ္ဒါတို့ကို ချေပစ်ရပါသည်။

➢ **နာမာနံသဒ္ဒါ တဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အခြားသမာသ်များသည် ခွစ်ပုဒ်, သုံးပုဒ်သာ သမာသ်တွဲစပ်နိုင်၏။ဤဒွန်သမာသ်ကား လေးပုဒ်, ငါးပုဒ်-စသည်ဖြင့် များ

http://www.dhammadownload.com

စွာသောနာမ်ပုဒ်တို့၏လည်း သမာသ်ဖြစ်ခြင်းကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကေဝိဘတ္တိကာနံဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**။ ။ တစ်ဝါကျတည်း၌ ဝိဘတ်တူသော နာမ်ပုဒ်များကိုသာ ဒွန်သမာသ်စပ်နိုင်သည်ဟု ပြဆိုပါသည်။

➢ **သမုစ္စယ, အရ- [သမုစ္စည်း ၄-မျိုး-ဒွန် ၄-မျိုး]** ။ ။ ၁။ ကေဝလသမုစ္စည်း-အန္ဝာစယ-စသည်တို့ခွဲ့ မရောမယှက် သက်သက်သောသမုစ္စည်း။ ၂။အန္ဝာစယသမုစ္စည်း-နောက်ထပ်ပေါင်းဆည်းခြင်း။ ၃။ကြတရီတရယောဂသမုစ္စည်း-အခြားအနက်၏ အခြားအနက်နှင့်ယှဉ်ခြင်း။ ၄။ သမာဟာရသမုစ္စည်း-ပေါင်း၍ ဆောင်ခြင်း။

➢ **ဤသုတ်၌ ယူရမည့် သမုစ္စည်း**။ ။ နာမ်တို့၏ အချင်းချင်းယုတ္တထွဖြစ်သောကြောင့် ကြတရီတရယောဂသမုစ္စည်း, သမာဟာရသမုစ္စည်း-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်၌ ကေဝလသမုစ္စည်း အန္ဝာစယသမုစ္စည်း-နှစ်ပါးကို မယူရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ကြိယာကို ငဲ့ခြင်းရှိရကား နာမ်တို့၏အချင်းချင်း ယုတ္တထွမဖြစ်သောကြောင့် ။

➢ **သမာသ်မဖြစ်နိုင်သော သမုစ္စည်း [ဒွန္ဒ်]** ။ ။ ကြိယာကို ငဲ့ခြင်းရှိသည့်အတွက် နာမ်တို့၏အချင်းချင်း ယုတ္တထွမဖြစ်သောကြောင့် ကေဝလသမုစ္စည်းနှင့် အန္ဝာစယသမုစ္စည်း-တို့ဖြစ်ပါသည်။ [**ရှင်းလင်းချက်**] စီဝရံ ပိဏ္ဍာပါတဉ္စ ပစ္စယံ သယနာသနံ အဒါသိ-၌ စီဝရံသည် အဒါသိကိုငဲ့၏။ပိဏ္ဍာပါတံ-စသော ၃-ပုဒ်သည်လည်း အဒါသိကိုငဲ့၏။ဤသို့လျှင် စီဝရံ ပိဏ္ဍာပါတဉ္စ ပစ္စယံ သယနာသနံ-တို့သည် မိမိတို့အချင်းချင်း သမုစ္စယ သမုစ္စေတဒ္ဒ-အဖြစ်ဖြင့် ငဲ့ကြ, စပ်ကြသော်လည်း မိမိတို့အချင်းချင်းမှတစ်ပါး 'အဒါသိ'ဟူသော ကြိယာပုဒ်တစ်ပါးကိုလည်း ငဲ့နေကြသေးသောကြောင့် ယုတ္တထွမဖြစ်ရကား "စီဝရပိဏ္ဍာပါတပစ္စယ သယနာသနာနိ"-ဟု ဒွန်သမာသ်မဖြစ်နိုင်ပါ။

➢ **ဒါနဉ္စ သီလဉ္စ ဒါနသီလံ-ဟု သမာသ်မဖြစ်နိုင်ပုံ/အန္ဝာစယသမုစ္စည်းပုံစံ**

ဒါနဉ္စ ဒေဟိ, သီလဉ္စ ရက္ခာဟိ-၌ ဒါနံနှင့်သီလံသည် အချင်းချင်း အလျှဉ်းမငဲ့ကြ၊ ဒါနံ-သည် 'ဒေဟိ'ဟူသော ကြိယာကို သီလံလည်း 'ရက္ခာဟိ'ဟူသော ကြိယာကိုသာ ငဲ့သောကြောင့် ယုတ္တထွမဖြစ် ရကား ဒါနဉ္စ သီလဉ္စ ဒါနသီလံ-ဟု သမာသ်မဖြစ်နိုင်ပါ။

➢ **သမာသ်ဖြစ်နိုင်သော သမုစ္စည်း**။ ။ နာမ်တို့၏အချင်းချင်း ပေါင်းစပ်အပ်သောအနက်ရှိသောကြောင့် ကြတရီတရယောဂသမုစ္စည်းနှင့် သမာဟာရသမုစ္စည်း-တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်မည်ပုံ**။ ။ နှစ်ပုဒ် နှစ်ပုဒ်အားဖြင့် တည်ခြင်းကြောင့် ဝိဘတ်တူနာမ်ပုဒ်တို့၏ ပေါင်းအပ်သောအနက်ရှိသောသဒ္ဒါသည် ဒွန်သမာသ်မည်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်၏ ဒွန္ဒသဒ္ဒါနှင့်တူပုံ**။ ။ မဟာပုရိသော-စသော အခြားသမာသ်

http://www.dhammadownload.com

များ၌ နှစ်ပုဒ်ပေါင်းစပ်မှ ယောက်ျားမြတ်-စသော တစ်နက်သာရကြောင့် နောက်ပုဒ်အနက်ဖြစ်စေ, ရှေ့ပုဒ်အနက်ဖြစ်စေ, အညပုဒ်အနက်ဖြစ်စေ, အနက်တစ်ခုသာပဓာနဖြစ်ကြသည်။သမဏဗြာဟ္မဏာ- စသော သမာသ်များ၌ကား ရဟန်း, ပုဏ္ဏား-နှစ်မျိုးလုံးကိုရ၍ နှစ်နက်လုံးပဓာနဖြစ်သည်၊ထို့ကြောင့် ဒွန်သမာသ်သည် စုံတွဲအနက်နှစ်ခုကို ဟောသောကြောင့် ဒွန္ဒသဒ္ဒါနှင့် တူပါသည်။

➢ **သမုစ္စည်းမည်ပုံ။** ။ နှစ်ပါးသောနာမ်, များစွာသောနာမ်ပုဒ်တို့ကို ပေါင်းစည်းခြင်းသည် သမုစ္စည်းမည်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်၏ ဧကတ္ထီဘာဝဖြစ်ပုံ။** ။ သမဏဗြာဟ္မဏာ-၌ သမဏသဒ္ဒါသည် ရဟန်း, ပုဏ္ဏား-ဟူသောအနက်, ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါသည်လည်း ပုဏ္ဏား, ရဟန်း - ဟူသော အနက်နှစ်ပါးလုံးကို တစ်ပြိုင်နက်သော ခဏ၌ပင် ပြနိုင်သောကြောင့် ဧကတ္ထီဘာဝဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်အရာ၌ 'ဥဘယပဒတ္ထပ္ပဓာန'နှင့် 'ဧကတ္ထီဘာဝ'ဟူသော စကားနှစ်ရပ် မဆန့်ကျင်ပုံ။** ။ အဗြာဟ္မဏော-စသည်၌ ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါသည် ပုဏ္ဏားစစ်အနက်အပြင် ပုဏ္ဏားတုဟူသော သဒိသအနက်ကိုသာ ဟောသကဲ့သို့ သမဏဗြာဟ္မဏာ-စသည်၌လည်း သမဏသဒ္ဒါသည် ရဟန်းဟူသောမူလအနက်အပြင် ပုဏ္ဏားဟူသောအခြားအနက်ကိုလည်း တပြိုင်နက်ဟောနိုင်သည်။ ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါသည်လည်း ပုဏ္ဏားဟူသောမူလအနက်အပြင် ရဟန်းဟူသောအခြားအနက်ကိုလည်း တပြိုင်နက်ဟောနိုင်သည်။ထိုသို့ဟောနိုင်လျှင် သမဏ၏ဟောနက် တစ်စုံကိုပင် ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါကလည်း ဟောသည်။ဗြာဟ္မဏသဒ္ဒါ၏ဟောနက်တစ်စုံကိုပင် သမဏသဒ္ဒါကလည်း ဟောသည်။ထိုသို့ သဒ္ဒါနှစ်ခု၏အနက်သည် တူနေသောကြောင့် ဧကတ္ထဖြစ်သည်။ဤသို့ နှစ်ပုဒ်လုံးကပင် အနက်နှစ်ခုကို တပြိုင်နက်သဘောတူပြိုင်သောကြောင့် နှစ်ပုဒ်အနက်ပြဌာန်းသော်လည်း ဧကတ္ထီဘာဝ လက္ခဏာနှင့် မဆန့်ကျင်ပါ။

➢ **ဒွန်သမာသ်အရာ၌ သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက အနက်နှစ်ခုတပြိုင်နက် ပြနိုင်ပုံ (၀၊) ဆောင်နိုင်ပုံ။** ။ ဂဝဿက်-စသည်၌ ဂေါသဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက နွား, မြင်း-ဟူသော အနက်နှစ်ခုကို အဿသဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက မြင်း, နွား-ဟူသော အနက်နှစ်ခုကို ပြနိုင်၏ အဿနှင့်မတွဲဘဲ ဂေါသဒ္ဒါသက်သက်, ဂေါနှင့်မတွဲဘဲ အဿသဒ္ဒါသက်သက်က အနက်နှစ်ခုကို မ်ပြနိုင်သောကြောင့် သဒ္ဒါတစ်ခုတည်းက အနက်နှစ်ပါးကိုတစ်ပြိုင်နက် ပြနိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ [ဥပမာ] ဘူသဒ္ဒါသည် ခံစားခြင်း, လွှမ်းမိုးခြင်း-စသော အနက်တို့ကို အနု, အဘိ-စသော ဥပသဂ်ရတို့နှင့်တွဲမှသာ ပြနိုင်၏။ ဘူသဒ္ဒါသက်သက်က မပြနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး။ ။ ဣတရီတရယောဂဒွန်သမာသ်ပုဒ်တို့၏ ဝုစ်ကိုသာ အကြောင်းနှင့်တကွ သတ်မှတ်ပြပါ။ ➢ **ဣတရီတရယောဂဒွန်၌ ဗဟုဝုစ်သာဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း**။ ဖြေ။ ။ ဣတရီတရယောဂဒွန်သမာသ်ပုဒ်တို့သည် အစိတ်အစိတ်ပြဌာန်းသောကြောင့် ဗဟုဝုစ်သာ ဖြစ်ရပါသည်။

➢ **သာရီပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ-၌ သာရီပုတ္တသဒ္ဒါ ရှေ့တထားရခြင်းအကြောင်း**။ ဒွန်သမာသ်၌ ပူဇော်အပ်သော အနက်ဒျင်းတူလျှင် သာ၍ပူဇော်အပ်သော အနက်ကို ဟောသောပုဒ်သည် ရှေ့ကနေ၏။ထို့ကြောင့် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထက် အရှင်သာရိပုတ္တရာ-က ပဌမအဂ္ဂသာဝကဖြစ်ရကား သာရီပုတ္တသဒ္ဒါကို ရှေ့ကထားရပါသည်။

➢ **ဒွန်သမာသ်၏ လိင်**။ ။ နောက်ပုဒ်၏လိင် ဖြစ်ပါသည်။ [ထို့ကြောင့် မာတာ-ဣတ္ထိလိင်။ ပိတာ-ပုလ္လိင်]-ဟု လိင်ကွဲရာ၌ ပိတာအတိုင်း 'မာတာပိတရော'ကို ပုလ္လိင်-ဟု မှတ်ရမည်။ ဇာယာပတိ-ဟု လိင်ကွဲရာ၌ ပတိ၏လိင်လိုက်၍ ပုလ္လိင်-ဟု မှတ်ရမည်။

➢ **မာတာပိတရော-၌ လိင်**။ ။ အသမာဟာရဒွန်သမာသ်-၌ နောက်ပုဒ်လိင် အတိုင်း လိင်ရှိရမည်ဖြစ်သောကြောင့် မာတာပိတရော-ကား ပုလ္လိင်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မာတာပိတရော-ပုံစံဝယ် ဒွန်သမာသ်အရာ၌ 'မာတုပိတု'ဟု မနေဘဲ 'မာတာပိတရော'ဟု ဖြစ်နေရခြင်းအကြောင်း**။ ။ တေသုဝုဒ္ဓိ-စသောသုတ်ကြီးဖြင့် ရှေ့ပုဒ်၌ ဥ-ကို အာပြု၍ထားသောကြောင့် မာတုပိတု-ဟု မနေဘဲ မာတာပိတရော-ဟု ဖြစ်နေပါသည်။ (၁၃၆၂-ခုနှစ် တနင်္သာရီတိုင်း)

၃၃၀။ မဟတံ မဟာ တုလျာမိကရဏော ပဒေ

တေသံ မဟန္တသဒ္ဒါနံ မဟာအာဒေသော ဟောတိ တုလျာမိကရဏော ပဒေ။

မဟန္တောစ သော ပုရိသောစာတိ မဟာပုရိသော၊ မဟန္တီစ သာ ဒေဝီစာတိ မဟာဒေဝီ၊ မဟန္တဉ္စ တံ ဗလဉ္စာတိ မဟာဗလံ၊ မဟန္တောစ သော နာဂေါစာတိ မဟာနာဂေါ၊ မဟန္တောစ သော ယသောစာတိ မဟာယသော၊ မဟန္တဉ္စ တံ ပဒုမဝနဉ္စာတိ မဟာပဒုမဝနံ၊ မဟန္တီစ သာ နဒီစာတိ မဟာနဒီ၊ မဟန္တောစ သော မဏိစာတိ မဟာမဏိ၊ မဟန္တောစ သော ဂဟပတိကောစာတိ မဟာဂဟပတိ ကော၊ မဟန္တဉ္စ တံ ဓနဉ္စာတိ မဟာဓနံ၊ မဟန္တောစ သော ပုညောစာတိ မဟာပုညော။ ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏေန? ကုစိ မဟန္တသဒ္ဒသ မဟာဒေသော ဟောတိ။ မဟန္တဉ္စ တံ ဖလဉ္စာတိ မဟာဖွလံ၊ မဟာဖလံ၊ ဇဝံ မဟာဇနံ၊ မဟာဇယံ။

[မဟန္တဉ္စ တံ ဓနဉ္စာတိ မဟာဇနံ၊ မဟန္တဉ္စ တံ ဘယဉ္စာတိ မဟာဇယံ]

* တုလျာမိကရဏော၊တူသောတည်ရာအနက်ရှိသော။ပဒေ၊ပုဒ်ကြောင့်။မဟတံ၊

http://www.dhammadownload.com

မဟန္တသဒ္ဒါ တစ်ခုတို့၏။မဟာ၊မဟာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တုလျာဓိကရဏော၊သော။ပဒေ၊ကြောင့်။တေသံ မဟန္တသဒ္ဒါနံ၊ထိုမဟန္တသဒ္ဒါ တစ်ခုတို့၏။မဟာအာဒေသော၊မဟာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

မဟန္တောစ၊မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။သော၊ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ပုရိသောစ၊ယောက်ျားလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာပုရိသော၊ယောက်ျားမြတ်မည်၏။ * မဟန္ဒိစ၊မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။သာ၊ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ဒေဝိစ၊မိဖုရားလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကျ်ိုန့စ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မဟာဒေဝိ၊မြတ်သော မိဖုရားကြီးမည်၏။ * မဟန္တဋ္ဌာ၊ကြီးသည်လည်း ဟုတ်၏။တံ၊ထိုကြီး၏ဟူသည်။ဗလဋ္ဌာ၊ခွန်အားလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကျ်ိုန့စ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မဟာဗလဋ္ဌာ၊ကြီးသော ခွန်အားမည်၏။ * မဟန္တောစ၊ကြီးသည်လည်း ဟုတ်၏။သော၊ထိုကြီး၏ဟူသည်။နာဂေါစ၊ဆင်လည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာနာဂေါ၊ဆင်ပြောင်ကြီးမည်၏။ * မဟန္တောစ၊များမြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏သော၊ထိုများမြတ်၏ဟူသည်။ယသောစ၊အခြံအရံလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာယသော၊များမြတ်သော အခြံအရံမည်၏။ * မဟန္တဋ္ဌာ၊ကြီးကျယ်သည်လည်း ဟုတ်၏။တံ၊ထိုကြီးကျယ်၏ဟူသည်။ပဒုမဝဏ္ဏ၊ပဒုမ္မာကြာတောလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာ ပဒုမဝဏ်၊ပဒုမ္မာကြာတောကြီး မည်၏။ * မဟန္တီစ၊ကြီးသည်လည်း ဟုတ်၏။သာ၊ထိုကြီး၏ဟူသည်။နဒီစ၊မြစ်လည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာနဒီ၊မြစ်ကြီး မည်၏။ * မဟန္တောစ၊ကြီးမြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။သော၊ထိုကြီးမြတ်၏ဟူသည်။မဏိစ၊ပတ္တမြားလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာမဏိ၊ပတ္တမြားကြီးမည်၏။ * မဟန္တောစ၊မြတ်သည်လည်း ဟုတ်၏။သော၊ထိုမြတ်၏ဟူသည်။ဂဟပတိကောစ၊သူကြွယ် (သူဌေး)လည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာဂဟပတိကော၊မြတ်သောသူကြွယ် (သူဌေး)ကြီးမည်၏။ * မဟန္တဋ္ဌာ၊များသည်လည်း ဟုတ်၏။တံ၊ထိုများ၏ဟူသည်။ဓနဋ္ဌာ၊ဥစ္စာလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ ကြောင့်။မဟာဓန်၊များသောဥစ္စာမည်၏။ * မဟန္တောစ၊ကြီးသည်လည်း ဟုတ်၏။သော၊ထိုကြီး၏ဟူသည်။ပုညောစ၊ပုဉ်း (ဘုန်း)ရှိသူလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာပုညော၊ပုဉ်း (ဘုန်း)ကြီးသူမည်၏။ ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏေန၊ [မဟတံ-ဟူသော] ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါလွန်ဖြင့်။ကွစိဒဋ္ဌ။မဟန္တသဒ္ဒဿ၊မဟန္တသဒ္ဒါ၏။မဟာအာဒေသော၊မဟာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။* မဟန္တဋ္ဌာ၊ကြီးသည်လည်း ဟုတ်၏။တံ၊ထိုကြီး၏ဟူသည်။ဗလဋ္ဌာ၊သစ်သီးလည်း ဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မဟာဗွဲလ်၊ကြီးသောသစ်သီးမည်၏။ ဧဝံ၊ဤအတူ၊မဟာဗွဲလ်၊ကြီးသောအား။မဟာဒန်၊များသောဥစ္စာ။မဟာဗ္ဘယ်၊ကြီးသောဘေး။

➢ **မဟတံ+မဟာ+တုလျာဓိကရဏော+ပဒေ-ဟု (၄)ပုဒ် အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ပဒ, အရ။** ။ မဟန္တ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့်အရတူသော ပုရိသ, ဒေဝီ, ဗလ,

http://www.dhammadownload.com

နာဂ, ယသ, ပဒုမဝန, နဒီ, မဏိ, ဂဟပတိက, ဓန, ပုည-စသောပုဒ်များကို ယူရပါမည်။

➢ **မဟတံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး**။ ။ [မဟတော-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် မဆိုဘဲ] မဟတံ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည် မဟပ္ပလံ, မဟဒ္ဓနံ, မဟဇ္ဇယံ-စသည်တို့၌ မဟတံ-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါဖြင့် မဟန္တကို ပဟပြုရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **မဟတံ-ဟု ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ**။ ။ မဟန္တသဒ္ဒါ တစ်ခုတည်းဖြစ်သော ကြောင့် မဟန္တသဟု ဧကဝုစ်ဖြင့်သာ ဆိုသင့်ပါလျက် မဆိုမူ၍ မဟတံဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည် ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **မဟန္တဥ္စ တံ ဓနဥ္စာတိ မဟာဓနံ-၌ မဟာဓနံ/မဟဒ္ဓနံ-ပါဠိနှစ်မျိုး အဆုံးအဖြတ်**။ ။ မဟတံ မဟာ တုလျာဓိကရဏော ပဒေ-သုတ်ဖြင့် မဟန္တ-ကို မဟာပြု၍ ဒွေဘော်မလာလျှင် မဟာဓနံ-ပါဠိမှန်ပါသည်။ ယင်းသုတ်၌ မဟတံ-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါဖြင့် မဟန္တ-ကို မဟပြု၍ ဒွေဘော်လာလျှင် မဟဒ္ဓနံ-ပါဠိလည်း မှန်ပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/မဟတံ မဟာ-ဟူသုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး**။ ။ မဟတံ မဟာ-ဟူသော ဒွိဓာ ကရဏယောဂဝိဘာဂဖြင့် မဟာပညော-ဟူသော ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်၌လည်း မဟန္တသဒ္ဒါကို မဟာပြုနိုင်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တုလျာဓိကရဏသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး**။ ။ ရှေ့၌ မဟန္တသဒ္ဒါပါသော ကမ္မဓာရဲသမာသ်, ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်နှစ်ပါးကို ယူနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကမ္မဓာရဲသမာသ်၌ ဝိသေသနပုဒ် ရှေ့၌ကျရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ဝိသေသနဖြစ်သော ရှေ့ပုဒ်ကို မဟာအပြုစီရင်ရသောကြောင့်-တည်း။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သောသမာသ်**။ ။ ကမ္မဓာရဲသမာသ်, ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်

၃၃၁။ ဣတ္ထိယံ ဘာသိတ ပုမိတ္ထိ ပုမာဝစေ

ဣတ္ထိယံ တုလျာဓိကရဏော ပဒေ စေ ဘာသိတ ပုမိတ္ထိ ပုမာဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဒီဃာ ဇယ်ာ ယသ သောယံ ဒီဃဇယော်၊ ကလျာဏဘရိယော၊ ပဟူတပညော။

ဘာသိတပုမေတိ ကိမတ္ထံ? ပြာဟုဏဟန္တစ သာ ဘရိယာစာတိ ပြာဟုဏဟန္တ ဘရိယာ။ [ကလျာဏာ ဘရိယာ ယသ သောယံ ကလျာဏဘရိယော။ ပဟူတာ ပညာ ယသ သောယံ ပဟူတပညော။]

* ဣတ္ထိယံ၊နိယတဣတ္ထိလိင်၌။ဝတ္တမာနေ၊ဖြစ်သော။တုလျာဓိကရဏော၊တူသော တည်ရာ အနက်ရှိသော။ပဒေ၊ပုဒ်ကြောင့်။ဘာသိတပုမာ၊ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော။ ဣတ္ထိ၊အနိယတဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါသည်။စေ အတ္ထိ၊အကယ်၍ ရှိငြားအံ့။သော၊ထိုအနိယတဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကို။ပုမာဝ၊ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ရှုမှတ်အပ်၏[ဝုတ္တိအနက်တူ] ယသ၊အကြင်ယောကျာ်းအား။ဒီဃာ၊ရှည်သော။ဇယ်၊မြင်းခေါင်းသည်။အတ္ထိ၊

http://www.dhammadownload.com

ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ၊ထိုယောက်ျားသည်။ဒီဃဇယော၊ (ရှည်သော မြင်းခေါင်းရှိသော ယောက်ျား) မည်၏။ * ကလျာဏဘရိယော၊မယားကောင်း ရှိသသူ။ * ပဟူတပညော၊များသော ပညာရှိသသူ။ ➢ ဘာသိတပုမာတိပဒံ ဘာသိတပုမာ-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္တံ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။ဗြာဟ္ဓဏဗန္ဓု၊ပုဏ္ဏားမျိုးလည်း ဟုတ်၏။သာ၊ထိုပုဏ္ဏားမျိုးဟူသည်။ဘရိယာစ၊မယားလည်းဟုတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။ဗြာဟ္ဓဏဗန္ဓုဘရိယာ၊ (ပုဏ္ဏားမျိုး မယား) မည်၏။

➢ **ဣတ္ထိယံ+ဘာသိတပုမာ+ဣတ္ထီ+ပုမာ+ဣဝ+စေ-ဟု (၆) ပုဒ်ရှိသော တံသဘာဝါတိဒေသ (ဝိဓိ) သုတ်။**

➢ **ဘာသိတပုမာ-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ ဘာသိတော ပုမာ ဧတေနာတိ ဘာသိတပုမာ။

➢ **ပုမ္ဘော/ပုံလိင်/ပုမ္ဘာဝင့်ရမည့်အဝိါ ၄-ပါး** ။ ။ ၁။နောက်ပုဒ်သည် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ရှေ့ပုဒ်နှင့် တုလျာဓိကရဏဖြစ်ခြင်း၊ ၃။ ရှေ့ပုဒ်သည် ဝါကျမဖြစ်မှီ ရှေ့က ပုလ္လိင်ကို ဟောခဲ့ဘူးခြင်း၊ ၄။ ယခုဝါကျအတွင်း၌ ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောနေခြင်း

➢ **ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ ငဲ့ညွှန်းရခြင်းအကျိုး/ပုမ္ဘောငဲ့ရခြင်းအကျိုး**

ဒီဃဇယော်ဝယ် ဒီဃာ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၌ ဣတ္ထိပစ္စည်းဖြစ်သော အာသရပျောက်၍ ဒီဃ-ဟု အာပစ္စည်း မသက်မီကအတိုင်း ဖြစ်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သမာသ်အရာ၌ စီရင်ပါသနည်း။ (ဝါ) ပုမ္ဘော/ပုလ္လိင် ငဲ့ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ကမ္မဓာရယသညေစသုတ်ဖြင့် ကမ္မဓာရည်းသမာသ်အရာ၌ ပုမ္ဘောငဲ့မှုကို စီရင်လတံ့ဖြစ်သောကြောင့် (ဝါ) ကမ္မဓာရယသညေစသုတ်ကိုထောက်၍ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ်အရာ၌ စီရင်ပါသည်။ (ဝါ) ပုမ္ဘောငဲ့ပါသည်။

➢ **ဒီဃဇယော်-၌ ဒီဃ-သဒ္ဒါ၏ ဘာသိတပုမဖြစ်ပုံ** ။ ။ ဒီဃ-သဒ္ဒါသည် ဒီဃော သံသာရော-စသော ဝါကျမျိုး၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဘူး၏၊ ဒီဃာဇယ်-စသော ဝါကျ၌ကား ဣတ္ထိလိင်ကို ဟောဆဲဖြစ်၏။ ဤသို့ အခြားဝါကျ၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဘူးသည်ကို "ဘာသိတပုမာ"ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **ဘာသိတပုမာ-အရ** ။ ။ ရှေး၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူးသော ဒီဃာ-စသော ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

➢ **ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘောငဲ့ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဗဟုဒါသိကော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ နောက်ပုဒ်တို့ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ မငဲ့ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ခမာဓနော-၌ ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘော မငဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ခမာဓနော-၌ ဓန-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည် နပုံလိင်သာဖြစ်၍ ဣတ္ထိလိင် မဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင်

http://www.dhammadownload.com

(ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။

➢ **သဒ္ဓါဓုရော/သဒ္ဓါပကတိကော/ပညာပကတိကော/ပညာဝိသုဒ္ဓိကော တို့၌ ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဤပုံစံတို့၌ သဒ္ဓါ, ပညာ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်သည် သမာသ်မဖြစ်မီ ရှေ့အဖို့၌ ပုလ္လိင်ကို မဟောဘူးသောကြောင့် ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။

➢ **သမဏိဘတ္တိကော-၌ ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။

သမဏိ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့် ဘတ္တိ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည် တုလျာဓိကရဏ မဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။

➢ **ကုမာရိဘတ္တိကော/ကုမာရိဘတ္တိ-တို့၌ ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဤပုံစံတို့၌ ကုမာရိ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်နှင့် ဘတ္တိ-ဟူသော နောက်ပုဒ်သည် တုလျာဓိကရဏ မဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။

➢ **ဗဟုဒါသိကော/ ဗဟုကုမာရိတံ- တို့၌ ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘောင့်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။ [ဗဟုဒါသိကော-၌ ဗဟူ ဒါသိယော ဧတဿ-ဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု၍ "ဗဟုဒါသိ" ဟု ပကတိဖြစ်သောအခါ နောက်ပုဒ်ကိုင့်လျှင် ဒါသီ-၌ ဒါသ-ဟုဖြစ်၍ ကပစ္စည်းဖြင့် 'ဗဟုဒါသကော'ဟု ရုပ်ဖြစ်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘောင့်ရသည်။နောက်ပုဒ်ကို ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။]

➢ **ပုဗ္ဗဿာစ ဒက္ခိဏဿာစ ဒိသာယ ယဒန္တရာဠံ သာယံ ပုဗ္ဗဒက္ခိဏာ-၌ ပုဗ္ဗဒက္ခိဏာဝယ် ပုလ္လိင် (ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရခြင်း အကြောင်း/ကွစာဒိမဇ္ဇူတ္တရာနံ စသော သုတ်ဖြင့် ရဿပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပုဗ္ဗာနှင့် ဒက္ခိဏာ-သည် အနက်အရ မတူကြ၍ တုလျာဓိကရဏပုဒ် နှောင်းသည်၏အဖြစ် မရှိခြင်းကြောင့် ဣတ္တိယံ ဘာသိတ-စသောသုတ်ဖြင့် ပုလ္လိင်(ဝါ) ပုမ္ဘော မင့်ရပါ။ (ကွစာဒိသုတ်ဖြင့် ရဿ ပြုရပါသည်။)

၃၃၂။ ကမ္မဓာရယသညေစ

ကမ္မဓာရယသညေစ သမာသေ ဣတ္တိယံ တုလျာဓိကရဏေ ပဒေ ပုဗ္ဗေ ဘာသိတပုမိတ္တိ စေ ပုမာဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဗြာဟ္ဓဏဒါရိကာ၊ ခတ္တိယကညာ၊ ခတ္တိယကုမာရိကာ။ ဘာသိတပုမေတိ ကိမတ္ထံ? ခတ္တိယဗန္ဓုဒါရိကာ၊ ဗြာဟ္ဓဏဗန္ဓုဒါရိကာ။

[ဗြာဟ္ဓဏီစ သာ ဒါရိကာစာတိ ဗြာဟ္ဓဏဒါရိကာ၊ ခတ္တိယာစ သာ ကညာစာတိ ခတ္တိယကညာ၊ ခတ္တိယဗန္ဓူစ သာ ဒါရိကာစာတိ ခတ္တိယဗန္ဓုဒါရိကာ၊ ဗြာဟ္ဓဏဗန္ဓူစ

http://www.dhammadownload.com

သာ ဒါရိကာစာတိ ပြာဟ္မဏဗန္ဓုဒါရိကာ။]

* ကမ္မဓာရယသညေစ၊ကမ္မဓာရဲအမည်ရှိသော သမာသ်၌လည်း။ကျက်ထိုယ်၊နိယတ ကျက်ထိုလိုင်၌။ဝတ္တမာနေ၊ဖြစ်သော။တုလျာဓိကရဏော၊တူသောတည်ရာ အနက်ရှိသော ပဒေ၊ပုဒ်ကြောင့်။ဘာသိတပုမာ၊ဟောဖူးသော ပုလ္လိင်ရှိသော။ကျက်ထို၊အနိယတ ကျက်ထိုလိုင် ဟော သဒ္ဒါသည်။စေ အတ္ထိ၊အကယ်၍ ရှိငြားအံ့။သော၊ထိုအနိယတ ကျက်ထိုလိုင်ဟော သဒ္ဒါကို။ပုမာဝ၊ပုလ္လိင်ကဲ့သို့။ဒဋ္ဌော၊ရှုမှတ်အပ်၏။

ပြာဟ္မဏဒါရိကာ၊ပုဏ္ဏားသူငယ်မ။ * ခတ္တိယကညာ၊မင်းမိန်းမငယ်။ * ခတ္တိယ ကုမာရိကာ၊မင်းသမီး။ ➢ ဘာသိတပုမေတိပဒံ၊သည်။ကိုမတ္ထံ၊နည်း။ခတ္တိယဗန္ဓုဒါရိကာ၊ မင်းမျိုးမိန်းမငယ်။ * ပြာဟ္မဏဗန္ဓုဒါရိကာ၊ပုဏ္ဏားမျိုး မိန်းမငယ်။

➢ ကမ္မဓာရယသညေ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော တံသဘာဝါတိဒေသ(ဝိဓိ)သုတ်။

➢ ကမ္မဓာရယသည-ဝိဂ္ဂဟ ။ ။ ကမ္မဓာရယော ဣတိ သညာ ဧတေသာတိ ကမ္မဓာရယသညော။(တသ္မိ ကမ္မဓာရယသညေ)

➢ သညာ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ ပြာဟ္မဏဒါရိကာ-စသော သမာသ် သည် ကမ္မဓာရည်းမည်၏ဟု သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘောဒဲ့ရမည့်အင်္ဂါ ၄-ပါး ။ ။ ၁။ ကမ္မဓာရည်းသမာသ်ဖြစ်ခြင်း၊ ၂။ ဣတ္ထိလိင်၌ဖြစ်သော တူသောတည်ရာအနက်ရှိသော ပုဒ်နှောင်းခြင်း၊ ၃။ သမာသ် မဖြစ်မီ ရှေ့အဖို့၌ ပုလ္လိင်ကို ဟောဖူးခြင်း၊ ၄။ ယခု သမာသ်ဖြစ်သောအခါ ဣတ္ထိလိင် ကို ဟောနေခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ ပုမ္ဘာဝဲ့မူကြောင့် ရရှိသော အကျိုး ။ ။ ခတ္တိယကညာ-ဝယ် ရှေ့ပုဒ်၌ ဣတ္ထိပစ္စည်း ဆုတ်နစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ ခတ္တိယကုမာရီ-၌ ဣတ္ထိလိင် ဤပစ္စည်းနှင့် နေနိုင်ခြင်းအကြောင်း

ကမ္မဓာရယသညေစသုတ်သည် ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘာဝဲ့၍ နောက်ပုဒ်ကို ပုမ္ဘာဝ မဲ့သောကြောင့် နောက်ပုဒ်၌ ဣတ္ထိလိင် ဤပစ္စည်းဖြင့် ခတ္တိယကုမာရီ-ဟု နေနိုင် ပါသည်။

➢ ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ ပုမ္ဘာဝဲ့ရခြင်းအကျိုး ။ ။ ခတ္တိယကုမာရီ, ကုမာရသမဏီ, တရုဏပြာဟ္မဏီ စသည်တို့ဝယ် နောက်ပုဒ်၌ ဣတ္ထိပစ္စည်း မဆုတ်နစ်ခြင်း အကျိုး

http://www.dhammadownload.com

ရှိပါသည်။

➢ **နန္ဒာပေါက္ခရဏီ-၌ ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘာဝ မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နန္ဒာ-သဒ္ဒါသည် သညာ-သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘာဝ မဲ့ရပါ။

➢ **စန္ဒာဒေဝီ-၌ ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘာဝ မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ စန္ဒာ-သဒ္ဒါသည် သညာ-သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် ပုလ္လိင်/ပုမ္ဘာဝ မဲ့ရပါ။

➢ **ကုမာရီရတနံ-၌ ပုလ္လိင် မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ကုမာရီရတနံ-၌ ရတနံ သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင် မဟုတ်သောကြောင့် (ဝါ) နပုလ္လိင်ဖြစ်နေသောကြောင့် ပုလ္လိင် မဲ့ရပါ။

➢ **သမဏီပဒုမံ-၌ ပုလ္လိင် မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။သမဏီပဒုမံ-၌ ပဒုမ သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင် မဟုတ်သောကြောင့် (ဝါ) နပုလ္လိင်ဖြစ်နေသောကြောင့် ပုလ္လိင် မဲ့ရပါ။

➢ **ဂင်္ဂါနဒီ-၌ ပုလ္လိင် မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဂင်္ဂါ-ဟူသောပုဒ်သည် ဟောဖူးသော ပုလ္လိင် မရှိသောကြောင့် ပုလ္လိင် မဲ့ရပါ။

➢ **တဏှာနဒီ-၌ ပုလ္လိင် မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တဏှာ-ဟူသောပုဒ်သည် ဟောဖူးသော ပုလ္လိင် မရှိသောကြောင့် ပုလ္လိင် မဲ့ရပါ။

➢ **ပထဝီဓာတု-၌ ပုလ္လိင် မဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ပထဝီ-ဟူသောရှေ့ပုဒ်သည် ဟောဖူးသော ပုလ္လိင် မရှိသောကြောင့် ပုလ္လိင် မဲ့ရပါ။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ မဲ့သင့်သော ပုဒ်အမျိုးအစားကို - အကြောင်းနှင့်တကွ ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ နန္ဒာပေါက္ခရဏီ, နန္ဒာဒေဝီ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ သညာ-သဒ္ဒါဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကို ပုလ္လိင်ကဲ့သို့ မဲ့ရပါ။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဩ့် ပုမ္ဘာဝဲ့ရာ၌ ရှေ့/နောက် နှစ်ပုဒ်တို့တွင် မည်သည့်ပုဒ်ကို ဲ့ပါသနည်း၊ ရှုပသိဒ္ဓိကျမ်းလာ ပုံစံနှင့်တကွ မှတ်သားဖွယ် ရှင်းပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ခတ္တိယကုမာရီ, ဂုမာရသာမဏီ, တရုဏဗြာဟ္မဏီ-စသော ပြယုဂ်တို့ဝယ်-နောက်ပုဒ်တို့၌ ဣတ္ထိလိင်ပစ္စည်း မပျောက်ဘဲ ရှိနေသောကြောင့် ရှေ့ပုဒ်ကိုသာ - ပုမ္ဘာဝ (ဝါ) ပုလ္လိင် ဲ့ရပါသည်။

➢ **ပုမ္ဘာဝါတိဒေ့သသုတ် ၂-သုတ်အထူး** ။ ။ ဣတ္ထိယ် ဘာသိတ-သုတ်ကား ဂဟုဋ္ဌိဟိသမာသ်အရာ၌ စီရင်ပါသည်။ ကမ္မဓာရယသညေစသုတ်ကား ကမ္မဓာရဲ့ သမာသ်အရာ၌ စီရင်ပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃၃၃။ အတ္တံ နဿ တပ္ပရိသေ

နဿ ပဒဿ တပ္ပရိသေ ဥတ္တရပဒေ အတ္တံ ဟောတိ။ နှ ပြာဟ္မဏော အပြာဟ္မဏော၊ အဝသလော၊ အဘိက္ခု၊ အပဋ္ဌဝဿံ၊ အပဋ္ဌဂဝံ။

* တပ္ပရိသေ၊တပ္ပရိသ်သမာသ်၌။(မုခ) တပ္ပရိသ်သမာသ်ကြောင့်။ (ဥပစာ) နဿ နှိုပါတ်၏။အတ္တံ၊အ-၏အဖြစ်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တပ္ပရိသေ၊၌။ဥတ္တရပဒေ၊ နောက်ပုဒ်ကြောင့်။နဿ ပဒဿ၊နှ-နိပါတ်ပုဒ်၏။အတ္တံ၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပြာဟ္မဏော၊ပုဏ္ဏားစစ်သည်။နှ။မဟုတ်။အပြာဟ္မဏော၊ပုဏ္ဏားစစ် မဟုတ်။(ပုဏ္ဏားတု) အဝသလော၊သူယုတ်မဟုတ်။အဘိက္ခု၊ရဟန်းစစ်မဟုတ်။(ရဟန်းတု) အပဋ္ဌဝဿံ၊ ငါးနှစ် မဟုတ်။ အပဋ္ဌဂဝံ၊ငါးကောင်သော နွားမဟုတ်။

➢ **အတ္တံ+နဿ+တပ္ပရိသေ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **တပ္ပရိသ-အရ ။ ။** ဥတ္တရပဒေ-ပုဒ်ကိုထောက်၍ အပြာဟ္မဏော-စသည်၌ ပြာဟ္မဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ်တစ်စိတ်ကို ယူရပါမည်။(တစ်နည်း) မိဿကတပ္ပရိသ်ဟူသော တပ္ပရိသ်တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းကိုသာ ယူရပါမည်။

➢ **အပြာဟ္မဏော-ဟူသော သမာသ်၌ ဥတ္တရပဒတ္တပဓာန ဖြစ်နိုင်ပုံ**

➢ **အပြာဟ္မဏော(ပုဏ္ဏားတု)ဟူသော တပ္ပရိသ်၏ နောက်ပုဒ်အနက် ပြဌာန်းပုံ ။။** ပြာဟ္မဏ-သဒ္ဒါသည် နှ-နှင့်မဖက် သူချည်းသက်သက်ဖြစ်လျှင် ပုဏ္ဏားစစ် အနက်ကိုသာ ဟော၏၊ နှ-နှင့် တွဲဖက်သောအခါ၌ကား ပုဏ္ဏားတုဟူသော အနက်ကိုလည်း ဟောနိုင်၏၊ ထိုသို့ ဟောရာ၌ နှ-နိပါတ်ပုဒ်က ဟောသည်မဟုတ်၊ နဃဒ္ဒါသည် နိပါတ်ပုဒ်ဖြစ်၍ ထွန်းပြရုံသာ ထွန်းပြနိုင်၏။ ပြာဟ္မဏပုဒ်ရင်းကပင် ပုဏ္ဏားတုဟူသော အနက်ကိုဟောသောကြောင့် ပြာဟ္မဏ-ဟူသော နောက်ပုဒ်အနက် ပြဌာန်းပါသည်။

➢ **နှ-ပဋိသေဓအပြား/ပဋိသေဓနှစ်မျိုး လက္ခဏာ**

၁။ တားမြစ်အပ်သော ဝတ္ထု၏လုံးဝမရှိခြင်းသည် ပသဇ္ဇပ္ပဋိသေဓ၏ လက္ခဏာ ဖြစ်ပါသည်။ ၂။ တားမြစ်အပ်သော ဝတ္ထုမှ အခြားသော အလားတူဝတ္ထု၊ ဆန့်ကျင်ဘက် ဝတ္ထု စသည်တို့၌ ဖြစ်ခြင်းသည် ပရိယုဒါသပဋိသေဓ၏ လက္ခဏာ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ပသဇ္ဇပဋိသေဓ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** အသူရိယပသာ ရာဇဒါရာ-၌ နှ-အက္ခရာသည် နောက်ပုဒ်၏အနက်ကို အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခြင်းကဲ့သို့ ပြသောကြောင့် ပသဇ္ဇပဋိသေဓ မည်ပါသည်။

➢ **ပရိယုဒါသ ပဋိသေဓ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** အပြာဟ္မဏော-၌ နှ-သဒ္ဒါသည် ပြာဟ္မဏသဒ္ဒါ၏ ပုဏ္ဏားစစ်ဟူသောအနက်ကို တားမြစ်၍ ထိုပုဏ္ဏားစစ်နှင့် သဏ္ဌာန်ချင်းတူသော ဗျပ်ဟီး-စသောအနက်ကို ယူစေရန် ပြထားသောကြောင့် "ပရိယုဒါသ

http://www.dhammadownload.com

ပဒိသေဓ" မည်ပါသည်။

➢ **အကုသလာ-၌ အ(နှ) အမျိုးအစား** ။ ။ အကုသလာ-၌ပါသော အ(နှ) သည် တားမြစ်အပ်သော ကုသိုလ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အကုသိုလ်အနက်ဟူသော အခြားဝတ္ထု၌ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ပရိယုဒါသ ပဒိသေဓ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျာကတာ/အသံကိလိဋ္ဌာ/အပရိယာပန္နာ-တို့၌ အ (နှ) အနက်-** အညအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အကုသလာ/အလောဘော/အဓိတ္ထော-တို့၌ အ (နှ) အနက်ကား-** ဝိရုဒ္ဓအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အကတ္တာ/အကာတုန/အကရောန္တော-တို့၌ အ (နှ) အမျိုးအစား-** ပသဒ္ဓပွဓိသေဓ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗြာဟ္မဏော-၌ န-နှင့်ဗြာဟ္မဏတို့ သမာသ်ဖြစ်သင့်ခြင်းအကြောင်း** ပြောဆိုနေသူ အခြားလူ၏မှားယွင်းနေသော အသိဉာဏ်ကို ထင်ရှားစေခြင်းငှာ သင့်မြတ်သောကြောင့် နနှင့်ဗြာဟ္မဏတို့ သမာသ်ဖြစ်သင့်ပါသည်။

➢ **ယောဂိဘာဂ/အတ္ထံ နဿ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ အသမော-စသော ပြယုဂ်၌ အတ္ထံ နဿ-ဟူသော ယောဂိဘာဂဖြင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိအရာ၌လည်း န-ကို အ-ပြုနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူ-၂၀၅)

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော သမာသ်** ။ ။ တပ္ပုရိသ်သမာသ် (အဗြာဟ္မဏော ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် (အသမော) တို့ဖြစ်ပါသည်။ (ရူ-၂၀၅)

၃၃၄။ သရေ အန်

နဿ ပဒဿ တပ္ပုရိသေ အန်အာဒေသော ဟောတိ သရေ ပရေ။

နှ အသော အနသော၊ အနိဿရော၊ အနရိယော။

[နှ ဣသရော အနိဿရော၊ နှ အရိယော အနရိယော]

* တပ္ပုရိသေ၊တပ္ပုရိသ်သမာသ်၌။(ဝါ) တပ္ပုရိသ်သမာသ်၌ဖြစ်သော။သရေသရ ကြောင့်။နဿ၊နှ-နိုပါတ်ပုဒ်၏။အန်၊အန်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။

* တပ္ပုရိသေ၊၌။ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေသရကြောင့်။နဿ ပဒဿ၊နှ-နိုပါတ်ပုဒ်၏။အန်အာဒေသော၊အန်ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အသော၊မြင်းသည်။နှ၊မဟုတ်။အနသော၊မြင်း မဟုတ်။(မြင်းနှင့်တူသော သတ္တဝါ) အနိဿရော၊အစိုးရ မဟုတ်။ အနရိယော၊အရိယာသူတော်ကောင်း မဟုတ်။

➢ **သရေ+အန်-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ [ဤ]သုတ်ကို မဆိုလျှင် ယဝမဒန-စသော

http://www.dhammadownload.com

သုတ်ဖြင့် န-သာ လာမည်မဟုတ်၊တ-စသော အက္ခရာတို့လည်း လာလိမ့်မည်ဖြစ်၍ ယင်း၂ တ-စသော အက္ခရာတို့လာခြင်းကို တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ဆိုရပါသည်။

➤ **အန်ပြုရာဌာန** ။ ။ အနသော-ဟူသော တပ္ပုရိသ်၌ သရေအန်သုတ်ဖြင့် အန်ပြု၏၊ အနန္တံ, အနုတ္တရော-ဟူသော ဗဟုဗ္ဗိဟိ၌ သရေ အန်ဟူသော ဝိနာဓိကာရ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အန်ပြုပါသည်။

➤ **ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော သမာသ်များ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်သမာသ် (အနသော ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် (အနန္တံ, အနုတ္တရော) တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သရေ-အရ/နိမိတ်-အရ** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) အ, ဣသရတို့ကို ယူရပါမည် (ရူပသိဒ္ဓိအလို) အ, အာ, ဣ, ဩ သရတို့ကို ယူရပါမည်။ (ပုံစံ) အနသော၊ အနိဿရော၊အံနုပဝါဒေါ်၊အနာဒါယ၊အနောလောကေတွာ။

၃၃၅။ ကဒ် ကုဿ

ကုဣ္ဂစ္ဆေတဿ ကဒ် ဟောတိ သရေ ပရေ။

ကုစ္ဆိတံ အန္ခံ ကဒန္ခံ၊ ကုစ္ဆိတံ အသနံ ကဒသနံ၊ သရေတိ ကိမတ္ထံ? ကုစ္ဆိတာ ဒါရာ ယေသံ အပုညကာရာနံ တေ ဟောန္တိတိ ကုဒါရာ၊ ကုဇနာ၊ ဧဝံ ကုပုတ္တာ ကုဂေဟာ၊ ကုဝတ္ထာ၊ ကု ဒါသာ။

* သရေနောက်သရကြောင့်။ကုဿ၊ကုနိပါတ်ပုဒ်၏။ကဒ်၊ကဒ်ပြုသည်။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။သရေသရကြောင့်။ကုဣ္ဂစ္ဆေတဿ၊ကုနိပါတ်ပုဒ် ၏။ကဒ်၊ကဒ်ပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ * ကုစ္ဆိတံ၊စက်ဆုပ်ဖွယ်သော။အန္ခံ၊ထမင်း တည်း။ကဒန္ခံ၊စက်ဆုပ်ဖွယ်သော ထမင်း။ * ကုစ္ဆိတံ၊သော။အသနံ၊အစာတည်း။ကဒသနံ စက်ဆုပ်ဖွယ်သော အစာ။ ➤ သရေတိပဒ်၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အပုညကာရာနံ၊ မကောင်းမှုပြုကုန်သော။ယေသံ ကုဇနာနံ၊အကြင်သူယုတ်တို့အား။ကုစ္ဆိတာ၊စက်ဆုပ် ဖွယ်ကုန်သော။ဒါရာ၊မယားတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ဣတိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ တေကုဇနာ၊ထိုသူယုတ်တို့သည်။ကုဒါရာ၊စက်ဆုတ်ဖွယ်ရာ မယားရှိကုန်သည်၊ မည်ကုန် ၏။ဧဝံဣတ္ထာ။ * ကုပုတ္တာ၊စက်ဆုတ်ဖွယ်ရာ သားရှိကုန်သည်။ * ကုဂေဟာ၊စက်ဆုတ် ဖွယ်ရာ အိမ်ရှိကုန်သည်။ * ကုဝတ္ထာ၊စက်ဆုတ်ဖွယ်ရာ အဝတ်ရှိကုန်သည်။ * ကုဒါသာ၊ စက်ဆုတ်ဖွယ်ရာ ကျွန်ရှိကုန်သည်။

➤ **ကဒ်+ကုဿ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **ကဒ်ပြုနိုင်သည့် သမာသ်များ/ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သည့် သမာသ်များ**

ကမ္မဓာရည်းသမာသ်, ကမ္မဓာရယမိဿက တပ္ပုရိသ်သမာသ်, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် (၃)ပါးတို့၌ ကုနိပါတ်ပုဒ်ကို ကဒ်ပြုနိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ကဒန္ဒံ-၌ အခြားပုဒ်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟ ပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ နိစ္စသမာသ် ဖြစ်သောကြောင့် ကဒန္ဒံ-၌ အခြားပုဒ်ဖြင့် ဝိဂ္ဂဟပြုရပါသည်။

➢ **ကုဿ-အာရ** ။ ။ နိပါတ် ကု, အာဒေသ-ကု နှစ်မျိုးတို့တွင် တဒနုပရောဓေန ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့် နိပါတ်-ကုကိုသာ ယူရပါမည်။

၃၃၆။ ကာပွတ္ထေသုစ

ကုက္ကစ္စေတဿ ကာ ဟောတိ အပွတ္ထေသုစ။

ကာလဝဏ်၊ ကာပုပ္ပံ၊ **ဗဟုဝစနဂ္ဂဟဏ်** ကိမတ္ထံ? ကုက္ကစ္စေတဿ အနုပ္ပကတ္ထေသုပိ ကွစိ ကာ ဟောတိ။ ကာ ပုရိသာ။

[အပွက် လဝဏ်၊ ကာလဝဏ်၊ အပွက် ပုပ္ပံ ကာပုပ္ပံ၊ ကုစ္ဆိတာ ပုရိသာ ကာပုရိသာ]

* တပ္မူရိသေ၊တပ္မူရိသ်သမာသ်၌။(၀ါ)ကြောင့်။အပွတ္ထေသုစ၊အနည်းငယ်ဟူသော အနက်တို့၌လည်း။ဝတ္တာမာနသ်၊ဖြစ်သော။ကုဿ၊ကုနိပါတ်ပုဒ်၏။ကာ၊ကာပြုသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * အပွတ္ထေသုစ၊တို့၌လည်း။ဝတ္တာမာနသ်၊ဖြစ်သော။ကုက္ကစ္စေ တဿ၊ကုနိပါတ်ပုဒ်၏။ကာ၊ကာပြုသည်။ဟောတိ၊၏။

ကာလဝဏ်၊အနည်းငယ်သော ဆား။။* ကာပုပ္ပံ၊အနည်းငယ်သော ပန်း။ ➢ ဗဟု ဝစနဂ္ဂဟဏ်၊ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်ကျိုးရှိသနည်း။အနုပ္ပကတ္ထေသုပိ၊အနည်း ငယ် မဟုတ်သော အနက်တို့၌လည်း။ကုက္ကစ္စေတဿ၊ကုနိပါတ်ပုဒ်၏။ကာ၊ကာပြုသည် ဟောတိ၊၏။ * ကာပုရိသာ၊စက်ဆုပ်ဖွယ်ကုန်သော ယောကျ်ားတို့။

➢ **ကာ+အပွတ္ထေသု+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သမာသ်ကျမ်းလာ နိပါတ်ပုဒ်တို့၏ ကာရိယများကို ဆိုင်ရာသုတ်နှင့် ယှဉ်တွဲပုံ** ။ ။ အတ္ထံ နုဿ တပ္မူရိသေသုတ်ဖြင့် န-နိပါတ်ကို အ-ပြု၊ သရေ အန်သုတ် ဖြင့် န-နိပါတ်ကို အန်ပြု၊ ကဒ် ကုဿသုတ်ဖြင့် ကု-နိပါတ်ကို ကဒ်ပြု၊ ကာပွတ္ထေသုစ သုတ်ဖြင့် ကု-နိပါတ်ကို ကာပြုပါသည်။

➢ **သု-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ** ။ ။ ကာပွတ္ထေသုစ-၌ အပွအနက်သည် တစ်ခုတည်းဖြစ်၍၊ ကာပွတ္ထေစ-ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့် ဆိုသင့်လျက် မဆိုမူ၍ ကာပွတ္ထေသုစ ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုခြင်းသည် သု-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **သု-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါ ပိုလွန်ရခြင်းအကျိုး/ကာပွတ္ထေသု-ဟု ဗဟုဝုစ် ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ကာပုရိသာ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ အနည်းငယ်မဟုတ်သော အနက်တို့၌လည်း ကုနိပါတ်ပုဒ်ကို ကာပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။(ကစ္စည်း)

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) သု-ဟူသော ဗဟုဝုစ်သဒ္ဒါပိုကြောင့် ကာပုရိသော, ကုပုရိသော ပြယုဂ်တို့၌ အပွအနက်အပြင် ကုစ္ဆိတအနက်၌လည်း ပုရိသ-သဒ္ဒါနှောင်းရာ၌ အချို့

http://www.dhammadownload.com

ကုကို ကာပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အနုကမုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ ကုဿ-ဟူသော ကာရိယကို လိုက်ပါအောင် ဆွဲငင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကဒ်ပြုသော ကုနှင့် ကာပြုသော ကုတို့၏ အနက်အားဖြင့် ထူးခြားပုံ**

ကုစ္ဆိတံ အနွံ ကဒနွံ-၌ ကုစ္ဆိတအနက်ဟော ကုကို ကဒ်ပြုပါသည်၊ အပွကံ လဝဏံ ကာလဝဏံ-၌ အပွအနက်ဟော ကုကိုလည်းကောင်း, ကုစ္ဆိတော ပုရိသော ကာပုရိသော ၌ ကုစ္ဆိတအနက်ဟော ကုကိုလည်းကောင်း ကာပြုပါသည်။

၃၃၇။ ကွစိ သမာသန္တဂတာန မကာရန္တော

သမာသန္တဂတာနံ နာမာနမန္တော သရော ကွစိ အကာရော ဟောတိ။

ဒေဝါနံ ရာဇာ ဒေဝရာဇော၊ ဒေဝရာဇာ၊ ဒေဝါနံ သခါ ဒေဝသခေါ၊ ဒေဝ သခါ၊ ပဥ္စ အဟာနိ ပဥ္စာဟံ၊ သတ္တာဟံ၊ ပဥ္စဂဝံ၊ ဆတ္တုပါဟနံ၊ ဥပသရဒံ၊ ဝိသာလ ကျော၊ ဝိမုခေါ။ **ကာရဂ္ဂဟဏံ** ကိမတ္ထံ? အာကာရန္တ ဣကာရန္တာစ ဟောန္တိ၊ ပစ္စက္ခာဓမ္မာ ယဿ သောယန္တိ ပစ္စက္ခဓမ္မာ၊ သုရဘိနော ဂန္ဓော သုရဘိဂန္ဓိ၊ သုန္ဒရော ဂန္ဓော သုဂန္ဓိ၊ ပူတိနော ဂန္ဓော ပူတိ ဂန္ဓိ၊ ကုစ္ဆိတော ဂန္ဓော ကုဂန္ဓိ၊ဒုဋ္ဌ ဂန္ဓော ယဿ သောယန္တိ ဒုဂန္ဓိ၊ပူတိဧဝ ဂန္ဓော ပူတိဂန္ဓိ။

နဒီအန္တာစ ကတ္တုအန္တာစ ကပစ္စယော ဟောတိ သမာသန္တေ၊ ဗဟူ နဒိယော ယသ္မိံ သောယံ ဗဟုနဒိကော၊ ဇနပဒေါ။ ဗဟဝေါ ကတ္တာရော ယဿ သောယံ ဗဟုကတ္တုကော၊ ပုရိသော။

[* ပဥ္စအဟာနိ ပဥ္စာဟံ၊(ဒိဂု) * သတ္တ အဟာနိ သတ္တာဟံ၊(ဒိဂု) * ပဥ္စ ဂါဝေါ သမာဟဋာတိ ပဥ္စဂဝံ၊(ဒိဂု) * ဆတ္တဥ္စ ဥပါဟနာစ ဆတ္တုပါဟနံ၊(ဒွန်) * ဥပ သရဒဿ သမီပါ ဥပသရဒံ၊ (အဗျယီဘော) * ဝိသာလာ အကျီ ယဿာတိ ဝိသာလကျော၊ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) * ဝိရူပံ မုခံ ယဿာတိ ဝိမုခေါ။(ဗဟုဗ္ဗီဟိ)]

[သုတ်ကို အကာရော+အန္တော-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ အာဒေသကြံ၍ အနက်ပေးပုံ]

* သမာသန္တဂတာနံ၊သမာသ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံး၌တည်ကုန်သော။ရာဇာဒီနံ၊ရာဇ-အစရှိကုန်သော။နာမာနံ၊နာမ်တို့၏။အန္တော၊အစိတ်သရသည်။ကွစိ၊အချို့သော ပုံစံ၌။ အကာရော၊အ-အပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

[သုတ်ကို အကာ+အန္တော-ဟု ပုဒ်ဖြတ်၍ ပစ္စယဝိဓိကြံ၍ဂင်း, ရ-အကွရာ ပဒသန္ဓိကရကြံ၍ဂင်း အနက်ပေးပုံ]

http://www.dhammadownload.com

* သမာသန္တဂတာနံ၊သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး၌တည်သော ရာဇ, ရတ္တိ အစရှိသော နာမ်တို့၏။အန္တော၊အဆုံးဖြစ်၍။အကာ၊အပစ္စည်း, ကပစ္စည်းတို့သည်။ကွစိ၊အချို့သော ပုံစံ၌။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* သမာသန္တဂတာနံ၊သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ဖြစ်ကုန်သော။နာမာနံ၊နာမ်တို့၏။ အန္တော်သရော၊အစိတ်သရသည်။ကွစိ၊၌။အကာရော၊အ-ပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒေဝါနံ၊နတ်တို့၏။ရာဇာ၊မင်းတည်း။ဒေဝရာဇော၊ဒေဝရာဇာ၊နတ်တို့၏မင်း။ * ဒေဝါနံ၊နတ်တို့၏။သခါ၊ခင်ပွန်းတည်း။ဒေဝသခေါ၊ဒေဝသခါ၊နတ်တို့၏ ခင်ပွန်း။ * ပဥ္စ ငါးခုကုန်သော။အဟာနိ၊ရက်တို့တည်း။ပဥ္စာဟံ၊ငါးရက်။ * သတ္တာဟံ၊ခုနစ်ရက်။ * ပဥ္စဝံ၊ငါးကောင်သော နွား။ * ဆတ္တုပါဟနံ၊ထီး ဖိနပ်။ * ဥပသာရဝံ၊တန်ဆောင်မုန်း လ သရဒဥတု၏ အနိုး၌ဖြစ်သော စကား။ * ဝိသာလက္ခော၊ကျယ်သော မျက်စိရှိသည်။ * ဝိမုခေါ်၊မလှသော မျက်နှာရှိသည်။

ကာရဂ္ဂဟဏံ၊ကာရသဒ္ဒါသည်။ကိမတ္ထံ၊ဘယ်အကျိုးရှိသနည်း။အာကာရန္တံ ဣကာရန္တာစ၊သမာသ်၏အဆုံး အ-ကို အာပြု, ဣပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ပစ္စက္ခာ၊မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်သော။ဓမ္မာ၊တရားတို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန် ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ၊ထိုသူသည်။ပစ္စက္ခဓမ္မာ၊မျက်မှောက် ပြုအပ်ကုန်သော တရားတို့ရှိသောသူ၊ မည်၏။ * သုရဘိနော၊ပန်းကောင်း၏။ဂန္ဓော၊ အနံ့တည်း။သုရဘိဂန္ဓိပန်းကောင်း၏ အနံ့။ * သုန္ဒရော၊ကောင်းသော။ဂန္ဓော၊အနံ့ တည်း။သုဂန္ဓိကောင်းသောအနံ့။ * ပူတိနော၊အပုပ်၏။ဂန္ဓော၊အနံ့တည်း။ပူတိဂန္ဓိ၊အပုပ် နံ့။ * ကုဋ္ဌိတော၊စက်ဆုတ်ဖွယ်သော။ဂန္ဓော၊အနံ့တည်း။ကုဂန္ဓိ၊စက်ဆုတ်ဖွယ်သော အနံ့ * ယဿ၊အကြင်သူအား။ဥဋ္ဌု၊မကောင်းသော။ဂန္ဓော၊အနံ့သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤ နှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ၊ထိုသူသည်။ဒုဂန္ဓိ၊မကောင်းသော အနံ့ရှိသူ၊ မည်၏။ * ပူတိဇဝေါ၊ပုပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ဂန္ဓော၊အနံ့တည်း။ပူတိဂန္ဓိ၊အပုပ်နံ့။

သမာသန္တေ၊သမာသ်၏အဆုံး၌။နဒီအန္တာစ၊နဒီ-အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါမှဇင်း။ကတ္တု အန္တာစ၊ကတ္တု အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါမှဇင်း။ပရေနောက်၌။ကပစ္စယော၊ကပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ယသ္မိ ဇနပဒေ၊အကြင်ဇနပုဒ်၌။ဗဟူ၊များကုန်သော။နဒိယော၊မြစ် တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ ဇနပဒေါ၊ထို ဇနပုဒ်သည်။ဗဟုနဒိကော၊ [များကုန်သော မြစ်တို့ရှိသော ဇနပုဒ်] မည်၏။ * ယဿ ပုရိသဿ၊အကြင်ယောကျ်ားအား။ကတ္တာရော၊အမှုလုပ်တို့သည်။ဗဟဝေါ၊များကုန်၏။ ဣတိ၊ကြောင့်။သောယံ ပုရိသော၊ထိုယောကျ်ားသည်။ဗဟုကတ္တု၊ကော၊ [များကုန်သော အမှုလုပ်တို့ရှိသော ယောကျ်ား] မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ကွစိ+သမာသန္တဂတာနံ+အကာရော+အန္တော-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသ ဝိဓိသုတ်/ရာဇာဒိဂိုဏ်းကို ဖျက်သောသုတ်။**

➢ **သမာသန္တဂတာန-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ သဓာသဿ အန္တေ ဂတာ သမာသန္တဂတာ။

➢ **သမာသ-အရ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်, ဒ်ဂု, ဒွန်, အဗျယီဘော, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သမာသန္တ-အရ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်, ဒ်ဂု, ဒွန်, အဗျယီဘော, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးဌာနကို ယူရပါမည်။

➢ **သမာသန္တဂတ-အရ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်, ဒ်ဂု, ဒွန်, အဗျယီဘော, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးဌိတည်သော နာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အကာ-အရ** ။ ။ အပစ္စည်း, ကပစ္စည်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အကာရ-အရ** ။ ။ အ-အက္ခရာနှင့် အပစ္စည်းကို ယူရပါမည်။

➢ **အန္တ-အရ** ။ ။ တပ္ပုရိသ်, ဒ်ဂု, ဒွန်, အဗျယီဘော, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးဌိတည်ကုန်သော နာမ်ပုဒ်တို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော အ, အာ, ဣ သရတို့ကို ယူရပါမည်။(တစ်နည်း) တပ္ပုရိသ်, ဒ်ဂု, ဒွန်, အဗျယီဘော, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးဌိတည်သော နာမ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးဌာနကို ယူရပါမည်။

➢ **သမာသန္တဂတာနံ နာမာနမန္တော-ဌ် နာမာန်-အရ** ။ ။ သမာသ်အဆုံးဝယ် တည်သမျှသော နာမ်အားလုံးကို မယူရ၊ ရာဇ, သခ စသည်ကဲ့သို့ သမာသ်မဟုတ်လျှင် ကာရန္တတစ်မျိုးဖြစ်၍ သမာသ်အဆုံးရောက်နေသည့်အခါ အကာရန္တဖြစ်လေ့ရှိသော နာမ်များကိုသာ ယူရပါမည်။ **အကြောင်းကား**- ရာဇ, သခတို့သည် သမာသ်မဟုတ်လျှင် ရာဇသခါ-ဟု အာကာရန္တဖြစ်၍ သမာသ်အဆုံးသို့ ရောက်နေသောအခါ ဒေဝရာဇော၊ဒေဝသခေါ-ဟု ဩကာရန္တဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

➢ **ကပစ္စယော ဟောတိ သမာသန္တေ-ဌ် ယူရမည့်သမာသ်များ**
ဒ်ဂုသမာသ်နှင့် ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အ-ကို အထပ်၍ ပြုရကျိုး/ဤသုတ်တည်ရကျိုး** ။ ။ (ကွစိ သမာသန္တ စသောသုတ်ဖြင့် ဒေဝရာဇ-ဌ် အဆုံးသရကို အထပ်၍ ပြုခြင်းသည်) ရာဇာဒိဂိုဏ်းကိုလည်း ဖျက်ရခြင်း, ဒွိ+အဂုံလိ စသည်၌ ဒွဂုံလ် စသည်ဖြင့် ဣကာရန္တမှ အကာရန္တ အထူးသို့ ရောက်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသရကို အ-ပြုရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဒွိရတ္တံ-ဌ် ရတ္တိသဒ္ဒါ, ဒွဂုံလံ-ဌ် အဂုံလိသဒ္ဒါ, သတ္တဂေါဒါဝံရံ-ဌ် ဂေါဒါဝရီသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးသရတို့ကို အ-ပြုရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဤသုတ်သည် အဘယ်ကို ယူကြောင်းသုတ် ဖြစ်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဤသုတ်သည် ရာဇဒိဂိုဏ်းကို ယူကြောင်းသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➤ဒေဝရာဇော-၌ သျာစသုတ်ဖြင့် သိ-ကို အာ-မပြုနိုင်ခြင်းအကြောင်း

ကွစိ သမာသန္တဂတာနမကာရန္တောသုတ်ဖြင့် သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံးအ-ကို အ-ထပ်၍ ပြုထားသောကြောင့် သျာစသုတ်ဖြင့် သိ-ကို အာ-မပြုနိုင်ပါ။

➤ ကွစိ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆို ရခြင်းအကျိုး ။ ။ ကွစိသဒ္ဒါဖြင့် ဒေဝရာဇော, ဒေဝရာဇာ စသည်တို့၌ အ-ပြုခြင်း အ-မပြုခြင်း ဒွိရူပ်ကို ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ ကာရသဒ္ဒါ ထည့်ဆို ရကျိုး/ကာရသဒ္ဒါ၏ အစီအရင်များ ။ ။ (ကစ္စည်း အလို) ကာရသဒ္ဒါဖြင့် ပစ္စက္ခမှာ, သုရာဘိဂန္ဓီ ပြယုဂ်တို့၌ သမာသ်ပုဒ်အဆုံးသရတို့ကို အာပြုရခြင်း, ဣပြုရခြင်း၊ ဗဟုနဒီကော, ဗဟုကတ္တုကော ပြယုဂ်တို့၌ သမာသ်ပုဒ်၏ အဆုံး နဒီသဒ္ဒါ၏ အဆုံး၌ဝင်း, ကတ္တုသဒ္ဒါ၏ အဆုံး၌ဝင်း ကပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) ကာရသဒ္ဒါဖြင့် ဗဟုဋ္ဌိဟိ-စသော သမာသ်တို့၌ ဗဟုနဒီကော, ဗဟုကတ္တုကောတို့ဝယ် ကပစ္စည်းသက်ရခြင်း, သုရာဘိဂန္ဓိဝယ် သုရာဘိပုဒ်, သုဂန္ဓိ ဝယ် သုပုဒ်, ဒုဂန္ဓိ-ဝယ် ဒုပုဒ်, ပူတိဂန္ဓိ-ဝယ် ပူတိပုဒ်တို့နောင်ရှိသော ဂန္ဓသဒ္ဒါ၏ အစိတ် အ-ကို ဣပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ ရူပသိဒ္ဓိ၌ ဒုတိယနည်းကြံရကျိုး ။ ။ ပဋ္ဌဝဝံ-စသော ရုပ်များ ပြီးနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး ။ ။ ပူတိဂန္ဓိ-ကို ဖြစ်သင့်သမျှ သမာသ်ဝိဂ္ဂဟပြုကာ ရနိုင်သော သမာသ်အမည်တို့ကို အကြောင်းပြ၍ ပေးခဲ့ပါ။

ဖြေ ။ ။ ၁။ ပူတိနော ဂန္ဓော ပူတိဂန္ဓိ၊ [ဆဋ္ဌန္တ ရှေ့ပုဒ်ကို နောက်ပုဒ်နှင့် စပ်ထားခြင်း နောက်ပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းတို့ကြောင့် တပ္ပုရိသ်သမာသ် ဖြစ်ပါသည်။]

၂။ ပူတိဧဝ ဂန္ဓိ ပူတိဂန္ဓိ၊ [တုလျာဓိကရဏဖြစ်သော နှစ်ပုဒ်တို့ကို စပ်ထားခြင်း ကြောင့် ကမ္မဓာရည်းသမာသ် ဖြစ်ပါသည်။]

၃၃၈။ နဒီမှာစ

နဒီမှာစ ကပစ္စယော ဟောတိ သမာသန္တေ။ ဗဟူ နဒိယော ယသ္မိ သောယန္တိ ဗဟုနဒိကော၊ ဗဟူ ကန္တိယော ယသ သောယန္တိ ဗဟုကန္တိကော၊ ဗဟုနာရိကော။

[ဗဟူ နာရိယော ယသ သောယန္တိ ဗဟုနာရိကော]

* သမာသန္တဂတာ၊သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ဖြစ်သော။နဒီမှာစ၊နဒီ-မည်သော သဒ္ဒါမှ လည်း။(ဝါ) နဒီမည်သော် ဣတ္ထိလိင် ဤ, ဦကာရန္တသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေနောက်၌။က

http://www.dhammadownload.com

ပစ္စယော၊ကပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။

* သမာသန္တေ၊သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌။ဂတာ၊ဖြစ်သော။နဒီမှာစ၊နဒီမည်သော သဒ္ဒါ မှလည်း။ပရေ၌။ကပစ္စယော၊ကပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယသ္မိ၊အကြင်ဇနပုဒ်၌။နဒီယော၊မြစ်တို့သည်။ဗဟူ၊များကုန်၏။ကွတိ၊ကျ၌နှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။သောယံ၊ထိုဇနပုဒ်သည်။ဗဟုနဒီကော၊[များစွာကုန်သော မြစ်တို့ရှိ သော ဇနပုဒ်] မည်၏။ * ယဿ၊အကြင်သူအား။ကန္တီယော၊နှစ်သက်ဖွယ်တို့သည်။ ဗဟူ၊များကုန်၏။ကွတိ၊ကြောင့်။သောယံ၊ထိုသူသည်။ဗဟုကန္တီကော၊[များစွာကုန်သော နှစ်သက်ဖွယ်တို့ရှိသောသူ]မည်၏။ * ဗဟုနာရိယော၊မိန်းမများသည်။

➤ **နဒီမှာ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော က-ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➤ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် (တစ်နည်း) အနုကမ္မုန အနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ကတ္တု၊ ဘတ္တု-စသော တုပစ္စည်း ဝုံးရှိ သော သဒ္ဒါတို့မှနောက်၌လည်း ကပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဤသုတ်ကိုဆိုရကျိုး** ။ ။ နဒီမည်သော ဤ၊ ဦ-တို့နောက်၌ အမြဲ ကပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ကပစ္စည်းသက်သောသုတ် နှစ်ခုအထူး** ။ ။ ကွစိ သမာသန္တ-စသောသုတ် ဖြင့် ကပစ္စည်းသက်ခြင်းသည် အနိစ္စဝိဓိ၊ နဒီမှာစသုတ်ဖြင့် ကပစ္စည်းသက်ခြင်းကား နိစ္စဝိဓိ ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ထူးပါသည်။

➤ **နဒီ-ဟူသောအမည်သည်** ။ ။ နဒီဟူသောအမည်သည် ဣတ္ထိလိင်ကိုဟော သော ဤ-အက္ခရာ, ဦ-အက္ခရာတို့၏ တစ်ပါးသော သဏ္ဌာနကျမ်းတို့၌လာသော အမည် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **နဒီ-အရ** ။ ။ နဒီ, နာရီ, ကုမာရီ, ကန္တီ, ဇမ္ဗူ, ဝဓူ-စသော ဣတ္ထိလိင် ဤ ကာရန္တ, ဦကာရန္တ သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **သမာသန္တေ-အရ** ။ ။ ဗဟုဝ္ဗီဟိသမာသ်ကိုသာ ယူရပါမည်။

၃၃၉။ ဇာယာယ တုဒံ ဇာနိ ပတိမှိ

ဇာယာဣတ္ထေတာယ တုဒံ ဇာနိဣတ္ထေတေ အာဒေသော ဟောန္တိ ပတိမှိ ပရေ။ တုဒံ ပတိ၊ ဇာနိ ပတိ။ [ဇာယာစ ပတိစ တုဒံပတိ, ဇာနိပတိ]

* ပတိမှိ၊ပတိသဒ္ဒါကြောင့်။ဇာယာယ၊ဇာယာသဒ္ဒါ၏။တုဒံဇာနိ၊တုဒံပြု, ဇာနိပြုတို့ သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော။ပတိမှိ၊ကြောင့်။ဇာယာဣတ္ထေတာ ယ၊ဇာယာသဒ္ဒါ၏။တုဒံဇာနိဣတ္ထေတေအာဒေသော၊တုဒံပြု, ဇာနိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊၏။

http://www.dhammadownload.com

တုဒံ ပတိ-ဇာနိ ပတိ၊မယား, လင်တို့။ (ဝါ) သမီး, ခင်ပွန်းတို့။

➢ ဇာယာယ+တုဒံ ဇာနိ+ ပတိမှိ-ဟု (၃)ပုဗ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဇာယာစ ပတိစ ဇာယာပတိ-၌ အယုတ်ဟော ဇာယာသဒ္ဒါ ရွှေ့ကနေခြင်း အကြောင်း။ ။ ပတိသဒ္ဒါနှောင်းရာ၌ ဇာယာသဒ္ဒါကို စီရင်သောကြောင့် အယုတ်ဟော ဇာယာသဒ္ဒါသည် ရွှေ့ကနေရပါသည်။

၃၄၀။ ဓနုမှာ စ

ဓနုမှာစ အာပစ္စယော ဟောတိ သမာသန္တေ။

ဂါဏ္ဍီဝေါ ဓနု ယဿ သောယံ ဂါဏ္ဍီဝဓန္ဝာ။

* သမာသန္တဂတာ၊သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌ဖြစ်သော။ဓနုမှာစ၊ဓနုသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေ၌။အာ၊အာပစ္စယ်လည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သမာသန္တေ၊သမာသ်ပုဒ်၏အဆုံး၌။ဂတာ၊ ဖြစ်သော။ဓနုမှာစ၊ဓနုသဒ္ဒါမှလည်း။ပရေ၌။အာပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယင်း အကြောင်းသူအား။ဂါဏ္ဍီဝေါ၊အဖုအထစ်များသော။ဓနု၊လေးသည်။အတ္ထိ၌၏ ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သောယံ၊ထိုသူသည်။ဂါဏ္ဍီဝဓန္ဝာ၊ (အဖုအထစ်များသော လေးရှိသောသူ) မည်၏။

➢ ဓနုမှာ+အာ+စ-ဟု (၃)ပုဗ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ စသဒ္ဒါ၏အနက်။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပစ္စက္ခဓမ္မာ-၌ ဓမ္မာ-စသော သဒ္ဒါနောင် အာပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ သမာသ်အဆုံး၌ ပစ္စည်းသက်သော သုတ်နှင့် သက်ရာဌာန- ၁။ ကွစိ သမာသန္တဂတာန မကာရန္တော-သုတ်၌ ကာရ-သဒ္ဒါ၊ (သမာသ်အဆုံး၌ နဒီမည်သော ဣတ္ထိ ဝါစက ဤ, ဥ အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါ, ကတ္တု အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါတို့နောင် ကပစ္စည်း သက်ပါသည်။) ၂။နဒီမှာစ (သမာသ်အဆုံး၌ နဒီ-မည်သော ဣတ္ထိဝါစက ဤ, ဥ အဆုံးရှိသော သဒ္ဒါနောင် ကပစ္စည်းသက်ပါသည်။) ၃။ ဓနုမှာ စ (သမာသ်အဆုံး၌ ဓနုသဒ္ဒါနောင် အာ- ပစ္စည်းသက်ပါသည်။)

၃၄၁။ အံ ဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါ

တသ္မာ အကာရန္တာ အဗျယီဘာဝ သမာသာ ပရာသံ ဝိဘတ္တိနံ ကွစိ အံ ဟောတိ။ အဓိစိတ္တံ၊ ယထာဝုဏ္ဍံ၊ ဥပကုမ္ဘံ၊ ယာဝဇီဝံ၊ တိရောပဗ္ဗတံ၊ တိရောပါကာရံ၊ တိရောကုဋ္ဋံ၊ အန္တောပါသာဒံ။ ကွစိတိ ကိမတ္ထံ? အဓိစိတ္တသဿ ဘိက္ခုနော။

* အကာရန္တာ၊ဇာ, အက္ခရာအဆုံးရှိသော။အဗျယီဘာဝါ၊အဗျယီဘောသမာသ်မှ။ ပရာသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တိနံ၊ (အာလုပ်နှင့်တကွ)ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်တို့၏။ကွစိ၊

http://www.dhammadownload.com

၌။အံ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * အကာရန္တော၊သော။တသ္မာ အဗျယီဘာဝသမာသာ၊ထိုအဗျယီဘောသမာသ်မှ။ပရာသံ၊နောက်၌ဖြစ်ကုန်သော။ဝိဘတ္တိနှံ၊ (အာလုပ်နှင့်တကွ) ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်တို့၏။ကွစိ၊အချို့သောပုံစံ၌။အံ၊အံပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

အဓိစိတ္တံ၊စိတ်ကို အစိုးရသောသူ။ယထာဝုတ္တံ၊ကြိုးစဉ်ငယ်လိုက်၊ဥပတပ္ပံ၊အိုး၏အနီး၌ဖြစ်သောစကား။ယာဝဇီဝံ၊အသက်၏အပိုင်းအခြား။တီရောပဗ္ဗတံ၊တောင်၏တစ်ဘက်။ တီရောပါကာရံ၊တံတိုင်း၏တစ်ဘက်။တီရောကုဋ္ဋံ၊နံရံ၏တစ်ဘက်။အန္တောပါသာဒံ၊ပြဿဒ်၏အတွင်း။**ကွစိတိပဒံ**၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဓိစိတ္တသ၊စိတ်ကို အစိုးရသော။ဘိက္ခုနော၊ရဟန်းအား-ရဟန်း၏။

➢ **အံ+ဝိဘတ္တိနံ+အကာရန္တော+အဗျယီဘာဝါ+ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ**။

➢ **အဓိကာရ ကွစိသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ် (ဝိဓိ-ဥ-ပါး)**။ ။ ကွစိသမာသန္တ-စသောသုတ်မှ ကွစိသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ပထမာ, ဒုတိယာ, စတုတ္ထီဝိဘတ်တို့ကို အမြဲ အံ,ပြုခြင်းဟူသော နိစ္စဝိဓိကိုလည်း, တတိယာ, သတ္တမီ, ဆဋ္ဌီ ဝိဘတ်တို့ကို ခဲခါဝိကပ်အားဖြင့် အံ,ပြုခြင်းဟူသော အနိစ္စဝိဓိကိုလည်း, ပဉ္စမီဝိဘတ်ကို လုံးဝ အံ,မပြုရခြင်းဟူသော အသန္တဝိဓိကိုလည်း ပြဆိုပါသည်။

➢ **အမြဲ အံ,ပြုနိုင်သည့် ဝိဘတ်**။ ။ ကွစိသမာသန္တ-စသောသုတ်မှ ကွစိသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ပထမာ, ဒုတိယာ, စတုတ္ထီဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ခဲခါ အံ, ပြုရမည့် ဝိဘတ်**။ ။ တတိယာ, ဆဋ္ဌီ သတ္တမီဝိဘတ်တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **လုံးဝ အံ,မပြုနိုင်သည့် ဝိဘတ်**။ ။ ပဉ္စမီဝိဘတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝိဘတ္တိသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး**။ ။ အာလုပ်အနက်၌သာသက်သော ဝိဘတ်ကို သိမ်းယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဝိဘတ္တိ, အရ**။ ။ ဝိဘတ်အားလုံးကို ယူရပါသည်။

➢ **အကာရန္တ, အရ**။ ။ ဥပနဂရံ-စသည်၌ ပကတိအကာရန္တ, ဥပဂင်္ဂ-စသည်၌ အာဒီဃမှဖြစ်သော ဝိကတိအကာရန္တကို ယူရပါမည်။

➢ **အံ, ပြုရခြင်းအကျိုး (ဤသုတ် တည်ရကျိုး)**။ ။ ဥပနဂရံ-စသော အဗျယီဘောသမာသ်တို့၌ သော, သိ, သဗ္ဗယောနီနမာဇ-စသောသုတ်တို့၏ ဩ, အံ, အာ, ဇ-စသော အာဒေသ အစီအရင်းကို တားမြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၄၂။ သရော ရဿော နပုံသကေ

နပုံသကေ ဝတ္တမာနဿ အဗျယီဘာဝသမာသဿ လိင်္ဂဿ သရော ရဿော ဟောတိ။ ။ ကုမာရီသု အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ အဓိကုမာရိ ဥပဝဓု၊ ဥပဂင်္ဂိ၊ ဥပမဏ္ဍိကံ။

http://www.dhammadownload.com

[ကစ္စည်းအလို] နပုံသကေ၊နပုံလိင်၌။ဝတ္တမာန၊သ၊ဖြစ်သော အဗျယီဘောသမာသ် ပုဒ်၏။သရော၊အစိတ်သရသည်။ရသော၊ရသပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ **[၅-အလို]** * နပုံသကေ၊၌။ဝတ္တမာနသ၊ဖြစ်သော သမာသ်ပုဒ်၏။သရော၊အစိတ် သရသည်။ ရသော၊သည်။ဟောတိ၊၏။ * နပုံသကေ၊၌။ဝတ္တမာနသ၊ဖြစ်သော။အဗျယီဘာဝ သမာသသ၊အဗျယီဘောသမာသ်ဖြစ်သော။လိင်္ဂသ၊လိင်ပုဒ်၏။သရော၊သည်။ရသော၊ ရသပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ယာ ကထာ၊အကြင်စကားသည်။ကုမာရီသု၊ မိန်းမပျိုတို့၌။အဓိကိစ္စ၊စွဲမှီ၍။ပဝတ္တတိ၊ဖြစ်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သာ ကထာ၊ထိုစကားသည်။အဓိကုမာရိ၊ [မိန်းမပျိုတို့၌ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော စကား] မည်၏။ * ဥပဝဓု၊သွေးမ၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား။ * ဥပဂဂ်၊ဂဂ်ါမြစ်၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား။ * ဥပမကိ်၊မကိ်ကမည်သော မိန်းမ၏ အနီး၌ဖြစ်သော စကား။

➤ **သရော+ရဿော+နပုံသကေ–ဟု (၃)မှုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➤ **သရော–အရ/ကာရီ–အရ** ။ ။ ဥပမကိ်က-၌ အာသရ, အဓိကုမာရိ-၌ ဤသရ, ဥပဝဓု-၌ ဦသရ, ဥပဂု-၌ ဩသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ရဿော–အရ/ကာရီယ–အရ** ။ ။ အ, ဣ, ဥသရတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အဗျယီဘာဝ–သဒ္ဒါ မလိုက်ခြင်းကြောင့် ရရှိသော အာကျိုးများ**

အဗျယီဘာဝ-သဒ္ဒါ မလိုက်ခြင်းကြောင့် နပုံလိင်၌ဖြစ်သော စတုဒ္ဒိသံ-စသော ဒိဂုသမာသ်, မုခနာသိကံ-စသော ဒွန်သမာသ်, အသဒ္ဒံ-စသော ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့ ၏ အဆုံးသရကိုလည်း ရဿပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ)

➤ **အဗျယီဘာဝ–သဒ္ဒါ လိုက်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) အဗျယီဘာဝ သဒ္ဒါ လိုက်ခြင်းကြောင့် နပုံလိင်၌စိရင်သော အဗျယီဘောသမာသ်၏ အဆုံးသရကိုသာ ရဿပြုနိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

ဓမး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် နပုံလိင်၌ဖြစ်သော အဗျယီဘောသမာသ်၏ အဆုံးသရကိုသာ ရဿပြုရပါမည်လော? အကြောင်းသွင်း၍ ရှင်းလင်းပြပါ။

ဓဖြေ ။ ။ အဗျယီဘာဝ-သဒ္ဒါ မလိုက်စေသင့်သောကြောင့် အဗျယီဘောသမာသ်နှင့် တကွ ဒိဂု, ဒွန်, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့၌လည်း ရဿပြုရပါမည်။

ဓမး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် ရဿပြုရာဝယ် အဗျယီဘောသမာသ်၌သာ ပြုပါသလော? အဘယ်သမာသ်တို့၌လည်း ပြုပါသေးသနည်း၊အကြောင်းနှင့်တကွ ဖေါ်ပြပါ။

ဓဖြေ ။ ။ အဗျယီဘောသမာသ်၌သာ ရဿပြုရသည် မဟုတ်ပါ၊ အဗျယီဘာဝသဒ္ဒါ လိုက်မလာခြင်းကြောင့် ဒိဂု, ဒွန်, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့၌လည်း ရဿပြုသေးသည်။

➤ **ရဿ ပြုရမည့်သမာသ်အမည်/ဤသုတ်ဖြင့် စီရင်နိုင်သော သမာသ်များ**
အဗျယီဘော, ဒိဂု, ဒွန်, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်များ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **စိတ္တဂု-၌ ဩ-တို့ ဥရဿပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ စိတ္တဂု-၌ ပယတ်အားဖြင့် နီးစပ်သောကြောင့် သရော ရဿော နပုံသကေသုတ်ဖြင့် ဩ-အက္ခရာကို ဥရဿ ပြုရပါသည်။

၃၄၃။ အညသ္မာ လောပေါစ

အညသ္မာ အဗျယီဘာဝသမာသာ အနကာရန္တာ ပရာသံ ဝိဘတ္တိနံ် လောပေါစ ဟောတိ။ ။ အဓိတ္ထိ၊ အဓိကုမာရိ၊ ဥပဝဓု။

* အညသ္မာ၊အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်မှ တစ်ပါးသော အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်မှ။ပရာသံ၊နှောင်းကုန်သော။ဝိဘတ္တိနံ်၊ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်တို့၏။။လောပေါစ၊ကျေခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ။ * အညသ္မာ၊တစ်ပါးသော။အနကာရန္တာ၊ အကာရန္တ မဟုတ်သော။အဗျယီဘာဝသမာသာ၊အဗျယီဘောသမာသ်မှ။ပရာသံ၊နှောင်းကုန်သော။ဝိဘတ္တိနံ်၊ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်တို့၏။။လောပေါစ၊ကျေခြင်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ➢ အဓိတ္ထိ၊မိန်းမယျိုတို့၌ အရှိအသေပြု၍ ဖြစ်သောစကား။ * အဓိကုမာရိ၊ မိန်းမယျိုတို့၌ စွဲ၍ဖြစ်သော စကား။ * ဥပဝဓု၊ချွေးမ၏အနီး၌ဖြစ်သော စကား။

➢ အညသ္မာ+လောပေါ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။

➢ **အညဇာပါဒါန်-အရ** ။ ။ အံဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါသုတ်ကို ထောက်၍ အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အည-အရ** ။ ။ သရော ရဿော နပုံသကေသုတ်နှင့် အနကာရန္တာ-ကို ထောက်၍ အကာရန္တ-မှ တစ်ပါးသော ဣကာရန္တ-စသော အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် အဗျယီဘောသမာသ်ကို ငင်သောကြောင့် အနုကမုနအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ် ဝိဘတ်တို့တို့ ချေရခြင်းအကြောင်း** အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နောင် အာလုပ်နှင့်တကွ ဝိဘတ်ရှစ်သွယ်ကို အံဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါသုတ်ဖြင့် အံပြုရသောကြောင့် -- တည်း။

မေး ။ ။ အဗျယီဘောသမာသ်နောင် ဝိဘတ်တို့၏ အစီအရင်ကို သဒ္ဒါပဒေသ သုတ် ထောက်ပြ၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ အံ ဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါသုတ်ကိုထောက်၍ အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နောင် ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်ကို အံပြုပါသည်။ အညသ္မာ လောပေါစ သုတ်ကိုထောက်၍ အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နောင် ဝိဘတ်ခုနစ်သွယ်ကို ချေပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နှင့် အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ် တို့၌ ရှုပ်စီရင်ပုံ ခြားနားဟန်** ။ ။ အံ ဝိဘတ္တိန မကာရန္တာ အဗျယီဘာဝါသုတ်ဖြင့် အကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နောင်ရှိသော ဝိဘတ်တို့ကို အံပြုပါသည်။

အညသွာ လောပေါစသုတ်ဖြင့် အနကာရန္တ အဗျယီဘောသမာသ်နောင်ရှိသော ဝိဘတ်တို့ကို ချေရပါသည်။ ဤသို့ ခြားနားပါသည်။

➢ **သမာသ်(၆)ပါးတို့ ပြဋ္ဌာန်းပုံ** ။ ။ ၁။ အဗျယီဘောသမာသ်သည် ပုဗ္ဗပဒတ္ထ ပဓာန-ရှေ့ပုဒ်အနက်ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။ ၂။ ကမ္မဓာရည်း, ဒိဂု, တပ္ပုရိသ်သမာသ်တို့သည် ဥတ္တရပဒတ္ထပဓာန-နောက်ပုဒ်အနက် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။ ၃။ ဒွန်သမာသ်သည် ဥဘယ ပဒတ္ထပဓာန-နှစ်ပုဒ်အနက် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။ ၄။ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်သည် အညပဒတ္ထ ပဓာန-အညပုဒ်အနက် ပြဋ္ဌာန်းပါသည်။

➢ **ပုဗ္ဗ ပဒတ္ထပဓာနသမာသ်-** အဗျယီဘောသမာသ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဥတ္တရ ပဒတ္ထပဓာနသမာသ်-** ကမ္မဓာရည်း, ဒိဂု, တပ္ပုရိသ်သမာသ်။

➢ **ဥဘယ ပဒတ္ထပဓာနသမာသ်-** ဒွန်သမာသ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အညပဒတ္ထပဓာနသမာသ်-** ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိစ္စ-သာ ဖြစ်သော သမာသ်** - အဗျယီဘော, ဒိဂုသမာသ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အနိစ္စ-သာ ဖြစ်သော သမာသ်** - ဒွန်သမာသ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိစ္စ-အနိစ္စ နှစ်ပါးစုံဖြစ်သော သမာသ်** - ကမ္မဓာရည်း, တပ္ပုရိသ်, ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သမာသော စတုရဋ္ဌာ-၌ စတုရဋ္ဌာ-အရ [သမာသ်-၃၂ပါးရေတွက်ပုံ]**

အဗျယီဘောသမာသ် ၂-ပါး၊ကမ္မဓာရဲသမာသ် ၉-ပါး၊ ဒိဂုသမာသ် ၂-ပါး။တပ္ပုရိသ် သမာသ် ၈-ပါး၊ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်-၉ပါး၊ ဒွန်သမာသ် ၂-ပါး၊ပေါင်း ၃၂-ပါး။

➢ **တပ္ပုရိသ်သမာသ် ၈-ပါး** ။ ။ ဒုတိယာတပ္ပုရိသ်-စသော ၆-ပါး၊ အဗြာဟ္မဏော-စသော ပဌမာ တပ္ပုရိသ် ၁-ပါး၊ ပဘာ်ရော-စသော အလုတ္တတပ္ပုရိသ် ၁-ပါး

➢ **ဝိဂ္ဂဟပြုရာ၌ ဏ္ဍကီ-သဒ္ဒါ ထည့်ခြင်း/မထည့်ခြင်းအကြောင်း**

အဗျယီဘော, ကမ္မဓာရဲ, ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသ်တို့၌ ပဝတ္တိနိမိတ်ကို ထင်စွာပြုလိုသော ကြောင့် "ဏ္ဍကီ"သဒ္ဒါကို ထည့်ရပါသည်။

ဒိဂု, ဒွန်, တပ္ပုရိသ်သမာသ်တို့၌ ပဝတ္တိ နိမိတ် ထင်ရှားပြီးဖြစ်သောကြောင့် "ဏ္ဍကီ"သဒ္ဒါ မထည့်ရပါ။

သမာသ် ပါဠိ-နိဿယ အဓိပ္ပါယ်များ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

တဒ္ဓိတ ကပ္ပ

၃၄၄။ ဝါ ဏပစ္စေ

ဏပစ္စယော ဟောတိ ဝါ 'တဿာပစ္စ' မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။

ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ ဝါ၊ ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ ဝါသိဋ္ဌီ ဝသိဋ္ဌဿ အပစ္စံ ဝါသိဋ္ဌံ၊ ဧဝံ ဘာရဒ္ဝါဇော၊ ဘာရဒ္ဝါဇီ၊ ဘာရဒ္ဝါဇံ၊ ဂေါတမော၊ ဂေါတမီ၊ ဂေါတမံ၊ ဝါသုဒေဝေါ၊ ဝါသုဒေဝီ၊ ဝါသုဒေဝံ၊ ဗာလဒေဝေါ၊ ဗာလဒေဝီ၊ ဗာလဒေဝံ၊ ဝေသာမိတ္တော၊ ဝေသာမိတ္တီ၊ ဝေသာမိတ္တံ။

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။ဏော၊ဏပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ်္စံ၊သားတည်း။ဣတ္ထစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဏပစ္စယော ဏပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ ဝသိဋ္ဌဿ၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏။အပစ်္စံ၊သား တည်း။ဝါသိဋ္ဌော၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဝသိဋ္ဌဿ၊၏။အပစ်္စံ၊သား။* ဝသိဋ္ဌဿ၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏။အပစ်္စံ၊သမီးတည်း။ဝါသိဋ္ဌီ၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏ သမီး။ * ဝသိဋ္ဌဿ၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏။အပစ်္စံ၊အမျိုးတည်း။ဝါသိဋ္ဌံ၊ဝသိဋ္ဌရသေ့၏ အမျိုး။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ဘာရဒ္ဝါဇော၊ဘာရဒ္ဝါဇမည်သောသူ၏ သား။ဘာရဒ္ဝါဇီ၊ဘာရဒ္ဝါဇမည်သောသူ၏ သမီး။ ဘာရဒ္ဝါဇံ၊ဘာရဒ္ဝါဇမည်သောသူ၏ အမျိုး။ * ဂေါတမော၊ဂေါတမမည်သောသူ၏ သား ဂေါတမီ၊ဂေါတမမည်သောသူ၏ သမီး။ဂေါတမံ၊ဂေါတမမည်သောသူ၏ အမျိုး။ * ဝါသုဒေဝေါ၊ဝါသုဒေဝ၏ သား။ ဝါသုဒေဝီ၊ဝါသုဒေဝ၏ သမီး။ဝါသုဒေဝံ၊ဝါသုဒေဝ၏ အမျိုး။ * ဗာလဒေဝေါ၊ဗလဒေဝ၏ သား။ဗာလဒေဝီ၊ဗလဒေဝ၏ သမီး။ဗာလဒေဝံ၊ ဗလဒေဝ၏ အမျိုး။ * ဝေသာမိတ္တော၊ဝေသာမိတ္တ၏သား။ဝေသာမိတ္တီ၊ဝေသာမိတ္တ၏ သမီး။ဝေသာမိတ္တံ၊ဝေသာမိတ္တ၏ အမျိုး။

➢ **ဝါ+ဏ+အပစ္စေ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိ၏ဟု ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဝါသိဋ္ဌော-ရူပ်တွက်** ။ ။ ဝါသိဋ္ဌော-ကို "ဝသိဋ္ဌဿ+အပစ္စံ" ဟုတည်၊ ဝါ ဏ ပစ္စေ-သုတ်ဖြင့် ဝသိဋ္ဌဿ-နောင် ဏ-ပစ္စည်းသက်၊[ဝသိဋ္ဌဿ+ဏ+အပစ္စံ] တေ သံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ-သုတ်၌ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် တဒ္ဓိတ်၏ ဝိဘတ်တို့ကိုချေ၊ [ဝသိဋ္ဌသ်+ဏ+အပစ္စ] ဝုတ္တတ္ထာနမပွယောဂေါ-ဟူသော ပရိဘာသာ-အရ အပစ္စပုဒ် (သ) အာဂုံကိုချေ၊ တေသံ ဏော လောပ်-သုတ်ဖြင့် ဏ်-အနုဗန်ကိုချေ [ဝသိဋ္ဌ-အ] ဋ္ဌ-ခွင်း, ချေ, ကပ် [ဝသိဋ္ဌ] ဝုဒ္ဓါဒိသရဿ ဝါ သံယောဂန္တဿ သဏော့စ-သုတ်ဖြင့် ဝ-၏ အဆုံး အ-ကို အာဝုဒ္ဓိပြု [ဝါသိဋ္ဌ] တဒ္ဓိတသမာသကိတကာ နာမံဝါ တဝေတုနာ ဒိသုစ-သုတ်ဖြင့် ဝါသိဋ္ဌ-ဟူသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ကို နာမ်ကိုကဲ့သို့ငဲ့၊ သိ-သက်၊ သော-ဟူသောသုတ်ဖြင့် သိဝိဘတ်ကို သြ-ပြု, ဋ္ဌ-ခွင်း, ချေ, ကပ်, ဝါသိဋ္ဌော-ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝါသိဒ္ဓော-ကို ပဒ-ပုဒ်, ပစ္စယ-ပစ္စည်း, ပစ္စယတ္ထ-ပစ္စည်းအနက်, ပစ္စယဝိဓိ-ပစ္စည်းသက်သောသုတ် ခွဲပုံ** ။ ။ ဝါသိဒ္ဓော၌ ပဒကား- ဝသိဒ္ဓပဒ, ပစ္စယကား- ဏပစ္စယ, ပစ္စယတ္ထကား- အပစ္စတ္ထ, ပစ္စယဝိဓိကား- ဝါဏပစ္စေသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နာမကဏ္ဏနောင် တဒ္ဓိတကဏ္ဏကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း/သမာသ်ကျမ်း၏ အခြားမဲ့၌ တဒ္ဓိတ်ကျမ်းကို ဆိုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝါသိဒ္ဓော-စသည်၌ ဏ-စသော် တဒ္ဓိတ်သည် ဝသိဒ္ဓသ အပစ္စ်-စသော ဝိဂ္ဂဟတို့တွင် သဒိဘတ်အဆုံးရှိသော ဝသိဒ္ဓသနာမ်ပုဒ်နောင် အပစ္စ-စသော အနက်ထူး၌ စီရင်သောကြောင့် နာမကဏ္ဏနောင် တဒ္ဓိတကဏ္ဏကို ဆိုရပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်ကို နာမ်ငဲ့ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့သည် ကတ္တား, ကံ-စသော သတ္တိအနက်ကိုဟော၍ ဒြဗ်ကိုမဟောသည့်အတွက် လိင်အမည်မရနိုင်သောကြောင့် လိင်အမည်ရရန် တဒ္ဓိတ်ကို နာမ်ငဲ့ရပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်မည်ပုံ** ။ ။ သုဒ္ဓနာမ်, သမာသ်နာမ်, တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းရှိသော နာမ်ဟု ဆိုအပ်သော လိင်သုံးမျိုးမှနောက်၌ ဆက်စပ်(ဝါ) သက်အပ်သောကြောင့် ဏ-စသော ပစ္စည်းများသည် တဒ္ဓိတ်မည်ပါသည်။ (တစ်နည်း) ထိုနာမ်တို့အား ကျေးဇူးများသဖြင့် ထိုနာမ်တို့၏ စီးပွားဖြစ်သော ပစ္စည်းများသည် တဒ္ဓိတ် မည်ပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ တသ္မာ ဟိတာ တဒ္ဓိတာ၊ (ပဉ္စမီ တပ္ပုရိသ်)
(တစ်နည်း) တေသံ ဟိတာ တဒ္ဓိတာ၊ (ဆဋ္ဌီ တပ္ပုရိသ်)

➢ **တဒ္ဓိတ-အရ** ။ ။ ဏ-စသော ပစ္စည်းများကို ယူရပါမည်။

➢ **တဒ္ဓိတ-၌ တ-အရ နိပါတ်ပုဒ်များကို ယူနိုင်/မယူနိုင်** ။ ။ ဇာတာဒိန မိမိယာစသုတ်လာ ပစ္ဆိမော-စသည်၌ ပစ္ဆာ-စသော နိပါတ်ပုဒ်နောင် ဣမပစ္စည်း သက်သည်ကိုထောက်၍ တ-အရ နိပါတ်ပုဒ်များကို ယူနိုင်ပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ-၌ တ-အရ** ။ ။ သုဒ္ဓနာမ်, သမာသ်နာမ်, တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းရှိသော နာမ်တို့၏ အပြားအားဖြင့် သုံးပါးသောနာမ် (ဝါ) သုံးပါးသော လိင်ကို ယူရပါမည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ဆိုင်းထမ်းနည်း-ဟု ခေါ်ဆိုရပုံ** ။ ။ ဆိုင်းထမ်းသော သူသည် အလယ်၌နေ၍ ထမ်းသည်ရှိသော် ရှေ့ဆိုင်း နောက်ဆိုင်း နှစ်ဘက်ကို ဆောင်ယူနိုင်သကဲ့သို့ ဝါသိဒ္ဓော-၌ ဏပစ္စည်းသည် ဝသိဒ္ဓသ အပစ္စ်-ဟူသော် ဝါကျအခိုက်ဝယ် ဝသိဒ္ဓ-ဟူသော ရှေ့ပုဒ်၏သမ္ဗန်အနက်, အပစ္စ-ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ ကရိဏ်းအနက်တို့ကို အလယ်မှနေ၍ဟောသောကြောင့် "တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ဆိုင်းထမ်းနည်း"ဟု ခေါ်ဆိုရပါသည်။

➢ **ဥဒ်ကြာ ဟိ တဒ္ဓိတဝုတ္တိ-ဟူသော ပရိဘာသာ-အရ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့**

http://www.dhammadownload.com

ဆန်းကြယ်စွာဖြစ်ပုံ ။ ။ မာဂဓော-၌ ဏပစ္စည်းတစ်ခုတည်းကပင် "မဂဓေဟိ အာဂတော"ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ အာဂတအနက်၌သက်၏၊ "မဂဓေသု ဇာတော" ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ ဇာတအနက်၌သက်၏၊ "မဂဓာနံ ဣဿရော"ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ ဣဿရအနက်၌ သက်၏၊ "မဂဓာ အဿ နိဝါသော"ဟူသော ဝါကျအခိုက်၌ နိဝါသအနက်၌ သက်၏၊ ဤသို့ ဏပစ္စည်းတစ်ခုတည်းက အနက်များစွာ၌ သက်နိုင်ခြင်းသည် "တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့ ဆန်းကြယ်စွာ" ဖြစ်ကြပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်အပြား ၃-ပါး** ။ ။ (၁) သာမညတဒ္ဓိတ်၊ (၂) အဇ္ဈယတဒ္ဓိတ်၊ (၃) ဘာဝတဒ္ဓိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သာမညတဒ္ဓိတ် ၁၅-ပါး** ။ ။ (၁) ဂေါတ္တတဒ္ဓိတ်၊ (၂) သံသဋ္ဌာဒိ၊ (၃) ရာဂါဒိ၊ (၄) ဇာတာဒိ၊ (၅) သမူဟ၊ (၆) ဌာန၊ (၇) ဥပမာ၊ (၈) နိဿိတ၊ (၉) ဗဟုလ၊ (၁၀) ဝိသိဋ္ဌ(၁၁)တဒဿတ္ထိ၊ (၁၂) ပကတိ(၁၃) ပူရဏ၊(၁၄) သန္ဒါန(၁၅)ဝိဘာဂတဒ္ဓိတ်။

➢ **သာမညတဒ္ဓိတ် အပြား ၄-ပါး** ။ ။ ၁။ အပစ္စတဒ္ဓိတ်၊ ၂။ အနေကတ္ထတဒ္ဓိတ်၊ ၃။ အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်၊ ၄။ သန္ဒါနတဒ္ဓိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဘာဝတဒ္ဓိတ် ၅-ပါး** ။ ။ ၁။ ဒဗ္ဗဘာဝတဒ္ဓိတ်၊ ၂။ ဂုဏဘာဝတဒ္ဓိတ်၊ ၃။ ကြိယာဘာဝတဒ္ဓိတ်၊ ၄။ နာမဘာဝတဒ္ဓိတ်၊ ၅။ ဇာတိဘာဝတဒ္ဓိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝါဏော အပစ္စေ-ဟု မဆိုဘဲ ဝါဏပစ္စေ-ဟု ဆိုရကျိုး/ဏ-သဒ္ဒါကို ဝိဘတ်မရှိဘဲ ဆိုရကျိုး** ။ ။ ဝါဏော အပစ္စေ-ဟုဆိုလျှင် ဏပစ္စည်းလေလော, ဏော ပစ္စည်းလေလော-ဟု ပစ္စည်းသရုပ်၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏၊ ယင်းယုံမှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းအကျိုးငှာ အဝိဘတ္တိကနိဒ္ဒေသအားဖြင့် ဝါဏပစ္စေ-ဟု ဆိုသည်။

➢ **ဝါဏ ပစ္စေ-ဟု ဏအနုဗန် ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော အစသရကို ဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အပစ္စေ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဏပစ္စည်း၏ သက်ရာဝိသယကို ပြရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အပစ္စ-အရ** ။ ။ မုချအားဖြင့် သား, သမီး, နုပုံးဟူသော အနက်ကို ယူရပါမည်။ ဥပစာအားဖြင့် မြေး, မြစ်-စသော အနက်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဏပစ္စည်းသက်ရာ ဌာန/ဝသိဋ္ဌနောင် ဏပစ္စည်းသတ်ရခြင်းအကြောင်း**

ဓာတုလင်္ဂဟိ ပရာ ပစ္စယာသုတ်ဖြင့် ဓာတ်လိင်တို့မှနောက်၌ ပစ္စည်းသက်ရမည်ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့်ငင်း, ဝုတ္တိ၌ တဿာပစ္စမိစ္စေတသို့ အတ္ထေ-ဟု ဆိုသောကြောင့်ငင်း ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော အပစ္စအနက်၏ သမ္ဗန္ဓီဖြစ်သော ဝသိဋ္ဌနောင် သက်ရပါမည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဤသုတ်မှ ဝါ-သဒ္ဒါသည် အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်အကျိုးငှာ အဘယ်သုတ် တိုင်အောင် လိုက်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဝါ-သဒ္ဒါသည် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့သက်ခြင်း၏ မမြဲသော အစီအရင်ရှိခြင်း - ကြောင့် ဝါကျ နိပ္ပန္နနှစ်ပါးကို ဖြစ်စေခြင်းငှာ တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းအားလုံးတို့ကို သက် သောသုတ် ဆုံးသည့်တိုင်အောင် လိုက်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဘာရဏ္ဍါဇော-စသော သဘာဝဝုဒ္ဓိတို့ကို တစ်ဖန်ဝုဒ္ဓိပြုသင့်/မပြုသင့် သာဓက ပြ ဆုံးဖြတ်ပါ။

ဖြေ ။ ။ အာယုဝဏ္ဏာနဉ္စာယော ဝုဒ္ဓိသုတ်၌ အာယုဝဏ္ဏာန်-ဟု ဝုဒ္ဓိပြုရာဌာနကို သတ် မှတ်ထားခြင်းကြောင့် ဘာရဏ္ဍါဇော-စသော သဘာဝဝုဒ္ဓိတို့ကို တစ်ဖန်ထပ်၍ - ဝုဒ္ဓိ မပြုရ၊ မှန်ပါသည်၊ ပြုပြီးသော ဝုဒ္ဓိကို ထပ်၍ဝုဒ္ဓိပြုစရာ မလိုသကဲ့သို့ ထို့ အတူ သဘာဝဝုဒ္ဓိဖြစ်သော အာ, ဓ, ဩတို့ကိုလည်း ထပ်၍ ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➤ **ဘာရဏ္ဍါဇော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဘာရဏ္ဍါဇော-၌ အာ-အက္ခရာသည် သဘာဝဝုဒ္ဓိဖြစ်နေ၍ အ-အက္ခရာ မဟုတ်သောကြောင့် ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➤ **ဝေသာဓိတ္ထော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဝေသာဓိတ္ထော-၌ ဓ-အက္ခရာသည် သဘာဝဝုဒ္ဓိဖြစ်နေ၍ ဣဝဏ်မဟုတ်သောကြောင့် ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➤ **ဂေါတမော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဂေါတမော-၌ ဩ-အက္ခရာသည် သဘာဝဝုဒ္ဓိဖြစ်နေ၍ ဥဝဏ်မဟုတ်သောကြောင့် ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➤ **စိတ္တကော-၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ စိတ္တကော-၌ သံယုဂ်အနီး ရှိသောကြောင့် ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➤ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက် ဖြစ်ပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါဆိုရတ္ထိုး** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သမာသ်စပ်သောအခါ ရာဇပုတ္တော-ဟူ၍ ၎င်း, သမာသ်မစပ်သောအခါ ရဇော ပုတ္တော-ဟူ၍ဝင်း ရှိသကဲ့သို့ တဒ္ဓိတ်၌လည်း တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းသက်သောအခါ ဝါသိဋ္ဌော-ဟူ၍ဝင်း, မသက်သောအခါ ဝသိဋ္ဌသ အပစ္စံ ဟူ၍ဝင်း နှစ်မျိုးဖြစ်၏ဟု အထူးကြဲခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။(ရူ-ဋီ)

မေး ။ ။ **ဝါသိဋ္ဌီ-၌** အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သုတ်ဖြင့် နာမ်ငဲ့ရပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဝါသိဋ္ဌီ-၌ ဣတ္ထိလိင်ဧကတ ပစ္စည်းအဆုံးရှိသောကြောင့် တဒ္ဓိတ သမာသ စသောသုတ်၌ စုသဒ္ဒါဖြင့် နာမ်ငဲ့ရပါမည်။

မေး ။ ။ **ဝါသိဋ္ဌော-၌** အဘယ့်ကြောင့် အဘယ်သုတ်ဖြင့် နာမ်ငဲ့ရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဝါသိဋ္ဌော-၌ တဒ္ဓိတ်ဖြစ်သောကြောင့် တဒ္ဓိတသမာသ-စသောသုတ်ဖြင့် နာမ် ငဲ့ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဝါသိဋ္ဌပုဒ်နောင် ဣတ္ထိလိင်ဇောတက ပစ္စည်းသက်ပါက အဘယ့်ကြောင့် - အဘယ်သုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်ရသည်ကို ပြဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ဝါသိဋ္ဌကား ဇာပစ္စည်းအဆုံးရှိသောကြောင့် ဇာဝဇီကဇောယျဇာန္တုဟိသုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်ရပါသည်။

မေး။ ။ ဝသိဋ္ဌ၏သားကို 'ဝါသိဋ္ဌ'ဟု ခေါ်လျှင် ဝသိဋ္ဌ၏ မြေး, မြစ်-တို့ကို အဘယ်သို့ ခေါ်ရမည်နည်း။

ဖြေ။ ။ ဝသိဋ္ဌမည်သောသူ၌ တင်စားသောအားဖြင့် ဝသိဋ္ဌ၏ မြေး, မြစ်-တို့ကိုလည်း 'ဝသိဋ္ဌ'ဟု ခေါ်ရပါမည်။

➢ **ဝါသိဋ္ဌီ-၌ ဤပစ္စည်းသတ်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဇာ-ပစ္စည်းအဆုံးရှိသောကြောင့် ဇာဝ ဇီက ဇောယျ ဇာန္တုဟိ-သုတ်ဖြင့် ဤပစ္စည်းသက်ရပါသည်။

၃၄၅။ ဇာယန ဇာန ဝစ္ဆာဒိတော

တသ္မာ ဝစ္ဆာဒိတော ဂေါတ္တဂဇာတော ဇာယန ဇာန ပစ္စယာ ဟောန္တိ ဝါ 'တဿာပစ္စ' မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။

ဝစ္ဆဿ အပစ္စံ ဝစ္ဆာယနော၊ ဝစ္ဆာနော၊ ဝစ္ဆဿ အပစ္စံ ဝါ၊ ဝစ္ဆဿ အပစ္စံ ဝစ္ဆာယနီ၊ ဝစ္ဆာနီ၊ ဝစ္ဆဿ အပစ္စံ ဝစ္ဆာယနံ၊ ဝစ္ဆာနံ။ သကဋဿ အပစ္စံ သာကဋာယနော၊ သာကဋာနော၊ သကဋဿ အပစ္စံ ဝါ၊ သာကဋာယနီ၊ သာကဋာနီ၊ သာကဋာယနံ၊ သာကဋာနံ။ ဧဝံ ကဏှာယနော၊ ကဏှာနော၊ ကဏှဿ အပစ္စံ ဝါ၊ ကဏှာယနီ၊ ကဏှာနီ၊ ကဏှာယနံ၊ ကဏှာနံ။ အဂ္ဂိဝေဿာယနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာယနီ၊ အဂ္ဂိဝေဿာနီ၊ အဂ္ဂိဝေဿာယနံ၊ အဂ္ဂိဝေဿာနံ။ ဂဒ္ဒာယနော၊ ဂဒ္ဒာနော၊ ဂဒ္ဒာယနီ၊ ဂဒ္ဒာနီ၊ ဂဒ္ဒာယနံ၊ ဂဒ္ဒာနံ။ ကပ္ပိယနော၊ ကပ္ပိနော၊ ကပ္ပိယနီ၊ ကပ္ပိနီ၊ ကပ္ပိယနံ၊ ကပ္ပိနံ။ မောဂ္ဂလ္လာယနော၊ မောဂ္ဂလ္လာနော၊ မောဂ္ဂလ္လာယနီ၊ မောဂ္ဂလ္လာနီ၊ မောဂ္ဂလ္လာယနံ၊ မောဂ္ဂလ္လာနံ။ မုဠ္ဘာယနော၊ မုဠ္ဘာနော၊ မုဠ္ဘာယနီ၊ မုဠ္ဘာနီ၊ မုဠ္ဘာယနံ၊ မုဠ္ဘာနံ။ သံယာယနော၊ သံယာနော၊ သံယာယနီ၊ သံယာနီ၊ သံယာယနံ၊ သံယာနံ။ လောမာယနော၊ လောမာနော၊ လောမာယနီ၊ လောမာနီ၊ လောမာယနံ၊ လောမာနံ။ သာကမာယနော၊ သာကမာနော၊ သာကမာယနီ၊ သာကမာနီ၊ သာကမာယနံ၊ သာကမာနံ။ နာရာယနော၊ နာရာနော၊ နာရာယနီ၊ နာရာနီ၊ နာရာယနံ၊ နာရာနံ။ စောရာယနော၊ စောရာနော၊ စောရာယနီ၊ စောရာနီ၊ စောရာယနံ၊ စောရာနံ။ အာဝသာလာယနော၊ အာဝသာလာနော၊ အာဝသာလာယနီ၊ အာဝသာလာနီ၊ အာဝသာလာယနံ၊ အာဝသာ

http://www.dhammadownload.com

လာနံ။ ဒွေပါယနော၊ ဒွေပါနော၊ ဒွေပါယနီ၊ ဒွေပါနီ၊ ဒွေပါယနံ၊ ဒွေပါနံ။ ကုဋ္ဌာ
ယနော၊ ကုဋ္ဌာနော၊ ကုဋ္ဌာယနီ၊ ကုဋ္ဌာနီ၊ ကုဋ္ဌာယနံ၊ ကုဋ္ဌာနံ။ ကစ္စာယနော၊
ကစ္စာနော၊ ကစ္စာယနီ၊ ကစ္စာနီ၊ ကစ္စာယနံ၊ ကစ္စာနံ။

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။ဝစ္ဆာဒိတော၊ဝစ္ဆ-အစရှိသောသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဏာ
ယန ဏာန၊ဏာယနပစ္စည်း, ဏာနပစ္စည်းတို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဣစ္စေတသိ့အတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဝစ္ဆာဒိတော၊
ဝစ္ဆ-အစရှိသော။တသ္မာဂေါတ္တဂဏတော၊ထိုဂေါတ္တသဒ္ဒါအပေါင်းမှ။ပရေ၊၌။ဏာယန
ဏာနပစ္စယာ၊တို့သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

ဝစ္ဆဿ၊ဝစ္ဆအမည်ရှိသောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဝစ္ဆာယနော-ဝစ္ဆာနော၊ဝစ္ဆအမည်
ရှိသောသူ၏သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဝစ္ဆဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ဝစ္ဆဿ၊၏။အပစ္စံ၊သမီး
တည်း။ဝစ္ဆာယနီ-ဝစ္ဆာနီ၊ဝစ္ဆအမည်ရှိသောသူ၏သမီး။ဝစ္ဆဿ၊၏။အပစ္စံ၊အမျိုးတည်း။
ဝစ္ဆာယနံ-ဝစ္ဆာနံ၊ဝစ္ဆအမည်ရှိသောသူ၏အမျိုး။သကဋ္ဌဿ၊သကဋ္ဌအမည်ရှိသောသူ၏။
အပစ္စံ၊သားတည်း။သာကဋ္ဌာယနော-သာကဋ္ဌာနော၊သကဋ္ဌအမည်ရှိသောသူ၏သား။
ဝါ၊ကား။သကဋ္ဌဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။သာကဋ္ဌာယနီ-သာကဋ္ဌာနီ၊သကဋ္ဌအမည်ရှိသော
သူ၏သမီး။သာကဋ္ဌာယနံ-သာကဋ္ဌာနံ၊အမျိုး။ဧဝံ၊ဤအတူ။ကဏ္ဍာယနော-ကဏ္ဍာနော၊
ကဏ္ဍအမည်ရှိသောသူ၏သား။ဝါ၊ကား။ကဏ္ဍဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ကဏ္ဍာယနီ-
ကဏ္ဍာနီ၊သမီး။ကဏ္ဍာယနံ-ကဏ္ဍာနံ၊ကဏ္ဍအမည်ရှိသောသူ၏အမျိုး။အဂ္ဂိဝေဿာယ
နော-အဂ္ဂိဝေဿာနော၊အဂ္ဂိဝေဿအမည်ရှိသောသူ၏သား။အဂ္ဂိဝေဿာယနီ-အဂ္ဂိဝေ
ဿာနီ၊သမီး။အဂ္ဂိဝေဿာယနံ-အဂ္ဂိဝေဿာနံ၊အမျိုး။ဂစ္ဆာယနော-ဂစ္ဆာနော၊ဂစ္ဆအမည်
ရှိသောသူ၏သား။ဂစ္ဆာယနီ-ဂစ္ဆာနီ၊သမီး။ဂစ္ဆာယနံ-ဂစ္ဆာနံ၊အမျိုး။ကပ္ပါယနော-ကပ္ပါနော၊
ကပ္ပအမည်ရှိသောသူ၏သား။ကပ္ပါယနီ-ကပ္ပါနီ၊သမီး။ကပ္ပါယနံ-ကပ္ပါနံ၊အမျိုး။မောဂ္ဂလ္လာ
ယနော-မောဂ္ဂလ္လာနော၊မောဂ္ဂလ္လာန်အမည်ရှိသောသူ၏သား။မောဂ္ဂလ္လာယနီ-မောဂ္ဂလ္လာ
နီ၊သမီး။မောဂ္ဂလ္လာယနံ-မောဂ္ဂလ္လာနံ၊အမျိုး။မုဋ္ဌာယနော-မုဋ္ဌာနော၊မုဋ္ဌအမည်ရှိသော
သူ၏သား။မုဋ္ဌာယနီ-မုဋ္ဌာနီ၊သမီး။မုဋ္ဌာယနံ-မုဋ္ဌာနံ၊အမျိုး။သံဃာယနော-သံဃာနော၊
သံဃ အမည်ရှိသောသူ၏သား။သံဃာယနီ-သံဃာနီ၊သမီး။သံဃာယနံ-သံဃာနံ၊အမျိုး။
လောမာယနော-လောမာနော၊လောမအမည်ရှိသောသူ၏သား။လောမာယနီ-လော
မာနီ၊သမီး။လောမာယနံ-လောမာနံ၊အမျိုး။သာကမာယနော-သာကမာနော၊သကမ
အမည်ရှိသော သူ၏သား။သာကမာယနီ-သာကမာနီ၊သမီး။သာကမာယနံ-သာကမာနံ၊
အမျိုး။နာရာယနော-နာရာနော၊နရအမည်ရှိသောသူ၏သား။နာရာယနီ-နာရာနီ၊သမီး။
နာရာယနံ- နာရာနံ၊အမျိုး။စောရာယနော-စောရာနော၊စောရအမည်ရှိသောသူ၏သား။

http://www.dhammadownload.com

စောရာယနိ- စောရာနီ၊သမီး။စောရာယနံ-စောရာနံ၊အမျိုး။အာဝသာလာယနော-အာဝသာလာနော၊အာဝသာလအမည်ရှိသောသူ၏သား။အာဝသာလယနီ-အာဝသာလာနီ၊သမီး။အာဝသာလာယနံ-အာဝသာလာနံ၊အမျိုး။ဒွေပါယနော-ဒွေပါနော၊ဒွိပအမည်ရှိသောသူ၏ သား။ဒွေပါယနီ-ဒွေပါနီ၊သမီး။ဒွေပါယနံ-ဒွေပါနံ၊အမျိုး။ကုဋ္ဌာယနော-ကုဋ္ဌာနော၊ကုဋ္ဌ-အမည်ရှိသောသူ၏သား။ကုဋ္ဌာယနီ-ကုဋ္ဌာနီ၊သမီး။ကုဋ္ဌာယနံ-ကုဋ္ဌာနံ၊အမျိုး။ကစ္စာယနော-ကစ္စာနော၊ကစ္စည်းအမည်ရှိသောသူ၏သား။ကစ္စာယနီ-ကစ္စာနီ၊ကစ္စည်းအမည်ရှိသော သူ၏သမီး။ကစ္စာယနံ-ကစ္စာနံ၊ကစ္စည်းအမည်ရှိသောသူ၏အမျိုး။

➤ **ကာယနကာန+ဝစ္ဆာဒီတော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိဆုတ်။**

➤ **ဂေါတ္တဂဏတော အဓိပ္ပါယ် ။ ။** အာဒိသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ရှိ၍ ဝစ္ဆနှင့် ဂေါတ္တ-သဒ္ဒါချင်းတူသော သကဋ, ကဏ္ဏ, အဂ္ဂိဝေဿ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူလေဟု ပြလိုသောကြောင့် "ဂေါတ္တဂဏတော"ဟု ဆိုပါသည်။

➤ **ဂေါတ္တဂဏတော-၌ ဂေါတ္တ-အရ ။ ။** ဂေါတ္တ-သဒ္ဒါသည် တစ်မျိုးလုံး, တစ်နွယ်လုံးကို ဟောနိုးရှိသော်လည်း ဤ၌ အပေါင်း၏အမည်ကို အစိတ်၌တင်စားသော ဧကဒေသုဇ္ဇုပစာနည်းအားဖြင့် ဝစ္ဆမည်သူ, ကစ္စည်းမည်သူ-စသော အစဆုံးယောက်ျားကိုသာ ယူရပါမည်။ (တစ်နည်း) သား, မြေး, မြစ်-စသော အနွယ်အဆက်ဆက်ကို ယူရပါမည်။

➤ **အာဒိ-အရ/အာဒိဝစ္ဆ-အရ ။ ။** သကဋ, ကဏ္ဏ, အဂ္ဂိဝေဿ, ဂဿ, ကပ္ပ, မောဂ္ဂလ္လ, မုဋ္ဌ, သံဃ, လောမ, သကမ, နရ, စောရ, အဝသာလ, ဂွိပ, ကုဋ္ဌ, ကစ္စ-စသော အနွယ်ဟောသဒ္ဒါ အပေါင်းနှောင် သက်ရပါမည်။

➤ **ကာယန, ကာနပစ္စည်းသက်ရာ ဌာန ။ ။** ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ဝစ္ဆ, ကစ္စ-စသော အနွယ်ဟောသဒ္ဒါ အပေါင်းနှောင် သက်ရပါမည်။

➤ **ကာယန ကာနာ-ဟု မဆိုဘဲ ကာယန ကာန-ဟု အဝိဘတ္တိက(ဝိဘတ်မပါဘဲ) ညွှန်ပြရခြင်းအကျိုး ။ ။** ကာယန ကာနာ-သည် အာကာရန္တလေလော-ဟု ယုံမှားကင်းခြင်းအကျိုးငှာ ကာယန ကာနာ-ဟု အဝိဘတ္တိကဖြင့် ဆိုရပါသည်။

➤ **ကာယန ကာန-ဟု ဏ-အနုဗန် ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။** ဏ-အနုဗန် ထည့်ဆိုခြင်းသည် [ဏ-အနုဗန်မရှိသော ဣယ, ဣယ-စသော ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ ရှေ့သရကို ဝုဒ္ဓိ မပြုရ၊ ဏ-အနုဗန်ပါသော ပစ္စည်းများနှောင်းရာ၌ကား ရှေ့သရကို ဝုဒ္ဓိပြုရမည်ဟု] ဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဝစ္ဆာယနော, ဝစ္ဆနော+ဝစ္ဆဿ.ဝုတ္တော ဝါ-ဟု ဝါကျ+ဝုတ္တိ နှစ်မျိုး ရှိနိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။** ဝါဏပစ္စေသုတ်မှ ဝါသဒ္ဒါသည် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းအားလုံးကို

http://www.dhammadownload.com

စီရင်ရာ သုတ်များသို့ လိုက်လာသောကြောင့်-ဝါကျ+ဝုတ္တိ နှစ်မျိုးရှိရပါသည်။

➢ **ဝစ္ဆာယနော, ဝစ္ဆာနော-တို့၌ ဝုဒ္ဓိ မပြုရခြင်းအကြောင်း ။ ။** သံယုဂ်အနီးရှိသောကြောင့် ဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

၃၄၆။ ဏေယျော ကတ္တိကာဒီဟိ

တေဟိ ဂေါတ္တဂဏေဟိ ကတ္တိကာဒီဟိ ဏေယျပစ္စယော ဟောတိ ဝါ "တဿာပစ္စ"မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။ ကတ္တိကာယ အပစ္စံ ကတ္တိကေယျော၊ ကတ္တိကာယ အပစ္စံ ဝါ။ ဧဝံ ဝေနတေယျော၊ ရောဟိဏေယျော၊ ဂင်္ဂေယျော၊ ကဒ္ဒမေယျော၊ နာဒေယျော၊ အာလေယျော၊ အာဟေယျော၊ ကာမေယျော၊ သုစိယာ အပစ္စံ သောစေယျော၊ သာလေယျော၊ ဗာလေယျော၊ မာလေယျော၊ ကာလေယျော။

[ရောဟိဏိယာ အပစ္စံ ရောဟိဏေယျော၊ ဂဂ်ါယ အပစ္စံ ဂင်္ဂေယျော၊ ကဒ္ဒမာယ အပစ္စံ ကဒ္ဒမေယျော၊ နဒိယာ အပစ္စံ နာဒေယျော၊ အလိယာ အပစ္စံ အာလေယျော၊ အဟိယာ အပစ္စံ အာဟေယျော၊ ကမိယာ အပစ္စံ ကာမေယျော၊ သာလာယ အပစ္စံ သာလေယျော၊ ဗာလာယ အပစ္စံ ဗာလေယျော၊ မာလာယ အပစ္စံ မာလေယျော၊ ကာလာယ အပစ္စံ ကာလေယျော။]

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။ကတ္တိကာဒီဟိ၊ကတ္တိကလျှင် အတူရှိသော ဣတ္ထိလိင်ဟော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေ၊နောက်၌။ဏေယျော၊ဏေယျပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

* တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ကတ္တိကာဒီဟိ၊ကတ္တိကလျှင် အတူရှိကုန်သော။တေဟိ ဂေါတ္တဂဏေဟိ၊ထိုဂေါတ္တသဒ္ဒါ အပေါင်းတို့မှ။ပရေ၊၌။ဏေယျပစ္စယော၊ဏေယျပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ကတ္တိကာယ၊ကတ္တိကာနတ်သမီး၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ကတ္တိကေယျော၊ကတ္တိကာနတ်သမီး၏ သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကတ္တိကာယ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ဧဝံ၊ဤအတူ။ဝေနတေယျော၊ဂဠုန်မ၏သား။ * ရောဟိဏေယျော၊ရောဟိဏီမည်သော မိန်းမ၏ သား။ * ဂင်္ဂေယျော၊ဂဂ်ါမည်သော မိန်းမ၏သား။ * ကဒ္ဒမေယျော၊ကဒ္ဒမာမည်သော မိန်းမ၏ သား။ * နာဒေယျော၊နဒီမည်သော မိန်းမ၏သား။ * အာလေယျော၊အာလီမည်သော မိန်းမ၏ သား။ * အာဟေယျော၊အာဟီမည်သော မိန်းမ၏ သား။ * ကာမေယျော၊ကာမီမည်သော မိန်းမ၏ သား။ * သုစိယာ၊စင်ကြယ်သော မိန်းမ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။သောစေယျံ၊စင်ကြယ်သော မိန်းမ၏သား။ * သာလေယျော၊သာလာမည်သော မိန်းမ၏သား။ * ဗာလေယျော၊ဗာလာမည်သော မိန်းမ၏သား။(အမိုက်မ၏သား) *

http://www.dhammadownload.com

မာလေယျော၊မာလာမည်သော မိန်းမ၏သား။(ပန်းသည်မ၏ သား။) * ကာလေယျော၊ ကလာမည်သော မိန်းမ၏ သား။

➢ **ဏေယျော+ကတ္ထိကာဒီဟိ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ အာဒိသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော ပကာရအနက် ရှိပါသည်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ အာဒိသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော ပကာရအနက်ကို ပြောသောကြောင့် ကတ္တိကာနှင့် ဣတ္ထိလိင်ချင်းတူသော ဝိနတာ, ရောဟိဏီ, ဂင်္ဂါ ကဒ္ဒမာ, နဒီ, အာလီ, အာဟီ, ကာမီ, သုစီ, သာလာ, ဗာလာ, မာလာ, ကလာ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ဏေယျော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရခြင်းအကျိုး**

ဏေယျော-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဟိတ, အရဟတိ, ဒိယတေ ဇာတ, ဝသတိအနက်တို့၌လည်း ဏေယျပစ္စည်း သက်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဏေယျော ယပေဟိ-ဟု မဆိုဘဲ ဏေယျော ကတ္တိကာဒီဟိ-ဟု ဆိုရခြင်း အကြောင်း** ။ ။ အပစ္စအနက်၌ ဏေယျပစ္စည်းသည် များသောအားဖြင့် ကတ္တိကာ စသော ဣတ္ထိလိင်သဒ္ဒါနောင် သက်၏၊ အနည်းငယ်အားဖြင့် အန္တိ, ပဏ္ဍိ-စသော ပုလ္လိင်သဒ္ဒါနောင်လည်း သက်နိုင်သေးသောကြောင့်-- တည်း။

၃၄၇။ အတော ဏိ ဝါ

တသ္မာ အကာရတော ဏိပစ္စယော ဟောတိ ဝါ "တဿာပစ္စ"မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။ ဒက္ခဿ အပစ္စံ ဒက္ခိ၊ ဒက္ခဿ အပစ္စံ ဝါ။ ဒုဏာဿ အပစ္စံ ဒေါဏိ၊ ဒုဏာဿ အပစ္စံ ဝါ။ ဧဝံ ဝါသဝိ၊ သက္ယပုတ္တိ၊ နာဋပုတ္တိ၊ ဒါသပုတ္တိ၊ ဒါသဝိ၊ ဝါရုဏိ၊ ဂင်္ဂိ၊ ဗာလဒေဝိ၊ ပါဝကိ၊ ဇေနဒတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓိ၊ ဓမ္မိ၊ သံယိ၊ ကပ္ပိ၊ အနုရုဒ္ဓိ။ **ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထေန** ဏိကပစ္စယော ဟောတိ "တဿာပစ္စ"မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။ သက္ယပုတ္တဿ အပစ္စံ သက္ယပုတ္တိကော၊ ဧဝံ နာဋပုတ္တိကော၊ ဇေနဒတ္တိကော။

[ဝါသဝဿ အပစ္စံ ဝါသဝိ၊ သက္ယပုတ္တဿ အပစ္စံ သက္ယပုတ္တိ၊ နဋပုတ္တဿ အပစ္စံ နာဋပုတ္တိ၊ ဒါသပုတ္တဿ အပစ္စံ ဒါသပုတ္တိ၊ ဒါသဝဿ အပစ္စံ ဒါသဝိ၊ ဝရုဏဿ အပစ္စံ ဝါရုဏိ၊ ဂင်္ဂဿ အပစ္စံ ဂင်္ဂိ၊ ဗလဒေဝဿ အပစ္စံ ဗာလဒေဝိ၊ ပါဝကဿ အပစ္စံ ပါဝကိ၊ ဇိနဒတ္တဿ အပစ္စံ ဇေနဒတ္တိ၊ ဗုဒ္ဓဿ အပစ္စံ ဗုဒ္ဓိ၊ ဓမ္မဿ အပစ္စံ ဓမ္မိ၊ သံယဿ အပစ္စံ သံယိ၊ ကပ္ပဿ အပစ္စံ ကပ္ပိ၊ နဋပုတ္တဿ အပစ္စံ နာဋပုတ္တိကော၊ ဇိနဒတ္တဿ အပစ္စံ ဇေနဒတ္တိကော။]

http://www.dhammadownload.com

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။အတော၊အကာရန္တမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဏိဝါ၊ဏိပစ္စည်းသည်လည်း။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။တသ္မာ အကာရတော၊ထိုအကာရန္တမှ။ပရေ၊၌။ဏိပစ္စယော၊ဏိပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

ဒက္ခဿ၊ဒက္ခမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဒက္ခိ၊ဒက္ခမည်သောသူ၏ သား။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဒက္ခဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ * ဒေါဏဿ၊ဒေါဏမည်သောသူ၏။အပစ္စံ သားတည်း။ဒေါဏိ၊ဒေါဏမည်သောသူ၏ သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဒေါဏဿ၊၏။အပစ္စံ၊ သား။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ဝါသဝိ၊သိကြားမင်း၏သား။ * သကျပုတ္တိ၊သာကိဝင်မင်းသား ဘုရား၏ သား။ * နာဋပုတ္တိ၊နာဋပုတ္တ၏ သား။(ကချေသည်မ၏ သား) ဒါသပုတ္တိ၊ကျွန်မ၏သား။ * ဒါသဝိ၊ဒါသဝမည်သောသူ၏ သား။ * ဝါရုဏိ၊ဝရုဏနတ်မင်း၏ သား။ * ဂဏ္ဍိ၊ဂဏ္ဍမည်သောသူ၏ သား။ * တလဒေဝိ၊ဗလဒေဝ၏ သား။ * ပါဝကိ၊ပါဝကဏ၏ သား။ * ဇေနဒတ္တိ၊ဇိနဒတ္တ၏ သား။ * ဗုဒ္ဓိ၊ဘုရား၏ သား။ * ဓမ္မိ၊တရား၏ သား။ * သံယိ၊သံယာ၏ သား။ * ကပ္ပိ၊ကပ္ပမည်သောသူ၏ သား။ * အနုရုဒ္ဓိ၊အနုရုဒ္ဓါ၏ သား။

ဝိကပ္ပနတ္ထေန၊ဝိကပ်အနက်ရှိသော။ဝါတိပဒေန၊ဝါ-ဟူသော ပုဒ်ဖြင့်။တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဏိကပစ္စယော၊ဏိကပစ္စည်းသည် ဟောတိ၊၏။ သကျပုတ္တဿ၊သာကိဝင်မင်းသား ဘုရား၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။သကျပုတ္တိကော၊သာကိဝင်မင်းသား ဘုရား၏ သား။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * နာဋပုတ္တိကော၊နဋပုတ္တ၏ သား။ * ဇေနဒတ္တိကော၊ဇိနဒတ္တ၏ သား။

➢ **အတော+ဏိ+ဝါ-ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အတော-ဖြင့် သိစေအပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ အတော-ဖြင့် ဣဝဏ်, ဥဝဏ်တို့ကို နစ်စေပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ နှစ်မျိုး အထူး** ။ ။ ဝါဏပစ္စေသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဏိပစ္စည်းသက်ခြင်း၏ မမြဲခြင်းကိုပြသော ဝိကပ်အနက်ရှိပါသည်၊ အတော ဏိဝါသုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါသည် ဏိပစ္စည်းမှ တစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့၏သက်ခြင်းကို ဆည်းခြင်း သမုစ္စည်း အနက်ရှိပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **ဝါ-သဒ္ဒါ တစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သကျပုတ္တိကော-စသော ပြယုဂ်တို့ဝယ် အပစ္စအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) ဝါသဒ္ဒါဖြင့် သကျပုတ္တဿ ပုတ္တော သကျပုတ္တိကော-ဝယ် သကျပုတ္တ-စသော အကာရန္တနောင် အပစ္စအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရခြင်း, အဒိတိယာ ပုတ္တော အာဒိစ္စော-ဝယ် အဒိတိ-စသည်မှနောက်၌ အပစ္စအနက်ဝယ်

http://www.dhammadownload.com

ကျေးဇူးသက်ရောက်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၃၄၈။ ဏဝေါ ပက္ခာဒီဟိ

ဥပကုက္ကစ္ဆေဝမာဒီဟိ ဏဝပစ္စယော ဟောတိ ဝါ "တဿာပစ္စ"မိစ္ဆေတသ္မိ အတ္ထေ။ ဥပကုသ အပစ္စံ ဩပကဝေါ၊ ဥပကုသ အပစ္စံ ဝါ။ မနုနော အပစ္စံ မာနဝေါ၊ မနုနော အပစ္စံ ဝါ။ ဘဂ္ဂဿ အပစ္စံ ဘဂ္ဂဝေါ၊ ဘဂ္ဂဿ အပစ္စံ ဝါ။ ပဏ္ဍုဿ အပစ္စံ ပဏ္ဍဝေါ၊ ပဏ္ဍုဿ အပစ္စံ ဝါ၊ ဗဟုဿ အပစ္စံ ဗာဟဝေါ၊ ဗဟုဿ အပစ္စံ ဝါ။

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။ဥပက္ကာဒီဟိ၊ဥပကုလျှင် အတူရှိသော ဥကာရန္တသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။ဏဝေါ၊ဏဝပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အခို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တဿ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ကုက္ကစ္ဆေတသ္မိအတ္ထေ၊ကျိုအနက်၌။ဥပကုက္ကစ္ဆေဝမာဒီဟိ၊ဥပကုလျှင် အတူရှိသော ဥကာရန္တသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေ၌။ဏဝပစ္စယော၊သည်။ဝါ၊အခို့။ဟောတိ၊၏။

ဥပကုဿ၊ဥပကုမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဩပကဝေါ၊ဥပကုမည်သော သူ၏ သားဝါ၊တစ်နည်းကား။ဥပကုဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ * မနုနော၊မနုမည်သောသူ ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။မာနဝေါ၊မနုမည်သောသူ၏ သားဝါ၊တစ်နည်းကား။မနုနော၊၏ အပစ္စံ၊သား။* ဘဂ္ဂဿ၊ဘဂ္ဂမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဘဂ္ဂဝေါ၊ဘဂ္ဂမည်သော သူ၏ သားဝါ၊တစ်နည်းကား။ဘဂ္ဂနော၊၏။အပစ္စံ၊သား။ * ပဏ္ဍုဿ၊ပဏ္ဍုမည်သော သူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ပဏ္ဍဝေါ၊ပဏ္ဍုမည်သောသူ၏ သားဝါ၊ကား။ပဏ္ဍုဿ၊၏။ အပစ္စံ၊သား။ * ဗဟုဿ၊ဗဟုမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဗာဟဝေါ၊ဗဟုမည်သော သူ၏သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဗဟုဿ၊၏။အပစ္စံ၊သား။

➢ **ဏဝေါ+ပတ္တာဒီဟိ [ပက္ခ+အာဒီဟိ] ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ ။ ။** အာဒိသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော ပကာရအနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဥပကုသဒ္ဒါနှင့် ဥကာရန္တချင်းတူသော မနု, ဘဂ္ဂ, ပဏ္ဍု, ဗဟု စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဏဝပစ္စည်းသတ်ရာဌာန ။ ။** အာဒိသဒ္ဒါသည် အတူဟူသော အနက်ကို ဟောသောကြောင့် ဥကာရန္တသဒ္ဒါနောက်၌သာလျှင် ဏဝပစ္စည်း သက်ရပါမည်။

၃၄၉။ ဏေရ ဝိဓဝါဒိတော

တသ္မာ ဝိဓဝါဒိတော ဏေရပစ္စယော ဟောတိ ဝါ "တဿာပစ္စ"မိစ္ဆေတသ္မိ အတ္ထေ။ ဝိဓဝါယ အပစ္စံ ဝေဓဝေရော၊ ဝိဓဝါယ အပစ္စံ ဝါ။ ဗန္ဓကီယာ အပစ္စံ ဗန္ဓကေရော၊ဗန္ဓကီယာ အပစ္စံ ဝါ၊သမဏဿ အပစ္စံ သာမဏေရော၊ သမဏဿ

http://www.dhammadownload.com

အပစ္စံ ဝါ၊ ဧဝံ သာမဏေရီ၊ သာမဏေရံ၊ နာဠိကေရော၊ နာဠိကေရီ၊နာဠိကေရံ။

[သမဏသ အပစ္စံ သာမဏေရီ၊ သမဏသ အပစ္စံ သာမဏေရံ၊ နာဠိကေရသ အပစ္စံ နာဠိကေရော၊ နာဠိကေရီ၊ နာဠိကေရံ။]

* အပစ္စေ၊အပစ္စအနက်၌။ဝိဓဝါဒိတော၊ဝိဓဝ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဏေရ၊ဏေရပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့၊ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တသ၊ထိုသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဣစ္စေတသို့အတ္တေ၊ဤအနက်၌။တသ္မာ ဝိဓဝါဒိတော၊ထိုဝိဓဝ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊၌။ဏေရပစ္စယော၊ဏေရပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဝိဓဝါယ၊မုဆိုးမ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဝေဓဝေရော၊မုဆိုးမ၏သား။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဝိဓဝါယ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ * ဗန္ဓုကိယာ၊ဗန္ဓုကမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဗန္ဓုကေရော၊ဗန္ဓုကမည်သောသူ၏ သား။ဝါ၊ကား။ဗန္ဓုကိယာ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ * သမဏသ၊ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။သာမဏေရော၊ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏သား။ဝါ၊ကား။သမဏသ၊၏။အပစ္စံ၊သား။ဧဝံ၊ဤအတူ။သာမဏေရီ၊ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏ သမီး သာမဏေရံ၊ဥပဇ္ဈာယ်ရဟန်း၏ အမျိုး။ * နာဠိကေရော၊နာဠိကမည်သောသူ၏ သား။ နာဠိကေရီ၊နာဠိကမည်သောသူ၏ သမီး။နာဠိကေရံ၊နာဠိကမည်သောသူ၏ အမျိုး။

➢ **ဏေရ+ဝိဓဝါဒိတော[ဝိဓဝ+အာဒိတော] ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ အာဒိသဒ္ဒါသည် ပကာရအနက်ရှိပါသည်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ ဗန္ဓုက, သမဏ, နာဠိက-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဏေရော-ဟု မဆိုဘဲ ဏေရ-ဟု အဝိဘတ္တိတသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုရကျိုး။** ။ ရွတ်ဖတ်လွယ်ကူစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အပစ္စသဒ္ဒါ နှစ်ခုအထူး။** ။ ဝိဓဝါယ အပစ္စံ-၌ အပစ္စသဒ္ဒါသည် တိုက်ရိုက်အားဖြင့် သားဟူသောအနက်ကို ဟောနိုင်သောကြောင့် မုချသဒ္ဒါမည်၏။သမဏသ အပစ္စံ-၌ အပစ္စသဒ္ဒါသည် တိုက်ရိုက်အားဖြင့် သားဟူသောအနက်ကို မဟောနိုင်, သားအရာ၌တည်သောသူ သားနှင့်တူသောသူဟူသော အနက်ကိုသာ ဟောနိုင်သောကြောင့် ဥပစာသဒ္ဒါမည်၏။ ဤသို့ထူးပါသည်။

➢ **အပစ္စတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ/(၆-သုတ်)**

➢ **အပစ္စတ္ထ [အပစ္စအနက်]-၌ သတ်သောသုတ်နှင့်ပစ္စည်းများ**

➢ **အပစ္စတဒ္ဓိတ် ပစ္စည်းနှင့် သုတ်များ။** ။ ၁။ဝါဏပစ္စေသုတ်ဖြင့် ဏပစ္စည်း[ဝါသိဋ္ဌော]။ ၂။ဏာယန ဏာန ဝစ္ဆာဒိတောသုတ်ဖြင့် ဏာယနပစ္စည်း, ဏာနပစ္စည်း[ဝစ္ဆာယနော-ဝစ္ဆာနော]။ ၃။ဏေယျော ကတ္တိကာဒိဟိသုတ်ဖြင့် ဏေယျပစ္စည်း, [ကတ္တိ

http://www.dhammadownload.com

ကေယျော့။ ၄။အတော ကိဝါသုတ်ဖြင့် ကိပစ္စည်း, [၁၀၅]။ ၎င်းသုတ် ဝါသဒ္ဒါဖြင့် (ကစ္စည်းအလို) ကိကပစ္စည်း။ (ရူပသိဒ္ဓိအလို) ကိကပစ္စည်း, ကျပစ္စည်း။ [သက္ကျပုတ္တိကော-အာဒိစ္စော]။ ၅။ဏဝေါပက္ကာ ဒီဟိသုတ်ဖြင့် ဏဝပစ္စည်း။ [ဩပကဝေါ]။ ၆။ ကောရ ဝိဓဝါဒိတောသုတ်ဖြင့် ကောရပစ္စည်း။ [ဝေဓဝေရော] ပေါင်း (တစ္စည်းအလို) ၈-ပစ္စည်း (ရူအလို) ၉-ပစ္စည်း။

၃၅၀။ ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ တရတိ စရတိ ဝဟတိ ကိကော

ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ၊ ယေန ဝါ တရတိ၊ ယေန ဝါ စရတိ၊ ယေန ဝါ ဝဟတိ ကွစ္စေတေသွတ္ထေသု ကိကပစ္စယော ဟောတိ ဝါ။

* ယေနဝါ၊အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။သံသဋ္ဌံ၊ရောနှောအပ်၏။ယေနဝါ၊အကြင်ဝတ္ထုဖြင့်လည်း။တရတိ၊ကူးတတ်၏။ယေနဝါ၊လည်း။စရတိ၊သွားတတ်၏။ယေနဝါ၊လည်း။ဝဟတိ၊ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်တတ်၏။တေသု၊ထိုအနက်တို့၌။ကိကော၊ကိကပစ္စည်းသည်။ဝါ။ အ့ချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ယေနဝါ၊လည်း။ (ပ) ဝဟတိ၊၏။ကွစ္စေတေသွတ္ထေသု၊ဤအနက်တို့၌။ကိကပစ္စယော၊ကိကပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ တိလေန သံသဋ္ဌ ဘောဇနံ တေလိကံ၊ တိလေန သံသဋ္ဌ ဝါ။ ဧဝံ ဂေါဋ္ဌိကံ၊ ယာတိကံ။ [ဂုဠေန သံသဋ္ဌ ဘောဇနံ ဂေါဋ္ဌိကံ၊ ယတေန သံသဋ္ဌ ဘောဇနံ ယာတိကံ]

➢ နာဝါယ တရတိတိ နာဝိကော၊ နာဝါယ တရတိ ဝါ။ ဧဝံ သြဋ္ဌုမ္ပိဂေါ။ [ဥဋ္ဌုမ္ပေန တရတိတိ သြဋ္ဌုမ္ပိကော]

* တိလေန၊နှမ်းနှင့်။သံသဋ္ဌ၊ရောနှောအပ်သော။ဘောဇနံ၊ဘော့ဇဉ် (စားဖွယ်) တည်း။တေလိကံ၊နှမ်းနှင့်ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်။(ဝါ) တစ်နည်းကား။တိလေန၊နှမ်းနှင့်။သံသဋ္ဌ၊ရောနှောအပ်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ဂေါဋ္ဌိကံ၊တင်လဲနှင့်ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်။ယာတိကံ၊ထောပတ်နှင့်ရောနှောအပ်သော ဘောဇဉ်။ * နာဝါယ၊လှေဖြင့်။တရတိ၊ကူးသွားတတ်၏။ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။နာဝိကော၊ (လှေဖြင့် ကူးသွားတတ်သော) လှေသူကြီးမည်၏။ဝါ၊ကား။နာဝါယ၊ဖြင့်။တရတိ၊၏။ဧဝံ၊တူ။သြဋ္ဌုမ္ပိကော၊ဖောင်ဖြင့်ကူးသွားတတ်သော ဖောင်သူကြီး။

➢ သကဋ္ဌေန စရတိတိ သာကဋိကော၊ သကဋ္ဌေန စရတိ ဝါ။ ဧဝံ ပတ္တိကော၊ ဒဏ္ဍိကော၊ ဓဇိကော၊ ပါဒိကော။ [ပတ္တေန၊ ဒဏ္ဍေန၊ ဓဇေန၊ ပါဒေန စရတိတိ။]

* သကဋ္ဌေန၊လှည်းဖြင့်။စရတိ၊သွားတတ်၏။ကွတိ၊ကြောင့်။သာကဋိကော၊ (လှည်းဖြင့် သွားတတ်သော) လှည်းကုန်သည်မည်၏။ဝါ-ကား။သကဋ္ဌေန၊ဖြင့်။စရတိ၊၏။ဧဝံ၊တူ။ပတ္တိကော၊အတောင်ဖြင့် ပျံသွားတတ်သောငှက်။ဒဏ္ဍိကော၊တောင်ဝှေးဖြင့် သွား

http://www.dhammadownload.com

တတ်သောသူ။ခဗ္ဗိကော၊အသင့်အားဖြင့် သွားတတ်, ဖြစ်တတ်သောသူ။ပါဒိကော၊ခြေဖြင့် သွားတတ်သောသူ။

➢ သီသေန ဝဟတီတိ သီသိကော၊ သီသေန ဝဟတိ ဝါ၊ အံသေန ဝဟတီတိ အံသိကော၊ အံသေန ဝဟတိ ဝါ။ ဧဝံ ခန္ဓိကော၊ အဂ်ုလိကော။

[ခန္ဓေန ဝဟတီတိ ခန္ဓိကော၊ အဂ်ုလေန ဝဟတီတိ အဂ်ုလိကော]

* သီသေန၊ဦးခေါင်းဖြင့်။ဝဟတိ၊ရွက်ဆောင်တတ်၏။ဣကော်တိ၊ကြောင့်။သီသိကော၊ခေါင်းရွက်စေးသည်မည်၏။ဝါ-ကား။သီသေနဖြင့်။ဝဟတိ၊၏။အံသေန၊ပခုံးဖြင့်။ဝဟတိ၊ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်တတ်၏။ဣကော်တိ၊ကြောင့်။အံသိကော၊ပခုံးထမ်းစေးသည်မည်၏။ဝါ-ကား။အံသေန၊ဖြင့်။ဝဟတိ၊၏။ဧဝံ၊တူ။ခန္ဓိကော၊ပခုံးထမ်းစေးသည်။အဂ်ုလိကော၊လက်ချောင်းဖြင့် ရွက်ဆောင်တတ်သောသူ။

➢ ဝါတိ ဝိကပ္ပနတ္ထေန? အညေသုပိ ဏိကပစ္စယော ဟောတိ၊ ရာဇဟေ ဝသတီတိ ရာဇဟိကော၊ ရာဇဟေ ဝသတိ ဝါ။ ရာဇဟေ ဇာတော ရာဇဟိကော၊ ရာဇဟေ ဇာတော ဝါ။ ဧဝံ မာဂဓိကော၊ သာဝတ္ထိကော၊ ကာပိလဝတ္ထိကော၊ ပါဋလိပုတ္တိကော၊ ဝေသာလိကော။

[မဂဓေသု ဝသတီတိ မာဂဓိကော၊ မဂဓေသု ဇာတော မာဂဓိကော။ သာဝတ္ထိယံ ဝသတီတိ သာဝတ္ထိကော။ သာဝတ္ထိယံ ဇာတော သာဝတ္ထိကော။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဝသတီတိ ကာပိလဝတ္ထိကော။ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ ဇာတော ကာပိလဝတ္ထိကော။ ပါဋလိပုတ္တေ ဝသတီတိ ပါဋလိပုတ္တိကော၊ ပါဋလိပုတ္တေ ဇာတော ပါဋလိပုတ္တိကော။ ဝေသာလိယံ ဝသတီတိ ဝေသာလိကော၊ ဝေသာလိယံ ဇာတော ဝေသာလိကော။]

* ဝိကပ္ပနတ္ထေန၊ဝိကပ်အနက်ရှိသော။ဝါတိသဒ္ဒေန၊ဝါသဒ္ဒါဖြင့်။အညေသုပိ၊တစ်ပါးသောအနက်တို့၌လည်း။ဏိကပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊၏။ရာဇဟေ၊ရာဇ်ကြိုဟ်ပြည်၌။ဝသတိ၊နေထိုင်တတ်၏။ဣကော်တိ၊ဤအကြောင်းကြောင့်။ရာဇဟိကော၊ရာဇ်ကြိုဟ်ပြည်သားမည်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ရာဇဟေ၌။ဝသတိ၊၏။ရာဇဟေ၌။ဇာတော၊ပေါက်ဖွား၏။ဣကော်တိ၊ကြောင့်။ရာဇဟိကော၊ရာဇ်ကြိုဟ်ပြည်၌ ပေါက်ဖွားသူမည်၏။ဝါ၊ကား။ရာဇဟေ၌။ဇာတော၊၏။ဧဝံ၊တူ။မာဂဓိကော၊မဂဓတိုင်း၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။သာဝတ္ထိကော၊သာဝတ္ထိပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ကာပိလဝတ္ထိကော၊ကံပိလဝတ်ပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ပါဋလိပုတ္တိကော၊ပါဋလိပုတ်ပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။ဝေသာလိကော၊ဝေသာလီပြည်၌ နေထိုင်ပေါက်ဖွားသူ။

➢ ယေန+ဝါ+သံသဋ္ဌံ+တရတိ+စရတိ+ဝဟတိ+ဏိကော-ဟူ (၇)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဝါသဒ္ဓါ တစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး**။ ။ (**တစ္စည်းအလို**) ဝိကပ်အနက်ရှိသော ဝါသဒ္ဓါဖြင့် ရာဇဟေ ဝသတိတိ ရာဇဟိကော, ရာဇဟေ ဇာတော ရာဇဟိကော-စသည်၌ ဝသတိအနက်, ဇာတအနက်တို့၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(**ရှုပသိဒ္ဓိအလို**) ပရဒါရံ ဂစ္ဆတိတိ ပါရဒါရိကော-စသည်ဝယ် ဂစ္ဆတိအနက်၌ ဏိက-ပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဓါ နှစ်မျိုးအထူး**။ ။ ရှေ့သုတ်မှလိုက်လာသော ဝါသဒ္ဓါသည် သံသဋ္ဌ-စသော အနက်တို့၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရခြင်း၏ မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို ပြသော ဝိကပ်အနက်ရှိပါသည်။ဤသုတ်၌ပါသော ဝါသဒ္ဓါသည် သံသဋ္ဌ-စသောအနက်မှ တစ်ပါး သော ဝသတိ, ဇာတ-စသော အနက်တို့၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရခြင်းကို ဆည်းသော သမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **ဏိကပစ္စည်း သက်ရာဌာန [ဝိသယ]**။ ။ တတိယာဝိဘတ် အဆုံးရှိသော လိင်နောင် သံသဋ္ဌ-စသော အနက်တို့၌ ဏိကပစ္စည်းသက်ရပါမည်။

➢ **အညတ္ထေသုပိ-၌ အညေ, အရ**။ ။ (**ကစ္စည်းအလို**) ဝသတိအနက်, ဇာတ အနက်။ (**ရှုအလို**) ဂစ္ဆတိအနက်ကို ယူရပါမည်။

➢ **အညအပါဒါနိ, အရ**။ ။ သံသဋ္ဌ, တရတိ, စရတိ, ဝဟတိအနက်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **သီသိကော-၌ ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းနှောင်းပါလျှက် ဝုဒ္ဓိမပြုရခြင်း အကြောင်း**။ ။ ဝုဒ္ဓါဒိ သရဿဝါ သံယောဂန္တဿ သဏေစ-သုတ်၌ ဝါသဒ္ဓါက တား မြစ်သောကြောင့် သီသိကော-၌ ဝုဒ္ဓိ-မပြုရပါ။

၃၅၁။ တမဓိတေ တေန ကတာဒိ သန္ဓိဓာန နိယောဂ သိပ္ပ ဘဏ္ဏ ဇိဝိကတ္ထေသုစ

တမဓိတေ တေန ကတာဒိအတ္ထေ တမ္ပိ သန္ဓိဓာနာ, တတ္ထ နိယုတ္တော တမဿသိပ္ပံ, တမဿဘဏ္ဍံ, တမဿ ဇိဝိကံ ဣတ္ထေတေသုတ္ထေသုစ ဏိက ပစ္စယော ဟောတိ ဝါ။

* တံ၊ထိုအတတ်ကို။အဓိတေ၊သိမြင်တတ်၏။ဣတိ အတ္ထေစ၊ဤအနက်၌ဎင်း။ တေန ကတာဒိ သန္ဓိဓာန နိယောဂ သိပ္ပ ဘဏ္ဍ ဇိဝိကတ္ထေသုစ၊ထိုဖြင့်ပြုအပ်၏ အစ ရှိသော အနက်, ကောင်းစွာခွဲကပ် တည်နေတတ်၏ဟူသောအနက်, ထိုဌ်တိုက်တွန်း အပ်၏ဟူသောအနက်, ထိုသူ၏ အတတ်ဖြစ်၏, ဥစ္စာဖြစ်၏ဟူသော်အနက်, ထိုကို သတ်၍ အသက်မွေးတတ်၏ဟူသောအနက်တို့၌ဎင်း။ဏိကော၊ဏိကပစ္စည်းသည်။ဝါ။ အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* တံ၊ထိုအတတ်ကို။အဓိတေ၊သိမြင်တတ်၏။ဣတိ အတ္ထေစ၊ဤအနက်၌ဎင်း။

http://www.dhammadownload.com

တေန ကတာဒိအတ္ထေစ၊ထိုဖြင့်ပြုအပ်၏ အစရှိသောအနက်၌ဝင်း။တမှိ၊ထို၌။သန္ဓိဓာနာ ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်၏။တတ္ထ၊ထို၌။နိယုတ္တော၊တိုက်တွန်းအပ်၏။တံ၊ထို အတတ်သည်။အဿ၊ထိုသူ၏။သိပ်ပုံ၊အတတ်ဖြစ်၏။တံ၊ထို၌စွာသည်။အဿ၊ထိုသူ၏။ ဘဏ္ဍံ၊ဥစ္စာဖြစ်၏။တံ၊ထိုသတ်ဖြတ်မှုသည်။အဿ၊ထိုသူ၏။ဇီဝိကံ၊အသက်မွေးမှုတည်း။ ဣန္ဓေတေသွတ္ထေသုစ၊ဤအနက်တို့၌ဝင်း။ဏိကပစ္စယော၊သည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။

➤ ဝိနယ မဓိတေ ဝေနယိကော၊ ဝိနယ မဓိတေ ဝါ။ ဧဝံ သုတ္တန္တိကော၊ အာဘိ ဓမ္မိကော၊ ဝေယျာကရဏိကော။ [သုတ္တန္တ၊ အာဘိဓမ္မ၊ ဗျာကရဏ မဓိတေ--]

➤ ကာယေန ကတံ ကမ္မံ ကာယိကံ၊ ကာယေန ကတံ ကမ္မံ ဝါ။ ဧဝံ ဝါစသိကံ၊ မာနသိကံ။ [ဝစသာ ကတံ ကမ္မံ ဝါစသိကံ၊ မနသာ ကတံ ကမ္မံ မာနသိကံ]

➤ သရီရေ သန္ဓိဓာနာ ဝေဒနာ သာရီရိကာ၊ သရီရေ သန္ဓိဓာနာ ဝါ။ ဧဝံ မာနသိကာ။ [မနသိ သန္ဓိဓာနာ ဝေဒနာ မာနသိကာ။]

ဝိနယံ၊ဝိနည်းကျမ်းကို။အဓိတေ၊သင်ပေးတတ်၏။(ဝါ)သိမြင်တတ်၏။ဝေနယိကော ဝိနည်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဝိနယံ၊ကို။အဓိတေ၊၏။ဧဝံ ဤအတူ။ * သုတ္တန္တိကော၊သုတ္တန်ကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဝေယျာကရဏိကော၊ရှုပ်ပြီးစီရင်သော သဒ္ဒါကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။

ကာယေန၊ကိုယ်ဖြင့်။ကတံ၊ပြုအပ်သော။ကမ္မံ၊အမှု။ကာယိကံ၊ကိုယ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှု။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကာယေန၊ဖြင့်။ကတံ၊သော။ကမ္မံ၊အမှု။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ဝါစသိကံ နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှု။ * မာနသိကံ၊စိတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အမှု။

သရီရေ၊ကိုယ်၌။သန္ဓိဓာနာ၊ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်သော။ဝေဒနာ၊အနာ ရောဂါ။သာရီရိကာ၊ကိုယ်၌ ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။ဝါ၊ ကား။သရီရေ၌။သန္ဓိဓာနာ၊ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။ ဧဝံ၊ ဤအတူ။ မာနသိကာ၊စိတ်၌ ကောင်းစွာစွဲကပ် တည်နေတတ်သော အနာရောဂါ။

➤ ဒွါရေ နိယုတ္တော ဒေါဝါရိကော၊ ဒွါရေ နိယုတ္တော ဝါ။ ဧဝံ ဘဏ္ဍာဂါရိကော နာဂရိကော၊ နာဝကမ္မိကော။ [ဘဏ္ဍာဂါရေ၊ နဂရေ၊ နဝကမ္မေ နိယုတ္တော--]

➤ ဝိဏာ အဿ သိပ္ပံ ဝေဏိကော၊ ဝိဏာ အဿ သိပ္ပံ ဝါ။ ဧဝံ ပါဏဝိကော မောဒိကိကော၊ ဝံသိကော။ [ပါဏဝေါ၊ မုဒိင်္ဂေါ၊ ဝံသော အဿ သိပ္ပံ ဝံသိကော။]

ဒွါရေတံခါး၌။(တံခါးစောင့် အလုပ်၌) နိယုတ္တော၊စေခိုင်းတိုက်တွန်းအပ်၏။ ဒေါ ဝါရိကော၊တံခါး၌ စောင့်ရန်အရှင်က စေခိုင်းတိုက်တွန်းအပ်သော တံခါးစောင့် ဒရဝန် ယောကျ်ား။ဧဝံ၊ဤအတူ။* ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ဘဏ္ဍာစိုး။ * နာဂရိကော၊မြို့ဝန်, မြို့အုပ် * နာဝကမ္မိကော၊အမှုသစ်လုပ်သူ။

http://www.dhammadownload.com

အသ၊ထိုသူ၏။သိပ္ပံ၊အတတ်သည်။ဝိဏာ၊စောင်းတီးခြင်းတည်း။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ဝေဏိကော၊စောင်း(ဗျတ်စောင်း) သမားမည်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ အသ၊၏။သိပ္ပံ၊သည်။ဝိဏာ၊တည်း။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * မောဒိဏိကော၊မုရိုးစည်သမား။ * ပါဏဝိကော၊ထက်စည်သမား။ * ဝံသိကော၊နှဲပြွေ (ပလွေ) သမား။

➢ ဂန္ဓော အသ ဘဏ္ဍံ ဂန္ဓိကော၊ ဂန္ဓော အသ ဘဏ္ဍံ ဝါ၊ ဧဝံ တေလိကော၊ ဂေါဠိကော။[တိလံ အသ ဘဏ္ဍံ တေလိကော၊ ဂုဋ္ဌော အသ ဘဏ္ဍံ ဂေါဠိကော။]

➢ ဥရဗ္ဘံ ဟန္တာ ဇီဝတီတိ ဩရဗ္ဘိကော၊ ဥရဗ္ဘံ ဟန္တာ ဇီဝတီတိ ဝါ။ မဂံ ဟန္တာ ဇီဝတီတိ မာဂဝိကော၊ မဂံ ဟန္တာ ဇီဝတိ ဝါ။ ဧဝံ သောကရိကော၊ သာကုဏိကော [သူကရံ ဟန္တာ ဇီဝတီတိ၊ သကုဏံ ဟန္တာ ဇီဝတီတိ သာကုဏိကော။]

အသ၊ထိုသူ၏။ဘဏ္ဍံ၊ဥစ္စာကား။ဂန္ဓော၊နံ့သာတည်း။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ဂန္ဓိကော၊နံ့သာသည် မည်၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။အသ၊၏။ဘဏ္ဍံ၊ကား။ဂန္ဓော၊နံ့သာ။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * တေလိကော၊ဆိကုန်သည်။ * ဂေါဠိကော၊တင်လဲကုန်သည်။

ဥရ ဗ္ဘံ၊ဆိတ်(ကုလား)ကို။ဟန္တာ၊သတ်၍။ဇီဝတိ၊အသက်မွေးတတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့် ဩရ ဗ္ဘိကော၊ဆိတ်မုဆိုး(ဆိတ်သားသည်) မည်၏။ဝါ၊ကား။ဥရ ဗ္ဘံ၊ကို။ဟန္တာ၊၍။ဇီဝတိ၊၏ * မဂံ၊သားကို။ဟန္တာ၊သတ်၍။ဇီဝတိ၊အသက်မွေးတတ်၏။ဣတိ၊ကြောင့်။မာဂဝိကော၊ [သားကိုသတ်၍ အသက်မွေးတတ်သူ] သားမုဆိုး မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * သောကရိကော၊ဝက်မုဆိုး(ဝက်သားသည်) မည်၏။ * သာကုဏိကော၊ငှက်မုဆိုး။

➢ **အာဒိဂ္ဂဟဏေန** အညတ္ထာပိ ဏိကပစ္စယော ယောဇေတဗ္ဗော။ ဇာလေန ဟတော ဇာလိကော၊ ဇာလေန ဟတော ဝါ။ သုတ္တေန ဗန္ဓော သုတ္တိကော၊ သုတ္တေန ဗန္ဓော ဝါ။ စာပေါ အသ အာဝုဓော စာပိကော၊ စာပေါ အသ အာဝုဓော ဝါ။ ဧဝံ တောမရိကော၊ မုဂ္ဂရိကော၊ မောသလိကော။ [တောမရော၊ မုဂ္ဂရော၊ မုသလော အသ အာဝုဓော မောသလိကော။]

➢ ဝါကော အသ အာဗာဓော ဝါတိကော၊ ဝါတော အသ အာဗာဓော ဝါ။ ဧဝံ သေမှိကော၊ ပိတ္တိကော။ [သေမှံ၊ ပိတ္တံ အသ အာဗာဓော ပိတ္တိကော။]

အာဒိဂ္ဂဟဏေန၊အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။အညတ္ထာပိ၊တစ်ပါးသောအနက်၌လည်း။ဏိကပစ္စယော၊ဏိကပစ္စည်းကို။ယောဇေတဗ္ဗော၊ယှဉ်စေအပ်၏။* ဇာလေန၊ပိုက်ကွန်ဖြင့်။ ဟတော၊သတ်အပ်၏။ဇာလိကော၊ပိုက်ကွန်ဖြင့် သတ်အပ်သော ငါး။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ ဇာလေန၊ဖြင့်။ဟတော၊၏။ * သုတ္တေန၊ချည်ကြိုးဖြင့်။ဗန္ဓော၊ဖွဲ့ထောင်တတ်၏။သုတ္တိကော၊ချည်ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့ထောင်အပ်သော ငှက်။ဝါ၊ကား။သုတ္တေန၊ဖြင့်။ဗန္ဓော၊၏။ * အသ

http://www.dhammadownload.com

ထိုသူ၏။အာဝုဓော၊လက်နက်သည်။စာပေါ၊လေးတည်း။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။စာပိကော၊လေးသမားမည်၏။ဝါ၊ကား။အဿ၊၏။အာဝုဓော၊သည်။စာပေါ၊လေး ဧဝံ၊ဤအတူ။ * တောမရိကော၊ခက်ရင်း(ခရင်း)လက်နက်ရှိသောသူ။ * မုဂ္ဂရိကော၊ ဆောက်ပုတ်(တင်းပုတ်) လက်နက်ရှိသော သသူ။ * မောသလိကော၊ကျည်ပွေ့ (ကျပွေ့) လက်နက် ရှိသသူ။

အဿ၊ထိုသူ၏။အာဗာဓော၊အနာသည်။ဝါတော၊လေနာတည်း။ဣတိ၊ကြောင့်။ ဝါတိကော၊လေနာသည်-မည်၏။ဝါ၊ကား။အဿ၊၏။အာဗာဓော၊သည်။ဝါတော၊လေနာ။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ * သေမှိကော၊သလိပ်နာ။ * ပိတ္တိကော၊သည်းခြေနာသမား။

➢ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဗုဒ္ဓိကော၊ ဗုဒ္ဓေ ပသန္နော ဝါ။ ဧဝံ ဓမ္မိကော၊ သံယိကော။
[ဓမ္မေ ပသန္နော ဓမ္မိကော၊ သံယေ ပသန္နော သံယိကော။]

➢ ဗုဒ္ဓဿ သန္တက် ဗုဒ္ဓိက်၊ ဗုဒ္ဓဿ သန္တက် ဝါ။ ဧဝံ ဓမ္မိက်၊ သံယိက်။
[ဓမ္မဿ သန္တက် ဓမ္မိက်၊ သံယဿ သန္တက် သံယိက်။]

➢ ဝတ္ထေန ကိတံ ဘဏ္ဍံ ဝတ္ထိက်၊ ဝတ္ထေန ကိတံ ဘဏ္ဍံ ဝါ။ ဧဝံ ကုမ္ဘိက်၊ ဖာလိက်၊ ကိကဏိက်၊ သောဝဏ္ဏိက်။[ကုမ္ဘေန၊ ဖာလေန၊ ကိကဏိယာ၊ သုဝဏ္ဏေန]

ဗုဒ္ဓေ၊ဘုရား၌။ပသန္နော၊ကြည်ညိုသည်တည်း။ဗုဒ္ဓိကော၊ဘုရား၌ ကြည်ညိုသူ။ * ဓမ္မိကော၊တရား၌ ကြည်ညိုသူ။ * သံယိကော၊သံယာ၌ ကြည်ညိုသူ။

ဗုဒ္ဓဿ၊ဘုရား၏။သန္တက်၊ဥစ္စာတည်း။ဗုဒ္ဓိက်၊ဘုရား၏ ဥစ္စာ။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ ဗုဒ္ဓဿ၊၏။သန္တက်၊ဥစ္စာ။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ဓမ္မိက်၊တရား၏ ဥစ္စာ။ * သံယိက်၊သံယာ၏ ဥစ္စာ။ ➢ ဝတ္ထေန၊အဝတ်(ပုဆိုး)ဖြင့်။ကိတံ၊ဝယ်အပ်သော။ဘဏ္ဍံ၊ဥစ္စာတည်း။ဝတ္ထိက်၊ အဝတ်ပုဆိုးဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ဝါ၊ကား။ဝတ္ထေန၊ဖြင့်။ကိတံ၊သော။ဘဏ္ဍံ၊ဥစ္စာ။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ကုမ္ဘိက်၊တစ်ကုမ္ဘဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ * ဖာလိက်၊ဝါချည်အဝတ် (ဝါဂွမ်းထည်)ဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ * ကိကဏိက်၊ခြူဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။ * သောဝဏ္ဏိက်၊ရွှေဖြင့် ဝယ်အပ်သော ဥစ္စာ။

➢ ကုမ္ဘော အဿ ပရိမာဏံ ကုမ္ဘိက်၊ ကုမ္ဘော အဿ ပရိမာဏံ ဝါ။

➢ ကုမ္ဘဿ ရာသိ ကုမ္ဘိက်၊ ကုမ္ဘဿ ရာသိ ဝါ၊ ကုမ္ဘံ အရဟတိတိ ကုမ္ဘိကော ကုမ္ဘံ အရဟတိ ဝါ။ အဂ္ဌေန ဒိဗ္ဗတိတိ အဂ္ဌိကော၊ အဂ္ဌေန ဒိဗ္ဗတိ ဝါ။ ဧဝံ သာလာကိကော၊ တိန္ဒုကိကော၊ အမ္ဗဖလိကော၊ကပိဋ္ဌဖလိကော၊နာဠိကေရိကော၊ ဣစ္စေဝမာဒိ။ [သလာကာယ၊ တိန္ဒုကေန၊ အမ္ဗဖလေန၊ ကပိဋ္ဌဖလေန။]

[illegible]ယ်ဝတ္တု၏။ပရိမာဏံ၊အတိုင်းအရှည်သည်။ကုမ္ဘော၊တစ်ကုမ္ဘတည်း။ကုမ္ဘိက်

http://www.dhammadownload.com

တစ်ကုမ္ပ အတိုင်းအရှည်ရှိသော ဝတ္ထု။ဝါ။တစ်နည်းကား။အဿ၏။ပရိမာဏ၊သည်။ ကုမ္ဘော၊တည်း။ ➢ ကုမ္ဘဿ၊အိုး၏။ရာသိ၊အစု အပုံတည်း။ကုမ္ဘိက်၊အိုးစု အိုးပုံ။ဝါ၊ကား ကုမ္ဘဿ၏။ရာသိ၊တည်း။ * ကုမ္ဘံ၊တစ်ကုမ္ဘကို။အရဟတိ၊ထိုက်တန်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။ကုမ္ဘိကော၊[တစ်ကုမ္ဘထိုက်တန်သော ဝတ္ထု] မည်၏။ဝါ။ကား။ကုမ္ဘံ၊ အိုးကို။အရဟတိ၊၏။ * အင်္ကေန၊ကြွေအနှံဖြင့်။ဒီဃတိ၊ထွန်းပထင်ရှား၏။ဣတိ၊ကြောင့် အင်္ကိကော၊ကြွေအနှံကြူးသူ ကစားသမား-မည်၏။ဝါ။ကား။အင်္ကေန၊ဖြင့်။ဒီဃတိ၊၏။ဇဝံ ဤအတူ။ * သာလာကိကော၊ဝါး၌ခြမ်းစိတ် ကစားသမား (ဝါ) တုတ်လိမ်သမား။ * တိန္တိကိကော၊တည်စေ့ ကစားသမား။(ဝါ)ဇယ် ကစားသမား။လက်တောက် ဘီလိယက် သမား။ * အမ္ဗဖလိကော၊သရက်သီး ကစားသမား။(သရက်သီးလောင်း သမား) * ကပိဋ္ဌဖလိကော၊သီးသီး ကစားသမား။- * နာဠိကေရိကော၊အုန်းသီးကစားသမား။

➢ **တံ+အဓီတေ+တေန ကတာဒိ သန္ဓိဓာန နိယောဇ သိပ္ပ ဘဏ္ဍ ဇီဝိကတ္ထေသု +စ- ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော (ဏိက) ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **တံ+အဓီတေ+တေန+ကတံပုဒ်တို့ဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**

တံ-ဟူသောပုဒ်ဖြင့် ကံအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၏ဟု ပြပါသည်။

အဓီတေပုဒ်ဖြင့် ကတ္တားအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၏ဟု ပြပါသည်။

တေန-ပုဒ်ဖြင့် ကရိဏ်းအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၏ဟု ပြပါသည်။

ကတံ-ပုဒ်ဖြင့် ကံအနက်၌ ဏိကပစ္စည်းသက်၏ဟု ပြပါသည်။

➢ **အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် သက်နိုင်သော အနက်များ** ။ ။ ဟတအနက်(ဇာလိကော) ဗန္ဓအနက်(သုတ္တိကော)၊ အဿ အာဝုဓအနက်(စာပိကော)၊ အဿ အာဘာဓအနက် (ဝါတိကော)၊ ပသန္နအနက်(ဗုဒ္ဓိကော)၊ သန္တကအနက်(ဗုဒ္ဓိက်)၊ ကီတအနက်(ကုမ္ဘိက်) ရာသိအနက်(ကုမ္ဘိက်)၊ အရဟတိအနက်(ကုမ္ဘိကော)၊ ဒီဃတိအနက်(အင်္ကိကော)။

➢ **အာဒိသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဟတ, ဗန္ဓ အဿအာဝုဓ, အဿအာဘာဓ, ပသန္န, သန္တက, ကီတ, ရာသိ, အရဟတိ, ဒီဃတိအနက် တို့၌လည်း ဏိကပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဟတ, ဗန္ဓ, ကီတ, ဒီဃတိ, အဿအာဝုဓ, အဿအာဘာဓ, ပသန္န, သန္တက, ပရိမာဏ, ရာသိ, အရဟတိ, သီလ, ဇာတ, ဝသတိ, ဝိဒိတ, သံဝတ္တတိ, အာဂတ, သမ္ဘူတ, ပယောဇန-စသောအနက်တို့၌လည်း ဏိက-ပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ထေရိကာ, ပဗ္ဗသတိတာ, သတ္ထသတိကာ-တို့၌ ဏိကပစ္စည်းအဆုံးရှိပါလျှက် ဤပစ္စည်း မသက်ရခြင်းအကြောင်း**။ ။ ဏဝဏိကဏောယ္ယ ဏာန္တဟိ-သုတ်သို့ အစဉ်လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါကတားမြစ်သောကြောင့် ဤပစ္စည်း မသက်ရပါ။

http://www.dhammadownload.com

၃၅၂။ ဏ ရာဂါ တဿေဒ မညတ္ထေသု စ

ဏပစ္စယော ဟောတိ ဝါ ရာဂမှာ 'တေန ရတ္တံ' ဣစ္စေတသို့အတ္ထေ 'တဿေဒံ' အညတ္ထေသု စ။

* ရာဂါ၊တပ်စွဲသော ဆိုးရည်ဟောသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။တေန၊ထိုဆိုးရည်ဖြင့်။ ရတ္တံ၊ဆိုးအပ်၏။ဣတိအတ္ထေစ၊ဤအနက်၌ဎင်း။တဿ၊ထိုသူ၏။ဣဒံ၊ဥစ္စာတည်း။ဣတိ အတ္ထေစ၊ဎင်း။အညတ္ထေသုစ၊တစ်ပါးသောအနက်တို့၌ဎင်း။ဏ၊ဏပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ရာဂမှာ၊မှ။ပရေ၊၌။တေန၊ဖြင့်။ရတ္တံ၊၏။ဣစ္စေတသို့ အတ္ထေစ၊ဤ အနက်၌ဎင်း။တဿ၊၏။ဣဒံ၊တည်း။ဣစ္စေတသို့ အတ္ထေစ၊ဎင်း။အညတ္ထေသုစ၊တို့၌ဎင်း ဏပစ္စယော၊ဏပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ ကသာဝေန ရတ္တံ ဝတ္ထံ ကာသာဝံ၊ ကသာဝေန ရတ္တံ ဝတ္ထံ ဝါ။ ဧဝံ ကောသုမ္ဘံ၊ ဟာလိဒ္ဒံ၊ ပါဋင်္ဂီ၊ ရတ္တင်္ဂီ၊ မဠိဋ္ဌံ၊ ကုက်ုမံ။ [ကုသုမ္ဘေန၊ ဟလိဒ္ဒိယာ၊ ပါဋင်္ဂေန၊ ရတ္တင်္ဂေန၊ မဠိဋ္ဌေန၊ ကုက်ုမေန ရတ္တံ ဝတ္ထံ ကုက်ုမံ။]

➢ သူကရဿ ဣဒံ မံသံ သောကရံ၊ သူကရဿ ဣဒံ မံသံ ဝါ၊ ဧဝံ မာဟိသံ [မဟိသဿ ဣဒံ မံသံ မာဟိသံ]

➢ ဥဒုမ္ဗရဿ အဝိဒူရေ ပဝတ္တံ ဝိမာနံ ဩဒုမ္ဗရံ၊ ဥဒုမ္ဗရဿ အဝိဒူရေ ပဝတ္တံ ဝိမာနံ ဝါ။ ဝိဒိသာယ အဝိဒူရေ နိဝါသော ဝေဒိသော၊ ဝိဒိသာယ အဝိဒူရေ နိဝါသော ဝါ၊ မထုရာယ ဇာတော မာထုရော၊ မထုရာယ ဇာတော ဝါ၊ မထုရာယ အာဂတော မာထုရော၊ မထုရာယ အာဂတော ဝါ။

ကသာဝေန၊အဖန်ရည်ဖြင့်။ရတ္တံ၊ဆိုးအပ် တပ်စွဲအပ်သော။ဝတ္ထံ၊အဝတ်သင်္ကန်း တည်း။ကာသာဝံ၊အဖန်ရည်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော အဝတ်သင်္ကန်း။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ကသာ ဝေန၊ဖြင့်။ရတ္တံ၊သော။ဝတ္ထံ၊အဝတ်သင်္ကန်း။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ကောသုမ္ဘံ၊ဝတ်ပန်း(ဆူးပန်း) ဆိုး အထည်။ * ဟာလိဒ္ဒံ၊နန္ဒင်းဆိုးအထည်။ * ပါဋင်္ဂီ၊မဲရွက်ဆိုးအထည်။ * ရတ္တင်္ဂီ၊ [illegible]င်းရမ်းဆိုးအထည်။ * မဠိဋ္ဌံ၊နီပဆေးဆိုးအထည်။ *ကုက်ုမံ၊ဆေးဒန်းဆိုးအထည်။

သူကရဿ၊ဝက်၏။ဣဒံ၊ဥစ္စာဖြစ်သော။မံသံ၊အသားတည်း။သောကရံ၊ဝက်သား။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။သူကရဿ၊၏။ဣဒံ၊သော။မံသံ၊အသား။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * မာဟိသံ၊ ကျွဲသား။ ➢ ဥဒုမ္ဗရဿ၊သဖန်းပင်၏။အဝိဒူရေ၊မနီး မဝေး၌။ပဝတ္တံ၊ဖြစ်သော။ဝိမာနံ၊ ဗိမာန်တည်း။ဩဒုမ္ဗရံ၊သဖန်းပင်၏ မနီး မဝေး၌ဖြစ်သော ဗိမာန်။ဝါ၊ကား။ဥဒုမ္ဗရဿ၊ ၏။အဝိဒူရေ၊၌။ပဝတ္တံ၊သော။ဝိမာနံ၊ဗိမာန်။ * ဝိဒိသာယ၊အထောင့်အရပ်၏။အဝိဒူရေ မနီး မဝေး၌ နိဝါသော၊နေရာတည်း။ဝေဒိသော၊အထောင့်အရပ်၏ မနီး မဝေး၌နေရာ

http://www.dhammadownload.com

ဝါ၊ကား။ဝိဒိသာယ၏။အဝိဒူရေ၌။နိဝါသော၊နေရာ။ * မထုရာယ၊မထုရာပြည်၌။ ဇာတော၊ပေါက်ဖွား၊သည်တည်း။မာထုရော၊မထုရာပြည်၌ ပေါက်ဖွား၊သည်။ဝါ၊ကား။ မထုရာယ၊၌။ဇာတော၊သည်။ * မထုရာယ၊မှ။အာဂတော၊လာသည်တည်း။မာထုရော၊ မထုရာပြည်မှလာသည်။ဝါ၊တစ်နည်းကား။မထုရာယ၊မှ။အာဂတော၊လာသည်။

➤ ကတ္တိကာယ နိယုတ္တော မာသော ကတ္တိကော၊ ကတ္တိကာယ နိယုတ္တော မာသော ဝါ။ ဧဝံ မာဂသိရော၊ ဖုဿော၊ မာယော၊ ဖဂ္ဂုနော၊ စိတ္တော၊ ဝေသာခေါ၊ ဇေဋ္ဌော၊ အာသဠှော၊ သာဝဏော၊ ဘဒ္ဒေါ၊ အာသယုဇော။

[မဂသိရေန၊ ဖုဿေန၊ မာယာယ၊ ဖဂ္ဂုနိယာ၊ စိတ္တာယ၊ ဝိသာခါယ၊ ဇေဋ္ဌာယ၊ အာသဠှာယ၊ သဝဏေန၊ ဘဒ္ဒေန၊ အာသယုဇေန နိယုတ္တော မာသော အာသယုဇော]

ကတ္တိကာယ၊ကတ္တိကာနက္ခတ်နှင့်။နိယုတ္တော၊ယှဉ်သော။မာသော၊တန်ဆောင်မုန်း လ-တည်း။ကတ္တိကာ၊ကတ္တိကာ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ။ဝါ၊တစ်နည်း ကား။ကတ္တိကာယ၊နှင့်။နိယုတ္တော၊သော။မာသော၊တန်ဆောင်မုန်းလ။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * မာဂသိရော၊မိဂသိရနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော နတ်တော်လ။ * ဖုဿော၊ဖုဿနက္ခတ်နှင့်ယှဉ် သော ပြာသိုလ။ * မာယော၊မာယနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တပို့တွဲလ။ * ဖဂ္ဂုနော၊ပုဗ္ဗ ဖဂ္ဂုနီ၊ ဥတ္တရဖဂ္ဂုနီ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တပေါင်းလ။ * စိတ္တော၊စိတြနက္ခတ်နှင့် ယှဉ် သော တန်ခူးလ။ * ဝေသာခေါ၊ဝိသာခါနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော ကဆုန်လ။ * ဇေဋ္ဌော၊ ဇေဋ္ဌနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော နယုန်လ။ * အာသဠှော၊ပုဗ္ဗာသာဠှ၊ ဥတ္တရာသာဠှ နက္ခတ် နှင့်ယှဉ်သော ဝါဆိုလ။ * သာဝဏော၊သာဝဏနက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော ဝါခေါင်လ။ * ဘဒ္ဒေါ၊ပုဗ္ဗ ဘဒ္ဒပိုဂ်၊ ဥတ္တရဘဒ္ဒပိုဂ် နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော တော်သလင်းလ။ * အာသ ယုဇော၊အာသယုဇ နက္ခတ်နှင့်ယှဉ်သော သီတင်းကျွတ်လ။

➤ **နု ဝုဒ္ဓိ နိလပိတာဒေါ၊ ပစ္စယေ သဏကာရကေ။**
ဖကာရော ဖုဿသဒ္ဒဿ၊ 'သိရောတိ' သိရသံ ဝဒေ။

သဏကာရကေ၊ဏ-အက္ခရာ အနုဗန်ရှိသော။ပစ္စယေ၊ပစ္စည်းနှောင်းသော်လည်း။ နိလပိတာဒေါ်။နိလ, ပိတ စသည်၏။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိပြုသည်။နု ဟောတိ၊မဖြစ်။ဖုဿ သဒ္ဒဿ၊ ဖုဿ-သဒ္ဒါ၏။ဖကာရော၊ဖ-၏မှီရာ ဥ-အက္ခရာသည်။ဝုဒ္ဓိ၊သည်။နု ဟောတိ၊မဖြစ်။ သိရောတိ၊သိရော-ဟူသော်ပုဒ်သည်။သိရသံ၊သ-လာ၍ သိရသံ-အပြုကို။နု ဝဒေ၊မဆိုရာ

➤ သိက္ခာနံ သမူဟော သိက္ခော၊ ဘိက္ခာနံ သမူဟော ဘိက္ခော၊ ဧဝံ ကာပေါတော၊ မယူရော၊ ကောကိလော။[ကပေါတာနံ၊ မယူရာနံ၊ ကောကိလာနံ]

➤ ဗုဒ္ဓေါ အသ ဒေဝတာ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒေါ၊ မာရော၊ မာဟိန္ဒော၊ ဝေဿ-

http://www.dhammadownload.com

ဝန္ဟော၊ ယာမော၊ သောမော၊ နာရာယန္ဟော။

[ဘဒ္ဒေါ၊ မာရော၊ မဟိန္ဒော၊ ဝေဿဝန္ဟော၊ ယမော၊ သောမော၊ နာရာယန္ဟော အဿ ဒေဝတာ နာရာယန္ဟော]

➤ သံဝစ္ဆရ မဓိတေ သံဝစ္ဆရော၊ ဇဝံ မောဟုတ္တော၊ နေမိတ္တော၊ အင်္ဂိဒ္ဓေါ၊ ဝေယျာကရဏော၊ ဆန္ဒေါ၊ ဘာသော၊ စန္ဒော။ [မုဟုတ္တံ၊ နိမိတ္တံ၊ အင်္ဂိဒ္ဓံ၊ ဗျာကရဏံ၊ ဆန္ဒံ၊ ဘာသံ၊ စန္ဒံ အဓိတေ စန္ဒော။]

သိင်္ဂာနံ၊သိင်္ဂာတို့၏။သမူဟော၊အပေါင်းတည်း။သိင်္ဂေါ၊သိင်္ဂါတို့၏အပေါင်း။ ဘိင်္ဂာနံ၊ထမင်း(ဆွမ်း)တို့၏။သမူဟော၊တည်း။ဘိင်္ဂေါ၊ထမင်း(ဆွမ်း)တို့၏ အပေါင်း။ ဇဝံ၊ဤအတူ။ * ကာပေါတော၊ခိုင့်အပေါင်း။ * မာယူရော၊ဥဒေါင်းငှက်အပေါင်း။ * ကောကိလော၊ဥသြငှက်အပေါင်း။ ➤ ဗုဒ္ဓေါ၊ဘုရားသည်။အဿ၊ထိုသူ၏။ဒေဝတာ၊ ကိုးကွယ်ရာနတ်တည်း။ဗုဒ္ဓေါ၊ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားနတ်။ ဇဝံ၊တူ။ * ဘဒ္ဒေါ၊ ထိုသူ၏ကိုးကွယ်ရာ ဘဒ္ဒနတ်။ * မာရော၊ထိုသူ၏ကိုးကွယ်ရာ မာရ်နတ်။* မဟိန္ဒော၊ ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ သိကြားနတ်။ * ဝေဿဝန္ဟော၊ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဝေဿဝဏ်နတ်။ * ယာမော၊ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ ယမနတ်။ * သောမော၊ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ လနတ်။ * နာရာယန္ဟော၊ထိုသူ၏ ကိုးကွယ်ရာ ဗိသဏိုးနတ်။

➤ သံဝစ္ဆရံတစ်နှစ်ပတ်လုံး။အဓိတော၊သင်ယူ၏။သံဝစ္ဆရော၊တစ်နှစ်ပတ်လုံး သင်ယူသူ။ဇဝံ၊တူ။ * မောဟုတ္တော၊တစ်မိုဟုတ်မျှ သင်ယူသူ။ * နေမိတ္တော၊နိမိတ်ကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * အင်္ဂိဒ္ဓော၊အင်္ဂိဒ္ဓာကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဝေယျာကရဏော၊သဒ္ဒါကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဆန္ဒော၊ဆန်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဘာသော၊ဘာသာကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * စန္ဒော၊စန်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။

➤ ဝသာဒါနံ ဝိသယော ဒေသော ဝါသာဒေါ၊ ဇဝံ ကုမ္ဘော၊ သာကုန္ဒော၊ အာတိသာရော။[ကုမ္ဘာနံ၊ သကုန္ဓာနံ၊ အတိသာရာနံ ဝိသယော ဒေသော အာတိသာရော]

➤ ဥဒုမ္ဗရာ အသ္မိ ပဒေသေ သန္တိတိ သြဒုမ္ဗရော၊ သာဂရေဟိ နိဗ္ဗတ္တော သာဂရော၊ သာဂလမဿ နိဝါသော သာဂလော၊ မထုရာ အဿ နိဝါသော၊ မာထုရော၊ မထုရာယ ဂ္ဂဿရော မာထုရော၊ ဂ္ဂစ္ဆေဝမာဒယော ယောဇေတဗ္ဗာ

* ဝသာဒါနံ၊ခြင်္သေ့တို့၏။ဝိသယော၊နေရာဖြစ်သော။ဒေသော၊အရပ်တည်း။ဝါသာဒေါ၊ခြင်္သေ့တို့၏ နေရာအရပ်။ဇဝံ၊ဤအတူ။ * ကုမ္ဘော၊အိုးတို့၏နေရာ။ * သာကုန္ဒော၊ငှက်တို့၏နေရာ။ * အာတိသာရော၊ဧည့်သည်တို့၏နေရာ။

http://www.dhammadownload.com

* အသို့ပဒေသေ၊ဤအရပ်၌။ဥဒုမ္ဗရာ၊သဖန်းပင်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။ကြွတိ၊ကြောင့်။ဩဒုမ္ဗရော၊ (သဖန်းပင်တို့ရှိကုန်သောအရပ်) မည်၏။ * သာဂရေဟိ၊သာဂရမင်းသားကြောင့်။နိဗ္ဗတ္တော၊ဖြစ်သည်တည်း။သာဂရော၊သာဂရမင်းသားတို့ကြောင့်ဖြစ်သော သမုဒ္ဒရာ။* အဿ၊ထိုသူ၏။နိဝါသော၊နေရာသည်။သာဂလံ၊သာဂလမြို့တည်း။ သာဂလော၊သာဂလမြို့ရှိသည်သူ။ * အဿ၊ထိုသူ၏။နိဝါသော၊နေရာသည်။မာထုရာ၊ မာထုရမြို့တည်း။မာထုရော၊မာထုရမြို့ရှိသူ။မာထုရာယ၊မထုရပြည်ကို။ကြွသရော၊ အစိုးရသည်တည်း။မာထုရော၊မထုရာပြည်ကို အစိုးရသောမင်း။ကြွစွေဝမာဒယော၊ ဤသို့ အစရှိသောပုံစံတို့ကို။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

➢ **ဏ+ရာဂါ+တဿ+ကြွံ+အညတ္ထေသု+စ-ဟု (၆)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အညတ္ထေသု-၌ အညအပါဒါန်-အရ ။ ။** ရတ္တအနက်, ကြွံအနက် နှစ်ပါး ကို ယူရပါမည်။

➢ **အညတ္ထ-အရ ။ ။** အဝိဒူရ, ဇာတ, အာဂတ, နိယုတ္တ, သမ္ဗဟ, ဒေဝတာ, အဓိတေ, ဝိသယ, သန္တိ, နိဗ္ဗတ္တ, နိဝါသ, ကြွသရအနက်တို့ကို ယူရပါမည်။(ကစ္စည်း)

➢ **အညတ္ထသဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။** (ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) အညတ္ထသဒ္ဒါဖြင့် အဝိဒူရ, ဘဝ, ဇာတ, အာဂတ, နိဝါသ, ကြွသရ, နိယုတ္တ, ဒေဝတာ, ဝိသယ, နိဗ္ဗတ္တ, အရဟတိ, ဝိကာရ, ပရိမာဏအနက်တို့၌လည်း ဏပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။** စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး ။ ။** စသဒ္ဒါဖြင့် ဗာရာဏသိယံ ဇာတော ဝသတိတိ ဝါ ဗာရာဏသေယျကော၊ ပထဿ ဟိတံ ပါထေယျံ၊ ဒက္ခိဏာ မရဟတိတိ ဒက္ခိဏေယျော ပြယုဂ်တို့ဝယ် ဇာတ, ဝသတိ, ဟိတ, အရဟတိ-စသော အနက်တို့၌လည်း ဏေယျ ပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ရာဂ-အရ ။ ။** မုချအားဖြင့် အဝတ်အထည်ကို တပ်စွဲကြောင်းဖြစ်သော ဖန်ရည်, ဆူးပန်းရည်-စသော ဆိုးရည်ကို ယူရပါမည်။ အဘေဒဘေဒူပစာရအားဖြင့် ထို ဖန်ရည်,ဆူးပန်းရည် စသည်ဖြင့် တပ်စွဲအပ် ဆိုးအပ်သော အဝတ်အထည်ကို ယူရပါမည်

➢ **ဏပစ္စည်းသက်ရာဌာန ။ ။** တတိယာဝိဘတ် အဆုံးရှိသော ကသာဝ,စသော လိင်၊ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော သုကရ-စသောလိင်နောင် ဏပစ္စည်းသက်ရပါမည်။

➢ **နု ဝုဒ္ဓိ နိလဝိတာဒေါ၊ ပစ္စယေ သဏ္ဌာတာရကေ အဓိပ္ပါယ် ။ ။** နိလံ, ပီတံ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းနှောင်းသော်လည်း ထိုနိလ, ပီတ စသော သဒ္ဒါတို့၏ အညိုဂုဏ်, အဝါဂုဏ်ကိုဟောသော ဂုဏဝါစကသဒ္ဒါဖြစ်ခြင်း ကြောင့် နီလံ, ပီတံ-တို့၌ ဤ-ကို ဇဂ္ဂိ မပြုရပါ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ဖကာရော ဖုဿသဒ္ဒဿ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဖုသော-၌ ဏအနုဗန်ပစ္စည်း နှောင်းသော်လည်း သဲယုဂ်အဆုံးရှိသော သရဖြစ်သောကြောင့် ဖ-၏ ဥကို ဩဝုဒ္ဓိ မပြုရပါ။

➢ **သိရောတိ သိရသံ ဝဒေ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ မဂဝသိရော-၌ သိရ-သဒ္ဒါသည် မနောဂိုဏ်းဖြစ်သော်လည်း သသရေဝါဂမောသုတ်ဖြင့် သ-လာ၍ သိရသံ-ဟု မဆိုရ

➢ **ဗုဒ္ဓေါ အဿ ဒေဝတာ ဗုဒ္ဓေါ-၌ ဝါကျအခိုက် ဗုဒ္ဓေါနှင့် နိပ္ပန္နဗုဒ္ဓေါ တို့၏ ထူးခြားချက်** ။ ။ ဝါကျအခိုက်ရှိ ဗုဒ္ဓေါသည် ဗုဓောတ်, တပစ္စည်းဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော ကိတ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး ကိုးကွယ်ခံ ဗုဒ္ဓဘုရားကို ဟောပါသည်။ နိပ္ပန္နဗုဒ္ဓေါသည် ဗုဒ္ဓပုဒ်, ဏပစ္စည်းဖြင့် တည်ဆောက်ထားသော တဒ္ဓိတ်ပုဒ်ဖြစ်ပြီး ဗုဒ္ဓဘုရားကို ကိုးကွယ်သူကို ဟောပါသည်၊ ဤသို့ ထူးပါသည်။

၃၅၃။ ဇာတာဒိန မိမိယာစ

ဇာတက္ကစ္ဆေဝမာဒိနမတ္ထေ ဣမ ဣယပစ္စယာ ဟောန္တိ။

ပဆ္စာ ဇာတော ပဆ္စိမော၊ ဧဝံ အန္တိမော၊ မဇ္ဈိမော၊ ပုရိမော၊ ဥပရိမော၊ ဟေဋ္ဌိမော၊ ဂေါပ္ပိမော၊ ဗောဓိသတ္တဇာတိယာ ဇာတော ဗောဓိသတ္တဇာတိယော၊ ဧဝံ အဿဇာတိယော၊ ဟတ္ထိဇာတိယော၊ မနုဿဇာတိယော။

[မဇ္ဈေ၊ ပုရေ၊ ဥပရိ၊ ဟေဋ္ဌာ၊ ဂေါပ္ပေ၊အဿဇာတိယာ၊ ဟတ္ထိဇာတိယာ၊မနုဿဇာတိယာ]

အာဒိဂ္ဂဟဏေန နိယုတ္တတ္ထာဒိတောပိ တဒဿတ္ထာဒိတောပိ ဣမ ဣယ ဣကဣကဣစ္ဆေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။ အန္တေ နိယုတ္တော အန္တိမော၊ ဧဝံ အန္တိယော၊ အန္တိကော။ ပုတ္တော အဿ အတ္ထိ, တသ္မိဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ ပုတ္တိမော၊ ဧဝံ ပုတ္တိယော၊ ပုတ္တိကော၊ ကပိမော၊ ကပိယော၊ ကပိကော။[ကပွေါ အဿ အတ္ထိတိ ကပိမော]

စဂ္ဂဟဏေန ကိယပစ္စယော ဟောတိ နိယုတ္တတ္ထေ။ ဇာတိယံ နိယုတ္တော ဇာတိကိယော၊ အန္တေ နိယုတ္တော အန္တကိယော၊ ဇာတိယာ အန္တော ဇစ္စန္တော၊ [သမာသ်]ဇစ္စန္တေ နိယုတ္တော **ဇစ္စန္တကိယော**။[သမာသ်အတွင်းဥပသော တဒ္ဓိတ်ဝိဂ္ဂဟ]

* ဇာတာဒိနံ၊ဇာတ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။အတ္ထေ၊အနက်၌။ဣမဣယာစ၊ဣမ ပစ္စည်း, ဣယပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * ဇာတဣစ္ဆေဝမာဒိနံ၊ ဇာတ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့၏။အတ္ထေ၌။ဣမ ဣယပစ္စယာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

ပဆ္စာ၊နောက်၌။ဇာတော၊ဖြစ်သည်တည်း။ပဆ္စိမော၊နောက်၌ဖြစ်သည်။ဧဝံ၊ဤအတူ။ အန္တိမော၊အဆုံး၌ဖြစ်သည်။မဇ္ဈိမော၊အလယ်၌ဖြစ်သည်။ပုရိမော၊ရှေ့၌ဖြစ်သည်။ဥပရိ မော၊အထက်၌ဖြစ်သည်။ဟေဋ္ဌိမော၊အောက်၌ဖြစ်သည်။ဂေါပ္ပိမော၊ဖမျက်(ခြေမျက်စိ)

http://www.dhammadownload.com

၌ ဖြစ်သည်။ဗောဓိသတ္တဇာတိယာ၊ဘုရားလောင်းဇာတ်၌။ဇာတော၊ဖြစ်သည်တည်း။ ဗောဓိသတ္တဇာတိယော၊ဘုရားလောင်းဇာတ်၌ဖြစ်သည်။ဧဝံ၊တူ။ * အဿဇာတိယော၊ မြင်းဇာတ်၌ဖြစ်သည်။ * ဟတ္ထိဇာတိယော၊ဆင်ဇာတ်၌ဖြစ်သည်။ * မနုဿဇာတိယော၊ လူဇာတ်၌ဖြစ်သည်။

အာဒိဂ္ဂဟဏေန၊အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်။နိယုတ္တတ္ထာဒိတောပိ၊နိယုတ္တအနက် စသည်၌၎င်း တဒဿတ္ထာဒိတောပိ၊တံ အဿ အတ္ထိအနက် စသည်၌၎င်း။ဣမ ဣယ ဣက ဣစ္ဆေ တေ ပစ္စယာ၊ဣမပစ္စည်း, ဣယပစ္စည်း, ဣကပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။အန္တေ အဆုံး၌။နိယုတ္တော၊ယှဉ်သည်တည်း။အန္တိမော၊အဆုံး၌ယှဉ်သည်။ဧဝံ၊ဤအတူ။အန္တိယော အန္တိကော၊အဆုံး၌ယှဉ်သည်။ * အဿ၊ထိုသူအား။ပုတ္တော၊သားသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊ တစ်နည်းကား။တသ္မိံ၊ထိုသူ၌။ပုတ္တော၊သားသည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိ ကြောင့်။ပုတ္တိမော၊(သားရှိသူ) မည်၏။ဧဝံ၊တူ။ပုတ္တိယော၊ပုတ္တိကော၊သားရှိသသူ။ * ကပ္ပိ မော၊ကပ္ပိယော၊ကပ္ပိကော၊အကြံအစည်ရှိသသူ။

စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။နိယုတ္တတ္ထေ၊နိယုတ္တအနက်၌။ကိယပစ္စယော၊ကိယပစ္စည်း သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဇာတိယံ၊ပဋိသန္ဓေ၌။နိယုတ္တော၊ယှဉ်သည်တည်း။ဇာတိကိ ယော၊ပဋိသန္ဓေ၌ယှဉ်သည်။ * အန္ဓေ၊ကန်းသည်၌။နိယုတ္တော၊ယှဉ်သည်တည်း။အန္ဓ ကိယော၊ကန်းသည်၌ယှဉ်သည်။ * ဇာတိယာ၊ပဋိသန္ဓေအားဖြင့်။အန္ဓော၊ကန်းသည် တည်း။ဇစ္စန္ဓော၊ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသည်။ ဇစ္စန္ဓေ၊ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသည်၌။ နိယုတ္တော၊တည်း။ဇစ္စန္ဓကိယော၊ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ကန်းသည်၌ယှဉ်သည်။

➢ **ဇာတာဒီနံ+ဣမိယာ+စ** [ဇာတာဒီနံ+ဣမ+ဣယာစ]ဟု (၃) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယ ဝိဓိသုတ်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ နိယုတ္တ, အဿတ္ထိ, ဘဝ-စသော အနက်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အာဒိသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အန္တိမော, အန္တိယော, အန္တိကော ပြယုဂ်တို့ဝယ် နိယုတ္တ-စသော အနက်၌၎င်း၊ ပုတ္တိ မော, ပုတ္တိယော, ပုတ္တိကော ပြယုဂ်တို့ဝယ် အဿတ္ထိ-စသောအနက်၌၎င်း ဣမ, ဣယ, ဣက ပစ္စည်းများ သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အန္တေ နိယုတ္တော အန္တိမော၊အန္တိယော၊ ပုတ္တော အဿ အတ္ထိ တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ ပုတ္တိမော, ပုတ္တိယော၊ ဗောဓိဿ ပကွေ ဘဝါ ဗောဓိ ပကွိယာ၊ အတ္တနော ဣဒံ အတ္တနိယံ ပြယုဂ်တို့ဝယ် နိယုတ္တအနက်, အဿတ္ထိအနက်, ဘဝအနက်, ဣဒံအနက်တို့၌လည်း ဣမ, ဣယ ပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး/စသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**

(ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဇာတိကိယော-ဝယ် နိယုတ္တအနက်၌ ကိယပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) စသဒ္ဒါဖြင့် အန္တေ နိယုတ္တော အန္တိကော၊ ပုတ္တော အဿ အတ္ထိ တသ္မိ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ ပုတ္တိကော ပြယုဂ်တို့ဝယ် နိယုတ္တအနက်, အဿတ္ထိအနက်တို့၌ ဏ္ဍကပစ္စည်း သက်ရခြင်း၊ဇာတိယာ နိယုတ္တော ဇာတိကိယော၊သဿ အယန္တိ သကိယော ပြယုဂ်တို့ဝယ် နိယုတ္တအနက်, ဏ္ဍဒ်အနက်တို့၌ ကိယပစ္စည်းသက်ရခြင်း၊ ကမ္မနိ သာဓု ကမ္မည်၊ မောဓယ ဟိတံ မေဏ္ဍံ၊ ဂါမေ ဘဝေါ ဂမ္မော၊ ထနတော ဇာတံ ထည်၊ ဓနာယ သံဝတ္တတိကိ ဓည် ပြယုဂ်တို့ဝယ် သာဓု, ဟိတ, ဘဝ, ဇာတ, သံဝတ္တတိ အနက်တို့၌ ယပစ္စည်း သက်ရခြင်း၊ ပရိသာယ သာဓု ပါရိသဇ္ဇော-ဝယ် သာဓုအနက်၌ ဏ္ဍပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ **[အကျဉ်းချုပ်]** စသဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တအနက်, အဿတ္ထိ အနက်တို့၌ ဏ္ဍကပစ္စည်း သက်ရခြင်း, နိယုတ္တအနက်, ဏ္ဍဒ်အနက်တို့၌ ကိယပစ္စည်း သက်ရခြင်း, သာဓု, ဟိတ, ဘဝ, ဇာတ, သံဝတ္တတိ အနက်တို့၌ ယပစ္စည်း ဏ္ဍပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဖြင့် သက်သည့်ပစ္စည်းတို့ကို သက်ရာဌာနနှင့် တွဲစပ်ပြပုံ**

စသဒ္ဒါဖြင့် နိယုတ္တအနက်, အဿတ္ထိ အနက်တို့၌ ဏ္ဍကပစ္စည်း, နိယုတ္တအနက်, ဏ္ဍဒ်အနက်တို့၌ ကိယပစ္စည်း, သာဓု, ဟိတ, ဘဝ, ဇာတ, သံဝတ္တတိ အနက်တို့၌ ယပစ္စည်း, သာဓု, ဟိတ, ဘဝအနက်တို့၌ ဏ္ဍပစ္စည်း သက်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် သက်သော ပစ္စည်းများ** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) ဇာတာဒိန မိမိယာစ-သုတ်ရင်းဖြင့် ဏ္ဍမ, ဏ္ဍယပစ္စည်း၊ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဏ္ဍမ, ဏ္ဍယ ဏ္ဍကပစ္စည်း၊ စသဒ္ဒါဖြင့် ကိယပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ (**ရူပသိဒ္ဓိ-အလို**) ဇာတာဒိန မိမိယာစ-သုတ် ရင်းဖြင့် ဏ္ဍမ, ဏ္ဍယပစ္စည်း၊ **အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်** ဏ္ဍမ, ဏ္ဍယပစ္စည်း၊ စသဒ္ဒါဖြင့် ဏ္ဍက, ကိယ, ယ, ဏ္ဍပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **နိယုတ္တအနက်၌ သက်သော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများ** ။ ။ တမဓီတေ-စသော သုတ်ဖြင့် ဏိကပစ္စည်း၊ ဏ ရာဂါ တသ္မေဒမဇ္ဈေသုစသုတ်ဖြင့် ဏပစ္စည်း၊ ဇာတာဒိန မိမိယာစသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဏ္ဍမ, ဏ္ဍယ, ဏ္ဍကပစ္စည်း၊ ဎင်းသုတ် စ-သဒ္ဒါဖြင့် ကိယပစ္စည်း ပေါင်း(၆) ပစ္စည်းဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဇာတအနက်၌ သက်သည့်သုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ** ။ ။ ယေန ဝါ သံသဋ္ဌ-စသော သုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဏိကပစ္စည်း၊ (ရူ-**အလို**) တမဓီတေ-စသောသုတ်၌ အာဒိ

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါဖြင့် ကိုကပစ္စည်း၊ ဏ ရာဂါ တသော်ဒမည်ထွေသုစ-သုတ်၌ အည်ထွ-သဒ္ဒါဖြင့် ဏပစ္စည်း၊ ဇာတာဒီနမိမိယာစ-သုတ်ဖြင့် ဣမ, ဣယပစ္စည်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၅၄။ သမ္မုဟတ္ထေ ကဏ်ဏာ

သမ္မုဟတ္ထေ ကဏ် ဏာ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ။

ရာဇုပတ္တာနံ သမ္မုဟော ရာဇုပတ္တကော၊ ဧဝံ ရာဇုတ္တော။ မာနုသကော၊ မာနုသော၊ မာယူရကော၊ မာယူရော၊ မာဟိသကော၊ မာဟိသော။ [မနုဿာနံ၊ မယူရာနံ၊ မဟိသာနံ သမ္မုဟော မာဟိသကော၊ မာဟိသော]

* သမ္မုဟတ္ထေ၊သမ္မုဟအနက်၌။ကဏ်ဏာ၊ကဏ်ပစ္စည်း, ဏာပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * သမ္မုဟတ္ထေ၌။ကဏ်ဏ ဣစ္စေတေ ပစ္စယာ၊ကဏ်ပစ္စည်း, ဏာပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * ရာဇုပတ္တာနံမင်းသားတို့၏။သမ္မုဟော၊ အပေါင်းတည်း။ရာဇုပတ္တကော၊မင်းသားတို့၏၊အပေါင်း။ဧဝံ၊ဤအတူ။ရာဇုတ္တော၊မင်းသားတို့၏ အပေါင်း။ * မာနုသကော၊မာနုသော၊လူတို့၏၊အပေါင်း။ * မာယူရကော၊ မာယူရော၊ဥဒေါင်းတို့၏၊အပေါင်း။ * မာဟိသကော၊မာဟိသော၊ကျွဲတို့၏၊အပေါင်း။

➢ **သမ္မုဟတ္ထေ+ကဏ်ဏာ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဏ-အနုဗန်နှင့်တကွ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ မာနုသကော, မာနုသော စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ ကဏ်ဏာ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရခြင်းအကျိုး**

ကဏ်ဏာ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် မနုဿာနံ သန္တကာ မာနုသကာ၊ ဒေဝါနံ သန္တကာ ဒိဗ္ဗာ ပြယုဂ်တို့ဝယ် သန္တကအနက်၌လည်း ကဏ်ပစ္စည်း ဏာပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါဘည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/သမ္မုဟတ္ထေ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ သမ္မုဟတ္ထေ ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် အပုပါနံ သမ္မုဟော အာပုဝိက်-ဝယ် သမ္မုဟ အနက်၌ ကိုကပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ကဏ်, ဏပစ္စည်း သက်ရာဌာန** ။ ။ ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော လိင်နောင် သမ္မုဟအနက်၌ ကဏ်ပစ္စည်း, ဏပစ္စည်း သက်ရပါမည်။

၃၅၅။ ဂါမ ဇန ပန္ထ သဟာယာဒီဟိ တာ

ဂါမ ဇန ပန္ထ သဟာယ ဣစ္စေဝမာဒီဟိ တာ ပစ္စယော ဟောတိ သမ္မုဟတ္ထေ ဂါမာနံ သမ္မုဟော ဂါမတာ၊ ဧဝံ ဇနတာ၊ ပန္ထတာ၊ သဟာယတာ၊ နဂရတာ [ဇနာနံ၊ ပန္ထာနံ၊ သဟာယာနံ၊ နဂရာနံ သမ္မုဟော နဂရတာ]

http://www.dhammadownload.com

* သမူဟတ္ထော၊သမူဟအနက်၌။ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒီဟိ၊ဂါမ, ဇန, ဗန္ဓု, သဟာယ အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။တာ၊တာပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * ဂါမာနံ၊ရွာတို့၏။သမူဟော၊အပေါင်းတည်း။ဂါမတာ၊ရွာတို့၏ ကပေါင်း။ဇဝံ၊ဤအတူ။ * ဇနတာ၊လူတို့၏အပေါင်း။ * ဗန္ဓုတာ၊ဆွေမျိုးတို့၏အပေါင်း။ * သဟာယတာ၊အဖော်သဟဲတို့၏အပေါင်း။ * နဂရတာ၊မြို့သူ မြို့သားတို့၏အပေါင်း။

➢ **ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒီဟိ+တာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ** ။ ။ နဂရ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။ (တစ်နည်း) အာဒိ-အရ။ ဂါမ, ဇန, ဗန္ဓု, သဟာယ-သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/တာ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး** ။ ။ ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒီဟိ တာ-၌ တာ-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဒေဝေါယေဝ ဒေဝတာ-ဝယ် သကတ္ထ၌လည်း တာပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဒေဝတာ-၌ ပစ္စယတ္ထနှင့် ပစ္စယဝိဓိသုတ်** ။ ။ ဒေဝတာ-၌ ပစ္စယတ္ထ-ကား သကတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒီဟိ တာ-၌ တာ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တာပစ္စည်း၏ လိင်, ဂိုဏ်း, ကာရန်** ။ ။ တာပစ္စည်းဆုံးသော ပုဒ်သည် အမြဲ ဣတ္ထိလိင်၊ ကညာဒိဂိုဏ်း၊ အာကာရန္တ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **သမူဟတ္ထ (သမူဟအနက်)၌ သတ်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ**

၁။ ဏ ရာဂါ တသော၁ မညတ္ထေသုစသုတ်ဖြင့် ဏပစ္စည်း (ပုံစံ) သိက္ခာနံ သမူဟော သိက္ခော၊ ၂။ သမူဟတ္ထေ ကဏ်ဏာသုတ်ဖြင့် ကဏ်ပစ္စည်း, ဏပစ္စည်း (ပုံစံ) ရာဇပုတ္တာနံ သမူဟော ရာဇပုတ္တကော၊ရာဇပုတ္တော၊ ၃။ ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာဒီဟိ တာသုတ်ဖြင့် တာပစ္စည်း (ပုံစံ) ဂါမာနံ သမူဟော ဂါမတာ။

➢ **တဒ္ဓိတ်ကျမ်းလာ တာ-ပစ္စည်းအနက် ၃-ချက်** ။ ။ သမူဟအနက် (ပုံစံ) ဂါမာနံ သမူဟော ဂါမတာ၊ သကတ္ထအနက် (ပုံစံ) ဒေဝေါယေဝ ဒေဝတာ၊ဘာဝအနက် (ပုံစံ) နိဒ္ဒါရာမဿ ဘာဝေါ နိဒ္ဒါရာမတာ။

၃၅၆။ တဒဿ ဌာနမိယောစ

"တဒဿ ဌာန" မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ ဣယပစ္စယော ဟောတိ။

မဒနဿ ဌာနံ မဒနိယံ၊ ဗန္ဓနဿ ဌာနံ ဗန္ဓနိယံ၊ မုဒ္ဓနဿ ဌာနံ မုဒ္ဓနိယံ ဧဝံ ရဇနိယံ၊ ကမနိယံ၊ ဂမနိယံ၊ ဒုဿနိယံ၊ ဒဿနိယံ။

[ရဇနဿ၊ ကမနဿ၊ ဂမနဿ၊ ဒုဿနဿ၊ ဒဿနဿ ဌာနံ ဒဿနိယံ။]

* တံ၊ထိုဝတ္ထု၊သည်။အဿ၊ထို၏အမူအရာ ကြိယာ၏။ဌာန်၊တည်ရာအကြောင်း

http://www.dhammadownload.com

တည်း။ဣတိ အတ္ထေစ၊ဤအနက်၌လည်း။ဣယောစ၊ဣယပစ္စည်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * မဒနဿ၊ယစ်မူးခြင်း၏။ဌာနံ၊တည်ရာအကြောင်းတည်း မဒနိယံ၊ယစ်မူးခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း။ * ဗန္ဓနဿ၊နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၏။ဌာနံ၊တည်း။ ဗန္ဓနိယံ၊နှောင်ဖွဲ့ခြင်း၏တည်ရာ အကြောင်း။ * မုစ္ဆနဿ၊တွေဝေခြင်း၏။ဌာနံ၊တည်း။ မုစ္ဆနိယံ၊တွေဝေခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ရဇနိယံ၊တပ်စွဲကြောင်း အာရုံ။ * ကမနိယံ၊နှစ်သက်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း။ * ဂမနိယံ၊သွားရောက် ကြောင်းအာရုံ။* ဒုဿနိယံ၊ပြစ်မှားကြောင်း အာရုံ။* ဒဿနိယံ၊ရှုမြင်ကြောင်းအာရုံ။

➢ **တံ+အဿ+ဌာန+ဣယော+စ-ဟု (၅)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **စသဒ္ဒါ၏ အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဥပါဒါနာနံ ဟိတာ ဥပါဒါနိယာ-ဝယ် ဟိတ-စသော အနက်၌ ဣယပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တံနှင့် အဿ အထူး** ။ ။ တံ-ဖြင့် သေအရက်-စသော အကြောင်းတရား ကို ပြပါသည်။ အဿ-ဖြင့် ယစ်မူးခြင်း-စသော အကျိုးတရားကို ပြပါသည်။

➢ **ဣယ ပစ္စည်း သက်ရာ ဌာန** ။ ။ မဒန-စသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ် အဆုံးရှိသော လိင်နောင် ဌာနအနက်၌ ဣယပစ္စည်း သက်ရပါသည်။

➢ **ဣယ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သည့်အနက်များ** ။ ။ ၁။ ဇာတာဒီန မိမိယာစသုတ် ဖြင့် ဇာတအနက် (ပုံစံ) ဗောဓိသတ္တဇာတိယာ ဇာတော ဗောဓိသတ္တဇာတိယော၊ ၎င်း သုတ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့်နိယုတ္တအနက်(ပုံစံ) အန္တေ နိယုတ္တော အန္တိယော၊ အဿတ္ထိအနက် (ပုံစံ) ပုတ္တော အဿ အတ္ထိတိ ပုတ္တိယော၊ ဘဝအနက်(ပုံစံ) ဗောဓိဿ ပကွေ ဘဝါ ဗောဓိပကွိယာ၊ ဣဒံအနက် (ပုံစံ) အတ္တနော ဣဒံ အတ္တနိယံ၊ ၂။ တဒဿ ဌာန မိ ယောစသုတ်ဖြင့် ဌာနအနက်(ပုံစံ) မဒနဿ ဌာနံ မဒနိယံ။၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် ဟိတ အနက် (ပုံစံ) ဥပါဒါနာနံ ဟိတာ ဥပါဒါနိယာ၊ ၃။ ဝိသေသေ တရတမိ သိကိယိဌာ သုတ်ဖြင့် ဝိသေသအနက် (ပုံစံ) ဝိသေသေန ပါပေါ ပါပိယော။

၃၅၇။ ဥပမတ္ထာယိတတ္တံ

ဥပမတ္ထေ အာယိတတ္တပစ္စယော ဟောတိ။ ဓူမောဝိယ ဒိဿတိ အဒုံ ဝနံ တဒိဒံ ဓူမာယိတတ္တံ၊ တိမိရံဝိယ ဒိဿတိ အဒုံ ဝနံ တဒိဒံ တိမိရာယိတတ္တံ။

* ဥပမတ္ထေ၊ဥပမာအနက်၌။အာယိတတ္တံ၊အာယိတတ္တ ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * အဒုံ ဝနံ၊ထိုတောသည်။(ဝါ) ထိုတောကို။ဓူမောဝိယ၊မီးခိုးကဲ့သို့ မို့မို့မှိုင်းမှိုင်း။ဒိဿတိ၊ထင်၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။တဒိဒံ ဝနံ၊ထို တောသည်။ဓူမာယိတတ္တံ၊[မီးခိုးကဲ့သို့ မို့မို့မှိုင်းမှိုင်း ထင်သော တော]မည်၏။ * အဒုံဝနံ

http://www.dhammadownload.com

ထိုတောသည်။တိမိရံဝိယ၊အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ မှိုင်းမှိုင်းညို့ညို့။ဒိဿတိ၊ထင်၏။(ဝါ) ရှု အပ်၏။ကြွတိ၊ကြောင့်။တဒိဒံ ဝန်၊ထိုတောသည်။တိမိရာယိတတ္တံ၊အမိုက်မှောင်ကဲ့သို့ မှိုင်းမှိုင်းညို့ညို့ ထင်သော တော၏ မည်၏။

➤ ဥပမတ္ထေ+အာယိတတ္တံ-တု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➤ ဥပမတ္ထ-အရ ။ ။ ဥပမာနအနက်ကို ယူရပါမည်။

➤ ဥပမာန စသည်ခွဲပုံ ။ ။ ဓူမောဝိယ ဒိဿတိ အဒုံ ဝန် တဒိဒံ ဓူမာယိတတ္တံ ၌ (က) အခိုးဖြစ်သည် ဥပမာန၊ (ခ) တောဖြစ်သည် ဥပမေယျ၊ (ဂ) ထို ဥပမာန ဥပ မေယျ နှစ်ပါးတို့၏ သဒိသီ သဒိသအဖြစ်ဖြင့် စပ်ခြင်းသမ္ဗန်သည် ဥပမာ၊ (ဃ) ဝိယ သဒ္ဒါသည် ဥပမာဇောတက ဖြစ်ပါသည်။

တိမိရံဝိယ ဒိဿတိ အဒုံ ဝန် တဒိဒံ တိမိရာယိတတ္တံ-၌ (က) အမိုက်မှောင်ခြင်း သည် ဥပမာန၊ [ကြွင်းတူ၏]

၃၅၈။ တန္နိဿိတတ္ထေ လော

"တန္နိဿိတတ္ထေ, တဒဿ ဌာန" မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေစ လပစ္စယော ဟောတိ

ဒုဋ္ဌ နိဿတံ ဒုဋ္ဌလ္လံ၊ ဝေဒံ နိဿိတံ ဝေဒလ္လံ၊ ဒုဋ္ဌ ဌာနံ ဒုဋ္ဌလ္လံ၊ ဝေဒဿ ဌာနံ ဝေဒလ္လံ။

* တန္နိဿိတတ္ထေစ၊ထိုကိုမှီ၏ဟူသောအနက်၌ဝင်း။တဒဿ ဌာနတ္ထေစ၊ထိုဝတ္ထု သည် ထိုကြိယာ၏ တည်ရာအကြောင်းဟူသော အနက်၌ဝင်း။လော၊လပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တန္နိဿိတတ္ထေစ၊၌ဝင်း။တဒဿ ဌာန မိစ္စေတသ္မိ အတ္ထေစ၊၌ ဝင်း။လပစ္စယော၊လပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဒုဋ္ဌ။မကောင်းသည်ကို။နိဿိတံ၊မှီသည်တည်း။ဒုဋ္ဌလ္လံ၊မကောင်းသည်ကို မှီသည်။ * ဝေဒံ၊နှစ်သက်ခြင်းကို။နိဿိတံ၊တည်း။ဝေဒလ္လံ၊နှစ်သက်ခြင်းကို မှီသည်။ * ဒုဋ္ဌ။ မကောင်းသည်၏။ဌာနံ၊တည်ရာအကြောင်းတည်း။ဒုဋ္ဌလ္လံ၊မကောင်းသည်၏ တည်ရာ အကြောင်း။ * ဝေဒဿ၊နှစ်သက်ခြင်း၏။ဌာနံ၊တည်း။ဝေဒလ္လံ၊နှစ်သက်ခြင်း၏ တည် ရာ အကြောင်း။

➤ တန္နိဿိတတ္ထေ+လော-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➤ အတ္ထ-သဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ ။ ။ တန္နိဿိတေ လော-ဟု ဆိုလျှင် လပစ္စ်းသက်ခြင်း ကိစ္စ ပြီးနိုင်လျက် အတ္ထ-သဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➤ အတ္ထ-သဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး ။ ။ အတ္ထ-သဒ္ဒါဖြင့် ရှေ့သုတ်မှ တဒဿ ဌာန်-ဟူသော အနက်ကို ဆွဲယူခြင်း အနက်လွန်ကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိသည်။(နိဒ္ဒေသ)

➤ ဌာနအနက်၌သက်သော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းများ ။ ။ တဒဿ ဌာနမိဟောစ

http://www.dhammadownload.com

သုတ်ဖြင့် ဣယပစ္စည်း၊ (ပုံစံ) မဒနိယံ၊ တန္ဒိဿိတတ္ထေလောသုတ်ဖြင့် လပစ္စည်း (ပုံစံ) ဒုဋ္ဌုလ္လံ။

၃၅၉။ အာလု တဗ္ဗဟုလေ

အာလုပစ္စယော ဟောတိ တဗ္ဗဟုလတ္ထေ။ ။ အဘိဇ္ဇာ အဿ ပကတိ အဘိဇ္ဇာလု၊ အဘိဇ္ဇာ အဿ ဗဟုလာ ဝါ အဘိဇ္ဇာလု။ ဧဝံ သီတာလု၊ ဇောလု၊ ဒယာလု။ [သီတံ၊ ဇောေ အဿ ပကတိ ဇောလု၊ ဇောေ အဿ ဗဟုလာဝါ ဇောလု။ ဒယာ အဿ ပကတိ ဒယာလု၊ဒယာ အဿ ဗဟုလာဝါ ဒယာလု]

* တဗ္ဗဟုလေ၊ထိုသူအား ထိုတရားများ၏ဟူသော အနက်၌။အာလု၊အာလုပစ္စည်း သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တဗ္ဗဟုလတ္ထေ၊၌။အာလုပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊၏။

အဿ၊ထိုသူ၏။ပကတိ၊ပင်ကိုယ်ရင်းသဘောစရိုက်ကား။အဘိဇ္ဇာ၊သူ့ဥစ္စာကိုရလိုသမှု ရှေ့ရှုကြံခြင်းတည်း။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။အဘိဇ္ဇာလု၊[သူ့ဥစ္စာကိုရလိုသမှု ရှေ့ရှုကြံသသူ] မည်၏။ * အဿ၊ထိုသူအား။အဘိဇ္ဇာ၊အဘိဇ္ဇာသည်။ဗဟုလာ၊များ၏။ဣတိ၊ကြောင့်။အဘိဇ္ဇာလု၊[အဘိဇ္ဇာများသသူ] မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * သီတာလု၊ချမ်းအေးခြင်းများသသူ။ * ဇောလု၊တံခွန်အလံ များသသူ။ * ဒယာလု၊ သနားခြင်း ကရုဏာ များသသူ။

➢ **အာလု+တဗ္ဗဟုလေ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **တဗ္ဗဟုလ, အရ။** ။ တဿ ဗဟုလံ တဗ္ဗဟုလံ-ဟု ဝစနတ္ထပြု၍ အဘိဇ္ဇာ-စသည်ကို ရသော်လည်း ဌာနူပစာအားဖြင့် ထိုအဘိဇ္ဇာရှိသူဟူသော အနက်တိုင်အောင် ယူရပါမည်။

➢ **အာလုပစ္စည်း သက်ရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ အဘိဇ္ဇာ-အစရှိသော ပဌမာ ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်နောင် တဗ္ဗဟုလအနက်၌ အာလုပစ္စည်း သက်ရပါမည်။

၃၆၀။ ဏျတ္ထတာ ဘာဝေ တု

ဏျတ္ထတာဣစ္စေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ ဘာဝတ္ထေ။ အလသဿ ဘာဝေါ အာလသျံ၊ အရောဂဿ ဘာဝေါ အာရောဂျံ၊ ပံသုကူလိကဿ ဘာဝေါ ပံသုကူလိကတ္တံ၊ အနောဒရိကဿ ဘာဝေါ အနောဒရိကတ္တံ၊ သင်္ဂဏိကာရာမဿ ဘာဝေါ သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊ နိဒ္ဒါရာမဿ ဘာဝေါ နိဒ္ဒါ ရာမတာ။

တုဂ္ဂဟဏေန တ္တနပစ္စယော ဟောတိ။ ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ၊ ဝေဒနတ္တနံ။

* ဘာဝေ၊ဘောအနက်၌။ဏျတ္ထတာတု၊ဏျပစ္စည်း, တ္တပစ္စည်း, တာပစ္စည်းတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * ဘာဝတ္ထေ၊ဘောအနက်၌။ဏျတ္ထတာဣစ္စေတေပစ္စယာ၊

http://www.dhammadownload.com

တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

အလသဿ၊ပျင်းသောသူ၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း။အာလသျံ၊ပျင်းသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * အရောဂဿ၊အနာကင်းသူ၏။ဘာဝေါ၊တည်း။အာရောဂျံ၊အနာကင်းသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * ပံသုကူလိကဿ၊ပံသုကူ ဓုတင်ဆောင်ရဟန်း၏။ဘာဝေါ၊တည်း။ပံသုကူလိကတ္တံ၊ပံသုကူ ဓုတင်ဆောင်ရဟန်း၏ဖြစ်ကြောင်း။ * အနောဒရိကဿ၊ငယ်သောဝမ်း (ဝမ်းဗိုက်) ရှိသောသူ၏။ဘာဝေါ၊တည်း။အနောဒရိကတ္တံ၊ငယ်သောဝမ်းရှိသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * သင်္ဂဏိကာရာမဿ၊အပေါင်းအဖော်နှင့် မွေ့လျော် (ပျော်ပိုက်) သူ၏ဘာဝေါ၊တည်း။သင်္ဂဏိကာရာမတာ၊အပေါင်းအဖော်နှင့် မွေ့လျော်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * နိဒ္ဒါရာမဿ၊အိပ်ခြင်း၌မွေ့လျော်သူ (အအိပ်ကြီးသူ) ၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း။နိဒ္ဒါရာမတာ၊အိပ်ခြင်း၌မွေ့လျော်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။

တုဂ္ဂဟဏေန၊တုသဒ္ဒါဖြင့်။တ္တနပစ္စယော၊တ္တနပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ၊ပုထုဇဉ်၏ဖြစ်ကြောင်း။ဝေဒနတ္တနံ၊ဝေဒနာ၏ဖြစ်ကြောင်း။

➢ **ဏျတ္တတာ+ဘာဝေ+တု-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဘာဝမည်ပုံ။** ။ အသိဉာဏ်သဒ္ဒါဖြစ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ဇာတ်-စသည်သည် ဘာဝမည်ပါသည်။

➢ **ဘာဝ, အရ။** ။ [အသိဉာဏ်နှင့်သဒ္ဒါဖြစ်ပေါ်ရာ ဇာတ်, ဂုဏ်, ကြိယာ, ဒြဗ်, သမ္မန်, နာမ်-စသော]-သဒ္ဒပဝတ္တိနိမိတ်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **တုသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ တုသဒ္ဒါသည် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ရှိပါသည်။

➢ **တုသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး။** ။ (ကစ္စည်းအလို) တုသဒ္ဒါဖြင့် ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ, ဝေဒနတ္တနံ-တို့ဝယ် ဘောအနက်၌ တ္တနပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(**ရှုပသိဒ္ဓိအလို**) တုသဒ္ဒါဖြင့် ပုထုဇ္ဇနဿ ဘာဝေါ ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ, သုစိဿ ဘာဝေါ သောစေယျံ-စသော ပြယုဂ်တို့ဝယ် ဘာဝအနက်၌ တ္တနပစ္စည်း ဏေယျပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ဏျတ္တတာ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး။** ။ ဏျတ္တတာ ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဝိရာနံ ကမ္မံ ဝိရိယံ, ယထာဘူတမေဝ ယထာဘူစ္စံ-ပြယုဂ်တို့ဝယ် ကမ္မအနက်, သကတ်အနက်တို့၌လည်း ဏျပစ္စည်း သက်နိုင်ပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်ကျမ်းလာ ဏျ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သော အနက်များ** ။ ။ ၁။ အပစ္စ (ပုတ္တ)အနက် (ပုံစံ) အဒိတိယာ ပုတ္တော အာဒိစ္စော၊ ၂။ သာဓုအနက်(ပုံစံ) ပရိသာယံ သာဓု ပါရိသဇ္ဇော၊ ၃။ ဘာဝအနက် (ပုံစံ) အလသဿ ဘာဝေါ အာလသျံ၊ ၄။ ကမ္မအနက် (ပုံစံ) ဝိရာနံ ကမ္မံ ဝိရိယံ၊ ၅။ သကတ်အနက် (ပုံစံ) ယထာဘူတမေဝ ယထာ

http://www.dhammadownload.com

ဘုစ္စံ တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် သက်သော ပစ္စည်းတို့၏လိင်။** ။ ဏျ, တ္တ, တ္တနပစ္စည်းများသည် အမြဲ နပုလ္လိင်။ တာပစ္စည်းသည် အမြဲ ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဏျပစ္စည်း၏ သက်ရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ ဏျပစ္စည်းသည် ဝိသေသနဂုဏ်ကို ဆိုလိုရာ၌ ဗြာဟ္ပဏ-စသော သဒ္ဒါနောင် သက်ပါသည်။

➢ **ဏျတ္တတာ ပစ္စည်းများသက်ရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ အလသ-စသော ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော လိင်နောင် ဘောအနက်၌ ဏျ, တ္တ, တာပစ္စည်းများ သက်ပါသည်။

၃၆၁။ ဏ ဝိသမာဒီဟိ

ဏပစ္စယော ဟောတိ ဝိသမာဒီဟိ 'တဿ ဘာဝေါ' ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ။

ဝိသမဿ ဘာဝေါ ဝေသမံ၊ သုစိဿ ဘာဝေါ သောစံ။

* ဘာဝေ၊ဘောအနက်၌။ဝိသမာဒီဟိ၊ဝိသမ-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့မှ။ပရေ၊နောက်၌။ဏ၊ဏပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တဿ၊ထိုအရာ၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဝိသမာဒီဟိ၊တို့မှ။ပရေ၊၌။ဏပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊၏

ဝိသမဿ၊မညီညွတ်သည်၏။ဘာဝေါ၊တည်း။ * ဝေသမံ၊မညီညွတ်သည်၏ဖြစ်ကြောင်း။ * သုစိဿ၊စင်ကြယ်သူ၏။ဘာဝေါ၊တည်း။သောစံ၊စင်ကြယ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။

➢ **ဏ+ဝိသမာဒီဟိ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ (ဝါ) အာဒိဝန္ဓ, အရ။** ။ (ကစ္စည်းအလို) သုစိသဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) ဏပစ္စည်းသက်လျှင်-ဂရု, ကဋု, ဥဇု, မုဒု, ဥသဘ, ကုမာရ, ယုဝ, ပရမ, သမဂ္ဂ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရမည်။ တ္တပစ္စည်းသက်လျှင်-သုစိသဒ္ဒါကို ယူရပါ မည်။ တာပစ္စည်းသက်လျှင်-သုစိ, ဥဇု, မုဒု-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် ဝိသမသဒ္ဒါနောင် တ္တ-တာပစ္စည်းများ သက်နိုင်ခြင်း အကြောင်း။**

ဏျတ္တတာ ဘာဝေတု-သုတ်မှ တ္တ, တာပုဒ်များ လိုက်လာသောကြောင့် ဤသုတ်ဖြင့် ဝိသမသဒ္ဒါနောင် တ္တ, တာပစ္စည်းများ သက်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဏပစ္စည်း သက်ရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ ဏပစ္စည်းသည် ဝိသမ-စသော ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်တို့နောင် သက်ပါသည်။

၃၆၂။ ရမဏီယာဒိတော ကဏ်

ရမဏီယဣစ္စေဝမာဒိတော ကဏ် ပစ္စယော ဟောတိ 'တဿ ဘာဝေါ' ဣစ္စေတသ္မိအတ္ထေ။

ရမဏီယဿ ဘာဝေါ ရာမဏီယကံ၊ မနုညဿ ဘာဝေါ မနုညကံ။

http://www.dhammadownload.com

* ဘာဝေါဘောအနက်၌။ရမဏီယာဒိတော၊ရမဏီယ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ နောက်၌။ကဏ်၊ကဏ်ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တဿ၊ထိုသူ၏။ဘာဝေါ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ဣတ္ထေတသ္မိ အတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ရမဏီယ ဣတ္ထစ္ဆေဝမာဒိတော၊ ရမဏီယ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၌။ကဏ်ပစ္စယော၊ကဏ်ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။

ရမဏီယဿ၊မွေ့လျော်ဖွယ်၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ရာမဏီယကံ၊မွေ့ လျော်ဖွယ်၏၊ဖြစ်ကြောင်း။ * မနုညဿ၊နှစ်သက်ဖွယ်၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ မာနုညကံ၊နှစ်သက်ဖွယ်၏ ဖြစ်ကြောင်း။

➢ **ရမဏီယာဒိတော+ကဏ်-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဆ-အရ** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) မနုညသဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) မနုည, ဝိယ, ရူပ, ကလျာဏ, စောရ, အမှု-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။ ➢ **ဏ-အနုဝန်ထည့်ဆိုရခြင်း၏ဂုဏ်** ။ ။ အသံယောဂန္တသရကို ဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍ+တာပစ္စည်းလည်း သတ်နိုင်ခြင်းအကြောင်း**။ ။ ဏ္ဍတ္တ တာ ဘာဝေတုသုတ်မှ ဏ္ဍတာ-ဟူသောပုဒ် လိုက်လာသောကြောင့် သက်နိုင်ပါသည်။

➢ **ဘာဝတဒ္ဓိတ်ကို သာမညတဒ္ဓိတ်အလယ်၌ ဆိုရခြင်းအကြောင်း**

သာမညတဒ္ဓိတ်၌လာသော ဏိက, ဏ, ဏိယ-စသော ပစ္စည်းတို့ကို တုသဒ္ဒါဖြင့် သိမ်းယူလိုသောကြောင့် ဘာဝတဒ္ဓိတ်ကို သာမညတဒ္ဓိတ်အလယ်၌ ဆိုရပါသည်။

➢ **ဘာဝတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ**

➢ **ဘာဝတ္ထ (ဘောဇနက်)၌ သတ်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ**

(ကစ္စည်း-အလို) ၁။ ဏ္ဍတ္တတာ ဘာဝေ တုသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍ, တ္တ, တာပစ္စည်း၊ ၎င်းသုတ် တု-သဒ္ဒါဖြင့် တ္တနပစ္စည်း၊ ၂။ ဏ ဝိသမာဒိဟိ-သုတ်ဖြင့် ဏပစ္စည်း၊ ၃။ ရမဏီယာဒိတော ကဏ်-သုတ်ဖြင့် ကဏ်ပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) ၁။ ဏ္ဍတ္တတာ ဘာဝေ တုသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍ, တ္တ, တာပစ္စည်း၊ ၎င်း သုတ် တု-သဒ္ဒါဖြင့် တ္တနပစ္စည်း, ဏေယျပစ္စည်း၊ ၂။ ဏ ဝိသမာဒိဟိ-သုတ်ဖြင့် ဏ ပစ္စည်း, တ္တပစ္စည်း, တာပစ္စည်း၊ ၃။ ရမဏီယာဒိတော ကဏ် သုတ်ဖြင့် ကဏ်ပစ္စည်း, တ္တပစ္စည်း, တာပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃၆၃။ ဝိသေသေ တရ တမိ သိကိယိဋ္ဌာ

ဝိသေသတ္ထေ တရ တမ ဣသိက ဣယ ဣဋ္ဌ ဣစ္ဆေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ

သတ္ထေ ဣမေ ပါပါ, အယမိမေသံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပတရော၊ ဧဝံ ပါပ... ...ာ၊ ပါပိသိကော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော။

http://www.dhammadownload.com

* ဝိသေသေ၊ဝိသေသအနက်၌။တရ တမိသိကိယိဌာ၊တရ, တမ, ဣသိက, ဣယ, ဣဌ ငါးပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

သဗ္ဗေ၊ခပ်သိမ်းကုန်သော။ဣမေ၊ဤသူတို့သည်။ပါပါ၊ယုတ်မာကုန်၏။အယံ၊ဤသူသည်။ဣမေသံ၊ဤယုတ်မာသူတို့တွင်။(၈ါ) ယုတ်မာသူတို့အောက်။ဝိသေသေန၊အထူး အချွန်အားဖြင့်။ပါပေါ၊ယုတ်မာ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ပါပတရော၊[ယုတ်မာသောသူတို့အောက် အထူးအချွန်အားဖြင့် ယုတ်မာသူ] မည်၏။ ဧဝံ၊ဤအတူ။ ပါပတရော၊ပါပိသိကော၊ပါပိယော၊ပါပိဌော၊ထူးချွန်ယုတ်မာသူ။

➢ ဝိသေသေ+တရတမိသိကိယိဌာ[တရ တမ+ဣသိက+ဣယ+ဣဌာ] ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိမိသုတ်။

➢ ဝိသေသတဒ္ဒိတ်၌ စီရင်သောသုတ်= ဝိသေသေ တရတမိသိကိယိဌာ

➢ ဝိသေသတ္ထ (ဝိသေသအနက်)၌ သတ်သော ပစ္စည်းများ ။ ။ တရ, တမ, ဣသိက, ဣယ, ဣဌ ငါးပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝိသေသအနက်၌ ပစ္စည်းသက်ပြီးပုဒ်နောင် တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိသေသအနက်၌ ပစ္စည်းသက်နိုင်ခြင်းအကြောင်း ။ ။ ပါပ-ဟူသောပုဒ်နောင် ဝိသေသအနက်၌ ဣဌပစ္စည်းသက်၍ ပါပိဌော-ဖြစ်၏၊ ထိုပါပိဌပုဒ်နောင် ဝိသေသအနက်၌ ပင် တရပစ္စည်း တမပစ္စည်းသက်၍ ပါပိဌတရော, ပါပိဌတမော-ဟု ဖြစ်လာနိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် သက်နိုင်ပါသည်။

၃၆၄။ တဒဿတ္ထိတိ ဝိစ

'တဒဿတ္ထိ' ဣစ္စေတသို့ အတ္ထေ ဝိပစ္စယော ဟောတိ။ ။ မေဓာ ယဿ အတ္ထိ, တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ မေဓာဝီ၊ ဧဝံ မာယာဝီ။ စဂ္ဂဟဏေန သော ပစ္စယော ဟောတိ။ သုမေဓာ ယဿ အတ္ထိ, တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ သုမေဓသော။

* တံ၊ထိုဝတ္ထုသည်။အဿ၊ထိုသူအား။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဣတိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဝိစ၊ဝိပစ္စည်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * တံ၊သည်။အဿ၊အား။အတ္ထိ၊၏။ဣစ္စေတသို့ အတ္ထေ၊ဤအနက်၌။ဝိပစ္စယော၊ဝိပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ယဿ၊အကြင်သူအား။မေဓာ၊ပညာသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသို့၊ထိုသူ၌။မေဓာ၊ပညာသည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မေဓာဝီ၊ [ပညာများသသူ] မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * မာယာဝီ၊မာယာများသသူ။ ➢ စဂ္ဂဟဏေန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။သောပစ္စယော၊သောပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * ယဿ၊အကြင်သူအား။သုမေဓာ၊ကောင်းသော ပညာသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသို့၊ထိုသူ၌။သုမေဓာ၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊၏။ဣတိ၊ကြောင့်။သုမေဓသော၊[ကောင်းသော ပညာရှိသူ] မည်၏။

http://www.dhammadownload.com

➢ **တံ+အဿ+အတ္ထိ+ဣတိ+ဝိ+စ-ဟု (၆)ပုဒ်ရှိသော ပစ္ဆယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဝိပစ္စည်းသက်ရာဌာန** ။ ။ ဝိပစ္စည်းသည် ပဌမာဝိဘတ်အဆုံးရှိသော မဓာ မာယာ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် အဿတ္ထိအနက်၌ သက်ပါသည်။

➢ **မဓာဝိနိ-၌ ဣနိပစ္စည်းသက်ရခြင်းအကြောင်း** ။ ။ ဤ-အက္ခရာ အဆုံးရှိ သောကြောင့် ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ ဣနိသုတ်ဖြင့် ဣနိပစ္စည်း သက်ရပါသည်။

➢ **ဘဒ္ဒဿတ္ထိဆိ ဝိစ-ဟု ဣတိ-သဒ္ဒါဖြင့် သုတ်တည်ရကျိုး** ။ ။ ဝိပစ္စည်း သည် ဘဒ္ဒဿတ္ထိ-ဟူသော ဝါစ္စတ္ထ-မှတစ်ပါး ပဟူတ, ပသံသ, အတိသယ, နိစ္စယောဂ, သံသဂ္ဂ-ဟူသော ဇောတကတ္ထကို ထွန်းပြသေး၏ဟု ညွှန်ပြခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်** ။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် သုမေဓသော-ဝယ် အဿတ္ထိအနက်၌ သောပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ **(ရူပသိဒ္ဓိအလို)** စသဒ္ဒါဖြင့် သုမေဓသော, ပိစ္ဆိလော, ကေသဝေါ, ဝါစာလော ပြယုဂ်တို့၌ သောပစ္စည်း, ဏ္ဍလပစ္စည်း, ဝပစ္စည်း, အာလပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ရူပသိဒ္ဓိ-အလို စသဒ္ဒါဖြင့် သက်နိုင်သော ပစ္စည်းများ** ။ ။သောပစ္စည်း, (ပုံစံ) သုမေဓသော၊ ဏ္ဍလပစ္စည်း (ပုံစံ) ပိစ္ဆိလော၊ ဝပစ္စည်း(ပုံစံ)ကေသဝေါ အာလပစ္စည်း(ပုံစံ) ဝါစာလော- တို့ဖြစ်ပါသည်။

၃၆၅။ တပါဒိတော သိ

တပါဒိတော သိပစ္စယော ဟောတိ 'တဒဿတ္ထိ' ဏ္ဍစ္စေတသို့ အတ္ထေ။ တပေါ ယဿ အတ္ထိ, တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ တပဿီ။ ဧဝံ ယသဿီ၊ တေဇဿီ။

[ယသော၊တေဇော ယဿ အတ္ထိ, တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ တေဇဿီ]

* တံ၊ထိုဝတ္ထုသည်။အဿ၊ထိုသူအား။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဏ္ဍတိအတ္ထေ၊ဤအနက်၌။တပါဒိတော၊တပ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။သိ၊သိပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ [ဝုတ္တိအနက်လွှယ်ပြီ] * ယဿ၊အကြောင်းရသေ့အား။တပေါ၊ခြိုးခြံသော အကျင့်သည်။ အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသို့၊ထိုရသေ့၌။တပေါ၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ဏ္ဍတိ၊ဤနှစ်ပါး သော သတ္တိကြောင့်။တပဿီ၊[ခြိုးခြံသော အကျင့်ရှိသော ရသေ့]မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ ယသဿီ၊အခြံအရံရှိသည်။တေဇဿီ၊တန်ခိုးရှိသည်။

➢ **တပါဒိတော+သိ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္ဆယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ (ဝါ) အာဒိဝန္တ, အရ** ။ ။ တပသဒ္ဒါနှင့် မနောဂိုဏ်းခြင်းတူသော ယသ, တေဇ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဿီ/တပဿီ-ပါဠိနှစ်မျိုး အဆုံးအဖြတ်** ။ ။ "တပါဒိတော သက်သော

http://www.dhammadownload.com

သီမှာ ဒွေဘော်လာ"ဟူသော နိယံနှင့်အညီ တပါဒိတောသီ-သုတ်ဖြင့်သက်သော သီ-ပစ္စည်းကို ဒွေဘော်လာရမည်ဖြစ်သောကြောင့် တပဿီ-ပါဌ်သာ မှန်ပါသည်။

၃၆၆။ ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤ

ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤဣစ္စေတေပစ္စယာ ဟောန္တိ 'တဒဿတ္ထိ' ဣစ္စေတသ္မိံ အတ္ထေ။ ဒဏ္ဍော ယဿ အတ္ထိ, တသ္မိံဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ ဒဏ္ဍိကော၊ ဒဏ္ဍီ။ ဧဝံ မာလိကော၊ မာလီ။ [မာလာ ယဿ အတ္ထိ တသ္မိံဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ မာလိကော၊ မာလီ]

* တဒဿတ္ထိတိ အတ္ထေ၊တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသော အနက်၌။ဒဏ္ဍာဒိတော၊ဒဏ္ဍ-သဒ္ဒါ အတူရှိသော အဝဏ္ဏန္တသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဣက ဤ၊ဣကပစ္စည်း, ဤပစ္စည်း တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

ယဿ၊အကြင်သူအား။ဒဏ္ဍော၊တုတ်(တောင်ဝှေး)သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်း ကား။တသ္မိံ၊ထိုသူ၌။ဒဏ္ဍော၊တုတ်(တောင်ဝှေး)သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ဒဏ္ဍိကော၊ဒဏ္ဍီ၊[တုတ်တောင်ဝှေးရှိသောသူ]မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။မာလိ ကော၊မာလီ၊ပန်းကုံးရှိသသူ။

➢ ဒဏ္ဍာဒိတော+ဣက ဤ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ ဣက ဤ ပစ္စည်းများနှင့် တွဲဖက်သင့်သော ပုဒ်များ ။ ။ ဒဏ္ဍ, မာလာ, ဆတ္တ, ရူပ, ကေသာ, သံယ, ဉာဏ, ဟတ္ထ-စသော အဝဏ္ဏန္တပုဒ်များ ဖြစ်ပါသည်။

➢ အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ ။ ။ အာဒိ-သဒ္ဒါသည် အတူဟူသော ပကာရအနက် ကို ဟောသောကြောင့် ဒဏ္ဍ-သဒ္ဒါနှင့် အဝဏ္ဏန္တချင်းတူသော မာလာ, ဆတ္တ, ရူပ, ကေသာ, သံယ, ဉာဏ, ဟတ္ထ-စသော သဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ ဣက-ဤ ပစ္စည်းသက်ရာဌာန ။ ။ ဒဏ္ဍ-အစရှိသော အဝဏ္ဏန္တသဒ္ဒါနောင် ဣက, ဤ ပစ္စည်းများ သက်ရပါမည်။

➢ ယောဝဝိဘာဝ/ဣက ဤ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး ။ ။ ဣက ဤ-ဟူ သော ဒွိဓာကရဏ ယောဝဝိဘာဝဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ယဿ အတ္ထိတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော-၌ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော-ဝယ် ဣဝဏ္ဏန္တပုဒ်နောက်၌လည်း ဣက ဤ ပစ္စည်းသက်နိုင်ပါသည်။

၃၆၇။ မဓွာဒိတော ရော

မဓုဣစ္စေဝမာဒိတော ရပစ္စယော ဟောတိ 'တဒဿတ္ထိ' ဣစ္စေတသ္မိံ အတ္ထေ။

မဓု ယဿ အတ္ထိ-တသ္မိံ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ မဓုရော၊ ဧဝံ ကုဥ္ဇရော၊ မုဂ္ဂရော၊ မုခရော၊ သုသိရော၊ သီသရော၊ သုကရော၊ သုက်ရော၊ သုဘရော၊ သုစိရော၊ ရုစိရော။ [ကုဥ္ဇော၊ မုဂ္ဂံ၊ မုခံ၊ သုသိ၊ သီသံ၊ သုကံ၊ သုက်ီ၊ သုဘံ၊ သုစိ၊ ရုစိ။]

F 30-1

http://www.dhammadownload.com

* တဒဿတ္ထိတိ အတ္ထေ၊တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသော အနက်၌။မဓ္ဓာဒိတော၊မဓု-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ရော၊ရပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * ယဿ၊အကြင်တင်လဲအား။မဓုရော၊ချိုသော အရသာသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသ္မိ၊ထိုတင်လဲ၌။မဓု၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ကျတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။မဓုရော၊[ချိုသော အရသာရှိသော တင်လဲ]မည်၏။ဇဝံ၊ဤအတူ။ * ကုဥ္ဇရော၊ မေးရှိသော ဆင်။ *မုဂ္ဂရော၊ပဲနောက်ရှိသူ။ * မုခရော၊နှုတ်ထွက်ကြမ်းသော သူ။(ဝါ) စကားများသောသူ။ * သုသိရော၊အခေါင်းရှိသော သစ်ပင်။ * သီသရော၊ဦးခေါင်းရှိသူ * သုကရော၊မြားရှိသူ။ * သုက်ရော၊ကင်းခွန်ရှိသူ။ * သုဘရော၊တင့်တယ်ခြင်း ရှိသသူ * သုစိရော၊စင်ကြယ်ခြင်းရှိသသူ။ * ရုစိရော၊အရောင်ရှိသသူ။

➢ **မဓ္ဓာဒိတော[မဓု+အာဒိတော]+ရော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ရပစ္စည်းသက်ရာဌာန** ။ ။ ဂုဏ်ဒြင်ဖြင့် ဒြင်ကို အထူးပြုခြင်း အဿတ္ထိ အနက်၌ ရပစ္စည်းသက်ရပါမည်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ ကုဥ္ဇ, မုဂ္ဂ, မုခ, သုသိ, သီသ, သုက, သုက်, သုဘ, သုစိ, ရုစိ-စသော သဒ္ဒါများကို ယူရပါမည်။

၃၆၈။ ဂုဏာဒိတော ဝန္ဓ

ဂုဏကျစ္စေဝမာဒိတော ဝန္ဓပစ္စယော ဟောတိ 'တဒဿတ္ထိ' ကျစ္စေတသ္မိ အတ္ထေ။ ဂုဏော ယဿ အတ္ထိ တသ္မိ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ ဂုဏဝါ၊ ဇဝံ ယသဝါ၊ ဓနဝါ၊ ပညဝါ၊ ဗလဝါ၊ ဘဂဝါ။ [ယသော၊ ဓနံ၊ ပညာ၊ ဗလံ၊ ဘဂံ]

* တဒဿတ္ထိတိ အတ္ထေ၊တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသော အနက်၌။ဂုဏာဒိတော၊ဂုဏ-အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ဝန္ဓ၊ဝန္ဓပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * ယဿ၊အကြင်သူအား။ဂုဏော၊ဂုဏ်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ တသ္မိ၊ထိုသူ၌။ဂုဏော၊ဂုဏ်သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ကျတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။ဂုဏဝါ၊[ဂုဏ်ရှိသသူ]မည်၏။ဇဝံ၊ဤအတူ။ * ယသဝါ၊အခြံအရံရှိသသူ။ * ဓနဝါ၊ဥစ္စာရှိသသူ * ပညဝါ၊ပညာရှိသသူ။ * ဗလဝါ၊အားရှိသသူ။ * ဘဂဝါ၊ဘုန်းရှိသသူ။

➢ **ဂုဏာဒိတော+ဝန္ဓ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ ယသ, ဓန, ပညာ, ဗလ, ဘဂ-စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အဿတ္ထိအနက်၌သက်သော ဝန္ဓပစ္စည်း, မန္ဓပစ္စည်းတို့၏ ထူးခြားမှု**

ဝန္ဓပစ္စည်းသည် အဝဏ္ဏန္တပုဒ်နောင် သက်ပါသည်။ မန္ဓပစ္စည်းသည် အဝဏ္ဏန္တမှ တစ်ပါး ကျဝဏ္ဏန္ဓ, ဥဝဏ္ဏန္ဓ, ဩကာရန္တလိင်နောင် သက်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

မေး ။ ။ ဂုဏဝါ-သဒ္ဒါသည် ဣတ္ထိလိင်ဝယ် သိဝိဘတ်ဖြင့် အဘယ်သို့ ရုပ်ပြီးပါသနည်း ပုဒ်ပြီးနိပ္ပန္ဒမျှသာ ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဂုဏဝတီ၊ ဂုဏဝန္တီ-ဟု ရုပ်ပြီးပါသည်။

၃၆၉။ သတျာဒီဟိ မန္တု

သတိဣစ္ဆေဝမာဒီဟိ မန္တုပစ္စယော ဟောတိ 'တဒဿတ္ထိ' ဣစ္ဆေတသို့ အတ္ထေ။ သတိ ယဿ အတ္ထိ တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ သတိမာ။ ဧဝံ ဇုတိမာ၊ရုစိမာ၊ ထုတိမာ၊ ဓိတိမာ၊ မတိမာ၊ ဘာဏုမာ။ [ဇုတိ၊ ရုစိ၊ ထုတိ၊ ဓိတိ၊ မတိ၊ ဘာဏု]

* တဒဿတ္ထိတိ အတ္ထေ၊တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသော အနက်၌။သတျာဒီဟိ၊သတိ သဒ္ဒါ အတူရှိသော ဣဝဏ္ဏန္တ, ဥဝဏ္ဏန္တ, ဩကာရန္တသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေ၊နောက်၌။မန္တု၊မန္တု ပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္ထိအနက်လွယ်ပြီ)

ယဿ၊အကြင်သူအား။သတိ၊သတိသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသို့၊ထို သူ၌။သတိ၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ဣတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သတိမာ၊[သတိရှိသူ] မည်၏။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ဇုတိမာ၊အရောင်အဆင်း တင့်တယ်ခြင်းရှိသသူ။ * ရုစိမာ၊ အရောင်ရှိသသူ။ * ထုတိမာ၊ချီးမွမ်းခြင်းရှိသသူ။ * ဓိတိမာ၊တည်ကြည်ခြင်းရှိသသူ။ * မတိမာ၊ပညာရှိသသူ။ * ဘာဏုမာ၊အရောင်ရှိသော နေ, မီး။

➢ **သတျာဒီဟိ[သတိ+အာဒီဟိ]+မန္တု-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ** ။ ။ ဇုတိ, ရုစိ, ထုတိ, ဓိတိ, မတိ, ဘာဏု စသည်တို့ ကို ယူရပါမည်။

➢ **မန္တုပစ္စည်းသက်ရမည့် ဌာန** ။ ။ ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤ၊ ဂုဏာဒိတော ဝန္တုသုတ်တို့ဖြင့် အဝဏ္ဏန္တလိင်နောင် ပစ္စည်းသက်သောကြောင့် အဝဏ္ဏန္တ-မှတစ်ပါး သော ဣဝဏ္ဏန္တ, ဥဝဏ္ဏန္တ, ဩကာရန္တလိင်နောင် မန္တုပစ္စည်း သက်ရပါမည်။

➢ **သတျာဒီဟိ-ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့် ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ပုတ္တော ယဿ အတ္ထိတိ ပုတ္တိမာ စသည်ဝယ် သတျာဒီဟိ-ဟူသော ဗဟုဝုစ်လွန်ဖြင့် အဿတ္ထိအနက်၌ အဝဏ် အဆုံးရှိသော လိင်တို့နောင် ဣမန္တုပစ္စည်း သက်နိုင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၇၀။ သဒ္ဓါဒိတော ဏ

သဒ္ဓါ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော ဏပစ္စယော ဟောတိ 'တဒဿတ္ထိ' ဣစ္ဆေတသို့ အတ္ထေ။ သဒ္ဓါ ယဿ အတ္ထိ တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ သဒ္ဓေါ။ ဧဝံ ပညော၊ အမစ္ဆရော [ပညာ ယဿ အတ္ထိ တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ ပညော၊ အမစ္ဆရံ ယဿ အတ္ထိ တသို့ ဝါ ဝိဇ္ဇတီတိ အမစ္ဆရော၊နတ္ထိ မစ္ဆရံ ယဿာတိ အမစ္ဆရော။(ဗဟုဗ္ဗီဟိသမာသ်)]

* တဒဿတ္ထိတိ အတ္ထေ၊တံ အဿ အတ္ထိ-ဟူသော အနက်၌။သဒ္ဓါဒိတော၊သဒ္ဓါ

http://www.dhammadownload.com

အစရှိသော သဒ္ဒါမှ။ပရေနောက်၌။ဏာ၊ဏာပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။(ဝုတ္တိအနက် လွယ်ပြီ) * ယဿ၊အကြင်သူအား။သဒ္ဒါ၊သဒ္ဒါတရားသည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ တသ္မိ၊ထိုသူ၌။သဒ္ဒါ၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။သဒ္ဒေါ၊သဒ္ဒါ တရားရှိသူ မည်၏။ဧတံ၊ဤအတူ။ * ပညော၊ပညာရှိသူ။ * အမစ္စရော၊ဝန်တိုသူမဟုတ်

➢ **သဒ္ဒါဒိတော+ဏာ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဏာပစ္စည်း သက်ရာဌာန** ။ ။ ဂုဏ်ဖြင့် ဖြစ်ကို အထူးပြုခြင်း အသတ္ထိအနက်၌ ဏာပစ္စည်း သက်ရပါမည်။

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ** ။ ။ ပညာ, အမစ္စရ, ဗဟု စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ/အဿတ္ထိအနက်၌ သက်သော သုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ** ။ ။ ၁။ ဇာတာဒိန မိမိယာစသုတ်၌ အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဣမ, ဣယ, ဣကပစ္စည်း။ ၂။ တဒဿတ္ထိတိ ဝိစသုတ်ဖြင့် ဝိပစ္စည်း၊ ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် (ကစ္စည်းအလို) သောပစ္စည်း၊ (ရူပသိဒ္ဓိအလို) သောပစ္စည်း, ဣလပစ္စည်း, ဝပစ္စည်း, အာလပစ္စည်း၊ ၃။ တပါဒိတော သီသုတ်ဖြင့် သီပစ္စည်း၊ ၄။ ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက ဤသုတ်ဖြင့် ဣကပစ္စည်း, ဤပစ္စည်း၊ ၅။ မဓွာဒိတော ရောသုတ်ဖြင့် ရပစ္စည်း၊ ၆။ ဂုဏာဒိတော ဝန္ဓသုတ်ဖြင့် ဝန္ဓပစ္စည်း၊ ၇။ သတ္ထာဒိဟိ မန္ဓသုတ်ဖြင့် မန္ဓပစ္စည်း၊ ၈။ သဒ္ဒါဒိတော ဏာသုတ်ဖြင့် ဏာပစ္စည်းတို့ ဖြစ်သည်။ [အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ-ဟု မေးပါက "အာယုဿကာရာသ မန္ဓမို့" သုတ်ကိုလည်း ထည့်၍ ရေးပါ။]

၃၇၁။ အာယုဿကာရာသ မန္ဓမို့

အာယုဿ အန္တော ဥကာရော အသာဒေသော ဟောတိ မန္ဓမို့ ပစ္စယေ ပရေ။ အာယု အဿ အတ္ထိ, တသ္မိ ဝါ ဝိဇ္ဇတိတိ အာယသ္မာ။

* မန္ဓမို့၊မန္ဓပစ္စည်းကြောင့်။အာယုဿ၊အာယုသဒ္ဒါ၏။အန္တော၊အစိတ်ဖြစ်သော။ ဥကာရော၊ဥ-အက္ခရာသည်။အသ၊အသပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ပရေ၊သော။ မန္ဓမို့ပစ္စယေ၊မန္ဓပစ္စည်းကြောင့်။အာယုဿ၊၏။အန္တော၊သော။ဥကာရော၊သည်။အသာ ဒေသော၊အသပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ * အဿ၊ထိုသူအား။အာယု၊ရှည်သော အသက်သည်။အတ္ထိ၊ရှိ၏။ဝါ၊တစ်နည်းကား။တသ္မိ၊ထိုသူ၌။အာယု၊သည်။ဝိဇ္ဇတိ၊ရှိ၏။ ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။အာယသ္မာ [ရှည်သောအသက်ရှိသူ]မည်၏။

➢ **အာယုဿ+ဥကာရော+အဿ+မန္ဓမို့-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်၌ မန္ဓပစ္စယဝိဓိသုတ်/နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သောသုတ်** သတ္ထာဒိဟိ မန္ဓသုတ် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရီ-အရ** ။ ။ အာယုသဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဥ-အက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၃၇၂။ တပ္ပကတိဝစနေ မယော

တပ္ပကတိဝစနတ္ထေ မယပစ္စယော ဟောတိ။ သုဝဏ္ဏေန ပကတံ ကမ္မံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ဧဝံ ရူပိယမယံ၊ ဇတုမယံ၊ ရဇတမယံ၊ ဣဋ္ဌကမယံ၊ အယော်မယံ မတ္တိကာမယံ၊ ဒါရုမယံ၊ ဂေါမယံ။

[ရူပိယေန၊ ဇတုနာ၊ ရဇတေန၊ ဣဋ္ဌကာယ၊ အယသာ၊ မတ္တိကာယ၊ ဒါရုနာ၊ ဂါဝေန ပကတံ ကမ္မံ ဂေါမယံ။]

* တပ္ပကတိဝစနေ၊ထိုဖြင့်ပြုအပ်သည်ဟူသော အနက်ဟောသဒ္ဒါ၏ တပ္ပကတိစသော အနက်၌။မယော၊မယပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

သုဝဏ္ဏေန၊ရွှေဖြင့်။ပကတံ၊ပြုအပ်သော။ကမ္မံ၊အမှုတည်း။(ဝါ) အရာဝတ္ထုတည်း။ သောဝဏ္ဏမယံ၊ရွှေဖြင့်ပြုအပ်သော အရာ။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * ရူပိယမယံ၊ငွေဖြင့်ပြုအပ်သော အရာ။ * ဇတုမယံ၊ခွံပ်ဖြင့် ပြုအပ်သော အရာ။ * ရဇတမယံ၊ငွေဖြင့်ပြုအပ်သော အရာ။ * ဣဋ္ဌကမယံ၊အုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော အရာ။ * အယောမယံ၊သံဖြင့် ပြုအပ်သော အရာ။ * မတ္တိကာမယံ၊မြေစိုင်ဖြင့်ပြုအပ်သောအရာ။ * ဒါရုမယံ၊သစ်သားဖြင့် ပြုအပ်သော အရာ။ * ဂေါမယံ၊နွားချေးဖြင့် ပြုအပ်သော အရာ။

➢ **တပ္ပကတိဝစနေ+မယော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **တပ္ပတတိဝစန-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ ပကရိယတိတိ ပကတိ၊ တေန ပကတိ တပ္ပကတိ၊ တပ္ပကတိယာ ဝစနံ ကထနံ တပ္ပကတိဝစနံ။

➢ **ပကတိတဒ္ဓိတ်၌ စိရင်သောသုတ်-** တပ္ပကတိဝစနေ မယော

➢ **တ-အရ** ။ ။ ရွှေ, ငွေ-စသော မူလဝတ္ထုတန်ခိုး-စသော မူလအကြောင်းရ၏။

➢ **ပကတိ-အရ** ။ ။ ထိုမူလဝတ္ထုဖြင့်ငင်း, ထိုတန်ခိုး-စသော မူလအကြောင်းရင်းဖြင့်ငင်း ပြုအပ်သော ဝိကတိသဏ္ဌာန်ဖြစ်ရ၏။

➢ **ဝစန-အရ** ။ ။ ထို တပ္ပကတိကို ဟောဆိုခြင်း ကထနကြိယာရ၏။

➢ **ယောဝိဘာဂ/ မယော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရခြင်းအကျိုး**

မယော-ဟူသော ဒွိဓာကရဏ ယောဝိဘာဂဖြင့် ဒါနမေဝ ဒါနမယံ-ဝယ် သကတ္ထ၌လည်း မယပစ္စည်း သက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဒါနမယံ-၌ ပစ္စယတ္ထနှင့် ပစ္စယဝိဓိသုတ်** ။ ။ ဒါနမယံ-၌ ပစ္စယတ္ထ-ကား သကတ္ထဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား- တပ္ပကတိဝစနေ မယော-၌ မယော-ဟူသော ယောဝိဘာဂ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မယ-ပစ္စည်းသတ်နိုင်သော အနုတ်များ** ။ ။ ၁။ တပ္ပကတိအနုတ် (ပုံစံ) သုဝဏ္ဏေန ပကတံ ကမ္မံ သောဝဏ္ဏမယံ၊ ၂။ နိဗ္ဗတ္တအနုတ် (ပုံစံ) ဣဋ္ဌိယာ နိဗ္ဗတ္တံ

http://www.dhammadownload.com

ဣဿိမယ်၊ ၃။ နိပ္ပန္နအနက် (ပုံစံ) မနတော နိပ္ပန္နံ မနောမယံ။ ၄။ သကတ်အနက် (ပုံစံ ဒါနမေဝ ဒါနမယံ။

၃၇၃။ သခ်ျာပူရဏော မော

သခ်ျာပူရဏာတ္ထေ မပစ္စယော ဟောတိ။ ပဉ္စန္နံ ပူရဏော ပဉ္စမော။ ဧဝံ သတ္တမော၊ အဋ္ဌမော၊ နဝမော၊ ဒသမော။ [သတ္တန္နံ၊ အဋ္ဌန္နံ၊ နဝန္နံ၊ ဒသန္နံ]

* သခ်ျာပူရဏော၊သခ်ျာတို့၏ပြည့်စုံကြောင်းအနက်၌။မော၊မပစ္စည်းသည်။ဟောတိ ဖြစ်၏။(ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) * ပဉ္စန္နံ၊ငါးခုတို့၏။ပူရဏော၊ပြည့်ကြောင်း တစ်ခုတည်း။ ပဉ္စမော၊ငါးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း တစ်ခု။ဧဝံ၊ဤအတူ။ * သတ္တမော၊ခုနစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း တစ်ခု။ * အဋ္ဌမော၊ရှစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ * နဝမော၊ကိုးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ * ဒသမော၊ဆယ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။

➢ **သခ်ျာပူရဏော+မော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **သခ်ျာပူရဏာ-ဝိဂ္ဂဟ** ။ ။ ပူရယတိ သခ်ျာ အနေနာတိ ပူရဏော၊ (အစိတ်) သခ်ျာယ ပူရဏော သခ်ျာပူရဏော။ (အပေါင်း-ဆဋ္ဌိတပ္ပုရိသ်သမာသ်)

➢ **မပစ္စည်းသက်ရာ ဌာန** ။ ။ ပဉ္စ-စသော ဆဋ္ဌိဝိဘတ်အဆုံးရှိသော လိင် နောင် ပူရဏာအနက်၌ မပစ္စည်းသက်ရပါမည်။

➢ **သခ်ျာပူရဏာ အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ငါးခု, ခုနစ်ခု-စသော အပေါင်းသခ်ျာတို့ ပြည့်စေရန် အကျိုးငှာ ထည့်ရသော နောက်ဆုံးသခ်ျာတစ်ခုသည် သခ်ျာပူရဏာ မည်ပါသည်။

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/မော-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရခြင်းအကျိုး** ။ ။ မော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဆဋ္ဌောစဝ ဆဋ္ဌမော-ဝယ် သကတ္ထ၌ ဆဋ္ဌသဒ္ဒါနောင် မပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဆဋ္ဌမော-၌ ပစ္စယတ္ထနှင့် ပစ္စယဝိဓိသုတ်** ။ ။ ဆဋ္ဌမော-၌ ပစ္စယတ္ထကား သကတ္ထ ဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား- သခ်ျာပူရဏော မောသုတ်၌ မော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်ပစ္စယန္တပုဒ်များနောင် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ထပ်ဆင့်သက်နိုင်/မသက်နိုင်** ။ ။ ဆဋ္ဌမော-၌ စတုဿော်ဟိ ယ ဌာသုတ်ဖြင့် ဆသခ်ျာသဒ္ဒါနောင် ဌပစ္စည်းသက်ပြီး နောက် သခ်ျာပူရဏော မောသုတ်၌ မော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် သကတ်အနက်၌ ဆဋ္ဌသဒ္ဒါနောင် မပစ္စည်းသက်သည်ကိုထောက်၍ တဒ္ဓိတ်ပစ္စယန္တပုဒ်များနောင် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ထပ်ဆင့်သက်နိုင်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် မည်သည့်သခ်ျာသဒ္ဒါနောင် မပစ္စည်းသက်ရမည်နည်း။

ဖြေ ။ ။ ဒွိ တိဟိ တိယော၊ စတုဿော်ဟိ ထ ဌာ-သုတ်တို့ကိုထောက်၍ ဒွိ, တိ, စတု,

http://www.dhammadownload.com

ဆသခ်ာ်လေးပုဒ်တို့နောင် တိယပစ္စည်း, ဆပစ္စည်း, ဌပစ္စည်းသက်ရမည်ဖြစ်သော ကြောင့် ပဋ္ဌ, သတ္တ-စသော သခ်ာ်သဒ္ဒါနောင် မပစ္စည်းသက်ရပါမည်။

➢ သကတ္တ (သတတ်အနက်) ၌ သက်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ

တမဓိတေ တေန ကတာဒိ-စသောသုတ်ဖြင့် ဏိကပစ္စည်း(ပုံစံ) အသခီရောယေဝ အသခီရိဏ်၊ ဝါမ ဇန ဗန္ဓုသဟာယာဒီဟိတာသုတ်၌ တာ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် တာပစ္စည်း၊ (ပုံစံ) ဒေဝေါယေဝ ဒေဝတာ၊ ဏျတ္တတာ ဘာဝေတုသုတ်၌ ဏျတ္တတာ-ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဏျပစ္စည်း၊ (ပုံစံ) ယထာဘူတမေဝ ယထာဘူစ္စံ၊ သခ်ာ်ပူရဏော မောသုတ်၌ မော-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် မပစ္စည်း(ပုံစံ)ဆဋ္ဌောယေဝ ဆဋ္ဌမောတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃၇၄။ သ ဆဿ ဝါ

ဆဿ သကာရာဒေသော ဟောတိ ဝါ သခ်ာ်ပူရဏာတ္ထေ။

ဆန္ဒံ ပူရဏော သဋ္ဌော၊ ဆဋ္ဌော ဝါ။

* သခ်ာ်ပူရဏော၊သခ်ာ်တို့၏ပြည့်ကြောင်း အနက်၌။ဆဿ၊ဆသခ်ာ်သဒ္ဒါ၏။သ၊ သပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သခ်ာ်ပူရဏာတ္ထော၌။ဆဿ၊၏။သကာရာ ဒေသော၊သပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဆန္ဒံ၊ခြောက်ခုတို့၏။ပူရဏော၊ပြည့် ကြောင်းတည်း။သဋ္ဌော၊ခြောက်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းတစ်ခု။ဝါ၊တစ်နည်းကား။ဆဋ္ဌော၊ ခြောက်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း တစ်ခု။

➢ သ+ဆဿ+ဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ သော ဆဿ-ဟု မဆိုဘဲ သဆဿ-ဟု ဆိုရကျိုး ။ ။ ရွတ်လွယ်စေခြင်း အကျိုးငှာ အဝိဘတ္တိကဖြင့် သဆဿ-ဟု ဆိုရပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ၏အနက် ။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်, သမုစ္စည်းအနက်။

➢ ဝါသဒ္ဒါကို ဝိကပ်အနက်ကြံရကျိုး။ ။ဆဋ္ဌော-၌ ဆသခ်ာ်သဒ္ဒါကို သပြုခြင်း၏ မမြဲသည်၏အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ ဝါသဒ္ဒါ သမုစ္စည်းအနက် ကြံရကျိုး ။ ။ သခ်ာ်ပူရဏာအနက် မရှိသော သဋ္ဌာယတန်-၌ ဆသခ်ာ်သဒ္ဒါ၏ သ-အက္ခရာ အပြုကို ဆည်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၃၇၅။ ကောဒိတော ဒသဿီ

ကောဒိတော ဒသဿ အန္တေ ဣပစ္စယော ဟောတိ ဝါ သခ်ာ်ပူရဏာတ္ထေ

ကောစ ဒသစ ကောဒသ၊ ကောဒသန္နံ ပူရဏီ ကောဒသီ။ ပဋ္ဌစ ဒသစ ပဋ္ဌဒသ၊ ပဋ္ဌဒသန္နံ ပူရဏီ ပဋ္ဌဒသီ။ စတ္တာရောစ ဒသစ စတုဒ္ဒသ၊ စတုဒ္ဒသန္နံ ပူရဏီ စာတုဒ္ဒသီ။ ပူရဏောတိ ကိမတ္ထံ? ကောဒသ၊ ပဋ္ဌဒသ။

http://www.dhammadownload.com

* သင်္ခါပူရကီယ်၊သင်္ခါတို့၏ပြည့်ကြောင်း ဣတ္ထိလိင်အနက်၌။ကောဒိတော၊ ဇကာ အစရှိသော သင်္ခါသဒ္ဒါမှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဒသဿ၊ဒသ-သဒ္ဒါ၏။အန္တေ့အဆုံး၌။ဤ၊ဤပစ္စည်းသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (ဝုတ္တိအုနက်လွယ်ပြီ)

ဧကောစ၊တစ်ခုလည်း။ဒသစ၊ဆယ်ခုလည်း။ဧကာဒသ၊တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့။ဧကာဒသန်္၊တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏။ပူရဏီ၊ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ရက်(တိထိ)တည်း။ဧကာဒသီ၊တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ရက်။ * ပဉ္စ၊ငါးခုတို့လည်း။ဒသစ ဆယ်ခုတို့လည်း။ပဉ္စဒသ၊တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။ပဉ္စဒသန်္၊တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏။ပူရဏီ၊ပြည့်ကြောင်းရက်တည်း။ပဉ္စဒသီ၊တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော ရက်။ * စတ္တာရောစ၊လေးခုတို့လည်း။ဒသစ၊ဆယ်ခုတို့လည်း။စတုဒ္ဒသ၊တစ်ဆယ်လေးခုတို့။စတုဒ္ဒသန်္တစ်ဆယ့်လေးခုတို့၏။ပူရဏီ၊ပြည့်ကြောင်းတစ်ရက်တည်း။စာတုဒ္ဒသီ၊တစ်ဆယ့်လေးခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်း တစ်ရက်။➢ ပူရဏောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဧကာဒသ၊တစ် ဆယ့် တစ်ခုတို့။ပဉ္စဒသ၊တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။

➢ ဧကာဒိတော+ဒသဿ+ဤ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

➢ အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ ။ ။ ဒ္ဝိ, တိ, စတု, ပဉ္စ, ဆသင်္ခါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဤသုတ်အတွက် လိုအပ်လျှက်ရှိသော ပုဒ်ကို အကြောင်းသွင်းကာ ထုတ်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ဒသ-သဒ္ဒါသည် ဤ-ဟူသော ပစ္စည်းဟောပုဒ်နှင့် မစပ်နိုင်သောကြောင့် သာမတ္ထိယအားဖြင့် အန္တေ-ဟူသောပုဒ်ကို လိုအပ်လျှက်ရှိပါသည်။

➢ ဝုတ္ထိ-၌ အန္တေ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့်ဆိုရခြင်းအကြောင်း/
ဒသဿီတို့ ဒသဿ အန္တေ-ဟု ဖွင့်ဆိုနိုင်ခြင်းအကြောင်း။ ။

ဆဋ္ဌီဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ဒသသဒ္ဒါသည် ဤ-ဟူသောပစ္စည်းဟောပုဒ်နှင့် မစပ်နိုင်သောကြောင့် အန္တေ-သဒ္ဒါထည့်၍ ဖွင့် ဆိုရပါသည်။

➢ ဤပစ္စည်းသက်ရာ ဌာန ။ ။ ဤပစ္စယန္တပုဒ်များသည် ပင်ကိုယ်သဘောအားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်ကို ထွန်းပြနိုင်သောကြောင့် ဧကာဒိတော ဒသဿီသုတ်ဖြင့် သက်သော ဤပစ္စည်းသည် ဣတ္ထိလိင်၌သာ သက်ရပါသည်။

➢ ဤသုတ်ဖြင့်သက်သော ဤပစ္စည်းနှင့်လိင်။ ။ ဤပစ္စည်းသည် သဘောအားဖြင့် ဣတ္ထိလိင်၌သာလျှင် ဖြစ်သင့်သောကြောင့် ဣတ္ထိလိင်ဖြစ်ပါသည်။

၃၇၆။ ဒသေ သော နိစ္စဉ္စ

ဒသသဒ္ဒေ ပရေ နိစ္စံ ဆဿ သော ဟောတိ။ သောဥသ။

http://www.dhammadownload.com

* ဒသေစ၊ဒသသဒ္ဒါကြောင့်လည်း။ဆဿ၊ဆသခ်ာ၏။နိစ္စံ၊အမြဲ။သော၊သောပြု သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ပရေသော။ဒသသဒ္ဒေ၊ဒသသဒ္ဒါကြောင့်လည်း။ဆဿ၊၏။ နိစ္စံ၊အမြဲ။သော၊သောပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သောဠသ၊တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။

➤ ဒသေ+သော+နိစ္စဋ္ဌ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး**။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် သဆဿဝါ-ဟူသော ရှေ့သုတ်မှ ဆဿဟူ သော ကာရီ-ပုဒ်ကို မိမိသုတ်သို့ လိုက်ဖို့ရာ ဆွဲငင်ယူခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၇၇။ အန္တေ နိဂ္ဂဟိတဋ္ဌ

တာသံ သခ်ာနံ အန္တေ နိဂ္ဂဟိတာဂမော ဟောတိ။ ပဋ္ဌဒသိ၊ စာတုဒ္ဒသိ။

* သခ်ာနံ၊သခ်ာသဒ္ဒါတို့၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။နိဂ္ဂဟိတဋ္ဌ၊နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။စ၊မလာသည်လည်းရှိသေး၏။ * တာသံသခ်ာနံ၊ထိုသခ်ာသဒ္ဒါတို့၏။ အန္တေ၊အဆုံး၌။နိဂ္ဂဟိတာဂမော၊နိဂ္ဂဟိတ်လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ပဋ္ဌဒသိ၊တစ်ဆယ့် ငါးရက်မြောက်သောနေ့။စာတုဒ္ဒသိ၊တစ်ဆယ့်လေးရက်မြောက်သောနေ့။

➤ အန္တေ+နိဂ္ဂဟိတံ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။

➤ **နိဂ္ဂဟိတ်လာရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ ဒသသခ်ာသဒ္ဒါ၏ အဆုံး၌လာရပါမည်။ (သာဓက) တာသံ သခ်ာနံ အန္တေ နိဂ္ဂဟိတာဂမော ဟောတိ။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝေါဟာရဏအနက်ရှိပါသည်။

➤ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး**။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ပဋ္ဌဒသိ, စာတုဒ္ဒသိ-ပြဿုဂ်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ ခြင်းကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➤ **သန္ဓိနိဂ္ဂဟိတ်နှင့် တဒ္ဓိတ်နိဂ္ဂဟိတ် အထူး**။ ။ သန္ဓိနိဂ္ဂဟိတ်သည် သရဂျည်း နှောင်းမှသာ လာနိုင်သောကြောင့် သနိမိတ္တနိဂ္ဂဟိတာဂမ မည်၏။တဒ္ဓိတ်နိဂ္ဂဟိတ်သည် သရ, ဗျည်းမနှောင်းဘဲ လာသောကြောင့် အနိမိတ္တနိဂ္ဂဟိတာဂမ မည်၏။ ဤသို့ ထူးပါ သည်။ [သုတ်နက်ကို ရှု၍လည်း ဖြေနိုင်သည်။]

၃၇၈။ တိ စ

တာသံ သခ်ာနံ အန္တေ တိကာရာဂမော ဟောတိ။ ဝိသတိ၊ တိံသတိ။

* သခ်ာနံ၊သခ်ာသဒ္ဒါတို့၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။တိစ၊တိလာသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ် ၏။ * တာသံသခ်ာနံ၊ထိုသခ်ာသဒ္ဒါတို့၏။အန္တေ၊အဆုံး၌။တိကာရာဂမော၊တိအကွရာ လာသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ➤ ဝိသတိ၊နှစ်ဆယ်။တိံသတိ၊သုံးဆယ်။

➤ တိ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဂမဝိဓိသုတ်။

➤ **တိအတ္ထရာလာရာဌာန [ဝိသယ]** ။ ။ သဆဿ ဝါ-သုတ်မှ လိုက်လာသော

http://www.dhammadownload.com

ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝီသံ, တီသံသင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး၌ သာလာရပါမည်။

➢ **ဝီသံ, တီသံ သင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး၌သာ တိအက္ခရာလာရခြင်း အကြောင်း**

သဆဿ ဝါ-သုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝီသံ, တီသံ-သင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး၌သာ တိအက္ခရာလာရပါသည်။

➢ **ဝီသံ, တီသံ-မှတစ်ပါးသော သင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး၌ တိ,မလာရခြင်း အကြောင်း**။ ။ သဆဿ ဝါ-သုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့်၎င်း, တဒနုပရောဓေန-ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့်၎င်း, ဝီသံ, တီသံ-မှ အခြားသောသင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး၌ တိ-မလာရပါ။

မေး ။ ။ တိစသုတ်ဖြင့် အဘယ်သင်္ချာတို့နောင် တိ-အက္ခရာ လာရမည်ကို အကြောင်း ပြ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ သဆဿ ဝါ-သုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝီသံ, တီသံ-သင်္ချာသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး၌သာ တိအက္ခရာလာရပါသည်၊ အခြားသော သင်္ချာတို့၏အဆုံး၌ တိ-မလာရပါ။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် အနုကမုနအနက်ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး**။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အန္တေနိဂ္ဂဟိတဥ-သုတ်မှ အန္တေသဒ္ဒါကို တိစ-သုတ်သို့ လိုက်ဖို့ရာ ဆွဲငင်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သောဝိဓိ နှစ်ပါး/ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်**။ ။ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် ဝီသတိ, တီသတိ-ပြယုဂ်တို့၌ ဝီသံ, တီသံ-သဒ္ဒါနောင် ဝိကပ်အားဖြင့် တိလာရခြင်း အနိစ္စဝိဓိကို၎င်း, ဝီသံ, တီသံ-မှ အခြားသော သင်္ချာသဒ္ဒါ၏အဆုံး၌ တိ-မလာရခြင်း အသန္တဝိဓိကို၎င်း ပြပါသည်။

မေး။ ။ ဤသုတ်ဖြင့် တိအက္ခရာလာရာဝယ် သင်္ချာသဒ္ဒါတိုင်းနောက်၌ လာနိုင်ပါသလော? ရူပသိဒ္ဓိအလိုကျ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။ ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ ဝါသဒ္ဒါကြောင့် ဝီသံ, တီသ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး၌ ဝိကပ်အားဖြင့် တိ-အက္ခရာ လာပါသည်၊ အခြားသင်္ချာတို့၏အဆုံး၌ တိအက္ခရာ မလာရပါ။

၃၇၉။ လဒရာနံ

ဒကာရ ရကာရာနံ သင်္ချာနံ လကာရာဒေသော ဟောတိ။

သောဋ္ဌသ၊ စတ္တာလီသံ။

* သင်္ချာနံ၊သင်္ချာဖြစ်ကုန်သော။ဒရာနံ၊ဒ-အက္ခရာ, ရ-အက္ခရာတို့၏။လ၊လပြုသည်

http://www.dhammadownload.com

ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * သခ်ၤာနံ၊ကုန်သော။ဒကာရ ရကာရာနံ၊တို့၏။လကာရာဒေသော၊ လပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သောဠသ၊တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။စတ္တာလီသံ၊လေးဆယ်တို့။

➢ လ+ဒရာနံ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဒ-တို့ လပြုပါလျှက် သောဠသ-၌ မုဒ္ဓဇ-ဠ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း

လယေ်နှင့် ဠကြီးသည် ဒန္တဇ မုဒ္ဓဇ-သာထူး၍ အနက်အားဖြင့်တူသောကြောင့် လယေ်ပြုလျှင် ဠကြီးလည်း ပြုနိုင်ပါသည်၊ထို့ကြောင့် သောဠသ-၌ မုဒ္ဓဇ-ဠ ဖြစ်ရသည်

➢ ဤသုတ်၏ အဓိအရင် ။ ။ လဒရာနံသုတ်ဖြင့် သောဠသ-၌ ဒသသခ်ၤာသဒ္ဒါ၏ ဒ-အက္ခရာကို ဠပြုပါသည်၊ စတ္တာလီသံ-၌ ရ-အက္ခရာကို လပြုပါသည်။

➢ အဓိကာရ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော ဝိဓိ သုံးပါး/လပြုရမည့်သတ်မှတ်ချက် ။ ။ သ ဆဿ ဝါသုတ်မှ လိုက်လာသော ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတဝိဘာသာ အနက်ရှိသောကြောင့် သောဠသ-၌ ဒသ-၏ ဒ-ကို ဠ-အမြဲပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိကိုဂင်း တေဠသ, တေရသ, စတ္တာလီသံ, စတ္တာရီသံ၌ ရ-အက္ခရာကို ဝိကပ်အားဖြင့် လပြုရခြင်း အနိစ္စဝိဓိကိုဂင်း။ ဒသ, ပန္နရသ စသည်တို့၌ ဒ-အက္ခရာကို လ-မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိကိုဂင်း ပြပါသည်။

၃၈၀။ ဝိသတိ ဒသေသု ဗာ ဒ္ဝိဿ တု

ဝိသတိ ဒသ ဣစ္စေတေသု ဒ္ဝိဿ ဗာ ဟောတိ။

ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ၊ ဗာရသ မနုဿာ။ တုဋ္ဌဟဏေန ဒ္ဝိဿ ဒု ဒိ ဒေါ အာဒေသာစ ဟောန္တိ၊ ဒုရတ္တာ၊ ဒိရတ္တာ၊ ဒိဂုဏံ၊ ဒေါဟဠိနီ။

* ဝိသတိဒသေသု၊ဝိသတိ-သဒ္ဒါ, ဒသ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း။ဒ္ဝိဿတု၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏ လည်း။ဗာတု၊ဗာပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ။ * ဝိသတိ ဒသ ဣစ္စေတေသု၊တို့ကြောင့်။ဒ္ဝိဿ၊ဒ္ဝိသခ်ၤာသဒ္ဒါ၏။ဗာ၊ဗာပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဗာဝိသတိ၊တစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊သော။ဣန္ဒြိယာနိ၊ဣန္ဒြေတို့သည်။ * ဗာရသ၊တစ်ကိုးပ်နှစ်ယောက်ကုန်သော။မနုဿာ၊လူတို့သည်။ ➢ တုဋ္ဌဟဏေန၊တုသဒ္ဒါဖြင့်။ဒ္ဝိဿ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏။ဒု ဒိ ဒေါ အာဒေသာစ၊ဒုပြု, ဒိပြု, ဒေါပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ဒုရတ္တာ၊ နှစ်ညဉ့်။ဒိဂုဏံ၊နှစ်ထပ်။ဒေါဟဠိနီ၊ဆွမ်းမွတ်ခြင်းရှိသော မိန်းမ။

➢ ဝိသတိ ဒသေသု+ဗာ+ဒ္ဝိဿ+တု-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ တု-သဒ္ဒါ၏ အနက် ။ ။ တုသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ တုသဒ္ဒါ ဆိုရတ္ထိုး ။ ။ (ကစ္စည်းအလို) တုသဒ္ဒါဖြင့် ဒုရတ္တာ၊ ဒိရတ္တာ၊ ဒိဂုဏံ၊ ဒေါဟဠိနီ ပြဃုဝ်တို့၌ ဒ္ဝိသခ်ၤာသဒ္ဒါကို ဒုပြု, ဒိပြု, ဒေါပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

(ရူပသိဒ္ဓိအလို) တုသဒ္ဒါဖြင့် ဗာတ္တိသ ပုံစံ၌ တိသ-သဒ္ဒါနှောင်းသောကြောင့် ဒ္ဝိ

http://www.dhammadownload.com

သဒ္ဒါကို ဗာပြုရခြင်းအကျိုး ရှိပါသည်။

➢ **ကာရီ, ကာရိယ, နိမိတ်နောင်ထိုင်သော တုသဒ္ဒါ၏ အကျိုးများ**

ဝိသတိ ဒသေသု-ဟူသော နိမိတ်နောင်ထိုင်သော တု-သဒ္ဒါသည် ဗာတွင်သ, ဗာလ ဗာကုလ စသည်တို့၌ တိသ, လ, ကုလ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း ဒွိကို ဗာပြုရခြင်း အကျိုး ရှိပါသည်။ ➢ ဒွိဿ-ဟူသော ကာရီနောင်ထိုင်သော တုသဒ္ဒါသည် ပန္နဝိသတိ၊ ပန္နရသ၊ ပဏ္ဏဝိသတိ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိသတိ, ဒသ-သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ပဥ္စကို ပန္နပြု, ပဏ္ဏပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ ➢ ဗာ-ဟူသော ကာရိယနောင်ထိုင်သော တုသဒ္ဒါသည် ဒုရတ္တံ ဒိရတ္တံ၊ ဒိဂုဏံ၊ ဒေါဟဠိနီ ပြယုဂ်တို့၌ ဒွိကို ဒုပြု, ဒိပြု, ဒေါပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဒွိသဒ္ဒါ၏ ကာရိယများ ။ ။** ဗာပြု, ဒုပြု, ဒိပြု, ဒေါပြုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃၈၁။ ဧကာဒိတော ဒသ ရ သဒ္ဒါနေ

ဧကာဒိတော ဒသသ ဒကာရသ ရကာရော ဟောတိ ဝါ သဒ္ဒါနေ။ ဧကာရသ၊ ဧကာဒသ၊ ဗာရသ၊ ဒွါဒသ။ သဒ္ဒါနေတိ ကိမတ္ထံ? ဒွါဒသာယတနာနိ

* သဒ္ဒါနေ၊သဒ္ဒါပဓာနအရာ၌။ဧကာဒိတော၊ဧက, ဒွိ, တိသဒ္ဒါတို့မှ။ပရသ၊ နောက်ဖြစ်သော။ဒသ၊ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဒ-၏။ရ၊ရပြုသည်။ဝါ။အဆို့။ဟောတိ၊၏။

* သဒ္ဒါနေ၊၌။ဧကာဒိတော၊မှ။ပရသ၊သော။ဒသသ၊ဒသ-သဒ္ဒါ၏။ဒကာရသ၊ အစိတ်ဒ-၏။ရကာရာဒေသော၊ရပြုသည်။ဝါ။အဆို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ ဧကာရသ၊ဧကာဒသ၊တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့။ဗာရသ၊ဒွါဒသ၊တစ်ဆယ့်နှစ်ခုတို့။ သဒ္ဒါနေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒွါဒသ၊တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော။အာယတနာနိ၊အာယတနတို့။

➢ **ဧကာဒိတော+ဒသ+ရ+သဒ္ဒါနေ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသပဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္ဓ-အရ ။ ။** ဒွိသဒ္ဒါ တိသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဒသ ရ-ဟု သာမန်ဆိုပါလျက် ဒ-ကို ရပြုရခြင်းအကြောင်း/ဒ-ကို ရပြုရာ ဌာန ။ ။** ဧကာဒသ-စသည်ဝယ် ဧက-စသော ရှေ့နိမိတ်နှင့် နီးကပ်နေသောကြောင့် ဒသ-၏ ဒ-ကို ရပြုရပါသည်။ (ရူ-၂၄၇)

➢ **နိမိတ်-အရ ။ ။** ဧက, ဒွိ, တိ-သဒ္ဒါတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရီ-အရ ။ ။** ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဒ-အက္ခရာ ဖြစ်ပါသည်။

၃၈၂။ အဋ္ဌာဒိတော စ

အဋ္ဌက္ကစ္စေဝမာဒိတောစ ဒသသဒ္ဒသ ဒကာရသ ရကာရာဒေသော ဟောတိ ဝါ သဒ္ဒါနေ။ ။ အဋ္ဌာရသ၊ အဋ္ဌဒသ။ **အဋ္ဌာဒိတောတိ ကိမတ္ထံ?** ပဉ္စဒသ၊ သောဠသ။ **သဒ္ဒါနေတိ ကိမတ္ထံ? အဋ္ဌဒသိကော။**

http://www.dhammadownload.com

* သင်္ချာနေ၊သင်္ချာပဓာန အရာ၌။အဌာဒိတောစ၊အဌ, သတ္တသဒ္ဒါတို့မှလည်း။ ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဒသဿ၊ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ်ဒ-၏။ရုရပြုသည်။ဟောတိ၊၏

* သင်္ချာနေ၊၌။အဌ ဣစ္ဆေဝမာဒိတော၊အဌ, သတ္တ-သဒ္ဒါတို့မှ။ပရဿ၊နောက်ဖြစ်သော။ဒသ သဒ္ဒဿ၊၏။ဒကာရဿ၊အစိတ်ဒ-၏။ရကာရာဒေသော၊ရပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ။ အဌာရသ၊အဌဒသ၊တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတို့။အဌာဒိတောတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ပဥ္စဒသ၊တစ်ဆယ့်ငါးခုတို့။သောဠသ၊တစ်ဆယ့်ခြောက်ခုတို့။သင်္ချာနေတိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။အဌဒသိကော၊တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုရှိသော အရာ။

➢ **အဌာဒိတော+စ-ဟု (၂) ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိမိသုတ်။**

➢ **အာဒိ/အာဒိဝန္တ-အရ** ။ ။ အဌာရသ-သင်္ချာမှ အထက်၌ ဝိသတိသင်္ချာ သဒ္ဒါသာ ရှိ၍ ဒသ-သင်္ချာသဒ္ဒါ မရှိသောကြောင့် အောက်ဖြစ်သော သတ္တ, ပဥ္စ-သင်္ချာ သဒ္ဒါတို့ ယူရပါမည်။

➢ **နိမိတ်-အရ** ။ ။ အဌ, သတ္တ ပဥ္စ-သင်္ချာသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ကာရီ-အရ** ။ ။ ဒသ-သဒ္ဒါ၏ အစိတ် ဒ-အက္ခရာဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ ဧကာဒိတော ဒဿ ရ သင်္ချာနေသုတ်ဖြင့် ဧကာရသ, ဗာရသ, တေရသ ပုံစံတို့၌သာ ဒ-အက္ခရာကို ရပြုရ၏ဟု မှတ်ခြင်းအကျိုးငှာ၎င်း, စုဒ္ဒသ, ပဥ္စဒသ, သောဠသ ပုံစံတို့၌ ဒ-အက္ခရာကို ရ-မပြုရဟု သိစေခြင်းအကျိုးငှာ၎င်း ဆိုရပါသည်။

➢ **အာဒိ-သဒ္ဒါဖြင့် ပန္နရသ သတ္တရသ သင်္ချာသဒ္ဒါကိုသာ ယူရခြင်းအကြောင်း**

အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် အဌာရသ-သင်္ချာမှ အထက်၌ ဝိသတိသင်္ချာသဒ္ဒါသာရှိ၍ ဒသ သင်္ချာသဒ္ဒါ မရှိသောကြောင့်--တည်း။

၃၈၃။ ဒွေကဌာန မာကာရော ဝါ

ဒ္ဝိ ဧက အဌ ဣစ္ဆေတေသမန္တော အာကာရော ဟောတိ ဝါ သင်္ချာနေ။

ဒ္ဝါဒသ၊ ဧကာဒသ၊ အဌာရသ။ သင်္ချာနေတိ ကိမတ္ထံ? ဒ္ဝိဒန္တော၊ ဧကဒန္တော ဧကစ္ဆန္ဒော၊ အဌတ္ထမ္ဘော။

* သင်္ချာနေ၊သင်္ချာပဓာန အရာ၌။ဒွေကဌာနံ၊ဒ္ဝိ, ဧက, အဌ-သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊ အစိတ်သရသည်။အာကာရော၊အာပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* သင်္ချာနေ၊၌။ဒ္ဝိ ဧက အဌ ဣစ္ဆေတေသံ၊ဒ္ဝိ, ဧက, အဌ သဒ္ဒါတို့၏။အန္တော၊သည် အာကာရော၊အာပြုသည်။ဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။ ။ * ဒ္ဝါဒသ၊တစ်ဆယ့်နှစ်ခုတို့။ဧကာဒသ၊တစ်ဆယ့်တစ်ခုတို့။အဌာရသ၊တစ်ဆယ့်ရှစ်ခုတို့။ ➢ သင်္ချာနေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒ္ဝိဒန္တော၊သွားနှစ်ချောင်းရှိသသူ။ဧကဒန္တော၊သွားတစ်ချောင်းရှိသသူ။ ဧက

http://www.dhammadownload.com

ဆန္နော၊အမိုးတစ်ဘက်ရှိသော ကျောင်း။ အဋ္ဌကထာမှော၊တိုင်ရှစ်လုံးရှိသော ကျောင်း။

➤ **ဒွေကဋ္ဌာနံ[ဒ္ဝိ+ဧက+အဋ္ဌာနံ]+အာကာရော+ဝါ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသ ဝိဓိသုတ်။**

➤ **ထာရီ-အရ** ။ ။ ဒ္ဝိ, ဧက, အဋ္ဌ-သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံး ဣသရ, အသရတို့ကို ယူရပါမည်။ ➤ **ကာရိယ-အရ** ။ ။ အာ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

မေး ။ ။ သနှံာအစဉ်အားလျော်စွာ ဧကဒ်ဋ္ဌာနမကာရော ဝါ-ဟု သုတ်ကိုမတည်ဘဲ အဘယ့်ကြောင့် ဒွေကဋ္ဌာနမာကာရော ဝါ-ဟု သုတ်ကိုတည်ရသနည်း?

ဖြေ ။ ။ ရွှတ်ဆိုလွယ်ကူစေလိုသောကြောင့် ဒွေကဋ္ဌာနမာကာရော ဝါ-ဟု သုတ်ကို တည်ရပါသည်။

➤ **ဝုတ္ထိ-ဒ္ဒ အန္တော-အရ** ။ ။ ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏အစိတ်ဖြစ်သော ဣသရ, ဧကသဒ္ဒါ အဋ္ဌသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော အသရကို ယူရပါမည်။

➤ **အာပြုရာဋ္ဌာန** ။ ။ ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏အစိတ်ဖြစ်သော ဣသရ, ဧကသဒ္ဒါ အဋ္ဌသဒ္ဒါတို့၏ အစိတ်ဖြစ်သော အသရကို အာပြုရပါမည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါ၏ အနက်**။ ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိပါသည်။

➤ **ဝါသဒ္ဒါဖြင့်ပြဆို့အပ်သော အဓိပ္ပါယ်** ။ ။ ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ဒွါဒသ၊ ဧကာဒသ၊ အဋ္ဌာရသ ပုံစံတို့၌ ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဝိ, ဧက, အဋ္ဌတို့၏ အဆုံးသရကို အမြဲအာပြုခြင်းဟူသော နိစ္စဝိဓိ၊ ဒွါဒိသတိ, ဧကဝိသတိ, ဒွါနဝုတိ, ဧကနဝုတိ ပုံစံတို့၌ ဝိသတိ-အစ နဝုတိတိုင်အောင်သော သဒ္ဒါတို့ကြောင့် ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏ အဆုံးသရကို ရံခါ အာပြုခြင်းဟူသော အနိစ္စဝိဓိ၊ ဧကဝိသတိ, အဋ္ဌဝိသတိ ပုံစံတို့၌ ဝိသတိ-စသည် နှောင်းရာ၌ ဒ္ဝိ-မှ တစ်ပါး အခြားသော ဧက, အဋ္ဌတို့ကို အာ-မပြုရခြင်းဟူသော အသန္တဝိဓိတို့ကို ပြဆိုပါသည်။

➤ **ပူရဏတ္ထ (သနှံာပူရဏအနက်)၌ သက်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ**

၁။ သနှံာ ပူရဏော မောသုတ်ဖြင့် မပစ္စည်း၊ (ပုံစံ) ပဋ္ဌမော၊ ၂။ ကောဒိတော ဒသသီသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍိပစ္စည်း၊(ပုံစံ) ဧကဒသီ၊ ၃။ စတုဿေဟိ ထဋ္ဌာသုတ်ဖြင့် ထပစ္စည်း, ဌပစ္စည်း၊(ပုံစံ) စတုတ္ထော၊ဆဋ္ဌော၊ ၄။ ဒ္ဝိတိဟိ တိယောသုတ်ဖြင့် တိယပစ္စည်း၊ (ပုံစံ) ဒုတိယော တို့ဖြစ်ပါသည်။

➤ **သနှံာတဒ္ဓိတ် ပစ္စည်းများ** ။ ။ သနှံာပူရဏော မောသုတ်ဖြင့် မပစ္စည်း၊ ဧကာဒိတော ဒသသီသုတ်ဖြင့် ဏ္ဍိပစ္စည်း၊ စတုဿေဟိ ထဋ္ဌာသုတ်ဖြင့် ထပစ္စည်း, ဌပစ္စည်း၊ ဒ္ဝိတိဟိ တိယောသုတ်ဖြင့် တိယပစ္စည်း၊ ဒွါဒိတောကော နေကတ္ထစသုတ်ဖြင့် က[illegible]တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ သန္နိဘာတဒ္ဒိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ ။ ။ ၃၇၃/၃၇၄/၃၇၅/၃၇၆/၃၇၇/၃၇၈/၃၇၉/၃၈၀/၃၈၁/၃၈၂/၃၈၃/၃၈၄/၃၈၅/၃၈၆/၃၈၇/၃၈၈/၃၈၉/၃၉၀/၃၉၁/၃၉၂/၃၉၃/၃၉၄+၂၃-သုတ်။

၃၈၄။ စတုဿေဟိ ထ ဌာ

စတု ဆ ဣကွေတေဟိ ထ ဌ ဣကွေတေ ပစ္စယာ ဟောန္တိ သန္နိဘူရဏာတ္ထေ စတုတ္ထော၊ ဆဋ္ဌော။

(စတုဿေဟိ+ထ ဌာ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

* သန္နိဘူရဏော၊သန္နိဘာတို့၏ ပြည့်ကြောင်းအနက်၌။စတုဿေဟိ၊စတု, ဆ-သဒ္ဒါတို့မှ ပရေနောက်၌။ထ ဌာ၊ထပစ္စည်း, ဌပစ္စည်းတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။(ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ) စတုတ္ထော၊လေးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။ဆဋ္ဌော၊ခြောက်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။

၃၈၅။ ဒ္ဝိ တိဟိ တိယော .

ဒ္ဝိ တိ ဣကွေတေဟိ တိယပစ္စယော ဟောတိ သန္နိဘူရဏာတ္ထေ။

ဒုတိယော၊ တတိယော။

(ဒ္ဝိ တိဟိ+တိယော-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်)

* သန္နိဘူရဏော၊သန္နိဘာတို့၏ ပြည့်ကြောင်းအနက်၌။ဒ္ဝိ တိဟိ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ, တိသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေနောက်၌။တိယော၊တိယပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။(ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ)

ဒုတိယော၊နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။တတိယော၊သုံးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။

၃၈၆။ တိယေ ဒုတာဝိစ

ဒ္ဝိ တိ ဣကွေတေသံ ဒု တ ဣကွေတေ အာဒေသာ ဟောန္တိ တိယ ပစ္စယေ ပရေ။ ဒုတိယော၊ တတိယော။ **အဝိဂ္ဂဟဏေန** အညေသုပိ ဒ္ဝိဣကွေတသ ဒု အာဒေသော ဟောတိ။ ဒုရတ္တံ။ **စဂ္ဂဟဏေန** ဒ္ဝိဣကွေတသ ဒိကာရော ဟောတိ။ ဒိရတ္တံ၊ ဒိဝုဏှံ၊ သယ်ဦ ပါရုပေတွာ။

* တိယေ၊တိယပစ္စည်းကြောင့်။ဒ္ဝိတိနံ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ, တိသဒ္ဒါတို့၏။ဒုတာဝိစ၊ဒုပြု, တ-ပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ။ * ပရေနောက်ဖြစ်သော၊တိယ ပစ္စယေ၊ တိယပစ္စည်းကြောင့်။ဒ္ဝိတိ ဣကွေတေသံ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ တိသဒ္ဒါတို့၏။ဒု တ ဣကွေတေ အာဒေသာ၊ဒုပြု, တ-ပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ ➢ ဒုတိယော၊နှစ်ခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။ တတိယော၊သုံးခုတို့၏ပြည့်ကြောင်း။ ➢ **အဝိဂ္ဂဟဏေန**၊အပိသဒ္ဒါဖြင့်။အညေသုပိ၊ တစ်ပါးသော သဒ္ဒါတို့ကြောင့်လည်း။ဒ္ဝိဣကွေတသ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ၏။ဒု အာဒေသော၊ဒုပြု သည်။ဟောတိ၊၏။ ဒုရတ္တံ၊နှစ်ညဉ့်။ ➢ **စဂ္ဂဟဏေန**၊စသဒ္ဒါဖြင့်။ဒ္ဝိဣကွေတသ၊ဒ္ဝိသဒ္ဒါ

http://www.dhammadownload.com

၏။ဒိကာရော၊ဒိပြုသည်။ဟောတိ၊၏။ ဒိရတ္တံ၊နှစ်ညဉ့်။ဒိဂုဏံ၊နှစ်ထပ်သော။သယ်ာဋ္ဌိ၊ ဒုကုဋ္ဌသက်နိုးကို။ပါရုပေတွာ၊ရုံ၍။

➢ **တိယေ+ဒုတ+အပိ+စ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **နိမိတ်ဖြစ်ထိုက်သော သုတ်/တိယပစ္စယဝိဓိသုတ်** ။ ။ ဒွိတိဟိ တိယော။

➢ **အပိသဒ္ဒါ, စသဒ္ဒါတို့၏ အနက်** ။ ။ သမုစ္စည်းအနက် ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အပိ-သဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဒုရတ္တံ-စသော ပုံစံ၌ ရတ္တိ စသော သဒ္ဒါနှောင်းသောကြောင့် ဒွိသဒ္ဒါသဒ္ဒါကို ဒုပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အပိသဒ္ဒါ, စသဒ္ဒါ နှစ်မျိုးခွဲ၍ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ အပိသဒ္ဒါဖြင့် ဒုပြု၏၊ စသဒ္ဒါဖြင့် ဒိပြု၏ဟု ကာရိယနှစ်မျိုးကို မရောယှက်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး** ။ ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဒိရတ္တံ, ဒိဂုဏံ ပြယုဂ်တို့၌ ဒွိသဒ္ဒါကို ဒိပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။(ကစ္စည်း+ရူပသိဒ္ဓိ)

➢ **ဒု-ဒိ အပြုကို တစ်ဖန်ထပ်၍ ယူရကျိုး** ။ ။ ဒုရတ္တံ, ဒိဂုဏံ-၌ ဒု-ဒိ အမြဲ ပြုရကြောင်းကို ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

၃၈၇။ တေသမမူပပဒေန အမူမု ဒိဝမု ဒိယမုမုတိယာ

တေသံ စတုတ္ထ ဒုတိယ တတိယာနံ အမူပပဒါနံ အမူမု ဒိဝမု ဒိယမု အမုတိယာဒေသာ ဟောန္တိ။ အမူပပဒေန သဟ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ။

အမေုန စတုတ္ထော အမူမျော၊ အမေုန ဒုတိယော ဒိဝမျော၊ အမေုန ဒုတိယော ဒိယမျော၊ အမေုန တတိယော အမုတိယော။

* တေသံ၊ထိုစတုတ္ထ, ဒုတိယ, တတိယသဒ္ဒါတို့၏။အမူပပဒေန၊အမုဟူသော အနီးပုဒ်နှင့်တကွ။အမူမု ဒိဝမု ဒိယမု မုတိယာ၊အမူမုပြု, ဒိဝမုပြု, ဒိယမုပြု, အမုတိယပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ * အမူပပဒါနံ၊အမုဟူသော အနီးပုဒ်ရှိကုန်သော။တေသံ စတုတ္ထ ဒုတိယ တတိယာနံ၊ထိုစတုတ္ထ, ဒုတိယ, တတိယသဒ္ဒါတို့၏။အမူမု ဒိဝမု ဒိယမု အမုတိယာဒေသာ၊အမူမုပြု, ဒိဝမုပြု, ဒိယမုပြု, အမုတိယပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ အမူပပဒေန၊အမုဟူသော အနီးပုဒ်နှင့်။သဟ၊တကွ။နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

အမေုန၊အခွဲနှင့်တကွ။စတုတ္ထော၊လေးခုတည်း။အမူမျော၊အခွဲနှင့်တကွလေးခု။ * အမေုန၊အခွဲနှင့်တကွ။ဒုတိယော၊နှစ်ခုတည်း။ဒိဝမျော၊အခွဲနှင့်တကွနှစ်ခု။ * အမေုန၊အခွဲနှင့်တကွ။ဒုတိယော၊နှစ်ခုတည်း။ဒိယမျော၊အခွဲနှင့်တကွ နှစ်ခု။ * အမေုန၊အခွဲနှင့်တကွ။တတိယော၊သုံးခုတည်း။အမုတိယော၊အခွဲနှင့်တကွ သုံးခု။

➢ **တေသံ+အမူပပဒေန+အမူမု ဒိဝမု ဒိယမုမုတိယာ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေဝိဓိသုတ်။**

http://www.dhammadownload.com

➢ **ကာရီ, ကာရိယ တွဲစပ်ပုံ။** ။ အမှုဟူသောအနီးပုဒ်နှင့်တကွ စတုတ္ထသဒ္ဒါကို အမှုမှုပြု, အမှုဟူသောအနီးပုဒ်နှင့်တကွ ဒုတိယ-သဒ္ဒါကို ဒိဝမှုပြု, ဒိယမှုပြု, အမှုဟူသောအနီးပုဒ်နှင့်တကွ တတိယ-သဒ္ဒါကို အမှုတိယပြုပါသည်။

➢ **တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ယူရမည့်သဒ္ဒါ။** ။ တေသံ စတုတ္ထ ဒုတိယ တတိယာနံ အမှုပပဒါနံကိုထောက်၍ တေသံသဒ္ဒါဖြင့် အမှုဟူသောအနီးပုဒ်ကိုယူခြင်း၏အစွမ်းကြောင့် အမှုသဒ္ဒါရှေးရှိသော စတုတ္ထ, ဒုတိယ, တတိယသဒ္ဒါတို့ကို ယူရပါမည်။

၃၈၈။ သရူပါန မေကသေသွသကီ

သရူပါနံ ပဒဗျဥ္ဇနာနံ ဧကသေသော ဟောတိ အသကီ။

ပုရိသောစ ပုရိသောစ ပုရိသာ။ **သရူပါနမိတိ** ကိမတ္ထံ? ဟတ္ထိစ အဿောစ ရထောစ ပတ္တိကောစ ဟတ္ထိအဿရထပတ္တိကာ။ အသကီန္တိ ကိမတ္ထံ? ပုရိသော။

* **အသကီ၊တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌။** (ဝါ) တစ်ကြိမ်မဟုတ်ကုန်သော။သရူပါနံ၊တူသောရုပ်သွင်, သုတိရှိကုန်သော ပုဒ်, ဗျည်းတို့၏။ (ဝါ)တို့တွင်။ဧကသေသော၊တစ်ပုဒ်၏ကြွင်းကျန်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * **အသကီ၊၌**။ (ဝါ) ကုန်သော။သရူပါနံ၊တူသောရုပ်သွင်, သုတိရှိကုန်သော။ပဒဗျဥ္ဇနာနံ၊ပုဒ်, ဗျည်းတို့၏။ (ဝါ)တို့တွင်။ဧကသေသော၊တစ်ပုဒ်၏ကြွင်းကျန်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ပုရိသောစ၊ယောကျ်ားလည်း။ပုရိသောစ၊လည်း။ပုရိသာ၊ယောကျ်ားတို့။**သရူပါနမိတိပဒံ၊သည်**။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဟတ္ထိစ၊ဆင်လည်း။အဿောစ၊မြင်းလည်း။ရထောစ၊ရထားလည်း။ပတ္တိကောစ၊ခြေသည်လည်း။ဟတ္ထိအဿရထပတ္တိကာ၊ဆင်, မြင်း, ရထား, ခြေသည်တို့။အသကီန္တိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ပုရိသော၊ယောကျ်ားသည်။

➢ **သရူပါနံ+ဧကသေသော+အသကီ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သရူပ, အရ။** ။ တူသောရုပ်သွင် ပုံဟန်တူသော သုတိရှိသော ပုရိသ+ပုရိသ, ဒသ+ဒသ-စသော ပုဒ်, ဗျည်းတို့ကို ယူရပါမည်။ [သရူပါနံ ပဒဗျဥ္ဇနာနံ-ကိုထောက်]

➢ **အသကီသဒ္ဒါ တစ်ဖန်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဝိဘတ်တစ်မျိုးတည်း ပြယုဂ်တို့၏တစ်ကြိမ်မက အကြိမ်ကြိမ်ဆိုရာ၌သာ ဧကသိက်ဖြစ်သည်ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်

➢ **အသကီသဒ္ဒါ ပိုလွန်ပုံ။** ။ သရူပါနံသဒ္ဒါဖြင့် တစ်ကြိမ်မဟုတ် ပုဒ်အများပင်တည်းဟု သိသာထင်ရှားလျက် တစ်ဖန် အသကီသဒ္ဒါကို ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် ပိုလွန်ပါသည်။

➢ **ဂါမေ, ဂါမေ-ဟူသော ဝိစ္ဆာပြယုဂ်များ၌ ဧကသိက်မပြုရခြင်းအကြောင်း။**

ဝဂ္ဂါ ပဋ္ဌ ပဋ္ဌဘော မန္တာ-သုတ်၌ ပဋ္ဌပဋ္ဌသောကို ညွှန်ပြခြင်းဖြင့်ပင် ဝိစ္ဆာပြယုဂ်ပြီးခြင်းကို သိစေအပ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဝိစ္ဆာပြယုဂ်များ၌ ဧကသိက် မလုပ်ရပါ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ယောဂဝိဘာဂ/ဧကသေသွသကီ-ဟု သုတ်ခွဲ၍ တည်ရကျိုး။ ။**

ဧကသေသွသကီ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဝိတူန်-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝိကပ်အားဖြင့် ဝိရူပေကသိက် ပြုနိုင်ခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **သရူပါန်-ဖြင့် ပြအပ်သောအဓိပ္ပါယ်။ ။** သရူပါန်-ဖြင့် သဒ္ဒါတူရမည်ဟု ပြပါသည်။

➢ **အ,သကီဖြင့် ပြအပ်သောအဓိပ္ပါယ်။ ။** အသကီဖြင့် သဒ္ဒါတူသော်လည်း ဝိဘတ်တူမှသာ ဧကသိက်ပြုရမည်ဟု ပြပါသည်။

➢ **ဧကသိက် ခေါ်ပုံ။ ။** တစ်ပုဒ်သည်သာကြွင်း၍ ကျန်သောပုဒ်တို့ကို ချေပစ်ရခြင်းကို ဧကသိက်ဟု ခေါ်ပါသည်။

➢ **ဧကသိက်ပြုခြင်းအကျိုး။ ။** ပုဒ်ဗျည်းအများကို မရွတ်ဆို မရေးသားရဘဲ တစ်ပုဒ်တည်း ရွတ်ဆိုရေးသားရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃စဉ်။ ဂဏနေ ဒသဿ ဒ္ဒိ တိ စတု ပဥ္စ ဆ သတ္တ အဋ္ဌ နဝကာန် ဝိ တိ စတ္တာရ ပညာ ဆ သတ္တာသ နဝါ ယောသု၊ ယောနဉ္စီသမာသံ ဋ္ဌ ရိ တိ တု တိ။

ဂဏနေ ဒသဿ ဒ္ဒိ တိက စတုက္က ပဥ္စက ဆက္က သတ္တက အဋ္ဌက နဝကာန် သရူပါန် ကတေကသေသာန် ယထာသင်္ချံ ဝိ တိ စတ္တာရ ပညာ ဆ သတ္တ အသ နဝက္ကစ္စာဒေသာ ဟောန္တိ အသကီ ယောသု ယောနဉ္စ ဤသံ အာသံ ဋ္ဌ ရိ တိ ဤတိ ဥတိက္ကစ္စာဒေသာ ဟောန္တိ။ ပစ္ဆာ ပုန နိပ္ပဒ္ဒန္တေ။

ဝိသံ၊ တိသံ၊ စတ္တာလိသံ၊ ပညာသံ၊ သဋ္ဌိ၊ သတ္တရိ၊ သတ္တတိ၊ အသီတိ၊ နဝုတိ။

အသကီန္တိ ကိမတ္ထံ? ဒသ။ ဂဏနေတိ ကိမတ္ထံ? ဒသဒသကာ ပုရိသာ။

* ယောသု၊ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့်။ဂဏနေ၊ရေတွက်ခြင်းသင်္ချာ ပမာနအရာ၌။ အသကီ၊တစ်ကြိမ်မဟုတ်ရာ၌။ (ဝါ)ကုန်သော။ဒွိတိစတု ပဥ္စဆသတ္တအဋ္ဌနဝကာန်၊နှစ်ခု, သုံးခု, လေးခု, (ပ) ကိုးခုတို့၏အပေါင်းဖြစ်ကုန်သော ကာရိဒသသဒ္ဒါတို့၏။ (ဝါ) တို့တွင်း။ ဧကသေသသ၊တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော။ဒသဿ၊ကာရိယဒသသဒ္ဒါ၏။ဝိတိစတ္တာရ ပညာ ဆ သတ္တာသ နဝါ၊ဝီပြု, တိပြု, စတ္တာရပြု, ပညာပြု, ဆပြု, သတ္တပြု, အသပြု, နဝပြု တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ယောနဉ္စ၊ယောဝိဘတ်တို့၏လည်း။ဤသမာသံ ဋ္ဌရိတိတု တိ၊ဤသံပြု, အာသံပြု, ဋ္ဌိပြု, ရိပြု, တိပြု, ဤတိပြု, ဥတိပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

* ယောသု၊တို့ကြောင့်။ဂဏနေ၊၌။အသကီ၊၌။ (ဝါ) ကုန်သော။သရူပါန်၊တူသော ရုပ်သွင် သုတိတူရှိကုန်သော။ကတေကသေသာန်၊ပြုအပ်ပြီးသော တစ်ခုကြွင်းရှိကုန်သော။ဒုက (ပ) နဝကာန်၊နှစ်ခုပေါင်း (ပ) ကိုးခုပေါင်းဖြစ်ကုန်သော ကာရိဒသ သဒ္ဒါတို့၏။ (ဝါ) တို့တွင်။ဧကသေသသ၊တစ်ခုကြွင်းဖြစ်သော။ဒသဿ၊၏။ယထာသင်္ချံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ဝိတိ (ပ) ကျစ္စာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။ယောနဉ္စ၊တို့၏လည်း။

http://www.dhammadownload.com

ဤသံ (ပ) ဣစ္ဆာဒေသာ၊တို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။ပဿာ၊နောက်၌။ပုန၊တစ်ဖန်။နိပ္ပ ဒ္ဒန္တေပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ➢ ဝိသံ၊နှစ်ဆယ်။တိံသံ၊သုံးဆယ်။စတ္တာလီသံ၊လေးဆယ်။ပညာ သံ၊ငါးဆယ်။သဋ္ဌိ၊ခြောက်ဆယ်။သတ္တရိ၊သတ္တတိ၊ခုနှစ်ဆယ်။အသီတိ၊ရှစ်ဆယ်။နဝုတိ၊ ကိုးဆယ်။ **အသင်္ခိယံ**ပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒဃ၊ဆယ်ခုတို့။**ဂဏနေ**တိပဒံ၊သည်။ ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဒသဒသကာ၊ဆယ်ခု, ဆယ်လီဖြစ်ကုန်သော။ပုရိသာ၊မျောက်များ တစ်ရာတို့

➢ **ဂဏနေ+ဒသဿ+ဒ္ဓိတိ (ပ) နဝကာန်+ဝိတိ (ပ) နဝါ+ယောသု+ဧယောနံ+စ+ ဤသ မာသံ ဋ္ဌိရိ တိ တု တိ-ဟု (၈)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ယောနဉ္ဈိသမာသံ-**ကို ယောနံ+စ+ဤသံ+အာသံ-ဟုပုဒ်ဖြတ်ရမည်။

➢ **ယထာသဒ္ဒိ အဓိပ္ပါယ်/တာရီ, ကာရီယ, အစဉ်ကျကျ တွဲစပ်ပုံ။** ။ ဒုနောက် ယောဝိဘတ်ကြောင့် ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါနှစ်ခုအပေါင်းကို ဝိပြု, ယော ဝိဘတ်ကိုလည်း ဤသံပြု, ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါသုံးခုအပေါင်းကို တိပြု, ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ဤသံပြု, ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါလေးခုအပေါင်းကို စတ္တာရေပြု, ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ဤသံပြု, ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါငါးခု အပေါင်းကို ပညာပြု,ယောဝိဘတ်ကိုလည်း အာသံပြု, ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါခြောက်ခုအပေါင်းကို ဆပြု, ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ဋ္ဌိပြု, ဧကသိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါခုနှစ်ခုအပေါင်းကို သတ္တပြု, ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ရိပြု,တိပြု, ဧကသိက်ပြု ထားသော ဒသ-သဒ္ဒါရှစ်ခုအပေါင်းကို အသပြု, ယောဝိဘတ်ကိုလည်း ဤတိပြု, ဧက သိက်ပြုထားသော ဒသ-သဒ္ဒါကိုးခုအပေါင်းကို နဝပြု,ယော့ဝိဘတ်ကိုလည်း ဥတိပြု။

➢ **ဂဏနေသဒ္ဒါဖြင့် ယူရမည့်အနက်။** ။ အရေအတွက် သင်္ချာပြဋ္ဌာန်းသော သင်္ချာပဓာနအနက်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဂဏနေသဒ္ဒါဖြင့် နှစ်စေသောအနက်။** ။ ရေတွက်အပ်သော ဖြစ်ပြဋ္ဌာန်း သော သဒ္ဒေါယျ ပဓာနအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝိသံ-စသည်၌ တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဝိသံ-စသောပုဒ်များသည် အမြဲကွတ်လိုင် ဧကဝုစ်ကိုဟောသဖြင့် မပြီးသေးသော အနိပ္ပန္န အဖြစ်ကို ငဲ့သောကြောင့် တစ်ဖန်ထပ်၍ ဝိဘတ်သက်ရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဝိသတိ-ဟု နိပ္ပန္နပုဒ် ဖြစ်လာရပြန်ပါသည်။

၃၉၀။ စတူပဝဒဿ လောပေါ တုတ္တရပဒါဒိစဿ စုစောဝိ နဝါ

စတူပဝဒဿ ဂဏနေ ပရိယာပန္နဿ တုကာရဿ လောပေါ ဟောတိ၊ ဥတ္တရပဒါဒိစကာရဿ စုစောဝိ အာဒေသော ဟောန္တိ နဝါ။ စုဒ္ဓသ၊ စောဒ္ဓသ၊ စတုဒ္ဓသ။ **အပိဂ္ဂဟဏေန** အနုပဒဿာပိ ပဒါဒိစကာရဿ လောပေါ ဟောတိ

http://www.dhammadownload.com

နဝါ။ စဿ စုစောပိ ဟောန္တိ။ တာလီသံ၊ စတ္တာလီသံ၊ စုတ္တာလီသံ၊ စောတ္တာလီသံ။

* ဂဏနေ၊ရေတွက်ခြင်းသင်္ချာ ပဓာနအရာ၌။စတူပပဒဿ၊စတုဟူသော ရှေးနိုး ပုဒ်၏။တု၊တုသဒ္ဒါသည်။လောပေါ်၊ကျေပျောက်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဥတ္တရပဒါဒိစဿ၊ တုကျေပျောက်၍နောက်ပုဒ်နှင့်နီးကပ်သော စအက္ခရာ၏။စုစောပိ၊စုပြု, စောပြုတို့သည်လည်း။နဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဂဏနေ၊၌။ပရိယာပန္နဿ၊အကျုံးဝင်သော။စတူပပဒဿ၊၏။တုကာရဿ၊တုသဒ္ဒါ၏။လောပေါ်၊ကျေပျောက်သည်။ဟောတိ၊၏။ဥတ္တရပဒါဒိစကာရဿ၊တုကျေပျောက်၍နောက်ပုဒ်နှင့်နီးကပ်သော စအက္ခရာ၏။စုစောပိအာဒေသာ၊စုပြု, စောပြုတို့သည်လည်း။နဝါ၊အချို့။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

စုဒ္ဒသ-စောဒ္ဒသ-စတုဒ္ဒသ၊တစ်ဆယ့်လေးခုတို့။ ➢ **အပိဂ္ဂဟဏေန**၊အပိသဒ္ဒါဖြင့်။ အနုပပဒဿာပိ၊အနီးပုဒ်မဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ပဒါဒိစကာရဿ၊ပုဒ်၏အစဖြစ်သော စအက္ခရာ၏။လောပေါ်သည်။နဝါ၊အချို့။ဟောတိ၊၏။စဿစ၊စအက္ခရာ၏လည်း။ စုစောပိ၊စုအပြု, စောအပြုတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

တာလီသံ-စတ္တာလီသံ-စုတ္တာလီသံ-စောတ္တာလီသံ၊လေးဆယ်။

➢ **စတူပပဒဿ [စတု+ဥပပဒဿ] +လောပေါ်+တု+ဥတ္တရပဒါဒိစဿ+စုစော +အပိ+နဝါ-ဟု (၇)ပုဒ်ရှိ သော လောပဝိဓိ/အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ပဒ, အရ။** ။ ဒသ, သဒ္ဒါဖြစ်ပါသည်။

➢ **စတူပပဒ, ဥပပဒ, အရ။** ။ စတုဒ္ဒသ-၌ နောက်ဒသ၏ ရှေ့အနီးဖြစ်သော စတုပုဒ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဥတ္တရပဒ, အရ။** ။ စတုပုဒ်၏နောက်၌ရှိသော ဒသ,သဒ္ဒါကို ယူရပါမည်။

➢ **ဥတ္တရပဒါဒိ, အရ။** ။ စတု, သဒ္ဒါဖြစ်ပါသည်။ **(တစ်နည်း)** တုကျေပျောက်၍ နောက်ဒသပုဒ်၏အစ၌တည်ရှိသော စအက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **ဥတ္တရပဒါဒိစော, အရ။** ။ စအက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **အပိ, သဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ အပိသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အပိသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။** ။ အပိသဒ္ဒါဖြင့် တာလီသံ-၌ စအက္ခရာကိုချေခြင်း, စုတ္တာလီသံ, စောတ္တာလီသံ-၌ စအက္ခရာကို ဥပြုရခြင်း စောပြုရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်

➢ **အပိသဒ္ဒါဖြင့် ပြဆိုအပ်သော အဓိပ္ပါယ်။** ။ အပိသဒ္ဒါဖြင့် တာလီသံ, စတ္တာလီသံ, စုတ္တာလီသံ, စောတ္တာလီသံ-တို့၌ အနီးပုဒ်မဟုတ်သော ပုဒ်၏အစဖြစ်သော စအက္ခရာကို အချို့ချေ၍ စအက္ခရာကို စုပြု, စောပြုရမည်ဟု သိစေပါသည်။

➢ **နဝါသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ နဝါသဒ္ဒါသည် ဝိကပ်အနက်ရှိပါသည်။

➢ **နဝါ, သဒ္ဒါဆိုရကျိုး။** ။ နဝါသဒ္ဒါဖြင့် စတုဒ္ဒသ-၌ တုအက္ခရာ၏ကျေခြင်း,

http://www.dhammadownload.com

စအက္ခရာ၏ စုပြုံ, စောပြုခြင်းတို့ကိုလည်းကောင်း, စတ္တာလီသံ-၌ စအက္ခရာ၏ ကျေခြင်း, စုပြုံ, စောပြုခြင်းကိုလည်းကောင်း နှစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၃၉၁။ ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဗ္ဗန္တိ

ယေသဒ္ဒါ အနိဋ္ဌိဋ္ဌလက္ခဏာ အက္ခရပဒဗျဥ္ဇနတော, ကျက္ထိပုမနပုံသကလိင်္ဂတော, နာမုပသဂ္ဂနိပါတတော, အဗျယီဘာဝသမာသတဒ္ဓိတာချာတတော, ဂဏနသင်္ချာကာလကာရကပွယောဂသညာတော, သန္ဓိပကတိဝုဒ္ဓိလောပါဂမဝိကာရ ဝိပရိတတော, ဝိဘတ္တိဝိဘာဇနတောစ, တေ နိပါတနာ သိဗ္ဗန္တိ။

* ယဲယေသဒ္ဒါအကြင်သဒ္ဒါတို့သည်။အနုပပန္နာစီရင်ရန်သုတ်လက္ခဏာ မရှိ၍မပြီးမစုံ တင်နေကြကုန်၏။တေသဒ္ဒါထိုသဒ္ဒါတို့သည်။နိပါတနာ-နိပါတနေန၊ဝန်, မတင်စေရကျစေခြင်း နိရုတ္တိလက္ခဏာရှိသော ဤမဟာဝိသယသုတ်ကြီးဖြင့်။သိဗ္ဗန္တိ၊ပြီးကုန်၏။

* ယေသဒ္ဒါအကြင်သဒ္ဒါတို့သည်။အက္ခရပဒဗျဥ္ဇနတော၊အက္ခရာ, ပုဒ်, ဗျည်းအားဖြင့်ဆိုသော်။ကျက္ထိပုမနပုံသကလိင်္ဂတော၊ကျက္ထိလိင်, ပုလ္လိင်, နပုလ္လိင်အားဖြင့်ဆိုသော်။နာမုပသဂ္ဂနိပါတတော၊နာမ်, ဥပသာရ, နိပါတ်ပုဒ်အားဖြင့်ဆိုသော်။အဗျယီဘာဝသမာသတဒ္ဓိတာချာတတော၊အဗျယီဘောသမာသ်, တဒ္ဓိတ်, အာချာတ်အားဖြင့်ဆိုသော်။ဂဏနသင်္ချာကာလကာရကပွယောဂသညာတော၊အရေအတွက်သင်္ချာ, ကာလကာရက, ပုံစံပြယုဂ်, သညာအားဖြင့်ဆိုသော်။သန္ဓိပကတိဝုဒ္ဓိလောပါဂမဝိကာရဝိပရိတတော၊သန္ဓိ, ပကတိ, ဝုဒ္ဓိ, လောပ, အာဂုံ, ဝိကာရ, ဝိပရိတ်အားဖြင့်ဆိုသော်။ဝိဘတ္တိဝိဘာဇနတော၊ဝိဘတ်ကိုဝေဘန်သောအားဖြင့်ဆိုသော်။အနိဋ္ဌိဋ္ဌလက္ခဏာ၊ညွှန်ပြအပ်သော စီရင်ရန် သုတ်သီးမရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။အသိဒ္ဓါ၊မပြီးမစုံ တင်၍နေကုန်၏။တေသဒ္ဒါထိုသဒ္ဒါတို့သည်။နိပါတနာ-နိပါတနေန၊ဖြင့်။သိဗ္ဗန္တိ၊ပြီးကုန်၏။

➢ **ယဲ+အနုပပန္နာ+နိပါတနာ+သိဗ္ဗန္တိ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော မဟာဝိသယသုတ်ကြီး။**

➢ **ဤသုတ်ကြီးဖြင့် ထပ်၍ စီရင်ရခြင်းအကျိုး။ ။** ပဗ္ဗန္နဂတိကနည်းအဖြစ်ကို သိစေရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်အရာ၌ ဤသုတ်၏အစီအရင်။ ။** ကာလအနက်ကိုဟောသော ဣမသဒ္ဒါနောင် ဒွပစ္စည်း, သမာန, အပရသဒ္ဒါနောင် ဋ္ဌပစ္စည်းသက်၍ ဣမသဒ္ဒါကို အ၊ပြု သမာနသဒ္ဒါကို သ၊ပြု၊ နိပါတ်ပုဒ်တို့နောင် ဘဝအနက်၌ တနပစ္စည်းသက်ပါသည်။

➢ **နိပ္ပါတန သုတ်ကြီး (၄)သုတ်/မဟာဝိသယသုတ်ကြီး (၄)သုတ်**

[တဒ္ဓိတ်] (၁) ယဒနုပပန္နာ နိပါတနာ သိဗ္ဗန္တိ၊ (၂) တေသု ဝုဒ္ဓိ လောပါဂမဝိကာရ ဝိပရိတာဒေသာစ၊(၃)**[အာချာတ်]** ကွစိ ဓာတု ဝိဘတ္တိပွစ္စယာနံ ဒီဃ ဝိပရိတာဒေသ လောပါဂမာစ (၄) **[ကိတ်]** ပစ္စယာ ဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ သိဗ္ဗန္တိ၊ (ဝဇီဟိ

http://www.dhammadownload.com

ပဗ္ဗဇ္ဇာဒယော နိပ္ပဇ္ဇန္တေ [ဥဏာဒိ]. သုတ်ကိုလည်း သုတ်ကြီးအဖြစ် နိဒ္ဒေသ-၌ ဆိုသည်)

➢ **က-ပစ္စည်းသက်ရာအနက်များ** ။ ။ ၁။ ပဋိဘာဂအနက် (ပုံစံ) ဟတ္ထိနော ဣဝ ဟတ္ထိကာ၊ ၂။ ကုဋ္ဌိတအနက် (ပုံစံ) ကုဋ္ဌိတော သမဏော သမဏကော၊ ၃။ သညာအနက် (ပုံစံ) ကတကော၊ ၄။ အနုကမ္မာအနက် (ပုံစံ) ပုတ္တကော။

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် သတ်နိုင်သော ပစ္စည်းများနှင့် သက်ရာဌာန** ။ ။ က-ပစ္စည်းသည်- ပဋိဘာဂအနက်, ကုဋ္ဌိတအနက်, သညာအနက်, အနုကမ္မာအနက်-စသည်တို့၌ သက်ပါသည်။ ဏ္ဍကပစ္စည်း, ဝဏ္ဏပစ္စည်းတို့သည် ကီ, ဃ, တ, ဧတ-သဒ္ဒါတို့နောင် ပရိမာဏအနက်၌ သက်ပါသည်။ ဇ-ပစ္စည်းသည် အခါဟူသောအနက်၌ ဣမ-သဒ္ဒါနောင် သက်ပါသည်။ ဇု-ပစ္စည်းသည် သမာန, အပရ-သဒ္ဒါတို့နောင် သက်ပါသည်။

၃၉၂။ ဒ္ဝါဒိတော ကော နေတတ္ထေ စ

ဒ္ဝိက္ခတ္တုံဝမာဒိတော ကပစ္စယော ဟောတိ အနေကတ္ထေစ၊ နိပါတနာ သိဒ္ဓန္တိ။

သတဿ ဒ္ဝိက် ဒ္ဝိသတ်၊ သတဿ တိက် တိသတ်၊ သတဿ စတုက္ခံ စတုသတ်၊ သတဿ ပဉ္စက် ပဉ္စသတ်၊ သတဿ ဆက္ခံ ဆသတ်၊ သတဿ သတ္တက် သတ္တသတ်၊ သတဿ အဋ္ဌက် အဋ္ဌသတ်၊ သတဿ နဝက် နဝသတ်၊ သတဿ ဒသက် ဒသသတ် ဣဟသဿ ဟောတိ။

* အနေကတ္ထေ၊ရာ, ထောင်-စသည်များသော အနက်၌။ဒ္ဝါဒိတော၊ဒ္ဝိ-အစရှိသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါမှ။ပရေ၊နောက်၌။ကောစ၊ကပစ္စည်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* အနေကတ္ထေ၌။ဒ္ဝိက္ခတ္တုံဝမာဒိတော၊မှ။ပရေ၌။ကပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊၏။ နိပါတနာစ၊ရှေ့နောက်ပြန်စေ, ကကိုချေ၍ပြီးစေသဖြင့်လည်း။သိဒ္ဓန္တိ၊ပြီးကုန်၏။

သတဿ၊ရာလည်း။ဒ္ဝိက်၊နှစ်လီတည်း။ဒ္ဝိသတ်၊ရာနှစ်လီ။ * သတဿ၊ရာ၏။တိက်၊သုံးလီတည်း။တိသတ်၊ရာသုံးလီ။ * သတဿ၊ရာ၏။စတုက္ခံ၊လေးလီတည်း။စတုသတ်၊ရာလေးလီ။ * သတဿ၊ရာ၏။ပဉ္စက်၊ငါးလီတည်း။ပဉ္စသတ်၊ရာငါးလီ။ * သတဿ၊ရာ၏။ဆက္ခံ၊ခြောက်လီတည်း။ဆသတ်၊ရာခြောက်လီ။ * သတဿ၊ရာ၏။သတ္တက်၊ခုနှစ်လီတည်း။သတ္တသတ်၊ရာခုနှစ်လီ။ * သတဿ၊ရာ၏။အဋ္ဌက်၊ရှစ်လီတည်း။အဋ္ဌသတ်၊ရာရှစ်လီ။ * သတဿ၊ရာ၏။နဝက်၊ကိုးလီတည်း။နဝသတ်၊ရာကိုးလီ။ * သတဿ၊ရာ၏။ဒသက်၊ဆယ်လီတည်း။ဒသသတ်၊ရာဆယ်လီ။သဟသ်၊တစ်ထောင်သည်။ဟောတိ၊၏။

➢ **ဒ္ဝါဒိတော+တော+အနေကတ္ထေ+စ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဒိ, အာဒိဝန္တ, အရ**။ ။ တိ, စတု, ပဉ္စ, ဆ, သတ္တ, အဋ္ဌ, နဝ, ဒသ-သဒ္ဒါတို့ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အနေကတ္ထ, အရ။** ။ အနေကသင်္ချာဖြစ်သော ရာသင်္ချာ, ထောင်သင်္ချာ, သောင်းသင်္ချာ, သိန်းသင်္ချာဖြစ်ပါသည်။ (တစ်နည်း) သကတ်အနက်, ပရိမာဏအနက်, စသည် အစွမ်းဖြင့် များသောအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အနေကတ္ထတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ/အနေကတ္ထတဒ္ဓိတ်၌ သက်သော ပစ္စည်းများ** ။ ။ (၁) ယေနဝါ သံသဋ္ဌံ-စသောသုတ်ဖြင့် ဏိက-ပစ္စည်း၊ (၂) တမဓီတေ-စသောသုတ်ဖြင့် ဏိကပစ္စည်း၊ (၃) ဏ ရာဂါ တဿေဒမညတ္ထေသုစ-သုတ်ဖြင့် ဏ ပစ္စည်း၊ (၄) ဇာတာဒီန မိမိယာစသုတ်ဖြင့် ဣမ, ဣယပစ္စည်း၊ ၎င်းသုတ် အာဒိသဒ္ဒါဖြင့် ဣမ, ဣယ, ဣကပစ္စည်း၊ ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် ကိယပစ္စည်း၊ (၅) သမူဟတ္ထေ ကဏ် ဏာသုတ်ဖြင့် ကဏ်, ဏပစ္စည်း၊ (၆) ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာ ယာဒီဟိတာသုတ်ဖြင့် တာ ပစ္စည်း၊ (၇) တဒဿ ဌာနမိယောစသုတ်ဖြင့် ဣယပစ္စည်း (၈) ဥပမတ္ထာယိတတ္တံသုတ်ဖြင့် အာယိတတ္တ ပစ္စည်း၊ (၉) တန္ဒိဿိတတ္ထေ လောသုတ်ဖြင့် လပစ္စည်း၊ (၁၀) အာလု တဗ္ဗဟုလေသုတ်ဖြင့် အာလု ပစ္စည်း၊ ပေါင်း- ၁၅/ပစ္စည်း၊ တူရာပေါင်း၍ ရေတွက်လျှင်- ၁၁-ပစ္စည်း ဖြစ်သည်။

၃၉၃။ ဒသ ဒသကံ သတံ ဒသကာနံ သတံ သဟဿဉ္စ ယောမှိ

ဂဏနေ ပရိယာပန္ဒဿ ဒသဒသကဿ သတံ ဟောတိ၊ သတဒသကဿ သဟဿံ ဟောတိ ယောမှိ ပရေ။ သတံ၊ သဟဿံ။

ဒ္ဓိကာဒီနံ တဒုတ္တရပဒါနဉ္စ နိပ္ပဇ္ဇန္တေ ယထာသင်္ချီ။ သတဿ ဒ္ဓိကံ (တဒိဒံ ဟောတိ) ဒ္ဓိသတံ၊ ဧဝံ တိသတံ၊ စတုသတံ၊ ပဉ္စသတံ၊ ဆသတံ၊ သတ္တသတံ၊ အဋ္ဌသတံ၊ နဝသတံ၊ ဒသသတံ၊ သဟဿံ ဟောတိ။

* ဂဏနေ၊ရေတွက်ခြင်းသင်္ချာ ပဓာနအရာ၌။ယောမှိ၊ယောဝိဘတ်ကြောင့်။ဒသဒသကံ၊ဆယ်ခုတို့၏ဆယ်လီကိုဟောသော ဧကသိက်ဒသ-သဒ္ဒါသည်။သတံ၊သတပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ဒသကာနံ၊ဆယ်ခုတို့၏။သတံ၊အလီတစ်ရာကိုဟောသော ဧကသိက်ဒသ-သဒ္ဒါသည်။သဟဿဉ္စ၊သဟဿပြုသည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ပရေ၊သော။ယောမှိ၊ကြောင့်။ဂဏနေ၊၌။ပရိယာပန္ဒဿ၊အကျုံးဝင်သော။ ဒသဒသကဿ၊ဆယ်ခုတို့၏ဆယ်လီကိုဟောသော ဧကသိက်ဒသ-သဒ္ဒါ၏။သတံ၊ သတပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သတဒသကဿ၊ဆယ်ခုတို့၏အလီတစ်ရာကိုဟော သော ဧကသိက်ဒသ-သဒ္ဒါ၏။သဟဿံ၊သဟဿပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သတံ၊တစ်ရာ။သဟဿံ၊တစ်ထောင်။ ➢ **ဒ္ဓိကာဒီနံ၊ဒ္ဓိက-အစရှိကုန်သော။**တဒုတ္တရပဒါနဉ္စ၊ထိုသတ, သဟဿတို့မှနောက်၌ဖြစ်ကုန်သော ပုဒ်တို့၏လည်း။ရူပါနိ၊ရုပ်တို့ကို။ယထာသင်္ချီ၊အစဉ်အတိုင်း။နိပ္ပဇ္ဇန္တေ၊ပြီးစေအပ်ကုန်၏။တဒိဒံ၊ထိုအရေအတွက်သည်

http://www.dhammadownload.com

သတဿ၊ရာ၏။ဒ္ဓိကံ၊နှစ်လီသည်။ဟောတိ၊၏။ဒ္ဓိသတံ၊ရာနှစ်လီ။ဧဝံ၊တူ။တိသတံ၊ရာသုံးလီ။စတုသတံ၊ရာလေးလီ။ပဉ္စသတံ၊ရာငါးလီ။ဆသတံ၊ရာခြောက်လီ။သတ္တသတံ၊ရာခုနှစ်လီ။အဋ္ဌသတံ၊ရာရှစ်လီ။နဝသတံ၊ရာကိုးလီ။ဒသသတံ၊ရာဆယ်လီ။သဟဿံ၊တစ်ထောင်သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ **ဒသဒသကံ+သတံ+ဒသကာနံ+သတံ+သဟဿံ+စ+ယောမှိ-ဟု (၇)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ဤသုတ်ဖြင့် သဟဿံပြုနည်း။** ။ တစ်ရာတို့၏ ဆယ်လီကိုဟောသောတစ်ခုကြွင်းပြုပြီးသော သတ-သဒ္ဒါကို သဟဿံပြုပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမ္ပိဏ္ဍနအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် နှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော သဟဿံအပြုကို ပထမ သတံ-အပြု၌ ပေါင်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဝဂ္ဂဘေဒ, အဓိပ္ပါယ်။** ။ တစ်ရာ, တစ်ထောင်သာမဟုတ်ဘဲ နှစ်ရာ, သုံးရာ, နှစ်ထောင်, သုံးထောင်-စသည်ဖြင့် ရာအစု, ထောင်အစု များသည်ကို "ဝဂ္ဂဘေဒ"ဟု ဆိုပါသည်။

➢ **သတံ, သဟဿံတို့၏ လိင်နှင့်ဝုစ်။** ။ ဝဂ္ဂဘေဒ-မဖြစ်လျှင် သတံ, သဟဿံတို့သည် နပုလ္လိင် ဧကဝုစ်ဖြစ်ပါသည်။ ဝဂ္ဂဘေဒ-ဖြစ်လျှင် နပုလ္လိင် ဗဟုဝုစ်ဖြစ်သည်။

➢ **ဒသဒသကဿ သတံ ဟောတိ-ဟု ဖွင့်ရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဒသ ဒသကံ သတံ ဟောတိ-ဟု ဆိုလိုလျက် အာဒေသကို ငဲ့သောကြောင့်-တည်း။

၃၉၄။ ယာဝတဒုတ္တရိ ဒသဂုဏိတဉ္စ

ယာဝ တာသံသဒ်္ဒာနံ ဥတ္တရိ ဒသဂုဏိတဉ္စ ကာတဗ္ဗံ။

တံယထာ ဒသဿ ဂဏနဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ သတံ ဟောတိ၊ သတဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ သဟဿံ ဟောတိ၊ သဟဿဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ ဒသသဟဿံ ဟောတိ၊ ဒသသဟဿဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ သတသဟဿံ ဟောတိ၊ သတသဟဿဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ ဒသသတသဟဿံ ဟောတိ၊ ဒသသတသဟဿဿ ဒသဂုဏိတံ ကတ္ဝာ ကောဋိ ဟောတိ၊ ကောဋိ သတသဟဿဿ သတဂုဏိတံ ကတ္ဝာ ပကောဋိ ဟောတိ၊ ဧဝံ သေသာပိ ယောဇေတဗ္ဗာ။ စဂ္ဂဟဏံ ဝိသေသနတ္ထံ။

* ယာဝတဒုတ္တရိ၊ထိုသဟဿမှဆက်၍ အထက်သဒ်္ဒေယျတိုင်အောင်။ဒသဂုဏိတဉ္စ၊ ဆယ်ခုဖြင့် မြှောက်အပ်သည်လည်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * တာသံသဒ်္ဒာနံ၊ထိုသဒ်္ဒာတို့၏။ယာဝဥတ္တရိသဟဿမှဆက်၍ အထက်သဒ်္ဒေယျတိုင်အောင်။ဒသဂုဏိတဉ္စ၊ဆယ်ခု

http://www.dhammadownload.com

ဖြင့် မြောက်အပ်သည်ကိုလည်း။ကာတပ္ပံ၊ပြုအပ်၏။ ။

တံ၊ထိုပုံစံသည်။ယထာ၊ဘယ်မှာနည်း။ဒဿဿ ဂဏနဿ၊ဆယ်ခုသန်းကို။ (ဝါ) ဆယ်ဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ဆယ်ခုဖြင့် မြောက်သည်ကို။ကတ္တာ၊ပြုသောကြောင့်။သတံ၊ တစ်ရာသည်။ဟောတိ၊၏။ * သတဿ၊တစ်ရာသန်းကို။ (ဝါ) ရာဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ဆယ်ခုဖြင့် မြောက်သည်ကို။ကတ္တာ၊ပြုသောကြောင့်။သဟဿံ၊တစ်ထောင်သည်။ ဟောတိ၊၏။ * သဟဿဿ၊တစ်ထောင်သန်းကို။ (ဝါ) တစ်ထောင်ဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ကို။ကတ္တာ၊ကြောင့်။ဒသသဟဿံ၊တစ်သောင်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * ဒသသဟဿဿ၊တစ်သောင်းသန်းကို။ (ဝါ) သောင်းဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ကို။ကတ္တာ၊ကြောင့်။သတသဟဿံ၊တစ်သိန်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * သတသဟဿဿ၊တစ်သိန်းသန်းကို။ (ဝါ) သိန်းဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ကို။ကတ္တာ၊ကြောင့်။ဒသသတသဟဿံ၊ တစ်သန်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * ဒသသတသဟဿဿ၊တစ်သန်းသန်းကို။ (ဝါ) သန်းဂဏန်းကို။ဒသဂုဏိတံ၊ကို။ကတ္တာ၊ကြောင့်။ကောဋိ၊တစ်ကုဋေသည်။ဟောတိ၊၏။ * ကောဋိသတသဟဿာနံ၊ကုဋေတစ်သိန်းသန်းတို့ကို။သတဂုဏိတံ၊ရာဖြင့်မြောက်သည် ကို။ကတ္တာ၊ကြောင့်။ပကောဋိပကုဋေသည်။ဟောတိ၊၏။ဓေ၊တူ။သေသာပိ၊အကြွင်းသန်း တို့ကိုလည်း။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်အပ်ကုန်၏။စဂ္ဂဟဏံ၊စသဖွဲ့သည်။ဝိသေသနတ္ထံ၊အထူး ပြုခြင်းအနက်ရှိ၏။

➤ **ယာဝ တဒုတ္တရိ+ဒသဂုဏိတံ+စ-ဟု (၃)ပုဒ် ဝိဓိသုတ်/ပရိဘာသာသုတ်။**

➤ **သတံ, သဟဿံ-တို့ကို တစ်ဖန်ပြုရခြင်းအကျိုး။** ။ သတံ, သဟဿံ-စသည်ဖြင့် အလုံးစုံ ဒသဂုဏိတအစဉ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ တစ်ဖန်ပြုပါသည်။

➤ **ဒသဂုဏိတ ဌာန/ဝိသယ။** ။ ဆယ်ခုမှစ၍ ကုဋေတိုင်အောင်ဌာနသည် ဒသဂုဏိတဌာန/ဝိသယဖြစ်ပါသည်။

➤ **ယာဝဟူသော မရိယာဒဖြင့်။** ။ သဟဿသန်းမှ ကောဋိအဆုံးရှိသော သန်းကို ယူရပါမည်။ [ရှေ့-ငို] နိဒ္ဒေသ-အလို-ဒသ, သန်းမှ အသင်္ချေအဆုံးရှိသော သန်းကို ယူရပါမည်။

➤ **တဒုတ္တရိ-၌ တသဒ္ဒါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော အဓိပ္ပါယ်။** ။ တဒုတ္တရိ-၌ တသဒ္ဒါဖြင့် ဤသုတ်၌ပြအပ်သော သတ, သဟဿ သန်းနှစ်ခုကို ညွှန်ပြပါသည်။

➤ **တဒုတ္တရိ-၌ ဥတ္တရိ, ဘရ။** ။ မည်သည့်သန်းတိုင်အောင်ဟု မဝိုင်းဖြတ်ဘဲ ယာဝတဒုတ္တရိ-ဟု သာမညဆိုသောကြောင့် ဒသ, သဟဿမှစ၍ အသင်္ချေယျတိုင် အောင် သန်းတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **စသဒ္ဒါ၏ ဝိသေသနတ္ထဖြစ်ပုံ။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် ဆယ်ခုဖြင့်သာ မြောက်ရသည်

http://www.dhammadownload.com

မဟုတ်သေး, ရာ, ထောင်-စသည်ဖြင့်ငင်း, နှစ်ခု, သုံးခု-စသည်ဖြင့်ငင်း, မြွောက်ရသေး သည်ဟူသော အနက်ကို အထူးပြုပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် တိုက်ရိုက်မဆိုသော တစ်ရာဖြင့်မြွောက်နည်းကို ဆည်းယူသောကြောင့် အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တောဠိသင်္ချာဖြစ်အောင် မြွောက်ပွားနည်း**။ ။ ဆယ်ဂဏန်းကို ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် တစ်ရာဖြစ်၏။ရာဂဏန်းကို ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် တစ်ထောင်ဖြစ်၏။ တစ်ထောင်ဂဏန်းကို ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် တစ်သောင်းဖြစ်၏။သောင်းဂဏန်း ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် တစ်သိန်းဖြစ်၏။သိန်းဂဏန်းကို ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် တစ်သန်းဖြစ်၏။သန်းဂဏန် ဆယ်ခုနှင့်မြွောက်သော် ကောဋိ [တစ်ကုဋေ] ဖြစ်ပါသည်။ (တစ်နည်း) သတသဟဿ[တစ်သိန်း] အလိတစ်ရာသည် ကောဋိ တစ်ကုဋေဖြစ်သည်။

၃၉၅။ သကနာမေဟိ

ယာသံ ပန သင်္ချာနံ အနိဋ္ဌိဋ္ဌနာမဓေယျာနံ သကေဟိ သကေဟိ နာမေဟိ နိပ္ပဒ္ဒန္တေ။ သတသဟဿာနံ သတံ ကောဋိ၊ ကောဋိသတသဟဿာနံ သတံ ပကောဋိ၊ ပကောဋိသတသဟဿာနံ သတံ ကောဋိပကောဋိ၊ ကောဋိပကောဋိ သတသဟဿာနံ သတံ နဟုတံ၊ နဟုတသတသဟဿာနံ သတံ နိန္နဟုတံ၊ နိန္နဟုတ သတသဟဿာနံ သတံ အက္ခောဘိဏီ၊ ဗာဟာ ဝိန္ဒု၊ အဗ္ဗုဒံ၊ နိရဗ္ဗုဒံ အဟဟံ၊ အဗဗံ၊ အဋဋံ၊ သောဂန္ဓိကံ၊ ဥပ္ပလံ၊ ကုမုဒံ၊ ပဒုမံ၊ ပုဏ္ဍရိကံ၊ ကထာနံ၊ မဟာ ကထာနံ၊ အသင်္ချေယျံ။

* တာသံ၊ထိုသင်္ချာတို့၏။ရှုပါနိ၊ရုပ်တို့ကို။သကနာမေဟိ၊မိမိတို့၏အမည်တို့ဖြင့်။ နိပ္ပဒ္ဒန္တေ၊ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ * အနိဋ္ဌိဋ္ဌနာမဓေယျာနံ၊ပြုအပ်ပြီးသော အမည်မရှိကုန်သေးသော။ယာသံပနသင်္ချာနံ၊အကြင်သင်္ချာတို့၏။ရှုပါနိ၊ရုပ်တို့သည်။သန္တိ၊ရှိကုန်၏။တာသံ၊ ထိုသင်္ချာတို့၏။ရှုပါနိ၊ရုပ်တို့ကို။သကေဟိ သကေဟိနာမေဟိ၊မိမိ, မိမိတို့၏အမည်တို့ ဖြင့်။နိပ္ပဒ္ဒန္တေ၊ပြီးစေအပ်ကုန်၏။

သတသဟဿာနံ၊တစ်သိန်းတို့၏။သတံ၊အလိတစ်ရာသည်။ကောဋိ၊ကောဋိမည်၏ * ကောဋိသတသဟဿာနံ၊ကုဋေတစ်သိန်းတို့၏။သတံ၊သည်။ပကောဋိ၊မည်၏။ * ပကောဋိ သတသဟဿာနံ၊ပကောဋိတစ်သိန်းတို့၏။သတံ။သည်။ကောဋိပကောဋိ၊မည်၏။ * ကောဋိပကောဋိသတသဟဿာနံ၊ကောဋိပကောဋိတစ်သိန်းတို့၏။သတံ၊သည်။ နဟုတံ၊မည်၏။ * နဟုတ သတသဟဿာနံ၊နဟုတတစ်သိန်းတို့၏။သတံ၊သည်။နိန္နဟုတမည်၏။ * နိန္နဟုတ သတသဟဿာနံ၊နိန္နဟုတ တစ်သိန်းတို့၏။သတံ၊သည်။

http://www.dhammadownload.com

အကွောဘိဏီ၊မည်၏။တထာ၊တူ။ဗိန္ဓု၊ဗိန္ဓုမည်၏။ (ပ) အသင်္ချေယျံ၊မည်၏။

➢ **သကနာမေဟိ-ဟု (၁)ပုဒ်သာရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **သကနာမ-အရ ။ ။** ကောဋိ, ပကောဋိ, နဟုတ, နိန္ဓဟုတ, အကွောဘိဏီ, ဗိန္ဓု, အဗ္ဗုဒ, နိရဗ္ဗုဒ- အဟဟ, အဗဗ, အဋ္ဌ, သောဂန္ဓိက, ဥပ္ပလ, ကုမုဒ, ပုဏ္ဍရိက ကထာန, မဟာကထာန, အသင်္ချေယတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **အကွောဘိဏီသင်္ချာဖြစ်အောင် မြှောက်ပွားပုံ။ ။** တစ်သိန်းအလီတစ်ရာသည် ကောဋိဖြစ်၏။ ကုဋေတစ်သိန်း အလီတစ်ရာသည် ပကောဋိဖြစ်၏။ပကောဋိ တစ်သိန်း အလီတစ်ရာသည် ကောဋိပကောဋိဖြစ်၏။ ကောဋိပကောဋိ တစ်သိန်းအလီတစ်ရာသည် နဟုတဖြစ်၏။ နဟုတ တစ်သိန်းအလီတစ်ရာသည် နိန္ဓဟုတဖြစ်၏။ နိန္ဓဟုတ တစ်သိန်း အလီတစ်ရာသည် အကွောဘိဏီဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး။ ။** ကောဋိမှစ၍ အသင်္ချေယျတိုင်အောင် တစ်ကြိမ်တည်းဖြင့်မြှောက်၍ တွက်နိုင်ပုံကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုပါသည်။

➢ **သင်္ချာ တစ်မျိုးတစ်မျိုး-၌ ဖြစ်သင့်သော သုညအရေအတွက်။ ။**

ကောဋိသင်္ချာ-၌ သုည [၇]လုံး, ပကောဋိ-၌ [၁၄]လုံး, ကောဋိပကောဋိ-၌ [၂၁]လုံး, နဟုတ-၌ [၂၈]လုံး, နိန္ဓဟုတ-၌ [၃၅]လုံး, အကွောဘိဏီ-၌ [၄၂]လုံး, ဗိန္ဓု-၌ [၄၉]လုံး, အဗ္ဗုဒ -၌ [၅၆]လုံး, နိရဗ္ဗုဒ-၌ [၆၃]လုံး, အဟဟ-၌ [၇၀]လုံး, အဗဗ-၌ [၇၇]လုံး, အဋ္ဌ-၌ [၈၄]လုံး, သောဂန္ဓိက-၌ [၉၁]လုံး, ဥပ္ပလ-၌ [၉၈]လုံး, ကုမုဒ-၌ [၁၀၅]လုံး, ပဒုမ-၌ [၁၁၂]လုံး, ပုဏ္ဍရိက-၌ [၁၁၉]လုံး, ကထာန-၌ [၁၂၆]လုံး, မဟာကထာန-၌ [၁၃၃]လုံး, အသင်္ချေယျ-၌ [၁၄၀]လုံး, ဖြစ်ပါသည်။

မေး။ ။ နဟုတသင်္ချာ-၌ ၁-သင်္ချာနောင် သုညပေါင်းမည်မျှရှိသည်ကို သတိကြီးစွာထား၍ မမှားအောင် ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ။ နဟုတသင်္ချာ-၌ ၁-သင်္ချာနောင် သုညပေါင်း [၂၈]လုံးဖြစ်ပါသည်။

၃၉၆။ တေသံ ဏော လောပံ

တေသံ ပစ္စယာနံ ဏော လောပမာပဇ္ဇတေ။ ဂေါတမဿ အပစ္စံ ဂေါတမော၊ ဧဝံ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝေနတေယျော၊ အာလသျံ၊ အာရောဂျံ။

* တေသံ၊ထိုတဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းတို့၏။ဏော၊ဏအနုဗန်သည်။လောပံ၊ကျေပျောက်ခြင်းသို့။အာပဇ္ဇတေ၊ရောက်၏။ [ဝုတ္တိအနက် လွယ်ပြီ] ဂေါတမဿ၊ဂေါတမမည်သောသူ၏။ အပစ္စံ၊သားတည်း။ဂေါတမော၊ဂေါတမမည်သောသူ၏သား။ဧဝံ၊တူ။ * ဝါသိဋ္ဌော၊ဝါသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ * ဝေနတေယျော၊ဂဋ္ဌန်မ၏သား။ * အာလသျံ၊ပျင်းသောသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * အာရောဂျံ၊အနာကင်းသူ၏ဖြစ်ကြောင်း။

http://www.dhammadownload.com

➢ တေသံ+ကော+လောပံ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော လောပဝိဓိသုတ်။

➢ တေသံ-သဒ္ဒါဖြင့် ယူရမည့်ပစ္စည်းများ/ကာအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းများ။ ကာ, ကာယန, ကာန, ကောယ္ယ, ကိ, ကိက, ကာဝ, ကောရ, ကက်, ကျပစ္စည်း။

➢ ဤသုတ်ဖြင့် ကာအနုဗန်ချေရခြင်းအကျိုး။ ။ တဒ္ဓိတ်ပုဒ်နှင့် ကာအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကို သဒ္ဓိစပ်ခြင်းအကျိုးငှာ ကာအနုဗန်ကို ချေရပါသည်။

၃၉၇။ ဝိဘာဂေ ဓာစ

ဝိဘာဂတ္ထေစ ဓာပစ္စယော ဟောတိ။ ဓကေန ဝိဘာဂေန ဓကာ။ ဓဝံ ဒ္ဝိဓာ၊ တိဓာ၊ စတုဓာ၊ ပဉ္စဓာ၊ ဆဓာ။

[ဒ္ဝိဟိ၊ တိဟိ၊ စတူဟိ၊ ပဉ္စဟိ၊ ဆဟိ ဝိဘာဂေဟိ ဆဓာ]

စေတိ ကိမတ္ထံ? သောပစ္စယော ဟောတိ။ သုတ္တသော၊ ဗျဥ္ဇနသော၊ ပဒသော။ [သုတ္တေန၊ ဗျဥ္ဇနေန၊ ပဒသာ ဝိဘာဂေန ပဒသော]

* ဝိဘာဂေစ၊ဝေဖန်ခြင်း အဖို့အစုအနက်၌လည်း။ဓာစ၊ဓာပစ္စည်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ဝိဘာဂတ္ထေစ၌လည်း။ဓာပစ္စယောစ၊ဓာပစ္စည်းသည်လည်း။ဟောတိ၊ ၏။ ➢ ဓကေန၊တစ်ခုသော၊ဝိဘာဂေန၊ဝေဖန်ခြင်း အဖို့အစုဖြင့်။ဓကာ၊တစ်ခုသော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုဖြင့်။ဓဝံတူ။ * ဒ္ဝိဓာ၊နှစ်ခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုတို့ဖြင့်။ * တိဓာ၊သုံးခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုတို့ဖြင့်။ * စတုဓာ၊လေးခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုတို့ဖြင့်။ * ပဉ္စဓာ၊ငါးခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုတို့ဖြင့်။ * ဆဓာ၊ ခြောက်ခုကုန်သော ဝေဖန်ခြင်းအဖို့အစုတို့ဖြင့်။

စေတိပဒံ၊စ-ဟူသောပုဒ်သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။သောပစ္စယော၊သောပစ္စည်းသည်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။သုတ္တသော၊သုတ်, အဖို့အစုအား၊ဖြင့်။ဗျဥ္ဇနသော၊သဒ္ဒါ, အဖို့အစုအား ဖြင့်။ပဒသော၊ပုဒ် အဖို့အစုအား၊ဖြင့်။

➢ ဝိဘာဂေ+ဓာ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။

မေး။ ။ ဤသုတ်၌ သုတ်ရင်းနှင့်တကွ စသဒ္ဒါဖြင့် သက်ဝိုင်းသောပစ္စည်းများကို နေရာဌာနနှင့်တကွ ရှုပသိဒ္ဓိအလိုက္ခ ဖြေဆိုခဲ့ပါ။

ဖြေ။ ။ ဝိဘာဂေဓာစ-သုတ်ရင်းဖြင့် ဝိဘာဂအနက်၌ ဓက-စသော သဒ္ဒါသဒ္ဒါနောင် ဓာပစ္စည်း, စသဒ္ဒါဖြင့် ဓက, ဒ္ဝိသဒ္ဒါနောင် ဗျ-ပစ္စည်း, သုတ္တ-စသည်နောင် သော ပစ္စည်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဇာတနက်**။ ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး**။ ။ (ကစ္စည်းအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် သုတ္တသော-စသည်၌ သော ပစ္စည်း သက်ရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ရှုပသိဒ္ဓိအလို) စသဒ္ဒါဖြင့် ဓကရွဲ့ ဒွေရွဲ့-ပြယုဂ်တို့

http://www.dhammadownload.com

၌ ဧကသဒ္ဒါ, ဒွိသဒ္ဒါနောင် ဗ္ဗ-ပစ္စည်းသက်ရခြင်း, သုတ္တသော-စသော ပြယုဂ်၌ သုတ္တ-စသည်နောင် သောပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဓာ-ပစ္စည်းသက်နိုင်သော အနက်များ** ။ ။ ဝိဘာဂအနက်, အာကာရ-အနက်, ပကာရအနက်, အဿတ္ထိအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃၉၈။ သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရဝစနေ တူ ထာ

သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရဝစနတ္ထေ ထာပစ္စယော ဟောတိ။

သော ပကာရော တထာ၊ တံ ပကာရံ တထာ၊ တေန ပကာရေန တထာ၊ တဿ ပကာရဿ တထာ၊ တသ္မာ ပကာရာ တထာ၊ တဿ ပကာရဿ တထာ၊ တသ္မိ ပကာရေ တထာ၊ ဧဝံ ယထာ၊ သဗ္ဗထာ၊ အညထာ၊ ဣတရထာ။

တုဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? ထတ္ထာပစ္စယော ဟောတိ။ သော ပကာရော တထတ္ထာ၊ ဧဝံ ယထတ္ထာ၊ သဗ္ဗထတ္ထာ၊ အညထတ္ထာ၊ ဣတရထတ္ထာ။

* သဗ္ဗနာမေဟိသဗ္ဗနာမ်ပုဗ်တို့မှ။ပရေနောက်၌။ပကာရဝစနေပကာရသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြားအနက်၌။ထာတု၊ထာပစ္စည်းသည်လည်း။ဟောတိ၊၏။

* သဗ္ဗနာမေဟိတို့မှ။ပရေ၌။ပကာရဝစနတ္ထေ၊ပကာရသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြားအနက်၌။ထာပစ္စယော၊ထာပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

သော၊ထိုသို့သော။ပကာရော၊အထူးအပြားသည်။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြားသည်။ * တံ၊ထိုသို့သော။ပကာရံ၊အထူးအပြားကို။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြားကို။ * တေန၊ထိုသို့သော။ပကာရေန၊ဖြင့်။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြားဖြင့်။ * တဿ၊ထိုသို့သော။ပကာရဿ၊အား။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြားအား။ * တသ္မာ၊ထိုသို့သော။ပကာရာ၊မှ။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြားမှ။ * တဿ၊သော။ပကာရဿ၊၏။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြား၏။ * တသ္မိ၊သော။ပကာရေ၊၌။တထာ၊ထိုသို့သော အထူးအပြား၌။ဧဝံ၊တူ။ * ယထာ၊အကြင်သို့သော အထူးအပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] * သဗ္ဗထာ၊ခပ်သိမ်းသော အပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] အညထာ၊တစ်ပါးသော အပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] တုဂ္ဂဟဏံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ထတ္ထာပစ္စယော၊သည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * သော၊ထိုသို့သော။ပကာရော၊သည်။တထတ္ထာ၊ထိုသို့သော အပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] ဧဝံ၊တူ။ * ယထတ္ထာ၊အကြင်သို့သော အပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] * သဗ္ဗထတ္ထာ၊ခပ်သိမ်းသော အပြားသည်။[ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌။] * အညထတ္ထာ၊တစ်ပါးသော အပြားသည်။ [ကို, ဖြင့်, အား, မှ, ၏, ၌] ဣတရထတ္ထာ၊ဤမှတစ်ပါးသော အပြားသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သဗ္ဗနာမေဟိ+ပကာရဝစနေ+တု+ထာ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **သဗ္ဗနာမ, အရ။** ။ တ, ယ, သဗ္ဗ, အည, ဣတရ-သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့ကို ယူရမည်။

➢ **ထာပစ္စည်းသက်နိုင်သော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်များ။** ။ သဗ္ဗ, ဥဘယ, ဣတရ, အည, အညတရ, အညတမ, ယ, တ-သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်များဖြစ်ပါသည်။

➢ **တုသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ တုသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တုသဒ္ဒါဆိုရကျိုး။** ။ တုသဒ္ဒါဖြင့် တထတ္ထာ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ထတ္ထာပစ္စည်းသက်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။ (ကစ္စည်း+ရှု)

၃၉၉။ ကိမိမေဟိ ထံ

ကီ ဣမဣစ္စေတေဟိ ထံ ပစ္စယော ဟောတိ ပကာရဝစနတ္ထေ။

ကော ပကာရော ကထံ၊ ကံ ပကာရံ ကထံ၊ ကေန ပကာရေန ကထံ၊ ကဿ ပကာရဿ ကထံ၊ ကသ္မာ ပကာရာ ကထံ၊ ကဿ ပကာရဿ ကထံ၊ ကသ္မိံ ပကာရေ ကထံ၊ အယံ ပကာရော ဣတ္ထံ၊ ဣမံ ပကာရံ ဣတ္ထံ၊ ဣမိနာ ပကာရေန ဣတ္ထံ၊ ဣမဿ ပကာရဿ ဣတ္ထံ၊ ဣမသ္မာ ပကာရာ ဣတ္ထံ၊ ဣမဿ ပကာရဿ ဣတ္ထံ၊ ဣမသ္မိံ ပကာရေ ဣတ္ထံ။

* ကိမိမေဟိ၊ကီသဒ္ဒါ, ဣမသဒ္ဒါတို့မှ။ပရေ၊နောက်၌။ပကာရဝစနေ၊ပကာရသဒ္ဒါသည် ဟောအပ်သော အထူးအပြားအနက်၌။ထံ၊ထံပစ္စည်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ [ဝုတ္တိအနက်လွယ်ပြီ] ကော၊ဘယ်သို့သော။ပကာရော၊အထူးအပြားသည်။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားသည်။ * ကံ၊ဘယ်သို့သော။ပကာရံ၊အထူးအပြားကို။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားကို။ * ကေန၊သော၊ပကာရေန၊ဖြင့်။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားဖြင့်။ * ကဿ၊သော။ပကာရဿ၊အား။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားအား။ * ကသ္မာ၊သော။ပကာရာ၊မှ။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြားမှ။ * ကဿ၊သော။ပကာရဿ၊၏။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြား၏။ * ကသ္မိံ၊သော။ပကာရေ၊၌။ကထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြား၌။ * အယံ၊ဤသို့သော။ပကာရော၊သည်။ဣတ္ထံ၊ဤသို့သော အထူးအပြားသည်။ * ဣမံ၊သော။ပကာရံ၊ကို။ဣတ္ထံ၊ဤသို့သော အထူးအပြားကို။ * ဣမိနာ၊သော။ပကာရေန၊ဖြင့်။ဣတ္ထံ၊ဖြင့်။ * ဣမဿ၊သော။ပကာရဿ၊အား။ဣတ္ထံ၊အား * ဣမသ္မာ၊သော။ပကာရာ၊မှ။ဣတ္ထံ၊မှ။ * ဣမဿ၊သော။ပကာရဿ၊၏။ဣတ္ထံ၊၏။ * ဣမသ္မိံ၊သော။ပကာရေ၊အထူးအပြား၌။ဣတ္ထံ၊ဘယ်သို့သော အထူးအပြား၌။

➢ **ကိမိမေဟိ+ [ကီ+ဣမေဟိ]+ထံ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော ပစ္စယဝိဓိသုတ်။**

➢ **ထံ-ဟု သုတ်ခွဲ၍တည်ရကျိုး။** ။ ထံ-ဟူသော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် ဗဟူဟိ ပကာရေဟိ ဗဟုတ္ထံ-ပြယုဂ်၌ ဗဟုသဒ္ဒါနောင် ထံပစ္စည်းသက်နိုင်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **အဗျယတဒ္ဓိတ်၌ စီရင်သောသုတ်များ-** ၃၉၇/၃၉၈/၃၉၉+၃-သုတ်။

➢ **အဗျယတဒ္ဓိတ်-၌သက်သောသုတ်နှင့် ပစ္စည်းများ။** ။ ၁။ ဧကာဒိတော သကိဿ ကွတ္တုံ-သုတ်ဖြင့် ကွတ္တုံပစ္စည်း, ၂။ ဝိဘာဂေဓာစ-သုတ်ဖြင့် ဓာပစ္စည်း, ၎င်းသုတ် စသဒ္ဒါဖြင့် [ကစ္စည်းအလို] သောပစ္စည်း, [ရူပသိဒ္ဓိအလို] ဇ္ဇပစ္စည်း, သောပစ္စည်း, ၃။ သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရဝစနေတုထာ-သုတ်ဖြင့် ထာပစ္စည်း, ၎င်းသုတ် တုသဒ္ဒါဖြင့် ထတ္တာပစ္စည်း, ၄။ ကိမိမေဟိ ထံ-သုတ်ဖြင့် ထံပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **လိင် ၃-ပါး/ဝိဘတ် ၇-သွယ်တို့ကြောင့် ရှပ်အနေအထား ဓပျက်ပြားသော ပစ္စည်းများ။** ။ ဓာ, သော, ထာ, ထတ္ထာ, ထံပစ္စည်းတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အဗျယပစ္စည်းများ သက်နိုင်သောအနက်။** ။ ဓာပစ္စည်းသည် ဝိဘာဂအနက်, အာကာရအနက်, ပကာရအနက်, အဿတ္ထိအနက်တို့၌ သက်ပါသည်။ ဇ္ဇပစ္စည်းသည် ကရောတိအနက်၌ သက်ပါသည်။ သောပစ္စည်းသည် ဝိဘာဂအနက်၌ သက်ပါသည်။ ထာ, ထတ္ထာ, ထံ-ပစ္စည်းတို့သည် ပကာရအနက်၌ သက်ပါသည်။

➢ **ဓာ-စသော ပစ္စည်းဆုံးသောပုဒ်နောင် ဝိဘတ်သက်ရခြင်းအကြောင်း။** အဗျယတဒ္ဓိတ်ဖြစ်သောကြောင့် ဝိဘတ်သက်ရပါသည်။

➢ **အဗျယတဒ္ဓိတ် ခေါ်ပုံ။** ။ လိင်ကြောင့် ရုပ်ပြောင်းလဲထူးခြားမှု မရှိသောကြောင့် အဗျယတဒ္ဓိတ်-ဟု ခေါ်ပါသည်။

မေး။ ။ နာမ်ပဉ္စမပိုင်းလာ တွာဒိပစ္စည်းများကို အဘယ်တဒ္ဓိတ်၌ သွင်းယူရမည်ကို ရေးခဲ့ပါ။ ➢ **အဗျယတဒ္ဓိတ်-၌ သွင်းယူရမည့် ပစ္စည်းများ**

ဖြေ။ ။ ကွစိတော ပဉ္စမျတ္ထေ-စသော သုတ်တို့ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော တော-အစ, ဒါနိပစ္စည်း အဆုံးရှိသော ပစ္စည်းတို့ကို အဗျယတဒ္ဓိတ်-၌ သွင်းယူရပါမည်။

၄၀၀။ ဝုဒ္ဓါဒိသရဿဝါ သံယောဂန္တဿ သဏေစ

အာဒိသရဿဝါ အသံယောဂန္တဿ အာဒိဗျဥ္ဇနဿဝါ သရဿ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ သဏကာရကေ ပစ္စယေ ပရေ။

အာဘိဓမ္မိကော၊ ဝေနတေယျော၊ ဝါသိဋ္ဌော၊ အာလသျံ၊ အာရောဂျံ။

အသံယောဂန္တဿေတိ ကိမတ္ထံ? ဘဂ္ဂဝေါ၊ မန္တေယျော၊ ကုန္တေယျော။

* သဏေ၊ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်။အသံယောဂန္တဿ၊သံယုဂ်အဆုံး မရှိသော။အာဒိသရဿဝါ၊အစသရ၏၎င်း။အာဒိဗျဥ္ဇနဿဝါ၊အစဗျည်း၏အစိတ်၏၎င်း။ ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိသည်။စ၊အချို့။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

(ရူပသိဒ္ဓိ-အလို) [ဝါ-သဒ္ဒါကို အတ္ထန္တရဝိကပ်ကြံ၍ သုတ်ကိုအနက်ပေးပုံ] အသံယောဂန္တဿ၊သံယုဂ်အနီးမရှိသော။အာဒိသရဿဝါ၊အစဖြစ်သော သရ၏

http://www.dhammadownload.com

လည်း။သဏေ၊ဏ-အက္ခရာ အစဉ်ဖွဲ့သော ပစ္စည်းကြောင့်။ဝုဒ္ဓိစ၊ဝုဒ္ဓိသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ (တစ်နည်း) [ဝါသဒ္ဓါကို ဝဝတ္တိတဝိဘာသာကြံ၍ သုတ်ကို အနတ်ပေးပုံ] အသံယောဂန္တဿ၊သံယုဂ်အနိုးမရှိသော။အာဒိသရဿ၊ပဏတိဖြစ်သော လိင်၏ သရတို့တွင် အစသရ၏။သဏေ၊ဏ-အက္ခရာ အစဉ်ဖွဲ့သော ပစ္စည်းကြောင့်။ဝုဒ္ဓိစ၊ဝုဒ္ဓိသည်လည်း။ဝါ၊၁ဝတ္တိတဝိဘာသာအားဖြင့်။ဟောတိ၊၏။ (ရူ-ဂဏ္ဌိ-ဒု၊၁၁)

* ပရေ၊သော။သဏကာရကေ၊ဏအက္ခရာ အနုဗန်ရှိသော။ပစ္စယေ၊ပစ္စည်းကြောင့်။အသံယောဂန္တဿ၊သော။အာဒိသရဿဝါ၊၎င်း။အာဒိ ဗျဉ္ဇနဿ၊အစဖြစ်သော ဗျည်း၏။သရန္တဿဝါ၊အစိတ်သရ၏၎င်း။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ အာဘိဓမ္မိကော၊အဘိဓမ္မာကို သိမြင်တတ်သောဆရာ။ * ဝေနတေယျော၊ ဂဋ္ဌန်မ၏သား။ * ဝါသိဋ္ဌော၊ဝါသိဋ္ဌရသေ့၏သား။ * အာလသျံ၊ပျင်းသောသူ၏ အဖြစ်။ * အာရောဂျံ၊အနာကင်းသူ၏အဖြစ်။အသံယောဂန္တဿေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ ဘဂ္ဂဝေါ၊ဘဂ္ဂါမည်သောသူ၏သား။မဓန္တယျော၊မန္တီမည်သော မိန်းမ၏သား။ကုန္တေ ယျော၊ကုန္တီ မည်သော မိန်း၏သား။

➢ ဝုဒ္ဓိ+အာဒိသရဿ+ဝါ+အသံယောဂန္တဿ+သဏေ+စ-ဟု (၆)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။

➢ ဤသုတ်အစီအရင်တို သိစေသော ဝိဂျင်ပရိဘာသာသုတ်။ ။ အာယုဝဏ္ဏာနဉ္စာ ယောဝုဒ္ဓိသုတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝုဒ္ဓိပြုရာဌာန/ဝိသယ။ ။ ဏအနုဗန်ပစ္စည်းနှောင်းရာ, သံယုဂ်အဆုံးလည်း မရှိရာဖြစ်ပါသည်။ (ဝါ) ဝုဒ္ဓါဒိသရဿ ဝါ သံယောဂန္တဿ-သုတ်ကို ထောက်၍ သံယုဂ် အဆုံးမရှိသော ဓာတ်၏ အစသရနှင့် အစဗျည်း၏ အစိတ်သရတို့ကို ဝုဒ္ဓိပြုရပါမည်။

➢ ဝုဒ္ဓိဖြစ်သော သရ။ ။ အယုဝဏ္ဏာနဉ္စာယော ဝုဒ္ဓိ-သုတ်ကိုထောက်၍ အာ, ဧ, ဩ-သရတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ ဝုဒ္ဓိ, အရ။ ။ အာဝုဒ္ဓိ, ဧဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိ-တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ အာဒိသရဿ, အရ။ ။ လိင်ဓာတ်၏အစဖြစ်သော အသရ, ဣသရ, ဤသရ ဥသရ, ဦသရ-ငါးလုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➢ သံယောဂ-အရ ။ ။ ဘဂ္ဂဝေါ-ဝယ် သရတစ်လုံးတည်း၌ တွဲစပ်၍နေသော ဂ-ဗျည်းနှစ်လုံး ဖြစ်ပါသည်။

➢ သံယောဂန္တ, အရ။ ။ ဘဂ္ဂဝေါ-၌ ဂဗျည်းနှစ်လုံး အဆုံးရှိသော ရှေ့ ဘ-ဗျည်း၏ အစိတ်ဖြစ်သော အသရဖြစ်ပါသည်။

➢ ဏ, အရ။ ။ ဏအနုဗန် ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **သဏေ, အရ။** ။ ဏအနုဗန်ရှိသော ဏ, ဏာယန, ဏာန, ဏေယျ, ဏိ, ဏိက, ဏဝ, ဏေရ, ကဏ်, ဏျ-စသောပစ္စည်များ ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝါသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဝုဒ္ဓိပြုရမည့်အစီအစဉ်/ဝါသဒ္ဒါဖြင့် ပြအပ်သော ဝိဓိသုံးပါး။** ။ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝါသိဌ-စသည်၌ အမြဲဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း နိစ္စဝိဓိ, ဩဋ္ဌမ္ပိက-စသည်တို့၌ ရံခါဝုဒ္ဓိပြုရခြင်း အနိစ္စဝိဓိ, နီလ, ပီတ-စသော ဂုဏ နာမ်တို့၌ လုံးဝ ဝုဒ္ဓိ-မပြုရခြင်း အသန္တဝိဓိကို ပြပါသည်။

➢ **ဝါသိဌောနှင့်ဩဋ္ဌမ္ပိကောတို့၏ ဝုဒ္ဓိပြုပုံ ထူးခြားပုံ။** ။ ဝုဒ္ဓါဒိသရဿဝါသံယောဂန္တဿ သဏေစ-သုတ်၌ ဝါသဒ္ဒါသည် ဝဝတ္ထိတ ဝိဘာသာအနက်ရှိသောကြောင့် ဝါသိဌော-၌ ဝ-၏အစိတ်အသရကို အမြဲဝုဒ္ဓိပြုရပါသည်။ ဩဋ္ဌမ္ပိကော-၌ ဥ-သရကို ရံခါသာ ဝုဒ္ဓိပြုရပါသည်။ ဤသို့ ထူးပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် နိဝတ္တာပနာ ဝဓာဏရအနက်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါဆိုရကျိုး/စသဒ္ဒါ၏ အဝဓာရဏဖြစ်ပုံ။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် နီလံ, ပီတံ-စသည်၌ ဝုဒ္ဓိ-အပြုကို နစ်စေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

၄၀၁။ မာယူနမာဂမော ဌာနေ

ဣ ဥ ဣစ္ဆေတေသံ အာဒိဘူတာနံ မာ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ၊ တေသုစ ဇ ဩ ဝုဒ္ဓါဂမော ဟောတိ ဌာနေ။ ဗျာကရဏမဓိတေ ဝေယျာကရဏိကော၊ ဈာယ မဓိတေ နေယျာယိကော၊ ဗျာဝစ္ဆဿ အပစ္စံ ဝေယျဝစ္ဆော၊ ဒ္ဓါရေ နိယုတ္တော ဒေါဝါရိကော။

* ဌာနေ၊သင့်လျော်သောအကြောင်းသည်။သတိ၊ရှိလတ်သော်။သဏေ၊ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်။အသံယောဂန္တာနံ၊သံယုဂ်အဆုံး မရှိကုန်သော။အာဒိဘူတာနံ၊ အစဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သော။ယူနံ၊ဣ, ဥ-တို့၏။ဝုဒ္ဓိ၊ဧဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိပြုသည်။မာဟောတိ၊မဖြစ်။ တတြ၊ထိုဝုဒ္ဓိအရာ၌။အာဂမော၊ဧဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိ လာခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဌာနေ၊သည်။ (ပ) အာဒိဘူတာနံ၊ကုန်သော။ဣ ဥဣစ္ဆေတေသံ၊ဣ, ဥ-တို့၏။ ဝုဒ္ဓိ၊သည်။မာဟောတိ၊မဖြစ်။တေသုစ၊ထိုဝုဒ္ဓိအရာတို့၌လည်း။ဧဩဝုဒ္ဓါဂမော၊ဧဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိ လာခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

ဗျာကရဏံ၊ရုပ်ပြီးစီရင်သော ဗျာကရုဏ်းကျမ်းကို။အဓိတေ၊သိမြင်တတ်သည်တည်း။ဝေယျာကရဏိကော၊ဗျာကရုဏ်းကျမ်းကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဈာယံ၊ နည်းကို။အဓိတေ၊တည်း။နေယျာယိကော၊နည်းကို သိမြင်တတ်သူ။ * ဗျာဝစ္ဆဿ၊ ဗျာဝစ္ဆမည်သောသူ၏။အပစ္စံ၊သားတည်း။ဝေယျဝစ္ဆော၊ဗျာဝစ္ဆမည်သောသူ၏သား။ * ဒ္ဓါရေ၊တံခါး၌။နိယုတ္တော၊တိုက်တွန်းစေခိုင်းအပ်၏။ဒေါဝါရိကော၊တံခါးစောင့် ဒရဝမ်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **မာ+ယူနံ+အာဂမော+ဌာနေ-ဟု (၄)ပုဒ် ပဋိသေဓဝိဓိ/အာဂမဝိဓိသုတ်။**
[ပဋိသေဓ-အာဂမ အစီအရင်နှစ်မျိုး ပါဝင်သောသုတ်။]

➢ **ဌာန, အရ ။** ဣအက္ခရာ, ဥအက္ခရာတို့၏ အပြုဖြစ်သော ယအက္ခရာ, ဝအက္ခရာတို့၏ ရှေ့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဇ, ဩ-ဝုဒ္ဓိလာရာ ဌာန/ဝိသယ ။ ။** သုတ်၌ ဌာနေ-ဟုဆိုသောကြောင့် ဣ, ဥ-တို့၏ အာဒေသဖြစ်သော ယ, ဝ-တို့၏ ရှေ့၌သာလျှင် ဇ, ဩလာရပါသည်။

➢ **ဌာနေသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရကျိုး ။ ။** ဣဝဏ္ဏော ယံနဝါ, ဝမောဒု ဒန္တာနံ-သုတ်တို့ဖြင့် စီရင်အပ်သော ယအက္ခရာ, ဝအက္ခရာတို့၏ ရှေ့၌သာ ဇဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိ လာရ၏ဟု ပြရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **ဤသုတ်၏ ဝိဓိအမျိုးအစား။ ။** မာယူနံပါဠ်ဖြင့် ဣ, ဥတို့၏ ဇ, ဩအပြုတို့ကို တားမြစ်၍ အာဂမောဖြင့် ဇဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိလာဟု စီရင်သောကြောင့် ပဋိသေဓဝိဓိ, အာဂမ ဝိဓိဖြစ်ပါသည်။

၄၀၂။ အာတ္တဥ

ဣ ဥ ဣစွေတေသံ အာတ္တဥ ဟောတိ, ရိကာရာဂမောစ ဌာနေ။

ဣသိဿ ဘာဝေါ အာရိသျံ၊ ဣဏဿ ဘာဝေါ အာဏျံ၊ ဥသဘဿ ဘာဝေါ အာသဘံ၊ ဥဇုနော ဘာဝေါ အဇ္ဇဝံ၊ ဣစွေဝမာဒိ ယောဇေတဗ္ဗာ။

ယူနမိတိ ကိမတ္ထံ? အပါယေသု ဇာတော အာပါယိကော။ ဌာနေတိ ကိမတ္ထံ? ဝေမတိကော၊ ဩပနယိကော၊ ဩပမာယိကော၊ ဩပါယိကော။

[ဝိမတိယာ နိယုတ္တော ဝေမတိကော၊ ဥပနယေ နိယုတ္တော ဩပနယိကော၊ ဥပမာယ နိယုတ္တော ဩပမာယိကော၊ ဥပါယေ နိယုတ္တော ဩပါယိကော]

* ဌာနေ၊သင့်လျော်ရာဌာန၌။သဏေ၊ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းကြောင့်။ယူနံ၊ဣ အက္ခရာ, ဥ အက္ခရာတို့၏။အာတ္တံ၊အာ-အဖြစ်သည်၎င်း။ရိကာရာဂမောစ၊ရိ အက္ခရာ လာသည်၎င်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဌာနေ၊သင့်လျော်ရာဌာန၌။ဣဥဣစွေတေသံ၊ဣ, ဥ-တို့၏။အာတ္တဥ၊အာ အဖြစ်သည်၎င်း။ရိကာရာဂမောစ၊ရိအက္ခရာလာသည်၎င်း။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

* ဣသိဿ၊ရသေ့၏။ဘာဝေါ၊ဖြစ်ကြောင်းတည်း။**အာရိသျံ**၊ရသေ့၏ဖြစ်ကြောင်း။ * ဣဏဿ၊မြီကြွေး၏။ဘာဝေါ၊တည်း။**အာဏျံ**၊မြီကြွေး၏ဖြစ်ကြောင်း။ * ဥသဘဿ၊ နွားလား, ဥသဘအတူ ရဲရင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ဘာဝေါ၊တည်း။**အာသဘံ**၊ နွားလား, ဥသဘအတူ ရဲရင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ဖြစ်ကြောင်း။ * ဥဇုနော၊ ဖြောင့်မတ်သည်၏။ဘာဝေါ၊တည်း။**အဇ္ဇဝံ**၊ဖြောင့်မတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း။ဣစွေဝမာဒိ၊

http://www.dhammadownload.com

ဤသို့စသည်တို့ကို။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ယူနမိတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ * အပါယေသု၊အပါယ်ဘုံတို့၌။ဇာတော၊ဖြစ်သည်တည်း။အာပါယိကော၊အပါယ်ဘုံ၌ဖြစ်သည်။ဌာနေတိပဒံ၊သည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ * ဝေမတိကော၊ယုံမှားခြင်း၌ ယှဉ်သည်။ * ဩပနယိကော၊ကပ်၍ ဆောင်ခြင်း၌ယှဉ်သည်။ * ဩပမာယိကော၊ဥပမာ၌ယှဉ်သည်။ * ဩပါယိကော၊အကြောင်းဥပါယ်၌ယှဉ်သည်။

➢ **အာတ္ထံ+စ-ဟု (၂)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိ/အာဂမဝိဓိသုတ်။**

မေး။ ။ မာယူန မာဂမောဌာနေ-သုတ်မှ အာတ္တာ၌-သုတ်သို့ လိုက်လာသော ဌာနသဒ္ဒါ၏ သတ်မှတ်ချက်ကို ရှုပသိဒ္ဓိကျမ်းလာအတိုင်း ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ။ ။ ဌာနသဒ္ဒါလိုက်လာခြင်းကြောင့် ဣသိ, ဥသဘ, ဥဇု-စသည်တို့၏ ဣ, ဥ-တို့ကိုသာ အာပြုရမည်။ဣသိသဒ္ဒါတစ်ခုတည်းအတွက် အာ-အပြု၏အခြားမဲ့၌သာ ရိအက္ခရာ လာရပါသည်။

➢ **အာပြုရမည့် ဣ, ဥ (ဝါ) အာပြုရာ ဌာန/ဝိသယ။** ။ မာယူနမာဂမော ဌာနေသုတ်မှ ဌာနသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ဣသိ, ဥသဘ, ဥဇု-စသည်တို့၏ ဣ, ဥ-တို့ကိုသာ အာပြုရပါမည်။

➢ **ရိအက္ခရာ လာရာဌာန/ဝိသယ။** ။ ဌာနသဒ္ဒါလိုက်လာသောကြောင့် ဣသိသဒ္ဒါ၏ အာ-အဖြစ်၏ အခြားမဲ့၌ ရိအက္ခရာ လာရပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမုစ္စည်းအနက် ရှိပါသည်။

➢ **စသဒ္ဒါ ဆိုရကျိုး။** ။ စသဒ္ဒါဖြင့် အာရိသ့-၌ ရိအက္ခရာ လာရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။

➢ **အာပြုရာဖြစ်သော ဌာန၏အရ။** ။ ဣသိ, ဥသဘ, ဥဇု-စသော သဒ္ဒါတို့၏ အစသရ၏ ဝုဒ္ဓိအပြုကို တားမြစ်သင့်သော အရာဌာနဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဣ, ဥ-ကို အာပြုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဝုဒ္ဓါဒိသရဿဝါ သံယောဂန္တဿ သဏ္ဍေစသုတ်ဖြင့် ဧဝုဒ္ဓိ, ဩဝုဒ္ဓိပြုခြင်းကို တားမြစ်လိုသောကြောင့် ဣ, ဥ-ကို အာပြုသည်။

➢ **ဤသုတ်က တားမြစ်သောသုတ်။** ။ ဝုဒ္ဓါဒိသရဿဝါ သံယောဂန္တဿ သဏ္ဍေစ။

➢ **နိဗိတ်, အရ။** ။ ဏအနုဗန်ရှိသော ပစ္စည်းများဖြစ်ပါသည်။

➢ **ကာရီ, အရ။** ။သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော အစဖြစ်၍ဖြစ်သော ဣ, ဥဖြစ်ပါသည်။

၄၀၃။ ကွစာဒိမလ္လုတ္ထရာနံ ဒီဃရဿာ ပစ္ဆာယေသုစ

ကွစိ အာဒိမလ္လ ဥတ္တရဏ္ဍေတေသံ ဒီဃရဿာ ဟောန္တိ ပစ္ဆာယေသုစ အပစ္ဆာယေသုစ။

အာဒိဒီယော တာဝ- ပါကာရော၊ နိဝါရော၊ ပါသာဒေါ၊ ပါကဋော၊ ပါတိမောက္ခော၊ ပါဠိကာဒေါ၊ ဣဏ္ဍေဝမာဒိ။

http://www.dhammadownload.com

မဇ္ဇေ ဒီယော တာဝ- အင်္ဂမာဂဓိကော၊ ဩရဗ္ဗမာဂဝိကော ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဥတ္တရ ဒီယော တာဝ- ခန္တီ ပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ၊ အဥ္ဇနာ ဂိရီ၊ ကောဋရာ ဝနံ၊ အင်္ဂုလီ ဣစ္စေဝမာဒိ။ **အာဒိ ရဿော တာဝ-** ပဂေဝ ဣစ္စေဝမာဒိ။

မဇ္ဇေ ရဿော တာဝ- သုမေဓသော သုဝဏ္ဏဓရေဟိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဥတ္တရ ရဿော တာဝ- ဘောဝါဒိနာမသော် ဟောတိ၊ ယထာဘာဝိဂုဏေန သော ဣစ္စေဝမာဒိ။ **အညေပိ** ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန ယောဇေတဗ္ဗာ။

စဂ္ဂဟဏေန အပစ္စယေသုစာတိ အတ္ထံ သမုစ္စေတိ။

* ပစ္စယေသုစ၊ပစ္စည်းတို့ကြောင့်လည်း။အာဒိမဇ္ဇျတ္တရာနံ၊အစ, အလယ်, အဆုံးသရတို့၏။ကွစိ၊အချို့သောပုံစံ၌။ဒီယရဿာ၊ဒီယပြု, ရဿပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ကုန်၏။

* ပစ္စယေသုစ၊ပစ္စည်းတို့ကြောင့်ဌင်း။အပစ္စယေသုစ၊ပစ္စည်းမနှောင်းရာတို့၌ဌင်း။ အာဒိမဇ္ဇဥတ္တရဣစ္စေတေသံ၊အစ, အလယ်, အဆုံးသရတို့၏။ကွစိ၊အချို့သောပုံစံ၌။ ဒီယရဿာ၊ဒီယပြု, ရဿပြုတို့သည်။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

အာဒိဒီယော၊အစဒီယကို။တာဝ၊မဇ္ဇေ ဒီယတို့၏ ရှေ့ဦးစွာဆိုအံ့။ * ပါကာရော၊ တံတိုင်း။ * နီဝါရော၊ကြိတ်စပါး။ * ပါသာဒေါ၊ပြဿာဒ်။ * ပါကဋော၊ထင်ရှားသည်။ * ပါတိမောက္ခော၊အလွန်မြတ်သည်။ * ပါဋိကခေါ်၊အလိုရှိသည်။ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့ အစရှိသည်တို့တည်း။ ➢ **မဇ္ဇေဒီယော**၊အလယ်၌ဒီယကို။တာဝ၊ဥတ္တရဒီယတို့၏ ရှေ့ဦးစွာဆိုအံ့။ * အင်္ဂမာဂဓိကော၊အင်္ဂတိုင်း, မာဂဓတိုင်းတို့၌ပေါက်ဖွား အစိုးရနေထိုင်သူ။ * ဩရဗ္ဗမာဂဝိကော၊ဆိတ်, သားကောင်တို့ကို သတ်၍ အသက်မွေးတတ်သူ။ဣစ္စေမာဒိ၊ တို့တည်း။ ➢ **ဥတ္တရဒီယော**၊အဆုံးဒီယကို။တာဝ၊မဆိုရသေးသော ပုံစံတို့၏ ရှေ့ဦးစွာ ဆိုအံ့။ * တိတိက္ခာ၊တိတိက္ခာ-ဟု ဆိုအပ်သော။ခန္တီ၊သည်းခံခြင်းသည်။ပရမံ၊မြတ်သော။ တပေါ၊အကျင့်တည်း။ * အဥ္ဇနာ ဂိရီ၊မျက်စဉ်းတောင့်။ * ကောဋရာ၊အခေါင်းရှိသော။ ဝနံ၊သစ်တော။ * အင်္ဂုလီ၊လက်ချောင်း။ဣစ္စေဝမာဒိ၊တို့တည်း။ ➢ **အာဒိရဿော**၊အစ ရဿကို။တာဝ၊မဇ္ဇေ ရဿတို့၏ ရှေ့ဦးစွာဆိုအံ့။ * ပဂေဝ၊ရှေးကဦးသာလျှင်။ဣစ္စေဝ မာဒိ၊တို့တည်း။ ➢ **မဇ္ဇေ ရဿော**၊အလယ်ရဿကို။တာဝ၊ဥတ္တရ ရဿတို့၏ ရှေ့ဦးစွာ ဆိုအံ့။ * သုမေဓသော၊ကောင်းသောပညာရှိသသူ။ * သုဝဏ္ဏဓရေဟိ၊ရွှေရည် အယဉ်တို့ ဖြင့်။ဣစ္စေဝမာဒိ၊တို့တည်း။ ➢ **ဥတ္တရ ရဿော**၊နောက်ရဿကို။တာဝ၊မဆိုသေးသော ပုံစံတို့၏ ရှေ့ဦးစွာဆိုအံ့။ * သော၊ထိုပုဏ္ဏားသည်။နာမသော၊အမည်အားဖြင့်။ဘောဝါ ဒိ၊ဘောဝါဒိအမည်ရှိသည်။ဟောတိ၊၏။ဂုဏေန၊ဂုဏ်အားဖြင့်။ယထာဘာဝိ၊ယထာဘာဝိ မည်၏။ * အညေပိ၊တစ်ပါးသော ပုံစံတို့ကိုလည်း။ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန၊အကြင် အကြင် ဇိနဝစနတို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

http://www.dhammadownload.com

စဂ္ဂဟဏောန၊စသဒ္ဒါဖြင့်။အပစ္စယေသုစာတိ အတ္ထံ၊အပစ္စယေသုစဟူသော အနက်ကို။သမုစ္စေတိ၊ပေါင်း၏။

➢ **ကုစိ+အာဒိမဏ္ဍူတ္တရာနံ+ဒီယရဿာ+ပစ္စယေသု+စ-ဟု (၅)ပုဒ်ရှိသော အာဒေသဝိဓိသုတ်။**

➢ **ပစ္စယ, အရ။** ။ ကပစ္စည်း, တာပစ္စည်း-စသည်တို့ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဒီယပြုပုံ အစီအစဉ်။** ။ ပါကဋ္ဌ, အနုပယာတ-စသည်တို့၌ဝင်း, မခုဝ-စသည်တို့၌ဝင်း, ပါဟူသောအစ, နုဟူသောအလယ်, ဝါဟူသော အဆုံးသရတို့ကို ဒီယပြုရမည်

➢ **ရဿပြုပုံ အစီအစဉ်။** ။ အဇ္ဈဝသဒ္ဒါ, ဣတ္ထိရူပ-စသော သဒ္ဒါတို့၌ဝင်း, ကပစ္စည်း, တာပစ္စည်း-စသည်တို့ကြောင့်ဝင်း, အဇ္ဈံ-၌ အာဟူသောအစ, ဣတ္ထိရူပံ-၌ ထိုဟူသောအလယ်, ဗဟုနဒိက သစ္ဆဝါဖိတာ-၌ ဒီဟူသော အဆုံးသရတို့ကို ရဿပြုရပါမည်။

၄၀၄။ တေသု ဝုဒ္ဓိ လောပါဂမ ဝိကာရ ဝိပရီတာဒေသာစ

တေသု အာဒိမဏ္ဍူတ္တရေသု ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန ကုစိ ဝုဒ္ဓိ ဟောတိ၊ ကုစိ လောပေါ ဟောတိ၊ ကုစိ အာဂမော ဟောတိ၊ ကုစိ ဝိကာရော ဟောတိ၊ ကုစိ ဝိပရီတော ဟောတိ၊ ကုစိ အာဒေသော ဟောတိ။

* တေသု၊ထိုအစ, အလယ်, အဆုံးတို့၌။ဝုဒ္ဓိလောပါဂမ ဝိကာရ ဝိပရီတာဒေသာစ၊ဝုဒ္ဓိပြုခြင်း, ကျေခြင်း, လာခြင်း, ဖောက်ပြန်ခြင်း, ဆန့်ကျင်သောဖြစ်ခြင်း, ဝဏ္ဏတစ်ပါး ပြုခြင်းတို့သည်လည်း။ကုစိအချို့သောပုံစံ၌။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။

* တေသု အာဒိမဏ္ဍူတ္တရေသု၊တို့၌။ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန၊အကြင်အကြင် ဇိနဝစနတို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ကုစိ၊၌။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိပြုသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကုစိ၊၌။ လောပေါ၊ကျေခြင်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * ကုစိ၊၌။အာဂမော၊လာခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကုစိ၊၌။ဝိကာရော၊ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊၏။ * ကုစိ၊အချို့သောပုံစံ၌။ ဝိပရီတော၊ဆန့်ကျင်သောဖြစ်ခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။ * ကုစိ၊အချို့သောပုံစံ၌။ အာဒေသော၊ဝဏ္ဏတစ်ပါးပြုခြင်းသည်။ဟောတိ၊ဖြစ်၏။

➢ **အာဒိ ဝုဒ္ဓိ တာဝ- အာဘိဓမ္မိကော၊ ဝေနတေယျော၊ ဣန္ဒွေဝမာဒို့**

မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိ တာဝ- သုခသေသံ့၊ သုခကာရိ ဒါန်း၊ သုခကာရိ သီလံ၊ ဣန္ဒွေဝ မာဒိ။ ဥတ္တရ ဝုဒ္ဓိ တာဝ- ကာလိင်္ဂေါ။ မာဂမိကော၊ ပစ္စက္ခဓမ္မော ဣန္ဒွေဝမာဒိ။

အာဒိဝုဒ္ဓိ၊အစဝုဒ္ဓိကို။တာဝ၊မဇ္ဈေ ဝုဒ္ဓိတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုဟု့။ * အာဘိဓမ္မိကော၊ အာဘိဓမ္မောကို သိမြင်တတ်သော ဆရာ။ * ဝေနတေယျော၊ဂဠုန်မင်းသား။

http://www.dhammadownload.com

မဗ္ဗေဝုဒ္ဓိ၊အလယ်ဝုဒ္ဓိကို။တာဝ၊ဥတ္တရ ဝုဒ္ဓိတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * သုခသေသို့၊ ချမ်းသာစွာ အိပ်ခြင်း။ * သုခကာရိ၊ချမ်းသာကိုပြုတတ်သော။ဒါန်၊အလျှူ။ * သုခကာရိ ချမ်းသာကိုပြုတတ်သော။သီလဲ၊သီလ။ ➤ **ဥတ္တရဝုဒ္ဓိ**၊အဆုံးဝုဒ္ဓိကို။တာဝ၊မဆိုရသေးသော ပုံစံတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ကာလိင်္ဂေါ၊ကလိင်္ဂတိုင်းကို အစိုးရသသူ။ * ပစ္စက္ခ ဓမ္မာ၊မျက်မှောက်ပြုအပ်သော တရားရှိသသူ။ကျွစွေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့တည်း။

➤ **အာဒိလောပေါ ထာဝ-** တာလီသဲ ကျွစွေဝမာဒိ။ **မဗ္ဗေလောပေါ တာဝ-** ကတ္တုကာမော၊ ကုမ္ဘကာရပုတ္တော၊ ဝေဒလ္လံ ကျွစွေဝမာဒိ။

ဥတ္တရလောပေါ တာဝ- ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ ကျွစွေဝမာဒိ။

အာဒိလောပေါ၊အစကျေခြင်းကို။တာဝ၊မဗ္ဗေ လောပတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * တာလီသဲ၊လေးဆယ်။➤ **မဗ္ဗေလောပေါ**၊အလယ်ကျေခြင်းကို။တာဝ၊ဥတ္တရလောပ တို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ကတ္တုကာမော၊ပြုလိုသသူ။ * ကုမ္ဘကာရပုတ္တော၊အိုးထိန်းသည် ၏သား။ * ဝေဒလ္လံ၊နှစ်သက်ခြင်းကို မှီသည်။ ➤ **ဥတ္တရလောပေါ**၊နောက်ကျေခြင်းကို။ တာဝ၊မဆိုရသေးသော ပုံစံတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ဘိက္ခု၊ရဟန်းယောကျ်ား။ * ဘိက္ခုနီ၊ရဟန်းမိန်းမ။ကျွစွေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့တည်း။

➤ **အာဒိအာဂမော တာဝ-** ဝုတ္တော ဘဂဝတာ ကျွစွေဝမာဒိ။

မဗ္ဗေအာဂမော တာဝ- သသီလဝါ၊ သပညဝါ ကျွစွေဝမာဒိ။

ဥတ္တရအာဂမော တာဝ- ဝေဒလ္လံ ကျွစွေဝမာဒိ။

အာဒိအာဂမော၊အစလာခြင်းကို။တာဝ၊မဗ္ဗေ အာဂမတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ဘဂဝတာ၊မြတ်စွာဘုရားသည်။ဝုတ္တော၊ဆိုအပ်၏။➤ **မဗ္ဗေအာဂမော**၊အလယ်လာခြင်း ကို။တာဝ၊ဥတ္တရာဂမတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * သသီလဝါ-သော+သီလဝါ၊သော၊ထိုသူ သည်။သီလဝါ၊သီလရှိ၏။ * သောထိုသူသည်။ပညဝါ၊ပညာရှိ၏။ ➤ **ဥတ္တရအာဂမော**၊ အဆုံးလာခြင်းကို။တာဝ၊မဆိုရသေးသော ပုံစံတို့၏ ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ဝေဒလ္လံ၊နှစ်သက် ခြင်းကို မှီသည်။ကျွစွေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့တည်း။

အာဒိဝိကာရော တာဝ- အာရိသ့ဲ၊ အာဏ့ဲ၊ အာသဘံ၊ အဇ္ဇဝံ ကျွစွေဝမာဒိ။

မဗ္ဗေဝိကာရော တာဝ- ဝရာရိသ့ဲ၊ ပရာရိသ့ဲ ကျွစွေဝမာဒိ။

ဥတ္တရဝိကာရော တာဝ- ယာနိ၊ တာနိ၊ သုခါနိ ကျွစွေဝမာဒိ။

အာဒိဝိကာရော၊အစဖောက်ပြန်ခြင်းကို။တာဝ၊ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * အာရိသ့ဲ၊ရသေ့ ၏ဖြစ်ကြောင်း။ * အာဏ့ဲ၊မြို့ကြွေး၏ဖြစ်ကြောင်း။ * အာသဘံ၊နွားလား ဥသဘအတူ ရဲရင့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဖြစ်ကြောင်း။* အဇ္ဇဝံ၊ဖြောင့်မတ်သူ၏ဖြစ်ကြောင်း

http://www.dhammadownload.com

➢ **မဇ္ဇေ ဝိတာရော၊အလယ်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။**တာဝ၊ရှေးဦးစွာဆိုအံ့။ * ဝရာရိသျံ၊မြတ်သော ရသေ့၏ဖြစ်ကြောင်း။ * ပရာရိသျံ၊တစ်ပါးသော ရသေ့၏ဖြစ်ကြောင်း။ ➢ **ဥတ္တရဝိတာ ရော၊အဆုံးဖောက်ပြန်ခြင်းကို။**တာဝ၊ဆိုအံ့။ * ယာနိ၊အကြင်အမျိုးတို့သည်။ * တာနိ၊ထိုအမျိုးတို့သည်။သုခါနိ၊ချမ်းသာတို့သည်။ဣစ္စေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့တည်း။

➢ **အာဒိ ဝိပရီတော တာဝ-** ဥဂ္ဂတေ သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆတိ ဣစ္စေဝမာဒိ။

မဇ္ဇေ ဝိပရီတော တာဝ- သမုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ သမုဂ္ဂတေ သူရိယေ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဥတ္တရ ဝိပရီတော တာဝ- ဒိဂု၊ ဒိဂုဏံ ဣစ္စေဝမာဒိ။

အာဒိဝိပရီတော၊အစဝိပရိတ်ကို။တာဝ၊အံ့။ * သူရိယေ၊နေသည်။ဥဂ္ဂတေ၊အောက်သို့လျှောသည်ရှိသော်။ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊အောက်သို့လျှောသက်၏။ ➢ **မဇ္ဇေဝိပရီတော၊**အလယ်ဝိပရိတ်ကို။တာဝ၊အံ့။ * သမုဂ္ဂစ္ဆတိ၊ကောင်းစွာ အောက်သို့လျှောသက်၏။ * သူရိယေ၊နေသည်။သမုဂ္ဂတေ၊ကောင်းစွာ အောက်သို့လျှောသက်သည်ရှိသော်။ ➢ **ဥတ္တရဝိပရီတော၊**အဆုံးဝိပရိတ်ကို။တာဝ၊အံ့။ * ဒိဂု၊နွားနှစ်ကောင်။ဒိဂုဏံ၊နှစ်ထပ်။ဣစ္စေဝမာဒိ။

➢ **အာဒိအာဒေသော တာဝ-** ယူနံ ဣစ္စေဝမာဒိ။

မဇ္ဇေအာဒေသော တာဝ- ဈာယောဂေါ ဣစ္စေဝမာဒိ။

ဥတ္တရအာဒေသော တာဝ- သဗ္ဗသေယျော၊ သဗ္ဗသေဌော၊ စိတ္တံ ဣစ္စေဝမာဒိ။ ဧဝံ ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန သဗ္ဗတ္ထ ယောဇေတဗ္ဗာ။

အာဒိအာဒေသော၊အစအာဒေသကို။တာဝ၊အံ့။ * ယူနံ၊ဣ, ဥ-တို့၏။ ➢ **မဇ္ဇေအာဒေသော၊**အလယ်အာဒေသကို။တာဝ၊အံ့။ * ဈာယောဂေါ၊အမြဲအားထုတ်ခြင်း။ ➢ **ဥတ္တရအာဒေသော၊**အဆုံးအာဒေသကို။တာဝ၊အံ့။ * သဗ္ဗသေယျော-သဗ္ဗသေဌော၊အလုံးစုံသောသူတို့ထက် ထူးချွန်ချီးမွမ်းအပ်သော။စိတ္တံ၊စိတ်။ဧဝံ၊တူ။ယထာဇိနဝစနာနုပရောဓေန၊အကြင်အကြင် ဇိနဝစနတို့နှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။သဗ္ဗတ္ထ၊အလုံးစုံတို့၌။ ယောဇေတဗ္ဗာ၊ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

➢ **တေသု+ဝုဒ္ဓိ (ပ) ဝိပရီတာဒေသာ+စ-ဟု (၃)ပုဒ်ရှိသော တိပဒဝိဓိသုတ်။**

➢ **အာဝုဒ္ဓိ /အစ-၌ ဝုဒ္ဓိပြုသော အက္ခရာ** ။ ။ အာဘိဓမ္မိကော-ဝယ် အ-အက္ခရာ, ဝေနတေယျော-ဝယ် ဣအက္ခရာတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **မဇ္ဇေဝုဒ္ဓိ /အလယ်-၌ ဝုဒ္ဓိပြုသော အက္ခရာ**။ ။ သုခသေယျံ-ဝယ် ဣအက္ခရာ, သုခကာရိ-ဝယ် အ-အက္ခရာတို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **ဥတ္တရဝုဒ္ဓိ /အဆုံး-၌ ဝုဒ္ဓိပြုသော အက္ခရာ**။ ။ သိအက္ခရာ, အ-အက္ခရာ

http://www.dhammadownload.com

တို့ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အာဒိလောပ, အရ။** ။ တာလိသံ-ဝယ် စအက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **မဇ္ဈေလောပ, အရ။** ။ ကတ္ထုကာမော-စသည်တို့၌ နိဂ္ဂဟိတ်ကို ယူရပါမည်။

➢ **ဥတ္တရလောပ, အရ။** ။ ဘိက္ခုနောင်သက်သော သိဝိဘတ်ဖြစ်ပါသည်။

➢ **အာဒိအာဝမ, အရ။** ။ ဝုတ္တောဝယ် ပုဗ်အစ၌လာသော ဝအက္ခရာဖြစ်ပါသည်။

➢ **မဇ္ဈေအာဝမ, အရ။** ။ သသီလဝါ, သပညဝါ-တို့ဝယ် ပုဗ်အလယ်၌လာသော အ-အက္ခရာကို ယူရပါမည်။

➢ **ဥတ္တရအာဝမ, အရ။** ။ ဝေဒလ္လံ-ဝယ် ပုဗ်အဆုံး၌လာသော သိအက္ခရာဖြစ်ပါသည်။

➢ **အာဒိဝိကာရ, အရ။** ။ အာရိသျံ-ဝယ် အစက္ကသရ၏အာ-အပြု, အာသဘံ-ဝယ် အစ ဥအက္ခရာ၏ အာ-အပြုကို ယူရပါမည်။

➢ **မဇ္ဈေဝိကာရ, အရ။** ။ ဝရာရိသျံ-စသည်တို့ဝယ် အလယ်ကျ-အက္ခရာ၏ အာ-အပြုကို ယူရပါည်။

➢ **ဥတ္တရဝိကာရ, အရ။** ။ ယာနိ-စသည်တို့၏ အဆုံးနောင်သက်သော ယော-ဝိဘတ်၏နိအပြုကို ယူရပါမည်။

➢ **ကောဏ္ဍညော-၌ သံယုဝ်နှောင်းပါလျှက် ဝုဒ္ဓိပြုရခြင်းအကြောင်း။** ။ ဇိနဝစနာနုပရောဓေန-ဟု ပရိဘာသာလာသောကြောင့် တေသုဝုဒ္ဓိသုတ်ကြီးဖြင့် ကောဏ္ဍညော-၌ သံယုဝ်နှောင်းသော်လည်း ဝုဒ္ဓိပြုရပါသည်။

➢ **ဝုဒ္ဓိမည်ပုံ။** ။ အအက္ခရာ ဣဝဂ်, ဥဝဂ်-တို့၏ အာ, ဇ, ဩ၏အဖြစ်ဖြင့် မကြာတိုးပွားခြင်းသည် ဝုဒ္ဓိမည်ပါသည်။

➢ **လောပမည်ပုံ။** ။ ထင်ရှားသော အက္ခရာ၏ ပျက်စီးခြင်းသည် လောပမည်၏။

➢ **အာဝမ, မည်ပုံ။** ။ ထင်ရှားမရှိသေးသော အက္ခရာ၏ ထင်ရှားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အာဝမ-မည်ပါသည်။

➢ **ဝိကာရ, မည်ပုံ။** ။ ထင်ရှားရှိသော အက္ခရာ၏သာလျှင် တစ်ပါးသော အက္ခရာဖြစ်ခြင်း, သံယုဂ်ပြုခြင်း, သံယုဂ်မဲ့ပြုခြင်းသည် ဝိကာရ-မည်ပါသည်။

➢ **ဝိပရီတ, မည်ပုံ။** ။ ဩအက္ခရာ၏ ဥအက္ခရာဖြစ်ခြင်း အက္ခရာ ရှေ့နောက် ပြန်ခြင်းသည် ဝိပရီတ-မည်ပါသည်။

➢ **အာဒေသ, မည်ပုံ။** ။ သရအက္ခရာကို ဗျည်းပြုခြင်း ဗျည်းအက္ခရာကို သရပြုခြင်းသည် အာဒေသ-မည်ပါသည်။

➢ **ဤသုတ်ကို ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ ဝုဒ္ဓိ-စသည်တို့၏ အမှတ်အသား လက္ခဏာကို ပြခြင်းအကျိုးငှာ ဤသုတ်ကို ဆိုရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

၄၀၅။ အယုဝဏ္ဏာနဥ္စာ ယော ဝုဒ္ဓိ

အက္ကတိ အကာရော၊ ကွ ဤကွတိ ကွဝဏ္ဏော၊ ဥဉိကွတိ ဉဝဏ္ဏော၊ တေသံ အကာရ ကွ ဝဏ္ဏ၊ဝဏ္ဏာနံ အာ ဇ သြဝုဒ္ဓိယော ဟောန္တိ ယထာသင်္ချံ အာ ဤ ဉိ ဝုဒ္ဓိစ။ အာဘိဝဓ္ဓိကော၊ ဝေနတေယျော၊ သြဠုဓ္ဓိကော။

ပုန ဝုဒ္ဓိဂ္ဂဟဏံ ကိမတ္ထံ? ဥတ္တရပဒဝုဒ္ဓိဘာဝတ္ထံ၊ အဂ််မဂဓေဟိ အာဂတာတိ အဂ််မာဂဓိကာ၊ နိဂမဇနပဒေသု ဇာတာတိ နေဂမဇာနပဒါ၊ ပုရိမဇနပဒေသု ဇာတာတိ ပေါရိမဇာနပဒါ၊ သတ္ထာဟေ နိယုတ္တောတိ သတ္ထာဟိကာ၊ စတုဝိဒ္ဓေ နိယုတ္တောတိ စာတုဝိဒ္ဓိကာ။ ဣဒ္ဓေဝမာဒီ ယောဇေတဗ္ဗာ။

ဝုဒ္ဓိဣဒ္ဓေနေန ကွတ္ထော? ဝုဒ္ဓါဒိသရဿဝါ သံယောဂန္တဿ သဏော၀။

* အယုဝဏ္ဏာနံ၊အဘာဒ္ဓရာ, ဣဝဏ််, ဥဝဏ််တို့၏။အာယော၀၊အစ္ဆ်အတိုင်း အာ, ဇ, သြပြုတို့သည်သာလျှင်။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိမည်၏။ **[စသဒ္ဓါ သမိုဏ္ဏာန (၀ါ) အဝုဏ္ဏသမုစ္စည်း ကြံ၍ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ]** အယုဝဏ္ဏာနံ၊အဘာဒ္ဓရာ, ဣဝဏ််, ဥဝဏ််တို့၏။အာယော၀၊အာ, ဇ, သြ-ဟူကုန်သော။ဝုဒ္ဓိစ၊ဝုဒ္ဓိတို့သည်လည်း။ဟောန္တိ၊ဖြစ်ကုန်၏။**[စသဒ္ဓါတို့ အဝဏ္ဏာဒုဏ္ဏာတ္ထကြံ၍ သုတ်ကို အနက်ပေးပုံ]** အယုဝဏ္ဏာနံ၊တို့၏။အာယော၀၊ကုန်သော။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိတို့သည်။ဟောန္တိစ၊ဖြစ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သည်သာတည်း။

* အက္ကတိ၊အဟူသည်။အကာရော၊အအက္ခရာတည်း။ကွဤကွတိ၊ကွဤကွတို့နှစ်လုံးသည်။ကွဝဏ္ဏော၊ကွဝဏ််မည်၏။ဥဉိ ကွတိ၊ဥ, ဉိနှစ်လုံးသည်။ဉဝဏ္ဏော၊ဉဝဏ််မည်၏။ တေသံ အကာရ ကွ ဝဏ္ဏ၊ဝဏ္ဏာနံ၊ထိုအအက္ခရာ, ကွဝဏ််, ဉဝဏ််တို့၏။ယထာသင်္ချံ၊ အစဉ်အတိုင်း။အာဇသြ၊အာ, ဇ, သြပြုတို့သည်သာလျှင်။ဝုဒ္ဓိယော၊ဝုဒ္ဓိတို့မည်ကုန်သည် ဟောန္တိ၊ကုန်၏။အာဤဉိစ၊အာ, ဤ, ဉိတို့သည်လည်း။ဝုဒ္ဓိ၊ဝုဒ္ဓိမည်ကုန်သည်။ဟောန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။ ➢ အာဘိဝဓ္ဓိကော၊အဘိဝမ္ဘာကို သင်သောသူ။ * ဝေနတေယျော၊ဂဠုန်မ၏သား။ * သြဠုဓ္ဓိကော၊ဖောင်ဖြင့်ကူးတတ်သသူ။

ပုန၊တစ်ဖန်။ဝုဒ္ဓိဂ္ဂဟဏံ၊ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါကို ဆိုခြင်းသည်။ကိမတ္ထံ၊နည်း။ဥတ္တရပဒ ဝုဒ္ဓိဘာဝတ္ထံ၊နောက်ပုဒ် ဝုဒ္ဓိဖြစ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ * အဂ််မာဂဓေဟိ၊အဂ််တိုင်း, မာဂဓေတိုင်းတို့မှ။ အာဂတော၊လာ၏။ကွတိ၊ဤနှစ်ပါးသော သတ္တိကြောင့်။အဂ််မာဂဓိကော၊ (အဂ််တိုင်း မာဂဓေတိုင်းတို့မှ လာသူ)မည်၏။ * နိဂမဇနပဒေသု၊နိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌။ဇာတော၊ဖြစ်သည်တည်း။ကွတိ၊ကြောင့်။နေဂမဇာနပဒါ၊ (နိဂုံးဇနပုဒ်တို့၌ဖြစ်သူ)မည်၏။ * ပုရိမဇနပဒေသု အရှေ့ ဇနပုဒ်တို့၌။ဇာတော၊တည်း။ကွတိ၊ကြောင့်။ပေါရိမဇာနပဒါ၊ (အရှေ့ ဇနပုဒ်တို့၌ ဖြစ်သူ)မည်၏။ * သတ္ထာဟေ၊ခုနစ်ရက်၌။နိယုတ္တော၊ယှဉ်သည်တည်း။ကွတိ၊ကြောင့်။

http://www.dhammadownload.com

သတ္ထာဟိကာ၊ (ခုနစ်ရက်၌ ယှဉ်သည်)မည်၏။ ။ စတုဝိဒ္မလေးပါးသောအတတ်၌။ နိယုတ္တော၊ယှဉ်သည်တည်း။ကုတိ၊ကြောင့်။စာတုဝိဒ္မိကာ၊ (လေးပါးသော အတတ်၌ယှဉ်သည်)မည်၏။ကွေဝမာဒိ၊ဤသို့အစရှိသည်တို့ကို။ယောဇေတာ၊ယှဉ်စေအပ်ကုန်၏။

ဝုဒ္ဓိကွစ္စနေန၊ဝုဒ္ဓိအမည်ကို ပြုရသဖြင့်။ကွတ္ထော၊နည်း။ဝုဒ္ဓါဒိသရသဝါ သံယောဂန္တသ သဏောစ၊သဏောစ-စသောသုတ်တို့၌ ဝုဒ္ဓိ-ဟု ခေါ်ဆိုရခြင်း အကျိုးရှိ၏။

➤ **အယုဝဏ္ဏာန်+စ+အာယော+ဝုဒ္ဓိ-ဟု (၄)ပုဒ်ရှိသော ပရိဘာသာသုတ်။**

(ဝုဒ္ဓိပြုရန် နည်းလမ်းညွှန်ပြ နိယမသုတ်)

➤ **အယုဝဏ္ဏာနဥ္စာယော-**ကို **အ+ဏ္ဏ+ဥဝဏ္ဏာန်စ+အာ+ဒ+ဩ-ဟုဖြတ်။

➤ **အာယော-** ကို **အာ+ဒ+ဩ-ဟု ပုဒ်ဖြတ်ပါ။

➤ **ယု, အရ။** ။ ဏ္ဏ, ဥ-သရနှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။

➤ **ယုဝဏ္ဏာ, အရ။** ။ ဏ္ဏဝဏ်နှစ်လုံး, ဥဝဏ်နှစ်လုံးကို ယူရပါမည်။

➤ **အယုဝဏ္ဏာ, အရ။** ။ အအက္ခရာ, ဏ္ဏဝဏ်နှစ်လုံး, ဥဝဏ်နှစ်လုံးတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **အာယော, အရ။** ။ အာ, ဒ, ဩ-သရတို့ကို ယူရပါမည်။

➤ **ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပုံ။** ။ ဝုဒ္ဓါဒိသရသဝါ သံယောဂန္တသ သဏောစသုတ်မှ ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါ အလိုက်ခံ၍ အယုဝဏ္ဏာနဥ္စာယော-ဟု သုတ်တည်လျှင် ပြီးနိုင်ပါလျှက် ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ထပ်၍ဆိုသောကြောင့် ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါ ဝိုလွန်ပါသည်။

➤ **ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါထပ်ဆိုခြင်းကြောင့် ရရှိသောအကျိုး။** ။ ဝုဒ္ဓိသဒ္ဒါကို တစ်ဖန်ထပ်၍ဆိုခြင်းသည် နေဂမဇာနပဒါ-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဇာနပဒဟူသော နောက်ပုဒ်၌ ဝုဒ္ဓိဖြစ်ရခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

➤ **ဤသုတ်တို့ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အ-ကို အာ, ဏ္ဏဝဏ်ကို ဒ, ဥဝဏ်ကို ဩ-ဟု မှတ်ခြင်းအကျိုးငှာ ဤသုတ်ကိုဆိုရပါသည်။

➤ **ဝဏ္ဏသဒ္ဒါ ထည့်ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ [အယုနံ-ဟု မဆိုဘဲ အယုဝဏ္ဏာနံ-ဟု] ဝဏ္ဏသဒ္ဒါဖြင့် ဆိုခြင်းသည် ဏ္ဏအက္ခရာ, ဥအက္ခရာတို့ကိုသာ မယူဘဲ ဤအက္ခရာ, ဦအက္ခရာတို့ကိုလည်း ယူရခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ (ဋီကာ)

[ပုံစံ] ဝိဏာ အဿ သိပ္ပံ ဝေဏိကော, နေတိတိ နာယကော, ဘဝတိတိ ဘာဝေါ။

➤ **စသဒ္ဒါ၏အနက်။** ။ စသဒ္ဒါသည် သမ္ပိဏ္ဍနအနက် (ဝါ) အဝုတ္တသမုစ္စည်းအနက်, **အဝေါဓာရဏအနက်တို့ဖြစ်ပါသည်။**

➤ **စသဒ္ဒါ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ သမ္ပိဏ္ဍအနက်ရှိသော စသဒ္ဒါဖြင့် အဘိဓမ္မိကော၊ ဝိနတေယျော၊ ဥဠုမ္ပိကော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ ဝုဒ္ဓိမပြုရခြင်းကို ပေါင်းခြင်းအကျိုးရှိပါသည်။ အဝဓာရဏအနက်ရှိသော စသဒ္ဒါဖြင့် အဘိဓမ္မိကော၊ ဝိနတေ

http://www.dhammadownload.com

ယျော၊ဥဋ္ဌမ္ပိကော-စသော ပြယုဂ်တို့၌ အာ, ဧ, ဩဝုဒ္ဓိအပြုကို နစ်စေခြင်းအကျိုးရှိ၏။

➢ **အယုဝဏ္ဏာနံ-ဟု ဌာနတိုမှတ်၍ ဆိုရခြင်းအကျိုး။** ။ အယုဝဏ္ဏာနဋ္ဌာ ယောဝုဒ္ဓိ-ဟု ဌာနကာရီကို မှတ်၍ဆိုခြင်းသည် ဝုဒ္ဓိပြုပြီးကို တစ်ဖန် ဝုဒ္ဓိမပြုသလို ပင်ကိုယ် သဘောအားဖြင့် ဝုဒ္ဓိဖြစ်သော အာ, ဧ, ဩသရတို့ကို တစ်ဖန်ဝုဒ္ဓိ မပြုရဟု သိစေခြင်း အကျိုးရှိပါသည်။

မေး။ ။ အဘယ်ကြောင့် အဘယ်သရတို့ကို ဝုဒ္ဓိ မပြုရသနည်း။

ဖြေ။ ။ အယုဝဏ္ဏာနံ-ဟု ဌာနကို မှတ်၍ဆိုသောကြောင့် သဘာဝဝုဒ္ဓိဖြစ်သော အာ, ဧ, ဩသရတို့ကို ဝုဒ္ဓိမပြုရပါ။

➢ **ယူ-ရှပ်ပြီးပုံ။** ။ ယူကို ဣစ ဥစ-ဟု ဒွန်သမာသ်ပြု၊ ဣဥ-ဟု ပကတိပြုပြီး သော် ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာစျလာ-သုတ်ဖြင့် ဣကို စျအမည်မှည့်၊ ယဝကာရာစဖြင့် ဣကို ယပြု၊ ယ-ဥသို့ကပ်၊နာမ်ငဲ့၊ ယော သက်၊ ယောကို ချေ၊ ဥကို ဦဒီယပြု ယူပြီး၏။

➢ **အာယော-ရှပ်ပြီးပုံ။** ။ အာယော-ကို အာစ ဧစ ဩစ-ဟု ဒွန်သမာသ်ပြု၊ အာဧဩ-ဟု ပကတိပြုပြီးသော် တေသုဝုဒ္ဓိဖြင့် ဧကို ယပြု၊ ယ-ဩသို့ကပ်၊နာမ်ငဲ့၊ ယော သက်၊သဗ္ဗာသမာဝုသောဖြင့် ယောကို ချေ၊ အာယောပြီး၏။

➢ **ရာဇပုတ္တော-ပြယုဂ်၌ နာမ်ပုဒ်ချည်း သမာသ်စပ်ထားပါလျှက် နာမ်ငဲ့ ရခြင်း အကြောင်း** ။ ။ သမာသ်မစပ်မီ နာမ်ပုဒ်ဖြစ်သော်လည်း သမာသ်စပ်လိုက် သော အခါ သကတ်အနက်ကင်းသဖြင့် သမာသ်သည် လိင်မမည်၊ လိင်-မမည်လျှင် ဝိဘတ်မသက်နိုင်သောကြောင့် "ရာဇပုတ္တော" သမာသ်ပုဒ်ကို နာမ်ငဲ့ရပါသည်။

➢ **တဒ္ဓိတ်ကျမ်း၌ သုတ်ရင်းဖြင့်သက်သော ပစ္စည်းပေါင်း-** (၄၇) ပစ္စည်း၊

➢ **သုတ်စွန်းဖြင့်သက်သော ပစ္စည်းပေါင်း-** (၁၁) ပစ္စည်း ဖြစ်ပါသည်။

➢ **တစ္စည်းကျမ်း၌ ဝိဘတ်ကို ပစ္စယ-အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်မှု ရှိ/မရှိ**

ဓာတုလိင်ဟိ ပရာပစ္စယာသုတ်ကိုထောက်၍ ဝိဘတ်ကို ပစ္စယ-အမည်ဖြင့် ခေါ် ဝေါ်မှုရှိပါသည်။

မေး ။ ။ သ-သဒ္ဒါသည် အဘယ်သဒ္ဒါတို့၏ ကာရိယ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ သ-သဒ္ဒါသည် အမုဿ မောသံသုတ်ကိုထောက်၍ မ-၏ ကာရိယ၊ဧတ

တေသံ တောသုတ်ကိုထောက်၍ တ-၏ ကာရိယ၊ သန္တသဒ္ဒဿ သော ဘေ ဗော စန္တေသုတ်ကိုထောက်၍ သန္တ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ၊ သဗ္ဗဿ သော ဒါမှိဝါသုတ်ကို ထောက်၍ သဗ္ဗ-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ၊သဆဿ ဝါသုတ်ကိုထောက်၍ ဆ-သဒ္ဒါ၏ ကာ ရိယ၊ယဒနုပဟန္ဒာ နိပါတနာ သိဋ္ဌန္တိသုတ်ကိုထောက်၍ သမာန-သဒ္ဒါ၏ ကာရိယ။

တဒ္ဓိတ်, ပါဠိ, နိဿယ, အဓိပ္ပါယ်ပြီး၏။[၁၆-၁၁-၂၀၀၆]

http://www.dhammadownload.com

နာမ်ဝိဂ်းအကွရာစဉ်

၁။ "သဲယ"ကဲ့သို့ "အကာရန္တ"ဆုံးသော ပုံစံများကို "ပုရိသ [စိတ္တ] သဒ္ဒါ"တို့နှင့် နည်းတူ ရွပ်စဉ်ပါ။

၂။ "သဒ္ဒါ" ကဲ့သို့ "အာကာရန္တ"ဆုံးသော ပုံစံများကို "ကညာ"သဒ္ဒါနှင့် နည်းတူ ရွပ်စဉ်ပါ။

၃။ "ဂဏဝန္တ၊ သတိမန္တ"တို့ကဲ့သို့ "န္တ"ဆုံးသော ပုံစံများကို "ဂုဏဝန္တ"သဒ္ဒါနှင့် နည်းတူ ရွပ်စဉ်ပါ။

➤ **ဂုဏဝန္တသဒ္ဒါနှင့် နည်းတူ ရွပ်စဉ်ရမည့်ပုံစံများ**

ဂဏဝါ၊ ကုလဝါ၊ ဗလဝါ၊ ယသဝါ၊ ဓနဝါ၊ သုတဝါ၊ ဘဂဝါ၊ ဟိမဝါ၊ ဖလဝါ၊ သီလဝါ၊ ပညဝါ၊ သတိမာ၊ ဓိတိမာ၊ ဂတိမာ၊ မတိမာ၊ မုတိမာ၊ မုတ္တိမာ၊ ဇုတိမာ၊ သိရိမာ ဟိရိမာ၊ ထုတိမာ၊ ရတိမာ၊ ယတိမာ၊ သုစိမာ၊ ကလိမာ၊ ဗလိမာ၊ ကသိမာ၊ ရူစိမာ၊ ဗုဒ္ဓိမာ၊ စက္ခုမာ၊ ဗန္ဓုမာ၊ ဟေတုမာ၊ သေတုမာ၊ ကေတုမာ၊ ရာဟုမာ၊ ဘာဏုမာ၊ ခါဏုမာ၊ ဝိဇ္ဇုမာ၊ စဒ္ဓိမာ၊ ဘုတ္တဝါ၊ ဒတ္တာဝါ၊ ယာဝါ၊ တာဝါ။

➤ **ဂစ္ဆန္တ-သဒ္ဒါနှင့် နည်းတူရွပ်စဉ်ရမည့် ပုံစံများ**

မဟံ၊ စရံ၊ တိဋ္ဌံ၊ ဒဒံ၊ ဘုဉ္ဇံ၊ သုဏံ၊ ပစံ၊ ဇယံ၊ ဇီရံ၊ စဝံ၊ မိယံ၊ သရံ၊ ကုဗ္ဗံ၊ ဇဝံ၊ ဝဇံ။

➤ **အဝ်လိ-သဒ္ဒါကို ဝိဘတ် ခုနစ်သွယ်ဖြင့် ရွပ်စဉ်ခိုင်းပါက ဖော်ပြပါ ဇယားကို ကြည့် "ရတ္တိ" သဒ္ဒါနှင့်အတူ ရွပ်စဉ်ပါ။**

နည်းတူစဉ်ရမည့် ပုံစံများ

အဝ်လိ	- ရတ္တိ	အမ္မု	- အာယု	ဥဒမိ	- အဂ္ဂိ	ကရေဏု	- ယာဂု
အစ္ဆိ	- အဒ္ဒိ	အယ	- မန	ဥရ	- မန	ကလိ	- အဂ္ဂိ
အဇ္ဈိ	- အဒ္ဒိ	အရိ	- အဂ္ဂိ	ဩဓိ	- အဂ္ဂိ	ကဝိ	- အဂ္ဂိ
အဇိ	- ဣဇ္ဈိ	အသနိ	- ရတ္တိ	ဩသဓိ	- ရတ္တိ	ကာကိ	- ဣဇ္ဈိ
အဠလိ	- အဂ္ဂိ	အသိ	- အဂ္ဂိ	ကမ္မု	- ယာဂု	ကာမိ	- ဒဏ္ဍီ
အဋဝိ	- ရတ္တိ	အဿု	- အာယု	ကဏ္ဏု	- ယာဂု	ကာရု	- ဘိက္ခု
အတိထိ	- အဂ္ဂိ	အဟိ	- အဂ္ဂိ	ကတညူ	- သဗ္ဗညူ	ကာလညူ	- သဗ္ဗညူ
အတ္ထညူ	- သဗ္ဗညူ	အဟ	- မန	ကတ္ထု	- သတ္ထု	ကာသု	- ယာဂု
အဓိပတိ	- အဂ္ဂိ	အာဠိ	- ရတ္တိ	ကဒလိ	- ဣဇ္ဈိ	ကိတ္တိ	- ရတ္တိ
အန္ဓာ	- အမ္မာ	ဣဒ္ဓိ	- ရတ္တိ	ကန္တိ	- ရတ္တိ	ကိန္နရီ	- ဣဇ္ဈိ
အဘိဘူ	- သယမ္ဘု	ဣသိ	- အဂ္ဂိ	ကပိ	- အဂ္ဂိ	ကိမိ	- အဂ္ဂိ
အမ္မာ	- အမ္မာ	ဥဿု	- ဘိက္ခု	ကရီ	- ဒဏ္ဍီ	ကုဏ္ဍလိ	- ဣဇ္ဈိ

http://www.dhammadownload.com

ကုစ္ဆိ - အဂ္ဂိ
ကုဋ္ဌိ - ဒဏ္ဍီ
ကုမာရီ - ဣတ္ထီ
ကုသလီ - ဒဏ္ဍီ
ကေတု - ဘိက္ခု
ကေသိ - အဂ္ဂိ
ကေဋ္ဌိ - ရတ္တိ
ကောဋ္ဌိ - ရတ္တိ
ခန္တိ - ရတ္တိ
ဂဏီ - ဒဏ္ဍီ
ဂဏ္ဍိ - အဂ္ဂိ
ဂတိ - ရတ္တိ
ဂန္ဓဗ္ဗီ - ဣတ္ထီ
ဂါမဏီ - ဒဏ္ဍီ
ဂိရိ - အဂ္ဂိ
ဃဋ္ဌိ - ဣတ္ထီ
စက္ကိ - ဣတ္ထီ
စက္ခု - အာယု
စမူ - ဝဓူ
စာဂီ - ဒဏ္ဍီ
စေတ - မန
စုတိ - ရတ္တိ
ဆတ္တိ - ဒဏ္ဍီ
ဆန္ဒ - မန
ဆဝိ - ရတ္တိ
ဆေတ္တု - သတ္ထု
ဇဋ္ဌိ - ဒဏ္ဍီ
ဇတု - အာယု
ဇလမိ - အဂ္ဂိ
ဇာတိ - ရတ္တိ

ဇာမာတု - ပိတု
ဇေတု - သတ္ထု
ဇောတိ - အဂ္ဂိ
ဉာဏီ - ဒဏ္ဍီ
ဉာတု - သတ္ထု
တထညူ - သဗ္ဗညူ
တန္တိ - ရတ္တိ
တပ - မန
တမ - မန
တရုဏီ - ဣတ္ထီ
တာတာ - အမ္မာ
တိတ္တိ - ရတ္တိ
တိပု - အာယု
တိမိ - အဂ္ဂိ
တုဋ္ဌိ - ရတ္တိ
တေဇ - မန
ဒဏ္ဍိနီ - ဂဟပတိ
ဒဒ္ဒု - အာယု
ဒမိ - အဋ္ဌိ
ဒန္တိ - ဒဏ္ဍီ
ဒါဋ္ဌိ - ဒဏ္ဍီ
ဒါတု - သတ္ထု
ဒါရု - အာယု
ဒိဋ္ဌိ - ရတ္တိ
ဒီယဇီဝီ - ဒဏ္ဍီ
ဒီပိ - အဂ္ဂိ
ဒုန္ဒုဘိ - ရတ္တိ
ဒေဝီ - ဣတ္ထီ
ဒေါဏိ - ရတ္တိ
ဓဇီ - ဒဏ္ဍီ

ဓနိ - အဂ္ဂိ
ဓနု - အာယု
ဓမ္မစာရီ - ဒဏ္ဍီ
ဓမ္မညူ - သဗ္ဗညူ
ဓမ္မိ - ဒဏ္ဍီ
ဓာတု - သတ္ထု
ဓာတု - ယာဂု
ဓိတိ - ရတ္တိ
ဓူလိ - ရတ္တိ
ဓေနု - ယာဂု
နတ္တု - သတ္ထု
နန္ဒိ - ရတ္တိ
နာဂနာသူရူ - ဝဓူ
နာဂီ - ဣတ္ထီ
နာရီ - ဣတ္ထီ
နာဋ္ဌိ - ရတ္တိ
နိမိ - အဂ္ဂိ
နိရုပမိ - အဂ္ဂိ
နေတု - သတ္ထု
နေရု - ဘိက္ခု
ပက္ခီ - ဒဏ္ဍီ
ပဂ္ဂ - ဘိက္ခု
ပဋ္ဌ - ဘိက္ခု
ပတိ - အဂ္ဂိ
ပတ္တိ - ရတ္တိ
ပယ - မန
ပရာဘိဘူ - သယမ္ဘူ
ပါဋလီ - ဣတ္ထီ
ပါဏိ - အဂ္ဂိ
ပါပကာရီ - ဒဏ္ဍီ

ပါရဂူ - သဗ္ဗညူ
ပါဋ္ဌိ - ရတ္တိ
ပိယဂ္ဂ - ယာဂု
ဗန္ဓု - ဘိက္ခု
ဗလိ - အဂ္ဂိ
ဗလီ - ဒဏ္ဍီ
ဗုဒ္ဓိ - ရတ္တိ
ဗောမိ - အဂ္ဂိ
ဗောမိ - ရတ္တိ
ဗောဒ္ဓု - သတ္ထု
ဗျာမိ - အဂ္ဂိ
ဗြာဟ္မဏီ - ဣတ္ထီ
ဘတ္တု - သတ္ထု
ဘာဂီ - ဒဏ္ဍီ
ဘာတု - ပိတု
ဘာနု - ဘိက္ခု
ဘူမိ - ရတ္တိ
ဘူမိသာယီ - ဒဏ္ဍီ
ဘောတ္ထု - သတ္ထု
ဘောဂီ - ဒဏ္ဍီ
မဂ္ဂညူ - သဗ္ဗညူ
မယဝ - ယုဝ
မစ္စု - ဘိက္ခု
မဏိ - အဂ္ဂိ
မတိ - ရတ္တိ
မတ္ထညူ - သဗ္ဗညူ
မဓု - အာယု
မသိ - အဂ္ဂိ
မဟာမန္ဓာတု - သတ္ထု
မဟီ - ဣတ္ထီ

http://www.dhammadownload.com

မာလီ - ဒဏ္ဍီ
မာလျကာရီ - ဒဏ္ဍီ
မိဂီ - ဣတ္ထိ
မုဒ္ဒီ - အဂ်ိ
မုတ္ထိ - ရတ္ထိ
မုနိ - အဂ်ိ
မုသလီ - ဒဏ္ဍီ
မေရု - ဘိက္ခု
ယဂ္ဂီ - ဣတ္ထိ
ယဋ္ဌီ - ရတ္ထိ
ယတိ - အဂ်ိ
ယဿ - မန
ယာနီ - ဒဏ္ဍီ
ယုတ္တိ - ရတ္ထိ
ယုဝတိ - ရတ္ထိ
ယောဂီ - ဒဏ္ဍီ
ရဇ္ဇု - ယာဂု
ရဋ္ဌီ - ဒဏ္ဍီ
ရတိ - ရတ္ထိ
ရတ္တညူ - သဗ္ဗညူ
ရဝိ - အဂ်ိ
ရသ္မိ - ရတ္ထိ
ရဟ - မန
ရာဇိနီ - ဂဟပတိ
ရာသိ - အဂ်ိ
ရာဟု - ဘိက္ခု
ရုစိ - ရတ္ထိ
ရုရု - ဘိက္ခု
ဝစ - မန
ဝဇ္ဇ - သတ္ထု
ဝတ္ထု - အာယု
ဝတ္ထိ - အဂ်ိ
ဝမ္မီ - ဒဏ္ဍီ
ဝယ - မန
ဝရုဏာနီ - ဣတ္ထိ
ဝသနီ - ရတ္ထိ
ဝသု - အာယု
ဝါနရီ - ဣတ္ထိ
ဝါဝိ - ဣတ္ထိ
ဝါမူရု - ဝဓူ
ဝါရိ - အဒ္ဒိ
ဝါရုဏီ - ဣတ္ထိ
ဝိကတိ - ရတ္ထိ
ဝိညာပေတု - သတ္ထု
ဝိဋ္ဌ - သဗ္ဗညူ
ဝိဒူ - သဗ္ဗညူ
ဝိဓိ - အဂ်ိ
ဝိဟိ - အဂ်ိ
ဝုဒ္ဓိ - အဂ်ိ
ဝုတ္ထိ - အဂ်ိ
ဝုဒ္ဓိ - အဂ်ိ
ဝေတရဏီ - ဣတ္ထိ
ဝေဒဂူ - သဗ္ဗညူ
ဝေဿဘူ - သယမ္ဘု
ဝေဠု - ဘိက္ခု
သံယိ - ဒဏ္ဍီ
သကမန္နာတု - သတ္ထု
သဒိ - ဣတ္ထိ
သတိ - ရတ္ထိ
သတ္တု - ဘိက္ခု
သတ္ထုယာတိ - ဒဏ္ဍီ
သန္ထိ - ရတ္ထိ
သန္ဒိ - အဂ်ိ
သန္ဓိ - ရတ္ထိ
သမာဓိ - အဂ်ိ
သရဋု - ဝဓူ
သရဘူ - ဝဓူ
သရ - မန
သသီ - ဒဏ္ဍီ
သသု - ယာဂု
သာဏိ - ရတ္ထိ
သာတိ - အဂ်ိ
သာရထိ - အဂ်ိ
သာလိ - အဂ်ိ
သိခီ - ဒဏ္ဍီ
သိဂ္ဂု - အာယု
သိဒ္ဓိ - ရတ္ထိ
သိန္ဓု - ဘိက္ခု
သိရ - မန
သိဃယာယီ - ဒဏ္ဍီ
သိဟနာဒီ - ဒဏ္ဍီ
သိဟီ - ဣတ္ထိ
သုခကာရိ - အဂ်ိ
သုခီ - ဒဏ္ဍီ
သုတနု - ဝဓူ
သုဒ္ဓိ - ရတ္ထိ
သုမိ - ဒဏ္ဍီ
သူကရီ - ဣတ္ထိ
သူတိ - ရတ္ထိ
သေတု - ဘိက္ခု
သောတု - သတ္ထု
ဟံသီ - ဣတ္ထိ
ဟတ္ထိ - ဒဏ္ဍီ
ဟရိ - အဂ်ိ
ဟိဂ်ု - အာယု

➤ ပုလ္လိင် အကာရန္တ ဂုဏ္ဏ-သဒ္ဒါကို ပဌမိ သတ္တမီ ဝိဘတ်တို့ဖြင့် နာမပဒမာလာ စဉ်ပြပါ။ ➤ နာဂ-သဒ္ဒါကို တတိယာ, သတ္တမီ- ဝိဘတ်တို့ဖြင့် နာမ်ဂိုဏ်းစဉ်ပါ။ [အကာရန္တဆုံး၍ ပုရိသနှင့်တူ၏]

➤ တောဓိ-ကို လိင်, ဂိုဏ်း, ကာရန် ဝိဘတ် အားဖြင့် ဖြေပြပါ။

တောဓိ-ကား ပုလ္လိင်, ရတ္တာဒိဂိုဏ်း, ဣကာရန္တ, သိဝိဘတ်။[အဂ်ိ သဒ္ဒါကို ကြည့်ပါ။] (တစ်နည်း) တောဓိ-ကား ဣတ္ထိလိင်, ရတ္တာဒိဂိုဏ်း, ဣကာရန္တ။ [ရတ္ထိ-ကြည့်]

http://www.dhammadownload.com

➤အင်္ဂ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် (ရတ္တာဒိဂိုဏ်း)
(ပ) အင်္ဂ, အင်္ဂါနိ, အင်္ဂီ, အင်္ဂဃော။
(အာ) ဘောအင်္ဂ၊ ဘောန္တော အင်္ဂ, အင်္ဂဃော။
(ဒု) အင်္ဂ၊ အင်္ဂ, အင်္ဂဃော။
(တ) အင်္ဂနာ၊ အင်္ဂဟိ, အင်္ဂဘိ, အင်္ဂဟိ, အင်္ဂဘိ။
(စ-ဆ) အင်္ဂဿ၊ အင်္ဂနော, အင်္ဂနံ, အင်္ဂနံ။
(မိ) အင်္ဂသ္မာ, အင်္ဂမှာ, အင်္ဂနာ၊ အင်္ဂဟိ, အင်္ဂဘိ, အင်္ဂဟိ, အင်္ဂဘိ။
(သ) အင်္ဂသ္မိ, အင်္ဂမှိ၊ အင်္ဂသု, အင်္ဂသု။

➤အဒ္ဒ-သဒ္ဒါ နပုံလိင် (ရတ္တာဒိဂိုဏ်း)
(ပ) အဒ္ဒ၊ အဒ္ဒာ, အဒ္ဒါနိ။
(အာ) ဘောအဒ္ဒ၊ ဘဝန္တာနိ အဒ္ဒာ, အဒ္ဒါနိ။
(ဒု) အဒ္ဒ၊ အဒ္ဒာ, အဒ္ဒါနိ။
(တ) အဒ္ဒနာ၊ အဒ္ဒဟိ,ဘိ,အဒ္ဒဟိ, ဘိ။
(ကြွင်း အင်္ဂ-သဒ္ဒါနှင့်တူ၏)

➤အတ္တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် (ရာဇာဒိဂိုဏ်း)
(ပ) အတ္တာ၊ အတ္တာနော။
(အာ) ဘောအတ္တ, အတ္တာ၊ ဘောန္တော အတ္တာ, အတ္တာနော။
(ဒု) အတ္တာနံ, အတ္တံ၊ အတ္တာနော။
(တ) အတ္တနာ, အတ္တေန၊ အတ္တနေဟိ,ဘိ
(စ-ဆ) အတ္တနော၊ အတ္တာနံ။
(မိ) အတ္တနာ၊ အတ္တနေဟိ, အတ္တနေဘိ။
(သ) အတ္တနိ၊ အတ္တနေသု, အတ္တေသု။

➤အဒ္ဓ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် (ပုမာဒိဂိုဏ်း)
(ပ) အဒ္ဓါ၊ အဒ္ဓါနော။
(အာ) ဘောအဒ္ဓ, အဒ္ဓါ၊ ဘောန္တော အဒ္ဓါနော။
(ဒု) အဒ္ဓါနံ၊ အဒ္ဓါနော။
(တ) အဒ္ဓုနာ၊ အဒ္ဓါနေဟိ, အဒ္ဓါနေဘိ။
(စ-ဆ) အဒ္ဓုနော၊ အဒ္ဓါနံ။
(မိ) အဒ္ဓုနာ၊ အဒ္ဓါနေဟိ, အဒ္ဓါနေဘိ။
(သ) အဒ္ဓနိ, အဒ္ဓါနေ၊ အဒ္ဓါသု။

➤အမု-သဒ္ဒါ ပုံလိင် (သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း)
(ပ) အသု, အမု၊ အမူ။
(ဒု) အမုံ၊ အမူ။
(တ) အမုနာ၊ အမူဟိ, ဘိ, အမုဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ) အမုဿ, အဒုဿ၊ အမုသံ, အမုသာနံ, အမူသံ, အမူသာနံ။
(မိ) အမုသ္မာ, အမုမှာ၊ အမူဟိ, အမူဘိ, အမုဟိ, အမုဘိ။
(သ) အမုသ္မိ, အမုမှိ၊ အမူသု, အမုသု။

➤ အမု-သဒ္ဒါ နပုံလိင်
(ပ) အဒုံ၊ အမူ, အမူနိ။
(ဒု) အဒုံ၊ အမူ, အမူနိ။
(တ) အမုနာ၊ အမူဟိ,ဘိ, အမုဟိ, ဘိ။
(ကြွင်း ပုံလိင်အတိုင်း စဉ်ပါ)

➤ အဓု-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်
(ပ) အသု, အမု၊ အမူ, အမုယော။
(ဒု) အမုံ၊ အမူ, အမုယော။
(တ) အမုယာ၊ အမူဟိ,ဘိ, အမုဟိ,ဘိ။
(စ-ဆ) အမုယာ, အမုဿာ၊ အမူသံ, အမူသာနံ, အမုသံ, အမုသာနံ။
(မိ) အမုယာ၊ အမူဟိ, ဘိ, အမုဟိ,ဘိ။
(သ) အမုယာ, အမုယံ, အမုဿံ၊ အမူသု, အမုသု။

အမ္မာ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် (ကညာဒိဂိုဏ်း)
(ပ) အမ္မာ၊ အမ္မာ, အမ္မာယော။
(အာ) ဘောတိ အမ္မ, အမ္မာ၊

http://www.dhammadownload.com

ဘောတိယော အမ္မာ, အမ္မာယော။
(ကျန်ဝိဘတ်များ ကညာ-နှင့်တူ၏)

➤ အမ္မသဒ္ဒါ အလိင် (သဒ္ဒနာမ်ဝိဂ်း)

(ပ) အဟံ၊ မယံ, အမှာကံ, နော။
(ဒု) မံ, မမံ၊ အမှေ, အမှာကံ, နော။
(တ) မယာ, မေ၊ အမှေဟိ, ဘိ, နော။
(စ-ဆ) မမ, မယှံ, အမှံ, မမံ, မေ၊
အမှာကံ, အသ္မာကံ, အမှံ, နော။
(မ) မယာ၊ အမှေဟိ, အမှေဘိ။
(သ) မယိ၊ အမှေသု, အသ္မေသု။

အာတုမာ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်(ရာဇာဒိဂ်ိဂ်း)

(ပ) အာတုမာ၊ အာတုမာနော။
(အာ) ဘောအာတုမ, အာတုမာ၊
ဘောန္တော အာတုမာနော။
(ဒု) အာတုမာနံ, အာတုမံ၊ အာတုမာနော
(တ) အာတုမေန၊ အာတုမေဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ) အာတုမဿ၊ အာတုမာနံ။
(မ) အာတုမသ္မာ, အာတုမမှာ, အာတုမာ၊
အာတုမေဟိ, အာတုမေဘိ။
(သ) အာတုမသ္မိ, အာတုမမှိ, အာတုမေ၊
အာတုမေသု။

အာပ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် မနောဝဏ္ဏာဒိဂ်ိဂ်း

(ပ) အာပေါ၊ အာပါ။
(အာ) ဘော အာပ, အာပါ၊
ဘောန္တော အာပါ။
(ဒု) အာပံ, အာပေါ၊ အာပေ။
(တ) အာပေန၊ အာပေဟိ, အာပေဘိ။
(စ-ဆ) အာပဿ၊ အာပါနံ။
(မ) အာပသ္မာ, အာပမှာ, အာပါ၊
အာပေဟိ, အာပေဘိ။
(သ) အာပသ္မိ,အာပမှိ,အာပေ၊ အာပေသု

➤ အာဒိသဒ္ဒါ ပုံလိင် (ရတ္တာဒိဂ်ိဂ်း)

(ပ) အာဒိ၊ အာဒီ, အာဒယော။
(အာ) ဘောအာဒိ၊
ဘောန္တော အာဒီ, အာဒယော။
(ဒု) အာဒိံ၊ အာဒီ, အာဒယော။
(တ) အာဒိနာ၊ အာဒီဟိ,ဘိ,အာဒီဟိ,ဘိ
(စ-ဆ) အာဒိဿ, အာဒိနော၊
အာဒီနံ, အာဒိနံ။
(မ) အာဒိသ္မာ, အာဒိမှာ, အာဒိနာ၊
အာဒီဟိ, အာဒီဘိ, အာဒီဟိ, ဘိ။
(သ) အာဒိသ္မိ, အာဒိမှိ, အာဒိ, အာဒေါ၊
အာဒီသု, အာဒိသု။

➤ အာယုသဒ္ဒါ နပုံလိင် ရတ္တာဒိဂ်ိဂ်း

(ပ) အာယု၊ အာယူ, အာယူနိ။
(အာ) ဘော အာယု၊
ဘဝန္တာနိ အာယူ, အာယူနိ။
(ဒု) အာယုံ၊ အာယူ, အာယူနိ။
(တ) အာယုနာ, အာယုသာ၊ အာယူဟိ,
အာယူဘိ, အာယုဟိ, အာယုဘိ။
(စ-ဆ) အာယုနော, အာယုဿ၊
အာယူနံ, အာယုနံ။
(မ) အာယုသ္မာ, အာယုမှာ၊ အာယူဟိ,
အာယူဘိ, အာယုဟိ, အာယုဘိ။
(သ) အာယုသ္မိ, အာယုမှိ၊
အာယူသု, အာယုသု။

➤ ဣတ္ထီသဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် (နဒါဒိဂ်ိဂ်း)

(ပ) ဣတ္ထီ၊ ဣတ္ထီ, ဣတ္ထိယော။
(အာ) ဟေ ဣတ္ထိ၊
ဘောတိယော ဣတ္ထီ, ဣတ္ထိယော။
(ဒု) ဣတ္ထိံ ဣတ္ထိယံ၊ ဣတ္ထီ, ဣတ္ထိယော။
(တ-မ) ဣတ္ထိယာ၊ ဣတ္ထီဟိ, ဣတ္ထိဘိ။

http://www.dhammadownload.com

(စ-ဆ) ကွတ္ထိယာ၊ ကွတ္ထိနံ။
(သ) ကွတ္ထိယာ, ကွတ္ထိယံ၊ ကွတ္ထိသု။

➤ ကွမသဒ္ဒါ ပုံလိင် (သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း)

(ပ) အယံ၊ ကွမေ။
(ဒု) ကွမံ၊ ကွမေ။
(တ) အနေန, ကွမိနာ၊
ကွမေဟိ, ကွမေဘိ, ဧဟိ, ဧဘိ။
(စ-ဆ) ကွမဿ, အဿ၊
ကွမေသံ, ကွမေသာနံ, ဧသံ, ဧသာနံ။
(မီ) ကွမသ္မာ, ကွမမှာ, အသ္မာ၊
ကွမေဟိ, ကွမေဘိ, ဧဟိ, ဧဘိ။
(သ)ကွမသ္မိ,ကွမမှိ,အသ္မိ၊ ကွမေသု,ဧသု။

➤ ကွမ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ-ဒု) ကွဒံ၊ ကွမံ၊ ကွမာနိ။
(တ) အနေန, ကွမိနာ၊
ကွမေဟိ, ကွမေဘိ, ဧဟိ, ဧဘိ။
(ကြွင်း ပုံလိင်အတိုင်း စဉ်ပါ။)

➤ ကွမ-သဒ္ဒါ ကွတ္ထိလိင်

(ပ) အယံ၊ ကွမာ, ကွမာယော။
(ဒု) ကွမံ၊ ကွမာ, ကွမာယော။
(တ-မီ) ကွမာယ၊ ကွမာဟိ, ကွမာဘိ။
(စ-ဆ) ကွမာယ, အဿာ, အဿာယ,
ကွမိဿာ, ကွမိဿာယ၊
ကွမာသံ, ကွမာသာနံ။
(သ)ကွမာယံ, အဿံ,ကွမိဿံ၊ ကွမာသု။

➤ ဥပနဂရ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ-အာ-ဒု-စ) ဥပနဂရံ၊ ဥပနဂရာနိ။
(တ) ဥပနဂရေန, ဥပနဂရေန၊
ဥပနဂရံ, ဥပနဂရေဟိ, ဘိ။
(မီ) ဥပနဂရာ, ဥပနဂရမှာ, ဥပနဂရသ္မာ၊
ဥပနဂရေဟိ, ဘိ။
(ဆ) ဥပနဂရံ, ဥပနဂရဿ၊
ဥပနဂရံ, ဥပနဂရာနံ။
(သ) ဥပနဂရံ, ဥပနဂရသ္မိ, ဥပနဂရမှိ၊
ဥပနဂရံ, ဥပနဂရေသု။

➤ ဥဘ-သဒ္ဒါ တိလိင် (ဗဟုဝုစ်)

(ပ-ဒု) ဥဘော, ဥဘော။
(တ-မီ) ဥဘောဟိ, ဘိ, ဥဘေဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ)ဥဘိန္နံ။ (သ) ဥဘောသု,ဥဘေသု။

➤ ဥဘယ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်

(ပ) ဥဘယော၊ ဥဘယေ, ဥဘယော။
(ကျန်ဝိဘတ်များနှင့် နပုံလိင် ကွတ္ထိလိင် ရုပ်စဉ်ပုံ သဗ္ဗ-သဒ္ဒါနှင့် တူ၏။)

➤ ဧတ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း

(ပ) ဧသော၊ ဧတေ။
(ဒု) ဧတံ၊ ဧတေ။
(တ) ဧတေန၊ ဧတေဟိ, ဧတေဘိ။
(စ-ဆ) ဧတဿ၊ ဧတေသံ, ဧတေသာနံ
(မီ) ဧတသ္မာ, ဧတမှာ၊ ဧတေဟိ, ဘိ။
(သ) ဧတသ္မိ ဧတမှိ၊ ဧတေသု။

➤ ဧတ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ-ဒု) ဧတံ၊ ဧတာနိ။
(တ) ဧတေန၊ ဧတေဟိ, ဧတေဘိ။
(ကြွင်းပုံလိင် အတိုင်း စဉ်ပါ။)

➤ ဧတ-သဒ္ဒါ ကွတ္ထိလိင်

(ပ) ဧသော၊ ဧတာ, ဧတာယော။
(ဒု) ဧတံ၊ ဧတာ, ဧတာယော။
(တ-မီ) ဧတာယ၊ ဧတာဟိ, ဧတာဘိ။
(စ-ဆ)ဧတာယ, ဧတိဿာ, ဧတိဿာယ၊
ဧတာသံ, ဧတာသာနံ။
(သ) ဧတာယံ, ဧတိဿံ၊ ဧတာသု။

http://www.dhammadownload.com

ကညာ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် ကညာဒိဂိုဏ်း

(ပ) ကညာ၊ ကညာ, ကညာယော။

(အာ) ဘောတိ ကညေ၊
ဘောတိယော ကညာ, ကညာယော။

(ဒု) ကညံ၊ ကညာ, ကညာယော။

(တ-မီ) ကညာယ၊ ကညာဟိ, ကညာဘိ။

(စ-ဆ) ကညာယ၊ ကညာနံ။

(သ) ကညာယ, ကညာယံ၊ ကညာသု။

➢ ကထရ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် သဗ္ဗနာမ်

(ပ) ကတရာ၊ ကတရာ,ကတရာယော။

(အာ) ဘောတိ ကတရေ၊ ဘောတိယော
ကတရာ, ကတရာယော။

(ဒု) ကတရံ၊ ကတရာ, ကတရာယော။

(တ-မီ) ကတရာယ, ကတရာဟိ, ဘိ။

(စ-ဆ) ကတရာယ, ကတရိဿာ၊
ကတရာသံ, ကတရာသာနံ။

(သ) ကတရာယ, ကတရိဿံ၊
ကတရာသု။

➢ တတိ-သဒ္ဒါ ရှပ်စဉ်ပုံ

(ပ-ဒု) ကတိ။

(တ-မီ) ကတိဟိ, ကတိဘိ။

(စ-ဆ) ကတိနံ၊ (သ) ကတိသု။

ကရောန္တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် ဝစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း

(ပ) ကရံ, ကရောန္တော၊
ကရောန္တာ, ကရောန္တော။

(အာ) ဘော ကရောန္တ, ကရောန္တာ၊
ဘောန္တော ကရောန္တာ, ကရောန္တော

(ဒု) ကရောန္တံ၊ ကရောန္တေ။

(တ) ကရောတာ, ကရောန္တေန၊
ကရောန္တေဟိ, ကရောန္တေဘိ။

(စ-ဆ) ကရောတော, ကရောန္တဿ၊
ကရောတံ, ကရောန္တာနံ။

(မီ)ကရောတာ, ကရောန္တသွာ,ကရောန္တမှာ
ကရောန္တာ၊ ကရောန္တေဟိ, ဘိ။

(သ) ကရောတိ, ကရောန္တသွိ ကရောန္တမှိ,
ကရောန္တေ၊ ကရောန္တေသု။

➢ ကမ္ပ-သဒ္ဒါ နပုံလိင် စိတ္တာဒိဂိုဏ်း

(ပ) ကမ္ပံ၊ ကမ္ပာ, ကမ္ပာနိ။

(အာ) ဘော ကမ္ပ, ကမ္ပာ၊
ဘဝန္တာနိ ကမ္ပာ, ကမ္ပာနိ။

(ဒု) ကမ္ပံ၊ ကမ္ပေ, ကမ္ပာနိ။

(တ) ကမ္ပေန, ကမ္ပုနာ, ကမ္ပနာ၊
ကမ္ပေဟိ, ကမ္ပေဘိ။

(စ-ဆ) ကမ္ပဿ, ကမ္ပုနော၊ ကမ္ပာနံ။

(မီ) ကမ္ပသွာ, ကမ္ပမှာ, တမ္ပာ, ကမ္ပုနာ၊
ကမ္ပေဟိ, ကမ္ပေဘိ။

(သ) ကမ္ပသွိ, ကမ္ပမှိ, ကမ္ပ, ကမ္ပေနိ၊
ကမ္ပေသု။

➢ ကီ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း

(ပ) ကော၊ ကေ။ (ဒု) ကံ၊ ကေ။

(တ) ကေန၊ ကေဟိ, ကေဘိ။

(စ-ဆ)ကဿ, ကိဿ၊ ကေသံ,ကေသာနံ

(မီ) ကသွာ, ကမှာ၊ ကေဟိ, ကေဘိ။

(သ) ကသွိ, ကိသွိ, ကမှိ၊ ကေသု။

➢ ကီ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ-ဒု) ကီ၊ ကာနိ။

(တ) ကေန၊ ကေဟိ, ကေဘိ။

(ကြွင်း ပုံလိင်အတိုင်း စဉ်ပါ။)

➢ ကီ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်

(ပ) ကာ၊ ကာ, ကာယော။

(ဒု) ကံ၊ ကာ, ကာယော။

(တ-မီ) ကာယ၊ ကာဟိ, ကာဘိ။

http://www.dhammadownload.com

(စ-ဆ) ကာယ်, ကာသ၊ ကာသံ,ကာသာနံ
(သ) ကာယ်, ကာသံ၊ ကာသု။

➤ဝစ္ဆန္တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် ဝစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း)

(ပ) ဝစ္ဆံ, ဝစ္ဆန္တော၊ ဝစ္ဆန္တာ, ဝစ္ဆန္တော။
(အ) ဘောဝစ္ဆံ, ဝစ္ဆ, ဝစ္ဆာ၊
ဘောန္တော ဝစ္ဆန္တာ, ဝစ္ဆန္တော။
(ဒု) ဝစ္ဆံ, ဝစ္ဆန္တံ၊ ဝစ္ဆန္တေ။
(တ) ဝစ္ဆတာ, ဝစ္ဆန္တေန၊ ဝစ္ဆန္တေဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ) ဝစ္ဆဿ, ဝစ္ဆတော, ဝစ္ဆန္တဿ၊
ဝစ္ဆတံ, ဝစ္ဆန္တာနံ။
(မိ) ဝစ္ဆတာ, ဝစ္ဆန္တသ္မာ,ဝစ္ဆန္တာ၊
ဝစ္ဆန္တေဟိ, ဝစ္ဆန္တေဘိ။
(သ) ဝစ္ဆတိ, ဝစ္ဆန္တသ္မိ, ဝစ္ဆန္တမ္ဟိ၊
ဝစ္ဆန္တေသု။

ဝစ္ဆန္တ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ) ဝစ္ဆံ, ဝစ္ဆန္တံ၊ ဝစ္ဆန္တာ,ဝစ္ဆန္တာနိ။
(အ) ဘောဝစ္ဆံ, ဝစ္ဆ, ဝစ္ဆာ၊
ဘဝန္တာနိ ဝစ္ဆန္တာ, ဝစ္ဆန္တာနိ, ဝစ္ဆန္တိ။
(ကြွင်း ပုံလိင်အတိုင်း စဉ်ပါ။)

ဂဟပတိ-သဒ္ဒါ ဣတ္တိလိင်

(ပ) ဂဟပတာနီ၊
ဂဟပတာနီ, ဂဟပတာနိယော။
(အ) ဘောတိ ဂဟပတာနီ၊ ဘောတိ-
ယော ဂဟပတာနီ,ဂဟပတာနိယော။
(ကြွင်း ဣတ္တိ-သဒ္ဒါနှင့် အတူစဉ်ပါ။)

ဂါမဏီ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်

(ပ) ဂါမဏီ၊ ဂါမဏီ, ဂါမဏိနော။
(အ) ဘော ဂါမဏီ၊
ဘောန္တော ဂါမဏီ, ဂါမဏိနော။
(ဒု)ဂါမဏိနံ,ဂါမဏီ၊ ဂါမဏီ,ဂါမဏိနော။
(တ) ဂါမဏိနာ၊ ဂါမဏီဟိ, ဂါမဏီဘိ။
(စ-ဆ)ဂါမဏိဿ,ဂါမဏိနော၊ ဂါမဏိနံ။
(မိ) ဂါမဏိသ္မာ, ဂါမဏိမ္ဟာ၊ ဂါမဏိနာ၊
ဂါမဏီဟိ, ဂါမဏီဘိ။
(သ) ဂါမဏိသ္မိ, ဂါမဏိမ္ဟိ၊ ဂါမဏိသု။

ဝုဏ်ဝန္တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်(ဝုဏ်ဝါဒိဂိုဏ်း)

(ပ) ဝုဏ်ဝါ, ဝုဏ်ဝန္တော၊
ဝုဏ်ဝန္တာ, ဝုဏ်ဝန္တော။
(အ) ဘော ဝုဏ်ဝံ, ဝုဏ်ဝ, ဝုဏ်ဝါ၊
ဘောန္တော်ဝုဏ်ဝန္တာ, ဝုဏ်ဝန္တော။
(ဒု) ဝုဏ်ဝံ, ဝုဏ်ဝန္တံ၊ ဝုဏ်ဝန္တေ။
(တ) ဝုဏ်ဝတာ, ဝုဏ်ဝန္တေန၊
ဝုဏ်ဝန္တေဟိ, ဝုဏ်ဝန္တေဘိ။
(စ-ဆ) ဝုဏ်ဝဿ, ဝုဏ်ဝတော,
ဝုဏ်ဝန္တဿ၊ ဝုဏ်ဝတံ,ဝုဏ်ဝန္တာနံ
(မိ) ဝုဏ်ဝတာ, ဝုဏ်ဝန္တသ္မာ,ဝုဏ်ဝန္တမ္ဟာ,
ဝုဏ်ဝန္တာ၊ ဝုဏ်ဝန္တေဟိ, ဘိ။
(သ) ဝုဏ်ဝတိ, ဝုဏ်ဝန္တသ္မိ, ဝုဏ်ဝန္တမ္ဟိ,
ဝုဏ်ဝန္တေ၊ ဝုဏ်ဝန္တေသု။

ဝုဏ်ဝန္တ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်

(ပ) ဝုဏ်ဝံ၊ ဝုဏ်ဝန္တာ,ဝုဏ်ဝန္တိ,ဝုဏ်ဝန္တာနိ
(အ) ဘောဝုဏ်ဝံ, ဝုဏ်ဝ, ဝုဏ်ဝါ၊
ဘဝန္တာနိ ဝုဏ်ဝန္တာ,ဝုဏ်ဝန္တိ,ဝုဏ်ဝန္တာနိ။
(ကြွင်း ပုံလိင် အတိုင်း စဉ်ပါ။)

ဝုဏ်ဝန္တ-သဒ္ဒါ ဣတ္တိလိင်

(ပ) ဝုဏ်ဝတီ, ဝုဏ်ဝန္တီ၊ ဝုဏ်ဝတီ, ဝုဏ်
ဝန္တီ, ဝုဏ်ဝတိယော,ဝုဏ်ဝန္တိယော။
(ကြွင်း ဣတ္တိ-သဒ္ဒါနှင့် အတူ စဉ်ပါ။)

ဝေါ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် (ရတ္တာဒိဂိုဏ်း)

(ပ) ဝေါ၊ ဂါဝေါ, ဂဝေါ။
(အ) ဟေ ဝေါ၊ ဘောန္တော်ဂါဝေါ, ဂဝေါ။
(ဒု) ဂဝံ, ဂါဝံ, ဂါဝုံ၊ ဂါဝေါ, ဂဝေါ။

http://www.dhammadownload.com

(တ) ဂါဝေန, ဂဝေန၊ ဂေါဘိ, ဂေါဘီ။
(စ-ဆ)ဂါဝဿ,ဂဝဿ၊ ဂဝံ, ဂေါနံ,ဂုန်္ဂံ။
(မီ) ဂါဝသ္မာ, ဂါဝမှာ, ဂါဝါ, ဂဝသ္မာ,
ဂဝမှာ, ဂဝါ။ ဂေါဘိ, ဂေါဘီ။
(သ) ဂါဝသ္မိံ, ဂါဝမ္ဟိ, ဂါဝေ, ဂဝသ္မိံ,ဂဝမ္ဟိ,
ဂဝေ၊ ဂါဝေသု, ဂဝေသု, ဂေါသု။

(တစ်နည်း) ဂေါ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်

(ပ) ဂေါဏော၊ ဂေါဏာ။
(အာ) ဟေ ဂေါဏ, ဂေါဏာ၊
ဘောန္တော ဂေါဏာ။
(ဒု) ဂေါဏံ၊ ဂေါဏော။
(တ) ဂေါဏေန၊ ဂေါဏေဟိ,
ဂေါဏေဘိ, ဂဝယေဟိ,ဂဝယေဘိ။
(စ-ဆ) ဂေါဏဿ၊ ဂေါဏာနံ။
(မီ) ဂေါဏသ္မာ, ဂေါဏမှာ, ဂေါဏာ၊
ဂေါဏေဟိ, ဘိ, ဂဝယေဟိ, ဘိ။
(သ) ဂေါဏသ္မိံ,မ္ဟိ,ဂေါဏေ၊ ဂေါဏေသု။

➤ ဂေါ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်

(ပ) ဂါဝီ၊ ဂါဝိ, ဂါဝိယော, ဂါဗျော။
အာ)ဟေဂါဝိ၊ ဟေဂါဝိ,ဂါဝိယော,ဂါဗျော
(ဒု)ဂါဝိုံ,ဂါဝိယံ၊ ဂါဝိ, ဂါဝိယော,ဂါဗျော။
(တ-မီ) ဂါဗျာ,ဂါဝိယာ၊ ဂါဝီဟိ,ဂါဝီဘိ။
(စ-ဆ) ဂါဗျာ, ဂါဝိယာ၊ ဂါဝိနံ။
(သ) ဂါဗျဲ, ဂါဝိယံ, ဂါဝိယာ၊ ဂါဝိသု။

➤ဂေါတြဘူ -နပုံလိင်-ရဏ္ဍာဒိဂိုဏ်း

(ပ)ဂေါတြဘု၊ ဂေါတြဘူ, ဂေါတြဘူနိ။
(အာ) ဟေ ဂေါတြဘု၊
ဟေ ဂေါတြဘူ, ဂေါတြဘူနိ။
(ဒု) ဂေါတြဘုံ၊ ဂေါတြဘူ, ဂေါတြဘူနိ
(တ) ဂေါတြဘုနာ၊ ဂေါတြဘူဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ) ဂေါတြဘုဿ, ဂေါတြဘုနော၊
ဂေါတြဘူနံ။
(မီ) ဂေါတြဘုဿ, မှာ, ဂေါတြဘုနာ၊
ဂေါတြဘူဟိ, ဂေါတြဘူဘိ။
(သ) ဂေါတြဘုသ္မိံ, မ္ဟိ, ဂေါတြဘူနိ၊
ဂေါတြဘူသု။

➤ စက္ခုသောတ-နပုံလိင်-စိတ္တာဒိ

(ပ-ဒု) စက္ခုသောတံ၊ (အာ) ဟေ စက္ခု
သောတ (တ) စက္ခုသောတေန၊ (စ-ဆ)
စက္ခုသောတဿ၊ (မီ) စက္ခုသောတသ္မာ
စက္ခုသောတမှာ, စက္ခုသောတာ၊ (သ)
စက္ခုသောတသ္မိံ, မ္ဟိ, စက္ခုသောတေ-ဟု
စကဝုစ်နှင့်စဉ်ရမည်။

➤ စတုသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ဗဟုဝုစ်

(ပ-ဒု) စတ္တာရော, စတုရော။
(တ-မီ) စတူဟိ, ဘိ, စတုဟိ,ဘိ, စတုဿိ။
(စ-ဆ) စတုန္နံ။ (သ) စတူသု, စတုသု။

➤ စတု-သဒ္ဒါ နပုံလိင်-ဗဟုဝုစ်

(ပ-ဒု) စတ္တာရိ။
(တ-မီ)စတူဟိ, ဘိ, စတုဟိ, ဘိ, စတုဿိ။
(စ-ဆ) စတုန္နံ၊ (သ) စတူသု, စတုသု။

➤ စတု-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်-ဗဟုဝုစ်

(ပ-ဒု) စတသ္သော။
(တ-မီ)စတူဟိ, ဘိ, စတုဟိ, ဘိ, စတုဿိ။
(စ-ဆ) စတုန္နံ, စတဿန္နံ၊
(သ) စတူသု, စတုသု။

➤ စန္ဒိမသူရိယာ-ပုံလိင်-ပုရိသာဒိ-

(ပ) စန္ဒိမသူရိယာ၊ (ဒု) စန္ဒိမသူရိယေ၊
(တ-မီ) စန္ဒိမသူရိယေဟိ, ဘိ၊ (စ-ဆ)
စန္ဒိမသူရိယာနံ၊ (သ) စန္ဒိမသူရိယေသု။

➤စိတ္တသဒ္ဒါ-နပုံလိင်-စိတ္တာဒိဂိုဏ်း

(ပ) စိတ္တံ၊ စိတ္တာ, စိတ္တာနိ။

http://www.dhammadownload.com

(အာ) ဘောစိတ္တ, စိတ္တာ၊
ဘဝန္တာနိ စိတ္တာ, စိတ္တာနိ။
(ဒု) စိတ္တံ၊ စိတ္တေ, စိတ္တာနိ။
(တ) စိတ္တေန၊ စိတ္တေဟိ, စိတ္တေဘိ။
(စ-ဆ) စိတ္တဿ၊ စိတ္တာနံ။
(မီ) စိတ္တသ္မာ, စိတ္တမှာ, စိတ္တာ၊
စိတ္တေဟိ, စိတ္တေဘိ။
(သ) စိတ္တသ္မိ, စိတ္တမှိ, စိတ္တေ၊ စိတ္တေသု။

➢ စိတ္တဝေါသဒ္ဒါ-နပုံလိင်-ရတ္တာဖိဝိဂ်း

(ပ) စိတ္တဂု၊ စိတ္တဂူ, စိတ္တဂူနိ။
(အာ) ဟေစိတ္တဂု၊ ဟေစိတ္တဂူ,စိတ္တဂူနိ။
(ဒု) စိတ္တဂုံ၊ စိတ္တဂူ, စိတ္တဂူနိ။
(ကြွင်း အာယုသဒ္ဒါနှင့် အတူစဉ်ပါ)

➢ ဆ-သဒ္ဒါ-တိလိင်

(ပ-ဒု) ဆ၊ (တ-မီ) ဆဟိ, ဆဘိ၊
(စ-ဆ) ဆန္နံ၊ (သ) ဆသု။

➢ ဇန္တုသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္တာဒိဝိဂ်း

(ပ) ဇန္တု၊ ဇန္တူ,ဇန္တဝေါ,ဇန္တုနော,ဇန္တုယော။
(အာ) ဘောဇန္တု၊ ဘောန္တော ဇန္တူ,
ဇန္တဝေါ, ဇန္တုနော, ဇန္တုယော။
(ဒု) ဇန္တုံ၊ ဇန္တူ,ဇန္တဝေါ,ဇန္တုနော,ဇန္တုယော။
(ကြွင်း ဘိက္ခုသဒ္ဒါနှင့် အတူ စဉ်ပါ။)

➢ ဇမ္မု-သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်-ရတ္တာဒိဝိဂ်း

(ပ) ဇမ္မု၊ ဇမ္မူ, ဇမ္မုယော၊
(အာ) ဟေ ဇမ္မု၊ ဟေဇမ္မူ, ဇမ္မုယော။
(ဒု) ဇမ္မုံ၊ ဇမ္မူ, ဇမ္မုယော။
(ကြွင်း ဣတ္ထိ-သဒ္ဒါနှင့် အတူ စဉ်ပါ။)

➢ တ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-သဗ္ဗနာမ်ဝိဂ်း

(ပ) သော၊ နေ, တေ။
(ဒု) နံ, တံ၊ နေ, တေ။
(တ) နေန, တေန၊ နေဂ်,ဘိ,တေဟိ,ဘိ။
(စ-ဆ) နဿ, အဿ, တဿ၊ နေသံ,
နေသာနံ, တေသံ, တေသာနံ။
(မီ) နသ္မာ, အသ္မာ, တသ္မာ, နမှာ, တမှာ၊
နေဟိ, နေဘိ, တေဟိ, တေဘိ။
(သ) နသ္မိ, အသ္မိ, တသ္မိ, နမှိ, တမှိ၊
နေသု, တေသု။

➢ တ-သဒ္ဒါ-နပုံလိင်-သဗ္ဗနာမ်ဝိဂ်း

(ပ-ဒု) နံ, တံ၊ နာနိ, တာနိ။
(တ) နေန, ဟေန၊ နေဟိ,ဘိ,တေဟိ,ဘိ။
(ကြွင်း ပုံလိင် အတိုင်း စဉ်ပါ။)

➢ တ-သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်

(ပ) သာ၊ နာ, နာယော,တာ,တာယော။
(ဒု) နံ, တံ၊ နာ, နာယော,တာ,တာယော။
(တ-မီ) နာယ,တာယ၊ နာဟိ, နာဘိ,
တာဟိ, တာဘိ။
(စ-ဆ) တိဿာ,တဿာ,နဿာ,အဿာ,
တိဿာယ,တဿာယ, နဿာယ,
အဿာယ, နာယ, တာယ၊
နာသံ,နာသာနံ,တာသံ,တာသာနံ။
(သ) တိဿံ, တဿံ, နဿံ, အဿံ,
နာယံ, တာယံ၊ နာသု, တာသု။

➢ တိ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-ဗဟုဝုစ်

(ပ-ဒု) တယော၊ (တ-မီ) တီဟိ, တီဘိ,
တီဟိ,တီဘိ၊(စ-ဆ) တိဏ္ဏံ, တိဏ္ဏန္နံ
(သ) တီသု, တီသု။

➢ တိ-သဒ္ဒါ-နပုံလိင်-ဗဟုဝုစ်

(ပ-ဒု) တိဏိ၊(တ-မီ)တီဟိ,ဘိ,တီဟိ,ဘိ၊
(စ-ဆ)တိဏ္ဏံ,တိဏ္ဏန္နံ၊ (ရွ) တီသု, တီသု။

➢ တိ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်

(ပ-ဒု) တိဿော၊ (တ-မီ) တီဟိ, တီဘိ,
တီဟိ, တီဘိ၊ (စ-ဆ) တိဿန္နံ၊

http://www.dhammadownload.com

(သ) တီသု, တီသု။

➤ **တီလောတ-သဒ္ဒါ-နပုံလိင်-ဧကဝုစ်**

(ပ-ဒု) တီလောက်၊(အာ)ဟေတီလော့က

(တ)တီလောကေန(စ-ဆ)တီလောကဿ

(မီ) တီလောကာ, တီလောကသ္မာ, မှာ၊

(သ)တီလောကေ, မှိ, တီလောကသ္မိ။

[တီဒဏ္ဍံ၊ တီမလံ၊ တီလတ္ထကံ-တို့ကိုလည်း တီလောကနှင့်အတူစဉ်]

➤ **တုမှ-သဒ္ဒါ-အလိင် သဗ္ဗနာမ်ဝိဂ်ား**

(ပ) တွံ, တုဝံ၊ တုမေ့, ဝေါ။

(ဒု) တံ, တဝံ, တုဝံ, တွံ၊

တုမေ့, တုမှာကံ, ဝေါ။

(တ) တယာ, တွယာ, တော၊

တုမေ့ဟိ, တုမေ့ဘိ, ဝေါ။

(စ-ဆ) တဝ, တုယ့်, တုမှ့်, တော၊

တုမှာကံ, တုမှ့်, ဝေါ။

(မီ) တယာ, တွယာ၊ တုမေ့ဟိ,တုမေ့ဘိ။

(သ) တယိ, တွယိ၊ တုမေ့သု။

➤ **ထာမ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-ပုမာဒိဝိဂ်ား**

(ပ) ထာမော၊ ထာမာ။

(အာ) ဘော ထာမ, ထာမာ၊

ဘောန္တော ထာမာ။

(ဒု) ထာမံ၊ ထာမေ။

(တ) ထာမေန, ထာမသာ, ထာမုနာ၊

ထာမေဟိ, ထာမေဟိ။

(စ-ဆ)ထာမဿ,ထာမသော,ထာမုနော၊

ထာမာနံ။

(မီ) ထာမသ္မာ, မှာ, ထာမာ, ထာမုနာ၊

ထာမေဟိ, ထာမေဘိ။

(သ) ထာမသ္မိ, မှိ, ထာမေ, ထာမသိ၊

ထာမေသု။

➤ **ဒဏ္ဍီ-သဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္တာဒိဝိဂ်ား**

(ပ) ဒဏ္ဍီ၊ ဒဏ္ဍီ, ဒဏ္ဍိနော။

(အာ) ဘောဒဏ္ဍီ၊

ဘောန္တော ဒဏ္ဍီ, ဒဏ္ဍိနော။

(ဒု) ဒဏ္ဍိံ, ဒဏ္ဍိနံ၊ ဒဏ္ဍီ, ဒဏ္ဍိနော။

(တ) ဒဏ္ဍိနာ၊ ဒဏ္ဍီဟိ, ဒဏ္ဍီဘိ။

(စ-ဆ) ဒဏ္ဍိဿ, ဒဏ္ဍိနော၊ ဒဏ္ဍိနံ။

(မီ) ဒဏ္ဍိသ္မာ, ဒဏ္ဍိမှာ, ဒဏ္ဍိနာ၊

ဒဏ္ဍီဟိ, ဒဏ္ဍီဘိ။

(သ) ဒဏ္ဍိသ္မိ, မှိ, ဒဏ္ဍိနိ၊ ဒဏ္ဍီသု။

➤ **ဒဏ္ဍီဏာ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်-သဗ္ဗနာမ်**

(စ-ဆ) ဒဏ္ဍီဏာယ, ဒဏ္ဍီဏာဿာ၊

ဒဏ္ဍီဏာသံ, ဒဏ္ဍီဏာသာနံ။

(သ)ဒဏ္ဍီဏာယ,ဒဏ္ဍီဏာယံ,ဒဏ္ဍီဏာသံ၊

ဒဏ္ဍီဏာသု။

(ကျန် ဝိဘတ်များ ကညာ-နှင့်အတူစဉ်ပါ

➤ **ဒေဝရာဇ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-ပုရိသာဒိဝိဂ်ား, ရာဇာဒိဝိဂ်ား**

(ပ) ဒေဝရာဇော၊ ဒေဝရာဇာ-စသည်ဖြင့် ပုရိသ-နှင့်အတူ ရုပ်စဉ်လေ။ (တနည်း)

(ပ) ဒေဝရာဇ၊ ဒေဝရာဇာနော-စသည်ဖြင့် ရာဇ-သဒ္ဒါနှင့်အတူ ရုပ်စဉ်လေ။

➤ **ဒေဝသခ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-ပုရိသာဒိဝိဂ်ား, ရာဇာဒိဝိဂ်ား**

(ပ) ဒေဝသခေါ၊ ဒေဝသခါ-စသည်ဖြင့် ပုရိသ-နှင့်အတူ ရုပ်စဉ်လေ။ (တနည်း)

(ပ) ဒေဝသခါ၊ ဒေဝသခါနော-စသည်ဖြင့် သခ-သဒ္ဒါနှင့်အတူ ရုပ်စဉ်လေ။

➤ **ဒ္ဝိ-သဒ္ဒါ-တိလိင်-ဗဟုဝုစ်**

(ပ-ဒု) ဒ္ဝေ, ဒုဝေ၊(တ-မီ)ဒ္ဝီဟိ,ဘိ,ဒ္ဝိဟိ,ဘိ

(စ-ဆ) ဒ္ဝိန္နံ, ဒုဝိန္နံ၊ (သ) ဒ္ဝိသု, ဒ္ဝိသု။

http://www.dhammadownload.com

➤ မိတု-သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်-သဗ္ဗာဒိဂိုဏ်း
(ပ) မိတာ၊ မိတရော။
(အာ) ဘောတိ မိတ, မိတာ၊
ဘောတိယော မိတရော။
(ဒု) မိတရံ၊ မိတရော။
(တ-မိ) မိတရာ, မိတုယာ၊
မိတရေဟိ, မိတရေဘိ, မိတူဟိ,ဘိ။
(စ-ဆ) မိတု, မိတုဿ, မိတုယာ၊
မိတရာနံ, မိတာနံ, မိတူနံ။
(သ) မိတရိ, မိတုယာ, မိတုယိ၊
မိတရေသု, မိတူသု။
➤ နဒီ-သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်-နဒါဒိဂိုဏ်း
(ပ) နဒီ၊ နဒီ, နဒိယော, နဒ္ဓော။
(အာ) ဘောတိ နဒိ၊ ဘောတိယော နဒိ,
နဒိယော, နဒ္ဓော။
(ဒု) နဒိ, နဒိယံ၊ နဒိ, နဒိယော, နဒ္ဓော။
(တ-မိ) နဒိယာ, နဒ္ဓာ၊ နဒီဟိ, နဒီဘိ။
(စ-ဆ) နဒိယာ, နဒ္ဓာ၊ နဒီနံ။
(သ) နဒိယာ, နဒိယိ, နဒ္ဓိ၊ နဒီသု။
➤ ပဒ္ဓ-သဒ္ဒါ-တိလိင်-ဗဟုဝုစ်
(ပ-ဒု) ပဒ္ဓ၊ (တ-မိ) ပဒ္ဓဟိ, ပဒ္ဓဘိ၊
(စ-ဆ) ပဒ္ဓန်း၊ (သ) ပဒ္ဓသု။
➤ ပိတု-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-သဗ္ဗာဒိဂိုဏ်း
(ပ) ပိတာ၊ ပိတရော။
(အာ) ဘော ပိတ, ပိတာ၊
ဘောန္တော ပိတရော။
(ဒု) ပိတရံ၊ ပိတရော။
(တ) ပိတရာ၊ ပိတုနာ၊
ပိတရေဟိ, ပိတရေဘိ, ပိတူဟိ,ဘိ။
(စ-ဆ) ပိတု, ပိတုနော, ပိတုဿ၊
ပိတရာနံ, ပိတာနံ, ပိတူနံ။
(မိ) ပိတရာ၊ ပိတရေဟိ,ဘိ, ပိတူဟိ,ဘိ။
(သ) ပိတရိ၊ ပိတရေသု, ပိတူသု။
➤ ပုထဝီ-သဒ္ဒါ-ဣတ္ထိလိင်-နဒါဒိဂိုဏ်း
(ပ) ပုထဝီ၊ ပုထဝီ,ပုထဝိယော,ပုထဗ္ဗော
(အာ) ဘောတိ ပုထဝီ၊ ဘောတိယော
ပုထဝီ, ပုထဝိယော, ပုထဗ္ဗော။
(ဒု) ပုထဝိ, ပုထဝိယံ၊
ပုထဝီ, ပုထဝိယော, ပုထဗ္ဗော။
(တ-မိ) ပုထဝိယာ, ပုထဗ္ဗာ၊ ပုထဝီဟိ,ဘိ
(စ-ဆ) ပုထဝိယာ, ပုထဗ္ဗာ၊ ပုထဝီနံ။
(သ) ပုထဝိယာ, ပုထဝိယံ, ပုထဗ္ဗိ၊
ပုထဝီသု။
➤ ပုဗ္ဗ-သဒ္ဒါ ပုံလိင်-သဗ္ဗနာမ်ဂိုဏ်း
(ပ) ပုဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗေ, ပုဗ္ဗာ။
(အာ) ဘောပုဗ္ဗ, ပုဗ္ဗာ၊
ဘောန္တော ပုဗ္ဗေ, ပုဗ္ဗာ။
(ဒု) ပုဗ္ဗံ၊ ပုဗ္ဗေ။
(တ) ပုဗ္ဗေန၊ ပုဗ္ဗေဟိ, ပုဗ္ဗေဘိ။
(စ-ဆ) ပုဗ္ဗဿ၊ ပုဗ္ဗေသံ,ပုဗ္ဗေသာနံ။
(မိ) ပုဗ္ဗသ္မာ, မှာ, ပုဗ္ဗာ၊ ပုဗ္ဗေဟိ,ဘိ။
(သ) ပုဗ္ဗသ္မိ ပုဗ္ဗမှိ, ပုဗ္ဗေ၊ ပုဗ္ဗေသု။
➤ ပုမ-သဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ပုမာဒိဂိုဏ်း
(ပ) ပုမာ, ပုမော၊ ပုမာနော, ပုမာ။
(အာ) ဟေပုမံ, ပုမ, ပုမာ၊
ဘောန္တော ပုမာနော, ပုမာ။
(ဒု) ပုမာနံ, ပုမံ၊ ပုမာနော, ပုမေ။
(တ) ပုမုနာ, ပုမာနာ, ပုမေန၊
ပုမာနေဟိ, ပုမာနေဘိ, ပုမေဟိ,ဘိ
(စ-ဆ) ပုမုနော, ပုမဿ၊ ပုမာနံ။
(မိ) ပုမုနာ, ပုမသ္မာ, ပုမမှာ, ပုမာ၊
ပုမာနေဟိ, ဘိ, ပုမေဟိ, ဘိ။

http://www.dhammadownload.com

(သ) ပုမာနေ, ပုမသွီ, ပုမမှိ, ပုမေ၊
ပုမာနေသု, ပုမေသု, ပုမာသု။

➢ **ပုရိသ-သဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ပုရိသာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ပုရိသော၊ ပုရိသာ။
(အာ) ဘော ပုရိသ, ပုရိသာ၊
ဘောန္တော ပုရိသာ။
(ဒု) ပုရိသံ၊ ပုရိသေ။
(တ) ပုရိသေန၊ ပုရိသေဟိ, ပုရိသေဘိ။
(စ-ဆ) ပုရိသဿ၊ ပုရိသာနံ။
(မီ) ပုရိသသ္မာ, ပုရိသမှာ, ပုရိသာ၊
ပုရိသေဟိ, ပုရိသေဘိ။
(သ) ပုရိသသွီ, မှိ, ပုရိသေ၊ ပုရိသေသု။

➢ **ပေါက္ခရဏီ-သဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင် ဝဟပတာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ပေါက္ခရဏီ၊ ပေါက္ခရဏီ,
ပေါက္ခရဏိယော,ပေါက္ခရညော။
(အာ) ဟေ ပေါက္ခရဏိ၊ ဟေပေါက္ခရဏီ
ပေါက္ခရဏိယော, ပေါက္ခရညော။
ဒု)ပေါက္ခရဏိံ, ပေါက္ခရဏိယံ၊ပေါက္ခရဏီ
ပေါက္ခရဏိယော, ပေါက္ခရညော။
(တ-မီ) ပေါက္ခရဏိယာ, ပေါက္ခရညာ၊
ပေါက္ခရဏိဟိ, ပေါက္ခရဏိဘိ။
(စ-ဆ) ပေါက္ခရဏိယာ, ပေါက္ခရညာ၊
ပေါက္ခရဏိနံ။
(သ) ပေါက္ခရဏိယာ, ပေါက္ခရဏိယံ,
ပေါက္ခရည်၊ ပေါက္ခရဏိသု။

➢ **ဗိလ-သဒ္ဒါ နပုံလိင်-မနောဝဏာဒိ**

(ပ) ဗိလံ၊ ဗိလာ, ဗိလာနိ။
(အာ) ဘော ဗိလ, ဗိလာ၊
ဘဝန္တာနိ ဗိလာ, ဗိလာနိ။
(ဒု) ဗိလံ၊ ဗိလေ, ဗိလာနိ။
(တ) ဗိလေန, ဗိလသာ၊ ဗိလေဟိ, ဘိ။
(စ-ဆ) ဗိလဿ, ဗိလသော၊ ဗိလာနံ။
(မီ) ဗိလသ္မာ, မှာ, ဗိလာ၊ ဗိလေဟိ, ဘိ။
(သ)ဗိလသွီ, မှိ, ဗိလေ,ဗိလသိ၊ ဗိလေသု။

➢ **ပြဟ္မသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ရာဇာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ပြဟ္မာ၊ ပြဟ္မာနော။
(အာ) ဟေ ပြဟ္မ၊ ဘောန္တောပြဟ္မာနော။
(ဒု) ပြဟ္မာနံ, ပြဟ္မံ၊ ပြဟ္မာနော။
(တ-မီ) ပြဟ္မုနာ၊ ပြဟ္မေဟိ, ပြဟ္မေဘိ။
(စ-ဆ) ပြဟ္မုနော, ပြဟ္မဿ၊
ပြဟ္မူနံ, ပြဟ္မာနံ။
(သ) ပြဟ္မနိ၊ ပြဟ္မေသု။

➢ **ဘဝန္တသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ဝစ္ဆန္တာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ဘဝံ၊ ဘောန္တော, ဘောန္တာ,
ဘဝန္တော, ဘဝန္တာ။
(အာ) ဘော ဘဝံ, ဘဝ, ဘဝါ, ဘောန္တ
ဘောန္တာ၊ ဘောန္တော, ဘောန္တာ,
ဘဝန္တော, ဘဝန္တာ။
(ဒု) ဘဝံ, ဘဝန္တံ၊ ဘောန္တေ, ဘဝန္တေ။
(တ) ဘောတာ, ဘောန္တေန, ဘဝတာ,
ဘဝန္တေန၊ ဘဝန္တေဟိ, ဘဝန္တေဘိ
(စ-ဆ) ဘဝဿ, ဘဝတော, ဘဝန္တဿ
ဘောတော, ဘောန္တဿ၊
ဘဝတံ, ဘဝန္တာနံ
(မီ) ဘောတာ, ဘဝတာ, ဘဝန္တသ္မာ,
ဘဝန္တမှာ, ဘဝန္တာ၊ ဘဝန္တေဟိ, ဘ
(သ) ဘဝတိ, ဘဝန္တသွီ, ဘဝန္တမှိ, ဘဝ
ဘဝန္တေသု

➢ **ဘိက္ခုသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္တာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခူ, ဘိက္ခဝေါ။
(အာ) ဘော ဘိက္ခု၊ ဘောန္တော ဘိ

http://www.dhammadownload.com

ဘိကွဝေ, ဘိကွဝေါ။
(ဒု) ဘိကွံ့၊ ဘိကွူး, ဘိကွဝေါ။
(တ) ဘိကွုနှာ၊ ဘိကွူဟိ,ဘိ,ဘိကွုဟိ,ဘိ
(စ-ဆ) ဘိကွုဿ, ဘိကွုနော၊
ဘိကွူနံ့, ဘိကွုနံ့။
(မိ) ဘိကွုသွာ, ဘိကွုမှာ, ဘိကွုနှာ၊
ဘိကွူဟိ, ဘိကွူဘိ, ဘိကွုဟိ, ဘိ။
(သ) ဘိကွုသို့, မို့၊ ဘိကွူသု, ဘိကွုသု။

➤ **မနသဒ္ဒါ နပုံလိင်-မနောဂိုဏ်း**

(ပ) မနံ့, မနော၊ မနာ, မနာနိ။
(အာ) ဘော မန, မနာ၊
ဘဝန္တာနိ မနာ, မနာနိ။
(ဒု) မနံ့, မနော၊ မနေ, မနာနိ။
(တ) မနေန, မနသာ၊ မနေဟိ, မနေဘိ။
(စ-ဆ) မနဿ, မနသော၊ မနာနံ့။
(မိ) မနသွာ, မနမှာ, မနာ၊ မနေဟိ,ဘိ။
(သ) မနသို့, မနမို့, မနေ,မနသိ၊ မနေသု။

➤ **မာတုသဒ္ဒါ ဣကွတ္ထိလိင်-သတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) မာတာ၊ မာတရော။
(အာ) ဘောတိ မာတ, မာတာ၊
ဘောတိယော မာတရော။
(ဒု) မာတရံ့၊ မာတရော။
(တ-မိ) မာတရာ, မာတုယာ, မတျာ၊
မာတရေဟိ, ဘိ, မာတူဟိ, မာတူဘိ
(စ-ဆ)မာတု,မာတုဿ,မာတုယာ,မတျာ၊
မာတရာနံ့, မာတာနံ့, မာတူနံ့။
(သ) မာတရိ, မာတုယာ, မတျာ, မာတုယံ့,
မတျံ့၊ မာတရေသု, မာတူသု။

➤ **ယာဂုသဒ္ဒါ ဣကွတ္ထိလိင်-ရတ္တာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ယာဂု၊ ယာဂူ, ယာဂုယော။
(အာ) ဘောတိ ယာဂု၊
ဘောတိယော ယာဂူ, ယာဂုယော။
(ဒု) ယာဂုံ၊ ယာဂူ, ယာဂုယော။
(တ-မိ) ယာဂုယာ၊ ယာဂူဟိ, ယာဂူဘိ,
ယာဂုဟိ, ယာဂုဘိ။
(စ-ဆ) ယာဂုယာ၊ ယာဂူနံ့, ယာဂုနံ့။
(သ) ယာဂုယာ, ယာဂုယံ့၊
ယာဂူသု, ယာဂုသု။

➤ **ယုဝသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ဝုမာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ယုဝါနော, ယုဝါ။ ယုဝါနာ, ယုဝါ။
(အာ) ဘောယုဝါန, ယို့ဝါနာ, ယုဝ, ယုဝါ၊
ဘောန္တော ယုဝါနာ, ယုဝါ။
(ဒု) ယုဝါနံ့, ယုဝံ၊ ယုဝါနေ, ယုဝေ။
(တ) ယုဝါနေန, ယုဝေန, ယုဝါနာ၊
ယုဝါနေဟိ, ဘိ, ယုဝေဟိ, ယုဝေဘိ
(စ-ဆ) ယုဝါနဿ, ယုဝဿ, ယုဝိနော၊
ယုဝါနာနံ့, ယုဝါနံ့။
(မိ) ယုဝါနသွာ,မှာ,ယုဝါနာ,ယုဝသွာ,မှာ,
ယုဝါ၊ ယုဝါနေဟိ,ဘိ, ယုဝေဟိ,ဘိ။
(သ) ယုဝါနသို့,မို့,ယုဝါနေ, ယုဝသို့, မို့,
ယုဝေ၊ ယုဝါနေသု,ယုဝေသု,ယုဝါသု။

➤ **ရတ္တိသဒ္ဒါ ဣကွတ္ထိလိင်-ရတ္တာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) ရတ္တိ၊ ရတ္တီ, ရတ္တိယော, ရတ္တျော။
(အာ) ဘောတိ ရတ္တိ၊ ဘောတိယော
ရတ္တိ, ရတ္တိယော, ရတ္တျော။
(ဒု) ရတ္တိံ၊ ရတ္တီ, ရတ္တိယော, ရတ္တျော။
(တ-မိ) ရတ္တိယာ, ရတ္တျာ၊ ရတ္တိဟိ, ဘိ,
ရတ္တိဟိ, ရတ္တိဘိ။
(စ-ဆ) ရတ္တိယာ, ရတ္တျာ၊ ရတ္တိနံ့, ရတ္တိနံ့။
(သ) ရတ္တိယာ, ရတ္တျာ, ရတ္တိယံ့, ရတ္တျံ့,
ရတ္တေ၊ ရတ္တိသု, ရတ္တိသု။

http://www.dhammadownload.com

➤ **ရာဇသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ရာဇာဒိဂုဏ်း**

(ပ) ရာဇာ၊ ရာဇာနော။
(အာ) ဘောရာဇ၊ ရာဇာ၊
ဘောန္တော ရာဇာနော။
(ဒု) ရာဇာနံ၊ ရာဇံ၊ ရာဇာနော။
(တ) ရညာ၊ ရာဇိနာ၊ ရာဇေန၊
ရာဇူဟိ၊ ဘိ၊ ရာဇေဟိ၊ ရာဇေဘိ။
(စ-ဆ) ရညော၊ ရာဇိနော၊
ရညံ၊ ရာဇူနံ၊ ရာဇာနံ။
(မိ) ရညာ၊ ရာဇူဟိ၊ ဘိ၊ ရာဇေဟိ၊ ဘိ။
(သ) ရညေ၊ ရာဇိနိ၊ ရာဇူသု၊ ရာဇေသု။

➤ **ဝဓူသဒ္ဒါ ဣတ္ထိလိင်-ရတ္တာဒိဂုဏ်း**

(ပ) ဝဓူ၊ ဝဓူ၊ ဝဓုယော။
(အာ) ဘောတိ ဝဓု၊
ဘောတိယော ဝဓူ၊ ဝဓုယော။
(ဒု) ဝဓုံ၊ ဝဓူ၊ ဝဓုယော။
(တ-မိ) ဝဓုယာ၊ ဝဓူဟိ၊ ဝဓူဘိ။
(စ-ဆ) ဝဓုယာ၊ ဝဓူနံ။
(သ) ဝဓုယာ၊ ဝဓုယံ၊ ဝဓူသု။

➤ **သခသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ရာဇာဒိဂုဏ်း**

(ပ)သခါ၊ သခါနော၊ သခါယော၊သခိနော
(အာ) ဘောသခ၊သခါ၊သခိ၊သခီ၊သခေ၊
ဘောန္တောသခါနော၊သခါယော၊သခိနော
(ဒု) သခါနံ၊ သခါရံ၊ သခံ၊
သခါနော၊ သခါယော၊ သခိနော။
(တ-မိ) သခိနာ၊ သခါရေဟိ၊
သခါရေဘိ၊ သခေဟိ၊ သခေဘိ။
(စ-ဆ) သခိနော၊ သခိဿ၊
သခီနံ၊ သခါရာနံ၊ သခါနံ။
(သ) သခေ၊ သခါရေသု၊ သခေသု။

➤ **သတ္ထုသဒ္ဒါ ပုံလိင်-သတ္ထာဒိဂုဏ်း**

(ပ) သတ္ထာ၊ သတ္ထာရော။
(အာ) ဘောသတ္ထ၊ သတ္ထာ၊
ဘောန္တော သတ္ထာရော။
(ဒု) သတ္ထာရံ၊ သတ္ထာရော။
(တ) သတ္ထာရာ၊ သတ္ထုနာ၊ သတ္ထာရေဟိ၊
သတ္ထာရေဘိ၊ သတ္ထူဟိ၊ သတ္ထူဘိ။
(စ-ဆ) သတ္ထု၊ သတ္ထုနော၊ သတ္ထုဿ၊
သတ္ထာရာနံ၊ သတ္ထာနံ၊ သတ္ထူနံ။
(မိ) သတ္ထာရာ၊ သတ္ထာရေဟိ၊ ဘိ၊
သတ္ထူဟိ၊ သတ္ထူဘိ။
(သ) သတ္ထရိ၊ သတ္ထာရေသု၊ သတ္ထုသု။

➤ **သန္တသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ဝစ္ဆနာဒိဂုဏ်း**

(ပ) သံ၊ သန္တော၊ သန္တာ၊ သန္တော။
(အာ) ဘော သံ၊ သ၊ သာ၊
ဘောန္တော သန္တာ၊ သန္တော။
(ဒု) သံ၊ သန္တံ၊ သန္တေ။
(တ) သတာ၊ သန္တေန၊ သန္တေဟိ၊ဘိ၊သတ္တိ
(စ-ဆ) သဿ၊ သတော၊ သန္တဿ၊
သတံ၊ သန္တာနံ။
(မိ) သတာ၊ သန္တသ္မာ၊ သန္တမှာ၊ သန္တာ၊
သန္တေဟိ၊ သန္တေဘိ၊ သတ္တိ။
(သ)သတိ၊ သန္တသ္မိ၊ မှိ၊ သန္တေ၊ သန္တေသု။

➤ **သဗ္ဗသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-သဗ္ဗနာမ်ဂုဏ်း**

(ပ) သဗ္ဗော၊ သဗ္ဗေ။
(အာ) ဘော သဗ္ဗ၊ သဗ္ဗာ၊
ဘောန္တော သဗ္ဗေ။
(ဒု) သဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗေ။
(တ) သဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗေဟိ၊ သဗ္ဗေဘိ။
(စ-ဆ) သဗ္ဗဿ၊ သဗ္ဗေသံ၊သဗ္ဗေသာနံ။
(မိ) သဗ္ဗသ္မာ၊ သဗ္ဗမှာ၊ သဗ္ဗေဟိ၊ ဘိ။

http://www.dhammadownload.com

(သ) သဗ္ဗသွီ, သဗ္ဗမှိ၊ သဗ္ဗေသု။

➢ **သဗ္ဗသဒ္ဒါ-နပုံလိင်**

(ပ) သဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗာနိ။

(အာ)ဘောသဗ္ဗ, သဗ္ဗာ၊ ဘဝန္တာနိသဗ္ဗာနိ

(ကြွင်း ပုံလိင်အတိုင်း စဉ်ပါ။)

➢ **သဗ္ဗသဒ္ဒါ- ဣတ္ထိလိင်**

(ပ) သဗ္ဗာ၊ သဗ္ဗာ, သဗ္ဗာယော။

(အာ) ဘောတိ သဗ္ဗေ၊

ဘောတိယော သဗ္ဗာ, သဗ္ဗာယော။

(ဒု) သဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗာ, သဗ္ဗာယော။

(တ-မီ) သဗ္ဗာယ၊ သဗ္ဗာဟိ, သဗ္ဗာဘိ။

(စ-ဆ) သဗ္ဗာယ, သဗ္ဗဿာ၊

သဗ္ဗာသံ, သဗ္ဗာသာနံ။

(သ) သဗ္ဗာယံ, သဗ္ဗဿံ၊ သဗ္ဗာသု။

➢ **သဗ္ဗညူသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) သဗ္ဗညူ၊ သဗ္ဗညူ, သဗ္ဗညုနော။

(အာ) ဘောသဗ္ဗညု၊

ဘောန္တော သဗ္ဗညူ, သဗ္ဗညုနော။

(ဒု) သဗ္ဗညုံ၊ သဗ္ဗညူ, သဗ္ဗညုနော။

(တ) သဗ္ဗညုနာ၊ သဗ္ဗညူဟိ, သဗ္ဗညူဘိ။

(စ-ဆ) သဗ္ဗညုဿ, သဗ္ဗညုနော၊

သဗ္ဗညူနံ။

(မီ) သဗ္ဗညုသွာ, သဗ္ဗညုမှာ, သဗ္ဗညုနာ၊

သဗ္ဗညူဟိ, သဗ္ဗညူဘိ။

(သ) သဗ္ဗညုသွီ, သဗ္ဗညုမှိ၊ သဗ္ဗညူသု။

➢ **သယမ္ဘူသဒ္ဒါ ပုံလိင်-ရတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) သယမ္ဘူ၊ သယမ္ဘူ, သယမ္ဘုဝေါ။

(အာ) ဘော သယမ္ဘု၊

ဘောန္တော သယမ္ဘူ, သယမ္ဘုဝေါ။

(ဒု) သယမ္ဘုံ၊ သယမ္ဘူ, သယမ္ဘုဝေါ။

(တ) သယမ္ဘုနာ၊ သယမ္ဘူဟိ, သယမ္ဘူဘိ

(စ-ဆ) သယမ္ဘုဿ, သယမ္ဘုနော၊

သယမ္ဘူနံ။

(မီ) သယမ္ဘုသွာ, သယမ္ဘုမှာ, သယမ္ဘုနာ၊

သယမ္ဘူဟိ, သယမ္ဘူဘိ။

(သ) သယမ္ဘုသွီ, သယမ္ဘုမှိ၊ သယမ္ဘူသု။

➢ **သဟဘူသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) သဟဘူ၊ သဟဘူ, သဟဘုဝေါ။

(အာ) ဘော သဟဘူ၊ ဘောန္တော-

သဟဘူ, သဟဘုဝေါ, သဟဘုနော

(ဒု) သဟဘုံ၊ သဟဘူ, သဟဘုဝေါ,

သဟဘုနော။

(ကြွင်း သယမ္ဘူနှင့် အတူ ရုပ်စဉ်လေ)

➢ **သာ-သဒ္ဒါ ပုံလိင် ရတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) သာ၊ သာ, သာနော။

(အာ) ဟေ သ, သာ၊

ဘောန္တော သာ, သာနော။

(ဒု) သာနံ၊ သာနေ။

(တ-မီ) သာနာ၊ သာနေဟိ, သာနေဘိ။

(စ-ဆ) သာဿ၊ သာနံ။

(သ) သာနေ၊ သာနေသု။

➢ **သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာန-သဒ္ဒါ**

(ပ) သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ (အာ)

ဘောန္တော သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊

(ဒု) သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ၊

(တ-မီ) သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ, ဘိ။

(စ-ဆ) သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ၊

(သ) သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေသု။

➢ **သုခကာရီ-ပုံလိင်- ရတ္ထာဒိဂိုဏ်း**

(ပ) သုခကာရီ၊ သုခကာရီ, သုခကာရီနိ

(အာ) ဟေ သုခကာရီ၊

ဟေ သုခကာရီ, သုခကာရီနိ။

http://www.dhammadownload.com

(၃) သုခကာရိနံ, သုခကာရီ၊
သုခကာရိ, သုခကာရိနိ။
(ကြွင်း ၁၈ကိုသဒ္ဒါနှင့် အတူစဉ်ပါ)

➤ ဟေတုသဒ္ဒါ-ပုံလိင်-ရတ္တာဒိဂိုဏ်း

(ပ) ဟေတု၊ ဟေတူ, ဟေတဝေါ,
ဟေတုယော။
(အာ) ဘော ဟေတု၊ ဘောန္တော - ဟေတူ, ဟေတဝေ, ဟေတဝေါ။
(၃) ဟေတုံ၊ ဟေတူ, ဟေတဝေါ, ဟေတုယော။(ကြွင်း ဘိက္ခုနှင့်အတူစဉ်)

အာချာတ်ဂိုဏ်းအကျဉ်း (ဓာတ်-အကွရာစဉ်)

➤ ဝတ္တမာန် ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်များ

တိ [၈] အန္တိ [ရေ] (ပထမပုရိသ်)
သိ ထ (မရှိမပုရိသ်)
အာ-မိ အာ-မ (ဥတ္တမပုရိသ်)

➤ ဝတ္တမာန် အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်

တေ အန္တေ [ရေ] (ပထမ)
သေ ဝှေ (မရှိမ)
ဧ အာ-မေ (ဥတ္တမ)

➤ ပဉ္စမီ-ပရဿပုဒ်

တု [၈] အန္တု (ပထမ)
အ, အာ-ဟိ ထ (မရှိမ)
အာ-မိ [၈] အာ-မ (ဥတ္တမ)

➤ ပဉ္စမီ-အတ္တနောပုဒ်

တံ အန္တံ (ပထမ)
ဿု ဝှော် (မရှိမ)
ဧ အာမသေ (ဥတ္တမ)

➤ သတ္တမီ- ပရဿပုဒ်

[၈] ယေ့ [ဥ] ယျုံ (ပထမ)
[၈] ယျာသိ ယျာထ (မရှိမ)
[၈] ယျာမိ ယျာမ (ဥတ္တမ)

➤ သတ္တမီ- အတ္တနောပုဒ်

ထေ ဧရုံ (ပထမ)
ထော ယျာဝှော် (မရှိမ)
[၈] ယျံ့ ယျာမှေ (ဥတ္တမ)

➤ ပရောက္ခာ- အ, ဉ၊ ဧ, တ္ထ၊ အံ့, မှ၊ တ္ထ, ရေ့ တ္ထော, ဝှော်၊ က္ကံ့, မှေ့။

➤ ဟီယျတ္တနီ ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်

အာ [အ] ဦ [ဥ] (ပထမ)
ဩ [အ, က္က] တ္ထ [ထ] (မရှိမ)
အံ့ မှာ [မှ့] (ဥတ္တမ)

➤ ဟီယျတ္တနီ အတ္တနောပုဒ်

တ္ထ တ္ထုံ (ပထမ)
သေ ဝှံ့ (မရှိမ)
က္ကံ့ မှသေ (ဥတ္တမ)

➤ အဇ္ဇတနီ ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်

ဥ္ဆိ [က္က] ဥံ့ [က္ကံသု, အံသု]
ဩ [အ, က္က] က္က-တ္ထ [ဥတ္ထ]
က္ကံ့ က္က-မှာ [က္ကမှ့, ဥမှာ, ဥမှ့]

➤ အဇ္ဇတနီ အတ္တနောပုဒ် ဝိဘတ်

အာ [က္ကတ္ထ] ဦ [ဥ]
က္က-သေ က္က-ဝှံ့
အံ့ [အ] က္က-မှေ့။

➤ ဘဝိဿန္တီ ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်

က္က-ဿတိ က္က-ဿန္တိ [ရေ့]
က္က-ဿသိ က္က-ဿထ
က္က-ဿာမိ က္က-ဿာမ။

➤ ဘဝိဿန္တီ အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်

က္က-ဿတေ က္က-ဿန္တေ
က္က-ဿသေ က္က-ဿဝှေ

http://www.dhammadownload.com

ဣ-ဿံ ဣ-ဿာမှေ။

➢ ကာလာတိပတ္တိ ပရဿပုဒ်ဝိဘတ်

ဣဿာ [ဣဿ] ဣဿံသု
ဣဿေ [ဣဿ] ဣဿထ
ဣဿံ ဣဿမှာ [မှ]

➢ ကာလာတိပတ္တိ အတ္တနောပုဒ်

ဣဿထ ဣဿိသု
ဣဿသေ ဣဿဝှေ
ဣဿိ ဣဿာမှသေ။

➢ ဘူဓာတ် ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်ဖြင့်
ကတ္တုရူပ်စဉ်ပုံ

တိ- ဘဝတိ, ဘဝေ၊ အန္တိ- ဘဝန္တိ။
သိ- ဘဝါမိ, ဘဝေ၊ ထ- ဘဝထ။
မိ- ဘဝါမိ, ဘဝေ၊ မ- ဘဝါမ။
တေ- ဘဝတေ၊ အန္တေ- ဘဝန္တေ။
သေ- ဘဝသေ၊ ဝှေ- ဘဝဝှေ။
ဧ- ဘဝေ၊ မှေ- ဘဝါမှေ။

➢ ဘူဓာတ် ပဉ္စမီဝိဘတ်ဖြင့်
ကတ္တုရူပ်စဉ်ပုံ

တု- ဘဝတု, ဘဝေ၊ အန္တု- ဘဝန္တု။
ဟိ- ဘဝါဟိ, ဘဝေ၊ ထ- ဘဝထ။
မိ- ဘဝါမိ, ဘဝေ၊ မ- ဘဝါမ။
တံ- ဘဝတံ၊ အန္တံ- ဘဝန္တံ။
ဿု- ဘဝဿု၊ ဝှေါ- ဘဝဝှေါ။
ဧ- ဘဝေ၊ အာမသေ- ဘဝါမသေ။

➢ ဘူဓာတ် သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်
ကတ္တုရူပ်စဉ်ပုံ

ဧယျ-ဘဝေယျ, ဘဝေ၊ ဧယျုံ-ဘဝေယျုံ
ဧယျာသိ- ဘဝေယျာသိ, ဘဝေ၊
ဧယျာထ- ဘဝေယျာထ။
ဧယျာမိ- ဘဝေယျာမိ, ဘဝေ၊
ဧယျာမ- ဘဝေယျာမ။
ဧထ- ဘဝေထ၊ ဧရံ- ဘဝေရံ။
ဧထော- ဘဝေထော၊
ဧယျာဝှေါ- ဘဝေယျာဝှေါ။
ဧယျံ- ဘဝေယျံ, ဘဝေ၊
ဧယျာမှေ- ဘဝေယျာမှေ။

➢ ဘူဓာတ် ဟိယျတ္တနီဝိဘတ်ဖြင့်
ကတ္တုရူပ်စဉ်ပုံ

အာ= အဘဝါ, ဘဝါ, အဘဝ, ဘဝ၊
ဦ= အဘဝူ, ဘဝူ, အဘဝု, ဘဝု။
ဩ= အဘဝေါ, ဘဝေါ, အဘဝ, ဘဝ,
အဘဝိ, ဘဝိ၊
တ္ထ=အဘဝတ္ထ,ဘဝတ္ထ,အဘဝထ, ဘဝထ
အ= အဘဝ, ဘဝ၊
မှာ= အဘဝမှာ,ဘဝမှာ,အဘဝမှ,ဘဝမှ။
တ္ထ= အဘဝတ္ထ, ဘဝတ္ထ၊
တ္ထုံ= အဘဝတ္ထုံ, ဘဝတ္ထုံ။
သေ= အဘဝသေ, ဘဝသေ၊
ဝှံ= အဘဝဝှံ, ဘဝဝှံ။
ဣံ= အဘဝီ, ဘဝီ၊
မှသေ= အဘဝမှသေ, ဘဝမှသေ။

➢ ဘူဓာတ် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ဖြင့်
ကတ္တုရူပ်စဉ်ပုံ

ဤ= အဘဝိ, ဘဝိ, အဘဝိ, ဘဝိ၊
ဥံ= အဘဝုံ, ဘဝုံ, အဘဝီသု, ဘဝီသု,
အဘဝံသု, ဘဝံသု။
ဩ= အဘဝေါ, ဘဝေါ, အဘဝ, ဘဝ,
အဘဝိ, ဘဝိ၊
တ္ထ= အဘဝိတ္ထ,ဘဝိတ္ထ,အဘဝုတ္ထ,ဘဝုတ္ထ
ဣံ= အဘဝီ, ဘဝီ၊
မှာ= အဘဝိမှာ,ဘဝိမှာ,အဘဝိမှ,ဘဝိမှ,

http://www.dhammadownload.com

အဘဝုမှာ,ဘဝုမှာ,အဘဝုမှ,ဘဝုမှ။
အာ-အဘဝါ, ဘဝါ, အဘဝိတ္ထ,ဘဝိတ္ထ၊
ဉီ- အဘဝူ, ဘဝူ, အဘဝု, ဘဝု။
သေ- အဘဝိသေ, ဘဝိသေ၊
ဝုံ- အဘဝိဝုံ, ဘဝိဝုံ။
အ- အဘဝ, ဘဝ, အဘဝံ, ဘဝံ၊
မှေ- အဘဝိမှေ, ဘဝိမှေ။

➤ ဘူဓာတ် ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ဖြင့် ကတ္တုံရူပ်စဉ်ပုံ

ဿတိ- ဘဝိဿတိ၊
ဿန္တိ- ဘဝိဿန္တိ, ဘဝိဿရေ။
ဿသိ- ဘဝိဿသိ၊
ဿထ- ဘဝိဿထ၊
ဿာမိ- ဘဝိဿာမိ၊
ဿာမ- ဘဝိဿာမ။
ဿတေ- ဘဝိဿတေ၊
ဿန္တေ- ဘဝိဿန္တေ, ဘဝိဿရေ။
ဿသေ- ဘဝိဿသေ၊
ဿဓ္ဝေ- ဘဝိဿဓ္ဝေ။
ဿံ- ဘဝိဿံ၊
ဿာမ္ဟေ- ဘဝိဿာမ္ဟေ။

➤ ဘူဓာတ် ကာလာတီပတ္တိဝိဘတ်ဖြင့် တတ္ထုံရူပ်စဉ်ပုံ

ဿာ- အဘဝိဿာ, ဘဝိဿာ, အဘဝိဿ, ဘဝိဿ၊
ဿံသု- အဘဝိဿံသု, ဘဝိဿံသု။
ဿော- အဘဝိဿော, ဘဝိဿော, အဘဝိဿ, ဘဝိဿ၊
ဿထ- အဘဝိဿထ, ဘဝိဿထ။
ဿံ- အဘဝိဿံ, ဘဝိဿံ၊
ဿာမ္ဟ- အဘဝိဿာမှာ, ဘဝိဿာမှာ, အဘဝိဿာမှ, ဘဝိဿာမှ။
ဿထ- အဘဝိဿထ, ဘဝိဿထ။
ဿီသု- အဘဝိဿီသု, ဘဝိဿီသု။
ဿသေ- အဘဝိဿသေ, ဘဝိဿသေ၊
ဿဓ္ဝေ- အဘဝိဿဓ္ဝေ, ဘဝိဿဓ္ဝေ။
ဿီ- အဘဝိဿီ, ဘဝိဿီ၊
ဿာမ္ဟသေ- အဘဝိဿာမ္ဟသေ, ဘဝိဿာမ္ဟသေ။

➤ အပဓာတ်[အပ-ပါပုဏနေ-ရောက်ခြင်း။]

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ပါပုဏာတိ၊ ပါပုဏန္တိ-စသည်၊ ပပ္ပေါတိ၊ပပ္ပေါန္တိ-စသည် [သုဒ္ဓကမှ] ပါဝီယတိ, ပါပုဏီယတိ၊ ပါဝီ ယန္တိ, ပါပုဏီယန္တိ စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] ပါပေတိ, ပါပယတိ, ပါပုဏာပေတိ, ပါပုဏာပယတိ၊ ပါပေန္တိ, ပါပယန္တိ, ပါပုဏာပေန္တိ, ပါပုဏာပယန္တိ--[ဟေတုကမှ] ပါဝီယတိ, ပါပယီယတိ, ပါပုဏာပီယတိ, ပါပုဏာပယီယတိ-စသည်

➤ အသဓာတ် [အသ-ဘုဝိ-ဖြစ်ခြင်း]

(ဝတ္တမာန်ဖြင့်) အတ္ထိ, သတိ, သန္တိ၊ အသိ အတ္ထ၊ အတ္ထိ, အသ္မိ၊ အမှ, အသ္မ။
(ပဉ္စမီဖြင့်) အတ္ထု, သန္တု, အာဟိ, အတ္ထ, အမ္ဟိ, အသ္မိ, အမှ, အသ္မ။
(သတ္တမီဖြင့်) သိယာ, သိယံသု, အဿံ, အဿ, သိယုံ, အဿု, အဿ, အဿထ, အဿံ, အဿာမ။
(အဇ္ဇတနီဖြင့်) အာသိ,အာသီသု, အာသုံ, အာသိ, အာသိတ္ထ,အာသိ,အာသိမှ
(ဘဝိဿန္တိဖြင့်) ဘဝိဿတိ, ဘဝိဿန္တိ

http://www.dhammadownload.com

ဘဝိဿရေ စသည်စဉ်လေ။
(ကာလာတိပတ္တိဖြင့်) အဘဝိဿာ,
ဘဝိဿာ စသည်ဖြင့်စဉ်လေ။

➢ **အာသ**[ဥပဝေသနေ-ကပ်ဝင်ခြင်း]
(သုဒ္ဓကတ္တု) ဝတ္တမာန်ဖြင့်- အစ္ဆတိ, အာသတိ, ဥပါသတိ, ပယိရုပါသတိ-စသည်
(သုဒ္ဓကမ္မ) အစ္ဆိယတိ, အာသိယတိ, ဥပါသိယတိ, ပယိရုပါသိယတိ စသည်။
(ဟေတုကတ္တု) အစ္ဆာပေတိ, အစ္ဆာပယတိ, အာသေတိ, အာသယတိ, အာသာပေတိ, အာသာပယတိ-စသည်။
(ဟေတုကမ္မ) အာသိယတိ, အာသယိယတိ, ဥပါသိယတိ, ဥပါသယိယတိ-စသည်

➢ **ဣသုဓာတ်** [ဣစ္ဆာကန္တိသု-လိုချင်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း။]
(သုဒ္ဓကတ္တု)ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဣစ္ဆတိ, ဧသတိ (သမ္ပဋိစ္ဆတိ, အန္ဓေသတိ, ပရိယေသတိ, အဇ္ဇေသတိ) စသည်။
[သုဒ္ဓကမ္မ] ဣစ္ဆိယတိ, ဧသိယတိ, ဣဿတိ (သမ္ပဋိစ္ဆိယတိ, အန္ဓေသိယတိ, ပရိယေသိယတိ, အဇ္ဇေသိယတိ) စသည်။
[ဟေတုကတ္တု] ဣစ္ဆာပေတိ, ဣစ္ဆာပယတိ ဧသေတိ, ဧသာပေတိ, ဧသာပယတိ (သမ္ပဋိစ္ဆာပေတိ, သမ္ပဋိစ္ဆာပယတိ)စသည်
[ဟေတုကမ္မ] ဣစ္ဆာပိယတိ, ဣစ္ဆာပယိယတိ, ဧသိယတိ, ဧသယိယတိ, ဧသာပိယတိ, ဧသာပယိယတိ စသည်စဉ်လေ။

➢ **ကမု** [ပဒဝိက္ခေပေ-ခြေကိုပစ်ခြင်း]
ဝတ္တမာန်ဖြင့်- စင်္ကမတိ, ကမတိ၊ စင်္ကမန္တိ ကမန္တိ စသည်စဉ်လေ။

➢ **ကရဓာတ်** [ကရဏေ-ပြုခြင်း]
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ကရောတိ, ကုဗ္ဗတိ, ကြုဗ္ဗတိ, ကယိရတိ, အဘိသခ်ရောတိ-စသည်စဉ်။ ၎င်းအတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်ဖြင့်-ကုရုတေ, ကုဗ္ဗန္တေ, ကုရုသေ, ကုရုဝှေ, ကုဗ္ဗေ, ကုရုမှေ။
[သုဒ္ဓကမ္မ] ကယျတိ, ကုဗ္ဗိယတိ, ကြုဗ္ဗိယတိ, အဘိသခ်ရိယတိ-စသည်
[ဟေတုကတ္တု] ကာရေတိ, ကာရယတိ, ကာရာပေတိ, ကာရာပယတိ-စသည်
[ဟေတုကမ္မ] ကာရိယတိ, ကာရယိယတိ ကာရာပိယတိ, ကာရာပယိယတိ-စသည်
[ကရဓာတ်- ပဉ္စမီဝိဘတ်ဖြင့်]
ကရောတု, ကယိရတု, ကုဗ္ဗတု, ကရောန္တု၊ ကယိရန္တု, ကုဗ္ဗန္တု၊ ကရောဟိ, ကရောထ၊ ကရောမိ, ကရောမ။ ၎င်းအတ္တနောပုဒ်ဖြင့်- ကုရုတံ၊ ကုရုန္တံ, ကုဗ္ဗန္တံ၊ ကုရုဿု, ကုရဿု၊ ကုရုဝှေါ၊ ကုရေ, ကုဗ္ဗေ၊ ကုရာမသေ, ကုဗ္ဗာမသေ။

➢ **ကရဓာတ် သတ္တမီဝိဘတ်ဖြင့်-**
ကရေ, ကရေယျ, ကုဗ္ဗေ, ကုဗ္ဗေယျ, ကြုဗ္ဗေ, ကြုဗ္ဗေယျ, အဘိသခ်ရေ, အဘိသခ်ရေယျ, ကယိရာ (ကြွင်းဝိဘတ်ကို ကြည့်၍ စဉ်ပါလေ)

➢ **ကရဓာတ် ဟိယျတ္တနီဝိဘတ်ဖြင့်-**
အကာ, အကရာ, ကရာ၊ အကရု, ကရု၊ အကရော, ကရော၊ အကတ္တ, အကရောတ္တ, ကရောတ္တ၊ အကံ, အကရံ, ကရံ၊ အကမှ, အကရမှာ, ကရမှာ, အကရမှ, ကရမှ။

http://www.dhammadownload.com

➢ **ကရဓာတ်-အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ဖြင့်**

အကာသိ, အကရိ, ကရိ၊ အကာသုံ အကရိသု, ကရိသု, အကံသု, အကရုံ, ကရုံ၊ အကာသိ, အကရိ, ကရိ၊ အကာသိတ္တ, အကရိတ္တ, ကရိတ္တ၊ အကာသိ, အကရိ, ကရိ၊ အကာသိမှ, အကရိမှ, ကရိမှ။

➢ **ကရဓာတ်- ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်ဖြင့်**

ကာဟတိ, ကာဟိတိ, ကရိဿတိ, ကုဗ္ဗိဿတိ, ကြုဗ္ဗိဿတိ-စသည်စဉ်။

➢ **ကရဓာတ်-ကာလာတိပတ္တိဖြင့်**

အကဿ, ကဿ, အကဿာ, ကဿာ, အကရိဿ, ကရိဿ, အကရိဿာ, ကရိဿာ, အကုဗ္ဗိဿာ, ကုဗ္ဗိဿာ အကြုဗ္ဗိဿ, ကြုဗ္ဗိဿ, အကြုဗ္ဗိဿာ, ကြုဗ္ဗိဿာ, အဘိသခ်ရိဿ, အဘိသခ်ရိဿာ-စသည်စဉ်လေ။

➢ **ကိတဓာတ်** [ရောဂါပနယနေ-ရောဂါကို ပယ်ခြင်း]

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- တိကိစ္ဆတိ, ဝိစိကိစ္ဆတိ၊ တိကိစ္ဆန္တိ, ဝိစိကိစ္ဆန္တိ စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] တိကိစ္ဆိယတိ, တိကိစ္ဆယိယတိ စိကိစ္ဆယတိ, စိကိစ္ဆိယတိ စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] တိကိစ္ဆေတိ, တိကိစ္ဆယတိ တိကိစ္ဆာပေတိ, တိကိစ္ဆာပယတိ-စသည်။

➢ **ကိဓာတ်** [ဒဗ္ဗဝိနိမယေ-ဥစ္စာကို ရောင်းဝယ် လဲလှယ်ခြင်း။]

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဝိက္ကိဏာတိ၊ ဝိက္ကိဏန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝိက္ကိယတိ၊ ဝိက္ကိယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝိက္ကာယာပေတိ, ဝိက္ကာယာပယတိ-စသည်။

➢ **ကုဓ** [ကောပေ-အမျက်ထွက်ခြင်း]

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ကုဇ္ဇတိ၊ ကုဇ္ဇန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ကုဇ္ဇတိ, ကုဇ္ဇိယတိ၊ ကုဇ္ဇန္တိ, ကုဇ္ဇိယန္တိ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] ကောဓေတိ, ကောဓယတိ, ကောဓာပေတိ, ကောဓာပယတိ-စသည်

[ဟေတုကမ္မ] ကောဓိယတိ, ကောဓယိယတိ, ကောဓာပိယတိ, ကောဓာပယိယတိ

➢ **ကုပ-ကောပေ-အမျက်ထွက်ခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ကုပ္ပတိ၊ကုပ္ပန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ကုပ္ပတိ, ကုပ္ပိယတိ စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ကောပေတိ, ကောပယတိ, ကောပါပေတိ, ကောပါပယတိ-စသည်။

[ဟေတုကမ္မ] ကောပိယတိ, ကောပယိယတိ, ကောပါပိယတိ, ကောပါပယိယတိ။

➢ **ကုသ-အက္ကောသေ-ဆဲရေးခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- အက္ကောသတိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] အက္ကောသီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] အက္ကောသေတိ, အက္ကောသယတိ, အက္ကောသာပေတိ, အက္ကောသာပယတိ-စသည်။

[ဟေတုကမ္မ] အက္ကောသိယတိ, အက္ကောသယိယတိ,အက္ကောသာပိယတိ, အက္ကောသာပယိယတိ-စသည်။

(အဇ္ဇတနီဖြင့်) အက္ကောစ္ဆိ, အက္ကောသိ-

➢ **ဂမုဓာတ်**[ဂတိမှိ-လားခြင်း]

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဂစ္ဆတိ, ဂမေတိ, ဃမ္မတိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဂစ္ဆိယတေ ဂမ္မတေ, ဂမီယတေ, ဂစ္ဆိယျတိ, ဂမ္မတိ, ဂမီယတိ, ဂမိယျတိ, ဃမ္မီယတိ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု]ဂါမေတိ,ဂမေတိ,ဂါမယတိ

http://www.dhammadownload.com

ဂမယတိ,ဂါမာပေတိ, ဂမာပေတိ,ဂါမာပယတိ, ဂမာပယတိ, ဂစ္ဆာပေတိ, ဂစ္ဆာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဂါမီယတိ, ဂါမယီယတိ, ဂါမာပီယတိ, ဂါမာပယီယတိ, ဂစ္ဆီယတိ, ဂစ္ဆယီယတိ, ဂစ္ဆာပီယတိ, ဂစ္ဆာပယီယတိ-စသည်။

➢ **ဂမုဓာတ် ပရောက္ခာဝိဘတ်ဖြင့်**

[ကတ္တုရှပ်] ဇဂါမ,ဇဂမ၊ ဇဂမု၊ ဇဂမေ၊ဇဂမိတ္ထ၊ဇဂမံ၊ ဇဂမိမှ,ဇဂမိတ္ထ၊ ဇဂမိရေ၊ ဇဂမိတ္ထော၊ ဇဂမိရေ၊ ဇဂမိတ္ထော၊ ဇဂမိဝှေါ၊ ဇဂမိ၊ဇဂမိမှေ။

[ကမ္မရှပ်] ဇဂမိယိတ္ထ, ဇဂမိတ္ထ-စသည်။

➢ **ဂမုဓာတ် အဇ္ဇတနီဖြင့် ကတ္တုရှပ်**

အဂစ္ဆီ, ဂစ္ဆီ, အဂစ္ဆိ, ဂစ္ဆိ, အဂဥ္ဆိ, ဂဥ္ဆိ, အဂဥ္ဆီ, ဂဥ္ဆီ, အဂမီ, ဂမီ, အဂမာသိ, အယမ္မိ, ယမ္မိ, အယမ္မိ, ယမ္မိ-စသည်။

(အမိ-ဥပသာရရှေ့ရှိလျှင်) အဂါ, အဇ္ဇဂါ၊ အဇ္ဇဂုံ၊ အဇ္ဇဂေါ၊ အဇ္ဇဂုတ္ထ၊ အဇ္ဇဂိ၊ အဇ္ဇဂုမှ။

(ကမ္မရှပ်) အဂစ္ဆီယိတ္ထ, ဂစ္ဆိယိတ္ထ, အဂဥ္ဆီယိတ္ထ, ဂဥ္ဆီယိတ္ထ, အဂမီယိတ္ထ, ဂမီယိတ္ထ, အဂမိတ္ထ, ဂမိတ္ထ, အယမ္မိတ္ထ, ယမ္မိတ္ထ--စသည်စဉ်။

➢ **ဂဏဓာတ်-သဒ္ဒ်ာနေ-ရေတွက်ခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဂဏေတိ, ဂဏယတိ၊ ဂဏေန္တိ, ဂဏယန္တိ စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] ဂဏိယတိ, ဂဏယိယတိ--

[ဟေတုကတ္တု] ဂဏာပေတိ,ဂဏာပယတိ စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဂဏာပိယတိ, ဂဏာပယိယတိ--စသည်။

➢ **ဂဟဓာတ်-ဥပါဒါနေ-လွန်စွာယူခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဂဏှာတိ, ဂဏှတိ, ဃေပွတိ--စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] ဂယှတိ, ဂဏှိယတိ, ဂဟိယတိ, ဃေပွိယတိ--စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] ဂါဟေတိ, ဂါဟယတိ, ဂါဟာပေတိ, ဂါဟာပယတိ, ဂဏှာပေတိ, ဂဏှာပယတိ--စသည်။

[ဟေတုကမ္မ] ဂါဟိယတိ, ဂါဟယိယတိ, ဂဏှာပိယတိ, ဂဏှာပယိယတိ--စသည်။

➢ **ဂဟဓာတ် အဇ္ဇတနီဝိဘတ်ဖြင့်-ဤ-ဖြင့်-** အဂ္ဂဏှိ, ဂဏှိ, အဂ္ဂဟေသိ, အဂ္ဂဟိ၊ "ဥ်" ဖြင့် အဂ္ဂဟိသု, အဂ္ဂဟုံ, အဂ္ဂဟေသုံ, အဂ္ဂဟံသု, အဂ္ဂဏှိသု, ဂဏှိသု စသည် ရှပ်စဉ်လေ။

[ဘဝိဿန္တိဖြင့်] ဂဏှိဿတိ, ဂဟေဿတိ စသည်။[ကာလာတိပတ္တိဖြင့်] အဂ္ဂဏှိဿ, အဂ္ဂဟိဿ--စသည်စဉ်။

➢ **ဂုပဓာတ်-ဂေါပနေ-ကဲ့ရဲ့ခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဇိဂုစ္ဆတိ, ဂေါပေတိ၊ ဇိဂုစ္ဆန္တိ, ဂေါပေန္တိ --စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] ဇိဂုစ္ဆိယတိ, ဂေါပိယတိ၊ ဇိဂုစ္ဆိယန္တိ, ဂေါပိယန္တိ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] ဇိဂုစ္ဆေတိ, ဇိဂုစ္ဆယတိ, ဇိဂုစ္ဆာပေတိ, ဇိဂုစ္ဆာပယတိ--စသည်။

[ဟေတုကမ္မ] ဇိဂုစ္ဆိယတိ, ဇိဂုစ္ဆယိယတိ, ဇိဂုစ္ဆာပိယတိ, ဇိဂုစ္ဆာပယိယတိ-စသည်။

➢ **ဂုဟဓာတ်-သံဝရဏေ-ပိတ်ပင်ခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဂူဟေတိ, ဂူဟယတိ၊ ဂူဟေန္တိ, ဂူဟယန္တိ--စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] ဂူဟိယတိ, ဂူဟယိယတိ--

[ဟေတုကတ္တု] ဂူဟာပေတိ, ဂူဟာပယတိ

http://www.dhammadownload.com

စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဥဟာပိယတိ, ဥဟာပယိယတိ--စသည်။

➤ **ယဒ္ဓဓာတ်**- ယဒ္ဓနေ-စေ့ဆော်အား ထုတ်ခြင်း။

[ကတ္တုရူပ်] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ယာဒ္ဓေတိ, ယဒ္ဓေတိ, ယာဒ္ဓယတိ, ယဒ္ဓယတိ, ယာဒ္ဓာပေတိ, ယဒ္ဓာပေတိ, ယာဒ္ဓာပယတိ, ယဒ္ဓာပယတိ--စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] ယာဒ္ဓိယတိ, ယာဒ္ဓယိယတိ- [ဟေတုကမ္မ] ယာဒ္ဓာပိယတိ, ယာဒ္ဓာပယိယတိ--စသည်စဉ်။

➤ **ယသဓာတ်**-အဒနေ-စားခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဇိယ္ဈတိ၊ ဇိယ္ဈန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဇိယ္ဈိယတိ၊ ဇိယ္ဈယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဇိယဈေတိ, ဇိယ္ဈယတိ, ဇိယ္ဈာပေတိ, ဇိယ္ဈာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဇိယ္ဈိယတိ, ဇိယ္ဈယိယတိ, ဇိယ္ဈာပိယတိ, ဇိယ္ဈာပယိယတိ--စသည်စဉ်။

➤ **စလဓာတ်**-ကမ္မနေ-တုန်လှုပ်ခြင်း။

ဝတ္တမာန်ဖြင့်-စဉ္ဇလတိ, စလတိ၊ စဉ္ဇလန္တိ စလန္တိ--စသည်။

➤ **စိဓာတ်**-စယေ-ဆည်းပူးခြင်း။

ဝတ္တမာန်ဖြင့်- စိနာတိ၊ စိနန္တိ-စသည်စဉ်

➤ **စိန္ဓဓာတ်**-စိန္ဓာယ်-ကြဲစည်ခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- စိန္ဓေတိ, စိန္ဓယတိ၊ စိန္ဓေန္တိ, စိန္ဓယန္တိ-စသည်။

[သုဒ္ဓကမ္မ] စိန္ဓိယတိ, စိန္ဓယိယတိ-စသည်

[ဟေတုကတ္တု] စိန္ဓာပေတိ, စိန္ဓာပယတိ စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] စိန္ဓာပိယတိ, စိန္ဓာပယိယတိ-စသည်။

➤ **အဇ္ဇတနီဖြင့်**- အစိန္ဓေသိ, စိန္ဓေသိ, အစိန္ဓယိ, စိန္ဓယိ-စသည်။ ➤**ဘဝိဿန္တီဖြင့်**- စိန္ဓေဿတိ, စိန္ဓယိဿတိ-စသည်။

➤ **ကာလာတိပတ္တိဖြင့်**- အစိန္ဓိဿ, အစိန္ဓယိဿ--စသည်။

➤ **စုရဓာတ်**-ထေယ္ယေ-ခိုးခြင်း

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- စောရေတိ, စောရယတိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] စောရီယတိ, စောရီယတေ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] စောရာပေတိ, စောရာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] စောရာပီယတိ, စောရာပယိယတိ-စသည်စဉ်။

➤ **အဇ္ဇတနီဖြင့်**- အစောရေသိ, စောရေသိ, အစောရယိ, စောရယိ၊ အစောရေသုံ စောရေသုံ, အစောရယိသု, စောရယိသု, အစောရယုံ, စောရယုံ၊ အစောရေသိ, အစောရယိ၊ အစောရေသိတ္ထ, အစောရယိတ္ထ၊ အစောရေသိ, အစောရယိ၊ အစောရေသိမှ, အစောရယိမှ။

➤ **ဘဝိဿန္တီဖြင့်**- စောရိဿတိ, စောရယိဿတိ-စသည်။➤**ကာလာတိပတ္တိဖြင့်**- အစောရိဿ, အစောရယိဿ-စသည်။

➤ **ဆိဒိ**-ဒွိဓာကရဏေ-နှစ်ဖြာပြုခြင်း

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဆိန္ဒတိ၊ ဆိန္ဒ နွန်-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဆိဒ္ဓတိ, ဆိန္ဒိယတိ၊ ဆိဒ္ဓန္တိ, ဆိန္ဒိယန္တိ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] ဆိန္ဒေတိ, ဆိန္ဒယတိ, ဆိန္ဒာပေတိ, ဆိန္ဒာပယတိ,ဆေဒါပေတိ, ဆေဒါပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဆိန္ဒိယတိ ဆိန္ဒယိယတိ, ဆိန္ဒာပိယတိ, ဆိန္ဒာပယိယတိ-စသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ဆိန္ဒိဿတိ, ဆေစ္ဆတိ ဆေစ္ဆိတိ၊ ဆိန္ဒိဿန္တိ, ဆေစ္ဆန္တိ-စသည်။

➢ ဇနဓာတ်=ဇနနေ-ဖြစ်ခြင်း

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဇာယတိ၊ ဇာယန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဇနိယတိ၊ ဇနိယန္တိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဇာနေတိ ဇာနယတိ, ဇာနာပေတိ, ဇနေတိ,ဇနယတိ စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဇာနိယတိ, ဇာနယိ ယတိ, ဇာနာပိယတိ, ဇာနာပယိယတိ--

➢ ဇရဓာတ် =ဝယောဟာနိမှိ-အရွယ်မှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဇီရတိ, ဇီယျတိ, ဇီယတိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဇီရိယတိ, ဇီ ယျိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဇီရေတိ ဇီရယတိ, ဇီရာပေတိ, ဇီရာပယတိ--

➢ ဇိဓာတ်= ဇယေ-အောင်ခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဇိနာတိ၊ဇိနန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဇီယတိ၊ ဇီယန္တိ--- [ဟေတုကတ္တု] ဇယာပေတိ, ဇယာပယတိ

➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဇိနိ, ဇိနိ, အဇေသိ၊ အဇိနိသု, ဇိနိသု, အဇေသုံ--စသည်။

➢ဘဝိဿန္တိဖြင့်-ဇိနိဿတိ, ဝိဇေဿတိ၊

➢ ဝိပုဗ္ဗ ဇိဓာတ်=ဇယေ-အောင်ခြင်း

[သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝိဇိဂိသတိ၊ ဝိဇိ ဂိသန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဝိဇိဂိသိယတိ၊ ဝိဇိဂိသိယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝိဇိဂိသေတိ, ဝိဇိဂိသယတိ, ဝိဇိဂိသာပေ တိ,ဝိဇိဂိသာပယတိ-စသည်[ဟေတုကမ္မ] ဝိဇိဂိသိယတိ, ဝိဇိဂိသယိယတိ, ဝိဇိဂိသာ ပိယတိ, ဝိဇိဂိသာပယိယတိ-စသည်။

➢ ဈေဓာတ်=စိန္တာယံ-ကြံစည်ခြင်း။

ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဈာယတိ၊ ဈာယန္တိ-စသည်

➢ ဉဓာတ်=အဝဗောဓနေ-ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝိဇိနာတိ, ဝိနာ ယတိ၊ ဝိဇိနန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝိညာ ယတိ, ဥေ ယတိ၊ဝိညာယန္တိ, ဥေ ယန္တိ။ [ဟေတုကတ္တု] ဉာပေတိ, ဉာပယတိ--

➢ သတ္တမီဖြင့်= ဝိဇညာ, ဝိဇာနေယျ(ပ) ဝိဇာနေယျာမ, ဝိဇာနေမု။➢အဇ္ဇတနီဖြင့် သမဇာနိ, သဥ္ဇာနိ, အညာသိ၊ သဥ္ဇာနိသု အညာသုံ-စသည်။➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ဝိ ဇာနိဿတိ, ဥ ဿတိ-စသည်။(ကမ္မရုပ်) ဝိညာယိဿတေ, ပညာယိဿတိ, ပညာ ယိဟိတိ-စသည်။➢ ကာလာတိပတ္တိဖြင့် အဇာနိဿ၊ အဇာနိဿံသု စသည်။ (ကမ္မရုပ်) အညာယိဿထ, အညာယိဿ

➢ ဌာ =ဂတိနိဝတ္တိမှိ-သွားခြင်းမှနစ်ခြင်း

[သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-တိဌတိ, ဌာတိ၊ တိဌန္တိ, ဌန္တိ-စသည်။ [သံ-ရှေ့ရှိလျှင်] သဏ္ဌာဟတိ၊သဏ္ဌာဟန္တိ-စသည်။[အဓိ-ရှေ့ ရှိလျှင်] အဓိဌေတိ၊ အဓိဌေန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဥပဌီယတိ, ပတိဌဟီယတိ, ဌီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဌာပေတိ ဌာပယတိ, ပတိဌာပေတိ, ပတိဌာပယတိ စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဌာပီယတိ, ဌာပယီ ယတိ-စသည်။➢အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဌာသိ, သဏ္ဌာဟိ၊ အဌံသု, သဏ္ဌာဟိသု-စသည်။

➢ဘဝိဿန္တိဖြင့်= ပတိဌိဿတိ, ဌဿတိ ပတိဌဟိဿတိ-စသည်။

➢ တနုဓာတ်=ဝိတ္ထာရေ-ချဲခြင်း။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- တနောတိ၊

http://www.dhammadownload.com

တနောန္တိ။(ပ)တနုတေ၊တန္ဓန္တေ၊တနုသေ၊ တနုဝှေ၊တန္ဓေ၊တနုမှေ။[သုဒ္ဓကမ္မ]ပတာ ယတေ, ပတာယတိ, ပတညတိ,တနိယတိ စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] တာနေတိ, တာန ယတိ, တာနာပေတိ, တာနာပယတိ-- ၊ [ဟေတုကမ္မ] တာနိယတိ, တာနယိယတိ တာနာပိယတိ, တာနာပယိယတိ-စသည်

➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်-အတနီ၊ အတနီသု။ (အဇ္ဇတနီ-ကမ္မရုပ်) အတာယိတ္ထ, ပတာ ယိတ္ထ-စသည်။➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-တနိဿ တိ၊ တနိဿန္တိ-စသည်။(ကမ္မရုပ်) ပတာ ယိဿတိ၊ ပတာယိဿန္တိ-စသည်။

➢ တိဇဓာတ်-နိသာနဗန္ဓနခမာသု-ထက် အောင်ပြုခြင်း, ဖွဲ့ခြင်း, သည်းခံခြင်း။ [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- တိတိက္ခတိ, တေဇေတိ, တေဇတိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] တိတိက္ခိယတိ, တေဇိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု]တိတိက္ခေတိ,တိတိက္ခိယတိ တိတိက္ခာပေတိ, တိတိက္ခာပယတိ-- [ဟေတုကမ္မ]တိတိက္ခိယတိ,တိတိက္ခယိယ တိ,တိတိက္ခာပိယတိ,တိတိက္ခာပယိယတိ။

➢ တုဒဓာတ်-ဗျထနေ-ထိုးဆွခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-တုဒတိ၊တုဒန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] တုဇ္ဇတေ, တုဇ္ဇတိ၊ တုဇ္ဇန္တေ, တုဇ္ဇန္တိ, တုဇ္ဇရေ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု]တောဒေတိ, တောဒယတိ တောဒါပေတိ, တောဒါပယတိ-စသည်။

➢ တုသဓာတ်-ပီတိမှိ-နှစ်သက်ခြင်း။ [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- တုဿတိ၊ တုဿန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] တုဿတိ, တုဿိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] တောသေတိ,တောသယတိ,တောသာပေ တိ,တောသာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ တောသိယတိ,တောသယိယတိ,တောသာ ပိယတိ,တောသာပယိယတိ-စသည်။

➢ ဒလဓာတ်-ဒလနေ-ထွန်းပခြင်း။ ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဒဒ္ဒလ္လတိ၊ဒဒ္ဒလ္လန္တိ-စသည်

➢ ဒါဓာတ်-ဒါနေ-ပေးခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဒဒါတိ, ဒဇ္ဇတိ, ဒေတိ၊ ဒဒန္တိ,ဒဇ္ဇန္တိ,ဒေန္တိ။ ဒဒါသိ,ဒဇ္ဇသိ, ဒေသိ၊ ဒဒါထ, ဒဇ္ဇထ,ဒေထ။ ဒဒါမိ,ဒဇ္ဇာမိ ဒမ္မိ,ဒေမိ၊ ဒဒါမ,ဒဇ္ဇာမ,ဒမ္မ, ဒေမ။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဒီယတေ, ဒီယတိ, ဒိယျတေ, ဒီယျတိ,ဒဒီယတိ,ဒဇ္ဇီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု]ဒဒါပေတိ,ဒဒါပယတိ-- [ဟေတုကမ္မ] ဒဒါပိယတိ,ဒဒါပယိယတိ။

➢ သတ္တမီဖြင့်- ဒဒေ,ဒဒေယျ,ဒဇ္ဇေ,ဒဇ္ဇေ ယျ,ဒဇ္ဇာ,ဒေယျ၊ ဒဒေယျုံ,ဒဇ္ဇုံ,ဒဇ္ဇေယျုံ, ဒေယျုံ။ ဒဒေယျာသိ,ဒဇ္ဇေယျာသိ,ဒေယျာ သိ၊ ဒဒေယျာထ,ဒဇ္ဇေယျာထ,ဒေယျာထ။ ဒဒေယျာမိ,ဒဇ္ဇံ,ဒဇ္ဇေယျာမိ,ဒေယျာမိ၊ ဒဒေ ယျာမ,ဒဇ္ဇေယျာမ,ဒေယျာမ။

➢ ဟိယျတ္တနီဖြင့်- အဒဒါ၊အဒဒူ။အဒဒေါ အဒဒတ္ထ။အဒဒံ၊အဒဒမှ။ (ကမ္မရုပ်) အဒီယိတ္ထ-စသည်။

➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်-အဒဒိ,အဒဇ္ဇိ,အဒါသိ၊ အဒဒီသု,အဒဒုံ,အဒဇ္ဇီသု,အဒံသု။ အဒါသိ, အဒေါ၊ အဒိတ္ထ။ အဒါသိ၊အဒါသိမှ,အဒမှ (ကမ္မရုပ်) အဒီယိတ္ထ,အဒီယျိ-စသည်။

➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-ဒဒိဿတိ,ဒဇ္ဇိဿတိ, ဒဿတိ-စသည်။(ကမ္မရုပ်) ဒီယိဿတေ, ဒီယိဿတိ-စသည်။➢ ကာလာတိပတ္တိ-

http://www.dhammadownload.com

ဖြင့်- အဒဒိသ,အဒဒ္ဒိသ,အဒဒ္ဓိသာ, အဒဒသ,အဒဒသာ-စသည်။

➤ သံပုဗ္ဗ ဓါဓာတ်-အာဒါနေ-ယူခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- သမာဒိယတိ၊ သမာဒိယန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ]သမာဒိယတိ, သမာဒယိယတိ-စသည်။

[ဟေတုကတ္တု] သမာဒါပေတိ, သမာဒါပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] သမာဒါပိယတိ, သမာဒါပယိယတိ-စသည်။

➤ ဒိဝုဓာတ်-ကီဠာဝိဇိဂိသာဗျဝဟာရဒုတိထုတိကန္တိဂတီသု-ကစားပျော်မြူးခြင်း အောင်နိုင်လိုခြင်း, ရောင်းဝယ်ခြင်း, တင့်တယ်ခြင်း, ခိုးမှမ်းခြင်း, လိုလားနှစ်သက်ခြင်း, ဂတိအနက်။

[သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဒိဗ္ဗတိ၊ ဒိဗ္ဗန္တိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဒိဗ္ဗတိ, ဒိဗ္ဗိယတိ--။ [ဟေတုကတ္တု] ဒိဗ္ဗေတိ,ဒိဗ္ဗယတိ,ဒိဗ္ဘာပေတိ, ဒိဗ္ဘာပယတိ,ဒေဝေတိ, ဒေဝယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဒိဗ္ဗိယတိ,ဒိဗ္ဗယိယတိ, ဒိဗ္ဘာပိယတိ,ဒိဗ္ဘာပယိယတိ-စသည်။

➤ ဒိသဓာတ်-ပေက္ခဏေ-ကြည့်ရှုခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ပဿတိ,ဒက္ခတိ ဒိဿတိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ပ[illegible]တိ, ဒက္ခိယတိ,ဒိဿတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ပဿာပေတိ,ပဿာပယတိ,ဒက္ခာပေတိ, ဒက္ခာပယတိ,ဒဿေတိ,ဒဿာပေတိ။ [ဟေတုကမ္မ]ပဿာပိယတိ,ဒက္ခာပိယတိ ဒဿိယတိ,ဒက္ခိယတိ-စသည်။

➤ဟိယျတ္တနီဖြင့်-အဒ္ဒသာ,အဒ္ဒသ---

➤ အဇ္ဇတနီဖြင့်-အပဿိ,ပဿိ,အဒ္ဒသိ, ဒသိ, အဒက္ခိ,ဒက္ခိ၊ အပဿိသု,ပဿိသု, အဒ္ဒသံသု,ဒသံသု,အဒက္ခိသု,ဒက္ခိသု---

➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ပဿိဿတိ,ဒက္ခိတိ, ဒက္ခိဿတိ-စသည်။

➤ ဒုသဓာတ်-အပ္ပီတိမှိ-မနှစ်သက်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဒူသေတိ, ဒူသယတိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဒူသိယတိ, ဒူသယိယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဒူသာပေတိ,ဒူသာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဒူသာပိယတိ,ဒူသာပယိယတိ-စသည်။

➤ဓာဓာတ်-ဓာရဏေ-ဆောင်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဒဓာတိ,ပိဒဟတိ နိဓေတိ၊ ဒဓန္တိ, ပိဒဟန္တိ, နိဓေန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဓိယတေ,ဓိယတိ,ပိဓိယတေ, ပိဓိယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု]ဒဓာပေတိ, ဒဓာပယတိ, ပိဓာပေတိ,ပိဓာပယတိ ပိဒဟာမေတိ,ပိဒဟာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဒဓာပိယတိ,ဒဓာပယိယတိ

➤ အဇ္ဇတနီဖြင့်-ဒဓာသိ, ပိဒဟိ-စသည်။

➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-ဓဿတိ,ပိဒဟိဿတိ, ပရိဒဟေဿတိ-စသည်။

➤ ဓူဓာတ်-ကမ္ပနေ-တုန်လှုပ်ခြင်း (ကတ္တု) ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဓုနာတိ၊ ဓုနန္တိ-စသည်။(ကမ္မရုပ်) ဓူယတိ၊ဓူယန္တိ-စသည်

➤ နဟဓာတ်-ဗန္ဓနေ-ဖွဲ့ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- သန္နယ္ဟတိ၊ သန္နယ္ဟန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] သန္နယ္ဟတိ, သန္နဟိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သန္နာဟေတိ,သန္နာဟယတိ,သန္နာဟာပေတိ, သန္နာဟာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] သန္နာဟိယတိ, သန္နာဟယိယတိ, သန္နာဟာပိယတိ, သန္နာဟာပယိယတိ။

http://www.dhammadownload.com

➢ နီဓာတ်-ပါပုဏ္ဏာနေ-ရောက်ခြင်း။ [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်- နေတိ, နယတိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ]နီယတေ, နီယတိ၊ နီယရေ, နီယန္တေ, နီယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု]နယာပေတိ,နယာပယတိ-စသည်

➢ဘဝိဿန္တိဖြင့်-နယိဿတိ,နေဿတိ။

➢ နုဒဓာတ်-ခေပေ-ပစ်ပယ်ခြင်း ဝတ္တမာန်ဖြင့်- နုဒတိ၊ နုဒန္တိ-စသည်

➢ ပစဓာတ်-ပါကေ-ချက်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ပစတိ၊ ပစန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ပစ္စတိ, ပစ္စတေ, ပစီယတိ, ပစီယတေ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ပါစေတိ,ပါစယတိ,ပုါစာပေတိ,ပါစာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ပါစီယတိ, ပါစယီယတိ, ပါစာဝီယတိ, ပါစာပယီယတိ။

➢ ပရောက္ခာဖြင့်- ပပစ၊ ပပစု၊ ပပစေ၊ ပပစိတ္ထ၊ ပပစံ၊ ပပစိမှ၊ ပပစိတ္ထ၊ ပပစိရေ ပပစိတ္ထော၊ပပစိတ္ထေ၊ပပစိ၊ပပစိမှေ။

➢ ပဒဓာတ်-ဂတိမှိ-လားခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ပဋိပဇ္ဇတေ,ပဋိပဇ္ဇတိ စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဥပ္ပါဒေတိ, ဥပ္ပါဒယတိ, ဥပ္ပါဒါပေတိ, ဥပ္ပါဒါပယတိ--[ဟေတုကမ္မ] ဥပ္ပါဒီယတိ, ဥပ္ပါဒယီယတိ ဥပ္ပါဒါဝီယတိ, ဥပ္ပါဒါပယီယတိ-စသည်။

➢ဟိယျတ္တနီဖြင့်-ဥဒပဇ္ဇ၊ဥဒပဇ္ဈု---

➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်-ဥဒပါဒိ,ဥပ္ပဇ္ဇိ-စသည်။

➢ ပါဓာတ်-ပါနေ-သောက်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ပိဝတိ, ပိဝတိ ပါတိ, ပိဝါသတိ၊ ပိဝန္တိ, ပိဝန္တိ, ပါန္တိ, ပန္တိ, ပိဝါသန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ပီယတေ, ပီယတိ, ပိဝါသီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ပိဝါသေတိ, ပိဝါသယတိ, ပိဝါသာပေတိ, ပိဝါသာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ပိဝါသီယတိ, ပိဝါသယီယတိ, ပိဝါသာပီယတိ, ပိဝါသာပယီယတိ-စသည်။

➢ ပါလ-ရက္ခဏေ-စောင့်ရှောက်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ပါလေတိ, ပါလယတိ၊ ပါလေန္တိ, ပါလယန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ပါလီယတိ၊ပါလီယန္တိ-စသည် [ဟေတုကတ္တု] ပါလာပေတိ,ပါလာပယတိ စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ပါလာဝီယတိ, ပါလာပယီယတိ-စသည်။

➢ ဖုသဓာတ်-သမ္ဖဿေ-တွေ့ထိခြင်း ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဖုသတိ၊ ဖုသန္တိ-စသည်။

➢ ဝုဒ-အဝဂမနေ-ထိုးထွင်း၍သိခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု]ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဝုဋ္ဌတိ၊ဝုဋ္ဌန္တိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဝုဋ္ဌတိ, ဝုဋ္ဌီယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဗောဓေတိ, ဗောဓယတိ, ဗောဓာပေတိ, ဗောဓာပယတိ, ဝုဋ္ဌာပေတိ, ဝုဋ္ဌာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဗောဓီယတိ,ဗောဓယီယတိ ဗောဓာဝီယတိ,ဗောဓာပယီယတိ,ဝုဋ္ဌီယတိ ဝုဋ္ဌယီယတိ,ဝုဋ္ဌာပီယတိ,ဝုဋ္ဌာပယီယတိ

➢ ပြုဓာတ်-ဝိယတ္တိယံဝါစာယံ-လိမ္မာသောသူ၏ စကားဌ်။

➢ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ပြဝိတိ,ပြုတိ, အာဟ၊ ပြုဝန္တိ, အာဟု၊ ပြုသိ၊ ပြုထ၊ ပြုမိ၊ ပြုမ၊ ပြုတေ၊ ပြုဝန္တေ၊ ပြုသေ၊ ပြုဝှေ ၊ပြုဝေ၊ ပြုမှေ။➢ ပဉ္စမီဖြင့်-ပြုတု၊ပြုဝန္တု၊ပြုဟိ၊ ပြုထ၊ပြုမိ၊ပြုမ။ ➢ သတ္တမီဖြင့်-ပြုဝေ, ပြုဝေယျ၊ပြုဝေယ္ယုံ၊ပြုဝေယျာသိ၊ပြုဝေ

http://www.dhammadownload.com

ယျာထ၊ဗြူဝေယျာမိ၊ဗြူဝေယျာမ။
➤ဟိယျတ္တနိဖြင့်- အဗြူဝိ၊အဗြူဝူ---
➤ပရောက္ခာဖြင့်- အာဟ၊အာဟု, အာဟံသု-စသည်။➤ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဗြဝိ, အဗြူဝိ၊အဗြဝုံ-စသည်။➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့် ဗြူဝိဿတိ-စသည်။ ➤ကာလာတိပတ္တိဖြင့်- အဗြူဝိဿ-စသည်။
➤ ဘိဒိဓာတ်-ဝိဒါရဏော-ဖောက်ခွဲခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဘိန္ဒတိ၊ဘိန္ဒန္တိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဘိဇ္ဇတိ, ဘိန္ဒယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဘိန္ဒေတိ, ဘိန္ဒယတိ, ဘိန္ဓာပေတိ, ဘိန္ဓာပယတိ-စသည် [ဟေတုကမ္မ] ဘိန္ဒီယတိ, ဘိန္ဓယီယတိ, ဘိန္ဓာဝီယတိ, ဘိန္ဓာပယီယတိ-စသည်။
➤ ဆုဇ္ဇာတ်-ပါလနဇျာဝဟရဏော သုစောင့်ခြင်း, စားမျိုခြင်း။
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဘုဉ္ဇတိ၊ဘုဉ္ဇန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဘုဇ္ဇတိ, ဘုဉ္ဇီယတိ စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဘောဇေတိ, ဘောဇယတိ, ဘောဇာပေတိ,ဘောဇာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဘုဉ္ဇီယတိ, ဘုဉ္ဇယီယတိ, ဘုဉ္ဇာဝီယတိ, ဘုဉ္ဇာပယီယတိ-စသည်။ ➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-ဘုဉ္ဇိဿတိ, ဘောက္ခတိ-စသည်။
(တစ်နည်း) ဘုဇ္ဇာတ်
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဗုဘုက္ခတိ၊ ဗုဘုက္ခန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဗုဘုက္ခီယတိ၊ ဗုဘုက္ခီယန္တိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ဗုဘုက္ခေတိ,ဗုဘုက္ခယတိ,ဗုဘုက္ခာပေတိ ဗုဘုက္ခာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဗုဘုက္ခီယတိ,ဗုဘုက္ခယီယတိ,ဗုဘုက္ခာပီယတိ,ဗုဘုက္ခာပယီယတိ-စသည်။
➤ ဘူဓာတ်-သတ္တာယ်-ထင်ရှားခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဘဝတိ, ဘဝေ၊ ဘဝန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] အနုဘူယတေ, အနုဘူယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဘာဝေတိ, ဘာဝယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဘာဝီယတိ, ဘာဝီယတိ, ဘာဝီယတေ-စသည်။➤ ဟိယျတ္တနိ-ကမ္မရုပ်-အနွဘူယတ္ထ, အနုဘူယတ္ထ,အနွဘူယထ, အနုဘူယထ၊အနွဘူယတ္ထုံ၊ အနွဘူယသေ အနုဘူယသေ၊ အနွဘူယဝ့ံ, အနုဘူယဝ့ံ၊ အနွဘူယီ, အနုဘူယီ၊ အနွဘူယမ္ဟသေ, အနုဘူယမ္ဟသေ။
➤ ပရောက္ခာဖြင့်- ဗဘူဝ၊ဗဘူဝုံ၊ဗဘူဝေ၊ ဗဘူဝိတ္ထ၊ဗဘူဝံ၊ဗဘူဝိမှ၊ဗဘူဝိတ္ထ၊ဗဘူဝိရေ၊ ဗဘူဝိတ္ထော၊ဗဘူဝိဒ္ဝေ၊ဗဘူဝိ၊ဗဘူဝိမှေ၊
➤ ပရောက္ခာ-ကမ္မရုပ်- အနုဗဘူဝီယိတ္ထ အနုဗဘူဝိတ္ထ၊အနုဗဘူဝိရေ-စသည်။
➤ အဇ္ဇတနီ-ကမ္မရုပ်- အနုဘဝိတ္ထ, အနွဘူယိတ္ထ,အနုဘူယိတ္ထ-စသည်။ပရဿပုဒ်ပြန်လျှင်- အနွဘူယိ,အနုဘူယိ,အနွဘူယီ အနုဘူယိ၊ အနွဘူယီသု, အနုဘူယီသု, အနွဘူယုံ့, အနုဘူယုံ့။ အနွဘူယိ,အနုဘူယိ၊ အနွဘူယိတ္ထ,အနုဘူယိတ္ထ၊ အနွဘူယီ, အနုဘူယီ၊ အနွဘူယိမှ,အနုဘူယိမှ အနွဘူယိမှာ, အနုဘူယိမှာ။
➤ ဘဝိဿန္တိ-ကမ္မရုပ်- အနုဘဝိဿတေ အနုဘူယိဿတေ-စသည်။
➤ကာလာတိပတ္တိ-ကမ္မရုပ်- အနွဘဝိဿထ, အနွဘူယိဿထ-စသည်။

http://www.dhammadownload.com

➢ **မနဓာတ်-ဉာဏော-သိခြင်း**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဂတ္တမာန်ဖြင့်- မည်တိ၊မည်၏ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] မည်တိ, မည်ယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] မာနေတိ, မာနယတိ,မာနာပေတိ,မာနာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] မာနိယတိ,မာနယိယတိ, မာနာပိယတိ,မာနာပယိယတိ-စသည်။

➢ **မန္တဓာတ်-ဂုတ္တဘာသနေ-လုံခြုံစွာ ပြောဆိုခြင်း။**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- မန္တေတိ, မန္တယတိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] မန္တိယတိ, မန္တယိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] မန္တာပေတိ, မန္တာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ မန္တာပိယတိ, မန္တာပယိယတိ-စသည်။

➢ **မရ-ပါဏာစာဂေ-အသက်ကိုစွန့်ခြင်း**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- မီယျတိ, မီယတိ, မရတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] မာရေတိ, မာရယတိ, မာရာပေတိ, မာရာပယတိ-စသည်။

➢ **မာဓာတ်- မာနေ-ပမာဏပြုခြင်း (ကတ္တု) ဝတ္တမာန်ဖြင့်- မိနာတိ၊ မိနန္တိ-စသည်။(ကမ္မ) မီယတိ၊မီယန္တိ-စသည်။**

➢ **မာနဓာတ်- ဝိမံသပူဇာသု-စုံစမ်းခြင်း ပူဇော်ခြင်း။**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဝိမံသတိ, မာနေတိ၊ ဝိမံသန္တိ, မာနေန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝိမံသိယတိ, မာနိယတိ၊ ဝိမံသိယန္တိ, မာနိယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝိမံသေတိ,ဝိမံသိယတိ,ဝိမံသာပေတိ, ဝိမံသာပယတိ, မာနေတိ,မာနယတိ,မာနာပေတိ,မာနာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ ဝိမံသိယတိ,ဝိမံသယိယတိ,ဝိမံသာပိယတိ, ဝိမံသာပယိယတိ-စသည်။

➢ **မိဓာတ်-ပက္ခေပေ-ထည့်သွင်းခြင်း**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- မိနောတိ၊မိနုန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] မိယတိ, မိနိယတိ၊ မိယန္တိ, မိနိယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] မိနာပေတိ,မိနာပယတိ၊မိနာပေန္တိ, မိနာပယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] မိနာပယတိ မိနာပယိယတိ-စသည်။

➢ **မုစဓာတ်-မောစနေ-လွတ်စေခြင်း**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-မုဉ္စတိ၊ မုဉ္စန္တိ စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] မုစ္စတိ, မုစ္စတေ, မုဉ္စိယတိ, မုဉ္စိယတေ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] မောစေတိ, မောစယတိ, မောစာပေတိ, မောစာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] မုဉ္စိယတိ, မုဉ္စယိယတိ, မုဉ္စာပိယတိ, မုဉ္စာပယိယတိ-စသည်။

➢ **ဘဝိဿန္တိဖြင့်- မောက္ခတိ, မုဉ္စိဿတိ၊ မောက္ခန္တိ, မုဉ္စိဿန္တိ-စသည်။**

➢ **ယဇ -ဒေဝပူဇာယံ-နတ်ပူဇော်ခြင်း**
[ကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ယဇတိ၊ ယဇန္တိ-စသည်။ [ကမ္မ] ဣဋ္ဌတေ, ဣဋ္ဌတိ၊ ဣဋ္ဌန္တေ ဣဋ္ဌန္တိ-စသည်။

➢ **ယမု-ဥပရမေ-မြဲခြင်း, ဆုံးဖြတ်ခြင်း**
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- နိယစ္ဆတိ, နိယမတိ, သညမတိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] နိယစ္ဆိယတိ, နိယမိယတိ, နိယမ္ဘတိ, သညမိယတိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] နိယာမေတိ, နိယာမယတိ, နိယာမာပေတိ, နိယာမာပယတိ, နိယစ္ဆေတိ, နိယစ္ဆယတိ, နိယစ္ဆာပေတိ, နိယစ္ဆာပယတိ-စသည်။

http://www.dhammadownload.com

[ဟေတုကမ္မ] နိယာမိယတိ, နိယာမယိယတိ-စသည်။

➢ **ယုဇဓာတ်-ယောဂေ-ယှဉ်ခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ယုဉ္ဇတိ၊ ယုဉ္ဇန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ယုဇ္ဈတေ, ယုဇ္ဈတိ, ယုဇ္ဈိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ယောဇေတိ, ယောဇယတိ, ယောဇာပေတိ, ယောဇာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ယုဇ္ဈိယတိ,ယုဇ္ဈိယတိ, ယုဇ္ဈာပိယတိ ယုဇ္ဈာပယိယတိ-စသည်။

➢ **ယုဓဓာတ်-သမ္မဟာရေ-ပြင်းစွာ ပုတ်ခတ်ခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ယုဇ္ဈတိ၊ ယုဇ္ဈန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ယုဇ္ဈတိ, ယုဇ္ဈိယတိ ယုဇ္ဈန္တိ, ယုဇ္ဈိယန္တိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ယောဓေတိ, ယောဓယတိ, ယောဓာပေတိ, ယောဓာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ယောဓိယတိ, ယောဓယိယတိ, ယောဓာပိယတိ, ယောဓာပယိယတိ--

➢ **ရုဓဓာတ်-** အသုဝိမောစနေ-မျက်ရည်ကို ယိုထွက်စေခြင်း။

ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ရောဓတိ၊ရောဓန္တိ-စသည်။ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ရုဏ္ဌတိ, ရောဒိဿတိ--

➢ **ရုဓဓာတ်-** အာဝရဏေ-ပိတ်ဆို့ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ရုန္ဓတိ,ရုန္ဓိတိ ရုန္ဓိတိ, ရုန္ဒေတိ, ရုန္ဒောတိ, ရုန္ဒေ၊ ရုန္ဒန္တိ, ရုန္ဓိန္တိ, ရုန္ဓိန္တိ, ရုန္ဒေန္တိ, ရုန္ဒောန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] နိရုဇ္ဈတေ, နိရုဇ္ဈတိ, ရုဇ္ဈတိ, ရုန္ဓိယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ရောဓေတိ, ရောဓယတိ, ရောဓာပေတိ, ရောဓာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ရုန္ဓိယတိ, ရုန္ဓယိယတိ, ရုန္ဓာပိယတိ, ရုန္ဓာပယိယတိ-စသည်။

➢ **လဘဓာတ်-လာဘေ-ရခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-လဘတိ, လဘန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] လဇ္ဈတေ, လဇ္ဈတိ လဘိယတိ၊ လဇ္ဈန္တေ, လဇ္ဈန္တိ, လဇ္ဈရေ-- [ဟေတုကတ္တု] လာဘေတိ, လာဘယတိ, လာဘာပေတိ, လာဘာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] လာဘိယတိ, လာဘယိယတိ, လာဘာပိယတိ,လာဘာပယိယတိ--

➢ **အဇ္ဇတနီဖြင့်-** အလတ္ထ, အလဘိ, လဘိ၊ အလဘိသု, လဘိသု။အလဘော, လဘော, အလဘိ, လဘိ၊ အလဘိတ္ထ, လဘိတ္ထ။ အလတ္ထံ, အလဘိ, လဘိ၊ အလဘိမှ, လဘိမှ။ ➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-လဿတိ လဘိဿတိ၊လဿန္တိ, လဘိဿန္တိ-စသည်။

➢ **လီဓဓာတ်-** လေခနေ-နေခြစ်ခြင်း ဝတ္တမာန်ဖြင့်- လီဓတိ၊လီဓန္တိ-စသည်။

➢ **လူဓာတ်-**ဆေဒနေ-ဖြတ်ခြင်း။ (ကတ္တု) ဝတ္တမာန်ဖြင့်- လုနာတိ၊ လုနန္တိ စသည်။(ကမ္မ) လူယတိ၊လူယန္တိ-စသည်။

➢ **ဝစဓာတ်-** ဝိယတ္တိယံ ဝါစာယံ-လိမ္မာသော သူ၏ စကားဌ်။

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝစတိ၊ ဝစန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝစီယတိ, ဝုစ္စတိ, ဝုစ္စတေ, ဥစ္စတေ, ဥစ္စတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝါစေတိ, ဝါစယတိ, ဝါစာပေတိ, ဝါစာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဝါစီယတိ, ဝါစယိယတိ, ဝါစာပိယတိ, ဝါစာပယိယတိ-စသည်။

➢**အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဝေါစိ၊ အဝေါစုံ၊ အ**

http://www.dhammadownload.com

ဝေါစော၊အဝေါစုတ္တ၊ အဝေါစိ၊အဝေါစုမှ
➤ ဘဝိသန္တိဖြင့်- ဝက္ခတိ, ဝစီသတိ၊ ဝက္ခန္တိ, ဝစီသန္တိ-စသည်။
➤ ဝဒဓာတ်-ဝိယတ္တိယဲ ဝါစာယဲ-
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝဒတိ, ဝဒေတိ ဝဒွေတိ, ဝဒ္ဓတိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝဒ္ဓီယတိ, ဝဒ္ဓတိ, ဝဒီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝါဒေတိ, ဝါဒယတိ, ဝဒါပေတိ, ဝဒါပယတိ, ဝဒ္ဓာပေတိ, ဝဒ္ဓာပယတိ--[ဟေတုကမ္မ] ဝါဒီယတိ, ဝါဒယီယတိ, ဝဒါပီယတိ, ဝဒါပယီယတိ-စသည်။
➤ ဝသဓာတ်-နိဝါသေ-နေခြင်း။
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝသတိ (ဥပဝသတိ, အဓိဝသတိ, အနုဝသတိ, နိဝသတိ)-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝုဿတိ, ဝသီယတိ (ဥပဝသီယတိ, အဓိဝသီယတိ, အဇ္ဈာဝသီယတိ, အာဝသီယတိ) စသည် [ဟေတုကတ္တု] ဝါသေတိ, ဝါသယတိ, ဝါသာပေတိ, ဝါသာပယတိ-စသည်။
[ဟေတုကမ္မ] ဝါသီယတိ, ဝါသယီယတိ, ဝသာပီယတိ, ဝသာပယီယတိ-စသည်။
➤ ဘဝိသန္တိဖြင့်- ဝဿတိ, ဝသီသတိ၊ ဝဿန္တိ, ဝသီသန္တိ-စသည်။
➤ ဝဟဓာတ်-ပါပုဏနေ-ရောက်ခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဝဟတိ၊ဝဟန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝုယ္ဟတိ, ဝုလ္ဟတိ။ ဝုယ္ဟန္တိ, ဝုလ္ဟန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝါဟေတိ, ဝါဟယတိ, ဝါဟာပေတိ, ဝါဟာပယတိ-စသည်။
➤ ဝိဒဓာတ်-ဉာဏော-သိခြင်း။
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- ဝေဒေတိ, ဝေဒယတိ၊ ဝေဒေန္တိ, ဝေဒယန္တိ-စသည်။
[သုဒ္ဓကမ္မ] ဝေဒီယတိ, ဝေဒယီယတိ၊ ဝေဒီယန္တိ, ဝေဒယီယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝေဒါပေတိ, ဝေဒါပယတိ-စသည် [ဟေတုကမ္မ] ဝေဒါပီယတိ, ဝေဒါပယီယတိ-စသည်။
➤ ဝိဓဓာတ်-တာဠနေ-ထိုးဆွခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဝိဗ္ဓတိ၊ ဝိဗ္ဓန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဝိဗ္ဓတိ, ဝိဗ္ဓီယတိ၊ဝိဗ္ဓန္တိ, ဝိဗ္ဓီယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဝိဗ္ဓေတိ, ဝိဗ္ဓယတိ, ဝိဗ္ဓာပေတိ, ဝိဗ္ဓာပယတိ, ဝေါဓေတိ, ဝေါဓယတိ, ဝေါဓာပေတိ, ဝေါဓာပယတိ-စသည်။[ဟေတုကမ္မ] ဝဓီယတိ, ဝဓေီယတိ, ဝဓာပီယတိ, ဝဓာပယီယတိ, ဝိဗ္ဓီယတိ, ဝိဗ္ဓယီယတိ, ဝိဗ္ဓာပီယတိ, ဝိဗ္ဓာပယီယတိ-စသည်။
➤ ဝိသဓာတ်-ပဝေသနေ-ဝင်ခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ပဝိသတိ၊ ပဝိသန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ပဝိသီယျတေ, ပဝိသီယျတိ, ပဝိဿတေ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] ပဝေသေတိ, ပဝေသယတိ, ပဝေသာပေတိ, ပဝေသာပယတိ-စသည်။
➤ အဇ္ဈတနီဖြင့်- ပါဝိသိ, ပဝိသိ, ပါဝေက္ခိ ပါဝိသိသု, ပဝိသိသု-စသည်။ (ကမ္မရူပ်) ပါဝိသီယိတ္ထ, ပဝိသီယတ္ထ,ပါဝိသီယိ, ပဝိသီယိ-စသည်။
➤ ဝု -သံဝရဏေ-စောင့်ရှောက်ခြင်း
[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-အာဝုဏာတိ, အာဝုဏောတိ၊ အာဝုဏန္တိ, အာဝုဏောန္တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ဝူယတိ, ဝုယျတိ, ဝုဏီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု]

http://www.dhammadownload.com

ဝုဏောတိ, ဝုဏယတိ, ဝုဏာပေတိ, ဝုဏာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဝုဏာပိယတိ,ဝုဏာပယိယတိ-စသည်။

➤ သကဓာတ်-သတ္တိမို့-စွမ်းနိုင်ခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- သက္ကောတိ၊ သက္ကောန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သက္ကောပေတိ, သက္ကောပယတိ-စသည် [ဟေတုကမ္မ] သက္ကောပိယတိ, သက္ကောပယိယတိ-စသည်။

(တစ်နှည်း) ဝတ္တမာန်ဖြင့်- သက္ကုဏာတိ သက္ကုဏန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] သက္ကတေ သက္ကတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သက္ကုဏာပေတိ, သက္ကုဏာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] သက္ကုဏာပိယတိ, သက္ကုဏာပယတိ-စသည်။

➤ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အသက်ီ, သက်ီ၊ အသက်ီသု, သက်ီသု-စသည်။

➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- သက်ီဿတိ၊သက်ီဿန္တိ-စသည်။ ➤ကာလာတိပတ္တိဖြင့်- အသက်ီဿ၊ အသက်ီဿံသု-စသည်။

➤ သမုဓာတ်-ဥပသမေ-ငြိမ်းအေးခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-သမ္မတိ၊သမ္မန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] သမ္မတိ, သမိယတိ၊ သမ္မန္တိ, သမိယန္တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သမေတိ, သမယတိ, သမာပေတိ, သမာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] သမိယတိ သမယိယတိ, သမာပိယတိ, သမာပိယတိ

➤ သီဓာတ်-သယေ-အိပ်ခြင်း။ [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-သေတိ,သယတိ သေန္တိ, သယန္တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] အတိသီယတေ, အတိသီယတိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သာယေတိ, သာယယတိ, သာယာပေတိ, သာယာပယတိ, သယာပေတိ, သယာပယတိ-စသည်။

➤ သီဝုဓာတ်- တန္တသန္တာန-ချည်မျှင်အစဉ်ကို ပြုခြင်း။ [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-သိဗ္ဗတိ၊သိဗ္ဗန္တိ စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] သိဗ္ဗတိ, သိဋ္ဌိယတိ၊ သိဗ္ဗန္တိ, သိဋ္ဌိယန္တိ-စသည်။[ဟေတုကတ္တု] သိဗ္ဗေတိ, သိဗ္ဗယတိ, သိဗ္ဗာပေတိ, သိဗ္ဗာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] သိဋ္ဌိယတိ သိဗ္ဗယိယတိ, သိဗ္ဗာပိယတိ, သိဗ္ဗာပယိယတိ-စသည်။

➤ သုဓာတ်-သဝဏေ-ကြားခြင်း [သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်- သုဏောတိ, သုဏာတိ၊ သုဏောန္တိ, သုဏန္တိ။သုဏောသိ, သုဏာသိ, သုဏာသိ၊ သုဏောထ, သုဏာထ,သုဏာထ၊ သုဏောမိ, သုဏာမိ သုဏောမ, သုဏာမ။ [သုဒ္ဓကမ္မ] သူယတေ, သူယတိ, သုယျတိ, သူယျတိ-စသည် [ဟေတုကတ္တု] သာဝေတိ, သာဝယတိ, သုဏာပေတိ, သုဏာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] သာဝိယတိ, သာဝယိယတိ သုဏာပိယတိ, သုဏာပယိယတိ--

➤ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အသုကီ, သုကီ, အသောသိ၊ အသုကီသု, သုကီသု, အသောသိသု, ပစ္ခသောသုံ၊အသုကီ, အသောသိ၊ အသုကီတ္ထ, အသောသိတ္ထ၊ အသုကီ, သုကီ, အသောသိ၊ အသုကီမှ, သုကီမှ, အသောသိမှ, အသောသိမှာ။ ➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- သုကီဿတိ, သောဿတိ၊ သုကီဿန္တိ, သောဿန္တိ။

http://www.dhammadownload.com

(တစ်နည်း) သူ-ဓာတ်

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-သူသူသတိ၊ သူသူသန်တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] သူသူသိယတိ၊ သူသူသိယန်တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] သူသူသေတိ, သူသူသယတိ, သူသူသာပေတိ, သူသူသာပယတိ--[ဟေတုကမ္မ] သူသူသိယတိ, သူသူသိယတိ, သူသူသာပိယတိ, သူသူသာပယိယတိ-စသည်။

➤ **ဟနဓာတ်-ဟိသာဂတိသု-ညှဉ်းဆဲခြင်း, လားခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဟန်တိ, ဟနတိ, ဝဓေတိ၊ ဟနန်တိ, ဝဓေန်တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဟညတေ, ဟညတိ, ဝဓိယတိ၊ ဟညန္တေ, ဟညရေ၊ ဟညန်တိ, ဝဓိယန်တိ--[ဟေတုကတ္တု] ဃာတေတိ, ဃာတယတိ, ဃာတာပေတိ, ဃာတာပယတိ, ဝဓေတိ, ဝဓာပေတိ--စသည်။

➤ ဘဝိဿန္တိဖြင့်-ဝဓိဿတိ, ဟနိဿတိ, ပဋိဟဒ်ါမိ, ပဋိဟနိဿာမိ--စသည်။

➤ **ဟရ-ဓာတ်-ဟရဏေ-ဆောင်ခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဇီဂီသတိ၊ ဇီဂီသန်တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဇီဂီသီယတိ၊ ဇီဂီသီယန်တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဇီဂီသေတိ, ဇီဂီသယတိ, ဇီဂီသာပေတိ, ဇီဂီသာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဇီဂီသီယတိ, ဇီဂီသယိယတိ, ဇီဂီသာပယိယတိ, ဇီဂီသာပယိယိယတိ-စသည်။

➤ **ဟာဓာတ်-စာဂေ-စွန့်ခြင်း**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဇဟာတိ၊ ဇဟန်တိ-စသည်။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဟီယတေ, ဟီယတိ၊ ဟီယန္တေ, ဟီယရေ, ဟီယန်တိ--[ဟေတုကတ္တု] ဇဟာပေတိ, ဇဟာပယတိ, ဟာပေတိ, ဟာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဇဟာပီယတိ, ဇဟာပယိယတိ--

➤ **အဇ္ဇတနီဖြင့်-အဇ္ဈာသိ, ပဇ္ဈိ၊ အဇ္ဈိသု, အဇ္ဈာသုံ,ပဇ္ဈိသု, ပဇ္ဈံသု, ပဇ္ဈုံ-စသည်။ (ကမ္မရုပ်) ပဇ္ဈီယိတ္ထ, ပဇ္ဈီယိ-စသည်။** ➤ **ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ပဇ္ဈိဿတိ၊ ပဇ္ဈိဿန်တိ-စသည်။ (ကမ္မရုပ်) ဟီယိဿတိ-စသည်။**

➤ **ဟီ-ဓာတ်- ဂတိမှိ-လားခြင်း။**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ပဟိဏာတိ, ပဟိဏတိ၊ ပဟိဏန်တိ-စသည်။[သုဒ္ဓကမ္မ] ပဟိဏီယတိ၊ ပဟိဏီယန်တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ပဟိဏာပေတိ, ပဟိဏာပယတိ-စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ပဟိယတိ ပဟယိယတိ, ပဟိဏာပိယတိ, ပဟိဏာပယိယတိ-စသည်။ ➤ **အဇ္ဇတနီဖြင့်-ပဟိဏိ ပါဟေသိ-စသည်။**

➤ **ဟု-ဓာတ်-ဒါနာဒနဟတျပ္ပဒါနေသု-ပေးခြင်း, စားခြင်း, မီးၭိုပူတော်အပ်သောမီးစာ ထောပတ်-စသည်ကို ပေးခြင်း-**

[သုဒ္ဓကတ္တု] ဝတ္တမာန်ဖြင့်-ဇုဟွတိ, ဇုဟောတိ၊ ဇုဟွန်တိ, ဇုဟောန်တိ၊ ဇုဟွသိ, ဇုဟောသိ ဇုဟွထ, ဇုဟောထ၊ ဇုဟွာမိ, ဇုဟောမိ၊ ဇုဟွာမ, ဇုဟောမ။ [သုဒ္ဓကမ္မ] ဟူယတေ, ဟူယတိ၊ ဟူယန္တေ, ဟူယန်တိ-စသည်။ [ဟေတုကတ္တု] ဇုဟာဝေတိ, ဇုဟုဝယတိ စသည်။ [ဟေတုကမ္မ] ဇုဟာဝိယတိ, ဇုဟာဝယိယတိ-စသည်။

➤ **သတ္တမီဖြင့်- ဇုဟေ, ဇုဟေယျ၊ ဇုဟေ**

http://www.dhammadownload.com

ယျုံ--စသည်။ ➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဇုဟဝိ အဇုဟောသိ၊ အဇုဟဝုံ, အဇုဟောသုံ-- ➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ဇုဟိဿတိ, ဇုဟောဿတိ၊ ဇုဟိဿန္တိ, ဇုဟောဿန္တိ-စသည်။ ➢ ကာလာတိပတ္တိဖြင့်- အဇုဟိဿ၊ အဇုဟိဿံသု--စသည်။

➢ ဟူဓာတ်=သတ္တာယံ-ထင်ရှားခြင်း

➢ ငတ္တမာန်ဖြင့်-ဟောတိ၊ဟောန္တိ-စသည်

➢ သတ္တမီဖြင့်- ဟေယျ၊ ဟေယျုံ၊ ဟေယျာသိ၊ ဟေယျာထ၊ ဟေယျာမိ၊ ဟေယျာမ။

➢ ဟိယျတ္တနီဖြင့်- အဟုဝါ၊အဟုဝု, အဟုဝူ၊အဟုဝ,အဟုဝေါ၊အဟုဝတ္ထ၊အဟုဝံ၊ အဟုဝမှ၊အဟုဝတ္ထ၊အဟုဝတ္ထုံ၊အဟုဝသေ အဟုဝဝှံ၊အဟုဝိ၊အဟုဝမှသေ။

➢ အဇ္ဇတနီဖြင့်- အဟု, အဟောသိ၊ အဟေသုံ, အဟဝုံ၊ အဟောသိ၊အဟောသိတ္ထ၊အဟောသိ, အဟုံ၊ အဟောသိမှ, အဟုမှ။ ➢ ဘဝိဿန္တိဖြင့်- ဟေဟိတိ, ဟေဟိဿတိ, ဟောဟိတိ, ဟောဟိဿတိ, ဟေတိ, ဟေဿတိ၊ ဟေဟိန္တိ, ဟေဟိဿန္တိ, ဟောဟိန္တိ, ဟောဟိဿန္တိ, ဟေန္တိ, ဟေဿန္တိ-စသည်။

• •

သုတ်ကို ဝိဓိ (၈) မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံ

➢ သညာ(အမည်မှည့်သော)သုတ်များ

အကာရက အမည်မှည့်သောသုတ်= ယဿ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော တံ သာမီ၊

အက္ခရာ= အက္ခရာပါဒယော--

အယောသ= ပရသမညာပယောဂေ

အစ္စန္တသံယောဂ= ပရသမညာ ပယော

အဇ္ဇတနီ = အဇ္ဇတနီ ဤဥံ (ချာတ်)

အတ္တနောပုဒ်= ပရာဏျတ္တနော(ချာတ်)

အနာဒရ= ပရသမညာ ပယောဂေ

အပါဒါန်=၁။ ဖဲခွါရာ, ကြောက်ရာ၌- အပါဒါန်မှည့်=ယသ္မာဒပေတိ၊ (၂) ဓာတ်, နာမ်နှင့်ယှဉ်=ဓာတုနာမာန၊ (၃) စောင့်ရှောက်ခြင်း, တားမြစ်ခြင်းအနက်ရှိသောဓာတ်နှင့်ယှဉ်= ရက္ခဏတ္ထာန၊ (၄) ယေနဝါဒဿနံ၊ (၅) ဒူရန္တိကဒ္ဓကာလ--

အဗ္ဘာသ= ပုဗ္ဗောဗ္ဘာသော

အဗျယီဘော= ဥပသဂ္ဂနိပါတပုဗ္ဗကော-

➢ အဗျယီဘောသမာသ် တွဲစပ်သင့်သောအနက်များ= အဘာဝ, ပစ္ဆာအတ္ထ, ယောဂ္ဂတာ, ဝိစ္ဆာ, အနုပုဗ္ဗိယ, ပဋိလောမ မရိယာဒါဘိဝိဓိ, သမိဒ္ဓိအနက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အသရူပ= ပရသမညာပယောဂေ

အသဝဏ္ဏ= ပရသမညာပယောဂေ

အာချာတ= ပရသမညာပယောဂေ

အာလုပ်= ပရသမညာပယောဂေ

ဥပဓာ= ပရသမညာပယောဂေ

ဥပသဂ္ဂ= ပရသမညာပယောဂေ

ဩကာသ= ယောဓာရောတမော--

ကတ္တား= ယော ကရောတိ သကတ္တာ

တံ = ယံကရောတိ တံကမ္မံ

ကမ္မဓာရဲ= ဒွိပဒေ တုလျာ--

ကမ္မပ္ပဝစနီယ= ပရသမညာပယောဂေ

http://www.dhammadownload.com

ကရိုဏ်း(တရဏ)- ယေနဝါ ကယိ--
တာရဏ- ပရသမညာပယောဂေ
တာရဏသညာသုတ်များ- ၂၇၁/၂၇၂/
၂၇၃/၂၇၄/၂၇၅/၂၇၆/၂၇၇/
၂၇၈/၂၇၉/၂၈၀/၂၈၁/၂၈၂/
၂၈၃/သုတ်များဖြစ်သည်။
ကာရိတ်တတ္တား - ယော ကာရေတိ သ
တာလာတိပတ္တိ- ကာလာတိပတ္တိသာ-
ကိစ္စ- တေ ကိစ္စာ (ကိတ်)
ကိတ်- အညေကိတ် (ကိတ်)
ဝ-အမည်- အာလပနေသိ ဂသညော
ဂရု - ဒုမှိ ဂရု/ဒီယောစ။
ဃ-အမည်- အာယော
ဃောသ- ပရသမညာပယောဂေ
ဈ, လ-အမည်- ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ဈလာ
တဒ္ဓိတ- ပရသမညာပယောဂေ
တပ္ပုရိသ်- ၁။ ဒိဂု, ကမ္မဓာရဲ ၂-ပါးကို
အမည်မှည့်- ဥဘေ တပ္ပုရိသာ၊
(၂) အမာဒယော ပရပဒေဘိ။
ဒိဂု - သင်္ချာပုဗ္ဗော ဒိဂု
ဒီဃ-အမည်- အညေ ဒီဃာ
ဒွန်-အမည်- နာမာနံ သမုစ္စယော
ဓာတ်-အမည်- ဘူဝါဒယော (ချာတ်)
နိဂ္ဂဟိတ် - အံ ဣတိ နိဂ္ဂဟိတံ
နိဒ္ဓါရဏ- ပရသမညာပယောဂေ
နိပါတ် - ပရသမညာပယောဂေ
နိမိတ် - ပရသမညာပယောဂေ
ပ-အမည်- တေ ဣတ္တိချာပေါ
ပဥမီ ဝိဘတ်- ပဥမီ တု အန္တု-- (ချာတ်)
ပဒ-အမည်- ပရသမညာပယောဂေ
ပရဿပုဒ်- အထ ပုဗ္ဗာနိ ဝိဘတ္တိနံ
ပရောတ္ဘာ- ပရောက္ဘာ အ ဥ (ချာတ်)
ပုရိသ် - ဒွေ ဒွေ ပဌမ (ချာတ်)
ဗဟုဗ္ဗိဟိ- အညပဒတ္တေသု--
ဗျည်း-အမည်- သေသာ ဗျဥနာ
ဘဝိဿန္တိ- ဘဝိဿန္တိ ဿတိ- (ချာတ်)
ရဿ-အမည်- လဟုမတ္တာ တယော
လ-အမည်- ဣဝဏ္ဏုဝဏ္ဏာ ဈလာ
လက္ခဏ - ပရသမညာပယောဂေ
လိင်-အမည်- ပရသမညာပယောဂေ
ဝဂ်-အမည်- ဝဂ္ဂါ ပဥ္စ ပဥ္စသော
ဝတ္တမာန် - ဝတ္တမာနာ တိ အန္တိ(ချာတ်)
ဝိဘတ် - ၁။ သိယော အံယော (၂)
တော-စသော ပစ္စည်းတို့ကို ဝိဘတ်
အမည်မှည့် [ပုဒ်စာရင်းဝင်ရန်
ပစ္စည်းများကို ဝိဘတ်အမည်မှည့်
သာသုတ်]-တွာဒယော ဝိဘတ္တိ-
ဝိသေသ- ပရသမညာပယောဂေ
သတ္တမီ- သတ္တမီ ဧယျ ဧယျုံ (အာ)
သဗ္ဗဓာတ်- ဟိယျတ္တနီ သတ္တမီ (အာ)
သဗ္ဗနာမ်- ပရသမညာပယောဂေ
သမာသ်အမည်- နာမာနံ သမာသော
➢ **သမာသ်အမည်နှစ်မျိုးကို တပေါင်း
တည်းပြု၍ အမည်မှည့်သော-
သုတ်**- ဥဘေ တပ္ပုရိသာ။
သမ္ပဒါန်- (၁) ယဿ ဒါဓာတုကာ(၂)
သိလာယ ဟနု ဌာ သပ--
သရ-အမည်- တတ္တော ဒန္တာ
သရူပ - ပရသမညာပယောဂေ
သဝဏ္ဏ - ပရသမညာပယောဂေ
သဟာယောဂ- ပရသမညာပယောဂေ
သာမီ(သမ္ပန်) ယဿ ဝါ ပရိဂ္ဂဟော

http://www.dhammadownload.com

သုဒ္ဓကတ္ထား ။ ယော ကရောတိ သ-ဟိယျတ္ထနိ- ဟိယျတ္ထနိ အာဉိ (အာ) ဟေတု(ဟိတ်)- ပရသမညာပယောဂေ ဟေတုကတ္ထား။ ယော ကာရေတိ--

➤ **အဓိကာရသုတ်များ**

[နာမ်] (၁) ဇိနဝစနယုတ္တဟိ (၂) ဣတ္ထိပုမ နပုံသကသဒ္ဒီ (၃) ကာလေ [အာချာတ်] (၄) ကာလေ

➤ **ပရိဘာသာသုတ်များ**

(၁) အတ္ထော အတ္ထရသညာ (၂)ပရသမညာ (၃) ပုဗ္ဗမဓေဋ္ဌိတ (၄) နယေ ပရံ (၅) အနုပဒိဋ္ဌာနံ (၆) [နာမ်] လိင်္ဂ (၇) တတောစ ဝိဘတ္တိယော (၈) တဒနုပရောဓေန (၉) [သမာသ်] သော နပုံသက လိင်္ဂေါ (၁၀) [တဒ္ဓိတ်] ယာဝ တဒုတ္တရိ (၁၁) သကနာမေဟိ (၁၂) အယုဝဏ္ဏာနဉ္စာယော ဝုဒ္ဓိ (၁၃) [အာချာတ်] သဗ္ဗေသ မေကာ (၁၄) ဓာတု လင်္ဂေဟိ (၁၅) ဓာတုပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော (၁၆) [ကိတ်] ကာဒယော တေကာလိကာ။

➤ **နိယမသုတ်များ**

(၁) ဝဂ္ဂေ ယောသာ (၂) န သိသ္မိမ နပုံသကာနိ-အယောရဿ-စသောသုတ် ၌ အဝိ-သဒ္ဒါ၏အနုက်ကို သဏ်မှတ်၍ပြ သောသုတ်(၃) ဗျလပါ ရဿံ-ဂသိနောင်း ရာ၌ ဗျ,လ,ပ-အမည် မရသော ဩဒီယ ကို ရဿ-မပြုပါနှင့်ဟု သတ်မှတ်၍ ပြ သောသုတ်(၄) [တဒ္ဓိတ်]အယုဝဏ္ဏာနဉ္စာ ယော ဝုဒ္ဓိ-ဝုဒ္ဓိပြုရန် နည်းလမ်းညွှန်ပြ သုတ် (၅) [ဥဏာဒိ] ကတ္တာရိကိတ် (၆) ဘာဝ ကမ္မေသု ကိစ္စတ္တာဒတ္ထာ။

➤ **အတိဒေသသုတ်များ**

၁။ အနုပဒိဋ္ဌာနံ ဝုတ္တ (၂) [နာမ်] သေသေသု နှုဝ (၃) အမှ တုမှန္တ ရာဇ (၄)[သမာသ်] သော နပုံသကလိင်္ဂေါ (၅) ဒိဝုသော ကတ္တံ (၆) တထာ ဒွန္ဒေပါကေါ (၇) ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထိ (၈) ကမ္မ ဓာရယသညေစ (၉) [အာချာတ်] တထာ ကတ္တာရိစ (၁၀) [ကိတ်] တဒ္ဓိတ သမာသ (၁၁) ဒုမှိ ဂရှ (၁၂) ဒီယောစ။ (၁၃) ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော ။

➤ **သုတ္တာတိဒေသသုတ်-အနုပဒိဋ္ဌာနံ**

➤ **ကာရိယာတိဒေသသုတ်များ-**

(နာမ်) သေသေသု နှုဝ၊ (သမာသ် သော နပုံသကလိင်္ဂေါ၊ ဒိဝုသောကတ္တံ၊ တထာ ဒွန္ဒေ ပါဏိတူရိယ၊ (အာချာတ်) တထာ ကတ္တာရိစ၊ (ကိတ်) ဒီယောစ၊ ကာရိတံ ဝိယ ဏာနုဗန္ဓော။

➤ **တံ ရူပါတိဒေသသုတ်-အမှတုမှန္တ-**

➤ **တံသဘာဝါတိဒေသသုတ်-** ၁။ဣတ္ထိယံ ဘာသိတပုမိတ္ထိ ပုမာဝစေ၊ ၂။ကမ္မဓာရယ သညေစ။

➤ **နိမိတ္တာတိဒေသသုတ်-**

တထာ ကတ္တာရိစသုတ်။

➤ **ဗျပဒေသာတိဒေသသုတ်-** တဒ္ဓိတ သမာသကိတကာ နာမံဝါ၊ [ဒုမှိ ဂရှ။]

➤ **လောပဝိဓိ-ခေျသောသုတ်များ**

အ-ပစ္စည်းတို့ခေျ- လောပဠွေတ္တမကာ

အ-ဝဏ်တို့ခေျ- တဒ္ဓိတ်ယပစ္စည်းကြောင့် အဝဏ်ကိုခေျ-အဝဏ္ဏောယေ--

http://www.dhammadownload.com

အသဓာတ်၏ အစ-အ-သရကို ချေ- သဗ္ဗတ္ထာသဿာဒိလောပေါစ။
ဩ-ကိုချေ - လောပဉ္စ တတြာကာ-
ကွိ-ပစ္စည်းကိုချေ- ကွိလောပေါစ
ဂသိဝိဘတ်ကိုချေ- ၁။ သေသတော လောပံ ဂသိပိ၊ (၂) အာလုပ်ပုဒ် ဥပ သာရပုဒ်တို့နောင် ဝိဘတ်ကိုချေ- သဗ္ဗာသမာဝုသော (၃) အနကာ ရန္တ အဗျယီဘောနောင် ဝိဘတ်တို့ ကိုချေ- အညသွာ လောပေါစ။
စ-ကိုချေ- ဝစဓာတ်၏ ဓာတွန်"စ"ကို ချေ- ဝစ ဝါဝု (တိတ်)
ဇ-ကိုချေ- ရန္ဓုဒါဒီဟိ ဓဒိဒ္ဓကိရာ--
ဏ-အနုဗန်ကိုချေ- (၁) [တဒ္ဓိတ်] တေသံဏော လောပံ၊ (၂) [အာချာတ်] ကာရိတာနံ ဏော လောပံ။
တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းကြောင့် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်း ကိုချေ- ဝန္တု မန္တု ဝီနဉ္စ လောပေါ။
တု-ကိုချေ- စတူပပဒဿ လောပေါ
ဒ-ကိုချေ- ရန္ဓုဒါဒီဟိ ဓဒိဒ္ဓကိရာ--
ဓာတွန်ကိုချေသောသုတ်များ- အသ-ဓာတ်၏ ဓာတွန်သ-ကိုချေ- ၄၉၂/၄၉၃/၄၉၄/၄၉၅/၄၉၆/၄၉၇/၄၉၈/များသော သရရှိသောဓာတ်၏ အဆုံးသရကိုချေ-ဓာတုဿန္တော လောပေါ၊ [ကိတ်] ရ-အနုဗန် အပိုင်း အခြားရှိသော အလုံးစုံသော ဓာတွန်ကိုချေ-ရမှိ ရန္တော ရာဒိနော၊ ဘုဇ-အစရှိသောဓာတ်တို့၏ ဓာ-တွန်ကိုချေ-ဘုဇာဒီနမန္တော၊ ဝစ-ဓာတ်၏ ဓာတွန် စ-ကိုချေ-ဝစ ဝါဝု၊ ဂုပ-အစရှိသောဓာတ်တို့၏ ဓာ-တွန်ကိုချေ-ဂုပါဒီနဉ္စ၊ တရ-အစရှိ သောဓာတ်တို့၏ ဓာတွန်ကိုချေ- တရာဒီဟိ ဏ္ဍဏ္ဍော၊ ဘိဒ-အစရှိ သော ဓာတ်တို့၏ ဓာတွန်ကိုချေ- ဘိဒါဒိတော ဏ္ဍန္ဒ--၊ သုသ, ပစ, သက-စသောဓာတ်တို့၏ ဓာတွန် ကိုချေ-သုသ ပစ သကတော ကွ-ပပုဗ္ဗ ကမု-စသောဓာတ်တို့၏ ဓာ တွန်ကိုချေ-ပဏ္ဍမာဒီဟိ နွှောစ၊ ဂမ, ခန, ဟန, ရမု-စသောဓာတ်တို့ ၏ ဓာတွန်ကိုချေ-ဂမခနဟနရမာဒီ နမန္တော၊ တ, တိ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် ရ-ကိုချေ-ရကာရောစ။ ဒိသဓာတ်၏ ဓာတွန် သ-ကိုချေ- ဒိသာ သွာနသွာန္တ-။ကွိ-ပစ္စည်း-ကြောင့် ဓာတွန်ဗျည်းကိုချေ-ဓာတွန္တ ဿ လောပေါ ကွိမှိ၊
နာ-ပစ္စည်းကိုချေ- နာဿ လောပေါ-
နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ- နောက်သရကြောင့်-နိဂ္ဂဟိတ်ကိုချေ-ကွစိ လောပံ၊ နောက်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ချေ-ဗျဉ္ဇနေစ။
နိဂ္ဂဟိတပရသရလောပသုတ်- ပရော ဝါ သရော။
နိဂ္ဂဟိတ်မှနောက်ဖြစ်သော သရကိုချေ- ပရောဝါ သရော။
ပစ္စည်းကြောင့် ပစ္စည်းကိုချေ- ဝန္တု မန္တု ဝီနဉ္စ လောပေါ။
ဗျည်းနှစ်လုံးတို့တွင် အစဗျည်းတစ်လုံး ကိုချေ-ဗျဉ္ဇနောစ ဝိသညောဂေါ

http://www.dhammadownload.com

ဘ-ကိုချေ- လဘဓာတ်၏ ဘ-ကိုချေ-
လဘသွာ ဤကုံနံ ထွ ထွံ။
မ-ကိုချေ- လိင်-အစရှိသော သဒ္ဒါတို့
ကြောင့် ပုမ-၏ အဆုံး မ-ကိုချေ-
ပုမဿ လိင်ါဒီသု သမာသေသု။
မန္တ-ပစ္စည်းကိုချေ- ဝန္တမန္တဝိနဥ္စ လော
ယော-ဝိဘတ်ကိုချေ-ယ,ပ, ဈ, လ-တို့မှ
နောက်ဖြစ်သော ယောဝိဘတ်တို့
ကိုချေ-ယပတောစ ယောနံ လော
ရ-ကိုချေ - တ, တိ-ပစ္စည်းကြောင့်
ဓာတွန်ရ-ကိုချေ-ရကာရောစ
ဝန္တ, မန္တ, ဝိပစ္စည်းတို့ကိုချေ- ဝန္တမန္တ
ဝိနဥ္စ လောပေါ။
ဝိဘတ်တို့ကိုချေ- ၁။သဗ္ဗာသမာဝုသော၊
၂။သမာသ်ပုဒ်တို့၏ ဝိဘတ်တို့ကို
ချေ-တေသံ ဝိဘတ္တိယော၊ ၃။အန
ကာရန္တ အဗျယီဘောနောင် ဝိဘတ်
တို့ကိုချေ- အညသွာ လောပေါစ။
ဝိ- ပစ္စည်းကိုချေ- ဝန္တမန္တဝိနဥ္စ လော
သ-ကိုချေ- အသဓာတ်၏ ဓာတွန်သ-
ကိုချေ- ၁။အသသွာ မိမာနံ၊ ၂။
ထဿ ထွတ္တံ၊ ၃။တိဿ ထ္ထိတ္တံ၊ ၄။
တုဿ ထ္ထုတ္တံ၊ ၅။သိမှိစ ၆။ ကုသ
ဓာတ်၏ ဓာတွန်သ-ကိုချေ- ကုသ
သွာ ဒီ စ္ဆိ၊ ၇။ဒိသဓာတ်၏ ဓာတွန်
သ-ကိုချေ-ဒိသာ သွာနသွာန္တ-။
သိ-ဝိဘတ်ကြောင့် အသဓာတ်၏
အဆုံး သ-ကိုချေ-သိမှိစ။
သရကိုချေ- ၁။သရာ သရေ၊ ၂။ဝါပရော
၃။နောက်ဗျည်းကြောင့် ရှေ့သရကို
ချေ-လောပဥ္စ တတြာကာရော၊ ၄။
နိဂ္ဂဟိတ်မှနောက်ဖြစ်သော သရကို
ချေ-ပရောဝါ သရော၊ ၅။အံဝိဘတ်
အာဒေသ ပစ္စည်း အာဂုံကြောင့် -
ရှေ့သရကိုချေ-သရလောပေါ မာ-
သ-ဝိဘတ်ကိုလည်းချေ- ၂၀၃/၂၀၄
သိ-ဝိဘတ်ကိုချေ- ၁။သတ္ထုပိတာဒိန
၂။သေသတော လောပံ၊၃။သဗ္ဗာသ
မာဝုသော၊ ၄။အညသွာ လောပေါ
ဿ-တိုလည်းချေ- ၁။ဟောတိဿရေ၊
၂။ကရဿ သပစ္စယဿ ကာဟော
ဟ-ကိုချေ- ဏာပစ္စည်းကြောင့် ဂဟ-
ဓာတ်၏ ဟ-ကိုချေ-ဟလောပေါ
ဏာမှိ။
ဟိ-ဝိဘတ်ကိုချေ- ဟိလောပံ ဝါ။

➢ အာဒေသဝိဓိ-ပြုသောသုတ်

အံပြု- ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို အံပြု
-အံဗျဥ္စနေ နိဂ္ဂဟိတံ၊ ပနောင် သွိ
ကို အံပြု, သွာကို အာပြု-အမာ-
ပတော သွိ၊ အာဒိသဒ္ဒါနောင် သွိ
ကို အံပြု, သြပြု-အာဒိတော သြ၊
ဂေါ-နောင် နံ-ကို အံပြု-တတော
နမံ၊ သိ-ကြောင့် န္တကို ဝိဘတ်နှင့်
တကွ အံပြု-အံ နပုံသကေ၊ ဂသိ-
ကြောင့် န္တကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အံ
ပြု, အဝဏ်ပြု-အဝဏ္ဏာစ ဂေ၊ အာ
လုပ် ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ကြောင့် ပုမ-
၏ အစိတ်အ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ
အံပြု-အမာလပနေကဝစနေ၊
သမာသ်စပ်ပြီးနောက် ပုမ-၏
အစိတ်အ-ကို အချို့ အံပြု-သမာ

http://www.dhammadownload.com

သေစ ဝိဘာသာ၊ တုမှ-အမှနောင် သ-ကို အံပြုးသဿံ၊ သိ-ကြောင့် န္တ-ကို အံပြုးသိမှိ ဂစ္ဆန္တာဒီနံ န္တ--၊ နပုံလိင် အကာရန္တနောင် သိ-ကို အံပြုးသိ၊ အကာရန္တ အဗျယီဘော သမာသ်နောင် ဝိဘတ်တို့ကို အံ-ပြုးအံဝိဘတ္တီနမကာရန္တာ၊ မိ-မ-ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဒါဓာတ်၏ အဆုံး အာ-ကို အံပြုးဒါ ဒန္တဿံ မိမေသု

အ-ပြု= သု,နံ,ဟိကြောင့် ပဥ္စ-စသော သဒ္ဒ်သဒ္ဒါတို့၏ အဆုံးအ-ကို အ ထပ်ပြုးပဥ္စာဒီနမတ္တံ၊ ဣနီ-ကြောင့် ပတိ-၏အဆုံးဣ-ကို အ-ပြုးပတိ သိနိမှိ၊ သု,နံ,ဟိ,ယော-တို့ကြောင့် န္တု-၏ အဆုံးဥ-ကို အ-ပြုးန္တုသ န္တော ယောသုစ၊ အံ,သ-တို့ကြောင့် န္တုကို အ-ပြုးသဗ္ဗသ ဝါ အံသေသု သိ-ကြောင့် န္တု၏အဆုံးဥ-ကို အ-ပြုးသိမှိဝါ၊ ယော-ကြောင့် စျမည် သော ဣ-ကို အ-ပြုးယောသွကတ ရသော စျော၊ ဝေ, ဝေါပြုကြောင့် လ-မည်သော ဥ-ကို အ-ပြုးဝေဝေါ သု လောစ၊ သခ-နောင် ဂသိ-ကို အ, အာ, ဣ, ဤ, ဧပြုးသခတော ဂသေဝါ၊ ဂသိ-ကြောင့် န္တုကို အ-ပြုးအဝဏ္ဏာစဂေ၊ ယော-ကြောင့် ပဥ္စ-စသော သဒ္ဒ်သဒ္ဒါတို့၏အဆုံး အ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အ-ပြုး ပဥ္စာဒီနမကာရော၊ နာ-ကြောင့်-ကမ္ပ-၏အဆုံးအ-ကို ဥပြု, အ-ပြုး အကမ္ပန္တသစ၊ သ, သ္မာ, သ္မိ,သံ, သာပြုတို့ကြောင့် တ-ကို အ-ပြုး သသ္မာသ္မိ သံသာသွတ္တံ၊ သ, သ္မာ,သ္မိ,သံ,သာပြုတို့ကြောင့် ဣမ-ကို အ-ပြုးဣမသဒ္ဒသစ၊ နံ-ကြောင့် သတ္ထု-၏ အဆုံးဥ-ကို အ-ပြုး သတ္ထုနတ္တဥ၊ တော,ထ-ကြောင့် ဧတ ကို အ-ပြုးသဗ္ဗသေတသကာ၊ တြ-ကြောင့် ဧတ-ကို အ-ပြုးတြေ နိစ္စံ၊ ဓုနာ-ကြောင့် ဣမ-ကို အ-ပြုးအဓုနာမှိစ၊ နန်ပါတ်ပုဒ်ကို အ ပြုးအတ္တံ နသ တပ္ပုရိသေ၊ သမာသ်အဆုံးသရကို အ-ပြုးကွစိ သမာသန္တဂတာန၊ အဗ္ဘာသ-၏ အဆုံးသရကို ဣဝဏ်ပြု, အ-ပြုး အန္တသိဝဏ္ဏာကာရောဝါ၊ ဣမ-ကို အပြုးပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ။

အတပြု= ယု-ကို အနပြု, ဏ္ဍကို အက ပြုးအနကာ ယုဏ္ဍူနံ၊ နုဒါဒီဟိ။

အဇ္ဇပြု= အဇ္ဇော အဓိ

အမုတိယပြု= တေသမမုူပပဒေန--

အမုမုပြု= တေသမမုူပပဒေန--

အတ-ပြု= သူဝုသာနမူဝုသာ(ဥဏာဒ်)

အတ္တနောပုဒ်ကို ပရဿပုဒ်ပြုသော (ပြန်သော)သုတ်= အတ္တနော ပဒါ

အဒုံပြု= အမုဿာဒုံ

အန်ပြု= သရေ အန်

အနပြု= နာ-ကြောင့် ဣမ-ကို အနပြု, ဣမိပြုးအနိမိ နာမှိစ၊ ဟိ-ကြောင့် အတ္တ-၏အစိတ်အ-ကို အနပြုး အတ္တန္တော ဟိသ္မိမနတ္တံ၊ ယု-ကို အန ပြုးအနကာ ယုဏ္ဍူနံ၊ နုဒါဒီဟိ။

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com

အန္ဓပြု- ဘိဒါဒိတော ဣန္ဒ အန္ဓ ဤ-
အန္ဓပြု- ခါဒါမဂမာနံ ခန္ဓန္ဓဂန္ဓာ
အဿပြု- အဿော အဘိ
အယဲပြု- အနုပုံသကဿာယဲ သိမှိ
အယပြု- ဣ-ကို အယပြု-ဗျလာနုမိယု ဝါ သရေဝါ၊ နောက်သရကြောင့် ဓာတွန်ဇ-ကို အယပြု-ဇ အယ။
အဝပြု- အံ-ကြောင့်ဂေါ်-၏ ဩကို အဝပြု-အဝမှိစ၊ ပတိကြောင့် ဂေါ်-၏ ဩကို အဝပြု-တတော နုမံ ပတိမှာ သမာသ်အရာ၌ နောက်သရကြောင့် ဂေါ်-၏ဩကို အဝပြု-ဩသရေစ၊ နောက်သရကြောင့် ဓာတွန်ဩကို အဝပြု-ဩ အဝ သရေ (အာချာတ်)
အဿပြု- မန္တကြောင့် အာယု-၏ ဥ-ကို အဿပြု-အာယုဿု ကာရာသ၊ ဒသ-ကို အဿပြု-ဂဏနေ ဒသဿ
အသဝဏ်ပြု- ကွစာသဝဏ္ဏံလုတ္တေ
အဟ်ပြု- တွမဟ် သိမှိစ။
အာပြု- ၁။အမာ ပတော သွိသွာနံဝါ၊ ၂။အကာရန္တနောင် ပဌမာယော, နံ ကို အာ-ပြု-သဗ္ဗယောနိုန မာဇ၊ ၃။ သွာ-ကို အာပြု-သွာသွိနံဝါ၊ ၄။သခနောင် ဂသိ-ကို အာ-ပြု-သခတော ဂသောဝါ၊ ၅။သိကြောင့် ဝိဘတ်နှင့် တကွ နှုကို အာပြု-အာ သိမှိ၊ ၆။ အဝဏ္ဏာစဂေ၊ ၇။သိ-ကြောင့် ပုမ-၏ အဆုံးအ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာပြု-ပုမန္တသာ သိမှိ၊ ၈။ သုကြောင့် ပုမ-၏အဆုံးအ-ကို အာပြု-သုသွိမာ ဝါ၊ နာ-ကြောင့် ပုမ-၏ အဆုံးအ-ကို အာပြု-ဥ နာမှိစ မနောဂိဏ်းသဒ္ဒါတို့နောင် သွိ-ကို ဣ, နာ-ကို အာပြု-မနောဂဏာဒိတော၊ ပြဟ္မ အတ္တ-နောင် သိ-ကို အာပြု-သျာစ၊ သိ-ကြောင့် သတ္ထု ဝိတု-တို့၏ အဆုံးဥ-ကို အာပြု-သတ္ထုဝိတာဒိနုမာ၊ အာရပြုနောင် နာ-ကို အာပြု-နာ အာ၊ ဂသိ-ကြောင့် အ-အက္ခရာနှင့် ဝိတု-၏ အဆုံးဥ-ကို အာပြု-အကာရဝိတာဒျန္တာနုမာ၊ ဂို,ဂေ,အဋ္ဌ-တို့၏အဆုံး သရကို အာပြု-ဒွေကဋ္ဌာနုမာကာ၊ ဣ-ဥကို အာပြု-အာတ္ထဥ္စ၊ အ-ကို အာဝုဂ္ဂိပြု-အယုဝဏ္ဏာနဥ္စာ၊ တ,တိ ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဇန-စသောဓာတ်တို့၏ အဆုံးဗျည်းကို အာပြု-ဇနာဒိနုမာ တိမှိစ၊ သုန-၏ ဥန-ကို အာပြု-သုနသုနသောဏာ၊
အာကံပြု- တုမှ-အမှနောင် နံ-ကို အာကံပြု-တုမှမှေဟိ နုမာကံ၊ ဒုယောကို အာကံပြု-ဝါ ယွပွဌမော
အာနုံပြု- ပြဟ္မတ္တသခရာဇာဒိတော--
အာနုပြု- ဤ-ကြောင့် မာတုလ-၏ အဆုံးအ-ကို အာနုပြု-မာတုလာဒိန မာနတ္တာ၊ သုန-၏ ဥန-ကို အာနုပြု-သုနသုနသောနု(ဥဏာဒိ)
အာနုနပြု- နုဒါဒိဟိ ယုဏွူနု--
အာနုနကပြု- နုဒါဒိဟိ ယုဏွူနု--
အာနေပြု- သွိ-ကြောင့် ပုမ-၏အဆုံး အ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာနေပြု

http://www.dhammadownload.com

-အာနေ သို့မို့ဝါ၊ ဟိ-ကြောင့် ပုမ-၏ အဆုံးအ-ကို အာနေပြု-ဟိဝိဘတ္တိမို့စ၊

အာနောပြု-ယော-ကြောင့် ပုမ-၏အဆုံးအ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ အာနောပြု-ယောသွာနော၊ မြဟွ-အတ္တ သဓရာဇ-နောင် ယော-ကို အာနောပြု-ယောနမာနော။

အာယပြု- အကာရန္တနောင် စတုတ္ထိ-သ ကို အာယပြု-အာယ စတုတ္ထေက၊ ယ-နောင် နာ-စသည်ကို အာယပြု-ယတော နာဒီနံ။ ကာရိတ်-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် ဩ-ကို အာဝ, ဧ-ကို အာယပြု-တေ အာဝါယာ ကာရိတေ၊ (အာချာတ်) ဏ-ပစ္စည်းကြောင့် အာကာရန္တဓာတ်တို့၏ အဆုံးအာ-ကို အာယပြု-အာကာရန္တာနမာယော။

အာယောပြု- သဓတောစာ ယောနော

အာရပြု- ဟိ-ကြောင့် သခ-၏အစိတ်အ-ကို အာရပြု-အာရော ဟိမို့ဝါ၊ သု, နံ, အံ-ကြောင့် သခ-၏အစိတ်အ-ကို အာရပြု-သုနမံသု ဝါ၊ သိမ့ တစ်ပါသော ဝိဘတ်ကြောင့်-သတ္တု, ဝိတု-၏ အဆုံးဥ-ကို အာရပြု-အညောသွာရတ္တံ၊ နံ-ကြောင့်-သတ္တု, ဝိတု-၏ အဆုံးဥ-ကို အာရပြု-ဝါ နံမို့။

အာဝပြု- သ-ကြောင့် ဂေါ-၏သြ-ကို အာဝပြု-ဂါဝ သေ၊ ယော-ကြောင့် ဂေါ-၏ သြ-ကို အာဝပြု-ယောသု စ၊ အံ-ကြောင့် ဂေါ-၏-သြ-ကို အာဝပြု-အဝဖို့စ၊ ဓာတွန်သြ-ကို အာဝပြု-တေ အာဝါယာ ကာရိ-

အာသံပြု- ဂဏနေ ဒသသ--

အာဟပြု- ဗြဟ္မဘူနမာဟဘူဝါ --

ကွံ် ပြု- ပုရေ ဒဒါစ ကွံ်

ကွံ်သုပြု- သဗ္ဗတော ဥ ကွံ်သု

ကွ ပြု- စတော, ကွမာတို့၏အဆုံး အာ-ကို ကွပြု-စတိမာသမိ၊ တာသဒ္ဓါ၏ အဆုံးအာ-ကို ကွပြု-တဿာ ဝါ၊ သခနောင် ဂသိ-ကို ကွပြု-သခ တော ဂသောဝါ၊ မနောဂိဏ်းသဒ္ဒါ တို့နောင် သို့-ကို ကွပြု-မနော ဂဏာဒီတော သို့နာန၊ သခ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံးအ-ကို ကွပြု-သခန္တသိ နော နာနံသေသု၊ အာရပြုနောင် သို့ကို ကွပြု-တတော သို့မိ၊ ထံ, ဒါနိ, ဟ-ကြောင့် ကွမ-ကို ကွပြု-ကွမသိ ထံ ဒါနိ၊ အဿာသ၏အဆုံး သရကို ကွဝဏ်ပြု-အန္တသိဝဏ္ဏာ၊ ယဇတ်၏ အစ-ယကို ကွပြု-ယဇဿာဒိသိ၊ ဌာတ်၏အဆုံး အာ-ကို ကွပြု-ဌာပါနမိတ္တိစ၊ ဌ-ပြုကြောင့် ယဇ-တ်၏ ယ-၏ အ-ကို ကွပြု-ယဇဿ သရသိဋ္ဌေ

ကွဏ္ဏံ, ကွဏ္ဏန်း ပြု- ကွဏ္ဏမိဏ္ဏန်း တိဟိ

ကွဏ္ဌပြု- တရာဒီဟိ ကွဏ္ဏော

ကွဒံပြု- ကွမသိဒမံသိသု နပုံသကေ

ကွနိ ပြု- အဂ္ဂိသိနိ

ကွန်းပြု- ဥဘာဒိတော နမိန်း

ကွန္ဒ ပြု- ဘိဒါဒိတော ကွန္ဒ (ကိတ်)

http://www.dhammadownload.com

ဣမိ ပြု- အနိမိ နာမ်စ
ဣယ, ဥဝ ပြု- စျလာနမိယုဝါ သရေဝါ
ဣယာ ပြု- ယျေဿ ဉတော ဣယာ
ဣဝဏ်ပြု- အန္တသိဝက္ကာကာရောဝါ
ဤ ပြု- ၁။သခတော ဂသော၊ ၂။အဇ္ဈာသ-၏ အဆုံးသရကို ဤပြု-အန္တသိဝက္ကာ၊ ၃။ယ-ပစ္စည်းကြောင့် ဒါဓာတ်စသည်တို့၏ အဆုံးသရကို ဤပြု-ယမ်မှ ဒါ ဓာ မာ ဌာ၊ ပါ-ဓာတ်၏အဆုံးအာ-ကို ဤပြု-ဌာ ပါနမိဤ၏၊ ဓာတွန်သ-ကို ဤပြု-ဣယတမကိဓောနာ၊ (ဥဏာဒ်)
ဤဏပြု- ဘိဒါဒိတော ဣနွ အန္ဒ--
ဤတိ ပြု- ဂဏနေ ဒသဿ--
ဤသံပြု- ဂဏနေ ဒသဿ--
ဥ ပြု- ဗျည်းကြောင့် ပုထ-၏အဆုံး အ-ကို ဥ-ပုထသု ဗျဥ္ဇနေ၊ ဂေါ-၏ သြ-၏ အာဒေသဖြစ်သော အာဝ-၏ အဆုံးသရကို ဥပြု-အာဝသုဝါ အဝ်ကို သြ-၏ ဝိပရိတ် ဥပြု-တဒ္ဓိပရိတ္ထုပပဒေ၊ နာ-ကြောင့် ပုမ-၏ အဆုံးအ-ကို ဥပြု-ဥ နာမ်္ပိ၏၊ နာ-ကြောင့် ကမ္မ-၏ အဆုံးအ-ကို ဥပြု-အကမ္မန္တသ၊ သ, နာ-ကြောင့် ဗြဟ္မ-၏အဆုံးသရကို ဥပြု-ဥတ္တံ သနာသု၊ သ-ကြောင့် သတ္တု, ဝိတု-၏ အဆုံး-ဥ-ကို ဥထပ်ပြု-ဥသသ္မိံ သလောပေါ၏၊ သ-ကြောင့် သတ္ထ မန္ဓာတု-၏ အဆုံး-ဥ-ကို ဥထပ်ပြု-သတ္ထမန္ဓာတာဒီနဉ္စ၊ (အာချာတ်) ယ-ကြောင့် ဝစ, ဝသ-စသည်တို့၏ ဝ-ကို ဥပြု-ဝစ ဝသ ဝဟာဒီန၊ ဩ-ကို ဥပြု-ဥတ္တမောကာရော၊ ကရဓာတ်၏ က-၏အ-ကို ဥပြု-ကရဿာကာရော၏၊ (ကိတ်) တ-ကြောင့် ဝသ-၏ ဝကို ဥပြု-ဝဿ ဝါ ဝု၊ ဝစ-၏ ဝ-ကို ဥပြု-ဝစ ဝါဝု။
ဥတ္ထ ပြု- ဝသတော ဥဋ္ဌ (ကိတ်)
ဥတိ ပြု- ဂဏနေ ဒသဿ--
ဥန ပြု- သုန-၏ ဥန-ကို ဥနပြု- သုနသုနသောဏ၊ ယုဝ-၏ ဥဝ-ကို ဥနပြု-ယုဝဿုဝဿု-(ဥဏာဒ်)
ဥနဒ ပြု- သုနသုနသောဏ
ဥဘ, ဥဘယ ပြု- ယောသု ဒ္ဝိန္နံ ဒ္ဝေစ
ဥဝ ပြု- ၁။စျလာန မိယုဝါ၊ ၂။ ယုဝ သုဝဿု (ဥဏာဒ်)
ဥဝါန, ဦန ပြု- သုန-၏ ဥန-ကို ဥဝါန ပြု, ဦနပြု- သုနသုနသောဏ၊ ယုဝ-၏ ဥဝ-ကို ဥဝါနပြု,ဦနပြု- ယုဝဿုဝဿု-(ဥဏာဒ်)
ဧ ပြု- သု,ဟိ-ကြောင့် အ-ကို ဧပြု- သုဟိသွကာရော ဧ၊ နံ-ကြောင့် သဗ္ဗနာဂ်ပုဒ်တို့၏ အဆုံးအ-ကို ဧပြု-သဗ္ဗနာမာနံ နံမ်္ပိ၏၊ ဒု-ယောကို ဧပြု-သဗ္ဗယောနိနမာဧ၊ သ္မိံကို ဧ-ပြု-သွာသ္မိံနံဝါ၊ သခနောင် ဂသိ-ကို ဧပြု-သခတော ဂသော၏၊ ယ နောင် ဂသိ-ကို ဧပြု-ယတေဧ၊ သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တနောင် ပဌမာ ယော-ကို ဧပြု-သဗ္ဗနာမ ကာရတော ဖွန်-၌ သဗ္ဗနာမ် အကာရန္တနောင် ပဌမာယော-ကို ဧပြု-ဖွန္နဌာ ဝါ၊

http://www.dhammadownload.com

သုနံဟိ-ကြောင့် ဣမ-ကို ဧပြု-
သဗ္ဗသိမသေ ဝါ၊ သခနောင် သို့
ကို ဧပြု-သို့မေ၊ ဗြဟ္ဟနောင် ဂသိကို
ဧပြု-ဗြဟ္ဟတော ဂဿစ၊ တော, ထ
ကြောင့်ဧတ-ကို ဧပြု-ဧတော ထေ
သုစ၊ ဟူဓာတ်၏ ဦကို ဧပြု-ဟော
တိဿရေဟောဟေ၊ အပစ္စည်းကို
ဧပြု-လောပဥ္စေတ္တမကာရော၊ ဂဟ
ဓာတ်၏ ဥပဓာဖြစ်သော ဂ-၏အ-
ကို ဧပြု-ဂဟဿုပဓသေဝါ၊
ဧကသိက်ပြု- သရူပါနမေကသေသွ-
ဧတ ပြု- ဧတ ရဟိမှိ
ဧန ပြု- အတောနေန
ဧယျ ပြု- ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ (ကိတ်)
ဧဟ ပြု- ဟောတိဿရေ (အာချာတ်)
ဩ ပြု- အဝ-ကို ဩပြု-ဩ အဝဿ၊
အာဒိနောင် သို့ကို ဩပြု-အာဒိ
တော ဩစ၊ သိ-ကို ဩပြု-သော၊
သ-ကို ဩပြု-သဿ စော၊ ဝိဘတ်
ကျေပြီးသော် မနောဂိုဏ်းသဒ္ဒါတို့
၏အဆုံးသရကို ဩပြု-ဧတေသ
မော လောပေ၊ အာရပြုနောင်-
ယောကို ဩပြု-တတော ယောန
မော တု၊ အဇ္ဇတနီကြောင့် ဝစဓာတ်
၏ အ-ကို ဩပြု-ဝစဿဇ္ဇတနိမှိ-
ဩဏ ပြု- သုနဿုနသေဏ-
ဩဟ ပြု- ဟောတိဿရေ (အာချာတ်)
က ပြု- ဝ-ပစ္စည်းကြောင့် ကီကို ကပြု-
ကိဿ ကဝေစ၊ ဝ-မှတစ်ပါးသော
ပစ္စည်းကြောင့် ကီကို ကပြု-သေ
သေသုစ၊ ခ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန်
ဗျည်းကို ကပြု-ကော ခေစ၊ ဏ-
အနုဗန်ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန်စ-ကို
ကပြု, ဇ-ကို ဂပြု-ကဂါ စဇာနံ၊
သစဇာနံ ကဂါ ဏာနုဗန္ဓေ။
ကဏ် ပြု- အပ္ပဿ ကဏ်
ကန် ပြု- ယုဝါနဥ္စ
ကဒ် ပြု- ကဒ် ကုဿ
ကာ ပြု- အနည်းငယ်ဟူသော အနက်၌
ကု-ကို ကာပြု-ကာပ္ပတ္ထေသုစ၊
တဝေ, တုန-ပစ္စည်းကြောင့် ကရကို
ကာပြု-တဝေတုနာဒိသုကာ
ကာရိတ်ငဲ့သောသုတ်- ကာရိတံ ဝိယ-
**ကာရိတ်ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော
သုတ်များ-** (အာချာတ်) ၁။အသံ
ယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ၊ ၂။
ယဋာဒီနံ ဝါ၊ ၃။ဂုဟဒုသာနံ ဒီယံ၊
၄။တေ အာဝါယာ ကာရိတေ။
ကာရိယ ၂-ခုပြု- (သန္ဓိ) ၁၄/၂၉/၄၃
(နာမ်) ၆၈/၆၉/၇၀/၇၁/၇၅/
၈၇/၉၈/၁၀၇/၁၀၈/၁၁၆/
၁၂၆/၁၃၅/၁၃၈/၁၃၉/၁၄၀/
၁၄၁/၁၄၂/၁၄၃/၁၄၄/၁၄၅/
၁၄၆/၁၄၇/၁၄၈/၁၅၀/၁၅၁/
၁၅၉/၁၆၀/၁၆၂/၁၆၈/၁၇၁/
၁၇၉/၁၈၁/၁၉၁/(သမာသ်)
၃၃၉/(တဒ္ဓိတ်) ၃၈၆/၃၉၀/၃၉၃
(အာချာတ်) ၄၆၁/၄၆၃/၄၆၅/
၄၆၇/၄၇၅/၄၉၇/၅၀၈/၅၁၅/
ကာရိယ ၃-ခုပြု- (နာမ်) ၆၉/၇၀/၈၁
၉၉/၁၂၇/(တဒ္ဓိတ်) ၃၈၀/ (အာချာတ်)
၄၄၁/၄၆၅/၄၇၀/၄၇၁/၄၈၀။

http://www.dhammadownload.com

ကာရိယ ၄-ခုပြု= (နာမ်) ၂၆၉/ (တဒ္ဓိတ်) ၃၈၇/(အာချာတ်)၄၈၀ (ဥဏာဒ်) ၆၄၉။

ကာရိယ ၅-ခုပြု= (သန္ဓိ) ၃၁/ (နာမ်) ၁၁၃/၁၃၂/ (တဒ္ဓိတ်) ၄၀၄/ (အာချာတ်) ကွစိ ဓာတု--

ကာရိယ ၆-ခုပြု= (နာမ်) ၁၃၃/၂၄၃။ (ကိတ်) ၁။ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ ၂။ မဟာဒဘေဟိ မ္ပ ယှ ဇ္ဇ ဗ္ဘ ဒ္ဓါစ။

ကာရိယ ၈-ခုပြု= (ဥဏာဒ်) ၆၄၇

ကာရိယ ၁၅-ခုပြု= (တဒ္ဓိတ်) ၃၈၉

ကာသပြု= ကရဿ ကာသတ္တမဇ္ဇ-

ကာဟ ပြု= ကရဿ သပ္ပစ္စယဿ-

ကု ပြု= ဟီ-ဟံကြောင့် ကီကို ကုပြု= ကု ဟီဟံသုစ၊ တြ-တော-ထ-ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ကီကို ကုပြု= တြတောထေသုစ။

ကောဋိ-စသည်ပြု= သကနာမေဟိ

ကွ ပြု= သုသ ပစသကတော ကွ-

ကွပြု ကွ ပြု= သုသ ပစ သက-နောင် တ-ကို ကွပြု, ကွပြု=သုသ ပစ သကတော ကွ ကွာစ၊ ဓာတွန်သ-ကို ကွပြု=ကျယတမကိဇသာန။

ကွတ္တုံ ပြု= ဇကာဒိတော သကိဿ-

ကွိ-ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော သုတ်များ= ဓာတွန္တဿ လောပေါ ကွိမှိ၊ ဝိဒန္တေ ဦ။

ခပြု ခရ-ပြု=ပုရသမုပပရီဟိ (ကိတ်)

ခန္ဓ ပြု= ခါဒါမဂမာနံ ခန္ဓန္ဓ(ဥဏာဒ်)

ဂ ပြု= ကဂါ စဇာနံ (ကိတ်) သစဇာနံ ဏာနုဗန္ဓေ (ဥဏာဒ်)

ဝန္ဓ ပြု= ခါဒါမဂမာနံ ခန္ဓန္ဓ(ဥဏာဒ်)

ဝါရ ပြု= ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ (ကိတ်)

ဂီ ပြု= ဟရကို ဂီပြု=ဟရဿ ဂီသေ၊ ဂေ-ကို ဂီပြု=သဗ္ဗတ္ထ ဂေ ဂီ။

ဂုဏ် ပြု= ကျယတမကိဇသာန(ဥဏာဒ်)

ဂေါဏ ပြု= နံကြောင့် ဂေါ-ကို ဂေါဏ ပြု=ဂေါဏ နံမှိဝါ၊ သု-ဟိ-နာ-ကြောင့် ဂေါ-ကို ဂေါဏပြု=သုဟိ နာသုစ၊

ဂွ ပြု= ဏျ-ကို ဂ္ဂပြု=ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ၊ ဘန္ဓဓာတ်နောင် တ-ကို ဂ္ဂပြု=ဘန္ဓ တော ဂ္ဂေါစ။

ဃ ပြု= သံဟနညာယဝါ ရောဃော

ဃမ္ပ ပြု= ဂမိဿ ဃမ္ပံ (အာချာတ်)

ဃရ ပြု= ဂဟဿ ဃရ ဏေဝါ(ကိတ်)

ဃာတ ပြု= ဟနကို ဃာတပြု=ပစ္စယာ ဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ၊ ဏ-အနုဗန်-ကြောင့် ဟနကို ဃာတပြု=ဟနဿ ဃာတော။ (ကိတ်)

ဃေ ပြု= ဂဟဿ ဃေ ပွေ

င ပြု= ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ

စ ပြု= တိကို စပြု=သဗ္ဗော စံ တိ၊ ယ-အကွရာရှိသော ဈ-ကို စပြု=ယဝတံ တဒန၊ ဘောကံဟော ယ-ကို - ဓာတွန်နှင့်တကွ စဝဂ်, ယ, ဝပြု = တဿ စဝဂ္ဂ ယကာရ၊ ကတ္တား ဟော ယ-ကို စဝဂ်,ယ,ဝပြု=တထာ ကတ္တရိစ။ ဆ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာ တွန်ဗျည်းကို စပြု=ဗျဥနန္တဿ စော

စတဿော ပြု= တိစတုန္ဓံ တိဿော-

စတ္တာရ ပြု= ဂဏနေ ဒသဿ--

http://www.dhammadownload.com

စတ္တာရိပြု= တိ စတုန္နံ တိသော-
စတ္တာရော ပြု= တိ စတုန္နံ တိသော
စ-ဝဝ်ပြု= ဘောကံဟော ယ-ကို ဓာတွန်နှင့်တကွ စဝဝ်ပြု=တဿ စဝဂ္ဂ၊ ကတ္တားဟော ယ-ကို ဓာတွန်နှင့်တကွ စဝဝ်ပြု=တထာ ကတ္တရိစ၊ အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်သော ကဝဝ်ကို စ-ဝဝ်ပြု=ကဝဂ္ဂသ စဝဂ္ဂေါ။
စုပြု, စောပြု= စတူပပဒသ လောပေါ
စ္စ ပြု= ဒေါ ဓသစ၊ ပစ္စယာဒနိဌာ။
စ္ဆ ပြု= ဂမုဓာတ်၏ ဓာတွန်မ-ကို စ္ဆပြု=ဂမိဿန္တော စ္ဆောဝါ၊ ဣသု, ယမု ဓာတ်တို့၏ အဆုံးမ-ကို စ္ဆပြု=ဣသုယမုနမန္တော စ္ဆောဝါ။
စ္ဆိ ပြု= ကုသသ္မာ ဒီ စ္ဆိ (အာချာတ်)
စ္ဆရ, စ္ဆေရ-ပြု= မသု-၏ သု-ကို စ္ဆရပြု, စ္ဆေရပြု=မသုသ သုသ၊ အာပုဗ္ဗ စရကို စ္ဆရပြု, စ္ဆေရပြု=အာပုဗ္ဗ စရသစ။
စ္ဆရိယ ပြု= အာပုဗ္ဗ စရသစ
ဆ ပြု= (နာမ်) ၂၆၉/(တဒ္ဓိတ်) ၃၈၉/(အာချာတ်) ၄၄၁/၄၄၄။
ဇ ပြု= ၁။ ဒေါ ဓသစ၊ ၂။ဝုမု-ကို ဇ-ပြု=ဝုမုသ ဇော ဣယိဌေသု၊ ပသတ္ထ-သဒ္ဒါကို ဇ-ပြု= ပသတ္ထသ သောစ၊ ၂၉၆/(အာချာတ်) ၄၄၁/၄၄၄/၄၆၂/ အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်သော ဟ-ကို ဇပြု=ဟသ ဇော၊ ရန္ဓဓာတ်၏ န္ဓ-ကို ဇပြု=ဏမှိ ရန္ဓသ ဇော
ဇာပြု, ဇံပြု= ဉာသ ဇာဇံနာ
ဇာနိပြု= ဇာယာယ တုဒံ ဇာနိ ပတိမှိ
ဇီရပြု, ဇိယျ ပြု= ဇရမရာနံ ဇီရဇိယျ
ဇ္ဇ ပြု= (ကိတ်) ၁။ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ၊ ၂။ မဟဒဘေဟိ မ္မယှဇ္ဇ--
ဇ္ဇာပြု, ဇ္ဇော ပြု= မာတုလာဒီနမာနတ္တ
စျ ပြု= ၁။ယဝတံ တလဏဒကာရာနံ၊ ၂။တသ စဝဂ္ဂ၊၃။တထာ ကတ္တရိစ
ဥ ပြု= ဝဝ်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြု=ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ၊ ဧနှင့်ဟကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဥပြု=ဧဟေ ဥံ၊ယ-ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို နိမိတ်ယနှင့်တကွ ဥပြု=သယေစ၊ (ယဝတံ တလဏ၊ တသ စဝဂ္ဂ ယကာရဝကာ၊ တထာ ကတ္တရိစ။)
ဉာ ပြု= ဧယျသ ဉာတော ဣယာဉာ
ဋ ပြု= ဒေါ ဓသစ
ဋ္ဌ ပြု= ပစ္စယာဒနိဌာ နိပါတနာ
ဌိ ပြု= ဂဏနေ ဒသသ
ဌ ပြု= သာဒိသန္တ ပုစ္ဆ ဘန္ဓ--
ဍ ပြု= ဍော ပ ကာရေ
ပ ပြု= ဓ ပ ဘ ဟေဟိ ဓ ဟစ
ဏ ပြု= ဝဝ်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ဏ-ပြု=ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ အနပြု၏ န-ကို ဏပြု=ရဟာဒိတော ဏ။
ဏ-ပစ္စည်းကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ= ၅၉၀/၅၉၁/၅၉၃/၅၉၄/၆၁၃/၆၁၄/၆၂၃/၆၄၀/
ဏျ-ပစ္စည်းကို စီရင်သောသုတ်များ= ၁။ဘူတောဗွ၊ ၂။ ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇ
ဏ္ဍ ပစ္စည်းကြောင့် စီရင်သောသုတ်= န ကဂတ္တံ စဇာ ဏ္ဍမှိ (ကိတ်)

http://www.dhammadownload.com

ဏ္ဍု ပစ္စည်းကို စီရင်သောသုတ်= အနကာ ယုဏ္ဍူနံ။

တံ ပြု= နံကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ နှုကို တံပြု=နံမှိ တံဝါ၊ အံ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-ကို တံပြု=တံမမံမှိ။

တ ပြု = ၁။ဒေါ ဓသစ၊ ၂။ယဝမဒန၊ ၃။ဤ-ကြောင့် နှုကို တ-ပြု=နှုသ တ မီကာရေ၊ တိယ-ကြောင့် ဒွိကို ဒုပြု, တိ-ကို တ-ပြု=တိယေ ဒုတာ ပိစ၊ အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်သော မာနဓာတ်၏ မ-ကို ဝပြု, ကိတဓာတ်၏ က-ကို တ-ပြု=မာန ကိတာနံ ဝတတ္တံ၊ တု-ကြောင့် ကရဓာတ်၏ ရ-ကို တ-ပြု=ကရသစ တတ္တံ တုသ္မိ၊ တုံ-တုန-တဗ္ဗကြောင့် ကရဓာတ်၏ ရ-ကို တ-ပြု=တုံတုနတဗ္ဗေသုဝါ၊ ခီ-စသော ဓာတ်တို့နောင် မန်သက် မ-ကို တ-ပြု=ချာဒီဟိ မန် မစတော

တ-ပစ္စည်းကို ဒွေဘော်ပြုသောသုတ်များ= ဘုဇာဒီနမန္တော၊ဝစ ဝါဝု၊ ဂုပါဒီနဥ္စ။

တ-ပစ္စည်းကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ= ၅၇၅/၅၈၅/၅၈၆/၅၈၇/၅၈၈/၅၉၄/၆၁၇/

တပစ္စည်း, ဏပစ္စည်း ၂-မျိုးကြောင့် စီရင်သောသုတ်=ပုရသမုပပရီဟိ၊

တပစ္စည်း,တိပစ္စည်း ၂-မျိုးကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ= ၅၈၅/၅၈၆ ၅၈၇/၅၈၈/

တတိယက္ခရာပြု= ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ

တယာ ပြု= နာမှိ တယာ မယာ

တယိ ပြု= တုမှမှာကံ တယိ မယိ

တယော ပြု= တိ စတုန္ဓံ တိသော

တဝံ ပြု= တဝံ မမဥ္စ နဝါ

တဝ ပြု= တဝ မမ သေ

တော, တိ, တာ ပြု= တောတိတာ သသ္မိ နာသု

တိ ပြု= ၁။တောတိတာ သသ္မိနာသု၊ ၂။ ဂဏနေ ဒသသ (တဒ္ဓိတ်)

တိဌ ပြု= ဌာ တိဌော

တိသောပြု, တိဏိပြု= တိ စတုန္ဓံ။

တုနာဒိပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သောသုတ်များ= ၅၉၅/၅၉၆/၆၀၆/၆၂၀/

တုယှံ ပြု= တုယှံ မယှဥ္စ

တုဝံ ပြု= ၁။ တွမဟံ သိမှိစ၊ ၂။ အံ-ကြောင့် တုမှ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုဝံပြု=တုမှသ တုဝံ တွမမှိ။

တေ ပြု= သ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-ကို တေပြု=တေမေကဝစနေ သုစ၊ နာ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှ-ကို တေပြု=ဝါ တတိယေစ။

တြ ပြု= ဒေါ ဓသစ

တ္ထံ ပြု= အာယ စတုတ္ထေက-၌တုသဒ္ဒါ၊ လဘဓာတ်နောင် ဣံ-ကို တ္ထံပြု=လဘသ္မာ ဤဣံနံ တ္ထတ္ထံ(ချာတ်)

တ္ထ ပြု= အသဓာတ်နောင် ထ-ကို တ္ထ-ပြု=ထသ တ္ထတ္တံ၊ လဘဓာတ်နောင် ဤ-ကို တ္ထပြု=လဘသ္မာ ဤဣံနံ

တ္ထိ ပြု= တိသ တ္ထိတ္တံ

တ္ထု ပြု= တုသ တ္ထုတ္တံ

http://www.dhammadownload.com

တွံ ပြု- သိ-ကြောင့် တုမှ-ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ တွံ ပြု-တွမဟံ သိမှိစ၊ အံ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ တုမှကို တွံ ပြု-တုမှသာ တုဝံ တွမမှိ

တွ ပြု- တယာ တယိနံ တကာရော--

တုဒံ ပြု- ဇာယာယ တုဒံ ဇာနိ ပတိမှိ

ဒ ပြု- ၁။ဒေါ ဓသေစ၊ ၂။နိဂ္ဂဟိတ်ကို မပြု, ဒပြု-မဒါ သရေ၊ ၃။ ယဝမဒ ၄။ ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ (ချာတ်) ၅။ ဟ စတုတ္ထာနမန္တာနံ (ကိတ်)

ဒဇ္ဇ ပြု- ဒါ ဓာတုသာ ဒဇ္ဇံ

ဒကွ ပြု- ဒိသသ ပသ ဒိသ--

ဒဗု ပြု- ဥသုရန္ဒ ဒံသာနံ (ဥဏာဒ်)

ဒသသဟသ ပြု- ယာဝ တဒုတ္တရိ--

ဒိ ပြု- ၁။ဝိသတိ ဒသေသု-၌တုသဒ္ဒါ၊ ၂။တိယေ ဒုတာပိစ-၌အပိသဒ္ဒါ။

ဒိဝဗု, ဒိယဗုပြု- တေသမဗ္ဗူပပဒေန-

ဒိသ ပြု- ဒိသသ ပသ ဒိသ--

ဒု ပြု- ၁။ဝိသတိ ဒသေသု-၌တုသဒ္ဒါ၊ ၂။တိယေ ဒုတာပိစ-၌အပိသဒ္ဒါ။

ဒုဝိပြု, ဒုဝေ ပြု- ယောသု ဒွိန္နံဒွေစ-၌

ဒေါ ပြု- ဝိသတိ ဒသေသု-၌တုသဒ္ဒါ

ဒွ ပြု- မဟဒဘေဟိ မွယျ ဇွဗ္ဗဒွါစ

ဒွေ ပြု- ယောသု ဒွိန္နံ ဒွေစ

ဒွေဘော်ပြု- ၁။ပရဒွေဘာဝေါ၊ ၂။ဝဂ္ဂေ ယောသာယောသာနံ၊ (အာချာတ်) ၃။ကွစာဒိ ဝဏ္ဏာန၊ (ကိတ်) ၄။တ ပစ္စည်းကို ဒွေဘော်ပြု-ဘုဇာဒိန မန္တော၊ ၅။ဝစ ဝါဝု၊ ၆။ဂုပါဒိနဥ္စ။

ဓ ပြု- ၁။ ဒေါ ဓသေစ၊ ၂။ ဓ ပ ဘဟေ

ဓာတွန်နှင့်တတွပြုသောသုတ်များ အာချာတ်-၄၄၁/၄၄၄/ (ကိတ်) ၅၄၃/၅၃၁/၅၃၃/၅၃၄/၅၃၇/

နံ ပြု- နံ ဈတော ကတရသာ

နပြု- ဝဂ်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို နပြု-ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ တ-ကို နပြု-တသ ဝါ နတ္တံ၊ တုံ-တဗ္ဗ-ကြောင့် ဂမ, ခန, ဟန-စသော ဓာတ်တို့၏ အဆုံးဗျည်းကို နပြု- ဂမ ခန ဟနာဒိနံ(ကိတ်)

နဝယ်ကို ဏကြီးပြန်သောသုတ်- ရဟာဒိတော ဏ။

နပုံလိင်ငဲ့ (ပြု) - အဗျယီဘောသမာသ်ကို နပုံလိင်ငဲ့ (ပြု)သောသုတ်- သော နပုံသကလိဂေါ

နပုံ ဧကတ်ငဲ့သောသုတ်များ- သမာဟာရ ဒိဂုသမာသ်ကို နပုံ, ဧကတ်ငဲ့- ဒိဂုသေကတ္တံ၊ သမာဟာရဒွန်၌ နပုံ ဧကတ်ငဲ့-၁။တထာဒွန္ဒေ ပါဏိ၊ ၂။ ဝိဘာသာ ရုက္ခ တိဏ--

နဝ ပြု- ဂဏနေ ဒသသ

နာ ပြု- အတ္တနောင် သွာကို နာပြု- သွာ နာ၊ ဈ,လတို့နောင် သွာကို နာပြု-ဈလတောစ၊ အမှတုမှန္တုရာဇ။ ဥဓာတ်ကို နာပြု-ဥသ ဇာဇံနာ

နာဝိဘတ်ငဲ့- အမှတုမှန္တုရာဇပြဟွတ္တ-

နာမ်ကျမ်းလာ သမာသ်အရာ၌ စီရင်သောသုတ်များ - (ပ) ၁။တတော နမံ ပတိမှာ၊ ၂။ဩ သရေစ၊ (ဒု)၃။ သမာသေစ ဝိဘာသာ၊ (တ) ၄။ ဒွန္ဒဋ္ဌာ ဝါ၊ ၅။နာညံ သဗ္ဗနာမိကံ၊-

http://www.dhammadownload.com

၆။ဗဟုဗ္ဗိဟိမှိစ၊ ၇။ဧတေသမော လောပေ၊ (စ) ၈။ပုမဿ လိင်္ဂါဒိသု သမာသေသု၊

နာမ်ဒဲ့သောသုတ်- တဗ္ဗိတသမာသ--

နီ ပြု- ပြဟ္မ-နောင် သို့-ကို နိပြု-ပြဟ္မ တော တု သို့နိ၊အတ္တနောင် သို့ကို နိပြု-တတော သို့နိ၊ နပုံလိင်နောင် ယော-ကို နိပြု-ယောနံ နိ နပုံသ ကေဟိ၊ နပုံလိင် အကာရန္တနောင် ယောကို အမြဲ နိပြု-အတော နိစ္စံ၊ ဗျနောင် သို့-ကို နိပြု-သို့ နိ။

နိဂ္ဂဟိတ်ပြု- ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်-ပြု-အံ ဗျဥနေ နိဂ္ဂဟိတံ၊ ဗျလ, ပတို့နောင် အံဝိဘတ် မ-အကွရာ ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု-အံ မော နိဂ္ဂဟိတံ ဗျလပေဟိ၊ (ကိတ်) နု-ကို နိဂ္ဂဟိတ် ပြု-နုံ နိဂ္ဂဟိတံ ပဒန္တေ၊ နံ-ကို နိဂ္ဂဟိတ်ပြု-နိဂ္ဂဟိတ သံယောဂါဒိ

နိစ္စဝိဓိသုတ်များ- ၁။အံ်မော နိဂ္ဂဟိတံ ဗျလပေဟိ၊ ၂။ယောသု ကတနိကာ ၃။သဂ္ဂမန္ဒာတာ၊ ၄။အတော နိစ္စံ၊ ၅။သိ၊ ၆။တြေ နိစ္စံ၊ ၇။ဒသေ သော နိစ္စဥ္စ၊ ၈။(အာချာတ်) [ကရဿ သ ပစ္စယဿ ကာဟော၊] ၉။ ယမိ ဒါ ဓာ မာ ဌာဟာပါ မဟမထာဒီနမိ

နိပါတ်ပုဒ်တို့ စီရင်သုတ်များ (သန္ဓိ)

၁။ဓဝါဒိဿ ရိ ပုဗ္ဗောစ ရဿော၊ ၂။ပါဿ စန္တော ရဿော၊ ၃။ပုထ ဿ ဗျဥနေ၊ ၄။ အနုပဗိဌာနံ။

နေဒ ပြု- အန္တိကဿ နေဒေါ

နော ပြု- ဗျ, လတို့နောင် သ-ကို နော ပြု-ဗျလတော သဿ နော ဝါ၊ ယော-ကို နောပြု-လတော ဝေါ ကာရောစ-၌၊ ပဒတော ဒုတိယာ၊ ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော၊ သခတော စာ ယောနော၊ အတ္တ-နောင် သ-ကို နောပြု-သဿ နော၊ ဗျ-နောင် ယော-ကို နောပြု-ယောနံ နော။

ဋ္ဌ ပြု- ပက္ကမာဒီဟိ ဋ္ဌောစ(ကိတ်)

ဋ္ဌဿ ပြု- ဋ္ဌဿ သေ ဝါ

ဋ္ဌီ ပြု- ပက္ကမာဒီဟိ ဋ္ဌောစ-၌

ဋ္ဌု ပြု- သေသေသု ဋ္ဌုဝ

ဋ္ဌော ပြု- ဋ္ဌဿ ဋ္ဌော

ဝ ပြု- ၁။ ယဝမဒန၊ ၂။ နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗ

ပကတိပြု- (သန္ဓိ) သရာ ပကတိ ဗျဥနေ သရေ ကွစိ၊ (နာမ်) သရလောပေါ မာဒေသ၊ (သမာသ်) ပကတိ စဿ

ပစ္စည်း ၂-မျိုးကြောင့် စီရင်သောသုတ် များ- (နာမ်-စ) ၂၂က/၂၃၁/၂၃၃ (နာမ်-မ) ၂၆၂/၂၆၃/၂၆၄/၂၆၅ ၂၆၆/၂၆၇/၂၆၈/ (ကိတ်-) ၅၈၅/၅၈၆/၅၈၇/၅၈၈/၅၉၄/

ပစ္စည်း ၃-မျိုးကြောင့် စီရင်သောသုတ် တြတော ထေသုစ၊

ပစ္စည်း ၅-မျိုးကြောင့် စီရင်သောသုတ် ဣမသိ ထံ ဒါနိဟတောဧသုစ

ဝညာ ပြု- ဂဏနေ ဒဿဿ--

ပဒီ ပြု- ကွစိ ပဒီ ပတိဿ

ပဌမတ္ထရာ ပြု- ဒုတိယ စတုတ္ထာနံ--

ပထ ပြု- ပုထဿ ပုထု ပထာမောဝါ

ပဗ္ဗဇ္ဇာပြီးအောင်စီရင်သုတ်-ဝဇ္ဇဒီဟိ-

ပရဿပုဒ်ပြု- အတ္တနောပဒါနိ ပရဿ

http://www.dhammadownload.com

ပဿ ပြု- ဒိသဿ ပဿ ဒိဿ-
ပိဝ ပြု- ပါ ပိဝေါ
ပုထု ပြု- ပုထဿ ပုထု ပထာမောဝါ
ပုဗ္ဗရှပ်ပြု- ပုဗ္ဗရှပဉ္စ
ဖ ပြု- ဒေါ ဓဿစ-၌ စသဒ္ဒါ
ဗာ ပြု- ဝိသတိ, ဒသ-သဒ္ဒါကြောင့် ဒ္ဓိ
ကို ဗာပြု-ဝိသတိ ဒသေသု ဗာ၊
ဒ္ဓိကို ဗာပြု-ပစ္စယာ ဒနိဌာ--
ဗ္ဗ ပြု- ဒေါ ဓဿစ၌ စသဒ္ဒါ
ဗ္ဘ ပြု- မဟဒဘေဟိ မ္ဗ ယှ ဇ္ဇ--(ကိတ်)
သန္ဓိကျမ်းလာ ဗျည်းနိမိတ်ကြောင့် စီ
ရင်သုတ်များ- (တ) ၂၃/၂၅/၂၆
၂၇/ (စ) ၃၀/၃၁/၃၃/၃၆/၃၉
(မ) ၄၉/၅၀။
ဘဒ္ဒေပြု, ဘန္တေပြု- ဘော ဂေ တု၊
ဘိ ပြု- သွာဟိသွိနံ မှာဘိမှိဝါ
ဘူ ပြု- အသဗ္ဗဓာတုကေ ဘူ
ဘုဝ ပြု- ဗြူဘူနုမှာဟဘူဝါ ပရောက္ခာ
ဘော ပြု- ဘော ဂေတု
ဘောတ ပြု- ဘဝတော ဘောတော
ဘောတာ, ဘောတော, ဘောန္တ, ဘော
န္တော ပြု- ဘော ဂေတု-၌ တု
မံ ပြု- အံ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ အမှ
ကို မံပြု-တံမမံမှိ၊ မာနဓာတ်ကို မံ
ပြု-တတော ပါမာနာနံ ဝါမံသေသု
မ-ပြု- ဝဂ်ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ
ပြူ-ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ၊ နောက်သရ-
ကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို မ-ပြု-မဒါ
သရေ၊ ယဝတံ တဒဏ-၌ကာရ-
မမံ ပြု- သ-ကြောင့် ဝိဘတ်နှင့်တကွ
အမှ-ကို မမံပြု-အမှဿ မမံ သ
ဝိဘတ္တိဿ သေ၊ အံ-ကြောင့် အမှ
ကို ဝိဘတ်နှင့်တကွ မမံပြု-တဝံ
မမဉ္စ နဝါ
မမ ပြု- တဝ မမ သေ
မယံ ပြု- မယံ ယောမှိ ပဌမေ
မယာ ပြု- နာမှိ တယာ မယာ
မယိ ပြု- တုမှမှာကံ တယိ မယိ
မယှံပြု- တုယှံ မယှဉ္စ
မဟပြု, မဟာပြု- မဟတံ မဟာတုလျာ
မိယျ ပြု- ဇရမရာနံ ဇိရ ဇိယျ မိယျာဝါ
မေ ပြု- စတုတ္ထိ ဆဋ္ဌိ သ-ကြောင့် အမှ
ကို မေပြု-တေမေကဝစနေသုစ၊
နာ-ကြောင့် အမှ-ကို မေပြု-ဝါ
တတိယေစ၊
မ္ဗ ပြု- ၁။ဝဒ မဒ ဂမု၊ ၂။မဟဒဘေဟိ၊
မှ ပြု- အသသွာ မိမာနံ မှိမှာ--
မှာပြု, မှိ-ပြု- သွာဟိသွိနံ မှာဘိမှိဝါ
မှိ ပြု- သွိ-ကို မှိပြု-သွာဟိသွိနံ မှာဘိ၊
အသဓာတ်နောင် မိကို မှိပြု-အသ
သွာ မိမာနံ မှိမှန္တလောပေါစ
ယံ ပြု- ဃ,ပ-နောင် သွိကို ယံပြု-ဃပ
တော သွိ ယံဝါ၊ ပ-နောင် အံ-ကို
ယံပြု-အံယမိတော ပသညတော၊
ယ ပြု- ဇ-ကို ယပြု-ယမေဒန္တဿာဒေ၊
ဇ-ကို ယပြု-ဒေါ ဓဿစ၌၊ ဣဝဏ်
ကို ယပြု-ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါ၊ သရ
ကြောင့် ဈမည်သော ဣဝဏ်ကို
ယပြု-ယဝကာရာစ၊ ပ-မည်သော
ဣဝဏ်ကို ယပြု-ပသညဿစ၊
(အာချာတ်) ဘောကံဟော ယ-
ပစ္စည်းကို ဓာတွန်နှင့်တကွ ယပြု-

http://www.dhammadownload.com

တဿ စဝဂ္ဂ၊ ကတ္တားဟော ယ-ကို ဓာတွန်နှင့်တကွ ယပြု-တထာ ကတ္တရိစ၊ ဉာဓာတ်နောင် နာ-ကို ယပြု-နာဿ လောပေါ ယကာရ၊ (ကိတ်) တုနာဒိ ပစ္စည်းကို ယပြု-သဗ္ဗေဟိ တုနာဒိနံ ယော။

ယာ ပြု- ပတော ယာ

ယှ ပြု- ဂရဟ-စသော ဓာတ်နောင် ဏျ ကို ယှပြု- ဝဒ မဒ ဂမု ယုဇဂရဟ ဟကာရန္တဓာတ်နောင် တုနာဒိ - ပစ္စည်းကို ယှပြု-မဟဒဘေဟိ မ္မ၊

ရ ပြု- အတ္တ-၏ တ-တစ်လုံးကို ရပြု-သွာ နာ-၌တတောသဒ္ဒါ၊ ဧက-နောင် ဒသ-၏ ဒ-ကို ရပြု-ဧကာဒိတော ဒဿ ရ သဒ္ဒါနေ၊ အဌ-နောင် ဒသ-၏ ဒ-ကို ရပြု-အဌာဒိတောစ၊ ဒွါ+ဒသ-မှ ဒသ-၏ ဒ-ကို ရပြု-ပစ္စယာဒနိဌာ နိပါတနာ။

ရစ္စ ပြု- စနန္တေဟိ ရစ္စံ

ရည် ပြု- ရည် နံမှိ ဝါ

ရညာ ပြု- နာမှိ ရညာ ဝါ

ရညေ ပြု, ရာဇိနိပြု- သိမ္မှိ ရညေ ရာ-ရညော, ရာဇိနောပြု-ရာဇဿ ရညော

ရာဇု ပြု- ရာဇဿ ရာဇု သုနံဟိသုစ

ရိ ပြု- ဧဝ-၏ အစ ဧ-ကို ရိပြု-ဧဝါဒိဿ ရိ ပုဗ္ဗောစ၊ ယော-ကို ရိပြု-ဂဏနေ ဒသဿ--

ရိဌ ပြု- သာသ ဒိသတော တဿ-

လ ပြု- ၁။ဒေါ ဓဿစ၊၂။ ဝဂ္ဂန္တံဝါ၊ ၃။ ယဝတံ တလဏ၊ ၄။ဒ, ရ-ကို လ-ပြု-လ ဒရာနံ၊ ယ-ပစ္စည်းကို လပြု-ဟ ဝိပရိယယော လောဝါ၊ မထ-ဓာတ်၏ ထ-ကို လပြု-မထိဿ ထဿ လောစ။

ဝ ပြု- ဩ-ဥတို့ကို ဝပြု-ဝမောဒုဒန္တာနံ၊ လမည်သော ဥဝဏ်ကို ဝပြု-ယဝ ကာရာစ၊ ဘောကံဟော ယ-ကို ဓာတွန်စနှင့်တကွ ဝပြု-တဿ စ ဝဂ္ဂ ယကာရ၊ ကတ္တားဟော ယ-ကို ဓာတွန်ဝနှင့်တကွ ဝပြု-တထာ ကတ္တရိစ၊ မာနဓာတ်ကို ဝပြု-မာနံ ကိတာနံ ဝတတ္တံဝါ။

ဝဂ္ဂန္တ ပြု- ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ

ဝဇ္ဇ ပြု- ဝဒဿ ဝဇ္ဇံ

ဝဓ ပြု- ဝဓော ဝါ သဗ္ဗတ္ထ

ဝါ ပြု- တတော ပါမာနာနံ ဝါမံသေသု

ဝါဒ ပြု- ပစ္စယာဒနိဌာ နိပါတနာ--

ဝါန ပြု- သုနဿုနသေဏ(ဥဏာဒ်)

ဝိတာရ ပြု- တေသု ဝုဒ္ဓိလောပါဂမ--

ဝိဓိ(အစိအရင်) ၂-မျိုးပါသုတ်များ

[သဒ္ဓိ] ၂၂/၂၇/၄၃၊ [နာမ်] ၈၃/၁၈၅/၁၉၉/၂၀၃/၂၀၄၊ [တဒ္ဓိတ်] ၃၉၀ ၄၀၁/၄၀၂/၄၀၃၊ [အာချာတ်] ၄၄၆/၄၈၀/၄၈၁/၄၉၂/၅၀၉/၅၁၀၊ [ကိတ်] ၅၂၆/၅၃၈/၅၈၀/၅၈၁/၅၈၂/၅၈၃/၅၈၄/၅၉၉/၆၀၀၊ [ဥဏာဒ်] ၆၂၇/၆၃၁ ၆၅၉/၆၆၀/၆၆၁/၆၆၄/၆၆၆။

ဝိပရိတ်ပြု- တဗ္ဗိပရိတူပပဒေ ဗျဥ္ဇနေစ၊ တေသု ဝုဒ္ဓိ၊ ဟဝိပရိယယော လော ဝါ၊ ကွစိ ဓာတုဝိဘတ္တိပုစ္စယာနံ--၊

ဝိဘတ်အပြုကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ- ၁။ သံသာသွေကဝစနေသုစ

http://www.dhammadownload.com

၂။တိမာသမိ၊ ၃။တသာဝါ၊ ၄။ယော ရသံ၊ ၅။ပသည်သစ၊ ၆။သ သရေဝါဂမော။

ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော ဇကဝုစ် သံ, သာတို့ကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ

၁။ သံသာသွေကဝစနေသုစ၊ ၂။တိမာသမိ၊ ၃။တသာဝါ၊ ၄။ယော ရသံ၊

ဝိဘတ္တာဒေသ သရုနိမိတ်ကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ။ ၁။ ပသည်သစ၊ သ သရေဝါဂမော။

ဝိဘတ်တို့ကို စီရင်သောသုတ်များ။

(သမာသ်) ၁။တေသံ ဝိဘတ္တိယော လောပါစ၊ ၂။ အံ ဝိဘတ္တိနုမကာ၊ ၃။ အညသ္မာ လောပေါစ။

ဝိသညောဂပြု။ ဗျဥ္ဇနောစ ဝိသညော၊

ဝီ ပြု။ ဂဏနေ ဒသသ--

ဝီသံ ပြု။ ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ--

ဝုဒ္ဓိပြု။ (တဒ္ဓိတ်) ၁။ဏ-အနုဝန်ကြောင့် ဝုဒ္ဓိပြု။ဝုဒ္ဓါဒိ သရသပါ သံယော၊ ၂။အာဒိဝုဒ္ဓိ မလ္လေဝုဒ္ဓိ ဥတ္တရဝုဒ္ဓိပြု။ တေသု ဝုဒ္ဓိ လောပါဂမဝိကာရ-၊ (အာချာတ်) ၃။ကာရိတ်ပစ္စည်း-ကြောင့် သံယုဂ်အဆုံးမရှိသော သရကို ဝုဒ္ဓိပြု။အသံယောဂန္တသ၊ ကာရိတ်ကြောင့် ယဋ္ဌ-စသောဓာတ်တို့၏ သရကို ဝုဒ္ဓိပြု။ယဋာဒိနံဝါ၊ ကာရိတ်မှတစ်ပါးသော ပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဓာတ်တို့၏ သရကို ဝုဒ္ဓိပြု။အညေသုစ။

ဝေပြု, ဥဂါပြု။ အကတရသာ လတော

ဝေါ ပြု။ အကတရသ လ-နောင် အာလုပ်ယော-ကို ဝေါပြု။အကတရသာ လတော၊ လ-နောင် ယော ကို ဝေါပြု။လတော ဝေါကာရောစ ဒုတိယာ စတုတ္ထီ ဆဋ္ဌီ ဗဟုဝုစ်-ဝိဘတ်ကြောင့် တုမှ-ကို ဝေါပြု။ ပဒတော ဒုတိယာ၊ တတိယာ-ဟိကြောင့် တုမှ-ကို ဝေါပြု။ဗဟုဝစနေသု ဝေါနော၊

သံပြု, သာပြုတို့ကြောင့် စီရင်သောသုတ်များ။ ၁။သံသာသွေကဝစနေသုစ၊ ၂။တိမာသမိ၊ ၃။တသာဝါ၊ ၄။ယော ရသံ၊ ၅။သသ္မာသ္မိံ သံ-သာသ္မတ္တံ၊ ၆။ဏ္ဍမသဒ္ဒဿစ။

သံ ပြု။ နံ-ကို သံပြု။သဗ္ဗတော နံ သံ၊ သ္မိံ-ကို သံပြု။ယပတော သ္မိံသာနံ။

သ ပြု။ အမှ-၏ မ-ကို သပြု။အမှဿ မော သံ၊ ဇတ, တသဒ္ဒါတို့၏ တ-ကို သပြု။ဇတတေသံ တော၊ သန္တ ကို သပြု။သန္တသဒ္ဒဿ သော ဘေ၊ ဒါပစ္စည်းကြောင့် သဗ္ဗ-ကို သပြု။ သဗ္ဗဿ သော ဒါဒြိဝါ။ ပသတ္ထ-ကို သပြု။ပသတ္ထဿ သောစ၊ ယ အက္ခရာရှိသော သျ-ကို သပြု။ယဝတံ တလဏ၊ သန်္ဓာပူရဏ အနက်၌ ဆ-ကို သပြု။သ ဆဿဝါ။ ဆ-ကို သပြု, သမာနကို သပြု။ ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ၊ ဓာတွန်သ-ကို သဆပ်ပြု။ဏ္ဍယတမကိ--

သကပြု။ အတ္တန္တော ဟိသ္မိမနတ္တံ-၌

http://www.dhammadownload.com

သခ-သဒ္ဒါ၏ အဆုံး(အစိတ်) အ-ကို ကာရိယပြုစီရင်ရာ၌ နိမိတ်ဖြစ်နိုင်သော အရာများ= သခန္တဿိ နောနာနံသေသု-သုတ်ကိုထောက်၍ နောပြု, နာ, နံ, သဝိဘတ်များ၊ အာရော ဟိမှိဝါသုတ်ကိုထောက်၍ ဟိဝိဘတ်၊ သုနမံသုဝါ-သုတ်ကို-ထောက်၍ သု, နံ, အံဝိဘတ်များ။

သတံ ပြု= ဒသဒသကံ သတံ--

သတ္တ ပြု= ဂဏနေ ဒသဿ--

သရ, ဗျည်းနိမိတ် ၂-မျိုးကြောင့် စီရင်သုတ်များ= ဧဟေ ဉံ၊ နိဂ္ဂဟိတဉ္စ၊ ကွစိ ပဋိ ပတိဿ။

သဟဿံ ပြု= ဒသဒသကံ သတံ ဒသ-

သဋ ပြု= ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ

သာ ပြု= ဃပတော သိမ္မိသာနံ သံသာ

သာဓ ပြု= ဗာဋ္ဌဿ သာဓော

သာနံ ပြု= သဗ္ဗတောနံ သံသာနံ

သီဒ ပြု= သဒဿ သီဒတ္တံ

သုသု ပြု= တရုဏဿ သုသုစ

သော ပြု= နာ-ကို သောပြု=သောဝါ၊ သ္မာကို သောပြု=ဒီဃောရေဟိ၊ ဒသ-ကြောင့် ဆ-ကို သောပြု=ဒသေ သော နိစ္စဉ္စ၊ ဆ-ကို သော ပြု=ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ(ကိတ်)

ဿ ပြု= ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ

ဿာယ ပြု= တတော သဿ ဿာယ

ဿု ပြု= ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ-

သ္ဝာန, သ္ဝာပြု= ဒိသာ သ္ဝာနသ္ဝာန္တ-

ဟ ပြု= ဒေါ ဓဿစ-၌ စသဒ္ဒါ၊ တ-ကို ဟပြု=ဟန္တေဟိ ဟော ဟဿ--။

ဟနှင့်ယ ရှေ့နောဟ်ပြန်= ဟဝိပရိယ ယော လောဝါ၊ (အာချာတ်)

ဟေရဏ်, ဟီရဏ်ပြု= ပဋိတော ဟိဿ ဟေရဏ် ဟီရဏ်

ဋ ပြု= ဒ-ကို ဋပြု=လ ဒရာနံ၊ ဒသ-၏ ဒ-ကို ဋပြု=ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတ၊ ဓာတွန်ဟ-ကို ဋပြု=ဟန္တေဟိ ဟော ဟဿ ဋော ဝါ၊ ဒဟဓာတ်၏ ဒ-ကို ဋပြု=ဒဟဿ ဒေါ ဋံ။

➢ အာဂမဝိဓိ (လာသော)သုတ်

(သန္ဓိ-တ) ၂၇/၂၈/၂၉/(စ) ၃၅ ၃၆/၃၇/ (မ)၄၂/၄၃/ (နာမ်-ပ) ၆၁/ ၆၂/၆၇/၉၀/ (နာမ်-တ) ၁၇၈/၁၈၄/ ၁၈၅/ (တဒ္ဓိတ်) ၃၇၇/၃၇၈/၄၀၁/ ၄၀၂/၄၀၄/ (အာချာတ်-ဒု) ၄၄၂/၄၄၆ (တ) ၄၆၆ (စ) ၄၉၁/၅၁၆/၅၁၇/၅၁၉ ၅၂၀/ (ကိတ်-ပ)၅၂၅/ (စ) ၆၀၅/ ၆၀၆/ (မ) ၆၁၆/ (ဥဏာဒ်) ၆၃၄။

အာချာတ်ကျမ်းလာ သရာဂမသုတ်= ၁။ ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ၊ ၂။ ဣကာ ရာဂမော အသဗ္ဗဓာတုကမှိ၊ ၃။အ ကာရာဂမော ဟိယျတ္တနီအဇ္ဇတနီ။

ကိတ်ကျမ်းလာ သရာဂမသုတ်များ ၁။ယထာဂမမိကာရော၊ ၂။ဝိဒန္တေ ဦ

ကိတ်ကျမ်းလာ ဗျဉ္ဇနာဂမသုတ်များ သညာယမနု၊ ဒဓန္တတော ယော ကွစိ၊

အ-လာ= (သန္ဓိ) လောပဉ္စ တတြာကာ၊ (အာချာတ်) အကာရာဂမော--

အတ္ဒရာ ၈-လုံးလာ= ယဝမဒနတရ-

အာဒိမဇ္ဈဥတ္တရ အာဂမသုတ်= တေသု ဝုဒ္ဓိလောပါဂမဝိကာရ--

http://www.dhammadownload.com

ဣ-လာ ။ ဘောကံဟော ယ-ကြောင့် ဣဝဏ်လာ။ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ။ အသဗ္ဗဓာတ်ဝိဘတ်ကြောင့် ဣ-လာ။ဣကာရာဂမော အသဗ္ဗဓာ၊ (ကိတ်) ယထာဂမမိကာရော။

ဣ, ဤ-လာ ။ ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ၊

ဤ-လာ ။ ၁။ဣဝဏ္ဏာဂမော ဝါ၊ ၂။ ဗြူဓာတ်နောင် ဤ-လာ။ဗြူတော ဤ တိမှိ။

ဥ- လာ။ ကွစိ ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ-

ဦ- လာ။ ဝိဒန္တေ ဦ

ဇ-ဩ ဝုဒ္ဓိလာသောသုတ်။ မာယူန မာဂမော ဌာနေ၊

ဩ- လာ။ ကွစိ ဩ ဗျဥ္ဇနေ

က- လာ။ သိ-ကြောင့် သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်တို့နောင် က-လာ။သဗ္ဗတော ကော၊ လ-နောင် က-လာ။မထိသ ထသ လောစ-၌ စသဒ္ဒါ။

ဂ- လာ။ ပုထနိပါတ်၏အဆုံး၌ ဂ-လာ။ဂေါ သရေ ပုထသာ၊ ပါနိပါတ်၏အဆုံး၌ ဂ-လာ။ပါသစန္တော-။

တ- လာ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

တိ- လာ။ တိစ

ဒ- လာ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

နဲ- လာ။ ယဝမဒနတရလာ၊ နံ-ကြောင့် ဒ္ဓိနောင် နဲ-လာ။နောစ ဒ္ဓါဒိတော၊

နိဂ္ဂဟိတ်-လာ ။ သရ, ဗျည်းကြောင့် နိဂ္ဂဟိတ်လာ။နိဂ္ဂဟိတဥ္စ၊ (တဒ္ဓိတ်) သဒ္ဒါသဒ္ဒါတို့၏အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။အန္တေ နိဂ္ဂဟိတဥ္စ၊ (အာချာတ် ၁။ ရှဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဥ္စ၊ ၂။ အဗ္ဘာသ၏ အဆုံး၌ နိဂ္ဂဟိတ်လာ။နိဂ္ဂဟိတဥ္စ။

နု- လာ။ သညာယမနု

ဗ- လာ ။ သန္တသဒ္ဒသ သော ဘေ-

မ- လာ ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

ယ- လာ ။ ၁။ယဝမဒန၊ ၂။ (ကိတ်) ဒဓန္တတော ယော ကွစိ။

ရ- လာ ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

ရိ- လာ ။ အာတ္တဥ္စ

လ- လာ ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

ဝ- လာ ။ ယဝမဒနတရလာစာဂမာ

ဝုဒ္ဓိ- လာ။ တဒ္ဓိတ်ကျမ်းလာ ဝုဒ္ဓိ-အပြုကို တားမြစ်၍ ထိုဝုဒ္ဓိအရာ၌ ဝုဒ္ဓိလာသောသုတ်။မာယူနမာဂမော-

သ- လာ ။ သ-ကြောင့် သလာ။သာဂမော သေ၊ ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော ဧကဝုစ် သံ, သာတို့ကြောင့် သ-လာ။သံသာသွေကဝစနေသုစ၊ ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော သရကြောင့် မနောဂိုဏ်းသဒ္ဒါတို့နောင် သ-လာ။သ သရေဝါဂမော၊ (အာချာတ် ကရသ ကာသတ္တမဇ္ဇတနိမှိ။

ဿံ- လာ ။ နောစ ဒ္ဓါဒိတော နံမှိ

ဿ- လာ ။ ပဥ္စာဒိန မတ္တံ

➢ ဒီဃဝိမိ။ဒီဃပြု သုတ်များ

ရှေ့သရကျေပြီးသော် နောက်သရကို-ဒီဃပြု။ဒီဃံ၊ နောက်သရကျေပြီးသော် ရှေ့သရကို ဒီဃပြု။ပုဗ္ဗောစ၊ နောက်ဗျည်းကြောင့် ရှေ့သရကို ဒီဃပြု။ဒီဃံ၊ ကတနိကာရ, ကတလောပယောဝိဘတ်ကြောင့် ရဿသရကို ဒီဃပြု။ယောသု

http://www.dhammadownload.com

ကတနိကာရလောပေသု ဒီယံ၊ သုနံဟိ ဝိဘတ်တို့ကြောင့် ရဿသရကို ဒီယပြု-သုနံဟိသုစ၊ * အစ အလယ် အဆုံး၌ ဒီယပြု-ကွစာဒိမလ္ဆုတ္တရာနံ၊ * ဟိမိမ-ဝိဘတ်ကြောင့် အ-ကို ဒီယပြု-အကာရော ဒီယံ ဟိမိမေသု၊ * ဂုဟ, ဒုသဓာတ်တို့၏ ဥ-ကို ဦဒီယပြု-ဂုဟဒုသာနံ ဒီယံ * ကွစိ ဓာတုဝိဘတ္တိပစ္စယာနံ၊ (ဥဏာဒ်) ဣယတမကိဧသာန မန္တဿရော--

➢ ရဿဝိဓိ-ရဿပြုသုတ်များ

၁။ ဧဝါဒိဿရိ၊ ၂။ဗျည်းကြောင့် ရှေ့သရကို ရဿပြု-ရဿံ၊ ပါနိပါတ်၏အာကို အ-ရဿပြု-ပါဿ စန္တော ရသော၊ * ဝိဘတ်အပြုဖြစ်သော ဧကဝုစ် သံ,သာတို့ကြောင့် ဃ-မည်သော အာကို အ-ရဿပြု-ဃော ရဿံ၊ ဧကဝုစ်ဝိဘတ်ယောဝိဘတ်တို့ကြောင့် ဃ-မဟုတ်သော အာကို အ-ရဿပြု- အဃော ရဿမေကဝစနယောသွပိစ၊ ဣ-အကွရာကြောင့် အာရ အပြု၏ အာ-ကို အ ရဿပြု-အာရော ရဿမိကာရေ၊ ပိတုစသော သဒ္ဒါတို့၏ အာရ အပြု၏ အာကို အရဿပြု-ပိတာဒီနမသိမှိ၊ ဂသိ-ကြောင့် ဈ လ ပတို့ကို ရဿပြု-ဈလပါ ရဿံ၊ ဂသိကြောင့် အာ-ကို ရဿပြု-အာကာရော ဝါ၊ (သမာသ်) နပုံလိင်၌ ဖြစ်သော အဗျယီဘောဖြစ်သော လိင်၏ သရကို ရဿပြု-သရော ရသော နပုံသကေ၊ (တဒ္ဓိတ်) ကွစာဒိမလ္ဆုတ္တရာနံ၊ (အာချာတ်) အဗ္ဘာသ၌ဖြစ်သော သရကို ရဿပြု-ရသော၊ (ဥဏာဒ်) အာရှေ့ရှိသော စရဓာတ်၌ အာ-ကို ရဿပြု- အာ ပုဗ္ဗ စရဿစ။

➢ ပဋိသေဓဝိဓိ-တားမြစ်သုတ်

[သန္ဓိ] သရာ ပကတိ ဗျဥ္ဇနေ-သုတ်သည် ဗျည်းနှောင်းရာ၌ စိရင်သော ဒီယံ ရဿံ, လောပဥ္စ တတြာကာရော-သုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ သရေ တွစိ သုတ်သည် နောက်သရကြောင့် ရှေ့သရကို စိရင်သော သရာသရေ လောပံ, ဝါ ပရော အသရူပါ, ကွစာသဝဏ္ဏံ လုတ္တေ, ဒီယံ, ပုဗ္ဗောစ, ယမေဒန္တဿာ ဒေသော, ဝမောဒုဒန္တာနံ, ဣဝဏ္ဏော ယံ နဝါသုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ အံ ဗျဥ္ဇနေ နိဂ္ဂဟိတံ သုတ်သည် ဝဂ္ဂန္တံ ဝါ ဝဂ္ဂေ, ဧဟေ ဥံ, သယေစ, မဒါ သရေ, ကွစိ လောပံ, ဗျဥ္ဇနေစ-သုတ်တို့ကို မြစ်သည်။ ➢ တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေ သုတ်သည် အဗ္ဘော အဘိ, အဇ္ဇော အဓိသုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ အတိဿ စန္တဿ-သုတ်သည် သဗ္ဗော စံ တိသုတ်ကို တားမြစ်သည်။

[နာမ်] န သိ သို့မနပုံသကာနိသုတ်သည် အဃောရဿ မေကဝစနယောသွပိစသုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ ပဥ္စာဒီန မတ္တံ သုတ်သည် သုနံဟိသုစ, သုဟိသွ ကာရောဧ သုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ န တိမေဟိ တတာတာရေဟိသုတ်သည် သွာဟိသို့နံ မှာဘိမှိဝါသုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိ-သုတ်သည် သွာသို့နံဝါ, အာယစတုတ္ထေကဝစနဿ တု-သုတ်တို့ကို တားမြစ်

http://www.dhammadownload.com

သည်။ ➢ **နအမ္မာဒိတောသုတ်သည်** ယတေစ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ **ပဥ္စာဒီနမတာရော-သုတ်သည်** သဗ္ဗယောနိနမာဇ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ (ဒု) **နအမှိ-သုတ်သည်** တေမေကဝစနေသုစ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ (တ) **နေတာဟိ သို့မာယယာ-သုတ်သည်** ယတောနာဒီနံ, ပတောယာ-သုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ **ဥသသို့ သလောပေါစ-သုတ်သည်** အညေသွာရတ္တံ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။

(တဒ္ဒိတ်) **မာယူနမာဂမော ဌာနေ** သုတ်သည် ဝုဒ္ဓါဒိသရသဝါ သံယောဂန္တသ သဏေစ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။

(အာချာတ်) **ဂုဟဒုသာနံ ဒီဃံ-** သုတ်သည် အသံယောဂန္တသ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။

(ကိတ်) **ဟန္တေဟိ ဟောဟသ ဋ္ဌောဝါ အဒဟနဟာနံ-သုတ်သည်** ၈ ပ ဘဟေဟိ ၈ ဟစ-သုတ်ကို တားမြစ်သည် ➢ **ဂမ ခန ဟနာဒီနံ တုံ တဗ္ဗာဒီသုန** သုတ်သည် ဂမ ခန ဟန ရမာဒီနမန္တော သုတ်ကို တားမြစ်သည်။ ➢ **နမတရာန မန္တာနံ နိယုတ္တတမှိ-သုတ်သည်** ဂမ ခန ဟန ရမာဒီနမန္တော, ရကာရောစ-သုတ်တို့ကို တားမြစ်သည်။ ➢ **နကဝတ္တံ စဇာ ဏ္ဍမှိ-သုတ်သည်** ကဂါ စဇာနံ-သုတ်ကို တားမြစ်သည်။

အဗ္ဘ, အဇ္ဇ မပြုရဟု တားမြစ်သော သုတ်- တေန ဝါ ဣဝဏ္ဏေ၊

တိ-ကို စ-မပြုရ - အတိသ စန္တသ၊

သိ-ကြောင့် ဣတ္တိလိင် ပုံလိင်တို့ကို-ရသ မပြုရ- နသိသို့မ နပုံသ-

မှာ, မှိ မပြုရ- နတိမေဟိ ကတာကာ

အာ, ဇ, အာယ မပြုရ- တယော နေဝစ သဗ္ဗနာမေဟိ၊

ဝသိ-ကို ဇ-မပြုရ- နအမ္မာဒိတော၊

အံ-ကြောင့် တေ, မေ-မပြုရ- နအမှိ၊

သို့-ကို အာယ, ယာ-မပြုရ- နေတာဟိ သို့မာယယာ၊

ဣ, ဥ-တို့ကို ဝုဒ္ဓိ မပြုရ- မာယူနမာဂမော ဌာနေ။

တာရိတ်ပစ္စည်းနှောင်းပါလျက် ဝုဒ္ဓိ - အပြုကို တားမြစ်သောသုတ်- ဂုဟဒုသာနံ ဒီဃံ၊

ဟ-ကာရန္တဓာတ်နောင် တ-ပစ္စည်း၏ ပ-အပြုကို တားမြစ်သောသုတ်- ၈ ပ ဘဟေဟိ ၈ ဟစ၊

ဣ-အတ္ဒရာနှင့်ယှဉ် တ-ပစ္စည်းကြောင့် ဓာတွန် နမက ရ-တို့ကို မချေ ရ-ဟု တားမြစ်သောသုတ်- နမက ရာန မန္တာနံ နိယုတ္တတမှိ။

➢ **ပစ္စယဝိဓိ-ပစ္စည်းသက်သုတ်**

နာမ်ကျမ်းလာ ဣတ္တိလိင်ဇောတတ-ပစ္စည်းသက်သောသုတ်များ- ၁။ဣတ္တိယမတော အာပစ္စယော-အာပစ္စည်းသက်၊ ၂။နဒါဒိတော ဝါ ဤ-ဤပစ္စည်းသက်၊ ၃။ဏဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တုဟိ-ဤပစ္စည်းသက်၊ ပတိဘိကျ ရာဇီကာရန္တေဟိ ဣနီ-ဣနီ-ပစ္စည်းသက်။

http://www.dhammadownload.com

နာမ်ကျမ်း၌ ပစ္စည်းနောင် ပစ္စည်းသက်သောသုတ်- ဏာဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တိဟိ-သုတ်။

သမာသ်အဆုံး၌ ပစ္စည်းသတ်သုတ်များ ၁။ ကွစိ သမာသန္တ-၌ ကာရသဒ္ဒါ။ ၂။နဒိမှာစ၊ ၃။ ခနုမှာစ။

သမာသ်ကျမ်းလာ ပစ္စည်းသတ်သောသုတ်များ- နဒိမှာစ၊ ခနုမှာစ။

ပစ္စည်း, ဝိဘတ်တို့သတ်ရာဌာနကို သတ်မှတ်ပြသောသုတ်-ဓာတုလင်္ဂဟိပရာ ပစ္စယာ

အ-ပစ္စည်းသက်သောသုတ်-(အာချာတ်) ဘူ-စသော ဓာတ်တို့နောင် အ-သက်-ဘူဝါဒိတော အ၊ ရုဒ-စသော ဓာတ်တို့နောင် အ-သက်-ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတ ပုဗ္ဗဉ္စ၊ (ကိတ်) အမည်သညာကိုဆိုလိုရာ၌ အစဉ်ကဲ့ပုဒ်ရှိသော ဓာတ်နောင် အ-သက်-သညာယမနဲ့၊ ဒဒ-ဓာတ်နောင် အ-သက်-ပုရေ ဒဒါစ ဣ၊ ဓာတ်အားလုံးနောင် အ-သက်-သဗ္ဗတော ဏ္ဍာတွာဝိဝါ။ ဣတ္ထိလိင်ကိုဟောရာ၌ ဓာတ်အားလုံးနောင် အ-သက်-ဣတ္ထိယမတိယဝေါ ဝါ။

အနိယ - ၁။ဘောက်အနက်တို့၌ တဗ္ဗ, အနိယသက်-ဘာဝကမ္မေသု တဗ္ဗာနိယာ၊ ၂။ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စတ္ထ၊ ၃။ပေသာတိသဂ္ဂ၊ ၄။အဝဿကာ၊

အန္တ - ဝတ္တမာနေ မာနန္တာ၊

အမ- ပုထသုပုထုပထာမောဝါ

အလ- ၁။ဓာတူဟိ ဏော ဏာယ-- ၂။ပဋဓာတ်နောင် အလ-သက်-ပဋာဒီဟျလံ။

အာ - ဣတ္ထိလိင် အကာရန္တနောင် အာ-သက်-ဣတ္ထိယမတော အာပစ္စယော၊ ခနု-နောင် အာ-သက်-ခနုမှာစ။

အာန- သေသေဿန္တုမာနနာ

အာနိ- အတ္တောသေ နုမှာနိ၊

အာယ- အာယ နာမတော ကတ္တုပမာ

အာယိတတ္ထ - ဥပမတ္ထာယိတတ္ထံ၊

အာရ - ဓာတုရူပေ နာမသ္မာ ဏာ--

အာလ- ဓာတုရူပေ နာမသ္မာ ဏာ--

အာလု- အာလု တဗ္ဗဟုလေ

အာဒီ- ၁။သဗ္ဗတော ဏ္ဍာတွာဝိဝါ။ ၂။တသီလ-စသောအနက်၌ ဓာတ်အားလုံးနောင် ဏီ, တု, အာဝိသက်-တသီလာဒီသု ဏီတွာဝိစ။

ဣ- ၁။ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဉ္စ ၂။ဖါဓာတ်နောင် ဣ-သက်-သညာယံ ဒါဓာတော ဣ၊ မုန-စသော ဓာတ်တို့နောင် ဣ-သက်-မုနာဒိဟိ

ဣက- ၁။ဇာတာဒိနမိမိယာစ၊ ၂။ ဒဏ္ဍ-စသောသဒ္ဒါတို့နောင် ဣက, ဤ-သက်- ဒဏ္ဍာဒိတော ဣက၊ ဂမုဓာတ်နောင် ဣက-သက်-ဘဗ္ဗေ ဣက၊ (ကိတ်)

ဣဋ္ဌ- ဝိသေသေ တရတမိသိကိ-

ဣဒ္ဓ- ရန္ဓုဒါဒိဟိ ဓဒိဒ္ဓကိရာ--

ဣန- ဇိဓာတ်နောင် ဣန-သက်-ဇိတော ဣန သဗ္ဗတ္ထ၊ သုပဓာတ်-

http://www.dhammadownload.com

နောင် ဣန-သက်-သုပတောစ၊
ဣနီ- ပတိ ဘိကျွရာဇီကာရန္တေဟိ
ဣမ- ဇာတာဒီန မိမိယာစ
ဣယ- ၁။ဇာတာဒီန မိမိယာစ၊ ၂။ တဒဿ ဌာနအနက်၌ ဣယ-သက်-တဒဿဌာနမိယောစ၊ ၃။ ဝိသေသအနက်၌ ဣယ-သက်-ဝိသေသေ တရတမိသိကိယိဌာ
ဣရ- ရန္တုဒါဒီဟိ ဓဒိဒ္ဒကိရာ--
ဣသ- မနုပူရသုဏာဒီဟိ ဥသ-
ဣသိတ- ဝိသေသေ တရတမိသိကိ-
ဤ- နဒ-စသော သဒ္ဒါနောင် ဤ သက်-နဒါဒိတော ဝါဤ၊ ဏဝ-- န္တုပစ္စယန္တ သဒ္ဒါတို့နောင် ဤ-သက် -ဏဝ ဏိက ဏေယျ ဏန္တုဟိ၊ ဒဏ္ဍ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် ဣက ဤ-သက်-ဒဏ္ဍာဒိတော ဣကဤ၊ ဇက-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် ဒသ-၏ အဆုံး၌ ဤ-သက်-ဇကာဒိ တော ဒသဿီ၊ (အာချာတ်) ရုဓာ ဒိတော နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗဋ္ဌ။
ဤယ- ကမ္မုပမာန, အာဓာရုပမာန နာမ်ပုဒ်နောင် အာစာရအနက်၌ ဤယ-သက်-ဤယူပမာနာစ၊ မိမိ ဖို့ အလိုရှိခြင်းဟူသော အနက်၌ နာမ်ပုဒ်နောင် ဤယ-သက်-နာမ မှာ တ္တိစ္ဆတ္တေ။
ဤဝရ- ဈာဒီဟိ ဤဝရော
ဥဏာ- သွာဒိတော ဏုဏာ ဥဏာစ
ဥဿ- မနုပူရသုဏာဒီဟိ ဥဿ--
ဦရ- ဝိဒါဒီဟျူရော
ဇ- ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတ--
ဩ- ၁။ရုဓာဒိတော နိဂ္ဂဟိတ--၊ ၂။တနု-စသော ဓာတ်တို့နောင် ဩ, ယိရ-သက်-တနာဒိတော ဩ
က- ၁။ကွစိ သမာသန္တဂတာန-၌ ကာရသဒ္ဒါ၊ ၂။နဒီ-နောင် သမာသ် ပုဒ်၏ အဆုံး၌ က-သက် -နဒိမှာစ၊ (တဒ္ဓိတ်) ၃။ဒ္ဓိ-စသော သဒ္ဓါသဒ္ဒါ နောင် က-သက်-ဒ္ဓါဒိတော ကော နေကတ္တေစ၊ (ဥဏာဒ်) ရန္တုဒါဒီဟိ ဓဒိဒ္ဒ၊ ကဒ္ဓိ-စသောဓာတ်တို့နောင် က-သက်-ကဒ္ဓာဒီဟိ ကော၊ ခါဒ-စသော ဓာတ်တို့နောင် က-သက်-ခါဒါမဂမာနံ ခန္ဓန္ဓဂန္ဓာ။
ကဏ်- သမူဟအနက်၌ ကဏ်, ဏ-ပစ္စည်းသက်-သမူဟတ္တေ ကဏ် ဏာ၊ ရမဏီယ-စသော သဒ္ဒါနောင် ကဏ်-သက်- ရမဏီယာဒိတော၊
တာရ- အက္ခရေဟိ ကာရ
ကာရိတ်ပစ္စည်းနှောင်းရာ၌ စီရင်သော သုတ်များ- (အာချာတ်) ၁။အသံ ယောဂန္တဿ ဝုဒ္ဓိ ကာရိတေ၊ ၂။ ဃဋ္ဌာဒီနံ ဝါ၊ ၃။ဂုဟဒုသာနံ ဒီယံ၊ ၄။တေ အာဝါယာ ကာရိတေ။
ကိစ္စ-ပစ္စည်း- ၁။ဘာဝကမ္မေသု တဗ္ဗာ နီယာ၊ ၂။ဏျောစ၊ ၄။ကရမှာ ရိစ္စ (ဥဏာဒ်) ၁။ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စက္တ ခတ္တာ၊ ၂။ပေသာတိသဂ္ဂ ပတ္တကာ လေသု ကိစ္စာ၊ ၃။အဝဿကာဓမိ၊
ကိစ္စ-ပစ္စည်းတို့၏ သက်ရာသာဓနကို ညွှန်ပြသုတ်- ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စ

http://www.dhammadownload.com

ကွာခတ္တာ၊ (ဥဏာဒ်)

ကိတ်-ပစ္စည်း= ၁။တိကိစ္စာ သိဋ္ဌေ။၂။ ကတ္တရိကိတ်။

ကိတ်-ပစ္စည်းတို့၏ သက်ရာသာဓနတို ပြသောသုတ်= ကတ္တရိ ကိတ်

ကိယ= ဇာတာဒီနမိမိယာစ၊

ကွ= ၁။ဘာဝကမ္မေသု ကိစ္စကွ ခတ္တာ၊ ၂။ကမ္မနိ ဒုတိယာယံ ကွော ၃။ဘီ-စသော ဓာတ်တို့နောင် ကွ-သက်=ဘျာဒီဟိ မတိ ဗုဓိ ပူဇာဒီ-

တွိ= ကွိစ

ခ= တိဇဓာတ်နောင် ခ-သက်= တိဇ ဂုပ ကိတမာနေဟိ၊ ဘုဇ-နောင် ခ-သက်=ဘုဇ ဃသ ဟရ၊ (ကိတ်) ဤသံ, ဒု, သု-နောင် ခ-သက်=ဤသံဒုသူဟိ ခ၊ ဘာဝကမ္မေ ကိစ္စ ကွ ခတ္တာ။

ခ-စသောပစ္စည်းတို့နောင် အာချာတ် ဝိဘတ်သက်ရန် ညွှန်ပြသောသုတ် ဓာတုပစ္စယေဟိ ဝိဘတ္တိယော

ဃိဏ်= ဘဝိဿတိ ဂမာဒီဟိ ဏီ--

ဆ= ဂုပဓာတ်နောင် ဆ-သက်= တိဇ ဂုပ ကိတ မာနေဟိ ခ ဆ၊ ဃသ-နောင် ဆ-သက်=ဘုဇ ဃသ ဟရ သုပါဒီဟိ တုမိစ္ဆတ္ထေသု၊

ဇ-ဇ္ဇ= ပစ္စယာဒနိဋ္ဌာ နိပါတနာ။

ဌ= ဆ-သင်္ချာသဒ္ဒါနောင် ဌ-သက် စတုစ္ဆေဟိ ထ ဌာ၊ (ဥဏာဒ်) ရန္ဓ ဓာတ်နောင် ဌ-သက်=ဥသု ရန္ဓ-ဒံသာနံ ဒံသဿ၊ ကုဋ္ဌ-စသော ဓာတ်တို့နောင် ဌ-သက်=ကုဋ္ဌာဒီ ဟိ ဌော။

ပ= ဥသု ရန္ဓဒံသာနံ ဒံသဿ၊

ဏ= (တဒ္ဓိတ်) အပစ္စအနက်၌ ဏ သက်=ဝါဏပစ္စေ၊ ဆိုးရည်အနက် ဟော တေန ရတ္တံ-စသော အနက် တို့၌ ဏ-သက်=ဏ ရာဂါ တသေ ဒ မညတ္ထေသုစ၊ သမူဟအနက်၌ ဏ-သက်=သမူဟတ္ထေ ကဏ် ဏာ၊ ဘဝအနက်၌ ဝိသမ-စသော သဒ္ဒါ နောင် ဏ-သက်=ဏ ဝိသမာဒီဟိ၊ အဿတ္ထိအနက်၌ သဒ္ဒါ-စသော သဒ္ဒါနောင် ဏ-သက်=သဒ္ဒါဒိတော ဏ၊ (ကိတ်) အစ၌ ကံပုဒ်ရှိလတ် သော် ဓာတ်နောင် ဏ-သက်=ဓာ တုယာ ကမ္မာဒိမှိ ဏော၊ ဝိသ ရုဇ ပဒ-စသော ဓာတ်တို့နောင် ဏ-သက်= ဝိသရုဇပဒါဒိတော ဏ၊ ဘောအနက်၌ ဓာတ်အားလုံးနောင် ဏ-သက်=ဘာဝေစ၊ (ဥဏာဒ်) ကမ္မနိ ဏော။

ဏယ= ၁။ဓာတူဟိ ဏေ ဏယ၊ ၂။ ဓာတုရူပေ နာမသွာ၊ ၃။စုရာဒိတော

ဏဝ= ဏဝေါ ပကွာဒီဟိ

ဏာ= သွာဒိတော ဏုဏာ ဥဏာစ

ဏာန, ဏာယန= ဏာယနဏာန ဝစ္ဆာ

ဏာပေ, ဏာပယ= ဓာတူဟိ ဏေဏယ

ဏိ= အတော ဏိ ဝါ

ဏိက= ၁။အတော ဏိ ဝါ၊ ၂။သံသဋ္ဌ အနက်၌ ဏိက-သက်= ယေန ဝါ သံသဋ္ဌံ၊ ၃။အဓိတေ-စသောအနက် ၌ ဏိက-သက်=တမဓိတေ တေန၊

http://www.dhammadownload.com

ကိတ္ထ- ဝဒါဒီဟိ ကိတ္တော ဂဏော
ကိမ- ဧေ ပု သိ ဒဝ ဝမု--
ကိ- ၁။တသိလာဒီသု ကိတ္တာဝိစ ၂။အဝဿကာဓမိဏောသု ကိစ၊ ၃။ဘဝိဿတိ ဂမာဒီဟိ ကိယိဏ်
ကု- သု-စသော ဓာတ်နောင် ကု ဏာ, ဥဏာ-သင်္-သွာဒိတော ကု ဏာ ဥဏာစ၊ (ဥဏာဒိ) ကာလေ ဝတ္တမာနာတိတော၊ ဟန-စသော ဓာတ်တို့နောင် ကု, နု, တု-သင် ဟနာဒီဟိ ကုနုတဝေါ။
ကုတ- ဟနတျာဒိန် ကုကော
ကော- ၁။ဓာတူဟိ ကော ကဃ၊ ၂။ စုရာဒိတော ကော ကဃာ
ကောရ- ကောရ ဝိဓဝါဒိတော
ကောယျ- ကောယော်ာ ကတ္တိကာဒီဟိ
ကျ- ဘောအနက်၌ ကျ တ္တ, တာ သင်္-ကျတ္တာ ဘာဝေတု၊ (ကိတ် ဘောက်အနက်တို့၌ ဓာတ်အားလုံး နောင် ကျ-သင်္-ကျောစ။
ကျု- ၁။သဗ္ဗတော ကျုတ္တာဝိဝါ၊ ၂။ ကြိယာယ် ကျုတဝေါ။
ကျာ- ဂဟာဒိတော ပဂ္ဂာ
တ- အတိတ်ကာလ၌ ဓာတ်အား လုံးနောင် တ, တဝန္တု, တာဝိသင်္-အတိတေ တ တဝန္တု တာဝိ၊ ဘော ကံအနက်တို့၌ ဓာတ်အားလုံးနောင် တ-သင်္-ဘာဝကမ္မေသုတ၊ ဗုဓ, ဂမု-စသော ဓာတ်နောင် တ-သင် ဗုဓ ဝမာဒိတ္ထေ ကတ္တရိ (ဥဏာဒိ) ကာလေ ဝတ္တမာနေတိတေ၊ ဆဒ- စသော ဓာတ်နောင် တ, တြဏ်-သင်္-ဆဒါဒီဟိ တတြဏ်။
တဒ္ဓ, အနီယ- ဘာဝကမ္မေသု တဒ္ဓာ-
တရ, တမ- ဝိသေသေ တရ တမိသိ
တဝန္တု- အတိတေ တ တဝန္တု တာဝိ
တဝေ- ဏ္ဏစ္ဆတ္ထေသု သမာနကတ္တု-
တာ- သမူဟအနက်၌ ဂါမ-စသော သဒ္ဒါတို့နောင် တာ-သင်္-ဂါမ ဇန ဗန္ဓု သဟာယာ၊ ဘောအနက်၌-တာ-သင်္-ကျတ္တာ ဘာဝေတု။
တာဝီ- အတိတေ တ တဝန္တု တာဝိ
တိ- ၁။တိကိစ္စာ သိဒ္ဓေ၊ ၂။ဏ္ဏတ္ထိယ မတိယ ဓေါဝါ၊ ၃။မိဒ-စသောဓာတ် တို့နောင် တ္တိ, တိ-သင်္-မိဒါဒီဟိ-
တိယ- ဒွိ တိဟိ တိယော
တုံ- ၁။ဏ္ဏစ္ဆတ္ထေသု သမာန၊ ၂။ အရဟသတ္ထာဒီသုစ၊ ၃။ပတ္တဝဝနေ အလမတ္ထေသုစ၊ (ဥဏာဒိ) အရ ဟာ သတ္ထာဒီဟိတုံ။
တူ- ၁။သဗ္ဗတော ကျုတ္တာဝိဝါ၊ ၂။ တသီလာဒီသု၊ ၃။ကြိယာယံ ကျု တဝေါ၊ ၄။သသု-စသော ဓာတ်တို့ နောင် တူ, ဒု-သင်္-သသ္ဓာဒီဟိ တုဒဝေါ၊ ၄။ဟနာဒီဟိ ကုနုတဝေါ
တူက- အာဂမာ တုကော
တုန- ပုဗ္ဗကာလေက ကတ္တုကာနံ
တေယျ- ကျောစ
တော- ကွစိတော ပဗ္ဘမျတ္ထေ
တ္ထ, တ္ထန- ကျ တ္တ တာ ဘာဝေတု
တ္ထိ- မိဒါဒီဟိ တ္တိတိယော
တ္ထိမ- ဧဝပုသိ ဒဝ ဝမု--

http://www.dhammadownload.com

တြ, ထ- တြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗ-
တြက်- ဆဒါဒိဟိ တ တြက်
တွာန, တွာ- ပုဗ္ဗကာလေက ကတ္တုကာ-
ထံ- ကိမိမေဟိ ထံ
ထ- ၁။တြထ သတ္တမိယာ သဗ္ဗ-
၂။စတုသင်္ခါနောင် ထ-သက်-
စတုဋ္ဌေဟိ ထ ဌာ။၃။သမု-စသော
ဓာတ်တို့နောင် ထ, မ-သက်-သမာ
ဒိဟိ ထမာ၊ ၄။သုဝုသာန မူဝုသာန
ထာ, ထတ္ထာ- သဗ္ဗနာမေဟိ ပကာရ-
ထု- ဝေပု သိ ဒဝ ဝမု ကု--
ဒ- ရန္ဓုဒါဒိဟိ ဓဒိဒ္ဓ--
ဒါ- ၁။ကိသဗ္ဗညောကယကုဟိ၊ ၂။
တမှာ ဒါနိစ။
ဒါစနံ- ကိသဗ္ဗညောကယကုဟိ၊
ဒါနိ- ၁။တမှာ ဒါနိစ၊ ၂။ကွမသ္မာ
ရဟိ ဓုနှာ ဒါနိစ။
ဒု- သသ္မာဒီဟိ တုဒဝေါ
ဓ- ၁။ကွမ-နောင် ဟ,ဓ-သက်-
ကွမသ္မာ ဟဓာစ၊ ၂။ရန္ဓဓာတ်နောင်
ဓ-သက်-ရန္ဓုဒါဒိဟိ ဓဒိဒ္ဓကိရ်ာ-
ဓာ- ဝိဘာဂေ ဓာစ
ဓိ- သဗ္ဗတော ဓိ
ဓုနှာ- ကွမသ္မာ ရဟိ ဓုနှာ ဒါနိစ။
နာ- ကိယာဒိတော နာ
နု- ဟနာဒီဟိ ဏုနုတဝေါ
နုသ- မနုပူရသုဏာဒိဟိ-
နှု- သေသေ သဿ်နှုမာနာနှာ
ပ္ပ, ဏ္ဍာ- ဂဟာဒိတော ပ္ပ ဏ္ဍာ
မ- သင်္ခါပူရဏာအနက်၌ မ-
သက်-သင်္ခါပူရဏော မော၊ ဒု
ဟိ, သိ-စသော ဓာတ်တို့နောင်
မ-သက်-သမာဒိဟိ ထမာ
မန်- ချာဒိဟိ မန် မစတောဝါ
မန္တု- သတျာဒိဟိ မန္တု
မယ- တပွကတိဝစနေ မယော
မာန, အန္တ-ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဓာတ်အား
လုံးနောင် မာန, အန္တသက်-ဝတ္တ
မာနေ မာနန္တာ၊ သေသေသဿ်နှု
မာနာနာ (ဥဏာဒ်)
ယ- (အာချာတ်) ဘော, ကံအနက်
တို့၌ ဓာတ်အားလုံးနောင် ယ-သက်
ဘာဝကမ္မေသု ယော၊ ကတ္တား
အနက်၌ ဒိဝု-စသော ဓာတ်တို့
နောင် ယ-သက်-ဒိဝါဒိတော ယော
(ဥဏာဒ်) အလ ကလ သလဓာတ်
တို့နောင် လ, ယ-သက်- အလ
ကလ သလေဟိ လ ယာ။
ယာဏ, လာဏ- ယာဏ လာဏာ
ယိရ- တနာဒိတော ဩယိရာ
ယု- ၁။သဒ္ဒကုဓ စလ မဏ္ဍတ္ထ၊ ၂။
ဘော,ကံအနက်တို့၌ နန္ဒ-စသော
ဓာတ်တို့နောင် ယု-သက်-နန္ဒာဒိ
ဟိ ယု၊ ၃။ကတ္တား, ကရိဏ်း, အဓိ-
ကရဏအနက်တို့၌ ယု-သက်-
ကတ္တုကရဏ ပဒေသေသု၊ ၄။
ကွတ္ထိယ မတိယဝေါဝါ၊ ၅။ကာလေ
ဝတ္တမာနာတိတေ၊
ရ- မဒု-စသော သဒ္ဒါတို့နောင်
ရ-သက်-မဒ္ဓာဒိတော ရော၊ သံပုဗ္ဗ
ဟနဓာတ်နောင် ရ-သက်-သံဟနာ
ဉာယဝါ ရော ယော။

http://www.dhammadownload.com

ရတ္ထု- သာသာဒီဟိ ရတ္ထု
ရမ္မ- ဧရာဒီဟိ ရမ္မော
ရဟိ- ကြွမသွာ ရဟိ ဓုနာ ဒါနိစ
ရာတု- မာနာဒီဟိ ရာတု
ရိစ္စ- ကရမှာ ရိစ္စ
ရိတု- ပါဓာတ်နောင် ရိတု-သက်
ပါဒိတော ရိတု၊ မာန-စသော
ဓာတ်တို့နောင် ရာတု, ရိတုသက်
မာနာဒီဟိ ရာတု။
ရိရိယ- ကရတော ရိရိယ
ရူ- ဂမုဓာတ်နောင် ရူ-သက်-
ပါရာဒိဂမိမှာ ရူ၊ ဘိက္ခ-စသော
ဓာတ်တို့နောင် ရူ-သက်-ဘိက္ခာဒိ
တော စ။
ဝ- ကိသွာ ဝေါ
ဝန္တု- ဂုဏာဒိတော ဝန္တု
ဝိ- တဒဿတ္ထိတိ ဝိစ
လ- တန်ဿိတအနက်၌ လ-သက်
-တန်ဿိတတ္ထေ လော၊ အလ,ကလ
သလဓာတ်တို့နောင် လ, ယ-သက်
အလကလသလေဟိ လယော။
လာဏ- ယာဏ လာဏော
သ- ၁။တိဇ ဂုပ ကိတမာနေဟိ၊
၂။ဘုဇ ယသ ဟရ သုပါဒိဟိ-
သီ- တပါဒိတော သီ
သော- ၁။တဒဿတ္ထိတိ ဝိစ-စသဒ္ဒါ
၂။ဝိဘာဂေ ဓာစ-၌ စသဒ္ဒါ
သံ- သေသေ သံန္တုမာနာနာ
သန္တု- သေသေ သံန္တုမာနာနာ
ဟိ, ဟံ- ကိ-နောင် ဟိ, ဟံ, ဟိဝွန်-
သက်-ဟိဟံ ဟိဝွန်၊ တ-နောင်
ဟိ, ဟံ-သက်-တမှာစ
ဟ- ကြွမသွာ ဟဓာစ
ဟိ- ကိ-နောင် ဟိ-သက်-
ဟိဟံ ဟိဝွန်၊ တ-နောင် ဟိ-
သက်-တမှာစ၊ ယ-နောင် ဟိ-
သက်-ယတော ဟိ။
ဟိဝွန်- ဟိ ဟံ ဟိဝွန်
ပစ္စည်း ၂-မျိုးသက်သောသုတ်များ
(နာမ်) ၂၄၉/ ၂၅၃/ ၂၅၄/ ၂၅၇/
၂၅၈/ (တဒ္ဓိတ်) ၃၄၅/၃၅၃/၃၅၄
၃၆၆/၃၈၄/ (အာချာတ်) ၄၃၉/
၄၅၀/၄၅၁/၄၅၂/ (ကိတ်) ၅၄၀/
၅၆၁/၅၆၅/၅၆၈/ (ဥဏာဒိ)
၆၂၈/၆၃၂/၆၃၃/၆၅၁/၆၅၂/
၆၅၆/၆၅၈/၆၅၉/၆၆၇/
ပစ္စည်း ၃-မျိုးသက်သောသုတ်များ
(နာမ်) ၂၅၂/ ၂၅၉/ (တဒ္ဓိတ်)
၃၅၃/၃၆၀/ (အာချာတ်) ၄၃၃/
၄၃၄/၄၄၈/ (ကိတ်) ၅၃၂/၅၅၃/
၅၅၅/၅၆၄/ (ဥဏာဒိ) ၆၂၅/
၆၄၄/၆၅၀/၆၇၁/၆၇၃။
ပစ္စည်း ၄-မျိုးသက်သောသုတ်များ
(အာချာတ်) ဓာတူဟိ ဏောဏာယ၊
ရုဓာဒိတော-၌စသဒ္ဒါ၊ (ကိတ်)
၅၂၇/ (ဥဏာဒိ) ၆၅၅။
ပစ္စည်း ၅-မျိုးသက်သောသုတ်များ
(တဒ္ဓိတ်) ဝိသေသေ တရတမိသိကိ
ယိဋ္ဌာ၊ (အာချာတ်) ရုဓာဒိတော-
နိဂ္ဂဟိတပုဗ္ဗ၊ (ဥဏာဒိ) ရန္ထုဒါဒိဟိ
ဓဒိဒွ ကိရာ ကွစိ ဇဒ လောပေါစ

http://www.dhammadownload.com

➤ **ဝိဘတ္တိဝိဓိ-ဝိဘတ်သက်သုတ်များ**

ဥဏာဒိတျမ်းလာ သောထောသဒ္ဒါနောင် အနာဂတ်ကာလ၌ နာမ်ဝိဘတ်သက်သောသုတ်- ဘာဝကမ္မေသု စတုတ္ထိ၊

ဝိဘတ်တို့ကို စီရင်သောသုတ်များ- (သမာသ်) ၁။တေသံ ဝိဘတ္တိယောလောပါစ၊ ၂။ အံ ဝိဘတ္တိနမကာ၊ ၃။ အညသ္မာ လောပေါစ။

ဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်သောသုတ်များ ၁။သာမိဿရာဓိပတိ၊ ၂။နိဒ္ဓါရဏေစ၊ ၃။အနာဒရေစ၊ ၄။မဏ္ဍိတုသုကွေသု တတိယာ+၄-သုတ်။

ဝိဘတ်သက်ရာဌာနကို သတ်မှတ်ပြသုတ်များ- ၁။တတောစ ဝိဘတ္တိယော၊ ၂။ ဓာတုလိင်္ဂေဟိ ပရာ-၊

အဇ္ဇတနီဝိဘတ်သက်သောသုတ်များ အတီတ်ကာလ၌ အဇ္ဇတနိသက်-သမီပေဇ္ဇတနီ၊ မာသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်-လတ်သော် အလုံးစုံသော ကာလ၌သက်-မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေ

အတ္တနောပုဒ်သတ်ရာဌာနကို ပြ-

အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်သက်သောသုတ်များ- ဘော,က် အနက်တို့၌ အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ်သက်-အတ္တနော - ပဒါနိ ဘာဝေစ ကမ္မနိ၊ ကတ္တား-အနက်၌ သက်-ကတ္တရိစ။

အတ္တနောပုဒ်ဝိဘတ် သတ်ရာဌာန- အတ္တနော ပဒါနိ ဘာဝေစ ကမ္မနိ သုတ်ကိုထောက်၍ ဘောအနက်, က်-အနက်၊ ကတ္တရိစသုတ်ကို ထောက်၍ ကတ္တားအနက်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အနိပ္ပန္နလိင်နောင် ဝိဘတ်သက်- တတောစ ဝိဘတ္တိယော၊

ဥတ္တမပုရိသ်ဝိဘတ်- အမှေ ဥတ္တမော၊

ကာလာတိပတ္တိ- ကြိယာတိပန္နေတိတေ

စတုတ္ထိဝိဘတ်- သမ္မဒါနကာရကာ၌သက်-သမ္မဒါနေ စတုတ္ထိ၊ နမော-သဒ္ဒါစသည်တို့နှင့်ယှဉ်ရာသက်-နမော ယောဂါဒီသွဝိစ၊ (ဥဏာဒိ) အနာဂတ်ကာလ၌သက်-ဘာဝဝါစိဒ္ဓိ-

ဆဋ္ဌီဝိဘတ်- သာမိ-သမ္ဗန်အနက်၌ သက်-သာမီသို့ ဆဋ္ဌီ၊ သာမိ-စသည်နှင့်ယှဉ်ရာ ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီသက်-သာမိဿရာဓိပတိ၊ နိဒ္ဓါရဏာအနက်၌ ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီသက်-နိဒ္ဓါရဏေစ အနာဒရအနက်၌ ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီ - သက်-အနာဒရေစ၊ တတိယာ,သတ္တမီ-အနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်-ဆဋ္ဌီစ၊ ဒုတိယာ, ပဉ္စမီအနက်၌ ဆဋ္ဌီသက်-ဒုတိယာ ပဉ္စမီနဥ္စ။

ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်သုတ်- ၁။သာမိဿရာဓိပတိ၊ ၂။နိဒ္ဓါရဏေစ၊ ၃။အနာဒရေစ။

တစ်နှတ်ထည်း ဝိဘတ်နှစ်သွယ် သတ်သောသုတ်များ- ၁။နိဒ္ဓါရဏေစ၊ ၂။ အနာဒရေစ။ (ကာရက)

တတိယာဝိဘတ်- ကရဏကာရကာ၌-သက်-ကရဏေ တတိယာ၊ သဟာဒိယောဂ-၌သက်-သဟာဒိယောဂေ

http://www.dhammadownload.com

စ၊ အဝုတ္ထကတ္ထားအနက်၌သက်-
ကတ္ထရိစ၊ ဟိတ်အနက်၌သက်-
ဟေတုတ္ထော၊ သတ္ထမိအနက်၌သက်
-သတ္ထမျတ္ထော၊ အင်္ဂဝိကာရုလက္ခ
ဏ-အနက်၌သက်-ယေနင်္ဂဝိကာ၊
ဝိသေသနအနက်၌သက်-ဝိသေသ
နေစ၊ မက္ကိတ, ဥဿုတ္ထအနက်တို့၌
သက်-မက္ကိတုဿတ္ထေသု+စ-သုတ်။

ဒုတိယာဝိဘတ်- အဝုတ္ထကံအနက်၌-
သက်-ကမ္မတ္ထေ ဒုတိယာ၊ အစ္ဆ
သံယောဂ၌သက်-ကာလဒ္ဓါနမစ္ဆ
သံယောဂေ၊ ကမ္မပ္ပဝစနီယမည်
သော ဥပသာရပုဒ်, နိပါတ်ပုဒ်တို့
နှင့်ယှဉ်ရာ၌သက်-ကမ္မပ္ပဝစနီယ
ယုတ္တေ၊ ကာရိတ်ကံ၌သက်-ဂတိ
ဝုဒ္ဓိ ဘုဇ ပဌ၊ ဆဋ္ဌအနက်၌သက်-
ကွစိ ဒုတိယာ ဆဋ္ဌီနမတ္ထော၊ တတိ
ယာ, သတ္တမိအနက်၌သက်-တတိ
ယာ သတ္တမီနဉ္စ၊ +ဖ-သုတ်။

ပဉ္စမီဝိဘတ်- အပါဒါန်အနက်၌သက်-
အပါဒါနေ ပဉ္စမီ၊ ကာရကအနက်
၌သက်-ကာရကတ္ထော၊ (အာချာတ်)
အနာမဋ္ဌကာလ၌သက်-အာဇာ
တျာသိဋ္ဌေ၊ မာ-သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌
သက်-မာယောဂေ သဗ္ဗကာလေစ၊

ပဋမပုရိသ်ဝိဘတ်- နာမမှိ ပယုဇ္ဇမာ-
ပဋမာဝိဘတ်- လိင်အနက်၌သက်-
လိင်္ဂတ္ထေ ပဌမာ၊ အာလုပ်အနက်၌
သက်-အာလပနေစ။

ပရသ္သပုဒ်ဝိဘတ်- ကတ္တရိ ပရသ္သပဒံ
ပရောက္ခာဝိဘတ်- အပစ္စက္ခေ ပရော-
ဘဝိဿန္တိဝိဘတ်- အနာဂတေ ဘဝိ-
မဇ္ဈိမပုရိသ်ဝိဘတ်- တုမှေ မဇ္ဈိမော
ဝတ္တမာန်ဝိဘတ်-ဝတ္တမာနာ ပစ္စုပ္ပန္နေ
သတ္တမီဝိဘတ်- ဩကာသကာရကန်၌-
သက်-ဩကာသေ သတ္တမီ၊ သာမိ-
စသည်နှင့်ယှဉ်ရာ၌သက်-သာမိ-
သဒ္ဒါဓိပတိ၊ နိဒ္ဓါရဏအနက်၌
ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီသက်-နိဒ္ဓါရဏေစ
အနာဒရအနက်၌ ဆဋ္ဌီ-သတ္တမီ -
သက်-အနာဒရေ၊ ကံ, ကရိဏ်း,
နိမိတ်အနက်တို့၌သက်-ကမ္မကရ-
ဏ နိမိတ္တတ္ထေသု၊ သမ္မဒါန်အနက်
၌သက်-သမ္မဒါနေစ၊ ပဉ္စမီအနက်၌
သက်-ပဉ္စမျတ္ထေစ၊ ကာလ, ဘာဝေ
နဘာဝလက္ခဏအနက်တို့၌သက်
-ကာလဘာဝေသုစ၊ အဓိကအနက်
ဟော ဥပ-သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌သက်-
ဥပရာမိကိဿရဝစနေ၊ မက္ကိတ-
အနက်၌သက်-မက္ကိတုဿုက္ကေသု

ဟိယျတ္တနီဝိဘတ်- အတီတ်ကာလ၌-
သက်-ဟိယျော ပဘုတိ ပစ္စက္ခေ၊
မာ-သဒ္ဒါနှင့်ယှဉ်ရာ၌သက်-မာ-
ယောဂေ သဗ္ဗကာလေစ။

သုတ်ကို ဝိဓိ (၈) မျိုးဖြင့် ခွဲခြားပုံ ပြီး၏။

http://www.dhammadownload.com

နာမ် ကာရက ပုံစံများ

ကာရကအတွက် မေးတတ်သော မေးခွန်းပုစ္ဆာများကို လေ့လာရန် ဤနေရာ၌ အနည်းငယ် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ဤမေးခွန်းပုစ္ဆာများကား ဆိုင်ရာပုံစံတို့၏ သုတ်နက်ကို ကြည့်၍ ဖြေရပါသည်။[သုတ်နက်ကို မြန်မာပြန်ကြည့်ပါ။]

မေး ။ ။ ဘိက္ခုသ စီဝရံ ဒဒါတိ-၌ ဘိက္ခုသ-သည် မည်သည့် ကာရက ဖြစ်ပါသနည်း သုတ်ထောက်၍ ဖြေဆိုပါ။

ဖြေ ။ ။ ယသ ဒါတုကာမော ရောစတေ ဓာရယတေ တံ သမ္ပဒါနံ-သုတ်ကို ထောက်၍ ဘိက္ခုသ-သည် (ဒဒါတိ-၌ ဒါ-ဓာတ်နှင့်ယှဉ်သောကြောင့်) သမ္ပဒါနကာရက ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ဘိက္ခုသ စီဝရံ ဒဒါတိ-၌ ဘိက္ခုသ-သည် အဘယ်သုတ်ဖြင့် အဘယ်-အနက်၌ အဘယ်ဝိဘတ် သက်ထားပါသနည်း။

ဖြေ ။ ။ ဘိက္ခုသ-သည် သမ္ပဒါနေ စတုတ္ထီသုတ်ဖြင့် သမ္ပဒါန်အနက်၌ စတုတ္ထီဧကဝုစ် သ-ဝိဘတ် သက်ထားပါသည်။

မေး ။ ။ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ-၌ ဓမ္မဿ-၏ ဝိဘတ္တာဒီတိက-ကို ဖော်ပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဓမ္မဿ-ကား ဆဋ္ဌီဧကဝုစ် သဝိဘတ်၊ ပဋိမအနက်၊ ဒုတိယာ ပဋိမနဋ္ဌ-သုတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ-၌ ဓမ္မဿ-ဝယ် ဝိဘတ်သက်ပုံစနစ်ကို ရေးပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဓမ္မဿ-ကား [ပရိဟာယန္တိ-၌ ပရိပုဗ္ဗ ဟာဓာတ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့်] ဒုတိယာ ပဋိမနဋ္ဌ-သုတ်ဖြင့် ပဋိမအနက်၌ ဆဋ္ဌီဧကဝုစ် သဝိဘတ်သက်ပါသည်။

မေး ။ ။ အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ-၌ ဓမ္မဿ-ဝယ် ဝိဘတ္တာတ္ထ, ဝိဘတ္တိ, ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်တို့ကို ဖြေပြပါ။

ဖြေ ။ ။ ဓမ္မဿ-၌ ဝိဘတ္တာတ္ထ[ဝိဘာတ်၏အနက်] ကား- ပဋိမအနက်၊ ဝိဘတ္တိ-[ဝိဘတ်]ကား-ဆဋ္ဌီဧကဝုစ် သဝိဘတ်၊ ဝိဘတ္တိဝိဓိသုတ်[ဝိဘတ်သက်သောသုတ်] ကား- ဒုတိယာ ပဋိမနဋ္ဌ-သုတ် ဖြစ်ပါသည်။

မေး ။ ။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ-၌ ပါဏာတိပါတပုဗ္ဗ်ကို အပါဒါန်အမည် မှည့်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြေဆိုခဲ့ပါ။ (စာမျက်နှာ[၂၆၉] နိဿယကို ကြည့်ပါ)

ဖြေ ။ ။ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းအနက်ရှိသော ဝေရမဏိ-သဒ္ဒါ၏ ယှဉ်ရာဖြစ်သောကြောင့် ပါဏာတိပါတ-ပုဗ္ဗ်ကို အပါဒါန်အမည် မှည့်ရပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

အကွိဏာ ကာဏော ၃၀၄
အဂ္ဂိနာ ကုဋ္ဌိ စျာပေတိ ၃၀၁
အစိရဝတိယာ ပဘဝန္တိ ကုန္နဒီ- ၂၅၅
အညတြ သံယသမ္မုတိယာ ဘိက္ခု- ၂၈၆
အတ္ထနော မုခံ ၂၉၇/၃၁၃
အထော သရီရမ္ပိ ဇရံ (ဂါထာ) ၁၉၅
အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ၁၃၃
အတ္ထသော ဓမ္မံ ဇာနာတိ ၁၃၀
အတ္ထော ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
အဒုံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိ ၁၅၀
အဒုံ ပုပ္ဖံ ပဿသိ ၁၅၀
အဓိ ပြဟ္မဒတ္တော ပဘွာလာ ၃၂၄
အဓိ နစ္ဆေသု ဂေါတမိ ၃၂၄
အဓိ ဒေဝေသု ဝုဋ္ဌော ၃၂၄
အနဝတတ္တမှာ ပဘဝန္တိ မဟာ- ၂၅၅
အနနုတောဓာ အပ္ပဋိဝေဓာ စတုန္နံ ၃၀၇
အနာမယံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
အနေန ဓမ္မဘိနေန--(ဂါထာ) ၁၈၁
အန္တလိက္ခေ ဝါယု ဝါယန္တိ ၂၉၀
အန္တိကံ ဂါမာ ၂၆၅
အန္နေန ဝသတိ ၃၀၃
အပ သာလာယ အာယန္တိ ဝါဏိဇာ ၂၅၃
အပ္ပမတ္တကာ မုစ္စန္တိ ၂၇၃
အပိသု မံ အဂ္ဂိဝေဿန ၃၁၇
အပ္ပေါ သဂ္ဂါယ ဂစ္ဆတိ ၂၈၆
အပ္ပေါ သဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ ၂၈၆
အဗ္ဘာ မုတ္တောဝ စန္ဒိမာ ၃၀၆
အဘိဓမ္မာ ပုစ္ဆန္တိ ၂၇၂
အဘိဓမ္မာ ကထယန္တိ ၂၇၃
အမုံ ရာဇာနံ ပဿသိ ၁၅၀
အမှာကံ ပဿသိ တွံ
အမှာကံ မဏိနာ အတ္ထော ၂၈၈
အယံပုရိသော တိဋ္ဌတိ ၁၄၉
အယံ မေ ပုတ္တော ၁၆၂
အရညဿ ပဘူ အယံ လုဒ္ဒကော ၂၈၈
အရဟတိ မလ္လော မလ္လဿ ၂၈၄
အလံ မေ ဒုဋ္ဌေါ ၂၈၄
အလံ မေ ရဇ္ဇံ ၂၈၄
အလံ ဘိက္ခု ပတ္တဿ ၂၈၄
အလံ မလ္လော မလ္လဿ ၂၈၄
အလံ မေ ဟိရညသုဝဏ္ဏေန ၂၈၄
အလံ တေ ရူပံ ကရဏီယံ ၂၈၄
အဝိစိတော ယာဝ ဥပရိဘဝဂ္ဂ- ၂၆၇
အသု ရာဇာ တိဋ္ဌတိ ၁၅၀
အဿဝနတာ ဓမ္မဿ ပရိဟာယန္တိ ၃၂၀
အသ္မာ ဌာနာ ဘယံ ၁၂၆
အသ္မိ ဌာနေ ဘယံ ၁၂၆
အဟိနာ ဒဋ္ဌော နရော ၂၉၄/၃၀၂
အာကာသေ သကုဏာ ပက္ခန္ဒန္တိ ၂၉၀
အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ သိက္ခံ-- ၂၅၃
အာနန္ဒော အတ္ထေသု ဝိစက္ခဏော ၃၁၉
အာပြဟ္မလောကာ သဒ္ဒေါ-- ၂၅၇
အာမန္တယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ၂၈၃
အာမန္တယာမိ တေ မဟာရာဇ ၂၈၃
အာယသ္မတော ဥပါလိတ္ထေရဿ ၂၇၉
အာယသ္မတော ဒီယာယုကော ၂၈၆
အာရကာ တေ မောယပုရိသ ၂၆၄
အာရာဓေဟံ ရညော ၂၇၉
အာရာဓေဟံ ရာဇာနံ ၂၇၉
အာရောစယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ၂၈၃
အာရောစယာမိ တေ မဟာရာဇ ၂၈၃
အာသနေ ဥပဝိဋ္ဌော သံယော ၂၉၀

http://www.dhammadownload.com

အာသန္နံ ဂါမာ ၂၆၅
အာသနာ ဝုဋ္ဌဟေယျ ၂၆၆
အာသုဏန္တိ ဗုဒ္ဓဿ ဘိက္ခူ ၂၈၀
ဣတော ပက္ခသ္မာ ဝိဇ္ဇတိ မိဂံ ၂၅၈
ဣတော မထုရာယ စတူသု ၂၆၅
ဣတော ဘိက္ခဝေ ဧကနဝုတိကပ္ပေ ၂၆၆
ဣဒံ စိတ္တံ ပဿသိ ၁၄၉
ဣဒံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ ၁၄၉
ဣဒံ တေ ရဋ္ဌံ ၁၆၂
ဣမံ စိတ္တံ ပဿသိ ၁၄၉
ဣမံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ ၁၄၉
ဣမံ ပုရိသံ ပဿသိ ၁၄၉
ဣမိနာ ဗုဒ္ဓပူဇေန (ဂါထာ) ၁၈၃
ဣဿရိယာယ ဇနံ ရက္ခတိ ၂၇၂
ဥစ္ဆုသု ရသော ၂၉၀
ဥတ္တရတော အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလန္တိ ၂၆၇
ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ ၂၆၇
ဥပတိဋ္ဌေယျ သကျပုတ္တာနံ ၂၇၇
ဥပမံ တေ ကရိဿာမိ ၂၈၇
ဥပရိ ပဗ္ဗတာ ဒေဝေါ ဝဿတိ ၂၅၇
ဥဘတော သုဇာတော ၂၅၆
ဥပ္ပလမဿ ပဒုမသ္မာ ပတိ ဒဒါတိ ၂၅၇
ဥပဇ္ဇာယာ အန္တရဓာယတိ ၂၆၃
ဥပဂုတ္တေန မာရော ဗန္ဓော ၂၉၄
ဥပ ခါရိယံ ဒေါဏော ၃၂၄
ဥပနိက္ခေ ကဟာပဏံ ၃၂၄
ဥရသ္မာ ဇာတော ပုတ္တော ၂၅၆
ဦနဿ ပါရိပူရိယာ ၂၈၃
ဧကံ သမယံ ၃၁၈
ဧတဿ ပဟိဏေယျ ၂၈၈
ကညာယ ၁၃၆
ကဋ္ဌဿ တုဝံ မညေ ၂၈၄
ကဏ္ဍကံ မဒ္ဒတိ ၂၉၃
ကဏိယော ၂၄၇
ကဏိဋ္ဌော ၂၄၇
ကဏ္ဍာ ဂါဝိနံ သမ္ပန္နခီရတမာ ၃၁၅
ကဏ္ဍာ ဂါဝိသု သမ္ပန္နခီရတမာ ၃၁၅
ကတံ နော ကမ္မံ ၁၆၅
ကတံ မေ ပါပံ ၃၁၉
ကတံ ဝေါ ကမ္မံ ၁၆၅
ကတော မေ ကလျာဏော ၃၁၉
ကထံ ဗောဓယိတုံ ၂၂၄
ကဒလိသု ဂဇေ ရက္ခန္တိ ၃၂၃
ကနကမဿ ဟိရညသ္မာ ပတိ- ၂၅၇
ကနိယော ၂၄၇
ကနိဋ္ဌော ၂၄၇
ကပ္ပတိ သမဏာနံ ၂၈၈
ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ ၂၇၃
ကလိဂ်ရဿ တုဝံ မညေ ၂၈၄
ကသ္မာ ဟေတုနာ ၂၇၀
ကသ္မာ နု တုမ္ဖံ ဒဟရာ- ၂၇၀
ကသ္မာ ဣဓေဝ မရဏံ ၂၇၀
ကာ ဥသူယာ ဝိဇာနတံ ၂၇၈
ကာကေ ရက္ခန္တိ တဏ္ဍုလာ ၂၆၂
ကာဏံ ပဿတိ ၃၀၄
ကာယေန ကမ္မံ ကရောတိ ၃၀၁
ကာရုည် ၂၄၅
ကိစ္ဆာ မုစ္စန္တိ ၂၇၃
ကိန္နုခေါ အဟံ တဿ သုခဿ ၃၂၀
ကိမတ္ထော မေ ဗုဒ္ဓေန ၂၈၈
ကိဿ ဟေတုနာ ၂၇၀
ကိဝ ဒူရော ဣတော နဋ္ဌကာရ- ၂၆၄

http://www.dhammadownload.com

ကုဋ္ဌရော ဒန္ဆေသု ဟညတေ ၃၂၁
ကုတော အာဂတောသိ တွံ ၂၂၄
ကုဒါလေန ပထဝီ ခဏတိ ၂၉၂
ကုသလံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
ကုသလာ နစ္စဂီတာသု ၃၁၉
ကုသလော တွံ ရထဿ ၃၁၉
ကေန ဟေတုနာ ၂၃၀
ကော တံ နိန္ဒိတု မရဟတိ ၂၂၄
ကောဓဃတိ ဒေဝဒတ္တဿ ၂၃၈
ကောသံ သဗ္ဗာယတိ ၃၀၈
ကောသာ ဝိဗ္ဘတိ ကုဋ္ဌရံ ၂၅၈
ကောသလ္လံ ၂၄၅
ကျာဟံ အယျာနံ အပရဇ္ဈာမိ ၂၃၉
ကျာဟံ အယျေ အပရဇ္ဈာမိ ၂၃၉
ကွ ဂတောသိ တွံ ၂၂၄
ခေတ္တဿ ပဘူ ၂၈၈
ဂဂိယံ ယောသော တိဋ္ဌတိ ၂၉၀
ဂဒြဘံ တုဝံ မညေ ၂၈၄
ဂန္ဓိရေ ဩဒကန္တိကေ ၃၁၄
ဂရုဠေန ဟတော နာဂေါ ၂၉၄
ဂါမာ အပေန္တိ မုနယော ၂၅၃
ဂါမမ္ဟာ ဝသလမ္ဟာ ၂၆၉
ဂါမဿ ပါဒေန ၂၈၆
ဂါမံ ပါဒေန ၂၈၆
ဂါဝံ ဟနတိ ၃၀၈
ဂုဏာဝန္တေ ပဿန္တိ ဇနာ ၁၄၅
ဂုဏာဝံ စိတ္တံ တိဋ္ဌတိ ၁၄၃
ဂုဏိယော ၂၄၉
ဂုဏိဒ္ဓော ၂၄၉
ဂေဏ္ဍော တရမာနာနံ (ဂါထာ) ၁၀၁
ဂေဏာနံ သာမီ ၃၁၄
ဂေါတ္တေန ဂေါတမော နာထော ၃၀၅
ဂေါသု ဒုယ္ဟမာနေသု ၃၂၃
ဃဋံ ကရောတိ ၃၀၈
ဃတမဿ တေလဿာ ပတိ ၂၅၃
စက္ခုံ ဇနဿ ဒဿနာယ ၂၇၉
စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ ၂၉၂
စာဂါယ ဝိပုလံ ဓနံ ၂၇၂
စောရံ ယာတေတိ ၃၀၈
စောရာ ဘယံ ဇာယတေ ၂၅၃
ဆတ္တံ ကရောတိ ၂၉၃
ဆန္နဝုတီနံ ပါသဏ္ဍာနံ ဓမ္မာနံ ၂၆၈
ဇလေသု ဒီဃံ တိဋ္ဌတိ ၂၉၀
ဇိဏ္ဏံ ဝေ ရာဇရထာ (ဂါထာ) ၁၉၆
ဇေဋ္ဌော ၂၄၆
ဇေတဝနေ အန္ဓရဓာယတိ ၂၆၃
ဇေယျော ၂၄၆
ဉာဏေန ပသီဒိတော ၃၂၅
ဉာဏသ္မိံ ဝါ ပသီဒိတော ၃၂၅
ဉာဏေန ဉဿုဏ္ဏော ၃၂၅
ဉာဏသ္မိံ ဝါ ဉဿုဏ္ဏော ၃၂၅
တံ ခေါပန ဘဝန္တံ ဂေါတမံ ၃၁၀
တဏ္ဍုလံ ပစတိ ၃၀၈
တပသာ ဥတ္တမော ၃၀၅
တဝ သိလာယတေ ၂၃၃
တဿ ကုဗ္ဗ မဟာဝိရ ၂၃၈
တဿ ဖာသုဝိဟာရာယ ၂၈၈
တဿ ဘိက္ခုနော ဇနော ၂၈၁
တဿ ဘိက္ခုနော ပဋိဝိသော ၂၉၃
တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တော ၂၉၃
တဿ ဘိက္ခုနော စီဝရံ ၂၉၃
တဿ မေ သဏ္ဌော ပါတု- ၂၈၅

http://www.dhammadownload.com

တဿ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော	၃၂၀	ဓမ္မဿ သိလာယတေ	၂၇၇
တိတ္ထိယာ သမဏာနံ	၂၇၈	ဓမ္မေန ဝသတိ	၃၀၃
တိလေသု တေလံ	၂၉၀	နဂရာ နိဂ္ဂတော ရာဇာ	၂၅၃
တုဋ္ဌော သို့ ဝေါ	၁၆၁	နဂရဿ ပါဒေန	၂၈၆
တုယ့် သပတေ	၂၇၇	နဂရံ ပါဒေန	၂၈၆
တုယ့ဥဿ အာဝိ ကရောမိ	၂၈၇	နဇ္ဇော သန္ဓန္တိ	၁၂၄
တေန ကာလေန	၃၀၄	နဇ္ဇာ ကတံ တရဂိ	၁၂၄
တေန သမယေန	၃၀၄	နဇ္ဇာ နေရဥ္ဇရာယ တီရေ	၁၂၄
တေန ခေါပန သမယေန	၃၀၄	န တေ မုစ္စန္တိ မစ္စုနာ	၂၆၉
တေန ရညာ ကတံ	၁၅၅	နမော တေ ဗုဒ္ဓ ဝီရတ္ထု	၃၀၆
တေ ဘိက္ခူ နာနာ ကုလာ	၂၆၀	နမော ကရောဟိ နာဂဿ	၃၀၆
တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော	၂၈၀	န ဝုဒ္ဓိ နီလပီတာဒေါ(ဂါထာ)	၄၂၃
တွဥ္စ မံ နာဘိဘာသသိ	၃၁၈	နေဒိယော	၂၄၇
ထောကာ မုစ္စန္တိ	၂၇၃	နေဒိဋ္ဌော	၂၄၇
ဒတ္တေန ဝီဟိ လုနာတိ	၂၉၂	နေပုည်	၂၄၉
ဒဒါမိ တေ ဂါမဝရာနိ ပဥ္စ	၁၆၂	ပညာယ ဝိမုတ္တိ	၂၇၂
ဒဒါဟိ မေ ဂါမဝရံ	၁၆၂	ပဋိဝေဒယာမိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ	၂၈၃
ဒါတာ ဟောတိ သမဏဿဝါ	၃၀၅	ပဋိဝေဒယာမိ တေ မဟာရာဇ	၂၈၃
ဒီဃသော နဝ ဝိဒတ္ထိယော	၂၇၀	ပဏ္ဍိစ္စံ	၂၄၅
ဒီပိ စမ္မေသု ဟညတေ	၃၂၁	ပတ္တေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ	၃၂၁
ဒုဇ္ဇနာ ဂုဏဝန္တာနံ ဥသူယန္တိ	၂၇၈	ပထိကာနံ ဓာဝန္တော	၃၁၅
ဒုဒ္ဓါသု အာဂတော	၃၂၃	ပထိကေသု ဓာဝန္တော	၃၁၅
ဒုဟယတိ ဒိသာနံ မေယော	၂၇၈	ပထေသု ဂစ္ဆန္တိ	၃၂၁
ဒေဝဒတ္တဿ သုဝဏ္ဏစ္ဆတ္တံ	၂၇၅	ပဗ္ဗဇိတမနု ပဗ္ဗဇိသု	၃၁၀
ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ	၂၇၈	ပဗ္ဗတာ သက်မေယျ	၂၆၆
ဒေသေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ	၂၈၈	ပရိမုတ္တော ဒုက္ခသ္မာတိ	၂၆၉
ဒေသဿ ပဘူ အယံ ရာဇာ	၂၈၈	ပရိယက်ေ ရာဇာ သေတိ	၂၉၀
ဓမ္မံ သုဏာတိ	၃၀၈	ပဟာယ ဝေါ ဘိက္ခဝေ	၁၆၁
ဓမ္မမက္ခာသိ ဘဂဝါ	၁၁၄	ပဿေယျ တံ ဝဿသတံ	၁၆၄
ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ	၁၆၁	ပါသာဒါ သက်မေယျ	၂၆၆
ဓမ္မံ ဝေါ ဒေသေဿာမိ	၂၈၇	ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ	၂၆၉

http://www.dhammadownload.com

ပါဒေန ခတ္တော ၃၀၄
ပါဒေန ဝါ ပါဒါရဟေနဝါ ၁၃၀
ပါပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ ၃၀၆
ပါပသို့ ရမတိ မနော ၃၂၄
ပိဋ္ဌိယာ ခုဒ္ဓော ၃၀၄
ပုကော်ကိလော ၁၀၄
ပုဗ္ဗေဝ သမ္မောဓာ ၂၇၁
ပုညာယ သုဂတိ ယန္တိ ၂၇၂
ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ၃၁၈
ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဂတော ၃၂၃
ပုမ္ဘာဝေါ ၁၀၄
ပုရိသော ပုရိသံ ၃၁၁
ပုလ္လိင် ၁၀၄
ဖရသုနာ ရုက္ခံ ဆိန္နတိ ၂၉၂
ဗန္ဓုမဿ ရညော သုကိ် ၁၁၉
ဗန္ဓုမတော ရညော ဝါ သုကိ် ၁၁၉
ဗဟူပကာရာ ဘန္တေ မဟာပဇာ- ၂၈၈
ဗဟူပကာရာ ဘိက္ခဝေ မာတာ- ၂၈၈
ဗာဟုဿစ္စံ ၂၄၅
ဗုဒ္ဓံ ပူဇေတိ ၃၀၈
ဗုဒ္ဓသွာ ပရာဇေန္တိ အညတိတ္ထိယာ ၂၅၅
ဗုဒ္ဓဿ သိလာယတေ ၂၇၇
ဗုဒ္ဓဿ အညတိတ္ထိယာ ဝိဟာယန္တိ ၂၇၈
ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထာယ, ဓမ္မဿ ၂၈၃
ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ ၃၀၅
ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ၁၂၇
ဗုဒ္ဓေန ဇိတော မာရော ၂၉၄
ဘဂဝတိ ပြဟွစရိယံ ၃၁၄
ဘဂဝါ ဘိက္ခူ ဇေတဝေါစ ၂၈၀
ဘတော ရညော ပုတ္တော ၃၂၈
ဘဒ္ဒံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
ဘယာ မုစ္စတိ သော နရော ၃၀၆
ဘာယာမိ ယောရဝိသဿ ၃၂၀
ဘိက္ခု ဇနံ ဓမ္မံ သာဝေတိ ၂၈၁
ဘိက္ခုသံယဿ ပဘူ အယံ ဘဂဝါ ၂၈၈
ဘိက္ခုဿ ဘုဉ္ဇန္တဿ ပါနိယေနဝါ ၂၇၇
ဘိက္ခုနံ ဖာသုဝိဟာရာယ ၂၈၃
ဘိက္ခုနံ ဒတွာ သကေဟိ ၁၁၄
ဘိက္ခုသု ဘောဇိယမာနေသု ၃၂၃
ဘိယျောသော မတ္တာယ ၂၈၇
ဘိတော စတုန္နံ အာသီဝိသာနံ ၃၂၀
ဘုတ္တေသု အာဂတော ၃၂၃
ဘူမိသု မနုဿာ စရန္တိ ၂၉၀
ဘူမိတော နိဂ္ဂတော ရသော ၂၅၆
မဇ္ဈိမဿ ပုရိသဿ အဓုတေင္- ၂၇၀
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန ၃၀၁
မနုဿာနံ ခတ္တိယော ၃၁၅
မနုဿေသု ခတ္တိယော ၃၁၅
မမံ ဒိယတေ ၁၄၃
မမ သိလာယတေ ၂၇၇
မယ္ဟ သပတေ ၂၇၇
မဟတာ ဘိက္ခုသံယေန ၃၀၁
မာတရာစ ပိတရာစ အန္တရဓာ- ၂၆၃
မာတိတောစ ပိတိတောစ သုဒ္ဓါ ၂၆၉
မာ နော အဇ္ဇ ဝိကန္တိသု ၁၆၁
မာ ရဋ္ဌ ဝိနသ ၂၇၈
မာသသွာ ဘုဉ္ဇတိ ဘောဇနံ ၂၅၈
မာသံ မံသောဒနံ ဘုဉ္ဇတိ ၃၀၈
မာသံ သဇ္ဈာယတိ ၃၀၈
မုတ္တောသွိ မာရပန္ဒနာ ၂၆၉
မူလာယ ပဋိကသေယျ ၂၈၆
မူလံ ပဋိကသေယျ ၂၈၆

http://www.dhammadownload.com

မေမိယော ၂၄၉
မေမိဌော ၂၄၉
ယက္ခေန ဒိန္နော ဝရော ၃၀၂
ယတော ခေမံ ၂၆၇
ယတော အသောသုံ ဘဂဝန္တံ ၂၆၇
ယတော ပဇာပတရောဝါ ၂၆၈
ယတော ဣစ္ဆာမိ ဘဒ္ဒန္တသ ၂၇၈
ယတောဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ၂၆၁
ယတော သရာမိ အတ္တာနံ ၂၆၁
ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတံ ၂၆၁
ယတ္ထာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ ၂၆၁
ယထာ နော ဘဂဝါ ၂၈၈
ယဝါ ပဋိသေဓေန္တိ ဂါဝေါ ၂၆၂
ယေန ကာလေန ၃၀၄
ယေန သမယေန ၃၀၄
ယောဇနံ ဒိယော ပဋတော ၃၀၈
ယောဇနံ ဝနရာဇိ ၃၀၈
ယော ဝေဒေတိ သကတ္တာ(ဂါထာ) ၂၈၂
ယော ဝေါ အာနန္ဒ ၃၁၉
ရညာ ဟတော ပေါသော ၃၀၂
ရညော သူဒါ မဟာနသေ ၁၆၁
ရညံ ရာဇုနံ ဣဒံ ရဋ္ဌံ ၁၅၅
ရထံ ကရောတိ ၂၉၃/၃၀၈
ရုက္ခိတာ မာတုဇာ ၂၆၀
ရာဇိနိ သီလံ တိဋ္ဌတိ ၁၅၆
ရိတေ သဒ္ဓမ္မာ ၂၆၀
ရုစိမံ ပုပ္ဖံ ဝိရောစတိ ၁၄၇
ရုဒတော ဒါရကဿ ပဋဇိ ၃၁၆
ရုဒန္တသ္မိံ ဒါရကေ ပဋဇိ ၃၁၆
ရူပံ ပဿတိ ၂၉၃
လောကာနုကမ္ပာယ ၂၈၃
လောဘနိယေဟိ ဓမ္မေဟိ သုဒ္ဓါ ၂၆၉
ဝဇေ ဂါဝေါ ဒုဟန္တိ ၂၉၀
ဝဏ္ဏဝန္တံ အဂန္ဓကံ ၁၄၇
ဝနေ ဟတ္ထိနော စရန္တိ ၂၉၀
ဝါစံ ဘာသတိ ၃၀၈
ဝါသိယာ ကဋ္ဌံ တစ္ဆတိ ၂၉၂
ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ၂၇၀
ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ၂၇၀
ဝိဇ္ဇာယ ဝသတိ ၃၀၃
ဝိနာပိ ဂဂ္ဂေန ၃၀၁
ဝိနာ သဒ္ဓမ္မာ ၂၆၀
ဝိဝိတ္တော ပါပကာ ဓမ္မာ ၂၇၀
ဝိဟာယော လုနာတိ ၃၀၈
ဝေပုလ္လံ ၂၄၅
သံယဿ သိလာဃတေ ၂၇၇
သံယေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ၃၂၂
သံယေ ဂေါတမိ ဒေဟိ ၃၂၂
သံယေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ၃၂၂
သံဝစ္ဆရေ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ ၃၀၈
သံဝိဘဇေထ နော ရဇ္ဇေန ၁၆၁
သက် ဉပဇ္ဈာယဿ သိလာဃတေ ၂၇၇
သက္ကမန္ဒာတု ဣဂ် ၂၀၈
သက္ကာရေန ဝသတိ ၃၀၃
သဂ္ဂဿ ဂမနေန ၂၈၆
သစေ မံ သမဏော ဂေါတမော ၃၁၈
သတသ္မာ ဗန္ဓော နရော ၂၇၁
သတေန ဗန္ဓော နရော ရညာ ၂၇၁
သတ္တု ဓမ္မော (ဂါထာ) ၁၉၆
သတိယော ၂၄၉
သတိဌော ၂၄၉
သန္တေဟိ ပူဇိတော ဘဂဝါ ၁၉၆

http://www.dhammadownload.com

သတ္တံ ကရောတိ ၃၀၈
သတ္ထာ နော ဘဂဝါ အနုပ္ပတ္တော ၁၆၁
သတ္ထေန ကမ္မံ ကရောတိ ၂၉၂
သဒ္ဒံ သုဏာတိ ၂၉၃
သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ ၃၂၀
သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော ၃၂၀
သဗ္ဗေ သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ ၁၄၅
သဋ္ဌိရေဝ သမာသေထ (ဂါထာ) ၁၉၅
သမဏဿ စီဝရံ ဒဒါတိ ၂၇၅
သမဏဿ ရောစတေ သဒ္ဓံ ၂၇၅
သမိဒ္ဓါနံ ပိဟယန္တိ ဒလိဒ္ဓါ ၂၇၈
သမီပံ ဂါမာ ၂၆၅
သမီပံ သဒ္ဓမ္မာ ၂၆၅
သဟာပိ ဂဂ္ဂေန ၃၀၁
သဟာသာ ကမ္မဿ ကတ္တာရော ၃၂၀
သဟဿေန သမံ မိတာ ၃၀၁
သရဗံ ရမဏီယာ နဒီ ၃၀၈
သာမိယော ၂၄၇
သာမိဒ္ဒော ၂၄၇
သာဓု သမ္မုတိ မေ တဿ ၂၈၆
သာမည် ၂၄၅
သာမာ နာရီနံ ဒဿနီယတမာ ၃၁၅
သာမာ နာရီသု ဒဿနီယတမာ ၃၁၅
သာယန္ဟသမယေ အာဂတော ၃၂၃
သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ ဇေတဝနေ ၂၉၀
သီလဝန္တဿ ဘာယိနော ၁၄၅
သီလဝတော ဘာယိနော ၁၄၅
သုခံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
သုခေတ္တေသု ဗြဟ္မစာရိသု ၁၁၄
သုန္ဒရာဝုသော ဣမေ အာဇီ- ၃၂၁
သုဝဏ္ဏံ တေ ဓာရယတေ ၂၇၇
သုဝဏ္ဏံ ဝိယ တံ မညေ ၂၈၄
သုဝဏ္ဏေန အဘိရူပေါ ၃၀၅
သေယျော မေ အတ္ထော ၂၈၈
သေယျော ၂၄၆
သေဋ္ဌော ၂၄၆
သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ ၂၉၂
သောတ္ထိ ပဇာနံ ၃၀၆
သော ပုရိသော-- ၂၉၅
သောဟဋ္ဌံ ၂၄၅
သွာဂတံ တေ မဟာဝိရ ၉၂
သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ ၃၀၆
သွာဂတံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
ဟတ္ထိက္ခန္ဓာ သင်္ကမေယျ ၂၆၆
ဟတ္ထေန ကုဏီ ၃၀၄
ဟတ္ထေသု ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ ၃၂၁
ဟဒုတေ တုယ္ဟမေဝ ၂၇၇
ဟဒုတေ မယ္ဟမေဝ ၂၇၇
ဟိတံ ဘဝတော ဟောတု ၂၈၆
ဟိမဝတာ ပဘဝန္တိ မဟာ- ၃၅၅

အစ်ဓွဉ်းတျမ်းဒ်သာ ပါဝင်၍ ရှေဝသိဒ္ဓိ-ဒ် မပါဝင်သော သုတ်များ-၁။ သောဝါ၊ ၂။ သိဂ္ဂတ္တိပုမနပုံသကသဆီ၊ ၃။သမာသေစ ဝိဘာသာ၊ ၄။ ကာလေ၊ (တ္ထဒ်တ်) ၅။ ဒ်ာ်ဆွေ နိဂ္ဂဟီတဉ္စ၊ (ဥဏာဒိ) ၆။ အရဟသဏ္ဌာဒီဟိ တုံ၊ ၇။ သစဇာနံ ကဂါ ဏာနု ပန္ဒေ-သုတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

http://www.dhammadownload.com

သမာသ်အမည်နှင့် သမာသ်ဝိဂ္ဂဟများ

သမာသ်အတွက် ဆိုင်ရာ မေးခွန်းပုစ္ဆာများကို လေ့လာနိုင်ရန် အနည်းငယ် ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။ ဤကဏ္ဍ-၌ သမာသ်ပုံစံနှင့် သမာသ်အမည်မျှကိုသာ ပြထားပါသည်။ ဝိဂ္ဂဟ (ဝိဂြိဟ်) များကို စာမျက်နှာဖြင့် ညွှန်ပြလိုက်ပါသည်။

အဗျယီဘောသမာသ်ပုံစံများကို ဂိုဏ်းစဉ်ခိုင်းပါက "ဥပနဂရံ"-နှင့် အတူရှုပ်စဉ်ပါ။ ဒဒ္ဒရိဋ္ဌိမံ-စသော ဒွန်သမာသ်ပုံစံများကို ဂိုဏ်စဉ်ခိုင်းပါက "စက္ခုသောတံ"နှင့် နည်းတူ ရှုပ်စဉ်ပါ။

မေး ။ ။ ယာဝဇီဝံ၊ ဒဒ္ဒရိဋ္ဌိမံ-တို့ကို သမာသဝါကျ ခင်းပြ၍ သမာသ်အမည်ပေးပါ

ဖြေ ။ ။ ဇီဝဿ ယတ္တကော ပရိစ္ဆေဒေါ ယာဝဇီဝံ၊ (၃၃၄)အဗျယီဘောသမာသ်ဖြစ်ပါသည်။ ဒဒ္ဒရိစ ဒိဋ္ဌိမောစ ဒဒ္ဒရိဋ္ဌိမံ၊ (၃၄၁) ဒွန်သမာသ်ဖြစ်ပါသည်။

အဇ္ဇေဋ္ဌက် (ဒွန်) ၃၄၄
အဇ္ဈောပါသာဒံ (အဗျယီဘော) ၃၃၅
အဒသဂဝံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အဓိကုမာရိ (အဗျယီဘော) ၃၃၈
အဓိစိတ္တံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
အဓိတ္ထိ [ဣတ္ထိသု အဓိကိစ္စ ပဝတ္တတိ ကထာ ဣတိ အဓိတ္ထိ] (အဗျယီဘော) ၄၀၁
အနန္တဉာဏော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၆၈
အနရိယော (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၀
အနသ္သော (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၀
အနိဿရော (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၀
အပဒ္ဓဂဝံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အပဒ္ဓပူလိ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အပဒ္ဓဝဿံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အပါယဂတော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
အပြာဟ္မဏော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အဘိက္ခု (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အမတန္ဓရော (တပ္ပုရိသ်) ၃၃၂
အမိတယနသရိရော ၃၆၉
အမိတဗလပရက္ကမဒုတိ ၃၆၄
အမိတဗလပရက္ကမပတ္တော ၃၆၉
အဝဿလော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၁
အဿတ္ထဂေါဓဝရံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၀
အဿတ္ထကပိတနံ (ဒွန်) ၃၄၄
အသိစမ္မံ (ဒွန်) ၃၄၁
အဟိနကုလံ (ဒွန်) ၃၄၂
အာဂတသမဏော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၅၃
အာဂန္တုကဘတ္တံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
ဣတ္ထိပုမံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဣသရုဂတံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
ဥပကုဇ္ဇံ (အဗျယီဘော) ၃၉၈
ဥပဂင်္ဂံ (အဗျယီဘော) ၃၃၈
ဥပနဂရံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
ဥပမဏ္ဍိကံ (အဗျယီဘော) ၃၃၈
ဥပဝဓု (အဗျယီဘော) ၃၃၈

http://www.dhammadownload.com

ဥပသရဒ် (အဗျယီဘော) ၃၉၃
ဥသီရဗီရက် (ဒွန်) ၃၄၄
ကောဒသ [ကေဋ္ဌ ဒသစ ကောဒသ (ဒွန်) ကေန အဓိကာ ဒသ ကောဒသ (တပ္ပုရိသ်)]
ကောရသ [ကေဋ္ဌ ဒသစ ကောရသ (ဒွန်) ကေန အဓိကာ ဒသ ကောရသ (တပ္ပုရိသ်)]
ကဏ္ဌသပ္ပေါ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၄၇
ကဏ္ဌသုက္ကံ (ဒွန်) ၃၄၅
ကထိနဒုဿံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
ကဒန္ဓံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၁
ကဒသနံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၁
ကလျာဏဘရိယော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၈၄
ကာကောလူကံ (ဒွန်) ၃၄၂
ကာပုပ္ပံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၂
ကာပုရိသာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၂
ကာလဝဏ်ံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၂
ကာသိကောသလံ (ဒွန်) ၃၄၅
ကိဋ္ဌသရိသပံ (ဒွန်) ၃၄၂
ကုဂန္ဓီ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၃
ကုဂေဟာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုဇနာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုဇ္ဈကိဝိလ္လိကံ (ဒွန်) ၃၄၂
ကုဒါရာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုဒါသာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုပုတ္တာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုဝတ္တာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၁
ကုဝေရဝါသဝါ (ဒွန်) ၃၇၉
ခတ္တိယကညာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၄၇
ခတ္တိယကုမာရိကာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၆
ခတ္တိယဗန္ဓုဂါရိကာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၆
ဂါန္ဓိဝဓန္ဓာ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၈
ဂီတဝါဒိတံ (ဒွန်) ၃၄၁
စက္ခုဘူတော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၅၉
စက္ခုသောတံ (ဒွန်) ၃၄၁
စတုဒ္ဒိသံ (ဒိဂု) ၃၃၉
စတုဒ္ဒိသော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၆၈
စတုဒ္ဒသ [စတ္တာရောစ ဒသစ စတုဒ္ဒသ (ဒွန်) စတူဟိ အဓိကာ ဒသ စတုဒ္ဒသ (တပ္ပုရိသ်)
စန္ဒိမသူရိယာ (ဒွန်) ၃၇၈
စုမ္ဗတကူဋော ၃၆၃
စောရဘယံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
ဆတ္တုပါဟနံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဆဝိမံသလောဟိတံ (ဒွန်) ၃၄၁
ဆိန္နဟတ္ထော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၅၇
ဇာနိပတိ (ဒွန်) ၃၉၇
ဇိတိန္ဒြိယော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၅၇
ဇိဝိတိန္ဒြိယံ [ဇိဝိတမေဝ ဣန္ဒြိယံ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ] (ကမ္မဓာရဲ) ၃၂၈
ဆံသမကသံ (ဒွန်) ၃၄၂
တိကစတုက္ကံ (ဒွန်) ၃၄၂
တိဒဏ္ဍံ (ဒိဂု) ၃၃၉
တိနယနံ (ဒိဂု) ၃၃၉
တိဖလံ (ဒိဂု) ၃၅၀
တိမလံ (ဒိဂု) ၃၅၀
တိရောကုဋ္ဋံ [ကုဋ္ဋသ ပရဘာဇဂါ တိရောကုဋ္ဋံ] (အဗျယီဘော) ၃၉၈
တိရောပဗ္ဗတံ(အဗျယီဘော) ၃၃၄

http://www.dhammadownload.com

တိရောပါကာရံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
တိလောကံ (ဒိဂု) ၃၃၉
တိသိဂီ (ဒိဂု) ၃၃၉
တုဒံပတိ (ဒွန်) ၃၉၇
တေရသ [တယောစ ဒသစ တေရသ (ဒွန်)၊ တီဟိ အဓိကာ ဒသ တေရသ (တပ္ပုရိသ်)
ဒဒ္ဒရိဒ္ဓိဏ္ဍိမံ (ဒွန်) ၃၄၁
ဒသဗလော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၆၈
ဒါသိဒါသံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဒိန္နသုဏ်ော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၅၇
ဒီဃဇယ်ော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၈၄
ဒီဃမရျိမံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဒီပက်ရော (တပ္ပုရိသ်) ၃၃၂
ဒုဂန္ဓိ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၃
ဒေဝရာဇော (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၃
ဒေဝသခေါ (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၃
ဒွါဒသ [ဒွေစ ဒသစ ဒွါဒသ (ဒွန်) ဒွီဟိ အဓိကာ ဒသ ဒွါဒသ(တပ်)
ဓညရာသိ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
ဓနုကလာပံ (ဒွန်) ၃၄၁
နာနာဒုမပတိတပုပ္ပ ၃၆၁
နာနာမုသလဖာလပဗ္ဗတ ၃၇၄
နာနာရုက္ခတိဏပတိတ- ၃၇၂
နိဂ္ဂတဇနော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၅၇
နိဂြောဓပရိမဏ္ဍလော ၃၅၈
နိဒ္ဒရထံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
နိမ္မကသံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
နီလုပ္ပလံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၄၇
ပဉ္စဂဝံ (ဒိဂု) ၃၉၃
ပဉ္စစက္ခု (ဗဟုဗ္ဗီဟိ)
ပဉ္စဒသ [ပဉ္စစ ဒသစ ပဉ္စဒသ (ဒွန်) ပဉ္စဟိ အဓိကာ ဒသ ပဉ္စဒသ၊ (တပ္ပုရိသ်)
ပဉ္စာဟံ (ဒိဂု) ၃၉၃
ပဉ္စိန္ဒြိယံ (ဒိဂု) ၃၃၉
ပစ္စက္ခဓမ္မာ (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၃
ပတ္တစီဝရံ (ဒွန်) ၃၄၂
ပတိသောတံ (အဗျယီဘော) ၃၃၅
ပဘက်ရော (တပ္ပုရိသ်) ၃၃၂
ပဟူတပညော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၈၄
ပီဏဂဏ္ဍဝဒနထနူရု- ၃၆၅
ပီဏောရက္ခံသဗာဟု ၃၆၄
ပူတိဂန္ဓိ [ပူတိနော ဂန္ဓော ပူတိဂန္ဓိ၊ (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်)၊ ပူတိဇဝ ဂန္ဓော ပူတိဂန္ဓိ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၆
ဖာလပါစနံ (ဒွန်) ၃၄၁
ဗဟုကတ္တုကော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၃
ဗဟုကန္တိကော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၆
ဗဟုနဒိကော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၃
ဗဟုနာရိကော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၉၆
ဗိဋ္ဌာရမူသိကံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဗျာလမ္မမ္မုဓရဗိန္ဒု-- ၃၆၂
ဗြဟ္မသ်ရော (ဗဟုဗ္ဗီဟိ) ၃၅၉
ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ (ဒွန်) ၃၇၉
ဗြာဟ္မဏဒါရိကာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၄၇
ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဒါရိကာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၆
ဗြာဟ္မဏဗန္ဓုဘရိယာ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၄
ဘူမိဂတော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
မတ္တဘမရဂဏစုမ္ဗိတ ၃၇၀

http://www.dhammadownload.com

မဟာဒွန် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာပွလ် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာဒွလ် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာဿယ် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာဂဟပတိကော (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာဒေဝီ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာဓနံ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာနဒီ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာနာဂေါ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာပဒုမဝံန် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာပုရိသော (ကမ္မဓာရဲ) ၃၄၇
မဟာဗလ် (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာမဏိ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မဟာယသော (ကမ္မဓာရဲ) ၃၈၂
မုခနာသိကံ (ဒွန်) ၃၄၁
မေထုနာပေတော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
မေဓက်ရော (တပ္ပုရိသ်) ၃၃၂
ယထာဝုဒ်ံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
ယမဝရ္ဏာ (ဒွန်) ၃၇၉
ယာဝဇီဝံ (အဗျယီဘော) ၃၃၄
ယုဂနဒ်လ် (ဒွန်) ၃၄၁
ရထပတ္တိကံ (ဒွန်) ၃၄၁
ရာဇပုတ္တော ၂ရညော ပုတ္တော ရာဇ-ပုတ္တော (ဆဋ္ဌီတပ္ပုရိသ်) ရာဇ-ပုတ္တာနံ သမူဟော ရာဇပုတ္တော (သမူဟတဒ္ဓိတ်) ၃၅၃
ရာဇပုရိသော ၃၃၄
ရူပသညာ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
လောဟိတစန္ဒနံ (ဒွန်) ၃၄၇
ဝါသိတသခေါ ၃၆၁
ဝိဇ္ဇာစရဏံ (ဒွန်) ၃၄၂
ဝိမုခေါ (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၃
ဝိသာလက္ခော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၉၃
ဝေနရထကာရံ (ဒွန်) ၃၄၂
သခ်ပဏဝံ (ဒွန်) ၃၄၁
သံယဒ္ဓိတစရဏော ၃၆၇
သံသာရဒုက္ခံ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
သတ္တဂေါဓဝံရံ (ဒိဂု) ၃၅၀
သတ္တာဟံ (ဒိဂု) ၃၉၃
သမုန္နသဿော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၅၃
သဗ္ဗရတ္တိသောဘကော (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
သမဏဗြာဟ္မဏာ (ဒွန်) ၃၅၈
သမထဝိပဿနံ (ဒွန်) ၃၄၂
သယံပတိတပဏ္ဏ- ၃၆၀
သလ္လဝိဒ္ဓေါ (တပ္ပုရိသ်) ၃၅၃
သာကုဏိကမာဂဝိကံ (ဒွန်) ၃၄၂
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ (ဒွန်) ၃၇၉
သာလိယဝံ (ဒွန်) ၃၄၅
သာဝတ္ထာနဝဂံ (ဒွန်) ၃၄၅
သီလပညာဏံ (ဒွန်) ၃၄၂
သုဂန္ဓီ (ကမ္မဓာရဲ) ၃၉၃
သုရဘိဂန္ဓီ (တပ္ပုရိသ်) ၃၉၃
သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော (ဗဟုဗ္ဗိဟိ) ၃၅၉
သောဠသ ၂ဆစ ဒသစ သောဠသ (ဒွန်) ဆဟိ အဓိကာ ဒသ သောဠသ၊ (တပ္ပုရိသ်သမာသ်)
ဟတ္ထိအာသံ (ဒွန်) ၃၄၁
ဟိရညသုဝဏ္ဏံ (ဒွန်) ၃၄၅
ဟီနပဏီတံ (ဒွန်) ၃၄၅

http://www.dhammadownload.com

တဒ္ဓိတ် ဝိဂ္ဂဟနှင့် ပုဒ်, အနက်(ပစ္စယတ္ထ) ပစ္စည်း, ခွဲပုံ

ပဒ=ပုဒ်, ပစ္စယတ္ထ=ပစ္စည်းအနက်(တဒ္ဓိတ်အမည်) ပစ္စယ=ပစ္စည်း
ပစ္စယဝိဓိ=ပစ္စည်းသက်သောသုတ်

အက္ခိကော-ကား အက္ခပုဒ်+ဒိဗ္ဗတိအနက် (ဝါ) ဒိဗ္ဗတိ တဒ္ဓိတ်+ဏိကပစ္စည်း+တမဓိတေ တေန+၃၅၁-သုတ်။

အဂ္ဂိဝေဿာနီ၊ အဂ္ဂိဝေဿာနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာနံ (အဂ္ဂိဝေဿ+အပစ္စ+ဏိက+သုတ်-၃၄၅)

အဂ္ဂိဝေဿာယနီ၊ အဂ္ဂိဝေဿာယနော၊ အဂ္ဂိဝေဿာယနံ (အဂ္ဂိဝေဿ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)

အင်္ဂမာဂဓိကာ (အင်္ဂမဂဓ+အာဂတ+ဏိက+၄၀၅၊ပစ္စယဝိဓိသုတ်-၃၅၁)

အင်္ဂဝိဇ္ဇော (အင်္ဂဝိဇ္ဇာ+အဓိတေ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

အင်္ဂုလိကော (အင်္ဂုလ+ဝဟတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)

အညထတ္ထာ (အည+ပကာရ+ထတ္ထာ+သုတ်-၃၉၈)

အညထာ (အည+ပကာရ+ထာ+၃၉၈)

အဌမော (အဌ+ပူရဏ+မ+ ၃၇၃)

အန္တိကော (အန္တ+နိယုတ္တ+ဏ္ဍက+၃၅၃)

အန္တိမော [အန္တေ နိယုတ္တော အန္တိမော၊ (အန္တ+နိယုတ္တ+ဏ္ဍမ+၃၅၃) အန္တေ ဇာတော အန္တီမော (အန္တ+ဇာတ+ဏ္ဍမ+သုတ် ၃၅၃)

အန္တိယော (အန္တ+နိယုတ္တ+ဏ္ဍယ+၃၅၃)

အနရှဒ္ဓိ (အနရှဒ္ဓ+အပစ္စ+ဏိ+၃၄၇)

အနောဒရိကတ္တံ (အနောဒရိက+ဘာဝ+တ္တ+သုတ်-၃၆၀)

အန္ဓကိယော(အန္ဓ+နိယုတ္တ+ကိယ+၃၅၃

အမ္ဗဖလိကော (အမ္ဗဖလ+ဒိဗ္ဗတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

အဘိဇ္ဇာလု (အဘိဇ္ဇာ+တဗ္ဗဟုလ+အာလု+သုတ်-၃၅၉) [တနည်း] အဘိဇ္ဇာ+တပ္ပကတိ+အာလု)

အမစ္ဆရော (အမစ္ဆရ+အဿတ္ထိ+ဏ+သုတ်-၃၇၀)

အယောမယံ (အယ+ပကတ+မယ+သုတ်-၃၇၂)

အဿဇာတိယော (အဿဇာတိ+ဇာတ+ဏ္ဍယ+သုတ်-၃၅၃)

အဿယုဇော (အဿယုဇ+နိယုတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

အံသိကော (အံသ+ဝဟတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)

အဇ္ဇဝံ (ဥဇု+ဘာဝ+ဏ+၃၆၁/၄၀၂)

အာဏျံ (ဏ္ဍဏ+ဘာဝ+ဏျ+၄၀၂) ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား- ၃၆၀၊

အာတိသာရော (အတိသာရ+ဝိသယ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

အာပါယိကော (အပါယ+ဇာတ+ဏိက+၄၀၂/ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၅၁)

http://www.dhammadownload.com

အာဘိဝမ္ဘိကော (အဘိဝမ္ဘ+အဓိတော+ကိက+သုတ်-၃၅၁)
အာယသ္မာ (အာယု+အသတ္ထိ+မန္တ်+သုတ်-၃၇၁)
အာရိသျံ (ဣသိ+ဘာဝ+ဏျ+သုတ်-၄၀၂/ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၆၀)
အာရောဂျံ (အရောဂ+ဘာဝ+ဏျ+သုတ်-၃၆၀)
အာလသျံ (အလသ+ဘာဝ+ဏျ+၃၆၀
အာလေယျော (အလ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
အာသင်္ဃော (အာသင်္ဃိ+နိယုတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
အာဝသာလာနီ၊ အာဝသာလာနော၊ အာဝသာလာနံ (အဝသာလ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
အာဝသာလာယနီ၊ အာဝသာလာယနော၊ အာဝသာလာယနံ (အဝသာလ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)
အာဟေယျော (အဟိ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
ဣဋ္ဌကမယံ (ဣဋ္ဌက+ပကတ+မယ+သုတ်-၃၇၂)
ဣတရထတ္တာ (ဣတရ+ပကာရ +ထတ္တာ+သုတ်-၃၉၈)
ဣတရထာ (ဣတရ+ပကာရ+ထာ+သုတ်-၃၉၈)
ဣတ္ထံ (ဣမ+ပကာရ+ထံ+သုတ်-၃၉၉)
ဥပရိမော (ဥပရိ+ဇာတ+ဣမ+၃၅၃)
ဧကာဒသီ (ဧကာဒသ+ပူရဏ+ဤ+သုတ်-၃၇၅)
ဧကော (ဧက+ဝိဘာဂ+ဓာ+၃၉၇)
ဩဒနိကော (ဩဒန+ဝိက္ကယ+သန္တိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ဩပသိကော (ဥပသဒ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ကတ္တုကမ္မသာဓနော (ကတ္တု+ကမ္မ+သာဓန+သုတ်-၃၅၄

http://www.dhammadownload.com

ကပ္ပါနီ၊ ကပ္ပါနော၊ ကပ္ပါနံ (ကပ္ပ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
ကပ္ပါယနီ၊ ကပ္ပါယနော၊ ကပ္ပါယနံ (ကပ္ပ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
ကပိဌဖလိကော (ကပိဌဖလ+ဒိဗ္ဗတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ကပ္ပိ (ကပ္ပ+အပစ္စ+ဏိ+သုတ်-၃၄၇)
ကပ္ပိကော (ကပ္ပ+အဿတ္ထိ+ဣက+သုတ်-၃၅၃)
ကပ္ပိမော (ကပ္ပ+အဿတ္ထိ+ဣမ+၃၅၃)
ကပ္ပိယော(ကပ္ပ+အဿတ္ထိ+ဣယ+၃၅၃
ကမနိယံ (ကမန+ဌာန+ဣယ+၃၅၆)
ကာပေါတော (ကပေါတ+သမူဟ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ကာပိလဝတ္ထိကော (ကပိလဝတ္ထု+ဝသတိ+ဏိက [တနည်း] ကပိလဝတ္ထု+ဇာတ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)
ကာမေယျော (ကာမ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
ကာယိကံ (ကာယ+ကတ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ကာလိဂေါ (ကလိဂ်+ဇာတ+ဏ+၄၀၄) [တနည်း] ကလိဂ်+ဝသတိ+ဏ၊ [တနည်း] ကလိဂ်+ဣဿရ+ဏ)
ကာလေယျော (ကာလာ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
ကာသာဝံ (ကသာဝ+ရတ္တ+ဏ+၃၅၂)
ကိဏဏိကံ (ကိဏဏ+ကိတ+ဏ+၃၅၁
ကုဏ်ုမံ (ကုဏ်ုမ+ရတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂
ကုဋ္ဌာနီ၊ ကုဋ္ဌာနော၊ ကုဋ္ဌာနံ (ကုဋ္ဌ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
ကုဋ္ဌာယနီ၊ ကုဋ္ဌာယနော၊ ကုဋ္ဌာယနံ (ကုဋ္ဌ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
ကုဋ္ဌရော (ကုဋ္ဌ+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
ကုန္တေယျော (ကုန္တ+အပစ္စ+ဏေယျ+၄၀၀/ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၄၆)
ကုမ္ဘိကော (ကုမ္ဘ+အရဟတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ကုမ္ဘိကံ (ကုမ္ဘ+အဿ ပရိမာဏ+ဏိက [တနည်း] ကုမ္ဘ+ရာသိ+ဏိက+၃၅၁
ကုမ္ဘော (ကုမ္ဘ+ဝိသယ+ဏ+သုတ်-၃၅၂
ကောကိလော (ကောကိလ+သမူဟ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ကောသုမ္ဘံ (ကုသုမ္ဘ+ရတ္တ+ဏ+၃၅၂)
ခန္ဓိကော (ခန္ဓ+ဝဟတိ+ဏိက+၃၅၁)
ဂဂေ်ယျော (ဂဂ်ါ+အပစ္စ+ဏေယျ+၃၄၆
ဂစ္ဆာနီ၊ ဂစ္ဆာနော၊ ဂစ္ဆာနံ (ဂစ္ဆ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
ဂစ္ဆာယနီ၊ ဂစ္ဆာယနော+ဂစ္ဆာယနံ (ဂစ္ဆ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
ဂဏ္ဌိ (ဂဏ္ဌ+အပစ္စ+ဏိ+သုတ်-၃၄၇)
ဂန္ဓိကော (ဂန္ဓ+အဿ ဘဏ္ဍ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ဂမနိယံ (ဂမန+ဌာန+ဣယ+၃၅၆)
ဂါမတာ (ဂါမ+သမူဟ+တာ+၃၅၅)
ဂုဏဝါ (ဂုဏ+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+၃၆၈)
ဂေါတမီ၊ ဂေါတမော၊ ဂေါတမံ (ဂေါတမ+အပစ္စ+ဏ+သုတ်-၃၄၄
ဂေါပ္ပိမော (ဂေါပ္ပ+ဇာတ+ဣမ+၃၅၃)
ဂေါမယံ (ဂေါ+ပကတ+မယ+၃၇၂)
ဂေါဋ္ဌိကော (ဂုဋ္ဌ+အဿဘဏ္ဍ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

http://www.dhammadownload.com

ဂေါဠိကံ (ဂုဠ+သံသဋ္ဌ+ဏိက+ဥ၅၀)
ယာတိကံ (ယတ+သံသဋ္ဌ+ဏိက+ဥ၅၀
စတုတ္ထော (စတု+ပူရဏ+ထ+ဥစ၄)
စတုဓာ (စတု+ဝိဘာဂ+ဓာ+ဥ၉၇)
စန္ဒော (စန္ဒ+အဓိတေ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
စာတုဒ္ဒသီ (ဒစတုဒ္ဒသ+ပူရဏ+ဏ္ဍီ+ဥ၇၇ ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား- ၃၇၅)
စာတုဒ္ဒသီ (စတုဒ္ဒသ+ပူရဏ+ဏ္ဍီ+ဥ၇၅
စာတုဝိဒ္ဓိကာ (စတုဝိဒ္ဓ+နိယုတ္တ+ဏိက +၇၀၅/ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၅၁)
စာပိကော (စာပ+အဿအာဝုဓ+ဏိက +သုတ်-၃၅၁)
စိတ္တော (စိတ္တ+နိယုတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
စောရာနိ၊ စောရာနော၊ စောရာနံ (စောရ+အပစ္စ+ဏာန+၃၄၅)
စောရာယနိ၊ စောရာယနော၊ ဒစောရာယနံ (စောရ+အပစ္စ+ဏာယန)
ဆဒ္ဒော (ဆ+ပူရဏ+ဒ္ဓ+သုတ်-၃စ၄)
ဆန္ဒော (ဆန္ဒ+အဓိတေ+ဏ+၃၅၂)
ဆဓာ (ဆ+ဝိဘာဂ+ဓာ+သုတ်-၃၉၇)
ဇစ္စန္ဓကိယော-ကို သမာသ်အတွင်းဒုတ်သော တန္ခိုတ် ဝိဂ္ဂဟပြုပုံ
ဇာတိယာ အန္ဓော ဇစ္စန္ဓော၊ (တတိယာ တပ္ပုရိသ်သမာသ်) ဇစ္စန္ဓေ နိယုတ္တော ဇစ္စန္ဓကိယော (နိယုတ္တ တန္ခိုတ်)
ဇစ္စန္ဓကိယော (ဇစ္စန္ဓ+နိယုတ္တ+ကိယ+သုတ်-၃၅၃)
ဇတုမယံ (ဇတု+ပကတ+မယ+၃၇၂)
ဇနတာ (ဇန+သမူဟ+တာ+၃၅၅)
ဇာတိကိယော (ဇာတိ+နိယုတ္တ+ကိယ+သုတ်-၃၅၃)
ဇာလိကော (ဇာလ+ဟတ+ဏိက၊၃၅၁)
ဇုတိမာ (ဇုတိ+အဿတ္ထိ+မန္တု+၃၆၉)
ဇေဋ္ဌော (ဇေဋ္ဌ+နိယုတ္တ+ဏ+၃၅၂)
ဇေနဒတ္တိ (ဇိန၁တ္တ+အပစ္စ+ဏိ+၃၄၇)
ဇေနဒတ္တိကော (ဇိန၁တ္တ+အပစ္စ+ဏိက +သုတ်-၃၄၇)
တတိယော (တိ+ပူရဏ+တိယ+၃စ၅)
တထတ္တာ (တ+ပကာရ+ထတ္တာ+၃၉စ)
တထာ (တ+ပကာရ+ထာ+သုတ်-၃၉စ)
တပဿီ (တပ+အဿတ္ထိ+သီ+၃၆၅)
တိန္နကိကော (တိန္နက+ဒိဗ္ဗတိ+ဏိက+ သုတ်-၃၅၁)
တိဓာ (တိ+ဝိဘာဂ+ဓာ+သုတ်-၃၉၇)
တိမိရာယိတတ္တံ (တိမိရ+ဥပမာ+ အာယိတတ္တ+သုတ်-၃၅၇)
တေဇဿီ (တေဇ+အဿတ္ထိ+သီ+၃၆၅)
တေလိကော (တိလ+အဿဘဏ္ဍ+ ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
တေလိကံ (တိလ+သံသဋ္ဌ+ဏိက+၃၅၀
တောမရိကော (တောမရ+အဿအာဝုဓ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ထုတိမာ (ထုတိ+အဿတ္ထိ+မန္တု+၃၆၉)
ဒက္ခိ (ဒက္ခ+အပစ္စ+ဏ+သုတ်-၃၄၇)
ဒဏ္ဍိကော|ဒဏ္ဍေန စရတိတိ ဒဏ္ဍိကော| (ဒဏ္ဍ+စရတိ+ဏိက+၃၅၀) |ဒဏ္ဍော ယဿ အတ္ထိ, တသ္မိ ဝါ ဝိဒ္ဓတိတိ ဒဏ္ဍိကော| (ဒဏ္ဍ+ အဿတ္ထိ+ကွက+သုတ်-၃၆၆)
ဒဏ္ဍီ (ဒဏ္ဍ+အဿတ္ထိ+ဏ္ဍီ+၃၆၆)
ဒယာလု (ဒယာ+တဗ္ဗဟုလ+အာလု+

http://www.dhammadownload.com

သုတ်-၃၅၉)
ဒသမော (ဒသ+ပူရဏ+မ+သုတ်-၃၇၃)
ဒဿနိယံ (ဒဿန+ဌာန+ဏ္ဍယ+၃၅၆)
ဒါရုမယံ (ဒါရု+ပကတ+မယ+၃၇၂)
ဒါသပုတ္တိ (ဒါသပုတ္တ+အပစ္စ+ဏီ+၃၄၇)
ဒါသဝိ (ဒါသဝ+အပစ္စ+ဏီ+သုတ်-၃၄၇
ဒုဋ္ဌုလ္လံ [ဒုဋ္ဌု နိဿိတံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ] (ဒုဋ္ဌု+ နိဿိတ+လ) [ဒုဋ္ဌု ဌာနံ ဒုဋ္ဌုလ္လံ] (ဒုဋ္ဌု+ဌာန+လ+သုတ်-၃၅၈)
ဒုတိယော (ဒွိ+ပူရဏ+တိယ+၃၈၅)
ဒုဿနိယံ (ဒုဿန+ဌာန+ဏ္ဍယ+၃၅၆)
ဒွိဓာ (ဒွိ+ဝိဘာဂ+ဓာ+သုတ်-၃၉၇)
ဒွေပါနိ၊ ဒွေပါနေ၊ ဒွေပါနံ (ဒွိပ+အပစ္စ +ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
ဒွေပါယနိ၊ ဒွေပါယနေ၊ ဒွေပါယနံ (ဒွိပ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
ဒေါဏီ (ဒုဏ+အပစ္စ+ဏီ+သုတ်-၃၄၇)
ဒေါဝါရိကော (ဒွါရ+နိယုတ္တ+ဏိက+ သုတ်-၃၅၁)
ဒေါဟဠိနီ (သုတ်-၃၈၀)
ဓေလု (ဓေ+တဠဟုလ+အာလု၊၃၅၉)
ဓမ္မိ (ဓမ္မ+အပစ္စ+ဏီ+သုတ်-၃၄၇)
ဓမ္မိကော [ဓမ္မေန စရတိတိ ဓမ္မိကော] (ဓမ္မ+စရတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀) [ဓမ္မေ ပသန္နော ဓမ္မိကော] (ဓမ္မ+ပသန္န+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ဓမ္မိကံ (ဓမ္မ+သဏ္ဌက+ဏိက+၃၅၁)
ဓနဝါ (ဓန+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+သုတ်-၃၆၈
ဓိတိမာ (ဓိတိ+အဿတ္ထိ+မန္တု+၃၆၉)
ဓူမာယိတတ္တံ (ဓူမ+ဥပမာ+အာယိတတ္တ +သုတ်-၃၅၇)
နဂရတာ (နဂရ+သမူဟ+တာ+၃၅၅)
နဝမော (နဝ+ပူရဏ+မ+သုတ်-၃၇၃)
နာဂရိကော (နဂရ+နိယုတ္တ+ဏိက+ သုတ်-၃၅၁)
နာဋပုတ္တိ (နဋပုတ္တ+အပစ္စ+ဏီ+၃၄၇)
နာဋပုတ္တိကော (နဋပုတ္တ+အပစ္စ+ဏိက +သုတ်-၃၄၇)
နာဒေယျော (နဒ+အပစ္စ+ဏေယျ၊၃၄၆
နာရာနီ၊ နာရာနေ၊ နာရာနံ (နရ+ အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
နာရာယနီ၊ နာရာယနေ၊ နာရာယနံ (နရ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
နာရာယဏော (နာရာယဏ+အဿ-ဒေဝတာ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
နာဝကမ္မိကော (နဝကမ္မ+နိယုတ္တ+ဏိက သုတ်-၃၅၁)
နာဝိကော (နာဝါ+တရတိ+ဏိက၊၃၅၀)
နာဠိကေရိကော (နာဠိကေရ+ဒိဗ္ဗတိ+ ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
နာဠိကေရီ၊ နာဠိကေရော၊ နာဠိကေရံ (နာဠိက+အပစ္စ+ဏေရ+၃၄၉)
နိဒ္ဒါရာမတာ (နိဒ္ဒါရာမ+ဘာဝ+တာ+ သုတ်-၃၆၀)
နေဂမဇာနပဒါ (နိဂမဇနပဒ+ဇာတ+ ဏ+၄၀၅/ပစ္စယဝိဓိသုတ်-၃၅၂)
နေမိတ္တိကော (နိမိတ္တ+အဓိတော+ဏိက)
နေမိတ္တော (နိမိတ္တ+အဓိတော+ဏ၊၃၅၂)
နေယျာယိကော (နာယ+အဓိတော+ ဏိက+)
ပစ္ဆိမော (ပစ္ဆာ+ဇာတ+ဏ္ဍမ+၃၅၃)

http://www.dhammadownload.com

ပဋ္ဌဒသီ (ပဋ္ဌဒသ+ပူရဏ+ဏ္ဍိ+၃၇၇) ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၇၅
ပဋ္ဌဒသီ (ပဋ္ဌဒသ+ပူရဏ+ဏ္ဍိ+၃၇၅)
ပဋ္ဌဓာ (ပဋ္ဌ+ဝိဘာဂ+ဓာ+သုတ်-၃၉၇)
ပဋ္ဌမော (ပဋ္ဌ+ပူရဏ+မ+သုတ်-၃၇၃)
ပညဝါ (ပညာ+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+၃၆၈)
ပညော (ပညာ+အဿတ္ထိ+ဏ+၃၇၀)
ပဏ္ဏဝေါ (ပဏ္ဏ+အပစ္စ+ဏဝ+၃၄၈)
ပတ္တိကော (ပတ္တ+စရတိ+ဏိက+၃၅၀)
ပဒသော (ပဒ+ဝိဘာဂ+သော+၃၉၇)
ပရာရိသျံ (ပရက္ကသိ+ဘာဝ+ဏျ+၄၀၄) ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၆၀)
ပံသုကူလိကတ္တံ (ပံသုကူလိက+ဘာဝ+တ္တ+သုတ်-၃၆၀)
ပါဋဂ် (ပဋဂ်+ရတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ပါဋလိပုတ္တိကော (ပါဋလိပုတ္တ+ဝဿတိ+ဏိက၊ [တနည်း] ပါဋလိပုတ္တ+ဇာတ + ဏိက+သုတ်-၃၅၀)
ပါဏဝိကော (ပဏဝ+အဿသိပ္ပ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ပါဒိကော (ပါဒ+စရတိ+ဏိက+၃၅၀)
ပါပတမော (ပါပ+ဝိသေသ+တမ၊၃၆၃
ပါပတရော (ပါပ+ဝိသေသ+တရ၊၃၆၃
ပါဗိဠ္ဌော (ပါပ+ဝိသေသ+ဣဋ္ဌ+၃၆၃)
ပါဗိယော (ပါပ+ဝိသေသ+ဣယ၊၃၆၃
ပါဗိသိကော (ပါပ+ဝိသေသ+ဣသိက +သုတ်-၃၆၃)
ပါဝကို (ပါဝက+အပစ္စ+ဏိ+၃၄၇)
ပိတ္တိကော (ပိတ္တ+အဿအာဘဓ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ပုတ္တိကော (ပုတ္တ+အဿတ္ထိ+ဣက+ သုတ်-၃၅၃)
ပုတ္တိယော (ပုတ္တ+အဿတ္ထိ+ဣယ+ သုတ်-၃၅၃)
ပုတ္တိမော (ပုတ္တ+အဿတ္ထိ+ဣမ+ သုတ်-၃၅၃)
ပုထုဇ္ဇနတ္တနံ (ပုထုဇ္ဇန+ဘာဝ+တ္တန+ သုတ်-၃၆၀)
ပုရိမော (ပုရ+ဇာတ+ဣမ+၃၅၃)
ပေါရိမဇနပဒါ (ပုရိမဇနပဒ+ဇာတ+ ဏ+၄၀၅) ပစ္စယဝိဓိသုတ်-၃၅၂
ဖဂ္ဂုနော (ဖဂ္ဂုန+နိယုတ္တ+ဏ+၃၅၂
ဖာလိကံ (ဖာလ+ကိတ+ဏိက၊၃၅၁)
ဖုဿော (ဖုဿ+နိယုတ္တ+ဏ+၃၅၂)
ဗန္ဓနိယံ (ဗန္ဓန+ဌာန+ဣယ+၃၅၆)
ဗန္ဓုကေရော (ဗန္ဓုက+အပစ္စ+ဏေရ +သုတ်-၃၄၉)
ဗန္ဓုတာ (ဗန္ဓု+သမူဟ+တာ+၃၅၅)
ဗလဝါ (ဗလ+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+၃၆၈
ဗာလဒေဝိ၊ ဗာလဒေဝေါ၊ ဗာလဒေဝံ (ဗလဒေဝ+အပစ္စ+ဏ+၃၄၇)
ဗာလေယျော (ဗလ+အပစ္စ+ဏေယျ +သုတ်-၃၄၈)
ဗာဟဝေါ (ဗဟု+အပစ္စ+ဏဝ+၃၄၈)
ဗုဒ္ဓိ (ဗုဒ္ဓ+အပစ္စ+ဏိ+သုတ်-၃၄၇)
ဗုဒ္ဓိကော (ဗုဒ္ဓ+ပသန္န+ဏိက+၃၅၁)
ဗုဒ္ဓိကံ (ဗုဒ္ဓ+သန္တက+ဏိက+၃၅၁)
ဗုဒ္ဓေါ (ဗုဒ္ဓ+အဿဒေဝတာ+ဏ+ သုတ်-၃၅၂)
ဗောဓိသတ္တဇာတိယော (ဗောဓိသတ္တ - ဇာတိ+ဇာတ+ဣယ+၃၅၃)
ဗျဥ္ဇနသော (ဗျဥ္ဇန+ဝိဘာဂ+သော၊၃၉၇

http://www.dhammadownload.com

ဘဂဝါ (ဘဂ+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+ဥဖ၈)
ဘဂ္ဂဝေါ (ဘဂ္ဂ+အပစ္စ+ဏဝ+ဥဂ္ဂ၈)
ဘဏ္ဍာဂါရိကော (ဘဏ္ဍာဂါရ+နိယုတ္တ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ဘဒ္ဒေါ [ဘဒ္ဒေန နိယုတ္တော မာသော ဘဒ္ဒေါ] (ဘဒ္ဒ+နိယုတ္တ+ဏ+၃၅၂) [ဘဒ္ဒေါ အဿ ဒေဝတာ ဘဒ္ဒေါ] (ဘဒ္ဒ+အဿဒေဝတာ+ဏ၊၃၅၂)
ဘာဏုမာ(ဘာဏု+အဿတ္ထိ+မန္တု၊၃၆၉
ဘာရဒ္ဒါဇိ၊ ဘာရဒ္ဒါဇော၊ ဘာရဒ္ဒါဇံ (ဘာရဒ္ဒါဇ+အပစ္စ+ဏ+၃၄၄)
ဘာသော (ဘာသ+အဓိတေ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ဘိက္ခော (ဘိက္ခ+သမူဟ+ဏ+၃၅၂)
မဏ္ဍိမော (မဏ္ဍ+ဇာတ+ကမ္မ+၃၅၃)
မဋ္ဌိဋ္ဌံ (မဋ္ဌ+ရတ္တ+ဏ+၃၅၂)
မတိမာ (မတိ+အဿတ္ထိ+မန္တု၊၃၆၉)
မတ္တိကာမယံ (မတ္တိကာ+ပကတ+မယ+သုတ်-၃၃၂)
မန္တေယျော (မန္တိ+အပစ္စ+ဏေယျ၊၄၀၀ ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၄၆)
မဒနိယံ (မဒန+ဌာန+ကတ္တု+၃၅၆)
မဓုရော (မဓု+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
မယူရော (မယူရ+သမူဟ+ဏ+၃၅၂)
မနုဿဇာတိယော (မနုဿဇာတိ+ဇာတ+ကတ္တု+သုတ်-၃၅၃)
မာဂဓိကော (မဂဓ+ဝဿတိ+ဏိက၊၃၅၀) [တန္တိး] (မဂဓ+ဇာတ+ဏိက)
မာဂဝိကော (မဂဝ+ဟန္ဒာဇိဝတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
မာဂသိရော (မိဂသိရ+နိယုတ္တ+ဏ၊၃၅၂
မာယော (မာယ+နိယုတ္တ+ဏ+၃၅၂)
မာထုရော [မထုရာယ ဇာတော မာထုရော] (မထုရ+ဇာတ+ဏ+၃၅၂) [မထုရာယ အာဂတော မာထုရော] (မထုရ+အာဂတ+ဏ) [မထုရာ အဿ နိဝါသော မာထုရော] (မထုရ+အဿနိဝါသ+ဏ) [မထုရာယ ဣဿရော မာထုရော] (မထုရ+ဣဿရ+ဏ+၃၅၂)
မာနဝေါ (မနု+အပစ္စ+ဏဝ+သုတ်-၃၄၈
မာနသိကာ (မန+သန္ဓိဓာန+ဏိက၊၃၅၁
မာနသိကံ (မန+ကတ+ဏိက+၃၅၁)
မာနုညကံ (မနုည+ဘာဝ+ကဏ်+၃၆၂)
မာနုဿကော (မနုဿ+သမူဟ+ကဏ်+သုတ်-၃၅၄)
မာနုဿော (မနုဿ+သမူဟ+ဏ၊၃၅၄)
မာယာဝီ (မာယာ+အဿတ္ထိ+ဝီ+၃၆၄)
မာယူရကော (မယူရ+သမူဟ+ကဏ်+သုတ်-၃၅၃)
မာယူရော (မယူရ+သမူဟ+ဏ+၃၅၃)
မာရော(မာရ+အဿဒေဝတာ+ဏ၊၃၅၂
မာလိကော (မာလာ+အဿတ္ထိ+ဣက+သုတ်-၃၆၆)
မာလီ (မာလာ+အဿတ္ထိ+ဣ+၃၆၆)
မာလေယျော (မလ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
မာဟိနော (မဟိန္ဒ+အဿဒေဝတာ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
မာဟိသကော (မဟိသ+သမူဟ+ကဏ်+သုတ်-၃၅၄)
မာဟိသော (မဟိသ+သမူဟ+ဏ၊၃၅၄)

http://www.dhammadownload.com

မုခရော (မုခ+အဿတ္ထိ+ရ+သုတ်-၃၆၇)
မုဂ္ဂရိကော (မုဂ္ဂရ+အဿအာဝုဓ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
မုဂ္ဂရော (မုဂ္ဂ+အဿတ္ထိ+ရ+သုတ်-၃၆၇
မုဋ္ဌနိယံ (မုဋ္ဌန+ဌာန+ဏ္ဍယ+သုတ်-၃၅၆
မုဠာနိ၊ မုဠာနော၊ မုဠာနံ (မုဠ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
မုဠာယနိ၊ မုဠယနော၊ မုဠာယနံ (မုဠ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)
မေဓာဝီ (မေဓာ+အဿတ္ထိ+ဝီ+၃၆၄)
မောဂ္ဂလ္လာနိ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော၊မောဂ္ဂလ္လာနံ (မောဂ္ဂလ္လ+အပစ္စ+ဏာန+၃၄၅)
မောဂ္ဂလ္လာယနိ၊ မောဂ္ဂလ္လာယနော၊ မောဂ္ဂလ္လာယနံ (မောဂ္ဂလ္လ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)
မောဒ္ဓိကော (မုဒ္ဓိဂ်+အဿသိပ္ပ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
မောသလိကော (မုသလ+အဿအာဝုဓ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
မောဟုတ္တိကော (မုဟုတ္တ+အဓီတေ+ဏိက+သုတ်-၃၅၂)
ယထတ္ထာ (ယ+ပကာရ+ထတ္ထာ+၃၉၈)
ယထာ (ယ+ပကာရ+ထာ+သုတ်-၃၉၈)
ယသဝါ (ယသ+အဿတ္ထိ+ဝန္တု+၃၆၈)
ယသဿီ (ယသ+အဿတ္ထိ+သီ+၃၆၅)
ယာမော (ယမ+အဿဇေဝတာ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ရဇတမယံ (ရဇတ+ပကတ+မယ+၃၇၂)
ရဇနိယံ (ရဇန+ဌာန+ဏ္ဍယ+သုတ်-၃၅၆
ရတ္တဂိ (ရတ္တဂ်+ရတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
ရာဇဟိကော (ရာဇဟ+ဝသတိ+ဏိက၊ [တနည်း] ရာဇဟ+ဇာတ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)
ရာဇုတ္တကော (ရာဇုတ္တ+သမူဟ+ကဏ်+သုတ်-၃၅၄)
ရာဇုတ္တော(ရာဇုတ္တ+သမူဟ+ဏ၊၃၅၄
ရာမဏိယကံ (ရမဏိယ+ဘာဝ+ကဏ်+သုတ်-၃၆၂)
ရူစိမာ (ရူစိ+အဿတ္ထိ+မန္တု+၃၆၉)
ရူစိရော (ရူစိ+အဿတ္ထိ+ရ+သုတ်-၃၆၇)
ရူပိယမယံ (ရူပိယ+ပကတ+မယ+၃၇၂)
ရောဟိဏေယျော (ရောဟိဏီ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
လောမာနိ၊ လောမာနော၊ လောမာနံ (လောမ+အပစ္စ+ဏာန+၃၄၅)
လောမာယနိ၊ လောမာယနော၊ လောမာယနံ (လောမ+အပစ္စ+ဏာယန)
ဝဏ္ဏာနိ၊ ဝဏ္ဏာနော၊ ဝဏ္ဏာနံ (ဝဏ္ဏ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
ဝဏ္ဏာယနိ၊ ဝဏ္ဏာယနော၊ ဝဏ္ဏာယနံ (ဝဏ္ဏ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
ဝတ္ထိကံ (ဝတ္ထ+ကီတ+ဏိက+၃၅၁)
ဝရာရိသုံ (ဝရဏ္ဂသိ+ဘာဝ+ဏျ+၄၀၄)
ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၆၀)
ဝါစသိကံ (ဝါစာ+ကတ+ဏိက+၃၅၁)
ဝါတိကော (ဝါတ+အဿအာဇာဝ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
ဝါရုဏီ (ဝရုဏ+အပစ္စ+ဏီ+သုတ်-၃၄၇
ဝါသဝိ (ဝါသဝ+အပစ္စ+ဏိ+၃၄၇)
ဝါသာဒေါ (ဝသာဒ+ဝိသယ+ဏ+၃၅၂
ဝါသိဋ္ဌိ၊ ဝါသိဋ္ဌော၊ ဝါသိဋ္ဌံ (ဝသိဋ္ဌ+အပစ္စ+ဏ+သုတ်-၃၄၄)

http://www.dhammadownload.com

ဝါသုဒေဝီ၊ ဝါသုဒေဝေါ၊ ဝါသုဒေဝံ (ဝသုဒေဝ+အပစ္စ+ဏ+ဥဂ္ဂ)

ဝေဏှေကော (ဝိဏှာ+အဿသိပ္ပ+ကိက+သုတ်-၃၅၁)

ဝေဒနတ္တန် (ဝေဒနာ+ဘာဝ+တ္တန+၃၆၀

ဝေဒလ္လံ (ဝေဒ+နိဿိတ+လ) [တနည်း] ဝေဒ+ဌာန+လ+သုတ်-၃၅၈)

ဝေဒိသော (ဝိဒိသာ+အဝိဒူရေပဝတ္တ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

ဝေဓဝေရော(ဝိဓဝါ+အပစ္စ+ဏေရ၃၃၉

ဝေနတေယျော (ဝိနတာ+အပစ္စ၊ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)

ဝေနယိကော (ဝိနယ+အဓီတေ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

ဝေမတိကော (ဝိမတိ+နိယုတ္တ+ဏိက+သုတ်-၄၀၂ပစ္စယဝိဓိသုတ်-၃၅၁

ဝေယျာကရဏော (ဗျာကရဏ+အဓီတေ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

ဝေယျာကရဏိကော (ဗျာကရဏ+အဓီတေ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

ဝေယျာဝစ္ဆော(ဗျာဝစ္စ+အပစ္စ+ဏ+၄၀၁) ပစ္စယဝိဓိသုတ်ကား-၃၄၄

ဝေသမံ (ဝိသမ+ဘာဝ+ဏ+သုတ်-၃၆၁

ဝေသာခေါ (ဝိသာခါ+နိယုတ္တ+ဏ၊၃၅၂

ဝေသာလိကော (ဝေသာလီ+ဇာတ+ဏိက) [တနည်း] ဝေသာလီ+ဝသတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)

ဝေသာမိတ္တီ၊ ဝေသာမိတ္တော၊ ဝေသာမိတ္တံ (ဝေသာမိတ္တ+အပစ္စ+ဏ+၃၄၄)

ဝေဿဝဏော (ဝေဿဝဏ+အဿ-ဒေဝတာ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)

ဝံသိကော (ဝံသ+အဿသိပ္ပ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

သကျပုတ္တိ (သကျပုတ္တ+အပစ္စ+ဏိ၊၃၄၇

သကျပုတ္တိကော (သကျပုတ္တ+အပစ္စ+ဏိက+သုတ်-၃၄၇)

သင်ဏိကာရာမတာ (သင်ဏိကာရာမ+ဘာဝ+တာ+သုတ်-၃၆၀)

သဒ္ဒေါ (ဆ+ပူရဏ+ဍ+၃၇၄)

သတိမာ (သတိ+အဿတ္ထိ+မန္တု+၃၆၉)

သတ္တမော (သတ္တ+ပူရဏ+မ+၃၇၃)

သတ္တာဟိကာ (သတ္တာဟ+နိယုတ္တ+ဏိက+၄၀၅ပစ္စယဝိဓိသုတ်-၃၅၁

သဒ္ဓါ (သဒ္ဓါ+အဿတ္ထိ+ဏ+၃၇၀)

သဗ္ဗထတ္ထာ (သဗ္ဗ+ပကာရ+ထတ္ထာ၃၉၈

သဗ္ဗထာ (သဗ္ဗ+ပကာရ+ထာ+၃၉၈)

သဟာယတာ (သဟာယ+သမူဟ+တာ+သုတ်-၃၅၅)

သာကဋာနီ၊ သာကဋာနော၊ သာကဋာနံ (သာကဋ+အပစ္စ+ဏာန+၃၄၅)

သာကဋာယနီ၊ သာကဋာယနော၊ သာကဋာယနံ (သာကဋ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)

သာကဒိကော (သကဋ+စရတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)

သာကမာယနီ၊ သာကမာယနော၊ သာကမာယနံ (သာကမ+အပစ္စ+ဏာယန+သုတ်-၃၄၅)

သာကုဏိကော (သကုဏ+ဟန္နာဇီဝတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)

သာကုန္တော (သကုန္တ+ဝိသယ+ဏ၊၃၅၂)

သာဂရော (သာဂရ+နိဗ္ဗတ္တ+ဏ+၃၅၂)

http://www.dhammadownload.com

သာဂလော (သာဂလ+အဿနိဝါသ+ ဏ+သုတ်-၃၅၂)
သာမဏေရီ၊ သာမဏေရော၊ သာမဏေရံ (သမဏ+အပစ္စ+ဏေရ+၃၄၉)
သာရီရိကာ (သရီရ+သန္နိဓာန+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
သာဝဏ္ဏော (သဝဏ္ဏ+နိယုတ္တ+ဏ၊၃၅၂
သာဝတ္ထိကော (သဝတ္ထ+ဇာတ+ဏိက) [တနည်း] သဝတ္ထ+ဝသတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၀)
သာလာကိကော(သလာက၊ဒိဗ္ဗတိ၊ဏိက)
သာလေယျော (သာလာ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
သိင်္ဂော (သိင်္ဂ+သမူဟ+ဏ+၃၅၂)
သီတာလု (သီတာ+တဒ္ဓဟုလ+အာလု+သုတ်-၃၅၉)
သီသရော (သီသ+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သီသိကော (သီသ+ဝဟတိ+ဏိက၊၃၅၀
သုကရော (သုက+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သုင်္ကရော (သုင်္က+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သုစိရော (သုစိ+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သုတ္တန္တိကော (သုတ္တန္တ+အဓီတေ+ဏိက +သုတ်-၃၅၁)
သုတ္တသော (သုတ္တ+ဝိဘာဂ+သော၊၃၉၇
သုတ္တိကော (သုတ္တ+ဗန္ဓ+ဏိက+၃၅၁)
သုဘရော (သုဘ+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သုမေဓသော (သုမေဓ+အဿတ္ထိ+သော+သုတ်-၃၆၄)
သုသီရော (သုသီ+အဿတ္ထိ+ရ+၃၆၇)
သေမ္ဟိကော (သေမှ+အဿအာဟရ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
သောကရိကော (သူကရ+ဟန္နာဇီဝတိ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
သောကရံ (သူကရ+ဣဒံ+ဏ+၃၅၂)
သောစေယျော (သုစိ+အပစ္စ+ဏေယျ+သုတ်-၃၄၆)
သောဒံ (သုစိ+ဘာဝ+ဏ+သုတ်-၃၆၁
သောမော (သောမ+အဿဒေဝတာ+ဏ+သုတ်-၃၅၂)
သောဝဏ္ဏမယံ (သုဝဏ္ဏ+ပကတ+မယ+သုတ်-၃၇၂)
သောဝဏ္ဏိကံ (သုဝဏ္ဏ+ကီတ+ဏိက+သုတ်-၃၅၁)
သံယာနိ၊ သံယာနော၊ သံယာနံ (သံယ+အပစ္စ+ဏာန+သုတ်-၃၄၅)
သံယာယနိ၊ သံယာယနော၊ သံယာယနံ (သံယ+အပစ္စ+ဏာယန+၃၄၅)
သံယိ (သံယ+အပစ္စ+ဏိ+သုတ်-၃၄၇)
သံယိကော (သံယ+ပသန္န+ဏိက၊၃၅၁)
သံယိကံ (သံယ+သန္တက+ဏိက+၃၅၁)
သံဝစ္ဆရော (သံဝစ္ဆရ+အဓီတေ+ဏ၊၃၅၂
ဟတ္ထိဇာတိယော (ဟတ္ထိဇာတိ+ဇာတ+ဣယ+သုတ်-၃၅၃)
ဟာလိဒ္ဒံ (ဟလိဒ္ဒ+ရတ္တ+ဏ+၃၅၂)
ဟေဠိမော (ဟေဠာ+ဇာတ+ဣမ+၃၅၃)

တဒ္ဒိတ် ဝိဂ္ဂဟနှင့် ပုဒ်,အနက်,ပစ္စည်း ခွဲပုံပြီး၏။

27-11-2006

http://www.dhammadownload.com

http://www.dhammadownload.com